Genealogiae Joannis Boccatii: cum demonstrationibus in formis arborũ designatis. Eiusdẽ de mõtibus ⁊ syluis. de fontibus: lacubus: ⁊ fluminibus. Ac etiã de stagnis ⁊ paludibus: necnon ⁊ de maribus: seu diuersis maris nominibus.

¶ Genealogiæ deorum gentilium ad Vgonē īclitū Hierusalē & Cypri regē secūdū Ioannē Boccatiū de Certaldo. Liber primus īcipit fœliciter. Prohœmium.

Q Vis primus apd̄ gētiles deus habitus sit: ī arbore signata desup ponit̄ in culmīe Demogorgō uersa in cælum radice nec solum īfra descripte ꝓgeniei: sed deorū oīum gētiliū pater: & ī ramis & ī frōdib9 ab eo descēdētib9 describūt̄ eius filii & nepotes: de q̄bus oibus hoc ī prio libro: put sūt signati distīcte scribit̄. Verū ex eis æther excipit̄ solus: de quo & ei9 amplissima posteritate ī libris seqūtibus describet̄. Fuerūt ergo Demogorgoni filii filiæq; nouē: quoꝝ prius Litigiū scd̄us Pan. tertia Cloto. quarta Lachesis. quinta Atropos. sextus Polus seu pollus. septimus Phyton: seu Phaneta. octaua Terra. nonus Herebus.

Genealogiæ deoꝝ gentiliū. Liber secūdus fœliciter incipit.

I N arbore āt signata desup ī cælū uersa radice ponit̄ in culmine æther filius h'ebi & noctis: eiusq; in ramis & frōdibus cū ætheri duo tantū fuerint filii Iuppiter. s. primus: & Cælius seu cælū Iouis primi solū prosapia designat̄ oīs Cælii seu cæli ꝓle in insequēti reseruata uolumine: prohœmiū.

Genealogiæ deorum gentilium liber tertius incipit.

IN arbore aūt signata desuper ponit in radice cælius ætheris filius: & diei: & in eius ramis & frōdibus pars suæ posteritatis ostēditur. Fuerūt. n. cælio filii. xii. quorum prima fuit opis. ii. Thethys magna. 3. Ceres prima. 4. Vulcāus primus. 5. Mercurius tertius. 6. Venus magna. 7. Venus secunda. 8. Toxius. 9. Titanus: Iuppiter secundus. 10. Oceāus. 11. saturnus. 12. Ex istis. 12. reseruantur quattuor: de qbus nulla in presenti libro. 3. mentio fiet. s. Titanus: de quo scribetur in quarto: & Iuppiter secundus: de quo & eius ꝓle scribet in. 5. & .i. 6. & oceanus: de quo scribetur in septimo. & Saturnus: de quo & eius omni posteritate fiet mētio i octauo: & i fliqs huius lib. ꝓhœmiū.

Genealogiæ deorum gētilium liber quartus incipit fœliciter.

IN arbore aūt signata desup ponit in radice Cælius: eo ꝙ nōdū filii eius descripti sūt: sed i ea tā i rāis q̄ frōdibus ois Titanis ꝓgenies demōstrat: ꝓhœmiū.

Genealogiæ deorũ gentiliũ Liber qntus incipit.

IN arbore signata desup ponit̃ i radice cælius eo ꝙ pater fuerit ioui:secũdi:cuius proles & si non omnis:nã dardanus ĩ librum aliũ hunc sequentem reseruat̃ in hac arbore tam in ramis q̃ in frondibus describitur prohœmiũ.

Genealogiæ deorum gentilium. Liber sextus incipit.

IN arbore præcedenti:cuius in radice ponit̃ dardanus.16.filius iouis secundi:ois eiusdẽ dardani proles describitur tã in ramis q̃ in frondibus:prohœmiũ.

Genealogiæ deorū gentilium Liber septimus incipit.

IN præcedenti arbore:cuius in radice scribit oceanus:ois eiusdē oceani tā in ramis q̄ in frondibus posteritas ordinate apponitur:de qua in sequenti septimo libro dicetur. Prohœmiū.

Capitulū.primū.

Genealogiæ deorū gentiliū Liber octauus incipit.

N arbore autē præcedenti:cuius in radice Saturnus cæli filius ponit̄:describitur tā in ramis q̄ in frondibus pars posteritatis eiusdē Saturni:cū reliqua ois ī quinq; sequētibus describat̄ libris sub iunone & neptūo atq; ioue filiis eis.

Prohœmium.

Genealogiæ deorū gentiliū Liber nonus incipit

N præcedenti arbore:cuius in radice,iuno est:describitur tam in ramis q̄ in frōdibus omnis eius dem iunonis tantum posteritas.

Prohœmium.

Genealogiæ deorũ gentiliũ Liber decimus icipit.

IN præcedẽti arbore:cuius in radice consistit neptunus:describitur i ramis & frondibus omnis eiusdem neptuni successio.

Prohœmium.

Capitulum.primũ.

Genealogiæ deorũ gentiliũ Liber undecimus incipit.

IN arbore præcedenti:cuius in radice scribit Iuppiter:ponitur tam in ramis q̃ in frondibus pars posteritatis eiusdẽ iouis:eũ in sequẽtibus duobus libris residuum describatur.

Prohœmium.

midon.23.Xantus.24. Lucifer.25. Orion.26.Minos.27.Sarpedon.28. Rhadamantus. 29. Archisius. de his.29.tractatur in præsenti libro 31.trigesimus. Tantalus.31.Dionysius.32.Perseus.33.Aon.34. æacus. 35.Pilumnus.36.Mercurius.37.Vulcanus de his uero.8.s.a.28.citra in 12.libro tractatur.de reliqs duobus qui sequuntur.s.de Hercule. 38.& de æolo.39.in libro. 13. scribitur.

Capitulum primū.

Genealogiæ deorū gentilium liber.12.incipit.

IN arbore pcedéti cuius in radice positus est Iuppiter.3.describuntur in ramis & frondibus posteritates.8.filiorū iouis prædicti.s. Tantali: dionysii:persei:aonis æaci:pilunni:mercurii:& uulcani.

Prohoemium.

Genealogiæ deorum gentilium Liber.xiii.incipit:

IN arbore præcedẽti: cu ius in ramis describitur Iuppiter tertius: ponuntur tã in ramis q̃ in frondibus posteritates herculis: & æoli filiorum dicti iouis tertii.

Prohoemium.

Genealogiæ deorum gentilium secundum Ioannem Boccatium de certaldo. Liber.xiii.explicit.

INcipit liber.xiiii.eiusdẽ i quo auctor obiurgatio nibus respondens in hostes poetici nominis iuehit. Prohoemium.

Genealogiæ deorum gentilium Liber.xv.incipit.

INcipit quintusdecimus liber & ultimus: in quo auctor purgat seipsum ob iectis in se. Prohœmiū.

¶Genealogiæ deoꝝ gentilium secundum Ioannem Boccatium de Certaldo: ad illustrem principē Vgonē: Hierusalem & Cypri regē Liber.xv.& ultimus explicit.

Genealogiæ deoꝝ gētiliū Ioānis Boccatii de Certaldo ad Hugonē íclytū Hierusalē & Cypri regē. ꝓhoemiū

SI satis ex relatis Donini Parmēsis ægregii militis tui uera pcepi: Rex iclyte sūmope cupis Genealogiā doꝝ gētiliū & heroū ex eis iuxta fictiōes ueteꝝ dscēdētiū: atq; cū hac qd sub fablaꝝ tegmie illustres quōdā sēseft uiri: & me a celsitudie tua qsi expitissimū atq; eruditissimū hoiēʒ i talib9 selectū tāto opi auctorē. Sane ot omiseri dsiderii tui admiratiōeʒ. Nō.n. puū hoieʒ dcet: qd regē moueat pscrutari aduersus electionē mei qd sētiā: dicef ptermittā: nedū isufficiētiā meā mōstrauero p subtersugia arbitreris: iposti laboris on9 euitē anq ad sniaʒ meā circa ipositū op9 dueniā: libet serēissime regū appōer: & si nō oia qdā saltē q iter doninū isignē militē tuū: dū iussa tuæ celsitudis explicaret: & me iteruener uerba: ut eis plectis satis iudiciū tuū d me uideas: & temeritatē meā dū i obedētiā tuæ maiestatis dućio. cū igr ille facūdo ore: sacra maiestatis tuæ studia: & opa rgal officii admirāda: necnō & isignes atq; gosos quosdā tui nois titulos lōga dicacitate explicuisse: eo duēit: ut cōatu plurio mei tuā sniaʒ dducer cōaret: nō unica tm̄ rōne: sʒ mltis: ex qb9 fateor ualde uidebāt qdā. Veꝝ postq tacuit: & mihi rn̄dēdi copia fcā ē: sic dixi. Arbitratus es forsā facūde miles: seu rex tu9 d ꝓxio nr futur9 pstāre do: hāc isaniā ueteꝝ. f. cupiētiū se hri diuio ꝓcreatos sāguie: āgulū terræ modicū occupasse: & tāq ridiculū qddā: ut erat: puo tpis pseuerasse tractu: & ueluti ēt recētissimū op9 facile colligi posse. Attn̄ bōa sp tua pace dicā: alr lōge ē. Nā ut omittā cycladas & reliqs egei maris isulas. Achaiā: Illyriā: atq; Traciā: qs penes somēta h9 stultitiæ emicuer plrimō: & potissime dū græcorū resp. floruit: Euxini maris: Hellespōtiaci; Meonii: Icarū: Pāphilū: Cilicis: Phœnicis: & Syrii: atq; ægyptiaci littora sua cōtagiōe isecit. Nec cypr9 nri regis isigne dec9 ab hac labe fuit i munis. Sic & oēm Lybiæ atq; syrtiū & nūidiæ orā labefactauit: & atlāticos: occiduiq; maris sin9: & remotissimos hespidū hortos. Nec mediterranei tm̄ maris fuit cōtēta littorib9: qnimo & ad icognitas mari natiōes ēt penetrauit. Decider ēt i pnitiē hāc cū littorib9 accolæ oēs: Nili fōte carētis: & harenæ libycæ una cū suis pestib9: & antiqssimaꝝ thebaꝝ solitudies. Necnō & supiores ægyptii atq; garamātes seruidi & calētes nimiū: hyrsutiq; æthyopes: & odori arabes: psæqdites atq; gāgarides ppli: & nigredie isignes idi: Babylōes: & cælsa caucasi cacuia: eiusq; tā i seruidū solē q i gelidas arctos: scabrosa dcliua. Caspiū mar: hircāiq; truces: & oīs Tanais ac niuosus sp Rodopes & scythaꝝ ēt inculta barbaries: & cū oriētal ēt oceani fluct9: & rubri maris isecisset isulas: postrēo ad nos usq; italos dclinauit adeo ut rōa reꝝ dña h9 caligis obfuscata nube sit: & ne passim p regiōes oēs: i qb9 plurimū hæc iscitia potuit euagari: ut satis potes aduerter: portiūcula sola fuit orbis iter triōes: & cadētē solē: q deitatis hmōi nō fuit nobilitata ꝓgēie: esto nefādæ crudelitatis: sicuti & reliq fuit isecta: nec ista æuo nr̄o fuer. Erat adhuc forsā adolescēs Abraā dū apd Sicyōios cœpit ista ꝓserpe: & isipiētiū hoiuʒ subitrar aīos. Heroū tm̄ tēpestate ferbuit: & i maximū dmū duēit dec9: & nomē: & i dies usq; supbi iliōs ruiæ pseuerauit. nā i troiano bello quosdā ceci disse doꝝ filios: & hecubā i canē: & Polydoꝝ i uirgulta cōuersos legisse mēinimus. qd qdē uetustissimū ē: & pluriū sæcloꝝ tps. Nec dubitādū isop qn quocūq; hæc uiguerit stultitia: ibidē igētia scripta sint uolumia: ut maioꝝ diuia nobilitas mōimēta lraꝝ ueiret ad posteros. Et esto nūq existiaueri taliū puō fuisse nūeꝝ: q q maxius fuerit Paulos pusin9: oir grauis: & taliū solertissim9 atq; curiosissim9 exqsitor nnūq asseruit me pnte a Barlaā quodā calabro hoie græcaꝝ lraꝝ apprie erudito hūisse: nēinē isignē uiꝝ principatu aut pemincētia alia tota i græcia: isul: & littorib9 pmōstratis eo fuisse sæclo: quo hæc fatuitas uiguit: q ab aliquo doꝝ hmōi duxisse originē n mōstraret. qd igr dicā? qd tu si spectares tā lōge lateq; diffuse malū: tā uet9 tot pseueratū sæcul: tot explicatū uolomib9: & i tā grādi uiroꝝ nūero āpliatū? Credis ne me regis optata posse pficer. Eqdē si pstēt mōtes faciles trāsit9: & solitudies iuiæ aptū notūq; iter. Si fluia uada: & maria trāqllas ūdas: ac trāsfretāti emittat ab ātro æol9 uētos tā ualidos: q scdos. & qd mai9 ē: sint argifōtis talaria aurea uolucri cuicūq; hoī alligata pedib9: & ꝓ uotis quocūq; libuerit euoler: uix tā lōgos terraꝝ marisq; tract9: ēt si illi pster pmaxia sæculoꝝ ānositas: nedū alid agat solū poterit pagrasse. Cōcedā āpli9: dēr cui uel hæc oia posse cōtiger i momēto loca: & dina isup sauēte gra caracteꝝ: ac idiōatū uariaꝝ nationū noticia: & corā accedēti itegra pparēt uoluia qs ut me ptermiseri mortaliū erit cui sint uires tā solidæ: tā pspicax igeniū: tāq; tēax mēoria: ut oia qat uider apposita: & itelliger uisa: & itellecta suar: & dmū calāo ēt exarar: & i op9 collecta dducer. Addebas ptereaut explicarē: q sub ridiclo fablaꝝ cortice abscōdisset prudētes uiri: qsi rex iclyt9 arbitraret stolidū creder hoies ser oī dogmate eruditos simplr circa dscribēdas fablas: nllī ueritati ꝯsōas: nec pter lralē sēsū hn̄tes triuisse tps & ipēdisse sudores. Nō iniciar: dlectauit me ista regal discretio: & argumētū certissimū pbuit. qm ut tu an dicebas: sit illi dinō igēiū: meq; i uotū ipulit suū: dūmō uires sufficerēt. Sāe circa hmōi explicatiōes lōge plsq putes difficltatis & theologi hoīs labor ē. nā dato iuxta Var. sniaʒ ubi d dinis & hūanis reb9 mlta descripsit: genus hoc theologiæ sit: qd misticū seu ut aliis placet: & forte meli9 physicū dr: & si plrimū ridēdæ fassitatis hēat: mltū tm̄ ad illā elicīēdā artis exqrit. Et ob id miles elegātissime pēsādæ st hoiuʒ uires & exāināda igēia: & sic ilr cōueniētia onera iponēda. Potuit atlas capite sustier cælū: eiq; fesso sub oner alcides potuit pstar uicē dini hoies ābo: & iuictū ser robur fuit ābob9. Ast ego qd? breuis sū homūtio: nllæ mihi uires: igeniū tardū fluxa mēoria: & tu meis hōeris n dicā cælō qd illi tuler: qnimo & terrā supadder cupis: & maria: ac ēt cælicolas ipsos: & cū eis sustētatores egregios. Nil alid h ē nisi uelle ut pōder pmar. Veꝝ si tm̄ regi h erat aīo: erat on9 aptū si iter mortales un9 ē tāto labori sufficiēs: oirib9 pclarissimi uiri. F. petrar. c9 iā diu ego auditor sū. hō qppe ē cælesti igēio pdit9: & pēni mēoria: at ēt facūdia admirabili: cui fāiliarissiæ qrūcūq; gētiū historiæ st seclus fablaꝝ notissī: & breuir qcqd phiæ sacro iacet i grēio maisestū ē. tacuerā iā cū sic ille ultu placido: & cōpto smōe secut9 ē. credo lōge meli9 q noueri ea uera eē q narras: & difficltates uido. Sʒ qso mi Io. an putas regē nr̄ʒ circū

ſpectiõe carere? Oculatus qppe dñs ẽ:& mitis igẽii:& regia fœlicitate laudabilis:& abſit ut queq̃ nedũ te ꝑme
re uelit: qnimo uct9 ẽ illi mos leuiare quoſcũq;:& iccirco ſane ĩtelligẽda atq; aſſumẽda ipſi9 iuſſa. Edepol fa
cile credi põt iacceſſibiles eẽ eas: q̃s ꝑdixeras natiões:& eoꝝ codices: ſiq ſũt oĩno latis icognitos. ueꝝ ſi q̃ ex græ
cis q̃ ad latios uſq; deuenerit: ſeu apd latios ipos: quoꝝ lr̃is nõ paꝝ honoris & gl̃iæ maioꝝ attuler̃ ſtudia. cõpa
riat & ſi nõ oĩa q̃ ſaltẽ tua cura hr̃i poſſint: iſta ꝺſidcrat. Eia ergo liberali aĩo bñ de deo ſperãs laborẽ ſubi: &
qd potes facito: ñ ad ĩpoſſibile reqrat̃ nẽo. Nõ. n. mihi uiꝝ illũ ſublimẽ: & nedũ apd cyprios: ſed fama ſup
æthera notũ. F. petrarchã dedit fortuna obuiũ. Credo ſic uolẽte deo: & illi maxĩs occupato pcerẽ: & iuuẽtuti.
tuæ hõeſtũ laborẽ ĩſerrẽ: ex quo nomẽ tuũ nup ĩ auras exire ĩcipiẽs ĩclyte eluceſcat clari9 apd nr̃os. Tũc ego
iã inq̃ ſatis uideo ſtrenue miles q̇ ptermiſſis barbaroꝝ rẽotiſſimis libris exiſties ex græcis: latiſq; opus hoc ĩtẽ
grũ pficí poſſe. O bõe de9. nõne ĩpe dñe uides: qa hac ĩpa cõceſſiõe maxĩmã ptẽ opis ꝺẽas? Sed faciam9 uti iã
dudũ nr̃i fecer̃ prĩcipes ro. ĩpũ diuidẽtes ĩ oriẽtale & occiduũ: ſint mõſtro huic corpa duo: barbaricũ unũ: &
græcũ atq; latinũ reliquũ & ad græcũ latinũq;: quos ĩpemet noĩas libri: nec ẽt iſtd poterit: ut qd poſtulas cõſe
q̃r. Ant. q̃. n. hãc peſtẽ mõſtrauim9. tu nũc tecũ uolue. q̇ labẽtib9 ſeculis hoſtes hũere uoluia. cõhteberis eqdẽ
q̃m & icẽdia: & aqꝝ diluuia: ut ꝺ pticularib9 tacẽã: bibliotecas aſſũpſerĩt plurias. Et ſi nõ alia depiſſet q̃ Ale
xãdria: q̃ iãdudũ philadelph9 ſũma cũ diligẽtia fecerat: eẽt libroꝝ maxĩa dimĩurio: cũ ĩ ea teſtĩonio ãtiquo
rũ poteras repire q̃ uel les. pterea ĩualeſcẽte gl̃ioſiſſimo xp̃i noĩe: eiuſq; lucer̃ ueritatis plucida lætiferi erroris
& potiſſime gẽtilici tenebras amouẽte: ac ẽt diu ꝺclinãte græcoꝝ fulgor̃: clamãtib9 ĩ ĩfauſtã religionẽ xp̃i nũ
ciis: ac eã ĩ exterminiũ pellẽtib9 nulli dubitãdũ ẽ: qn ſecũ multos diluerĩt libros: h9 materiæ refertiſſimos:
dũ nõ multos eẽ deos: nec deoꝝ filios: ſꝫ unicũ deũ patrẽ: & filiũ dei unicũ: tã uera q̃ pia ꝑdicatiõe mõſtrarẽt
Inſup auaritiã: cui nõ puæ ſr̃ uires: cõcedes hũiſſe hoſtẽ. Facultatẽ. n. poeticã ſciẽtib9 nihil afferre lucri certiſ
ſimũ ẽ: & apd eã nil ꝑcioſũ ẽ: pter qd afferat auꝝ: ex quo cõſecutũ: ut auꝝ nõ afferẽtia: nõ ſolũ neglecta: ſꝫ de
ſpecta atq; ꝺiecta ſint. Et cũ oẽs ſer̃ ĩ ditias totis rẽdãt pedib9: uoluia talia ĩ deſuetudinẽ abier̃: & ẽt ſic pire fa
cile fuit q̇ ĩ eoꝝ detrimẽtũ quorũdã prĩcipũ ꝺteſtabile acceſſit odiũ: nec aſr̃ q̃ ĩ hoſtes ab eis aduerſus ea cõ
ſpiratũ ẽ: & qd hoc ꝺleuerit odiũ nõ ſolũ fabulaꝝ: ſꝫ q̃rũcũq; facultatũ uoluia nõ leuiter exprierer̃ nũerus.
Cæteꝝ ſi cætera pepiſſẽt: nõ eis r̃ſtaurator̃ carẽtib9 pepciſſet labile tp̃s: cui & taciti & adamãtini dẽtes ſr̃. nedũ
libros ſꝫ ſaxa corrodẽtes duriſſima & ferꝝ ĩpꝫ domãs cætera. Hoc hercle tã græca q̃ latia mlta r̃degit ĩ pulue
rẽ. Et ſi h̃ alia plura paſſa ſint: & ea potiſſime q̇ nr̃o labori optũa eẽnt. negari ñ nõ pt̃ qn multa ſupſint. Sꝫ nul
lũ tñ qd ego noueri ĩ hoc qd optas cõſeriptũ. Vagãt̃ itaq; tã deoꝝ q̃ pgẽitoꝝ natiões & noĩa huc illuc diſpſa p
orbẽ. Hẽt. n. liber h̃ ex is aliqd: & aliqd liber alter. Quæ qs q̃ſo ꝑ mũere: ſeu ſaltẽ paꝝ fructuoſo labor̃ uelit
exqrer̃: & tot uoluia uoluer̃ leger̃ & hĩcĩde excerpe ꝑpauca. Credo lati9 ꝺſiſtẽdũ. Aſt ille ꝺfixis lumib9 inqt:
Nõ me latebat qn aduerſũ moderatã petitionẽ meã hẽres: qd diceres: ſꝫ ñ adeo me repelles qn loculus rema
neat aliqs: ĩ quẽ fugiã. Nõ eqdẽ negabo qd aſſeris. Veꝝ iã ſcdo dixiſſe ueli: qd potes facito: hãc poꝛtiũculã: q̃
hĩcĩde excerpſiſſe poteris: Rex nr̃ exoptat. Poteris ne iſtd ꝺnegaſſe? ſꝫ heu tĩco ne has tibi torpor ignau9 rõnes
ꝑparet: ut laborẽ effugias. Nihil nẽpe turpi9 occiſo iuuene & ſi laborãdũ ẽ: quũ oẽs ad laborẽ naſcamur. Cui
meli9 q̃ regi optĩo potes laborẽ ĩpẽder̃? Surge igr̃ & ĩertiã hãc pelle: & ad op9 ĩgẽti accĩgere aĩo: ut regi pter
peas: & tuo noĩ ad ĩclytã famã uiã facias. Veies pfecto ſi prudẽs es: ultro eo quo ego te conor ĩpeller̃: Noſti. n.
quõ labor ĩprob9 uicat oĩa: audẽteſq; fortũa iuuet: & mlto magis de9 ĩpe nũ q̃ ꝺierẽs ſperãtes ĩ ſe. Vade igr̃ &
bõis auib9 uolue: & euolue & cætera libros: calamũ arripe: & dũ regi obſeqris: tuũ nomẽ ĩ lõgiſſimũ deduc
æuũ. Tũ ego uicor inq̃ magis fere læpiditate uerboꝝ q̃ uirib9 rõnũ. Vrges eteni me ĩpellis: trahis: & ut parcã:
ſi noli ueli ue: neceſſe ẽ. Et hic clemẽtiſſime rex: ut ad te calamũ aliqñ flectã: aliq̃diu altercati ſum9 Dñs tu9 &
ego: & ſeu ualeã ſeu nõ ualeã ad ultimũ uict9 ĩ tuã ſñiaꝫ ĩpulſus ueio: qb9 tñ uirib9 tu uides. Iuſſu igr̃ tuo mõ
tanis Certaldi cocleis: & ſterili ſolo ꝺrelictis tẽui lꝫ ciba ĩ uertigioſũ mar̃ crebriſq; ĩplicitũ ſcopulis nou9 ꝺſcẽ
dã nauta: ĩcert9 nũqd opæpcĩũ factur9 ſim. ſi oĩa legero littora & mõſtruoſa ẽt nẽora: ſcrobes & ãtra ſi op9 ſit
pagrauero pedib9: ad ĩferos uſq; ꝺſcẽdero: & Dedalus alter fact9: ad æthera trãſuolauero: undiq; ĩ tuũ ꝺſide
riũ: nõ aſr̃ q̃ ſi p uaſtũ litt9 ĩgẽtis naufragii fragmẽta colligerẽ: ſpſas p ĩfinita pene uoluia doꝝ gẽtiliũ reliqas
colligã: q̃s cõperiã: & collectas æuo dimiutas atq; ſemeſas: & fere attritas ĩ unũ genealogiæ corp9: quo potero
ordĩe: ut tuo fruaris uoto: redigã. Horreſco tñ grãde op9 aſſumer̃: & uix credã ſi reſurgat & uetat ꝑmethe9 al
ter: ſeu is idẽ q̇ poetaꝝ aſſertiõe priſco tp̃e cõſueuerat hoĩes ex lũto cõponer̃: nedũ ego h9 opis ſit artiſta ſuffi
ciẽs. Sane ne rex ĩclyte mireris ĩ poſteꝝ dixiſſe ueli: nõ expectes p9 multũ tp̃is diſpẽdiũ: & lõgis uigiliis elucu
bratũ op9 corp9 hmõi hr̃e pfectũ. Mutilũ qppe & utinã nõ mẽbroꝝ pluriũ: & fortaſſe diſtortũ ſeu cõtractũ
gibboſũq; hñdũ ẽ. Iã rõnib9 ꝑmõſtratis. Porro prĩceps eximie uti ad cõponẽda mẽbra deueniã: ſic ſenſus ab
ſcõditos ſub duro cortice enucleãdo ꝑcedã: nõ tñ ad unguem iuxta ĩtẽtionẽ fingẽtiũ feciſſe ꝑmittã. Quis enĩ
tẽpeſtate nr̃a antiquoꝝ q̃at: terebrare pectora: & mẽtes excutere ĩ uitã aliã iã diu a mortali ſegregatas: & quos
hũere ſenſus elicere? Eẽt ædepol diuinũ poti9 q̃ hũanũ. Veteres qppe relictis lr̃is ſuis noĩbus ĩſignitis ĩ uiã uni
uerſæ carnis abiere: ſenſuſq; ex eis iuxta iudiciũ p9 ſe reliq̃re naſcẽtiũ: quoꝝ qd ſũt capita: fere ĩueniũt tot iu
dicia: nec mirabile. Videm9. n. diu ĩ uoluĩs uerba ab ĩpa lucida: certa ac ĩmobili ueritate ꝑlata: ẽt ſi aliqñ re
cta ſint tenui figuratiõis uelo: ĩ tot ĩterꝑtatiões diſtrahi: qd ad illa deuenere lectores: & ob id ĩ hoc minus pa
ueſcẽs accedã. Nã & ſi min9 bñ dixero: ſaltẽ ad melius dicẽdũ prudẽtiorẽ alteꝝ excitabo: & hoc faciẽs prio q̃
ab ãtiqs audiſſe potero: ſcribã: ĩde ubi ꝺfecerĩt: ſeu min9 iudicio meo plene dixerit: meã apponã ſñiaꝫ: & hoc
libẽtiſſimo factã aĩo: ut qbuſdã ignaris atq; faſtidioſe deteſtãtib9 poetas a ſe mĩme ĩtellectos appeat eos: & ſi ñ
catholicos: tãta fuiſſe prudẽtia ꝑditos: ut nihil artificioſi9 hũani ĩgẽii fictiõe uallatũ ſit: nec uei boꝝ cultu pul
chri9 exornatũ. Ex qb9 pꝫ liqdo eos pluria mũdana ſapĩa ĩbutos fuiſſe: q̃ ſæpiſſime carẽt ſtõacoſi repheſores
coꝝ: ex qb9 enucleatiõib9 pter artificiũ fingẽtiũ poetaꝝ & ſutiliũ doꝝ ꝯſãguitates & affinitates explicitas na

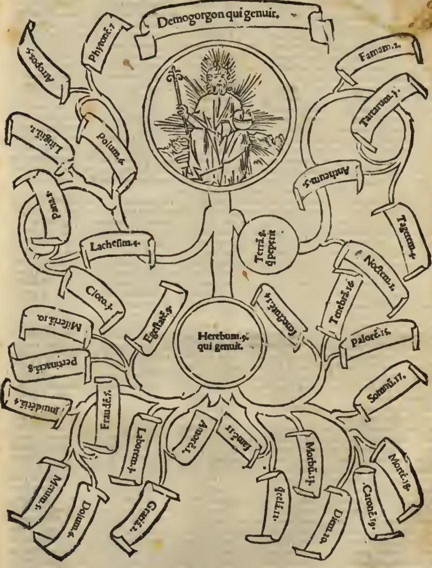
turalia q̃dã uidebis tãto occultata mysterio: ut mireris: sic & ꝓceꝝ gesta: moresq; nõ p oẽ triuiũ euagãtia. Post hæc qm̃ ĩ lõge maius uolumẽ q̃ existiẽs ꝓgredieꝛ opus: optunũ arbitror: ut facilius iuenies qđ exqres: & melius possis retiere q̃ uelis: illđ ĩ ptes distĩguere pl'res: eosq; nũcupare libros: quoꝝ uniuscuiusq; pricipio arborẽ apponẽdã cẽseo: cuius ĩ radice pꝛ adsit ꝓpagis. ĩ ramis uero iuxta degradatiõis seriẽ apponere oẽm dilatatã ꝓpagmẽ: ut p hãc uideas: de qbus & quo ordie ĩ seqnti libro pqras: Quos libros ẽt debitis cõpies rubricis distĩctos ãpliori sermõe pãdẽtibus: qđ unico tm̃ noie p frõdes arboris prio plegeris. Demũ duos supaddã libellos: & ĩ prio qbusdã obiectiõibus ĩpoẽsim: & poetas scĩs rñdebo. In scđo q toti9 opis erit ultius: q̃dã q̃ ĩ me forsan obiciẽt: amoueꝛ conabor: Sane ne omiseri (nolo mireris ut errore meo cõtigisse putes) ueteꝝ crimẽ ẽ qđ sæpissime leges multa. s. adeo ueritati dissona: & ĩ seipa nõnũq̃ discrepãtia: ut nedũ a phis opiata: sed nec a rusticis cogitata putes: sic & pessime tpibus cõgruẽtia: q qdẽ & alia si q̃ sũt a debito uariãtia: nõ ẽ meæ itẽtiõis redarguere uel aliquo mõ corrigere: nisi ad aliquẽ ordinẽ spõte sua se sinãt redigi. Satis. n. mihi erit cõpta rescribere: & disputatiões phantibus lingre. Postrẽo si sane mẽtis hoies tã ex debito: q̃ ex platõis cõsulto: ĩ qbuscũq; ẽt mĩaꝝ reꝝ pricipiis diuinã opẽ ĩpræcari cõsueuere: ac ẽt eius ĩ noie agẽdis initiũ dare: eo ꝙ illo ꝑtermisso torqti snia nullũ rite sũdeꝛ exordiũ: satis aduerteꝛ possũ: qđ mihi faciẽdũ sit: q ĩter fragosa uetustatis asperta: & aculeos odioꝝ mẽbrati discerptũ attritũ: & ĩ ciẽres fere redactũ ĩgẽs olĩ corpus deoꝝ: ꝓcerũq; gẽtiliũ: nũc huc: nũc illuc collecturus: & q̃si æsculapi9 alter ad ĩstãt Hippolyti cõsolidaturus sũ. Et iõ cũ solũ cogitãs iã sub põdeꝛ titubẽ nimio: eũ piissimũ patrẽ ueꝝ deũ: rerũq; oiũ3 opificẽ: & cũcta potẽtẽ: cui mortales uiuimus oẽs: supplex ꝑcor: ut grãdi supboq; cœptui meo fauẽs adsit. Sit mihi splẽdẽs & imobile sidus: & nauiclæ dissuetũ mari sulcãtis gubernaculũ regat: & ut optunitas exigit: uẽtis uela cõcedat: ut eo deuehar: quo suo noi sit decus: laus: honor & gl'ia sempiterna. Detrectãtibus aũt delusio: ignominia: dedecus: & æterna dãnatio.

¶ Qui primus apud gentiles deus habitus sit.

MAre magnũ: & dissuetũ nauigiis itraturus: nõnũq̃ sũpturus iter ratus sũ ꝓspectãdũ foꝛ solertius: quo ex littore cibæ ꝓra soluẽda sit: ut rectius scđo spirãte uẽto eo deuear: quo cupit aius. qđ qdẽ tũc cõpisse reor: dũ eũ cõpero: quẽ sibi p̃mũ deũ finxeꝛ priores: ut ab eo initio ꝓpagis sũpto debito possim ordie ĩ posteritate ꝓcedeꝛ. Cõuenerãt igiꝛ mecũ oẽs aĩ uires: & e sublimi mẽtis speculo oẽm fere ordis ĩtuebar ambitũ: surgẽtesq; extẽplo plurios uidi: nec unius tm̃ religiõis hoies: cuiuscũq; tm̃ ueritatis fide dignissimos testes: grauitate asserẽtes sua deũ unicũ eẽ: quẽ nẽo uidit unq̃: & hũc ueꝝ eẽ: pricipio fineq; carẽtẽ potẽtẽ oia: reꝝ patrẽ atq; creatorẽ: tã patẽtiũ q̃ nõ patẽtiũ nobis: qđ cũ optie credere: & ab ipis puerilib9 annis crediderim sp: cœpi mẽte reuolueꝛ ueteꝝ q̃plurioꝝ circa hũc uarias atq; diuersas opiniões. Visũq; mihi ẽ hoc idẽ fere ipos credere gẽtiles: sed eos decipi dũ creaturæ creatoris attribuũt dignitatẽ: nec oẽs uni: sed diuersi diuersis conãꝛ ĩpẽdere. Cui errori cãm ĩtulisse phantes: & diuersimode sentiẽtes existio: dũ ostẽderẽt priscæ ruditati: & post eos poetæ: quos prios theologizantes Aꝝ. dicit scđm suas credulitates eẽ eos deos prios: quos ipi arbitrabãꝛ reꝝ prias fuisse cãs. & hic si pl'res & diuersimode opinãtes fuere de necessitate sequutũ ẽ ut plures & diuersos deoꝝ diuersæ hẽrẽt natiões uel sectæ: q̃ꝝ unaqq; suũ existiauit ueꝝ & primũ & unicũ eẽ deũ: alioꝝ patrẽ & dñm. Et sic nõ solũ ĩstar cerberi tricipitẽ fecere belluã: quimo ĩ mõstrũ lõge pluriũ capitũ describere conati sũt: quoꝝ dũ ãtiqssimũ ĩuestigarẽ: Thaletẽ Milesiũ obuiũ hũi suo æuo sapiẽtissimũ hoiem & cælo astrisq; familiarissimũ: & quẽ ego audierã multa de uero deo: ingenio magis q̃ fide iã diu exqsiuisse. Hũc ego rogaui ut diceret quẽ ratus sit deoꝝ fuisse primũ: q euestigio inqt: Reꝝ oium cãm primã aq̃ fuisse reor: eãq; hẽ diuinã hẽe mẽtẽ: oia ꝓducẽtẽ: nec aliter q̃ apđ nos plãtas hũectet: sic ex abysso scaturigib9 emissis ĩ cælũ usq; sydera & ornatũ reliquũ mãu madida fabricasse. Hic anaximenẽ aliũ doctissimũ uiꝝ cõueni: & dũ hoc idẽ qđ a Thalete pcũctor: rñdit aerẽ reꝝ oium ꝓductorẽ: eo ꝙ aiantia aere pdito moriãꝛ ilico & absq; eo nequant ꝓcreari. Post hos chrysippus affuit ĩter priscos famosus hõ: q rogatus ait: ignẽ se reꝝ oium cõditorẽ credere: eo ꝙ absq; calore nil appeat posse gigni mortale: uel genitũ posse cõsistere. Alcinoũ ãt crotoniẽsem cũ cõuenisse: cæteris celsioris aĩ hoium copi. Nã elemẽtis trãsuolatis repẽte itellectu se miscuit astris ĩter q: q nouerit nescio: sed tetulit se arbitrari solẽ lunã & stellas & oẽ cælũ reꝝ oium fuisse fabros. O liberalis hõ. q̃ uni tm̃ elemẽto cæteri dederãt: hic oibus supcælestiũ corpibus deitatẽ largitus ẽ. Post hos ego Macrobiũ iuniorẽ oium adorior. Ille ãt solo soli attribuit qđ dederat Alcinous toti cælo. Theodõ. uero ut arbitror nõ nouus hõ: sed taliũ ĩuestigator ꝑcipuus. neminẽ noiando rñdit: uetustissimoꝝ Archadũ fuisse opionẽ: terrã reꝝ oium fuisse cãm: eiq; ut de aq̃ dicit tales: mẽtẽ ieẽ dĩnã existimãtes: crediderũt eius ope oia fuisse ꝓducta: atq; creata. Porro ut de reliqs taceãus poetæ: q taletis opionẽ secuti sũt: aq̃ elemẽtũ oceanũ uocauere: & rerũ oiũ3 hoiũ3 atq; deoꝝ dixeꝛ patrẽ: & ab eodẽ genealogiæ deoꝝ dedeꝛ pricipiũ: qđ & nos fecisse poteraũs: nisi iuenissem9 scđ3 quosdã oceanũ filiũ fuisse cæli. Et q anaximenẽ & Chrysippũ uera dixisse credideꝛ: eo ꝙ iouẽ ꝓ elemẽto ignis: & nũq̃ aeris sæpissimæ ponãt poetæ: ei pricipatũ deoꝝ oium tradidere: & suis genealogiis deoꝝ primũ oium assũpsere: quos iõ ĩ hoc secuti nõ sumus: qa iouẽ nũc ætheris: nũc cæli: nũc saturni fuisse filiũ legisse meminus. q uero Alcinoo dñt ꝑstitisse fidẽ: cæliũ seu cælũ genealogiæ suæ pricipẽ uoluerũt. qđ cũ ætheꝛ genitũ legissem9: ultro omisim9: sicut & Macrobiũ prioresq; suos: q soli genealogiæ cõcesse re primatũ: quẽ multos hũisse parẽtes ipi testãꝛ poetæ: nũc illi iouẽ patrẽ: nũc hypionẽ: nũc uulcanũ attribuentes. q ãt terrã reꝝ oium ꝓductricẽ uoluere: ut Theodõ. dicit: imixtã illi diuinã mẽtẽ Demogorgonẽ nũcupauere: quẽ ꝓfecto ego deoꝝ gẽtiliũ oium patrẽ pricipiũq; existio: cũ neminẽ illi scđ3 poeticas fictiões patrẽ fuisse cõpererim: & cũ ætheris nõ tm̃ patrẽ: sed auũ extitisse legerim: & deoꝝ alioꝝ pluriũ: ex qbus hi orti sũt: de qbus supra mẽtio scã ẽ. Sic igiꝛ oibus circũspectis & aliis abscisis tanq̃ supfluis capitibus: & ĩ mẽbra redactis adiuenisse itineris pricipiũ rati faciẽtes Demogorgonẽ nõ reꝝ patrẽ: sed deoꝝ gentiliũ duce deo scabrosum ĩtrabimus iter p tenaron: aut ætnã in terræ uiscera descẽdẽtes: & ante alia Stygiæ paludis uada sulcantes.

Opinio Thali milesij.
Opinio anamenis.
Crisippi.
Alcinoj.
Macrobij
Demogorg

PRIMVS HABET STIRPEM DEMOGORGONIS AETHERE DEMPTO

SVmma cũ maiestate tenebraꝝ arbore descripta ueternosus ille deoꝝ oĩum gentiliũ ꝑauus undiq; stipatus nebulis & caligine mediis in uisceribus terræ pambulanti mihi apparuit demogorgon:noie ipso horribilis:pallore quodã muscoso:& neglecta humiditate amictus:terrestrẽ:tetrũ:fœtidũq; euaporãs odorẽ:seq; miseri pricipatus patrẽ potius alieno sermone q̃ suo cõfessus uerbo me corã noui laboris opifice constitit. Risi fateor dũ illũ intuerer:memor stultitiæ ueteꝝ:q illũ a nemine genitũ æternũ:& reꝝ oĩum patrẽ:atq; in uisceribus terræ delitescentẽ rati sunt. Sane qm̃ minus hoc spectat ad opus:eũ sinamus in sua miseria:ꝓcedẽtes eo quo cupimus. Huius igit̃ isipidæ credulitatis cãm dicit Theodon.nõ a studiosis hoibus habuisse principiũ:qnimo a uetustissimis archadũ rusticis. Qui cũ mediterranei eẽnt hoies:atq; mõtani & semisyluestres:& uiderẽt terrã sponte sua:syluas & arbusta quæq; ꝓducere:flores:fructus:& semina emittere:aĩalia alere cũcta:& demũ in se morientia q̃q; suscipe:necnõ & mõtes flãmas euomere & duris silicibus ignes excuti:ex concauis locis & uallibus exalare uẽtos:& illã sentirẽt moueri nõnũq̃:& ẽt mugitus emittere:eiusq; e uisceribus fontes:lacus:& flumia fundi:q̃ si ex ea æthereus ignis & lucidus aer exorti:ac ægregiæ pota ingentẽ illũ oceani pelagũ emiserit:& ex collisis scẽdris euolãtes in altũ fauillæ solis lunæq; globos ediderint.fũmoq; iplicitæ cælo in stellas sese ĩfixerint sempiternas stolide credidere.q ãt post hos secuti sũt paulo altius sentiẽtes:nõ terrã simpliciter reꝝ haꝝ dixere auctorẽ:sed illi mentẽ iplicitã eẽ diuinã:ĩtellectu & nutu cuius agerent̃ ista:eãq; mẽtẽ in subterraneis habere sedẽ arbitrati sũt. Cui errori auxit fidẽ apud rusticos antra ac ꝓfundissimos terraꝝ abditus intrasse nõnunq̃ cũ in ꝓcessu languescẽte luce silẽtiũ augeri uideat̃:subintrare mẽtes cũ natiuo locorũ horrore religio cõlueuit:& ignaris ꝑsentiæ alicuius diuinitatis suscipio:quã a talibus suspicatã diuinitatẽ nõ alterius q̃ demogorgonis existimabãt:eo q̃ eius mãsio in terræ uisceribus crederet̃ ut dictũ est. Hic igit̃ cũ eẽt apud uetustissimos archades in honore ꝑcipuo rati taciturnitate sui nois diuinitatis eius augeri maiestatẽ:seu existimãtes indecẽs eẽ:tã sublime nomẽ in buccas uenire mortaliũ:uel forte timentes ne noiatus irritaret̃ in eos:cõsensu publico uetitũ est:ne ipune noiaret̃:a quoq̃:qd̃ qdẽ testari uidet̃ Luca. ubi erictũ manes inuocantẽ describit dicens. Paretis an ille Cõpellãdus erit:quo nũq̃ terra uocato Nõ cõcussa tremit:q gorgona cernit aptã. Verberibusq; suis trepidã castigat erynnẽ. Sic & statius ubi cæcũ senẽ Tiresiã iussu Etheoclis belli thebanoꝝ exitũ ꝑscrutat̃ dicit. Scimus.n.& qcqd dici:uocisq; timetis. Et turbare hecatẽ ni te tymbree timerẽ:Et triplicis mundi sũmũ quẽ scire nephastũ. Illũ sed taceo &c. hũc de quo duo poetæ loquunt̃ noie nõ exꝑsso. Lactan. insignis hõ doctusq; sup Statiũ scribens liqdo dicit esse demogorgonẽ:sũmũq; & primũ deoꝝ gentilium. Et nos ẽt satis sumere possumus:si uerba carminũ põderare uelimus. Dicit.n.apud Lucanũ fœmina malefica:& gẽtilis ad ꝑeminẽtiã atq; subterraneã huius mãsionẽ demõstrãdã terrã tremere:eo uocato:qd̃ nunq̃ alias facit nisi cõcussa. Subsequit̃ hoc idẽ:qa uidet gorgonẽ.i.terrã apertã.i.ad plenũ:eo q̃ in uisceribus habitet terræ.nos autem respectiue ad eũ supiorẽ:si supficiẽ tantũ uidemus:uel uidet apertã gorgonẽ:mõstrũ illud uertens aspicientes in saxa:nec ꝓpterea in saxũ uertit̃:ut appareat ꝑeminentiæ eius signũ aliud. Tertio potentiã eius ostẽdit ẽt circa iferna:dũ eũ dicit:castigate uerberibus erynnẽ ꝑ erynnas.i.furias eas.s.potẽtia sua:& reprimẽdo & irritãdo. Hũc ãt cognosci a supis:iõ dicit Statius:ut illũ & subterraneũ:& cũctoꝝ demõstret principẽ:& iuocatũ posse cogere manes in desideria mortaliũ:qd̃ ipsi nollẽt:eũ autẽ cognosci iõ nephas dicit:qa scire secreta dei nõ spectat ad oẽs.nã si cognita sint:in uilipẽsionẽ fere ueniet potẽtia deitatis. Huic ꝑterea ne tedio solitudinis angeret̃ liberalis & circũspecta uetustas:ut ait Theodõ.dedit æternitatẽ atq; chaos:& ide filioꝝ agmẽ ægregium. Nouem.n.illi iter mares & fœminas fuisse uoluere:ut infra patebit distinctius:erat hic locus detegendi:siqd fuisset poetica fictione reconditũ:sed cũ nudus sit huius deitatis erroneæ sensus explicare qd nomen eius horridũ sonare uideat̃:tantũmõ.superest. Sonat igit̃:ut reor demogorgon græcæ terræ deus latine:nã demon deus:ut ait Lactan. Gorgon aũt terra iterprætat̃:seu potius sapiẽtia terræ:cũ sæpe demon sciens:uel sapiẽtia exponat. Seu ut magis placet aliis:deus terribilis:qd̃ de uero deo:q in cælis habitat:legit̃. Sanctum & terribile nomẽ eius. Veꝝ iste aliã ob cãm terribilis est:nã ille ob itegritatẽ iustitiæ male agẽtibus in iudicio est terribilis. Iste uero stolide existimantibus. Postremo anteq̃ de filiis aliquid:de sociis pauca uidenda sunt.

ℭ De Aeternitate. Cap. I.

SEquitur de æternitate:quã ideo ueteres demogorgoni sociã dedere:ut is qui nullus erat uideret̃ æternus:quæ qd sit suo seipsa pãdit noie.nulla.n.tẽporis quãtitate mẽsurari põt:nullo tpis spacio designari:cũ oẽ cõtineat æuũ:& cõtineat̃ a nullo. Quid.n.de illa scripserit Claudius Claudianus ubi in heroico carmine stiliconis laudes extulit:libet iserere:dicit eni sic. Est ignota ꝓcul nostræq; imperuia menti. Vix adeunda diis annorũ squalida mater imensa splũca æui:quæ tpa uaste Suppeditat reuocatq; sinu cõplectit̃ antrũ. Oĩa quæ placido cõsumit numine serpens Perpetuũ uiret squãmis:caudãq; reducto Ore uorat:tacito relegens exordia lapsu. Vestibuli custos uultu lõgeua decoro:ante fores natura sedet cũctisq; uolãtes depẽdet mẽbris aĩæ:mansura uerendus Scribit iura senex:numeros qui diuidit astris. Et cursus stabilesq; moras:qbus oĩa uiuunt. Ac pereũt:fixis cũ legibus ille recẽset &c. Antro demũ sic descripto subsequit̃ idẽ. Hic habitãt uario facies distincta metallo Sæcula certa locis:illic glomerant̃ ahena Hic ferrata rigent illic argẽtea candẽt. Eximia regiõe domus &c. hæc ille. Ex quibus reor Serenissime regũ possis aduertere quã suaui stilo:quãq; accurata atq; explicata oĩone:qd æternitas:& quæ intra æternitatẽ contineant̃ poeta describat. Qui ut eius ostẽdat oĩum temporũ excessum:dicit speluncã ipsius.i.gremiũ ꝓfunditatẽ icognitam

atq; procul ſtantem:& nedum mortalibus:ſed uix adeundam diis:ideſt beatis creaturis:quæ in cõſpectu dei ſunt.eamq; demũ dicit tempora ſuppeditanté atq; reuocanté:ut appareat intra eam omne tépus initium ſumpſiſſe ac ſumere & ſumpturum eſſe:& ultimo in finé deuenere ſuũ:& ut appareat quo ordine deſcribit ſerpentem perpetuo uiridem:ideſt quantũ ad eam nunq̃ in ſenium tendenté eumq; dicit reuoluto in caudam ore eam deuoranté:ut ex hoc actu percipiamus téporis circularis lapſum.Nam ſemper anni unius finis principium eſt ſequentis:& ſic erit durante tempore.Quo exemplo uſus eſt:eo q̃ per illud fuerit olym ægyptiis anteq̃ litteras ſuſcepiſſent cõſuetudo deſcribendi annũ.Subſequenter auté hoc fieri tacite dicit:eo q̃ non aduertentibus nobis paulatim labat tempus.Naturá aũt aíarum circũuolantiũ plená:eo q̃ aſſidue multis animantibus aías infundat.ideo ante fores æternitatis deſcribit:ut intelligamus quod quicqd intrat æternitatis græmiũ:ſeu parũ manſurũ:ſeu multũ natura rerum augente intrat:& ſic quaſi ianitrix hic eſt:& intelligendum eſt de natura naturata.Nam quod natura naturans imittit:nunq̃ egredie͂.Sené aũt:qui in antro numeros ſtellis diuidit:deũ uerũ credo:nõ quia ſenex ſit.Non ení in æternũ cadit ætatis ulla deſcriptio:ſed mortaliũ loquitur more:qui longeuos etiá ímortales ſenes dicimus.Hic numeros ſtellis diuidit:ut intelligamus:q̃ a eo agente & ordinante per certũ & conſtitutũ ab eo ſyderũ motũ nobis tépora diſtingua͂:ut per ſolis totius cæli circuitũ habemus annũ.Sic per eandé lunæ circũuolutioné menſem:& per integrá octauæ ſpheræ reuolutioné diem.De ſæculis aũt:quæ ibidé dicit eſſe:infra ubi de eonis ſatis clare ſcribetur.

De Chaos. Cap. II.

Chaos:ut Ouidius in principio maioris ſui uoluminis aſſerit:fuit quædam omnium rerũ creandarũ ímixta & confuſa materia:Dicit enim ſic:Ante mare & terras: & quod tegit omnia cælum. Vnus erat toto naturæ uultus in orbe:Quem dixere chaos:rudis indigeſtaq; moles:Nec quicquá niſi pondus iners congeſtaq; eodem:Non bene iunctaꝝ diſcordia ſemina rerum & cætera. Hunc ſeu hanc tam ſpecioſam forma certa carentem effigiem uoluere nonnulli:alias inſignes philoſophi ſociam: atq; iam æternam fuiſſe Demogorgoni:ut ſi quando in mentem illi ueniſſet creaturas producere non deeſſet materia:quaſi non poſſet:qui poterat rebus uariis formam dare:materiam:ex qua daret producere:ridiculum eſt:ſed iam neminem redarguere profeſſus ſum.

De Litigio primo Demogorgonis filio. Cap. III.

His præmiſſis ad inclytam prolem primi dei gentilium ueniendum eſt:Cuius primum filium uoluere litigium:eo q̃ primum eum ex Chaos prægnantis utero:ex incerto tamen patre eductũ uelint.De cuius eductione talis a Theodontio recitatur fabula.Dicit enim a Pronapide poeta in prothocoſmo ſcribi:q̃ ſemel reſidente demogorgone:ut quieſceret in æternitatis antro:ſenſit in utero Chaos tumultuari:quáobrem cõmotus extenſa manu Chaos uentrem aperuit:& euulſo Litigio tumultum faciente:eo q̃ turpem & inhoneſtam haberet faciem abiecit in auras:Qui confeſtim euolauit in altum : non enim poterat ad inferiora deſcendere:cum oíum rerum inferior is eſſe uideretur:qui illum ex utero matris exemerat.Aſt inde Chaos acri feſſa labore:cum non haberet quá inuocaret Lucinam:madens tota in ſudoré uidebatur reſolui debere ignita exhalans infinita ſuſpiria:inſiſtente forti manu Demogorgone:ex quo factũ eſt:ut iam diuulſo Litigio:tres parcas & panem educeret una cum eis.Inde autem cum illi Pan rebus gerendis uideretur cæteris aptior:eum domui præfecit ſuæ & ſorores illi dedit pediſſequas. Chaos auté liberata pondere:iuſſu panis Demogorgonis ceſſit in ſedem. Litigium uero quod nos uulgatiori uocabulo diſcordiam dicimus ab Homero in Iliade lis uocatur:& Iouis dicitur filia:quá ipſe ait:eo q̃ a Iunone per eá læſus fuerit circa natiuitatem Euriſtei & Herculis de cælo in terram eiectum. Theodontius autem de litigio plura inſuper recitat:quæ ubi decentius in proceſſu ponenda uidebuntur:apponam:quæ hic ad præſens omittuntur.Habes rex inclyte ridiculam fabulam:uerum eo uentum eſt:ut opportunũ ſit a ueritate amouere fictionis corticem:ſed prius reſpondendum eſt perſæpe dicentibus:quid poetæ dei opera:uel naturæ uel hoium hoc ſub fabularũ uelamine tradidere.Non erat eis modus alter.Erat equidem ſed uti non æqua facies oíbus ſic nec aíorum iudicia.Achilles arma præpoſuit ocio.Aegiſtus deſidiam armis.Plato philoſophiá amiſſis cæteris ſecutus eſt.Statuas celtæ ſculpſere.Phidias appelles penniculo imagines pinxere. Sic & reliqua hominũ ſtudia ſinam.Poeta delectatus eſt tegere fabulis ueritatem:cuius delectationis Macrobius ſuper ſomnio Scipionis ſcribens ſatis aperte cauſam uidetur oſtendere dum dicit.De diis autem dixi cæteris:& de anima non fruſtra: ſed nec ut oblectent ad fabuloſa conuertunt:ſed quia ſciunt inimicam eſſe naturæ undiq; apertá expoſitionem ſui:quæ ſicut uulgaribus hoíum ſenſibus intellectũ ſui uario reꝝ tegmine operimento ſubtraxit ita a prudentibus archana ſua uoluit per fabuloſa tractari.Sic ipſa myſteria fabularum cuniculis operiuntur ne uel hoc adeptis nudam rerum talium natura ſe præbeat:ſed ſũmatibus tantũ uiris ſapiẽtia interpræte ueri archani conſciis contenti ſunt reliqui:hæc Macrobius:Et ſi multo plura dici poſſunt ſatis reſponſum arbitror exquirentibus.Inſuper rex præcipue ſciendum eſt his fictionibus non eſſe tantum unicum intellectum: quinimo dici poteſt potius polyſenum:hoc eſt multiplicium ſenſum.Nam ſenſus primus habetur per corticem:& hic litteralis uocatus eſt.Alii per ſignificata per corticem:& hi allegorici nuncupantur.Et ut quid uelim facilius aſſumatur ponemus exemplum.Perſeus Iouis filius figmento poetico occidit Gorgonem : & uictor euolauit in æthera:hoc dum legitur per litteram hiſtorialis ſenſus præſtatur.Si moralis ex hac lr̃a quæritur itellectus:uictoria oſtendi͂ prudentis in uitium:& ad uirtutem acceſſio.Allegorice aũt ſi uelimus aſſumere:piæ mentis ſpr̃etis mundanis deliciis ad cæleſtia eleuatio deſignatur.Præterea poſſet & analogice dici per fabulá Chriſti aſcenſum ad patré mundi principe ſuperato figurari.Qui tamé ſenſus; & ſi uariis nuncu

pentur nominibus:poſſunt tamen omnes allegorici appellari:quod utplurimum fit. Nam allegoria dicitur
ab allon qđ ē alienũ latine ſiue diuerſũ:& ideo qđ diuerſi ab hiſtoriali ſeu litterali ſint ſenſu:allegorici poſ-
ſunt:ut dictũ eſt:merito uocitari. Verum nõ eſt animus mihi ſecũdũ oẽs ſenſus enucleare fabulas:q̃ ſequũ-
tur:cum ſatis unum arbitrer ex pluribus explicaſſe. Eſto aliquando apponentur fortaſſe plures: Nunc aũt
quid Pronapidem ſenſiſſe putem explicabo paucis. Videt̃ & enim mihi Pronapidem creationem mũdi de-
ſignare uoluiſſe ſecũdum erroneam eorũ opinionem:qui rati ſunt deũ ex materia præparata produxiſſe q̃
creata ſunt. Nã ſenſiſſe Demogorgonẽ tumultũ fieri in utero chaos nil aliud reor q̃ diuinam ſapiẽtiam aliq̃
eam mouẽte cauſa:utputa maturitatẽ uẽtris:ideſt tempus ꝓpoſiti horam aduenisse:& ſic cœpiſſe uelle crea-
tionẽ & quæ imixta erant certo ordine ſegregare:& hinc extendiſſe manũ:ideſt operam uoluntati dediſſe:
ut ex iſormi colluuie formoſum atq; ordinatũ produceret opus:& ante alia euulſis ex utero laborãtis:ideſt
laborẽ confuſionis patiẽtis litigiũ:quod totiẽs auferẽ a rebus:quotiẽs amotis diſcordãtiæ cauſis illis debitus
imponit̃ ordo. Patet igit̃ hoc ante alia feciſſe:diſgregaſſe.ſ.quæ inter ſe erant:erant.n.elemẽta confuſa: cali-
da enim frigidis:ſicca humidis:& leuia grauibus repugnabant. Et cũ primus dei uideret̃ actus a diſcordanti-
bus ordinando ſubtraxiſſe litigiũ:Demogorgonis primus filius dictus eſt. Eum abiectum ob turpẽ faciem:
quia turpe ſit utplurimũ litigare. Euolaſſe ad ſublimia potius uidet̃ fabuloſo ordini pſtare decorẽ: q̃ aliud
uelle ſignificare. Præterea eiectũ quo ſe afferret ĩ altũ tẽdere nõ habebat:cũ ĩ iſerioribus iã ꝓducti orbis par-
tibus ĩ lucẽ conſtet eũ fuiſſe ꝓductũ:quod a ſuperis in terrã demũ deiectum ſit ſcribit Homerus ob id fa-
ctũ:quod opere ſuo ante Herculẽ Euriſtheus natus ſit:ut ſuo narrabit̃ loco. Verum quantum ad itriſecum
ſenſum hoc ego ſentio:quod a motu corporũ ſuperiorũ apud mortales ſæpiſſime oriant̃ litigia. Inſuper di-
ci poteſt illud in terras eiectũ a ſuperis: cũ apud ſuperos omnia certo & perpetuo agantur ordine ubi apud
mortales uix inuenitur aliquid eſſe concors. Deinde cum dicit ſudore madefactam chaos:& ignita emitten-
tem ſuſpiria:nil aliud itelligat reor:q̃ elemẽtorum ſegregationem primam:ut per ſudorẽ ſentiamus aquã:
per ignita uero ſuſpiria aerem atq; ignẽ:& quæ deſurſum ſunt corpora:& per groſſitiem molis huius terrã:
quæ panis conſilio confeſtim creatoris ſui domus & ſedes facta eſt. Eductum autem pana poſt litigium cre-
do ratos ueteres ea in ſeparatione elemẽtoꝝ naturã naturatã habuiſſe initiũ:& e ueſtigio domui:ideſt orbi
demogorgonis ꝑpoſitam:quaſi eius opere ſic uolente deo:omnia producantur mortalia. Parcas ãt eodẽ par-
tu productas: & pædiſſequas fratri datas ideo fictum exiſtimo:ut intelligatur naturam his cum legibus ꝓ-
ductam ut procreet ſeu gignat:nutriat:& in finem nata deducat:quæ tria ſunt parcarum officia:in quibus cõ-
tinuum naturæ præſtant obſequium:ut latius in ſequentibus apparebit.

¶ De Pane ſecundo Demogorgonis filio. Caput. IIII.

PAna Demogorgonis fuiſſe filiũ iam ſatis ſupra demõſtratũ eſt. De quo talẽ Theodontius recitat
fabulam. Dicit.n.eum uerbis irritaſſe cupidinem: & inito cũ eo certamine ſuperatum: & uictoris
iuſſu Syringã nympham Archadem adamaſſe:quæ cũ Satyros:ante luſiſſet:eius etiã ſpreuit cõiu-
giũ. Pan aũt cũ illã urgente amore fugientẽ ſequeretur:contigit ut ipſa a ladone fluuio impedita
conſiſteret:& nympharũ auxilium præcibus imploraret:quarũ opere factũ eſt:ut in paluſtres calamos uer-
teretur. Quos cum Pan motu uentorum ſenſiſſet:dum inuicẽ colliderentur eſſe canoros:tam affectione pu-
ellæ a ſe dilectæ:q̃ delectatione ſoni pmotus calamos libens aſſumpſit:& ex eis ſeptem diſparibus factis fiſtu-
lã:ut aiunt:compoſuit:eaq; primus cecinit:ut etiam teſtari uidetur Virgilius. Pan primus calamos cæra con-
iungere plures iſtituit &c. Huius præterea poetæ & alii iſignes uiri mirabilẽ deſcripſere figurã. Nã ut Raba-
nus in libro de origine rerum ait. Is ante alia fronti habet infixa comua in cælũ tendẽtia barbam prolixam:&
in pectus pendulam:& loco palii pellem diſtinctã maculis:quã nebridem uocauere priſci:ſic & manu uirgã
atq; ſeptem calamorũ fiſtulam. Præterea inferioribus membris hirſutum atq; hiſpidum dicit: & pedes ha-
bere capreos:& ut addit Virgilius purpuream faciem:hunc unum & idem cũ Syluano arbitrabat̃ Rabanus:
ſed diuerſos eſſe deſcribit Virgilius dicens. Venit & agreſti capitis ſyluanus honore Florentes ferulas & grã-
dia lilia quaſſans. Et illico ſequitur. Pan deus archadiæ uenit. Et alibi. Panaq; ſyluanũq; ſenem nymphaſq; ſo-
rores &c. His igit̃ præmiſſis ad intrinſeca ueniendum eſt. Et quoniam ſupra Pana naturam naturatam eſſe
dictum eſt:quid ſibi uoluerunt fingẽtes eum a cupidine ſuperatum:facile reor:uideri poteſt. Nam q̃ cito ab
ipſo creatore natura producta eſt:e ueſtigio cœpit operari:& ſuo delectata opere illud cœpit amare: & ſic a
delectatione irritata amori ſuccubuit. Syringam autem quam aiunt a Pane dilectam:ut dicebat Leontius: di-
citur a ſyrin græce:quod latine ſonat deo cantans:& ſic poterimus dicere ſyringam eſſe cælorum ſeu phæra-
rum melodiam:quæ ut Pythagoræ placuit:ex uariis inter ſe motibus circulorum ſphærarum conficiebatur
ſeu conficitur:& per conſequens tanq̃ deo & naturæ gratiſſimum a natura cõficiente diligitur. Seu uolumus
potius Syringam eſſe circa nos agentibus ſupercæleſtibus corporibus naturæ opus tãto organizatum ordine:
ut dum incertum & determinatum finem continuo deducitur tractu:non aliter q̃ faciant rite canentes armo-
niam facere:quod deo gratiſſimum fore credendum eſt. Cur autem hanc nympham Archadem fuiſſe dixe-
rint: & ĩ calamos uerſam:ideo dictum puto:quia ut placet Theodõtio:archades primi fuere:qui excogitato
cantu emittentes per calamos longos:& breues ſpiritum:quattuor uocum iuenere diſcrimina:& demum ad-
dicere tria:& ad poſtremum quod per multos faciebant calamos in unam contraxere fiſtulam:foraminibus
ori flantibus proximis:& remotioribus excogitatis. Macrobius uero hoc repertum dicit Pythagoræ ad ictus
malleorum grauium & leuium. Ioſephus uero in libro antiquitatis iudaicæ dicit longe uetuſtius Iubal in-
uentum fuiſſe ad tinnitum malleorum Tubalcain fratris ſui:qui ferrarius faber fuit. Verum quoniam fin-
gentibus uerius uiſum eſt archades inueniſſe:eo q; illo forſan æuo cæteros excederent fiſtula Archadẽ nym-

phani fuisse uoluere. Syringam autem lusisse satyros:& Pana fugientem atq; a ladone moratam: & nympharum suffragio in calamum uersam: circa nostros cantus iudicio meo aliquid bonæ considerationis abscōdit. Hæc enim spretis satyris.i.ingeniis rudibus: fugit pana.i.hominem aptum natum ad musicalia nec quidē aptum fugit: sed extimatione cupientis: cui in delectatione uidetur cessari quod optat. Hæc tunc a ladone sistitur donec instrumentum ad emittendam meditationem perficitur. Est enim ladon fluuius in ripa enutriens calamos: in quos uersam syringam aiunt: ex quibus postmodum confectam fistulam nouimus: ex quo sumere debemus uti calamorum radix terræ infixa est: sic & meditatio musicæ artis & compertus exinde cantus tam diu latet in pectore inuentoris: donec emittendi præstetur organum; quod ex calamis suffragio humiditatis a radice emissis conficitur: quo confecto sonus præmeditatus emittitur suffragio humiditatis spiritus emittentis. Nam si siccus esset nulla sonoritatis dulcedo sed mugitus potius sequeretur: ut uidemus ex igne per fistulas emisso contingere: & sic in calamos uersa uidetur syringa: eo q̄ per calamos resonet. Possibile præterea fuit a compertore fistulæ calamos adhuc primo fuisse cōpertos ladonē secus: & sic a ladone detētos. Restat uidere q̄d sensisse potuerint circa pannis imaginem: in qua ego arbitror ueteres uniuersale naturæ corpus tā.s.agentiū q̄ patiētiū rerū uoluisse describere: utputa sentientes per cornua in cælū tendētia supercælestium corporū demōstrationē: quā duplici mō pcipimus arte.s.q̄ discursus siderū inuestigantes cognoscimus: & sensu quo eorū in nos isusiones sentimus. Per ignitā autē eius faciē ignis elementū: cui annexū aerē uoluere sumendū reor: quos sic iunctos Iouē dixere nōnulli. Per barbam autē: per quā uirilitas demonstratur: uirtutē actiuā horū duorum elementorum sic iunctorum intelligi uoluisse existimo: & eorum opus in terram & aquam dum demissam illam in pectus: & ad partes inferiores traxere. Eum autem maculosa pelle tectum descripsere: ut per illam ostenderetur octauæ sphæræ mirabilis pulchritudo crebro stellarū fulgore depicta: a qua quidem sphæra sicut pallio tegit̄ homo: sic omnia ad naturam rerum spectantia conteguntur. Per uirgam autem naturæ regimen itelligendū reor: quo omnia & potissime ratione carentia reguntur: & in determinatum finem in suis operibus etiam deducuntur. Fistulam ad armoniā cælestem designandam illi apposuere. Quod illi circa inferiora sit hispidum corpus & hirsutum: terræ superficiē: montium: & scopulorum gibbosam: & siluarum uirgultorum & graminum tectam intelligo. Alii uero sensere aliter: Solem scilicet per hanc imaginem designari: quem rerum patrem dominumq; credidere. Quos inter fuit Macrobius. Et sic per eius cornua uolunt Lunæ renascentis indicium: per purpuream faciē aeris mane seroq; rubescentis aspectū: per prolixam barbā ipsius solis in terrā usq; radios descendentes. Per maculosam pellē cæli ornātum a solis luce deriuantem. Per bacculum seu uirgam rerum potentiā atq; moderamen. Per fistulā cæli armoniam a motu solis cognitam: prout supra. Credo Rex magnifice uideas q̄ summotenus exponēdo transeam: quod duplici de causa facio. Primo qa cōfido: quontā tibi nobile sit ingenium: quo possis quantūcunq; paruis datis indiciis: in quoscūq; profundissimos sensus penetrare. Secundo quia sequentibus cedendū est. Nā si omnia quæ ad expositionem huius fabulæ possent induci: describere uellē: inuidia forte posteritatis fecisse uiderer: & ipsa sola fere totum excogitatum uolumen occuparet: quod & de reliquis dictū uolo: & ut redeam ad omissa: hunc Pana: seu q̄ in processu eundem cū Demogorgone arbitrarentur Archades ut Theodontio uisum est: seu q̄ illo neglecto in istum totos uerterent animos sacris etiā horrēdis: utputa humano: immo natorum illi litantes sanguine pcipue coluere: eumq; dixere Pana a pan: quod totum latine sonat. Volētes ob hoc q̄ oīa quæcunq; sint in naturæ gremio cōcludantur: & sic ipsa totum sit. Iuniores inde: eo q̄ innouata placeant pana lyceū uocauere. Alii dempto panis nomine lyceū tantū dixere: & nōnulli Iouē lyceū existimātes naturæ seu Iouis opere lupos a gregibus amoueri. q̄bus ipsi fere uacabant omnes: & sic a lupis fugatis cognomē meruisse uidet̄. Græce.n. lupus dicit̄ lycos. Augustinus uero ubi de ci. dei scribit: dicit ne ob hoc contigisse pana lyceū uocari: qnimmo propter crebram mutationem hominum in lupos: quæ in archadia cōtingebat: quod nisi diuina operante uirtute fieri non posse arbitrabant̄. Hinc præterea uidet̄ Macrobiū sumpsisse pana nō Iouē sed solē esse: eo q̄ sol oīs mortalis uitæ sit pater: & q̄ eo surgente consueuerit lupi dimissis insidiis aduersus greges in syluas abire: & sic ob istud beneficium cum dixere lyceum.

¶ De Cloto: Lachesi: & Atropos Demogorgonis filiabus. Caput. V.

CLoto Lachesis & Atropos: ut supra ubi de litigio: filiæ fuere Demogorgonis. Cicero āt has parcas uocat: ubi de naturalis deorū scribit: & filias Herebi noctisq; fuisse dicit. Verum ego ideo Theodontio potius adhæreo: qui illas cū rerū natura creatas dicit: quod longe magis ueritati uidet̄ cōforme: eas.s. naturæ rerū esse coæuas: has easdē ubi supra uocat Tullius in singulari fatū: illudq; herebi noctisq; filiū dicit: quod ego lōge magisq; q̄ parcas habito respectu ad id quod de fato scribit̄: ut post sequetur: Demogorgonis filiū dicā. Seneca uero has in epistolis ad Lucillū fata uocat: dato cleantis dictū dicens. Ducunt uolentē fata: nolētē trahūt. Circa qd' nō solū eoꝝ describit officiū: eas.s. sorores oīa ducere: sed etiā trahere: nō aliter q̄ si de necessitate cōtingāt oīa: quod lōge apertius sentire uidet̄ i tragœdiis Seneca poeta tragicus: & in ea potissime cui titulus ē oedipus: ubi dicit. Fatis agimur credite fatis. Nō sollicitæ possunt curæ mutare rati stamina fusi. Quicqd patimur mortale genus. Quicqd facimꝰ uēit ex alto. Seruatq; sua decreta colus Lachesis dura reuoluta māu: Oīa septo tramite uadūt. Primusq; dies dedit extremū. Nō illa deo uertisse licet: Quæ nexa suis currūt causis. It cui ratus pce nōnulla Mobilis ordo multis ipm timuisse nocet. Multi ad fatū uenere suū dū fata timēt &c. Hæc ille: qd' ēt Oui. sensisse uidet̄ dū i maiori suo uolumine dicit i psona Iouis ueneri. Tu sola isuperabile fatū. Nata mouere putas? irres licet ipsa sorores Tecta trium cernēs illic molimine uasto Ex ære & solido rerū tabularia ferro. Quæ neq; concursum cæli neq; fulminis irā, Nec metuūt ullas tuta atq; æterna ruinas. Inuenies illic icisa adamante perenni. Fata tui generis &c. In quibus

prӕter iam dãnatã opinionẽ ſumi põt has tres ſorores eſſe fatũ:& fata q̃tũcũq; Tullius in parcas & fata diſtixerit:uolẽs potius:ut reor diuerſitate noium diuerſitatẽ officiorũ q̃ pſonarũ oſtẽdere. Nos ãt de his tribus redigẽdis poſtremo i unũ:qd nõnulli ſentiãt uideamus. Has ſupra diximus ſeruitio panis dedicatas a pře & cãm demõſtrauimus. Fulgẽtius uero ubi de mythologiis: dicit eas attributas obſequio Plutonis inferorũ dei. Credo ut ſentiamus actiones iſtarũ circa terrena tantũ uerſari:& Pluto terra interpretaẽ. Et ait idẽ Fulgentius Cloto iterp̃tari euocationẽ:eo q; ſuũ ſit iacto cuiuſcũq; rei ſemie:illud adeo in cremẽtũ trahere: ut aptũ ſit in lucẽ emergere. Lachesis ãt:ut idẽ dicit:iterp̃taẽ ꝓtractio:eo q; qcqd a Cloto cõpoſitũ ẽ:& i lucẽ euocatũ:a Lacheſi ſuſcipiaẽ & ꝓtrahaẽ i uitã. Atropos ãt ab a'q; eſt ſine & tropos q; eſt cõuerſio:abſq; cõuerſiõe iterp̃taẽ:eo q; oẽ natũ eueſtigio:q; in terminũ ſibi pſignatũ ueniſſe cognouerit demergat in mortẽ:a q̃ nulla retro naturali ope cõuerſio eſt. Apuleius uero medaurẽſis nõ mediocris auctoritatis pħus: de his i libro:quẽ coſmographiã cognominat ſcribit ſic. Sed tria fata ſũt numero cũ rõne tpis facientia:ſi poteſtatẽ earũ ad eiuſdẽ ſimilitudinẽ tpis referas. Nã q; iſuſo pſectũ ẽ:p̃teriti tpis hẽt ſpeciẽ:& qđ torquaẽ i digitis momẽti p̃ſentis idicat ſpacia:& qđ nõdũ ex colo tractũ ẽ:ſubactũq; curӕ digitorũ:id futuri & cõſequẽtis ſӕculi poſteriora uideẽ oſtẽdere. Hӕc illis cõditio:& noium eiuſdẽ ꝓprietatẽ cõtingit:ut ſit atropos p̃teriti tpis fatũ:qđ nõ deus qdẽ faciet infectũ:& futuri tpis. Lacheſis ãt a fine cognominata:qđ ẽt illis quӕ futura ſũt: finẽ ſui deus dederit. Cloto p̃ſentis tpis hẽt curã:ut ipſis actiõibus ſuadeat:ne cura ſolers rebus oibus deſit. Hӕc Apuleius. Sũt inſup qui uolunt lacheſim eã eẽ:quã fortunã nuncupamus:& ab ea oia mortalibus cõtingentia agitari. Nũc aũt qđ de fato ſentiãt ueteres dato nõ multũ a p̃cedẽtibus differãt uidendũ eſt. Dicit ergo de fato ſic Tullius i lib. quẽ de diuinatiõe ſcripſit. Fatũ id apello:qđ grӕci imarmenidẽ.i.ordinẽ:ſeriẽq; cãrum:cũ cauſa cãm ex ſe gignat:ea ẽ ex oi ӕternitate fluẽs ueritas ſempiterna. Qđ cum ita ſit:nil eſt futurũ:cuius nõ cauſas idipſum efficientes natura cõtineat:ex quo itelligiẽ:ut fatũ ſit:nõ id qđ ſupſtitioſe:ſed id qđ philoſophice dicitur cauſa ӕterna rerum:cur ea quӕ p̃terierint facta ſunt:& quӕ inſtãt fiant:& quӕ ſequunẽ futura ſint. Hӕc Cicero. Boetius aũt torquatus uir diſertiſſimus atq; catholicus:ubi de philoſophica conſolatione ſcripſit:cum diffuſe de hac materia cum phia magiſtra rerũ altriceẽ:dicit inter alia de fato ſic. Oium generatio rerũ cũctuſq; mutabiliũ naturarũ ꝓgreſſus:& qcqd aliquo moueẽ mõ cauſas:ordinẽ:formas ex diuinӕ mẽtis ſtabilitate ſortiẽ: hӕc in ſuӕ ſimplicitatis arce cõpoſita:multiplicem rebus gerendis modũ ſtatuit. Qui modus cum ipſa diuinӕ intelligentiӕ puritate conſpiciẽ:ꝓuidentia noiaẽ. Cum uero ad ea:quӕ mouet:atq; diſponit referẽ:fatũ a ueteribus appellatũ eſt. Hӕc ille. Poterã & apponere qd Apuleius de fato in coſmographia determinet:& aliorum ſnias. ſed quoniã ſatis dictũ reor:cur Demogorgonis aut Herebi noctiſq; parcӕ:ſeu fatũ uel fata dicanẽ filiӕ breuiter deſcribã. Cum ſӕpe euenturũ ſit in ſequentibus:& iã in p̃cedentibus cõtigerit:q; cauſatus cauſantis dicatur filius:poſſumus ad p̃ſens dicere has tres ſorores uariis nuncupatas noibus dei filias tanq̃ ab eo cauſatas qui prima cauſarũ eſt:ut ſatis p uerba ſupra ꝓxime Ciceronis atq; Torquati uideri põt:hunc deũ:ut dictũ ẽ:Demogorgonẽ ueteres dixere. Qđ aũt ex Herebo & nocte:ut dicit Tullius natӕ ſint:talis rõ reddi põt. Eſt herebus ut apparebit latius in ſequẽtibus terrӕ ꝓfundiſſimus & abſcõditus locus:quẽ allegoricӕ poſſumus accipere pro ꝓfunditate diuinӕ mentis:in quã mortalis oculus penetrare non poteſt:& cũ diuina mens uidens tanq̃ ſeipſam:itelligens qd actura eſſet:& inde has actu cũ natura rerũ ꝓduceret ſatis ex herebo.i.ex archano & ꝓfundiſſimo diuinӕ mentis penetrali natas dicere poſſumus. Noctis aũt filiӕ dici poſſunt q̃tũ ad nos: qa oia in q̃ acies oculorũ noſtrorũ penetrare non põt:obſcura dicimus:& noctis luce carentia ſimilia:& ſic dũ ad intrinſeca diuinӕ mẽtis itellectu trãſire nequeamus:mortali offuſcati caligine:cũ in ſeipſa ſplẽdidiſſima ſit:& uiuӕ atq; indeficientis lucis coruſca:uitium illi noſtrӕ habitudinis nominando attribuimus noctẽ perẽnẽ diẽ nuncupantes:& ſic noctis erũt filiӕ:ſeu uolumus dicere:qa nobis icognitӕ ſũt diſpoſitiões earũ:eas obſcuras:& noctis filias uocitamus. De noibus ꝓpriis p̃dictũ eſt:de appellatiuis dicẽdũ. Vocat igiẽ has Tullius parcas:ut arbitror p antiphraſim:qa nemini parcant. Nulla enim apud eas eſt acceptio perſonarum: ſolus deus põt peruertere earum uires & ordinem. Fatum aũt aut fata a for faris tractum nomen eſt:quaſi uelint:qui id ipoſuere nomen:qđ ab eis agitur a deo quaſi irreuocabile dictum ſit:ſeu p̃uiſum:ut per uerba Boetii ſatis aſſumitur:ut ẽt ſentire uidetur Auguſtinus ubi de ciuitate dei:ſed abhorret ipſe uocabulũ admonens:ut ſi qſq̃ uoluntatẽ dei ſeu poteſtatẽ nomine fati appellet ſententiam teneat linguam coerceat.

¶ De Polo ſexto Demogorgonis filio. Cap. VI.

DIcunt inſup Polũ Demogorgonis fuiſſe filiũ:& hoc in ꝓthocoſmo afferere ꝓnapidẽ talẽ ex hoc fabulã recitantẽ. Qđ dũ ſecus undas in ſede ſua cõſiſteret Demogorgon:& ex exili limo ſperulã cõpoſuiſſet:eã nũcupauit Polũ. Qui ſpretis patris cauernis:& inertia euolauit in altũ:& eo q; adhuc mollis eẽt in tã grãde corpus euolans cõflatus eſt:ut oia quӕ a pře fuerãt ante cõpoſita circũdaret. Verũ nõdũ ſibi aliqs erat ornatus: cum ſabricãti při lucis globũ aſſiſtens:uideretq; ignitas plurimũ ad ictum mallei fabrilis:hicinde fauillas euolare oẽs ſinu facto collegit:& in domũ ſuã detulit:eamq; ex illis ornauit oẽm. Haberẽ rex inclyte:qd riderẽ uidens cõpoſiti orbis tã ineptũ ordinẽ:ſed ante teſtatus ſum nullũ uelle mordere. Sequiẽ eni ut in cӕteris ꝓnapides opinionẽ uolentiũ ex terra a mente diuina i terris iclufa fuiſſe ꝓducta:dum Polũ:quẽ ego cӕlũ intelligo:ex terra extenſibili factũ ait:& in maximũ ac circũplectens oia corpus eductũ. Qđ ãt ex fauillis ex luce ꝓdeuntibus domũ ornauerit ſuã:hoc iõ dictũ reor:qa ſolis micantibus radiis:ſtellӕ i cӕlo cõpoſitӕ:natura ſua luce carẽtes lucidӕ factӕ ſint. Polus aũt dr̃: ut arbitror a qbuſdã potioribus ſuis partibus. Cõſtat.n.ut uenerabilis Andalo p̃ceptor meus:& ueteres aſtrologiӕ auctores aſſerunt cӕlũ omne ſuper duos polos circũflecti:quorum alterum nobis propinquiorem arcticum uocant. oppoſitũ autem antarcticum. hunc tamen aliqui polucem uocant:cauſam ego non uideo.

De Phythone septimo Demogorgonis filio. Cap. VII.

PHyton pnapidis testimonio Demogorgonis filius fuit & terræ:ex natiuitate cuius ipse talé recitat fabulá.Dicit.n.Demogorgoné continue caliginis affectú tedio acroceraunos conscendisse montes:& ex eis ingenté nimiú & ignitam euulsisse molem:eamq; primú rotúdasse forcipibus : deinde in caucaso monte malleo solidasse.Post hæc ultra taprobane detulisse:& globú illú lucidum sexies undis mersisse:totidéq; circúrotasse per auras:& hæc iõne ulla unq̃ posset circuitione diminui : aut æui labefactari rubigine.& ut agilis ferret undiq;:qui cõfestim se tollens in altú:domú intrauit poli.: patrisq; sedé oém cõpleuit fulgore.Ex imersionibus aút eius aquæ ante dulces amaritudiné sumpsere salsedinis:& aer ad pcipiendos lucis radios:ex rotationibus aptus factus est.Orpheus uero:q fere poetaꝝ oium uetustissimus fuit:ut Lactan.in lib.diuinaꝝ insti.scribit opinatus est phythoné hunc primú maximú & ueꝝ deú eé:& ab ipo cuncta fuisse pducta atq; creata:qd forsan hoc in ope locú illi primú qsisset:tanto afferente teste:ni ipsemet Orpheus minus aduertés reor:seu qa neqret aío concipe queq̃ fuisse ingenitú:scripsisset.Prothogonus phython perimetheos:neros:& yos.Quod in latinú uersum sonat.Principio genitus phython : longo aere natus. Et sic nõ primus:ut dixerat si aere genitus est.Hunc pterea Lactá.ubi supra phaneta uocat.Sed iá sumptus expetit ordo:ut uideamus qd cõtegat fictio:qd explicato sensu noíum fere apparebit liqdo. Vgutio in lib.uocabuloꝝ dicit Phythoné solé eé:& hoc illi quæsitú nomé a Phythone serpente:ab eodé superato.Sic & Paulus in libro:qué collectionú intitulat.dicit phanos seu phaneta idé esse qd apparitio.Sic.n.phythonem hunc Lactan.uocat:q quidem nomen soli optime competit:ipse enim est qui surgens apparet:eo ení cessante nulla erit cæterarum creaturaꝝ mortaliú apparitio:seu etiá sydeꝝ.Ergo solis creationé uult ostendere Pronapides:circa quá ut eoꝝ consequat opinioné:qui ex terra oía uolunt cõdita:iducit deú:seu terræ diuiná menté ex acroceraunijs montibus sumpsisse materiá:tatus ignitá terrá ad cõponendú lucidú corpus aptioré.Quod aút hanc molem forcipibus rotundasset:intelligo diuiná artem : qua a deo solis globus adeo spericus factus est:ut nulla supfluitate eius supficies gibbosa sit.Aequo mõ & malleus dici põt summi artificis intentú : quo in caucaso monte.i.in cæli súmitate adeo corpus illud solidú formauit:ut nulla ex parte dissolui: aut minui uideat.Inde dicit eú delatum ultra taprobanem:ut ostendat ubi creatú opinetur.Est ení taprobane orientalis insula hostio gangis fluminis opposita:qua ex parte nobis in equinoctiis sol oritur:& sic in oriente uidetur compositum uelle.Mersum enim ibi sexies undis dicit imitatus fabriles actus:qui ad durandum ferrum feruidum aquis imergunt:& in hoc arbitror pronapidem uoluisse perfectionem & æternitatem corporis huius designasse.Est æquidem sex perfectus numerus se ex suis partibus oibus conficiens:ex quo uult itelligamus & artificis & artificiati perfectionem.Quod autem sexies rotatum sit:puto per numerum perfectum ratiõis uoluerit eius circularem & indeficientem motum describere:a quo nunq̃ exorbitasse:aut destitisse compertum est.Quod ob ingentis & igniti corporis demersioné aquæ primo dulces amaræ factæ sunt:non ob aliud dictum puto:nisi ut ostendatur q ob continuam radiorum solis feruentium percussionem aquarum maris aquæ superficietenus salsæ factæ sint:ut approbant physici.

De Terra ex filiis Demogorgonis octaua:quæ ex incognitis parentibus quinq; genuit filios:quoꝝ primas Nox.ii.Tartarus.iii.Phama.iiii.Taygetes.v.Antheus. Cap. VIII.

TErra:ut supra patet Demogorgonis fuit sedes & filia:de q̃ Statius in thebaide scribit sic. O hoíum diuumq; æterna creatrix.Quæ fluuios syluasq; aíarum semina mundi Cuncta:prometheasq; manus pyrrheaq; saxa Gignis:& impastis:quæ prima elementa dedisti:Mutastiq; uiros quæ pontum ambisq; uehisq;.Te penes & pecudum gens mitis & ira ferarum.Et uolucrum requies firmum atq; ĩmobile mundi Robur:& occidui te uelox machina cæli Aere pendentem uacuo te currus uterq; Circuit.O rerum media indiuisaq; magnis Fratribus.ergo simul tot gentibus alma tot altis Vrbibus ac populis subterq; & desoper una Sufficis:astriferumq; domos athlanta superitos Ferre laborantem nullo uehis ipa labore:&c. In quibus pfecto carminibus satis terræ opus & laudes ostendunt:de cuius generatione:quoniá supra ubi de litigio dictum est reiterandú non censeo.Eam tamé ueteres titanis dixere coniugé eamq; ex patris concubitu:ut præmonstratú est:quosdá suscepisse filios:& ex oceano nepotes:atq; ex Acheronte infernali fluuio:necnon & aliis incognitis:ut decenti monstrabit loco.Vocauere eá pterea multis noíbus:utputa Terrá:tellurem:tellumnem:humú:aridam:boná:deam:matré magná:fauná:fatuam.Habet & pterea hæc cum quibusdá deabus cõia noía.Dicit.n.cybeles berecynthia Rhea:opis:iuno:Ceres:Proserpina:Vesta:Isis:mala:& medea.Sed quid circa pdicta theologi uoluerint ueteres uidendú est.Dicunt eam titanis:q sol est coniugé:eo q in eá sol agat tanq̃ in dispositá materiá ad producendú animátia quæcuq;:atq; metalla:& præciosos lapides & huiõi. nõnulli uolunt titanú hoiem ingentis potentiæ fuisse:& terræ uirum dictum:eo q multú terræ possideret:& filios suscepisse tanta pstantes fortitudine:& corporis mole:ut non ex muliere : sed ex ingentiori corpore:utputa terræ susceptiuiderentur.Et ut ad noia ueniamus dicit Rabanus:in libro de originibus rerum eo terram nuncupari:eo q teratur:quod ad superficié solá spectat.Tellus autem ut idem testatur Rabanus dicta e qa fructus ex ea tollamus.Seruius auté dicit eam terrá esse:quæ teritur:tellurem uero deam.Et alibi dicit tellurem deam esse:terrá auté elementú:sed q̃doq; telluré pro terra poni:sicut pro igne uulcanum:& cereré p fruméto.Tellumené uero:ut ego coniectura possum pcipere eá terræ parté dixere:quæ nec terit:nec graminum radicibus:aut arborum usui est:eo q longe sit tellure inferior.Humus uero:ut asserit rabanus ea pars terræ dicitur:quæ plurimum habet humiditatis:utputa palustris & ppinqua fluminibus.Aridam autem terrá uocauere:non qa sic illá a creatione:creator nuncupauerit:ut eius ueram complexionem ostéderet: sed eo q arctur.Bona aút dea:teste Macrobio saturnalioꝝ ideo dicta est:q nobis omnium bonorum ad uictum causa

fit:cum ipsa germinantia nutriat:fructus alat:escas auibus:& pabula brutis exhibeat:ex quibus & ipsi nutrimur. Matrem autem magnam ut Paulus ait:uocari uoluere:qui arbitrati sunt eam rerum omniũ creatricẽ. Ego equidem arbitror:quia tanq̃ pia mater:& maxima sua ubertate nutriat cuncta mortalia:& suo gremio morientia cuncta suscipiat. Cur autem faunam dixerint:Macrobius Saturnaliorũ libro describit dicens:qđ omni usui faueat animantium:quod adeo manifestum est ut litteris explicari non egeat. Fatuam uero a fando dictã dicit idẽ macrobius ueteres uoluisse:eo ꝙ ĩfantes partu editi nõ prius uocẽ habeant uel emittant: q̃ ipsam contigerint. Quæ uero ex nominibus cum aliis communia sunt:ubi de illis in sequentibus mentio fiet intelligenda dicentur:& ad explicandum de filiis quos ex incerto patre genuisse dixerunt ueteres ueniemus.

Terra magna mater
fauna terra
fatua terra

¶ De nocte prima terræ filia. Caput. IX.

EX incerto patre dicit Paulus noctẽ terræ fuisse filiã:de qua Pronapides talẽ in ꝓtocosmo fabulam scribit.eã.s.a Phanete pastore dilectam:cui petenti cũ mater uellet copulare connubio: dixit se ignotũ habere hoiem:nec unq̃ uidisse.audiuisse tamẽ illũ suis aduersum moribus:& ideo mori malle:q̃ illi nubere:q̃obrẽ indignãs Phanetes ex amatore hostis factus:dũ illã occisurus sequeretur:illa se copulauit herebo:nõ ausa ubi phanetes esset apparere. Dicit ĩsup Theodontius huic a Ioue cõcessã q̃drigã:eo ꝙ illi fautrix fuisset:dũ ante lucẽ accederet ad Alcmenã:hãc ĩsup q̃tũcũq; fusca sit:picta ornauerunt chlamyde:& in eius laudem:& ut eius pro parte demonstraret effectus:Statius hos in thebaide cecinit uersus. Nox q̃ terrarũ cæliq; cõplexa labores Ignea multiuago trãsmittis sydera lapsu. Indulgẽs reparare animũ:dum proximus ægris Infundat tytan agiles animantibus ortus &c. Sed nunc quid fabulæ ueri tegant uideamus. Dicunt igit̃ ante alia eã absq; cognito patre terræ filiã:quod ob id arbitror dictũ:quia terra densitate sui corporis operat̃:ut radii solares nequeant in partẽ oppositã penetrare:& sic causam dãte terra umbram tam grãdis efficit̃:quãtũ spacii a dimidio corporis terræ occupat̃:quæ quidẽ umbra nox dicitur:& sic tanq̃ a terra & nõ ab alia re causata absq; cognito patre noctis tantum filia arbitratur. Quod autẽ a Phanete pastore dilecta sit hoc modo intelligendũ reor. Phanetẽ ego Solẽ puto ideo pastorẽ dictũ:quia suo ope uiuentia cũcta pascunt̃:eũ aũt adamasse noctẽ fictũ existimo:quia tanq̃ dilectã sibi uidere cupiẽs rapido cursu seq̃t̃ & illi uidetur appetere copulari. Illa uero renuit nec minus uolucri passu fugit q̃ seq̃tur:eo ꝙ sibi mores aduersos habeat:cum illuminet ille.ipa aũt obscurũ faciat:nec frustra se:si illi iungatur:moriturã dicit:cũ sol luce sua omnẽ dissoluat obscuritatẽ:& sic eius hostis efficitur. Demũ nox herebo iũgit̃.i.inferno:in quẽ cum nunq̃ solares penetrẽt radii mox uiget atq; secura cõsistit.qđ aũt Ioui fauerit:fabula manifestat:ut patet per Plautũ in amphitriõe. Nã cũ accessisset in diluculo Iuppiter ad Alcmenã:nox ut illi p̃staret obsequiũ tãquã a crepusculo nocturno ĩchoasset:pseuerauit in lõgũ:ex quo quadrigã meruit:p quã circuitionẽ terræ cõtinuam:quã facit intelligo. Per q̃ttuor aũt rotas:ex quibus quadriga cõstat:q̃ttuor arbitror significari noctis tpa:solũ nocturnæ quieti seruiẽtia. Diuiditur aũt nox a macrobio in lib. Saturnalium in septem tpa: quorũ primũ. Sole intrãte incipit:& dicitur crepusculũ a crepero:qđ est dubium:eo ꝙ dubitari uideat̃ diei p̃teritæ: an ueniẽti nocti attribuendũ sit:& hoc mõ nõ deseruit q̃eti. Secũdũ aũt cũ iam obscurũ sit fax prima dicit̃: eo ꝙ tũc faces accẽdant̃:nec hoc q̃eti accõmodũ. Tertiũ uero cũ iã nox densior sit nocte cõcubia nũcupatur: eo ꝙ q̃eturi uadamus concubitũ. Quartũ nox dicitur intẽpesta:eo ꝙ nulli opi tẽpus aptũ sit. Quintũ ãt gallicinũ uocitat̃:eo ꝙ a medio sui noctẽ ĩ diẽ tendẽte galli cãtẽt. Sextũ uero dicit̃ cõticiniũ iã auroræ ꝓximũ: & ideo sic dictũ:eo ꝙ tũc uideat̃ utplurimũ grata quies:& ob id oĩa cõticescũt:& hæc q̃ttuor quieti p̃stant̃. Septimũ appellat̃ diluculũ a die iã lucente:in quo solertes assurgũt operi: qđ minime somno aptũ ẽ. Et sic totidẽ rotæ sunt currui noctis:quot in ea sunt tẽpora q̃eti tantũmodo seruiẽtia. Seu uolumus more nautarũ & castrẽsiũ uigilũ noctẽ ĩ partes q̃ttuor diuidere:ĩ primã.s.& secũdã & tertiã atq; quartam uigiliã:& sic quadrigæ rotas q̃ttuor ex totidẽ uigiliis cõponemus. Quod aũt picta palla amicta sit:facile uideri põt:illã cæli ornatũ significare:quo tegimur. Nox ãt:ut ait Papias:ideo dicit̃:q̃a noceat oculis. Aufert.n.illis uidẽdi officium cũ nil nocte cernamus. Nocet ĩsup q̃a male agẽtibus apta ẽ cũ legamus. Qui male agit:odit lucẽ: ex quo sequit̃ ut tenebras amet tanq̃ malo operi aptiores:& dicit etiã Iuuena. Vt iugulẽt hoies surgũt de nocte latrones. Homerus præterea in Iliade eã Domitricem deorum uocitat:ut sentiamus quoniã nocte magnanimes ingentia pectoribus uersant:tamen nox minime talibus apta ebulientes opprimit spiritus:eosq; tanq̃ domitos ĩ lucem usq; coerceat. Fuerunt insuper huic tam ex uiro q̃ ex aliis filii plures:ut in sequẽtibus describetur.

Nox in quot tempora diuid[itur]
Crepusculũ
Fax prima
Concubia
Nox intempesta
Gallicinium
Conticinium
Diluculum
Prima
2a uigilia
3. uigilia
4a uigilia

¶ De Phama secunda Terræ filia. Caput. X.

VIrgilio cælestis ingenii poetæ placet Phamam Terræ fuisse filiam dum dicit in æneide. Illam terra parens ira irrata deorum Extremam:ut perhibent cæo encheladoq; sororem Progenuit &c. De hac ut appareat originis suæ causa:talis a Paulo recitatur fabula:ꝙ cum ob regni cupidinem bellum inter Titanos gygantes Terræ filios & Iouem esset exortũ:eo itum est:ut omnes Terræ filii q Ioui aduersabantur:occiderentur:& a Ioue & diis aliis. Quo dolore terra irritata & uindictæ auida cum sibi aduersus tam potentes hostes arma deessent:ut illis quibus poterat uiribus aliquid mali ageret coacto utero Phamam emisit scelerum superũm relatricem. Huius autẽ incremẽtum & formã describẽs Virgilius ait sic. Phama malũ quo non aliud uelocius ullũ Mobilitate uiget uiresq; acq̃rit eũdo Parua metu primo:mox sese tollit in auras:Ingrediturq; solo:& caput inter nubila condit. Et paulopost hæc ait. Et pedibus celerem:& pernicibus alis Monstrum horrendum ingens:cui quot sunt corpore plumæ Tot uigiles oculi subter mirabile dictu Tot linguæ totidem ora sonant: tot subrigit aures: Nocte uolat medio cæli terræque per umbram Stridens: nec dulci declinat lumina somno. Luce sedet custos aut sũmi culmine tecti: Turribus aut altis:& magnas territat urbes: Tã ficti prauiq; tenax q̃ nuncia ueri. Sentis optime rex quanto uerborum orna-

tu:quanto lepore:q̄ fuci pleno q̄q; idustriosa fictione Virgilius qdé eius opus conet ostédere:& ostédat: sen
tis eqdé:sed ut q te praeter lecturi sunt ampliusculé uideat libet explicare paululú:praemisso tamé quid ue
lit fabula Pauli.Dicit ergo primo irritatá terram ira deorú:Circa qd ꝓ iratis diis siderú opus circa qdá itel
ligo.Sidera.n.seu supcaelestia corpora ꝓcul dubio in nos agunt:potétia eis a creatore concessa secundú dispo
sitiones suscipientiú eorú influentias:& hinc fit ꝙ puer uel adolescens augeť eoꝝ opere:cum diminuať sene
scens:& cú nunq̄ a rõne gubernatoris optimi separeť:nõnunq̄ aliqua faciunt:quae mortaliú repétino:falsoq;
iudicio tanq̄ irata fecisse uidenť:utputa dum iustú regé:dú foelicem iperatorem:dum strenuú milité in fi
né suum deducunt.Et ideo iratos dixit deos Paulus:qa occiderint illustres uiros:quos ꝑpetuandos rebantur
homines.Sed qd ex hoc sequiť:irritatur ab hoc opere:qď deorú iram uocant:terra.i.aiosus homo.nam ter
rei sumus omnes:& ad qd irritať? ut pariat phamá ultricem futurae mortis.i.ut id agat:ꝓpter quod phama
sui nominis oriať:ut dum deorú ira ceciderit:illius nomé agéte meritorú phama supstes sit:etiá nolentibus
his:q hoiem occidendo eú oĩno auferre conati sunt:ad qď nos idé hortať Virgilius dum dicit.Stat sua cuiq;
dies:breue & irreparabile tempus.Omnibus é uitae:sed phamá extendere factis:Hoc uirtutis opus &c.Hanc
aút phamá ideo malú dicit Virgilius:qa nõ aequo passu ad eá ꝑquirédá tédimus oés.Ná p fraudes utpluri
mú summa occupari sacerdotia cernimus:dolo uictorias obtineri: pricipatus possideri uiolétia: & ea q̄cúq;
per fas & nefas:quae noia solent in lumé extollere.Nam si per uirtuté agať;tunc non malú uiuere diciť pha
ma:Veꝝ iproprie locutus est auctor:usus ꝓ isamia uocabulo phamae:cú sic fictioné ispiciamus:seu potius fi
ctionis cám satis aduertamus:ex ea isamiá non famam secutá.Hanc isuper dicit metu primo paruá & sic est.
Ná quátúcúq; grádia sint facinora:ex qbus oriť:a quodá tamé audiétiú metu uideť incipere: mouemur q̄
dé auditu primo rei alicuius:& si placet:eam falsam esse timemus:si uero displicet aequo mõ:ne uera sit exti
mescamus:mox sese attollit i auras.i.in ampliationé locutiõis gentiú euolat:seu mediocribus misceť uiris:&
inde se solo insert:hoc est in uulgus & plebeios:& tunc caput inter nubila condit:cum se ad reges atq; maio
res effert.Pernix etiá est.i.uelox:nil enim ut ipsemet dicit uelocius est.Monstrú autem ingens asserit: & hor
rendum ratione corporis qď illi describit:uolés in hoc qď omnes eius plumae:cum aué dicat propter eius ce
lerem motum habeant hominis effigié.ad hoc ut per hoc intelligať unúquéq; de aliqua re loquentem pen
nam unam addere phamae:& sic ex multis cum multae sint auium pén e:non ex paucis phama conficiť . Seu
potius monstrú horrendú hanc uocat:quia fere nunq̄ superari potest.nam quanto magis quis illam conatur
opprimere:tanto magis exinde fit maior:qď monstruosum est.Dicit insuper omnes oculos eius uigiles esse
eo ꝙ non nisi a uigilantibus personet phama.nam si in somnú tendit locutio:phama uertitur in nihilú . No
cte eam e medio caeli uolitantem:ob id dicit qď saepissime cõtigisse compertum est:sero.s.factum aliquid:&
mane etiam in remotissimis partibus cognitú:non aliter:q̄ si nocte uolauerit.Seu id dicit ut ostendat uigilan
tiam garulorum.In die aút eam sedere dicit custodem:ut ostendat qď ad eius relata custodes portis terrarú
urbium apponanť:& in turribus ad excitandú uigiles:uel speculandú a longe. Et cum inter ueritaté & men
dacium non distinguat:contéta est pro ueris quaecúq; audita referre.Cuius praeterea domum in maiori suo
uolumine sic describit Ouidius.Orbe locus medio est inter terrasq; fretúq;:Caelestesq; plagas triplicis cõfi
nia mundi:Vnde qď est usquá:quáuis regionibus absit Inspiciť : penetratq; cauas uox omnis ad auras.Pha
ma tenet summaq; locú sibi legit in arce:Innumerosq; áditus:ac mille foramina tectis Addidit:& nullis iclu
sit limina portis.Nocte dieq; patet.tota est ex ore sonanti. Tota fremit:uocesq; refert:iteratq; qď audit. Nulla
quies intus:nullaq; silétia parte.Nõ tantú est clamor:sed paruae murmura uocis:Qualia de pelagi si qs ꝓcul
audiat undis Esse solent:qlé ue sonú cú Iuppiter atras Increpuit nubes extrema tonitrua reddút.Atria turba
tenet:ueniút laeue uulgus euntq;.Mixtaq; cú ueris pariter coniúcta uaganť Milia rumorú cõfusaq; uerba uo
lutant:Ex quibus hi uacuas replét sermonibus auras:hi narrata ferút aliis:mensuraq; ficti Crescit: & auditis
aliquid nouus adiicit auctor.Illic credulitas:illic temerarius error:Vanaq; laeticia é:cõsternatiq; timores.Se
ditioq; recens:dubioq; auctore susurri.Ipsa quid in caelo reꝝ pelagoq; gerať:Et tellure uidet:totúq; inqrit in
orbem &c.Satis haec etiam minus erudito patentia sunt:& ideo quid sibi uelit Paulus dum addidit fabulae:
famá genitá:ut turpia deorú facta narraret:uidisse superest: qď nil aliud autumo praeter qď cú minores in
maiores nil uiribus possunt:illata uerbis maioribus isamia conanť ulcisci. Terrae át ideo filiá uoluere: qa nõ
aliunde q̄ ex gestis in terris phama sit.quod auté pře careat non absurde dictú est:cú ut saepissime rerú a pha
ma gestarum quae utplurimum falsissime sunt ignoretur auctor:qui cõpertus loco patris describi posset.

¶De Tartaro.iii.terrae filio. Caput. XI.

TArtaꝝ asserit Theodontius absq; pře terrae fuisse filiú:hunc Barlaam dicit inerté atq; torpété ma
tris adhuc i utero iacere:eo ꝙ iuocata lucina faueŕ partui noluisset:ob id qď phamá i-deorú igno
miniam peperisset.Figmentum hoc ab effectu causam sumpsit.Nõ erat enim lucina non nascitu
ro:seu partui non futuro praestatura fauoré:Arbitrati sunt quidé ueteres circa terrae centrú locú
esse concauú:& in eodé sontiú animae poenis affligi:ut satis in descensu Aeneae ad inferos ostendit Virgilius.
Húc tartaꝝ dici uolunt:& hoc secúdú Isidorú ubi de etymologiis a tremore frigoris dictú . Ná ibi nec solis
unq̄ potuit penetrare radius:nec aeris motus é aliqs:cõfricatiõe cuius calefieri possit. Qď át in utero mřis tor
peat satis apparet:nõ.n.ad supiora põt ascédere:& si ascédat nõ erit amplius tartarus.Terrae át filius iproprie
diciť.Ná quátúcúq; concepit mulier:nisi i lucé cõceptus uenerit iure filius dici nõ poterit. Diciť át absq; pa
tre cõceptus:eo ꝙ credamus terrae corpus cõcauitates habere:nõ tamé satis certi sumus:an a creatiõe: an a se
cuto post creationem euétu habuerit.In testimoniú autem praedictorú dicit Virgilius.Tartarus ipe . Bis pa
tet in praeceps tantum tenditq; sub umbras Quantus ad aethereum caeli suspectus olympum &c. Nec multo

post ait. Hic genus antiquum terræ titania pubes. Fulmine deiecti fundo uoluunt͏̃ in imo &c.

¶De Tagete. iiii. Terræ filio. Caput. XII.

TAges ut asseruere gẽtiles:& potissime thusci absq; cognito genitore terræ filius habitus ẽ. De quo refert Paulus perusinus: ꝙ cũ apud etruscos in agro tarqniensi aliquãtulũ tellus ĩtumuisset: is ui culicus cuius erat agellus nouitate rei pmotus: auidusq; uidere qd esset ostẽti monstratura turgiditas: aliquãdiu expectauit: tãdẽ impatiẽs moræ ligone sumpto locum cœpit sensim effodere: nec multũ effodit:& ecce ex glebis psiluit ĩfantulus. Quo mõstro perterritus rudis hõ uocauit affines: nec diu & is q modo ĩfans erat ætate puectus uisus ẽ & ĩde senex:& cũ incolas aurusp icinã docuisset: repẽte nusq̃ cõparuit: Auditores ãt arbitrati numen:& terræ credidere filiũ & noĩauere tagetẽ: qd idẽ olim lĩgua sonabat etrusca: qđ latina deus: eũq; postea loco sũmi numinis coluere. Isidorus uero ab aratore gleba uomere submota ĩfantẽ cõpertũ dicit: nec ãplius ab etruscis uisum:& ĩ illa eos aruspicinã docuisse:& ex ea libros ẽt reliqsse: quos postea Romani ĩ lĩguã ppriã trãstulere. Cuius figmẽti talẽ fuisse sensum existimo. Quẽdã.s. eẽ potuisse: q diu studens circa aruspicinã:& ob cõtẽplationis cõmodũ cõsortio hoium aspernato: doctus repẽte: unde minime credebat͏̃ cõparuit. Et qa forsan ex antro aliquo exire uisus ẽ: terræ puerperiũ fictũ est: uel ĩ oculos agrũ colẽtis ĩopinatus affuit: q̃si pdisset ex glebis: a rudi uulgo terræ filius dictus ẽ:& ideo absq; prẽ: qa ĩcognita eius fuerit origo. Cõsueuere præterea ueteres exteros ignotos terrestri itinere ad se ueniẽtes terræ filios uocitare: uti Neptũni q aduelerent͏̃ nauigio. Infans ãt dictus qa nouus & cõsestim puectus:& senex: eo ꝙ eruditus & prudens: qd senum est: cõpertus sit: ꝙ in agro tarquinensi cõtigerit: seu quia aut sic fuit ibidẽ .s. tagetem primo cognitũ: seu quia etrusci aruspicina clarissimi fuere. In breui aũt termino moræ designat͏̃ affectio grandis incolarũ ad eum. Nam dilectæ rei mora etiam si longissima sit diligenti uidet͏̃ breuissima. Eum autem deũ habitũ ob id contigisse puto: ut doctrinam q̃ sũme colebant deo actore nobilitarent.

[marginalia: Tages lingua olim Etrusca deus]

¶De Antheo. v. terræ filio. Caput. XIII.

ANtheũ oẽs terræ dicũt filiũ:& qa nemo illi prẽm designat: ĩter genitos ĩcerto prẽ eũ apponere necesse fuit: de quo sic scribit Luca. Nõdũ post genitos tellus effœta gigãtes Terribilẽ libycis partu cõcepit ĩ antris: Nec tã iusta fuit terrarũ gloria typhon: Aut tytios: briareusq; ferox: cæloq; pepcit. Quod nõ phlegræis antheũ sustulit aruis. Hoc quoq; tã uastus cumulauit munere uires Terra sui fœtus: q̃ cũ tetigere parẽtẽ iã defœta uigẽt renouato robore mẽbra. Hæc illi spelũca domus: latuisse sub alta Rupe ferũt: epulas raptos habuisse leões. Ad somnos nõ terga feræ pbere cubile Assuerũt: nõ sylua torũ: uiresq; resũpsit in nuda tellure iacẽs: periere colõi Aruorũ libyæ: pereũt quos appulit æquor: Auxilioq; diu uirtus nõ usa cadẽdi Terræ spreuit opes ĩuictus robore cũctis: Quãuis staret erat &c. Apparet ergo p Lucani carmẽ q̃ grãdis q̃q; fortis & ferus fuerit Anthæus: ad quẽ ut idẽ testat͏̃ Lucan. ut cũ eo luctã iniret accessit Hercules laborũ uictor:& cũ in agone eẽnt: eũq; sæpius pstratũ robustiorẽ resurgẽtem cerneret: aduertẽs ꝙ a terra uires recuparet iã fessum ulnis ĩ altũ extulit: tãq; diu tenuit donec spirauit. Fabulæ huius sensus duplex ẽ hystoricus & moralis. Videt͏̃.n. Põponio mellæ ĩ libro cosmographiæ placere: hũc regẽ ĩ extremis mauritaniæ fuisse: asserẽs apud Ampelusiã pmõtoriũ ĩ oceanũ athlãticũ tẽdens: eẽ specũ Herculi sacrã:& ultra Tingẽ oppidũ puetustũ ab Antheo: ut ferũt: cõditũ:& ĩ testimoniũ ostẽdit͏̃ ab ĩcolis pma ĩgẽs ex elephãte:& ob magnitudinẽ nulli nũc habilis: q̃ ab eo gestatã asserunt:& sũme colũt. Necnõ mõstrat͏̃ ab eisdẽ collis modicũ resupini hois iacẽtis habẽs imaginẽ: quẽ eius tumulũ fuisse confirmãt. Aduersus hũc dicit Theodontius Dionysiũ thebæũ q ob ĩsignẽ eius uirtutẽ: Hercules appellatus fuit: bellũ hũisse:& q cũ aduertisset eũ sæpius ĩ mauritãia pstratũ:& euestigio exercitus restaurãtẽ ncta fuga eũ ad se ꝓsequẽdũ ĩ libyã usq; traxit: ibi cũ uero supauit & occidit: Leõtius uero dicebat hũc herculẽ fuisse Nili filiũ: quẽ ego unũ & idẽ cũ supiori puto. Eusebi. ãt ĩ li. tẽporũ dicit hũc Antheũ palestricæ artis fuisse doctissimũ:& quorũcũq; certaminũ: q̃ exercerent͏̃ ĩ terris:& ob id ondit se arbitrari fictũ: ꝙ terræ fuit filius:& ꝙ uiribus restauraret͏̃ ab ea. Fulgẽtius qdẽ moralẽ sensũ fictioni subesse demõstrat: dicẽs Antheũ de terra natũ libidinẽ eẽ: q sola ex carne nascit͏̃: q tacta & si fessa sit in uires resurgit. Verũ ab hoie uirtuoso: carnis denegato tactu supat͏̃: hũc fuisse dicit Augustinus regnante argis danao. Eusebius aũt regnante athenis Aegeo. Leontius regnante apud argiuos argo.

[marginalia: Antheus terre filius. — hercule labor victor — lucta herculis et anthei.]

¶De herebo. ix. Demorgonis filio: cui fuerunt filij. xxi. quorũ primus Amor. ii. Gratia. iii. Labor. iiii. Inuidẽtia. v. Metus. vi. Dolus. vii. Fraus. viii. Pertinacia. ix. Egestas. x. Miseria. xi. Fames. xii. Querela. xiii. Morbus. xiiii. Senectus. xv. Pallor. xvi. Tenebra. xvii. Sõnus. xviii. Mors. xix. Charõ. xx. Dies. xxi. Aether. Caput. XIIII.

EXpeditis Terræ filiis ad herebũ stilus reuocandus est: qui ut Paulus ait a Crisyppo traditũ: filius fuit Demogorgonis & terræ. Hũc ego arbitror unũ & idem cũ Tartaro: cũ eũ oẽs ueteres existimare uideant͏̃ in remotissimis terræ uisceribus esse:& in eodem: uti de Tartaro diximus: suppliciis sontes pũniri. De hoc tamen multa scribunt͏̃ ab antiqs:& potissime a Virgilio in. vi. Aeneidæ libro quæ sub compendio ptransibo: eo ꝙ fere de omnibus fiet in sequentibus prolixior mentio. Dicit ergo Virgi. ꝙ in faucibus huius sunt terribiles uisu hæ formæ: uidelicet Luctus & ultrices curæ: morbi pallentes: & tristis senectus: atq; metus & fames egestasq; terribilis:& horribiles uisu: letũ: laborq; sopor:& mala mentis gaudia. Bellũq; læthiferũ & eumenides:& discordia:& ulmus somniorũ sedes: Centauri scillæ briareus: lernæusq; serpens:& flammis armata chymera una cũ gorgonibus harpyis.& tricorporeo geryone: & trisauce cerbero limina seruante ditis. Præterea hũc herebũ quattuor rigari fluminibus Acheronte scilicet & phlegetonte: stigeq; atq; cocyto:& Acherontis nautam dicit esse Charonem moriẽtium animas ad profundiora Herebi trãsferentẽ. Insup minoẽ Rhadamãtũ æacũq; uersantes urnis merita ĩtrantũ iesse describit:& pstratos fulminibus Titanos gigãtes:& salmeonẽ ac Tition discerptũ a uultur: Isiona ppetua circũuolutũ rota: necnõ & sisy-

[marginalia: herebus demogorg. et terre filius — quattuor herebi flumina]

phũ in altũ ĩgẽtia pectore ĩpingentẽ saxa:ac tantalũ inter undas & poma siti fameq; pereũtẽ:& Theseũ ꝑpe-
tuo damnatũ ocio aliosq;:& hos oẽs ĩtra ditis ferrea mœnia sub ultrice tisiphone cruciari. Similiter & hunc
idẽ ꝑter herebũ multis uocauere nõibus utputa Tartarũ:Orcũ:Ditẽ:Auernũ:Barathrũ:& ĩfernũ. Sic & eũ-
dẽ multoꝝ filioꝝ patrẽ faciũt. Cæteꝝ is præmissis ad detectionẽ abscõditæ ueritatis ueniendum est. Volunt
igitur eũ Demogorgonis & terræ filiũ:eo ꝙ Demogorgonẽ reꝝ oĩum creatorem arbitrati sunt. Terræ autẽ
quia ut patet in eius utero conditus est. Verũ eũ locũ esse pœnaꝝ nõ solum gẽtiles:sed nõnulli illustres chri-
stiani existimauere:hac forte ducti ratione. Nã cũ summa bonitas deus sit:& q peccatũ cõmittit.qđ forte ma-
lũ est:& sic malus effectus sit: ut a deo tanq̃ a suo cõtrario remotissimus sit:necesse est:nos deũ in cælis habi-
tare credimus:& a cælo nulla remotior pars ẽ cẽtro terræ:& ob id tanq̃ in loco a deo remotissimo:ibidẽ pœ-
nas luant ĩpii:forsan nõ inepte creditũ ẽ. De hoc tamẽ Tullius ubi de quæstionibus tusculanis apte truffat.
Ex quo satis existimari põt:aliud eruditos ueteres sẽsisse:& iõ eũ uoluerũt duplicẽ eẽ mũdũ:maiorẽ.s.& mi-
norẽ:maiorẽ eũ quẽ generaliter mũdũ dicimus:minorẽ ãt hoiem asserẽtes oĩa ĩ miori eẽ q ĩ maiori descri-
bũtur ab eis:credo eos hũc Herebũ:& hos cruciatus ĩtra minorẽ mũdũ .i.hominẽ eẽ:existimasse ac uoluisse
illas horribiles formas q̃s ĩ uestibulo Herebi describit Vir.eẽ cãs exteriores p q̃s ĩtrorsum illa supplicia cau-
sanť:seu ea q ab ĩtrinsecis creata apparẽt extrorsum:quẽ lõge meliorẽ sensũ existimo. Deinceps q dẽ: ut ꝑdi-
ctorũ seriem exponẽdo ꝑuertã:necesse ẽ. Fictũ igiť puto ĩ ꝓfundũ huius herebi ditẽ ẽe sereã ciuitatẽ:ut per
eã itelligamus ꝓfundã obstinati cordis partẽ:in q uere ꝑtinaces nõnũq̃ sumus & ferrei. Titanes.i.hoĩes terre-
nis dediti:& gigantes.i.superbi ꝓstrati:ideo uexari dicunť:ut cognoscamus circa hoc anxiari terreos:& sup-
bos homines animo:qui dum semper extolli cupiunt cæco suo iudicio deprimi & uilipendi arbitrantur:&
ab excelso deiiciunť aliq̃do:qđ illis ẽ acre tormẽtum. Per Tition ãt discerptũ a uulture mẽs cuiuscũq; labo-
rantis:ut ea quæ ad eũ spectãt agnoscat:accipiẽda est:seu illius:qui ĩ cumulãdis thesauris cõtinua cogitatione
agitať. Ision autẽ perpetua circũuolutus rota circũagitatiões optãtis regnũ ostendit. Sic & sisyphus saxa reuol-
uens ĩefficacibus:ac laboriosis conatibus uitã ducẽtis declarat. Per tantalũ ãt inter undas:& poma fame pere-
untẽ:auarorũ hoĩum curas & agones circa ĩfamẽ parsimoniã ĩtelligere debemus. Theseus aũt ociosus teme-
rarioꝝ friuolos conatus ostẽdit:qbus misere crucianť. Dicũt aũt hos sub infestatione uexari thisiphonis:qđ
sic reor accipiẽdũ. Interpretať ãt thisiphones iraꝝ uox:& sic patet q a talibus cruciant:ĩ seipsos irasci:& iraꝝ
uoces nõnunq̃ emittere. Per illos aũt tres iudices:hoc ĩtelligo:tres.n.personas male agẽdo lædere possumus:
deũ:proximũ:& nosmetipsos:& sic a triplici cõscientiæ iudicio redarguimur & dãnamur. Per ianitorẽ autẽ
tricerbeꝝ canem:cuius officiũ est uolẽtes ĩtromittere: & exitũ intrãtibus prohibere:tres cãs ĩtelligẽdas pu-
to:rodẽtes acri morsu deceptorũ mẽtes lætales.s.assentatorũ blandiciæ:falsa fœlicitatis opinio:& inanis glo-
riæ fulgor:quæ q dẽ cõtinue nouis discipulis detrahẽtes ignaros miseras curas augẽt: & minuere auctas non
ꝑmittũt. Circuiť seu inundať herebus a q̃tuor fluminibus:ut per hoc sentiamus qa hi q se rõne deiecta ab ĩ-
ceptis concupiscẽtiis trahi permittunt primo recti iudicii perturbata lætitia acherontẽ transeunt:q carẽs gau-
dio interꝑtať:& sic pulsa lætitia:ut eius occupet mœsticia locũ necesse est:ex qua ob bonum læticiæ ꝑditum
persæpe uehemẽs nasciť ira:a qua ĩ furorẽ impellimur:q phlegetõ ẽ.i.ardẽs.ex furore etiam in tristiciã labi-
mur:quæ stix est:& ex tristicia ĩ luctũ:& lachrymas:p q̃as cocytus accipiẽdus est quartus fluuius. Et sic mi-
seri mortales agimur:cæca cõcupiscibilis appetitus opinione seducti:itaq; gerimus: qđ in uisceribus terræ
a poetis stolidi arbitranť inclusum. Herebus autẽ diciť:ut ait Vgucio quia nimis hæreat illi quẽ capit. Dis ãt
dr̃ a dite rege suo:q apud poetas diuitiarũ diciť deus:& hoc iõ qa diues sit.i.abũdans locus iste:eo ꝙ ĩ eũ de-
scẽdãt:ut plurimũ moriẽtes hodie:olim omnes. Tartarus aũt dicitur a tortura:quia torqueat quos absorbet.
Verũ tartarus est profundissimus ĩfernoꝝ locus:ex quo ut opinari uideť Vgucio: Christus neminẽ eduxit.
Orcus diciť qa obscurus. Baratrũ uero a forma dictus crediť. Est ãt baratrũ uas ex uiminibus cõfectũ a par-
te supiori propatulũ:ab ĩferiori ãt acutũ:quo utunť agrestes cãpani:dũ ex uitibus arboribus annexis uinde-
miãtes uuas colligũt:& hoc iõ dictũ ut ĩtelligamus ĩfernũ amplissimas fauces ad suscipiendum dãnatos ha-
bere:ad eos uero seruãdum artissimũ locũ atq; ꝓfundũ. Infernus ãt diciť:qa oĩum terræ partiũ inferior sit.
Auernus autẽ ab a qđ est sine:& uernos qđ est gaudiũ diciť:eo ꝙ gaudio careat & tristitia lugeat sempiterna.

ℭ De Amore primo herebi filio. Caput. IX.

EX filiis herebi primus occurrit amor quẽ ab eo ex nocte susceptũ:ubi de naturis deoꝝ Tullius as-
serit. Q d forsan regũ serenissime uidereť tibi mõstruosum:ni ueꝝ mõstareť rõne possibili. Anti-
quoꝝ sentẽtia fuit amorẽ eẽ animi passionẽ. Et iõ qcquid optamus id amor est. Veꝝ quoniã in di-
uersum nr̃æ affectiões finẽ ferunť:ut amor nõ idẽ circa oĩa sit necesse ẽ:& ob id ĩ paruũ numeꝝ re-
dactis mortaliũ desideriis:triplicẽ illũ maiores dixere. Et ante alios apuleio teste:eo in libro:quẽ de dogma-
te Platõis scripsit:asserit Plato tres nõ amplius amores fore. Quoꝝ primũ dixit eẽ diuinũ:cũ ĩcorrupta mẽ-
te:& uirtutis rõne conuenientẽ. Alteꝝ degeneris animi corruptæq; uolũtatis passionẽ. Tertiũ ex utroq; ꝑmix-
tum. Post quẽ auditor eius Aristoteles mutatis fere potius uerbis q̃ ſnia:æq; triplicẽ uoluit. Primũ dicens ꝑp
honestũ.secũdũ ꝑp delectabile.tertiũ ꝑp utile mouẽtẽ captos a se. Sane quoniã nec is de quo sermo:diuinus
aut ꝑp honestũ est:nec ex duobus aliis ꝑmixtus:aut ꝑp delectabile:ueꝝ degeneris animi:& ꝑp utile:merito
eũ iuxta sententiã Ciceronis:filiũ herebi noctisq; dicemus.i.cæcæ mẽtis & obstinati pectoris. Ab hoc.n.ĩ exe-
crabilẽ auri famẽ impellimur. Ab hoc ĩ cupidinẽ ĩpii ĩexplebilẽ. Ab hoc ĩ stolidũ pituræ gloriæ desideriũ.
Ab hoc ĩ funestã amicoꝝ cedẽ. Ab hoc ĩ periclitatiões urbiũ:furta fraudes uiolẽtias:& dolosa consilia miseri
trahimur. Hic peste afficiunť gnatonici:histriones assentatores:& huiusmodi ꝑniciosa manus hoĩum ridẽ-
tem insipientium sequentes fortunam:& eo utuntur ad denudandos blãditiis:& falsis laudibus milites glo-

riosos. Eum igitur rite pensatis omnibus non amorem: quinimmo odium rectius uocaremus.

¶ De gratia herebi & noctis filia. Cap. XVI.

HErebi & noctis gratiā eē filiā scribit Tullius: ubi de naturis deoꝝ. Ego tamen alibi legisse memini grās seu iouis & auctonii: seu liberi pris ac Veneris fuisse filias. Veꝝ ut hēamus qd in hoc senserit: q finxerūt est sciendū: grām eē q̄dā liberæ mētis affectionē: maloꝝ potissime in minore: q̄ nullo pcedēte merito īdulgentiæ beneficia: & obseqa: etiā nō petētibus īpendunt. Haꝝ tamen multiplices eē spēs reor. Aliæ qdē dei sūt īmortalis: qbus amotis nulli sumus. Aliæ uero hoīum īter se: & hæ in bonū possūt tēdere & in malū: q̄q̄ semp in bonū sonare uideat grā. Has oēs herebi & noctis filias: uariatis tamē parentiū sensibus possemus ostendere: sed ut ad hanc omissis in suū tempus reliqs ueniamus: reor ergo hanc eam grām esse: quæ ob aliqđ infandū facinus: uel turpes alicuius hominis mores in peruerso aliquo ac detestabili uiro causatur: & sic herebi. i. obstinati pectoris: & noctis. i. cæcæ mentis erit filia gratia talis.

¶ De Labore. iii. herebi filio. Cap. XVII.

LAbor a Cicerone noctis & herebi scribit filius. cuius qditas ab eodē huiusmōi designat. Labor ē functio qdā: uel aiæ uel corporis grauioris opis uel muneris. Qua īspecta merito noctis & herebi filius dr seu dici pōt: is. s. q dānosus ē: & merito reprobādus. Nā uti ī herebo & nocte ppetua sontiū ē inqetudo: sic & ī secretis cordiū penetralibus eoꝝ q cæca tracti cupidie: circa supflua & minime opportūa cogitatiōe agitant cōtinua & quoniā cogitatiōes tales ī obscuro causant pectore: merito labor talis filius dicit noctis & herebi.

¶ De inuidentia seu inuidia. iiii. herebi filia. Cap. XVIII.

INuidentiā dicit Tullius herebi & noctis fuisse filiā: q ubi de qōnibus tusculanis: hāc ab īuidia differentiā facit: dicēs inuidētiā ad īuidū tantūmō ptinere: cū īuidia ad eū ēt cui fert ptinere uideat & de ea cōcludēs dicit. Inuidētiā eē ægritudinē susceptā pp alterius res secūdas: q nil noceāt iuidēti. huius. n. habitationē & mores sic describit Ouid. Protinus īuidiæ nigro squalētia tabo Tecta petit: domus est imis in uallibus huius Adita sole carens nōnulli puia uēto. Tristis & ignaui plenissima frigoris: & q igne uacet semp: caligine semp abūdet. Et paulo post. Cōcusse patuere fores. uidet intus edentē Vipereas carnes uitioꝝ alimēta suoꝝ Inuidiā: uisamq; oculis auertit. at illa Surgit humo pigre semesarūq; reliqt Corpora serpentū: passuq; icedit ierti. Vtq; deā uidit: formaq;: armisq; decorā: Ingemuit: uultūq; deæ ad suspiria duxit: Pallor in ore sedēs: macies in corpore toto. Nusq̄ recta acies: liuēt rubigine dētes: Pectora felle uirent: lingua est suffusa ueneno. Risus abest: nisi quē uisi fecere dolores: Nec fruit somno uigilantibus excita curis: Sed uidet igratos: itabescitq; uidēdo Successus hoīum: carpitq; & carpit una. Suppliciūq; suū est &c. Hos uersus si qs plene cōsiderabit: & cā eē inuidētiā: quā nos ampliori licentia īuidiā dicimus: & herebi noctisq; filiā absq; difficultate cognoscet &c.

¶ De Metu. v. herebi filio. Cap. XIX.

MEtus ut sæpe dictus asserit Tullius filius herebi: fuit & noctis. Est enim metus: ut idē ait Tullius: rōni aduersa cautio. Hūc ego hoꝝ parētū filiū dictū arbitror: qa ex remotis a cognitione nr̄a nr̄is in pectoribus oriat. Eū tamē duplicē reor: & q in discretū uirū iure cadere possit: ut metuisse tonitrua: & q nulla rōnabili cā īpellēte: nō aliter q̄ mulierculas nōnullos exanimat. Hic sub uocabulo pauoris unus ex ministris martis est: ut demōstrat a Statio dicēte. Inde unū dira comitū de plebe pauorē. Quadrupes anteire iubet: nō alter anhelos Insinuare metus aiumq; auertere ueris: Actior inuere mōstro uocesq; manusq;. Et faciēs qcūq; libet bonus oia credi: Auctor: & horrificis limphare icursibus urbes. Si gemios soles nutūq; suadeat astra: Aut mutare solū: aut ueteres descēdere syluas. Has misere uidisse putant &c. Possem rex optīe multa uerba facere huius carminis explicādo partes: ut mores metus aperirē: sed adeo tenuia sūt figmēta: ut plura dicere supflua ratus sim. Huic pterea ascribit Tullius in tusculanis qōnibus nō aduertēter plures subesse ministros: utputa pigritiā: pudorē: terrorē: timorē: pauorē: exanimationē: cōturbationem: & formidinē: de qbus oībus ibidē seriose legit.

¶ De dolo. vi. herebi filio. Cap. XX.

ESt & Dolus: ut Tullio placet: filius noctis & herebi: de quo referre cōsueuerat Barlaā quū ad troianū bellū iuisset cū græcis: & cū minus armis iret in uotū cōsultantibus qbusdā ex primatibus deagēdis ab Vlysse: cui familiarissimus erat: ī cōsiliū fuisse deductū. Qui cū elatos aīos & iactantes: atq; cōsilia quorūdā audiuisset: atq; aliq̄diu secū risisset: rogatus snīam dixit: q̄ & si nō honesta: eo q opportuna uidebat: assumpta ē: & eidē cū epeo fabricādi eq: negociū e uestigio cōmissum ē: quo postmodū eo puerū: ut optato iā fessi potirent græci. Satis tenuæ fictiōis ē uelū. & iō cur herebi & noctis dicat filius uideamus. Quod meo iudicio sacris ostēdit lr̄is: qbus docemur ab herebo forma serpētis assūpta: humani generis hostē ī terris uenisse: & parētū nr̄oꝝ mētes dolosis suggestiōibus offuscasse nocte tartarea: & ide tāq̄ ī cultū agrū semē iniecisse lætiferū: cuius fructus cū in legē egissent extēplo uenit in lucē: & sic dolus nōdū in terris cognitus ab initio manauit ex herebo: & ī utero cæcæ mētis cōceptus nr̄a morte: & exilio regni cælestis palā facto: ostēdit liqdo se filiū noctis & herebi. Sane qa qđ gētiles nō nouerūt: finxisse nō poterant. arbitror eos p herebo ītimū cordis hūani recessum ītellexisse. ubi. n. cogitationū oīum sedes ē: & iō si æger aius uirtute neglecta: ut adoptatū deueniat: si desint uires illico dirigit ad artes īgeniū. Et quoniā facilius dolo capiunt amātes: eo cogitatiōibus pessimis fabricato: & quos capit & seipm lætifero alligat laqueo: & sic ex nocte. i. mētis cæcitate: p quā ea uia: q̄ minime decet in desideriū suū tēdit: & ægri pectoris ignominiosa cōcupiscētia feruētis dolus creat: & nascit. & ut plurimū nō ante uisus in lucē: q̄ is ī pcipitiū uenerit in quē struit.

¶ De fraude. vii. herebi filia. Cap. XXI.

FRaus & merito Herebi & noctis a Cicerone: ubi de naturis deoꝝ dicit filia: Lætalis qdē & infanda pestis: & iniquæ mentis execrabile uitiū. Inter hāc & dolū hoc iterest. s. dolū quādoq; in bonū opa

ri posse: fraus nunquã pter in malũ: sed potius aduersus hostes dolo agimus: amicos fraude decipimus. Huius aũt formã Dãtes allegeri florẽtinus: eo in poemate: qđ florẽtino scripsit idiomate: non parui qdem inter alia poemata momenti: sic describit. Eam. s. iusti hoĩs habere faciem: corpus reliquũ serpentinũ: uariis distinctũ maculis: atq; coloribus: & eius caudã terminari in scorpionis aculeũ: eãq; cociti innare undis: adeo ut illis excepta facie totũ cõtegat horridũ corpus: eãq; gerionẽ cognoĩat. In placida igit͛: & simili iusti hoĩs facie sentit auctor extrinsecũ fraudulẽtiũ hoĩum uultũ. sũt eñi uultu & eloqo mites: habitu modesti: icessu graues: moribus isignes: & spectabiles pietate: operibus uero miserabili sub gelu iniqtatis tectis uersipelles sũt: astutia callidi: & maculis respersi scelerũ: adeo ut oĩs eorũ operũ cõclusio pnicioso sit plena ueneno. Et ĩde Gerion dicta ẽ: qa regnans apud baleares isulas Gerion miti uultu blandisq; uerbis: & oĩ comitatu consueuerit hospites suscipere: & demũ sub hac benignitate sospites occidere. Cur autẽ herebi noctisq; dicta sit filia: eadẽ quæ de dolo ratio est.

¶ De ptinacia octaua herebi filia. Cap. XXII.

Pertinacia insipientiũ exitiale crimen secũdũ Tulliũ herebi noctisq; filia est: nec cãm uidere difficile. Nã quotiẽs indigestus mortaliũ ignauiæ rigor: rõnibus ualidis: & calori diuini feruoris interposita obfuscata itellectus caligine molliri non põt: obstinationẽ: seu ptinaciã oriri necesse est: imo iam exortũ est ignorantiæ certissimũ argumentũ. Ergo bene pertinaciam herebi: quẽ sæpe gelidũ diximus & noctis: quã sæpe caliginem mentis monstrauimus esse: filia est.

¶ De Egestate. ix. herebi filia. Cap. XXIII.

Egestas herebi noctisq; filia: non ea est quã plurimi arbitrant͛ oportunis. s. carere. hanc eñi uiri fortes tolerãtia supauere: ut in arenis libycis cato: sed ea potius cui abũdãtes falso iudicio tracti succũbũt: ut auri custos Midas Phrygũ rex: q dũ oĩa q̃ tangebat iuxta uotũ uerterent͛ ĩ aurũ: fame peribat. hæc ẽ ergo uere herebi filia. i. gelidi cordis ac ignaui: ac ẽt noctis. i. cæci cõsilii: existimãtis optimũ diuitias augere: ut usu careamus earũ.

¶ De Miseria. x. herebi filia. Cap. XXIIII.

Placet isup Tullio miseriã herebi noctisq; filiã fuisse. Hoc. n. adeo extremũ ifortuniũ ẽ: ut possitis pspectãtes in misericordiã cõmouere. Quod qdẽ nosipsi nobis facimus: dũ neglecto ueritatis lumine pituras res abeũtes quocũq; mõ: nõ aliter igemiscimus: q̃ si ppetuas pderemus: & sic ab offuscato mẽtis iudicio cõcussum pectus: suspiriis lachrymisq; miseriã emittit in publicũ: ut ĩde filia noctis & herebi dici possit.

¶ De fame. xi. herebi filia. Cap. XXV.

Famẽ dicit Paulus iuxta Chrisippũ herebi noctisq; fuisse filiã. Hæc aũt aut publica ẽ: ut olĩ pmonstrata pharaoni: aut priuata: ut crisotonis. Publica ex uniuersali frugũ penuria cõsueuit contingere Cuius rei: aut diuina ira cã ẽ: uel diuturnũ bellũ: seu aduersa supcælestiũ corporũ dispositio: seu uermes subterranei rodẽtes semĩa: seu locustæ iã sata nascẽtia deuorãtes. Ex qbus cã pria a nemine mortaliũ nosci põt: & sic dici poterit herebi noctisq; filia: sed nõ herebi ĩ uisceribus terræ latẽtis: aut in ægris hoĩum pectoribus residẽtis: qnimo ĩ pfũdo diuĩæ mẽtis arcano sãctissime uigilantis: quẽ itellectus hoĩum mortalitatis caligĩe offuscatus itueri nõ põt: nec ẽt noctis diuĩæ mẽtis: ĩ q̃ nihil unq̃ fuit obscurũ: uerũ suo splumĩe cũcta clarificat: sed nr̃æ ibecillitatis errores. Cæteras cãæ huius spẽs asserũt mathematici suis artibus ẽt puideri posse. Si ãt sic ẽ talis fames nec herebi: nec noctis filia eẽ põt. Si ãt nõ sic: tũc ut de eo dixius cũ ĩ arca no naturæ antro repositũ uideri nõ possit: liquet͛: ut talis fames filia sit noctis & herebi rõne iã dcã. Priuata ãt fames: aut ex pẽuria ciborũ cõtiget: ut plurimũ: aut aliqñ ex fastidio stomachãtiũ. si ex penuria aut iertia: atq; desidia patiẽtis: aut ægestatis crimĩe cõtigit. Si ex iertia: uel desidia: ut qnq; uidemus quosdã lasciuiis potius & iertiis atq; ocio uacare: q̃ rei familiaris curã gerere. Hæc pfecto noctis & herebi filia ẽ eo pacto: quo supiores sũs cæteri. Si ægestatis crimĩe: dũmõ nõ ob itẽperantiã sit egenus q patit͛: nec hãc herebi noctisq; filiã puto nisi ob id dixeri: qa ab itriseco stomachi esuriẽtis pcedit. Si uero ob ciborũ fastidiũ fames sit: ut nõnũq̃ qbusdã discolis: atq; praua cõsuetudĩe nauseãtibus cõtigisse nouimus: qbus nisi exqsita edulia: & pulmẽta accurate cõposita: seu regũ turceta ĩ pciosa uina atq; forẽsia apponãt͛: adeo uulgaria spernũt: & respuũt: ut prius se torqri iedia pmittãt q̃ comedãt: nulli dubiũ qn & hæc nata sit herebi atq; noctis. Huius ãt mãsionẽ & formã sic describit Ouid. Quæsitaq; famẽ lapidoso iuenit ĩ agro Vnguibus & raris uellẽtẽ dẽtibus herbas. Hyrtus erat crinis: caua lumĩa: pallor ĩ ore: Labra icana situ: scabræ rubigĩe fauces: Dura cutis p quã spectari uiscera possent. Ossa sub icuruis extabãt arida lũbis. Vẽtris erat p uẽtre locus: pẽdere putares Pectus & a spinæ tãtũmodo crate teneri. Auxerat articulos macies genuũq; rigebat Orbis: & in modico prodibant tubere tali. Hãc procul ut uidit & cætera.

¶ De Quærela. xii. herebi filia. Cap. XXVI.

Querelã dicit Tullius filiã fuisse noctis & herebi: qđ facile concedit͛: si qđ sit sanæ mẽtis oculo pspectet͛. Est eñi morbus q̃si male conuenientis secũ aĩ: ob hoc insanũ ueniens pectus: qa aut subtrahi qđ sibi debet͛ autumat inconsultus homo: aut ægre fert sibi non dari qđ optat: uel nõ posse qđ cupiat. Et sic qđ suũ crimen est: alienũ lumine mentis priuatus existimat. Hic quærit͛ lasciuus amãs: hinc auri cupidus: hinc bonorũ auidus: hinc sanguinis sitibũdus: & alii plures malũ qđ introduxerũt ipsi: & prudentes eiecisse poterant flentes.

¶ De morbo. xiii. herebi filio. Cap. XXVII.

Est herebi noctisq; filius Morbus: ut placet Tullio & Crisyppo: Hic autẽ mentis & corporis potest esse defectus: & uti in corpore ab humorũ discordantia: sic in mente aĩorũ incõuenientia causat͛: & tũc merito huiusmõi parentũ. i. cæcitatis itt insecæ filius nuncupat͛: & qm̃ in mortẽ salutis tẽdere uideat͛: morbus ut placet pluribus appellat͛.

¶ De senectute. xiiii. herebi filia. Cap. XXVIII.

Enectus ætatum ultima: & morti contermina: solo contingit corpori cum rationalis anima tendat uiriditate perpetua in æternum. Hæc ut ait Tullius herebi fuit noctisq; filia: quod quidẽ faci-

le concedi potest:cum illi sit in complexione conformis:frigida scilicet & sicca:& filii similes cõsueuerunt eẽ parentibus. Est insuper herebus iners:& tremulus:a quibus nõ degener est senectus:cum ut cernimus tremula sit & tarda. Porro quia hebetes offuscatosq; sensus habet corporeos:non incongrue illi noctem dixere matrem. Attamen hoc habet insigne:quia quantum illi subtrahitur uirium:tantũ magis augetur consilii. ex quo fit ut ueneranda sit:& eius cani iuuenum praeponantur lacertis.

¶De Pallore decimaquinta Herebi filia. Caput. XXIX.

PAllor faciei atq; totius corporis ex sanguis ẽ color exhausti sanguinis:seu aegri:seu repentini timoris certissimus testis:hic noctis & Herebi filius est:teste Crisyppo. Et hoc iõ:qa quicqd a luce solis non cernit:aut a minus bona uegetatiõe nutrit:pallore facile occupat:& supra dictũ ẽ:qa neq; solem uideat:neq; calorẽ sentiat herebus:& ob id ubi ista contingunt frigescere sanguinẽ:& aduersa digestione corrumpi:& per consequens oriri pallorẽ necesse est:ut satis uidemus in eis qui diu caeco carcere clausi i lucẽ ueniunt. aut q ab aegritudĩe corporea fatigati resurgunt:uel subito correpti pauore pallescunt.

¶De Tenebra decimasexta herebi filia. Caput. XXX.

HErebi noctisq; filiã esse tenebrã nullo iteruenienete teste credit. Sane ne idem mater & filia uideantur:in hoc differunt. Nocte aliqualis res luminosa cernitur ut luna:& sidera:seu ignis aliquando. In tenebra autem nil unq̃ apparet luminis:& si appareat usq̃ desistet esse tenebra.

¶De somno decimoseptimo herebi filio. Caput. XXXI.

SOmnus secundum quosdã est intimi ignis coertio:& per membra mollita:& labore relaxata diffusa quies. secundum uero alios est quies animalium uirtutum:cum itentiõe naturalium. De hoc sic scribit Ouid. Sõne qes rerũ placidissima somne deo℞ Pax animi:quẽ cura fugit:q corpora duris Fessa ministeriis mulces reparasq; labori. Sane lõge plenius sõni cõmoda:describit Seneca poeta in tragoedia Herculis furẽtis dũ dicit. Tu quoq; domitor sõne malo℞ reqes aĩ. Pars humanae melior uitae Volucer matris genus astreae. Frater durae languidae mortis Veris miscẽs falsa futuri:Certus & idẽ pessimus auctor Pater o rerũ portus uitae:Lucis reqes noctisq; comes Qui par regi famuloq; uenis. Placidus fessum leuisq; foue Pauidũ leti genus humanũ Cogis longã discere mortẽ Preme deuictũ &c. Huic praeterea describit thalamũ satis aptũ dormiẽdi cupido dicens. Est ppe cimerios lõgo spelunca recessu Mons cauus: ignaui domus:& penetralia somni. Quo nunq̃ radiis oriens mediusue cadẽsue Phoebus adire põt: nebulae caligine mixtae. Exalant humo dubiaeq; crepuscula lucis. Nõ uigil ales ibi cristati cantibus oris:Euocat auroram: nec uoce silentia rumpunt. Sollicitaeue canes:canibusue sagacior anser. Garrula nec pgne stertentia pectora mulcet. Nõ fera:nõ pecudes:nõ moti flamine rami:Humanaue sonũ reddũt cõuitia linguae. Muta quies habitat saxo tamẽ exit ab imo Riuus aquae lentos:per quẽ cũ murmure labens. Inuitat somnos crepitãtibus unda lapillis. Ante fores atrii foecũda papauera florẽt:Innumeraeq; herbae:quarũ de lacte soporẽ:Nox legit:& spargit p opacas humida terras. Ianua ne uerso stridorẽ cardine reddat Nulla domo tota est custos in limie:nullus in medio torus ẽ: ebano sublimis in antro Plumeus unicolor pullo uelamĩe tectus. Quo cubat ipse deus mẽbris languore solutis. Hũc circa passim uarias imitãtia formas Sõnia uana iacẽt totidẽ quot messis aristas. Sylua gerit frõdes:eiectas littus arenas:&c. Hũc tam spectabili thalamo:ac cubicularis decoratũ deum dicit Tullius herebi & Noctis fuisse filiũ:cuius rei causa uidẽda est:& inde uidere poterimus de ministris:cum satis sensus appareat descripti Thalami. Filius ergo herebi. Noctisq; dicit somnus:quia a uaporibus humidis e stomacho surgẽtibus:& opilãtibus arterias:& qeta obscuritate causet. Si ãt de mortali sõno uelimus itelligere:nõ difficilius parentũ taliũ dabit causa. Nã calore caritatis pdito:& omissa rõnis uia:ut necessariũ sit in letiserũ ire somnũ satis aptũ est. Nũc aũt de assistentibus uideamus:quae somnia sint multipliciũ specierũ:ex qbus qnq; tantũ sup somnio Scipiõis macrobius ostẽdit. Harũ prima uocat phãtasma:q nunq̃ se mortalibus miscet nisi lente:dum se incipit somnus:imittere:existimãtibus nobis adhuc uigilare. Affertq; horribiles uisu formas:& utplurimũ a natura specie & magnitudine discerpãtes. Certamẽ noxiũ:aut mirabile gaudiũ tẽpestates ualidas uentosq; sonoros:& huiusmodi. Huius ignẽ dicit macrobius esse etiã emactes seu ephiactes: uel ephialtes:quẽ cõmunis psuasio existimat qescẽtes iuadere:& suo põdere pressos:sentientesq; grauare. Et huius causam opinantur multi stomachũ nimio cibo uel potu grauatũ:seu longo ieiunio uacuũ:& nõnunq̃ aliquẽ ex humoribus caeteris praedominante. Sunt qui supad dãt haesitationes:dicantq; Virgiliũ intellexisse Didonẽ uidisse phantasmata dum sorori cõquesta est dicens. Quae me suspensam insomnia terrent:& illud insomnia pro phantasmate licentia poetica ĩproprie positũ. Secunda insomniũ nuncupat a praemeditatione causatum:ut Tullius affirmare uidet in libro reipublicae dicens. Fit eni saepe ut cogitationes sermonesq; nri pariant aliqd in somnio:quale de Homero scribit Ennius:de quo uidelicet saepissime uigilans solebat cogitare & loqui &c. In hac igitur specie somni amans dilectam sibi puellã in amplexus eius occurrentem aspiciet: aut fugientem miserrimus exorabit. Nauta tranquillum mare nauẽq; pansis uelis sulcantem: aut tempestate periclitantem aspiciet. Sic & agricola frustra laetabitur laetas aruis intuens segetes:depastasq; plorabit. Ingurgitator pocula exhauriet:ieiunus cibos:aut optabit:aut faucibus uacuis deuorabit appositos. De praemeditatis autem a Didone saucia uisa quidam uolunt: eo q uideantur a Virgilio ostensam praemeditationem: dũ dicit. Multa uiri uirtus animo multusq; recursat. Gentis honos: haerent infixi pectore uultus. Verbaq; &c. & sic tanquã ex praemeditatione proueniens uidetur esse insomnium. Verum quoniam ex affectione procedunt una cum somno in auras euanescunt: ut ipse idem Virgilius dicit. Sed falsa ad caelum mittunt insomnia manes. Somnium species tertia appellatur:per quod placet Macrobio certa somniari: sed sub uelamine: ut teste Moyse in pẽtateuco uidit Ioseph manipulos fratrũ suũ adorãtes:& ut ait Vale. astiages uitẽ & urinam

ex gnitalibus filiæ prodeũtes.hoc autẽ fieri uolũt homine existẽte sobrio utplurimũ sumus ꝓpinquãte diẽ.
Quarta uero species uisio noiat̃:nullas præ se ferens ambages qnimo ꝙ facturũ est liquida patefactione de
monstrat:ut uidit Arterius Rufus romanus eques dormiẽs Syracusis:se.s.dum gladiatoꝝ munus inspiceret
retiarii manu transfodi:qđ die sequẽti cũ multis nunciasset secutũ ẽ.Quinta & ultima somnioꝝ spẽs oracu
lum ueteres uocauere:qđ Macrobius eẽ uult dum sopiti parẽtes maioresq; nostros grauẽ hoiem ut põtificẽ
seu ipm deũ aliqua dicentẽ seu ꝑmonentẽ nos cernimus:ut somniis Ioseph ab angelo ꝑmonitus est:ut accipe
ret puerũ & matrẽ eius:& cum eis secederet in Aegyptũ.Sane nõnulli ex priscis:ut ex uerbis Porphyrii philo
sophi satis percipi põt:oia per quietẽ uisa uera esse arbitrati sunt.Sed utplurimũ minime itellecta:& ob hoc
uidet̃ Porphirium lõge aliter q̃ multi faciant alii sentire:qđ per Homeꝝ primo:deinde per Virgiliũ dictũ
est:& quoniã familiare magis Virgilii q̃ Homeri carmen deducamus in mediũ.Dicit eteni Virg.Sunt gemi
næ somni portæ:quarũ altera fert̃ Cornea:q̃ ueris facilis dat̃ exitus umbris.Altera cãdenti pfecta nitens ele
phanto.Sed falsa ad cælũ mittũt isomnia manes &c.Per hos uersus uult Porphyrius somnia oia uera eẽ:sen
tiens ꝙ aĩa sopito corpore tanq̃ paululũ solutior:in suã diuinitatẽ nitat̃:& in latens humanitatẽ uerũ aciem
oẽm dirigat itellectus:& nõnulla uideat:& discernat:& plura uideat q̃ discernat:seu longius abdita sint:seu
dẽsiori tegmine occultata:& hinc fit ut qđ discernit:esto nõ plene nebulo caliginis mortalitatis obsistente:di
ctũ sit p corneã emitti ianuã:cũ cornu huius naturæ sit:ut extenuatũ peruiũ sit ituitu:& tanq̃ diaphanũ cor
pus in se recõdita uidere pmittat.Qđ aũt obsistẽte carnis caligine uidere nõ põt:id elephanto contectũ dici
mus:cuius qđẽ os a natura adeo cõdensatũ est:ut in q̃tãcũq; tenuitatẽ redigat̃ uidere supposita nõ pmittat:
q iõ falsa dicit Virg.qa minime intellecta sũt:ut ait Porphyrius.Nũc aũt superest de ministris uidere:q & si
forte multi sint noia triũ tantũ esse cognoscimus:quoꝝ primũ morphea dictũ uolunt:qđ interptat̃ forma
tio seu simulachrũ:cuius domini iussu officium est quoscunq; hoiũ uultus fingere:uerba:mores:uoces:&
idiomata:ut scribit Ouidius dicẽs. At pater e populo natoꝝ mille suoꝝ.Excitat artificẽ simulatorẽq; figuræ.
Morphea nõ ullo iussos solertior alter.Exprimit incessus uultũq; sonũq; loquendi.Adiicit & uestes:& cõsue
tissima cuiq; Verba:sed hic solus hoies imitat̃ &c.Secundũ aũt itathona seu phabetora:quorũ ego nominũ
significatũ ignoro.Huius tamẽ officiũ hoc in carmine dicit Ouidius.Alter fit fera:fit uolucris:fit longo cor
pore serpens.Hũc itathon superi mortale phabetora uulgus Noiat &c. Tertiũ uero dixere pãthũ:quasi totũ
cuius officiũ est insensibilia fingere Ouidio teste:dũ ait.Est etiã diuersæ tractius artis Panthos ille:in humũ
saxũq;:undãq;:trabẽ.Quæq; uacant animo fallaciter oia transit &c.Quasi ex his uelit quæ cernimus dormi
entes ab exteriori potentia nobis ablata sint. Verum utrum sic sit uideant alii.

¶De Morte decimaoctaua herebi filia. Caput. XXXII.

MOrs:ut uoluere Tullius & Chrisippus:filia fuit noctis & herebi:quã ultimũ esse terribiliũ testat̃
Aristoteles.ab hac enĩ oẽs ab ea ipsa die:qua miseri mundũ intramus:sensim adeo:ut nõ aduerta
mus cõtinue carpimur:& cũ quottidie moriamur:tũc uulgato sermone mori dicimur:cũ mori
desinimus.Hãc & si mille modis miseri rapiamur:aut uiolentã:aut naturalẽ uoluere priores.Vio
lenta est quæ ferro uel igni:uel casu aliquo fugienti:uel etiã postulanti infert̃.Naturalis autem secundũ Ma
crobiũ sup somnio Scipionis ea est:q̃ nõ corpus ab aĩa:sed a corpore aĩa derelicta est.Vocauere insuper uete
res seniũ mortẽ maturã seu meritã:iuuenũ imaturã:puerorũ aũt acerbã dixere.necnõ & aliis multis noibus
appellata est:ut atropos:parca:letũ:nex:& fatũ. Huius etiã dirum opus sic breuiter describit Statius Stygiis
emissa tenebris.Mors fruit̃ cælo bellatorẽq; uolando Campũ operit nigroq; uiros inuitat hiatu.Nil uulgare
legens:sed quæ dignissima uita.Funera præcipuos annis aĩsq; cruento.Angue notat &c.Sed iam quæ pauca fi
cta sunt detegamus.Herebi illã dicũt filiã:qui ab herebro missa sit:ut in præscripto carmine Statius Stygiis
emissa tenebris:seu qa colore careat:ut caret herebus.Noctis autẽ ideo filia dicta est:quia horribilis & obscu
ra uideatur. Mors autem dicta est ut dicit Vgucio quia mordeat.uel a morsu parentis primi per quẽ mori
mur.uel a marte qui interfector est hominũ:uel mors quasi amaror:quia amara sit.nihil eni hominibus cre
ditur amarior morte:eis exceptis:de quibus dicit Ioãnes in Apocalypsi.Beati qui in domino moriuntur.Hæc
ut placere uidetur Seruio:ab atropu:de qua supra:differt.quia per hanc uiolentã debemus itelligere mortẽ:
ut satis etiam colligitur proximo supra ex carmine Statii.Per Atropon autem uult itelligi naturalem rerum
dispositionem.Atropos autem dicta quia non cõuertitur.Parcam uero eam per antiphrasim dixere:eo ꝙ ne
mini parcat.Sic & lætum cum sit mœstissima rerum.Necem autem illam proprie arbitror qua aqua uel la
queo seu modo alio spiritus intercluditur.Fatum autem dicta est:eo ꝙ diuina prouidentia præmonstratũ
sit:qui nascuntur omnes mori debere.

¶De Charone.xix.herebi filio. Caput. XXXIII.

CHaron Acherontis nauta herebi & Noctis filius dicitur a Chrisyppo:de quo sic ait Virg. Portitor
has horrendus aquas & flumina seruat terribili squalore Charon:cui plurima mento Canities i
culta iacet:stãt lumina flãma.Sordidus ex humeris nodo depẽdet amictus.Ipse ratẽ conto subigit
uelisq; ministrat.Vt ferruginea subuectat corpora cymba.Iam senior sed cruda deo:uiridisq; sene
ctus.Charon:quem Seruius deuoluit in cronon:tempus est.Herebus autem hic pro intrinseco diuinæ men
tis consilio intelligendus est:a quo tempus & cætera omnia creata sunt:& sic herebus Charonis pater.Nox
autem illi ob id mater dicta est:quia ante creatum tempus nulla fuit sensibilis lux.& ideo in tenebris factum
est:& ex tenebris productum uidetur.Apud inferos uero ideo positus est Charon:qa superi tẽpore non indi
gent:ut nos mortales:qui ab illis sumus inferi:indigemus.ꝙ autẽ Charon corpora deferat ex una in alteram
Acherontis ripam:ideo fictũ est ut intelligamus:quoniam tempus confestim ut nascimur suo nos sumit in

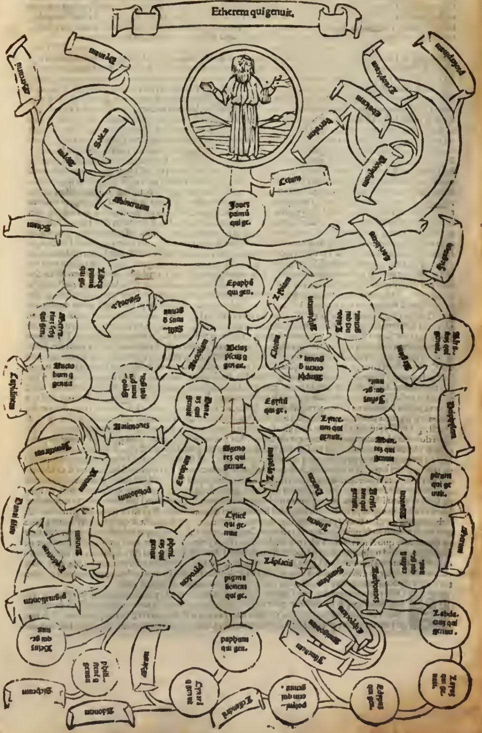
gremio:& in ripam defert oppositá.i.in morté:quæ quidé est natiuitati cõtraria:cú illa deducat in eé:& hæc corporibus auferat eé. Vehimur pterea a Charone p Acheronté fluuiú:q absq; gaudio interptaẜ:ut aduertamus:quoniá a tpe trahimur ad uitá labilé & miseriis plená. Eú præterea dicit Virg. sené:sed robusta uiridiq; sultú senecta:ut cognoscamus tps annositate uires non pdere:hoc idem hodie potest quod potuit dum creatum est. Sordidus aút illi amictus est:ut appareat:quia circa terrena:quæ sordida sunt uersentur.

De die.xx.Herebi filia. Cap. XXXIIII.

Dies Herebi Noctisq; fuit filia. Sic ubi de naturis deo. scribéte Tullio. Hác dicit Thodõ. Aetheri fratri suo cõiugio copulatá q Herebi filia sit & noctis:talis rõ reddiẜ a qbusdá. Herebú.n.a parte totum sumentes p uniuerso terræ corpore sumi uoluere ex extremo:cuius q orizonta uocant græci, nõ est dubiú aduentú solis cedente nocte dié cõsurgere:& eá herebú ex nocte pduxisse. Eam auté Etheri coniunctá cõnubio iõ dicunt:qa æthere intelligunt igné:qui claritate carere non põt:& ob id cú dies clara sit:nil aliud uolunt q̃ claritudiné igni coniunctá ostendere. hæc aút ab antiqs postq̃ a deo dictú est. Vespere & mane factú est dies una:huius magnitudinis designata est:ut idem tps qd labitur assurgente sole & mundú oém circúeunte:atq; in eodé loco unde surrexerat redeunte:ea cú nocte:quæ includiẜ dies dicatur una:& hæc naturalis:quá in.xxiiii.æquas partes diuisere:& has horas nuncupauere. Deinde put eisdé uisum est artificialis é supinducta dies:quæ in dié & nocté diuisa unicuiq; partiú diei.s.& nocti.xii.horas esto inæq̃les esse cõcessere:& artificialé ab artificio excogitantis eam dixere:qua in suis iudiciis utplurimú utunẜ astrologi. inde medici creticú iuenere dié:eaq; circa ægritudinú obseruationes utunẜ. Dierũ uero naturaliú initiú non æque a nationibus oibus sumitur. Romani aút:ut ait. M. Varro a nocte media incepisse:& in sequétis noctis mediú terminasse uoluerunt:quá dimensionem adhuc seruant itali:& potissime in iudicialibus causis. Athenienses auté olim a solis occasu incipientes dié in occasum diei sequentis finiebant. Babylonii uero ab ortu faciebant:qd ob occasu actici. Vmbri qui & ætrusci sunt:a meridie illi fecere principiú & in sequétis diei meridié terminabant:quæ consuetudo adhuc ab astrologis obseruatur. Est & præterea dies naturalis secundum uarias eius qualitates uariis distincta noibus. Ná ut Macrobius saturnaliorũ asserit ab initio diei romanorũ incipiens primú tépus diei:dicit mediæ noctis inclinatio:eo q nox in dié incipiat declinare. Deide a galli cantu gallicinú nuncupatú. Tertiú conticiniú:eo q sopita oia conticescere uideantur. Quartú diluculum dr:eo q diei lux apparere uideaẜ. Subsequenter quintú tempus sole iam surgente mane uocari uoluere:seu q a manibus exordiú lucis emergi uisum sit:seu ab omine boni nois. Ná Lanubini mane pro bono dicút. Sextum aút dixere meridiú:hoc est diei mediú:qd nos meridié dicimus. ab hac auté hora tépus in nocté tédés:quod septimú est uocaẜ occiduú:qa cadere uideaẜ. Octauú uero suprema tépestas nuncupatú est:eo q diei sit nouissimú tempus:ut in.xii.tabulis est expressum. Solis occasus supræma tépestas esto. Deinde nonú tempus dr uespera:qd a græcis tractú est. Illi enim hesperá a stella hespero:quæ in occasu solis apparet dicunt. Decimú aút tempus:qd est noctis initium:dicitur prima fax:eo q tunc stellæ incipiant apparere:seu ut aliis placet:qa tunc luce cessante diei incipimus faces accendere:ut tenebras noctis uincamus lumine. Tépus uero undecimú nox concubia dictú est:eo q ea hora post aliqualé uigiliá cubitú consueuerint ire mortales. Duodecimú quidé diei tépus qd noctis est tertiú intempestú diciẜ:eo q nullis gerendis rebus uideatur accõmodú. Cuius finis est circa principiú eius:qd diximus mediæ noctis inclinatio. Insup cum humana solertia respectu habito ad septenariú numerú:quæ quibusdá ex causis ueteres uoluere perfectú disposuerit oé tépus per septimanas dierú effluı:& dies illas septimanæ noibus uariis nuncupare:cõsueuere nõnulli nõium taliú exqrere causas:q̃s ego has puto cum a planetis apud nos qnq; denominenẜ. Sexta sabbatú ab hebreis dicta:a xpianis postea imutata nõ est:eo q requié dicant significare latinæ:ut appareat cum creauisset oia deus in sex diebus eú septima ab oibus operibus suis qeuisse. Dominica auté dies:quæ nobis xpianis est septima sic eo dicta est:qa ea die xpus dei filius:non solú ab oibus laboribus suis qeuit uerum uictor surrexit a mortuis:& sic illá a domino nři patres inclyti uocauere dominicá. Alii uolunt a Sole denoiatá:eo q ipse sit planetarũ princeps:& idé dicaẜ dominus:& qa eiusdé diei horæ primæ principatú habeat:ob id illá denoiari dominicam. Sed cú longe alius sit ordo planetarũ q̃ in noibus dierũ habeaẜ:est sciendú secundú planetarũ ordiné successiue unicuiq; diei horæ dari dominiú:& ab eo cui cõtingit primæ horæ diei dominiú hére:ab eo dies illa denoiata est:utputa si diei dominicæ ueneri secúdá horá tribues:quæ soli imediate subiacet:& mercurio tertiá qui subiacet ueneri:& lunæ q̃rtá q̃ subiacet mercurio. qntá aút saturno:ad qué conuertédus est ordo cú in luna defecerit. sextá ioui &c. sic de singulis.xxiiii.horis diei dominicæ sub noie uel dominio mercurii inueniretur hora.xxiiii.&.xxv.quæ prima est diei sequétis sub noie uel dominio lunæ:& iõ ab ea secundus denoiatus est hebdomadæ dies:seu potius primus:ut dies dominica septima sit hebdomadæ & quietis dies. A qua prima diei lunæ hora:si eodé mõ cõputaueris.xxiiii.eius horá inuenies sub iouis imperio constitutá:&.xxv.sub martis dominio:a quo & ipsa secúda dies martis denoiata est:qa primæ eius horæ mars ipereẜ:& sic successiue de singulis donec ad ultimá deueneris sabbati:q̃ marti subest:& subsequiẜ prima diei dominici ascripta Soli:a quo dies utrante diximus dicta est. Dies aút naturalis cú ex die cõstet & nocte:a die tota tanq̃ a digniori parte denoiata est:& dies a diis uocitata.na dios græcæ latine dr deus. Ná uti dii mortalibus opinione ueterú adiutores sunt:sic & adiutrices sunt dies:& a diis ipsis etiá eam ob causam denoiatæ sunt.

Ostq̃ e subterraneis latebris i diei lucé pstáte deo deuenimus:superat nobis ut æq̃ de oibus herebi filiis dixissemus et de Aethere:qué eiusdé filiú uolút. qd senserit ueteres descripsisse. Sane quoniá omne eius masculinú genus hoc excepto filio sterile est:& huius nõ est parua posteritas:& in longú satis uolumen ptractú est:eú in secundú seruádú honestius ratus sum:& primo finé iponere

ETHERA DESCRIBIT PROLIS CVM PARTE SECVNDVS.

¶Genealogiæ deorū gentiliū. Liber ſecūdus īcipit. Prohœmiū.

Cauernis herebi iā re oēm ꝑlē eduximus grā dei nr̄i oīpotētis & ueri opitulāte: & quo conceſſum eſt īgenio amotis figmentis nudam & præcedēti uolumine corā appoſuimus lectoribus. Eqdē nō abſq; ingēti labore iter ſtygis ſumos: & nebulas uacillātis hincinde nauiculæ. ſanc poſtq̄ in patētiorē orbē uentū ē: ſorſan minus ambigue flexus uarios reciprocoſq; ſuperabimus euripos: quoꝝ ſupbientes in cœlū undas ni fallor aſpicio. Nā inter alios arduus æthere uiſceribus herebi ī ſublime delatus primus īpetu occurrit ſuo: nō magna tamē ꝑle ſecūdus: ſed ſpectabili qdē. ex q̄ ſi ſatis recte cōſpicio primus iuppiter unus ē: tā cōſpicui nois gloria q̄ lōga ſucceſſiōe reſulgēs: quā ſi deſcribere uelī oēm in ægyptiū uſq; littus & ſyriū: regnūq; tuū Cypꝛe ut euehar īpellēte fluctu neceſſe ē. Quæ cū tāto ſit cælſitudini tuæ notior rex īclytæ: q̄to mihi lōgingor nauigatio q̄ſo per tui nois inſigne decus: errores meos æquo aīo feras: & pii more principis emēdari potius iubeas q̄ dentibus inuidoꝝ lacerari pmittas. Ipſe. n. tenſo uelo ex orci ſaucibus iter arripio: orans ut ille illud dirigat: q naufragātibus in mare geneſareth diſcipulis uentis īperauit & undis.

¶De Aethere Herebi & Noctis. xxi. filio qui genuit iouem primum & cælium ſeu cælū. Caput. I.

Ether ut placet Tul. in li. de natu. deoꝝ: filius fuit Noctis & Herebi. q qdem & ſi quandoq; ꝑ cælo ſumaſ: proprie tamē ignis elementū uideſ exiſtimari a multis. Sic. n. teſtaſ Vgutio. ſic uelle uideſ Ouidius ubi in principio maioris ſui uoluminis dicit. Hæc ſup īpoſuit liquidū & grauitate carentem Aethera: nec quicq̄ terrenæ ſecis habētē &c. Hūc reꝝ oīum cām credidere quidā ut ſupra dictum eſt. & eū ſimiliter Demogorgonis filiū fictione ſua pronapides oſtendit: dum dixit chaos ignita exhalaſſe ſuſpiria. ſed uiſum eſt Ciceroni credendū. Quē quātūcūq; ſterilē multi faciant. ipſe tamen cum ſcribit fuiſſe fœcundū: & Iouē genuiſſe primū & cæliū: ex qbus emanauit oīs numeroſa deorū proſapia.

¶De Ioue primo Aetheris filio. qui. xiii. inter filios & filias genuit: quorum prima Minerua: ſecundus Apis: tertius Sol: q̄rta Diana: qntus Mercurius: Sextus Tritopatreus: Septimus Ebuleus: Octauus Dionyſius: Nonus Hercules: Decima Proſerpina: Vndecimus Liber pater: Duodecimus Epaphus. xiii. Scytha. Caput. II.

Iouē primū dicit Theodontius fuiſſe filiū ætheris & diei: de quo qdē ioue q̄tūcūq; ꝑclaro ſit inſignitus noīe: legiſſe nihil: audiuiſſe tamen ppauca eſto laudabilia memini. Referebat. n. Leontius græcus hō & taliū abundātiſſimus. Hūc ante q̄ſitū maius nomē Lyſaniā nuncupatū: hoīem archadē & ꝑfecto nobilē: & ex Archadia Athenas iuiſſe: & cū eſſet īgentis igenii: uidiſſetq; rudi in ſæculo: rudi & fere beſtiali ritu uiuētes atticos: ante oīa cōpoſitis legibus: illos publico īſtituto uiuere docuit: & q ſœminas fere cōes habebāt: primus matrimonia celebrare mōſtrauit: & cū iam ad humanos redegiſſet mores: monuit eos deos colere: & eis aras & tēpla atq; ſacerdotes īſtituit: & multa illis inſup oſtendit utilia. quæ dū mirarenſ ſylueſtres attici: atq; cōmendarent: eū rati deū iouē uocauere: regēq; ſuū ſecere. Quē etiā Cicero antiqſſimū dicit atheniēſiū fuiſſe regē. Hæc mihi de iſto ſūt. Nūc uero uiſo cur ætheris & diei illū finxerūt filiū: & quoniā celeberrimū fuit apud gētiles iouis nomē: eius ſignificatū uidebimus. & q̄ potuerit eē īpoſitiōis cā & deificationis pſcrutabimur. Dicūt ergo eū Aetheris filiū: ſeu ut eū nobilitent patre generoſo. Putabant enī primā rerū cām ignē: & ſic illi nobiliorē patrē dare nō poterāt: ſeu ꝙ eū cæleſtē putarēt hoīem: ſeu deū a cælo ueniſſe rōne ꝓfunditatis īgenii: ſeu qa illi naturā igneā uiderēt more ignis ſemp ad alta tendentē: ut de eo dici poſſit Virgilianū illud: igneus eſt illis uigor: & cæleſtis origo. Diei uero filiū iō illū dictū puto: qa eſto naſcaſ qs aptus ad maxīa: nō tamē e ueſtigio ꝙ natus eſt: ea pōt ad q natus eſt agere: oportet ut in dies augeanſ uires: & aīus in feruorē agendoꝝ excreſcat: & demū ipſe opereſ: cuius opa quoniā in die uiſa & cognita ſūt a die nouo uideſ editus partu: ut de talibus dici poſſit qd Valerius dicit de Demoſthene. Itaq; alteꝝ Demoſthenē mater alteꝝ īduſtria enixa eſt: ſic & alteꝝ peperit Lyſaniā mater: & alterū dies operū teſtis. Vocatus eſt inſup Lyſanias iſte ab atheniēſibus iuppiter nomē eo uſq; nemini cōceſſum mortaliū: nec ipſi etiam deo fuerat adhuc a gētilitate īpoſitū: nec unde ſumptū ſit ab īponētibus ſatis ſciſ. Arbitror ego tamē id nois huius cām dediſſe: ꝙ & de aliis ēt planetis multis cōtigiſſe cōperimus ad ſimilitudinē. ſ. opationū cōformiū huius hoīs ipſi ioui. Dicit enī Albumaſar in ſuo maiori itroductorio iouē planetā natura calidū eē & humidū: aeriū tēperatū: modeſtū atq; honeſtū: laudabilē plurimū: & patientiæ obſeruatorē: ac in piculis poſt ꝑatientiā: audacē: liberalē: miſericordē: cautū: amatorē: uerū magiſtratuū auidū: fidelē: multiloquū: bonorū amicū: maloꝝ uero hoſtē: amatorē principū & maiorū. Et alia plura de eo ſcribit: qbus annectit cū ſignificare naturalē aīam: uitā: pulchritudinē: ſapientes uiros: legū doctores: iuſtos iudices: diuinū cultū: religionē: uictoriā: regnū: diuitias: nobilitatē: gaudiū & huiuſmodi. Quibus cōſideratis & demū huius hoīs pōderatis moribus: adeo eū cū ioue cōuenire diſcernemus: ut nō icōgrue iouē nūcupatū dicamus: & hāc cōueniētiā tāti nois illi cām fuiſſe credamus. Sane nomē hoc poſtq̄ ab antiqs planetæ & Lyſaniæ cōceſſum ē: nōnullis aliis a recētioribus etiā attributū legimus: utputa ioui ſecūdo cæli filio: qui & Archas hō fuit & athenienſiū rex. Necnō & ioui tertio hoī cretenſi & Saturni filio. Sic æque & Pericli athenienſi principi: quem multi iouem olimpum uocauere. Præterea poetæ ignem elementū: & nōnunq̄ ignem & aerem ſub iouis nomine ſuis fictionibus inſeruere. adeoq; in ſublime cōſcendit: ut a prudentioribus etiā ſūmo & uero deo aſcriberetur: nec immerito: ipſi quippe ſoli tam egregium cōpetit nomen: quod nec abhorret xp̄ianus: conſiderato nois ſignificato: niſi gentilium fuiſſet inuentum. uolunt enī aliqui & graues uiri: ꝙ idē iuppiter ſonet: qd iuuās pr̄; qd ſoli uero deo conuenit. Ipſe enim uere pater eſt: & ab æterno fuit: & erit in ſempiternum; quod de alio nemine

dici potest. Similiter & iuuans est oibus:& nulli nocens:& intantū iuuans est:ut si suū retrahat iuuamē perielitent oía cōsestim necesse sit. Insup hoc nomē iuppiter græcæ dr zephs:qđ latinæ uita sonat:& qs alter rebus & creaturis oibus uita ē nisi deus?ipse.n.de seipso dicēs testat. Ego sum uia ueritas & uita:& ꝓfecto sic est illi.n.& p eū:& in eo uiuunt oía:extra eū ꝑter mortē & tenebras nihil. Hūc & si nō ritæ coluerint: ueteres romani iouē optimū maximū uocauere:conati p hæc pauca uerba oñdere qm̄ magnitudine & potētia cæteros excedat deos:& ꝙ ipse solus sūmū sit bonū:& ꝙ ab eo uita sit:& adiutoriū uniuersis. Multa ꝑterea poterā hic apponere ioui a poetis attributa:utputa armigerā auē:quærcū:bella: iunonē coniugē & alia. Sed quoniā ista uident recte spectare ad ea q̄ de ioue cretico ficta sūt illi cēsui reseruāda. Porro rex inclyte nō satis certū est utrū Athenieſes iouē hūc ī deū habuerit aut fecerit. Si āt fecerūt:sciēdū est antiqs cōsuetū fuisse ad augēdā originis nobilitatē:cōditores ciuitatū suaꝝ certis suis īsaustis cerimōiis numero deoꝝ īserere:& sacris tēplisque colere. Sic & parētes suoꝝ pricipū:sic & ipsos pricipes ob aliqđ ab eis susceptū beneficiū:ut se gratos oñderent:& alios ad bene agendū ob cupiditatē tā splēdidæ gloriæ aiarent:scribūt insup ueteres multos fuisse ioui filios:ex qbus arbitror uere nōnullos iouis fuisse filios:sed cuius iouis:primi:secūdi: uel tertii: de aliqbus nō satis cōstat. Sic & alios plures ob insignē uirtutis ꝑeminentiā:& ad gloriā generis extollendā a Theologis gentiliū ioui similiter attributos:quos ego illi attribuā ioui:cui magis uidentur contemporanei.

¶ De minerua prima:primi iouis prima filia. Caput III.

Minerua uulgato fere poetaꝝ oium carmine iouis fuit filia:de ortu cuius talis fert fabula:ꝙ cū uideret iuppiter iunonē cōiugē suā nō ferētē filios:ne oino absq; filiis eēt ꝑcusso cerebro suo armatā emisit Mineruā:qđ Luca. firmare uidet dicēs. Hanc & pallas amat patrio quæ uertice nata est. Et in natiuitate eius dicit Claudianus: Auratos radiis hymbres nascēte Mineruā induxisse iouem ꝑhibēt &c. Insup hāc natā dicit Seruius Luna gnita:sicuti reliq:qui steriles fuere. Huius præterea cōpertum uolunt lanificiū ante eā incognitū:sic & texturā:& ob id placet Ouidio:huic cū aragne colophonia de textura fuisse certamen & uictoriā. Sic & cū Neptuno de īpositione noīs ciuitatis Athenarū. Eā ꝑterea nonnulli armatā fingunt:& arcis athenaꝝ præsidē. Illi insup Ti. Li. attribuit numeroꝝ inuentionē:& eorūdē figuras: cū ante loco numeri signis uterent antiqui. Recitat de hac & alia fabula:ꝙ cū esset huic ꝑpetuæ uirginitatis seruandæ ꝓpositū:& Vulcanus in desideriū sui uenisset:ioui Patri suo petiit loco muneris factoꝝ a se fulminū in gigomāia Mineruæ matrimoniū. Cui iuppiter uoti natæ cōscius si obtinere posset concessit:& Mineruæ si illū aspernaret uersa uice cōcessum est:ut se uiribus tueret:& sic dū totis conatibus in eam iuisset Vulcanus & ipsa in cōtrariū niteret:actū est ut emisso a Vulcano seminæ in terrā nasceret puer & ipsa linqueret in pace. Triplici ēt illā indutā ueste dixerūt:eiq; peplū pictū cōsecrauere:& eius in tutelā cornice pulsa noctuam posuere:ac pluribus eā nūcupauere noībus:ut Mineruā:Palladē:Athenā:& Tritoniā. His explicitis exqrebat ordo sūptus:ut detegeret qđ sensisse sub figmētis potuissent antiq. Verū hic aduertendū est:quoniā non oía hic apposita figmenta ad hāc spectant Mineruā:illa q̄ppe noīs idēptitas nō curantibus ex hoc poetis īplicuit. Nā nec arma ut leontius asserit ad hanc spectāt:nec Neptūni certamen:qnimo eius sunt Mineruæ:q̄ iouis secūdi fuit filia:& iō illis omissis detegemus cætera:& qdā historialia apponemus. Volūt igit mineruā.i.sapiētiā:ex cerebro iouis.i.dei natā. Volūt.n.physici oēm itellectiuā uirtutē in cerebro:tanq̄ in arce corpis cōsistere:hīc Mineruā.i.sapientiā ex cerebro natā fingūt.i.ex cerebro dei:ut itelligamus:quoniā ex ꝓfundo diuinæ sapiētiæ archano:oēm itellectū:oēm sapientiā ifusam eē:quā iuno.i.terra quātū ad hoc sterilis dare nō poterat:neq; pōt. Nā teste sacra pagina. Oīs sapientia a domino deo est:& ipsemet in eadem dicit. Ego enī ex ore altissimi ꝓdiui. Et sic eam ꝓfecto inductriose:nō ut nos gignimur:sed ex iouis cerebro natā finxere:ut ostenderent eius singularē nobilitatē ab oī terrena spurcitie:secq; semotā. Virginitas inde illi attribuitur ꝑpetua: & inde sterilitas ut per hoc noscatur ꝙ sapientia nunq̄ labefactat aliqua contagione mortaliū:quinimo semper pura:semper lucida:semp integra & perfecta est:& quantū ad temporalia est sterilis:cū sapientiæ æterni sint fructus. Quid per certamen illius senserit: & Vulcani:infra ubi de Ericthonio ex certamine hoc nato scribet. Triplici aūt ueste ideo tegitur:ut intelligantur uerba sapientū & potissime fingentiū multiplicē habere sensum:illiq; ideo peplū pictum sacrū est:ut intelligamus sermones sapientum ornatos:floridos: lepidos:& summa uenustate decoros. Noctua aūt illi attribura ideo est pulsa cornice:ut ostendat sapientē ꝑmeditatione in obscuris seposita noscere:uti & noctua uidet in tenebris:& loquacitate:atq; garrulitate repulsa ut ope agat: loca tēpusq; respicere. Minerua enim dicit:ut ait Albericus a min qđ est non:& erua qđ est mortalis:ut resultet esse sapientiā imortalē. Pallas & Athenæ ad alias spectant mineruas & ideo ubi de illis mentio fiet exponentur. Tritonia aūt dicta est a loco seu a lacu:quē poenes primo cōparuit:qui triton in Africa cōputatus est. Fictionibus igitur sic expositis ad historiā ueniendū est:& sciendū Mineruā fuisse uirginē quandā cuius incognita fuit origo:ipsa uero cū ingētis esset ingenii:ut Eusebius ait:regnāte argiuis phoroneo: primo apud tritonam paludē seu lacū africæ cōparuit ignorantibus cunctis qbus uenisset ab oris. Dicit tamē Pompo. mela in cosmographia:ꝙ incolæ arbitrabant eā ibidem genitā:& fabulæ fidē faciunt:quia quā natalē illi putant diē ludicris uirginū inter se decertantiū celebrant. Hæc aūt cū lanificiū & texturā & alia multa artificiosa cōperisset:celebris dea habita est:& quoniā oía eius inuenta ex ui ingenii atq; sapientiæ ꝓcedere uidebantur:locus fabulæ adinuentus est:ut ex cerebro iouis genita uideret. De hac enim dicit Augustinus in lib. de ciuitate dei:qđ Ogigio in actica regnante:eam in uirginali habitu apparuisse apud lacū tritonis ut dictū est & cū multoꝝ operū eēt inuentrix tanto procliuius dea credita est: quāto minus origo eius cognita:nec ab Eusebio differt Augustinus in tpe:nam cōtemporaneos fuisse phoroneū & ogigiū idem ostendit Eusebius & ob hoc ego hanc ioui primo filiā ascripsi:eo ꝙ illi magisq̄ cum reliquis uideat conuenire tempore.

De Api argiuorum rege primi Iouis secundo filio. Caput IIII.

EVsebius in libro temporum dicit Apim qui postea rex argiuorũ filiũ fuisse Iouis & Niobes filiæ Phoronei:cum idem Eusebius scribit Iouem primo q̃ alteri mortalium immixtum.& sic primus fuit Iuppiter cũ tempore longe inferiores sint alii. Leontius autem dixit hũc Phoronei & Niobes sororis & coniugis suæ fuisse filium:eiq; in regnum sycioniorũ hæredem successisse. Verũ postea ab ægyptiis & deũ & iouis filium factum. De hoc Api multa narrant. Nam ut referunt aliqui cum aliquandiu Argis post Phoronei mortem imperasset cupiditate gloriæ & amplioris regni ad ægyptios transfretauit & obtento regno cum rudes homines multa docuisset : & potissime uini usum : loco dei haberi cœptus est: iam Iside sibi copulata coniugio. Eusebius uero eum sycioniorũ scribit fuisse regem.& ubi ab eodem traditũ est de tempore eius uariæ sensere scriptores annalium. Nam quidam dicunt tempore Abraæ ab eo græciam apiam appellatam. Alii autem dicunt nato iam Iacob eũ apud ægyptios deũ habitum. Beda uero eo in libro quem de temporibus scripsit dicit tempore Iacob ab Api in ægypto Memphim conditam. Eusebius præterea dicit secũdũ alios eũ regem fuisse argiuorũ:& regnasse post centesimũ annũ Iacob.& ibidem dicit Apim cũ Aegialeũ fratrem Regem præfecisset Achaiæ:in ægyptum transfretasse: & Memphin condidisse ciuitatem. Eũ aũt in ægyptũ abisse:& Isidé habuisse cõiugem satis ab omnibus credit. Verũ uti de tẽpore eius ambigit:sic & de morte eius uaria etiam recitãtur. Nã alii uolunt eũ apud ægyptios mortuũ & sepultũ:de quo in libro de ciuitate dei sic dicit Augustinus. Rex argiuorũ apis nauibus trãsuectus in ægyptũ cũ ibidé mortuus fuisset factus est Serapis omniũ maximus ægyptiorũ deus. Nominis autem eius cur non apis etiam post mortem:sed Serapis appellatus sit. facillimam rationem Varro reddit. Quia enim archa in qua mortuus ponit:quã omnes iam Sarcophagũ uocãt:Soron dicitur græcæ:& ibi uenerari sepultũ cœperant prius q̃ tẽplũ eius esset extructũ. unde Soron & Apis:Sorapis primo:deinde una littera cõmutata ut fieri solet Serapis dictus est. Alii aũt dixere eum a Typheo fratre occisum atq; mẽbratim discerptum : diu ab iside cõiuge quæsitum & postremo compertum:& in uanno eius membra collecta;quod postmodum in religionem uersum est in sacris.s.februis interuenire uannũ. Isis aũt ultra paludẽ Stygiam:quæ in Africa est:in Semotã insulã collecta detulit:& ibidẽ recondidit:Voluntq; qui hoc uerũ arbitrant a longa isidis exq̃sitione exortam q̃ ægyptii fecere diu: nõ ante desistentes q̃ albũ taurũ comperissent:compertoq; applaudentes eum uocabant Osirim.& quoniam singulis annis id fiebat: dixit Iuuena.& nũq̃ satis quæsitus osiris. Cæterũ quandocũq; ĩ ægyptũ iuerit:seu qualitercũq; occubuerit:aut quocũq; sepultus sit Apis:in tãta fuit apud ægyptios ueneratione ut eo iret ab eis ad hoc ut nulla humanitatis infectione posset illius labefactari diuinitas:ut cauerent ĩstituto publico:ut si qs illũ fuisse hoiem diceret capite puniret:& ob id ĩ qbuscũq; templis eius simulacrũ digito labiis ĩpresso admõebat silẽtiũ. Huius ĩsup tauri:quẽ Serapin arbitrabant ægyptii caput dicit Rabãus delirãtes iudæos ĩ heremo loco dei coluisse. Hũc p̃terea apim dicit Macro.I lib.saturnaliorũ apud Alexãdriã ægypti mirabili cultu uenerari:seq; soli uenerationẽ illã ĩpẽdere affirmare:& sic Apim solẽ eẽ uidet arbitrari.

De Sole primo primi iouis filio tertio. Caput. V.

SOlem primũ primi iouis fuisse filium scribit Tul.ubi de naturis deorum. Nec tamẽ dicit ex qua matre susceptum. Sunt qui uolunt hũc apim fuisse:eo q loco solis ab ægyptiis:ut paulo supra dictũ est:cultus sit. Ego autem quis aliter fuerit comperisse nõ memini:hominẽ tamẽ fuisse certus sum:& sic alius fuit ab api. Credendum est eum insignem atq; splẽdidum fuisse hominem:& ingentis:atq; regii animi preditum:& eo modo quo supra de ioue dictum est tam claro nomine decoratum.

De Diana prima primi iouis quarta filia. Caput. VI.

DIana prima filia fuit iouis primi:& p̃serpina:ut ĩ lib.quo supra. Tul.idẽ asserit. Hãc ego reor uerã huius iouis fuisse filiã & nõ ascripticiã.& cũ satis sit nomẽ illud mulieribus usitatũ possibile etiã est fuisse propriũ non appositũ:uerũ qualiscũq; fuerit:non ea est:quam poetæ insignẽ uirginitate perpetua uoluere:cũ legat hãc ex mercurio liberi & p̃serpinæ filio pẽnatũ cõcepisse Cupidinẽ.

De Mercurio primo primi iouis.v.filio. Caput. VII.

PRimi iouis & Cilenes nymphæ Archadis asserit Leontius filium fuisse Mercuriũ. Hunc deorum nuncium seu interpretem forẽ poetæ describunt:eumq; uariis ornamentis insigniunt:ut per illa intelligatur eiusdem officiorũ uarietas. scribit.n.sic de eo Vir. Primũ pedibus talaria nectit Aurea quæ sublimẽ alis siue æquora supra:Seu terram rapido pariter cum flamine portant. Tũ uirgam rapit:hac animas ille euocat orco Pallentes:alias sub tristia tartara mittit. Dat somnos adimitq; : & lumina morte resignat. Illa fretus agit uentos:& turbida tranat nubila &c.insuper Horati.de eo sic scribit in odis Mercurii facunde nepos Athlatis. Qui feros cultus hominũ recentũ Voce formasti cantus & decore Mere palestræ &c.illi insuper Statius galerũ addidit:dicens. Obnubitq; comas:& tẽperat astra galero. Sane q̃q̃ legamus plures hoies fuisse mercurios:his ĩspectis quæ supra proximo de eo poetæ describunt:dato possunt & ad hominẽ referri:de Mercurio planeta scripta potius p̃sumemus:& potissime si ĩspexerimus qualiter cũ his quæ ab astrologis scripta sunt poetarũ dicta cõueniant. Albumasar aũt maximæ ĩter antiquos auctoritatis homo asserit mercuriũ adeo flexibilis esse naturæ ut e uestigio ad naturã eius:cui adhæret:& ipse suã naturã cõuertat:& hoc propter temperamẽtũ eius siccitatis & frigoris. Venerabilis ãt Andalo præceptor meus:eũ complexione dicit calidũ & siccũ:eũq; significare concubinariũ delectationes:claritatem & oracula uatũ:eloquẽtiã & historiarũ memoriã:credulitatem:pulchritudinẽ:bonitatẽ disciplinæ:& acumen ĩgenii:præsciẽtiã futurorũ arithmetricam & geometriã atq; astrologiã. Et hinc tam cælestiũ q̃ terrestriũ rerũ omniũ descriptionẽ. Præterea auguria:dulcedinẽ p̃lationis:uelocitatem:& pricipatus desideriũ:& ob illum laudẽ atq; Phamã &

insuper comæ tonsuram: scriptores & libros: mendacium: & testimonium falsum: speculationem remotarũ rerum: paucitatem gaudii: & substantiæ desolationem: negociationes: & emporia: furta contentiones: caliditates: & consilii profunditatẽ: modulationes carminum & fistularum: colorationes multimodas: obedientiã: concordiam: pietatem: paupertatẽ: amicitiæ retentionẽ: artificia manũ: & multa alia: ut idem ipse asserit Andalo: cũ masculis masculus: & cũ fœmineis fœmineus est. Ex quibus facile compræhendere possumus: cũ tam cõuertibilis sit naturæ: de eo ĩp̃scriptis carminibus intellexisse poetas: esto illud idẽ de hoĩbus mercurialibus dici possit & dicatur: ut in sequentibus apparebit. Sane libet intentum poetarum explicare latius: ut quantũ cũ astrologis conueniunt manifestetur apertius. Dicunt igitur ut a capite sumamus exordium: eum tectũ galero ut per hoc sentiamus. quia sicut qui galero tegitur imbres fugit & radios. sic & Mercurius solaribus tectus radiis: quibus fere semper iunctus fugit aspici a mortalibus: rarissime quidem uidetur: & paucis notus est: & mercurialis hõ caliditate suũ tegit consiliũ. Alata enim habere talaria uelocitatem tamen eius: non solũ in motu q̃ illi circa epiciclũ uelocissimus est. Sed ob Celerem aliorũ corporũ supercælestiũ proprietatũ assumptionem atq; traditionẽ ex qua mercurialiũ etiã hominũ uelox: uersipellisq; circũflexio denotaſ. Virga ãt illi ascripta est ꝓpter dimensiones corporũ se sibi ĩgentiũ: secũdũ q̃s & ipe illico suos disponit effectus: etiam mercurialis homo circa quodcũq; opus suũ metiſ obsequiũ. Quod ab orco aĩas reuocet uirga. i. potẽtia sua est hic accutius attendendũ. Fuere q̃dem qui arbitrati sunt omnes hominũ aĩas a prĩcipio simul fuisse creatas: & demũ cõceptis hoĩbus imissas eas morientibus nobis ad inferos descẽdere: ibiq; cruciari donec in uita cõmissa purgarenſ: & ĩde transitũ facere ad elysios cãpos: ac ĩde post mille annos a Mercurio deduci ad Lethem fluuiũ: ut eo potato obliuiscerenſ præsentis uitæ labores: & sic desiderarent iterũ redire ad corpora: ad quæ Mercurius reuocabat. quã ridiculã opinionẽ optime tangit Vir. dũ dicit: Quisq; suos patimur manes exinde p amplũ Mittimur elysiũ: & pauci læta arua tenemus. Donec longa dies pfecto temporis orbe Cõcretã eximit labẽ: puruq; relinq̃t Aethereũ sensum atq; aurei simplicis ignẽ. Has omnes ubi mille rotam uoluere per annos Letheũ & fluuiũ deus euocat agmine magno: Scilicet imemores supa ut cõuexa reuisant. Rursus & ĩcipiãt ĩ corpora uelle reuerti. Hoc aũt officiũ reuocãdi aĩas ad corpora: iõ Mercurio attributũ uoluẽt: q̃a dicũt eũ p̃esse fœtui in utero matris existenti in mẽse sexto: in quo opinanſ multi rationẽ infundi cõcepto & hoc mercurii prædominantis opere. & sic ab orco. i. ab inferiori loco reuocaſ aĩa in corpus nasciturĩ a mercurio. qđ ãt ad tartara mittat: physicũ ẽ: q̃a deficiẽte p frigidũ & siccũ: quæ est Mercurii cõplexio uera: calido & humido radicali aĩa separaſ a corpore. & iuxta ueteꝝ opinionẽ tendit ad ĩferos. Sõnos adimere & dare idẽ est cũ eo qđ dictũ est in uitã educere nascentes: qđ somnũ est adimere & ĩ mortem soluere: qđ est somnũ dare. Vẽtos agere Mercurii est. ipse enim frigore suo nõnũq̃ suscitat illos: q̃bus suscitatis eis ĩpellẽtibus feruntur huc illuc nubes: Volũt p̃terea eũ deũ eloquẽtiæ: deũ mercatorũ: deũ fuꝝ: & alia q̃dã esse: de q̃bus oĩbus ĩfra protensius: ubi de Mercuriis hoĩbus diceſ. Eũ aũt Iouis fuisse filiũ: ideo fictũ est. q̃a dei creatura ẽ. Cyllenis ãt ad colorandã fictionẽ dictus ẽ: seu eo q̃ apud Cyllenẽ mõtẽ Archadiæ primo cultus est.

De Tritopatreo. vi. & Ebuleo. vii. & Dionysio. viii. Iouis primi filiis. Caput. VIII.

TRitopatreũ Ebuliũ Dionysiũ dicit Cicero ubi de naturis deoꝝ antiq̃ssimi Iouis. i. primi Atheniẽsiũ regis & Proserpinæ fuisse filios: & athenis Ariarches appellatos esse. quos & si nihil de ipsis cõperiam arbitror ĩsignes fuisse uiros: cũ Ariarches sonet armorũ princeps. nam aris græce mars latine sonat & archos prĩceps. ergo belloꝝ seu armoꝝ prĩceps fuere qđ ea tẽpestate & etiã hodierna pmaximũ est. Leontius uero dicit q̃ cũ ebuleus ad famã tractus Anthei terræ filii ad ineundũ cũ eo luctã accessisset: eo supato Herculis meruit cognomen: qđ ante eũ nemo meruerat. Ego aũt credo longe antiqorem Ebuleũ Antheo. Similiter & Dionysiũ dicit ad ĩdos coactis ĩ militiã mulieribus itulisse bellũ. & obtenta uictoria Nysam urbẽ ibidẽ cõdidisse. & cũ uictoriosus reuerteretſ: primũ põpã excogitasse triũphi: ac etiã uini usum atheniẽses docuisse: eũq; ab eisdẽ Liberũ appellatũ & patrẽ: eo q̃ sese liberos eo uiuẽte arbitrarentſ q̃si sub optimi patris tutela seruatos: quæ q̃dẽ sic esse potuisse: nõ nego. sed tamẽ longe post fuisse extimo.

De Hercule primo. ix. primi Iouis filio. Caput. IX.

PLacet insup Tullio primi Iouis ex Lisica primũ & antiq̃ssimũ Herculẽ fuisse filiũ: & huic asserit cũ Apolline de Tripode fuisse certamẽ: ĩ quo quoniã obtinuerit dicit Paulus cũ Diõysius uocaretſ hercules meruit appellari: qđ q̃dẽ & Leõtius affirmat. sed cãm nõ ostẽdit. & ideo qđ credã: non habeo Certamẽ ãt Tripodis credo de diuinatione fuit. nã phœbi Tripodas dicit Paulus spẽm esse lauri: cui tantum tres sunt radices: & has ob id in libris pontificũ tripodas dictas: & Apolloni ob id sacras. q̃a cum ipse diuinationis deus: sit huiusmodi lauri eandem uideantur habere uirtutem: cum legatur. Si frondes huius speciei Lauri dormientis capiti supponantur: cum proculdubio uera uisurum somnia.

De Proserpina prima. x. primi Iouis filia. Caput. X.

EX Proserpĩa Iouẽ nõnullos suscepisse filios ostẽdit Tullius: & ĩde illius ẽt fuisse filiã: qđ q̃dẽ possibile ẽ hõestate seruata: & Proserpinã habuisse cõiugẽ. & ex hac eadẽ uel ex alia muliere ꝓserpinã habuisse filiã: q̃ Liberi frĩs sui fuisse cõiugẽ. idẽ uſ testari Tullius: cũ de ea nll aliud legisse meminerim.

De libero primo. xi. primi Iouis filio: q̃ genuit Mercuriũ secũdũ. Ca. XI.

LIberũ primũ primi Iouis fuisse filiũ Cicero ubi de naturis deoꝝ testaſ liq̃do. Hũc unũ & idẽ cũ Dionysio supiori Leõtius arbitraſ: eũq; præ cæteris fratribus ĩsignẽ fuisse uiꝝ conaſ ostẽdere. Tamẽ Eusebi. seu de hoc seu de alio: qđ ego magis arbitror: lõge post hæc tpa fuisse describit. Huius autẽ ꝓserpinã & sororẽ & cõiugẽ nõnulli uolũt: eũq; ex ea Mercurium secũdũ suscepisse filium.

De Mercurio secũdo Liberi & Proserpinæ filio qui genuit Cupidinẽ & Auctoliũ. Cap. XII.

Mercurius alter a superiore Liberi & Proserpinæ fuit filius:ut Theodontius dicit & Coruilius: de quo talis a Theodōtio recitaẗ fabula:q̧ cū uidēte nemine p̄ter Bathū quēdam Apollinis uaccas furatus fuisset:Batho ut hæc nemini reuelaret:unā cōcessit ex uaccis:demū in faciē alterā trāsformatus experturus Bathi fidē ad eū rediit: ꝓmisitq̧ tauꝝ si sublatas sibi uaccas ostenderet.Bathus aūt oīa quæ uiderat reuelauit.Quāobrem turbatus Mercurius:eū mutauit in saxum qd' indicem uocauere priores.nos aūt paragonē uulgo dicimus. Tādem cū diuinitate sua fretus hoc cognouisset Apollo: sūpto arcu uoluit Mercuriū sagittis occidere.Sed Mercurius p̄stygio inuisibilis factus lædi non potuit. Postremo inter eos inita cōcordia:citharā a se cōpertam Mercurius cōcessit Apollini.Apollo aūt uirgā cōcessit eidē.Dicebat insup Paulus se alibi legisse:q̧ Mercurius irā p̄cogitans Apollinis ne lædi posset ab eo clam illi pharetrā euacuauerat:qd' cum aduertisset iratus apollo:miratus eius āstutiā risit & in cōcordiam secū uenit ut supra. Leōtius circa hāc fabulā dicebat hūc Mercuriū filiū fuisse Dionysii:qui ꝓxime supra Liber uocaẗ:& eum a natiuitate uocatū Nysum:eo q̧ apud nysam Indiæ pauloante a p̄re cōditam natus sit:& cū adoleuisset tanta pedū uelocitate ualuit:ut coæuos suos cæteros cursu superet.q̄obrē omisso noie primo Stilbō appellatus ē: qd' uelox latine sonat.Dēmū cū illusiones magicas didicisset:& latrociniis delectareẗ sūme:armenta rapuit phoronidis sacerdotis apollinis delphici: q ea rēpestate mirādæ auctoritatis hēbaẗ:& ea post lapideū tumulum quēdam cui Bathos nomē erat:seduxerat.Veꝝ cum taurus unus ex iprouiso segregareẗ a reliqs: socios uagus repeteret:forte cōscendit tumulū illū mugiēs:mugitui cuius respondētibus aliis ab exquirentibus armēta compta sunt:& tumulus ex Batho dictus est index.Stilbon aūt cum suis artibus Phoronidis irati ipetū effugisset: amicus eius tandē factus ē.Veꝝ cū in talibus pseueraret:nō ob auaritiā:sed naturæ ut aiebat ipulso:cū alias esset & formosus homo & eloquētissimus:& circa oia manualia opa celeberrimi ingenii: Mercurius nūcupatus est:& fuꝫ deus:qd' ut idē asserebat Leontius:& si a ioco habuerit initiū:cōualluit tamē apd' atticos & archades inceptū;ut post mortē illi tēpla dedicareẗ & sacra:qbus sibi ꝓpitiū conabanẗ facere hi qbus furto aliqd erat subtractū;asserētes numine suo:& seruata multa ac ēt recupata:eūq; aiebar sicuti & cæteros isignitū:de qbus isignibus qm̄ isra:ubi de tertio Mercurio late dicturus sū:hic aliqd scribeř n̄ curaui.

℄De Cupidine primo secundi Mercurii filio. Cap. XIII.

Cvpido primus:ut ait cū Tullio Theodōtius:scdi Mercurii & Dianæ primæ fuit filius:quē aiunt fuisse pēnatū circa qd' duo potuere sensisse fingētes.Primū circa nomē:eo q̧ speciosissimus suerit puer:instar Cupidinis filii Veneris:quē pueꝝ & pulcherrimū sēp pinxere pictores: q̄si alter Cupido dictus ē.Pēnatum aūt ob id cognominatū reor:qa uelocissimus cursu fuerit adolescēs.

℄De Auctolio scdi Mercurii filio qui genuit Synonē primum. Cap. XIIII.

Avctolius:ut Ouidio placet Mercurii & Lychionis fuit filius:q Ouidius de origine eiusdē talē recitat fabulā.Dicit.n.Lychionē Dedalionis speciosissimā fuisse filiā:adeo ut Apollini & Mercurio placeret:qbus poscētibus una & eadē die:uno tamē de altero ignorāte eius in sequēti nocte cōcubitū cū ꝓmisisset a Mercurio nō expectata nocte uirga tacta ē:& in somnū soluta:& sic cū ea cōcubuit.Apollo aūt nocte accessit ad eā:ex qbus cū geminos cōcepisset pepit Mercurio Auctoliū:Apollini uero Philemonē.Veꝝ auctolius inter fures euasit clarissimus adeo ut nō uidereẗ degenerare a patre.Phylemō āt citharista factus se Apollinis filium demōstrauit.Huic ergo fictioni causam dedisse uariū geminoꝝ fratrū exitū.& sic uterq; eoꝝ illi deo attributus est filius;cuius imitatus est mores:& forsan Auctolii nascentis fuit significator Mercurius:& sic eius dictus est filius.& Apollo eandē ob causam Philemonē lucratus est.

℄De Synone primo Auctolii filio:qui genuit Sissimū & Auctoliam. Cap. XV.

Synon Auctolii fuit filius:ut placet Paulo.& hūc idē dicit Seruius fuisse furē:seq; ad exercēda latrocinia in diuersas spēs adeo trāsformantē:ut facile quos uellet:falleret:Genuit aūt Sissimū & Auctoliam matrē Vlyssis:& habuit dominiū penes Parnasum:ut per Homerū patet in odyssea ubi recitat qualiter Vlysses apud Parnasum ab Apro in tibia uulneratus sit.

℄De Sissimo filio primi Synonis:& patre secundi. Cap. XVI.

Sissimus ut dicit Seruius:filius fuit primi Synonis:nec de eo aliud legisse memini nisi quia pater fuit secundi Synonis:qui fraude sua troianos in extremam deduxit perniciem.

℄De Auctolia Synonis primi filia & Vlyssis matre. Cap. XVII.

Avctolia ut Seruio placet Synonis primi fuit filia.Hæc cū nupsisset Laerthi Ithachæ regi:ut qbusdā placet:a Sysipho latrone ad uiꝫ uadēs itercepta est atq; oppressa:& ex eo cōcubitu sūt q dicūt eā concepisse Vlyssem:& sic prægnātem iuisse inuptias Laertis & quē ex Sysipho cōcepat Laertis filiū eē dixit.qd' Aiax Thelamōius apud Ouidiū i qōne de armis Achillis illi obiicit:dicēs. Qui sanguine cretus Sysiphio furtisq; & fraude simillimus illi &c.Hæc aūt ut ferẗ cū audisset falso nuncio apud Troiam Vlyssem occisum:doloris ipatiens laqueo uitā abiecit:quā postea apud iferos:ut in odyssea scribit Homerus:Vlysses comperit & agnouit:& de multis perquisiuit ab ea & prædoctus est.

℄De secundo Synone filio Sissimi. Cap. XVIII.

Secūdus Synon testimonio Seruii filius fuit Sissimi:& a Synone primo auo suo denoīatus. Hic cū græcis ut p Virg.patet ad excidiū troianū excessit:& iā minus succedētibus rebus a græcis fingētibus reditū subornatus:uolens a troianis captus:& ad Priamū regē deductus est: apud quē mira sagacitate primo se extulit:& demū fallacibus uerbis in pniciosam credulitatē de recessu græcorum regē troianosq; reliquos ad suscipiendū equū itra moenia ciuitatis impulit. Quid ex illo deinde secutus sit nescio.Scribit tamen Plinius in lib.de hystoria naturali huius inuentā fuisse significationē speculariā.

ex quo satis patet eum non minimi momenti fuisse hominem.

ℭDe Epapho primi Iouis.xii.filio:q genuit Lybiam & Belum. Cap. XIX.

POstq̃ primi Liberi patris Iouis primi filii ꝓle oém expediuimus retro trahédus est sermo ad epaphum ægyptiũ eiusq; amplissimá ꝓgenié.q qdé epaphus ut testat̃ Ouid.ex Ione filia Inachi Iouis fuisse filiũ dicũt.sed ex Iside ꝓmethei filia ut ubi ĩfra dũ de Iside latius patebit.Euse.aũt li.tépoꝝ dicit eũ filiũ fuisse Thelegoni:cui post morté Apis nupsit Isis. Geruasius qdé tellberiẽsis in lib.ocioꝝ Ipaliũ scribit Epaphũ Heleni & Isidis fuisse filiũ:& Babyloniá ægyptiá cõdidisse:qď opus fuisse cábisis ꝑsaꝝ regis certiores auctores affirmát.Et sic de p̃re & m̃re eius ĩter se discrepát auctores.Ego aũt uulgatioré secutus famá:Iouis & Ionis filium dicá:ex cuius cõceptiõe fabula ĩfra ubi de Ione scribit̃ integre refe retur.Huius dicit Lactantius Cassiopiam fuisse cõiugem:nõ eam quæ socrus fuit ꝑsei:sed lõge antiqoré & ex ea quosdam suscepisse filios:ut postea apparebit.De tp̃e eius nõ minus q̃ de patre & matre discordes sunt ueteres.nam Eusebio ubi de temporibus referente.Aliq dicunt Iouem Ioni Inachi filiæ mixtũ regnáte athenis Cecrope:qui regnauit circa annos mũdi.iii.M.dcxlviii.cũ constet inachũ regnasse usq; ad annum mũdi.iii.M.ccc.lxxxvii.& secundũ hos opportuit aliá esse Ioné q̃ Inachi filiá.Idem aũt Eusebius paulopost prædictam dicit Ioné in ægyptũ ꝓfectá anno.xliii.regni Cecropis:qui mũdi fuit annus.iii.M.dcc.x.& ibidé ĩsidé nũcupatam:& Thelegono cuidá nupsisse:& ex eo Epaphum cõcepisse.Ego autem discordantiis omissis Iouis primi Epaphum filium dixi:eo ꝙ eius tempus uideatur conuenire magis cum ione Inachi filia & isidePromethei:ex quibus quis potest quam malit illi matrem ascribere.

ℭDe Libya filia Epaphi. Cap. XX.

LIbya Epaphi & Cassiopiæ cõiugis suæ ut Lactátio placet:fuit filia:q̃ cũ in Neptuni uenisset cõcubitũ.i.alieni hoĩs ab ægypto:& ex eo cõcepit & ꝑepit Busiridé ĩmané postea tyránum.Hæc ut dicit Isidorus:ubi de ethimologiis:eius p̃tis africæ regina fuit:q̃ ex suo nomine Libya dicta est.

ℭDe Belo Prisco Epaphi filio q genuit Danaũ:Aegistũ:& Agenoré. Cap. XXI.

BElus qué Priscum cognominant ueteres Epaphi secũdum Paulũ fuit filius:& post eũ in supiori ægypto regnauit:ubi ut aiũt cælestis disciplinæ inuẽtor doctorq; factus:meruit ab ægyptiis ut idé Paulus asserit:téplum qď illi in Babylonia fuit cõstructũ:& Ioui belo cõsecratum. Theodontius uero dicit téplum hoc post belũ factum cretensis Iouis astutia:q captatis cũ principibus amicitiis quasi ad eas conseruandas tépla in regnis eoꝝ ædificari:& suo amici titulo ĩsigniri plura fecit:qua astutia sũme nomé eius & deitas ampliata est.Alii sunt q dicant téplũ hoc non Belo prisco ædificatũ nec in Babylonia ægyptia:sed Belo patri Nini regis assyrioꝝ in Babylonia Chaldeoꝝ:eumq; diu sub nomine Saturni sacris & cultu uario honoratũ.Fuere præterea belo prisco filii quidá:sed ex quibus mulieribus non constat.

ℭDe Danao Beli Prisci filio:qui.l.genuit filias:ex quibus Hypermestra & Amimon atq; Bona tantum nomine cognoscuntur. Cap. XXII.

DAnaus Beli Prisci fuit filius:ut asserit Paulus.& illud idé affirmat Lactátius:qui etiá & ante paulũ Orosiũ dicit Danaũ Beli filiũ ex pluribus cõiugibus.l.filias habuisse:quas cũ Aegistus frater eius cui toti dé erant melioris sexus filii:postulasset in nurus.Danaus oraculi responso compto se manibus generi morituꝝ:uolens euitare ꝑiculum:cõsensis nauibus in argos uenit. Asseritq; Plinius ĩ lib.naturalis hystoriæ:eũ primũ nauibus seu naui transfretasse cũ antea ratibus inuẽtis ab eritra rege in mari rubro nauigaret̃.esto sint ut idé scribit Plinius:qui credant misos & troianos in Hellespõto priores excogitasse dũ aduersus tracas transirét.Aegistus aũt ꝙ spretus esset indignans:ut illũ sequerent̃ filiis imperauit:lege data ut nunq̃ domũ repeterent ni prius danaum occidissent.Qui cũ apud argos oppugnarét patruũ:ab eo diffidente fraude capti sunt.Spopondit.n.se illis iuxta Aegisti uotum filias datuꝝ in coniuges nec defuit ꝓmisso fides.Subornatæ.n.a patre uiroꝝ intrauere thalamos singulis cultris clam armatæ oés:& cum uino lætitiaq; calentes iuuenes facile in soporem iuissent:obediẽtes patri uirgines: captato tp̃e iugulauerunt uiros:unaquæq; suũ:Hypermestra excepta:q̃ lino seu linceo uiro suo miserta pepercit.Hunc Danaum dicit Eusebius:cui & armais nomé fuit:anno mũdi.iii.M.dcc.xvi.apud ægyptios regnare cœpisse.Ast inde ægypto pulsus argos ueniens prius Stelenũ argiuoꝝ regem cũ annis regnasset.xi.regno expulit & ĩde Gelanoré successorem eius argiui ab ĩperio expulere & Danaũ suscepe:q aqs eos abũdare fecit.Ná ut ait Pli.in lib.de naturali hysto.Puteos primus ex ægypto in græcia fodiẽdos ostẽdit.Et eisdem fere tp̃ibus asserit eius ope a filiabus.l.Danai filios.l.Aegisti f̃ris sui p̃ter Linũ:seu Linceũ occisos.Tandé ĩpe cũ.l.anis regnasset:a linceo occisus est.

ℭDe quinquaginta filiabus Danai in generali. Cap. XXIII.

FIliæ Danai fratricidæ ꝓpriis fere nominibus incognitæ sunt:cũ noĩa triũ tantum ad nos usq; peruenerint:& sicuti noĩa ꝑdidimus:sic & fortunas post sceleꝝ facinus ꝑpetratum.Finxere tamen poetæ has apud inferos esse dánatas:& hoc assiduo agitari supplicio ut hauriẽtes aquas urnas absq; fũdis conentur ĩplere:ut dicit Oui.Moliriq; suis letũ patruelibus ausæ Assidue repetũt quas ꝑdant beli des undas &c.Et Seneca tragicus in Hercule furẽte:Vrnasq; frustra danaides plenas ferũt.Hoc ego illis iniũctũ suppliciũ reor:ut mulieꝝ singularis cura describat̃:q̃ dũ suá formositaté Lauticia nimia augere conát̃:laboré ꝑdũt:& minuit̃ qđ ĩtendũt inani solertia augere.Vel potius mõstrat̃ q̃lis sit fluxoꝝ atq; effœminatoꝝ hoĩum labor:q dũ sæpe repetito coitu credũt adĩplere qď cupiũt nõ obtẽto uoto seipos euacuas se cõperiunt.

ℭDe Hypermestra una ex.l.filiabus danai. Cap. XXIIII.

HYpermestra ut in epistolis ostendit Ouidius filia fuit Danai & sola ex.l.sororibus neglecto patris imperio Linceo uiro suo pepercit:& ob id ut idé dicit Ouid.carceri tradita est.Hác ut dicit Euse.

in libro tēporū:nōnulli putarūt ifidē esse. Attamē Danao patre argis regnāte sacerdotio functa est.

De Amimone una ex.l.filiabus Danai. Cap. XXV.

AMimon:ut ait Lactātius:filia fuit Danai ex.l.sororibus una.Hæc cū studiose in sylua iaculo uenaref:īaduertēter satyrū pcussit:q cū illi uim uellet īferre:Amimō Neptuni auxiliū īplorauit.Neptunus āt fugato Satyro:qđ ab illo uirgo pati noluerat:a maiori deo passa cōcepit:& pepit Naupliū.Quid autē de fictione sentiēdū sit:infra ubi de ortu Nauplii apponetur.

De bona una ex.l.filiabus Danai. Cap. XXVI.

BOna ut dicit Ditis Cretēsis:ubi de expeditione græcoꝝ cōtra troianos scribit:filia fuit Danai:quæ ut ipse asserit Atlanti nupsit:& ex eo Electrā peperit:quæ postea ex Ioue Dardanū edidit.

De ægisto Beli Prisci filio:qui genuit.l.filios:ex qbus Lynceus. Cap. XXVII.

AEgistus Beli prisci fuit filius:& Danai frater:ut supra satis mōstratū est.Huic.l.fuere filii:quibus cum quæsisset Danai fratris sui filias in coniuges:ab eisdē Danai iussu occisi sunt omnes nuptiarū nocte præter Linceum:ut prædictum est.

De Lynceo ex.l.filiis ægisti uno:q genuit Abātē & Iasiū & Acrisiū. Cap. XXVIII.

LYnceus quē Lynū appellat Ouid.filius fuit ægisti:& solus ex.l.fratribus misericordia Hypmestræ cōiugis euasit a morte:hic ut placet aliqbus:Danao patruo pulso pro eo regnauit apud argos.Alii uero dicūt eū occiso:sed qualitercūq; fuerit:ut Eusebius ostēdit in libro tēporū:postq̄ Danaus regnasset annis.l.Lynceus eidē successit in regno:cūq; regnasset annis.xli.Abante & Iasio & Achrysio filiis derelictis:diem clausit.

De Abante filio Lyncei:qui genuit Pritum. Cap. XXIX.

ABas:ut asserit Barlaam filius fuit Lyncei ex Hypermestra cōiuge:esto Paulus dicat eū,Beli Prisci fuisse filiū.Hic autē bellicosus homo & acerrimi īgenii fuit:Lynceoq; patri successit in regno:annisq; xxviii.ut dicit Eusebius:imperauit argiuis:& mortuus est.

De Prito filio Abantis:qui genuit Merā & sorores. Cap. XXX.

PRitus seu Prœtus:ut Lactantio placet:& Seruio:filius fuit abantis argiuorū regis.Huic ut fere oēs asserūt cōiux fuit Sthenoboe.Homerus autē dicit Antiope:ex qua tres sustulit filias:quæ iā adultæ:eo q formosissimæ essent:elatæ tēplū Iunonis intrātes se prætulere Iunoni.q̄obrē turbata Iuno:illis furorē imisit talē:ut se uaccas arbitrarenf:& aratra timētes syluas optarēt:ut ait Vir.Prætides iplerūt falsis mugitibus agros.Ouidius altā refert insaniæ causam dicens has in cea insula se uaccas creditas:eo q furto facto ex armētis Herculis pstitissent cōsensum.Sed quacūq; causa factū sit:ægre tulit īfortuniū Prætus:proposuitq; regni partē:& quā ex eis mallet in coniugē:ei qui illas in pristinā mentē reuocasset.Cuius premii cupiditate tractus Melāpus Amithaonis filius curādas assumpsit:& ut ait Vitruuius in libro architecturæ:eas apud clitorē archadiæ ciuitatē duxit.Ibidē.n.spelūca est ex qua pfluit aqua ex qua si qs biberit fit abstemius:& ob id apud eā lapide epigrāma græcis carmibus scriptū est:testificās aquā nō esse idoneā ad lauandū:& uitibus inimicā.Ibi autē peractis sacris eas purgauit:& pristinæ restituit mēti:& sic regni partē:& coniugiū unius consecutus est.Prætus autē secūdū Eusebiū annis.xvii.regnauit:eiq; successit Achrysius frater.Huius ego filias.si medelā Melampodis ītueor:uino fuisse ultra q̄ deceat mulieres auidas:arbitror:& potatæ nōnunq̄ se patri regi præferre ausas.Quāobrē Iunonis irā:id est regnantis patris meruere & castitate in partē alterā instigante uino muliebriter in furiā uersæ se uaccas & seruas:& iugo subditas clamitabant:quod cum forsan sæpius cōtigisset uexatus infortunio Prætus eas tradidit Melampodi curādas:qui cum eas aqua prædicta potasset hostes uini fecit:& furor abiit consuetus.

De Merane Præti filia. Cap. XXXI.

MEra dicit Leontius filia fuit Præti & Anthiæ filiæ Amphianaste:quæ cū uenationibus dedita dianam per nemora sequeref a Ioue uisa atq; dilecta est:& ab eo dianæ sumpta imagine uiciata:quæ tandē cū ob pudorē patrati sceleris:& timēs ne iterū deciperef:uocanti eā Dianæ obsequi noluit:& ob id Diana cōmota illā sagittis occidit.Hanc dicit Paulus Stenoboe fuisse filiā sicut & reliquæ & post susceptā sanitatē obsecuturā Dianæ uenisse:qua fictione dicit idē Leontinus monemur hypocritas sæpe credulos dolis in eā:quā dissuadent deduxisse perniciē:a qua dū uerax homo aliquādo lapsos releuare conaf decepti semel:& oīa timētes icreduli facti oblatā respuētes salutē in mortē perpetuā dilabuntur.

De Achrysio Abantis filio:qui genuit Danē matrē Persei. Cap. XXXII.

AChrysius Abātis fuit filius:ut dicit Lactantius:& ut Eusebius in libro tēporū scribit:Præto fratri successit in regno.hic ut idē Lactātius asserit:nec ab hoc discrepat Seruius:unicā habēs filiā Danē in respōsis habuit se manu eius:qui ex filia nasceref:moriturū:qui ad effugiēdā pnūciatā mortē:filiā in q̄dā turri seposuit:seruariq; iussit ne qs hō posset ad eā accedere.Cōtigit igif ut audita formositatis eius phama:illā cōcupisceret Iuppiter:q cū ad eā accessum aliū nō uideret:uersus in auri guttā ex tegulis ī gremiū eius se cadere pmisit:& sic pgnās effecta est.qđ ægre ferēs Achrysius eā capi iussit:& i archā poni atq; in mari piici:qđ cū ministri fecissent in littus usq; Apulū archa delata ē:& casu a piscatore capta:ī qua cū cōperisset Danē:& paruū filiū:quē enixa fuerat:eū ad Pilūnū regē ꝺtulit:q cū genus eius cognouisset:& patriā:illā libēter sibi cōiugio copulauit.Filius aūt eius cui perseus nomē fuit:cū excreuisset:& gorgōi caput abstulisset:ī argos ueniēs Achrysiū trāsmutauit ī saxū:q̄ qdē trāsmutatio secūdū Eusebiū sonat:q cū regnasset Achrysius apud argos ānis.xxxi.a Perseo nepote suo:nō spōte tamē occisus ē:& in lapidē.i.in frigiditatē perpetuā uersus.quod autē fictionis superest infra:ubi de Dane declarabitur.

De Dane filia Achrysii. Cap. XXXIII.

DAnes Achrysii filia:ut supra ꝓximo dictū est:ī mare ꝑgnās a patre dimissa:cū in Apuliā ipulsa ue nisset pilūno regi apulonupsit:& inde ad rutulos abire:& cōstructa ibidē Ardea ciuitate Daunū Pilūno peperit. Sane qd omissum ē supra:Iouē aurū fluxisse p tegulas:ītelligēdū ē auro pudiciciá uirginis uiciatá:& cū nō esset adultero iter pmissū p ianuā:clá tectū cōscēdisse:& ide se ī thalamū uirginis demisisse. Dicit tamē Theodōtius ꝙ cū Danes amaret a Ioue:& se ob timorē patris sciret ppetuo dánatá carceri:ut posset euadere:& fugā arripe:occulte cū Ioue auro cōcubitū mercata ē:& parata naui:& cū his quas potuit deferre diuitiis fugam arripuit pregnans ex Ioue.

De Iasio Abātis filio:q genuit Athalantē:Amphionē:& Thalaonē. Cap. XXXIIII.

IVit:ut theodontio placet:Iasius iste Abantis filius:de quo nisi ꝙ sepissime inter argiuos reges numeratus est:& ꝙ quosdam habuit filios nil legi.

De Athalanta filia Iasii:& matre Parthenopei. Cap. XXXV.

AThalāta:ut dicit Lactā.& Theodōtius:iunior fuit filiorꝫ Iasii. Quæ cū speciosa uirgo ex sociis eēt Dianæ ad Aprū calidoniū pimēdum una cū cætera Achaiæ nobilitate iuuenū a Meleagro uocata uenit:& in uenatiōe pria aprū sagitta pcussit:& ut ob suá formositatē a Meleagro dilecta occisa belua:ab ea eiusdē honerari capite meruit:ex quo eius in amicitiá uenit:& amplexus ipsius passa ei parthenopeū pepit.

De Amphione Iasii filio:qui genuit Clorim. Cap. XXXVI.

a Mphion alter ab illo:qui thebas clausit muro:filius fuit Iasii:& regnauit:ut dicit Leōtius i orcomeno minio & in pilo uocatus alias argus:cui unica fuit filia nomine Cloris.

De Clori filia Amphionis & Nelei coniuge. Cap. XXXVII.

CLoris:ut supra dictū est:filia fuit Amphionis:ut in odyssea testatur Homerus: Neleo nupsit:eiq; peperit Nestorem:& alios plures filios.

De Thalaone Iasii filio:qui genuit Euridē:Flegeū:& Adrastum. Cap. XXXVIII.

THalaon dicit Paulus filius fuit Iasii:& apud argos regnauit:qd qdē iudicio meo sane ītelligendū ē:dū huiusmodi hoīes reges appellāt ueteres:ná cū in cathalogo regū nō repiant̄:existimádū est eos de stirpe regia fuisse:& aliquá regni particulá tenuisse:& appellatos reges magis ob decus stirpis q̄ ob possessum a talibus regnū:ex qbus Thalaonē hunc & amphionē & iasium puto.

De Euridice Thalaonis filia & amphiarai coniuge. Cap. XXXIX.

EVridices:ut asserit Theodontius fuit filia Thalaonis & amphiarao uati iuncta cōiugio:cui pepit Amphilocū & Almeonē. Cūq; adrastus Polynicis generi sui causam aduersus Etheoclē & Thebanos sumpsisset bellū:bellūq; pararet;uidissetq; amphiaraus oraculi responso se nō redituꝝ si iret in bellū:latibulū petiit:uxoriq; suæ tātū suas patefacit latebras.qui cū ab adrasto aliisq; qreretur:nec cōperiret̄ usq̄.contigit ut uideret Euridices argiæ cōiugis Polynicis monile quondá a Vulcano donatū Hermioni cōiugi cadmi:illudq; desideraret diceretq; argiæ si monile illd illi cōcederet se ostēsurá amphiaraū:& sic factum est:quáobrē in bellū uadens amphiaraus a terra absorptus est:Euridices autē postea ab almeone filio:cui uadens amphiaraus uindictá suæ mortis iniunxerat:occisa est.

De flegeo filio Thalaonis. Cap. XL.

FLegeus:ut dicit Theodontius filius fuit Thalaonis:& iuuenis moriēs:nil memoratu dignū reliqt.

De Adrasto rege filio Thalaonis:qui genuit Deiphilē & argiá. Cap. XLI.

ADrastus argiuorū rex:ut ait Lactā.filius fuit thalaonis & Eurinomes:cui cū duæ eēnt filiæ:Deiphiles & argia:audissetq; ab oraculo se nuptui daturꝫ alteram apro:alterá leoni:Circa futurū infortunium filiaꝝ affligebat̄:& ecce casu factū est:ut pollinyces Thebanus ex cōposito exul itēpesta nocte argos appellaret:hymbresq; fugiēs:regiá subitraret porticū. Nec mora & Thydeus ob homicidiū Calidoniá fugiēs ibidē deueniret:& in certamē post iurgiū hospitii causa cōsurgerēt:quáobrem paratus rex senex Adrastus ad eos descēdit:& uerbis & auctoritate sua iuuenū iras cōposuit:eosq; deduxit in regiá. Et cū uidisset alterū pelle leonis tectū Pollinycē.s.qui regius iuuenis isigne illud in testimoniū uirtutis Thebani Herculis ferebat. Et alterū cute apri:q ob occisum a meleagro patruo aprū in decū ꝓlis ea tectus īcedebat:respōsi ambiguitate ītellecta:cognouit hos sibi generos esse trāsmissos. Quos postq̄ nouit affinitate cōtētus:Thideo deiphilē & pollinyci argiá dedit uxores:& cū iuxta ꝓmissū regnū ab Etheocle Pollinyci nō restitueret̄:cōtractis uiribus aduersus Thebanos bellū mouit:& cū tá duces oēs sui morte occubuisset:cecidissētq; mutuis uulneribꝰ pollinyces & etheocles:ipe ī furiá uersus repetiit argos:nec qs illi fuerit finis inueni.

De Deiphyle Adrasti regis filia:& Tydei coniuge. Cap. XLII.

DEiphyles:ut dicit Statius:filia fuit Adrasti regis:& cōiūx Thidei Calidonii:cui pepit Diomedē.

De Argia Adrasti filia:& coniuge pollynicis. Cap. XLIII.

ARgia secūdū Statiū adrasti regis fuit filia:& pollinycis cōiūx q̄ cū illi pepisset Thessādrū:audissetq; eū a frē occisū:ab argo thebas ueniēs:ut extrēas lachrias:& offm̄ fūerale cadaueri uiri ipēderet:eo ꝙ id faceret aduersus īpiū Creōtis:una cū Antigōa pollynicis sorore capta:& iussu Creōtis occisa ē.

De Agēore tertio Beli prisci filio q gēuit septē filios:quoꝝ pria Taygeta.scds Polydorus.tertius Cylix.qrtus Phoenix.qnta Europa.vi.Cadmus.vii.Labdacus. Cap. XLIIII.

POst explicitas successiōes Danai & ægisti filii Beli prisci:ad āpliorē prolē Agenoris Phoenicū regis eiusdem Beli filii:ut Theodōtius dicit & Paulus: stilus reuocandus est. Et esto a prædictis dicatur ꝙ hic Agenor fuerit Beli filius. Sunt tamen qui dicant eum Beli fuisse filium; sed non

ægyptii: qnimo phœnicis: auumq; huius Agenoris Agenoré ét nuncupatum: eumq; Agenoré primũ: nimia apud assyrios regnante cum ingéti multitudine: peste coactũ: patrias sedes quas circa extremá meridionalé ægyptũ habuerat: liqsse: & duce peregrinationis Nylo í littus syriacũ deuenisse nauibus. & illud pulsis ueteribus ícolis occupasse: ibiq; regnasse: sibiq; Bellũ filiũ successoré liqsse: qué huius agenoris patré uolũt. Alii uero nepoté ex Phœnice filio ex qbus cóprehendi potest a similitudine nominis: & forsan téporis exortũ erroré: ut q Beli syriaci filius fuerit creditus Beli ægyptiaci. Sed ex quocũq; Belo nat9 sit: mẽs mihi é hic Theodontii & pauli opinioné sequi: cũ de superiori nõ satis certus appareat auctor. Hunc igitur dicũt ex ægypto in littus syrium abiisse: & phœnicibus imperasse: & amplissima atq; generosa prole claruisse.

De Thaygeta prima Agenoris filia. Cap. XLV.

Thaygetam dicit Ditis cretensis Agenoris fuisse filiam: eamq; Ioui placuisse: & in eius uenisse concubitum: & cum concepisset lacedæmonem peperisse: dato sint qui eum ex Semele natum dicant.

De Polydoro .ii. agenoris filio. Cap. XLVI.

Polydorus ut testatur Lactantius: filius fuit agenoris: de quo præter nudum nomen nil puto. Esto Theodontius de isto leuem faciat mentionem. sed longe antiquiorem isto Agenore illum dicit.

De Cylice tertio Agenoris filio: qui genuit Lápsaciũ: & Pigmalioné: & Pyrodé. Ca. XLVII.

Cylix secũdũ Lactátiũ filius fuit agenoris. Hũc dicit Theodõtius hoiem acris igenii & robusti corporis fuisse: & cũ supiores sibi fres spneret & de successiõe regni ét desparet: uilipenso superiorũ iugo: parte copiarũ sumpta: sedes haud lõge a suis occupauit sibi: & regioné a suo noie cyliciá nũcupauit: ibiq; duos filios supstites dereliqt: Lápsaciũ. s. & Pigmalioné. Sũt qui dicát puinciá hác a Cadmo occupatá anteq̃ q̃siturus Europá mitteret̃ a pre: eáq; postea a Cylice possessam cadmo nõ redeunte.

De Lampsacio Cylicis filio. Cap. XLVIII.

Lampsacius: ut dicit Theodontius & post eum Paulus filius fuit Cylicis: eiq; successit in regno: nec ex eo aliud ulterius inuenitur.

De Pigmalione .i. Cylicis filio & Cypriorum rege qui genuit Paphum. Cap. XLIX.

Pigmalion ut dicit Theodõtius filius fuit Cylicis: de quo refert q̧ cũ iuuenis esset: & gloria maiorũ suorũ quos ad occiduum usq; penetrasse: & aphricũ littus etiá occupasse audierat ifestaret̃: Collecta Cylicũ manu: & cõuocatis ex phœnicibus: classeq; parata í cyprũ tuá serenissime regũ tráuexit exercitũ: & íde ueteres syrios q ibidé agenoris uetustissimi uiribus: ex antiquis pulsi sedibus confugerát: expulit: & occupauit omné atq; tenuit ísulá & regnauit in ea. Sane: qd' ét testat̃ Ouidius í maiori uolumine: cũ ibi scelestissimas cõperisset mulieres oíno libidini obsequentes uitio offensus: uitá cælibé ducere disposuerat. Attamé qa ualebat igenio: & artificiosas haberet máus: finxere poetæ eũ sibi ex cádidissimo ebore fœmineá sculpsisse imaginé: eáq; iuxta desideriũ suũ lineamétis atq; decore oris contraxisse p oía: In q̃ cũ ígeniosus homo: & arté miraret̃ suá: & uenustaté imaginis cõmendaret í dilectioné eius icidit: & seruore maxio cupiebat eá eé fœminá: orauitq; Veneré ea tépestate celeberrimá ísulæ deá: ut aiaret eandé & suorũ faceret amorũ sensibilé: nec effectu caruere pces: fœmina uera facta é. Qd' aduertés Pigmaliõ gaudio plenus: quoniá uoti cõpos eét: eius usus é cõcubitu: & e uestigio grauida facta é: eiq; peperit filiũ: qué paphũ ipse postea noíauit: eũq; sibi moriéti reliqt hæredé. Nũc qd sibi eburnea uelit imago: igenio potius poetico q̃ uiri artificio fabrefacta uidendum é. Arbitror enim cum pigmalioni suspecta prouectarum ætate uirginum pudicitia esset: eũ sibi uirgunculam elegisse: ætate suspitione carentem: candore atq; mollitie ebori similé: quá cũ suis aptam fecisset moribus: excreuit ante ætaté puellæ cõcupiscentia eius: cœpitq; desiderare atq; exposcere precibus: ut cito efficeretur matura uiro: qua tandem facta in uotum deuenit suum.

De Papho Pigmalionis filio qui genuit Cynaram. Cap. L.

Paphus ut dicit Theodontius filius fuit Pigmalionis ex eburnea matre: qui cũ Pigmalioni successisset in regno: Cyprũ ísulam Paphum ex suo noie nuncupauit. Paulus auté dicit Paphũ oppidũ ab eo tantum constructum: & de suo nomine nominatum: quod quidem Veneri sacrum esse uoluit constructo in eodem illi templo & ara: cui thure solo diu sacrificatum est.

De Cynara filio Paphi qui genuit Myrrham: & ex Myrrha Adonem. Cap. LI.

Cynara filius fuit Paphi: prout ostendit Ouid. dum dicit. Editus hac ille é qui sine ple fuisset. Inter fœlices cynaras potuisset haberi. Est aũt hic alter ab illo Cynara: qui assyriorũ rex dicit̃: in lapidé uersus flendo ífortunia filiorũ. Ex hoc auté Cynara cyprio præter scelus unũ nõ habemus. Nam ut ipse recitat Oui. huic ex cõiuge filia fuit noie Myrrha: quæ cũ formosa esset: ac etiá matura uiro: pter debitũ patré amauit: & nutricis suæ opera: dum mater eius sacra cereris celebraret: in quibus oportebat p nouẽ dies a contactu uiri abstinere: eius cõcubitu potita é: in quo prægnás effecta Adon filius natus est.

De Myrrha filia Cynaræ & matre Adonis. Cap. LII.

Myrrha: ut supra patet Cynaræ regis filiá dicit fuisse Ouidius: & cũ eũ nephasto adamasset amore opera nutricis suæ eius icognita habuisse concubitum. Fulgentius tamen dicit eá cũ cynara postq̃ illum ebrium effecisset habuisse: concubitũ: quæ ex nephario concubitu prægnans facta: cũ illam uellet noscere cynara: nouissetq; filiá: dolore pcitus eam secutus occidere uoluit. Quidá dicũt eá í sabæos fugisse: ad quos usq; secutus cynara: cũ illá gladio pcussisset: ex uulnere cõceptũ filiũ erupisse. Oui. tamé dicit eá miseratõe deorũ apud sabæos í arboré sui nois uersam: & calore solis apto cortice filiũ emisisse: qué nymphæ liquoribus unxere maternis. Figméto huic arbitror cám dedisse nomé arboris: q apud sabæos uocat̃ myrrha: guttas emittés solis pcussa radiis: ex qbus pigmétũ cõficit̃ qd' adon uocát: qd latine suaue so-

nat.est.n.suauissimi odoris:ut uidet uelle Petronius arbiter plurimũ libidini cõferẽs:adeo ut asserat se ad libidinis icremẽtũ:myrrhinũ potasse poculũ. Verũ Fulgẽtius ut ĩ pluribus lõge altius sentiẽs circa hoc dicit. Myrrhã arborẽ ĩ India eẽ:& solis caloribus cremari:& qa solẽ patrẽ oium rerũ dicebãt:ideo patrẽ myrrham amasse dictũ:& cũ sol feruẽtius illã calefaceret eã reges ex imis corticis emittere:& sic a patre uulnerata:adonẽ.i.suauitatẽ odoris emisisse.

De Adone Myrrhæ filio & nepote Cynaræ. Cap. LIII.

ADon Cynaræ regis aui sui:& Myrrhæ sororis fuit filius:ut lõgo carmine ĩ maiori uolumie testat Ouí.de quo talẽ ipse idẽ recitat fabulã.Dicit enim q cũ formosissimus euasisset iuuenis:a Venere casu percussa a filio summe dilectus est:quæ dũ illũ maxima delectatiõe sua p siluas sequeret & nemora:eiusq; uteret amplexibus sæpius cũ monuit ut sibi ab armatis beluis caueret: & sequeret inermis.Verũ die q̃dam male uerborũ Veneris memor:in aprũ irruens ab eo occisus est. Quem Venus fleuit amare:& in florẽ cõuertit purpureũ.Hoc figmẽtũ Macro.in lib.saturnaliorũ conat enodare mirabili ratione.Dicit.n.Adonẽ solẽ eẽ:quo nil pulchrius:& eã terræ partẽ:quã ĩhabitamus supius.s.hemisperiũ Venerẽ eẽ:cũq; ĩ ĩferiori ẽ hemisperio:a physicis ꝓserpina appellata sit.Et sic apud assyrios & phœnices:quos penes & Veneris & Adonis fuit religio igẽs:tũc Venus cũ Adone a se dilecto delectaret cũ circa supius hemisperiũ sol ampliori circũflectit ambitu & ĩde ornatior:qa flores frõdes & fructus eo tpe terra producit.Dũ uero breuiores circũ ducit circulos:de necessitate maiores:apud ĩferius hemispiũ ãgit: & sic autũnus & hyems ĩbribus assiduis terrã decore suo priuatã lutosam faciũt:quo aper q hispidũ aĩal ẽ delectatur ; & sic ab apro.i.ab ea tpis q̃litate q̃ delectat ap.adõ.i.sol.terræ.i.ueneri sublatus uĩ:& ĩde uenus luctuosa efficit. Qđ ãt sit adõ trãsformatus ĩ florẽ:ob id fictũ puto:ut nr̃i decoris breuitas ostẽdat mãe qdẽ purpureus ẽ:sero lãguẽs pallẽsq; marcidus efficit.sic & nr̃a humanitas mane.i.iuuẽtutis tpe florẽs & splẽdida ẽ.sero ãt.i.senectutis æuo pallemus & ĩ tenebras mortis ruimus.Sãe qcqd assyrii sentiãt uel Macro.historia tñ uĩ sentire & Tullius testat ubi de naturis deorũ:uenerẽ fuisse syria cyproq; cõceptã.i.ex syrio hoĩe & cypria muliere:q̃ astarcõ uocauere syri:eãq; adoni nupsisse:ut dicit Lanctã.ĩ lib.diuinarũ ĩstitutionũ.In sacra historia cõtinet hanc meretriciã ĩstituisse artẽ & stuprũ mulieribus suasisse:& ut uulgato corpore q̃stũ facerẽt:& hoc idõ dicit imperasse:ne sola pter alias mulieres ĩpudica:& uirorũ appetẽs uideret.Ex quo cõsecutũ ẽ & lõgis pseuerarũ tẽporibus:ut phœnices de ꝓstitutiõe filiarũ donarẽt anteq̃ eas iũgerẽt uiris:ut in lib.de ciui.dei testat Augu.& Iustinus ĩ epithoma Põpei trogi:ubi Didonẽ.lxx.uirgines ĩ littore cyprio q in q̃stũ uenerant rapuisse demonstrat.Fuit igit Adon rex cypri & Veneris maritus:quẽ ego ẽt seu ab apro:seu alia nece Veneri subtractũ reor eo q ad imitationẽ lachrymarũ eius ueteres anniuersario plãgore cõsoeuerit adonis ĩteritũ flere:quos in suis uisiõibus ĩcrepat Isaias.

De Pirode Cylicis filio. Cap. LIIII.

PIrodes ut Plinius asserit in libro naturalis historiæ filios fuit cylicis: ex quo & si nil aliud habeamus eodem Plinio teste:saltem habemus eundem primo ignem ex silice excussisse.

De Phœnice.iiii. Agenoris filio qui genuit Philisthenum & Belum. Cap. LV.

PHœnix ut dicit Lactãtius filius fuit Agenoris.hũc dicit Eusebi.ĩ libro tẽporũ:regnante argiuis danao una cũ Cadmo fratre a thebis ægyptiis uenisse in syriã:& apud tyrũ & sydonẽ ĩperasse qđ quidẽ fuisse potuit circa annũ mũdi.iii.M.dcc.xlvi.post paulũ ãt dicit eũ anno prĩo lyncei regis bithiniã cõdidisse:q̃ prius Mariãdina uocabat:qđ fuit anno mũdi.iii.M.dcc.lxxix.huius tamẽ aduẽtũ ĩ syriã nõ cõuenit cũ dictis supra:ubi de Agẽore a Theodõtio & etiã ab Ouidio discrepat: q uidet uelle Agenorẽ uenisse nõ phœnicẽ cũ cadmũ missum ad perq̃rendã Europã ab Agenore:nõ a Phœnice describat.Sed has ego uarietates ultro cõcordare uolentibus linquã:& de phœnice qd cõpererĩ ꝓseq̃r.Hũc aũt artificiosũ fuisse hoiem ostendit Eusebius:eo q primus q̃sdã lr̃as seu lr̃arũ caracteres phœnicibus dederit:deinde ad scribẽdũ eas ĩstituisse uermiculũ:unde & color ille phœniceus dictus ẽ:credo ab ĩuẽtore : q postea mutata lr̃a ẽ puniceus appellatus.

De Philisthene filio phœnicis q genuit Sichæũ. Cap. LVI.

PHilisthenẽ dicit Theodõtius filiũ fuisse Phœnicis:Qui cũ eẽt Herculis sacerdos q psanctissime a phœnicibus colebat;uideretq; phœnice pře mortuo Belũ fratrẽ natũ maiorẽ regnare : relicto Sichæo filio sacerdotio:& copiarũ parte sũpta naues cõscẽdit: & post multos casus cũ Herculis colũnas cursu supasset ibidẽ ĩ littore oceani sedes assumpsit ppetuas : cõdita ciuitate q̃ Gades uocauere sui:& ne sacerdotiũ abdicasse uideret oino:tẽplũ ibidẽ cõstituit herculi:& sacra oĩa ritu tyrio inouauit.

De Sichæo Philisthenis filio & Didonis uiro. Cap. LVII.

SIchæus secundũ Theodontium fuit filius Philisthenis:cui abeunte patre sacerdotium derelictũ est:ut supra dicitur.quod a rege proximus erat honor.hũc dicit Seruius sicarbam uocatũ:esto eũ Virgilius semp uocet Sichæũ.Et Iustinus semp illũ uocet acerbã:hic ãt seu relictis seu aliũde q̃sitis thesauris:ut Theodõtio placet:& reliqs:copiosus factũ plurimũ: Belo mortuo Elisã filiã eius accepit uxorẽ : quæ postea Dido uocata ẽ:quã præcipue dilexit.Verũ cũ Pigmalion Beli filius patri successisset in regno:auri auidus:eius desideratis diuitiis:clam illi tetendit insidias & incautũ interẽmit.

De Belo Phœnicis filio:qui genuit pigmalionem & Didonem & Annam. Cap. LVIII.

BElus q & metres secũdũ Seruiũ appellatus ẽ:ut ait Theodontius filius fuit phœnicis: uir bello & armis ĩsignis:adeo ut cyprios littus phœnicũ pyratica ĩfestãtes subigeret:qđ Virgi.ĩ persona Didonis pfunctorie tãgit dicẽs.Genitor tũ Belus opimã: Vastabat cyprũ & uictor ditione tenebat.

De pigmalione filio Beli. Cap. LIX.

PIgmaliõ:ut Theodõtio placet filius fuit Beli regis Tyri:& pře moriẽte ut ait Iustinus:una cũ sororibus tyriis derelict⁹ ẽ.Cui adhuc puero popul⁹ paternũ tradidit regnũ hic uero auarissimũ cũ

aium ad diuitias Sichæi patruelis sui iniecisset: illum dolo interemit hoc solum scelus ex rege isto nobis reliquit antiquitas.

¶ De Didone filia beli & coniuge Sichæi. Cap. LX.

DIdo præcipuũ matronalis pudicitiæ decus: ut Virgilio placet: Beli regis fuit filia. Hanc isignis formæ uirginẽ tyri Belo mortuo acerbæ seu sicarbæ uel sicæo Herculis sacerdoti dedere in coniugẽ qui ob auaritiá a Pigmalione occisus est. Hæc aũt post longa fratris mendacia in somnis a uiro pmonita: sumpto uirili aio: pluribus ex his qbus sciebat Pigmalionẽ exosum: clã in suá sniam tractis: sumptis nauibus fugã cœpit thesauris secũ delatis. Et cũ in litus deuenisset africũ: ut placet etiá Tito liuio: mercato ab icolis suadentibus: ut ibidẽ sedẽ sumeret: tantũ littoris quátũ posset bouino corio occupare: illudq; in cartá redactũ: & in frusta cõcisum occupauit plurimũ: & ostensis sociis thesauris suis: eiusq; aiatis ciuitatẽ composuit: quá postea uocauere Carthagmẽ. Arcem uero eius a bouino corio: qđ sit uocitát: byrsam nuncupauit. Ad hác accessisse Aeneá profugũ ui tempestatis ipulsum: & hospitio thoroq; susceptũ ab ea: Virgilio placet: eáq; discedente a se Aenea: ob amoris impatientiá occisam. Veꝝ iustinus & historiographi ueteres aliter sentiunt. Dicit enĩ Iustinus a musitanoꝝ rege sub belli denunciatiõe a principibus Carthaginensibus postulatam in coniugẽ: qđ cum ipsa rescisset: & sua se ante snia ad oẽm casum p salute patriæ dánasset: ægre tulit: sed terminũ ipetrauit: infra quẽ se ad uiꝝ pmisit iturá. Qui cũ uenisset constructo igenti rogo: in eminentiori ciuitatis parte: q̃si Sichæi placatura manes illũ cõscendit. Et astátibus ciuibus atq; expectátibus q dná factura eẽt: ipsa educto quẽ clá gesserat cultro dixit. Optimi ciues ut uultis ad uiꝝ uado. Seq; hoc dicto interemit: mortẽ potius eligens: q̃ pudicitiá maculare. Quod etiam longe est a descriptione Maronis.

¶ De Anna Beli regis filia. Cap. LXI.

ANna fuit filia Beli: ut uidetur placere Virgilio: qui illam sæpissime Didonis sororẽ appellat hæc Didonis fugæ comes fuit: quá postq̃ mortuá uidit: & Carthaginẽ a Iarba rege occupatá: ut Ouidi. dicit ubi de fastis: ad Bathum regẽ corisæ insulæ aufugit uetusti hospitii cõfisa iure. Tandem sentiens: qa Pigmalion arma aduersus eam moueret hác ob causam a Batho licentiata intrauit mare: & tempestatẽ passa ubi camerẽ petere intẽdebat: in laurentũ littus delata est: per quod dum Aeneas iam superato Turno: cum Achate spaciando deambularet: eo uiso fugã cœpit: tandem præstita ab Aenea fide substitit: & ab eo in regiá deducta est: cuius ob aduentum suspicata lauinia ei tetendit insidias. Verum anna a Didone per quietẽ monita nocte regiam exiuit: & si satis potest ex Ouidii uerbis concipi: in numicum flumẽ se se præcipitem dedit. Sane fictor Ouidius ad ulteriora procedens dicit: ꝙ cum postea exquireretur: & a pquirentibus perueniret ad numicum flumen: uisum est illis e fluuio uocem audiuisse dicentẽ. Placidi sum nympha numici Amne perenne latens anna perẽna uocor. Post ipsum aũt Ouidiũ dicit Macrobius in saturnaliorum libro: aprili mense publice & priuatim sacrificatum iri: ut annare, & perennare cõmodi liceat.

¶ De Europa Agenoris. vi. filia. Cap. LXII.

EVropa filia fuit Agenoris: ut per Ouidium patet: ex qua talis narratur fabula: ꝙ cum ob formositatem suam summæ diligeretur a ioue: ab eodem Mercurius missus est: eiq; imperatum; ut quæ cerneret armenta in montanis phœnicum in littus impelleret: quo cum puellis ludere consueuerat Europa. Quod cum Mercurius fecisset iuppiter in candidum taurum transformatus: se armẽtis imiscuit. Hunc cũ cerneret uirgo pulchritudinis & mansuetudinis eius delectata: illũ primo tractare manibus cœpit. at inde eius conscendit dorsum: qui paulatim se in undas deducens: dum illam territam: & cornibus atq; dorso innitentẽ sensit natans in cretam transtulit: ubi in ueram redactus formam: eam oppressit: & oppræssu prægnantem fecit: quæ illi postea peperit: ut nõnullis placet: Minoẽ Rhadamãtũ & Sarpedonem. Ipse uero in eius sempiterná memoriá tertiam orbis partem Europam ex eius noie nuncupauit. Huius fabulæ figmẽtũ adeo tenui tegitur cortice: ut facile possit apparere quid uelit. Ná Mercuriũ armenta depellentẽ in littus: ego eloquentiá & sagacitatẽ alicuius lenonis uirginẽ e ciuitate in littus deducentem itelligo: seu mercatorẽ fictum se iocalia ostensurum: si nauem conscenderet pollicentem. Iouem in taurum transformatũ uirginis delatorem iam apud deliras aniculas uulgatum est: nauẽ fuisse cui erat isigne albus taurus: qua q̃cunq; fraude conscensa: a uirgine illico remigantium opere factum est: ut deferretur in cretam ubi ioui coniugio iuncta est: seu secundũ Eusebium in libro tempoꝝ Asterio regi: ex quo ipse supra dictos filios asserit pcreatos. Augustino tamen placet hunc non Asterium: sed sanctum appellatum fuisse. Discrepant insuper de tempore: huius rapinæ plurimũ auctores. Cũ sint: ut Eusebius refert: qui dicant iouem anno Danai regis argiuorum. xl. europæ mixtum: eáq; postea Asteriũ cretensiũ regem in coniugem assumpsisse: qui annus est mundi iii. M. dccc. xviii. Alii uero dicunt eam a cretensibus raptam: regnante argis acrisio circa annum mundi. iii. M. dccc. lxxviii. Quidam autem uolunt eam raptam Pandione athenis regnãte. anno. s. mundi. iii. M. dccc. lxviii. Quod quidem tempus magis conuenit eis: quæ de Minoe eiusdem Europæ filio leguntur. Huius imaginem ægregiam ex ære a Pithagora tarenti positam dicit Varro ubi de origine linguæ latinæ.

¶ De Cadmo Agenoris. vi. filio: q genuit Semelẽ Agauẽ: Auctonoẽ & inoem. Cap. LXIII.

CAdmus antiquorum omnium uulgata fama fuit filius agenoris: quem una cum Phœnice fratre a thebis ægyptiorum uenisse anno Danai argiuorum regis. xvii. & apud tyrum & sydonem regnasse scribit Eusebius in libro temporum: cum ut supra patet longe ante ibidem uenit. Agenor peste pulsus: a quo Agenorem patrem horum nõnulli uolunt duxisse originem. Qui Eusebius post hæc scribit: anno regni lyncei. xvi. Cadmum armeniam occupasse: quod a Cylice factum supra memorauimus. Hic tamẽ ut scribit Ouid. cũ rapuisset iuppiter Europá: ad ipsius pquisitionẽ ab Agenore pre missus est hac ei idicta lege ne absq; ea reuerteret in patriá. Qui sumptis sociis cũ quorsum qreret ignoraret: nouas sibi

exquirere sedes statuit. Et cū haud longe a parnaso applicuisset: oraculū consuluit: & habito responso: ut bouem sequeretur indomitam: & ibidem ubi consisteret sedes assumeret: qui in destinatū sibi locū ductus acquieuit: & regione a boue uocata boetia ciuitatis fundaméta iecit: eamq; ab antiqs thebys ægyptiis: ex qbus ꝑdecessores eius aduenerāt thebas appellauit. Sane ut dicit Ouid. dū uellet sacrum cōficere: & ex sociis quosdam misisset: ut aquā afferent: nec reuerterenť: eos secutus comperit a serpente ingenti deuoratos: quem cū spectaret audiuit: qa & ipse serpens inspicereť. Eo tandem occiso monitu sumpto dentes illi euulsit: ac seuit: & repente hoies in armis exorti sūt: & prœliū inuicem habuere spectante Cadmo: nec ante cessauit prœliū: q̄ qnq; tantū superstites remanerent: q inita pace sese iunxere cadmo: & cœpto operi adiutoriū præstitere. Palefactus insuper scribit eum Spingam habuisse coniugem: eandemq; propter zelum Hermione ab eo discessisse: & aduersus cadmeios bellū misse: Sūt præterea qui uelint eum secus hypocrenem fontem sedentem atq; meditanté. xvi. litteraꝶ caracteres adinuenisse: qbus postea omnis græcia usa est. Sic & Plinius in libro naturalis historiæ: dicit eū apud thebas lapidicinas inuenisse: & auri metallorūq; cōflaturā: dato theofastus eū dicat hæc apud phœnices fecisse. Veꝶ longe post designatū tempus. Nā qđ supra de eo scribiť fuit circa annū mūdi. iii. M. dccc. v. hæc aūt circa annos. iii. M. dcccc. xxxviii. Inde dicit Ouid. fuisse sibi cōiugé Hermioné Martis & Veneris filiā: ex qua constat. iiii. genuisse filias: eidéq; Hermioni a Vulcano uictrico exitiale monile concessum. Post hæc aūt cū plurima ex nepotibus & filiabus euenissent infortunia: ipse iā senex ab Amphione & Zeto pulsus in illyrios habiit: ubi miseratione deoꝶ in serpentes ipse & hermiona uersi sunt. Huius historia fabulosa aliq̄ habet imixta: quoꝶ uidere sensum superest. Serpentem igiť marti sacrū: Ego senem hominé atq; prudenté olim armigeꝶ: & bellicosum intelligo uerbis suis: & percontationibus Cadmi socios detinentem: cuius cōsilio: q; ego per dentes assumo: inter incolas seminata discordia est: qui aduersus eū Spingæ impulsu surrexerant. Ex qua repéte sumptis aduersum se armis in pugnā deuenere: quoꝶ principes attritis cede popularibus cū cadmo in cōcordiā deuenere: & ex incolis atq; forensibus unū fecere populū: qđ aūt ipse exul cū coniuge serpens effectus sit: eos designat factos esse longæuos. prudentes enī more serpentū sūt senes: & reꝶ experientia cauti: & ætate annosi. & si etiam æuum impulerit: & subsidia desint ritu serpentū curuo incedūt pectore. De tépore aūt huius regni etiā discordes fuere ueteres. Dicit enim Eusebius in libro temporꝶ anno regni Abantis regis argiuoꝶ. viii. q fuit mūdi annis. iii. M. dccc. xxvii. Cadmū ab Amphione & Zeto regno pulsum. Nec multū post dicit regnantæ argis acrisio cadmū regnasse thebis: cū acrisius abāti successerit: qđ tamé esse potuit circa annū mūdi. iii. M. dccc. lxxv. cui tépori congruit qđ postmodū idem scribit Eusebius. s. Acrisio argis regnante ea fuisse: quæ de spartis memoranť. Quos dicit palefatus q; cū ꝓximarū eēnt regionū aduersus Cadmū subito cōstitisse: & propter repentinos cōtractus: quasi de terra natos: & quia ex oī confluxissent parte spartos uocatos. Sed tamen male conuenit tempori: quo supra raptam diximus europam hi ueritatem comperiant: qbus magis est curæ: ego aūt nil amplius reperire potui.

¶De Semele filia Cadmi. Cap. LXIIII.

SEmeles Cadmi fuit filia & Hermionis: ut satis per Ouidium patet in maiori uolumine. Hanc ex ioue prægnantem cum ægre ferret iuno ei in uetulam beroem epidauream transformata suasit: ut experiretur nunqd amareť a ioue: ut ab eo postularet: ut secum prout cum iunone concumberet. Quæ cum iouem per stygias undas iurare compulisset: ut sibi postulata concederet: petiit ut secū prout cum iunone iaceret. Iuppiter autem dolens: quia iurasset: sumpto minore fulmine eam ꝑcussit: & mortua est: eiq; ex utero nondum perfectus infans eductus est: qui Bacchus postea fuit. Figmenti huius ego ueritatem puto: hanc fœminam prægnantem: ut ipsa sonat fabula fulmine percussam: non enim ignis. idest iuppiter Aeri: idest iunoni miscetur: nisi per fulmen ad inferiora descendens.

¶De Agaue filia cadmi. Cap. LXV.

AGaues: ut satis notū est: Cadmi & Hermionis fuit filia: quam Cadmus Echioni uni. s. ex sociis: qui illum iuuere Thebas ponere: matrimonio coniunxit: ex quo ipsa concepit & peperit filium quem uocauere Pentheū elati animi iuuené: qui cū sacra bacchi sperneret celebrātibus matre & sororibus & aliis: ab omnibus infuriam uersis occisus est. Dicebat Leōtius Pentheū hunc abstemiū fuisse: & ob id a temulenta matre & aliis occisum quia sæpius ebrietatem & temulentiā dānasset eaꝶ.

¶De Auctonoe filia Cadmi. Cap. LXVI.

AVctonoe Cadmi & hermiōis fuit filia ut ait Ouid. Hæc Aristei fuit cōiunx & ex eo pepit Atheoné.

¶De Inoe Cadmi filia. Cap. LXVII.

INo æque Cadmi & Hermionis: ut ait Ouid. fuit filia: quæ cū nupsisset Athamanti Eoli filio: eiq; Learcū & Melicertem peperisset cū ab īsano patre learcū uidisset occisum: sibi timens & reliquo: ex prærupto saxo se ꝓcipité dedit in mare: ex quo aiunt eā marinā deā leucotoem factā: & melicerté palemonem miseratione neptuni. Credo ego loca illa fuisse: ad quæ necata cadauera mare detulerit: & delatis ad solatiū supuiuétiū iposita deitatis noia. Seu potius: ut īfra legiť de learco & Melicerte.

¶De labdacio septimo Agenoris filio qui genuit laium. Cap. LXVIII.

LAbdacius: ut dicit Theodontius: iunior fuit filioꝶ oium Agenoris. Qui cū audisset fugatū fratré & amphioré propria manu peremptū: & lycum occisum ab Hercule: ab amicis sollicitatus ꝓcibus ut syria relicta ueniret ī græciā: cū esset ob seniū nimis inhabilis ad laboré laium ex filiis iunioré transmisit. Qui confestim occupato regno rex dictus est. Paulus autem dicit labdacum Phœnicis fuisse filium: senemq; thebas uenisse uocatum: & ibidé regnasse aliquandiu: & laium filium genuisse.

¶De laio rege thebarum labdacii filio qui genuit Oedipum. Cap. LXIX.

LAius thebaꝝ rex fuit: & ut satis demõstratũ est Labdaci filius: qui seu ex Phœnice missus uenerit Thebas: seu ibidé natus sit regnás Iocastá Creontis thebani filiá súpsit uxoré. Quá cũ audisset concepisse: cõsuluit de futura ꝓle oraculũ: & in respõsis habuit se nasciturí manu piturũ. Qui uolens cõsilio obstare piculo: iussit Iocastæ: ut qcqd nasceref exponeret. Quæ cú mœsta ĩsanté fecisset exponi: alitus ab extero dũ adolescés patré exqreret: & ab oraculo se audiuisset illũ apud phocim ĩuẽturũ: cũ uenisset ibidé patré ĩcognitũ seditioné ciuiũ: & exteroꝝ separáté occidit: & sic Laius occubuit.

ℭDe Oedipo filio Laii: q genuit Antigoná: & Ismená: & Etheoclẽ: & Pollynicem. Cap. LXX.

OEdipus rex thebaꝝ fuit: & Laii filius & Iocastæ: ut in thebaide testaf Statius. Hũc iussu pris: ut supra dictũ é: a matris utero in syluas abiiciendũ feris delatũ dicunt. Qué cũ deferrẽt serui eius æta ti inocuæ cõpatiẽtes: nõ abiecerũt iuxta mandatũ: qnimo pforatis ei pedibus arbori uimine alligarũt. Ad uagitũ cuius tractus pastor qdá polibii corynthioꝝ regis: eũ ab arbore abstulit: & ad polybiũ detulit. Qui cũ filiis careret patria affectione suscepit: & filii loco educauit. Is tamé cũ adoleuisset: audissetq; se nõ polybii filiũ: ꝑquirere patré disposuit: & cũ apolliné cõsuluisset: accepit se phocis patré repertuꝝ: & matré sumptuꝝ in cõiugé: qui phocim ueniés orta iter ciues: foréfesq; seditiõe dũ faueret forensibus Laiũ conanté sedare tumultũ ĩcognitũ ĩteremit. Tádé tanq̃ ab oraculo lusus thebas petés Spingé inuenit quá solutis ꝓblematibus cũ occidisset: thebas ĩtrauit: ubi filius Polybi creditus: illi Iocasta mater cõiugio iuncta est: quá libés sumpsit: meroes olim Polybi cõiugis: quá matré suspicabaf: timés cõiugiũ: & rex thebaꝝ factus: & iiii. filioꝝ ex Iocasta pater: orta letali peste thebis habitũ est ab oraculo: nõ defuturá ciuitati pesté: ni regnátis exilio: incestuosum Iocastæ cõiugiũ purgaref. Sane dũ hæsitaret iá infœlix uenit corinthius unus eũ polybo mortuo in regnũ uocás: qui dũ se matris nuptias timere diceret: quoná modo corinthũ deuenisset audiuit a sene: qd cũ audiuisset Iocasta memor: quæ a seruis audiuisset: qui illũ detulerant inspectis eius pedibus cum extéplo recognouit in filiũ: qd ille audiens: & a se Laiũ patré occisum cognoscés: dolore percitus sibi manus iniecit in oculos: eisq; eiectis se ꝑpetuis dánauit tenebris. Filii uero discedẽtes eius spreta humilitate ueniẽtes in bellũ: & inde in mutuá morté Iocasta iá gladio perempta mœstus: dolensq; altera filiaꝝ ducente exul Creontis imperio in Cyteroné monté abiit. quo aũt inde abierit mihi incognitũ est. Sibi tamen ab Atheniensibust nescio quo merito templũ & sacra tanq̃ deo: Valerio referente constituta sunt.

ℭDe Antigona Oedipi filia. Cap. LXXI.

ANtigona Statio teste Oedipi ex Iocasta fuit filia: Hæc patri cæco: & in exilium a Creonte pulso ducatum miseranda præstitit: inde cum ad exhibendas ultimas lachrymas fratribus: & officium funebre nocte aduersus Creontis imperiũ uenisset: ibiq; argiam pollynicis coniugé comperisset. Cremarentq; ambæ cadauera fratrum: cum argia capta est: & iussu creontis occisa.

ℭDe Ismene filia Oedipi. Cap. LXXII.

ISmenes Oedipi fuit filia: ut asserit Statius: de qua nil habetur: nisi ꝙ cuidam Athy iuueni Cyrreo desponsata fuerat: qui ante nuptias a Tydeo occisus est.

ℭDe Etheocle Oedipi filio & Iocastæ. Cap. LXXIII.

ETheocles Oedipi filius spreta pris humilitate: habita cũ pollynice fratre de regimie regni sub hac lege cõcordia: ut uicissitu singulis annis altero interim exule regnarent: repetito a pollynice ꝑ Tydeũ amicũ regno: nõ solũ seruare legé noluit: sed insidias Tydeo legato posuit: quáobré septé regum obsidioné passus est: & demũ in duellum cũ fratre ueniens: ab eo iam uictus illum cultro tráfegit: & sic mutuis cecidere uulneribus: nec eorundem ignes cremantes cadauera fuere concordes.

ℭDe Pollynice filio Oedippi: qui genuit Thessandrum. Cap. LXXIIII.

POllynicé Oedipi fuisse filiũ & Iocastæ notissimũ est: hic cũ fratre: ut ꝓximo supra inita de regimine pactiõe: primus in exiliũ tendés agédibus hymbribus: & uento nocte argos intrauit: & cũ sub regia porticu qesceret aduenięte Tydeo: q exul patriá fugiebat: ĩtráte eo sub porticũ: aduersus eum surrexit in rixá: & ut supra dictũ é ab Adrasto rege pacati: & in regiá deducti sunt: & eius ét generi facti. Tractu aũt tpis: cũ Tydeus sub legatiõis noie ꝑ Pollynice etheocli regnũ postulasset frustra: eiq; contra ius gentiũ in morté ĩsidias ab Etheocle sibi positas cõperisset: eo itũ est: nato iá ex argia Pollynici paruulo filio: ut Adrastus cõgregatis argiuis principibus aduersus Etheoclé & Thebanos iret in bellũ: ubi hiatu terræ absorto Amphiarao: & Tydeo sagitta lætali uulnere icto: reliqsq; ꝑemptis uariis mortibus pugnádo regibus actũ est: ut in singulare certamé deuenirẽt fres. In quo cũ iá uictor uideref Pollynices clá a fratre iacẽte tráfixus est: & sic ambo mutuis uulneribus periere. Quoꝝ tá efficax atq; inflexibile odiũ fuit: ut ét eis mortuis ĩter cadauera ꝑseueraret. Ná eis i eodé rogo ab Argia Pollynicis cõiuge: & Antigona sorore positis: nõ primo ignis accensus est q̃ diuisæ sint flámæ: adeo ut liqdo appareret cadauera recusare uno eodéq; igne comburi.

ℭDe Thessandro Pollynicis filio. Cap. LXXV.

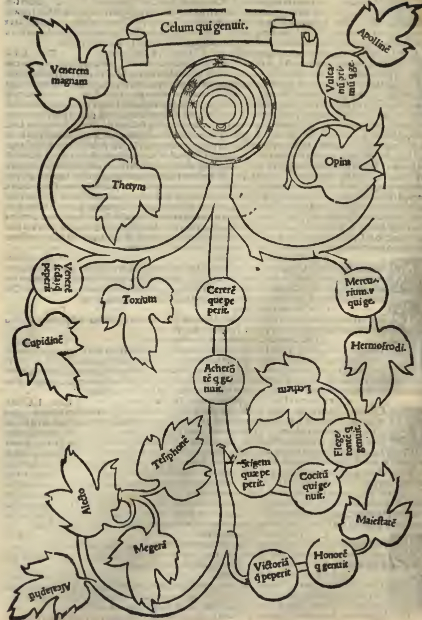
THessander Pollynicis fuit filius ex Argia: Statio teste. Qui cum robustus euasisset iuuenis iter proceres cæteros ad Troianum excidium iuit cum græcis. & ut ait Virg. unus fuit ex illis: qui cũ Vlysse ligneum equum intrauere. quid tandem ex eo fuerit: non comperi.

ℭDe Scyta. xiii. filio primi Iouis. Cap. LXXVI.

SCyta: ut Plinio placet in libro de historia naturali: Iouis fuit filius: de quo nil aliud legimus: præter quod ipse asserit Plinius eum. s. arci sagittarumq; repertoré primũ fuisse. Qué longe antiquorem sacræ testantur litteræ. Ex quibus sumitur Lamech sagittarium extitisse.

s Vpererat de stirpe ætheris cælius: qué ut in sequenti libro daret initium reseruare satius uisum é.

CELIVS IN TERNO GENERIS PARS PONITVR EIVS

¶ Genealogiæ Deorum Gentilium: Liber Tertius Incipit. Prohœmium.

Vlcanti mihi exiguo cortice errorum uetuſtatis ſalum. Et ecce inter aſpreta ſcopulorum & frequentia freta grandæuus ſenex Numenius philoſopus uir quidem ſuo ſæculo auctoritatis iclytæ ſe obtulit obuium: & placida ſatis uoce ſermoneq; compoſito inquit. Quid labore tuo numina ledis: ubi quiete illis poteras placuiſſe? fuit olim mihi quæ tibi nunc cura eſt: theologizãtium: ſcilicet poetarum clauſtra uulgo etiam reſerare. Et dum Eleuſiorum ſacrorum archanum totis uiribus in propatulum trahere conarer: Ecce ſopito mihi inquiete profunda. uiſæ ſunt Eleuſinæ deæ meretricali ornatu ueſteq; deturpatæ ipſis fornicum in faucibus: ſe quibuſcũq; adeuntibus proſtrãtes ultro. Qđ cum uideretur dignitati indecens nimium: mirarerq; tam pudicas deas in tã prophanum meretricium corruiſſe: repente quæſiuit: tam inepte ignominiæ cauſam. Aſt illæ toruis oculis & rugoſa fronte: in me uerſæ irato uultu uerbiſq; cœpere. Quid leno ſceleſte poſcis? tu tam obſcœni facinoris cauſa es. Exceſſu quidem noſtræ integritatis atq; pudicitiæ renitentes in crinibus captas abſtrahis: & in publicum lupanar tu ipſe caſtiſſimas olim paſſim ſubiicis. Ego autem & ſi ſomno plurimo marcerem: non aliter q̃ uigilãs intellexi: indignantes ilico & cognoui dormiens: quod uigilando non uideram: ſacra: ſcilicet myſteria paucorum eſſe debere: & extemplo a cœptis deſtiti: ne indignationẽ acriorem incurrerem. Tu autẽ longe plus cupiens: q̃ tibi cauens uertiginoſum intraſti gurgitẽ: & qđ omiſi præſumis ipſe: ſino nunquid credã tantũ tibi luminis præſtet ingenii: q̃tum operi tam ſublimi: opportunũ ſit: & hoc tacuiſſe nolim. Caue qđ feceris iã præmonitus Griſitones ob læſam cærerem periclitatus eſt. Pentheus bacchi ſacra deſpiciens: capite mulctatus a matre pœnas dedit. Niobes ob uilipenſam latonam perditis filiis & uiro in ſilicem riguit: & ne plures enumerem: tu forſan credis deorum aulas impune reſerare uulgo? deciperis & ni deſiſtas eorum iram: non antequã experiaris agnoſces. Tum ego & ſi æſtuantis maris obſiſteret impetus: paululum tamen ſubſtiti: dixiq;. Quibus te ab oris: quæſo nimium hos inter ſcopulos euehis? Ab inferis arbitror. Odore enim ſulphureo cuncta reples: & os inferna caligine fuſcũ: & hæc ueteris infauſti plutonis mandata ſint: credo quaſi chriſtiano homini uti iamdudũ gentilibus conſueuerat: talibus timorem putet incutere. Ille quidem ueteres cecidere cathenæ: & arma hoſtis antiqui contrita ſunt: uicimus precioſo redempti ſanguine: & in eo renati lotiq; ſuas decipulas non curamus. Attamen ego dearum tuarum non refero thalamos: nec deorum tuorum ſeceſſus aperio quaſi uelim illecebras eorum magis ex propinquo cõſpicere: ſed ut appareat poetas: ſi bene de deo ſenſiſſent homines fuiſſe præclaros: & ob mirabile artificium uenerandos: & ut uideas quanti pendam hos tuos fabuloſos deos ſimilem ſtratonico ſibi iram alabandi impræcanti: & Herculis imoleſtum exoranti precem faciam. Ipſi ergo omnes quorum tu me hortaris iram fugere mihi irati ſint quæſo. Tibi autem illiſq;: & tam inepta credentibus chriſtus Ieſus his dominus eueſtigio euanuit ille. Aſt ego attentus nauigio in ægeum euchar mare: cæli prolem perquiſiturus ampliſſimam. Ille autem iter præſtet placidũ qui ex Sabæis magos ad ſe orandum atq; muneribus honorandum ſtella duce deduxit in Syriam.

¶ De Cælo Aeteris & diei filio: qui genuit. xi. filios. Dato q̃ in præſenti tertio libro de. viii. tantum tractetur. ut puta de Opi: de Thetide magna: de Cerere prima: de Vulcano primo: de Mercurio tertio: de Venere magna: & de Venere ſecunda: & de Toxio. Cap. I.

Caelum non illud quidem prægrandæ corpus ornatum ſyderibus: quod dicebat Orpheus a phanete compoſitum: in domicilium ſuum atq; aliorum deorum: & q̃ nos ſemper ambire circuitu cernimus. Verum homo quidam ſic uocatus: ut ait Tullius: ubi de naturis deorum filius fuit Aetheris & diei: ideſt ignitæ uirtutis: & claritatis eximiæ: a quibus eius nomen proceſſit in lucem: & q̃ homo fuerit: ſatis in libro diuinarum inſtitutionum per Lactantium patet. dicit enim ſic in ſacra hyſtoria. reperi Vranium potentem uirum Veſtam habuiſſe coniugem: & ex ea Saturnum atq; Opim & alios ſuſcepiſſe: qui Saturnus cum regno potens efficeretur: patrem Vranium cælum appellauit: & matrem terram: ut hac mutatione nominum: fulgorem ſuæ originis ampliaret & cætera. Huic præterea ut in ſacra hyſtoria dicit Ennius Iuppiter nepos eius primo in panæo monte aram ſtatuit: atq; ſacrificium adoleuit: & ab eo cælum ipſum uerum denominauit. Eumerus uero dicit hunc cælium ſeu cælum in oceano mortuum: & in oppido aulatia ſepultum.

¶ De Opi prima Cæli filia: & Saturni coniuge. Cap. II.

Ops ſeu opis: ut placet Lactantio libro diuinarum iſtitutionũ: filia fuit cæli & Veſtæ: & Saturni fratris coniux: & Iouis aliorumq; plurium deorum mater: quãobrem apud orbos orbis plurimum uenerationis obtinuit. Sane ſeu antiq theologizantes ad ſuos palliandos errores fecerint; ſeu ad occultandam uulgo fictionibus magnarum rerum ueritatem: ut prætactum eſt: ſeu ut potius Ioui adularentur maximo regi: hyſtoria omiſſa. Hanc miris fictionibus ornauere: atq; illam ex eis extulere: adeo ut loco maximi numinis coleretur a multis: eiq; templa & ſacra ſacerdoteſq; uariis conſtituerentur in locis: de quibus ut diſtinctius uideamus apponenda ſunt aliqua. Primo eam deorum dixere matrem eiq; conſtituere quadrigam a leonibus tractam: eiuſq; capiti turritam deſcripſere coronam & ſceptrum manibus addidere. Veſte præterea ramorum circuitionibus: & herbarum conſpicua ornauere: illamq; incedentem ſacerdotes: quos eo q̃ Eunuchi ex inſtituto eſſent gallos uocauere: tympana tangentes: & æra præ

cedere demonstrarunt.eiusq; in circuitu sedes uacuas posuere:& chorybantes armatos illam ambire uoluerunt.Quid ex his tot senserit uideamus.Deorum enim mater ideo habita est:quia terrei sunt homines : qui ab hominibus dii facti sunt. Turrita uero corona:qua insignita est satis pro terra sumenda ostendit : cum sit terræ circuitus:ciuitatum & oppidorum ad instar coronæ insignitus. Vestis autem ramis herbisq; distincta monstrabit syluas:& fructeta:& herbarum species infinitas : quibus terræ superficies tecta est.Sceptrum autem quod manibus defert regna diuitias:& potentiam imperantium super terra monstrabit : ꝙ quadriga uehatur cum sit immobilis:Intellexere ordinem in operibus terræ per quattuor anni tempora : circulari quodam incessu seruari continue . Cur autem a leonibus trahatur:ratio hæc reddi potest. Voluere quidem agricolarum in tradendis terræ seminibus consuetudinem demonstrare.Consueuere quidem leones:ut Solinus in libro mirabilium dicit:si per puluereum solum iter faciãt : cauda pedum suorum uerrentes turbare uestigia:ne uenatoribus sui itineris præstent indicium.Quod & agricolæ seminibus iniectis sulcis euestigio faciunt retegentes:ne semẽ surripiatur ab auibus.Præterea cum sint ossa leonis ossibus cæterorum animalium duriora : intelligi uoluerunt : uertentium terram membra esse oportere solidiora:q̃ cæteris. Vel potius ut ostendatur per leones : quos quadrupedum reges dicimus : iugo opis subditos:orbis principes terræ legibus esse suppositos . Sedes autem uacuæ illi circumpositæ existimo:nil aliud uelint q̃ ostendere:quia non solum domus:sed ciuitates:quæ incolentium sunt:sedes uacuentur: persæpe peste agente uel bello : seu quia in superficie terræ uacuæ sint sedes plurimæ:idest loca inhabitata . Seu quia ipsa terra semper sedes seruet uacuas nascituris.Sed ad demonstrandum ꝙ hi ad quos pertinet terræ cultum:non dico de agricultoribus tantũ sed etiam de principibus : qui ciuitatibus & regnis præsunt : non debent se ocio & inepte quieti concedere:q; nimo stare continue & uigilare:cum de nouo semper emergant : quæ exercitio talium indigeant.Chorybantes autem has armatos ambire designauerunt uolunt unũquenq; mortalium pro patria se debere bellis exponere:& arma pro salute patriæ sumere.Gallos autem sacerdotes habere:ob id contigisse dicunt:ꝙ cum deũ mater:athym decorum adamasset puerum:eumq; cum pellice comperisset:zelo percita illi abscidisse uirilia:& ob id similis sacerdotes appetere:quos gallos a contrario sensu dixere . Sane per dilectum athym uult Macrobius saturnaliorum libro solem intelligi : qui anno quolibet iuuenescere uidetur:& adeo a terra diligitur:ut in se eius suscepta influentia:quas cernimus herbas:flores:& fructus pariat:ꝙ eum castrauerit : hoc ideo fictũ credo:quia certo anni tempore:solis radii uideantur steriles esse:& potissime circa autũnũ & hyemẽ:in quibus tẽporibus nihil gigni uidetur ab eis. Vel ut dicit Porphyrius:athys flos est a terra dilectus tanq̃ ornamentũ suũ:qui tunc a terra castratur cũ ueniente fructu flos decidit:uel si cadat ante fructũ nõ fit ulterius ad fructũ aptus:ꝙ hi sacerdotes tympana ferant:& æra uolunt pro tympanis:quæ uasa sunt semisperica:& semp bina feruntur:duo intelligi hemisperia terræ:in quibus ambobus ut nõnulli opinati sunt : terræ opus ostenditur.Per æra uero intelligi uoluerunt instrumenta ad agriculturã accõmoda:quæ quondã anteq̃ ferri usus inueniretur ex ære confici consueuerant.Hanc præterea multis nuncupauere noibus:de quibus nonnulla significata exposita supra sunt:ubi de terra:& certa hic sunt:cum aliquibus deabus cõmunia : de qbus in sequentibus dicetur:& ob id quæ sua sunt propria census apponenda. Vocant igitur eam Opim : Berecinthiam:Rheam:Celybem:Almam:& magnam Palem.Opim autem ideo uocitatam uolunt:quod ut ait Rabanus.Opem ferat frugibus:& opere melior fiat:Berecinthiam autem dicit Fulgẽtius uocitatam quasi montium dominam:eo ꝙ deorum sit mater:qui pro montibus ĩtelliguntur:idest elatis hominibus : uel ut placet aliis & mihi a berecynthio monte seu oppido phrygiæ:in quo persancte colebatur ab incolis.Rhea autem eo ꝙ idem græcæ sonet quod ops latinæ . Cybelem uero uoluere nõnulli eam a cybalo quodam denominatã: quem primum illi sacerdotio functum aiunt.alii uero a cybalo oppido in quo dicunt sacra eius fuisse comperta.Quidam uero dictam uolũt a Cybel:quod capitis motum sonat:qui plurimus in sacris eius fiebat. Almã autem ab alendo nõnulli credere dictam eo ꝙ suis fructibus omnes alat.Palem autem eam uocauere pastores:& pabulorum dixere deam:eo ꝙ gregibus & armentis pabula præstet.

ℂDe Tethy magna Cæli secunda filia & oceani coniuge. Cap. III.

Ethym magnã dicit Paulus a Crysippo traditũ filiã fuisse Cæli atq; Vestæ & Oceani cõiugẽ:qđ quidem Lactan.asserit eãq; matrẽ dicit fuisse nymphaꝝ.Veꝝ Seruius eã uocat Dorim: qđ arbitror a Virg.sumpserit dũ dicit.Sic ubi cũ fluctus subter labore sicanos Doris amara suã non itermisceat undã &c.In his igiẽ cũ nil historiographũ hẽaẽ allegoricus sensus uidendus ẽ. Tethys ꝓculdubio aq̃ est:quã dicit Crysippus ui feruoris cælestis e uisceribus eductã terræ:& sic ex cælo non hoie: Vestaq; i.terra natã.Doris aũt amaritudo interprætaẽ:quæ quidẽ solis agente seruore aq̃ marinæ ut physici testanẽ addita est:qđ experiẽtia notũ uideẽ.Nã ut aiunt nautæ.Salsedo illa supficiei aquæ maris tantũ imixta est:cũ ĩfra decẽ passus dulcis inueniaẽ.Sed qd qđ eam Oceano coniugẽ iungit:cũ Oceanus aqua sit : & sic idem uideaẽ uir & uxor.Credo hoc fingentes sensisse:Oceanum accipi debere pro elemento aquæ simplici:qđ quidẽ agẽs creditur ubi aquæ actio requiratur. Tethym uero pro aqua elementata seu mixturam aliorum elementorũ habente.Cuius mixtionis opera potest concipere & nutrire.Seu cum utrũq; sexum diis esse describant:ut Valerii serrani carmine patet dicentis.Iuppiter omnipotens regum rex atq; repertor.Progenitor genitrixq; deũ deus unus & idem &c. Volunt cum agat aliquid aquam eam uocari Oceanum:cũ uero patiatur tethym.Seneca autem ubi de quæstionibus naturalibus scribit aliter uidetur sentire:dicit enim:aquam uirilem uocãt Maro:muliebrem omnem aliam. Vocauere autem eam tethym maiorem:ad differentiam tethys matris Achillis:quam nympham uoluere ueteres:non maximam deam nisi & nymphas ut quandoq; fit dixerimus deas. Hæc autem magna tethys multos ex Oceano peperit filios:de quibus postea.

Thetis
Doris
Mater nympharum

Thetis maior
Thethis nimpha
mater achillis.

¶De Cerere prima Cælii secunda filia quæ peperit Acherontem. Cap. IIII.

CEres ut placet Lactantio in libro diuinaꝝ institutionū:filia fuit Cælii & Vestæ.Hanc dicit Theodontius Sicani uetustissimi siciliæ regis fuisse coniugem.Siculosq; primū frumēti docuisse usum & Sicano plures peperisse filios:nullum tamen nominat.Hāc præterea testimonio Pronapidis dicit Acherontem fluuiū peperisse:& ob hoc ex ea talem recitat fabulam.Eam.s.concepisse & rubore excrescentis uteri:in abditam cretæ specum secessisse:& ibidē Acherontem peperisse:qui nō ausus lucem aspicere defluxit ad inferos:& ibidē infernalis effectus est fluuius.Cuius fictionis ipsemet Theodontius talē explicat rōnem.dicit enī pro constanti habitū Cererē suasisse Saturno fratri ne Titano regnū aliquo pactu restitueret:& aduersus conditionē inter Titanū & Saturnū initam:quos Saturnus filios masculos procreauit: clam nascentes surripuisse:una cū Vesta matre atq; educasse:qđ cū detectū esset : & audisset Saturnū opēq; a Titano detineri captiuos:sibi timens:in cretam abiens latebras petiit:nec ausa est comparere: donec certior facta est:iouem uictoria liberasse parentes.Ex quo Cererem concepisse uoluit Pronapides dolorem ex captiuitate fratrum:eumq; in specu.i.in latebris peperisse:idest emisisse seu reliquisse:dum uictoria iouis læta uenit in publicum.Eum autem Acherontem dictum ab a quod est sine.& Cheron gaudium:nam absq; gaudio est qui dolet:& ideo lucem uidere noluisse dicit.quia dolentes utplurimum deiectis in terram oculis recessus appetunt:& obscura loca.ibi enim infernalis fluuius factus est:quia apud inferos nulla unq̄ sit lætitia.nec illi ideo pater ascribitur:quia nostra tantum existimatione procreatur.

¶De Acheronte infernali fluuio Cereris filio:Qui genuit sex filios:scilicet Alecto:Thisiphonem:Megeram:Victoriam: Aschalphum: & Stygem. Cap. V.

ACheron infernalis fluuius absq; patre Cereris fuit filius.ut præmonstratū est.Hūc Paulus Titanis & terræ filiū dicebat & ob id a ioue deiectū ad īferos:qa sitientibus titanis limpidas p̄stitisset aq̄s. Sane noster Dātes in pria sui poematis pte:q̄ īfernus dr̄:aliter de origine huius sentire uidet̄.Dicit enī in sūmitate idæ mōtis cretēsis statuā eē ingentē cuiusdā senis:cuius aureū caput est:pectus uero & brachia argentea:corpus & renes ex ære cōfectos:tybias atq; crura & sinistrum pedem ex electissimo ferro factum:dextrum autem pedem ex terra cocta consistere:& in eum fere corporea moles:omnis in romam uersa inniti. Et has omnes partes præter aureum caput rimulas habere: ex quibus effluunt guttæ aquæ seu lachrymæ : quæ collectæ : & per cauernas ad inferos descendentes flumen faciūt acherontis.Sed quid sibi tā uariæ uelint fictiones uidendum est:Cur cereris dictus sit filius præmonstratum est:q̄ titanis & terræ fuerit etiam concedi potest:ubi titanum solem intelligere uelimus:ut etiam ueteres uoluere:& sic nōnulli opinati sunt:agente calore solis aquas maris trahi in uiscera terræ : & ex eis a frigore terræ dulcoratas effluere: & sic cum sol causam dederit eius filius dici potest:ac illius cuius uidetur uterum exire.Quod inferorum sit fluuius : hoc modu potest accipi.sunt enim fluuii duo:quibus Acheron nomen est.Vnus quidem apud molossos defluit:ut dicit Titus liuius & in stagna : quæ inferna uocantur effluit : & ex eis in helespontium sinum mergitur.Alter uero apud Lucanos fluens morte Alexandri epirotæ insignis in infernum cadit:& sic horum ad inferos unusquisq; descendit . Nam qui apud molossos est in regno quondam Plutonis:qui deus inferni dictus est : eo q̄ ab oriente sole factum esset inferior uagatur . Et sic si in regno Plutonis est.in inferno est. Attamen de secundo sic sensere quidam.Asserunt quippe priscis temporibus græcis fuisse consuetudinem:dānatos exilio in italiam mittere:seu ipsi exules sua sponte uenire:quā eo q̄ apud inferum mare dicebant : seu quia inferior græcia ab ortu sit solis:ideo & flumen : & damnatos esse apud inferos testabantur : ex quo uolunt locum fabulæ adinuentum:cum etiam ethimologia nominis fluuii faueat fictioni: cum sonet sine gaudio uel salute : quasi exules patria perdita absq; gaudio uel salute essent . Qui uero aliter senserunt : ut Seruius:& post eum Albericus dicunt Acherontem fluuium non esse : sed solū italiæ:uerum de hoc alias.Dantes autem noster de uero Acheronte infernali intelligit:& dicens:quia in creta insula senex sit statua ex uariis metallis a damiata syriæ ciuitate in romam uersa:intendit loci congruentiā origini designare:& tempora causasq; . Sed primo de loco uideamus.Dicit ergo statuam senis:seu senem stare erectū:ut per hūc intelligamus humanū genus:qđ adhuc stat esto antiquū sit:& stat in mōte Ida.Ida enim idem est qđ formositas : per quā sentire uult formositatem temporaliū reꝝ:quā ut perituram designet dicit.olim montem illū lætū:hodie uero tristem atq; desertū.In monte aūt cretensi dicit:eo q̄ creta insula tripartiti orbis media uideatur.nam illi ab arctoo ægeum est mare:& ab occiduo Ionium:seu myrthæum quæ europæ sūt maria . A solis ortu est illi Ichareum mare:atq; carpatium seu ægyptiū:quæ asiatica maria sūt.A meridie uero & occiduo afro alit̄ ponto : & sic tribus urbis partibus terminus est : ut intelligamus : non solum unam harum partium : sed omnes operam dare : ut Acheron concreetur . Ipse autem ex guttis cadentibus:idest ex criminibus & operibus prauis fluxisq; antiquarum ætatum : & præsentis confectus est olim : & conficitur hodie : ut sentiamus ex criminibus mortalium amitti gaudium sempiternum . Verum ut appareat : quia non omnis ætas in hoc conueniat : aureum caput solidum esse dicit : ut per illud intelligatur innocentiæ primi parentis tempus : & nostrum dum renati baptismate in infantia simplices perseueremus . Demū uenit argentea: quæ & si corporeis uiribus uideat̄ ualidior uitiis tamen efficit̄ uilior:& sic argentea scissa rimis:idest criminibus . Tandem tertia sequit̄ prioꝝ sonorior:& opeꝝ longe deterior.& hæc æquu modo scissa est:& in augmētū agit miseriæ.Inde sequit̄ ferrea fortior reliquaꝝ etiam peior & obstinatior.Vltimo sequit̄ testea:in quam omnis moles corporea inclinatur : & per quam mortalium fragilitas : & senium designatur.& hæc scissa est . Ex quibus quidem scissuris fit ut lachrymæ effluāt facientes Acherontem : idest gaudii perditionem:ex qua acquisitiū tristitiæ sequatur necesse est : ut stigis habeatur origo : & ex tristitia:doloris incendium : qui phlegeton est . Et

ex hoc luctus miseriæ: frigiditas sempiterna: quam cocitus significat. Quod autem a damiata in Romã uersus sit describit humanum genus: quod in campo damasceno principium habuit. Romam regnorum mundi ultimam: idest finem suum prospiciat.

¶ De furiis filiabus Acherontis in generali. Cap. VI.

FVrias tres esse omnes uidenť uelle poetæ: de quibus in generali libet pauca præfari: ut de particularibus sumať facilius intellectus. Primo igiť eas dicũt Acherontis fuisse filias atq; noctis: q Acheron illi pater fuerit testať Theodontius: qđ autem ex nocte matre natæ sint carmine patet Virgilii dicentis. Dicunť geminæ pestes cognomine diræ: Quas & tartareã nox itempesta megeram Vno eodemq; tulit partu: & cætera. His insuper plura esse nomina uoluere. Nam apud inferos eas uocari dixere canes: ut uideť uelle Lucanus dũ dicit. Iam uos ego nomine uero Eliciam stigiasq; canes in luce superna Destituam: & cætera. Apud mortales furias, ut ab effectu patet per Virgilii carmen. Cæruleis unum de crinibus anguem Coniicit. inq; sinu præcordia ad intima subdit Quo furibunda domũ monstro permisceat omnẽ. Eumenides etiam apđ nos appellari dicunť: ut per Ouidiũ patet dicentem: Eumenides tenuere faces de funere raptas: & cætera. Et hoc apud nos factũ in infortunato coniugio satis constat. Diræ etiã appellanť & hoc apud superos: ut ait Virg. At procul ut diræ stridorem agnouit & alas: Infœlix crines scindit iuturna solutos & cætera. Nam iuturna dea stridorem diræ in aere: non in terris agnouit: Vocanť & uolucres ut idem dicit Virg. Iam iam linquo acies ne me terrete timentem Obscœnæ uolucres alarũ uerbera nosco. Dicit præterea Theodontius apud littorales harpyas appellari. Post hæc illas aiunt iouis atq; Plutonis obsequio deputatas: ut Virg. testatur scribens de eis. Hæ iouis ad solium sæuiq; in limine regis Apparent acuuntq; metum mortalibus ægris. Si quando letum horrificum morbosq; deum rex Moliť meritis: aut bello territat urbes: & cætera. Sed iam quid ista uelint uidendum. Dicunt igitur eas Acherontis & noctis filias: & ratio uidetur talis. Non succedentibus pro uotis rebus & ratione cedente: ut perturbatio mentis oriatur: de necessitate uideatur: quæ non absq; mentis cæcitate iudicii perseuerat: & pseueratione fit maior: donec erumpat in actum: qui absq; ratione factus furiosus appareat necesse est. Et sic ex Acheronte furiæ nascuntur & nocte. Dicuntur prætereа apud inferos canes: scilicet apud homines conditionis infimæ: qui dum in perturbationem ueniũt non existentibus furori uiribus: clamoribus omnia complent: canũ more latrantes. Apud medios aũt furiæ: uel eumenides dictæ sunt: eo q maiori ledant incendio furiosum. mediocris enim homo perturbatus: ut in se agat: seq; intus rodat atq; consumat: quædam faciunt. nam ne in minores agat lex publica prohibet in maiores potentia: & more uulgi inferioris clamores emittere indignatio uetat: secum igitur urit: & si eruperit uix desistet quin in maximũ tendat incendiũ multis opitulantibus furori. Eumenides dicunť ab heu: quod est interiectio dolentis: & men quod est defectus: eo q ipse qui patitur sibiipsi pœna sit: seu per antiphrasim dicunť ab eu & mane: qđ utrunq; sonat bonũ: & ipsæ omni bono carent. Apud superos uero appellanť diræ a sæuitia maiorũ in minores: ad quã confestim euolat maiorũ furor. Volucres aũt appellanť a uelocitate furoris: cum repente a mansuetudine in furorem erũpant homines. Harpye aũt apud littorales a rapacitate dicunť. Tanto enim feruore littorales efferunť in prædam: ut in nullo discrepet a furore. Plutoni autem ideo obsequiosas uocant: qa diuitiarũ dicitur deus: ut aduertamus crebro perturbationes: irasq;: & rixas: ob imoderatam auri cupidinem suscitari. Quod aũt ioui assistant: non est mirandũ: esto illum pium mitemq; diximus. pio enim iudici oportunũ est ultores scelerũ habere ministros: quibus si careat: aut non utatur: legũ auctoritas facile dissoluetur. Est insuper aliquando ob populorũ crimina diuina permissio: ut in elementis misceatur furor: & eis discordãtibus inficiatur aer: & pestes lætiferæ orianť: qbus miseri absorbemur. Sic ex eorundẽ superbia bella nascanť: ex quibus incendia: populationes: & excidia consequuntur.

¶ De Alecto filia prima Acherontis. Cap. VII.

ALecto furiarũ prima est Acherontis: & noctis filia: quã sic describit Virg. Luctificam alecto dirarũ a sede sororũ Infernisq; ciet tenebris cui tristia bella: Iræq; isidiæq; & crimina noxia cordi. Odit & ipse pater Pluton: odere sorores Tartareæ: monstrum tot sese uertit in ora. Tam sæuæ facies: tot pullulat atra colubris. Et paulo infra. Tu potes unanimes armare in prœlia fratres. Atq; odiis uersare domos: tu uerbera tectis. Funereasq; inferre faces: tibi numina mille. Mille nocẽdi artes &c. Satis hoc carmine huius furiæ officia apparent: satis potentia: satis & truculentia: cũ etiam plutoni & sororibus odiosa sit. Sonat enim alecto iuxta Fulgentiũ impausabilis: ut intelligať omnem furiam ab animi inquietudine initiari: quæ quidem inquietudo totiens intrat mentes: quotiens desistimus nosipsos & deũ cognoscere.

¶ De Thisiphone furia Acherontis .ii. filia. Cap. VIII.

THisiphones furiarum secunda: est Acherontis & noctis filia: quã sic designat Ouidius. Nec mora Thisiphone madefactam sanguine sumit. Importuna facem: fluuidoq; cruore rubentem. induitur palam: tortoq; incingitur angue. Egrediturq; domo: luctus comitantur eũtem. Et pauor & terror trepidoq; insania uultu & cætera. Quibus Claudianus addit. Centũ illi stantes uibrabant ora cerastæ. Turba minor diri capitis sedet intus abactis Ferrea lux oculis: qualis per nubila phœbes Atracia rubet arte color suffusa ueneno. Et his superaddit Statius dicens. Suffusa ueneno Tenditur: ac sanie gliscit cutis igneus atro Ore uapor: quo longa sitis morbiq; famesq;. Et populis mors una uenit & cætera. Sic igitur uti per Virgilium alecto qualitas: sic per hos tres uates Thisiphonis demonstrata est. Fulgentius præterea dicit. Thisiphones idem qđ tritoniphones. i. irarum uox in quam postquã pectus turgidum fecit inquietudo facile deuenit: & ideo progressum talem facem sanguine madentẽ dicit Ouidius: eo q ignea ira nunq̃ egreditur nisi in sanguine: & ideo fluuido cruore rubẽtem dicit ob colorem faciei hominis irati. & ad dispositio-

nem animi demonstrandam. Nec ante consurgit iratus q̃ illum amicorum comitantur lachrymæ illi minus sano timentes: qui ideo a terrore comitatur: quia iratus omnis terribilis uideatur. Serpentes nunc eidem appositi habent iræ seuitiam denotare. Hinc deueniens iratus in uocem emittit uapores: idest uerba per quæ sæpe desolationes oriuntur locorum & populorum mortes atq; egestates.

¶ De Megæra furiarum .iii. Acherontis filia. Cap. IX.

MEgæra furiarum .iii. Acherontis & noctis filia: sic a Claudiano ubi de laudibus Stilliconis effigiatur. Improba mox surgit tristi de sede megæra: Quam penes insani fremitus animiq; prophanis. Error. & undantes spumis furialibus iræ. Non nisi quæsitum cognata cede cruorem. Illicitumq; bibit primum quē fuderat ensis. Quem dederint fratres: hæc terruit herculis hora: Hæc defensorum terrarum polluit artus. Hæc Athomanteæ direxit spicula dextræ. Hæc agamēnonias in te baccata penates Alternis lusit iugulis: hac auspice tedæ Oedipodem matri natæ & iunxere thiestem &c. Et quoniā megæra magna sonat contentio seu lis: satis cognoscere possumus per superiores uersus facta nomini conuenire: & sic fit ut ex inquietudine animi deueniamus in clamorem: & ex clamore in odium & rixam: ex quibus furiosi in exitium sæpissime ruimus.

¶ De Victoria quarta Acherontis filia. Cap. X.

VIctoriam dicit Paulus Acherontis fuisse filiam: ex Styge filia sua susceptam cui adeo Iouem fuisse gratum aiunt: ut cum ei sauisset in pugna gigantum sibi loco muneris exhibuisse: ut dii per Stygē matrem eius iurarent: & si qui aduersus iuramentum agerent per certum tempus a nectare abstinerent. Hanc Claudianus ubi de laudibus Stiliconis sic describit. Ipsa duci sacras uictoria panderet alas. Et palma uiridi gaudēs: & amicta tropheis Custos imperii: uirgo quæ sola mederis Vulneribus: nullumque doces sentire laborem &cæ. Theodontius uero fere concors Claudiano in descriptione eam īsuper ornat triumphalibus ornamentis. Verum paulus discrepat: eamq; dicit lætam: sed rubigine atq; puluerulēto squalore obsitam: armis indutam & cruentis manibus: nunc captiuos: nunc spolia recensentem: & ornamēta quæ Theodontius huic apponebat filio eius: quem honorem dicunt exhibent omnia. Sed quid senserint exquiramus. Victoriam Acherontis filiam ideo uoluisse ueteres credo: quia non ex incuria & ocio acquirat: sed ex cogitationibus continuis: quæ dum ex ingenio exprimuntur utiliora consilia: agunt profecto cogitantem: & ab eo gaudium omne amouent: & sic iam adest Acherontis. Præterea nec in comessationibus atq; ioculationibus inuenitur: quinimmo ex uigiliis circuitionibus & laboribus assiduis constanti animo & forti pectore: dolore uulnerum & tolerantia incursionum excerpitur: quæ absq; tristitia patientis euenire aut tolerari non possunt. Verum ut differat hæc tristitia a tristitia furiarum: illa ab ægritudine mentis: hæc a corporea utplurimum oritur. Et sic cui pater Acheron uenerat: stix accedit euestigio mater. Econtra autem festantes nec aliqua præmeditantes facile deueniunt in ruinam. Troia anxia capi non potuit. læta confestim capta est. Alatam uictoriam dicit Claudianus: quia facile etiam una opportuna obmissa uigilia nonnunquam in partē euolat alteram: Palma ornatur: quia nūquam lignum palmæ corrumpitur: frondesq; uiriditatem cōseruāt: ut uictoris auctum robur & nomen in longum uirere intelligamus Tropheis autem amicta est ut secunda honoris species impensi uictori monstretur. minor enim erat triumphus. & quia in eo sacrificaret ouem uictor: ouatio uocabatur. Seu uocabant ueteres tropheum truncum ad istar superati hominis factum: & armis eiusdem indutum habitus uictoriæ a Paulo designatus aptior uidetur: q̃ is qui a Theodontio scribitur: Nō enim extemplo uictor ornamentis ornatur: non uictoriæ: sed ob uictoriam ei postea exhibentur.

¶ De honore Victoriæ filio. Cap. XI.

HOnorem Theodontius & Paulus filium dicunt fuisse Victoriæ: ex quo patre non dicunt. Hunc tamen arbitror ideo Victoriæ dictum filium. quia ex uictoria quæsita consequatur honor: qui quidem in præsentia suscipientis & exhibebatur: cum laudes in absentia præstaretur. Huic a Romanis olim templum constructum fuit templo uirtutis iunctum: ad quod nisi per templum uirtutis non erat introitus: ut appareret neminem nisi per uirtutem honorem consequi posse: & si ob aliam causam cuiquam fiat: non honor sed ridiculæ atq; lætales blanditiæ sunt: huic coniugem fuisse reuerentiam uolunt: & ex ea illi maiestatem exortam. Sunt tamen qui idem dicant reuerentiam & honorem cum differant. Est honor publicus & priuatus: publicus cum alicui laurea uel triumphus decernitur. priuatus is est qui a priuatis impeditur. ut dum alicui priuato assurgimus: eum præmittimus: primum locum in templo uel mensa p̃stamus. Reuerentia uero est quam maioribus non est decreto sed sponte uel consuetudine exhibemus: cum flexis genibus & adaperto capite uenerabiles uiros alloquimur. Quæ solius dei sunt: esto sibi ambitiosi principes occuparint.

¶ De Maiestate Honoris filia. Cap. XII.

MAiestatem honoris atq; reuerentiæ filiam dicit Ouidius: de qua ubi de fastis sic ait. Donec honor placidoq; decens reuerentia uultu Corpora legittimis imposuere toris. Hinc sacra maiestas quæ mundum temperat omnem. Quaq; die partu est edita magna fuit. Nec mora consedit medio sublimis olympo. Aurea purpureo conspicienda sinu &c. Hanc honoris & reuerentiæ filiam uoluisse reor: quia ex honore impenso & exhibita reuerentia fit quidā maioritatis status in suscipiente: ex quo maiestas est dicta deo soli competens.

¶ De Aschalapho quinto Acherontis filio. Cap. XIII.

ASchalaphus Acherōtis & Ornæ nymphæ fuit filius: ut ait Ouidius: Aschalaphus audit quē quōdam dicitur ornæ Inter auernales non ignotissima nymphas: Ex acheronte suo fuluis peperisse

ſub undis &c. Hunc aiunt rapta Proſerpina a Plutone: cũ quæreretur nunqd aliqd apud iferos guſtaſſet: eã accuſaſſe atq; dixiſſe tria grana mali punici ex uiridario ditis guſtaſſe: ex quo factũ eſt ut nõ reſtitueretur ex toto Proſerpina: & ipſe uerteret a Cerere in bubonẽ. Circa qđ figmẽtũ nil credo aliud uoluiſſe poetas: q̃ oſtẽdere odioſiſſimũ eſſe accuſatoris officium: & iccirco aiunt in bubonem uerſum Aſchalaphum: eo q; ſicut bubo funeſta eſt auis: & ſiniſtri ſemper augurii reputata: ſic & accuſator ſemp laboris: & anxietatis prænuncius eſt accuſato. Præterea bubo ſtridula auis eſt: ut oſtendat clamoſos eſſe accuſatores: ſic & uti bubo ſub multitudine uariaꝝ pennaꝝ modicum habet corporis: & æque accuſatoris ſub longa uerboſitate utplurimum reperitur modicum ueritatis. Igit non incongrue filius dicit Acherontis: ad ſimilitudinem ſaltem officii: qa ſicuti Acheron gaudio priuat quos tranſuehit: ſic & accuſator hos replet triſtitia in quos inuehitur. Quod aũt Orne mater eius dicatur: a conſuetudine bubonis ſumptum eſt: qui ſæpiſſime; ut aiunt: q de ꝓprietatibus rerum ſcripſere: die mortuorum ſepulchris inhabitat; quæ ut ait Papias Ornæ uocantur: & Lucanus ait. Cælo tegitur qui non habet urnam. Spectantia ad Cererem & proſerpinam ubi de eis in ſequentibus apponetur.

De Styge Acherontis ſexta filia. Cap. XIIII.

STyx iferna dicit palus & Acherontis & terræ filia exiſtimat a cunctis: & ſecũdũ Albericum deũ nutrix & hoſpita: per quam etiam ut ſupra dictum eſt dii iurant: neq; timore pœnæ audẽt deierare: ut ait Virgilius. Stygiamq; paludem dii cuius iurare timẽt & fallere numen &c. priuabat. n. ad tempus qui deieraſſet nectareo poculo. Et hoc ideo illi uolunt cõceſſum: quia uictoria eius filia: diis aduerſus Titanos pugnantibus fauiſſet. Styx enim interꝑtatur triſtitia: ideo Acherontis: qui ſine gaudio eſt dicta filia: eo q; ut ait Albericus: qui gaudio caret in triſtitiam labitur facile: immo ut labatur neceſſe eſt. Terra aũt illi attribuit mater: qa cũ oĩs aq̃ a fonte illo aquarũ uno Oceão ꝓcedat: trahi p uiſcera terræ uſq; ad illum locũ unde prorumpit in publicũ neceſſe eſt: & ſic terra Stygis dicit mater: Seu ſecũdũ aliũ ſenſum. Inter humores ab elemẽtis impreſſos mortalibus: a terra imprimitur melancolia: quæ proculdubio triſtitiæ mater & altrix eſt. Deorũ autem nutricẽ & hoſpitã non abſq; miniſterio Stygẽ uoluere. Circa qđ aduertendũ eſt duplicẽ eſſe triſtitiã. Aut triſtamur qa deteſtãda noſtra deſideria: quacũq; ex cauſa ſit cõſeq nequimus. Aut triſtamur cognoſcentes qa aliquid ſeu multa minus iuſte peg.mus. Triſtitia prima nunq̃ deorum fuit nutrix aut hoſpita. Secunda uero fuit & eſt: nã ex minus bene cõmiſſis dolere & triſtari nil aliud eſt: q̃ alimenta præbere uirtuti p quam in deitates ſuas gẽtiles ruere: & nos chriſtiani in beatitudinem imus eternã in qua dii nõ inanes aut perituri ſumus. Has triſtitiæ ſpecies optime ſenſiſſe i. vi. æneidos oſtendit Virgilius: ubi perfidos & obſtinatos in malũ homines mittit in tartara: ubi nulla eſt redemptio. Alios uero poſt exactas ob culpã pœnas elyſios ducit i cãpos. Seu uolumus dicere: qđ magis forſan ſenſere poetæ. deos. i. ſol & ſydera ad ægyptios aliquando abiiſſe: qđ hyemali tempore contingit: quando ſol ſemotus a nobis tenet ſolſtitiũ antarcticum: qđ ultra meridionales ægyptios. Cenith capitis habitantiũ ibidẽ facit: & tũc a palude ſtygia paſcunt ſidera ſecũdum opinionẽ eoꝝ: qui exiſtimabant ſuperiorũ corporũ ignes ex humiditate uaporum ex aq̃ ſurgentiũ paſci: & apud eã hoſpitantur donec uerſus arcticũ polũ gradũ non flexerint. Stygem autem eſſe ſub auſtrali plaga demonſtrat Seneca: eo libro quẽ ſcripſit de ſacris ægyptiorũ dicens. Stygẽ paludem apud ſuperos eſſe. i. apud eos qui in ſuperiori ſunt hemiſperio: oſtẽdens inde q; circa ſyrenẽ extremã ægypti partẽ uerſus auſtrum locũ eſſe: quẽ phyalas hoc eſt amicas incolæ uocitent: & apud eas paludem eſſe ingentẽ: quæ cũ tranſitu difficillima ſit: limoſa nimis & papyris implicita; ſtyx appellata eſt: quaſi triſtitiã & laborem nimiũ tranſeuntibus inferens. Iurare autem deos per ſtygem poteſt eſſe ratio talis. Cõſueuimus enim per eas res: q̃s timemus aut optamus iurare. Sane qui ſumme gaudet non uidetur habere quod cupiat: cum non deſit quod timeat: & ex his dii ſunt quos fœlices faciunt. quamobrẽ reſtat ut iurent p triſtitiã: quã ſibi noſcũt aduerſam. Quod deierantes nectareo priuent poculo; eo dictũ puto: qa qui ex fœlicitate in miſeriã deuenere: deieraſſe: ideſt minus bene egiſſe dicebant: & ſic a nectareo poculo ad amaritudinẽ inſortunii deueniſſe.

De Cocyto infernali fluuio Stygis filio qui genuit Flegetõtem. Cap. XV.

COcytus ifernalis ẽ fluuius: quem ex Styge palude natum dicit Albericus: quod ob id arbitror dictum: quia luctus quem per Cocytum intelligunt ex triſtitia quæ ſtyx eſt oriatur.

De flegetonte fluuio infernali Cocyti filio qui genuit Lethem. Cap. XVI.

FLegeton & hic inferni fluuius ẽ: & ſecundũ Theodõtiũ Cocyti fluuius: ob id ut extimo dictũ: qa ex diuturno luctu qs facile ueniat i furorẽ: quod qdẽ: ut nõnullis placet natura cõtingit. Nã exhauſto lachrymis humiditate cerebro: feruẽtes cordis impetus frenari nõ poſſunt: & ſic qs i furiã labitur. Flegeton. n. ardor iterpretat; ut cõprehẽdat ex feruore cordis nimio: hoĩum excitari furores.

De Lethe fluuio ifernali Flegetontis filio. Cap. XVII.

LEthem iferni dicunt fluuium & Flegetontis filium quod ideo dictum puto: eo q; ex furore naſcatur obliuio. Cernimus enim furioſos ſuæ ſuorumq; dignitatis oblitos: & lethes interpretatur obliuio. Hunc fluuium ponit Virgilius apud Elyſios campos & eo illos potari quos Mercurius uult reuerti ad corpora: de quibus ſupra dictũ ẽ: ubi de Mercurio primo. Dantes uero noſter illũ deſcribit in ſummitate montis purgatorii: & ex illo dicit animas mundas & cælo dignas potare: ut obliuiſcant præteritorum malorum: quorũ memoria fœlicitati perpetuæ præſtaret impedimentum.

De Vulcano primo cæli filio quarto: qui genuit Apollinem. Cap. XVIII.

VVlcanus primus teſte Tullio ubi de naturis deorum: cælo natus eſt: de quo nil aliud reꝑitur niſi quia ex Minerua ſecundi Iouis filia: ut dicit Theodõtius: Apollinem genuerit primũ. Credo ego hunc igneum & inexhauſti uigoris hominem fuiſſe & Saturni fratrem.

¶De Apolline primi Vulcani filio. Cap. XIX.

APollo:ut Ciceroñi placet & Theodontio:filius fuit primi Vulcani atq; Mineruæ & ut ipsemet Tullius asserit ubi de naturis deoꝝ hic oium Apollinũ fuit antiqor.hunc dicit Theodõtius fuisse medicinæ artis reptoré:& primũ uiriũ herbaꝝ cognitoré:quãtũcũq; Plinius in lib.historiæ naturalis asserat chironé Saturni & Phylaræ filiũ primũ fuisse herbaꝝ uiriũ atq; medicamẽtoꝝ reptoré.

¶De Mercurio quinto Cæli filio. Cap. XX.

MErcurius qui tertius ẽ:ut ait Tullius de naturis deorũ : cælo patre & die matre natus ẽ:obscœnius tamen excitata natura:eo ꝙ aspectu proserpinæ motus sit.huic ornamenta quæ cæteris apponũtur.Dicit tamen Theodontius ægyptios uirgæ huius circũuoluisse serpenté:quod testatur Valerius martialis æpigramatũ libro septimo dicẽs:Cylenes cæliq; duces facunde minister: Aurea cui torto uirga dracone uiret.Aiunt insuper eum ex Venere sorore sua Hemaphroditũ filium suscepisse.His ꝑmissis quid sensisse ueteres fictionibus uoluerint exquiramus:& primo quid eum a cælo obscœne genitum dicant.hoc circa multa dicebat Leontius:ut prospectum cæli in terrá:& rará planetæ Mercurii apparitioné & alia huiusmodi:quæ quoniam friuola uisa sunt:eis omissis barlaæ relatum apponere libuit.Dicebat enim huius Mercurii a natiuitate nomé hermes fuisse seu hermias:cumq; ex stupro Phylonis archadis & proserpinæ eiusdẽ filiæ:in q̃ se balneáté impudicos iniecerat oculos:procreatũ:& sic satis patet quia obscœne excitata natura sit íspecta ꝓserpina:Hermetem autẽ eũ nominatũ dicit:eo ꝙ eo nato:cum de futuris eius successionibus Phylon consuluisset mathematicũ habuit pro responso eũ diuinum futurũ hominẽ & maximum diuinarũ rerum interpreté:quãobrẽ Phylon qui illũ exponi proposuerat:seruari fecit : atq; cum diligentia nutriri:eũq; uocauit hermeté:eo ꝙ hermena græce latine sonet interpres.Post hæc cũ adoleuisset: ob ruboré scelestẽ originis in ægyptũ secessit:ubi mirabiliter ꝓfecit in multis:& potissime in arismetrica geometria & astrologia:adeo ut ægyptiis cæteris præferetur:& cũ ob excellẽtiá ꝑdictorũ iam Mercurii nomen meruisset:medicinalibus operá dedit:tamque in his sublimis effectus ẽ ut nõ omisso Mercurii nomine crederetur Apollo:& longe ꝓfusius í sacris Aegyptiorũ instructus:cunctis factus est homo mirabilis:ibique seu ad eius nobilitandá originé:seu potius ad ignominiam originis contegendam:Cæli dictus ẽ filius & diei:quasi a cælo missus:& in diei luce factus conspicuus.De hoc præterea Hermes trimegistus:qui se testatur eius fuisse nepotem mẽtioné facit:eo in libro qué de idolo scribit ad Asclepium dicẽs:ꝙ esto mortuus ueniẽtes ad eius sepulchrum adiuuet & conseruet.Sed qd in hæc uelint ísignia aduertendũ:cũ aliud in planeta:aliud in medico:aliud in rhetore & aliud in mercatore:uel fure Mercurio habeant demonstrare.Dicunt ergo eũ ut præmonstratũ est ubi de mercurio primo:galero tectũ:ut per illũ cælum intelligamus:a quo & si tegamur oẽs: a medico potissime cognosci debet:circa planetarum motus uarios & corũ dispositiones & syderum speculãdo:ut per ea tanquá in humana corpora agentia:& causantia plurima:& ægritudinum causas: successus & opportuna remedia possit agnoscere:atq; ea quæ ad saluté ægrotantis necessaria monstrantur disponere. Talaria uero illi apponuntur pennata:ut per ea noscamus oportere medicum promptũ & ad remedia contingentiũ habere scientiam:ne ante ægritudinem laborans deficiar:q̃ accesserit tardi medici argumentum. Præterea ut ipsi cognoscant cum naturæ ministri sint omni alia seposita cura se debere ad necessitates uocantiũ euolare.Est illi insuper uirga quá supra diximus illi ab Apolline fuisse concessam:ut intelligatur primo: qa concessa est ab Apolline medicinæ auctore:idest a medico experto & doctore auctoritas approbantis: absq; qua nemo hercle deberet tale officium exercere.Insuper dicũt eum hac uirga ab orco pallentes euocare animas: ut appareat multos iam dudum iudicio & arte multorum medentium in morté ituros scientis medici adiutorio in uitam retentos:seu a morte:idest ab orco potius reuocatos.Sic uersa uice dum minus morborum noscuntur causæ:hac eadẽ uirga.i.auctoritate uel artificio minus congrue operato:animæ quæ stetissent emittunẽ ad tartara.i.in morté.Somnos etiá hac uirga.i.arte dat medicus persæpe in somnũ declinare nequeuntibus:& aufert in suam perniciem dormientibus nimium. Ventos insuper hac uirga medicus amouet : dũ stultas ægrotantium opiniones suasionibus & rationibus ueris amouet;auferendo timorem.Seu etiam dum uentositates uiscera in grauissimũ patientis doloré agitantes suis aut potionibus : aut remediis aliis resoluunt in nihilum.Sic & nubila tranant dũ humiditates sup̃fluas educant quasi tranantes.i.ad se trahentes a corpore languido.Serpẽs aũt ideo circũuoluitur uirgæ:ut intelligamus medicinale exercitium absq; naturali & debita discretione tendere nõ forte minus in perniciẽ q̃ saluté.Pendent.n.non minus ex aĩaduertentia medẽtis q̃ ex arte quandoq; remedia.Iubet.n.ars rubarbaro a corporibus expelli sup̃flua:qđ si debilitato nimiũ dabitur:facile uita cũ superfluis emitteẽ.& iõ circa talia & alia oĩa medẽtis plurimũ opportuna discretio: quæ per serpenté prudentissimũ alias designatur uirgæ ideo circũuolutũ ut nunq̃ absq; discretiõe exerceatur auctoritas.Qđ Hermaphroditũ genuerit dicit Pau.uerũ nõ esse.sed ideo fictũ atq; appositũ ẽ:qa primus ægyptiis qui monstruosum arbitrabantur Hermaphroditos nasci atq; tanq̃ ré præter naturá abiiciebant si quando aliqué nasci contigisset:ostẽdit qa naturali gigni ratiõe poterát:& q̃ i parte matricis susciperetẽ a fœmina.

¶De Hermaphrodito Mercurii & Veneris filio. Cap. XXI.

HErmaphroditum dicit Theodontius ex Venere filium fuisse Mercurii:qđ etiam testatur Ouid. dicens.Mercurio puerum & diua cithereide natum Naiades ideis enutriuere sub antris: Cuius erat species:in qua materq; paterq; Cognosci possent:nomen quoq; traxit ab illis &c.Ex quo insuper Ouidius fabulam recitat talem.Quod cum ida monte phrygiæ:in quo fuerat nutritus:derelicto:uagans in cariá usq; deuenisset:fontem lympidum uidit:quem Salmacis nympha incolebat:quæ cũ eũ formosissimũ uidisset:e uestigio amauit:& blandis uerbis in suam sniam trahere conata est. Tandem cũ ue/

recundaretur adolescentulus:aspernareturq; uerba nymphæ pariter & amplexus:illa simulato recessu post ue pretum latuit.Iuuenis autem putans abiisse nympham nudus fonté intrauit; quod Salmacis uidens abiectis uestibus confestim & ipsa in fonté se nudam dedit:renitentéq; tenuit.Verum cum eum inflexibilé cerneret:orauit ut ex ambobus efficeretur unus.Et factũ est:& sic qui masculus intrauerat fonté: masculus illum exiuit & foemina:& deprecatus est ut qui in ea balnerentur in posterũ hanc eandem ignominiam reportarét quod obtemptum est:fauéte precibus utroq; parente.Hermaphroditũ ex Mercurio & Venere genitum uult Albericus lasciuientem præter opportunitatem esse sermonem:qui cum uirilis eé debeat:nimia uerborum mollitie uidetur effoeminatus.Ego uero Hermaphroditũ habere utrũq; sexum ad naturam Mercurii refero:qué uenerabilis Andalo aiebat:eo q cũ masculinis planetis masculus esset:cũ foeminis aũt foemina: inferre inter cætera his quorũ natiuitatibus pérat:ni planetarũ alius obsisteret:uel cæli locus:ut utriusq; sexus cõcupiscétia teneret.Sed uolunt nõnulli altius itellexisse poetá:dicétes in matricibus mulierũ septé conceptui aptas cellulas esse:quarũ tres in dextera uteri sunt: & totidé in sinistra & una media.Ex his unaquæq; duos posse cõcipere:quátũcũq; dicat Albericus I libro de naturis animaliũ:se abortu cuiusdá mulieris aduertisse eam.c.l.filios inuicem concepisse.Ex his enim quæ in dextera sunt cum semen cõcipiunt:masculos pariũt. quæ autem in sinistra:foeminas cum uero in ea quæ media est concipitur:nascuntur utrunq; sexum habétes quos Hermaphroditas dicimus:& sic in cellula tanquam in fonte utriusq; sexus lucta est.& dum uincere conatur uterq; ne alter succumbat:efficitur:ut utriusq; uictoriæ uestigia uideantur.Sic rata manet oratio: ut si quis fontem illum intrauerit:semiuir exeat illum.Sane longe aliter sensisse poetantes existimo.Est enim Salmacis cariæ fons celeberrimus:qui ne hac labe pollutus appareat:& purgare fontem:& quicquid dederit fictioni causam:libet apponere.Est igitur ut Vitruuio eo in uolumine:quod de architectonica scripsit:placet: fons cui salmacis nomen est in caria:haud lõge ab alicarnaso claritate præcipuus:& sapore egregius: circum qué barbari olim:carii.s.& lelegæ habitabant:quia Nyda & a Reuania archadibus:a quibus ibi Troezé cõmunis deducta Colonia:pulsi ad montana fugere:& latrociniis atq; discursionibus omnia infestare coepere. Sed cũ de colonis archas unus lucri tractus auiditate prope fonté tabermá meritoriá edidisset:quasi aq bonitas coeptis suis esset præstatura fauorem.factũ est ut tam aquæ delectatione q̃ cibi opportunitate nonnũquá barbari immanes delcéderét in tabermá.& consuetudine paulatim barbarié ponere:& græcorũ mollioribus moribus atq; humanioribus adhærere inciperent: donec ex ferocissimis mites uiderentur effecti.Et quũ mansuetudo respectu ferocitatis uideatur foemina; dictum est ut qui illo uterentur fonte effoeminarentur.

¶ De Venere magna.vi.Cæli filia. Cap. XXII.

VEnus magna:ut ubi de naturis deorũ scribit Cic.Cæli fuit filia & Diei.cum præter hanc tres alias fuisse demonstret.hanc primá omniũ asserit extitisse.Attamen cũ figméta plurima circa ueneres indistincte comperiantur:his sumptis quæ ad hanc spectare uidebũtur:reliqua reliquis relinquemus.non qa huic adaptari nõ possint omnia.sed post q̃ aliis attributa sunt; illis dum de eis sermo fiet apposuisse decentius est.Huius igitur ante alia filium fuisse amoré geminũ uoluere;ut testatur Ouidius dum dicit.Alma saue dixi geminorum mater amorum &c.De patre auté dissentiunt:cum dicát alii ex Ioue genitum.alii ex Libero patre:sic & gratias:quas huius etiam dicũt filias.dicunt insup huic Cingulũ esse qd' Ceston nominant:quo cinctam eam asserũt legitimis interuenire nuptiis.Alii uero coniunctionibus maris & foeminæ dicunt absq; cingulo interesse.& insuper dicũt summe Solis pgenié habere odio:propter adulteriũ eius cũ marte ab eo Vulcano patefactum.Addunt præterea in tutelam eius esse colũbas.& cum eidé currum tribuant:illum a cignis trahi uolunt:myrtumq; arborem illi sacram faciunt:& ex floribus rosam. Post hæc etiam dicit Theodotius eam in domo martis furias hospitio suscepisse:seq; eis familiaritate iunxisse. Et ut plurimũ de reliquis diis faciunt:eam multis appellát nominibus:utputa Venerem Cythercam: Acidaliam: Hesperæ:Luciferum:& Vesperuginem.Et ut si qua alia sunt omiserim ad sensum præcedentium ueniamus. Sane quoniá uel omnia uel fere omnia prædicta a fingentibus:a proprietatibus Veneris planetæ sumpta forte sunt:quid de eisdem astrologi sentiant:ante alia apponendum censui:ut facilius sumatur ex dictis poetantiũ intellectus.Et quoniam alias Albumasar secutus sum & uenerabilé Andalo:iuxta eorum sententiam eius fere mores & potentiam:seu circa quæ uersetur describam.Volunt igitur Venerem esse foeminam complexione flegmaticam atq; nocturnam:acutæ meditationis in compositionibus carminũ:periuria ridenté: mendacé:credulam:liberalem:patienté:& leuitatis plurimæ.honesti tamen moris & aspectus:hilaré:uoluptuosam: dulciloquá maxime:atq; aspernatricé corporæ fortitudinis:& animi debilitatis.Est huius isuper significare pulchritudinem faciei:& corporis uenustaté;rerumq; omniũ decoré.sic & usum preciosorũ unguentorũ aromatũ fragrátiũ:aleaꝝ ludos:& calculorũ seu latronum:ebrietates præterea:& comessatiões: uina mella & quæcunq: ad dulcediné & calefactioné pertinere uidentur.æque omnis generis fornicationes atq; lasciuias & coitus multitudiné:magisteria circa statuas & picturas:sertorum compositiones:& uestiũ indumenta:auro argentoq; contexta:delectationé plurimam circa cantum & risum:saltationes fidicinas:& fistulas: nuptias & alia multa.sed eis omissis ad auferendam fictionis corticem ueniamus.Filiam eam dicunt Cæli & Diei.& cum de planeta intelligant:non incongrue.Nam quia Cælo uidetur infixa:& cum eo mouetur: ab eo uidetur producta.Diei uero dicitur filia a claritate sua:qua cæteris astris fulgidior est.Eam geminum amoré peperisse non caret mysterio.Ad euidentiam cuius existimandũ est:ut aliquando consueuit dicere uenerabilis Andalo:deum patrem omnipotentem dum omnis mundi machina ab eo fabricata est;nil fecisse superfluũ aut cõmodo carens animalium futurorũ.Sic & supercælestia corpora tam grandia:tam lucida:tam ordinate suo se & alieno motu mouétia non solũ ad ornatum qué nos fere ob crebram ispectionem flocci facimus:

condidisse credendum est. Sed circa īferiora illis plurimum potestatis dedisse; ad hoc scilicet ut eorum motu atq; influentia anni uoluentis uariarentur tempora: gignerentur mortalia: genita nascerentur: & alerentur nata: atque in tempore deducerentur in finem. Nec hanc mixtim atque confuse corporibus iniunctam debemus arbitrari potentiam: quinimmo unicuique proprium constituisse officium: & circa quæ eius uersaretur auctoritas distinxisse: uoluisseque omnia seinuicem secundum plus & minus coniunctionum atque reliquarum uirium pro uarietate locorum ad opus in finem deducendum intētum mutuis uicissitudinibus iuuare: & inter alia concessa pluribus ut testantur effectus; Veneri planetæ asserebat idem Andalo fuisse concessum quicquid ad amorem; amicitiam: dilectionem: coniunctionem: societatem: & unionem inter animalia spectare uideretur: & potissime procreationem prolis spectantia: ut esset qui segnem forte naturam in sui continuationem atque ampliationem urgeret. & iccirco causari ab ista hominum uoluptates concedi potest. quo concesso egregie finxere poetæ: qui eius amorem seu cupidinem filium fuisse dixere. Sed quid illum geminum dicit Ouidius aduertendum. Credo ego amorem tantum unicum esse. sed hunc totiens & mutare mores: & nouum cōgnomen patremque acquirere: quotiens in diuersos sese trahi permittit effectus. Et hinc Aristotelem reor triplicem designasse propter delectabile: & propter utile. & ne discordes Aristoteles & Ouidius uideantur: forsan ex duobus ultimis unum tantum faciebat Ouidius: cum etiam delectare minus honeste uideatur utilitas. Verum quoniam tractatus talis potius spectat ubi de amore uel cupidine mentio fiet: ad reliqua ad Venerem pertinentia ueniendum est. Dicunt igitur eam gratias peperisse: nec mirabile; quis unquam amor absq; gratia fuit? Quæ quare tres & alia ad ea spectantia commodius infra ubi de eis ratio apponetur. Cingulum Veneri quod uocauere Ceston: insuper esse dixere: quod illi minime datum a natura fuerat: nec a poetis fuisset: nisi sanctissima atq; uenerāda legum auctoritate illi fuisset appositum: ut aliquali coertione uaga nimis lasciuia frenarentur. Quid enim ipsum sit ceston in iliade describit Home. dicens. ἠ καὶ ἀπὸ στήθεσφιν ἐλύσατο κεστὸν ἱμάντα ποικίλον ἔνθα δέ οἱ θελκτήρια πάντα τέτυκτο. Intellectus est iste. Et a pectoribus soluit Ceston cingulum uanum ubi sibi uoluntaria omnia ordinata erant. ubi certe amicitia atque cupido atque facundia: blanditiæque furatæque licet studiosæ scientium: circa quod si rite considerentur in eo descripta satis circa coniugium contingentia uidebimus. Dicit enim ibi cupidinem esse ut intelligatur sponsi sponsæq; ante nuptias desiderium. inde amicitiam: quæ quidem ex commixtione & morum conuenientia oritur atque in longum trahitur: Si uero dissonent mores: inimicitiæ: iurgium despectio & huiusmodi nasci uidimus aliquando. Facūdia autem q̄ opportuna sit paret liquido. nam per eam affectiones panduntur cordis: amantium mulcentur aures: sedantur litigia: quæ sæpissime inter cōiuges oriuntur: & ad tolerantiam emergentium etiam animantur. Sunt & in eo blanditiæ quæ habēt animos attrahere & ligare: iras comprimere: & alienatum amorem etiam reuocare: quarum sunt tam grandes profecto uires: ut non solum ab eis capiātur ignari: sed etiam ut ipsemet dicit Homerus hæ furatæ sunt sæpissime sapientibus intellectum. Hoc cingulum dicit Lactantius uti nos ante diximus Venerem non ferre nisi ad honestas nuptias. & ob id omnem alium concubitum: eo q᷑ ad eum ceston delatum non sit: incestum uocari. Quod Furias in domo Martis hospitata sit & eis familiaris effecta: hanc ob causam dictum reor. Sunt enim inter signa cælestia ut dicebat uenerabilis Andalo: duo; quæ marti ab astrologis domicilii loco attributa sunt. Aries scilicet & Scorpio. in quam harum domorum illas Venus duxerit non habemus. sed si in arietem duxerint initium ueris per arietem designari credo: cum tunc uer incipiat quando sol arietem intrat. Circa quod tempus animalia cuncta in concupiscentiam inclinantur: ut dicit Virgilius. In furias ignesq; ruunt. Nec solum bruta; sed etiam mulieres: quarum complexio utplurimum frigida & humida est: agente ueris temperie in calorem & Venerem acrius excitantur. Quæ quidem excitatio nisi frena rubor iniiceret uerti in furiam uiderentur. Sino feruores iuuenum: qui nisi legum auctoritate sopirentur: seu potius coercerentur: in pestiferos profecto furores excederent. Et sic bene in domum Martis a Venere deductæ sunt furiæ: eisque familiaris effecta est: inquantum immoderata efficitur & effrenis. Si in Scorpione duxisse uolumus: quoniam ueneniferum atq; fraudulentum est animal: intelligo nonnunquam amantium amaritudines anxias modicæ mixtas dulcedini: ob quas sæpissime miseri adeo uexantur ardentes: ut in seipsos gladio: laqueo: præcipitioq; furentes uertantur: seu ob susceptas iniurias: lusis amoribus uel mutatis: ob iuramenta frustrata: ob fraudes compertas; ob mendacia: ex quibus aut desperatione torquentur: aut in rixas & homicidia furiosi præcipitātur. & sic a Venere in Scorpionem susceptæ sunt furiæ. Venerem exosam Solis prolem habere: a consequentibus ex amore illecebri sumptum puto. Nam ut inferius legetur; ubi de Sole Hyperionis filio: producit sol formosissimos homines & mulieres: quorum pulchritudo proculdubio trahit inspiciētium mentes in concupiscentiam sui: & qui tracti sunt uariis artibus persæpe trahentes trahunt; quod quidē Veneris opus esse creditur. Hi quippe innumeris subiiciuntur periculis. nam dum in libidinem suam paribus deueniunt uotis. alii occiduntur. alii lætali persequuntur odio. alii ex ditissimis in extremam efferuntur inopiam: & nonnullæ splendidum pudicitiæ decus turpi atq; perpetua denigrauerunt īfamia. Et ut alia plura sinam: ignominiose occubuere postremo. & sic patet liquido Venerē Solis prolem uetusto odio infestare: & mellitis uenenis suis opprimere. Columbas insuper eius in custodiam posuere: quod taliter contigisse legitur Lasciuientibus in campis Venere & Cupidine in contentionem deuenere: quisnam. s. ex eis plures sibi colligeret flores: uidebaturq; alarum suffragio: plures Cupidinem collecturum: quamobrem uidit cupido Peristeram nympham in adiutorium Veneris surrexisse: qua indignatus causa eam in columbam transformauit ilico. Venus autem transformatam in tutelam cōfestim assumpsit: & inde subsecutum est columbas semper Veneri attributas. Huic autem fabulæ sensus talis præstari uidetur. Dicit enim Theodontius Peristerā

apud corinthios origine inſignem fuiſſe puellam:& longe magis notiſſimam meretricem.& ideo hic Venus
agens dici poteſt in periſteram patientem:agentis autem impreſſio in patientem amor eſt:cuius agitata ſtimu
lis uirgo adhæſit Veneri:ideſt coitui:qui fere agentis eſt finalis intentio:ſi forſan ob id uinci poſſet infeſtans
cupido.uerum cum talis appetitus actu potius accendatur quã extinguatur eo deuenit ut nõ eſſet unius amã
tis contenta ſolatio:ſed more columbæ:cuius moris eſt ſæpiſſime nouos experiri amores: in plurium deue
nit amplexus:quam ob cauſam ab ipſo cupidine:ideſt luxuriæ ſtimulo in columbam uerſam uoluere poe
tæ.Periſtera uero græce latine columba ſonat.Quæ quidem columbæ eo Veneri in tutelam datæ ſunt: quia
aues ſunt coitus plurimi & fere fœtationis continuæ:ut per eas crebro coeuntes Veneri obſequentes intelligã
tur.Nam hi ueniunt in tutelam alicuius qui nondum opportuna ſibi facere cognouere:& tutore habito agẽ
da eius mandato conficiunt.Sic & libidinoſi ſub tutela Veneris eſſe dicuntur. quia ſemper in laſciuias mer
guntur Venere imperante. Currus autem ideo Veneri deſignatur:quia ſicuti cæteri planetæ per ſuos circu
los circumagitur motu continuo .ꝙ a cygnis eius trahatur currus duplex poteſt eſſe ratio:aut quia per albe
dinem ſignificant lauticiam muliebrem:aut quia dulciſſime canant & maxime morti propinqui ut demon
ſtretur amantum animos cantu trahi:& ꝙ cãtu amantes fere deſiderio nimio morientes paſſiones explicent
ſuas.myrthus autem Veneri dedicata eſt:quia ut ait Rabanus a mari dicta eſt : quia naſcitur in littoribus.&
Venus in mari dicitur genita:ſeu quia odorifera ſit arbor & Venus odoribus delectaꝰ:Seu qa huius arbo
ris odor credatur a nonnullis uenerea ſuadere.ſeu ut phyſici dicunt:eo ꝙ ex ea multa mulierum commoda
fiãt:ſeu quia ex baccis eius aliquod compoſitum fiat per quod excitatur libido:ac etiam roboratur:quod ui
detur teſtari ſuturius poeta comœdus:dum Digonem meretricem inducit dicentem.Myrthinum mihi af
fers quod Veneri armis occurſem fortiuncula &cæ.Roſa uero ob id illius flos dicitur:quia ſuauis ſit odoris.
Nominum eius plurium hæ poſſunt rationes oſtendi. Dicitur primo Venus:quam ſtoici uanam rem inter
prætantur quaſi uoluptatem abominantes.& hoc intelligendum eſt eam uanam rem a ſtoicis dici inquantũ
ad illecebrem partem illam libidinum & laſciuiarum declinet . Epicuri uero Venerem bonam rem expo
nunt uti uoluptatum profeſſores.nam circa uoluptatem ſummum exiſtimant bonum conſiſtere.Cicero au
tem dicit Venerem dici quod ad omnia ueniat:quod quidem non incongrue dictum eſt cum amicitiarum
omnium a quibuſdam dicatur cauſam præſtare.Citherea autem ab inſula Cithera ſeu a Cithereo mõte : in
quibus potiſſime coli conſueuerat denominata.Acidalia autem dicta eſt:ſeu ab acidalio fonte qui in orcome
no boetiæ ciuitate eſt Veneri atq; gratiis ſacer:& in quo arbitrabantur olim inſipidi gratias Veneris peſſide
quas lauari.Seu quia curas iniciat. Nouimus enim quod curis amantes repleat:& græci acidas curas uocant.
Heſperus autem proprium planetæ nomen eſt apud græcos:& maxime dum poſt Solem occidit:& inde etiã
ueſper dictus:ut per Virgilium patet:Ante diem clauſo componet ueſper olympo. Varro autem uult ubi de
origine linguæ latine eam ab hora in qua apparet:ueſperuginem appellari.nam Plautus ſic etiam illam uo
cat dicens.Neque iugula neq; ueſperugo neq; uergiliæ occidunt &cætera. Lucifer autem latine dicitur cum
apud græcos ut aſſerit Tullius ubi de naturis deorum phoſphoros appellatur quaſi lucem afferens. & hoc
quando ante ſolem aut auroram in oriente cernitur tanto ſplendore coruſca:ut etiam de ſe merito Lucifer
appelletur.Hanc & nautæ & idiotæ Dianam perſæpe uocant:quia diei uideatur prænuncia.

De ſecunda Venere Cæli ſeptima filia & matre Cupidinis. Cap. XXIII.

VEnerem ſecundam plures Cæli uolunt fuiſſe filiam:non tamen ritu genitam quo gignuntur om
nes : ex qua recitatur . Saturnum ſcilicet in Cælum ſeuiſſe patrem ; & falce ſumpta ei abſcidiſſe
uirilia : & in mare abieciſſe.quorſum autem ceciderint : non habetur . Falcem uero haud longe
a promontorio lilibei ſiculi deiectam aiunt : nomenque dediſſe loco drepanum : eo ꝙ ſic græ
ce falx dicta ſit. Teſticuli uero deiecti quacunque in parte maris deciderint : ſanguinem emiſere : ex quo;
& maris ſpuma hanc procreatam Venerem uoluere : ac etiam a maris ſpuma denominatam quæ græce
aphrodos dicitur : quoniam ſic & hæc dicta eſt . Macrobius autem in libro ſaturnaliorum : Venerem ex
ſanguine teſticulorum Cæli natam dicit : ſed maris ſpuma nutritam . Dicunt inſuper ut Pomponius Mel
la refert accolæ palepaphos Cyprici oppidi tui ſereniſſime rex penes eos Venerem ſic natam in terras
primo emerſiſſe : & quod ob nudam & perſæpe natantem eam fingant:quod & noſtri etiam quandoque te
ſtantur poetæ.dicit enim eius in perſona Ouidius : Et diis adde tuis aliqua eſt mihi gratia ponto . ſi tamen
in medio quondam concreta profundo ſpuma fui : gratumque manet mihi nomen ab illa.& cætera.Et Vir
gilius. Neptunnum ei dicere ſcribit . Fas omne eſt cytherea meis te fidere regnis . Vnde genus ducis &cæte
ra . Huic præterea dicunt roſas eſſe dicatas : & quod marinam geſtet manibus concham . Sic & ex ea & Mer
curio hermophroditum natum uolunt & ex ea ſola Cupidinem . Multæ quidem fictiones ſunt . ſed ex eis ta
lis poteſt exprimi ſenſus.Nam pro Venere hac:ego uitam uolupruoſam intelligo:& in omnibus ad uolupta
tem & libidinem pertinentibus cum ſuperiori unam & eandem eſſe & ſic etiam uidetur uelle Fulgentius. ex
ſanguine autem teſticulorum a Saturno deſectorum ideo natam : quia ut ex Macrobio ſumi poteſt : cum
chaos eſſet tempora non erant . Nam tempus eſt certa dimenſio quæ ex cæli circuitione colligitur : & ſic a cæ
li circuitione natum tempus:& inde ab ipſo carones natos : qui & cronos eſt:quem nos Saturnum dicimus;
eumque ſemina rerum omnium poſt cælum gignendarum de cælo fluerent:& elementa uniuerſa quæ mũ
do plenitudinem facerent ex illis ſeminibus fundarentur:ubi mundus omnibus ſuis partibus atque mem
bris perfectus eſt:certo iam tempore finis eſt procedẽdi de cælo ſemina:& ſic genitalia a Saturno.i.tempora

decisa uidentur:& in mari deiecta:ut appareret gignendi atq; propagandi facultatem: quæ per uenerem assumenda est in humorem translatam coitu maris & fœminæ mediante: qui per spumam intelligitur. Nam uti spuma ex aquæ motu consurgit: sic & ex confricatione uenitur in coitum: & uti illa facile soluitur: sic & libido breui delectatione finitur. Seu ut placet Fulgentio φ concitatio ipsa feminis spumosa sit:& ideo marinam dicimus spumam ob salsedinem sudoris emucti circa coitum:seu φ ipsum spuma salsum sit. Sic ex humiditate nata Venus:hæc a spuma maris:idest salsedine humiditatis nutrita:idest aucta: donec in finem cepti operis deducta sit. Sane uidendum quæ hæc sit humiditas:ut clarius origo huius Veneris enodetur. Fulgentius igitur uult ubi ab aliis dicitur Saturnum cælo Iouem Saturno genitalia abscidisset: & sic suam exponit opinionem. Dicit enim Saturnum græcæ cronos nuncupari:quod tempus latinæ:cui uires abscisse salce: idest fructus qui in humoribus uiscerum uelut in mare proiiciuntur:ex quibus dicit necesse sic procreari libidinem. Nec dubium ea ex humiditate procedit Venus:quæ ex cibo potuq; procedit:cum raro ruant in libidinem ieiunantes:& tunc procedit maxime quando cibi potusq; calor uires mouet:& suscitat naturales. Et uere in mari nascitur:scilicet in gurgite salso sanguinis calefacti:& eiusdem ebulientis spuma: idest pruritu nutritur:cum eo tepescente libido deficiat. Falcem autem nonnulli uolunt apud Drepanum fuisse deiectam ut ostendatur sicuti falx aliquid operata est circa ueneris originem:sic & abundantia frugum: ex quibus demũ cibaria componuntur:plurimum etiam operetur:quæ quidem habundantia est:& alia incitatoria multa apud insulam Siciliæ: in qua & Drepanum ciuitas est. Ego autem reor huius particulæ & nomen oppidi: & littoris formam:quæ falci similis est:fabulæ causam tribuisse. Quod autem ciues Paphos apud se e mari emersisse Venerem uolunt:bona cum pace maiestatis tuæ rex optime dicturus sum:quod nisi te æquum etiã maximis rebus noscerem:non auderem. est autem Cyprus insula uulgata phama:seu cælo agente:seu alio incolarum uitio:adeo in uenerem prona ut hospitium officina: fomentumq; lasciuiarum atq; uoluptatũ oĩum habeatur: quã ob causam paphiis concedendum est. primo apud eos ex undis Venerem emersisse. Verũ hoc potius ad hystoriam q̃ ad alium sensum pertinere ex Cornelio Tacito sumi potest: qui uelle uidetur Venerem auspicio doctam:armata manu conscendisse insulam:bellumq; Cynaræ regi mouisse:qui tandem cum fuissent concordiam cum Venere:ut ipse rex Veneri templum construeret:in quo eidem ueneri sacra ministrarent:qui ex familia regia & sua succederent. Confecto autem templo sola animalia masculini generis in holocaustum parabantur:altaria uero sanguine maculari piaculum cum solis præcibus:igneq; puro illa adolerent. Simulachrum uero deæ nullam humanam habere dicit effigiem:quinimo esse ibidem cõtinuũ orbẽ latiorẽ initio: & tenuem in ambitu ad instar metæ exurgentem:& quare hoc nullam haberi rationem. Nuda autem ideo pingitur:ut ad quid semper parata sit ostendatur. Seu quia nudos qui illam imitantur persæpe faciat: aut quia luxuriæ crimen:& si in longum perseueret occultum. tandem dum minus arbitrãtur obscœni procedit in publicum omni palliatione remota. Vel potius:quia absq; nuditate cõmitti non possit. Natantem autem ideo Venerẽ pingunt:ut infœlicium amantium amaritudinibus immixtam uitam procellis agitatam uariis:& eorum naufragia crebra demonstrent. Vnde & Porphyrius in epigrãmate dicit:Nudus egens Veneris naufragus in pelago. Sed longe melius in cistellaria Plautus dicit enim. Credo ego amorem primũ apud homines carnificinam cõmentum. Hanc ego de me coniecturam domi facio:ne foras quæram: qui oẽs homines supero atq; anteoo cruciabilitatibus animi. Iactor crucior:agitor:uexor ui amoris totus miser. Exanimor:feror:differor: distrahor: diripior: ita nullam mentem animi habeo:ubi sum ibi non sum:ubi non sum ibi est animus: ita mihi omnia ingenia sunt quod iubet non iubet iam id continuo. Iam amor lassum animi ludificat fugat agit:appetit:raptat retinet:iactat largitur:quod dat non dat deludit modo:quod suasit dissuadet:quod dissuasit id affectat maritimis modis mecum experitur:ita meum frangit amantem animum: &c. Equidem bene fluctuabat in salo Veneris homo iste. Sed nos ad reliqua:illi rosas in tutelam datas aiunt: eo φ rubeant atq; pungant:quod quidem libidinis proprium esse uidetur:nã turpitudine sceleris erubescimus: & conscientiæ peccati uexamur aculeo:& sicut per tempusculum rosa delectat:paruoq; temporis lapsu marcet:sic & libido paruæ breuisq; delectationis:& longæ pœnitentiæ causa est:cum in breui decidat:quod delectat:& quod officit uexet in longum merinam concam maribus gestat:ut per eam Veneris ostendantur illecebra. toto enim adaperto corpore refert iuba conca miscetur in coitum.

ℂDe cupidine Veneris filio. Cap. XXIIII.

c Vpido:ut Simonidi poetæ placet Seruio teste:ex Venere sola natus est: de quo cum alibi plura dicenda ueniant satis erit mentionem fecisse tantũmodo.

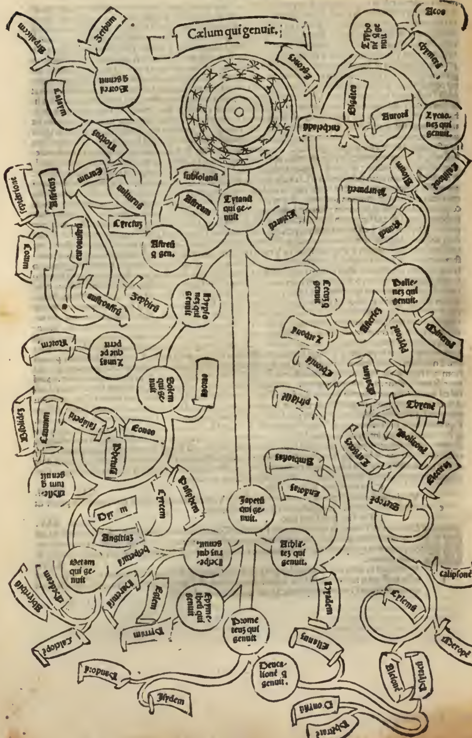
ℂDe Toxio. ix. Cæli filio. Cap. XXV.

TOxius:ut ait Plinius in libro naturalis hystoriæ:Celio affirmante:filius fuit Cæli:eumq; dicit Leutei ædificii:exemplo ab hyrundinibus sumpto inuentorem. nondum enim construxerat architecti palatia:ex quo patet eum industriosum & antiquum fuisse hominem:& merito cæli:idest claritatis filium.

Cap. XXVI.

c Vpererant ex filiis cæli Titanus Iuppiter secũdus Oceanus & Saturnus; quorum eo φ amplissima esset posteritas uisum est:ut huic libro tertio fiat finis:& Titanum quarto seruare uolumini. Iouẽ quinto & sexto. Oceanum septimo: Saturnum octauo reliquisq;.

IN QVARTO TITAN DATVR ET TITHANIA PROLES.

¶Genealogiæ deorum gentilium. Liber quartus. Prohœmium.

FLuctuabar adhuc ſplēdide princeps circa Paphum oppidum tuum Veneris infauſtæ deſcribens illecebras:cum ecce quaſi æoli carcere fracto omnes in pelagos prodeuntes ſæuire uenti cœperunt:& io cælum ſurgere fluctus impetu impulſi maximo:eoq; repellente in profundum uſq; demergi herebum. Quidum aſcenderent & mergerentur:iterum flatuſq; illos ualido ſpiritu ex tranſuerſo conſtringerent:ſtupidus ego & ſemiuictus nouitatis horrore: quid nam tam repentinæ tempeſtati cauſam præſtitiſſet:excogitans fere abſorptus ſum. Tandem eius crebro inuocans ſuffragium:qui ex nauicula piſcatoria ad ſe uenientem periclitantem Petrum manu ſuſtulit:nunc dextrorſum:nūc ſiniſtrorſum deiectum lembum:quibus poteram uiribus regens eo uſq; fere naufragus deductus ſum:ut ex alto cernerem non aliter q̄ ſi diruptus ferreis ditis muris diſiectus uinculis Titanis antiqui immanem aduentare prolē:ſtilo cœpti operis exigente ſcribendam:nouiq; antiqui maris eiuſdem memor eam in tumultum tam grandem hoſtes ſuos ſuſcitaſſe deos. O quas in ſuperbiam ſuam in medio periculi excitauit iras. O quotiens Iouis fulmina non ſolum laudaui ſed etiam iploraui. O quotiens cathenas atq; ſupplicia augeri deprecatus ſum. Sed quid tandem? poſtq̄ aliq̄diu non aliter q̄ ſi in olympum rediuiui inſultaſſent.unde mugitu maximo ſonuere omnes:quæ uehementes uenti ſuſcitauere procellas:ut arbitror iubente deo:cui ſoli oia parent aquaꝝ reſedere montes:& ſi æqua tranquillitas ſacta non ſit:tamen nauigabile deuenit mare:q̄obrem a Cypro ſeparatus in ægeum ueniens:a longe cœpi ingentia mirabundus proſpectare corpora:adhuc fulminibus exuſta:& inſermo pallore atq; caligine turpia & longo cathenaꝝ circuitu preſſa:adeo ut nō abſq; difficultate noia ex ſemeſſis elicerem deſcripturus:ea tamen quæ nouiſſe potui huic apponentur cum ſucceſſoribus ſuis uolumini. Attamen ne deficiam is ſaciat qui populo iſrael Iordanem aperuit tranſeunti.

¶De Titano cæli filio.viii.qui genuit filios multos:ex quibus hic.xiiii.noiantur:quoꝝ primus Hyperion. ſecūdus Briareus.tertius Ceus.q̄rtus Typhon uel Typheus.q̄ntus Encheladus.ſextus Aegeon.ſeptimus Aurora.octauus Iapetus.nonus Aſtreus.decimus Alous.undecimus Palenes.duodecimus Rūchus.xiii.Purpureus. xiiii.Lycaon. Genuit præterea gygantes:quoꝝ noia non habemus. Cap. I.

DE cælo ætheris & diei filio ſatis in præcedenti uolumine dictum eſt: uerum cum eius explicetur proles aiunt Titanum eius & Veſtæ fuiſſe filium theologi ueteres:ut in libro diuinaꝝ inſtitutionū teſtatur Lactan. cuius fuiſſe coniugem Terram Demogorgonis filiam Theodontius aſſerit:ex qua plures ſuſcepiſſe filios in ſequentibus apparebit:quos omnes quinta luna natos uidetur Virgilius: dum dicit/Tum luna.ſ.quinta:partu terra nephando Oetum iapetumq; creat ſeuumq; typhoea. Et coniuratos cælum reſcindere fratres: & cætera. De hoc enim Titanum multa referuntur fabuloſa:inter quæ quod potiſſimum eſt aiunt eum cum filiis aduerſus Iouem deoſq; reliquos bellū habuiſſe:eiſq; cælum conātes eripere montes montibus ſuperimpoſuiſſe ſibi ſternentes iter ad illud:eos demum ad iis cæſos & fulminibus interemptos:atq; apud inferos cathenis religatos & morti damnatos perpetue:ut in.vi.æneidos ſatis conuenienter oſtendit Virgilius: Latentia ſub hac fictione & hyſtoriam continent:& moralem ſenſum naturali mixtum quod ad hyſtoriam pertinet uerba de ea quæ in ſacra leguntur hyſtoria apponentur ad litterā.dicit.n.ſic.Exin Saturnus uxorem duxit Opim:titan qui natu maior erat poſtulat ut ipſe regnaret:ubi Veſta mater eorū & ſorores Ceres atq; Ops ſuadent Saturno ut de regno non cedat fratri. Ibi Titan qui facie deterior eſſet q̄ Saturnus:iccirco & quod uidebat matrem atq; ſorores ſuas operam dare ut Saturnus regnaret:conceſſit eis ut is regnaret. Itaq; pactus eſt cum Saturno uti ſi quis liberorum uirilis ſexus ei natus eſſet ne quem educaret. Id eius rei cauſa fecit ut ad ſuos natos regnum rediret. Tum Saturno filius qui primus natus eſt eum necauerunt. Deinde poſterius nati ſunt gemini Iuppiter atq; Iuno. Tum Iunonem Saturno in cōſpectum dedere: atq; Iouem clam abſcondunt:dantq; eum Veſtæ educandum celantes Saturno. Item Neptunum clam Saturno Opis parit:eumq; clanculo abſcondit. Ad eundem modum tertio partu Opis parit geminos Plutonem & Glaucam. Pluto latine dictus eſt Diſpiter:alii Orchum uocant. Ibi filiam Glaucam Saturno oſtendunt: plutonem cælant atq; abſcondunt. Deinde Glauca parua emoritur. Nec multum poſt hæc ſequitur in eadem hyſtoria. Deinde Titan poſtq̄ reſciuit Saturno filios procreatos atq; educatos eſſe:clam ſe ſeducit ſecum filios ſuos qui Titani uocantur:fratremq; ſuum Saturnum atq; Opem comprahendunt: eoſq; muro circūegit & cuſtodiā his appoſuit. Poſt hæc paucis interpoſitis ſequit̃. Iouem ad ultimū cū audiſſet patrem atq; matrem cuſtodiis circūſpectos atq; in uinculo cōiectos ueniſſe cū magna cretenſiū multitudine: Titanūq; atq; filios eius expugnaſſe:parētes uinculis exemiſſe: patri regnū reddidiſſe atq; ita in cretam remeaſſe. Hæc Lactā. ex hyſtoria ſacra: quæ q̄ uera ſint quaſi eadem referens edocet Sybilla Ericthrea. Viſo ſenſu hyſtoriali circa reliquos pauca dicenda ſunt:& primo quid ſibi uelint hunc cæli dicentes filium atq; Veſtæ:quod præter hyſtoriæ ueritatē de quocūq; mortali arbitror dici poſſe. Nā terrenū corpus & cæleſtē habemus aīam ex q̄bus cōſtat hoiem eſſe. Sed hic altiori uerboꝝ uolumie extollit̃ ab uniuerſo mortaliū grege:& nuncupat̃ Titan:quod ut placet Lactantio:idem q̄d ultio ſonat. Supra.n.oſtenſum eſt Veſtam terrā eē:& terram irritatā ira deoꝝ in ultionē ſuā peperiſſe Titanes. Et quoniā ubi de fama demōſtratū eſt:q̄ ſit ira deoꝝ:ob quā terra irritata eſt: & q̄liter terræ filii in ultionē matris cōſurgāt. Satis eſt hic dicere terra hūc tantū ex ægregiis illis uiris fuiſſe q opibus conatus extendere phamā:& mortē ſuperare ſuā. q̄d aut illi Terra coniunx fuerit:p hoc intellige huius hois & cuiuſcūq; alterius huic ſimilis ingentem animū quo ſibi terram ſubigit uti uir uxorem:eiq; dominat̃ ſaltem

Gigātes orti quinta luna

animo si possessio desit. Ex hac enim uolunt eũ multos genuisse filios: qđ quidem etiã ostendit hystoria: & si etiã possibile sit nõnullos ob cõuenientiã moꝝ sibi ut reliqs attributos esse secundũ absconditũ: sensum nulli dubiũ esse debet: qn multi fuerit olim: & hodie sint ĩsignes uiri: q eius eo ꝙ primus describitur filii dici possunt. Insuper dicunt hos claros fuisse hoĩes: & aduersum deos habuisse bellũ: ut aduertamus: quoniã ex magnanimitate ad superbiã facilis sit transitus. & ob id plurimũ dõ minus considerate magnates agunt ex gloriosissima uirtute indetestabile uitiũ cadunt. & tunc steriles efficiuntur. i. absq; fructu uirtutis: & ut intelligamus titanis filios fuisse tales quinta luna natos dicunt. Veteri eni superstitione creditũ est: qcqd qnta luna nascere tur sterile atq; dãnosum fore. nec dubium elatos esse dãnosos: eo ꝙ belloꝝ sint semen: per quæ euacuant agri colonis & ciuitates & desolantur regna. Dicunt præterea eos habuisse cum diis bellũ: qđ & magnanimes habent & superbi. Magnanimes. n. bonis operibus similes diis effici conantur. Superbi aũt se quod minime sunt extimantes uerbo: & si possent opere ipsum ueꝝ deũ calcare satagunt. ex quo fit ut deiiciantur & redigantur in nihilũ. Est tamẽ aduertendũ duplex ab hoĩbus bellũ cũ superbis habitũ: quoꝝ unũ fuit istud quo iuppiter liberauit parentes occisis Titanis filiis. Aliud uero fuit cũ gygantes qui & Titanis dicuntur filii uoluerunt ioui cælum eripere: & tunc montes montibus imposuere: quod postea ubi de gygantibus exponetur.

¶ De Hyperione primo Titanis filio qui genuit solem & lunam. Cap. II.

Hyperionẽ Titanis & terræ fuisse filiũ Theodon. & Paulus uoluere: de quo nil aliud credo legi: nisi quia solẽ genuerit & lunam. Arbitror tamen eũ magnæ pẽminentiæ hoĩem fuisse: & hoc tã a significato nõis quod super oĩa sonat q̃ a nominibus filioꝝ tam claris.

¶ De Sole Hyperionis filio q genuit horas q̃s loco unius filiæ pono: & sic prima genuit Eonas: q̃s æque loco filiæ unius scribo: & sic secũda. iii. Phetusam. iiii. Salempetii. qntam Dircen. sextã Miletũ. septimã Pasiphem. octauam Octã. nonam Cyrcem. decimam Anginam. Cap. III.

Solem Hyperionis fuisse filiũ uulgatissima phama est: ex qua tamen matre: nõ cõstat. Hũc dicũt nõ solũ patri & fratribus aduersum iouẽ non fauisse: sed iouis partes secutũ: q̃ ob cãm post uictoriã currũ coronã & aulã: & alia multa ĩsignia a ioue obtinuisse: q oĩa in sequentibus plene explicabunt. Hũc ego credo suis tpibus clarissimũ fuisse hoĩem: & uere magnanimẽ. & ob id dictũ non fauisse fr̃ibus: sed ioui: qa nõ supbus: q̃obrẽ adeo illi fuit phama ꝑpitia ut in eũ a poetis oẽ decus delatũ sit: qđ uero soli deferendũ est. Nec aliter de eo q̃ de uero Sole ut plurimũ locuti sũt. Sane qm̃ hic fere nulla ad hoĩem spectãtia apponi uidet: de Sole planeta loquemur. Finxerunt igitur eũ ante alia regẽ: & forte fuit: eiq; regiã designauere aulã: de qua Ouid. in maiori uolumine li. ii. Regia solis erat sublimibus alta colũnis. & ĩfra p. xvii. uersus. Descripta uero aula Ouid. maiestatẽ regiã ꝑceresq; describit dicẽs: Porpurea uelatus ueste sedebat: infra p septẽ uersus designata regia maiestate currum eius describit dicens. Aureus axis erat themo aureus aurea sũmæ Curuatura rotæ: radioꝝ argẽteus ordo: Per iuga chrisoliti positæq; ex ordine gẽmæ. Clara repercusso reddebãt lumĩa phœbo: &c. Nec post multũ idem scribit equos. Interea uolucres Pyrous Eous & Ethon Solis equi quartusq; phlegon humilibus auras. Flãmigeris iplent pedibusq; repugnacula pulsant: &c. Huic insup regi coronã insignẽ. cxxxii. lapidibus præciosis: ut Albericus ostẽdit: ĩposuit. Eiq; dicũt aurora ueniente ab horis currũ parari & eqs adnecti. Hunc ꝑterea multoꝝ filioꝝ patrẽ uolũt: ex qbus aliquos ueros fuisse possibile est: dũ eum hoĩem fuisse dicamus: & nõnullos etiã rõne cõuenientiæ morũ attributos: si solem planetã dixerimus. Prætereaq ut aiunt philosophi in rebus ꝑcreandis tantæ potentiæ est: ut pater oĩs mortalis uitæ habeat. Inter alia ex quadã singulari potentia dũ in natiuitate alicuius hoĩs cæteris supcælestibus corporibus ꝑualet eũ formosissimũ: amabilẽ: facie alacrem: atq; splendidũ: moribus insignẽ & generositate ꝑducit conspicuũ. Eum sil'r multis uocant noĩbus: per quæ satis apparet de Sole planeta non de hoĩe intellexisse poetas. Nũc qđ dicta uelint explicandũ est. Dicunt eũ primo hyperionis natũ: qđ concedendũ est. Diximus eni supra hyperionẽ idem sonare qđ super oĩa: & sic hic pro uero deo accipiet: qui cũ oĩa ex nihilo creauerit: solus pr̃ dici potest Solis: cũ ipse solus sit super oĩa. Post hæc regia huic tam splendida iõ designata est: ut ĩtelligamus per apposita in eadẽ opere huius ex potentia attributa cuncta cõsistere: eumq; oĩum curam gerere. cui inter alia ꝑpinquiora circũposita sunt tẽpora: & tempoꝝ q̃litates ut ĩtelligat eũ motu suo descripse oĩa: esto aliquos fuisse dies ante eũ in principio Pentateuci scribat Moyses: Quos arte sua illa fecit: qui cũcta creauit. Nõdũ isto creato: nec eidẽ potestate aliq̃ attributa. Postq̃ uero creatus est uolente creatore: suo motu tempora describit: & describit oĩa: & horas: & diẽ & mensem & annũ & sæcula: ut in sequẽtibus latius apparebit. Sic & motu suo q̃litates tẽpoꝝ facit esse diuersas: cuidã dans frondes & flores: alteri segetes: tertiæ maturos præbet fructus: & frondes incipit auferræ: ultimæ rigorẽ frigoris & niuis canicię. Currus aũt illi tum lucidus apparatus indefessam eius atq; ꝑpetuã cũ indeficiente lumine circa orbẽ terraꝝ uolubilitatẽ ostendit: qui rotarum q̃ttuor est ut descripta iam q̃ttuor tpa sua fieri circuitione designet: sic & illi q̃ttuor equi ut per eos q̃litates diurnæ circuitiõis ostendat. nã Pyrous q primus est pingit & in tpe rubeus: eo ꝙ primo mane agẽtibus uaporibus a terra surgentibus sol oriẽs rubeat. Eous q secũdus est cũ albus effigietur dicit splendidus: eo ꝙ exhalatus sol iã dissolutis uaporibus splendẽs sit. Ethon aõt tertius rubens: sed in croceũ tendens ardens exponitur. nã sol iam cæli mediũ tenente lux eius corusca est: & cũctis uidetur feruidior. Phægon ante q̃rtus ex croceo colore tendit in nigrũ & in tpe terrã amans ostendens aduesperascente die solẽ terram petere. i. occasum. Hos tamẽ equos Folgẽ. Esto cum eisdẽ significatiõibus alter noiat: uidelicet Erithreum Actheona: Lampos: & Philegeũ. Per coronã autẽ. xii. lapidũ ostẽdit Alberi. longa dicacitate. xii. cæli signa ĩtelligi debere p q̃ mortaliũ igenia eũ anno quolibet discurrere iuenere. His ꝑdictis supest de noĩbus soluere globum: ex qbus eo ꝙ nõnulla cũ qbusdã aliis diis hẽat cõia: illis reseruatis ubi de diis talibus de his q ad eũ solũ spectare uidet: q

breuius fieri poterit exponet̃. Vocat̃ ergo primo sol: eo ꝙ inquãtũ planeta solus ẽ ut testari uidet̃ Macro. dicẽs. Nã & latinus eũ q tãta claritudĩe solus obtinuit Solẽ uocauit: Et ĩ thimæo dicit Plato ubi de speris. ut aũt ꝑ ipsos: octo circuitus celeritatis & tarditatis certa mẽsura & sit & noscat̃ deus in ambitu supra terrã sideꝝ lumẽ accẽdit: quẽ nũc solẽ uocamus. Insup hũc Tul. ubi de repu. uocat pricipẽ atq; ducẽ dicẽs. Deinde subitus mediã terræ regionẽ Sol obtinet dux & priceps & moderator luminũ reliquoꝝ: mẽs mũdi & tẽperatio tanta magnitudine ut cuncta sua luce lustret & cõpleat. Sup qbus uerbis sic ait Macro. sup somnio Scipionis. Dux ergo qa oẽs luminis maiestate ꝑcedit. Priceps. qa ita eminet ut ꝓpterea ꝙ talis appareat sol uocet̃. Et post pauca sequit̃. Mẽs mũdi appellat̃ ita ut physici eũ cor cæli uocauerunt. Inde nimiꝝ ꝙ oia q̃ statuta rõne ꝑ cælũ ferri uidemus diẽ nocteq; & migrãtes iter utrãq; ꝓlixitatis breuitatisq; uices & certis tꝑibus æq̃ utriusq; mensurã. Deĩde ueris clemẽte tẽperiẽ. Torridũ cãcri & leonis æstũ: mollitiẽ autũnalis auræ: ui frigoris iter utrãq; tẽperiẽ. Oia hæc solis cursus & rõ dispẽsat. Iure ergo cor cæli dr̃ ꝑ quẽ fiũt oia q̃ diuia rõne fieri uidemus. Est & hæc cã ꝓp quã iure cor cæli uocet̃ qđ natura ignis: sꝑ in motu ꝑpetuo agitata est. Solẽ aũt ignis ætherei fontẽ eẽ dictũ rettulimus. Sol ergo in æthere qđ ĩ aiali cor: cuius ista natura ẽ: ne unq̃ cesset a motu: aut breuis eius quocũq; casu ab agitatione cessatio mox aial interimat. Hæc Macro. Ex qbus satis ꝑcipi põt: eũ existimasse. Solẽ reꝝ oium cãm. Losias ĩsup eũ appellat: ut ait Macro. cenopides qđ ab occasu ad oriẽtẽ tẽdẽs circulũ facit obliquũ. Phœbus ẽt nũcupat̃ & potissime a poetis qđ a spẽ atq; nitore dictũ ẽ. Alii dicũt phœbus qa nouus eo ꝙ mane quolibet nouus uideat̃ aborizõte cõsurgere. Lycus ẽt nũcupat̃: & ut aliq dicũt a Licio templo deli. Macro. ostẽdit Cleantẽ aliã rõnẽ reddere dicẽs. Cleantes lyciũ Apollinẽ noiatũ scribit: ꝙ ueluti lupi pecora rapiãt: ita ipse quoq; humorẽ rapiat radiis. Soconias ut idẽ dicit Macro. a *Syriis* ẽt Sol appellatur a fulgore. s. radioꝝ: quos uocãt comas aureas solis. sic & argitorosus ꝙ nascẽs per sũmũ orbis ambitũ ueluti arcus quidã figurat̃ alba & argentea specie: ex quo arcu radii in modũ emicant sagittarũ. Imbricitor ꝙ lumen eius exoriens amabile amicissima ueneratione oculoꝝ. Sol dictus est: quia sic a physicis estimatur. Dicitur & horus quasi magnus uel gygas maximus qdẽ est: ut ipsi uidere possumus: & hoc illi nomẽ est apud ægyptios. Vocatur insuper aliis noibus pluribus: ut per Macro. patet in saturnaliorum li.

¶De Horis filiabus Solis & Cronis. Cap. IIII.

HOras Solis & Cronis dicit Theo. fuisse filias: & ab eo denoiatas: eo ꝙ horus ipsæ ab ægyptiis appellet̃. has Homerus dicit equos & currũ in tꝑe parare soli: & diei uenire uolẽti cæli portas apire. Filias ego ideo Solis dici puto: & Cronis: qđ est tẽpus: eo ꝙ solis progressu ex certa tꝑis dimensione fiant. Equos aũt & currũ soli parari ab eis ideo fictũ est: qa eis sibi uicissim succedentibus nox labitur & dies accedit: in quẽ sol tanq̃ in præparatũ sibi uehiculũ a successione horarum progredit̃: in cuius ꝓgressionis initio horæ diei aduenienti cæli portas. i. lucis ortum aperire uidentur.

¶De Eonis filiabus Solis. Cap. V.

EOnas dicit Theodõ. plures eẽ sorores Solis & cronis filias corpibus ingẽtes: & sub Iouis collocatas pedibus. De his ego nunq̃ alibi legisse memini: nisi forsan has uelit intelligi sæcula cũ Eon græcæ latinæ sæculũ iterꝑtet̃: si de sæculis dixisse uelit hæc ꝓfecto certa & lõga tꝑis dimẽsiõe a solis motu cõficiunt̃: hæc supra mõstrauimus a Claudii. in antro æternitatis fuisse descripta. de q̃titate uero sæculi plurimũ iter se discrepauere ueteres. Dicebãt enĩ aliqui: ut Cẽsorius in li. quẽ de natali die scripsit ad Cerellũ: ab his potissime: q rituales ætruscoꝝ sequebant̃: hoc modo descripta sæcula: ut aliquo supeꝝ. s. ostẽto initiaret̃ sæculũ: eo usq; ꝓtẽderet̃: donec aliud supuenire ostẽtũ: qđ finis eẽt ꝑteriti & sequẽtis initiũ & sic nõ certo: aut determinato annoꝝ numero cõstare uidebat̃ sæculũ: qnimo aliq̃do longũ: & nõnunq̃ breue cõtingere. Post hæc ostẽdit alios aliter arbitrari dicẽtes id spaciũ tꝑis eẽ qđ efflueret iter unã celebrationẽ ludoꝝ sæcularĩũ & alterã subsequentẽ: ex quo etiã tꝑis inæq̃litas sequæret̃ ꝑ maxima. Postremo multis recitatis opiniõibus dicit. & ciuile romanoꝝ sæculũ centũ annis solaribus terminari. Quod ego memini sæpissime a uenerabili Andalo eodẽ finiri spacio. Erãt ĩsup qui uellẽt idẽ esse sæculũ & ætatẽ: qđ non est uerũ: esto aliq̃do scribãt ĩproprie ueteres sæculũ pro ætate. Aetas enĩ: si eo mõ sumpserimus: quo sanctoꝝ describũt litteræ: ac etiã poetaꝝ multa in se cõtinẽt sæcula. Quod uero sub iouis pedibus sæcula designent̃: puto fieri: ut ĩtelligamus solius ueri dei ĩperio tꝑa labi: eiq; soli diuturnitatẽ cognitam eorũdem: & quæ in eis futura sint: nec ab hoc discrepat Claudiani descriptio: qui illa dixit in antro æternitatis manere: cum in ipsa trinitate ꝑsonaꝝ: & unica deitate tantũ cõsistat æternitas: & sic quicqd in æternitate cõsistit in deo sit necesse est.

¶De Phætusa & Salempetii tertia & q̃rta filiabus solis. Cap. VI.

PHætusa & Salẽpetii nymphæ siculæ filiæ fuere Solis & Nereæ: ut in odyssea scribit Home. dicens has in Sicilia solis seruare greges: a qbus Vlysses a Cyrce ꝓhibitus est. Circa quã ꝓhibitionẽ talis ab Home. fabula recitat̃: ꝙ cũ uenisset ab ĩferis rediturus in patriã Vlysses a Cyrce ꝑmonitus ẽ: ꝙ postq̃ cũ sociis ultra Scyllã & caribdim ĩ siciliã deuenisset & coperisset greges solis seruari a Phætusa & Salẽpetii filiabus suis: ab eis oino cũ sociis abstineret. nã si quis ex eis comederet occideret̃: Ad quos cũ postergatis aliis periculis fessus cũ sociis deuenisset Vlysses: factũ est ut ibidẽ euriloci cõsilio ꝑnoctarent: sed mane mutatis uentis abire nequiuere: & cũ ibidẽ longius credito detinerent̃ ĩpellente ciboꝝ penuria dormiente Vlysse: & Euriloco suadẽte: a sociis Vlyssis in greges itũ est: & ex eis sedata fames. Verũ eis discedẽtibus graui agitati tẽpestate: ad ultimũ a Ioue fulminati periere oẽs: Vlysse excepto q ex gregibus nõ gustauit. Huic fabulæ talis potest sensus exhiberi. Calor & humiditas. i. sol & nerea: quæ nympha est: syluas & pascua gignunt: q̃ duæ sũt nymphæ Solis & Nereæ filiæ. haꝝ altera ꝑstat umbras: altera uero gregibus uictum: & sic seruantes sunt greges solis: q ex oĩ uiuẽte conficit̃: aĩa uegetatiua. s. & sensitiua. ope. n. suo nascunt̃: & tegmine:

atq; uictu prædictaꝝ custodū seruant̃. esse tamẽ hos greges in Sicilia dicit Home. nõ tamẽ ꝗ alibi nõ sint: sed ibidẽ ob ingentẽ reꝝ abundantiã: & cæli tẽperiẽ plus uigoris uideant̃ habere delitiæ q ob corruptos loci mores ẽt magis q̃ alibi lũt pestiferæ. Ab his ois rõnalis aĩa ꝓhibet̃. Sane tamẽ ne eis ĩmoderate fruat̃: ne in mortẽ deueniat: aut uitã quæ sit morte deterior: qđ totiẽs cõtingit: quotiẽs habenis appetitui datis i lasciuias mergimur: qđ iam apud siculos fecere plurimi: q enerues facti post gustatis delitiis nõ sufficere laboribus. Verũ Eurilocus. i. blãda sensualitatis ꝑsuasio: dormiente Vlysse. i. rõnis robore: auidos sensus in greges. i. in delitias emittit: ex quo libidinibus soluti maris fluctuãtis. i. mũdi huius labores ferre nequere: & sic iouis fulmine. i. iusto dei iudicio: in mare deiecti periere. i. in amaritudines & miserias mortalis uitæ anxiati & incogniti defecere. Vel ꝗ forsan contigisse potuit: cum in Siciliam deuenisset Vlysses: & ibidem ab aduerso detineret̃ tempore: eo non curante adeo socii eius cibo potuq; & mulieribus soluti sunt: ut reintrantes mare opportuna negligerent & sic naufragium facerent: quod non solum Vlyssi contigisse legimus: quinimo & Hannibali poeno strenuissimo bellorum duci: cuius milites cum nulli longi atq; difficillimi itineris ex Hispania in Italiam transcendentes labores superasse nequissent: capuanæ delitiæ attriuere.

¶ De Dirce Solis. v. filia: & Lyci regis coniuge. Cap. VII.

DIrces solis fuit filia Lyci regis Thebaꝝ cõiunx: in quã sicuti cæteras Solis filias Venerẽ sæuisse dicit Fulg. de qua talis fert̃ historia. Stuprata per uim Anthiopa Nictei regis filia ab Epapho: ut placet Lactã. seu a ioue: ut plures uident̃ arbitrari: a lyco rege Thebaꝝ marito suo abdicata ẽ: & insup in ducta Dyrces: quæ ilico suspicata ne forte lycus Anthiopã in suã reuocaret gratiã: & sic ea reassumpta dimitteret̃: ipsa ĩpetrauit a uiro ut posset illã in uiculis detinere. Quæ cũ ex ioue prolẽ geminã suscepisset partus adueniẽte tpe: ab eo uiculis liberata est: & clam in Cytheronẽ montẽ aufugit: ibiq; peperit Amphionem & Zetũ: quos expositos pastor qdã pro suis aluit: Qui cũ adoleuissent a matre cogniti: & sui generis certiores facti facile in Dyrcem irritati sunt: & in matris ultionem surgentes lycum occiderunt regem: & dyrcem tauro indomito alligauerunt: qui dũ eam traheret: miseratione deoꝝ auxiliũ implorauit: quoꝝ subsidio in fontẽ sui nois haud lõge a Thebis mutata est: & sic Veneris satiauit irã. Qđ aũt in hac historia fabulosum est explicabit̃ facile. Anthiopã a ioue tpe partus liberatã a carcere dicit Theo. iõ fictũ: qa cũ uideret̃ dyrci ob tumidũ Anthiopæ uterũ satis sui adulterii testimoniũ apparere: & ob id eã uiro arbitraretur odiosam: merito ultro eã reliqt. Dyrcẽ aũt mutatã in fontẽ satis cõprehẽdi põt tã ob perditũ regnũ q̃ ob supplicii illati pœnã eã in multas solutã lachrymas. Fuisse autem solis filiam ideo dictam: qã aut sic de facto fuit eam alicuius insignis uiri sic nominati fuisse filiam: aut ob insignem eius pulchritudinem Solis filiam uociratam.

¶ De Mileto Solis. vi. filio: q genuit Caunũ & Biblidẽ. Cap. VIII.

MIletus ut testat̃ Ouid. Solis fuit filius. Theo. autẽ dicit istum Solis Rhodii filiũ: & Pasiphes fuisse fratrem. Hunc tamen in minoẽ senem uolentem insurgere bello perterruit iuppiter: quã ob cãm in lesbon abiit: & ibi ciuitatem: quã militenem ex suo nomine dixit: cõstruxit. Verum postea imutatis litteris ex militene militena dicta est. Post hæc cum Cyane nympha menandri fluminis filia se imiscuit: & ex ea suscepit filios duos: Caunum: scilicet & Biblidem.

¶ De Cauno & Biblide filiis mileti. Cap. IX.

CAunus & Biblis filii fuerũt mileti ex Cyane nympha suscepti: ut testat̃ Ouid. di. Hic tibi dũ sequitur patriæ curuamina ripæ Filia menãdri totiens redeuntis eadẽ. Cognita Cyane ꝑstanti corpore nympha Biblida cũ Cauno ꝓlem est enixa gemellã &c. Et qa nil præter cõe ambobus de his legit̃ de ambobus scribere inuicẽ uisum est. Legit̃ ergo Caunũ speciosissimũ fuisse iuuenẽ: & a Biblide sorore ĩsausto amore dilectũ: uenere in prolẽ Solis irata agẽte. Sane cũ Biblis fratri flãmas execrandæ libidinis detexisset: ipse aspnatus detestãdã sororis cõcupiscẽtiã fugã sumpsit. Inq; pegria ponit noua mœnia terrã. Infœlix aũt Biblis cõsesti secuta ẽ eũ. & postq̃ Cariã lyciãq; & lelegas pagrauit labore atq; dolore uicta consedit: & spreta sese dedit in lachrymas: ex quo factũ est ut in fontem Nayadũ beneficio misera uerteret̃: ut dicit Ouid. Sic lachrymis cõsumpta suis phœbeia Biblis Vertit̃ in fontẽ: q nũc quoq; uallibus illis Nomẽ hẽt dñæ: nigraq; sub ilice manat &c. Figmẽtũ aũt satis patet: qa a fletu cõtinuo fons lachrymis manãs uisa est.

¶ De Pasiphe. viii. Solis filia & minois coniuge. Cap. X.

PAsiphes Solis fuit filia: ut Senecæ poetæ tragœdia percipit̃ carmĩe aientis in Tragœdia Hippolyti. Quid ille rebus lumẽ ĩfundẽs suũ m̃ris parẽs &c. Verba qdẽ nutricis sũt loquẽtis ad ĩsanã amore Hippolyti Phœdrã Pasiphes filiã. Theo. aũt dicit: nõ fuisse filiã Solis Hyperionis: sed Rhodii. Fuit hæc minois Cretẽsis cõiunx: & uacãte minoe bello aduersus megarẽses & athenienses ob occisum Androgeũ filiũ ab irata Venere ĩ Sobolẽ Solis ĩsausti amoris flãmas suscepit: amauitq; speciosissimũ taurũ ĩ cuius cõcubitũ Dedali artificio uenisse dr̃: & ex eo suscepit quẽ mediũ hoium mediũq; tauꝝ pepit. Alii uero aliã amoris huius cãm describũt aiẽtes: ꝗ cũ orasset minos ĩ bellũ ꝓgressurus patrẽ ut dignũ se sacrificaturo sibi ꝑpararet hostiã: euestigio illi ꝑparatus ẽ taurus: formositate cuius captus minos illũ armẽtis suis ꝑfecit ducẽ: alio cõsecrato: ex quo iratus iuppiter egit: ut illo absente reseruatus diligeret̃ a cõiuge. & hĩc uolũt minoẽ ob cõmissũ facinus nõ ausũ ĩ cõiugẽ sæuire. Qđ ãt Pasiphes filia Solis ex tauro cõcepit: uult Ser. taurũ hũc scribã minois fuisse sic nolatũ: eũq; ĩ domo Dædali cũ Pasiphe coisse. & filiũ ex ea suscepisse. & tãdẽ geminos peperisse: quoꝝ alteꝝ ex minoe cõceptũ notis apparebat. alteꝝ uero ex tauro æque ĩdicãtibus signis. & cũ de secũdo nõ eẽt certa fides: noĩe ad utrũq; spectãte parẽtẽ minotauro. s. ĩposito enutritus ẽ. Ego aũt longe altiorẽ sensum sub hac fabula tegi reor. Existimo qdem uoluisse ueteres ostendere qualiter uitiũ bestialitatis causaret̃ in nobis hac rõne. Pasiphẽ speciosissimã fœminã & Solis filiã: credo aĩam nostrã ueri solis. i. Dei

omnipotentis a quo creata est filiã: omni pulchritudine innocentiæ splendidam. Hæc coniunx efficit Minois regis legulatoris. i. rõni humanæ iungit: quæ suis legibus eam habet regere atq; in rectum iter dirigere. Huic inimicatur Venus. i. appetitus concupiscibilis qui sensualitati adherens semp rõnis est hostis: cui si adhæserit aia a rõne superetur necesse est: a qua semota: facile a blanditiis & suasionibus carnis se trahi permittit: & sic præcipitẽ se fert in concupiscentiã tauri a Ioue dati: ut sibi ex eo Minos sacrũ conficiat: quẽ ego thaurũ sentio mundi huius delitias prima facie pulchras & delectabiles a deo rõni concessas: ut ex ea moderamie certo uitæ nostræ opportuna ministret. Nam dum his debite utimur rite ex eis deo sacrum cõficimus. Sane dum eis iudicium sensualitatis sequentes abutimur: aut abuti desideramus in bestialem concupiscẽtiam deuenimus: & Thauro tunc obscœne anima iungitur in lignea uacca: dum artificio ingenii nostri naturalibus præter naturæ leges innitimur. Et sic ex appetitu illecebri & adoptione nephariæ uoluntatis causatur & nascitur Minotaurus. i. bestialitatis uitium. Huius autem Minotauri hominis & tauri formam esse finxere: eo q̃ tali uitio laborantes intuitu primo uidentur homines: si opera autem prospectemus: & abscondita introrsum desideria tales esse bestias cognoscemus. Clauditur autem hic labyrintho carceri circuitionũ pluriũ ĩplicito. & hoc, iõ: qa fortissimũ atq; ferocissimũ & furiosum esset aial. In quo ostendit eum humano pectori infandis desideriis intricato: & q̃ eo impellẽte fortem atq; ĩmanem præstemus animum dum infaustum aliqd audemus: quod nisi pro uoto perficiamus confestim in furiam declinamus. Hinc insuper a Theseo ab Ariadna prædocto occiditur. i. a prudenti uiro: cui uiriditas: quã per Ariadnam accipio: eo q̃ Andres græcæ uir sonet latine. ostendit detestabile tam scelesto uitio subiacere: & quibus armis etiam conficiendum sit.

De Oeta Colchoꝝ rege Solis filio octauo: q genuit Medeã & absyrtiũ & Calciopẽ. Cap. XI.

OEta Colchoꝝ rex: ut Home. i odyssea testat: Solis fuit filius & Persæ filiæ Oceani. Tullius aũt ubi de na. deo. eũ ex Asterie sorore Latõæ susceptũ dicit: quã Asteriẽ uidet idẽ Tul. dicere ab eo occisam. Dicit. n. sic. Quid Medeæ rñdebis: q duobus auis sole & oceano: & pre matricida ꝓuocata ẽ. Hũc clarũ ea tẽpestate fuisse regẽ testat antiqtas cũ permaximũ illi regnũ fuisse describat Sene. tragœdus in tragœdia Medeæ ad hũc nouercales insidias fugiẽs deuenit frixus Athamãtis filius cum aureo uellere: q̃ sibi fatale ab oraculo sentiens Oeta diligentissime seruabat: ne eo ꝑdito priuaret regno. Qui tamẽ a Iasone spoliatus est & regno pulsus. Verũ etiã senex ab eadẽ in regnũ reductus est. Dicit Theo, hũc Oetam non fuisse filiũ Solis Hyperionis: sed eius qui apud colchos maximus fuit & regnauit ibidem.

De Medea Oetæ regis filia: & Iasonis coniuge. Cap. XII.

MEdea Oetæ regis fuit filia ex Ipsea cõiuge: ut satis patet per Ouidii carmen dicentis: Nõ erat Oetes ad quẽ despecta rediret. Nõ ipsea parẽs &c. Huius Medeæ grãdis recitat historia quãdoq; fabulis mixta. Aiũt eni ante alia: qđ ex Apollonio sumptũ est: qui de argonautis librũ scripsit Iasonẽ a Pelia patruo missum Colchos uenisse: & comiter ab Oeta susceptũ Medeæ uirgini placuisse. in quã Venus irata uti in cæterã Solis prolẽ: oẽs a filio amatorias iniici flãmas fecit: quæ amãs cũ pericula nosceret dilecti iuuenis euntis ad uellus aureũ assumendũ miserta eius: habita sui cõiugii sponsione: eũ docuit: quo pacto illud absq; ꝑiculo posset surripere: eoq; subrepto una secum fugã arripuit: traxitq; fugæ comitem absyrthium: seu Egyaleũ paruulũ fratrẽ: quos cũ sequeret Oeta: ut eis spaciũ fugæ præstaret: in insula: q in faucibus Phasis a scelere ab ea perpetrato thomitania: exilio Ouidii Nasonis postea nobilitata: per quã oportebat Oetã sequentẽ transitũ facere puerũ Absyrthiũ obtruncauit: articulatimq; diuisum passim ꝑ agros disiecit: ut patrẽ sisteret ad colligẽda filii mẽbra. Nec ꝑmeditatio fefellit infaustã. nã sic factũ est. dũq; orbatus pater flens mẽbra collegit nati: & funeralia peregit: abiit illa cũ raptore. Et post lõgas secũdũ quosdã circuitiões in Thessaliã deuenit: ubi ꝑcibus Iasonis Esonẽ patrẽ annositate decrepitũ i robustiorẽ retraxit ætatẽ. Et cũ Iasoni duos filios peperisset in Peliæ mortẽ suas filias armauit. Tandẽ quacũq; ex cã factũ sit a Iasone abdicata ẽ: & Creusa Creontis regis Corinthioꝝ filia despõsata: qđ cũ ægerrime ferret: excogitata malitia filios suos: q̃si ad placãdã sibi nouercã cũ donis in scrineolo clausis misit: qđ a Creusa nõ ante aptũ est q̃ per oẽm regiã flãma euolauerit igens: a qua cũ ipsa Creusa regia oĩs exusta est: cũ iã pueri ꝑmoniti euasissent. Veꝛ cũ in eam iratus Iason irruisset sumpturus ex tam impio facinore pœnas: eo uidente Trux fœmina filios trucidauit innocuos: & maleficiis suis sublata Athenas abiit: ubi Aegeo iã senescẽti coniugio iuncta est: Pepitq; ei filiũ: quẽ ex se Medũ uocauit. Sane cũ Theseo redeunti ex lõginqua atq; diutina expeditiõe ab egeo icognito ꝑ eiusdẽ manus uenenatũ parasset poculũ: & illud idẽ ab egeo filio iã cognito sublatũ uidisset: fuga Thesei euitauit irã: & tandem nescio quo pacto iasoni reconciliata una secũ in Colchos rediit: patrẽq; senẽ & exulẽ Iasonis uiribus in regnũ restituit. Esto grauis Cælius: ut in de mirabilibus mũdi refert Soli. dicat eã a Iasone bitrote sepultã: & medũ eius filiũ iperasse Marsis populis italis. his ergo ornata facinoribus Medea locũ apud græcos primo: q melius eã cognouisse debuerãt. Deinde apud romanos cõperit: ut pro dea susciperet: atq; sacris honoraret ab eis: ut liquido testatur Macro. quæ aũt huius in historia fictiones contextæ sunt ubi de Esone: & Pelia: & Iasone scribet: quoniã ad eos spectare uident: passim ubi opportunũ uidebitur: aperietur.

De Absyrthio & Calciope filiis Oetæ. Cap. XIII.

ABsyrthius & calciopes frater & soror filii fuerunt Oetæ regis colchoꝝ. nam de Absyrthio testatur Tul. ubi de naturis deoꝝ dicens. Quid huius. s. medeæ Absyrthio fratri: qui est apud Pacuuium Egyaleus. &c. De Calciope autem dicit Ouid. in epistolis. Non erat Oetes ad quẽ despecta rediret. Non ipsea parens Calciopesq; soror &c. De hac Calciope nil repperi aliud legi nisi q̃ coniunx fuerit Phryxi: eiq; peperit Cycoꝝ filiũ. De Absyrthio autem seu Egyaleo iam supra dictum qualiter a sorore sit cæsus: a quo sunt qui dicant flumen illud colchorum Absyrthium de pueri noie nuncupari.

De Cyrce filia Solis. Cap. XIIII.

Cyrces malefica mulier: ut Homerus testat in Odyssea: filia fuit Solis & Persæ. quo aūt pacto Colchos reliquerit: & in Italiā uenerit: nusq̃ legi. cōstat tamē eā habitasse haud lōge a Caieta cāpaniæ ciuitate: in quodā monte olim insula: q cyrceus ab ea in hodiernū usq; diem dictus est: Circa quē adhuc aiunt incolæ rugire leones: ferasq; alias: quas ex hoibus cantato carmine fecit. De hac autē sic scribit Virg. Diues in accessos ubi solis filia lucos Assiduo resonat cantu tectisq; superbis Vrit adoratā nocturna in lumina cedrū Arguto tenues percurrens pectine telas Hic exaudiri gemitus iræq; leonū Vincla recusantū: & sera sub nocte rudentū Setigeriq; sues atq; in præsepibus ursi Sæuire: ac formæ magnorū ululare luporū. Quos hosum ex facie dea potētibus hærbis Induerat cyrce in uultus ac terga ferarum &c. Homerus autem in odyssea dicit Vlyssem errantem cum sociis ad hanc deuenisse: ut cum socios eius omnes mutasset in feras: eum a Mercurio p̄doctū mutare non potuisse: qnimo ab eo exterrita socios eius omnes in homines reformasse: eumq; per annū ibidem tenuisse: ac peperisse ei Thelegonū filiū: & nōnulli superaddunt Latinū Laurentū postea regē & demū eum prædoctū multis dimisisse. Refert præterea de hac ꝙ amauerit Glaucum marinū deū: & quoniā ipse Scyllam nymphā amaret zelo percitā fontē: in quo nympha lauari consueuerat infecisse uenenis: quāobrem dum illum intrasset nympha repēte a marinis canibus usq; ad inguina absorpta in marinū monstrum uersa est. Insuper dicit ꝙ a Pico rege spreta eo ꝙ Pomonā amaret eum in auem sui nois transformasse. nunc autem qd sub his fictionibus sentiendū sit uideamus. Theo. harum rerum solertissimus idagator dicit hanc Solis Hyperionis filiam non fuisse: sed eius qui apud Colchos regnasse credit. sed ideo huius credita: qa ut dicit Seruius: formosissima fuit mulier & meretrix famosa: quod contigisse fingunt ob ueneris odium in prolem Solis: de quo odio ĩfra patebit: ubi de Venere: Audiri feras mugiẽtes in circuitu montis est: qa dum iter ĩgentia atq; prærupta saxa rupes: & cauernas: quorum mons circūdatus est: maris unde uentorum impetu efferuntur: & demū retrahuntur: & superuenientibus illidunt: & hincinde franguntur: fit de necessitate rumor dissonus: & nunc mugitui nunc rugitui similis: & hunc se fingunt audire leones aprosq;. Quod aūt herbis aut cantato carmine in beluas hoies transformaret: hoc uidetur a multis concedi possibile magicis illusionibus: dum pharaonis magos suis artibus fecisse credimus: q̃ faciebat Moyses uirtute diuina. dū hoies in Arcadia lupos fieri: dū apuleū in asinū permutatū. Sed ego potius credo hāc formositate sua multos in dilectionē sui traxisse mortales: qui sese ut eius mererentur gratiā: quæ meretricū absq; pecunia conseq non potest: illecebris uariis: ut dona portarent. miscuisse: & sic eas induisse formas quæ officiis cōgruebāt: quas Vlysses. i. prudēs hō nō ĩduit. Hanc post hæc amasse Glaucum ideo dictū puto: qa secundū qd aliqbus placet: & potissime Leontio: Glaucus idē sonat qd terror. & quoniā terribile sit audire mugitus aquarū circa cyrceū: ut supra dictum est: & ipse terror ibidē consistat assidue uidet a Cyrce: idest a loco illo cyrces amari. ꝙ autē Glaucus amauerit Scyllam ob eandem cām dictum est: eo ꝙ apud Scyllam idem a mugitu maris sit terror assiduus: & sic cum ibi moretur assidue uidetur Scyllā diligere. ꝙ Scylla infectis aqs a marinis canibus usq; ad inguina rapta sit: ab effectu sumpsit fictio cām. Est enim scylla scopulus secus fretū Siculum aquis supereminēs: adeo ut medius aquas exire uideatur: & ab aquis medius occupari: & cum totus sit præruptus & cauernosus ubi continue maximo cum impetu mare fluat & refluat: dū cauernas illas intrat: & demū se retrahit: ad istar canum latrantium sonum emittit: & sic scopulus a marinis canibus rapi dicitur: quæ autem ad Picum spectant: in sequentibus scribetur: ubi de Pico. Ego autem cyrcem hanc Oetæ fuisse sororem non credo: cum diu ante troianum bellum Colchida fuerit Cyrces. Hæc autem contemporanea: sed conuenientia nominum: & forsan artium ex duabus unam fecisse potuerunt.

De Angitia Solis filia. Cap. XV.

Angitiā seu Ageoniā Theodontius dicit Cyrcis fuisse sororem & Solis filiam: & haud lōge ab ea in agro campaniæ moratā: sed melioribus artibus operatā. de qua non in oibus cū eo concordans grauis Cælius asserit eam Cyrcis fuisse sororem & uicinia Fucini lacus occupasse: & ibidē salubri scientia aduersus morbos incolis deseruisse. q̃obre diem claudens dea ab eisdē habita est. Macro. aūt in lib. saturnaliorum libro: hanc Angeroniam deam uocat: dicitq; illi apud Romanos. xii. calen. Ianuarias ferias celebrari: eiq; a pontificibus in sacello uolupiæ sacrum fieri. Verius autem Flaccus ideo dicit eam Angeroniam appellari: ꝙ angores & sollicitudines animarum propiciata depellat. Addit insuper Masurius simulachrum huius deæ ore obligato atq; signato in ara uolupiæ collocatum: & ob id quod quis suos dolores anxietatesq; dissimulat beneficio patientiæ in maximam oblectationem deueniat. Sane Iulius Modestus huic sacrum fieri dicit: eo ꝙ Populus Romanus morbi qui anginia dicitur: uoto præmisso liberatus sit. Cur autem Solis sit credita aut dicta filia medendi ars causam dedisse potuit.

De Luna Hyperionis filia. Cap. XVI.

Lunam: ut ad Hyperionis prolem redeam: eiusdem Hyperionis fuisse filiam & Solis sororem uulgatissimū est. de hac ueteres multa senserūt. illi quippe ante alia Bigam dixere cōcessam: eo ꝙ aduersus patruos cum Ioue sensisset: eaq; curru uti testatur Accius poeta in baccis dicens. Almaq; curru noctiuago phœbe &c. Et Virg. Iāq; dies cælo cōcesserat almaq; curru Noctiuago phœbe mediū pulsabat olympum &c. Hanc Bigam dicit Hisidorus ubi de ethimologiis a duobus æquis trahi: quorum alter albus: alter uero niger est. Eam præterea a pane Archadiæ deo dilectam dicit Nicander poeta: & lanæ cādidæ munere in suos deduxisse concubitus: quod & Virg. in georgicis asserit dicens. Munere sic niueo lanæ si credere dignum est Pan deus Archadiæ captam te luna fefellit. In nemora alta uocans: nec tu aspernata uocantem &c. Insuper & eam dilectam aiunt ab Endymione pastore: quē dicunt primo ab ea repulsum: demū

postq̃ aliquãdiu albos suos pauisset greges in suam gratiam susceptum. Dicit tamen Tullius eum in Lamio seu Latinio Ioniæ monte obdormiuisse:& in somnis a Luna deosculatum. Sunt & qui illi filios tribuant. Nã Alcyna lyricus poeta dicit rorem ab ea & aere genitum. Similiter eam multis uocant nominibus: utputa lunã Hechatem: Lucinã: Dianam: Proserpinam: Triuiam: Argenteam: Phœbẽ: Cererem: Artenam: Menã & aliis. sed quid ex his tot intellexerint aduertendum: Cur Hyperionis dicta sit filia dici potest: id quod de Sole dictum est: puto ego illam claritate insignem fuisse mulierem:& ob eius singularem præeminentiam.& qa Solis esset soror: Lunam denominatam fuisse: ad quã sequentia non spectãt: quinimo ad ueram lunam:& ideo ꝙ aduersus Titanos Ioui fauerit.i.aduersus superbos: ob eius complexionem frigidam & humidam dictum est: qua multum fumositates hominũ repelluntur. Biga autem uti dicitur ad designãdum cursum suum diurnum & nocturnum: quem longe clarius equorũ colores ostendunt. Præterea & humiditate sua germinantia fouet desuper:& desubter adiumentum radicibus infert. Quod autem ab Arcade deo dilecta sit poterit forsan hic talis præstari sensus ut pro Archade deo sumatur quicunq; pastor. Erant enim Archades utplurimũ pastores. omnes pastores autem lunam amant: idest eius lumen: eo ꝙ ex illo commodum suscipiant:& ob id eam in syluis uotis uocare consueuerant ut suos greges per noctem ab insidiis ferarum facilius cauerẽt. & ob id dũm fulgida ueniebat ei in sacris agnam mactabant candidam.& sic albo uellere captam dicebant. Quod autem ab Endymione dilecta sit dicit Fulgentius hoc posse contingere ꝙ Endymion pastor fuerit: qui uti pastores faciunt: noctis humorem amauit: quem uaporia siderum & ipsius lunæ in animandis herbarum succis insudant.& inde in pastorum cõmoda uertitur. Vel aliter ait idem Fulgentius: ꝙ is Endymion primus rationem cursus lunæ inuenerit:& obdormisse.xxx.annis dicitur: quia stultorum iudicio meditationi uacantes dormiunt: idest tempus perdunt: seu qui meditationibus deditus est profecto non aliter q̃ si dormiret imiscetur actiuis operibus. Quod de Endymione dictum est: quia nil aliud eo uiuente: nisi huic meditationi operam dare peregit: uti Minastas in eo libro: quem de Europa scripsit: testatur: quod ego uerũ puto: nec sit q longũ temporis mireť spacium: cum circa lunæ cursum plurima ueniant consideranda: ut ostendit uenerabilis Andalo i sua theorica planetarũ. Sed ꝙ albos ante greges pauerit; ideo appositũ credo: ut loci suæ meditationis qualitas ostendať: qui in culmine montis illius fuit qđ sibi elegit: ut posset libere eleuatiões assumere tanq̃ expedito loco:& montiũ culmina:& potissime celsa: utplurimũ cõsueuerunt esse niuola: q̃s niues: qa diu obseruauit: pastor niuei pecoris dictus est. ꝙ aũt a luna deosculatus sit ideo fictũ reor: quia sicut amantes puellã amoris munus osculũ arbitranť: sic & longe meditationis fuisse lunæ cõperisse cursum:& sic sui amoris uideť osculũ suscepisse. Superest de noĩbus uidere. Lunã a lucendo dictã uolũt:& maxime dũ lucet in sero: cũ dũ mane luceat uelint appellari Dianã. Hecates aũt dicta est: qa centũ interpræťať: in quo numerõ q̃si finitũ pro infinito positũ sit uolũt multiplicitatẽ eius potentiæ denotari. Triuiã nõnulli: esto Seneca poeta triformẽ dicat in tragœdia Hyppoliti: suo noĩe principali dictã uolũt. Vocať.n.luna Diana & Proserpina. Dicũt eã etiã uocari lucinã: ut in odis Hora. Te lucinã probas uocari &c. quã parturientiũ deã uocant:& cur sic dicta sit: paulopost diceť: Argenteã aũt ob id dicũt: qa suum sit argentũ procreare: seu qa solis respectu qui aureus est uideať argentea. Phœbeã aũt ideo uocauere: qa sæpe noua sit. Arthemia seu arnothemis attica lingua idem est qđ luna: ideo sic dicta ut refert Macrobius: qa arthemis quasi arnothemis.i.aerẽ secãs. Luna a parturientibus inuocať: qa propriũ eius est discindere rimas corporis & meatibus uiã dare: qđ est ad accelerandos partus salutare: ut poeta Thimotheus elegãter expssit. Mena aũt dicta est: qa nõnunq̃ defectus patiť: utputa in eclypsibus:& inde mena ꝙ defectus latine sonat: seu quia naturaliter luce careat:& quos habet mutueť a sole: uti cætera faciunt sydera. Reliqua autem nomina: quoniã ad alias pertinent deas: de qbus singularis in hoc opere mentio fit: ex consulto donec de illis tractetur omisi.

De Rore filio Lunæ. Cap. XVII.

Rorem Alcyna lyricus poeta lunæ atq; Aeris fuisse filiũ dicit: teste Macrobio: qđ qdem figmentũ a natura sumptũ est. agente quidem luna uapores terræ humidos nequeuntes absente sole consurgere altius frigiditate aeris & lunæ alternati uertuntur in tenuem aquã: quæ decidens ros estiuo tempore appellatur. Hyeme uero condensati gelu pruina dicitur.

De Briareo Titanis filio. Cap. XVIII.

Briareus ab oĩbus creditus est Titanis & Terræ filius: quẽ omnes fere latini poetæ hostem iouis & infestissimũ contemptorẽq; deoꝝ asserũt:& ob id apud inferos detrusum uolunt; eũq; inter mõstruosos in uestibulo inferni excubia agere scribit Virgilius dicens: Et centum geminus Briareus & Belua Lernæ &c. Sane Home. eum amicũ fuisse iouis ostendit in iliade dicens: ωχ ιχα τογχ &c. Cito centimanum uocasti in magnum olympum: quem Briareum uocant dii hominesq; omnes Terrigenam eius patrem meliorem: in quibus carminibus Homerus perfunctorie tangit fabulam: quã Theodontius paulo latius refert dicens. ꝙ commoti dii aduersus iouem iuno: scilicet & Neptunus una cum pallade:& aliquibus aliis in domo Nerei patris Thetidis deliberauerunt cathenam facere:& dormienti ioui inicere:& inuicem trahentes oẽs eũ e cælo eiicere: quod Thetis ioui rettulit:& ob id ipse in fauorem suum in cælũ Briareũ euocauit. Quẽ cũ uidissent cõiurati: eo ꝙ fortissimus estimareť: confestim a cœptis destitere:& sic tutatus est iuppiter. Ex qbus patet Briareũ amicũ fuisse iouis. Cuius aũt fabulæ uolẽs leontius aperire sensum aiebat ante resolutionem Chaos inferiora elementa cum superis discordare:& humoris opera iniisse concordiam. Et alia quædam plura ridenda potius q̃ scribenda. Theodontius autẽ dicit sub hac fabula tenui uelo historiã tegi. Dicit enim iouem post uictoriam ex Titanis atq; gygantibus habitam adeo elatum: ut importabilis efficeretur amicis: quam ob causam Iuno coniunx eius:& Neptunus frater clam apud insulam Neritbos conuo-

catis quibusdam ex amicis iniuere consilium:ut eum nil tale timentem e regno pellerent:q cum illi reuelatum esset a nauta conscio:Briareum ex Titanis superstité unú & potentissimú adhuc hoiem:seu potius Briarei Titanis filiú eodé nomine nuncupatum euocauit:& cum eo inito societatis foedere coniuratos exterruit: adeo ut in eú nil penitus auderent.Dictus est enim Briareus centúgeminus:quia multis praecesset hominibus & ponitur finitum pro infinito.apud inferos autem non in ciuitate ditis detrusus est:ut reliqui sunt:q adhuc in adiutorium seruaretur superum:ut intelligamus non esse aliquos quantúcunq; peruersos:quin ad meliorem uitam seruentur a deo:cum ab eodem eorum futura conuersio cognoscatur.

De Ceo Titanis.iii.filio : qui genuit Latonam & Asteriem. Cap. XIX.

CEum inter alios Titanis filios enumerat Paulus:& eius matrem terram fuisse ostendit Virgi.cum dixit:Extremam ut perhibent Ceo encheladoq; sororem &c.Leontius dicit hunc Ceae ísulae fuisse potentissimum regem:& extremae ferocitatis hominem:atq; superbiae ob quá cú antiquior fuerit titano iter eius numeratur filios.Fuit enim Latonae & Asteriae spectabilium pulchritudine uirginum pater.Dicebatq; Paulus pro eo q Iuppiter Latonam uitiasset Titanoq; bellum aduersus iouem motú: sed falsum est:ut supra demonstrauimus ex his:quae in sacra leguntur historia.

De Latona Cei filia:quae peperit Apollinem & Dianam. Cap. XX.

LAtonam filiam fuisse Cei:ex Ouidii carmine sumit.Dicit.n.Nescio quo audetis genitam titanida Ceo Latoná praeferre mihi &c.Hanc auté ueteres a ioue dilectá pariter & opprassam uolunt: eáq; ex eo geminá suscepisse prolé.Apollinem.s.& Dianá:qd aiunt adeo aegre tulisse iunoné:ut non solum oém terrá ad onus uteri deponendú íterdiceret illi:ueq; & ímitteret Phytoné ingétis magnitudinis serpenté ad eam fugandá atq; ípediendá.Quae cum pauescens fugeret:neq; locum aliqué se retinentem inueniret:propinquans Ortygiae insulae ab ea suscepta est:& in eadem peperit primo Dianá:quae eestigio obstetricatus officiú in nasciturо fratre matri praestitit:& apolliné nascété suscepit:qui mox sagittis Phytoné interemit:& dare coepit responsa petentibus.Praeterea ob hunc partú dicunt nomen ímutatú ísulae.ná cum primo diceret Ortygia:Delos postea dicta est.Dicunt insuper deferenté Latoná paruulos adhuc filios per Lyciam dú ob aestum siti laboraret accessisse ad lacú quédá ut biberet:quá cú uidissent cóstantes rustici confestim lacum pedibus itrasse:& oém turbasse aquá:ex quo cómotá Latoná orasse:ut exterminarent:quáobré rustici repéte in ranas mutati lacú sp icoluere.Circa has fictiones dicebat Barlaam cessante diluuio:qd Ogigii regis fuit tpe:ex humiditate terrae nímia:cui calor erat imixtus tam désas exhalasse nebulas:ut apud plura loca aegei maris:& achaiae nullo mó solares radii die:nec nocte lunares uiderent ab incolis:tandem eis rarescentibus:& potissime apud ísulas:apud quas róne maris minus poterat exhalatio terrae cótigit:ut nocte quadá circa horam diei proximá a circústantibus in ísula Ortygiae primo uiderentur lunares radii:& subsequenter mane solares:quamobrem maximo omnium gaudio quasi reacquisissent quos perditos iam arbitrabantur : dictum est apud Ortygiam Dianam & Apollinem natos : & ob id insulae mutatum nomen:& ex Ortygia delos : quod idem sonat quod manifestatio:appellata est.eo q ibi primo manifestatio solis & lunae facta sit.Latonam autem eam ipsam insulam uoluere fingentes : in qua manifestatio facta : eamq; foeminam praecipue assumpsere ad figmentum conficiendum:quia contigerat eam geminos peperisse:quorum masculum Apollinem foeminam autem nuncupauerat Dianam.Phytonem autem Latonam insequentem ne posset parere : nebulas densas surgentium uaporum uoluere : quae quidem obstabant: ne possent solares atq; lunares radii a mortalibus intueri:nec incongrue has uocauere serpentem.Nam dú leues huc illuc a quocunq; spiritu impellerentur more serpentis serpere uidebantur.Et hunc a Iunone ideo missum dixere ; eo q nonnunquá pro terra & mari intelligatur Iuno:a quibus euaporationes illae emittebantur.Diana autem ideo ante natam dicunt:quia nocte extenuatis iam uaporibus primo lunares apparuere radii.q autem obstetricatus in natiuitate fratris officio functa sit:ideo dictum est:quia sicut obstetrices consueuere nascentes suscipere:sic & luna dum Paulo ante solem surrexisset solem orientem suscipere pansis cornibus uisa est.Occisum autem Phytonem telis ab Apolline ideo fictum:quia solaribus radiis agentibus omnis illa terrae euaporatio dissoluta est:q autem coeperit Apollo dare responsa sumptum est ab eo quod postmodum contigit.scilicet ut ea in insula nescio cuius maleficio daemon sub Apollinis titulo coepit & diu dedit de quaesitis responsa . Mutatos autem in ranas rusticos ideo dictum est:quia ut scribit Philochorus bellum fuit Rhodiis olym aduersus Lycios Rhodiis auxiliares uenere delones:qui cum aquatum ad lacum quendam Lyciorum iuissent:rustici loci incolae aquas prohibuere:in quos delones irruentes omnes interemere:& in lacum corpora occisorú eicere Tractu tandem temporis cum montani Lycii uenissent ad lacum nec occisorum agrestium corpora cóperissent:& ranas in circuitu coaxantes sensissent rudes & ignari arbitrati sunt eas ranas animas esse caesorum: & dum sic referunt aliis fabulae causam adinuenere.

De Asterie filia Cei & matre Herculis. Cap. XXI.

ASteries filia fuit Cei Titanis:ut Theodontio placet.Haec auté ut ait Fulgentius:post uitiatá Latoná a Ioue dilecta est:a quo uerso í aquilam & opprassa fuit.eiq; eo ex cócubitu Herculé pepit.Quae tandem ut quibusdam placet:aduersus Iouem sentiens:& eius fugies iras miseratione deorum in coturnicem uersa est:quae graece uocat Ortygia:nomenq; dedit insulae:in quá aufugerat:ubi a Ioue in lapidem mutata est:undiq; dimersa:& ab eisdem huc illuc agitata : quae tandem ob susceptam Latonam firmata est . Huius fabulae talis potest esse ratio . dicit Theodontius superato atq; occiso a Ioue Ceo qui ob uitiatam Latonam aduersus eum arma mouerat : eum in ceam uenisse insulam:& ibidem Asteriem uirginem Cei filiam oppraessisse ; tandem ea aduersus eum sentiente.Primo uolucri fuga in ortygiam abiisse:

inde uero in colchos transfretasse: soliq; ibi regnãti nupsisse: eiq; peperisse Oetam: a quo postmodũ occisa ẽ. Seu ut Barlaã dicit: in partu octæ defecit. Ex q̃bus fictum est Ioue aquilã secum cõcubuisse: qa aqla Iouis erat signũ: dum eẽt in armis: & qa bello ceam cepisset fictũ est eum in aquilã uersum cũ Asterie cõcubuisse. Qđ aũt in coturnicẽ asteries uersa sit: aut ob eius uolucrẽ fugã: cum coturnicũ sit uolare pniciter: aut ꝓpter longã eius transfretationẽ: qđ etiã est coturnicum certo anni tpe transfretare. Quod aũt in lapidẽ uersa sit nõ spectat ad eam: qnimo ad insulã in quã primo aufugit: quæ ortygia dicta est: latine uero coturnix: quæ iõ in lapidẽ uersam dicitur: ut eius noua stabilitas designetur. Ferunt autem ortygiam solitam una cum undis fluctuare: quod fictum est: quia nimia & crebra terræmotuum concussione agitari consueuerit: quã tandem firmatam uolunt: idest a concussione liberatam: eo q̃ Apolline responsum sit: ne in ea mortuum corpus sepeliretur: & quædam illi insuper celebrarentur sacra: quibus rite celebratis cessauit terræmotuum infestatio: & sic facta lapis. idest stabilis. Puto ego repletis cauernis: in quibus aer inclusus terræmotus causabat: hoc cõtigisse: eosq; illo diaboli responso deceptos. Superaddunt quidam eidem ortygiæ micones atq; gyaros insulas adhæsisse atq; firmasse: quod non sic simpliciter intelligendum est: quinimo ex insulis illis: quæ illi proximæ sunt: ortygia iam firmata accessere incolæ & inuicem quã reliquerant habitauere.

¶De Typhone seu Typheo quarto Titanis filio: q genuit Aeos & Chymærã. Cap. XXII.

Typhon seu Typheus Theodotio asserẽte Titani fuit filius ex terra: esto dicat Lactan. eũ ex tartaro genitũ & terra. Hunc insup dicit idẽ Lactan. Iouẽ in certamen prouocasse de regno. quã ob causam iratus Iuppiter fulmine eũ ꝓstrauit: & ad eius opprimendã superbiã corpori eius superimposuisse trinacriã: qđ etiam sic testat̃ Ouid. Vasta gyganteis iniecta est ĩsula mẽbris: & infra per. x. uersus. Virg. aũt non Ethnã sed inarinem illi dicit supiniectũ: qui qđẽ mons est insulæ uicinæ baiis: quæ hodie iscla uocat̃ haud longe a Prochita insula. & dicit sic. Tum sonitu prochita alta tremit durumq; cubile Inarine Iouis imperiis ĩposita typheo &c. Quod etiam uidetur tenuisse Luca. dum dicit. Vndat apex cãpana fremẽs cui saxa uaporat Conditus inarines æterna mole typheus &c. Hinc insuper insigne antrum fuisse in cilicia haud longe a Coryco oppido dicit Pomponius mella in suo Cosmographiæ libro: & post eum Solinus de mirabilibus. Nã aiunt in monte profundissimã specum per duo milia & q̃ngentos passus nemoꝝ umbra: & riuulorũ fluentum tinnitu amœnã plurimũ. Deinde post tam longũ descensum panditur specus altera: quæ in ꝓcessu iam obscura habet sacrum Ioui phanũ. Inde in eius extremo recessu Typhonis cubile positum ĩcolæ asserue re. Hæc de Typheo. Nũc abscõdita corticibus euisceranda sunt. Typheũ igit̃ istũ titanis ob elatum eius spiritum filiũ dixere & terræ ob potentiã: cum dicat Theodontius eũ antiquissimũ Ciciliæ fuisse regẽ: & Osirim fratrẽ superasse bello: atq; discerpsisse mẽbratim: & bellũ aduersus primum Iouẽ mouisse: sed ab eo superatum atq; ocrisum. Veꝝ fictionibus quibus hæc hystoria dedisse cãm satis apparet: erit explicatio ista. Videnť enim in his naturã & cãm terræmotuũ satis cõuenienter: latenter tamen ostẽdere qui finxere. Dicit. n. Papias Typhonẽ seu typheum idẽ sonare qđ flãmas eiicientẽ: ut per hoc satis uidere possimus eos primo exhalantẽ in uisceribus terræ clausum ignẽ ostendere uoluisse: inquãtũ illi supimpositos montes a Ioue. i. a natura regẽ aiunt. Inquantũ aũt Typheũ se erigere conantẽ dicunt: terræmotuũ cãm ostendũt. Est aũt terra ut plurimũ cauernosa: in q̃bus cauernis ut aer ĩterclusus sit aliq̃do necesse est: & ibidẽ nõnunq̃ contingit per subterraneos meatus aquã ẽt penetrare: cuius qualicũq; motu oportet: ut aer ẽt moueat̃: qui motu suo: & ab obicibus hinc inde ꝑcussus: & in uehementiorẽ motũ excitatus calefit. Eo aũt calefacto tantæ potentiæ efficitur motus eius ut circũadiacentia cuncta cõcutiat & moueri faciat: & si bituminosa atq; sulphurea terra loco tali ꝓpinqua sit ut accendat̃ cõfestim necesse est: nec extinguit̃ unq̃ tali materia perdurãte: & cũ nequeat ignis teneri clausus: & eo ardẽte multũ augeat̃ aeris: nec tanti sit capax locus: fit non solũ cõcussio grandis terræ adiacentis sed ẽt aperiri cogitur: & exitum præstare accenso igni: q euaporans Typhonem. i. eiicientẽ flãmas locũ facit. Et cum Sicilia & inarines huiusmodi naturæ sint: ideo Typhoni superimpositas finxere prudentes.

¶De Aeo Typhonis filio. Cap. XXIII.

AEos Isidorus ubi de Ethimologiis scribit filium fuisse Typhonis: eumq; tuam Paphos Rex inclyte Cypri uetustissimam ciuitatem condidisse: quã supra Paphi filii Pigmalionis opus fuisse dixeram: & de sui nomine nuncupetam: quod an uerum sit incertum habeo.

¶De Chymæra Typhonis filia. Cap. XXIIII.

CHymæram Typhonis filiã fuisse Papias dicit & Chedriæ: quã ob cãm hoc dictũ sit nõ uideo: nisi qa & hæc ignes euomat. Hanc tamẽ qdã mõstruosissimã describũt. Dicit. n. de ea Ouid. sic: Quiq; chymæra iugo mediis in partibus ignẽ Pectus & ora leæ: caudã serpentis hẽbat. Virg. aũt de ea sic ait. Horrendũ stridens flãmisq; armata chymæra &c. Alii aũt dicunt illam igneũ habuisse caput: pectus leoninũ: caprinũ uentrem: & cruta serpentis: & plurimũ Lyciis infestam sed tandẽ a Bellorofonte superatam atq; occisam. Cuius causa absconditum sensum quærit enucleare Fulgentius: amplissimã: & meo iudicio minime opportunam uerborum effundens copiam: cum potius hystoriale significatum: q̃ aliud sub tenui satis cortice lateat. Est enim Chymæra Lyciæ mons in summitate ardens sicut & Aethna olim: postmodũ ad inferiora declinans leones dudum nutrire consueuerat: subsequenter abundat capreis: & in radicibus ferocissimus erat serpẽtũ. Qui a Bellorophonte insigni uiro purgatus noxiis habitabilis factus est.

¶De Enchelado Titanis. v. filio. Cap. XXV.

ENcheladum Titanis & terræ filium fuisse dicit Paulus: cum ex terra tantum natum dicat Virgil. ibi. Illã terra parẽs ira irritata deoꝝ Extremã ut ꝑhibẽt Ceo Enceladoq; sororẽ &c. Fuit hic hõ ĩgentis potẽtiæ: & ĩmanis ut Theodõtius asserit. Hũc fulmĩe ictũ Aethnæq; suppositũ dicit Vir. sic

Fama est encheladi semiustum fulmine corpus Vrgeri mole hac:ingentéq; insuper æthná Impositá ruptis flamá expirare cauernis:Et fessum quotiens mutat latus ítremere océm Murmure trinacriá:& cælū subtexere fumo &c.Quem ego idē dicerē cū typheo:ni illos eē diuersos ostēderet in Odis Hora.dum dicit.Sed qd Typheus & ualidus minas.Aut qd minaci Porphirion statu.qd rhetus:euulsisq; truncis Encheladus iaculator audax &c.Quid ergo cū diuersi sint:uti physica rõne Typheū subterraneū igné ab igne elemento p iniectū a ioue fulmē designare & a motu subterranei aeris causatū atq; euaporatū ad exteriora diximus:sic morali demonstratiõe hunc supbū hoiem designare dicemus:cuius mos est ritu ignis stolida elatione semp ad excelsa cõtendere:uerba ignita emittere:& cuncta furore suo consumere:q totiens Aethna premit́:quotiens a potētia diuinæ iustitiæ ípellitur:& supatur:& humilium calcari pedibus submittit́.Præterea si nõ alio põdere ícuruent́ tales:sua tantū honusti rabie deprimunt́:dū minus sic uolēte deo ab eis in uotū itur.

De Aegeone Titanis sexto filio. Cap. XXVI.

AEgeon:si antiquitati credimus:terræ fuit filius & Titanis.ea rõne qua cæteri.Hunc Seruius unū eē cū Briareo uelle uidet́:eo q̄ & centūgeminus cognominet́.Sed huic opinioni Paulus aduersatur dicēs:ægeonē sæuissimū & imanē fuisse Pyrhatá:& ægeona noiatū ab ísula deserta:q̄ æge in ægeo mari uocat́.In q̄ ísidebat more pyrhatarū:qbus fas nõ ē ob latrociniū suū urbes ícolere.Supaddēs Theodõtius ab hoc nõ:ab æge ísula ægeū denomiatū mare:eo q̄ æuo suo nemo in eo mari nisi quantū huic placuisset:aliquid audebat.Dicunt præterea fabulæ ueteres hunc cētū a Ioue religatū cathenis.Ouid.ísuper dicit de eo.Balenarūq; pmētē Aegeo a suis imania terga lacertis &c.Vt possit p hoc cõphēdi eū potētissimū fuisse:dū tot cathenis eius astrigunt́ uires:& assiduá eius maris fuisse curá:& nauigiorū qbus ísidebat.Is.n.iõ centūgeminus dictus ē:eo q̄ is centū hoīes remigio deseruiētes hēret in nauibus:ut in lõgis opportunos cernimus.

De Aurora.vii.Titanis filia. Cap. XXVII.

AVroram dicit Paulus filiá fuisse Titanis & terræ:quá si mulierē uolumus arbitrari:eo q̄ eam Titanis fratris Laumedontis dicat Ouidius fuisse coniugē:possumus eam existimare aliquá ingentis potentiæ & admirandi decoris fuisse fœminá.Verū ego reor de ea ítellexisse poetas:quá omnes dicimus aurorá:eū.s.matutinū splendorem quo cernimus áte solē eleuatū cælū albescere:quá ideo Titanis dicunt filiá:non qa ex Titano natá credant:sed ex sole:quē sæpissime ex noīe aui titaniū uocát.Ná ex sole procedit:ut dictū est:illa claritas cæli:quá aurorá dicimus.Terræ autē ideo dicitur filia:quia Orizontē orientalē superans uidetur intuentibus ex terra exire.

De Iapetho.viii.Titanis filio q genuit hesperū & Athlátē & Epymetheū & Promotheū. Cap. XXVIII.

IApethi parentes Titanū & terrá fuisse Theodontius asserit:qui eū dicit suo tempore grádē potētéq; fuisse apud Thessalos hominē:sed proterui ígenii:cognitus magis nobis filiorū claritate:q̄ sua uirtute.Huius dicit Varro de origine linguæ latinæ coniugē fuisse Asiam nymphá.a qua Asia denominata est.Equidē huius non paruæ magnitudinis argumentū:ex qua suscepisse nonnulli uolunt Hesperū.Athlantē Epimetheum & Promotheum.

De Hespero Iapeti filio qui genuit tres Hesperidas. Cap. XXIX.

HEsperū dicit Theodontius fuisse filiū Asiæ & Iapeti primo Phylotē a parētibus appellatū.Verū cū iuuenis una cū Athlante fratre in extremos Mauros secessisset atq; æthiopibus qui ultra Ampelusiá promontoriū littus Oceani ícolunt:ac ísulis eo littori adiacētibus íperasse.A græcis Hesperus appellatus est eo q̄ ex nomine occidentis hesperi omnē occiduam regionem uocent Hesperiam:& sic ab ea regione ad quam transmigrauerat a suis perpetuo denominatus est.De hoc tamen nil habetur ulterius:nisi q̄ illi tres fuerunt filiæ rapina Herculis claræ.

De Aegle Heretusa & hesperetusa filiabus hesperi. Cap. XXX.

HEsperides ut ipsum sonat patronymicū Hesperi fuerunt filiæ.Esto sit qui Athlátis dicat.Hæ tres numero fuere:ægle.s.& heretusa:ac ēt Hesperetusa.De quibus fertur q̄ eēt illis uiridarium í quo aurea mala nascebantur:cui custodē præfecerát serpētē peruigilē.Cuius uiridarii fama cū ad Euristeū puenisset:& ipse pomorū desiderio tractus misit Herculē ut illa mala surriperet.Qui ueniens soporato seu occiso serpente uiridarium intrauit:& mala sustulit:atq; Euristeo detulit.Cuius fictionis archanum aperuisse non erit difficile.Fuere quippe ut placet Pomponio insule in Oceano occidentali habentes ex opposito desertum littus in continenti inter hesperos æthiopes & Athlantes populos:quæ quidē insulæ a puellis hesperidibus possessæ fuerunt:erantq; abūdantissimæ ouium:lana quarum pciosissima erat ad instar auri:& sic insulæ hesperiæ quæ taliū ouium erant pascua uiridarium fuere hesperidum:oues aūt aurea mala.Nam oues a græcis malæ seu mala dicuntur teste Varrone in libro de agricultura.Peruigil aūt serpens Euripi erant:qui inter insulas æstuante oceano die noctuq; absq; intermissione insulas mira cum tempestate circuibant & ad insulas transitum prohibebant:quas hercules captato tempore tráfiens malis aureis:idest pecudibus e ductis remeauit in græciam.Fulgentius aūt more suo ex abysso conatur in æthera educere intellectum:quem eo q̄ nõ putē fuisse de mente fingentiū:omittendum censui.Sunt tamen qui uelint hunc Herculem fuisse Perseum & Hesperidas fuisse Gorgones:ipsi uideant.

De Athlante.ix.Titanis filio q genuit Hyá & vii.hyades:quarū hæc sunt noīa.Endora:Ambrosia:Pirilide:Croni:Phito:Polyxo:& Thyenes:& genuit ísup Pleiades:quarū hæ sūt noīa:Eletra:Maia:Steropes:Celeno:Taygeta:Alcione:Meropes.& genuit Calypsonē nympham. Cap. XXXI.

AThlas:ut dicit Lactá.filius fuit Iapeti & Climenes:Theodõ.uero Iapeti & Asiæ filium fuisse dicit.Plinius aūt ubi de hystoria naturali matrē huius dicit libyá fuisse.Verū hi nõ uidēt́ unū & idē:cū

tres fuisse dicitur. Quorũ primus creditur ex Arcadia: alter aũt a primo Thessalus inde maurus fuit: tertius ille. s. q cũ Hespero fratre ad Mauros transfretauit. Est pterea & athlas Italus: qui ut uulgo fertur antiqssimus apud Fessulas iperauit: cuius quoniã parentes non cõperi: non apposui. De quo istorũ circa ea quæ de eis scripta reperiunt: intellexerint auctores: nõ satis certũ est dato qd aliq̃do possit per coniecturas itelligi. Scribam igit tanq̃ unius tantũ acta sint oĩa. Fuit ergo athlas: ut dictũ est: iapeti seu ex Climene seu ex Asia filius: uel ex Libya: ex quo talis narrat fabula. Quod cũ Perseus Iouis filius iussu polydoris regis: ut dicit Lactan. ad occidendã iuisset Gorgonẽ: eãq; superasset: illiq; caput abscidisset uictorq; rediret: cõtingit ut hospitium pateret athlanti. Athlas aũt oraculo pmotus: ut sibi caueret a Iouis filiis: qa ab aliquo eorũ regno priuaret: audito cũ Iouis esse filiũ suscipe noluit: q̃obrem turbatus Perseus detecto Gorgonis capite illũ in sui nois montẽ mutauit: dãnauitq; eũ ut in ppetuũ cælũ substẽtaret humeris: qd & factũ est. Sub hac fictione uoluere priores hystoriã occultari cũ dicat Fulgẽtius qd superata Medusa ditissima regina Perseus regnũ iuasisset Athlãtis fultus copiis atq; substãtiis medusæ eũ in montes compulit aufugere: & sic nui ex regia montanus factus est fuga cãm dedit fabulæ: ut in montẽ diceret esse cõuersus ope eius: cuius diuitiis in mõtes fuerat cõpulsus. Quod cælũ humeris substẽtauerit: alia cã fuit. Affirmat aũt Aug. in lib. de ci. dei: hũc maximũ fuisse astrologum: & Rabanus dicit eum primũ astrologiæ artẽ excogitasse: quod a Plinio sumptũ puto. Ipse aũt in libro de naturali hystoria dicit hunc astrologiã inuenisse: & hinc ob sudores ex arte susceptos cælũ humeris tolerasse dictum est. Verũ ignauũ uulgus hoc credidit: eum. s. humeris sustinere: qa cerneret mõtis uerticẽ adeo extolli: ut in eũ uideatur inclinari cælũ. Huic præterea multas fuisse filias dixere ueteres: quos ex uariis Athlantibus natas arbitror: & huic soli attributas: ut in particulari earũ descriptione clarius apparebit.

ℭDe Hyade Athlantis filio. Cap. XXXII.

HYas ut ab unico meliori: sexus initiũ faciamus: fuit Athlãtis & Aethræ filius: ut placet Ouidio: ubi de fastis ait. Nõdum stabat Athlas humeros oneratus olympo: Cum satus est forma conspiciendus hyas. Hunc stirps oceani maturis nixibus æthra. Edidit & nymphas: sed prior ortus hyas. Hic iuuenis uenator fuit. & in uenationibus a Leena occisus est: uti ipse ubi supra testatur Ouid. dicẽs. Dum noua lanugo pauidos formidine ceruos: & infra per octos uersus.

ℭDe Hyadibus. vii. filiabus Athlantis. Cap. XXXIII.

HYades septẽ fuere sorores: & filiæ athlãtis ex æthra: quarũ hæc fuere noĩa: Endora: Ambrosia: Proydile: Croni: Phito: Polixo: & Thienes. De qbus inuicẽ scribere necesse fuit: cũ de eis i pticulari nil legat. De his ãt scribit Ouid. At simul iducẽt obscura crepuscula noctẽ. ps hyadũ toto & grege nulla latet. Ora micãt tauri septẽ radiãtia flãmis. Nauita q̃s hyadas grauis ab urbe uocat. Pars bacchũ nutrisse putat: ps credidit eẽ Tethyos has neptes oceaniq; senis. Per hos uersus possumus cognoscere eas ut supra dixerat idẽ Ouid. ob pietatẽ mortui fratris i cælũ assumptas: & i fronte tauri locatas. Videt tamẽ Ouid. in fine carminũ credere partẽ harũ Hyadis fuisse filias. Verũ Theodon. totas athlãtis fuisse cõfirmat. Has aũt succulas appellari dicit Anselmus in lib. de imagine mundi. Sed qd ista uelint: uideamus. Et primo ego harũ assumptiõe in cælũ sic cõtigisse arbitror: qa eo q numero cõuenirent cũ stellis in fronte tauri positis cæptum fit ab his cui numerũ norãt filiarũ athlãtis iocose illas stellas a noibus puellarũ appellare: & cũ perseuerarent adeo stellis annexũ est: ut in hodiernũ usq; pduret. Seu qd uerisimilius est: filias athlãtis ob cõueniẽtiã numeri noie stellarũ nũcupatas: & huic tabulæ pstitisse materiã. Nã stellas illas hyadas uocatas credo ab effectu earũ longa aĩaduersione percepto. Hyas eni græce: pluuia sonat latine: qd eis noie impositũ est: eo q incipientibus eis apparere autũnales incipiunt pluuiæ. Succolæ uero dictæ: quasi succo plenæ. i. humiditate & pluuiis. Quod aũt bacchũ nutriuerint ideo dictum reor: quod humiditate sua seu signi in quo sunt sole existente in uirgine plurimũ uinetis nocte conferant diurno feruore exhaustis.

ℭDe Electra filia Athlantis & matre Dardani. Cap. XXXIIII.

ELetra filia fuit Athlãtis & Peleonis: & uti ego arbitror Athlãtis Tusci: eo q uelint aliq eã cõiugem fuisse Corinthi regis: quẽ Tuscũ fuisse existimãt plurimi: & si Tusci nõ fuit: Archadis tñ fuit: non eni ad eius concubitũ Iuppiter iuisset in Mauros. Hãc a Ioue oppssam pepisse illi Dardanũ Troiæ auctorẽ nolũt: & uiro Iasiũ. Hæc pterea cũ sex sororibus a Pleione matre Plyades appellatæ sunt: & qa Iouẽ seu liberũ patrẽ nutriuere cælũ meruerũt: & stellæ in genu tauri locatæ sũt & a latinis uergiliæ appellatæ. De qbus oibus sic scribit Ouid. Plyades incipiũt humeros reserare pnos. Quæ septẽ dici sex tamen eẽ solent. Seu qd in amplexũ sex hinc uenere deorũ. Nã steropẽ Marti cõcubuisse ferunt. Neptuno alcinoẽ: & te forma celeno. Mayam & Electrã Taygetãq; Ioui. Septima mortali meropes tibi sisyphe nupsit. Penitet & facti sola pudore latet. Siue qd Electra Troiæ spectare ruina. Nõ tulit ante oculos opposuitq; manũ: &c. Astrologi aũt dicũt harũ unã esse nebulosam: nec posse uideri. Sane ut figmenta paucis expediamus de his quantum ad nomẽ & ad sumptionẽ in cælũ dici põt qd de hyadibus dictũ est. Esto uelit Anselmus has plyades non a matre: sed a pluralitate denoiatas: cum dicat Plyon græcæ pluralitatem sonare latinæ. Vergiliæ autẽ dicunt quoniã oriuntur una cum sole. s. eo exeunte in Tauro: quia tunc uirgulta augeantur. Iouem autem nutrisse iõ dicuntur: quia opinati sũt nõnulli æthereum ignem ex humiditate terrestri nutriri: q̃ humiditatem pluuiæ causant. De libero autem ut supra ubi de hyadibus.

ℭDe Maya Athlantis filia & matre Mercurii. Cap. XXXV.

MAya athlãtis fuit filia: ut dicit Virg. At mayã auditis si qcq̃ credimus athlas. Idẽ athlas gñat cæli: q sidera tollit &c. Ego credo athlãtis arcadis fuisse filiã: eãq; dicit Cinigius Vulcão nupsisse: & argumẽto utit: ut dicit Macro. saturnaliorũ: qd flamẽ uulcanal alẽdis maiis huic deæ rẽ diuinã facit/

Sed Piso uxorem Vulcani maiestam: nõ Mayá uocari dicit. Hoc tamẽ asserũt oẽs eá Ioui concubuisse: atq; ex eo peperisse Mercuriũ. Hác insup Iunonẽ aiunt ex pellicibus Iouis uná sũme dilexisse: eiusq; filiũ Mercuriũ lactasse affirmat Martianus. Et huius amoris cám reddunt: qa ea surgente uer & æstas ueniunt: qbus aer pulchrior factus lætari uideť. Sed qd nõ sic Celenũ & Eletrá & alias quæ æquo mõ surgunt cũ Maya: Rõ põt eẽ hæc: qa per Mayam ueteres terrá intellexere: in qua diuitiæ & regna sunt: qbus p̃est ipsa iuno. Hæc aũt Maya apud Romanos in maxima fuit reuerentia. Ei qdẽ: ut ait Macrobius: mẽse maio eo q; ab ea denoiatũ putarẽt ut ubi de fastis scribit Ouid. exhibebãt mercatores una: & mercurio filio sacrũ. Et qa ut Cornelius labeo assentire uidetur: terrá eá putant: & Maye nomẽ a magnitudine sumpsisse: ei p̃gnantẽ suẽ mactabát: quá hostiá terræ propiciá dicebant: & hoc ob fœcunditatẽ arbitror. Præterea dicit idẽ. Labeo huic Mayæ. i. terræ eædẽ calen. maiis dedicatam sub noĩe bonæ deæ: & eádẽ esse boná deá: & terrá sit: & Boná: & Fauná: & Opẽ: & Fatuá: põtificũ libris dicit ostendi. Rõnes autẽ supra ubi de terra scripsimus appositæ sunt.

¶ De Sterope Athlantis filia. Cap. XXXVI.

STeropes: & hæc filia fuit Athlantis: & Pleionis: quá dicit Ouidius a Marte dilectá: & ex eo pepisse parthaonem: qui rex fuit Calidoniæ: Archadiæ fere oppositæ.

¶ De Cylleno Athlantis filia. Cap. XXXVII.

Ylleno æque Athlantis & Pleionis fuit filia. Hæc a Ioue uitiata Mercuriũ peperit: aliũ a superiori:
c qui cognominatus est Cyllenus a matre seu a monte Archadiæ: in quo forte natus est.

¶ De Taygeta Athlantis filia. Cap. XXXVIII.

Aygetæ patrẽ fuisse Athlantẽ uolũt: & Pleionẽ matrẽ: eáq; dicũt placuisse Ioui: & i eius amplexus
t uenisse: atq; ex eo cõcepisse lacedæmonẽ: quẽ filiũ Taygetæ Agenoris filiæ dixerũt alii: & nõnulli eum ex Semele natũ uoluere.

¶ De Alcinoe filia Athlantis. Cap. XXXIX.

a Lcinoes ex Athlante & Pleione nata est: placuitq; Neptuno: ex quo peperisse uolũt Alcionem coniugem Cei regis Trachinnæ.

¶ De Merope filia Athlantis. Cap. XL.

MEropes: ut reliquæ Pliades Athlãtis & Plyonis filia fuit: Sisyphoq; Corithiorũ regi nupsit. Ouidio teste: & crediť eam Sisypho peperisse Laertẽ Vlyssis patrẽ: & Glaucum: & Creontem.

¶ De Calypsone Athlantis filia. Cap. XLI.

CAlypso nympha: ut dicit Priscianus in maiori uolumine: filia fuit Athlãtis: ex q̃ tñ m̃re nõ dicit. Qđ ẽt ante Priscianũ testať Homerus in odyssea dicẽs. Vbi certe Athlãtis filia dolosa calypso. Cuius aũt athlãtis ignorať. Ad hác: ut Homerus testať p̃uenit Vlysses naufragus: & septẽ annis apud eá detẽtus ẽ. Fuit. n. hæc domina cuiusdá isulæ Ogygia nũcupatæ: seu a se Calypso denoiatæ.

¶ De Epimetheo Iapeti filio: qui genuit Pyrrham. Cap. XLII.

EPimetheus filius fuit Iapeti ex Asia coniuge: ut ait Leontius. Hic ĩgenio ualens hoĩs statuá primus ex luto finxit: quáobrẽ dicit Theodontius indignatũ Iouẽ: & eum uertisse in simiá: atq; religasse apud insulas Pitagusas. Cuius figmenti reseratio talis est. Sunt simiæ aĩalia inter alia hoc a natura infixum habentia: ut quicquid uiderit quenq̃ agentem: & ipse facere uelint: & aliquando faciant. Sic uisum est Epimetheum ad instar naturæ uoluisse hominẽ facere: & sic simiæ imitatus naturam simia dictus est: apud Pitagusas insulas ideo simiá religatam dixere: eo q; olim abundauerint simiis insulæ illæ: seu forsan ingeniosis hominibus: & in suis operibus naturam imitantibus.

¶ De Pyrrha Epimethei filia: & Deucalionis coniuge. Cap. XLIII.

PYrrha Epimethei fuit filia: ut dicit Ouid. & Deucaliõis cõiunx: de q̃ idẽ Ouid. dicit sic. Deucalion lachrymis ita pyrrha affať abortis. O soror: o cõiunx: o fœmina sola sup̃stes. Quá cõe mihi genus & patruelis origo. Deide torus iunxit: nũc ipsa pericula iungũt. Hæc aũt cũ esset piissima mulierũ una cũ Deucalione uiro diluuiũ passa est: eiq; quattuor peperit filios.

¶ De Prometheo Iapeti filio: qui fecit Pandorá & genuit Isidẽ & deucalionẽ. Cap. XLIIII.

PRometheus Iapeti fuit filius ex Asya nympha cõiuge eius: ut Var. testať: ubi de origine linguæ latinæ: & alii plures. Hũc aũt ante alios oẽs formasse hoiem ex terra dicit Ouid. Siue recẽs tellus deductaq; nup ab alto æthere: cognati retinebat semina cæli. Quá satus Iapeto mixtá fluminibus undis. Finxit in effigiẽ moderátũ cura deorũ. Horatius át aliqd supaddẽs dicit in odis. Ferť Prometheus addere pricipi. Limo coactus particulá undiq; desectá insani leonis uim stomacho apposuisse nõ &c. Verũ Claudianus in panagerico q̃rto: consulatus fabricá istá longe plenius oĩum longa uerborũ serie describit dicens. Disce orbis qđ quisq; sibi cũ conderet artus: & infra per. xxvi. uersus. Sane his a Seruio & Fulgentio superadditur fabula. Dicunt enim cum p̃metheus ex luto finxisset hoiem inaĩatũ: miratá eius eximiũ opus Mineruá: eiq; spopõdisse qcqd ex cælestibus bonis uellet in p̃fectionẽ opis sui. Qui cũ respõdisset se nescire nisi uideret: q̃ apud supos sibi eẽnt utilia: ab ea eleuatus in cælũ est: ubi cũ cerneret cælestia oĩa flãmis aĩata: ut suo ẽt opi flamá imitteret: clá ferulá rotis phœbi applicuit: & ea accẽsa ignẽ furatus reportauit in terras: & pectusculo ficti hoĩs applicuit: & sic aĩatum reddidit: eumq; pandora uocauit. Quáobrem irati dii eum per Mercuriũ Caucaso alligari fecerunt: & uulturi: seu aquile iecur eius uel cor dilaniandũ p̃petuo dederũt. Cuius cõquestionẽ in rupe satis lõgo carmine Eschilus Pythagoreus poeta describit: asserens illi cor ab aqlæ rostro discerpi: & mox iterum restaurari: ac iterum ab aue laniari: & sic indesignenter uexari. Hominibus autem: ut saphos & Esiodus dicunt: dii ob hoc morbos & maciem: ac mulieres immisere. Horatius autem dicit tantum maciem & febrem: ut in Odis. Audax Iapeti genus in ignem mala fraude gẽtibus intulit. Post ignem

ætherea domo subductum macies & noua febrium terris incubuit cohors &c. Harum fictionum inuolucrũ Serenissime Rex non erit leue corticem aperire. multa enim insunt longa exquirentia uerba: quæ si non apponantur: erit paucis plurimum ingenii opportunum. Faciam igitur resecans quantum potero: ut præstabit deus. Et ante omnia uidendum puto quis fuerit prometheus iste. Qui quidem duplex est: sicut duplex ẽ homo: qui producitur. Primus autem deus uerus & omnipotẽs est: qui primus hominem ex limo terræ cõposuit: ut Prometheũ fecisse fingũt: seu natura rerum: quæ ad instar primi reliquos etiam ex terra ꝓducit: sed alia arte q̃ deus. Secundus est ipse Prometheus: de quo antequã aliã scribamus allegoriã: secundũ simplicem sensum qs fuerit uidendum est. Dicit ergo Theodontius de Prometheo isto legisse. ꝙ cum illi Iapeti patris eo ꝙ natu maior esset: successio deberetur: iuuenis & dulcedine studiorũ tractus ultro illam Epimetheo fratri duobus paruis filiis Deucalione & Iside de relictis: in Assyriã abiit: & inde postquã aliquandiu insignes eo æuo audiuisset Chaldæos: in uerticem caucasi secessit: ex quo longa meditatione & experiẽtia ꝑcepto astroꝝ cursu: ꝓcuratisq; naturis fulminũ: & rerũ pluriũ causis: ad Assyrios rediit: eosq; astrologiam docuit. & ꝓcurationes fulminum: & quod omnino ignorabant ciuilium mores hominũ: egitq; adeo: ut quos rudes & omnino Syluestres: & ritu ferarũ uiuẽtes inuenerat: quasi de nouo compositos ciuiles reliquerit homines. Quibus sic præmissis uidendum est quis sit productus homo: quem supra dixi duplicẽ esse. Est enim homo naturalis: & est homo ciuilis: ambo tamen anima rationali uiuẽtes. naturalis aũt homo primus a deo ex limo terræ creatus est: de quo & Ouidius & Claudianus intelligunt: esto non adeo religiose: ut christiani faciunt: & cum ex luto illũ Prometheus: iste primus formasset: insufflauit in eum animam uiuentẽ: quã ego rationalẽ intelligo. & cũ hac sensitiuã & uegetatiuã potentias: seu secundũ quosdã aĩas. Verũ hæ naturã habuere corporeã: & nisi peccasset homo fuisset æterne sicuti & rationalis: cui diuina natura est. Hũc perfectum fuisse hominẽ circa quoscũq; actus terreos credendũ est. nec opinari debet quisq̃ opportunũ illi fuisse ad eruditionẽ tẽporaliũ rerum Prometheũ aliquẽ mortalẽ. Verũ qui a natura producti sunt rudes & ignari ueniunt: immo ni instruant luteĩ agrestes & beluæ. Circa quos secundus prometheus insurgit: idest doctus homo: & eos tanq̃ lapideos suscipiens quasi de nouo creat: docet & instruit & demonstrationibus suis ex naturalibus hominibus ciuiles facit moribus: scientia & uirtutibus insignes: adeo ut liquido pateat alios produxisse naturã: & alios reformasse doctrinam. Insuper dicũt Mineruam opus huius miratã eum in cælum traxisse: daturam siquid ad opus suum perficiendum cerneret opportunum. Quod ego sic intelligendum reor: pro Minerua: scilicet sapientẽ uirum: qui naturæ opus admiratur: hominem. s. ex luto productum: & cum eum uideat imperfectum quantum ad doctrinam & mores cupiens eũ animare: idest perficere sapientia duce per speculationẽ ascendit in cælum: & omnia ibi igne animata uidet: ut intelligamus ꝙ in cælo: idest in loco perfectionis sunt omnia animata igne: idest claritate ueritatis: sic & perfectus homo nulla ignorantiæ nebula offuscatur: & meditatione continua uersatur in cælis: Deinde a rota solis furatur hic ignem: & defert in terris: & pectori ĩsert luteo homini: & uiuus efficitur. Equidẽ nõ incongrue dictum ẽ. Nõ enim in theatris uel in plateis uel in propatulo ueritatis claritatem adipiscimur: quinimmo in solitudinibus semoti: & exquisita taciturnitate speculamur: & crebra meditatione rerum naturas exquirimus: & quia ista talia clam fiũt: quasi furari uidemur: & ut appareat unde sapientia ueniat in mortales dicit: ꝙ a rota solis: idest e gremio dei: a quo omnis sapiẽtia ẽ: ipse uerus deus est sol qui illuminat omnem hominem uenientem in hunc mundum: cuius æternitatem per rotam non habentem principium neq; finem designare uoluere: & hoc apposuere ut de ipso uero deo & non de sole creato acciperemus dictum. Hanc demum flammam: idest doctrinæ claritatem immittit pectori lutei hominis: idest ignari. Nam si omnibus largitor ille munerum deus animam bonam & perfectam infundat: corporea moles caligine infecta terrestri adeo uires retundit animæ: ut plurimum nisi doctrina iuuentur: & excitentur adeo obtorpescunt: ut potius bruta q̃ rationabilia animalia uideantur. Doctrina igitur sapientiæ a deo susceptæ prudens homo animat: idest sopitam animã excitat lutei. i. ignari hominis: q tunc uiuere dicitur: dum ex bruto rationalis efficiť: seu effectus est. Explicito autẽ hoĩe iratos deos dicunt quædam fecisse: ut religasse Prometheũ in rupe: imisisse febrem: maciem: & fœminã hominibus. Circa quod quantũ ad primũ aduertendũ est hic poetas more uulgi improprie fuisse locutos. Existimat quidem uulgus iners iratum deum aduersus quẽcũq; laborantẽ uident: q̃tũcũq; circa laudabile opus fatigeť: quasi nil ꝑter ocium detur a pacato deo: & ideo iratũ putauere deum Prometheo: eo ꝙ assiduo studio noscendarũ rerũ laboraret. Seu ideo iratos dixere: qa laboriosa hominibus imisere. De ista ira qualis sit: supra ubi de Phama dictũ est. Quod autem duci & alligari Caucaso Prometheũ a Mercurio fecerint: peruertiť ordo. nam prius ĩ Caucaso fuit Prometheus: q̃ hominẽ rapto igne animaret. Ductus est igiť futurus: & iam desiderio ipso prudens homo a Mercurio interpræte deorũ. i. ab eruditione alicuius enucleantis secreta naturæ impulsus in Caucasum. i. in solitudinẽ q̃tũcũq; secũdũ historiã in Caucasum secesserit: & ibi religatus in rupe. i. a ꝓpria uoluntate detentus. Ibi illi precordia aiunt ab aqla lacerari. i. a meditationibus sublimibus anxiari: quæ lõgo exhausta meditationis labore tũc restauranť quãdo per ambages uarias exq̃sita alicuius rei ueritas reperiť. Et hæc quantũ ad ficta de Prometheo: quẽ profecto maiores nostri asserũt eximiũ sapientiæ doctorẽ fuisse. Nam Augu. in lib. de ciuitate dei: & post eum Rabanus: & Luon Carnotensis æquo fatenť consensu eũ scientia insignẽ fuisse uiꝝ. Eusebius præterea in libro temporum dicit Argo regnãte Argiuis fuit Prometheus: a quo homines factos esse cõmemorant: & reuera cum sapiens esset feritatẽ eorũ & nimiã imperitiam ad humanitatẽ & scientiam transfigurabat. Post hunc Seruius etiam de eo testatur quia prudẽtissimus uir fuit: & a prouidẽtia denominatus: & quod primus astrologiam Assirios docuerit: quã in altissimo residẽs Caucasi uertice maxima cũ cura didicerat. Hũc insuper dicit Lactantius in libro diuinarũ institutionũ: primũ simulachra ex

luto componere inuenisse:qđ forsan de compositione hominis ex luto fabulæ dedit initium. Sic & Plinius ubi de naturali historia dicit:cum primo docuisse ignem e silice prouocatum ferula seruare. Voluere insuper iratos deos imisisse hominibus maciem:febrem:& mulieres. Pro macie ego ĩtelligo labores corporeos:q̃bus extenuamur:& ad quos nascimur illius crimine cui dictũ est. Cum sudore uultus tui uesceris pane tuo. Hinc aũt maciei uiam dedit intranti. Per febres uero ardores concupiscentiæ:quibus angimur:& uexamur assidue:uoluisse reor. Mulier autem ad solatium creata est:sed inobedictia sua factus est stimulus.nec equidem paruus:si rite intueri uelimus:quod ut potius alienis uerbis q̃ meis ostendã:quid præclarissimus præceptor meus Franciscus Petrarcha eo in libro:quem de uita solitaria scripsit:de eis sentiat libet apponere. Dicit enim sic. Nullũ uirus adeo pestiferũ uitã hanc sectãtibus ut muliebre cõsortiũ. Fœmineus enim decor eo formidolosior funestiorq;:quo blandior ut sileã mores qbus oino:nil instabilius:nihil studio qetis infestius. Quisq; requiẽ quæris:fœminã caue perpetuã officinã litiũ ac laborũ. Raro sub eodem tecto habitãt quies & mulier. Satyricũ uerbũ est. Semper habet lites alternaq; iurgia lectus. In quo nupta iacet minimũ dormit in illo.nisi forte tranquillior est concubinæ accubitus. Cuius & fides minor & maior ĩfamia & litigium par. Scitum est & illud clari oratoris dictum. Qui non litigat:celebs est. Post hæc paulo infra sequitur idem. Quisq; ergo litẽ fugis:& fœminã fuge.uix alterã sine altera effugies. Fœminæ & si qđ rarum est mitissimi mores sint ipsa præsentia;utq; ita dixerim:umbra nocens est. Cuius siqd fidei mereor uultus atq; uerba cunctis q solitariam pacem quærunt:non aliter uitandi sunt:non dico q̃ coluber:sed q̃ basilisci conspectus ac sibila.nam nec aliter oculis q̃ basiliscus interficit:& ante cõtactũ ĩficit.hæc ille. Quæ etsi multa sint & uera haberem quæ dicerem longe plura.sed quoniã non exit intẽtũ præsens.hæc de stimulo humani generis dixisse sufficiant.

De Pandora homine a Prometheo facto. Cap. XLV.

Pandora dicit Fulgentius nominatũ eum:quem Prometheus primum ex luto cõfecit.quod a Fulgentio ob id dictum puto.quia Pandoræ significatũ sit in latino omnium minus:eo ꝙ non ex noticia unius tantum rei componatur sapiens:sed ex multis & uerius ex omnibus.sed talis solus est deus. Posset præterea dici Pãdora a pan quod est totum:& doris quod est amaritudo:q̃si Pandorus omni amaritudine plenus. Nil enim in præsenti uita potest homo absq; amaritudine possidere:quod utrum uerum sit se unusq̃sq; excutiat:& uidebit. Iob autem uir sanctus & patientiæ insigne speciem uolens hoc improperare humano generi:dixit:Homo natus de muliere breui uiuẽs tempore multis repletus miserijs &c.

De Iside Promethei filia. Cap. XLVI.

Isis ut ait Theodontius:filia fuit Promethei & paruula a patre Epimetheo patruo derelicta:de q̃ idem Theodontius talem recitat historiam. Dicit ergo ꝙ cum uirgo excreuisset:& præstantissimi decoris iam matura uiro Ioui placuisset:& ab eo actum seu potẽtia seu suasionibus:ut in eius iret concubitum:ex quo Isidem dicit Ioui Epaphum peperisse. Tandem seu tanto fidens Amasio puella:seu quia natura ardentis esset animi:in regni cupidinẽ incidit:& auxiliariis a Ioue habitis & aliũde cõtractis uiribus:quasi in effectũ uiribus regẽ animum iniiciens Argum Argiuorũ regem annositate decrepitũ:sed alias occulatum hominem traxit in bellum:aduersus quem cũ descendisset in aciem factum ẽ:ut fractis Isidis uiribus ipsa caperet Isis:& ab argo seruaretur captiua. Verum iussu Iouis patris sui Stilbon:qui postea Mercurius appellatus est:homo eloquentissimus:& audacia atq; industria plenus:decipulis suis egit:ut occiso a se Argo sene a captiuitate liberaretur Isis. Cui cũ non bene cederent res in patria:suæ cõfisa solertiæ conscensa naue:cui uacca erat ĩsigne:ad ægyptios transfretauit:& cum ea Stilbon ob perperratum facinus pulsus ex græcia:& cum ibi iam apis potentissimus esset eidem nupsit:& datis Aegyptiis caracteribus litterarũ:atq; ostenso terræcultu in tam grandem deuenit ægyptiorum existimationem ut non mortalis fœmina:sed dea potius haberetur:diuiniq; illi adhuc uiuenti impenderentur honores. Leontius uero dicebat se a Barlaã habuisse hanc Isidem ante trãsfretationem Apis in ægyptum:eidem Api nupsisse:& postmodum cum Ioue cõcubuisse:& ob id cum resciisset indignatus Apis regno argiuorum relicto in ægyptum abiisse:& eam postmodum ad se accedentem ultro suscepisse. In quibus tot sunt ab utraq; parte operum & temporum inconueniẽtia:ut non solum auferatur historiæ fides:sed nec etiam aliqua possit uerisimilitudo rerum adaptari:& potissime adueniente Iouis obstaculo:cuius cum Api conuenientia tempora huic historiæ plurimũ auferunt fidei. Sane solertibus huius ueritatis inquisitio relinquatur.

De Deucalione filio Promethei:q genuit Ellanũ Psytachũ & Dionysiũ & Phentrate. Cap. XLVII.

Deucalion omnium ueterũ testimonio:Promethei filius fuit:cui adulto Epimetheus patruus Pyrrham filiam iunxit coniugio. mitis enim ingenii homo fuit:& Pyrrha piissima fœmina:de quibus Ouidius. Non illo melior quisquam:nec amantior æqui Vir fuit:aut illa reuerẽtior ulla deorum &cætera. Huius enim tempore apud Thessalos ingens fuit diluuiũ:de quo fere omnes scriptores ueteres mentionem faciunt:finguntque plurima excrescentibus aquis Deucalionem solum cum Pyrrha coniuge in nauicula euasisse:& in Parnasum deuenisse montem:& cum iam aquæ cessarẽt Themis adisse oraculum consulturi de humani generis restauratione:eiusque iussu tecto capite solutisque uestibus post tergasse saxa:tanquam magnæ parentis ossa:& ea in homines fœminasq; conuersa. Hoc figmentum a Barlaam sic explicatum referebat Paulus. Dicebat enim se legisse in græcorum antiquissimis annalibus ob hoc diluuium territos homines:& ad suprema usq; montium effugisse atq; intrasse cauernas & antra una cum mulieribus suis expectaturos finem:& ad hos Deucalionem & Pyrrham cessantibus aquis in mœsto atq; supplicum habitu accessisse:& Deucalionem hominibus & Pyrrham mulieribus non absq; labore maximo suasisse aquas cessasse:nec amplius fore timendum.& sic eos e uerticibus montium atq; ex saxeis antris eis.sam-

bobus præcedentibus in habitationes & tecta reduxisse. Porro Theodontius non sic. Dicit enim delatũ Deucalionem cum coniuge & aliis pluribus in naui ad Parnasum. & cum cessassent aquæ ibi regni sui sedem statuisse: cum primo Thessalis imperaret: & ex communi consilio tanquam bono publico factum: ut reuocatis hominibus & mulieribus e cauernis: quarum quãtitas maxima longe hominum numerum excedebat: eo q̃ uenientibus aquis pauidiores longe anteq̃ homines in montana confugerent: & sic ex eis nulla perit: cum ex hominibus multi absorpti sint: posita uerecundia quam per tectum caput intelligit. Non enim uerecundamur nisi uidentes: indistincte homines quibuscunq; mulieribus miscerentur: quod per solutas uestes dicit intelligi. Nam ut ubi de Venere dictum est: Veneris cingulum est dictum Ceston: quod ipsa fert ad legitimos coitus. Cum uero in illicitos tendit: cingulum deponit. & sic illi solutis uestibus in illicitos ire coitus ostendebant: & hoc augẽdæ prolis causa: cum ex multitudine mulierum uirorum paucitas possit amplissimam prolem suscipere. Quod autem illos uocat ossa parentis non ob aliud dictũ puto: nisi quia sicuti saxa terræ molem ne effluat continent. sic & ossa corpora hominum seruant in robore: sic & labores agricultorum agũt: ut ea producantur ex terra ex quibus nutrimur atq; consistimus: quasi uideantur ex agris assumpti qui incoluere postea ciuitates. Ego autem reor illos parẽtis ossa dictos: quia ex cauernis & antris mõtium uti lapides facimus: educti sint: & ob duriciam suam saxei dicti.

¶ De Ellano Deucalionis filio. Cap. XLVIII.

Ellanum dicit Theodõtius filium fuisse deucalionis & Pyrrhæ: quem ait Barlaam patre mortuo adeo nomen suum & imperium ampliasse: ut fere omnis Græcia quæ in egeum mare uersa est a nomine suo Ellada nominata sit: & Ellades græci.

¶ De Psytaco Deucalionis filio. Cap. XLIX.

Psytacus Deucalionis & Pyrrhæ filius: ut ait Theodontius: Promethei aui sui doctrinis imbutus ad æthiopas abiit: ubi in maxima ueneratione habitus cum in longissimum euasisset æuum: orauit ut rebus subtraheretur humanis. cuius precibus dii faciles eum in auem sui nominis mutauere. Huius ego fictionis causam credo sui nominis & uirtutis phamam: quæ eo cano mortuo uiriditate durauit perpetua: uti sunt uirides aues illæ. Fuere qui crederent hunc Psytacum eum fuisse: qui unus ex septem sapientibus dictus est. sed Theodontius dicit eum longe antiquiorem.

¶ De Dionysio Deucalionis filio. Cap. L.

Dionysius ut testatur Eusebius in libro temporum: Deucalionis fuit filius: eiusq; facta claruisse dicit circa initium ducatus Moysis. Quæ tamen fuerint nusquam legisse memini: præterq̃ cum in Acticam uenisset: a Semacho quodam susceptus hospitio: filiæ eius Capreæ pellem largitus est.

¶ De Phentrate Deucalionis filio. Cap. LI.

Phentratem Deucalionis fuisse filium Paulus & nõnulli alii arbitrãtur: eo q̃ de eo sic referat Tullius in libro tusculanarum quæstionum: Dicearchus autem illo sermone: quem Corinthi habitũ tribus libris exponit: doctorum hominum disputantium in primo libro multos loquentes facit: duobus Phentratem: quendam Phiotam senem quem ait a Deucalione ortum differentem inducit &c. Ex quibus præter originem apparet eum fuisse philosophum.

¶ De Astreo Titanis filio. ix. qui genuit Astream & Ventos. Cap. LII.

Astreus filius Titanis & terræ ut asserit paulus. Hunc dicunt Seruius & Lactantius cum Aurora concubuisse & ex ea genuisse astream uirginem: necnon & uentos omnes. Quos dicit paulus cum senex esset: dum fratres aduersus Iouem bellum mouissent: omnes armauit & emisit in supos: Esto Lactantius dicat eos ab Athlante armatos. Astreum potentẽ aliquẽ atq; superbũ fuisse hominem existimo. ideo uentorum patrem dictum: quia alicui uentosæ religioni præfuerit: q̃ illos armauerit in superos: a uentorum discursione sumptũ est: q̃ si a terræ concauitatibus ueniant: ut in altum erũpant necesse est.

¶ De Astrea filia Astrei. Cap. LIII.

Astream Astrei Titanis fuisse filiam satis uulgatum est: quæ quoniam diis fauit aduersus patrem & patruos in cælum assumpta est: & in zodiaco locata ea in parte quæ ab ea Virgo denominata ẽ. Hunc autem quid sibi uelit fictio uideamus. Astreum Astreæ patrem ego hic non hominem: sed cælum astrigerum intelligo: quod ex se iustitiam gignit: dum perpetuo ordine sibi diuino munere dato inferioribus corporibus unicuiq; iuxta sui qualitatem indesinenter opportuna concedit. Et huius exemplum legumlatores pro ut humano ingenio possibile est nostram ordinauere iustitiam. Ex aurora ideo nata dicitur. quia sicut auroræ claritas solem præcedit: sic ex noticia certa rerum gestarum debet oriri seu oritur iustitia: seu iudicium. Diis fauisse dicit: quia bonis semper fauet iustitia & eiicit reprobos. Ea enim in cæli parte ideo posita est: quia contigua est equinoctio ut ostendatur ex iustitia rerum æquitatem consequi. & sicut sole ibidem existente æqua temporis pars nocti atq; diei ab eodem sole cõceditur: sic a iustitia æquus redditur depressæ conditionis hominibus atq; claris.

¶ De Ventis filiis Astrei in generali. Cap. LIIII.

Venti ut perhibet Seruius & Lactantius Astrei Titanis & Auroræ fuere filii hos dicit Lactantius a Iunone ob natum Epaphum incitatos in Iouem: quã ob causam a Ioue cauernis clausi sunt; & sub imperio Eoli religati. Sed aliam causam dicit Theodontius a Pronapide monstrari in Protocosmo quæ talis ẽ. Dicit enim Pronapides litigium ægre plurimum tulisse a Ioue de cælo fuisse deiectum: & ob id ad inferos descendisse: & conuentis furiis orasse: siquid unquam eorum uotis suis labor posset in posterum uoluptatis afferre; irent: & sua uenena quiescentibus uentis iniicerent ut furiis infe-

ſtati Iouis regnum infeſtarent atq; quietem. Quæ eueſtigio tendentes: cum eos pacifice ſedentes in domo patria inueniſſent; non ſolum furias: ſed odia immiſere: adeo ut in regiones ſuas abeuntes confeſtim unus in alterum diſcurſum facere: & omne cælum terramq; cõcutere coepere: Quibus perterritus primo Iuppiter: deinde commotus eis non abſq; labore captis: & cauernis Eoli incluſis eos ſub eius eſſe iuſſit imperio. De quibus æneidos primo ſcribit Virgilius. Nymborum in patriam loca fœta furentibus auſtris. Et iſra per duodecim uerſus. Harum uero fictionum: ſi uolumus habere ſenſum antea alia: neceſſe eſt ut Aſtreum horum patrem cælum credamus aſtrigerum: ita tamen ut unum ſit cælum quicquid inter lunæ concauum & octauæ ſperæ conuexum continetur. Nam motum cæli & planetarum tanquam a remotiori tantum paululum cauſa cauſari arbitror. Si autem Aſtreum hominem uentorum patrem uoluerimus: iam ſupra dictum eſt eum imperaſſe locis: ex quibus multi orirentur uenti: & hinc dictus ſit uentorum pater. Auroræ autem dicuntur filii: quia utplurimum appropinquante aurora conſueuerunt uenti oriri. Quod nautarum approbat auctoritas & conſuetudo. Illa enim hora eos ſurgere dicũt & ob id eadem hora utplurimum ſuas nauigationes incipiunt. & hinc Auroræ filii nuncupati ſunt. Eos autem a Iunone in Iouem armatos fuiſſe ideo fictum eſt. quia a terra emitti creduntur: quæ Iuno eſt: & quadam terræ reſpiratione impelli: & cum alibi nequeant ꝑter in aerem impingi: cum aer Iuppiter ſit: in Iouem armatos: ideſt impetuoſos fictum eſt. Quod autem litigium opere furiarum eos & inquietare regnum Iouis: & inter ſe hoſtes ſecerit: a motu eorum & opere ſumptum eſt. Nam ſi ab oriente uentus ſurrexerit: & itidem ab occidente: ut & per aerem & in ſe concurrant neceſſe eſt: ex quo uidentur hoſtes: & regnum inquietare Iouis. Eos autem ſub imperio Eoli religatos in cauernis ideo dictum eſt: quia Eolides inſulæ quibus olim pſuit Eolus. & ab eo denominatæ ſunt. plenæ ſunt cauernarum: cauernæ autem plenæ ſunt aeris & aquæ: cuius motu cauſatur calor: & ob calorem ſurgunt ex aqua uapores: quos calor ipſe reuoluit in aerem: qui cum in loco non capaci conſiſtere nequeat egreditur. & ſi arctus ſit egreſſus de neceſſitate impetuoſior & ſonorior & diuturnior exit. & ſic cum generati uenti e cauernis eolidarum inſularum excãt fictum eſt eos in cauernis Eoli religatos: atq; ſuo ſub imperio poſitos. Sed Virgilius ſub hac fictione longe aliud ſentit: quod quoniam non ſpectat ad propoſitum non appono. Eſt præter fictiones horum prægrandis potentia. Sunt diſtinctæ regiones & nomina. Sunt inſuper ſecundum quoſdam pauciores: ſecundum uero alios plures. nec eiſdem nominibus ab omnibus nuncupati ſunt; de quibus antequam ad ſingulorum ſermonem ueniamus: pauca dixiſſe non erit incongruum. De eorum potentia nominibus & regionibus: in maiori ſuccincte ſcribit Ouidius. Et cum flammibus facientes frigora uentos. His quoq; non paſſim mundi fabricator habendum Aera permiſit: uix nunc obſiſtitur illis: Cum ſua quiſq; regat diuerſo flamina tractu. Quin lanient mundum: tanta eſt diſcordia fratrum: Eurus ad auroram nabathea quæ regna receſſit Perſidaq; & radiis iuga ſubdita matutinis Veſpere & occiduo quo littora ſole tepeſcunt Proxima ſunt Zephyro: ſcythiam ſeptemq; triones Horriſer inuaſit boreas: contraria tellus Nubibus aſſiduis pluuioq; madeſcit ab auſtro. & cætera: hos duodecim eſſe dicit Iſidorus ethimologiarum libro eoſq; ſic diſponit & nominat: Qui ab oriente uerno in occiduum tendit. ideo dicitur ſubſolanus: quia ſub ortu ſolis naſcitur. Huic duos collaterales annectit: eurum ſcilicet a ſiniſtris: quem ſic ait uocari: eo ꝙ ab Eoo ſpiret: ideſt ab oriente æſtiuo. A dextris uero dicit eſſe Vulturnum: ſic dictus quod alte tonet. Auſtrum inde a meridie flantem ſic dicit dici: ꝙ aquas hauriat: eumq; græce appellari nothum. A dextris eius dicitur eſſe Euroaſtrum inde dictum ꝙ inter eurum ſit & auſtrum. Sic & qui a ſiniſtris eſt auſtroaphrum. quia inter auſtrum ſit & aphrũ. Sic & idem lybonotus uocatur: eo ꝙ inde libs & hinc ſit illi nothus. Zephyrum autem ſubſequenter ab occiduo flantem dicit eo ſic appellatum ꝙ flores & gramina eius uiuificentur ſpiritu: atq; eundem uocari fauonium latine: ꝙ his faueat quæ naſcuntur: cuius a dextra Aphricum ſeu Lybin a regione unde ſpirat denominatum a leua uero chorum: eo ꝙ uentorum circulum claudat. & quaſi chorum faciat. Antea tamẽ dicit chaurum nominatum: & a nonnullis argeſton. Septentrionem inde dicit dictum. eo ꝙ a circulo ſeptem ſtellarum conſurgat: cui ponit a dextera circium: a uicinitate chori ſic denominatum. A ſiniſtra uero Aquilonem cuius nominis cauſam dicit ꝙ aquas extinguat & diſſipet nubes: eumq; dicit & Boream nominari: ꝙ ab hyperboreis montibus egredi uideatur. Scribit præterea Iſidorus his duodecimo deſignatis. alios etiam eſſe uentos: quos ego eoſdem puto: ſed aliis nominibus appellatos: utputa Etheſias: quas ait ſtatuto anni tempore a borea in ægyptum efflare. Sic & auram & altanum. auram uero ab aere dictam: ꝙ lenis ſit quaſi agitatus leniter aer. altanum in pelago fieri: & ab alto denominatum. Turbonem inſuper a terra dictum dicit. eſt enim uẽtorum circũuolutio quædam pernicioſa perſæpe. Fragorem a fractarum rerum ſonitu denominari dictum uentũ ait. Sic & procellam dictam: eo ꝙ cum pluuia flans euellat. Vitruuius autem ubi de architectonica ſcribit .xxiiii. eſſe uentos oſtendit. Dicit enim auſtri collaterales leuconothum & altanum. Aphrici libonothum & ſobueſperum fauonii ergaſtes & etheſias: cauricircium & chorum. Septentrionis Thraciam & Gallicum. Aqlonis ſupernas & cecias. Solano curbas & orinthias. Euro circias & uulturnum. Alibi autem dicit ipſe Vitruuius eos .viii. tantum eſſe ſcribens. Andronichum Cyrreſtem ad demonſtrationem opinionis huius Athenis turrim octogonam conſtruxiſſe. & ſingulis lateribus ſculptam eius uenti imaginem cui illa facies muri eſſet aduerſa poſuiſſe. & tandem metha marmorea ſuper turrim impoſita æreum trionem ſuper impoſuit illi dextra uirgam porrigentem. Qui cum circumageretur a uentis uirga deſignabat: qui eſſet: qui flaret. & ſic dicit compertum inter ſolanum & auſtrum eurum. Inter auſtrum & fauonium africum. Inter fauonium & ſeptentrionem chaurum ſeu chorum. Inter ſeptentrionem & Solanum aquilonem. quam deſcriptionem tanquam optimam atq; ueram mediterranei maris nautæ omnes ſeruant & potiſſime Ianuenſes: qui profecto cæteros nautice artis excedunt ingenio.

De subsolano uento & uulturno & euro collateralibus suis filiis Astrei. Cap. LV.

EXpedito de uentis in generali de uno quoq; secundú Isidori descriptionem: in particulari pauca dicenda sunt & primo de subsolano orientali uento. Hic (ut Beda dicit) calidus é & siccus. sed té perate & ideo calidus: qa diu sub sole moretur. Siccus autem qa cum Oceanus orientalis multum distet a nobis ex quo humiditatem sumere creditur eam omnem ueniendo dimittit. Sed absit ut creda ridiculú istud omnem. s. uentum qui ad nos ab orientis plaga uenit: oriri in oriente extremo: cum certissimú habeatur multos apud æolidas oriri ut prædictum est: ex qbus nonnulli in nos efflant: quos nos orientales & merito dicimus. quam ob causam salua semper reuerentia Bedæ: frustra dictum puto eos ob longinquitatem originis suæ ad nos mutata complexione uenire: huic eiusdem complexionis sunt a dextris uulturnus omnia desiccans a sinistris uero Eurus nubes aggregans seu generans.

De Notho uento & Euroaustro atq; Austroafro collateralibus eius filiis Astrei. Cap. LVI.

NOthus australis est uentus naturaliter frigidus & siccus uerum dum per torridam zonam ad nos ueniens transit: calorem assumit: & ab aquarum multitudine in meridie existente sumit humiditatem. & sic mutata natura ad nos uenit calidus & humidus: & calore suo poros terræ aperit & humorem utplurimum multiplicare: & nubes & pluuias inducere consueuit. Huius formam sic describit Ouidius: Madidis nothus euolat alis Terribilem picea tectus caligine uultum. Barba grauis nymbis: canis fluit unda capillis. Fronte sedent nebulæ: rorant pennæq; sinusq; & cætera. Huic eiusdem complexiõis a dextris est auroauster: qui tempestates in mari generat: eo q (ut dicit Beda) ab imo sufflet: a sinistris autem eustroafer: quem aliqui dicunt calidum & temperatum.

De septentrione uento & circio collaterali eius: & filiis Astrei. Cap. LVII.

SEptentrio uentus est a plaga in qua oritur nuncupatus. nascitur enim in locis aquosis: & congelatis & excelsis montibus: ex quibus ad nos usq; purus flat. eo q in locis: per quæ transitus facit nullus ob intensum frigus resoluitur uapor. Hic aerem serenum facit: & quas excitauerat auster pestes repellit & purgat. Complexione autem cum collateralibus frigidus est & siccus. Qui enim a dextris est: circius appellatur niuium grandinumq; productor. A sinistris autem aquilo est: seu boreas: de quo latior sermo sequitur.

De aquilone seu borea uento Astrei filio: & collaterali septentrionis: qui genuit Zetum Calaim & Arphalicem. Cap. LVIII.

BOreas seu aquilo uentus collateralis est septẽtrionis: & natura sua habet nubes dissipare: & aquas colligere gelu: cuius uires & opera in persona sui loquens describit Ouidius dicens: Apta mihi uis est: qua tristia nubila pello: Et freta concutio nodosaq; robora uerto: Induroq; niues: & terras grandine pulso. Idem ego cum fratres cælo sum natus aperto. Nam mihi campus is est tanto molimine luctor: Ut medius nostris concursibus insonet æther Exiliantq; cauis elisi nubibus ignes: Idem ego cum subii conuexa foramina terræ: Supposuiq; ferox imis mea terga cauernis: Sollicito manes totúq; tremoribus orbem & cætera. Ex hoc plures dicuntur fabulæ. Nam Seruius dicit eum amasse hiacynthum puerú: qui etiam ab Apolline amabatur: & quoniam cerneret amorem pueri in amorem Apollinis magis q̃ in se flecti: iratus disco ludentem interemit. Præterea dicit Ouidius eum amasse Orythiam Ericthonii regis athenarum filiam: ac eam in coniugem postulasse: quæ cum non daretur indignans se disposuit ad rapinam: rapuitq;: ex ea zethum & Calain filios suscepit. Insuper dicit Homerus in Iliade inducens æneam achilli loquétem in pugna boream pulcherrimas Dardani adamasse equas: & ex eis equos. xii. uelocissimos suscepisse. A quibus si corticem fabularum amouerimus aduertemus primo boream hiacynthum: qui flos est: & ideo puer: quia nullus diu uiuit flos: amare. hac in forma: qa forte flabat sæpissime per prata plena hiacynthis: quasi usurus quos diligebat: uti & nos crebro usuri uadimus quos amamus. Qui hiacynthus & ab Apolline. i. a sole amabat. Nam & ipse pductor taliú & spectator amator etiá dr: & qa taliú fotor est: & iõ a hiacincto amari dr: qa unaquæq; res adamare uidet per quod ad esse deducitur: & perseuerat in esse. nam flores & alia sole agente nascunt & uiuunt q̃diu uiuunt. A borea aút ideo occisus dr: quia boreas horriditate sui flatus cuncta humore priuat atq; desiccat. Amasse eú Orythiam historia est. Dicit enim Theodõtius boream iuuené fuisse Thracem nobilem & animosum: qui tractus fama matrimonii contracti a Thereo: qui Pandionis filiá habuerat in coniugem: cum audisset Orythiam Ericthonii Atheniensium regis formosissimam puellam eé cupidine captus eius petiit coniugiú: quod cú illi negaretur ob incestú cõmissum a Thereo in Philomená: q̃si similis illi Boreas facturus esset: iratus captato tempore: illam rapuit anno regni Ericthei. ix. & filios ex ea suscepit: & sic fabulæ locum & nomen iuuenis: & regno adinuenit. Equos autem Dardani a Borea genitos: ideo dici arbitror: quia possibile fuit Dardanú fama bonitatis equorum eius regionis tractum misisse ibidem: & proletarios assumpsisse: quibus iunctis equabus suis optimos atq; ueloces suscepit equos: quorum successores eius prolem semper post modum seruauere. & hinc sumptum eos boreæ filios extitisse.

De zeto & Calai filiis Boreæ. Cap. LIX.

Erus & Calaïs filii fuere Boreæ & Orythiæ: quos testatur Ouidius cum Iasone & aliis augonau-
z tis ad Colchos iuisse. Verú ut dicit Seruius: cú a Phineo rege Archadiæ: q eo q suasione nouæ cõ-
iugis filios cæcauerat: a diis cæcatus & ipse fuerat: eiq; ut escas foedarét atq; surriperent arpyiæ ob scoenæ aues fuerát appositæ: suscepti hospitio remuneratiõis gr̃a ad expellédas aues zetus & Chalays: qui alla ti erát missi fút. Qui cú illas strictis gladiis psequeret ex archadia pulsas usq; ad insulas: q Plotæ appellant persecuti sunt. Ibi uero monitu Iris ut desisterent Iouis canes ulterius persequi ad socios redierunt. Quæ iu-

uenum conuersio nomen Immutauit Insulis:& ubi plotæ dicebantur Strophades dictæ sunt.ná Strophæ græcæ latine conuersio dr.Hæc ego de istis legisse memini:qd autẽ habeant sub uelamine fictiones detegẽdum est. Dicit ergo Ouidius hos post pueritiá pennas habuisse:pro qbus ego ĩtelligo barbá & uelocitatẽ:quæ in adolescentia hoĩbus ueniunt.Circa aũt allegoriá pulsaꝝ ab his arpyiarum dico ꝙ diuino munere oẽs boni náscimur:& prima mortaliũ coniunx bonitas:seu inocẽtia est:sed tádẽ grádiores effecti:ut plurimũ abiecta inocẽtia deprauamur:& tũc secũda supinducit̃ uxor:cum qs concupiscibilis appetitus iudicio se trahi pmittit.ꝙ in quá pnitiosos deducat saltus:Phineus testis est:qui auri cupidine occupatus:dũ auaritiæ credit:quæ secũda uxor illi fuit:filios priuat luminibus.Filii aũt nostri laudabiles actus sunt:quos tũc priuamus lumine cũ illos obscœnis operibus deturpamus.Quid eni turpius agere possumus:q̃ boná mentẽ abiicere:ut diuitias acquiramus?Quod teste Seneca philosopho facete Demetrius petẽti cuidam libertino dixit:Facilẽ.s.sibi ad diuitias uiam:quo die pœnituisset bonæ mentis.Sic & nos cæci efficimur:q̃do ob census desideriũ nimiũ in rapinas & turpia lucra delabimur.Apponunt̃ eni talibus arpyiæ fœdæ uolucres atq; rapaces:quas ego mordaces auaroꝝ curas & sollicitudines ĩtelligo:a qbus ideo auaris surripi dicunt̃ dapes:quia dum talibus detinentur cogitationibus in tam grandẽ sui obliuionẽ auari ueniũt:ut etiá aliquádo cibum sumere efficiant̃ ĩmemores:seu dum auri cumulũ augeri satagunt:sibiipsis cibos extenuant:& sua miseria fœdos faciũt.Argonautæ qui apũd hunc hospitant̃:quoniá illustres omnes iuuenes fuere:& uirtute conspicui loco salubriũ cõsilioꝝ sumendi sunt:quæ etsi ægre suscipiantur a talibus.suscipiuntur tamẽ aliquádo & suscepta loco muneris retribuunt boni inquisitionẽ:quæ secundũ fulgentiũ pro Zeto & Calai intelligit̃.Hæc aũt boni:idest ueritatis inqsitio agit:ut canes Iouis:idest mordaces curæ:& alienis bonis cõtinue inhiantes pellunt̃ usq; ad strophadas:idest usq; ad cõuersionẽ animi pquirẽtis bonũ:quæ cõuersio esse nõ põt:nisi omissis uitiis & cõcupiscentiis in uirtutes qs gressus dirigat suos:& tũc remanet a sordibus desiderioꝝ turpium Imunis mensa Phinei.Sane Leontius lõge breuius huius sensum expedit.Dicit eni historiá hanc fuisse talẽ Phineũ ditissimum fuisse regem Archadiæ:& auaꝝ:& mortua Steneboe cõiuge:ex qua Palemonẽ:& Phineũ susceperát filios:supinduxit Arpalicẽ boreæ filiá & sororẽ Zeti & Calai:cuius præcibus ipse filios excæcauit:qd sciẽtes Pyratæ:qui Plotas ĩsulas ĩcolebát:q̃si in destitutũ auxiliis & odiosum suis ob scelus cõmissum in filios uenere & obsederũt eũ:& machinis erectis usq; in regiá putrida sordesq; iaciebant.Tandẽ uenientibus Zeto & Calai uocatis cũ longis nauibus:eum liberauerunt obsidione:pyratasq; usq; ad Strophadas repulere.

¶De Arpalice Boreæ filia & Phinei coniuge. Cap. LX.

ARpalices ut dicit Leontius:filia fuit Boreæ:ex qua matre nõ dicit.Hæc Phineo regi Archadiæ nupta fuit:ut supra proximo patet:& infesta præuignis.

¶De Zephiro uento & Aphryco & coro collateralibus eius filiis Astrei. Cap. LXI.

z Ephyrus uentus est occiduus:qui a latinis uocatur Fauonius cõplexione frigidus & humidus:tẽperate tamẽ.Hyemes aũt resoluit:& germina floresq; pducit:& dr zephyrus a zeph qd latine uita sonat:Fauonius aũt:eo ꝙ foueat germinantia:uel faueat germinibus.Flat.n.suauiter & placide:& a meridie usq; in noctẽ a principio ueris usq; ad ætatis finẽ.A dextris eius Aphricus ponit̃:qui tẽpestuosus fulmina & tonitrua generat.A sinistris aũt eius corus:q ut Beda dicit:in oriente nubilosum aerẽ facit:cũ serenũ faciat in occiduo.De Zephyro recitat̃ talis fabula.Nymphá.s.fuisse noĩe Corin a zephyro dilectá:& in cõiugẽ acceptá:eiq; ab eo in munus amoris atq; uiolatæ pudicitiæ oẽ ius in flores cõcessum.Eáq; ex Clora florá uocauit.Præterea refert Home.in iliade hũc Tyellá cõpræssisse Arpyiam:& ex ea Xanthũ:& Baliũ Achillis equos suscepisse.Haꝝ fabulaꝝ intẽtio talis eẽ põt.Dicit Lactan.in lib.diuinaꝝ institutionum:Florá fœminá magnas ex meretricio q̃sisse opes:q̃rum moriẽs Romanũ populũ scripsit hæredẽ:parte seruata:q̃ sub annuo fœnore prestaret̃:ex quo.s.fœnore uoluit ut suus natalis dies singulis annis æditiõe ludoꝝ celebraret̃:qui ludi Florales:& sacra floralia:a Flora nuncupata sunt:qd quia senatui tractu temporis flagitiosum uisum est:cum timore plebis retractare non posset:ab ipso meretricis nomine argumentum sumi placuit:ut rei pudendæ dignitas adderetur & inde finxerunt floram floribus præesse:eamq; oportere ludis placare:ut fruges cum arboribus:aut uitibus bene prospereq; florerent.Quem colorem secutus Ouidius Nympham non ignobilem zephyro nuptam ait:& dotalicio munere ut floribus præesset accepisse a sponso.Qui ludi ut dicit Lactantius:memoriæ meretricis conueniunt.Nam omni lasciuia & uerborum licentia:qbus oĩs obscœnitas effunditur:positis flagitante populo a meretricibus uestimentis:quæ ludis in illis mimorum fungebátur officio:celebrantur.Ex Tyella autem Arpyia equos suscepisse:nescit quid uelit Homerus.nisi id forte ꝙ apud Elisbenem extremũ Hispaniæ in occiduũ oppidũ equas facere consueuisse apud Pliniũ secundũ legimus.Quas dicit Plinius in concupiscentiam prolis suscipiendæ uehientes hyulco gutture consueuisse flantes zephyros suscipere:& ex eis concipere:& parare uelocissimos equos:breui tamen æuo ualentes:& sic forsan ex equa cui nomen erat Thyella:quæ impetus seu procella interpræatur:factum est:uel ut supra de equis Dardani ex borea conceptis diximus.

¶De Aloo Titanis.x.filio. Cap. LXII.

ALous ut ait Theodontius:filius fuit Titanis & Terræ:cui coniunx fuit:ut etiam Seruius asserit.Hyphimedia:quá cũ uiolasset Neptunus:duos ex eo peperit filios:Othũ & Ephyaltem:quos Alous educauit ut suos:& cum.ix.digitis:ut dicit Seruius:singulis mensibus crescerent parantibus Gygátibus bellum aduersus superos:nec ob senium Alous ád illud posset accedere:hos misit geminos adiutores:de quibus ubi de filiis Neptuni dicemus.

¶De Pallene.xi.Titanis filio:qui genuit Mineruam. Cap. LXIII.

PAllenem seu Pallantē unū fuisse ex filiis Titanis dicit Paulus:insulāq; in Aegeo mari tenuisse:& a se denoiasse Pallenē:hoiem imanē:& superis aduersum plurimū:cuius Luca.meminit dicēs: Pallenea Ioui mutauit fulmina Cyclops.Hūc dicit idem Paulus a Minerua in bello aduersus Iouem facto occisum:& ob id eam Palladem denominatam.Et alibi dicit idem Paolus:eum ob eius scuitiam ante bellom a Ioue fulminatum.Sane Theodentius ei dicit fuisse filiā noie Mineruā:a qua cum illi conaret̄ uirginitatem surripere:occisus est.

¶De Minerua Pallantis filia. Cap. LXIIII.

MInerua ut supra ꝓximo patet iuxta Theodontiū:filia fuit Pallātis:a se ob uirginitatē tuendā occisi.Hæc ut Tullius dicit ubi de naturis deoꝵ inter plures alias Mineruas.vi.fuit:eiq; ait ab antiquis pinnata apponi talaria:seu qa occiso patre uelox fuerit ad fugam seu ob aliam cām factum sit.

¶De Runco & purpureo.xii.&.xiii.filiis Titanis. Cap. LXV.

RVncus & Purpureus:ut asserit Priscianus in maiori uolumine:filii fuerunt Titanis & terræ:quorum ait Neuium poetam meminisse aientem.Inerant signa expressa quomodo Titani bicorpores magniq; Athlantes Runcus atq; Purpureus filii terras pro terræ &c.Et Horatius in Odis:ait. Aut qui minaci Porphyrion statu.De his autem aliud legisse non memini.

¶De Lycaone.xiiii.Titanis filio qui genuit Calisthonem. Cap. LXVI.

LYcaonem archadiæ regem dicit Theodontius:qđ nusq̄ alibi legi : filiū fuisse Titanis & terræ seu ob splendorem regiū:seu ob insigne aliqđ facinus.seu qđ potius credo:quia nequā fuit hō & deorum spretor atq; uilipensor:sicut plurimū legimus fuisse Titanes.Ex eo autē talem refert Ouidi. fabulam.Cum ascendisset in cælū mortalium clamor quoniā omnia male agerentur in terris:uoluit Iuppiter experiri præsentia:& forma hominis sumpta deuenit in regiam Lycaonis:egitq; ut aduerterēt populi:quia deus esset in terris:qui cum sacris operam darent:a Lycaone risi sunt omnes.Qui tamen ut experiretur:nunqd ut dicebat̄:hospes suus iuppiter esset:conspirassetq; in nocturnam eius necem:nec peregisse potuisset:ad aliud facinus repente intendit animum:& occiso ex obsidibus molossoꝵ uno : undis partim: partimq; prunis excoq iussit:& illū comedēdū Ioui apposuit.Qui cū cognouisset scelus:spreuissetq; cibum: ignē in regiā Lycaonis iniecit:& abiit.Lycaon aūt territus:abiit in syluas & in lupū uersus morē rapinæ pristinum seruare cœpit:in greges seuiēs sanguinis auiditate.Sub hac fabula historiā esse talem dicebat Leontius. Fuit olī inter Epiros:ex quibus aliqui postea a Molosso Pyrrhi filio molossi dicti sūt:& Pelasgos qui postea Archades:controuersia:de qua cū in concordiā itum esset:petiit Lycaon:qui tunc præerat Pelasgis:ut sibi in robur initæ concordiæ daret̄ saltem obses unus ab Epyris:eo ꝙ ab eis fuisset primitus exorta discordia.Cui a Molossis usq; ad certū tēpus iuuenis unus ex nobilioribus concessus est.Qui cū nō remitteretur in termino a Lycaone per legatos gētis suæ reqsitus est.Lycaon aūt:seu qa superbe reqsitus uideretur:seu ob aliam cām turbatus:eo ꝙ pessimus esset hō:& inflati aī:respondit legatis se in sequenti die obsidem redditurū ; iussitq; in mane sequenti secum in conuiuio essent:& clam obside occiso atq; decocto legatis aliisq; cōuiuantibus iussit apponi.Erat forte inter eos epulans iuuenis adhuc Lysania:is qui postea Iuppiter dictus est:homo ea tempestate apud Archades existimationis permaximæ:qui cum membra humana nouisset:eiectis mensis turbatus atrocitate facinoris prosiliuit in publicum:& in Lycaonem sibi fauentibus popularibus omnibus e uestigio conspirauit:& congregatis uiribus eum traxit in pugnā:superatumq; regno priuauit.Lycaon autem deiectus exul & inops cum paucis fugit in syluas:& cœpit itineribus insidiari & raptu uiuere: quod fabulæ locū dedit: ꝙ in lupum uersus sit.nam si rite uelimus inspicere:nulli dubium esse debet:quin q̄cito ad auaritiam & rapinam mentem apponimus humanitate exuti:lupum e uestigio induamus:atq; tādiu pseueramus in lupum:q̄diu talis appetitus perseuerat in nobis:humana tantū reseruata effigie.Dicebat īsuper idem Leontius: alios affirmare Lycaonem in uerum lupum fuisse conuersum:asserentibus talibus in Archadia lacum fore: quem si quis transnatasset:ilico transformabatur in lupum:& si a carnibus abstinuisset humanis : & anno.ix. transacto lacum eundem iterum transnatasset:ei forma pristina reddebatur. Quod sciens Lycaon: & plurimū iram Iouis timens atq; suoꝵ:& ob suam perfidiam ignorans:quo satis tutam posset habere latebram ad expectandū absq; suspitione uitæ rei exitum : lacum transnatauit:& uerus lupus effectus inter alia eiusdē speciei animalia habitauit in syluis:relicta filia unica uirgine Calisthone.Præterea scribit Plinius in lib.naturalis historiæ:bellorum inducias huius Lycaonis inuentum fuisse:ludorūq; gymnicoꝵ in Archadia.

¶De Calisthone filia Lycaonis & matre Archadis. Cap. LXVII.

CAlistho filia fuit Lycaonis:ut satis per Ouidiū patet.Hæc ut scribit Paulus iam patre fugato inter rerum tumultum adhuc uirgo regiam exiuit:& aufugit ad nemora:ubi se uirginibus Dianæ dicatis sociam iunxit:apud quas a Ioue in habitu transformato Dianæ oppressa est:& cū turgescente utero appareret crimē:pulsa peperit Archadē:De qbus ambobus plene īfra ubi de Archade dicetur:& ea potissime:quæ a Leontio de fictione relata sunt.Sane hæc pluribus est appellata noībus.nam græcæ arctos dr̄:qđ latine sonat ursa.Præterea & elyce dr̄ a gyri circuitione:nam græcæ elyci dicunt̄ gyri. Nuncupatur etiam Cynosura:quod nomen ante fuerunt duo noīa.Cynos.s.quod sonat latinæ canis. Nam imago cælestis:quæ postea ursa dicta est canis dicebat̄:& forte adhuc apud quosdā dr̄:& uros:quod latinæ bos syluestris sonat.nam & eodē noīe dicta est propter eleuatam caudam ad semicirculi formā:quod magis ad syluestrem bouem spectat:q̄ ad canem faciat:aut ursam.Nam sicut dr̄:fert syluestris bos caudam eleuatam : ut semicirculū facere uideatur.Appellatur & phœnix:sic uolente Thalete inuentore: qui phœnix & ipse fuit: seu qa phœnices:qui instructissimi fuere nautæ:ea in nauigatione primi sunt usi.Dicit̄ & septentrio: ꝙ etiam Archadi:seu maiori ursæ nomen est:eo ꝙ a septē denotet̄ stellis.nam trion seu teron stella interpraetatur.

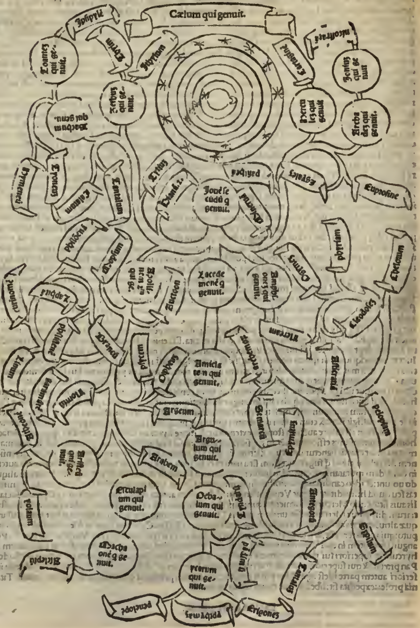
¶De Gigantibus ex sanguine Titanorũ procreatis & terra. Cap. LXVIII.

GIgantes:ut Paulus & Theodontius testant̃:nati sunt ex sanguine Titanorũ & terra:qd etiã testari ui-
detur Ouid.in maiori uolumine:ubi dicit:Obruta mole sua cũ corpora dira iacerẽt.Et ĩfra p sex
uersibus:hos Theodontius dicit pedes anguĩũ habuisse:& bellũ mouisse Ioui:ut patres fecerant.
Verum nil ausos:donec Egla speciosissima mulierum:& coniunx panis a terra matre eorum cela-
retur in specu:qua occultata extemplo ĩ deos fecere impetum:atq; eos adeo terruere:ut in ægyptum usq; for-
mis mutatis expellerent:de quibus sic dicit Ouidius:Emissumq; ima de sede typhea terræ Cælitibus fecis-
se metum:cunctosq; dedisse Terga fugæ donec fessos ægyptia tellus Ceperat:& septem discretus in hostia ni-
lus.Huc quoq; terrigenam uenisse Typhea narrat.Et se mentitis superos celasse figuris.Duxq; gregis dixit fit
Iuppiter inde recuruis.Nunc quoq; formatus libycis cum cornibus ammon.Delius in coruo proles semeleia
capro.Phele soror phœbei niuea saturnia uacca Pisce uenus latuit:cyllenius ibidis ales &c.Verũ in aliquibus
Theodontius & Ouid.dissentire uident̃:cũ Theodontius dicat a gigantibus hoc factum:& Ouid. dicat Ty-
pheum ex imo terræ uenisse atq; fecisse.Præterea & in formis deorũ.Nam dicit Theodontius Iouem in aqui
lam uersum:Cybelẽ in merulã:Venerẽ in anguillam.Pana autẽ se in fluuium fere totũ deiecisse. Superiorẽ
uero partẽ quæ remansit in ripa in hyrcum mutatã dicit:quæ intrauit fluuium in piscem : ex qua figura po-
stea Iouem Capricornũ signum fecisse dicit.Tandem Iouem asserit oraculo habuisse:si uictoriã uellet cly-
peũ ex Egla panis coniuge tegeret:& caput suũ gorgone.Quo facto præsente Pallade fugati sũt : atq; obruti
gigantes:& apud ĩferos a Ioue detrusi.Multa his dictis superdicenda ueniũt:si fictionũ uelimus ambages re-
soluere.Sed ante oĩa non omnino fictum est fuisse gigantes:idest homines forma:seu statura ultra modũ cæ-
teros excedentes:imo constat esse uerissimũ & liquido his diebus apud Drepanum Siciliæ oppidum fortui-
tus demonstrauit euentus.Nam cum in radicibus montis:qui supereminet Drepano haud longe ab oppido:
nõnulli agrestes ad construendã pastoralẽ domũ fundamẽta foderent:apparuit cauernæ cuiusdã introitus.
quem cũ uisuri quidnã intus esset facul is incensis fossores intrassent auidi:antrum sũmæ altitudinis atq; am
plitudinis inuenere:per quod ĩcedentes in oppositum introitus ingentis magnitudinis sedentem uiderũt ho
minem:ex quo terrefacti repente fugam arripientes exiuere antrum:nec ante tenuere cursum:q̃ in oppidum
deuenissent occurrentibus quid uiderant nunciantes.Mirabundi autem ciues uisuri quidnam mali hoc eẽt:
incensis funalibus armisq; sumptis:quasi in hostem unanimes exiuere ciuitatem:& ultra trecentos intrauere
specum.Videruntq; non minus q̃ primi stupidi quem rettulerant uillici.Tandem proximiores facti:postquã
non uiuum esse hominem norunt:uiderunt sedentẽ quendam in sede:& sinistra manu innixum baculo tan-
tæ altitudinis atq; grossitiei:ut excederet quẽcunq; prægrandis nauigii malũ:sic & hominem inuisæ atq; ĩau-
ditæ amplitudinis:nulla ex parte corrosum aut diminutum.Et cũ ex eis unus porrecta manu tetigisset stan-
tem malum e uestigio malus solutus in cinerem corruit:remansitq; ueste nudatus baculus alter plumbeus ad
manum usq; tenentis ascendens:& ut satis aduerterunt:plumbum erant ad augendum grauedinem malo in-
fusum:q̃ postea ponderantes asserunt:qui uiderunt fuisse ponderis.xv.cantariorũ drepanensiũ:quorũ unus-
quisq; ponderis est librarum cõmunium centum.Demum hominis statura tacta æque corruit:& in puluerẽ
oĩs fere uersa est.Quẽ quũ nõnulli tractarent manibus:tres dentes adhuc solidi comperti sunt monstruosæ
grandiciei.ponderis aũt erant triũ rotulorũ.i.centũ cõium unciarũ. Quos Drepanites in testimoniũ comper-
ti gigantis:& sempiternã posteritati memoriã filo alligauere ferreo: & suspẽdere ĩ q̃dã ciuitatis ecclesia in ho
norẽ annunciatæ uirginis edita:& eiusdẽ titulo insignita.Præterea & partẽ cranei anteriorẽ ĩuenere firmissi-
mã adhuc:& pluriũ frumenti modiorũ capacẽ.Sic & os alterius cruris:cuius etsi ob annositatẽ nimiã in putre
dinẽ pars deuenisset:pceptũ tamẽ in reliquo est ab his q totã hoĩs altitudinẽ ad mensurã cuiusq; minimi os-
sis nouere eũ fuisse magnitudinis ducẽtorũ cubitorũ uel amplius.Suspicatuq; est a qbusdã ex prudẽtioribus
hunc fuisse Ericem loci potentissimũ regem Butis & Veneris filium ab Hercule occisum : & in eodẽ monte
conditũ Quidã autem arbitrantur Erithellum:qui olim in funebribus ludis ab Aenea pro Anchise pẽe edi-
tis pugno taurũ occiderat.Alii uero unũ ex Cyclopibus:& potissime Polyphemũ:de quo multa Homerus:
& post eũ Virg.ut patet circa finem tertii li.Aeneidos.Fuere igitur igentis staturæ gigantes : qđ & sacra testat̃
pagina:ex qbus etsi nõ huius tam mirãdæ magnitudinis fuerint:duo saltẽ in eadẽ nuncupant̃. Nembroth.s.
q turrim in deũ excogitauit:& Goliath Philisteus a Dauid funda & lapidibus superatus.Hos tales Iosephus
uir alioqn circũspectus & eruditus existimauit:ut ipse in libro antiqtatis iudaicæ scribit ab angelis dei mu-
lieribus mortalibus coeuntibus pcreari:qđ ædepol ridiculũ est:cũ ingentiũ corporũ causa sint sidera cæliq;
reuolutio certa qua ẽt æuo nr̃o factũ est qđ aliq fere caput omne:uel amplius pceritate excederẽt ẽt magnos
corpore uiros.Sane de his ego poetas nunc puto locutos si mites fuerunt hoĩes & humane uiuentes.Sed de his
de qbus uidet̃ ĩtelligere in Saturnaliorũ lib.Macro.ubi dicit.Gigantes aũt quid aliud credendum est fuisse:
q̃ hoĩum quandã impiam gentẽ:deos negantẽ:& ideo existimatã deum pellere de cælesti sede uoluisse. Ho-
rum pedes in draconũ uolumina desinebant:qđ significat nil eos rectũ:nil superũ cogitasse:totius uitæ eorũ
gressu atq; pcessu in inferna mergentes &c.Huiusmodi ergo homines ex sanguine titanorum & terra produ
ctos fuisse . Non debet extraneum apparere homini erudito cum persæpe similis oriatur ex simili:& ob hoc
Titanorum superborum hominum rite superbos omnes homines si non ex sanguine:saltem ex moribus seu
uitio filios possumus nuncupare.Quorum etiam nulla rectius dici mater postq̃ terra:iam a Macrobio ratio-
ne monstrata:tales.scilicet nil superũ:idest cæleste:nil sanctum:nil iustum cogitãt.omnis uitæ eorũ progres-
sus ad terrena & inferiora demergitur.Attamen hos tales:seu quos tales appellamus bellum habuisse cum
Ioue homine Cretensium rege non omnino fabulosum est. Constat enim ex historiis antiquis : Iouem duo

insignia gessisse bella:primũ cũ Titanis:ut parentes uinculis detentos liberaret:secũdũ cũ ipso patre suo Saturno:morẽ eius testãte Lactãtio moliente:& hoc giganteũ bellũ dictũ est:& secũdũ quosdã apud Phlegrã Thessaliæ agrum conflictũ est & uictus atq; superatus saturnus. Quod autem oraculo Eglæ corio clypeũ tegere illi imperatũ sit:& caput suum gorgone & Egles a terra in specu abscondita. Intelligo quia subsidio gregum & armentorũ in quibus consistebant substantiæ ueterũ:quæ per Eglã:qđ idem sonat qđ capra: itelligũtur & agrorũ fructus:quos accipio pro Gorgone sumptus bellorum maximi substentati sunt.& sic Iouis clypeum tectũ:idest defensionem habitam & caput coopertum:idest consiliis ad opportuna fulcitum. His autẽ cessantibus.s.fructibus substantiarũ Egles dicitur abscondita.& tunc aũdent hostes in hostes insurgere quasi aduersus inermem. Tantum his existentibus:& Palladæ:quæ pro militari disciplina intelligenda est hic : in uictoria itur. Quod autem in infernũ mersi sint humiliari atq; deiici superborũ proteruiã ostendere uoluere fingentes. Huic tamen bello gigantum multa superadduntur hic non apposita:eos.s.montes montibus imposuisse ut in cælum ascenderent:& alia quædam fecisse:quæ referenda sunt ad actus bellantiũ. Erigunt q̃dem arces & imponũt montibus turres:ut cælum.i.regnũ hostis occupent;quæ oĩa tandẽ a uictore deiiciunt ut a Ioue factũ est. De hoc gigantũ bello atq; superũ uidebat Varro aliter opinari Dicebat.n.hoc fuisse cum cessasset diluuiũ:dicens aliquos in diluuio cũ utensibus oĩbus confugisse in montes: q lacessiti postea bello ab aliis:q de aliis descenderãt mõtibus tanq̃ superiores uenïẽtes facile repellebãt. Vnde fictũ ẽ supiores deos eẽ:inferiores uero terrigenas:& qa ex uallibus ad summã tendẽtes:p̃misso pectore q̃si reptare uidentur more serpentũ. Inde dictũ est eos serpentũ habuisse pedes. Quod ãt metu Typhœi in Aegyptũ mutatis formis aufugerint dii:aliud sentit:q̃ hystoria uel mortalitas. Nã pro Typheo:q terræ fuit filius:terra ipsa intelligenda est:& potissime ea pars:quæ a nobis septentrionalibus incolitura:a q dii.i.Sol:p quẽ(ut Macrobio placet in libro Saturnaliorũ)reliq̃ deorũ multitudo intelligenda est:tũc fugiũt q̃do ab eqnoctio autũnali uersus antarcticum polũ sol incipit declinare:q tunc elongat a terra sol.s.a regione ñra qui septẽtrionales sumus:& tẽdit in ægyptũ.i.in austrũ seu ad regiones australes. Deos ãt formas mutasse:forte potius ad ornatũ fictiõis appositũ est:q̃ ob aliam cãm. Nã ut dicit Augu.ubi de ciuitate dei. Non oĩa quæ gesta narrantur : aliquid etiam significare putanda sunt:sed pp illa quæ aliquid significant:& ea quæ nihil significant attexerunt. Solo enim uomere terra proscinditur:sed ut hoc fieri possit:etiã cætera aratri mẽbra sunt necessaria. Et soli nerui in cytharis atq; huiusmodi uasis musicis aptantur ad cantũ,sed ut aptari possint insunt & cætera . In compagibus organorum:quæ non percutiuntur a canentibus:sed ea quæ percussa resonant:huic cõnectuntur. Hoc Augustinos. Et ob id esto ad intentum minime spectaret;ne uideamur euitasse laborem quod in illis formis sensisse potuerint:annectamus. Dicit ergo Ouidius: Iouem mutatum in arietem:ut in hoc iouis naturam demonstret. Est autem aries mansuetum & benignum animal nemini si in quiete sua permittatur ĩfestum. Præterea utile plurimum.nam ad procreandam prolem maximo pecudum gregi solus sufficit.& insuper non solum uir gregis est:sed dux etiam.nam si absit pastor:ipse se pastorem pecori præuiũ offert:illudq; itinere recto reducit in caulas. Quæ Ioui conuenire uidentur in alia multa. Est enim planeta benignus & mitis:nisi coniũctione alterius deprauetur &c. Est similiter utilis:quia maturos fœtus mulierum mouet ad exitum: & emittit in lucem:omnesq; iuuat ut ipsum nomen sonat:sic & dux gregis idest rex:& dominus deorum:ut omnis gentilitius error affirmat. Solem autem ideo in coruum uersum reor:ut æque ex proprietatibus solis demonstretur una. Coruum autem habere uim quandam præsagiendi credidere ueteres:& ideo quia sol diuinationis dictus est deus:ut ubi de Apolline dicetur:eidem coruum consecrauere:qui ut dicit Fulgentius solus iter aues habet.lxiiii.uocis mutationes:q̃ ob causam auguribus antiquis erat in auguriis captandis auis gratissima. Bacchum in capram mutatum:hyemali tempore conuenit:nam uinum idest bacchum a frigore hyemis coactũ in se uires colligit suas:& cum minoris uideatur uirtutis q̃ sit:agente frigore facilius potatur a stultis. Verum postq̃ potatum est calore auctum stomaci extenditur:& more hyrci ad sublimiora tendit : agitq; ut calefacti homines animosiores efficiantur:& ad cælsiora contendant. Quod autem luna in phelem idest in dammam mutata sit:ut eius designetur uelocitas dictum ẽ:cum sit Damma uelocissimum animal:nec illi ad defensionem sui tælum aliud q̃ fuga concessum sit a natura.& sic luna inter planetas uelocissima est. Iunonem autem in candidam mutatam uaccam:ideo uoluere:quia uacca fertile sit animal:& sic terra:quam Iononem aliquãdo uolunt:& ideo candida:quia niuibus hyeme tegatur. Quod Venus piscis effecta sit:eius grandis humiditas seu quod humiditate ualeat Venus ostenditur. Mercurius autem ibis factus dicitur:eo q̃ Cyconia sociabilis auis sit:ex quo Mercurii cõuenientia cum omnibus designatur:& oti serpentum hostis cyconia est:sic astutiarum dissipatur Mercurius. Secundum autem Theodontium Iuppiter in aquila uersus est:ut per aquilam:quæ altius cæteris auibus uolar eius sublimes intelligantur effectus. Cybelem uero in Merulam ideo uersam puto:quia cum terra sit:& Merula sit auis uolans contioue circa terram:ut terra per Merulam designet. Per anguillam autem in qua Venerem oersam dicit:eius Veneris lubri cum accipiendum est. Per pana autem in hyrcum in superiori sui parte uersum:& in piscem in inferiori.intelligo orbem totum cui natura rerũ:idest Pan præest:& qui superiori parte idest terra;quæ aqua superior est:& hyrcos:& animalia cætera pascit:in inferiori autem parte idest aqua ideo piscis fingitur:quia pisces producat & nutriat. Sed cum iam omnis Titania proles:expedita sit:libello huic finem etiam faciemus.

Explicit Liber quartus.

ET IOVIS IN QVINTO SOBOLES SED DARDANVS EXTRA

ℭ Genealogiæ deorum Gentilium ſecundum Ioannem Boccatium de Certaldo. Liber quintus. Incipit. Prohœmium.

NOndum plene finieram Superbam Titanis prolem in mediū trahere: & ecce qui adeo circa principium impetuoſe ab imo uſq; conuenerant æquora: quaſi in antrū Eoli reuocati imperio abiiſſent uenti quieuere omnes: & turgidum hactenus uelū languidum exhauſtumq; adhæſit malo. Quod ego perſpectās aduerti ilico: quia eſſet paululum quieſcendum. nec mirum: q̄ ſi fulminando Iuppiter fatigatus eſt de me ſcribēdo ſceleſti generis elatos mores poterit arbitrari diſcretus. Progredior igitur in littus: conſcendo tumulum uiſurus quo nam me libens liquiſſet ſpūs: dumq; in circum oculos uoluo: atticū ſub pedibus habere ſolū cognoui: auiduſq; in circuitu cuncta paſſim uidere: non ordine certo intuebar quinimo ut memoria repræſentabat præterita. Sic nunc huc nunc illuc oculos impellebam. & ſūmos primo aliquādiu Archadum montiū cōſideraui uertices: & nemoroſa decliua mecū dicens. Hos incoluit Mercurius puer: per illa ducebat Diana choros: diſcurrebat Athlas & paruus adhuc Parthenopeus cōſueuit agitare ceruos: in illis Caliſtho latuit uirgo. Inde repente reuolutus in littus: aſpexi. nō dicā Athenas: ſed eaꝝ dū fere conſumptū paruūq; ueſtigiū ītuerer. Riſi inſæ mortalitatis inſana iudicia: qbus decepta uetuſtas: dū illas futuras perennes arbitrareť primo deos in litē nōis imponēdi traxit. Inde eas uocauit eoꝝ ſnia īmortales: nunc paucis elapſis ſæculis: ruinis ſuū finē ueniſſe teſtantur. In mortē ꝑfecto nos & nr̄a coruunt oīa celeri paſſu. Attamē q̄rūcunq; exinanita ciuitas: imo potius ciuitatis buſtū eſſet: memorari cœpi q̄ta philoſophoꝝ: atq; poetaꝝ luce: quāto ſtudioꝝ oīum decore: quāta regū ducūq; gloria: quanta inſignis potentia: quanto uictoriaꝝ fulgore ſplendida iam dudum fuerit: & exhorrui uidens oīa ſub turpi ruinaꝝ tam temploꝝ q̄ ædium tumulo deiecta iacere. Ab hac tandē me conſideratione retorſit biceps fere in cōſpectu poſitus Parnaſus plurimo celebris carmine: & uatū redolens laureis: atq; uetuſtiſſimū & ſuaue muſaꝝ hoſpitiū: quē dum quadā mentis ueneratiōe conſpicerem: & deſerto fonti caſtalio cōpaterer: uidi antiq hoſtis decipulā ueterē: antrum. ſ. Apollinis Delphici: ex quo ꝓdeuntes ambages: & perplexa reſponſa in ſe: tanq̄ in charibdim cūcta ſorbentē: & in baratrū ꝑditionis ꝑpetuæ dimittentē: tādiu gentiliū īfœlices aīas cōtraxere: tamē mutū & elinguē nō aureis ornatū ſtatuis: nō ꝑcioſis coruſcū lapidibus: ſed uaria fere totū ſerpentiū radicū circūplexione contectū: ſic ſacro uolente lumine: qd non implicitis uocibus: ſed ſanctoꝝ: qui a ſæculo ſunt ꝓphetaꝝ: eius futuris ſacra myſteria expectate ſalutis elegāti patefecit eloqo. Ab hac in Thebas Boetias haud longinquas loco ſe flexit intentio: quas apud dū inter ruinaꝝ tumulos: & ingentia ueteꝝ ædificia turpi lapſu ſqualentia Bacchi & Herculis oculo mentis exquiro cunabula: terrus odor tabis illiſi in ſaxū Iearci: truncati Penthei: diſcerpti Acteonis: & germanoꝝ uulnerum me in partē impulit alteram. Et in Lacedæmoniā uſq; protendēs aciem ne dum Agamēnonias arces: & execrabilē decorem Helenæ ſacraſq; Lycurgi leges cernerē: & īperii prægrādis inſignia: ſed uix locus ubi cōſederit oculus alter græciæ cognoſcere potui: & ob id in excedentē fere ſydera Corynthiā arcē oculos dedi: Lacedæmonis memor: & Siſyphi. Sed quid multa? Dū ſic diſtrahor clemētiſſime princeps: ſenſi reſtaurari uires: quas pridianus labor obtuderat: & me ad cœptū reuocari iter ab aura tenui: quāobrem omiſſo tumulo: quaſi futuri itineris præmonitus: paruā reintraui nauiculā: & eius inuocato nomine; qui iādudū in ſuaue uinū inſipidas uertit aquas in Chana: ſecundi Iouis inſignem ſcripturus prolem: flatibus uelim dedi.

ℭ De Ioue ſecundo Cæli nono filio: qui genuit filios quindecim: quorum prima Diana. ſecundus Apollo. tertius Titius. q̄rtus Bacchus. qntus Amphion. ſextus Zethus. ſeptimus Calathus. octaua Paſythea. nona Egiales. decima Euphroſyne. undecimus Lacedæmon. duodecimus Tantalus. tertiuſdecimus Hercules. quartadecima Minerua. quintuſdecimus Archas. Cap. I.

SVpra de cælo libro tertio dictū eſt: cuius fuiſſe filiū Iouē ſecūdū teſtať Tullius in lib. de naturis deoꝝ: eūq; dicit in Archadia natū: ex qua tamē matre nō dicit. Huius & ſi credā grandia fuiſſe facinora: abſq; qbus nō potuiſſet tā inſigne meruiſſe cognomē: Pauca tamē ad nos uſq; phama: ſeu ueterū monimenta duxere: & ſi qua forſan ꝑuenere: non ſatis certū eſt an ſua: an potius primi: uel tertii fuerint Iouis. Verū quæ pauca huius fuiſſe Theodon. aſſerit: explicabo. Vult igiť Theodon. hunc inſignem fuiſſe hoīem primo apud ſuos: & ibidē ob appoſita a Lycaone Archadū rege in cōuiuio humana mēbra: Lycaonē uiciſſe prœlio: regnoq; priuaſſe: & tunc primo cœpiſſe uocari Iouem ob iuſtam de iniquo rege ultionē ſumptā. Hunc tamen Leontius Lyſaniā ſupra: ubi de Lycaone uocat: quē primū fuiſſe Iouē: & Athenienſiū regē diximus. Et ob id qd dicā nō habeo: niſi ut iſtas adeo inter ſe diſcrepantes opiniones prudentior me: ſi queat in concordiā redigat. Poſt hæc dicit Theodontius hunc ſe Athenas tranſtuliſſe: & ibidē in culmine fuiſſe ꝑmaximo. Et ob ſtupratā Latonā: aduerſus Ceū īgens habuiſſe bellū: eoq; ſupato maxima cum gloria Athenas rediiſſe: Iouiq; primo bouem īmolaſſe: & multa ad laudabilē ciuitatē ſpectātia apud Athenienſes īſtituiſſe: qbus agētibus cauſis Iuppiter cōi hoīum conſenſu uocatus eſt. de tpe nō cōſtat. Sunt tn̄ q credant eū Cecropē Athenīeſiū regē primū fuiſſe: ſed ab hoc uulgata diſcordat opinio: cū cecrops fuerit Aegyptius & Iuppiter archas. Alii uero antiqorē dicūt: nec tamē ullus ꝑfixū tp̄s apponit: & ideo omittamus.

ℭ De Diana prima Iouis ſecundi filia. Cap. II.

DIana oīum fere teſtimonio poetarum: Iouis & Latonæ fuit filia: & eodem partu cū Apolline edita: ut ſupra ubi de Latona mōſtratū eſt. Hāc ueteres inſignē uirginitate ꝑpetua uoluere: & quoniam ſpreto hominū cōſortio ſyluas īhabitaret: uenationibuſq; uacaret: eam arcu pharetraq; accinctam

descripsere:& nemorũ montiũq; dixere deã:curruq; uti uoluere:a ceruis albis tracto:& nympharũ societate: atq; officiis & obseqo uti. Qđ Claudianus ubi de laudibus Styliconis ostẽdit amplissime:ibi. Dixit:& extẽplo frõdosa fert ab alpe:& ĩfra p multos uersus. Praeterea hãc uiarũ uoluere p̄sidẽ:& una cũ luna multis uocauere noĩbus. His igit̃ p̄missis aduertẽdũ est:q̄ p ea sentiẽda sunt. Fuit haec p̄fecto foemina Iouis hoĩs & Latonae filia. & possibile est eã uirginẽ q̄dã fuisse:ut nõnullae sunt oĩno hoĩum abhorrẽtes consortiũ:& sic uirginitate p̄petua claruisse:& uenationibus dedisse operã. Et cũ haec lunae cõuenire uideant̃:q̄ suo frigore habet uenereas frenare cõcupiscentias:& nemora:mõtesq; nocte suo lustrare lumine:ei ad lunã spectantia tanq̄ si ipsa luna esset:iniunxere:seu ipsam potius ĩsipidi credidere:eo mõ:quo supra saepius de quibusdã aliis dictum est. Et qm̃ de his ubi de luna nil fere dictũ fuit:paululũ latius prosequemur. Accingit̃ igit̃ Diana arcu & pharetra:ut per hoc intelligat̃ luna:& ipsa radiorũ iaculatrix:q̄ loco sagittarũ intelligendi sunt:& iõ sagittae:qa nõnunq̄ nociui atq; pestiferi. Nemorũ montiũq; iõ dea dicta est:qa lunae uideat̃ esse:plantas herbasq; suis humiditatibus foecũdare:& in uigorẽ seruare:ac etiã incrementa p̄stare. Currus aũt iõ illi addit̃: non solum ut ex hoc caeli circuitio assumat̃:qđ etiã uelocius caeteris planetis peragit:qnĩmo ut montiũ atq; nemorũ circuitiones uenantiũ designent̃. Qui a ceruis ideo trahi dr̃:eo q̄ a syluestribus aĩalibus uenantiũ desideriũ trahi uideatur. Candidi aũt ideo apponunt̃:qa albedo inter colores Lunae a physicis tribuat̃. Quod nymphas habet socias accipi debet pro humiditate continua:qua abundat:cũ nil aliud nympha sit q̄ aqua:aut cõplexio humida. ut infra ubi de nymphis clarius apparebit. Quod nymphis sint officia attributa:ad decorẽ fictionis appositũ est:seu uelimus dicere humiditates obsequiũ p̄stare influentiis lunae. Viarũ ergo praesidẽ ideo uoluere:qa lumine suo nocturnas uincens tenebras illas reddit uiatoribus expeditas:seu qa uiae sint Dianae uirgini sterilitate similes. Dianã uero uocari uoluere:ut dicit Rabanus in lib. de origine rerũ:quasi duanã:eo q̄ nocte & die appareat:& sic deseruire uideat̃ ambobus. Sed Theodontius aliter:ut alias dictum est. Luna. n. planeta iste uocat̃:q̄do de sero lucet. Diana ãt dum luce sua tendit in diem:& tunc est uenãtibus aptior:& uiatoribus & Virgo illo tunc dicit̃:qa post excursum medium caeli circulum:plantis nec affert nutrimentũ ualidũ:nec de nouo plantis praestat utile incrementum:ut facit dum in oppositum fertur discedens a sole. Cynthia autẽ dicta a Cynthio monte:in quo praecipue colebatur. De reliquis alibi dictum est.

¶De apolline scđo Iouis scđi filio:q. xvi. iter filias & filios genuit:quorũ haec sũt noĩa. p̄ria Laphita. secũda Eurimones. iii. Mopsus. iiii. Linus. v. Philesthenes. vi. Garamas. vii. Brãchus. viii. Philemõ. ix. Orpheus. x. Aristheus. xi. Nomius. xii. Actous. xiii. Argeus. xiiii. Aesculapius. xv. Pisce. xvi. Arabs. Cap. III.

APollo aeque Iouis & Latonae fuit filius:& eodẽ enixus cũ Diana partu:ut p̄habitũ est:ubi de Latona. De hoc multa narrant̃:quae forsan nõ minus aliena fuere q̄ sua:cũ praeter eum tres alios fuisse Apollines scribat Cicero. Verũ quoniã oẽs in hunc sese inclinãt poetae:q̄si solus ipse fuerit Apollo & ob id quae aliorũ fuerint:nõ satis apparet:in hũc oĩa deferre necesse est. Dixere igit̃ post natiuitatis suae fabulã:hunc diuinitatis & sapientiae deum:& medicinae artis reptorẽ. Praeterea dicunt Cyclopes interemisse:& ob id aliquãdiu priuatũ diuinitate:armẽta Admeti regis Thessaliae pauisse. Voluere insup cũ illi cytharam donasset Mercurius:eum eliconicis praeesse musis:ut eo scilicet lyram tangente musae canerent. Similiter & imberbem dixere:atq; laurum arborem:& hyperboreas gryphes:& cornũ & buccolicum carmen illi sacrum fecere. Multisq; illum uocauere noĩbus:& plures illi filios ascripsere. Longa fictionum series haec est:quarum si uelimus sensum excerpere:ante alia aduertendum est:quoniam aliquando eum hominem:ut fuit:aliquando solem intelligamus necesse est. Fuit ergo hic homo:& secũdi Iouis filius ex Latona:ut saepius dictum est. Verum Tullius ubi de naturis deorum:dicit eum Iouis Cretẽsis fuisse filium:& ab hyperboreis montibus uenisse Delphos. & si sic esset multa frustrarentur ex dictis supra. Verum:salua semper Ciceronis reuerentia. ego istud non credo:cum dicat Eusebius in libro temporũ Apollinem & Dianam ex Latona natos regnante Argis Stheleno:regniq; eius anno. iiii. qui fuit annus mundi. iii. M. dcc. xi. cum longe post p eiusdem Eusebii scripta comprehendatur Iouem cretensem fuisse. Theodontius uero dicit istum Iouis secundi fuisse filium:& apud Archades regnasse:eisq; nouas adinuenisse leges:& Nomiũ fuisse uocatum & ob seueritatẽ nimiã legũ a subditis regno fuisse pulsum:& ad Admetum regem thessaliae confugisse:atq; ex cõcessiõe Admeti quibusdam secus Amphrysum flumẽ populis imperasse:ex quibus nata fabula est q̄ ob occisos Cyclopes diuinitate priuatus admeti pauerit armenta. Sane dicit idem Eusebius Apollinem ex latona natum: non eum fuisse a quo consueuerunt antiqui responsa suscipere:sed eũ qui seruiuit Admeto:& sic ille ut dicit Tullius qui Delphos ex hyperboreis uenit:filius potuit esse Iouis cretensis. De natiuitate ãt huius & cõtingẽtibus circa eum:in praecedentibus ubi de Latona multa dicta sunt. & longe plura legi possent per Macro. in libro Saturnaliorum scripta:quae profecto utilia sunt. nec tamen multum a scriptis desuper discrepantia. & ideo non apposui. Fuit insuper hic ut Theodontius asserit:primus:qui uires herbarum nouerit:& ad opportunitates hominum earum uirtutes adaptauerit. & ob id non solum medicinae repertor habitus est: sed deus: cũ aegrotantes plurimi ex suis remediis sanitatem consequerentur. Et quoniam ipse pulsorum hominum concordantias reperisset:illi a Mercurio numerorum atq; mensurarũ principe cytharam concessam dicunt:uolentes intelligere uti per diuersas uoces ex diuerso fidium tactu surgẽtes una fit melodia:si rite tangantur: sic ex diuersis pulsuum motibus si rite ordinati sũt:quod ad medicum spectat:fiat sanitas bene dispositi corporis concordantia. Et quoniam uisis aegritudinum signis multis mortem: & multis etiam sospitatem praediceret: diuinationis illi deitas attributa est. Et sic illi laurus & coruus dicati sunt:cum ut alias dictum est: si lauri frondes dormientis capiti alligẽtur: somnia eũ uisorũ uera p̄dicent:quae diuinitatis est spẽs. Sic & coruum: ut etiam dictũ est:habere. lxiiii. uocũ mutationes ex q̄bus optime augures futura se cõprehẽdere asserebant:

quod etiã ad diuinationẽ designandã opponit̃.albericus insup dicebat ob id fictũ eum occidisse Phytonem qa phyton fidẽ auferens ĩterprætet̃:quæ ablatio fidei tũc de medio tollit̃.cũ ueritatis claritas referat̃:qđ p solis lumen efficitur.sed tũc planeta est:nõ homo:per quẽ etiã ut mathematici asserũt multa futura mortalibus demõstrant̃.Sapientiæ aũt ideo deus est habitus propter consilia:q̃ salubria circa morbos dabat poscẽtibus.Præterea qa ubi de sole itelligat̃:lumine suo uitãda demõstrat:ac etiã imitãda:qđ sapientis est.Imberbẽ aũt solẽ planetã dicũt:qa semp iuuenis tanq̃ omni die nouus exoriens Lyra canere:& musis præesse eũ iã uoluere:qa putauerũt eũ cælestis melodiæ modulatorẽ & pricipẽ.& iter.ix.speraꝝ circuitiões uarias tanq̃ ĩter.ix.musas noticia & demõstratiõe eorũdẽ modulos exhibẽtẽ.Nunc de nominibus.dr̃ Apollo: quod ut ait Fulgẽtius pdens ĩterprætat̃:& ideo æthiopũ quidã sunt populi q eũ surgentẽ totis affectibus execrant̃:eo ꝙ feruore suo nimio apud eos cũcta disp̃dat.& hic est ut dicit Seruius qđ Porphyrius in eo libro quẽ solẽ appellat:dicit triplicẽ esse Apollinis potestatẽ:eũ.s.apđ supos esse solẽ.Lybeꝛ patrẽ in terris:& Apollinẽ apđ ĩferos:& ĩde tria ĩsignia simulacro eius ab antiqs apposita: lyram.s.p qua cælestis armoniæ imaginẽ uoluere Clypeũ:quo eũ Terræ numẽ intelligi sensere.& sagittas:qbus ĩferoꝝ deus & noxius iudicatus est. Et ob id Homeꝛ dixisse uidet̃ eundẽ tam pestilẽtiæ q̃ salutis auctorẽ.Quod etiã sensisse uidet̃ Horatius ĩ carmĩe sæculari:dũ dicit:Cõdito mitis placidusq; tælo supplices audi pueros apollo &c. Vocat̃ ẽt ĩsuper Nomius qđ latine pastor sonat inde sumptũ ꝙ pastor fingat̃ Admeti.& ideo tanq̃ pastori buccolicũ illi carmẽ cõsecratũ est: qa pastorale carmẽ est.Cynthius aũt dicitur a cynthio monte:in quo diligentissime colebatur.

¶De Laphita.i.Apollinis filia. Cap. IIII.

LAphita ut Isidoro placet in libro ethimologiaꝝ filia fuit Apollinis.Esto Papias uiꝝ fuisse testat̃. Ab hac autem ut Rabanus asserit Laphitæ populi Thessaliæ denominati sunt.Indicium quidem est non parui momenti:hanc.s.insignem fuisse mulierem:postq̃ ægregii ab ea denominati sunt populi.Quod autem Apollinis fuerit filia:uerum esse potest tanq̃ hominis.si autem tãq̃ solis:ob formositatem:uel sapientiam:uel augurandi peritiam fictum arbitrari potest.

¶De Eurymone Apollinis.ii.filia. Cap. V.

EVrymonem Paulus perusinus asserit apollinis fuisse filiam:eãq; Thelaoni nuptam: ac eidẽ Adrastum argiuoꝝ regem:& Euridicem amphiarai:postea coniugem peperisse.

¶De Mopso.iii.Apollinis filio. Cap. VI.

MOpsus ut dicit Theodõtius:filius fuit apollinis & Hymantis:Iasoni sũma atq; fida amicitia iunctus:ut testat̃ Statius:Sæpius ĩ dubiis auditus Iasone Mopsus.Hic ut placet Lactãtio:diuinãdi peritissimus fuit:& grineo nemori ubi apollinis oraculũ erat:præfectus ut ait Seruius: Fuit autẽ homo æuo suo uenerabilis adeo:ut illi post mortẽ tẽpla dicata sint & ex eoꝝ abditis a petẽtibus accepta respõsa Paulus aũt dicit nõ Hymantis fuisse filiũ sed Manthonis filiæ Tyresiæ Thebani:Hũc pterea dicit Põponius Mela:Phaselim ciuitatẽ in finibus Pãphiliæ cõdisse nec multo post asserit idẽ Põponius Manthonẽ fugientẽ Thebaꝝ uictores:Clarii fanũ apud libedos Ionas statuisse:Caystro fluuio pximũ:nec longe ab eo Mopsum eiusdẽ filiũ Celophonẽ cõdidisse.Eusebius aũt dicit Mopsum apud Cylices regnasse:regnãte Agamẽnone Mycænis.& eo Mopsicrone & Mopsiciæ dicti:dicẽtibus Mãthonẽ huius fuisse matrẽ: aduersant̃ dicentes:Manthonẽ post Thebanũ bellũ in Italiã transmigrasse & in Cysalpinã galliam deuenisse.

¶De Lino.iiii.Apollinis filio. Cap. VII.

LInus ut scribit Lactãtius:ex Psamate filius fuit apollinis:ex quo talẽ recitat fabulã.Quod cũ interfecisset Apollo Phytonẽ serpentẽ & perquireret cædis actæ piacula:a Crotopo rege argiuoꝝ ĩ domũ susceptus est ubi clam cum Psamata uirgine & eiusdẽ Crotopi filia concubuit:quæ cũ concepisset:& tempore debito secus Nemeũ flumẽ occulte peperisset: filiũ illũ Linũ appellauit: eũq; ut placet aliqbus:exposuit.& sic repertus a canibus deuoratus est.Alii uero dicunt:quia illũ pastori cuidam alendum tradidit:tamen dũ quadam die incuria pastoris paruulus iaceret in herba.a canibus deuoratus est: qđ Statius testari uidetur dicens.Irradiant medio linus intextus acanto Letiferiq; canes &c.Apollo autẽ miratus filium fuisse a canibus deuoratũ:regioni monstrũ ĩmisit:cuncta deuastans:quod postmodũ Corebus occidit.Arbitror fictioni huic causam dedisse aliquod pestiseꝝ animal : quod forte eo tempore apparuit: quo puer iste a canibus discerptus est:qđ cum ipsum ursum sit:eo dictũ monstrum imissum. Fuit insuper & alter Linus:qui & Apollinis filius fuit:& in musica mirabilis habitus est:de quo Virgilius.Non me carminibus uincet nec thracius orpheus.Nec linus &c.

¶De Philistine.v.Apollinis filio. Cap. VIII.

PHilisthenes ut Seruio placet:Apollinis ex Cãtilena filius fuit:quem ait Oaxem oppidũ in Creta ĩsula cõdidisse:& ex suo nũcupasse nomine.Vnde Varro.Quos magnos Cãtilena partu adducta dolore.Et gemitus cupiens dolorem Oaxida palmis Scindere &cætera.Si ergo Oaxidem suo nomine appellauit:binomius de necessitate fuit.Ego existimo eum cantu ualuisse.& inde tam Cantilenæ q̃ Apollinis filium a poetis fictum.

¶De Garamante.vi.Apollinis filio. Cap. IX.

GAramas ut Rabanus ait in libro de originibus rerum filius fuit Apollinis & ab eo ut idem ait Garamantes æthiopiæ populi nuncupati sunt.& Garama oppidũ apud æthiopas constructũ.Hunc ego ideo Apollinis fictũ reor:quia ibidem ĩperauit ubi pfecto nimio æstu sol omnia fere pimat quas quia sedes elegit tanq̃ sterilitate & æstu:delectatus: filius Apollinis habitus est.

¶De Brancho.vii.Apollinis filio. Cap. X.

BRanchus ut ait Lactantius: Apollinis filius fuit ex filia Ioucis: & Sucronis coniuge susceptus: cuius talis est fabula secundum Varroné in lib. rerum diui. Cyus quidam decimus ab Apolline genus ducens: cũ peregrinádo pranderet in littore: ac deinde forte minus sobrius pficisceret oblitus Sucroné filiũ puerum dereliquit. Qui Sucron patre pdito errans peruenit in saltũ cuiusdam Iaucis: receptusq; cœpit cum pueris illius capras in pascua ducere: côtigit aũt eos cignũ cape: qué cũ uelle texissent: pueri pugnabãt inter se qsná illũ patrono muneris loco deberet offerre. Tãdé fatigati certamine reiecta ueste loco cigni cõpererũt mulieré: quo euétu territi cœpe fugá. Verum reuocari ab ea moniti sunt ut Iauci pfono suo dicerent ut Sucroné puerum coleret. Illi uero ea quæ côtigerát: & quæ audiuerát patrono recitát. Tũc Iaucis miratus Sucroné habere loco filii cœpit: eiq; filiá suam locauit uxorem. Quæ cũ prægnans esset uidit per quietem solé per fauces suas itrasse & exisse ex uentre. Post hæc editus est filius: qué Brãchũ uocauerunt: q cum Apollinis malas deosculatus eét: ab eo captus coroná accepit & uirgá: cœpitq; uaticinari: & subito nusq̃ cõparuit. Post hoc illi téplũ ingés cõstructũ. qđ Brãchiadõ noiat: & apollini phylesio ob hác ré cõsecrata sunt tépla: quæ ab osculo Branchidis: siue a certamine puerorũ Phylesia nuncupant. Alibi uero scribit Lactantius Brãchum fuisse Thessalũ adolescétem ab apolline dilectũ: qué interfectũ acriter dolés sepulchro sacrauit: & templo: & ibidem Branchiades apollo dicitur. In præcedenti fabula pueri. i. ignari cignum capiunt: idest futuri uatis augurium. nam cignus auis soli dicatus est: eo q̧ ppinquam sibi mortem præcognoscat: & suauissimo cantu prædicet. Ex augurio autem sumpto in loquacitaté itur: & ideo in mulieré uersus fingitur ex hac loquacitate fit: ut Sucron carior efficiatur patrono: eiusq; deueniat gener: uideatq; in somnis cõiunx prægnás solé per guttur eius intranté: idest cælestem influentiá ad pducendũ procreatum aptũ uaticinio: quod p solem intelligit: qui demũ uentre egreditur dũ nascitur: qui apollinis tunc malas deosculant: dũ delectatiõe absq; qua nil perficitur: adhæret studio uaticinandi: & tũc coroná & uirgá ab Apolline suscepit: dũ eruditus insignia doctoratus assumit. nam per coroná quæ capitis ornamentũ est: præeminétia designat: quam quis p quæsitá studiis sciam cõsequitur. Per uirgam aũt potestas intelligitur exercendi quæ studio q̃sita sunt. Eum autem nusq̃ comparuisse eo factum est: quia morte de medio sublatus est.

De Phylemone. viii. Apollinis filio. Cap. XI.

PHylemon apollinis & Lychionis ut testat Ouidius: filius fuit. Ná ut ipse refert: Dædalion Luciferi filius habuit speciosissimá filiá: quá cũ Apollo & Mercurius eo tpe dilexissent: & in eius iuisset cõcubitũ: ex ambobus cocepit: & apollini peperit Phylemonem: q carmine clarus fuit & cythara. Qđ aũt fictũ est ab euétu sumptũ puto. ná Lychiõ uno partu duos enixa é: quorum alter fuit isignis fur: qué dixerũt genuisse Mercuriũ: eo q̧ circa talia uideat astrologis opari Mercurius. Alter uero cytarista fuit ægregius: circa qđ arbitrabant solem operam dare. & ideo apollinis filium uocare.

De Orpheo apollinis filio. ix. Cap. XII.

ORpheus Caliopis musæ & apollinis fuit filius ut dicit Lactátius. Huic dicit Rabanus Mercurius lyrá nup a se coptá tradidit: qua tantũ ualuit: ut ea mouere syluas & flumina sistere: & feras mites facere posset. De hoc Virgilius talé recitat fabulá: Eum. s. amasse Eurydicé nymphá: quá cum suo cátu i suá traxisset gratiá: eá sibi iunxit uxoré. hác cœpit amare aristæus pastor: & die q̃dá dũ secus ripas hebri cũ dryadibus spatiaret: eá cape uoluit: q̃ fugiens pede serpété iter herbas latitáté pssit. Qui reuolutus in eá uenenato morsu iteremit. Quá ob cám gemebũdus Orpheus descédit ad iferos & lyra adeo dulciter canere cœpit: orans ut sibi restitueret Eurydice: q̧ non solũ ministros inferni in sui pietaté traheret sed & umbras in obliuioné pœnarum suarum deduceret. Ex quo factũ est ut illi a Proserpina Eurydice restitueret: hac lege ne illá (nisi pdere uellet) respiceret: donec peruenisset ad superos. Qui cũ iam pximus eét: nimio uidédi Eurydicé suá desiderio tractus: oculos in postergáté flexit. ex quo factũ é ut euestigio dilectam iterum pderet. Quá ob cám diu fleuit & celibé deducere uitá disposuit. & ob id ut ait Ouid. cũ multas suas nuptias postulátes reiecisset aliisq; hoibus celibé uitam ducere suaderet: mulierum icidit odiũ & a celebrantibus matronis orgia Bacchi secus hebrũ rastris atq; ligonibus cæsus atq; discerptus est: & eius caput i hebrum piectũ cũ cythara: in Lesbon usq; deiecta sunt: ubi cũ serpés q̃dá caput deuorare uellet ab apolline i saxũ uersus é. Lyra aũt ut dicit Rabanus i cælũ assũpta: & iter alias cælestes imagines locata é. Pulchræ eqdé & artificiosæ fictiões sũt ut icipiamus a prima: cur apollinis & Caliopes dicat filius: uideamus. Dr aũt Orpheus: q̃si aurea phogni. i. bona eloq̃ntiæ uox: q̃ qdé Apollinis. i. sapiétiæ. & Caliopes: q̃ bonus iterptat sonus: filia est. Lyra aũt illi a Mercurio data est: qa p lyrá diuersa uocũ habenté discrimina debemus itelligere oratoriá facultaté: q̃ nõ una uoce. i. demõstratiõe cõficit: sed ex multis: & cõfecta nõ oibus cõuenit: sed sapiéti atq; eloquéti: & bõa uoce ualéti. Quæ cũ oia i orpheũ cõuétrét: a Mercurio mésuratore téporum eidé cõcessa dicũt. Hac Orpheus mouet syluas radices habétes firmissimas & ifixas solo: id é obstinatæ opiniõis hoies: q nisi p eloquétiæ uires queũt a sua ptinacia remoueri. Sistit flumia. i. fluxos & lasciuos hoies: q nisi ualidis æloquétiæ demõstratiõibus i uirile robur firment: i mare usq; defluũt. i. i ppetuá amaritudiné: feras mites facit. i. hoies sanguinũ rapacesq;: quos sæpissime eloquétia sapiétis reuocat in másuetudiné & humanitaté. Hic isup Eurydicé habet i cõiugé. i. naturalé cõcupiscétiá: q̃ nemo mortaliũ caret. Hác p prata uaganté. i. p téporalia desideria: amat Aristæus. i. uirtus q̃ eam in laudabilia desideria trahere cupit. Verum ipa fugit: q a naturalis cõcupiscétia uirtuti cõtradicit. & dũ fugit uirtuté a serpéte occidit. i. a fraude iter tpalia latéte. ná apparet minus recte intuétibus téporalia uiuere. i. posse beatitudiné pstare: cuius apparétiæ si qs credat: se in ppetuá duci morté cõperiet. Sed qđ tádé? Cũ naturalis cõcupiscétia ad iferos. i. circa terrena oino lapsa é: uir prudés eloquétia: idest demonstrationibus ueris eá conat ad superiora: idest ad uirtuosa reducere. Quæ tandé aliquádo restituitur. & hoc

dum appetitus ad laudabiliora dirigit:sed redditur pacto ne retro suscipiens respiciat donec ad supes usq; deuenerit.i.ne iteru in cōcupiscentiā taliū relabat donec cognitiōe ueritatis & superū bonoꝝ itelligētia roboratus ad dānandā scelestoꝝ opeꝝ spurcitiē:oculos possit in cōcupiscentiā flectere.Qđ āt ob id Orpheus ad iferos descēderit:debem⁹ accipe prudētes uiros nōnūq̄ rōne cōtēplatiōis in pituras res:& hofum ignauias oculos meditatiōis deflectere:ut dū q̄ dānare debeāt uiderint:q̄ appetēda sūt feruētiori desiderio concupiscant. Fulgentius āt lōge aliter sentit.Dicit.n.dilectæ ac pditæ & demū reassumptæ Eurydicis esse musicæ designatione:cū Orpheus dicat:q̄si oreaphogni:qđ interpratat uox optima. Eurydices aūt ,pfunda diiudicatio.& iō cū i musicis alid sit armonia phtōgoꝝ:& aliud effectus tonoꝝ:uirtusq; uerboꝝ &c.ut ubi de ethimologiis: Sed ut ad ea ueniamus q̄ ad Orphei uident spectare mortē:est sciendū ut dicit Theodō.Orpheū primo Bacchi.i.sacra cōperisse:& ea iussit apud Thraces choris Menadū.i.mulierū patientiū menstruam ut illa illo tpe auferret a cōmixtiōe uiroꝝ:cū non solū abhominabile sit:sed ēt pnitiosum uiris.Quod cū mulieres post tps aduertissent & extimassent:hoc adinuentū ād turpitudinē eaꝝ:uiris detegēdā in Orphæū cōiurauere:illūq; nihil tale suspicantē interficere ligonibus:& in hebrū fluuiū deiecere.Lactan.aūt in lib.diuinaꝝ institutionū dicit de eo sic.Sacta liberi patris primus Orphæus induxit in græciā primusq; celebrauit in mōte Boetiæ thebis:ubi Liber natus est ,pximo:qui cū frequenter cytharæ cantu psonaret. Cytheron appellatus est. Ea sacra ēt nunc orphica uolantur: in qbus ipse postea dilaceratus & carptus ē:&c.Quod caput eius & cythara lesbos dilata sit:dicebat Leontius fabulā nō esse.qa sic phama ferebat lesbiū quendā ex auditoribus suis ea secū deuotionis cā lesbos usq; portasse.qđ serpens qui caput Orphei deuorare uolebat in lapidē uersus sit: intelligo pro serpente annoꝝ reuolutiones:quæ caput.i.nomē Orphæi:seu ea quæ ingenio Orphæi cōposita sunt cum in capite uigeant uires ingenii cōsumere:ut reliq̄ faciunt:conatæ sint.Sed in saxum ideo uersus dicitur serpēs: ut ostendatur nil illi posse tempus obsistere.Quod quidem hucusq; non potuit egisse.quin adhuc famosus existat cum cythara sua cum poetis fere antiquior reputetur. Præterea sunt qui uelint inter hos Plini.i libro hystoriæ naturalis huius inuentū fuisse auguria ex cæteris aialibus sumi:quæ primo tantū ex auibus sumebantur:æquo modo opinati sunt quidam eum primum cytharā excogitasse quantūcunq; Amphioni aut Lino attribuant alii.fuit enim ex gente cicona Thraciæ natus:qui ut Solinus de mirabilibus mundi affirmat:in æuum usq; suū in maximū sui decus sumebat.De tempore eius non uidetur ambigi.Multi eni testātur quod inter argonautas Colchos cū iasone accesserit:ut Statius.De hoc tamen scribit Lactantius in libro diuinarum institutionū.Et fuit per eadem tēpora quibus faunus:sed quis ætate præcesserit potest dubitari.Si quidē per eosdem annos Latinus Priamusq; regnarunt.Item patres eorum Faunus & Laumedon:quo regnante Orphæus cum argonautis ad iliensiū littus accessit. Hæc Lactantius.Eusebius autem in libro temporum dicit: eum fuisse regnante Athenis Aegeo;quæ quidem satis conuenire uidentur.Leontius autem dicebat:hunc nō eum fuisse qui orgica adinuenit;cum illum asserit longe antiquiorem esse.

¶De Aristhæo Apollinis.x.filio;qui genuit Acteonem & Iolaum. Cap. XIII.

ARisthæus filius fuit Apollinis & Cyrenis filiæ Penei fluminis:ut testat Virg.in psona Aristhæi in georgicis dicēs.Mr cyrenes mat quę gurgitis huius Ima tenes:qd me pclara stirpe deoꝝ. Si mō quē phibes pr̄ est thymbreus Apollo:inuisum fatis genuisti &c.Qđ ēt Iustinus in epythomate Pōpei trogi cōfirmat talē hystoriā recitans.Qđ Cyrus.f.rex Coramis isulæ filiū habuit; cui nomen Bathos pp liguæ obligationē.Veꝝ cū Cyrus ad oraculū Delphos pp dedecus adolescētis filii depcaturus uenisset:habuit i rnsis Bathos Aphricā petere:Cyrenē urbē cōdere:& ibidē linguæ usum accepturū.Qđ ob solitudinē Coramis isulæ omissum est:q̄si nō hērent unde colonos in Aphrycā deducerēt.Tandē tractu temporis peste cōpulsi adeo paucos miseræ:ut uix nauis compleret una.Hi Aphrycā uenientes:montē Cyꝝ loci amoenitate & ubertate fontiū capti occupauere.Ibi Bathos solutis linguæ nodis:dux eoꝝ primo loq cæpit.Quāobrem oraculi ,pmissis certi urbē condidere Cyrenem.Porro sic a posteris fictū est:Cyrenem eximiæ pulchrytudinis uirginem a Pelio monte Thessaliæ ab Apolline raptam:perlatāq; in eius montis iuga:cuius collē occupauerant q filiū secuti sunt:& ab eo repletā.iiii.peperisset filios:Aristhæū:Nomiū:Auctoū:& Argeum.In hac nil fere fictionis est:nisi ubi Penei dicit fpei regis Thessaliæ filia fuit:a quo missi sunt q pquirerent:quo abiisset.Qui ea cōperta & loci amoenitate detenti:in eisdē terris aiunt cū Cyrene remansisse.Ex his tātū pueris tres aiunt adulti in Thessaliā rediisse.& auita regna recepisse.Inter quos dicunt Aristhæū in archadia late regnasse:eūq; primū apis & mellis usum & lactis coagulū tradidisse atq; trapetis oleas præssisse oleū educere:& eius usum ostēdisse;ut refert Pli.de natu.hystoria.Præterea sciens factus sideris solsticialis ortus primū inuenisse.qbus cōsideratis nō absurde Virg.fabulā Aristhæi de recuperatiōe apium in fine georgicoꝝ descripsit.Hūc insuper uolunt auctonoem Cadmi filiā in coniugem accepisse:& ex ea suscepisse actæonem.Sane ut Salustio placet:matris consilio relictis Thebis Cæam isulā illosq; ab hoibus inhabitatam abiit:illamq; tenuit isto reliquærit postea:& cū Dædalo in Sardiniam abierit:in qua ut dicit Solinus dę mirabilibus mundi : urbem condidit.quid inde ex eo contigerit:legisse non memini.

¶De Actæone filio Aristhæi. Cap. XIIII.

ACtæon filius fuit Aristhæi ex auctonoe cōiuge:ut Statius testatur & Ouidius qui eū etiā scribit Ianthium appellatum:ubi dicit Cum iuuenis placido cōpellat Ianthus ore.Et sunt qui dicant hoc illi nomen a puella sepulta eo in loco in quo natus est. Hic ut ostendit idem Ouidius: uenator fuit: & cum die quadam uenatione fessus in ualle gargaphiæ descendisset: eo q in ea fons esset recēs & lympidus: & ad eum forte putaturus accederet: uidit in eo Dianam nudā se lauantem. Quod cum ægre Diana tulisset: sumpta manibus aqua: in faciem eius proiecit dicens: Vade: & dic si potes. Is autem repente in ceruum conuersus est:quem cum canes eius uidissent confestim irruerunt in eum:illūq; in montē coactū

atq; dentibus laceratũ:comederũt. Circa qd figmẽtũ sic scri. Fulgẽtius. Anaximenes:q de picturis antiqs disseruit:ait i lib. ii. uenationẽ actæonẽ dilexisse:q cũ ad maturá puenisset ætatẽ cõsideratis uenationũ piculis .i. q̃si nudá artis suæ rõnẽ uidẽs:timidus factus ẽ. Et paulopost. Sed cũ uenádi piculũ fugeret:affectũ tñ canũ nõ dimisit:quos ĩaniter pascẽdo:pene oẽm substãtiá pdidit. Ob hãc rẽ a canibus suis deuoratus est.

De Iolao Aristhæi filio. Cap. XV.

IOlaũ dicit Soli. de mirabilibus mũdi:filiũ fuisse Aristhæi:& post eũ i Sardinia dñium tenuisse. Supra át dicit i suo uolumie Iolaũ filiũ fuisse Iphiclei filii Amphytriõis:& æq̃ i Sardinia iperasse. nescio an idẽ sit:uel alius.

De Nomio. xi. Apollinis filio. Cap. XVI.

NOmius ut scrib. Iustinus i epitoma:filius fuit Apollinis & cyrenis. Hũc dicit Leõtius apollinẽ noiatũ (qcqd supra dixerit Theodõ.) eũq; archadibus iperasse:eisq; leges dedisse:quæ qm quosdã ex optimatibus uidebant offendere:orta seditiõe iter archades:aristhæo fauẽte pulsus ẽ. & loco eius regnauit aristhæus. Is át ad Admetũ Thessaliæ regẽ cõfugit & eius armẽta. vii. annis pauit. Tãdem uiribus reassumptus:aristhæũ fugauit & archadũ iterũ obtinuit principatũ cũ abiisset aristhæus in Cæã insulã:& qm armenta pauisset. Nomius appellatus est:qd apud archades pastor sonat. & hic dicit fictionẽ traxisse locũ apollinẽ. s. ob occisos cyclopes diuinitate spoliatũ admeti regis armẽta pauisse. ego át nescio qd credã potius:cũ & uetustate & ignauia librarioꝝ adeo perire codices ut subtractũ sit:posse de q̃plurimis ueritatem cernere:& hinc amplissimus uagãdi locus mẽdacio relictus est:cũ scribat de antiqs unusqsq; qdlibet.

De Auctoo. xii. Apollinis filio. Cap. XVII.

AVctous filius fuit Apollinis & Cyrenis:ut supra monstratum est. Hunc sunt qui dicant descendentibus fratribus ex aphrica & in græciam uenientibus:Cyrene remansisse & his imperasse:qui una secum ibidem remansere.

De Argeo. xiii. Apollinis filio. Cap. XVIII.

ARgeus ut supra a Iustino monstratum est:Apollinis fuit filius & Cyrenis. Hic de se quod ego nouerim nil præter nudum nomen posteritati reliquit.

De Aesculapio. xiiii. Apollinis filio:qui genuit Machaonẽ. Cap. XIX.

AEsculapius ut prisci fere testant oẽs:Apollinis & Coronidis nymphæ fuit filius. Dicit. n. Ouid. hãc ex Larissa fuisse:& Phlegiæ filiã:quã cũ sũme Apollo diligeret:& i eius iuisset cõcubitũ prægnãs effecta est. Porro coruus apollinis auis ad apollinẽ detulit:qa cõperisset eã iuueni cuidã Aemonio cõmisceri:quã ob cãm turbatus Apollo eã sagittis occidit:& facti i rãdẽ pœnitus cũ remediis suis illam neqret ab inferis reuocare secto eius utero:conceptũ ex se eduxit ifantẽ:eũq; æsculapiũ appellauit. & ut fert:chironi cẽtauro tradidit educãdũ:quẽ cũ uidisset archiroe Chironis filia uaticinii docta:uaticinata est qa mortuũ hoiem ab iferis reuocaret in uitã. & ipse fulmiatus deiiceret ad iferos:qd effectu nõ caruit. Aiunt eni hũc arte sua cũ eximius euasisset medicus. Dianæ pcibus Hyppolitũ mẽbris collectis undiq; in uitã reuocasse:& pristinæ restituisse sanitati. Quã ob cãm turbatus iuppiter:eũ fulmie iteremit:ut liqdo testat Virg. dicẽs:Pæonis reuocatũ herbis & amore Dianæ:Tu pr oipotens aliquẽ indignatus ab umbris Mortalẽ iferuis ad lumẽ surgere uitæ. Ipse repertorẽ medicine talis & artis Fulmine phœbigenã stigias detrusit i undas: &c. Quæ hucusq; dicta sunt:ut satis patet:hystoria mixta poeticis est: Ast ut pura cõsistat hystoria:executiendæ sũt fictiões. Et iõ coruũ accusasse Coronidẽ:sic accipiẽdũ arbitror Apollinẽ. s. augurãdi pitia fornicationem nouisse Coronidis & iratũ iterfecisse pgnantẽ. Qd át Hyppolitũ:seu ut placet Plinio Castorẽ Tyndari filiũ ob raptas Lincæo & idæ spõsas a Lyncæo seu Ida occisum in uitã herbis & arte reuocauerit. aliter cõtigisse puto:hos seu hoꝝ alteꝝ nõ mortuos:qa a morte in uitã aliquẽ reuocare:solius dei est. Sed uulneꝝ imanitate & ob perditũ sauguinẽ mortuos existimatos:quos cũ arte & sollicitudine sua in sanitatẽ reuocasset pristinã dictũ est:eũ illos ab iferis in uitã retraxisset. Quod át ob id a Ioue fulmiatus sit:nõ est credibile. sed iõ fictũ credo:qa possibile est ob eã curã eũ laborasse plurimũ in exq̃sitiõe herbaꝝ & aliaꝝ opportunitatũ:& sic pter uires fatigatus in febrẽ incidisse:q̃ pfecto lætale fulmẽ & ignitũ ẽ:& ex ea febre defecerit:seu forte casu fulminatus est & opinatũ ab ignaris hoc illi cõtigisse ob reuocatos ab iferis mortuos:& hinc fabulæ datũ principiũ Sane Theodõ. negat apollinẽ dilexisse coronidẽ:& ex eo æsculapiũ fuisse cõceptũ:asseritq; eũ ex æmonio iuuene & Coronide natũ. sed apollinis filius dictus est:altera ex duabus causis:seu qa mortua matre ante partũ & eius secto utero eductus est:qd nõ absq; medici ope fit:p quẽ finxit apollo:qa medicinæ reptor. & sic apollinis filius:qa apollinis ope natus sit. Seu qa q sic nascunt apollini sacros fore uoluere ueteres: eo q̃ ut dictũ est apollinis ope lucẽ sortiti uident. & ob id aiunt Cæsaꝝ familiã sacra apollinis obseruasse:qa primus eorũ q ex familia Iulia Cæsar dictus ẽ:ob eã cãm cognomẽ adeptus est:& factus apollini sacer:q e secto matris utero in lucẽ uenerit. Præterea potuit apollinis haberi filius:qa clarissimus euaserit medicus. Theodõtii át opinio aliq̃liter dictis roborat Lactãtii:q de æsculapio in lib. diuinaꝝ istitutionũ dicit sic. Hũc Tarqtius de illustribus uiris disserẽs ait:incertis parẽtibus ortũ expositũ:& a uenatoribus inuẽtũ canino lacto nutritũ. Chironi traditũ didicisse medicinã. Fuisse aũt Messenũ sed Epidauræ moratũ:&c. Post hæc dicit Lactan. hunc eũ fuisse q Hyppolitũ curauit. Cæteꝝ ne ob diuersitatẽ relatoꝝ ubi minime opportunũ ẽ mẽdaces credãt scriptores:est aduertẽdũ:ut placet Tullio de naturis deoꝝ:qa tres fuere æsculapii. Quoꝝ primum dicit idem filium fuisse Apollinis:eumq; speculũ inuenisse: & primum obligasse uulnus: & hunc ab archadibus asserit summe coli. Secundum uero dicit fratrem fuisse secundi Mercurii ex Valẽte patre atq; Coronide matre natum: eumq; perculsum fulmine interisse:& cynosuris humatum. Tertium uero dicit filium fuisse Asippi & Carsinoæ: eumq; primum alui purgationem & dentis euulsionem comperisse eiusq; sepulchrum esse in archadia:non longe a lusio flumine:circa quod & lucus ostendit eius. Et sic erit possibile ex his aliquẽ ex mris

utero cæsum aliquem ex incerto patre natū atq; expositum.nec obstat omnium parentes a Tullio narrari.Vi
di ego in patria nonunq̄ ex principibus patriæ hominē:qui infans fuit expositus:& demū a nutritore tanquā
a patre cognominatus.Sed quid multa?qualiscūq; seu quicūq; fuerit ex istis tāta ueneratione apud Epidau-
ros habitus est ut etiam Romani iam fere omni Italia occupata:pestilentia ægritudinū agitati: quasi pro sin-
gulari & certo subsidio legatos ad Epidauros mitterēt oratores:ut illis de opportuno remedio subuenirent:
permitterētq; æsculapiū tanquam salutare subsidium Romam deferrent:concessumq; ut in forma serpentis
diabolo operante:Romam in naui deueherent:illiq; templū insigne in insula Tyberis construerent: & loco
salutaris dei diu colerēt.Dato illi impune Dionysius syracusanus nouacula auream abstulerit barbam. Ae-
sculapius aūt dure agens īterpretatur:quod forsan nomen labori suo circa curā Hippolyti conforme fuit.

¶De Machaone Aesculapii filio:qui genuit Asclepium. Cap. XX.

Achaon dicit Papias:filius fuit æsculapii:æuo suo insignis medicus:quod ego utrū credā:nescio:
eū saltē fuisse medicū:cum scribat Isidorus post fulminatū æsculapiū interdictū fuisse medēdi
officiū:ut ait Plinius ubi de historia naturali.Cū claruissent opa æsculapii tpibus Troiāis:sequē
tia eius in nocte densissima latuere de Pelopōnesiacū bellū:& tūc eā reuocauit in lucē Hippocra.
&c.Quod tēpus ut dicit Isidorus fuit annorū fere qngētorū.Hic ego sumptū puto qđ fictū ē solē ob fulmi-
natū æsculapiū noluisse aliq̄diu lucis currū ducere:ut ostēderet solis iuetū.i.medicinā eclypsim passum p
sæcula plura:& tādē in lucē reuocatū.Ego hūc Machaonē auctoritate Papiæ nō apposuissem:cū eū in mul-
tis circa talia minus curiosum sæpissime īueneri scripsisse dissona ueritati.Sed ut ponerē me traxit solertia
Pauli:q nō solū Machaonē æsculapii filiū scribit:sed & Asclepiū quēdā Machaonis filiū fuisse cōfirmat.

¶De Asclepio Machaonis filio. Cap. XXI.

Sclepius(ut dicit Paulus)fuit filius Machaonis:credo Augustinū secutus:qui hūc æsculapii nepo
tē uidet dicere scribēs:ubi de ciuitate dei Hermetē Trismegistū asclepio loquētē sic.Auus.n.tuus
o Asclepi medicinæ primus iuentor:cui tēplū cōsecratū ē in mōte Libyæ circa littus Cocodrillo-
rū:quo eius iacet mūdanus homo.i.corpus.Reliquus uero uel potius totus i sensu uitæ melior re
meauit in cælum:omnia etiam nūc hominibus adiumēta præstans:īfirmis numine nūc suo:quæ solet medi-
cinæ arte præbere.Et paulo infra idē sequit Augustinus.Ecce duos deos dicunt hoīes fuisse:æsculapium:&
Mercurium &c.Verum ego librum hūc Hermetis Trimegisti:quē de Idolo ītitulat uidi.nec tamē qualiter
æsculapius fuerit Asclepiadis auus per uerba Hermetis præcedentia atq; sequētia dictis ab Augu. percipere
queo.certus tamen:quoniam potius ingenium deficiat meū q̄ accusari possit animaduersio Augustini.

¶De Psyche.xv.apollinis filia. Cap. XXII.

Syches ut dicit Martialis Capella in libro quē de nuptiis Mercurii & Philologiæ scripsit:filia fuit
apollinis & Endelichiæ:ex q Lucius apuleus in libro methamorphoseon:q uulgariori uocabulo
asinus aureus appellat:longiusculā recitat fabulā talē.Regē.s.fuisse & reginā:qbus tres fuere filiæ
quaꝝ duæ maiores natu & si forma spectabiles eēnt:iunior cui Psyches nomē erat:i tātū pulchri-
tudine cæteras excedebat mortales ut nō solū admiratiōe teneret spectātes:sed īfigeret aīs ignaris rei miracu-
lo credulitatē ut Venus eēt:q̄ descēdisset i terris:& phama lōge lateq; uulgata īuisæ formositatis egit:ut non
solū ciues sed exteri ad uisendā Venerē:& sacris honorādā accederēt:tēplis ueræ Veneris neglectis.Qđ ægre
Vēus ferēs i Psychen accēsa Cupidini filio suo iussit ut eā amore feruētissimo hoīs extremæ sordis icēderet.
Interī pr̄ de nuptiis Virginis Milesiū apollinē cōsuluit.Qui respōdit ut illā in uertice mōtis deduceret:ibiq;
diuina stirpe creatum esto pessimum & uipereū nancisceret uirgo maritū.Quo responso parētes affecti cū
lachrymis & mœrore totius ciuitatis uirginē in p̄destinatū deduxere culmē:ibiq; solā liqre.Quæ & si solitu
dine & icerto timore futuri cōiugis anxiaret:non tamē diu pstitit:& uenit zephyrus mitis & suaui spiritu eā
assumēs:i floridā detulit uallē:i q cū aliq̄li sōno lenisset ærūnā:surgēs uidit gratū oculis nemus & argenteis
undis manantē fontē:atq; palatiū nō solū regiū:sed diuinū miris ornatū diuitiis.Qđ cū ītrasset:& īgētes in-
uenisset thesauros absq; custode:& miraret plurimū obsequētiū uocibus absq; corporibus auditis intrauit
lauacrū:inuisis sibi assistentibus obsequiosis.Inde cœna diuinis cōferta dapibus sumpta:cubiculū ītrans:con
scendit genialē thorū & soporatæ maritus affuit.q cū eam sibi fecisset coniugē ueniente luce inuisus abiit: &
sic sæpius magna Psychis cōsolatione cōtinuās factū est:ut sorores eiusdē audito Psychis infortunio e domi-
bus maritorū ad lugubres parētes accederēt:& una cū eis sororis infœlices nuptias deflerēt.At Cupido p̄sen
tiens quid inuidia sororū pararet Psychi:eam præmonuit:ut earū oino floccifaceret lachrymas: nec in suā
perniciem pia atq; credula esset.Quod cū spopondisset Psyches:se cœpit deplorare captiuā: & qđ sorores
uidere & alloq nō posset:& uenientē atq; redarguētē Cupidinē p̄cibus in eā s̄niam traxit ut cū eis loq posset
Zephyroq; iuberet ut eas ad se leni deferret flatu.Qui cū fecisset:cōcessit etiam ut ex Thesauris:quos libe-
ret asportare pmitteret:sed eaꝝ suasionibus nullo mō crederet:nec suā uidere formā alicuius cōsilio exopta
ret Tandē cōplorata domi Psyche a sororibus scopulū cōscendere & ululatu fœmineo redintegrato a Psy-
che auditæ sunt atq; paucis cōsolatæ uerbis:& postremo illas Zephyrus Psychis impio in uallē detulit amœ
nam.Ibi a Psyche festina cōgratulatione susceptæ sunt:eisq; omnes ostensæ delitiæ:ex qbus īuidæ factæ soro-
res ei totis suasere uisibus ut uiri formā conaret uidere:quæ credula eis cum donis remissis nouaculam para
uit:& lucernā abscondit sub modio:nocte sequenti uisura:quisnā esset is cuius uteret cōcubitu:occisura eū
si esset illi forma uerbis soroꝝ cōformis.Intrat igit more solito lectū Cupido:& i somnū soluit.Psyches ue-
ro aperto lumine uidit illū mira formositate conspicuū iuuenē:alis pernicibus insignitum: & ad eius pedes
arcum & pharetram sagittis confertam:ex qbus cum unam mirabunda eduxisset expertura aciem adeo di-

gito impressit suo ut aliqualis scaturiret e uulnere sanguis.quo facto miro dormientis adhuc amore flagrauit.Dumq; illú stupescens inspiceret:fauillula ex lucerna ꝓsiluit in dexterú dormientis humeꝝ.Quáobré expergefactus Cupido repente fugá arripuit. Verú Psyches cú illú cœpisset crure atq; fortiter teneret:tádiu ab eo per aerem delata est donec sessa:eo dimisso caderet.Cupido át in uicinam cupressum euolans lóga q̃rela eam redarguit:seipsum dánans ꝙ a matre missus:ut illam extremi hoís amore icenderet. & ipse seipsum ob eius pulehritudiné uulnerasset:& inde euolauit. Psyches anxia ꝑditi uiri mori uoluit:fraude tandé sorores ambas:quaꝝ consiliis in ærumnam uenerat:in præcipitiú deduxit.Inde a Venere obiurgata acriter:& pedissequis eius lacessita uerberibus:in labores mortali inexplicabiles iussu Veneris íplicita: opere uiri adiuta ꝑfecit inuicta:cuius postremo ad Ioué precibus actú est ut í Veneris deueniret gratiá:& i cælis assumpta Cupidinis ꝑpetuo frueretur coniugio:cui peperit Voluptaté.Serenissime rex si huius tam grádis fabulæ ad unguẽ sensum enucleare uoluerimus:í ingés ꝓfecto uolumé euaderet.& ideo cur Apollinis & endelichiæ filia dicat̃ Psyches: quæ eius sorores:& cur Cupidinis dicatur coniunx:cum paucis ex cõtingentibus dixisse satis sit.Psyches ergo anima iterpretatur.Hæc aút Apollinis.i.solis filia dicit̃:eius.s.q mũdi uera lux é deus:cum nullius alterius potẽtiæ sit rationalé creare aíam nisi dei.Endelichia aút ut dicit Calcidius sup Thimeo Platonis:ꝑfecta ætas interprætat̃:cuius oino rationalis aía dicit̃ filia.quia etsi in utero matris illá a patre luminũ suscipiamus:nõ tamen eius apparẽt opera:nisi in ætate ꝑfecta:cú potius naturali quodá instinctu usq; ad ætaté ꝑfectá formamur:q̃ iudicio rationis.Aetate uero ꝑfecta agere icipimus ratiõe. Ergo bene Apollinis & Endelichiæ filia dicit̃.Sút huic duæ sorores maiores natu:nõ qa prío natæ sint:sed quoniá prío potẽtia utũtur sua:quaꝝ una uegetatiua dicit̃:altera uero sensitiua:quæ non aíæ sunt:ut quidá uoluerút.sed huius aíæ sunt potentiæ:quarú ideo Psyches dicitur iunior:quia longe ante eam uegetatiua potentia conceditur foetui & inde tractu temporis sensitiua.Postremo aút huic Psychi cõceditur ratio.& qa primo í actu sunt:ideo primæ dicunt̃ iunctæ cõiugio qđ huic rationali diuinæ stirpi seruat̃.i.amori honesto. seu ipi deo;cuius iter delitias a zephyro.i.a uitali spiritu:qui sanctus est defertur & matrimonio iungitur.Hic cõiugi prohibet ne cú uidere cupiat ni perdere uelit:hoc est nolit de æternitate sua:de principiis rerú:de omnipotentia uidere per causas:sibi quæ soli nota sunt.ná quotiens talia mortales ꝑquirimus:illum:immo nosmetipsos deuiádo ꝑdimus.Sorores auté nonú q̃ ad methas usq; primas delitiaꝝ Psychis deueniunt:& ex thesauris eius reportant í quantum penes rationem uiuẽtes melius opus suum uegetatio peragit:& sensitiuæ uirtutes clariores sunt : & longius perseuerant.Sane inuident sorori:quod minime nouum est:sensualitaté cum ratione discordem : & dum illi blandis uerbis suadere non possunt ut uirum uideat;idest uelit naturali ratione uidere quod amat & non per fidem cognoscere:eam terroribus conantur inducere:asserentes eum immanem esse serpenté:seq; eam deuoraturum.Quod quidem totiens fit:quotiens sensualitas conat̃ rationé sopire & ostendere animæ contemplationem:& cognitarum reꝝ per causam:nõ solú delectationes sensitiuas auferre:sed labores maximos:& angores minime opportunos ingerere:& nil demum placidæ retributionis auferre. Anima autem dú minus prudens talibus demonstrationibus fidem adhibet & quod negatur uidere desiderat occisura. si uoto non correspondeat forma. Videt effigiem uiri pulcherrimam:idest extrinseca dei opera.Formam : idest diuinitatem uidere non potest.quia deum nemo uidit unq̃.& cum fauillula lædit & uulnerat: idest superbo desiderio:per quod inobediens facta:& sensualitati credula bonum cõtemplationis amittit:& sic a diuino separatur coniugio.Tandem pœnitens & amás perniciem sororum curat astutia:easq; adeo opprimit ut aduersus rationé nullæ sint illis uires & ærumnis & miseriis purgata præsumptuosa superbia atq; iobediẽtia:bonú diuinæ dilectionis atq; cõtemplationis iteꝝ reassumit:eiq; se iniúgit perpetuo:dum perituris dimissis rebus in æternam defertur gloriam.& ibi ex amore parturit uoluptatem.i.delectationem & læticiam sempiterná.

De Arabe Apollinis filio. Cap. XXIII.

ARabs ut placet Plinio in libro naturalis historiæ: Apollinis & Babyloniæ fuit filius:qué medicinæ artis dicit etiam repertorem.Puto ego hunc seu Babylonem fuisse hominem:& ibidem medicinã ostendisse prius se apud Babylonios didicisse:& ad arabes primum detulisse.& hinc Apollinis filius dictus:quia medicus & Babylonius:quia in Babylonia natus uel eruditus sit.

De Tytio filio Iouis.iii. Cap. XXIIII.

POstq̃ Apollinis lõga posteritas expedia é ut ad Iouis filios reuertamur ordo postulat: ex qbus sese ante alios Tytius offert:qué dicit Leõtius filium fuisse Iouis ex Hellaro Orcomeni filia:q̃ ꝑgnãtem Iuppiter irá Iunonis timés occultauit í terrá:ex quo factú est ut nascens puer ex terra natus uideret̃:ut Seruius asserebat.Quæ qdé terra postmodú eum enutriuit:& sic nõ mater: sed nutrix. Is tamé cú ad ítegrá uenisset ætaté Latoná Apollinis matré amauit:eamq; de stupro íterpellauit.Quáobrem turbatus Apollo cú sagittis occidit:& apud íferos religauit:atq; eius iecur uulturibus laniádú apposuit hac lege:ut cõsúptú restauraret̃ ilico.& sic núq̃ uultures a discerpẽdo cessarẽt:nec ipe a patiẽdo.Restat núc huic fictiõi uelú eripe:ut qd cõtegat uideamus.Dicit.n.prío Ioué ꝑgnanté abscõdisse í terris.Nil.n. occultius tegitur:q̃ quod ifodit̃.Et ideo debemus itelligere hác secretissime fuisse seruatá & hoc timore Iunonis.i.maioris potentiæ:cú dea regnoꝝ sit Iuno.Terrá aút aluisse Tytiú non est nouú cum oés alamur terra.Q đ Latoná Apollinis matré amauerit:igenté eius demonstrat animú.Cælsitudiné.n.appetit:quæ claritatis mater est.sed ab apolline.i.a regio splẽdore deiectus é apud íferos.i.apud plebeios:quos penes semp curaꝝ plenus : q̃liter posset in gradú:ex quo deciderat reascẽdere. Recitat ex isto Tytio Leõtius breué historiá:& dicit húc apud Boetios magnú fuisse hoiem:& uiribus tẽtasse ex Delpho Apolliné eiicere:a quo ipse eiectus é:& fere ad priuatam uitá redactus.De pœna át illi apposita dicit:ubi de somnio Scipionis Macrobius sic: Vlturé iecur im-

mortale tondentem:nihil aliud intelligi uolentes:q̄ tormenta conscientiæ obnoxia flagitio uiscera interiora rimantis:& ipsa uitalia indefessa admissi sceleris admonitione laniátis:semperq; curas:si quiescere forte tẽptauerit excitantis:tanq̄ febris renascentis inhærendo:nec ulla sibi miseratione parcentis lege hac qua se iudice nemo nocens absoluitur:nec de se suam potest uitare sententiam. Hoc Macrobius.

¶De Baccho secundi Iouis filio.iiii.qui genuit Hymenæũ Thyonæũ & Thoantẽ. Cap. XXV.

Bacchus Iouis filius & Semeles ab Ouidio:& reliqs poetis dicit ex cuius origie talis recitat fabula. Cũ amaret Iuppiter Semelẽ Cadmi filiá:& ipsa concepisset ex eo:accessit ad eá Iuno formá gerẽs Beroæ epidauriæ anus: & inito cum ea colloqo:perquisiuit nunqd diligeret a Ioue:cui dixit Semeles arbitrari se diligi. Tunc Iuno.nõ potes filia nisi uno modo cognoscere.s.si stygis interposito iuramento promittat tecũ eo pacto coniungi:quo Iunoni iungit. Semeles experientiæ auida uenienti iuramẽtum:& inde munus poposcit. Iuppiter autẽ dolens eá:ne aduersus iuramentũ ageret:fulminauit: & mortuæ filiũ traxit ex utero:suoq; apposuit fœmori:donec tempus perficeret:quod eũ esse in uẽtre matris opportunitas exigebat. Hũc primo clá nutriuit Ino matertera eius:postmodũ nymphis tradidit:quæ etiá ei alimenta dederũt:ut ait Ouidius:eũq; ne a perqrẽte Iunone iueniret:ædere occultauere. Huic isuper alumnũ dicũt fuisse Silenũ q captus a rusticis a Mida Baccho restitutus ẽ. Hũc p̃terea curru & sociis honorát.de qbus sic refert Statius. Promouet effrenæ dextra leuaq; sequunt Lynces:& uda mero lábũt retinacula tygres. Post exultantes spolia armẽtalia portát:Seminecesq; lupos scissasq; mimalones ursas. Nec comitatus iners:sunt illic ira furorq;:Et metus:& uirtus:& nunq̄ sobrius ardor:Succiduiq; gradus:& castra simillima regni &c. Dicũt isuper eum primũ uitem plantasse:ut ait Accius in Bacchis. O Dionyse pater optime uiti sator Semela genitus euchiam:& hinc uini deũ asserũt.æderam ei sacrá & Vannũ & Marsyam i tutelam eius ascribũt:eiq; Ariadná Minois filiá cõiugẽ copulát. Bacculũ ab eo rep̃tũ:atq; denomiatũ affirmat Rabáus:ut eo hoies uino graues uterent. Multis ẽt illũ nominibus uocát:de qbus Oui. Thura dabát Bacchũq; uocát bromiũq; lieũ Ignigenáq;:satũq; iterũ solũq; bimatrẽ. Addit his Nyseus itonsusq; Thioneus:Et cũ lanæo genialis cõsitor uuæ: Nictiliusq; eleusq; parẽs:& iacus & euhan:Et q̃ p̃terea p graias plurima gẽtes Noia liber habes:tibi.n.icõsũpta iuuẽta ẽ. Tu puer æternus:tu formosissimus alto Cõspiceris cælo tũc cũ sine cornibus extas &c. Addit & alia noia Albericus:uocatũq; dicit Euchiũ:Briseũ:& Bassareũ. Lactan.ẽt eũ uocari dicit dytyrábũ. Dicit isuper Seruius Orpheũ dicere hũc a gygátibus mẽbratí discerptũ:qd' Albericus affirmat addẽs q ab eis ebrios sit iuẽtus:eũq; dicit sepultũ:& postea surrexisse itegrũ. Pigebát ẽt eũ antiq i habitu muliebri & nudum atq; puerulũ ei nocturno tp̃e tibiis & cymbalis & clamore sacrũ:qd orgia uocabát celebrátes. Præter hæc alia etiá recitant:sed quoniá nõ cõperta sunt oia:q̃ q̃runt:q uideri possunt de appositis uideamus. Primo igit & ante oia p cõstáti uident tenere historiographi Dionysiũ hũc ex Ioue & Semele natũ adeo ut de tp̃e iter antiquos plurima fuerit uarietas:ex qbus alii Dionysiũ.alii Liberũ patrẽ uocát.& quoniá nõ cõstat cuius Iouis fuerit filius:ego secũdo ascripsi ioui:eo q eius æuũ melius uideat cõuenit cũ secũdo q̃ cũ aliquo aliorũ. Dicit.n.Euseb.i lib.tẽporũ:a qbusdá arbitrari Danao Argis regnáte Dionysiũ in idia Nysam condidisse: & suo noie nũcupasse:& eodẽ tp̃e eũ i idia militasse:& eius i exercitu fuisse mulieres bacchas cognominatas ob surorẽ potiusq̄ ob uirtutẽ. Qd qdẽ fuit circa annos mũdi.iii.M.dcc.xxix. Paulo post idẽ Eusebius dicit regnáte Danao argis Cadmus regnauit Thebis:ex cuius filia Semele natus ẽ Dionysius.i.Liber pr̃:qd secũdũ eius annorũ descriptionẽ cõpræhendit:fuisset circa annos mũdi.iii.M.dcc.lxxvi.nec multo post dicit áno.xxxv. Lincei regis argiuorũ Dionysius:q latine dicit Liber pater:nascit ex Semele:qd' cõtigisse uidet anno mũdi .iii.M.dccc.xiii.inde subseqt. Acrisio regnáte argiuis Dionysius:q & Liber pater:aduersus indos dimicás Nysam urbem iuxta indum flumẽ cõdidit:quod factũ colligit anno mũdi.iii.M.dccc.lxx. Quanta sit hæc temporum diuersitas ab Eusebio ex cõmentariis ueterũ collecta facile cõprehendi potest.nostrũ aũt ẽ per coniecturas arbitrari:qd' uerius potuerit ex dictis tẽpus attribui æuo Bacchi. Ego aũt omissis causis me mouentibus arbitror Bacchi dies fuisse circa antiqus horũ tẽpus:seu saltẽ qd' de p̃ximo sequit:eũq; ea tẽpestate natum egisse quæ ab eo gesta narrant. Sed his curiosioribus derelictis ad figmẽta tẽdamus. Fulminatá Semelẽ a casu sumptum credo:eam.s.a fulmine:seu ab ignita febre in mortẽ deductá:quarũ utranq; a Ioue.i.ab elemento ignis emissam non mirabit eruditus. Euulsum ab utero mortuæ matris fœtũ:& Iouis fœmoribus applicitum notissimũ obstetricibus officiũ designat.necesse enim est:ut caloribus extrinsecis:q per Iouẽ debet intelligi:foueat q ante tẽpus itrisecis ausert. Sed cũ sit hæc expositio physica.historiá recitat Põponius Mella in Cosmographya dicẽs. Vrbiũ quas incolũt Indi:sunt aũt plurimæ:Nysa ẽ clarissima & maxima: mõtiũ meros Ioui sacer:famá hinc præcipuá habent:in illa genitũ in huius specu liberũ arbitrant esse nutritũ. Vnde Græcis auctoribus:ut fœmori Iouis isitũ dicerẽt:aut materia gessit aut error. Hæc ille. Albericus át addit dicẽs a Remigio affirmari apud Nysam Liberi patris haberi crepũdia in testimoniũ qd ibidẽ altus sit: qd si sic est existimo potius de altero itelligendũ sit:q̄ de eo:q ex Semele natus est:ex quo etiá sequi posset temporũ diuersitates a diuersis Diõysiis exortas esse. De hoc.n.si is fuit:dicit Orosius sic. Subactá Indiá Liber pater sanguine madefecit:cædibus oppleuit:libidinibus polluit:gentẽ utiq; nulli hoium unq̄ obnoxiá uernacula tantũ quiete contentá. Cæterũ:ut ad sensus physicos tectos sub fabula iterũ redeamus: dico q nonnulli uoluĩe per Bacchũ uinũ itelligi:& sic semeles pro uite sumet:quæ ex Ioue.i.ex calore i altũ humorẽ terræ immixtũ p uitis poros trahente se prægnantẽ.i.turgidá facit: & i palmites botrosq; succos:tanq̄ i cõceptũ fœtũ emittit.tunc autem fulminatur cum adueniente autumnali calore non in ampliorẽ maturitatẽ:sed potius in corruptionem & putredinem fructũ conceptum deduceret:ut auferatur necesse est: & fœmori Iouis.i.calori altero applicetur. Quod qdẽ fit:dum pressum ex uuis uinũ:aut igni aut ipsismet pressis buliẽdũ cõcedi-

fabula Iouis et Semeles

Bachus primus uitis plantator

hederam sacram bacho.

Nomina bachi

festa bachi.

mus itere donec desecatũ tali bullitione reddaƭ potui aptũ. Deinde Ino.i.uas illud seruat occultũ.i.contectũ ne a Iunone fueniatur.i.ne ab aere corrumpaƭ. Seu ꝑgnãtẽ tunc Semelẽ dicimus ex ioue:cũ uitẽ agente calore turgidã cernimus uere primo. Verum tunc fulminaƭ:dum æstiuo calore præter consuetum exuriƭ. Tunc ãt apertis porris conceptum emittit in botros:qđ foemeri Iouis.i.diurno calori applicatur:ut quã ex matre nõ habuerat:a patre maturitatẽ accipiat:& tunc ino illud seruat occulte:dum a pampinis tegiƭ ne ab aere nimis calido offendaƭ:& illud tunc nutriunt nymphæ:dum nocturnis humiditatibus restauraƭ:qđ calore diurno fuerat exhaustum. Silenus senex eius alumnus diciƭ:eo ꝙ senes fere potu magis q̃ cibo sustententur. Qui illi a Mida auarissimo hoĩe restituiƭ:qa auarus potationibus non delectatur. Curru & sotiis uti ideo a poetis dictum est:ut nõnulli ex suis demonstrenƭ effectus.nã ꝓ curru ebriorum uolubilitas assumẽda est. Lynces aũt illi attribuunƭ:ut intelligaƭ uinum moderate sumptum uires:audaciã & perspicaciã augere. Tygres autem ideo currum trahunt:ut ebrioꝝ ostendatur sæuitia.nemini.n.parcit onustus uino. Sunt ꝑterea temulẽti temerarii adeo:ut in quodcũq; piculum ĩcõsiderate irruãt:qđ ꝑ semineces lupos:& scissas ursas: q̃ in ꝑda Bacchi deportantur itelligo:qđ irascantur facile:& ĩde ueniant in furorẽ:satis liqdo patet:& sic nõ sobrio comitanƭ ardore. Meticulosi etiã sunt uinolẽti:qa ꝑdito recto rationis iudio sæpissime non timẽda pauescunt. Virtus autẽ cur currui Bacchi iungatur prætactum est:ubi de lyncibus diximus. Succidui gradus ideo inter Bacchi numerantur comites:ut ebriorum titubantia designetur: quia adeo titubando incedunt: ut cadere credanƭ cõtinue. Superadditur Baccho castra esse simillima regum: nec immerito. nã si cernamus tabernas meritorias ibidem:tabernacula frondium:cupedinarios lurcones:ædulia & potationes hinc inde ac tumultuarios rixantesq; uidebimus:quæ castris regum simillima sunt. Bacchum autem apud græcos primum plantasse uitem seu uineam:& uinum fecisse possibile est:cum longe apud hebræos id fecisse Noe certissimum habeamus. Dicunt tamen aliqui Bacchum uitem non plantasse:sed incognitum thebanis uini usum introduxisse: atq; illud uariis liquoribus immiscuisse:ut amabilius foret:quod quoniã mirabile uisum est:deus uini apud rudes primo creditus est. Hæderam præterea Baccho sacram dicunt:credo quia uites hædere tramites luxuriantes plurimum:& botros uuarum imitentur corimbi:necnon quia uireat uiriditate perpetua: per quã ostenditur uini iuuentus continua:nunquam enim quantum ad uires senescit uinum. Hac etiam poetæ coronari cõsueuere:eo ꝙ Baccho ob facũdiam sacri sint:& ad perpetuitatem carminum demõstrandam. Vãnus autem illi sacer est mystica ratione. Ait autem Seruius Liberi patris sacra ad purgationem animæ pertinere: & sic homines eius mysteriis purgantur:sicut uanno frumenta purganƭ. Fuere tamen qui uoluere hæc purgamina uiuentibus hominibus fieri per extremam ebrietatem quæ sacrum Bacchi est:asserentes siquis in tantã ebrietatem procederet:ut in uomitum usq; ueniret:post præteritum cerebri stuporem animum exutis curis tediosis:atq; eiectis remanere tranquillum. Cui opinioni Seneca philosophus in libro:quem de tranquillitate animi scripsit adhæsisse uidetur: Marsiam in suam tutelam ideo positum uoluisse reor:quia audax immo temerarius in Apollinem fuit:per quam temeritatem uinolẽtorum loquacitatẽ in quoscũq; tendentem intelligo:quam in conspectu rudium sæpe prudentes ab ignaris confundi uidenƭ:nõ aduertẽtium:quia nullo talium oratio incedat ordine:sed more satyri:uti Marsias fuit:huc illuc saltitãdo procedat.tandẽ in conspectu eruditorum nudatus Marsia.i.patefacta calefactorum præsumptione in flumen uertiƭ.i.ĩ lapsum:q̈ si nil dixerint talium sermo soluaƭ. Quod ad Ariadnam coniugem spectat in sequentibus ubi de ea scribeƭ. Hunc autem a gygantibus fuisse discerptum:& inde sepultum ideo dictum reor: quia ab Eusebio in libro temporũ scribitur ꝙ regnante Athenis Pandione anno.s.mundi.iii.M.dccc.xcvi. Marco Varrone poeta teste: hic Liber pater aduersus Perseum pugnãs in prælio occisus sit:eiusq; uideri sepulchrũ apud Delphos iuxta Apollinẽ aureũ:& hoc quantũ ad historiã dictum sit. Sed fictioni supaddiƭ a qbusdã eũ.s. quantuncũq; disceptũ sepelierint:itegrũ surrexisse. Quod ego arbitror debere intelligi:quod ex pluribus ĩgurgitationibus ab elatis calore uini bibonibus factis uua consurgat ebrietas:per quam Bacchum uiuere:& aliquid agere satis patet. Dicebat tamen circa hoc Albericus Bacchum animam mundi intelligendum:quanuis membratim per mundi corpora diuidatur:tamen se redintegrare uideƭ de corporibus emergens:& se reformans: & semper una eadẽq; perseuerans nullas simplicitatis suæ patiens sectiones. Hæc ille. Ast ego puto hunc Bacchum Alberici solem intelligendum Macrobii:ipse Macrobius transfert deorum omnium deitates. Pictus autem in habitu muliebri est:quia in expeditione aduersus Indos secum habuit mulieres:ut prædictum est:uel qa continuatæ potationes eneruent uires:debilesq; reddãt ad ultimũ potatores. Nudus uero ideo pingiƭ: quia ebrius oĩa pandat secreta:uel quia multos iam ad inopiam & nuditatem deduxerit:uel qa calores potatiões ĩgerant. Puer quidem dicitur:quia non aliter sint lasciui ebrii q̃ pueri:quibus nondum ĩteger ẽ intellectus. Restat nunc de nominibus uidere. Dicitur igitur primo Bacchus:quod idem sonat quod furor:eo ꝙ uinũ & potissime nouum tam feruentis furoris est ut nullo queat claustro cõtineri:& immoderate sumẽtes ut prædictum est:facit etiã furiosos. Dicitur etiam Brominus a bromin:quod est consumere. Modesta quidem boni uini potatio cõsumit superfluitates ciborum:& digestionem adiuuat:ut physicis placet.sed ĩmoderate sumptum humiditatem bonam deficcat:& neruorum hebetat uires: adeo ut plurimũ ingurgitatores tremulos effetosq; reddat. Vocaƭ ĩsuper & lyeus a lyen:quod est tractus:tractim enim bibitur: uel dicitur lyeus a ligogas.modeste aũt sumptũ dispersas uires colligit augetq;:ĩmoderate sensus ligat & rationẽ. Vel secũdũ Fulgẽtium lyeus dicitur:qa lenitatẽ præstat.sumus.n.post aliqualẽ potationẽ magis exorabiles. Nũcupaƭ & ignigena:seu qa ex igne genitus sit:seu qa ignẽ.i.calorẽ generat.uidemus.n.capita potantiũ sumãtia: eosq; ob calorẽ uestimẽta quandoq; deponere. Appellaƭ etiã satus iterũ:& ob id eũ uocari dytyrambum:qđ idem sonet:dicit Lactantius:ꝙ autẽ iterum natus sit:supra monstratum ẽ:& inde merito bimater. Nyseus præterea a Nysa

ciuitate in qua colitur:uel a Nysa uno ex uerticibus Parnasi eidé cõsecrato.uocatus est Thioneus quod intonsus sonat ideo dicitur:quia uites ex quibus orit longos habét palmites:uel qđ melius puto:ad suá pueritiam ostédendá:qa itonsi sint pueri.Consitor uuæ dr a uite a se primo plantata.Nictileus uero uocitat:qa nocté.i.tenebras sensibus igerat.Elleus ab Ellea ciuitate in qua potissime colebat. Hiacus auté ea de cá noíatus est qa hoies hiare facit.Euhan iteriectio est laudantis Bacchú:& sonat bonus puer.Briseus ideo dictus:ut ait .Albericus:qa primus uinum ex uua præssit:uel briseus:q̄si hyrsutus.i.superbus.hic aút cum apud ueteré græciá duas habuisse statuas:uná hirsutá briseim uocatá:alterá uero lené leneam uocitatá.Bassareus aút appellatus est a specie uestrú:qbus ministræ eius utebant in sacris:& ab eisdé ministræ Bassarides núcupatæ.Liber auté pater dr:qa hoibus libertaté uideatur iferre:ná potati serui etiá ebrietate durante arbitrant se fregisse uincula seruituris.Liberat pterea a curis:& in agédis securiores facit:pauperes ab opportunitatibus reddit imunes.deiectos extollit etiá in sublime.Et dicit Albericus:q cú inter initia condendaꝝ ciuitatú diis cæteris ꝑ auspicibus coeptoꝝ fierent sacra:Libero patri fiebant ut libertaté futuræ patriæ cõseruaret.Præterea ciuitates ípe/rantibus orbi Romanis aut stipendiariæ erant:aut foederatæ:aut liberæ.in liberis aút ciuitatibus in signú libertatis simulachrú Marsiæ habebant:qué supra diximus in tutelá esse liberi patris.Insuper mos fuit Romanis liberá togam adolescentibus in festis liberalibus exhibere ad significationem liberioris uitæ in posteꝝ cõcessæ. Cuius qdé sacra dicit Seruius a Iulio Cæsare Romam primo tráslata:in quibus hyrcus ímolabatur & hoc ideo;quia aliquando capellæ palmites uitiæ crescétes uastassent.Dicit ení.M.Teren. Varro:ubi de agricultura:eidé tanq̄ repertori uitis hyrcos imolari:ut poenas capite pendant.Ego aút huius sacra nõ puto a Iulio primú Romá tráslata sed eius liberi pris:de quo itellexisse uidet Tullius dum ubi de naturis deoꝝ scripsit.Húc dico liberú Semele natú:non eú:qué nostri maiores auguste sancteq; censent libeꝝ &c. Quem ego arbitror iuxta sniam Macrobii solé:qué arbitrati sunt reꝝ oíum patré:& hinc liberú patré dictú.& sic etiam itellexisse Virgiliú puto.Lumina labenté cælo quæ ducitis annú Liber & alma ceres &c.Non ení Bacchus labenté annum cælo ducit:sed sol.Et hæc qdem ea duo fuerunt numina:quæ Etrusci potissime coluerút.Sed qcunq; hic fuerit liber:ostédit Augustinus in libro de ciuitate dei:ei a priscis obscoena celebrata sacra:& iter alia dicit:qđ eius in honorem pudenda uirilia colebantur in publico: adeo ut in festis diebus liberi mébrú uirile eleuatú ex cõpitis deferretur in urbem uerbis flagitiosissimis omni concessa licentia.inde per foꝝ tráluectum:& in locum eidem deputatú depositú:oportebat ut honestissima omnium materfamilias illi coronam imponeret.Insuper & Dionysius appellatur Bacchus:de quo ubi de Dionysio.

De Hymenæo filio Bacchi. Cap. XXVI.

Hymenæú dicit Albericus filiú fuisse Bacchi & Veneris:& sequit auctoritate Remigii:ob id habitum:qa ex nimia petulantia libido soleat excitari.Hymé aút græcæ dicit mébrana:quæ est pprie mulieribus sexus:in qua pauperia fieri dicunt:inde Hymenæus nuptiaꝝ deus dictus est.Sane Lactantius ab historia tractú dicit scribés:qa Hymenæus puer fuerit atheniensis mediocri genere natus:qui cum annos puerilis ætatis excederet nec dum uiꝝ posset iplere:ea pulchritudine fuisse præditú dr:ut foeminá métiret.Istú cú una ex ciuibus suis uirgo nobilis adamasset:is qa nuptias desperabat:puellá tamé uersa uice diligebat extreme:& aío salté aspectu satissaciebat suo.Cúq; nobiles foeminæ cú uirginibus sacra Cæreris eleusinæ celebrarét:subito aduétu pyrrhataꝝ raptæ sunt iter q̄s et Hymenæus:q illo a se dilectá secutus fuerat.Cú igit p lõginq̄ maria p̄dá pyrrhatæ uexissent:ad q̄dá tamé regioné deuoluti:& ibi somno oppssi:ab isequétibus icrépti sunt oés.Hymenæus aút relictis uirginibus euolauit Athenas pactus a cõsanguineis dilectæ suæ nuptias:si illis filias nup raptas restitueret: q̄s ubi ꝑ uoto restituit: exoptatá accepit uxoré.Qđ coniugiú qa foelix fuerat:placuit Atheniésibus nomé hymenæi misceri nuptiis.Sunt tamé : qui dicát eú die q̄dá nuptiarú ruina opp̄ssum:& piatiõis cá id adinuentú:ut nomé eius celebraret in nuptiis qđ oino Seruius dánat.Ego aút eum ob id Bacchi & Veneris filiú dictú reor.qa ꝑpter duo fiant nuptiæ:seu duo iteruenjunt in nuptiis:festú & carnalis copula.Per festú Bacchus itelligédus est:ut p Virg.patet:dum dicit.Adsit lætitiæ Bacchus dator &c.p Veneré aút carnalis copula:cú ad eam spectare uideat ad ꝑcreandá prolé maré & foeminá copulare:& ex his duobus cõficiunt nuptiæ:seu Hymenæus:qui pro nuptiis intelligendus est.

De Thyoneo Bacchi filio. Cap. XXVII.

Thyoneú Bacchi filiú dicit Ouid.& de eo breué recitat fabulá.Dicit ení q cú boué fuisset furatus:& ob id opprimeret a rusticis:iuocato forte patris auxilio factú est:ut a Baccho Thyoneus in uenatoré cõuerteret:& bos pmutaret in ceruú.Arbitror ego húc fuisse furé:&potatis optime rusticis boué suú repetétibus facile ostédisse eis:& se uenatoré:& bouem ceruum fuisse.

De Thoante Bacchi filio:qui genuit Hypsypilem. Cap. XXVIII.

Thoáté Bacchi filiú fuisse carmé Ouid.demõstrat dictis.Tú primú sese trepidus sub nocte thyoneus Detexit nato portás extrema thoáti subsidia &c.Paulus át eú ex ariadna Minois filia susceptú testat.Sed miror q̄liter hoc fieri potuerit:cú Thoas:ut ifra monstrabit:genuerit hypsypilé:q tpe thebái belli nutrix Opheltis licurgo nemæo seruiebat:& ariadna anteq̄ baccho nupserit a Theseo rapta é post hippolytú susceptú:q paulo ante initiú suscepti belli thebani in Italiá abiit:& sic lõge antiquior Thoas fuit:q̄ ariadna.Is quidé:ut testat Statius:iá senex cú lemniades:apud quos rex fuit:a foeminis suis cõi cõsilio occisi sunt:a filia Hypsypile:facto rogo saluatus é:& in Chiú ísulá nocte transmissus.

De Hypsypile Thoantis filia. Cap. XXIX.

Hypsypile filia fuit Thoátis:teste Statio:dú dicit.Cui regnú genitorq; thoas & lucidus euan Stirpis auus &c.Hæc auté:ut idé refert Statius:cú adhibuisset cõsensum publico mulierum léniandum

consilio de occidendis masculis suis:& suis legibus uiuere:ea nocte:qua scælus a cæteris fœminis perpetratū est Thoantē patrē naui īposuit:eūq; baccho patri cōmēdauit:& in īsulā Chiū trāsmisit:& constructo in regiā rogo se patrē īteremisse mōstrauit:eiusq; loco homicidis mulieribus īperauit:qua regnāte:ut ostēdit Statius factū est:ut tēdētibus cū Iasone argonautis in colcos ad Lemni littus appellerēt:& seu qa non reciperenť:seu qa ultores criminū accessissent:ui īsulā cepere:& sic suscepti iter alios Iason ab Hypsypile receptus ē:& eius amicitia usus:sociis orantibus & exigēte tpe:reditu pximo nauē cōscendēs:eā prægnantē reliqt:quæ postea geminos peperit:Thoantem.s.& Euneū:& cū minime reuerteretť Iason:& casu cognitū foret a lēniadibus:eā Thoanti pepcisse patri:regno pulsa est:& a pyrrhatis capta in littore in seruitiū regis Nemeæ deducta ē.Qui eidem Opheltē paruū filiū alendū exhibuit:quæ dū operi uacaret:uenientibus argiuis in Thebanos in nemea sylua siti pereuntibus:ab his q aquæ exploratores uenerant:seu ab ipso Adrasto rege cōperta & iterrogata est.Quæ euestigio langiā fluuiū ostendit:ubi sitim posuere reges:& qui illos sequebanť populi:& quænā esset explorassent:& ea casus recitasset suos:contigit ut medio ex agmīe Thoas & Euneus iuuenes filii eius psilirent matre cognita:eiusq; solarenť dolores.Sed dum ipsa fortunas suas recitat alūnū oblita:quē iter herbas floresq; ludentem liquærat:infœlici euentu cōtigit:ut is a serpente caudæ repercussione occidereť.Quāobrē turbatus exercitus est.Verū Licurgus ægre filii necē ferens:dū in eā impetu agereť:ab Adrasto reliqsq; regibus:& a filiis suis seruata est.Quid tandem ex ea contigerit nusq̄ legisse memini.

¶De Amphione rege Thebaꝝ qnto Iouis secūdi filio:q.vii.genuit filios:& totidē filias. Cap. XXX.

AMphion fuit filius Iouis & Antiopæ:ut in Odyssea testať Homerus:Ex cuius creatiōe:ubi de Anthiopa scribiť fabula recitať.Dicit tamen Ouid.ꝙ ibidem non scribiť a Ioue in tauꝝ uerso oppssam Anthiopā:& grauidā factā:Et alibi dicit.Addidit & satyri celatus imagine pulchrā Iuppiter īplerent gemino nicteida fœtu &c.Homerus pterea ubi supra dicit.Iouē tres ex antiopa suscepisse filios:Amphionē.s.& Zetum atq; Calaim.Hos præterea uolunt expositos a matre pulsa a Lynceo rege Thebarum ob stuprū cū epapho:seu Ioue cōmissum:& grandes tandē a pastore quodā nutriti insurrexisse in Lynceū:& eum occidisse:atq; Dyrcen coniugē eius:& demum pulso Cadmo sene apud Thebas regnasse.Ex istis autem secundum Seruiū Amphion musicæ artis adeo peritus fuit:ut iuxta Lactantiū a Mercurio cytharam meruerit:cum qua Thebanos muros construxit:ut Seneca poeta in tragœdia Herculis surētis dicit.Cuiusq muros natus Amphion Ioue Struxit canoro saxa modulatu trahēs &c.Eumq; lydios modulos inuenisse scribit Plinius.Huic insuper coniunx fuit Niobes Tantali filia:ex qua secundū Homerū in Iliade.xii.suscepit filios:secundū uero latinos poetas:& Ouidiū potissime suscepit.xiiii.quos cum ob superbiā Niobis ab Apolline & Diana uidisset occisos:seipsum gladio interemit.Nunc aūt declarandæ fictiones ueniunt.Dicūt igitur hūc a tauro Ioue:seu satyro genitū:qđ fictū puto ad feruorē libidinis opprimentis demonstrandū:cū scribať alibi antiopā uiolēter oppræssam.Theodontius tamē dicit:amphionē & frēs non Iouis sed Epaphi fuisse filios ex antiopa:& ob hoc a Lynceo Thebaꝝ ægyptioꝝ rege antiopā repudiatā:in quē Lynceū iam adulti iuuenes insurgentes eum iterfecere:& aufugerunt in Græciā:& a Cadmo suscepti eū senē regno priuauerit:& se Iouis dixere filios Floruit enim:ut dicit Eusebius in libro temporū:in musicis lynceo regnante argis.Eū aūt cythara mouisse saxa in muros Thebanos cōstruēdos dicit Albericus.nil aliud fuisse:q̄ melliflua ōrone suasisse ignaris:atq; rudibus & duris hoibus & sparsim degentibus:ut in unum conuenirent:& ciuiliter uiuerent:& sin defensionē publicam ciuitatem mœnibus circundarent:quod & factum est.ꝙ autem a Mercurio cytharam susceperit:est ꝙ eloquentiā ab influentia Mercurii habuerit:ut mathematici asserunt.

¶De.xiiii.filiis amphionis. Cap. XXXI.

AMphioni ex Niobe septē fuere filii:& filiæ totidē:quoꝝ hæc fuere noīa:Archemorus:Antegorus:& Tātalus:necnō & Phadimos:Sipolos:& Xemarchus:atq; Epinitos:Demū filiæ sic dictæ sūt:Asticratia:Pelopia:& Cheloris:& post has Cleodoxe:ac Ogune & Phytia:atq; Nerea.Horū ludentes masculi dicit Ouid.ob superbiā Niobis in latonā obloquētis ab Apolline occisi sunt:fœminæ aūt a Diana Niobe matre uidente.Sane Ouid.discrepat in aliqbus noibus a Lactātio.Nā pro Archemoro Anthegoro Xemarcho atq; Epinito ponit Ouid.Ilmeneū Alphenorē:& Damasiconē & Ilioneum.Ex his aūt nescio quē Home.uocabat Amaleā.Qui hos dicit sic occisos nouē annis sepulchro caruisse:tādē cōuersis a Ioue populis in lapides eos cōtexisse.Esto alibi dicat eos in Siphylo monte cōditos extitisse.Quod aūt isti tā repente perierint peste factū credo:cū sit exterminator Apollo:& hinc cōtigisse deficiētibus hoibus defecisse q illos sepelirent:q mortui hoies & in lapidē.i.puluerē cōuersi eos ēt resolutos texere:aut texisse creditum.Vel:qđ melius dictū puto:populos lapideos factos.i.malis duratos illos:ad inuentis urnis:ut ait Home.apud Syphilum sepelisse:nō eni aliquādo ob pietatē nimiā possumus qđ debemus Seu aliter potuit cōtigisse:hos iminēte peste populari ritu sepultos:& nouē annis neglectos demū regio more lapideis urnis īmissos.

¶De Zeto secundi Iouis filio.vi.qui genuit ithilū & Thyin. Cap. XXXII.

Etus filius fuit Iouis & Antiopes:ut ubi de Amphione tantum dictum est.Hunc dicit Lactātius super achilleide:& Seruius similiter rusticum fuisse hoiem:esto cum fratre regnauerit.

¶De Ithilo & Thyi filiis Zeti. Cap. XXXIII.

IThilus.& Thyis:ut testatur Homerus in Odyssea:filii fuerunt Zeti regis ex Aidona coniuge.Ithilum autem per errorem nocte Aidona mater interfecit putans eum Amalea Amphionis filium.Inuidebat quidem uxori amphionis:eo ꝙ sibi sex essent filii masculi.Quæ ut ait leontius:crimē suū cognoscens optauit mori:miseratione tamen deorum in carduelem uersa ithilum deflet.de Thyi autem nudum superest nomen.

¶De Calato secundi Iouis filio.vii. Cap. XXXIIII.

Calatus filius fuit Iouis & Anthiopæ:ut Homerus in Odyssea describit: de quo nil præter nomen legisse memini.

¶De Pasythea & Egyale & Euphrosyne gratiis secũdi Iouis filiabus. Cap. XXXV.

Pasythea & Egyales & Euphrosyne:q̃ gr̃æ seu Charites appellanť:ut placet Lactãtio:Iouis & Antonoi fuere filiæ. Has dicũt ueneris eẽ pedisseq̃s:affirmãtq; q̃a se lauẽt ĩ acydalio fonte:q in Orchomeno Boetiæ ciuitate ẽ:& idẽ nudas icedere:& inuicẽ uinctas:ac ex eis duas facie ad nos eẽ cõuersas:cũ tergũ tertia uertat. Quid aũt in hoc senserint ueteres excutiẽdũ ẽ. Cũ.n.gr̃a ſp in bonũ sonet:merito Iouis dicunť filiæ:cuius effectus ſp in bonũ tendũt. Et cũ cõiunctionũ oium ex attributa potẽtia causatrix uenus sit:ut supra dictũ eſt:illi merito obsequunť cũ ſp uideať aliquali gr̃a p̃cedente qs in unionẽ seu amicitiã ire alterius:utputa rõne beneficii ĩpensi:uel cõplexionis & mor̃ cõformitate:seu studior̃ similitudine:& huiuſmõi. Et iõ:ut placet Fulgentio:Pasythea q̃ gratiar̃ prima eſt:interpretať attrahens:eo q̃ ante alia q̃cunq; moueamur cã:ad aliq̃ rem desiderandã attrahimur. Secũda aũt Egyales interpretať demulcẽs: & hoc iõ:q̃a nisi delectaret in p̃cessu:qđ appetiuimus ante nõ iretur in p̃seuerantiã amicitiæ:imo dissolueretur ilico:& iccirco ut demulceat:& delectet necesse ẽ qđ attraxerat ante. Tertia aũt Euphrosyne appellať qđ retinẽs sonat:ut p hoc itelligať in uacuũ qs in delectationẽ alicuius rei attrahi:atq; se attractũ delectari nisi qs ope suo teneat qđ attraxerat & delectat. Et hinc potes aduertere duas in te gr̃as uenientes. Tertiã uero a te in illas ĩeuntẽ:& sic duæ in nos faciẽ:tertia tergũ uertit. Vel aliter:siq̃d eni in hoiem gratũ miseris:ab eo ĩ te duplũ:seu maius redire uidebit:& ob id dicit Ilioneus Didoni apđ Virg. Ne te certasse priorẽ pœniteat: q̃si uelit itelligi:si nobis boni aliq̃d feceris:& uiuat æneas duplicatũ ab eo recipies. In acyde aũt fonte iõ balneari dicunť:q̃a acyda græcæ latine cura ẽ:& hoc ideo fictũ:ut sentiamus quia dum trahimur: dũ mulcemur: dũ retinere conamur:uariis curis angimur. Nudas aũt eas icedere nõ ob aliud uoluere: nisi ut uideremus in captãdis amicitiis nil fictũ:nil fucatũ:nil palliatũ ĩteruenire debeat:q̃nimo simplici & pura mẽte: atq; apta in hoc debemus incedere. nam qui aliter exquirunt amicitiarum mercatores potius q̃ factores dici possunt.

¶De Lacedæmone.xi.secũdi Iouis filio:q genuit Amiclatẽ. Cap. XXXVI.

Lacedæmon:ut scribit ditis cretẽsis eo in libro:quẽ de expositiõe græcor̃ in Troianos cõposuit:filius fuit Iouis ex Taigeta filia Agenoris Phœnicũ regis. Esto Eusebius in lib. tempor̃ dicat eũ filiũ fuisse Semeles patre nõ noiato:eũq; Crotopo argiuis regnãte Lacedæmonẽ cõdidisse ciuitatẽ.

¶De Amiclate filio Lacedæmonis:qui genuit Argulũ. Cap. XXXVII.

Amiclas:ut prædictus ditis asserit:filius fuit Lacedæmonis. Esto sint libri:in quibus legať: Lacedæmonem fœminã fuisse:& ex ea Amiclatem natum:ego tamen hominem fuisse puto.

¶De Argulo filio Amiclatis:qui genuit Oebalum. Cap. XXXVIII.

Argulus:ut idẽ ditis dicit:filius fuit Amiclatis:quẽ Theodõtius dicit primũ iunxisse apud Acheos q̃drigã:sed timeo ne similitudine fere nois deceptus sit. Is eni qui primus quadrigã iunxit in græcia Aregillus dictus eſt:& id adinuenit regnãte Arge Phorbante:qui diu ante Argulum fuit.

¶De Oebalo Arguli filio:qui genuit Tyndar̃ & Icarum. Cap. XXXIX.

Oebalus:ut dicit ditis & Theodontius filius fuit Arguli: quẽ regnasse dicit Paulus apud Laconas: quos a se Oebalos nominauit. Huic duos fuisse filios comperimus: Tyndar̃.s.& Icarum.

¶De Tyndaro Oebali filio. Cap. XL.

Tyndarus:ut Ditis scribit & Theodontius:filius fuit Oebali:illiq; successit in regno:ex quo & si nil aliud habeamus:hoc saltem legimus:eũ Lædam habuisse coniugem:quæ si non ex eo:ex Ioue tamen eius in regia Castorem & Pollucem:& Helenam & Clitẽnestrã peperit:dato sint: qui Castorem:& Clitẽnestrã non Iouis:sed Tyandri filios dicant. Ego omnes quattuor Tyandri fuisse arbitror:sed absit ut auferã tam pudicissimo deo liberos:quos illi liberalis dicauit antiquitas.

¶De Icaro Oebali filio:qui genuit Origonẽ Iptimã: & Penelopẽ. Cap. XLI.

Icarus:ut dicit Leontius:Oebali fuit filius. Hunc Lactãtius dicit comitẽ fuisse Liberi p̃ris:& ab eo accepisse:uti uinũ exhiberet mortalibus. Qui cũ pastoribus:seu secũdũ alios messoribus suis exhibuisset:& hi:seu q̃a ultra debitũ:seu q̃a ĩsueti potassent ebrii facti:& inde existimãtes sibi uenenũ exhibitũ:Icar̃ apud Marathonẽ uenatiõi uacãtẽ iteremerũt. Quẽ dicit seruius a cane suo diu seruatũ:tãdẽ ut dicit Theodõ.cũ canis fame ĩpulsus domũ redisset eiq; Erigones uirgo Icari filia panẽ dedisset: & ipse ilico ad cadauer reuerteref dñi:Erigones eũ secuta patrẽ occisum cõperit:cuius tãdẽ p̃cibus Icarus ĩ cælũ assũptus ẽ:& ĩ Boetẽ cõuersus:& cũ eo canis:q assyrius nũcupať. Possibile ẽ:cũ ĩ octaua sphæra ĩ antiq̃s astrologis multæ sint imagines q̃dã stellar̃ designatiõe figuratæ:ex his aliq̃s ĩ cõsolationẽ remanẽtiũ post Icar̃ noie Icari & canis sui denoiatas: Ver̃ ego nõ credo hũc cũ Icar̃ fuisse:q Oebali filius fuit: aut Penelopis pater.

¶De Erigone filia Icari. Cap. XLII.

Erigones filia fuit Icari:ut Lactãtius affirmat:& Seruius:q cũ Baccho placuisset:ab eo ĩ ſpẽ uuæ:ut ait Ouid. decepta ẽ atq; opp̃ssa. Hæc tamẽ ut dicit Seruius:cũ ductu canis in Marathonia syluã patrẽ a rusticis occisum cõperisset:fleuissetq; diu:tandẽ doloris ĩpatiẽs ĩ arbore laquæo se suspẽdit: sed seu corpis põdere nimio:seu laq̃i uel rami debilitate factũ sit in terrã cecidit. Cuius tamen miserti dii eã iter sydera trãstulerũt:fecerũtq; ex ea in Zodiaco signũ illud:qđ adhuc uirginẽ appellamus:tractu tamẽ tpis:cũ secũdũ Lactãtiũ umbra eius regionẽ illã ĩfestaret:ad eius irã mitigãdã cõpertũ eſt ex cæra humanã formare ſpẽm:& in eadẽ arbore appẽdere:& a pastoribus canibusq; diẽ illã celebrare facere:ex quo

Virg. Tibiq; oſcilla ex alta ſuſpédũt mollia pinu. Sane Seruius aliter. Dicit.n.q; cũ poſt aliquãtũ tpis Athenięſibus eét morbus ĩmiſſus talis: ut etiá uirgines furore quodá cõpellerenť ad laqueũ: eſſetq; ab oraculo reſpõſum ſedari poſſe peſté illá: ſi reqrerenť Erigonis & Icari cadauera. Qui illa qſiuere diu: & cũ repiri nõ poſſent: ad oſtẽdendá deuotioné ſuá athenienſes: qſi in elemẽto alieno ẽt qrere uiderenť: ſuſpẽdebant in arboribus funes ad q̃s ſe tenẽtes hoies hac atq; illac agitabanť: ut q̃ſi per aeré illoꝝ cadauera petere uiderẽť: Sed qa plurimi cadebant: ĩuenere formas ad ſui oris ſimilitudinem: & eas pro ſe ſuſpẽſas mouebát. Vnde oſcilla dicta ſũt ab eo: q; in his cilarenť. i. mouerenť ora: & eo modo peſtis purgata eſt. A Bacho át eá in ſpecie uuæ deceptam: ideo dictũ credo. quia poſſibile fuit inſuetá: dum uuas comederet: ebrietatem incidere.

ℭ De Hiptima filia Icari. Cap. XLIII.

Iptima filia fuit Icari: ut in odyſſea teſtatur Homerus dicens. Hiptimæ puellæ magnanimi Icari: quæ Eumilo nupſit: domum fratris habitanti.

ℭ De Penelope filia Icari & uxore Vlyſſis. Cap. XLIIII.

Enelopes filia fuit Icari: ut in Odyſſea teſtať Home. dum dicit: Filia Icari ual de ſapiẽs Penelope. Hæc qdẽ: ut ſatis uulgatũ ẽ nupſit Vlyſſi: & ex eo Thelemachũ filiũ pepit. Poſtea cũ iuiſſet Troiam Vlyſſes: & ide diu poſt Troiá deletá erraſſet: multa paſſa eſt: tá ob pudicitiá ſuá tutandá: quá ꝓcatores plurimi ſollicitabát: q̃ ob timoré inſidiaꝝ aduerſus Thelemacũ a ꝓcatoribus poſitarũ: & doloré nõ redeuntis Vlyſſis. Tádé eis ſeruatis: uiꝝ rehabuit: in qué tandé finé iuerit: nõ ſatis certũ habeo. Dicit tamé Leontius Lycophroné græcũ poetá dicere: Penelopé cõcubitũ oíum procantiũ paſſam: & ex uno eorum genuiſſe quendá filiũ: cui Pana nomé fuit: qđ cum in reditu cognouiſſet Vlyſſes: ſtatim abiit ad inſulam Gortinam: & ibidem obiit. Quod abſit: ut credam pudicitiá penelopis a tot: tamq; ægregiis celebratam auctoribus: ab aliquo fuiſſe maculatam: quicqđ licophron loquatur maliloquus.

ℭ De Tantalo duodecimo Iouis ſecundi filio. Cap. XLV.

Acedæmoniis expedita ꝓſapia: ad reliquos Iouis ſecũdi filios redeundũ eſt: ex qbus duodecimũ Tantalũ dicit Theodontius Iouis fuiſſe filiũ: Fuit eni is antiqſſimus Corinthioꝝ rex: & pius hõs: atq; deoꝝ menſis ſæpe accubuit. Quod ideo fictũ puto: quia cælſiſſima ſit arx corinthioꝝ adeo: ut ſi quis eam aſcendat in cælum uideatur conſcendere: & eſſe cum ſuperis.

ℭ De Hercule. xiiii. ſecũdi Iouis filio: q genuit Carthaginé. Cap. XLVI.

Ercules hic a Cicerone in lib. de natu. deorum cognominať. iiii. & ab eodé dť iouis filius ex Aſterie ſorore latone ſuſceptus. Hũc pterea ſũmæ a Tyriis coli dicit: & ex eo Carthaginé filiá genitá.

ℭ De Carthagine. iiii. Herculis filia. Cap. XLVII.

Arthago; ut proximo ſupra monſtratum eſt: Herculis quarti fuit filia: quá nos Carthaginem nuncupamus: quæ ideo Herculis filia dicta eſt: quia a Phœnicibus: qui Herculem ſummæ colebant poſita eſt Herculis dei ſui auſpicio.

ℭ De Minerua ſecundi Iouis filia. xiiii. Cap. XLVIII.

Inerua non ea cui cognomé tritonia fuit: Iouis ſecũdi fuit filia: ut ſcribit Tulli. de naturis deorum: quá idé Tul. iuẽtricé aſſerit fuiſſe belloꝝ atq; principé: & ob id a nõnullis Bellona appellata eſt: & ſoror Martis; & auriga ut teſtari Statius uideť dicens. Regit atra iugales Sanguinea Bellona manu: lõgaq; fatigat Cuſpide &c. Nec ea fuit hæc: quá ueteres uirginé & ſterilé aſſeruere: qnimo: ut idem dicit Tul. ex Vulcano Cæli filio antiqſſimo Apolliné primũ peperit. Præterea ut dicit Leontius: hæc eſt: quá armis iſigné finxere; oculis toruam: Haſtáq; gerenté longiſſimá cũ chryſtallino clypeo: & hoc magis ad oſtẽtationem iuenti a ſe belli: q̃ ob aliquod aliud ſignificatũ: qd ego non credo: qnimo iſignia illa ad aliqđ myſterium oſtendendũ appoſita oia puto. Ná cum oẽs aſſiduis iſeſtemur bellis: armatá fingi puto ut doceamur prouidos uiros ſemper in armis conſiſtere ideſt conſiliis: qbus ad emergentia poſſint obſiſtere. Quod oculos habeat toruos: oſtendit ſapienté de facili capi non poſſe: cum utplurimũ exterioribus actibus longe aliud ſe oſtendat agere q̃ gerat aio: uti toruus alibi reſpicit q̃ ituentes eius faciem arbitrentur. haſta autem illi dicatur longiſſima: ut noſcamus prudentem uiꝝ ẽt longinqua cognoſcere: & ex longinquo ictus iſigere: atq; a ſe inſidiantes repellere. Cryſtallinũ aũt ideo illi clypeũ attributũ eſt ut appareat in tranſparenti cryſtallo atq; ſolido corpore ſapienté uiꝝ æque ſimul & hoſtis uidere opa: & ſeipm remediis opportunis ꝓtegere. Huic inſup dicit idé Lactá. cũ Neptuno de ipoſitiõe nois ciuitati Athenaꝝ fuiſſe certamé: illudq; pſentibus diis in ariopago agitatũ: actũq; eoꝝ ſnia; ut qs eoꝝ terra pcuſſa laudabilioré ꝓduxiſſet effectũ: is ciuitati nomé iponeret: ob quá rem Neptunus pcuſſo tridente ſolo equũ ꝓduxit. Minerua aũt haſta ꝑlecta produxit oliuam. Quæ quoniá utilior uiſa ſit equo: Minerua deoꝝ iudicio ciuitaté e ſuo noie nuncupauit Athenas: nam Minerua a græcis Athena noiata é. Quid hic figmẽti eſt: ſic Albericus exponit. Dicit eni Cecropi cõditori q & huic Mineruæ contéporaneus fuit. & iuxta Theodontiũ pater fuiſſet aliquádiu ambiguũ: an illa a cõmoditate maris quo etiá plurimũ ualebat: an cõmoditate terræ: qua ẽt plurimũ abundabat: denoiaretur: quá maris cõmoditatem per equũ deſignare uoluere: qa & mare uehat: ut equus: & equus ut mare uelox ſit: & nonnunquá ipetuoſus: & furore nimio plenus: ut mare: terrá uero oliuam: ſeu qa locus oliuaꝝ abundans ſit: ſeu qa pingue ſit ſolum & fertile. Tandem cum cerneret circũſpectus homo maris cõmoda uariis ex cauſis poſſe ſubtrahi. & terreſtria q̃licunq; eſſe continua: a terreſtribus perpetuis denoiandá cenſuit: atq; uocauit athenas: quod latinæ immortales ſonat. Ego autem puto: cum Maritima ciuitas ſit athenæ diſſenſionem hanc inter nautas & mecanichos homines oſtendentibus nautis rem plurimum augeri nauigiis: quæ per equum intelligenda ſunt. Mechanici autem contra artibus & agricultura ciuitates ſuſtentari & augmẽtari q̃ per oliuam demon-

ftrantur:cũ eius ſit liquor mitis & ampliatius:qobré a diis.i.a iudicibus in hoc datis pro mechanicis ſnia lata eſt:& hic optime Neptunus inductus eſt: ꝑ mechanicis auté Minerua:quæ artiũ oĩum fere repertrix fuit. Poſſet qs hic obiicere Ioué primũ regé Athenaꝝ dictũ lõge antiqoré Cecrope:& hic Cecropé cõditoré dicimus Athenaꝝ hanc obiectioné paucis abſoluit Leontius. Dicit eni non de nouo ædificatas Athenas a Cecrope:ſed mari propinquiores factas:& hac tempeſtate ſponte ſua oliuam in arcem natam.

Minerua q omniũ artiũ reptrix

ℭDe Archade.xv.filio ſecũdi Iouis:qui genuit ionium. Cap. XLIX.

Archas

ARchas Iouis fuit filius & Caliſtonis nymphæ:ut clare teſtaĩ Ouidi. Huius.n.matris poſt Lycaoné patré e regno pulſum a Ioue:ut refert Paulus:ſe choris Dianæ ſociauit:& in uenatiõibus uitã agés:cũ ætate ualeret & forma a Ioue dilecta eſt:ut dicit Ouid.ab eodé ſub ſpecie Dianæ inter umbras nemoꝝ decepta & oppſſa eſt. Quæ cũ cõcepiſſet:& iam excreſceret uterus:a puellis ſociis ad lauacrum euocata eſt:ſe lauãte Diana. Hæc ãt timés ne crimé appareret ſuũ:ſi ueſtiméta deponeret:lauari renuebat:tãdé a uirginibus nudata:cũ turgidũ uentré Diana uidiſſet cõfeſtim eã a cõſortio ſuo repulit:quæ poſtea Archadé peprit. Quod facinus cũ cognouiſſet Iuno irata ĩ eã:illã diu traxit crinibus:& tãdé transformauit in urſam Archas ãt cũ grãdis eẽt:eã ſibi icognitã & ad ſe ueniẽté uoluit occidere.aſt ipſa pauida:ut ait Theodõ.in Iouis tẽplũ:cuius ſp erãt aptæ ianuæ:nec ꝑpea aut fera:aut auis intrabat ulla aufugit:in qd & Archas ſecutus eſt:quos cũ uellét icolæ occidere:a Ioue ꝓhibiti ſũt:& mutato æque in urſum Archadé ambos in cælum trãſtulit:& circa polũ arcticũ locauit. Caliſto ãt urſa minor dicta ẽ:ubi maior uocatus ẽ Archas. Iuno aũt ex hoc turbata:qd pellex ĩ cælũ ſuſcepta eẽt una cũ filio:acceſſit ad Tethydé magnã nutricé ſuã:orauitq; ne has urſas mortalioꝝ ſydeꝝ ſuis undis lauari patereĩ:qd Tethys ultro ſe factuꝝ ꝓmiſit & ſeruat uſq; ĩ hodiernũ. Sub hac fictiõe:ut plurimũ latet hyſtoria. Nã ſupato a Ioue lycaone:Caliſto filia aufugit ad uirgines Panyliceo ſacras:& cũ his emiſſo ꝑpetue uirginitatis uoto cõtigit:ut audito a ioue:ſua formoſitate caperetĩ:& icideret ĩ deſideriũ potiũdĩ:& cũ ſe ĩ habitũ ſociaꝝ trãſformaſſet:clã nocte acceſſit ad illã:& cũ uariis ſuaſiõibus ĩ ſuũ deſideriũ traxiſſet:eã uitiauit atq; ꝑgnãté fecit. Poſtremo cũ partu crimé appareret Caliſtõis:eueſtigio cũ maxio de decore ſuo:nil ulterius timore iouis audiẽtibus uirginibus ſacris:una cũ filio clauſtris excluſa ẽ. Quæ ob ruboré clã ſeceſſit in ſyluas:& in eis latuit diu icognita. Sane cũ adoleuiſſet filius eſſetq; ingentis aĩ:nec poſſet ꝑpeti matris iperiũ:eã uoluit occidere. Quæ timore ꝑcita ſyluas liqués cõfugit ad Ioué:qui eã in gratiã filii recõciliauit:ꝓmiſitq; ut in patriũ poſſet redire regnũ:iuitq;. Quãobré cũ Archas ferox iuuenis Pelaſgos in ditioné redigiſſet ſuã:Archades illos ex ſuo noie appellauit:Archades auté Caliſtioné:quã mortuã putabant ob diuturnã latebrã urſam appellauere:cũ urſus:ut aiunt phiſiologi:certam anni partem in cauernis moretur dormiens:& a noie matris urſum & filium uocauere:quos ambos poſtea in gratiã Archadis poetæ in cælum tranſlatis dixere:& ex canibus eius in locis in quibus hos locauerunt:diu ante ab ægyptiis figuratis fecere urſos.qd auté a Tethyde Iunonis alũna lauari in oceano nõ permittaĩ:ſũptũ eſt ab eleuatione poli:qui in regione noſtra adeo eleuatus eſt:& hæc ſydera adeo illi ꝓpinq̃:ut circuitiõe cæli:ſicuti reliquæ quæ occidendo mergi uidentur Oceano:mergi non poſſunt:imo earum circa polum integrum circuitione uidemus. Hunc Archadem ſcribit Euſebius ſubegiſſe Pelaſgos anno mundi.iii.mili.dccviii.

Caliſto et archas urſæ in celũ a Ioue ſublata fuit

Archas uictor pelasgos archades uocauit.

ℭDe Ionio filio Archadis:qui genuit Nicoſtratam. Cap. L.

IOnius fuit:ut ait Theodon.& poſt eũ Paulus Archadis filius ex Selene nympha ſuſceptus:hic euo ſuo bellica arte:& potiſſime nauali ꝑitiſſimus adeo:ut littora fere oĩa pelopõneſia:& uſq; ad mare ſiculũ ſuæ ditioni ſubigeret:& a ſuo noie Ionas & Ioniũ cognominaret mare:q in tã grandé uenere ꝑeminentiã:ut ſibi totius græciæ quartã parté ſubeſſe dicerent:& Ionicis litteris atq; grãmatica uti cogerent. Sane Leontius negat hoc cognomé genti mariq; inditum a Ionio rege:affirmans diu ante illis fuiſſe ab Ione Inaci filia:cui maximũ in partibus illis fuit imperiũ appoſitũ:quod etiam alibi ipſemet teſtaĩ Theodontius. Fuit ergo Ionii:ut Theodontius dicit & Leontius:filia unica nomine Nicoſtrata.

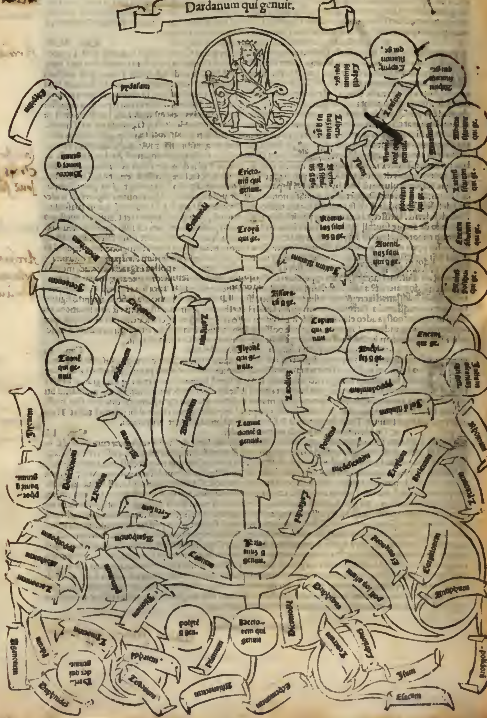
ℭDe Nicoſtrata filia Ioni & matre Euandri. Cap. LI.

NIcoſtrata:Theodontio & Leoncio aſſerẽtibus:filia fuit Ionii Archadũ regis:quæ cum ſecundũ ꝑdictos Pallãti cuidã Archadũ uiro nobili nupſiſſet:ſeu ſcd̃m alios eius nurus exiſteret:ex Mercurio poſtea Euãdrũ Archadiæ regé cõcœpit:& cũ græcaꝝ litteraꝝ eſſet doctiſſima:adeo uerſatilis fuit ingenii:ut ad uaticiniũ uſq; penetraret uigilanti ſtudio:& famoſiſſima uates euaſit. Et cũ q̃rentibus nõnunq̃ exprimeret futura carmine. Nicoſtratæ abolito noie:Carmenta nuncupata eſt. Quæ cũ Euander putatiuũ patré:ſeu uerũ potius occidiſſet caſu:ut quidam uolunt. Seu ut aliis uidetur:ſeditione ſuorum e regno pulſus auito magna filio fugienti uaticinio promittens:cũ eo ad Italiã deuenit:& hoſtia tyberis ĩtrans in palatino monte conſedit. Et cũ ſylueſtres comperiſſet incolas:nouos litterarum caracteres adinuenit:eoſq; earũ cõiunctiones ſonoſq; edocuit. Quæ & ſi ab initio.xvi.tantũ fuerint aliis a poſteris ſuperadditis:eis in hodiernũ uſq; utimur. Cuius rei admirati rudes:non hoiem ſed deam potius arbitrãti ſunt:& cum eam adhuc uiuentem diuinis celebraſſent honoribus:mortuæ ſub infima Capitolini montis parte:ubi uitam duxerat:ſacellum ſuo nomini condidere. Et ad eius perpetuandam memoriam a ſuo noie loca adiacentis carmentalia uocauere. Quod quidem nec Roma iam grandi aboleſſe paſſa:quinimo ianuam ciuitatis:quam ibi exigẽte neceſſitate ciues conſtrui fecerant carmentale per multa ſæcula uocauere. Supererat:ut omnis iouis ſecundi poſteritas eſſet appoſita. Dardanum qui ex filiis eius unus fuit:& omné ipſius proſapiam apponere. Veꝝ quoniam uolumen hoc quintum finem poſcere uidebatur:& illam eſſe longiuſculam:uiſum eſt hic terminum figere:& Dardanum prolemq; ſuam ſequenti uolumini reſeruare.

Explicit liber quintus.

Partu Crimen apperuit

DARDANVS ET PROLES SEXTO SVA SCRIBITVR OMNIS.

ℭ Genealogiæ deorum gentilium secundum Ioannem Boccacium de Certaldo. Liber sextus Incipit.

Prohœmium.

DEfecerat in faucibus Tyberis leuis cymbulæ ĩpetus ubi dũ ociosus:& nouas uires:& nouos expectarẽ pariter flatus:q̃dã loci ueneratiõe tractus cœpi adiacentia cuncta cõspicere. Erat ibi uidere Laurẽti ueteris:lauiniq; minas:& priscorũ latinorꝫ cunabula. Inde longã albã a fœta sue denoĩatam:siluis obsitã atq; uepretis:nullũ fere de se p̃ter nomẽ p̃stante uestigiũ. Ast ulterius paululũ aurea olĩ Roma fulgebat ueteri potius splendore:q lumine nouo. Quã dũ toto intuerer aĩo:in mẽtẽ prisci uenere reges:uenere & ꝓceres:sublimesq; duces insignes uirtute plurima:& militari disciplina:atq; sanctissima paup̃tate spectabiles. Venere triũphi conspicui:subactæq; undiq; nationes:& gloria singularis ĩperii:q̃ sola mortales cæteros superauit: & ob quã orbis totius & frena regere & uocari meruit caput. Dũq; mecũ mirabundus ꝑquirerẽ:quisnã tãtæ molis genitor: qs dici primus potuerit parens: Terra an Titanus uel neptunus potius educere ingentia corpora consueti:tuscus Dardanus subintrauit memoriã:eũq; uictoriosi populi uetustissimũ auũ memini. Nec ex lõginquo uidebaẽ litus:ex quo nauẽ soluerat iturus in Asiã usq; tã iclytæ posteritatis i semina ꝓiecturis:q̃obrẽ ne omissa uideaẽ ꝓles tãta claritate cõspicua:tusci fluminis relictis hostiis ueterẽ secutus aquæ sulcũ.ut occulta fide maiorꝫ monumẽta cognoscerẽ:Zephyro sauẽte in litus usq; Meoniũ cõtẽdi:ut abinde eo p̃stãte q aq̃s seiunxit ab Arida:tã grãdis:tãq; admirabilis ĩperii per suas successiones:auos uetustissimos recenserẽ & in ultimũ usq; inclytæ posteritatis deducerẽ successores.

ℭ De Dardano.xvi.Iouis secundi filio: qui genuit Erictonium. Cap. I.

OStensum est in p̃cedẽtibus iouẽ secũdũ Cæli fuisse filiũ:cuius posteritatis:q̃m series ĩ p̃cedẽti uolumine fere oĩs designata ẽ:solo reseruato Dardano:i hoc libello eius sobolẽ describemus: eo ꝑassumpto: quẽ ueteres iouis testanẽ filiũ ex Electra Athlãtis filia:& Corithi regis cõiuge susceptũ ex quo de fastis ait Ouid. Dardaniũ electra qs nescit Athlãtide natũ. Scilicet Electrã cõcubuisse Ioui &c. Hũc aũt pisci ĩter cæteros filios iouẽ p̃cipue dilexisse. Sed qd uelit fictio paucis aduertamus. Cõstat ãt snĩa Pauli Dardanũ Corithi regis fuisse ex electra cõiuge filiũ:sed ad nobilitãdã posteritatẽ ioui attributũ:cui ẽt moribus erat cõformis. Nã natura mitis hõ fuit & religiosus;ut idem ait Paulus. Huic Iasius fuit fr. Esto sint q addãt Italũ:& Sicanũ atq; Cãdauiã sororẽ;& cũ Coritho sola ciuitas Corithus eẽt de suo noie dicta:& ea erat q̃ hodie opiniõe Pauli aliq̃bus additis lr̃is uulgo Corneto uocaẽ. Venerũt eo mortuo de successiõe ĩ discordiã fr̃es natu maiores:Dardanus:& Iasius:q̃ cõmotus Dardanus:q tpe posterior erat:Iasiũ interemit. Quã ob cãm cũ turbatos ciues cerneret:cũ pte ppl̃i nauẽ cõscẽdit:& lõga actus nauigatiõe:prio in Samo thraciã:q tũc samos erat:sedes habuit;ut testaẽ Virg. dicẽs: Arũcos ita ferre senes:his ortus ĩ agris Dardanus ideas phrigiæ penetrauit ad urbes: Treiciãq; samũ:q̃ nũc Samothracia ferẽ: Hĩc illũ corithi tyrrhena a sede ꝑfectũ &c. A Samo ãt eã i Asiæ ptẽ abiisse:q̃ Helespõto cõtigua ẽ mari:& eã quã occupauit horã de suo noie Dardaniã nũcupasse:quã apud regnauit:oppido eiusdẽ nois cõstructo:qđ cõtigisse uisum est Eusebio circa xxxv. Moysis annũ regnãte argiuis Steleno:q mũdi fuit annus.iii.M.dcc.xxxvi. Ibidem ãt: cũ annis regnasset q̃nquaginta:uti idẽ dicit Eusebius in libro temporũ. Ericthonio filio relicto superstite diem clausit.

ℭ De Ericthonio Dardani filio:qui genuit Troium. Cap. II.

ERicthonius filius fuit Dardani. Hũc Paulus arbitraẽ ex Cãdauia Dardani coniuge & sorore natũ. Hic aũt Dardano patri successit:& cũ regnasset annis.xlvii. Troio filio derelicto: defectus est.

ℭ De Troio Erictonii filio:q genuit Ganymedẽ:Ilionẽ:& Assaricũ. Cap. III.

TRos seu troius filius fuit Erictonii:ut carmine patet Ouidii. Huius Erictonius.tros ẽ generatus ab illo. Hic patri succedẽs:cũ uir eẽt armorꝫ ampliato regno ex suo noie regionẽ:q usq; tũc dardania dicebaẽ:appellauit Troiã. Huic bellũ fuit aduersus Tantalũ Phrygiæ regẽ ob raptũ sibi ab eo Ganymedẽ filiũ:quẽ præter Ilionẽ & Assaricũ genuit:quibus superstitibus diem obiit.

ℭ De Ganymede Troi filio. Cap. IIII.

GAnymedes Troi regis fuit filius speciosissimus adolescẽs:de quo sic Virg. Intextusq; puer frondosa regibus ida Veloces iaculo ceruos cursuq; fatigat. Acer anhelãti similis: quẽ p̃pes ab ida Sublimẽ pedibus rapuit iouis armiger uncis. Longæui palmas ne q̃cq̃ ad sydera tendunt Custodes:sæuitq; canũ latratus ad auras &c. Hũc ĩ cælũ raptũ dicit Ouid.& pincernã Iouis factũ:& aq̃rii signũ. Cuius fictionis intẽtũ paucis iudicio suo Fulgẽtius explicat dicẽs. Iouis pugnãtis nauali certamine: exillẽtisq; in naui:cuius aq̃la erat ĩsigne:bellicã p̃dã fuisse ganymedẽ. Eusebius aũt i lib. tporꝫ nõ a Ioue raptũ:sed a Tãtalo Phrygiæ rege dicit:qđ scriptũ asserit a Phædro poeta:& ob hoc ortũ bellũ inter Troiũ & Tãtalũ:& hic uideẽ frustrari Ouidii dictũ. Sane secũdũ Leontiũ nõ frustraẽ. Dicit.n. Tãtalũ ad iouis cretensis gratiã promerendã:quẽ ĩpudicissimũ cognoscebat:sub signis aq̃læ uenantẽ:adolescẽtulũ rapuisse:eũq; ioui dono dedisse. Qđ aũt deorꝫ pincerna factus sit:iõ fictũ est:q̃a inter cæli imagines figuratus forsan ad suorꝫ solatiũ cã eẽ dicẽt:quã uocamus aq̃riũ:in quo existẽte sole:terra maximis hymbribus irrigaẽ:quarꝫ humidis uaporibus sydera pasci nõnulli uoluere:& sic deorꝫ pincerna factus est:fuit autem regnante argiuis Prito.

ℭ De Ilione filio Trois:qui genuit Laomedontem. Cap. V.

ILion:ut Homerus in iliade:ubi omnis genealogia Troianorum usq; ad Hectorem & Aeneam explicauit:ait:filius Trois regis Troianorum. Hic:ut dicit Eusebius i libro temporũ:regnãte athenis Cecrope:Ilionem ciuitatẽ illam inclytã Homeri carmine condidit:& ex suo noie nũcupauit:Hæc

enim est:quæ decẽnalé græcoꝝ obsidioné passa est:& ab eis delata:Cõdita aũt est circa annum mundi.iiii.M.dccc.xcv.Ilioni aũt unicum legimus fuisse filium Laomedonté:qué superstité moriens dereliquit.

¶De laomedonte Ilionis filio:qui inter mares & fœminas octo genuit filios:quoꝝ hæc sunt noĩa. Antigona.Hesiona.Lampus.Clition.Ioetaon.Titon.Bucolyon.& Priamus. Cap. VI.

LAomedon rex Troiæ filiis fuit Ilionis:ut scribit in Iliade ab Homero.Hũc dicũt ueteres uoluisse ilioné muris circũdare:& cũ Apolline & Neptuno cõuenisse:ut ipsi muros facerét mercede ꝓmissa:& obseruandi iuraméto præstito.Qui cũ fecissent:nec sibi ꝓmissum seruari cernerent: omnis Troia a Neptuno aquis repleta est:& Apollo isup misit pestem.Quáobré anxius Laomedon de remedio oraculũ cõsuluit:cui responsum oportere quot annis uirginé Troianá ceto marino.s.monstro exponere.Quod sorte apud troianos fiebat.Tandé Hesioni Laomedontis filiæ sors cõtigit.Quæ cum in scopulo religata monstrũ expectaret:aduenit Hercules:qui cũ Laomedonte pactioné fecit:uidelicet si liberaret a monstro filiá:sibi equos diuino semine ꝓcreatos:quos cõstabat Laomedonté habere:largiret: Attamé cum Hercules uirginé liberasset noluit Laomedon seruare ꝓmissum.Quáobré seu ut aliis placet:quia dũ illá puerũ perditũ q̃reret:a Laomedonte portu troiano ꝓhibitus est:& ideo cũ amplioribus copiis ueniens Ilioné expugnauit:& Laomedonté occidit:& oĩa eius uertit in prædá.Is appositis q̃d sibi uelit fictio uideamus.Volunt.n.apud Troianos pecuniá fuisse in sacra Neptuni:atq; Apollinis reseruatá:quá Laomedon iureiurando præstito se non solũ eandé restituturũ:sed insup ex ꝓpria largiturũ in p̃dictis sacris in ædificatione murorũ ciuitatis expendit:nec tandé petentibus pecuniá restituere uoluit.Sane adueniéte postea aquaꝝ inundatiõe: & post eam non satis a sole digestá:ut fit aer infectus aquaꝝ putredine pesté itulit:quæ duo quoniá ad Apollinem & Neptunũ pertinere uident:adinuentũ est ea ob periuriũ a deceptis diis imissa.Quod uirgines mõstro appositæ sint responso oraculi:cum sic illos deciperet persæpe diabolus:possibile puto:& hic hystoriá habere cætera arbitror.Fuere huic filii filiæq; plures:q̃q̃ solus Priamus esset ei in regno successor.

¶De Antigona Laomedontis filia. Cap. VII.

ANtigoná filiá fuisse Laomedontis testat Seruius:quá dicit:eo ꝙ fortissima esset:ausam se pulchritudine p̃ferre Iunoni:ob quá causam irata Iuno eá uertit in ciconiá:cuius figmenti talis põt reddi ratio.Dicit Leontius ꝙ capto ab Hercule Ilione:& occiso Laomedonte:omnes Laomedontis filii:exceptis Hesiona & Priamo:qui capti fuerunt:clam aufugerũt:quo illos fortuna detulit. Antigona aũt inter arundineta Camádri latuit pluribus diebus:& hic ego fabulæ locũ datũ puto:qa quæ superbia sua se regnante patre præferebat pulchritudine cæteris:a fortuna regnoꝝ domina uices uertente eo deducta sit:quo consueuere ciconiæ uictũ quærere:& sic ipsa donec ibidem fuit:quasi in ciconiá uersa uisa est.

¶De Hesiona Laomedontis filia:& Teucri matre. Cap. VIII.

HEsiona filia fuit Laomedontis:quæ cũ primo:ut supra dictũ est:fuisset a monstro marino ab Hercule liberata:postmodũ ab eodé Hercule:deiecto Ilione & occiso Laomedonte:capta est:& Thelamoni:quoniá primus muros cõscendisset ciuitatis in parté p̃dæ cõcessa est.Qui eam salaminá detulit:& cũ frustra sæpius a Priamo repetita esset:Thelamoni Teucrũ peperit.

¶De Lampo Clitione:& Ieotaone filiis Laomedontis. Cap. IX.

LAmpus:Clition:& Ieotaon filii fuere Laomedõtis:ut in Iliade dicit Homerus sic aiens.Laomedon uere Titonon genuit.Priamumq;:Lampumq;:Clitionem:Ieotaonemq; ramum martis: ex his tantum tribus nil præter nudum nomen habemus.

¶De Titone Laomedontis filio:qui genuit Mẽnonem. Cap. X.

TItonus: ut supra proximo Homeri carmie mõstratũ é filius fuit Laomedontis:q cum esset forma decorus iuuenis:ut dicit Seruius:ab aurora dilectus:& raptus é:ex q̃ filiũ aiunt Mẽnoné suscepisse:& cũ longissimá optasset uitá:& obtinuisset:postremo in cicadá uersus est.Hunc aũt ab aurora raptũ.nil aliud puto.nisi qa desiderio captus:auditis forsan p quæ sperabat iperiũ:posse nancisci:pr̃ia dimissa:ad orientales migrauit populos:a q̃bus nobis aurora cõsurgit:& ex eis subegit plurimos eisq; imperauit.Quod aũt in cicadá uersus sit cur fingatur nõnullæ possunt rõnes ostendi.Prima quaꝝ est; quia uti rore matutino:qui in aurora cadit:cicadæ alunt.sic & iste sumptibus orientaliũ:q sub aurora sunt alebatur.Præterea qa cicadæ nigræ sunt cũ uirides nascant:sic & iste qui albus natus est:agéte feruore solis:eius regionis:ad quá transitũ fecerat:incolaꝝ ritu niger effectus est.Postremo quia senex audita morte Mẽnonis filii:& suoꝝ desolationem in querulam senectutem lapsus sit:& inde mortuus:uti cicadæ faciunt: quæ potius conqueri:q̃ cantare uidentur:& demum post longam quærelam crepantes obeunt.

¶De Mẽnone Titonis filio. Cap. XI.

MEmnon Ouidio teste:filius fuit Titonis ex aurora susceptus.hũc dicũt cũ maxima orientaliũ populoꝝ copia subsidio uenisse Priamo:& in pugna ab Achille occisus é.De quo fabulose dicit Oui.ꝙ dum rogo iposi tus ureret:ofonæ auroræ matris a Ioue in aué mutatus est:& cũ eo multæ aues ex fauillis pyræ ꝓdisse:quæ cum ter pyram cũ igenti clamore circuissent:sese diuisere: & tá diu inter se decertauere:donec mortuæ occubuere.Quas aues Mẽnonias appellatas dicit Ouid.Hæc fictio a consuetudine quadá circa pyrá Mẽnonis seruatá a suis:& a quadá contingẽtia mirabili sumpsit originé.Vetustissimus mos orientaliũ fuit:cariores amicos regis mortuo uelle cũ cadauere regis comburi: & ad hoc; seu aduersum cõcurréntes:ut circa Mẽnonis corpus factũ puto:seu aliter i morté uadũt:& regio iponunt rogo. Præterea dicit Solinus de mirabilibus mũdi sic.At iuxta Iliũ Mẽnonis stat sepulchrũ:ad quod ex sempiterno ex æthiopia cateruatim congregatæ aues aduolant:q̃s Ilienses Mẽnonias uocant.Cremutius auctor est; has easdé anno.v.in æthiopia cateruatim cõgregati & undiq; uersum quousq; qua sint ad regiam Mẽnonis cõuenire

Hæc ille. Possumus ergo ex dictis assumere fortuitu cõtigisse aues illas eo tũc uenisse: ubi regiũ Mẽnonis funus agebat: & circuisse uolatu locũ: & ide a simplicibus creditum eos q se morti dederãt i honore regii funeris i fauillas: & ex fauillis i aues esse mutatos. Mẽnonem aũt in auem uersum nil aliud designare reor: q̃ uiri celebrem famam: q post eius mortẽ euolauit; longe lateq; agentibus orationibus: & p̃coniis populorũ suorũ. hũc Mẽnonem aiunt qdam Susim isigne oppidũ Persiæ: quod Sure fluuio imminet: cõstruxisse.

De Bucolione Laomedontis filio q genuit Esipiũ & Pidasum. Cap. XII.

Bvcolion filius fuit Laomedontis: ut in Iliade testat Homerus dũ dicit: Bucolion ãt filius generosi Laomedõtis &c. De hoc ãt nil habemus ulterius: nisi q genuerit filios duos: Esipiũ & Pidasum.

De Esipio & Pidaso filiis Bucolionis. Cap. XIII.

Esipius & Pidasus filii fuerũt Bucoliõis: ut i Iliade scri. Hom. sic dicẽs. Fuit ãt ad Esipiũ & Pidasũ. quos quõdã nympha hisa Varuarea gẽuit laudabili Bucoliõi. hi q dẽ strẽnui iuuenes i pugna aduersus græcos fuer: sed tãdẽ ab Eurialo quodã græco pugnãtes occisi st ãbo: ut idẽ testat Home.

De Priamo Laomedõtis filio: q ex Heccuba coniuge. xix. genuit inter filios & filias & ex aliis mulieribus iter mares & fœmias gẽuit. xxxi. ex qbus. l. noia tãtũ. xxxviii. cognouimus: q̃ hæc sũt. Pria Creusa. ii. Cassãdra. iii. Iliona. iiii. Laodices. v. Lycastes. vi. Medisicastis. vii. Polyxẽa. viii. Paris. ix. Hector. x. Helẽus. xi. Caor. xii. Troilus. xiii. Deyphœbus. xiiii. Polydorus. xv. Polydor9. xvi. Lycaõ. xvii. Esacus. xviii. Anthysus. xix. Isus. xx. Teucer. xxi. Dimocoontes. xxii. Echemõ. xxiii. Cremenõ. xxiiii. Gorgiton. xxv. Cebrion. xxvi. Phorbas. xxvii. Doricõ. xxviii. Pãmon. xxix. Aliphõ. xxx. Agatõ. xxxi. Hippothous. xxxii. Aganõ. xxxiii. Lacoõtes. xxxiiii. Mistor. xxxv. Iphates. xxxvi. Testorius. xxxvii. Tymœtes. xxxviii. Polites. Cap. XIIII.

Priamus Laomedõtis regis fuit filius adeo notus inter mortales ut uix usq̃ notior alter sit. Eo qdẽ adhuc puero existẽte ab Hercule Ilion ciuitas deleta ẽ & occisus Laomedõ: & ipse cũ multis aliis captus: quẽ Hercules uicinis p̃ciũ p eo dãtibus: Illis restituit: & a redẽptione Priamus appellatus: ut Seruio placet. hũc tamẽ semidirutã patriã restaurasse cõstat: uolũtq; scriptores multis eã aduersus hostiles ĩpetus uallasse. Nã dicit Ser. eũ sic egisse: ut p rato haberet secũ dũ Plautũ: tribus stãtibus rebus: eã capi nõ posse. uita. s. Troili: Palladii cõseruatiõe: & Laomedõtis sepulchro itegro: qd i porta sceæ fuit. Secũdũ ãt alios lõge plura ad eã capiẽdã opportũa græcis fuere: ut. s. de Eaci genere aliqs iteresset: & ide Pyrrhus admodũ puer i bellũ uocatus ẽ. Vt Rhesi regis eq tollerent: anteq̃ Xãti aq̃ gustassent: & ut Herculis iteresset sagittæ: q̃s misit Philotetes: cũ ipe nõ posset afferre morte p̃uẽtus. Priãus ergo Laomedõte mortuo regnauit: cui cũ cũcta p uotis succederẽt: capta Heccuba filia Cipsei regis Thraciæ i cõiugẽ: & ex ea multis suscæptis filiis: & ex aliis mulieribus ẽt q̃pluribus: i tã grãdẽ regnũ suũ ãpliauit splẽdorẽ: ut nõ solũ Troiæ rex: sed totius asiæ uideret. Sãe dũ paris filius eius p capta Hesiõa sorore priami ab Hercule Helenã Menelai cõiugẽ rapuisset: & deduxisset I Troiã: nullisq; posset iduci suasiõibus: ut illã repetentibus græcis restitueret: Eos cum mille nauibus i littus Troianũ descẽdẽtes uidit & Ilion ẽt obsidẽtes & circũ igne ferroq; cũcta uastãtes: & persæpe filios suos & naturales & legitimos: & auxillares reges occidẽtes: & postremo cæsũ uidit hectorẽ: & curru Achillis trahi: ad cuius redimẽdũ cadauer dicit Home. i Iliade circa finẽ: nocte Mercurio duce iuisse: & flexis gẽibus Achillẽ orasse. Esto dicat Seruius lõge aliter fuisse: eũ. s. nocte ad tẽtoriũ Achillis accessisse: eũq dormiẽtẽ iuenisse: adeo: ut eũ occidere potuisset: sed excitasse potius uoluisse: atq; orasse & obtinuisse petitũ: & ab Achille usq; Troiã postmodũ psecutũ: sed hæc ab Homero oppressa: ne q laudũ Achillis erat p̃co: uideret dedecorũ suoꝝ recitator. Præterea uidit priamus palladiũ subtractũ: equos Rhesi eductos: Troilum cæsũ & paridẽ: & ultimo Iliõ capi: & filias captiuas dduci & igne cũcta cremari: & i regiã usq; suã: post polytẽ filiũ fugiẽtẽ Neoptholemũ penetrãtẽ: & i sinu suo isœlicẽ filiũ occidẽtẽ: seq; obiurgãtẽ trãssodi gladio. Sane dicit Ser. de morte priãi uarie opiari: cũ dicãt aliĩ eũ a pyrrho i domo regia captũ: & ad tumulũ usq; achillis tractũ ibiq; cõsossũ & busto caput abscissũ: atq; pilo iposĩtũ & circũlatũ. Alii dicũt ad hercei Iouis arã: ut diximus: qd opiari uidet Vir. fuerũt. n. huic ut ipemet Achilli narrat i ultio Iliadis lib. filii qnq̃gita iter mares & fœmias ex qbus dicit se. xix. ex cõiuge suscepisse: reliquos uero ex mulieribus aliis i atriis suis cõmorãtib9.

De Creusa prima filia Priami & Aeneæ coniuge. Cap. XV.

Creusa filia fuit Priami & Heccubæ ut testat Seruius: fuitq; Aeneæ cõiũx ut sæpe p Vir. patet: eiq; filiũ peperit Ascaniũ. Hãc in excidio Ilionis ab ænea cũ patre & filio fugiẽtẽ pditã dicit Virgi. sed nonnulli eam ab ipso ex pactione cũ græcis facta occisam uolunt: ne qs in sua libertate ex semine Priami supesset. Quod satis caute tetigisse uidet Vir. ubi Aeneã exqrẽtẽ eã describit: & illius umbrã loquẽtẽ Aeneæ inducit atq; dicentẽ. Nõ ego mirmidonũ sedes delopũue supbas Aspiciã. aut grais seruitũ matribus ibo. Dardanis & diuæ ueneris nurus. Sed me magna deũ genitrix his detinet horis &cæ. Et sic patet postq̃ a nemine captam se dicit: sed detineri a matre deũ: quæ terra ẽ: ibidem mortuã derelictã atq; isossam.

De Cassandra. ii. Priami filia. Cap. XVI.

Cassandra filia fuit priami & Heccubæ formosa uirgo. Quã cũ amaret Apollo: eiusq; cõcubitum peteret: petiit Cassãdra munus: qd illi apollo se daturꝫ iuramẽto firmauit. Petiit ergo ut uates fieret & facta ẽ. Volẽs ãt apollo qd petierat: ipa negauit. Quãobrẽ turbatus apollo: cũ auferre negret qd dederat: egit ut nulla p̃staret fides uaticiniis suis: & sic factũ ẽ. Nã cũ ex raptu Helenæ qd futurũ eẽt troiãis p̃diceret: nõ solũ nõ credita: sed a pre & fribus sæpissime uerberibus castigata ẽ: hæc ãt Corebo Migdõio iuuẽi despõsata fuerat: Vir. asserẽte. Tãdẽ cũ nõdũ nuptias celebrasset capto Ilio & ipa isœlix a græcis capta ẽ: ut idẽ dicit Vir. Veꝝ Ilio diruto: & p̃da iter pricipes diuisa: misella i sortẽ cõtigit Agamẽnoni: & q̃ illi fata seruarẽt a cõiuge p̃dixit: ut Seneca poeta testat i Tragœdia Agamẽnonis. Sed more solito nil sibi cre-

ditū ē.Ex quo ut ī Odyssea testaᷓ Home.factū ē:ut ī cōuiuio ab Egisto & Clitēnestra & Agamēnō occidereᷓ & ipa iubēte ēt Clitēnestra pimereᷓ.Qđ āt de Apollīe fictū ē ab euētu sumptū uř.Studuit.n.uirgo ut uatici nio istrueretᷓ:& eo ꝙ optime ꝓficeret ab apolline diuinationis deo diligi uisum est:dictūq; illi ab eo conces/sum qđ labore quæsiuerat:& quoniā fides dictis eiusdē nō præstabaᷓ qđ figmēti superest additum est.

De Iliona.iii.Priami filia & Polymnestoris regis Thraciæ coniuge. Cap. XVII.

ILiona:ut Seruio placet:filia fuit Priami:& ut asserit Paulus ex Heccuba.Hæc ratiōe ueteris hospitii:& insignis amicitiæ ut dicit Seruius:Polymnestori regi Thraciæ matrimonio iuncta est.

De Laodice.iiii.Priami filia:& Helicaoni coniuge. Cap. XVIII.

LAodices Priami fuit filia.& Helicaonio filio Anthenoris regis Thraciæ nupta:quā uocabant Tro/iani Laodicē galoo.hæc autē testatut Home.in Iliade dicens.Quā Anthenorides habebat rex Helicaon.Laodicē Priami filiarum specie optimam.Hanc Heccubæ ego filiam fuisse puto.

De lycaste.v.Priami filia:& coniuge Polydamantis. Cap. XIX.

Ycastes:ut asserit Paulus:filia fuit Priami pulchritudine īsignis adeo ut captus ex ea Polydamas
I Anthenoris & Theano sororis Heccubæ filius:illam ex concubina susceptam sumeret in uxorem.

De Medisicasti.vi.Priami filia & Polippi coniuge. Cap. XX.

MEdisicastis filia fuit Priami naturalis:nec habeᷓ ex q matre.Quæ qdē nupsit Polippo Mentoris filio:ut in Iliade testaᷓ Home.Habitabat q̄ ip ideon anteq̄ uenirent filii Achiuoꝝ.Filiam āt priami nothā hēbat Medisicastin.Huius Medisicastis uiꝝ.s.Polyppū in certamine a Teucro Thelamōis filio occisum dicit Home.

De Polyxena.vii.priami filia. Cap. XXI.

POlyxena uirgo filia fuit priami & Heccubæ: ut persæpe testaᷓ Euripides in tragoedia:cui titulus Polydorus.Hæc īter cæteras Troianas formosior ferᷓ:ob quā formositatē īfortunio suo ab Achille dilecta est:quo amore ī mortē fortissimi iuuenis heccuba ꝓditorie usa ē:nō existimās p Achil/lis uulnera sanguinē inocuæ uirginis se fusurā.Hāc qdē post Ilionē euersum:ut Sene. tragicus te/statur in troade:pyrrhus:achillis filius ad placādos patris manes poposcit:atq; post lōgum iurgium: sic sua/dēte Calcāte uate cōcessa ē.Quā ornatā ritu uirginū nuptias celebrātiū ad Achillis tumulū truculētus deduxit iuuēis:& quoniā ab imagine Achillis petitā dicebāt:ut dicit Euripides ī pallegata tragœdia:ibidē īterēit.

De Paride octauo priami filio:q genuit Daphnidē & Idæū. Cap. XXII.

PAris:q alio nōie Alexāder dictus ē:filius fuit priami & Heccubæ:ex quo talis ante alia recitaᷓ hi/storia.Dicit.n.Tullius ubi de diuinatiōe scribit:Heccubæ ꝑgnanti:ea.s.ꝑgnatiōe:ex q̄ postea natus ē paris:p qetē uisum facē parere Troiā oēm cōburētē atq; dissipātē. Ob qđ somniū anxius priāus apollinē cōsuluit:q respōdit nascituri filii opa troiā oēm piturā.Quāobrē priāus Heccubæ nasci tuꝝ iussit exponi.Heccubā āt cū speciosissimū filiū pspexisset:miserta tradidit eū qbusdā:q illū pastoribꝰ regiis alēdū traderēt & sic sub Ida a pastoribus educatus ē:& cū adoleuisset Oenōis nymphæ Ideæ cōtubernio usus:duos ex ea suscepit filios.ꝑterea cū iter quoscūq; litigātes eēt eqssimus:ī maximā iustitiæ famā eua/sit:adeo ut litigātibus de formositate pallade Iunone & uenere:pp aureū pomū a discordia eis ī cōuiuiū ꝓiectū:ī quo:deᷓ digniori:erat scriptū a Ioue ad eū ꝑ snīa remissæ sūt.Quæ:ut aiūt illi:sub opacis nemoꝝ umbris loco:cui Mesaulō dicebaᷓ:remotis uestibꝰ sese paridi mōstrauere.Eiq; dixit pallas:si eā cæteris pulchriorē diceret ei reꝝ oīum cognitionē daturā.Sic & Iuno regnoꝝ & diuitiaꝝ dominiū.Venus āt pulchriorē orbis mulierē spopōdit.Qua tractus cōcupiscētia siluāus Iudex Veneri deberi pomū iudicauit.Tādē:ut dicit Ser. hic paris secūdū troica Neronis fortissimus fuit:adeo ut ī agonali certamie:qđ agebaᷓ Troiæ:superet oēs: & ipm Hectorē.Qui cū iratꝰ:qa uicereᷓ:ī eū strigeret gladiū pastorē putās:dixit se eē germanū:qđ ablatis crepūdiis ꝓbauit:cū adhuc sub hītu lateret pastorali.Et sic uř ꝙ cognitus receptus fuerit ī domū pŕiā.Inde cōpositis.xx.nauibus a priāo sub spē legatiōis ad repetēdā Hesionā ī græciā missus ē: ubi aliq uolūt:& hos īter Oui.ut ī epistolis eius patet:a Menelao hospitio susceptus & honoratꝰ ē.Alii uero arbitraᷓ ī græciā uēisse: absente Menelao:& ad famā pulchritudinis Helenæ tractus Sparten petiisse ciuitatē:& eā expugnasse āno regni agamēnonis prio nō existētibus ibi castore & polluce:q ad agamēnonē prexerāt:& secū hermionā Helenæ & Menelai filiā duxerāt.Et sic ciuitate capta Helenā renitētē rapuisse:& oēs thesauros regios abstulisse:qđ satis elegāter tāgit Vir.dū dicit.Me duce dardāius spartā expugnauit adulter &c.Et ob hoc uolūt q hāc opinionē tenēt Helenā post captū Ilionē meruisse a uirō recipi.Ex q̄ rapīa bellū decēnale græcoꝝ aduersus Troianos susceptū ē:ī qđ refert Ho.paridē ab Hectore fr̄e icrepitū descēdisse semel:& singularᷓ certamē aduersus Menelaū sūpsisse:ī quo cū aptissime uicereᷓ:a Venere eū ꝑlio subtractū dicit:adiiciēs īpulsu Mieruæ pādaꝝ ī Menelaū sagitasse atq; eū uulnerasse: & sic qđ erat singulare ī uniuersale certamē deuēit.Postrēo iā Hectore & Troilo perēptis ab achille cū ipe arcu & sagittis:qbus plurimū ualebat:achillē fraude Heccubæ ad despōsādā Polyxenā ī tēplū Tymbrei apollinis nocte:& solū euocatū occidisset:& ipe a Pyrro achillis filio occisus ē.Paucis qppe fictiōibus hæc historia īterlita ē:q̄s enucleaᷓ uolētes prio iudiciū paridis uideamus ī quo snīa Fulgētii meo iudicio sequēda ē.Dicit.n.tripartitā mortaliū uitā eē.Quaꝝ pria theorica dř.secūda practica, tertia philargica:q̄s nos uulgarioribus uocabulis cōtēplatiuā:actiuā:& uoluptuosā nūcupamus.de qbus Ari/sto.uti de cæteris optīe facit:differit ī prio ethicoꝝ.Has Iuppiter.i.deꝰ:ne uideaᷓ aliq̄ reprobādo arbitriū liberꝝ cuiq̄ surripe:ad iudiciū Paridis.i.cuiuscūq; hoīs remittit ut ei liceat q̄ maluerit approbare:& sibi sūere qđ āt sumēti uoluptuosā seq̄ᷓ exitu Paridis demōstraᷓ.ꝙ āt a Venere substractus sit:ad eius declarādā ignauiā dictū ē:ut appareat ꝙ iers tātū uacaret Venereis.Pādaꝝ āt a Mierua īpulsū iō dictū ē ut ōndr reᷓ astutia Troiāoꝝ:q uidētes deficeř paridē:ut eū morti subtraherēt:nō seruatis pactiōibus ī Menelaū fecerūt īsultū.

¶ De Daphnide & Idæo filiis Paridis. Cap. XXII.

DAphnis & Idæus ut paulus affirmat: filii fuere paridis ex Oenone nympha: idæa seu pegasea: cu-
ius amicitia usus dũ pastor eẽt suscepit: de quibus nil memoratu dignum comperisse memini.

¶ De Hectore Priami filio. ix. qui genuit Astianactem. Cap. XXIII.

HEctor præ cæteris corporea uirtute isignis: uatũ oium carminibus celebris: iuuenis phama iclyta
i nouissimũ usq; diẽ forte uicturus: filius fuit priami regis & Heccubæ. hũc i cõiugẽ sũpsisse An-
dromachã filiã lectiõis Thebarũ Ciliciæ domini testat̃ Home. ex q̃ iã orto græcoꝝ bello filiũ su-
scepit noie Astianactẽ: esto ipe Camãdrũ appellaret. Huic igit̃ & si militaris disciplinæ plurimum
fẽet. tã grãdis erat ai audacia & corpis robur ut post occisũ ꝓtesilaũ primũ i littus troianũ ex græcis e naui-
bus ꝓsiliẽtẽ: troianoꝝ aciẽ psæpe p̃sentia sua nõ solũ aduersus græcos ad subsistẽdũ patiẽtẽ faceret: sed ad i-
siliẽdũ redderet audacẽ. Et qd mirabilius erat: ipse solus sæpissime græcoꝝ thurmas aggredi ausus est. & ui
disgregare phalãges: adeoq; oẽ agmẽ cogere: ut solus eẽt terror achiuis oibus. Hic aduersus aiacẽ Thelamoniũ
ut ait Home. singulari pugnauit certamie. nox tamẽ superueniẽs nõ minus aiaci grata q̃ sibi diremit duellũ a
quo more prisco cũ discederet: gladiũ illi dono dedit: quo se Aiax postmodũ iteremit: & ab eo suscepit bal-
theũ: quo ornatus ab achille occisus ẽ: & post currũ tractus ut ait Serui. tãdẽ cũ multos ẽt græcoꝝ principes
morti dedisset: patroclũ Achillis amicũ & suis isignẽ armis occidit: achillẽ existimãs supasse: & armis nuda-
tũ isignibus põpa iclytus igẽti troiã itrauit: suæ necis irritamẽto gloriosus. nec multo post cũ Achille cõgre-
sus seu fessus hector: seu multũ ꝑualeret achilles: ab achille supatus occubuit: & nõ solũ armis ornatuq; reli-
quo a Victore supatus ẽ: ueꝝ & curru cũ baltheo ab aiace cõcesso tractus circa ilionẽ priamo ẽt ꝓspectãte ẽ:
& ad naues usq; græcoꝝ deuectus. Quas penes sæuerus iuuenis nõdũ posito amici occisi dolore: nudũ cada-
uer p dies. xii. isepultũ seruauit donec nocte redẽpturus miserabilis p̃r priãus ueniret: ut sen. Ho. Verũ eodẽ
homero teste iussu iouis apolline cadauer isigne ne corrũperet̃: ante funus sacris liquoribus ꝑlitũ ẽ. priamo
ãt restitutũ iliadũ lachrymis & mœrore publico: & solẽni cerimõiaꝝ ueteꝝ põpa tumulatũ ẽ: eiusq; cineres
aurea i urna seruati. In hac historia nil fictũ ẽ ꝑter qd apolliẽ sit cadauer curatũ: qd factũ est a medico iussu
achillis. Dicebat Leõtius & hoc nõ honorificẽtiæ cã: sed expectatiõe pecũiæ: q̃ spabat cadauer redimi: si inte-
grũ seruaret̃ uti factũ ẽ. multis. n. susceptis mũeribus poscẽti prião reddidit. Huic unũ tm̃ legisse filiũ memi-
ni: astianactẽ. s. Veꝝ iudicio alioꝝ plures fuere: cũ dicãt Euse. & Beda: unusq;sq; eoꝝ i lib. quę tẽpoꝝ scripsere
hectoris filios post lapsũ tpis Iliũ recepisse: helẽo eis subsidiũ p̃stãte ac posteros anthẽoris ex iliõe pulsos re-
gnãte Latinis Ascãio æneæ filio. Insup Vincẽtius gallicus historiographus uelle uidet̃: Frãcoꝝ reges hodier-
nos a filiis Hectoris antiq̃ssimã originẽ hũisse: aiẽs a Frãcone quodã Hectoris filio cũ i extremã germãiã au-
fugisset: Sycãbriã ciuitatẽ cõditã: & tractu tpis huius Frãcõis successores ripas obseruãtes Danubii i occiduũ
descẽdisse: ac Marco mãno priãi filio & Samiõe ex posteris Anthẽoris ducibus Gratiãi Cæ. Augusti tpe: trãs
uadato Rheno eas i ptes uẽisse: q̃s semp postea tenuere: sibiq; ex eis ducibusq; reges cõstituere: & i posterita-
tẽ lõgã atq; fulgidã deuenere. Qd & si multũ nõ credã: absit ut oino negẽ: cũ oĩa sint possibilia apud deum.

¶ De Astyanacte Hectoris filio. Cap. XXV.

ASstyanactes ut sæpissime in iliade testat̃ Home. & Seneca poeta i troade tragœdia: unicus fuit He-
ctoris filius ex Andromacha natus eidem post ĩchoatũ bellũ iter troiãos & græcos: ut satis p Vir-
giliũ sumi põt ubi describit Andromachã Ascaniũ alloquẽtẽ: qd ẽt ex tragœdia Sene. ꝑalleg
colligit̃: ubi dũ ab Vlysse q̃reret̃ i mortẽ (ut paruuloꝝ moris ẽ) cõfugit ad matrẽ. Sed tãdẽ ui agẽ-
te græcis exposcẽtibus reddit̃ ãte q̃ naues a Sygeo soluerẽt: ut qdã uolũt e turri deiectus ẽ: ut alii saxo illisus
& sic mortuus: ne ulla priami generis libera supesset posteritas. hũc Homero teste hector ut plurimũ uoca-
bat Camãdrũ.

¶ De Heleno. x. priami regis filio. Cap. XXVI.

HElenus priãi fuit filius: & Heccubæ uaticinio isignis ut de eo loquẽs testat̃ Vir. dicẽs. Troiugẽa in-
terp̃s diuũ q numina phœbi. Qui tripodas clarii lauros: q sidera sẽtis. Et uolucrũ linguas: & ꝑpetis
oĩa pẽnæ Fare age &c. Hui e sũt q dicãt a græcis idultũ: qa captus eis opportũa ad Troiã capiendã
reuelasset. Ipe tamẽ Iliõe deiecto pyrrho Achillis filio nauigationẽ ꝓhibuit: ꝑdixitq; futurã pestẽ
nauigãtibus. Quãobrẽ nõ solũ a pyrrho seruatus ẽ: sed ab eo i Epyrũ deductus: & ibidẽ illi pte regni cõces-
sa cũ Hermionã rapuisset Horesti Andromachã olim Hectoris cõiugẽ q̃ loco uxoris tenuerat: illi cõiũxit cõ-
iugio. & tãdẽ cũ pyrrhus ab horeste occisus fuisset i tẽplo apollinis ut dicit Seruius: Molossũ pyrrhi filium:
quẽ illi andromacha peperat & eius regnũ seruauit. Qui qdẽ Helenus cũ regnũ suũ Chaoniã de noie fratris
appellasset: ibidẽ ad istar Troiæ ciuitatẽ ædificauit: i q̃ Aeneã ꝓfugũ suscepit: & honorauit: & donatis mune-
ribus iterceptũ dimisit. Quis tamẽ illi fuerit finis nõ legi.

¶ De Chaone priami filio. xi. Cap. XXVII.

CHaon ut dicit Seruius filius fuit priami ex q̃ matre non dicit. hunc insuper ait ab Heleno in uena-
tione inaduertẽter occisum: & ob id quasi in perditi fratris solatium regni portionem. quæ heleno
fuerat a pyrrho concessa: ab eodem heleno Chaoniam nominatam.

¶ De Troiulo. xii. priami filio. Cap. XXVIII.

TRoiulus fuit priami regis filius & Heccubæ: ut satis absq; testimonio notũ ẽ. hic ãt adhuc adolescẽ-
tulus ausus aduersus Achillẽ pugnã arripere ab eo occisus ut patet ligdo p Vir. ubi pte alia fugiẽs
amissis troiulus armis.

¶ De Deiphœbo. xiii. regis priami filio. Cap. XXIX.

DEiphœbus filius fuit priami ex Heccuba: qui cũ multa i hostes egisset dũ se tutum arbitraret̃ oc-
cubuit. nã inter tumultũ capti Ilionis dormiens isidiis Helenæ quã post mortẽ paridis coniugẽ du-
d xerat occisus: & turpiter laceratus fuit: ut apud Virgi. refert Aeneas: q illũ isignia uulnerũ seruãtẽ

apud inferos describit ibi: Atq; hinc priamidem laniatum corpore toto. & infra per plures uersus.

℃De Polydoro.xiiii.priami filio. Cap. XXX.

POlydoros ego duos fuisse Priami filios cõperio.ná unú ex Heccuba suscepisse i tragœdia:q Polydo. ititulaẽ:pĺcissime asserit Eurypides: Alterú uero ex Laothoi filia Althai suscepisse dicit Ho. í Iliade:eúq; i pugna occisú ab Achille. Nos át de prio ꝓsequemur. Fuit ergo iste Priái filius & Heccubæ: quẽ ut dicit Eurypides: priamus filiis ad futuros euẽtus cú maxio auri põdere misit i thraciá ad polymnestorem regẽ antiquú hospitẽ:& amicú atq; generũ suú: ut eú aleret: & cú auro seruaret: Sane eú iá i græcos lætiori uultu ꝓspicere uidereẽ fortúa: cú illa polymnestor aium uertit: & auri cupidus polydorú i littore spatiátẽ telis aggreditẽ & frustra fidẽ iplorátẽ occidit: cadétiq; tumulú sopinierit: cui supcreuere mirti uirgulta. Hæc át a Virg. scribunẽ ibi. Húc polydorũ auri quõdá cú põderẽ magno. & ĩfra p plures uersus: i qbus ẽt refert q̃liter uirgulta ex his qdá fortuitu ab ænea discerpta emisere sanguinẽ: & demú uerba qbus ut fugá arriperet æneá ꝑmõuit. Huius extremæ ptis nil aliud tegit figmétú q̃ q̃ mirteta qbus amica sunt littora ad istar iaculorú emittút uirgulta. Ságuis uero emissus mortis uiolétá speciẽ designat. Sic & uerba hominú cõscioꝝ relata: p q̃ compræhẽditẽ iniqtas occisoris & moneẽ qs apud tales morá non esse trahendam.

℃De Polydoro.xv.& Lycaone.xvi.filiis priami. Cap. XXXI.

POlydorus hic alter a supiori & Lycaon filii fuerút priami & Laothoi: ut satis apud Homeꝝ Lycaon ostẽdit Achilli dicẽs: Te ꝑcor achille miserere mei: iturus.n.tuus seruus sum quo miseris: te penes í cõuiuio fui: dú me í oiridario cœpisti & i Lẽnõ tráśmisisti: duodecima dies abii postq̃ ad Ilionẽ redii: & i tuas máus iteꝝ reduxit me deus: me iuuenẽ uides: quẽ gẽuit Laothoi filia Althai senis: q bellicosis dominabaẽ. Huius át filiá priamus hẽbat: & alias. ex ista aút duo nati sumus; tu át ambos iugulabis. Certe primú iter pedestres domuisti polydorú deo similẽ & percussisti lancea. Nunc aút mihi infortunú paras: tuas effugere máus nõ possú. sed hoc i aio ponas q̃so ne me iterficias. nõ.n. ex uno uẽtre cú Hectore sum: q tibi sociú iterfecit &c. Verú achilles nil iuuátibus ꝑcibus: eú ignominiosis obiurgás uerbis: i camádrú flumẽ ipulit: & i eodẽ misere piit. Patet ergo ex uerbis huius Polydorꝝ húc aliú a prio fuisse: q ut testaẽ Home. plurimú diligebaẽ a priáo: eo q iunior filioꝝ eẽt. & ob id nõ pmittebat illú i pugná descẽdere. uincebat.n. hic celeritate pedú quoscúq; coætaneos: & mirabilẽ de se ꝑbebat idolẽ. Veꝝ q̃dá die nesciente priáo armatus descẽdẽs i hostes icidit i achillẽ: q láceá eú pcussit: & fractis obstaculis armoꝝ ĩfœlicẽ euiscerauit. Sed ipe uisceribus máu collectis dú abiret debilitatus occubuit: nec potuit hector i eius salutẽ ueniẽs eú e manibus mortis subtrahere.

℃De Esaco.xvii.Priami regis Troiæ filio. Cap. XXXII.

ESacus fuit filius priái & Alysircæ dimátis filiæ: ut dicit Oui. Quáuis ẽ illú ꝓles enixa dimátis Esacon umbrosa furtim pepisse sub ida. Ferẽ alysircæ &c. Hic ante bellú troianú diu natus ẽ: & mortuus pauloante initiú: ex quo talẽ recitat Oui. fabulá. Erat hoic ciuitas exosa: & libẽs nemora colebat & rura. cõtigit una die ut uideret hesperiẽ oirginẽ capillos pectẽtẽ suos atq; siccátẽ; & eius caperetẽ formositate. quẽ cú uidisset Hespies ad se accẽdẽtẽ icõtesti fugá arripuit. hic uero dú illá feruẽter seq̃reẽ: & cõtigisset ut uirgo fugiẽs ab angue iter herbas latẽte morderetẽ & moreretẽ ex morsu: acri dolore concussus i desideriú mortis icidit: & ex scopulo ꝓxio se i mare ꝑcipitẽ dedit: cuius miserta Thetis eú mutauit i mergú nõdú sic uocitatú. Ipse tamẽ uitá spernẽs dú sæpe mergereẽ moriturus i undas: mergi nomẽ sortitus est. húc priamus & filii facto illi tumulo fleuere diu: eo q̃ si uita mansisset: Hectore nõ uidebaẽ iferior uiribus. Eú át i mergú ideo uersum dicit Theodontius: qa uiuus descẽdit ad ima & ab aqs mortuus in altú reductus est. Ego aút puto iõ i mergú uersum creditú seu dictú: eo q̃ q nare nõ norút si in aq̃s cadút t ante q̃ moriunẽ & merguntẽ: & in altú sæpe redeút more mergi. Seu forte sic cõtigit ut dú i aq̃s cecidisset Esacus: & remásisset infundo: mergus q ante aq̃s itrauerat: tunc eas exiẽs euolauit. & hinc sumptú Esacú in mergú uersum.

℃De Antipho.xviii.& Iso.xix.filiis Priami. Cap. XXXIII.

ANtiphus & Isus priái fuere filii. ueꝝ átiphus ex Heccuba susceptus ẽ: cú naturalis Isus existeret ut auctoritate cõstat Homeri: q i Iliade de ábobus sic ait. Ille át iuit isonq; & antiphõ iterfecturus filios duos priái Nothú & legitimú: ábobus i uno curru existẽtibus. sed nothus frena regebat: Antiphus át tráfibat &c. Restat igiẽ q̃d Isus erat nothus: q fréa regebat. Hi tamẽ ábo: ut erát ab Agamẽnone i pugna una hora occisi fút: & ob id iúctos apposui.

℃De Teucro.xx.priái filio. Cap. XXXIIII.

TEucer ut asshi mat Barlaá: filius fuit priami ex nympha susceptus Anthiodona. nec est hic is a quo Teucri appellanẽ troiani. ná ille longe fuit antiqor: & filius scamandri Cretẽsis: qui ob penuriam frugú relicta Creta uenit in phrygiá: & cú Dardano & Erictonio regnauit. Húc tamen dicit Barlaam bello nõ iterfuisse: cú paulo ante dú i Bebritiis syluis uenareẽ ab igẽti urso laceratus fuisset.

℃De Dicomoonte priami.xxi.filio. Cap. XXXV.

DIcomoõtes filius fuit priái: ex q̃ tamẽ matre nõ habeẽ sed naturalẽ satis p Homeꝝ apparet i iliade dicentẽ de eo sic. Sed filiú priami Nothú pcussit Dicomoontẽ. Hic ab Vlysse occisus est in pugna ut in textu seqoiẽ Homeri: & hoc i uídictá Leuci socii Vlyssis occisi ab Antiphone filio priami.

℃De Echemone.xxii.& Cromenone.xxiii.filiis priami. Cap. XXXVI.

EChemõ & Cromenõ priami fuere filii naturales: de qbus i iliade sic dicit Ho. ubi filios priái duos cœpit Dardáidis i uno curru existẽtes Echemõa & cromenonẽ. hos.n. duos ut satis p sequẽtia homeri uerba patet: Diomedes pemit i pugna.

℃De Gorgitiõe.xxiiii.Priái filio. Cap. XXXVII.

GOrgition ex Castiamira priami fuit filius: ut i his testaẽ Ho. & húc certe fefellit. hic át irreprehẽsibilẽ Gorgitiõa filiú amplú priami p pectus pcussit telo. Húc ut postea sequiẽ i textu: Priáus ex

Castiamira ĩ Eusma ciuitate ꝓpinq̃ Troiæ suscepit:q postea ĩ certamine apud Troiã a Teucro Thelamonis filio cõfossus occubuit.

℃De Cebrione.xxv.Priami filio. Cap. XXXVIIII.

Cebrion filius fuit priami ut per Home.apparet ĩ iliade dicẽtẽ.Cebrionẽ nothũ filiũ gloriosi Pria
c mi.Iste cebrion ut idem Home.in iliade dicit:in pugna penes Troiã a Patroclo saxo ictus interiit.

℃De Phorbante.xxvi.Priami filio qui genuit Ilioneum. Cap. XXXIX.

PHorbas filius fuit priãi & Ephithesiæ filiæ Stasyppi Migdõii ut dicit Paulus:quẽ adeo senẽ tpe belli fuisse scrib. ut potius frẽ q̃ filius priami uideret̃:& ob isitã armoꝝ uirtutẽ nõ obstãtibus annis ẽt ꝓhibẽte priamo ĩ certamẽ sæpius descẽdit:& tãdẽ a Menelao gladio obtrũcatus ẽ.esto dicat Ser.& ĩ testẽ iducat Home.hũc Phorbãtẽ nũq̃ pugnasse qn sibi sauisset Mercurius:qđ rgo miror ĩ iliade nõ iuenisse:dato credibile sit:nõ oẽs q ĩ certaminibus illis pugnauere ab Home.positos qs ãt huic fuerit finis legisse nõ memini.

℃De Ilione Phorbãtis filio. Cap. XL.

ILiõeus Phorbãtis fuit filius ut asserit Paulus qđ ẽt testat̃ Ser.Quãtus uel q̃lis hic ĩ armis fuerit apud troiã nõ legi.Veꝝ ut p Vir.paret:eloquẽtia ualuit plurimũ.Nã ipse fuit q secutus æneã post Iliõis excidiũ Didonẽ ꝓ salute sua atq; socioꝝ orauit:& eloq̃o placuit:& cũ tã ĩ italiã uẽisset æneas:ad Latinũ regẽ prĩceps legatiõis fuit.

℃De Doridone Priami filio.xxvii. Cap. XLI.

DOridon teste Home.naturalis Priami fuit filius.dicit enim in iliade sic.Aiax Troianis insultans ac
d cepit:idest occidit Doridonem Priami Nothum filium.

℃De Pãmõe.xxviii.Anthiphõe.xxix.Agathõe.xxx.Hyppothoo.xxxi.& Aganõe.xxxii.filiis Priãi. Ca.XLII.

PAmmonẽ:Anthiphonẽ:Agathonẽ:Hyppothoũ:& Aganonẽ filios fuisse Priami his carminibus ĩ iliade demõstrat Home.Irato sene hic ãt filios ꝓprios clamabat iniuriãs Helenũ Parimq; agathonẽq; gloriolum.Pãmonẽ anthiphonẽq; & uoce bonũ Politõ.Deiphobũq; & Hyppothoũ: & diuũ Aganonẽ.hos qdẽ oẽs in hac parte dicit Home.iturus nocte Priamus ad achillẽ redempturus cadauer Hectoris iratus clamabat ad præparandos sibi currus & alia opportuna:ex quibus concepti matribus seu quid ex eis postmodum contigerit.nec dicit Homerus:nec alibi memoratos inuenio.

℃De Lacoonte.xxxiii.Priami regis Troiæ filio. Cap. XLIII.

LAcoontẽ Priãi fuisse filiũ:& apollinis sacerdotẽ:undecũq; hũerit papias affirmat.Ex quo qdẽ mẽtionẽ facit Vir.dicẽs:Prius ibi ãte oẽs magna comitẽ caterua Lacoon ardẽs sũma decurrit ab arce. &c.Dicit qdẽ Vir.ꝗ hic ꝑcussit hasta equũ paratũ a græcis:& ob id a duobus dracõibus duos filios suos pullos deuoratos:& ipse demũ ab eisdẽ captus & circũflexus. tam̃ utrũ fuerit occisus nõ satis apparet:nec aliud ide dicit.

℃De Mistore.xxxiiii.Priami filio. Cap. XLIIII.

MIstor filius fuit Priami:ut in iliade ostendit Homerus ubi conqueritur Priamus: ꝙ omnes filii sui
m qui optimi erant in armis occisi sunt:& inter alios nominat istum Mistorem.

℃De Iphate.xxxv.& Testorio.xxxvi.filiis priami. Cap. XLV.

IPhates & Testorius ut dicit Paulus filii fuerũt Priãi:quos illi uno ꝑtu Periuia Idea nympha enixa ẽ:q̃ ipẽ furti iuuẽis ĩ uenatiõe cõpresserat.Cuius qdẽ rei testimõio utit̃ Homeri. esto quo ĩ lib. nõ scripserit.Addit ĩsup eos ieũtes una acriter pugnã apud Ilionẽ ab anthiloco Nestoris filio trucidatos.

℃De Thimœte.xxxvii.Priami filio. Cap. XLVI.

THimœtẽ dicit Seruius priãi & Arysbæ fuisse filiũ:ubi aduertẽdũ Thimœtẽ:ut testat̃ Ephorion:uatẽ fuisse:q cũ dixisset die q̃dã nasci pueꝝ p quẽ troia posset euerti cõtigit:ut ea die q̃ a Thimœte ꝑdicta fuerat parẽt æq̃ thimœtis cõiũx & Heccuba.Quãobrẽ ad euitãdũ ꝑsagiũ priãus thimœthis natũ filiũ uxorẽq; iussit occidi.Et hĩc tractu tpis factũ ẽ.ut thimœtes iniuriæ memor aduersus patrẽ sentiret ĩ ꝓditionẽ ciuitatis:qđ satis uidet̃ ex uerbis Virgilii cõcipi dicẽtis. Pars stupet inuptæ donũ exitiale Mineruæ:Et molẽ mirant̃ eq:primusq; Thymœtes Duci intra muros hortat̃ & arce locari.Siue dolo:seu iã Troiæ sic fata ferebãt &c.Alii uero uolũt Thymœtẽ filiũ nõ fuisse Priami:sed Arysbæ uiꝝ ex q̃ Priamus filiũ suscepit:quẽ mox cũ matre fecit occidi : ut supra dictum est.& Thymœtes postea tã ob mortem coniugis q̃ ob perpetratum in ea a Priamo adulterium aduersus patriam cum græcis sensisse.

℃De Polite.xxxviii.Priami filio:qui genuit Priamum. Cap. XLVII.

POlites filius fuit Priami:ut carmie Vir.sumit̃:ubi dicit.Ecce ãt Elapsus Pyrrhi de cæde Polites Vnus natoꝝ priãi &c.Nec multo post si qs leget aduertet facile Heccubæ ẽt fuisse filiũ . Hic autẽ polytes cũ multa egisset in bello ꝓ pr̃iæ defensione:tãdẽ ciuitate capta a Pyrrho Achillis filio ĩ sinu Priãi pr̃is spectãte Heccuba ĩfœlix occisus ẽ.

℃De Priamo politis filio. Cap. XLVIII.

PRiamus filius fuit politis secũdũ Vir.ĩ æneide dicẽtẽ.Vna iuuenũ ducit quã paruus ouãtẽ Nomẽ aui referẽs priãus tua clara polyte ꝓgenies.auctura italos &c.Hũc æneas paruulũ ex excidio secũ deduxerat ascani filii sociũ.

℃De Assaraco Troiuli regis Troiæ filio:q genuit Capi.Cap.XLIX.

INfœlici Laomedontis Troiuli regis filii prole in finem usq; deducta:ut ad Assaracũ eiusdẽ Troiuli regis filium retro trahamus calamum necesse est ut uetustissimos Romani nominis proauos & Dardani prolem integram designemus.Fuit igitur Assaracus troiuli regis troiæ filius: ut ubi de fastis testatur Oui. dicens.Huius Erictonius:tros est generatus ab illo.Assaracum creat hic &c. Gestorum huius Assaraci nulla extãt monimẽta:sic omnia uetustas absorpsit:sed ꝓpagatæ sobolis claritas nõ minus illum reddit illustrem q̃ infortunium igens deiecti ilionis reddiderit. Nam uti ex audacia nimia ilionadum generis desolatio subsecuta est.sic ex humanitate prolis Assaraci Roma rerum domina constructa : & Cæsarum familia propagata:fulgentis apud mortales gloriæ testimonio sempiterna.

De Capi filio Assaraci qui genuit Anchisen. Cap. L.

CApin Assaraci fuisse filium etiam ubi supra testatur Ouidius. Tros est generatus ab illo. Assaracũ creat hic: assaracusq; capin &c. Et huius Capis sicut & Assaraci facinora æque aboleuit antiquitas: in lucem tamẽ modo reseruato ꝙ Anchisen genuerit generosæ successionis gentis Iuliæ parentem inclytum: & inclytæ pietatis filiũ testimonium sempiternum.

De Anchise filio Capis: qui genuit Hyppodamiam & Aeneam. Cap. LI.

ANchises filius fuit Capis ut idẽ Ouid. ubi supra genealogiã æneæ cõtinuãs dicit sic. Assaracũ creat hic. assaracusq; capim. Proximus ãchises &c. Hũc sũt q dicãt ãte Troianũ bellũ ciuitate relicta nemora & solitudies coluisse armẽtis itẽtũ & gregibus: circa q̃ utplurimũ fuere diuitiæ antiquorũ. Qui cũ apud symoentẽ uacaret fluuiũ: a Venere dilectus ẽ: & eius est amicitia atq; cõcubitu usus adeo ut ex illa suscepit æneã filiũ. Cõstat tamẽ & coniugẽ habuisse: cũ ex ea dicat Home. filias suscepisse. Eũ cæcũ fuisse dicit Ser. & ob id troianorũ cõsiliis nõ iterfuisse. Cæcitatis cãm nõnulli dicũt fuisse qa se cũ Venere cõcubuisse iactasset: & ide ab eadẽ luminibus fuisse priuatũ. Capto ãt Iliõe & icẽso uolẽte eũ secũ trahere ænea: ut testat̃ Virg. potius q̃ abire uellet cõstat mori dispositũ. Veꝝ dũ flãmulã absq; lesione capiti Ascãii isidẽtẽ uidisset: capto omine fausto filio obtẽperasse legit̃. Male tamẽ cõueniũt opiniones Virgilii & Seruii: quorũ alter cæcũ dicit: alter flãmulã uidisse asserit. Abiit ãt cũ fugiẽte filio ab ipo ænea humeris per ignes & mille uolantia tela subtractus: & nauibus usq; Drepanũ Siciliæ oppidũ deuectus ẽ: & ibidẽ senio mortuus: & in monte ericis sepultus: & hoc secũdũ Virgiliũ. Alii tamẽ aliter sentiũt. nã Cato in Italiã usq; uenisse confirmat. Sed Ser. dicit Varronẽ dicere ossa anchisæ iubẽte oraculo a diomede direpta & asportata. demum cum multa mala pferret ab eodẽ Diomede cũ Palladio restituta. qđ qdẽ Virg. ipse tãgit dũ iratã Didonẽ aduersus æneã loquẽtẽ describit atq; dicentẽ. Anchisæ cineres manesue reuelli &c. quasi uelit dicere: nõ ego hoc feci sicut Diomedes: Præterea uidet̃ uelle Seruius hãc ob causam a Virgilio in psona æneæ dictũ. Iterũ saluete recepti. Neq̃cq̃ cineres aĩæq; umbræq; patẽtis &cæ. Quasi semel ex Troia suscepti sint: & a Diomede iteꝝ. Vbi tamẽ p hæc mortuus sit cõpræhẽdi nõ põt: sed uident̃ uerba Seruii co pẽdere: ut apud Troiã ante captã urbẽ obierit. Suscepisse autẽ anchisem ex Venere filiũ q̃liter itelligã isra ubi de ænea seruandũ duxi. Quod aũt ob iactationẽ ab ea cæcatus sit: sic itelligẽdũ existimo. Cõsueuere nõnulli iuuenes iter pcipuas fœlicitates suas frequẽtes enumerare coitus: & pluriũ mulieꝝ amicitias q̃si ex hoc uelint ꝙ eorũ formositas ueniat commẽdãda: eo ꝙ a multis aut desiderent̃: aut suscipiant̃ fœminis: sic & robur extollat̃ ꝙ i coitũ ualẽtes pseuerãtesq; appareãt: ex quo qdẽ crebro coitu psæpe ægritudines oriunt̃. & plurimũ uirtutes debilitãt̃ corporeæ & uisiua potissime. Nã certissimũ ẽ nõnullos nõ solũ i breuẽ uisum: sed i cæcitatẽ itegrã ob coitũ deuẽisse. & pcognito ob iactatiões defectu dñr: & merito a Venere obcæcati. Sic & anchisæ cõtigisse potuit: qa uẽiẽs i defectũ uisus ob iactatos coitus euenisse dictũ sit. Sãe ne uideat̃ seruiũ a Virgilio discrepare: potuit i anchise eẽ uisiuã uirtutẽ debilitatã adeo ut aut nõ discerneret q̃ i cõspectu eẽnt: aut nõ nisi ex pxio uidere posset. quos tales ueteri q̃dã cõsuetudĩe loquẽdi cæcos dicimus: Esto & solis radios & ignis uideãt flãmas: & sic potuit anchises cæcus eẽ: ut dicit Ser. & flãmulã uidere nepotis ut dicit Vir. Huic pter æneã fuere ex cõiuge filiæ: ex qbus sola Hyppodamia noiat̃...

De Hyppodamia anchisæ filia. Cap. LII.

HYppodamia ut i Iliade placet Homero: filia fuit anchisæ: & antiqor filiaꝝ ut appareat eũ alias habuisse filias. Hæc formosa plurimũ: fuit parẽtibus dilectissima: q tamẽ fuerit mater: nõ habemus. Eam tamen in coniugẽ tradidere Alchataoni Troião q postea ab Idomeneo Cretẽsi i pugna apud Troiã occisus est. De reliqs ãt filiabus nec Homerus ipse nec alter: quẽ ego legerim aliquid refert.

De Aenea Anchisæ filio: q genuit Iuliũ ascaniũ & Siluiũ posthumiũ. Cap. LIII.

AEneã filiũ fuisse Anchisæ & Veneris & poetæ ueteres prædicant & moderni. Hic tamẽ & si plurimum extollat̃ Homeri carmine tãta tamẽ carminis Virgilii ueneratiõe armis & pietate cãtat̃ isignis: ut nõ solũ barbaris: sed latinis cæteris pponat̃ a græcis. Sic fert fortuna reꝝ. Habuit Achilles Homerũ: & Aeneas Vir. tãta potẽtes eloquẽtia ut respectiue illaudati cæteri uideãt̃ mortales. esto æuo nostro tertius exurgat Scipio Afri. non minori gloria: maiori tamen iustitia delatus in æthera uersu uiri celeberrimi Francisci Petrarchæ nuper Romæ laurea insigniti. Tãta enim facũdia & lepiditate sermonis in mediũ trahit̃: ut fere ex tenebris lõgi silentii in amplissimã lucẽ deductus uideat̃. Aeneas igit̃ ut pauloante scriptũ est: ex anchise & Venere apud Symoentẽ fluuiũ natus ẽ & iam ætate prouectus Creusam: Priami: & Hecubæ filiã uxorẽ habuit ex q̃ filiũ suscepit Ascaniũ. Et ut q dã scribunt: Paridi eunti in græciã: & in raptu Helenæ socius fuit. Tãdẽ cũ iã græci obsidione iliõnẽ cinxissent & illũ crebris certaminibus expugnare conarẽtur: sæpe in pugnã descẽdit. sed inter alias uices semel aduersus Achillẽ cõgressus: cum esset in discrimine maximo ut in iliade dicit Home. allocutus est Neptunus deos: & deprecatus ut Aeneã morti subtraherẽt: ne ois Dardania proles occũberet. Quod a Iunone: quæ plurimũ erat Troianis aduersa: ut ipe faceret cõcessum est. & sic Neptuno tũc agente Aeneas e manibus Achillis subtractus ẽ: ut ibidẽ tãgit Homerus. Italiæ reseruatus. qui etsi multa clara facinora apud troiã egerit. secundũ tamen quosdã pditionis patriæ macula notatus est: & iter alia trahitur in argumentũ: ꝙ icolumis cũ filio & nauigiis & parte copiarũ abire pmissus sit cũ sere in cæteros sit sæuitũ. Alii tamen dicũt hoc illi pmissum loco muneris: qa legatorũ græcorũ ad priamũ uenientiũ hospes fuerit assiduus. & qa semp in cõsiliis troianorũ dãnosum dixerit helenã detineri: suaseritq; restitui. Sed q̃litercũq; factũ sit Vir. dicit: qđ capta Troia cũ ipse frustra in defensionẽ priæ laborasset: sumptis diis penatibus sibi ab Hectore p qetẽ cõmẽdatis. & patre sene & filio paruulo: matre dea mõstrãte uiã deuenit ad littus. & ibi. xx. nauibus sumptis: cũ qbus iamdudũ Paris in græciã iuerat: intrauit mare. & in Thraciã

traiecit:ubi a Polydoro cuius in littore tumulũ inuenit monitus:ut auaꝝ litus effugeret:cõdidit ciuitaté quã
de suo noie nũcupauit æneã:de q̃ Titus Liui.li.xl.ab urbe cõdita dicit æneã ciuitaté ꝓpinq̃ Thessalonicæ ab
ænea troiano olim cõditã:de q̃ ipse idẽ Tit.Liui.sic.Proficiscunť a Thessalonica æneã ad statutũ sacrificiũ:
qd æneæ cõditori cũ magna cerimonia quot annis faciũt:&c.Et ide cũ nauibus iteꝝ reintrasset oraculo uetu
stissimas auoꝝ sedes petiturus in Cretã abiit:& ibidẽ pulso iã Idumeneo rege a cretẽsibus q̃si ad sedes uenis
set auoꝝ:eo ꝙ inde Teucer Scamãdri filius fuerit:q una cũ Dardano iperauerat:dardaniis cõstitit.Veꝝ & i
de peste pulsus factus certior:qa Dardanus fuisset italus:Italiã petere disposuit.& ide in Chaoniam uenit:&
ab Heleno uate de futuris edoctus Siciliã petiit:& apud Drepanũ ut Virg.placet:Anchisem ꝑdidit:& reascẽ
sis nauibus tẽpestate in aphricã delatus est:ut ait Virg.cũ alii negent ubi a Didone regina susceptus cũ septẽ
iã errasset annis:cũ q̃ aliq̃diu fuit eius amicitia usus & lecto:si hoc Virg.credendũ est.Inde aũt superũ moni
tu discedens iteꝝ uenit in Siciliã ad Acestem:& ludis Anchisæ anniuersariũ celebrauit magnifico sumptu:&
acesta ciuitate cõdita & parte suoꝝ ibidẽ derelicta dũ italiã peteret:Palinurũ magistrũ classis ꝑdidit. Inde
uenit in Baianũ sinũ:& ductu Sibyllæ descẽdit ad iferos:& ad Elysios usq; cãpos penetrauit.& cõperto patre
anchisæ:oẽm suã posteritaté eo mõstrante cognouit.Inde ad supos rediẽs ꝑsolutis Meseno tubicini funerali
bus Caietã nauigauit:ubi Caieta nutrice defuncta ciuitaté posuit:eãq; nutricis noie appellauit.Porro in Italiã
.i.ad hostiã Tyberis appulit:usq; quo dicit Seruius illi nõ defuisse Veneris uisioné:quã cũ amplius nõ uidis
set:arbitratus est se ad ꝑdestinatũ locũ uenisse:& debere cõsistere.Vbi primo Euãdri regis amicitiã habuit:
& inde latini regis laurentũ:q illi Lauiniã filiã Turno Rutuloꝝ regi ante ꝓmissam iuxta responsum oraculi
dedit in coniugẽ.quã ob cãm a Turno grãdi bello lacessitus est:fultus tñ auxiliis Euandri archadis & tuscoꝝ
in odiũ Mezentii regis agelliæ regnũ obtinuit cõiugis.De morte ãt eius diuersimode opinati sunt antiq:cum
dicat Seruius Catoné dicere iuxta Laurũ lauiniũ:cũ æneæ socii ꝑdas agerét præliũ cõmissum in quo latinus
occisus est ab ænea.q tamẽ æneas in ipso ꝑlio nõ cõparuit.Ascanius postea Mezentiũ interemit. Alii dicunt ꝙ
uictor æneas cũ sacrificaret sup Numicũ fluuiũ:lapsus est:nec eius cadauer inuentũ est.qd Virg.elegãter tan
git:ubi Didoné moriturã eũ execranté inducit:atq; dicẽté.At bello audacis ppli uexatus & armis: Finibus ex
terris cõplexu auulsus iuli Auxiliũ iploret:uideat idigna foroꝝ Funera:nec cũ se sub leges pacis iniquæ Tra
diderit regno aut optata luce fruať.Sed cadat ante diẽ:mediaq; ihumatus arena.Hoc ꝑcor &c.Præterea sunt
qui dicãt eũ occisum a turno:uolũt ꝙ a Virg.sub artificiosa fictiõe describi:ubi medio in ardore certaminis
ostẽdit iunonẽ mortẽ Turni timere:& inde ut illũ e pugna subtrahat:effigiẽ dicit æneæ sumpsisse:in qué cõ
festim dicit Turnũ cõuersum:& Aeneã fugienté dicit in naues:q in Numico erant flumine:& in eas usq; secu
tũ a Turno.qd uolunt secundũ hystoriæ ueritaté non Iunoné fuisse in Aeneã mutatã:sed ipsum Aeneã q ar
ma Turni fugiens ab eodẽ apud Numicũ occisus est:qd & in supioribus carminibus pro parte patet.nec a libi
potuit tacuisse Virg.dũ in eodẽ lib.Venerẽ inducit orantẽ Iouem atq; dicentẽ:incolumẽ Ascaniũ liceat sup
esse nepoté.Aeneas sane ignotis iacteť in undis.Et q̃cunq; uiam dederit fortuna sequať:&c. Vbi si ispiciamus
cũ iam non sit amplius Aeneas:Venus q̃ hucusq; fuerat sollicita de eo:orat tunc ꝓ nepote Ascanio. Et Ouid.
in maiori uolumine istud idẽ tenere uideť:dũ dicit:Littus adit laureus ibi tectus arundine serpit:in freta flu
mineis uicina numicius undis.Hunc iubet æneæ q̃cunq; obnoxia morti Abluere:& tacito deferre sub æquora
cursu.Corniger exeqtur Veneris mandata suisq;.Quicqd in ænea fuerat mortale repugnat:&c. Et hoc idem
arbitrari uideť Iuuenalis:dũ dicit:Alter aqs alter flãmis ad sidera missus:&c.Intelligit.n.de Aenea & Romu
lo:qa æneas in aquis periit:ut ꝑdictũ est.Romulus aũt apud capream paludẽ fulminibus & turbine subtra
ctus est.Qui ambo apud Romanos ꝑcipua deitate honorati sunt.Nã & ipse æneas quocũq; mõ subtractus sit
ab indigenis deus habitus:& Iuppiter indigetes appellatus est.Huius quidẽ hystoria aliqbus figmentis ímix
ta est:quoꝝ uidere rõnem ordo exigit.Aeneã igiť Veneris fuisse filiũ nõ æquo mõ ab oibus acceptũ est.Qui
dam.n.uolũt in natiuitate Aeneæ Venerẽ cæli dominã fuisse:& ad eam demõstrationẽ futuroꝝ successuum
ꝑtinuisse:& huius dominii opere multa æneæ cõtigisse:quæ ex industria a Virg.sub figmẽtis abscõdita sunt
quæ ad ꝑsens elucidare nõ est incepti huius intentio.Alii uero eũ natũ uolunt ea hora qua Venus ineunte ma
tutino tpe surgit.& iõ eius filiũ dictũ uolunt:quasi uideať eum in lucẽ dũ surgeret eduxisse. Alii uero adeo
formosam fuisse matrẽ eius existimant:ut ꝑdito ꝓprio noie Veneris nomẽ adepta sit:ex quo dixisse Virgiliũ
putant:Coniugio Anchisæ Veneris dignante supbo.Alii autẽ intra priorẽ declinantes opinionẽ arbitranť.iõ
eũ Veneris dictũ filiũ:qa nõ ex cõiugio sed ex cõcupiscibili cõiunctione natus sit sumentes incõgruũ uideri:
tanti hois incognitã matrẽ fore:si Anchises extitisset cõiunx.Sed ad illecebrẽ celebris uiri notã contegendam
deã illi ueteres finxisse matrẽ.Ego q̃dẽ ueꝝ puto matrẽ eius sob aliqd meritũ Venerẽ cognominatã:ut quos
dam arbitrari ꝑdixi.Nec obstat eius ueꝝ nomẽ ore incognitũ:nã nec Priami:q tantus fuit rex:nec etiã Agamẽ
nonis:nec multoꝝ alioꝝ insigniũ regũ atq; uiroꝝ.Et absit ut credã ꝙ spurio pastoris Priamus tã grandis rex
filiã Creusam dedisset in coniugẽ.Qd aũt Neptuni ꝑcibus ex Achillis pugna subtractus sit:nõ qd aiebat Le
ontius uerũ credo.s.qd agente cõstellatiõe contigerit:qnimo potius puto:qa circa naualia:quæ ad Neptunũ
spectare uideť inquantũ deus dr maris potuerit aliqd cõtigisse:pp quod exigente opportunitate reuocatus
Achilles æneæ certamen omisit.qd aũt a Iunone hoc permissum sit neptuno:arbitror ad futura ꝓspexisse fin
genté:eo ꝙ italico regno reseruareť æneas.& ob id regnoꝝ dea saluté futuri regni curari ꝑmisit. A polidoro
aũt in littore sepulto iõ monitus dr:quia eius isortunio ispecto cognouit:si cõstiteret thraces illi futuros ho
stes:& iõ inde fugiendũ fore.qd aũt Venus usq; in agrũ laurentũ se lumine suo ducẽ illi exhibuerit:& eo ibi
dẽ existente nõ cõparuisse ulterius cõstellationi agenti incõcupiscibilẽ appetitũ attribui põt.Nã tãdiu nauigã
do processit:q̃ diu distulit inuenire qd placuit:quo iuento cessauit ipellentis ducatus.ꝙ ad inferos iuerit: in

telligendű puto eum egisse quod olim fere familiare fuit maximis gentiliű regibus uelle.s.ab imundis spiritibus per scelestum illud nigromantiæ sacrum de futuris certificari: quod quidé in sinu baiaꝝ apud lacum auernum: qui talibus erat locus aptissimus: facturus accessit: & occiso Miseno suo sanguine litasse inferis & cerimoniis aliis detestandis egisse: ut aliquis ex infandis spiritibus ui cantaminű prouocatus ad superos ueniés: & sumpto fantastico corpore coram cőparuerit: & ad interrogata respondiderit: & forte illi nőnulla defuturorum successu prædixerit. Deificatio autem sua nil aliud est q̃ insipientiű ridenda fatuitas. Credo eni eum in Numico flumine nectű: & in mare deuolutű: & tuscis piscibus escam fuisse laurentibus.

De Ascanio æneæ filio: qui genuit Juliű Siluium & Rhomá. Cap. LIIII.

A Scanius: ut Virg. placet: nő solű æneæ filius ex Creusa susceptus fuit: sed & fuge & laboꝝ in regnű quærédo socius: ut ipse p oém æneidá diffuse testat. Sane Titus Liuius: cui ad ueritaté hystoriæ cura fuit ipensior nő plene affirmat creusæ: an lauiniæ fuerit filius: cű dicat. Nődű maturus imperio ascanius æneæ filius erat: tamé id iperiű ad puberé ætaté ei icolume másit: tátisp p tutela muliebri táta idoles in Lauinia. erat: res latina & regnű auitű paternűq; puero stetit: haud ambiguá: qs.n. ré tá ueterem p certo affirmet. Hiccine fuerit Ascanius: an maior q̃ hic Creusa matre ilio icolumi natus: comesq; Ide pfne fugæ: qué Juliű eűdé Julia gens auctoré nois sui nűcupat. Is Ascanius ubicűq; & q̃cűq; matre genitus certe natű æneæ constat: &c. hæc Titus. Eusebius uero in lib. tpoꝝ: Ascaniű Creusæ filiű arbitrat: & aliű ex Lauinia natű Syluiű posthumű appellat. Ascanius át apud troiá matré pdidit. Et cű pre aduersus hostes: ut p Virg. late patet strénue se gessit: eiq; plura fuere noia: ut Seruius asserit. Ná pter Julű & Ilű: qbus uocatus est: ut dicit Virg. At puer Ascanius: cui nűc cognomé Julo addit: Ilus erat: dű res stetit ilia regno: &c. Hic ét Dardanus & Leodamas appellatus est ad extinctoꝝ fratrű solatiű. Et sic patet æneá alios ex creusa pter Ascaniű suscepisse filios. De noibus tñ huius dicit Serui. sciédű hoc primű Ascaniű ab Ascanio phrygiæ flumie dictű: ut transq; sonáté Ascaniű. Dei de ilű dictű a rege ilo: unde & iliű. Postea iulű occiso mezétio a prima barbæ lanuginæ: q in tpe uictoriæ nascebat. hic in Ascanius: ut paululű Virg. seq̃mur: ad huc paruulus futuri iperii portétű suscepit. ná disceptátibus pre & auo de futura fuga: flámula qdá nullá iferés lesioné eidé in uertice capitis constitit ét parétibus illá extinguere conátibus demű: ut dictű est: Fuge comes multos cű patre labores tulit. Et cű æneas rebus esset absolutus mortalibus: & ipse successor regnű sumpsisset: bellű a patre inchoatű uictoria terminauit. Ná alii illű occidisse Turnű: alii Mezentiű dicűt. Veꝝ dicit Seruius secűdű catoné hystoriæ hoc habet fides: Aeneá cű patre ad italiá uenisse: & pp inuasos agros cőtra Latinű Turnűq; pugnasse: in quo plio perit Latinus. Turnű postea ad Mezétiű cősugisse: eiusq; fretű auxilio bella renouasse: qbus æneas Turnusq; pariter rapti sűt. Magistrasse postea in Ascaniű & Mezétiű bella: sed eos singulari certamine dimicasse: & occiso Mezétio ascaniű iuliű cœptű uocari: ut pauloante dictű est. Hic át: ut ait Eusebius: cű. xxx. annis regnasset apud Lauiniű albá cődidit: & Syluiű posthumű fratré suű sűma pietate educauit. Alii amplius hoc recitant asserétes eű ab amicis redargutű: q Lauiniá nouercá: q ob timoré eius cősugerat in syluas: i exiliű detinere uideret: quá ipse reuocauit: eiq; paternű restituit regnű: cű ipse iá ad albá tráfitű facere disposuisset: ipse tñ pcreauit filiű: qué eo q casu in syluis natus sit Juliű Syluiű appellauit: a quo familiá iuliá ortá nőnulli uolunt. Tandé cű inter Lauiniű & albá quá cődidit. xxxviii. regnasset annis in morté ueniés: qa filiű pp ætatem paruulű regendis ciuibus nő cerneret aptű: Syluiű posthumű fratré suű regni reliqt hæredé.

De Julio Syluio Ascanii filio. Cap. LV.

I Vlius Syluius secűdű Titű Liuiű: filius fuit Ascanii: & quia in syluis casu natus sit: Syluius cognominatus est: & ab eo Julia gens pcessit cű patri Ascanio in regno successerit. Eusebius tamé in libro temporum eum Ascanii fuisse filiű dicit: sed quoniá eo moriente paruus esset: nec regno uideret idoneus: Syluio posthumo fratri suo regni successionem reliquit.

De Rhoma Ascanii filia. Cap. LVI.

R Homa filia fuit Ascanii: ut scribit Solinus de mirabilibus műdi: dicés: Agathoclé scribere nomen urbis Romæ ab hac Rhoma Ascanii filia: & æneæ neptæ initiű habuisse cű scriberet Eraclides q cum capta Troia quidá achiui ubi nunc Roma est deuenissent: & ibidem captiuæ cui Rhoma nomen erat: consilio sedes sumpsisse: & ab eadem locum denominasse.

De Syluio posthumo æneæ filio: qui genuit Aeneá Syluium. Cap. LVII.

S Yluius posthumus secundű Virg. æneæ ex Lauinia fuit filius. Hic post morté æneæ natus est: & ió posthumus qd é generale nomé nascétiű post hűatű patré. Syluius aűt ut placet multis: dictus é: eo q Lauinia mortuo patre Latino: atq; ænea uiro: & occupato ab Ascanio regno: eius metuens imperium in syluas prægnans secessit: & ibidem latuit atq; peperit: & ideo natum in syluis Syluium appellauit. Sane ut supra dictum est. Ascanius renouata nouerca in patrium regnum fratrem Syluium fraterna educauit affectione: & cum moreretur existente Julio syluio paruulo adhuc eundem syluium fratré suű regni reliquit hæredem: qui æneam syluium genuit. Porro Britones eorum puto barbariæ nobilitare cupientes: huic filiű unű addűt dicentes eű brutű quendá ét genuisse ex nepte Lauiniæ matris suæ: cuius in natiuitate aiunt mathematicű dixisse: qa occideret utrunq; parenté: ex quo factű est: ut partu suo moriret mater: & ipse tandé cű adoleuisset in uenatione patré inaduertéter occidit. Quá ob causam pulsus Italia aiunt eum in Leogræciá insulá græciæ abiisse: & responso accepit sibi deberi extremi occidui insulam. Qui Pandrasi regis græci filia in coniugé sumpta cű sociis per trienniű nauigás una cű Corniueo troiano superato: Gopherio æquitanoꝝ rege Albioná insulá: quá incolebát gygátes supasse eáq; ex suo noie Britaniá nuncupasse: & a Corniueo Cornubiá: & inde aiunt eum Brutű aliud genuisse cognomento uiridé scutum: & hinc aliű insulæ re-

gem genitũ:& idẽ aliũ:& innumerabilẽ ꝓcedunt ꝓlẽ.quæ qm̃ mihi nec uera:nec uerisimilia uisa sũt: omittenda censui.Posthumus aũt cũ annis.xxxviii.regnasset:Aenea Syluio superstite filio derelicto diem obiit.

℄De Aenea Syluio Sylũi posthumi filio qui genuit Latinũ Syluium. Cap. LVIII.

AEneas Syluius Syluii posthumi tertii latinorum regis filius patri successit:de quo quidem Virgil. meminit.Et qui te noĩe reddet Syluius æneas pariter pietate uel armis Egregius: &c. Hic latinum Syluium genuit:& cum annis.xxxi.regnasset expirauit.

℄Ce Latino Syluio Aeneæ Syluii filio qui genuit Albam Syluiũ. Cap. LIX.

LAtinus Syluius ut dicit Titus Liuius Aeneæ syluii fuit filius:& mortuo patre Albanis ĩperauit: & ab eo coloniæ deductæ sunt eoꝝ:qui prisci Latini nũcupati sunt:cũq; annis.l.regnasset:genuissetq; Albã syluiũ:quẽ liquit superstitẽ diẽ obiit.Eusebius uero in libro tẽpoꝝ dicit se apud aliã hystoriam iuenire Latinũ Syluiũ quintũ apud Albã regnasseq;:eũq; filiũ fuisse Lauiniæ & Melãpodis & Vetinũ fratrem Syluii posthumi:qui Latinus in ordine regum hic ponitur quartus.

℄De Alba Syluio Latini syluii filio:qui genuit Athin Syluium. Cap. LX.

ALba Syluius latini syluii fuit filius:& patri successit in regno:cum regnasset annis.xxxix.Athi suo relicto suo filio rebus humanis subtractus est.

℄De Athi syluio filio Albæ:qui genuit Capin syluium. Cap. LXI.

This syluius Albæ fuit filius:quem Eusebius aliquando ægyptium syluium uocat; hic cum annis,
a xxxix.regnasset capi filio derelicto diem clausit.

℄De Capi syluio filio Athis:qui genuit Capetum syluium. Cap. LXII.

Apis syluius Athis fuit filius.Sunt qui uolunt ob hoc Capuam olim insigniem campanie ciuitatẽ
c conditam;qui cum annis.xxviii.regnasset Capeto filio moriens regnum reliquit.

℄De Capeto syluio filio Capis:qui genuit Tyberinum syluium. Cap. LXIII.

c Apetus syluius filius Capis:& cum annis.xviii.regnasset. Tyberino filio derelicto decessit.

℄De Tyberino syluio Capeti filio:qui genuit Agryppam syluium. Cap. LXIIII.

TYberinus syluius Capeti fuit filius & Agryppam syluiũ genuit:cũq; annis octo imperasset albanis: amnẽ quẽ ante albulã uocitabant incolæ terminũ inter latinos & etruscos traiiciens in eum cecidit: & mortuꝰ ẽ.Quãobrẽ ĩ hodiernũ usq; ueteri abolito noĩe a diuerso rege tyberis nũcupatꝰ ẽ fluuiꝰ

℄De Agryppa syluio filio Tyberini:q genuit Romulũ syluiũ. Cap. LXV.

Gryppa syluius a Tyberino genitus submerso patre successit in regno:& cũ.xl.regnasset annis mo-
a riens Romulum filium regni reliquit hæredem.

℄De Romulo syluio Agryppæ filio:q genuit Iuliũ syluiũ & Auentinũ syluiũ. Cap. LXVI.

ROmulus seu Aremulus syluius Agryppæ fuit filius.Hic autem præsidia albanorum inter montes posuit ubi Roma postea cõdita est:quod ea tempestate impie factum existimatum est:& ob id existimauere illius æui homines eum iuste fulmĩe ictum atq; examinatum cum iam.xix.regnasset annis:& ex eo Iulius & Auentinus filii fuere superstites.

℄De Iulio syluio Romuli filio. Cap. LXVII.

Vlius syluius:ut scribit Eusebius minor natu fuit Romuli filius & ꝓauus Iulii Proculi:qui cũ Re-
i mulo Romam transmigrauit:& ibidem fundauit familiam iuliam ex qua Cæsares effluxere.

℄De Auentino syluio filio Romuli syluii:qui genuit Procã Syluium. Cap. LXVIII.

AVentinus syluius Romuli syluii filius fuit:eiq; fulminato successit in regno & cum.xxxvii.annis regnasset:Proca relicto filio mortuus est:& eo in mõte Romæ:qui postea de suo nomine semp auentinus uocitatus est sepulto.

℄De Proca syluio filio Auentini qui genuit Amulium & Numitorem. Cap. LXIX.

Rocas secundũ Titum Liuiũ Auentini filius fuit:& loco patris regnauit annis.xxiii. Numitoriq; fi-
p lio moriens regnum reliquit. ℄De Amulio Procæ filio. Cap. LXX.

AMulius teste Tito Liuio minor natu fuit ex filiis Procæ.hic p ui & nephas Numitori:q ĩpe potior erat regnũ surripuit.Dicit Pli. de uiris illustribus.Procã patrẽ eoꝝ liqsse ut ambo annuis uicibus regnarẽt:& cũ ad amuliũ ꝑuenisset regnũ fratri trãsacto anno restituere noluit:qnimo cũ numitori pepcisset Lausũ filiũ eius ĩteremit:& Rheã eiusdẽ filiã ad subtrahẽdã spem ꝓlis sub spẽ honoris Vestæ ꝑpetuã eius uirginitatẽ dedicauit.Sed cũ iã.vii.regnasset annis.Rhea geminos pepit quos ĩ Tyberim deiici iussit:& Rheã uiuã ĩfodi. Veꝝ nequntibus mĩstris ad alueũ flumĩs:eo q ꝑdianis hymbribꝰ tumisset deuenire:illos ĩ ripas posuere:q a Faustulo pastore cõpti & nutriti cũ adoleuissent Amuliũ interfecere:& Numitori auo regnũ reddidere. ℄De Numitore filio Procæ:q gẽuit Lausũ & iliã & Rheã. Cap. LXXI.

Vmitor filius fuit Procæ:& ut iã dictũ ẽ:a frẽ ꝓiectus e regno q dũ rure priuatus senesceret a nepo-
n tibus:Romulo & Remulo occiso in regnũ restitutus est.qd inde ex eo successerit:non habemus.

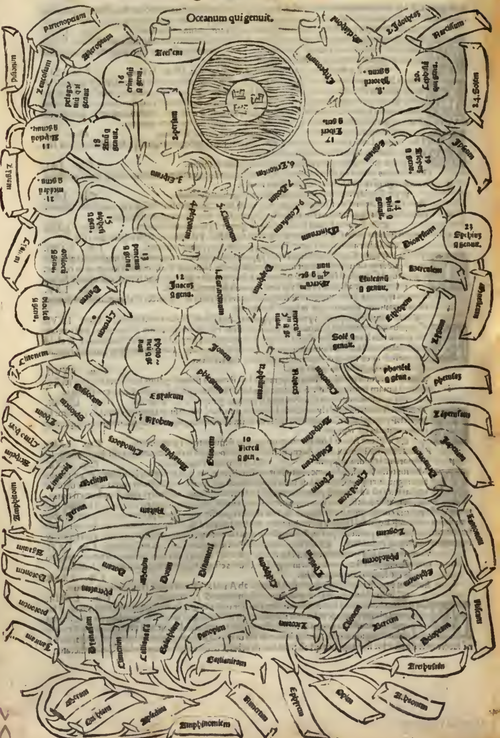
℄De Lauso Numitoris filio. Cap. LXXII.

l Ausus ut prædictũ est Numitoris fuit filius:& ab Amulio patruo impie trucidatus occubuit.

℄De Ilia Numitoris filia:quæ peperit Romulum & Remulum. Cap. LXXIII.

ILia q Rhea Numitoris fuit filia:& ab Amulio ĩter uestales uirgĩes trusa.q ut ait Ouid.dũ aq̃ ꝓ sacris q̃reret obdormiuit:& in somnis illi uisum est a Marte opprimi : & sic geminos cõcepisse:quos dũ pepisset:uiua ĩfossa ẽ regis ĩperio.Fictio qd Mars secũ cõcubuerit:ubi de Romulo & Remulo declarabit̃.Et quoniã q ex Iulio Syluio nati sũt ordĩe nõ hẽmus:genealogiæ posterorũ Dardani finẽ facere necesse est.Hoc mõ apposito qd ab his natus sit orbis & urbis fulgor:Caius Iulius Cæsar dictator.

OCEANVM SOBOLEMQ VE SVAM DAT SEPTIMVS OMNEM.

Genealogiæ deorum gentilium secundum Ioannem Bocchatiũ de Certaldo. Liber septimus Incipit.

Prohœmium.

QVi ab Elsa Certaldensi fluuio & arno tusco eminentissime Rex: Pauloante uela concesseram in altũ: & per cæca ĩpulsus syrtiũ uada aq̃lone stridẽte sæuo: & inde p̃ late patentia scabraq; Asiæ ꝓmontoria: & crebros euripos ægei magis ĩpellẽte libyco: nec non & uertiginosum siculũ fretum: atq; inter sonantia tam Illyrici q̃ tyrrheni maris littora spirante noto non minori persæpe timore: q̃ admiratione circũactus sum: tegentibus poetarum atris nubibus: hinc phœbi splendidum iubar: inde Arctoi sidus ĩmobile dum minus crederem a Vulturno raptus: postergatis Lygurum Gallorũq; & Hispanoꝝ littoribus: & calpe abylaq; promontoriis omissis ad limen usq; oceani delatus sum: & dum circa eius ingressum constitisset cortex: quasi deliberandi præstaretur spacium in conterminum polis pelagum oculos dedi: dumq; intuerer prægrãde corpus: & incõpræhensibile monstrum præruptos aquarum in cælum montes, earũq; atra opacitate speluncas horrendas metirer animo: & indomitas uires: quibus terras concutit: ac incognitos populos & immanes eiusdem beluas cogitaremq; eum fluuiorum omnium hospitem: horrui fateor & stetere crines: & timore quodam insolito occupatus uix labantia membra continui: nec multum quin memet ultro in littus potius q̃ ad ulteriora progrederer: naufragum dederim: ludum iocumq; existimans per respectum iras fore mediterranei maris. Sed is qui profecto certa spes & infallibile suffragium rite in se credentium atq; sperantium est: uocatus affuit ilico: & igne suæ charitatis noxio frigore pulso prostratum suscitauit animum: & in uires ampliores solitis reuocauit adeo: ut paruo cortice: ingenti tamen pectore auderem ĩmensum intrare gurgitem: & insueta sulcare maria. Et expedita in præcedentibus fere omni cæli prole: calamum ad longam oceani posteritatem scribendam arripui gubernaculo tenuissimæ cymbæ illi commisso: qui arcam Noe ab aquis uniuersalis diluuii seruauit incolumem.

¶ De Oceano Cæli & Vestæ filio: qui genuit. xxiiii. inter filios & filias: quorũ hæc sunt noĩa. Prima Eurinomi. ii. Persa. iii. Actra. iiii. Pleyon. v. Clymenes. vi. Triton. vii. Doris. viii. Protheus. ix. Coruhces. x. Nereus. xi. Achelous. xii. Inachus. xiii. Peneus. xiiii. Nilus. xv. Alpheus. xvi. Crinissus. xvii. Tyberis. xviii. Axius. xix. Asopus. xx. Cephysus. xxi. Meander. xxii. Pillira. xxiii. Sperchius. xxiiii. Sol. Cap. I.

OCeanum cæli & Vestæ fuisse filium uoluere theologi: qui arbitrati sũt ex cælo: seu ex terra: seu ex ambobus omnia a primæuo producta: quod nec credidit; nec tacuit ionicorum philosophorum princeps Millesius Thales apud priscos auctoritatis non minimæ: quinimo eidem oceano non minus insipide q̃ reliqui fecerint diuinam mentem esse insitam: & ab eo cuncta ꝓducta: seu eum causam dantem existimauit eo forte motus: quia in omnibus cessante humiditate cerneret: & uitam de necessitate cessare: & æquo modo absq; humore nil penitus gigni uel nasci posse: & sic non genitum oceanum sed patrem deorum rerumq; omnium asserebat: cui aliquando adhæsisse uidetur Homerus: & potissime ubi in Iliade introducit Iunonem dicentem: Oceanum deorum nationem & matrem Tethym. Et sic etiam nõnunq̃ hos secutus Virgilius ait. Oceanumq; patrem rerum. Plinius autem ubi de historia naturali elementũ istud aquarum extollens dicit. Quippe hoc elementum cæteris omnibus imperat terras deuorant aquæ flammas necant. scandunt in sublime: & cælum quoq; sibi uendicant: ac nubium obtentu uitalem spiritum strangulant quæ causa fulmina elidit ipso secum discordante mundo. Quid esse mirabilius potest aquis in cælo stantibus? at ille ceu parum sit in tantam peruenire altitudinem rapiunt fluuios cum piscium examine: sæpe etiam lapides subuehunt portantes aliena pondera. Eadem cadẽtes omni terra nascentium causa fiunt. Prorsus mirabili natura siquis uelit reputare: ut fruges gignantur: arbores fruticesq; uiuant: & in cælum migrare aquas: animamq; etiam uitalem inserre inita confessione: omnes quoq; terræ uires aquarum esse beneficii & cætera. hæc Plinius a quo Victruuius ubi de architectura non discrepat aiens. Ex eo etiam qui sacerdotia gerunt moribus ægyptiorum ostendunt: omnes res e liquoribus potestate consistere. Ridiculũ quippe est aquas rerum credidisse principium. Sed quid ego succenseam talibus si circa inuisa rerum initia errauerint: cum aduersus ea: quæ in oculis sunt stolide credant? Viderunt ægyptii Isidem morientem: & conati sũt animis suis infigere eam. & si non omnipotentem potentissimam fuisse: & esse deam: non mortalem fœminam. Cretenses ipsum quem sepeliuerant ipsi libidinosissimum hominem Iouem non erubuere cæli & terræ prædicere deum. Sic igitur cæcitate mentis obducti credidere hos esse maiores: qui aliquando facti fuerunt: q̃ qui illos fecerat aliquando: sed de hoc alias. Qui autem oceanum rerum putauere patrem ab eo genealogiam cæpere deorum: quẽ cum constet secundum alios habuisse patrem iuxta cœpti operis ordinẽ locauimus eum. Cui ne inter prægrandes deos inhonoratus incederet: currum: ut dicit Theodotius: statuere eumq; a balenis trahi per ingentia maria finxere. Sic & illi tritones tribuere tibicines atq; præcursores. Et maximos illi phocarum fecere greges sub custode protheo: eiq; maximas nymphas cohortes socias obsequiosasq; fecere: & designauere prolem amplissimam filiorum: & eorũ nominibus pluribus uocauere: sed exenterandæ fictiones sunt: Curru quidem trahi oceanum eius circa terræ rotunditatem describit ambitum: qui ideo a balenis duci dicitur: quia a balenis undiq; discurratur. Tritones aũt eius ob causam tibicines præcursoresq; dicũtur: quia sui nominis significatum incessabiliter operet̃. Nã triton secũdũ quosdã idẽ sonat: qđ terram terens: qđ assidue peragit mare: dum sese continue impellens in littora motu terras terit: & quoniã istud absq; sono non fiat tanq̃ sonans tibicina nuncupatus est: & ideo dictus præcursor: quia uehementiori impulsus motu sonus

in littus prænuncius est futuræ tempestatis certissimus. Eum habere phocarum greges ideo dictum est: quia phocæ ex anteriori parte speciem habeant uitulorum: & armentorum more pascũtur in terris turmatim. Pastorem autem Protheum dixere: eo q̧ harum phocarum abundãtissimum sit mare carpaticum: q̧ olim fuit sub ditione prothei. Nympharũ autem illi iuncta & obsequens corus nil aliud est (ut arbitror) q̃ multiplices aquarũ proprietates: seu accidentia continue aquis iuncta: eisq; agentibus: seu in eas impressio alia una sese cũ eis quasi obsequiosa imitantia. Vocatur insuper præter oceanũ nereus Neptunus & mare. Quæ nomina: quoniã nominibus aliorũ numinũ conueniũt: ubi de illis sermo fiet: cõuenientius exponemus Oceanus autem qđ illi proprium est: ut dicit Rabanus a græcis: & latinis ideo dicitur: eo q̧ in modũ circuli orbem ambiat. Item quia ut cælum purpureo colore nitet. Ego aũt a cianes: quod latine nigrum sonat denominatum puto: tantæ enim profunditatis est: ut nulla possint in eo transparentia apparere.

¶De Eurynomi Oceani filia. Cap. II.

EVrynomi Oceani fuit filia: ut asserit Homerus in Iliade dicens: Eurynomi filia retro fluentis oceani interpretatur fluctuationis: seu uentorum pastor. nã aquas maris semper fluctuat: ut uidemus & ideo ab exercitio aquarum denominata: & oceani dicta filia est: seu secundum alios: qui ex aquis oriri uentos uolunt: aqua uentos pascit: idest materiam præbet ex aqua: & creantur & uigent: & sic hæc rite dicitur filia oceani. Præterea ubi de hac Homerus loquitur inducit uulcanum loquentem Tethydi pro Achille arma poscenti: & ut se paratum ostẽdat: dicit q̧ cum a matre de cælo proiiceretur: quia claudus ab ipsa Eurynomi & Tethyde susceptus atq; nutritus est: ubi uult intelligamus ignem per humidum & spiritum ali: qui si deficiant ut extinguantur necesse est.

¶De Persa Oceani filia. Cap. III.

PErsa filia fuit Oceani: ut in Odyssea placet Homero: ubi dicit eam a Sole dilectam: eumq; ex eius concubitu Oetam Colchorum regem atq; Cyrcem suscepisse aiens. Soror sagacis oetæ. Ambo autem orti fuerunt a lucente mortalibus sole matreq; a persa: quã oceanus genuit filiam. Hanc autem Persam dicit Leontius ab Hesiodo Hecatem appellatam: quæ cum apud nos luna sonet: satis possumus Oetam apud suos clarissimum regem illud idem fecisse quod Saturnus egerat: qui Vranium patrem cælum nuncupari iussit: & Vestam matrem terram: ut nominibus egregiis originem ampliaret suam. Sic & Oetam patrem Solem & matrem Lunam: quæ ideo oceani filia dicta est: q̧ a littoralibus oceani fluctibus oriri uideatur: seu forsan ipsa Persa ab Oceano patri Oetæ uenerat: & ideo oceani filia dicta: uel imperium habuit penes oceanum.

¶De Aethra. iii. Oceani filia & coniuge Athlantis. Cap. IIII.

AEthra filia fuit Oceani: ut carmine confirmatur Ouidiũ asserentis eam ex Athlante Hyadem atq; sorores peperisse: dum ubi de fastis legitur. Hunc stirps oceani maturis nixibus æthra Edidit & nymphis & cætera.

¶De Pleyone. iiii. Oceani filia & Athlantis coniuge. Cap. V.

PLeyone filia fuit Oceani & coniunx Athlantis secundum Paulum: quod etiam firmat Ouidius in libro fastorum dum dicit. Hinc sata est pleyone cum stellifero Athlante Iungitur ut fama est pleyadesq; parit. & cætera. Pleyas enĩ idem est quod pluuia: quæ eo q̧ ex uaporibus humidis ex oceano in altum consurgentibus causetur: ideo filia oceani dicta est Vxor autem athlantis: eo q̧ huiusmodi uapores ex aquis consurgentibus: utplurimum circa culmen Athlantis: & aliorum montium uoluantur & insidant incolis pluuias prænotantes.

¶De Climene. v. oceani filia & matre Phaetontis. Cap. VI.

CLimene, ut Theodontio placet filia fuit oceani & tethyos: quæ cũ forma ualeret: soli placuisse uolunt: in cuius cõcubitũ ueniẽs ex ea phaetontẽ suscepit & sorores. Paulus aũt eã dicit fuisse Meropis ægyptii coniugẽ: & apud extremos ægyptios æthiopibus iperasse cũ uiro: & ex eo Acridanũ: q & phaeton dictus ẽ: & sorores cõcepisse. Leontius autẽ dicit eã filiam fuisse Minii & Eurinassæ: & ex Merope uiro peperisse Iphyclũ & Phylacẽ & Phaetontẽ cũ sororibus. Circa quas uarietates aduertendũ est q̧ inquantũ oceani dicitur filia & a sole dilecta: potest intelligi humiditas. nam Climenes interpræta᷑ humiditas. & sic oceani tanq̃ omnium humiditatum fontis merito dicetur filia quæ a sole dilig᷑. eo q̧ ut Tull. recitat ubi de naturis deorum: sol & astra reliqua de humiditate pascuntur: seu & melius eo q̧ solis calor in humiditate agens suscitat nebulas: quæ Phytonem conficiunt: ut ubi de Latona dictum est: & arbores etiam quasdam ex locis palustribus elicit: de quibus infra ubi de phaetonte & sororibus latius. Eam autẽ fuisse fœminam & Meropis coniugem si uelimus tũc eam nobilem aliquã in littore oceani dominam fuisse dicemus: & exinde filiationem huiusmodi consecutam: nec aufertur ob hoc quin Minii & Eurianassis in partibus forsam illis imperantibus fuerit filia. sed a loco tanquã a nobiliori parte denominata.

¶De Tritone. vi. Oceani filio. Cap. VII.

TRitonem Oceani & Tethydis filium dicit Theodontius Seruius autem eum Neptuni filium dicit & Salatiæ coniugis eiusdem. Pau. autem eum tritonam uocat: & fœminã asserit. Tandẽ seu masculus seu fœmina sit. omnes in hoc conueniunt: eum. s. esse seu Oceani seu Neptuni tibycinem. sed cum magis in Neptunum uideantur declinari: credo Neptunum & Oceanum unum & idem existimantes in testi. Ouidius trahunt dicentem: Nec maris ira manet: positoq; tricuspide telo. & infra Ceruleũ tritona uocat: concaq; sonanti Inspirare iubet: fluctusq; & flumina signo Iam reuocare dato & cætera. Et sic apparet tritonis officium & quod masculus sit: ut dicit theodon. Quod autem Oceani seu Neptuni sit filius

fatis in hoc ostenditur q ab eorum sonoro motu causetur. intellexerunt autem Theologi pro tritone ipsum æstuantis maris & in littora ferientis clamorem: cum Triton sonus secundum quosdam interpraetet. Alii uero bene uoluerunt tritonis maris sonum: sed non eum quem dum se ipsum in se frangit: sed illum tantũ quẽ facit littora percutiens: & ideo dixere Tritonem: quasi terram terens: & inde tam secundum primos q̃ secundum sequentes uoluere ex illo sono comprahendi futurum maris maiorem solito æstum: ut sono illo aduẽtante maiori cum impetu dominum suum ostendat tritoni: uti & tibycines imperatorum de proximo aduenture designant tibiarum cantu. Sane Pli. ubi de naturali historia uidetur arbitrari tritones nõ solum ficto nomine poetis deseruire: sed etiam ueros Oceani pisces existere dicens de eis sic: Tyberio principi nunciauit olisiponensium legatio ob id missa uisum auditumq; in quodam specu conca canentem tritonem qua nascitur forma. De hoc etiam Lucanus ait. Torrentem tritonis adit illesa paludem. Hanc ut fama deus quem toto littore pontus Audit uentosa perflantem murmura conca & cætera.

De Doride. vii. Oceani filia & Nerei coniuge. Cap. VIII.

Doris secundum Pau. & Theodon. filia fuit Oceani & thetydis & Nerei fratris sui cõiunx: atq; nimpharum mater: ut dicit Seruius. Huius Virgilius in buccolico carmine meminit dicẽs. Si tibi cum fluctus subter labere sicanos Doris amara suam non intermisceat undam. Hanc aliqui uolunt minus interpraetari: eo q aqua opportunissima mortalibus loco muneris a deo exhibita sit. Alii uero dicunt amaritudinem intelligi: & iccirco nereo marino deo nuptã: qa amara sit mare ut appareat uti uiro perpetuo iuncta cõiunx est sic: & aquæ marinæ amaritudo cõiugio stabili iuncta sit. Oceani aũt ideo filia dicta. qa ex aq̃ Oceani sole agẽte amaritudo nascat: quæ postea mari miscet mediterraneo in quo Nereus dictus ẽ.

De Protheo sene. viii. Oceani filio q genuit Melãthodẽ & Idotheã. Cap. IX.

Protheus marinus deus & insignis ut aiunt uates ut Theodon. placet filius fuit Oceani & tethydis. q autem uates fuerit post Homerum in Odyssea testatur Virgilius in georgi. dicens. Est in carpatio neptunni gurgite uates Ceruleus protheus: magnum qui piscibus æquor: Et iuncto bipedum curru metitur equorum. & Paulo infra. Nouit namq; omnia uates. Quæ sint quæ fuerit: quæ mox uentura trahantur. Quippe ita neptuno uisum est: immania cuius Armenta & turpes pascit sub gurgite phocas & cætera. Hunc ait Homerus a Menelao ab excidio Troiæ redeunte & percontante: quidnam de sociis perditis contigisset: ui coactum ad uaticinium reddendum. Sic & Virgilius dicit ab Aristeo de restauratione apum exquirente. Verum Menelaum docuit Idothea filia prothei: ubi a Climene matre istructus fuit de agendis Aristeus. Et ut Homerus dicit eum ante responsum uarias dum cogitur sumere formas: ut dimittatur. sic & Virgilius. Fit enim subito sus horridus: atraq; tygris. Squamosusq; draco & fulua ceruice leæna. Aut Acrem flammæ sonitũ dabit atq; ita uinclis Excidet: aut in aquas tenues dimissus abibit. Hũc Theodontius originẽ ex pallene insula seu monte fuisse dicit: & apud ægyptios regnasse: eiq; Helenam adhuc uirginem a Theseo raptam & commendatam: atq; ad eum tempestate impulsum post excidium Troianorum Menelaum cum eadem Helena diuertisse. Senem atq; circumspectum uirum & rerum experientia doctissimũ: & eo q animaduersione sua nedum præsentia nosceret: & integram præteritorum haberet memoriã: sed per coniecturas etiam transactorum nõnunquã: ut sæpe faciunt sapientes: de futuris prædicebat euentũ: & hinc fabulæ locum datum: q uates fuerit protheus arbitrantur. Formas uero: quas eum sumere consuetũ aiunt: & abiicere eas existimo passiones: quibus anguntur homines eius rei similitudinem gerentes: cui possunt merito similari. Quæ passiones ut amoueantur ab eo: cui consiliũ poscimus: si recte uelit præstare consilium necesse est ut tranquillus remaneat animus ad interrogata. Potest insuper hæc fictio aliter aperiri: protheum scilicet accipi loco diuinationis hydromanticæ: & tunc quod oceani Tethydisq; sit filius: poterit non inconuenienter exponi: cum talis diuinatio fiat in aqua: ut ipsum sonat nomen hydromantia: ab hidros quod est aqua & mantia diuinatio: & omnis aqua ex oceano & Tethyde est. Quod autem uarias sumat formas eo potest dici: quia sit sacrilegium istud circa flumina: quæ sui cursus murmure plurimas imitant formas. Seu forsan in hac operatione ad habendum quod quæritur est de necessitate aquas moueri: quo in motu & murmur aliquod aditur & uariæ uidentur formæ: quibus in quietem positis uaticinium sumitur. Quod autem pastorem Neptuni seu oceani dicunt: causa supra dicta est ubi de oceano. Currũ illi attribuunt ad designandas aquarum illius maris circũuolutiones. Quod autem ab equis bipedibus trahatur: ideo dictum est: quia mare illud abundat phocis: quibus & pedes & caput & totum fere corpus ab umbelico supra est instar uituli deorsum uero pisces sunt: & sic cum tantum duo sint illi pedes bipedes equos uocant.

De Melanthone filia Prothei. Cap. X.

Melantho ut theodontius asserit: filia fuit prothei senis: cui cõsuetudo fuit positis uestibus delphines inequitans uagari per maria patris. Quæ cum formosa esset: in gratiam uenit Neptuni: qui in delphinem mutatus illi applaudens eam in consensum sui traxit: & trãsportatam etiam uiolauit. Asserit Barlaam rei huius ueritatem fuisse puellam hanc in gratiam suam allexisse delphinẽ: & eam totam nõnunq̃ dorso eius insidere: atq; ab eo per mare deferri: & demum ad locum ubi conscenderet referri: ad ultimum tamen quacunq; ex causa factum sit: eam in mari necatam. Miraberis forsan serenissime rex fœminam a Delphine illesam ferri: quod ne fabulosum putes: de quibusdã libet apponere. Legimus enĩ Plinio grauissimo uiro scribente in aphrico littore apud hypponem diaritum delphinem fuisse ex hominũ manu cibum sumentem seq; tractandum manibus præbente & nantibus alludentem: atq; conscendentes portantem: & a flauiano proconsule Aphrycæ unctum unguentis: odore quorũ nouitate sopitũ aliquãdiu more exanimis fluctuatũ: ac deinde expergefactũ quasi iniuriã passum per menses aliquos secessisse: quiñ demũ

rediisset:& fere omnis prouincia ad hoc miraculũ spectura concurreret ab Hypponensibus uenientiũ amicorum sumptibus grauatis occisus est. Praeterea & Alexandri macedonis aeuo fuit in littore asiae puer adeo a delphine uno dilectus:ut eo discedente cum sequeretur in littus:& in arenam usq; inuectus expirauit. Similiter ut scribit Iaso egesidemus:puerum hermem nomine Delphinem super maria equitatem:quem cum repentina procella fluctibus exanimasset:a Delphine mortuus in littus reductus est: qui cum liquido se mortis pueri causam fuisse fateretur: non in maria retrocessit:sed in littore expirauit. Quid multa dicam? nõ est nouum neq; inusitatum delphinos cum hominibus amicitias habuisse. Sed redeuntes unde diuertimus. Sũt qui dicant q̃ Melantho albedo interpraetetur:quae ex assidua maris fluctuatione oritur: & supra delphines piscesq; alios fertur:& a Neptuno.idest a mari uiolatur quod ingurgitatur:& denuo restauratur. Ego autem unde hoc ab his sumptum sit nescio:cum sciam melan graecae nigrum sonare latine.

De Idothea Prothei filia. Cap. XI.

IDothea Prothei senis fuit filia:ut in Odyssea testatur Homerus dicens Prothei fortis filia marini senis idothea. Huic enim maxime animum promoui.& Paulo isra ubi eam de protheo patre suo loquentem Menelao regi introducit atq; dicentem. Immortalis protheus aegyptius: qui maris totius profunditates scit Neptuni famulus. Hunc autem meum fantur patrem esse:atq; genuisse me. Hanc dicit Homerus obuiasse Menelao in insula Pharos:quae in conspectu aegyptiae Alexandriae est: in qua uentorum contrarietate inuitus detinebatur:& ei consilium primo dedisse:ut ad Protheum accederet:& q̃d agere deberet ostendisse. demum eum sub choriis phocarum in antro Prothei cum tribus sociis abscondisse. Idothea:ut quidam uolunt:formosa interpraetatur dea:per quã maris tranquillitatem intelligi uolunt.ea.n. tranquillitate factum est ut posset Menelaus accedere ad Protheum.

De Corusice Oceani filia.ix. Cap. XII.

COrusices:ut Ciceroni placet fuit filia Oceani:quã ipse asserit ab Archadibus Chorion nominari; Affirmans praeterea eam placuisse Ioui:& Iouem ex ipsa suscepisse mineruam: eam scilicet quae quadrigarum fuit inuentrix. Cur autem oceani dicatur filia q̃ nõnunq̃ de aliis dictum est respon deri potest;nobilem scilicet fuisse mulierem natam circa littora oceani. Seu uelimus: q̃ etiã possibile est: Oceanũ hominem insignem fuisse ob aliquã Oceani similitudinem sic nuncupatum.

De Nereo.x. Oceani filio.hic genuit nymphas:quae multae sunt:uerum quoniam nisi de quattuor fit singularis mentio.earum tantum nomina apponam.genuit ergo Cymodocẽ: Thetym minorem: Galatheam:& Arethusam & alias. Cap. XIII.

NEreum marinũ deũ Oceani & maioris Thethyos filiũ prisci gentiliũ uoluere theologi: eiq; Dorim sororẽ suã iunxere cõiugio:ex qua uolũt nympharum agmẽ suscepisse. Is.n. aqua est: uulgo enim graecae Neros aqua dr̃. Oceani & Thetydis filius:eo q̃ omnis aqua progrediat̃ ex illo. Quod autẽ alio noĩe uocet̃: ab illo põt esse causa: qa sinus sit maris:& sic est:nõ eo aeuo factus:quo Oceanus factus est. Refert.n. Pomponius mella Herculis opus fuisse abilam mauritaniae promõtoriũ a Calpe Hispaniae monte olim separatũ cũ perpetuo essent iugo coniuncti:& tunc medias in terras oceanũ intrasse: & sic oceanus mediterraneus factus noua potuit quaesisse noĩa. Introductus autem Nereus cũ Doride coniuge.i.aquarum amaritudine multas apud nos genuit nymphas:idest humiditates:quae forsan ante non erant.

De Nymphis in generali. Cap. XIIII.

NYmphae generale nomen est quarũcunq; humiditatũ:quod ideo dico:quia humiditates secũdũ diuersitatem rerum:quibus deseruiunt nomina diuersa accipiunt: ut in sequentibus apparebit: Hae ut dictũ est: Nerei & Doridis filiae dictae sunt:eo q̃ a mari omnis deriuetur humiditas. harũ q̃dem aliae sũt marinae:& appellant̃ nereides a Nereo patre. Ex his Home. in iliade noiat.xxxiii. quas ad concessam Thetydem ob mortem Achillis filii sui cõuenisse dicit:quarum haec sũt noĩa: Glaucis: Thalia: Cymodoci: Nisea: Spio: Thoi: Cymothoi: Acthei: Liminoria: Meliti: Iera: Amphitoi: Agaui: Doto: Protos Pherusa: Dinameni: Doxa: meni: Amphinomi: Gallianira: Doris: Panopi: Galathia: Nimertis: Apsedis: Callianassa: Climeni: Ianira: Dyanassa: Mera: Orythia: & Amathia. Praeterea & alias superesse dicit. Harum si q̃s haberet significata noĩum: credo aduerteret facile eas proprietates aquarum maris: & accidentia circa eas demonstrari. Sunt & aliae quae dicunt̃ fluminũ & hae uocantur nayades:eo q̃ nays interpraetetur fluctus uel cõmotio.& ideo nayades dictae quia fluant flumina & in motu continuo sint. Ex his Virg. in geor.xviii. noiat uidelicet Climes: Drimo: Xanto: Logea: Philedoce: Nisea: Espio: Thalia: Cymodoce: Cydippe: Licoras: Clio: Berece: Ephyre: Opis: Deiopea: Arethusa: & Achao. Quas ego existimo fluuiorum uarias designare pprietates. Nec obstat his imixtas esse: uel aliis aliquas ex noiatis inter nereidas: cũ debeamus credere nõnullis proprietatibus mare & flumina conuenire. Sunt & aliae quae dicuntur fontium:& eae appellantur napeae: quasi napteae, idest aquarum fomites. Nam napta apud persas fomes est.& si non sit aquarũ transumptiue aliquando uocabula apponuntur. Sunt enim fontes fluuiorum continuũ nutrimentũ. Ex his enim numerantur nouem: q̃bus Castalius fons dicatus est. quarum nomina non apponam: quoniã musae uocant̃.& de eis alibi fit sermo prolixior. Sunt & aliae quas nemorum dicunt:& hae driades uocitantur:eo q̃ dryas arbor sit seu quercus. Ex his Claudianus ubi de laudibus Stilliconis septem nominat: has s. Leontadome: Neuopene: Thero: Bitomarthis: Lycaste Agaperte: Opis. Quas ego non dubitem: q̃n arborum proprietates in generali interpraetatae describant. Sunt & aliae quas arborum dixere: easq; Amadryades uocauere: quas in speciali arbores: non in generali nemora amantes. Aliae uero sunt montium: quas dixere Oreades. nam Oron graecae latine mons dicit̃. Sic etiã & aliae hymnides appellantur: ut placet Theodõtio: quas dixit pratorum atq; florũ nymphas existere. Has autem omnes

aliquando mori & deficere dicit Ariſtoteles: Sicut panes faciunt fauniq;. Sane Pli. in lib. naturalis hiſtoriæ nereydas non ſimpliciter aquas ſeu aquarum proprietates eſſe conſentit dicens. Et nereidum falſa opinio nõ eſt ſquámis modo hiſpido corpore etiam: in quo humanam effigiem habẽt. Namq; hæc in eodem littore. ſ. Oliſiponenſiũ ſpectata eſt: cuius morientis etiam cantum triſtem Accolæ audiuere longe. & Diuo auguſto legatus Galliæ complures in littore apparere exanimes nereydas ſcripſit. Hæc Pli. Ad quam opinionẽ fortius roborandam ſubdit & ipſe Pli. Auctores habeo in equeſtri ordine ſplendẽtes uiſum ab eis in Gaditano Oceano: Marinum hominem toto corpore abſoluta aſcẽdere ſimilitudine nauigia nocturnis temporibus: ſtatimq; degrauari: quas inſederit partes & ſi diutius permaneat etiam mergi. Tyberio principe contra littus inſularũ lugdonenſis prouincie trecentas amplius beluas reciprocans deſtituit Oceanus miræ uarietatis & magnitudinis: nec pauciores in ſanctonum littore: interq; reliquas elephantos & arietes candore tantum cornibus aſſimilatis: nereydas uero multas. Hæc Pli. Quod & ſi claro homini atq; erudito plurimũ credi poſſit: non ſic propterea deliris mulierculis & agreſtibus ignaris aſſerentibus abſq; rubore uultus ſe ex fontibus formoſiſſimas mulieres: quas ipſæ lammias uocant prodeuntes uidiſſe. Sũt præterea: ne nos nimis arctemur a ſignificato uocabuli: & aliæ nymphæ: ut ſæpiſſime uocauere poetæ: utputa Cyrces: Caliſto: Climenes: & aliæ huiuſmodi multæ: quæ ueræ fuere mulieres: pro quibus nulla ſuperior fictio intelligenda eſt: quinimo tales ſeu pro talibus accipiendæ & intelligendæ ſunt puellæ uirgines atq; nobiles: & thalamorum colẽtes umbras: ideo nymphæ dictæ: quia ex fleumatica complexione: qua uigẽt: tanquã humentes molles & delicatæ ſunt: & tenellæ & in eas tanquam in res aqueas facile omnis poteſt impreſſio. Agreſtes autem fœminæ utplurimum exhauſto laboribus: atq; feruore ſolis humido hiſpidæ ſunt: & duræ cutis: & ideo nympharum nomen merito ꝑdidere. Et hoc in generali de nymphis dictum eſt.

℃De Cymodoce filia Nerei. Cap. XV.

Cymodoce nympha ex filiabus Nerei una eſt: quã dicit Seruius curſus fluctuum interpretari.

℃De Tethyde minore Nerei filia & matre Achillis. Cap. XVI.

Tethys minor nympharũ una fuit de qua dicit Ouid. ꝙ cũ cõſuluiſſet Protheũ de ſucceſſibus ſuis: ſic illi fuiſſe reſpõſum. ꝓtheus dea dixerit unde Cõcipe. mater eris iuuenis: q ſordibus armis Acta pr̃is uincet: maiorq; uocabiť illo: Tandẽ cũ eſſet ſpecioſiſſima uirgo a Ioue dilecta eſt: qui tamẽ a reſponſo territus: ne forſan ex eo ipſa cõciperet filiũ: qui illũ regno pelleret abſtinuit. Ipſa aũt pelleo filio Aeaci regis nupſit: & ex eo cõcepit & peperit Achillẽ filiũ: quẽ Chironi cẽtauro nutriendũ tradidit: eiq; exiſtẽti in troiano bello cũ arma ꝑdidiſſet in morte Patrocli amici ſui a Vulcano noua ĩpetrauit. Cuius fabulæ & potiſſime reſpõſi Prothei euidẽs fortitudo Achillis cãm dedit: cum poſt factũ uaticiniũ adinuentum ſit. Hanc dicit Leontius Chironis fuiſſe filiã: & Tethyos inſulæ cultricem: nec tantũ ob habitatã inſulã maris filiã habitã: & Tethydẽ appellatã: quantũ a moribus filii: eo ꝙ furioſus & impius more maris fuerit: & ideo Tethys. i. furentis dictus eſt filius: & ĩde nomẽ ipſa ſortita eſt poſt filii furiã: cũ aliud haberet ante.

℃De Galathea Nerei filia. Cap. XVII.

Galathea ex nymphis una Nerei filia fuit: ut paucis carminibus oſtendit Ouidius in pſona eius dicens. At mihi cui pater Nereus: quã cerula doris Enixa eſt &c. Ex q̃ talis extat fabula. Acis pulcherrimus adoleſcens ſiculus a Galathea dilectus ẽ: cũ illã ſũme diligeret Polyphemus cyclops: q cũ nõ diligereť: & Aci die una Galatheæ iunctũ cerneret: iratus illũ ſaxo illiſit: atq; occidit: quẽ Galathea in fluuiũ ſiculũ trãſformauit. Cuius fabulæ allegoria talis eſſe põt. Galathea dea albedinis eſt: p quã albedinẽ undarũ ſeſe frangentiũ ĩtelligo. Acim aũt amat. i. fluuiũ ſuſcipit: qa flumina oia in mare uoluunť. Theodontius aũt dicit ſub hac fictione hiſtoriã latitare aſſerens. Polyphemũ ĩmanẽ fuiſſe Siciliæ tyrannũ: & cũ Galatheã ſingularis pulchritudinis puellã amaret: eãq; per uim oſtupraſſet: cõtigit ut aduerteret hanc cũ Aci ſiculo adoleſcente miſceri: quã ob cãm indignatus iuuenẽ iuſſit occidi: & in fluuiũ deiici: cuius nomẽ fluuio poſtea datum ab incolis eſt. Galatheæ autem amore non permittente nil egit.

℃De Arethuſa Nerei filia. Cap. XVIII.

Arethuſas fuiſſe duas cõperi: quarũ altera Nerei & Doris fuit filia: de qua talis ferť fabula. Dicunt enim hãc elidis fuiſſe nymphã: & Dianæ comitẽ: quã cũ feſſam & ueſtimẽtis nudã: ac ſe in alpheis undis lauantẽ Alpheus elidis fluuius uidiſſet cõfeſtim deſiderio ſui captus illã tenere uoluit: uerũ ipſa territa cœpit fugã: & cũ ſequereť eã fluuius: nec iam ſibi uidereť poſſe euadere: orauit Dianã dominã ſuã: ut illi opẽ ferret: quæ illã nube texit: quã cũ circuiret fluuius: Arethuſa timore ſudans in fontẽ uerſa eſt. Cuius undis cũ ſuas miſcere conareť Alpheus: ipſa a terra abſorta eſt: & in orthigiã uſq; inſulã delata: & ĩde in Siciliã: uſq; quo etiã Alpheũ eam ſecutũ dicũt. In qua fabula monſtrũ deſignať apparens. Nã certũ eſt alpheũ elidis fluuiũ eſſe: & apud ſyracuſas Siciliæ habere exitũ: qđ ꝓbare uideť Seneca philoſophus ubi de quæſtionibus naturalibus ſic dicẽs. Quidam fontes certo tp̃e purgamẽta eiectãt: ut arethuſa in Sicilia quinta quoq; æſtate q olympia; inde opinio eſt alpheon ex achaia eouſq; penetrare: & agere ſub mare curſum nec anteq̃ in ſyracuſano littore emergere: ideoq; his diebus quibus olympia ſunt uictimarum ſtercus ſecundo traditũ flumini illic redũdare. hæc Seneca. Ab hoc igiť euẽtu fabulæ locus adinuẽtus eſt. Ouidius tamẽ agit carmine ſuo: ut maius uideať miraculũ: dum dicit in eodem arethuſa. Pars ego nympharũ: quæ ſunt in achaide dixit. Vna fui &c. Verũ hãc: & ſi abſorptã a terra oſtendat: nõ in Siciliã ueniſſe dicit: ſed in orthigiã inſulam erupiſſe. qualiter aũt poſtea in Siciliã uenerit nõ habeť: ſed qualitercũq; fuerit: uel uenerit hæc eadẽ uideť eſſe: quæ ſe fateť in elide ab alpheo dilectã. Et ſic per ſubterraneos meatus in Siciliã deueniſſe: ut etiã teſtari uidetur Virgilius illi dicens. Sic tibi cum fluctus ſubterlabere ſicanos. Doris amara ſuam non interm-

sceat undã. Et sic fons & inde fluuius ex elide in Siciliã uenit:& ob ĩsecutionẽ fluminis amor fluminis in fontem p̄sumptus est. Altera uero arethusa in Ithaca insula fons est: de qua sic dicit Homerus. Penes coraci petrã ac fontẽ arethusam: Leontius uero ex hac arethusa refert: quẽdã fuisse in Ithaca uenatorẽ: cui corax nomen: qui furore impulsus ex petra quadã præcipitẽ se dedit in mare:& ob id petra illa ab eo corax denoiata ẽ: mater aũt eius: cui arethusa nomẽ: hoc uidens dolore percita in uicinũ petræ fontẽ se p̄iiciẽs enecta est:& sic de se nomen fonti dedit:& sic sunt duo fontes arethusa uocati. Solinus autem ubi de mirabilibus mundi tertiũ addit asserens apud thebas fontem esse: cui etiã arethusa nomẽ: sed apud quas thebas non dicit.

De Acheloo flumine Oceani. xi. filio: qui genuit Syrenas. Cap. XIX.

Achelous fluuius: ut dicit Paulus: filius fuit Oceani & terræ. Seruius dicit eius matrem esse Thetydem: Theodontius eum solis & terræ filiũ uocat. Homerus in Iliade non tantũ Acheloum: sed oẽs fluuios dicit Oceani filios sic aiens. Neq; p̄fundissimi magna potentia oceani: a quo oẽs fluuii & totũ mare:& oẽs putei longe fluunt. Terrã aũt fluuiorum matrẽ esse per Virgilii carmẽ in geor. cõp̄rehendi põt: dũ dicit. Iãq; demũ miris genitricis & humida regna speluncisq; lacus clausos lucosq; sonãtes Ibat:& ingenti motu stupefactus aquarum. Oĩa sub magna labentia flumina terra Spectabat &c. Cũ ergo in uẽtre terræ ante ortũ consistant flumina:& eius ex uentre effluant bene terra mater dr̃ fluuiorum. Quod aũt dicebat Theodontius rõne nõ caret. Volunt enĩ physici a tractu solis nõnullas aquas in terræ cauernas deduci per humiditatẽ uaporum solis calorẽ sequentiũ: qui in frigidis terræ uisceribus euaporantes in aquã uertunt̃: quæ per occultos meatus in sup̄ficiẽ ueniẽs erũpit in fontẽ:& quãdoq; fluuiũ conficit. Quod aũt de origine huius dictũ est: de reliq̃s etiã intelligat̃ necesse est: ne oporteat replicare quotiẽs de flumine aliquo sermo fieret. Is aũt fluuius ut ait Ouidius: gemino cornu olim erat insignis tandem ob petitam Deianirã Cœnei regis calidoniæ filiã in cõiugiũ Herculi desponsatã: cũ eo in certamen deuenit:& cũ sese in uarias transformasset figuras ad ultimũ uictus & spe cõiugii:& uno cornu priuatus est. Primũq; præterea Lactan. & Seruius dicunt hũc fuisse: qui uinũ poculis miscuerit: qđ etiã testat̃ Virg. Poculaq; inuentis acheloia miscuit uuis. Eũq; syrenarũ patrem esse uoluerũt. Quid per hoc sentiendũ sit exq̃rentes sciendũ acheloum fluuiũ e pyndo monte fluere: ut scribit Plinius:& ut Vibius sequester de fluminibus asserit: primus fuit: qui terrã erupit:& ut idem Plini. ait: acarnaniã ab ætholia diuidit:& per fines pebiorum effluens in maliacũ sinũ effundit̃ hostio obiectas habẽs insulas thynnidas: ex q̃bus assiduo terræ inuectu cõtinenti quasdã iunxit. Certamẽ tamẽ eius & Herculis cessit: ubi eiusdẽ labores in sequẽtibus scribemus: ut dabit̃ exponemus. Vinũ aũt poculis miscuisse: nil aliud ĩtellexisse ueteres puto: nisi quia primo pedes eum in græcia uineæ plantatæ sunt: quæ in usu ante non erant:& sic ex eo loco primo uinum propinatum est. de syrenis aũt dicetur in proximo.

De Syrenis filiabus Acheloi. Cap. XX.

Syrenas tres fuisse Seruius & Fulgentius asserũt:& acheloi atq; caliopis musæ filias: cantantesq; dicunt alterã uoce: alterã cytharã:& tibiis tertiã. Leontius uero illas dicit fuisse quattuor sic nũcupatas. Aglaosi: Telcipoi: Pisno:& Iligi. easq; filias acheloi & Terpsicores musæ: quartã tympano canere sup̄addẽs. Has dicit Ouidius socias fuisse proserpinæ: eãq; raptã diu quæsisse: quã cũ non reperissent in marina mõstra fuisse conuersas: ora uirginũ habẽtia:& corpus ad umbelicũ usq; fœmineũ: abinde infra pisces existentia: quos alatos Albericus dicit:& eis galinaceos pedes addit:& retenta modulatiõis doctrina: qua ante mutationẽ utebant̃: dulcissimã canunt melodiã. Eas præterea dicit Seruius iuxta pelorũ Siciliæ promontoriũ primo: deinde ad capreã insulã secessisse. Plinius uero dicit Neapolim calchidiensiũ:& ipsam Parthenopẽ a tumulo syrenis appellatã:& sic iam q̃nq; syrenas habemus. Deinde paulo post dicit idem Pli. nuceria Surentũ cũ promontorio Mineruæ syrenũ quendã &c. Aristoteles autem ubi de mirabiliũ auditu dicit. In extremo Italiæ ubi pelorus scissus ab apennino iter tyrrheno mari in adriacũ p̄bet. syrenicas aũt insulas residere eisdẽ ibidẽ sacrũ cõsistere tẽplũ: in quo plurimũ ab ĩdigenis sacrificiis honorant̃: q̃ cum tres sint nõ absurdũ est noium meminisse. Vna ex eis igit̃ Parthenopeia appellat̃: secũda leucosia: tertia ligia nuncupat̃. Hæc ille. Has aũt ĩsup aiũt sui cãtus dulcedine nautas ĩ somnũ trahere: sopitos mergere: mersos ultimo deuorare: q̃obrẽ ĩ pratis iter occisorum ossa illas pĩgebãt ueteres:& nõnulli mortuas dicũt dolore: q̄ a se Vlyssem prætereuntẽ trahere nequerunt: ut in Odyssea describit Home. hæc de illis legisse memini: in quibus quid fingentes senserit aduertendũ est. Palesactus ante alios in libro incredibiliũ scribit has meretrices fuisse solitas decipere nauigantes. Et Leontius asserit uetustissima haberi fama apud Etholos prima græcorum fuisse meretricia:& tantum Lenocinio facũ de ualuisse: ut fere omnem Achaiam in suam uertissent prædam:& ex hoc arbitrari fabulæ originis syrenarum locũ fuisse concessum:& sic ille Etholiæ fluuius pr̃ est dictus: eo q̄ eũ penes prima sua scælesta cepere seruitia:& ut ĩtelligamus per labentẽ fluuiũ patrẽ lasciuiã effluentẽ cõcupiscentiã meretricũ: q̃bus ob blandã fere oĩum facundiã caliope. i. bona sonoritas mater ascribitur. Demũ prima uocatur Parthenopeia a partheno: qđ est uirgo: cõsueuere quidem meretrices doctæ uolẽtes exteros irretire uirginũ seu pudicarum matronarum mores fingere: oculos. s. in terram deiicere: uerba pauca facere: erubescere: tactum fugere: petulcis etiam gesticulationibus ludere:& huiusmodi: ut ex his arbitrentur insipidi hostem honestatis hospitem esse:& incognitum appetant: qđ erat cognitũ fugiendũ. Secunda dicitur leucosia: a leucos: qđ est album. Ex quo sumendum reor oris formositatẽ:& corporis decentiã atq; uestiũ:& ornamẽtorum splendidã apparentiã: q̃bus comptæ incedunt illecebres. Nam si desint ista: cũ ab ignaris per exteriora iudicentur intrinseca: non facile deueniet ad intentũ: cum de sui natura turpes uilipendant̃ & pauperes. Tertia dicitur ligia ab iligi: qđ est circulus: seu gyrum: ex quo insipientis captiuitas assumẽda: quæ adeo irretitos tenet astrictos: ut etiam si nouerint scælestissimas esse: quas amant nequeant uolentes uincla dissoluere. Harũ

autem cantus uoce: fidibus & tibiis quid aliud putandi sunt: nisi melliflua uerba: gemitus: blanditiæ: risusq; lasciui: & petulantiæ: quibus carcerati nautæ. i. exterriti trahuntur in somnum a talibus. i. in sui obliuionem seipsos spe stolida decipientes donec his ligurienfibus mercimonia omnia: facultates & nauigia dederint: & sic demersi non in mare: sed in sterquilinio obscœnæ libidinis deuorentur ab his marinis: imo infernalibus monstris: quæ eis nudatis atq; repulsis. in pratis: idest in deliciis ossibus miserorú. i. exinanitis memoriis nudatorum insident: seu eosdem infami seruitute premunt. Ab umbilico autem infra ideo pisces esse dixere: ut cognoscamus ad decorem eo usq; uirgineú corpus. i. pulchrum atq; decens mulieribus esse concessum: ut appareat homo. in umblico aút omnem libidinosam mulierú concupiscentiam esse credút: cui soli qđ corpori deorsum restat deseruit: ex quo nõ absurde piscibus similantur: qui animalia sunt lubrica & facile in aqs huc illuc discurrentia: sic & meretrices cernimus in coitú discurrere uariorú: quod per alas etiam designat. Eas autem habere gallinaccos pedes ideo uoluere: quia prodige & inconsiderate credentium eis dispergant substantias. Socias autem has fuisse proserpinæ ideo fictum puto: quia Proserpina sicula abúdátia rerum sumenda sit: ex q̃ ut plurimú libidinis pruritus subsequitur & ciborum ociorumq; diuitiæ ministrantur: Hæc autem dum subtrahitur: ut fit remanente ob consuetudinem appetitu: dum perquiritur nec inuenitur: & ob penuriam appetitus acuitur fit ut a multis in lupanar usq; quæratur. Dicunt insuper has incolere insulas & littoralia loca: quod ideo dictum est: qa sic fit. Nequeunt enim huiusmodi fœminæ ubi cognitæ sunt aucupiú facere: & ideo hæ ex proposito incolunt loca: ad q̃ crebro forenses aduenniant: ut illos possint incognitæ laqueare. De his qdé syrenis deo plenus Isaias dicit. Syrenæ & demonia saltabát i Babylõia: qđ forsan æuo nõo i noua Babylone cõtigisse uidimus. Sút aút syrenæ dictæ a syron: qđ est tractus. trahút. n. ut p̃monstratú est.

C De Inacho fluuio. xii. filio oceani qui genuit Ioné: Phoroneú: & Phlegeum. Cap. XXI.

INachus achaiæ grandis est fluuius irrigans. ut ait Pomponius: argolicos cápos. Hic ut cæteri oceani & terræ dicitur filius: pro quo sentiatur uolunt ueteres de Inacho rege sycioniorum: a quo denominatus est: qui ut Eusebius ait: regnauit: regnante apud assyrios Balameo seu Xerxe circa annos mundi. iii. M. ccc. xlvii. qua tempestate Iacob natus est.

C De Ione Inachi filia & matre Epaphi. Cap. XXII.

IO: ut dicit Ouidius: filia fuit Inachi: ex qua talem recitat fabulam. q cum esset formosissima uirgo a Ioue dilecta é: qui illá a paternis undis redeunté atq; iam fugienté: orantemq; tenebris superinductis detinuit: & oppressit: & cú iuno ex alto uidisset tenebras suspicata descédit in terras: & tenebras soluit: qđ iuppiter uidens: ne pateret crimé: puellá transformauit in uaccam: eamq; laudáti atq; deposcéti iunoni ægre dono concessit: quæ ilico Argo filio Aristidis: cui cétú erant oculi bini & bini dormiétes uicissim: seruandá tradidit: cui cõpatiens iuppiter misit Mercuriú ut illá custodia liberaret: q pastoris sumpta forma argo iúctus é: cui dú redderet fistulæ rationé: eú tetigit caduceo & i profundissimú somnum omnes una oculos eius astrinxit: & ide dormiété gladio iteremit: qđ uidens iuno Argi oculos sumens illos caudæ pauonis auis suæ apposuit: & uaccæ imisit oestrú: quo infestata cursum rapuit: & peragratis locis plurimis nõ ante destitit: q̃ ad ægyptios pueniret: ubi qeuit: & p̃ce iouis a iunone eidé forma pristina restituta é: & ut uolút plurimi: ioui pepit Epaphú: misitq; Api nepoti suo: & ex ione ab ægyptiis isis dicta é. Cuius fabulæ duplicé esse sensum puto: naturalé. s. & historiographum: quorum talem naturalem existimo: ut hic iuxta Macrobi sentétiam pro sole Iuppiter accipiédus sit: q sol inachi fluuii filiá amat. i. humani seminis uitalem humiditatem ut in eam agat: fiatq; quod ait Aristoteles. homo hominé generat & sol: quam quidem humiditatem inachi iuxta fictionem filiam: tunc tenebris circundat: cum in utero matris suo opere conceptum fœtum auget: & conseruat: quas quidem tenebras tunc iuno. i. luna: ad quá spectat meatus ampliare corporú resoluit: cum inuocata more ueteri: eo q dea parturientium haberetur illum iam maturum deducit in lucé quem iam sol in uaccam transformauerat: idest ex humiditate humani seminis concreta animal fecerat: & ideo in uaccam transformatus dicitur homo: quia uti uacca laboriosum & fructuosum sic & animal sic & homo: qui quidem uti ad uolatum auis: sic & ipse nascitur ad laborem: quorum autem fructuosus sit labor deus ipse cognouit. Demum hic iam natus argo seruádus commitur: idest rationi: cui profecto multa sunt lumina semper & in salutem nostram uigilantia. Sane Mercurius: idest blande carnis astutia. caduceo: idest suasionibus pessimis: in somnum rationem deducit: atq; interimit: eaq; superata atq; deiecta Iuno: idest regnorum præeminentiarum: atq; diuitiarum concupiscentia. uaccæ: idest humáo appetiui summittit oestrú: idest sollicitudinis acquirendi stimulum. Hinc miseri cursum rapimus: uagamur & circumagimur fluctuátes quietem eis in rebus quærentes: in quibus ne dum sit quies: sed continuus labor inest talis ut anxios nos ad ultimum deducat in ægyptum: idest in tenebras exteriores ubi fletus & stridor dentium. & ni nobis diuino munere suffragium præstetur: Isis efficimur: idest terra. sic enim isis interpretatur & a cunctis tanquam res uilis atq; deiecta calcamur. Et hæc quantum ad naturalem & mysticum sensum dicta sint. Ad hystorialem autem uidentur sufficere quæ supra de Iside Promethei filia dicta sunt: si hanc potius q̃ illam ægyptiam isidem esse uelimus. Theodontius uero & Leontius aptissime negant Ionem hanc in Aegyptum transfretasse: aut unquam Isis habuisse nomé: quinimmo dicit alter eorum eam apud Ionas regnasse: eosq; de suo nomine nuncupasse. Quibus & si multum Ouidii obstet auctoritas: multum tamen fidei affert inconuenientia temporum. Eusebio enim teste in libro temporum Inachus apud argos regnauit circa annos mundi. iii. Mil. ccc. xlvii. eumq; annis quinquaginta regnasse dicit Eusebius idem: infra quod tempus Ionem natam necesse est. Potuit hac tempestate iouem ætheris filium esse: ex quo & Nyobe Phoronei filia natum Apin non Epaphú. Reliqui uero ioues diu fuere post istum: ex quibus secundus isidi Promethei filiæ contemporaneus est. Ná

regnante argiuis Phorbante Isis ipsa Promethei filia floruit ætate:& eadem tempestate cõstat Argũ fuisse cũctacernẽtem. Inde idem Esebius in codẽ libro anno mũdi.iii.M.dc.xlvii.regnãte Cecrope athenis dicit Ionẽ Inachi fuisse filiã:eidẽq; Iouẽ imixtũ:& eã anno Cecropis.xlüi.in ægyptũ transfretasse. Subsequenter adhuc Eusebius in codẽ libro dicit anno mũdi.iii.M.dc.xxix.Danaũ argiuo℞ regẽ fuisse:& eius filiã Hypmestrã eãdẽ Isidem seu Ionẽ esse.Postremo in eodẽ uolumine asserit anno mundi.iii.M.dcc.lxxxiii.regnante Lynceo argis:& athenis pandione Hypermestrã:quã Isidẽ uocauere:fuisse.Quod q̃dẽ tẽpus satis competit Iqui cretẽsi:qui Iuppiter tertius fuit.Quibus tã diuersis historiographorũ opinionibus fere stupefactus:quid teneã de hac Iside nescio.Hoc tamen scio:quia temporis cõformitas Isidis Promethei cũ Ione:& historia:quæ si nõ uera est:uero tamen similis est:me magis q̃ ad aliquã aliarũ trahit.Sane:ut ad aliqua circa allegoriã huius Ionis per alios dictã reuertar:aliis omissis dicunt hanc Ioui in uaccã fingi mutatã:quia in naui cuius erat isigne uacca:in ægyptũ transfretasset.Quæ postmodũ diu:ut dicit Fulgentius:ab ægyptiis in summa reuerẽtia habita est:& ibi litteras ægyptiis tradidisse:qui primo signis loco littera℞ utebantur:eosq; terræ docuisse culturã:& ut placet Martiano:lini usum sementẽq; primã ibidẽ adinuenisse:atq; seri fecisse:& multa eis etiã commoda demõstrasse.Esto Augustinus in libro de ciuitate dei.dicat quosdã scribere eã de æthiopia in ægyptũ uenisse reginam.Præterea eam Api nepoti suo:qui post eam:& aliqui ante eam dicunt:in ægyptũ etiã trãsfretauit:nupsisse.Eusebius uero eã cuidam nupsisse Telegono scribit:& ex quocũq; habuerit seu ex Ioue seu ex Api uel Telegono Epaphum filium peperisse uolunt.hæc insuper propter concessa commoda doctrinis suis ægyptiis ab omnibus habita est:& dum uiueret omni diuino cultu honorata:& post mortem ut ait Augustinus ubi supra:adeo fuit illis grata:ut capitali crimine reus fieret:si quis eam fuisse hominem diceret.

¶De Phoroneo Inachi filio:qui genuit Egyaleũ & Niobẽ. Cap. XXIII.

PHoroneus:ut Eusebius in libro temporum scribit:filius fuit Inachi:& secundus apud argos tenuit regnum:Belocho regnante assyriis & sicioniis Leucippo:Fuit quippe homo insignis idustria:& sapientia conspicuus:Cuius tempore primo legum & iudiciorum argos clarior facta est. Nã ob hoc iuris ciuilis periti dicunt eum locum quem Iorum dicimus:in quo.s.iura petentibus reddũtur de nominari.Cuius præterea filios Egyaleum atq; Niobem fuisse dicit Eusebius.Asserit insũper Lactãtius hũc primum Iunoni sacrificasse.

¶De Egyaleo Phoronei filio. Cap. XXIIII.

EGyalcus:ut testatur Eusebius:Phoronei fuit filius.Huic Apis quem phoronei filium quidam dicunt.quod etiam idem uelle uidetur Eusebius:dato dicat cum ex Niobe filia phoronei Iouis filiũ primum:ex mortali fœmina susceptum fore:postquã argis regnasset: i ægyptum transitus Achaiæ regnum liquit:sed cui imperauerit regni nõ dicit.Eusebium autem in se discordãtem de Apiquem a Iouis & phoronei dicit filium:ut uerum scripsisse uideatur: est possibile duos fuisse quibus nomen idem:quorum alter Iouis:alter phoronei fuit filius.& sic identitas nominis ueritatem historiæ intricauit.Q̃d autem duo fuerint per Eusebium apparet:quorum unus:ut ipse ait:sycioniorum rex fuit:circa annos mundi.iii.Mil.cc.xxix.Alter uero apud ægyptios deificatus est anno mundi.iii.Mil.cccc.lvii.& hũc idem dicit Eusebius regem argiuorum fuisse anno mundi.iii.Mil. cccc.lvii.& cum Egyaleum fratrem suum regem fecisset achaiæ ad ægyptum nauigasse.præterea idem Eusebius scribit anno mundi.iii.Mil.cccc.xiii.Iouem niobi filiæ Phoronei immixtum & ex eo cõcubitu natum Apim:quem postea serapim ægyptii uocauere. Deus rei huius uideat ueritatem:ego quidem has intricationes non intelligo:ne dum explicare queam.

¶De Niobe filia Phoronei:quæ peperit Apim. Cap. XXV.

NIobe:ut Eusebio placet:fuit filia Phoronei:esto Geruasius Tileberiensis in libro ociorũ imperialium asserat:hanc matrem Phoronei non filiam:quod quidem non est impossibile idem nomen matri & filiæ fuisse.Cum hac autem dicit Eusebius & post cum Lactãtius:immixtum Iouem: cũ ante mortalium nulli fuisset immixtus:& ex ea suscepisse Apim qui post Phoroneũ regnauit argiuis:& ab ægyptiis postmodum Serapis dictus est.

¶De Phægeo Inachi fluminis filio. Cap. XXVI.

PHægeus:si Augustino credimus:Inachi fuit filius:qui dum adhuc iuuenculus moriretur:ad eius tumulum templũ constructũ est & sacra ordinata:ut & tãquã deus etiam coleretur. Primus quidem sacella diis instituerat:& honores diuinos impẽderat:docueratq; regni sui rudes homines tẽpora per menses & annos destinguere. Quibus meritis a suis deus habitus est.

¶De Peneo flumine.xii.Oceani filio q̃ genuit Cyrenẽ & Danẽ. Cap. XXVII.

PEneus Thessaliæ fluuius est æque oceani:sicuti & reliqui:filius:celebris quidem poetarum carminibus:& historiographorum litteris:cui duæ fuere filiæ:Cyrene & Dane.

¶De Cyrene Penei filia:quæ peperit Aristeum & fratres. Cap. XXVIII.

CYrene teste Virgilio filia fuit penei fluminis:dicit enim. Cyrene soror ipse tibi tua maxima cura Tristis Aristeus penei genitoris ad undam &c.Hanc dicit Iustinus ab apolline raptã: & ei Aristeũ & fratres peperisse.Huius autem quæ secundum ueritatem penei regis apud peneũ regnantis fuit filia:& fabula & historia plene habetur in præcedentibus ubi de Aristeo dictum est.

¶De Dane penei filia. Cap. XXIX.

DAnem penei fluminis fuisse filiam uulgatissima fama ẽ:& fere deliræ iam aniculæ eam & speciosissimam uirginem:& a phœbo dilectam nouere:eãq; dum fugeret miseratione deorum in laurũ fuisse cõuersam:& inde ab apolline ad suas citharas & pharetras ornãdas assũptã:q̃ fabula ni fal-

lor:non naturalis.Pro Dane quidem humiditas:quæ circa Penei ripam ex ipso Peneo procedit sumenda est: quam ideo Apollinem dixere diligere:eo q̧ illam feruore radiorum suorum in sublimẽ trahat:eamq; nonnunq̃ resoluit in aerem.& ob id humiditas ut natura fit:quia unaquæq; res fugit & renuit id:per quod de esse ad non esse trahitur : sese ad intrinseca terræ trahit:ibi auté cũ eam in altum trahere nequeat Apollo:agit in eam:& cum abũdet regio illa semine laurorum elicit lauros:& sic danes:idest humiditas Penei filia ĩ laurum uersa uidetur.Sed ratio uidenda est cur huius frondes suis citharis & pharetris dicarit Apollo: quæ potest esse talis.mos græcorum uetustissimus fuit:secundum qualitates agonum:quos uarios in suis solemnitatibus peragebant:inter alia munera sertis frondium honorare uictores:& cum inter cæteros tanquã dignior phitius celebrareť agon:qui in memoriam superati phitonis ab Apolline cura solertiori fieret: uictori eiusdem laureum decernebatur sertum.Aequo modo poetis his potissime:qui heroico carmine gesta maiorum perpetuæ commendabant memoriæ:uidebatur enim hos non posse sine apollinis facũdia tam sublimes uersus componere:& sicuti per pharetram apollinis pugiles & athletas designari uolebant:sic per citharã demõstrari poetas:& hinc tractum Apollinis citharas & pharetras ornari lauro.Qui mos postmodũ cum uniuersali rerum gloria ad Romanos delatus est:tantæq; apud eos fuit existimationis:ut nisi quibus decerneretur triumphus:decerneretur & laurea : poetis exceptis:qui superato laudabili labore meriti uiderentur. Quod uir inclytus Franciscus Petrarcha:cui iam pridẽ fuit honor iste delatus in epistolis testať dicés.Florea uirginibus sunt laurea serta poetis.Cæsaribusq; simul:parq; est ea gloria utrisq;.Nec erat decernere cuiq̃ lauream uulgatæ auctoritatis:senatus solius fuit ista potestas:quã sibi postea ut reliqua subripuere principes. Quæ ãt ratio tam exquisiti moris inuentores mouerit:non latet.Dicunt enim Isidorus & Rabanus: q̧ laurus a uerbo laudis dictus sit:cum prisco tempore laudus uocaretur:& inde quia uictores:per quos & seruabatur & augebatur respublica:& poetas:per quos hominum merita miris extollebantur laudibus:frõdium laudem significantium ornabantur. Viret præterea arbor hæc perpetuo:ut ostendatur per eius uiriditatem benemeritorum perpetuo uirere famam:& quoniam sola non fulminetur:sic talium gloriæ uiriditatem ab inuidiæ fulminæ ledi non posse.Sacra insuper hæc arbor Apollini ideo est:eo q̧ occultam quandam diuinationis uideatur habere uirtutem.Nam aiunt siquis huius frondes capiti dormiẽtis supponat:eum uera uisurum somnia: & ideo Apollini diuinationis deo dicata est.

¶De Nilo flumine.xiiii.Oceani filio:qui genuit Mineruam Herculem Dionysium Mercurium & Vulcanum. Cap. XXX.

NIlus fluuius ẽ meridiõalis ægyptũ ab æthiopia separãs Oceãi & terræ filius.Huic secũdũ quosdã latine nomẽ est melo:eũq; nri theologi ĩ sacris libris appellari geon dicũt:de hoc multa & mirabilia referunť.Cõposuit.n.ex eo libellũ Aristoteles:& Seneca philosophus ubi de q̃stionibus naturalibus multa dixit:& post eũ Luca.sic & ego ubi de mõtibus & fluminibus:de quo quoniã hic p̃ter simplex nomẽ nõ poniť:siqs amplius uidere desiderat:p̃allegata uolumina q̃rat:Nos ãt de filiis eidẽ attributis p̃sequamur.

¶De Minerua nili filia. Cap. XXXI.

MInerua alia a superioribus:ut dicit Tullius de naturis deorum:filia fuit Nili:eamq;: ut ipse idem testatur:ægyptii saletæ colunt.credo ego hanc prudentia & artificio insignem fuisse mulieré.ideo nili filiam dictam:quia penes eum forte gessit imperium.

¶De Hercule Nili filio. Cap. XXXII.

HErcules a superioribus aliis:ut placet Tullio:Nili fuit filius.Hunc ãt litteras phrygiis conscripsisse .umq; dicit Theodontius:qui cum Antheo luctam egit:quem arbitror illustrem aliquem fuisse uirum nili accolam:& inde ideo illi filium attributum.

De Dionysio Nili filio. Cap. XXXIII.

DIonysius:ut dicit Cicero Nili filius fuit:non tamẽ idẽ cũ reliquis:cũ dicat eum Nysam iteremisse:quæ autem hæc fuerit Nysa:ego nõ repperi:sunt tamen qui uelint hunc eũ esse Dionysiũ : qui aduersus Indos habuit bellũ:& a Perseo superatus & occisus est.Hunc præterea nonnulli putant eum esse:qui cum Antheo pugnauit:& ob uictoriam habitam Herculis meruisse cognomen.

¶De Mercurio q̃rto Nili filio:qui genuit Mercuriũ qũtũ & Daphnim. Cap. XXXIIII.

MErcurius a superioribus quartus Nili fuit filius:ut legitur apud Tulliũ de naturis deoꝵ.Hunc dicit Theodontius Hermetẽ trismegistũ fuisse:pium quidẽ hominẽ & plurimis imbutũ doctrinis & tanq̃ gẽtilis homo de uero deo mirabiliter bene sensit eo in libro:quẽ de idolo ad Asclepiũ scripsit hic apud ægyptios in maxĩa ueneratione fuit:adeo:ut apud eos nephas fuerit ipsum proprio nomine nũcupare.Credo ob reuerentiam numinis:ne forte internominando de eius humanitate & mortalitate sermo contingeret:& sic uideretur deitati eiusdem in aliquo derogari. Nili aũt filius dictus est ad extollendã fluminis & eius gloriã. Volentes eũ insuper quosdã seu genitos seu attributos habuisse filios.

¶De Daphni Mercurii quarto filio. Cap. XXXV.

DAphnis:ut Seruius asserit:filius fuit Mercurii:utrum huius: an potius alterius ignoro.Ego autem quoniam sub hoc appositum comperi:sic apposui.Fuit quidem iuuenis forma speciosissimus : & ut aiunt:primus in siluis pastor.

¶De Mercurio quinto filio Mercurii quarti:qui genuit Noracem. Cap. XXXVI.

MErcurius q a prio qntus ẽ:ut dicit Theodõtius:Mercurii filii Nili fuit filius & cũ a p̃re Cath fuerit noiatus ob ĩsignẽ eius:& artificiosã sciẽtiã meruit cognominari Mercurius atq; coli.Huic.n.cæteroꝵ mercurioꝵ ascribunť ĩsignia:ac ĩsup a Theo.gallus illius apponiť cigulo.Qui dicit eũ: cũ

illi uideret a fama pat i atq; patris locū præripi i extremū occiduū abisse:& ibi in maxia occidētaliū existimatiōe fuisse:& cū illos multa docuisset ad mercimonia spectantia:& mēsuras & pondera mercatorū deū ab eis nūcupatū fuisse:cuius nominis interptatio a pclaro uiro Frācisco Petrarcha facta optime conuenit cū titulo deitatis. Dicit.n.in lib.inuectiuarū in medicū sic. Vnde & Mercuriū:quē sermonis deū uocant:inde dictū uolunt:q mercatorū Kyrius hoc est dominus eē uideat. Hæc ille. Gallū āt illi addidisse:ut omittamus reliqua:ut nocturnā mercatorū solertiā designaret:qua eo tēpore potissime utunt in cōponēdis mercimoniis:& in reuidendis rōnibus:& i itineribus peragēdis & huiusmodi. Hūc eundē triphonū.i.cōuersibilē appellāt: qd aptissime mercatorū ē:s.s.ad mores q̄rūcūq; nationū:ad q̄s uadūt uertere:& negocia sua oīa q̄dā astutia sermonis circūuolutione pagere:& ingenio & sagacitate tractare. Et quoniā ad occiduos abierit:ab ægyptiis & græcis eū abiisse sub terras fictū ē:De hoc Julius Cælsus in libro belli gallici a Cæsare cōfecti dicit sic. Hunc galli maxie colūt:& multarū iuētorē artiū uolūt:& uiarū atq; itinerū ducē dicunt:& ad quæstū pecuniæ & mercaturas habere uim maximā arbitrant. Cicero autē ubi de naturis deorū hunc Mercurium qui triphon appellatus est:filium dicit fuisse Valētis & coronidis. Leontius autem addit dicens eum uterinum fratrē fuisse æsculapii medici fulminati:& ob dolorem fraternæ mortis ad occiduos successisse. Eusebius uero in libro temporū cū Theodontio concordat dicēs:eū fuisse filiū Trismegisti;& regnante argis Steleno floruisse.

De Norace Mercurii quinti filio. Cap. XXXVII.

Norax:ut dicit Theodontius:filius fuit Mercurii quinti ex Oschyra nympha Pyrrhenei filia. Qd etiam testari uidetur Solinus ubi de mirabilibus mundi qui æq; cum Theodontio dicit hunc Noracem a Tharsalo Hispaniæ oppido uenisse Sardiniam:ubi cū sardus Herculis filius uniuersam insulam ex suo nomine dixisset Sardiniam:ipse oppido constructo de suo nomine nuncupauit.

De Vulcano Nili filio:qui genuit æthiopem & solem. Cap. XXXVIII.

Vlcāus:nō is q p̄fuit Lēno: sed alter:ut Cice. de naturis deorū scri. filios fuit Nili. Hūc opim ægyptii appellāt eūq; eē custodē ægypti uolūt & cū nil aliud de eo legerim:credo eū aliquē isignem fuisse uirū circa fabrefactiōes:& architectonicā:& secus nilū iperiū habuisse;& ob id nilo in filiū attributū.

De Aethiope Vulcani filio. Cap. XXXIX.

Aethiops:ut Plinio placet in libro de historia naturali:filius fuit Vulcani:& ut idem ipse ait: cum oīs gens eius regionis:q postea æthiopia dicta est:appellaret ætheria:& deinde athlantia:postréo ab isto æthiope æthiopia nūcupata ē:nō parū equidē argumētū eū potentissimū fuisse hominē.

De Sole Vulcani filio:q genuit Phaetontē:Phætusam:Lampethusam:& Iaphetiā. Cap. XL.

Sol:ut scribit Tullius:Vulcani ægyptii fuit filius:& ut idē dicit Cicero: ægyptii uolunt eius urbē fuisse Heliopolim:nā græcæ elios sol dicitur. Theodontius autem dicit eū in ea ciuitate regnasse & splendidissimū fuisse regem:& meropem uero nomine nuncupatū; & in coniugē Climenem habuisse:& ex ea heridanum:quē Phaetontē uocauere:& alios filios suscepisse. Leontius uero putabat eum idem cū æthiope fuisse & ob splendorē occupatæ æthiopiæ solē ab amicis & subditis nuncupatū.

De Phaetonte solis filio qui genuit Lygum. Cap. XLI.

Phaeton filius fuit Solis ægyptii:& Climenis:ut carmine patet Ouidii in persona Climenis dicentis. Per iubar hoc iquit radiis insigne coruscis Nate tibi iuro:quod nos auditq; uidetq;. Hoc te quē spectas:hoc te qui temperat orbem Sole satum &c. De hoc talem recitat Ouidius fabulam. contigisse.s.quod non cedente Phaetonte Epapho Iouis & Isidis filio:ab illo illi dictum sit: eum solis non esse filium:quā ob causam Phaeton matri conquestus ab ea in regiam usq; solis deductus est:ubi a patre benigne susceptus petiit: qd iam se daturum iurauerat donū.s.ut lucis currum illi ducere permitteret: qd cū illi Sol diu frustra dissuasisset: instanti concessit. Ipse uero non sufficientibus uiribus ad regendum equos territus uisione scorpionis dimisit habenas:quam ob causam equi omisso cōsueto itinere nunc in cælū ascendentes:nunc uersus terrā etiam declinantes omnē illā cæli regionem exusserunt:& ferre terrā omnem multis desiccatis fontibus & fluminibus incenderūt. quo incendio terra cōmota orauit Iouem ut auxiliaretur ei: quibus precibus motus Iuppiter fulminauit Phaetontem:qui in Padū cecidit:ibiq; a sororibus defletus atq; sepultus est & sepulchro appositum epitaphium tale. Hic situs est phaeton currus auriga paterni: Quem si non tenuit;magnis tamen excidit ausis. Fictio hæc iudicio meo:sub spisso cortice historiā & naturalem rationem tegit. Creditū.n.ab antiqs est:ut in libro temporum asserit Eusebius:& post eum Orosicus præsbyter in chronicis suis:incendium quoddā permaximū in partibus græciæ & orientis fuisse:regnante cecrope primo atheniensiū rege:nec hoc humano opere factum:sed corporū supercælestiū infusione emissum: & id omnes uocauere incendiū Phaetontis. Huius.n.longe lateq; uagantis opere factum est ut desiccarentur fontes: & flumina multa;sata omnia redigerentur in cineres & arescerent syluæ: & arbusta quæcunq;; relinquerentur ab incolis urbes:& a populis regiones:& fere mare ferueſcere uideret omne:& cū mensibus perseuerasset pluribus:contigit ut circa mediū autumni cadentibus immensis hymbribus extingueret. Quæ sub figmento tali ratione ponuntur. Phaeton ante alia:ut ait Leontius thessalus:latine sonat incendium. Hic ideo solis dicit filius:quia sol caloris fons & origo sit:& sic cum a sole causari uideatur calor omnis:non incōgrue incendii pater fictus est. Climene autem græce latine sonat humiditas:quæ ideo Phaetōtis mater dicta est:quia nō possit perseuerare calor:nisi congrua subsistat humiditas:& sic ab humiditate tanq̄ a matre filius ali uidet:& i esse pseuerare. Quod aūt Phaeton petat a patre:ut currū lucis ducat:nil aliud sentire debemus q̄ innatū quoddam etiam insensibilibus uegetatiuis creaturis permanendi & augendi desiderium;ut de insensibilibus tanq̄ de rationalibus loq̄r:qd etiā de terra orāte dicere possumus. Quod āt inferit eū uiso scorpiōe timuisse: atq;

habenas equorum liquisse:& eos ultra solitum ascẽdisse:& cæli partem illam exussisse:& terram æquo modo descendentes incendisse:ab ordine naturæ continuo sumptum est. Est enim in zodiaco spacium.xx.graduum a.xx.s.gradu libræ usq; ad.x.scorpionis:quod philosophi uiam uocauere cõbustam:eo q singulis annis gradiente sole per spacium illud:omnia in terris uideantur exuri.Nam arescunt herbæ: & frondes albescunt & deciduntaquæ ad interiora terræ trahuntur:nec aliqd penitus ea tempestate gignit:& sic ab effectu cæli pars illa denominatur.Præterea phaetontem circa medium autũni fulminatũ fingunt: qa eo tẽpore ex opposito scorpioni occidẽte sole surgunt in oriente cum signo tauri pleiades orion & erydanus astra. habẽtia prouocare pluuias:& exundationes aquarum:a quibus extinguuntur incendia.Quas pluuias uidemus ut plurimum cadentes circa medium autũni:uel ante & diu perseuerare:& sic earum opere omnis terræ superficialis calor extinguitur:Eum autem in erydanum cecidisse sic sentiendum puto.Dicit enim Iginius in libro de astrologia poetarum:erydanum a nõnullis nũcupari nilum:& ab aliis oceanum:pro quibus ingentem aquarum copiam debemus accipere:& sic intelligere incendia ingenti aqrũ copia cadere.i.extingui: & sic nõ in padum simplieiter:ut nonnulli minus auertenter arbitrantur.Quod autem a Ioue fulminatus sit sic intelligendum reor.Intelligunt enim poetæ nõnũq pro Ioue ignem:& aliquando aerem:qui hic pro aere accipiendus est:in quo ascendentes uapores humidi glomerantur in nubes quæ si impulsu alicuius uenti extollãtur usq; ad frigidam regionem æris confestim uertuntur in aquas:quas cadentes pluuias dicimus: & sic fulminatus ẽ .i.extinctus a Ioue.i.ab aere causante pluuias.Possumus insuper dicere omissa historia ueteri: æstiuum calorem a temperie superuenientis autũni extingui:& in nubes deiici.Asserit tamen Paulus perusinus secundum nescio quem Eustachium:q regnante Spareto apud Assyrios:erydanus qui & phaeton solis ægyptii filius cũ copia suorum duce Nilo nauigiis deuenit in mare:& uentis adiutus in sinum quem ligustinum dicimus: uenit.Ibi cum suis longa fatigatus nauigatione descendit:& cum suasionibus suoꝝ in mediterranea pergeret genuinum unũ ex sociis suis nausea maris debilitatum cum parte suarũ nauium custodẽ liquit in littore. Qui iunctus accolis loci siluestribus hominibus oppidũ condidit:& Genuã de suo nomine nũcupauit. Erydanus autem superatis montibus:cum in amplissimam atq; fertilem deuenisset planiciem:hominesq; rudes & agrestes:feroces tamen comperisset.ratus se ingenio eorũ superaturũ ferociam:secus padũ cõsedit: & ut idem refert Paulus:uidetur Eustachium uelle Taurinũ oppidũ suum fuisse opus:sed Erydanũ nũcupatum. Ibidẽ autẽ cũ aliq̃diu regnasset:relicto Lygure filio ĩ pado piit:a quo padus Erydanus appellatus ẽ. Quẽ ueteres ægyptii ĩ memoria cõpatriotæ sui iter cæli imagines locauere:& sic aliq uident arbitrari hoc fabulæ dedisse causam:& potissime qd fulminatus sit phaeton:& in Padũ delectus.Addebat huic Leõtius fratres duos:Iphidum.s.& Phylacem:eosq; natu maiores Phaetonte: de qbus quoniã nil aliud ĩueni illos apponere nõ curaui.

De Lygo Phaetontis filio. Cap. XLII.

LYgus ut ex prædictis patet filius fuit Phaetontis:eiq; mortuo successit:qui quos habuit in ditione populos lygures de suo nomine nuncupauit.

De Phætusa:Lampetusa:& Iaphetia filiabus Solis. Cap. XLIII.

PHætusa:Lampethusa:& Iaphetia:ut ait Ouid.filiæ fuere solis:& secus padũ mortẽ Phaetõtis flẽtes ĩ arbores uersæ electrum lachrymãtes sunt. Cuius figmenti si causam exqrimus:non arbitror has fuisse fœminas:quinimo diuersas arborũ species circa padi palustra agente sole spõte sua nascentium:& circa æstatis extremum:dum incipit solis feruor decrescere:sudantiũ humorem croceum in modum lachrymarum:qui si colligatur arte solidatur in electrum:& qa ut dictũ est sole agente nascuntur in locis humidis:Solis & Climenes:idest humiditatis filiæ dictæ sunt:& a sole elyades nuncupatæ.

De Alpheo fluuio oceani filio.xv.qui genuit Orsilocum. Cap. XLIIII.

ALpheus Oceani & terræ fuit filius:quẽ Seruius fluuiũ elidis eẽ dicit:& q apud Pisam elidis ciuitatẽ effluat.Hũc ãt amasse Arhetusam nymphã q̃ ĩ fontẽ uersa ẽ:eamq; ĩ Siciliã usq; secutũ: supra ubi de Arethusa satis dictũ ẽ. Veꝝ Seruius amoris huius flãmas his aperit uerbis.Elis & Pisa ciuitates sunt Archadiæ:in qua est fons ingens:qui ex se duos alueos creat.alpheũ & arethusam:unde fit ut fingat coniungi in exitu quos origo nõ cõiunxit.Huius ãt filiũ dicũt fuisse Orsilocum.

De Orsiloco filio alphei fluuii qui genuit Diocleum. Cap. XLV.

ORsilocus filius fuit Alphei fluminis:ut liqdo testatur Homerus in Iliade dicens.Diues in uita uel in pecuniis.Generatio autem erat a fluuio alpheo:qui ample fuit per terrã Pylon:qui genuit Orsilocum multorum uirorũ regem.Orsilocus aũt genuit Dioclea magnanimum.A Diocleo gemelli filii nati sunt Crito Orsilocusq; omnis pugnæ bene scientes.Hunc Orsilocum dicit Homerus ĩ Phyri ciuitate quæ secus Alpheum est habitasse:ex quo patet quæ sit huius filiationis causa.

De Diocleo filio Orsiloci:qui genuit Critonem & Orsilocum. Cap. XLVI.

DIocleus ut satis per Homerum ostensum est:filius fuit Orsiloci:ex quo præter nomen & genus: & quod Critonem & Orsilocum filios genuerit non habeo.

De Critone & Orsiloco filiis Dioclei. Cap. XLVII.

CRito & Orsilocus:ut ostensum est:fuerũt filii Dioclei.Hi qdẽ ĩsurgẽtibus græcis aduersus Troianos:una cũ reliqs græcoꝝ pricipibus cõiurãtes Venere ex Phyri ciuitate ad exterminium Ilionis. Ibi aũt cũ ingentis essent animi:& plurimũ in corporeis uiribus cõfiderent: die quadã inito certamine ausi sunt aduersus Aeneã armis insurgere:a quo ambo occisi sunt:& maximo Menelai & antiloci nestoris filii labore e manibus hostiũ eorũ cadauera subtracta sunt:& concessa sepulchro.

De Crinisio fluuio.xvi.Oceani filio qui genuit Acestem. Cap. XLVIII.

C Rinisius fluuius Oceani & terræ fuit filius. Isquidem per siciliam fluit: & ex eo talẽ refert Seruius fabulam. Nam cũ Laumedon promissam Neptuno & Apollini mercedẽ pro ædificatiõe muroꝝ Ilionis non persolueret: & Neptunus iratus Troiæ Cæte immisisset: ut eam uastarent: consultus Apollo etiam indignatus dicunt contraria respondisse: scilicet obiiciendas esse puellas nobiles bel luæ: quod cũ fieret: Hyppotes troianus nobilis: cum cerneret Hesionam Laumedontis filiam non absq; sedi tione religatam: timẽsne sic Egestæ filiæ suæ contingeret: clam illam naui imposuit: fortunæq; commisit: uo lens potius: ut se non uidente a fluctibus sorberetur: q̃ se coram deuoraretur a belua. Hæc autem uentorum ui in Siciliam delata est: ubi Crinisius fluuius eius forte formositate captus: in canem seu ursum uersus eam cepit atq; oppressit: & ex ea Acestem filium suscepit. Cuius fabulæ mediũ historia est. quod autẽ circa princi piũ fictũ legitur: ubi de Laomedonte exponitur: quod autem in fine est: dicit Theodontius per coniecturas oportere sumi: cũ nil traditũ ueniat ab antiqs. Et iccirco dicit possibile fuisse hanc uirginẽ minis alicuius po tẽtis circa Crinisiũ ubi deuenerat panefactã eius in amplexus uenisse. Nã minantiũ boatus latratibus canũ si millimi sunt: seu audaci alicuius cõplexu: qđ ad ursum spectare uidet: uirginẽ captã atq; oppressam fuisse.

De Aceste filio Crinisii fluminis. Cap. XLIX.

A Ceste filius fuit Crinisii fluminis ex Egesta troiana: ut in æneide testatur Virgilius dicens. Occur rit Acestes Horridus in iaculis & pelle libistidis ursæ. Troia Crinisio conceptum flumine mater. Quem genuit ueterum nõ immemor ille parentum &c. Hic iam senex primo Anchisem & æne am Italiam petentes suscepit hospitio: & mortuum Anchisem una cum Aenea in erice monte Sici liæ sepeliuit: demum iterum a carthagine descendentem æneam: quo illum uenti impulerant suscepit: ubi Aeneas cõdita inualidis sociis ciuitate eam a matre Acestis uocauit Egestam: quæ postea segesta uocata est: & sub dominio reliquit Acestis: quem tam ab Aenea relicti: q̃ indigenæ regem suum uocauere.

De Tyberi fluuio. xvii. Oceani filio qui genuit Citheonum. Cap. L.

T Yberis seu tibris Oceani & terræ filius: hic ex apẽnini latere dextro affluẽs thuscos ab umbris atq; campanis: ui bem etiam Romanam diuidens separat. Cui ego q̃ cõtigerit rerum dominium iture ri circa se toto orbi & carminibus poetarum celeberrimus factus est: adeo ut Xantum atq; Sim o entem græcorum memoria illustres superauerit. cui multa fuere nomina: q̃ siquis appetit: uideat ubi de montibus: & fluminibus scripsi. Placuit præterea priscis hunc tyberinum filium genuisse.

De Citheono Tyberis filio. Cap. LI.

C Itheonus filius fuit Tyberis fluuii & Mantonis filiæ olim Tyresiæ thebani uatis: ut in æneida testa tur Virgilius dicens. Ille etiam patriis agmen citheonus ab oris Fatidicæ mantus & tusci filius am nis: Qui muros matrisq; dedit tibi Mãtua nomẽ &c. Húc Seruius dicit i Buco. Bianorem uocari a Virgilio. Sane Põpõius i cosmographia de hac Manto seu aliter mantone sentire uidet dicẽs Asia ticũ litus describẽs: ibi lebedos clariq; Apollinis phanũ: qđ Manto Tyresiæ filia fugiẽs uictores thebaꝝ ephi genos & colophon: quã Mopsus eiusdem Mantonis filius &c. Ex quibus patet non occiduum sed in orientem solem hanc fugientem sumpsisse iter. Est tamen possibile eam tractu temporis in Italiam uenisse: quod & si minime probetur: quis tam claro uati fidem deneget circa suæ ciuitatis originem?

De Axo fluuio. xviii. filio Oceani qui genuit Pelagonium. Cap. LII.

A Xus fluuius oceani & terræ fuit filius de quo Home. in Iliade: procul ab amidona ab axio ampli fluxus axio: cuius pulcherrima aqua spargit per terram paphlagonum &c. hunc dicit Homerus amasse phibiã antiqorẽ ex filiabus Acheffomenii: & eã oppressisse: & ex ea pelagoniũ suscepisse.

De Pelagonio Axii filio: qui genuit Asteropium. Cap. LIII.

P Elagonius filius fuit Axii fluminis & perhibiæ: ut Homerus in Iliade testatur ex quo nil aliud le gisse memini nisi q̃ Asteropium filium genuit.

De Asteropio Pelagonii filio. Cap. LIIII.

A Steropius ut testat Home. filius fuit pelagõii. Qui audax iuuenis atq; robustus cũ pœnis auxilio uẽit troiãis: & dũ nimis ex uiribus suis cõfideret i. xi. die postq̃ ad troiã uenerat Achilli irato ob oc cisũ patroclũ occurrere ausus ẽ: & prio uerbis eũ lacessere & ide armis cõtẽdere: a quo misere cæ sus interiit.

De Asopo fluuio Oceani. xix. filio: q genuit Ipseũ & Aeginã. Cap. LV.

A Sopus fluuius: ut aiũt: Oceani & terræ fuit filius. Hic p Boetiã fluit: ut ait Lactãtius: & i epydamo effluit: ut ibi de fluminibus asserit Vibius. Húc pterea patrẽ asserũt fuisse Ipsei & æginæ & cũ re scisset æginã a Ioue uitiatã: aſteo ægre tulisse: ut furor cõmotus undis i astra bellũ moueret: ut ait Statius. Nãq; ferunt raptã patriis æginã ab ũdis Amplexu latuisse iouis: furit amnis & astris Insen sus bellare parat nõdũ ista licebat. Nec superis stetit audaces effusus i iras. Cõseruitq; manũ: nec quẽ implo raret habebat &c. Iouẽ ãt cõmotũ eũ fulminasse aiũt. Qđ idẽ testat Statius dũ dicit. Donec ui tonitru fumo tus & igne trisulco Cessit adhuc ripis aiosus gurges anhelis Fulmineũ cinerẽ magnæq; insignia pœnæ Gau det: & ætneos i cælũ efflare uapores &c. Fictio fabulæ huius talẽ cõtegit ueritatẽ. Dicit leontius Asopum re gẽ fuisse Boetiæ & ab eo flumẽ denominatũ: cui cũ Iuppiter arcas æginã subripuisset filiã: cõuocatis uiribus bellũ aduersus eũ mouit: & ab eo uictus atq; fugatus ẽ. Qđ ãt fulminatus fuerit: nõ spectat ad regẽ: sed ad flu mẽ: qđ cũ p sulphureos cãpos trãsitũ faciat: & ũdis suis ex illis fumũ suscitet: apđ ueteres irã fulminis cãuit.

De Ipseo Asopi fluminis filio. Cap. LVI.

I Pseus filius fuit asopi fluminis: ut carmie pbat Statii dũ dicit. Ipsea q̃driiugos clypei sepræplice tau ro &c. & isra asopos gẽuisse dat &c. Hic ãt ut idẽ oñdit Sta. auxiliũ tulit ætheocli aduersus polinicẽ.

ℭDe Aegina filia Asopi: quæ peperit Eacum. Cap. LVII.

AEgina filia fuit Asopi fluminis: ut supra dictum est: quá iuppiter amauit: dicit Ouidius: Aureus ut dané asopida luserit ignes &c. Ná in ignem uersus eam coepit & oppræssit: & ex ea suscepisse æacú uolunt: qui postea ut idem ait Ouid. insulam enopiá: in qua regnauit; de noie matris uocauit æginam: quæ in hodiernum usq; nomen seruat. Quod in ignem uersus sit: dum cum ægina cócubuit: arbitror potius a uirtute subsecutæ posteritatis: q̃ aliunde sumptú. ignei enim uigoris homines fuerunt æacides: ut in Achille; Pyrrho: & aliis descendentibus satis uidere possumus.

ℭDe Cephiso flumine Oceani. xx. filio: qui genuit Narcissum. Cap. LVIII.

CEphisus filius oceani fuit & terræ: & p Boetiá labit: ut ostendit Luca. Boetii coiere duces: quos impiger ambit Fatidica cephisos aqua cadmeiaq; dirce &c. Huius dicunt filiú fuisse narcissum: & q̧ cú esset cæde zephiri prostratus: Apollinis miseratione sanatus est. dicit Lactan. Circa quæ primo aquas Cephisi ideo uocari fatidicas credo: qa penes eú fuerit olim templum themis: ad qd cú nódum essent oracula phœbi: Deucalion & pyrrha cósulturi deá fuerunt: & quia ibi darentur responsa & quid fato futurú esset demonstraret: sumpsit aqua cognomé: & quod deæ templi erat: aquæ etiá appropriatú est. Et forsan præcedentia sacra responsa instituto ueteri absq; aqua fluminis fieri non poterant: & sic aliqd uidebatur aqua illius falsæ diuinitatis habere. Quod nece zephiri prostratus sit posset esse itentio hæc. Dicit Augustinus in lib. de ci. dei. Mesappú regé sycioniorum nouú fuisse: qui & Cephisus appellatus est: cuius forte regia in parte erat: in qua estiuo tpe flante zephiro sanitas erat incolis: eo uero cessante: ut fit: & aliis superueniétibus uentis corrumpebat aer: & sic factú est, ut nece zephiri Cephisus infirmitaté incideret: a qua beneficio Apollinis. i. medicinæ: quia medicinæ deus appellatus é Apollo: releuatus sit Cephisus: & sanitati restitutus. Et si hæc regi attribuere uolumus: possumus regioni: per quá labitur Cephisus.

ℭDe Narcisso filio Cephisi. Cap. LIX.

NArcissus filius fuit Cephisi & Lyriopis nymphæ: ut satis ostendit Ouid. Cerula lyriope quá quondam flumine curuo Impleuit. causæq; suis cephisus in undis &c. Ex hoc satis notá fabulá Ouid. refert. Dicit. n. q̧ nato Narcisso ad tyresiá uaté delatus est: ut de successu uitæ ipsius haberet responsum. Qui respondit percunctantibus puerú uicturú quádiu se uidere differret. Quod quidé uaticiniú primú ab audientibus risum est: sed tandé effectu nó caruit: ná cú in formosissima adolescétia excreuisset: uenator factus a nymphis pluribus amatus est: sed ab echo parnasi nympha potissime. Sed cú esset inexorabilis: & floccifaceret oés diligétes se: orationibus nympharum ipetratú est: qd infra modicú tpis contigit. Ná die quadá cú tam labore uenationis q̃ æstu tpis fessus in recenté uallé secessisset: sitiens se in limpidum reclinauit fonté: & uiso idolo: qd ante nó uiderat: existimans fontis nymphá repente pulchrytudiné probauit: captus est: & cú non posset quod arbitrabat posse cótingere: cú seipsum stulta cócupiscentia ligasset: post longam quærelá sui oblitus ibidem inedia periit: & in floré sui nois miseratione nympharum uersus est. Hac ex fictione moralis excerpit sensus. Ná per echo: quæ nil dicit nisi post dictú: ego intelligo famá: quæ unicuiq; mortaliú diligit tanq̃ rem: per quá consistit. Hanc multi fugiunt & paruipendút: & in aquis. i. in múdanis delitiis: nó aliter q̃ aquá labilis seipsos. i. suá gloriá intuent: & adeo a suis uoluptatibus capiunt: ut spreta fama post paululú tanq̃ non fuissent: moriunt: & si forsan aliquid nois supest in floré uertit: qui mane purpureus & splendés est. sero aút languidus factus marcescit: & in nihilú soluitur. Sic & huiusmodi ad sepulchrú usq; aliquid uidet habere fulgoris. sepulchro auté clauso euanescit: & in obliuionem perdit in una cum noie.

ℭDe Meandro flumine oceani. xxi. filio: qui genuit Cyanem. Cap. LX.

MEander fluuius oceani & terræ fuit filius. & genuit cyané nympha. Húc dicit Liuius in summa cylenarum arce nasci: & mediam per urbem effluere: idem per carias & ionas in sinum maris deferri: qui inter Pyreniem & miletum est.

ℭDe Cyane filia Meandri. Cap. LXI.

CYane Meandri filia a Mileto solis filio: & dilecta & oppressa ei peperit caunú & biblidé: ut Ouidi. ait Biblida cum cauno prolem est enixa gemellam.

ℭDe Phyllira. xxii. filia Oceani. Cap. LXII.

PHylliram Oceani fuisse filiam dicit Paulus: & a Saturno dilectá ei Chironé centaurú peperisse.

ℭDe Sperchio. xxiii. Oceani filio: qui genuit Mnesteú. Cap. LXIII.

SPerchius fluuius Oceani & terræ fuit filius. Hic ut ait Homerus ex Polydori filia Pelei: & Borionis coniuge genuit Mnestú: & ut ait Pomponius in sinu pegaso effluit: eiq; deuouerat Achilles comas: ut ait Lactantius: si sospes ab expeditione troiana remeasset in patriam.

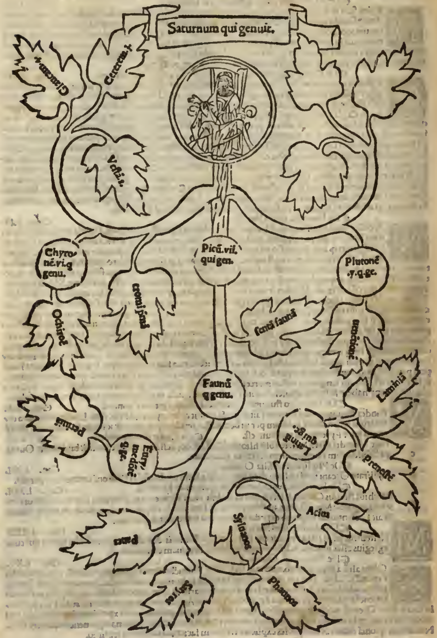
ℭDe Mnesteo filio Sperchii. Cap. LXIIII.

MNesteus: ut ait in Iliade Homerus fuit Sperchii fluminis & Polydoris filiæ Pelei filius: qui cum ægregius esset iuuenis Achillem ad obsidioné Troianam comitatus est.

ℭDe Sole. xxiiii. Oceani filio. Cap. LXV.

SOlem aliú a superis in lib. naturalis hyst. dicit Pli. auctoritate Gellii oceani fuisse filiú: matre nó expræssa. Et húc dicit medicinæ: & mellis fuisse iuẽtoré: qd pluribus hactenus attributú é: nec ppterea admirádú. Possibile. n. est taliú multos uariis in locis reptores fuisse: cú ubiq; igenia meditationesq; ualeát: & sic qd apud græcos credimus Apollinis opus aut aristei: nó aufert qn possibile fuerit apud Oceanú nasci aut aduenisse: q tantú dú ualuerit ingenio: & eadé experiétia cóperisset: qué loci incolæ ad extollendú nomé eius & genus solé uocauere: & oceani per qué forte nauigio uenerat: dixere filiú. Nos autem quoniá omnis oceani proles explicata est: finem faciemus uolumini septimo.

OCTAVVM SATVRNVS HABET CVM PARTE SVORVM.

¶ Genealogiæ deorum gentilium. Liber octauus. Prohœmium.

D Ffuscari nebulis cælũ: & solis præclaꝶ deficere iubar: turbari uentis aera: cre-
bras corruscationes aperiri: audiri syluas: mugire solũ: & quodãmodo in cauer
nis tumultuari: in fũmũ, cete maris: & monstra reliqua efferri: terrisq; miscer i
undas: querulis uolucribus taciturnitatẽ iponi: & umbras impelli nemoꝶ: & in
latebras syluestres abire feras: ac omnia repente tristari cœptum est. Ego autem
mirari primo demũ tã grandi rerũ pmutatione exterritus: in mediis Sparchi i
faucibus solis adhuc inuenta prospiciens: quod in oceano minime timueram t i
mere cœpi: ne in antiquũ chaos oĩa uerterentur. Nec quid agerem stabat consi-
lium. Tandẽ dum sic in pendulo essem: & ecce ex orientali oceano quasi sese ab
inferis in altum efferens: tardũ atq; nubilũ sidus uisum est. Stygia uelarũ caligi
ne: qđ dum nebulis imixtũ intuerer: memor præceptorum uenerabilis Anda-
lo: ociosum atq; nociuũ Saturni astrũ fore cognoui. Cuius dum perniciosos mo
res in mentem reducerẽ: cessit ilico repentinæ mutationis pauor: & admiratio. Et quasi eo apparente suaꝶ m i
feriarũ: a noua rerũ imutatione pmonitus. Cũ ex cæli filiis secundũ cœpti operis ordinẽ esset extremus: ad
explicandã eius splendidã prolem: non uno qdẽ uolumine: pgrandis q dẽ est. Sed ex istis sequentibus proxi-
mo euocatũ me noui. Sane cum labyrinthos quattuor fuisse hystoriæ testentur ueterum. Aetruscum. s. & ægy
ptiacũ: Cretensem atq; Lẽniacũ: ex his qui errorũ & circũuolutionũ plenior fuit: non dubitem qn facilius in
tranti atq; progredienti præstiterit exitum q̃ præstaturæ sint infœlices grandæui senis: cuius sermonẽ intratu
ri sumus ambages: nã cum in eum fere oĩs uetusti erroris inclinet: & gentilitatis insania: nõ erit leue ad exitũ
deduxisse diuersitates opinantiũ: ac dissonantias errantium: & antiquorũ relationes ambiguas & in proposi-
tum pulsum: ac deuium exulem: atq; agricolam reuocasse regem. Nõ ergo absq; horrore quodam oceani lit-
tora: prolemq; relinquo inter asperos scopulos & profundos ad inferos usq; hiatus: aquarum uertigines plu-
rimas directurus fragilis nauigii proram: & potissime cum mundũ satis: etiam si per fuscum aerẽ oculos im-
pingã: quorsum suasurus sim: aduertere possim. Spero tamen is qui luridas ditis domos & terribiles æterna
fuligine peruias factas uictor euacuauit in optatum exitum aperiet æquor imensum.

¶ De Saturno. xi. Cæli filio: qui. x. genuit filios. s. primũ Cromim. ii. Vestam. iii. Cererem. iiii. Claucam. v.
Plutonem. vi. Chironẽ. vii. Pycum. viii. Iunonẽ. ix. Neptunũ. x. Iouẽ tertiũ: & sane de Ioue Neptuno & Iunone
non in hoc libro: sed in sequentibus. v. libris scribetur. Cap. I.

S Aturnus cæli & Vestæ fuit filius: ut in libro diuinaꝶ institutionũ scribit Lactan. Cui ante alia ue-
teres Opim sororẽ suã sacro iunxere cõnubio: eiq; ex ea susceptos plures ascripsere filios: quos ali-
qui ferunt deuorasse oẽs: & e uestigio euomuisse. Nõnulli seruatũ Iouem opis fraude: & illi loco
eius addũt lapidẽ psentatũ: qsi illũ peperisset opis. Volunt pterea illũ cælo patri uirilia abscidis-
se falce. Quod illi factũ a Ioue dicunt alii. Inde quidã eũ regno pulsum scribũt a Ioue. Alii uero apud iferos
relegatũ. Sũt insup qui illũ senẽ: mœstũ: sordidũ: capite obuolutũ: inertẽ: segnẽq; & armatũ falce describãt.
Cur cæli terræq; dictus sit filius rationẽ ostẽdit Lactan. ubi in lib. diui. institutionũ in testem minurium fœl i
cem inducens ait. Saturnũ cũ fugatus esset a filio: in Italiãq; uenisset cæli filiũ dictũ: quod solemus hos: quo-
rum uirtutẽ miremur: aut eos qui repentine aduenerint de cælo cecidisse dicere. terræ aũt qđ ignotis parenti
bus natos terræ filios nominemus. Sũt hæc quidẽ similia ueri: nõ tamẽ uera: qa cõstat etiã cũ regnaret ita esse
habitũ: potuit sic argumẽtari Saturnũ cũ potentissimus rex esset ad retinendã parentũ suoꝶ memoriã: noĩa
eoꝶ cæli terræq; indidisse: cum ii aliis uocabulis appellenẽ: qua rõne & mõtibus: & fluminibus noĩa scimus
imposita. Hæc Lactan. Qui alibi dicit. Ennius quidem in Eumero nõ primũ dicit regnasse saturnũ: sed Vra
num patrẽ: & alibi idẽ. Apparet ergo nõ ex cælo natũ eẽ: qđ fieri nõ põt: sed ex eo hoĩe cui Vrano nomẽ fuit:
qđ esse uerũ Trismegistus auctor qui cum diceret admodũ paucos extitisse: in qbus esset perfecta doctrina:
in his Vranũ: Saturnũ: & Mercuriũ noĩauit cognatos &c. Quẽ Vranũ cælum a Saturno uocitatũ idẽ testatur
Lactan. dicens. Legi in sacra hystoria Vranũ potentẽ uirum Vestã habuisse cõiugẽ: & ex ea Saturnũ atq; Opẽ
& alios suscepisse: qui Saturnus in regno potens efficeretur: patrẽ Vranũ cælũ appellauit: & matrẽ terram: ut
hac mutatione nominũ fulgorẽ suæ originis ampliaret &c. De Opi aũt coniuge multa supra dicta sunt. Eum
deuorasse filios & euomisse demũ duplicẽ tangit sensum: hystorialẽ. s. & naturalẽ. Nam in sacra legiẽ hysto
ria: ut alias dictũ est: qa saturnus ut retineret regnũ cũ Titano fratre pactionẽ habuit occidendi oẽm mascu-
linã prolẽ: quæ a se gignereẽ. Verũ qui nascebantur masculi clam ab eo a coniuge seruabantur: eiq; psentabã-
tur fœminæ: & sic absumpti uidenẽ filii: q̃tũ ad Saturnũ: & tunc emissi cũ m ultionẽ suã aduersus Titanum
cõparuere. Circa aũt naturalẽ rõnẽ dicit sic Cicero. Saturnus aũt est appellatus q saturetur annis. Edere enim
natos fingiẽ: qa consumit ætas tpis spatia: annisq; præteritis insatiabiliter expleẽ &c. & hoc q̃tum ad deuora-
tionem filioꝶ dictũ. De emissione aũt diceẽ de fructibus annuis e terra susceptis. Nã productæ in tẽpore fru
ges ex terra esto deuorenẽ: oẽs in tpe ab eodẽ tpe agente deo anno sequenti reddunẽ. Ob hãc fictionẽ ab igna-
ris minime intellectã a nõnullis creditũ est detestabilẽ illũ sacroꝶ ritũ apud quasdã barbaras nationes exor-
tũ: quo. s. saturno quidã: ne dum alios: sed natos imolabant proprios: quasi ad instar illius acturi. Macrobius
aũt dicit in libro saturnalioꝶ q Hercules geryone superato sacrũ hoc apud Italos imutauit. Iussitq; loco hu-
manorũ capitũ: quibus conficiebatur: oscilla ad humanã effigiem ex cera composita Saturni aris accensis lu-
minibus imponerent: quod postea diu obseruatum est. Dicunt insuper nato Ioue loco eius Saturno a coniuge
lapidem ostensum: de quo dicit Theodontius eum ipm lapidem fuisse Iouẽ. Sed mõstratũ saturno Iouẽ non

suum:sed alterius hominis fuisse filium & lapidem nuncupatum:quod forsan sic est. Dicit enim Eusebius Danao argis regnante lapidem quendam cretensibus imperasse:quo tempore iam cretensis iuppiter secundú quosdá poterat regnare coepisse. De abscisione genitalium:quá quidá a Ioue Saturno factam uolunt satis supra ubi de secunda Venere dictum est. Saturnú a Ioue regno pulsum certissimú historiographi arbitrant facinoris causam sacra declarat historia in qua legit:q cum Iuppiter Saturnú & Opim a titanibus captos liberasset comperit forte Saturnus q regno pelleret a ioue:& ideo ad euitandam forte Ioui insidias tetendisse:ut illum occideret. Quod cum Iuppiter comperisset contractis fortibus arma in eum sumpsit. Qui cú nequisset resistere:& ut uolút quidá in phlegra uictus aufugit:q aút apud inferos relegatus fuerit a Ioue falsum eẽ sacra demonstrat hystoria:in qua sic scriptú est:deinde titan postq̃ resciuit Saturno filios procreatos:atq; educatos esse clam se:seducit secú filios suos:qui titani uocant:fratreq; suú saturnú atq; opem cóprahendit:atq; muro circúegit:& custodiam his apposuit. Et post hæc paululú subdit. Iouẽ ad ultimú cú audiuisset patrẽ atq; matrẽ custodiis circúseptos:atq; in uincula cóiectos uenisse cú magna multitudine cretensiú titanúq; atq; filios eius expugnasse parentes uinculis exemisse:patri regnú reddidisse:atq; in cretam rediisse. Hæc ibi. pro quibus dicit Lactantius. Liberatur Iuppiter súmi sceleris crimine:q patrẽ uinxisset cópedibus perhibet. Si uero eiusdem Lactantii uelimus opinionẽ sequi:qui super thebaide statii dicit. Saturnú relegatú a filio apud inferos:tunc dicemus q cú Saturnus a Ioue pulsus:ut dicit in Italiá abierit:quæ græcia inferior est.i.occasui propinquior:apud inferos descendisse uidetur:& ibidem ideo relegatus:quia in regnú redire nequiebat: sic & exules etiá nónunq̃ dicimus relegatos. Quod autẽ moestus senex obuolutus capite:tardusq; & sordidus sit: atq; ornatus salce:& planetæ & hoi conueniunt oia. Albumasar autẽ in suo maiori introductorio dicit Saturnum cóplexione frigidú esse & siccú:melancolicú:& foetidi oris:quæ ad moestú hoiem spectare uident. Dicit præterea eú comestorẽ prægrandẽ:auarú:pauperẽ ad inopiá usq; maliciosum:inuidum:ingenio ualentẽ: seductorẽ:& in periculis audacẽ:& cóuersationis paucæ:superbú:simulatorẽ:iactatorẽ:& cogitationis q̃plurimæ atq; psundi cósilii:tardú ad irá:sed irreuocabilẽ fere:bonú nemini cupientẽ: populatoreq; locorum. Est pterea significator operis ad agriculturá spectantis mensurationú terrarum:atq; diuisionú:peregrinationú longarú atq; laboriosarum:carcerú atq; tristitiarum moerorú:fraudú:& afflictionú:destructionú:amissionú: mortuorum & eorum reliquiarum uituperationú ac latrociniorum:effossorum etiá sepulchrorum:& uispilonú magorum & uiliú hoium:& spadonú. Quæ oia q̃ conformia sint:saturno homini attributis:quoniá facile uidebit oculatus hõ: & pro parte in sequentibus etiá tangent:non appono. Sed uidere superest quantú Saturno:de quo sermo cóformia sint. Moestus autẽ fingitur:ut melanconica compressio:& exilii tristitia ostendat. Senex etiá: quia túc erat dum pulsus est:& qa turpis faciei sint senes:& utplurimú foetidioris:& quia consilio & astutia:qua summe ualent annosi ualuit ipse. Obuolutú autem capite ideo uoluere:ut fuscum syderis Saturni aspectú:& fugientis habitú:& occultá saturniorum sagaciá:cogitationes:atq; simulationes designarent. Tardú autem dixere: quia ob grauitatem membrorum tardi sunt senex ad icessum:tardi ad iram:tardú & ipsum planetæ corpus motu. nam fere in. xxx. annis cursu suo orbẽ zodiaci perficit:qd in longe minori spacio temporis alii faciunt. Sordidú uero ideo fictum puto:quia impuros habeat saturnus præstare mores: seu quia more ueteri regno pulsus:& in miseria constitutus ad Ianum susceptorẽ suú sordidatus accessit. i. uestibus miseriá prendentibus indutus:seu ut ostendatur agriculturam exercentes laute uiuere non posse:falce autem ideo insignitus est:ut intelligamus:quia per ipsum omnis agrorum cultus primo Italis traditus sit:erat enim apud nos ante aduentum eius incognitus:his igitur explicatis libet apponere: quid illi pulso cótigerit:quid uiuens egerit:qd etiá mortuo a superstitibus impẽsum sit. Cum ergo superatus atq; fugatus ubiq; persequeretur a filio: ad ultimú in Italiam fugit:ut testatur Virgilius dicens: Primus ab æthereo uenit Saturnus olympo. Arma iouis fugiens: & regnis exul ademptis. In italia autem:ut dicit Macrobius a Iano susceptus est. Et genus indocile: ac dispersum montibus altis Composuit:legesq; dedit latiúq; uocari Maluit:his quoniam latuisset tutus in oris. Aurea quæ peribẽt illo sub rege fuere Sæcula:sic placida populos in pace regebat. Apud italos eni receptus multa ostendit ante non cognita:& inter alia cum eo usq; ex pellibus pecudum duratis igne pecunia conficeretur: ipse primus æra signauit:& nomen signantis apposuit nummo insigens ex parte una Iani susceptoris sui caput bifrons:ex altera uero nauim:eo q uenisset in naui fugiens:& hoc fecit ut eius aduentus memoria perseueraret in posteros. Hoc tamen a posteris factú uelle uidetur Ouidius ubi de fastis scribit: Causa ratis superest tuscum rate uenit in amnẽ:& infra. Aiunt insuper cum concors una cum Iano regnaret & uicina cómuni opera constructa haberent oppida saturnia:scilicet & ianiculum aurea fuisse sæcula:eo q libera tunc esset omnibus uita:nemo seruus:nemo alteri obnoxius:nullum etiam fertur in eis finibus furtum factum: nec sub illo fuit aliquid alicuius priuatum. Nec signare solum aut partiri limite campum fas erat:in medium querebát. Quáobrem respectu secutorum sæculorum illa aurea dicta sunt. Et Romani apud ædem Saturni ærarium publicum esse uoluerunt:ut apud eum locaretur pecunia cómunis:sub quo fuissent cunctis uniuersa communia. Insuper ignaros docuit arua colere:semina terris dare:matura colligere:& suo tempore stercoribus agros foecundare:ex quo cum ex reliquis officiis:nullum esset consecutus cognomen:sterculius appellatus est, deo tanto atq; tali profecto splendidum & insigne nomen. Demum cum in multis hominum uitam in melius redegisset contigit ut repente nusq̃ compareret. Quam ob causam excogitauit Ianus:ut Macrobius asserit: honorum eius augmentum:ac primo terram omnem ditioni suæ parentem saturniam nominauit. Aram deinde cum sacris tanquá deo condidit:quæ saturnalia appellauit:iussitq; eum obseruari maiestate religionis:q̃si uitæ melioris auctorem:cuius rei simulachrum indicio est:cui falcem insigne messis adiecit. Huic deo isertiones surculorum:pomorumq; educationes:& omnem huiuscemodi fertilium tribuunt disciplinas. Et ut idem

dicit Macrobius hunc una cum coniuge nonnullis persuasum cælum & terram esse. Saturnumq; a satu dictū, cuius causa de cælo est: & terram opem cuius opere humanæ uitæ alimenta quærunt uel ab opere per quod fructus frugesq; nascuntur. Huic deæ sedentes uota concipiunt terramq; de industria tangunt demonstrantes ipsam terram matrem esse mortalibus appetēdam. Et sic non deum esse Saturnum sed etiam cælum una cum coniuge agentem uolunt. Philochorus insuper ut appareat non solum italorum hāc fuisse insaniam dicit Saturno & opi primo in actica statuisse aram Cecropem eosq; deos pro Ioue terraq; coluisse: statuisseq; ut patres familiarum: & frugibus & fructibus inchoatis passim cum seruis uescerentur. Sic & appollophanes comicus dicit in Epico carmine Saturnum quasi sacrum num: nus enim græcæ aut Satorem num quasi diuinum sensum creantem omnia & cætera. Romani autem quibus plurimum curæ fuit nil abq; significato componere cum huic deo templum contruxissent eius in fastigio tritonas sculpsere: cum bucinis & terris: earum caudas immersere: uolentes per hoc intelligi ꝙ ab eius commemoratione in nostrum usq; æuum historia clara sit: atq; uocalis quæ ante eum muta; & obscura atq; incognita est: quod per ifixionem caudarum intelligunt. Et hæc de Saturno dicta sint.

ℭDe Croni prima Saturni filia. Cap. II.

CRonis secundum Barlaam filia fuit Saturni: Lactantius uero non fœminam sed marem dicit: & latine serpentarium appellari: & ab ægyptiis inter sydera collocatum. Sed cum sonet latine tempus: ne uideatur ꝙ tempus nascatur ex tempore pro certa temporis dimensione accipiendam puto: & quoniam græci a Croni Cronicas uocant libros gestorum: quos nos uocamus annales; hanc dimensionem Cronim ueteres annum intellexisse puto: quod etiam anni uetus ægyptiorum descriptio: serpentarius scilicet satis uidetur ostendere. Est enim serpentarius homo serpentem manibus tenens in se in medium circuli adeo reuolutum ut deuorare ore caudam uideatur. Hoc enim signo pro anno utebantur ægyptii; antequā eis litterarum caracteres traderentur ab Iside uel Mercurio. & sic cronis erit illa temporis dimensio: quam annum uocitamus ad hunc annum designandū. Censorinus in libro: quem de natali die scripsit ad Cerellum: longam describit historiam: intercallationes annorum: atq; mensium: & dierum apponens & diuersorum insuper philosophorum opiniones: quas ego curiosis exquirendas omittam; ut breuitati obsequar: opportuna sumens tantūmodo. Est igitur annus duplex: uertens scilicet atq; magnus. uertentē olim ægyptii habuere Bimestrem; trimestrem arcades: decem mensium inæqualium ueteres habuere Romani sub Romulo rege primo. Cui Numa Pompilius duos addidit: ut. xii. esset mensium: dierum uero. ccclijii. qui antiquissimus hebreorum fuit annus: & ab israelitis in hodiernum usq; seruatur. Sane cum multas intercalationes annus talis exquireret ne feriæ messium hyemales esse contingeret: aut sacra hyemalia efficerentur æstiua: Caius Iulius Cæsar consulatu suo. iii. annum ad solis cursum æquauit: cumq; dierum. ccclxv. cum quadrante constituit: eo ꝙ comperisset hoc in spacio solem ferme Zodiacum omnem circuisse: & quoniam quadrantem illum singulis apponere annis uidebatur difficile: instituit ut quarto anno annus esset semper dierum. ccclxvi. diem illam februario mensi addens hac in forma ne auctus uideretur: ut. vi. kalē. Martii bis diceretur scilicet & duobus continuis diebus in quibus uenire contingeret: & hic bisextus est. Hūc autem annum Romani a mense Martio incepere ob martis reuerentiam: a quo mense ille denominatus est. Alii uero aliter. Magnus autem annus is est secundum Aristotelem: quem sol & luna cæteriq; planetæ in eundem punctum unde iuncti omnes discesserint inuicem redeuntes conficiunt: ut si omnes sint in principio arietis: & inde cursum cœperint quandocunq; contingat eosdem in principio arietis inuicem reperiri: annus tūc magnus erit perfectus. Hoc fieri diuersimode putauerunt antiqui: ut idem Censorinus ostendit. Dicit enim Aristarchum putasse hunc annum confici ex annis uertentibus. ii. Mcccclxxxiiii. Arethem uero diracinum ex. v. M. dlii. Heraclitum & Linum ex. x. M. dccc. Clionem ex. x. M. dcccclxxxiiii. Orpheum ex. cxx. M. Cassandrum ex tricies sexies centum millibus. hæc ille. Tullius quidem arbitrari uidetur ex. xv. M. annis confici. Sed Seruius ex. xii. M. dcccclijii. Senex autem uenerabilis Andalo & Paulus geometra florentinus astrologi ambo insignes ex. xxxvi. M. expleri dicebant. Ex his quippe apud quosdam exortus est error asserentibus eis si contingat supercœlestia corpora in eundem locum: unde alias cursum cœpere reuerti & reassumere cursum eosdem de necessitate productura effectus: quos alias produxere: & sic nos iterum; & iterum; & infinitum usq; hanc in uitam redituros. quod quidem credere ridiculum est.

ℭDe Vesta Saturni filia secunda. Cap. III.

VEstam Saturni & Opis Ouidius fuisse filiam dicit ex Ope Iunonem memorant: Cereremq; creatā semine Saturni. tertia uesta fuerit & cætera: & sic duæ fuere Vestæ Saturni mater & filia. De his cōfuse loquuntur auctores nōnunquā unam ponentes pro altera: & ideo dicentes Vestam terram eē: quia floribus & herbis uestita est de matre Saturni dictum sumendum est. Quando autem eam dicunt uirginem Saturni filia designatur: quam ignem esse uoluere: ut ait Ouidius. Nec aliud Vestam q̄ puram uiuam intellige flammam Nataq; de flamma corpora nulla uides. Iure igitur uirgo est quæ semina nulla remittit: nec rapit & cætera. Hanc dicit Albericus nutricem fuisse Iouis: exponēsq; ex igne inferiori cælestis alatur ignis. Ego autem contrarium credo: elementum scilicet ab elemento qđ sublimius est nutriri. Iouem autem a Vesta nutritum ad historiam pertinere reor: cum ut supra dictum est Iouem natum Saturni aspectui subtractū: & Vestæ auiæ suæ commendatū: & ab ea clam nutritū. Dicunt & hanc a Priapo hortorū deo fuisse dilectam: ꝙ credibile est: cum dicat Ouidius: Nitimur in uetitum semper cupimusq; negatum. Vestam enim uirginem uolunt; & uirgines obsequio suo deputauere romani: quas semper eo ꝙ cautiori seruarentur custodia libinosi appetiuere: seu quia absq; igne: idest calore iaceat priapus. Huius præterea nunquā

uisam dicunt effigiem:qđ dicunt:eo ꝙ incognita sit.nam si flāmam uideamus: quā illi dicemus esse effigiē. Dicit insup Augustinus ueteres nōnunq̃ & Vestam dixisse Venerē.ꝙ & si inhonestum uideatur uirginem deturpare meretricis nomine potuit hæc fictio rationis aliquid habuisse.Dicimus enim in uenerem:seu libidinem uenientes in ignem incurrere:ut Virgilius.In furias ignemq; ruūt.i.luxuriam ergo & hic calor a similitudine Vesta uocari potuerit.Nec omnino erit a toto sensu fictionis huius externum cum Vestam dicamus Saturni filiam.i.saturitatis:ex qua saturitate non minus oritur uenereus ignis q̃ uirgineus pudor hoc Romani summe coluerunt:& eius in templo obsequentibus uirginibus perpetuum seruabant ignem:quē semp summa celebritate diu prima Martii innouabant:& sacrum istud inter alia a troianis habuerunt.

¶De Cerere tertia Saturni filia & matre Proserpinæ. Cap. IIII.

Ceres altera a superiori:& notissima dea frugum est : & Saturni filia atq; opis:ut ab Ouidio supra monstratum est.Hanc aiunt Ioui fratri suo placuisse:& ex eo concepisse:Proserpinam:quā cū rapuisset Pluto nec reperiretur a Cerere:dicunt eam accensis facibus & maximo cum ululatu per uniuersum orbem exquisitam.Demum apud paludē Cyanis irata:cum rastros & aratra & cætera ruralia instrumenta:quæ ad culturam terræ inuenerat:fregisset filiæ cingulum comperit: & ab Arethusa nympha certior facta est:quoniam illam apud īferos uidisset.Quæ cum Ioui Plutonis accusasset audaciam ab eo eidem primo suasum est:ut papauera comederet:quæ cū fessa fecisset in soporem soluta est:& cum experge facta astitisset Ioui ab eo habuit se filiam retrahere posse:si nil apud inferos comedisset:sed accusante Ascalapho compertum est:eam tria grana mali punici ex uiridario Plutonis gustasse.Quapropter Iuppiter ad mitigandam tristiciam Cereris sanciuit:ut sex mensibus anni proserpina cum uiro esset:& totidem apud superos cum matre.Narrant insuper:& inter alios Lactantius.ꝙ cum perquirens Ceres filiam ad Eleusium regem peruenisset:cuius uxor erat Hyona:& ea peperisset paruulum nomine Triptolemum:quæreretq; illi nutricem:ultro se Cererem altricem infantulo obtulisse:& cum suscepta esset uolens alūnum facere imortalem : interdum lacte diuino nutriebat:noctu clam igne obruebat:atq; præter q̃ soliti erant mortales crescebat puer:ꝙ cum miraretur pater:clam nocturno tempore obseruauit quid in puerum nutrix ageret:& cum uidisset eum igne obrui:exclamauit:ex quo irata Ceres Eleusium exanimauit:ac Triptolemo ternum contulit beneficium.nam fruges eius propagandas:& currum draconibus iunctum dedit.Quibus ille uictor orbem terrarum frugibus obseuit.Postquā autem domum rediit:Cepheus rex eum tanq̃ æmulum occidere conatus est:sed recognita iussu Cereris Triptolemo regnum tradidit:qui ibidem oppidum constituit:quod ex patris sui nomine appellauit Eleusium & Cereri sacra primus instituit:quæ thesmophoria græci nuncupauere.Ouidius uero dicit Triptolemum infirmum fuisse puerum:& cuiusdam pauperis mulieris filium: quem Ceres in retributionem beneficii illum curauit:& demum illi currum tradidit : & cum frumento misit.postremo in Scythia a Lynceo rege fere occisus est.Quem Ceres in animal sui nominis transformauit.Sūt insuper qui dicant:& Homerus potissime in Odyssea;Cererem Iasionem quendam amasse:& sese illi amicitia & lecto iunxisse ; & Leontius addebat Cererem ex Iasione Plutonem filium peperisse:& tandē Iasionem a Ioue inuidia fulminatū Recitantur præterea & alia.nos autem sensum eliciamus ex dictis.Est igitur Ceres aliquando luna:aliquando terra:& nonunq̃ terræ fructus:& pssæpe fœmina:& ideo quando Saturni & Opis dicitur filia fœmina est.& Sycani Syciliæ regis coniunx:ut Theodontius asserit:quando autem ex Ioue Proserpinam parit:tunc terra est:ex qua prima Proserpina idest luna nascitur secūdum opinionem eorum:qui ex terra omnia creata arbitrati sunt.Seu potius ideo credita est luna terræ filia:quia dum ab inferiori hemisperio ad superius ascendit uisum est priscis eam ex terra exire:& sic illam terræ dixere filiam.Hāc rapit Pluto qui & terra est.sed inferioris hemisperii quando post diem.xv.incipit sole cadente nō apparere:& hinc fit ut appareat eam tantūdem esse apud hemisperium inferius quantum apud superius:ex quo sumptū est fabulosum illud:Iouem sanxisse ut anni mediū apud inferos cum uiro esset & tantum apud superos cum matre.Seu aliter.Est quidem proserpina loco frugis habēda:quæ ex iacto sulcis semine nisi cæli temperies agat: incrementum habere non potest.& nisi eiusdem iuuetur calore in maturitatem uenire nō posset, Iuppiter autem & cæli temperies est & calor:cuius opere suis temporibus & crescunt segetes & maturitatem suscipiūt:& sic ex Ioue & cerere proserpina nascitur:quæ tunc a Plutone.idest terra rapitur:quando semen sulcis iniectū non redditur:quod aliquando contingit ob nimium frequentatam sationem:ex qua adeo bona terra humore emūgitur ut exhausta nequeat dare iniectis seminibus nutrimentū.Hinc turbata Ceres:idest agricultores qui terrei dici possunt homines:instrumenta frangit ruralia:idest frustra operata cognoscit & negligit.& ululatu fœmineo:idest agricultoꝝ querela:incensis facibus:idest exustiōe agrorum:per quam humores aduersi:qui sunt circa terræ superficient exalant:& utiles ad inferiori terra euocātur in altum:& suadet a Ioue Cereri ut papauera comedat.i.ut in quietem uadat.Habent enim papauera somni quietē pstare:per quā quietē intermissio culturæ intelligenda est:ut possit terra ob intermissionem emunctos humores reassumere. Redire autem ad superos rapta proserpina:idest abundantia frugum non potest in continenti:quia grana mali punici gustauerat:per quæ intelligenda sunt uegetatiuæ uitæ principia:quæ tunc iniiciuntur:quando ex humore terræ humectatur:& calefit semen iniectū & inde putrefactū prosilit in radices:quarum opere segetes uegetantur.Quæ principia ideo per grana mali punici designantur:ut intelligatur quia sanguini similia sint:sicut sanguis nutrimētū est animalis sensitiui:sic & illa principia uegetatiui.& ut placet empedocli sicut in sanguine uita cōsistit aīalium sensitiuoꝝ sic & segetū in humore terrestri.Sed iouis sententia.i.cæli dispositione agitur ut post sextū mensem:qui anni dimidium designat ad superos redeat pserpina:idest segetū abundantia:eo ꝙ a die sationis seu a mense in mense septimo incipiant spice segetum apparere & grana suscipere & in

maturitatem etiam deuenire:quæ grana usq; ad sationis nouæ tempus apud superos cōmorantur. Theodontius ex cerere istam uetustissimam refert hystoriam:ex qua uidetur multum causæ fictiōis superioris assumptum:& dicit Cererem Saturni filiam Sicani regis fuisse coniugem:& Siciliæ reginam:ingenio clarissimo pditam:quæ cum per insulam cerneret homines uagos glandes & mala siluestria comedentes:nec ullis obnoxios legibus prima in Sicilia terræ agriculturam excogitauit:& adinuentis instrumentis ruralibus boues iunxit:& terris semina dedit:ex quo homines cœpere inter se campos diuidere & in unum conuenire & humano ritu uiuere:ex quo a Virgilio dictum ē:Prima ceres unco terram dimouit aratro.Prima dedit fruges alimenta mitia terris.Prima dedit leges:cereris sunt omnia munus & cætera.Proserpinam uero dicit speciosissimam fuisse uirginem Cereris reginæ filiam.& ob insignem eius pulchritudinis famam ab Orcho molossorum rege raptam & in coniugem sumptam.Quod etiam testatur in libro temporum.Eusebius.uerū de hoc insra prolixior fiet sermo.De Triptolemo autem scribit Philochorus uetustissimum fuisse regem apud Atticam regionem:qui cum tempore ingentis penuriæ occiso a concursu populi patre eleusio:quia pereunte same plebe filium aluisset abunde:aufugit:& longa naui:cuius serpens erat insigne:abiit ad exteras regiones.& quæsita frumenti copia in patriam rediit:ex qua pulso Celeo:qui terram occupauerat : seu secundum alios Lynceo thrace:in regnum paternum restitutus est.& non solum restitutus alimenta tribuit subditis:sed illos docuit facto aratro terram colere:ex quo Cereris alumnus est dictus.Sunt tamen qui uelint nō Triptolemū sed Buzyem quendam Atheniensem Atticis bouem & aratrum comperisse.Dicit tamē Philochorus Triptolemum multis sæculis ante fuisse q̄ fuerit Ceres regina syculorum. Quod autem Ceres amauerit Iasionem dicit Leontius etiam hystoriam fuisse talem.Cum tempore diluuii ogigii Iasion quidam Cretensis multum frumenti congregasset illud patientibus penuriam ob diluuium pro libito uendidit:& sic ex frumento maxima conflauit pecuniam.Et hinc locus fabulæ datus:q̄ ex Cerere:idest ex frumento Plutonem diuitiarum deum:idest diuitias susceperit.Iasion autem a Ioue inuidia fulminatus dicitur quia ab amicis quibus opportunus erat uisum est:q̄ ante tempus subtractus sit.

¶De Glauca.iiii.Saturni filia. Cap. V.

GLauca Saturni & Opis fuit filia:& ut sacra narrat historia uno partu cum Plutone ædita:& Saturno sola præsentata clam Plutone seruato atq; nutrito:quæ adhuc paruula diem clausit.

¶De Plutone.v.Saturni filio qui genuit uenerationem. Cap. VI.

PLuto qui latine dispater dicitur Saturni filius & Opis uno eodē q; partu:ut supra dicitur cū Glauca æditus est:& clam a Saturno seruatus.Hunc ueteres infernorū finxere regem:eiq; ciuitatem dedere ditem:de qua Virgilius.Respicit æneas subito sub rupe sinistra:Mœnia lata uidet.Et infra p plures uersus:in quibus illam describit.Eius inde aulam atq; maiestatē sic describit Statius dicēs. Forte sedens media regni infœlicis in arce.Dux herebi popolos poscebat crimina uitæ.Nil hominum mirās: natusq; omnibus umbris.Stant furiæ circum:uariæq; ex ordine mortes.Sæuaq; multisonans exercet pœna cathenas.Fata ferunt animas:& eorum pollice dānant.Vincit opus iusta minos cum fratre uerendo Iura bonus meliora monet regemq; cruentum Temperat:assistunt lachrymis atq; igne timētes Cocyton flegetonq;:& stix periuria diuum Arguit & cætera.Currum illi insuper triom rotarum statuere:qui triga dicitur trahiq; illū a tribus equis uoluere:Amatheo scilicet & abastro & Nouio.Qui ne cælebs uiueret sic uxorem sibi quæsisse dicit Ouidius.Nam cum die quadam ingentibus uiribus tentasset Typheus superimpositam sibi trinacriam abiicere:uisum est Plutoni si hoc contingeret possibile ad eum usq; lucem diei penetrare:quāobrem cōscenso curru exploraturus qualia essent trinacriæ fundamenta exiuit infernum:& dum insulam circuiret haud longe a Syracusis uidit proserpinam cum uirginibus sociis legētem flores.Quæ cum ueneris sperneret ignes: factum ut repēte Pluto soa pulchritudine caperetur:& ob id flexo curru uirginem nil tale timentem rapuit & ad inferos detulit:& sibi coniugio copulauit.huic insuper uenerationem:seu reuerentiam filiam fuisse dicunt.Et tricipitem Cerberum canem regni custodem attribuunt:quem aiunt tricipitem fuisse:& iauditæ ferocitatis:& cuncta uorantē.De quo tragœdus Seneca in tragœdia Herculis furentis. Post hæc auari ditis apparet domus.Hic sæuus umbras territat stygius canis:qui terna uasto capita concutiens sono regnum tuetur sordidum.tabo caput lambunt colubræ:uiperis horrent iubæ:lōgiusq; torta sybilat cauda draco Par ira forme & cætera.Hæc ego sic intelligenda existimo:cum iuxta Fulgentium Pluto latine sonet diuitias:& ideo dispater quasi diuitiarum pater a latinis appelletur:& diuitias perituras in terris consistere:aut ex terris effodi clarum sit:& terra uocetur opis:ut supra sæpius dictum est merito Pluto opis dicitur filius . Verum quoniā diuitiæ primæ pro parte ex cultura terræ patuere:nōdum auro comperto:& Saturnus terram colere docuerit:Plutonis dictus est pater.Diuitiis ferrea ciuitas & custos Thesiphon ideo datur ut ferreas auarorum mentes & truculentias eorūdem circa custodiam & tenacitatem earū cognoscamus.Hanc ciuitatem intrare neminem iustum dicit Virgilius:Nulli fas casto sceleratum insistere limen:ot appareat aut quærere aut seruare diuitias absq; in iusticia non posse.In hac ciuitate scribit Dantes noster obstinatis inferri supplicia:quibus nulla proximi charitas:nullusq; fuit amor in deum.Per aulam autem atq; circūstantes multipliciū curarum anxietates:& augendæ rei labores execrabiles:atq; perdendi formidines:quibus aguntur in diuitias hiulco tendentes gutture intelligendi sūt.Currus aūt circuitiōes optantium ditari designat triplici uectus rota: ut labor circūeuntium periculum & futurorum incertitudo monstretur.Sic & equi trahentes tres esse dicūtur.Quorum primus Ametheus dicitur:qui interpretatr obscurus:ut per eum intelligatur insana deliberatio acquirēdi qđ minime opportunum est:qua trahitur seu impellitr cupidus.Secūdus Abaster dictus est : qui idem q đ niger sonat : ut appareat discurrentis mœror:& tristicia circa incumbentia fere semper pericula & pauores.

Tertius Nouius nuncupatur: quem itellexere sonare tepentem: ut per eum aduertamus: quoniam ob timorẽ rem periculorum ardor feruentissimus acquirendi tepescat aliquando. Coniugium uero proserpinæ quã supra abundantiam diximus nulli dubium est cum diuitibus fieri: & potissimæ iudicio prospectãtis uulgi: cuius sæpe falsa est extimatio. Arbitratur quidẽ utplurimũ dum diuitis inueniuntur horrea plena ibi abundantiam fore ubi fames est & penuria auaritia ꝓcurante. Ex hoc qppe coniugio nil gignitur: laudabile.s. aut memoratu dignum. Cerberus: ut nõnulli arbitrantᷣ uerus fuit canis triceps dictus: eo ꝙ eẽt latratu sonorus mordax nimiũ: & in tenendo fortissimus. Senserunt tamẽ ueteres: ut reor sensus alios hac sub ueritate repostos: eo ꝙ custos fingatᷣ ditis. Et ideo cũ pro dite diuitiæ intelligendæ sint: ut præmonstratũ est. nullũ earum ritæ dicemus custodem præter auarum: & sic pro cerbero auarus intelligendus est. Cui ideo tria descripsere capita: ut triplicem auaroꝵ denotarent speciẽ. Sunt eni qui aurũ cupiunt: & in oẽ lucrũ etiã inhonestũ uolẽtes irruunt: ut quæstũ dissipent & expendãt: qui diuitiaꝵ custodes dici non possint: pernitiosi tamẽ: & dãnosi sunt hoies. Sunt qui maximo labore & periculo suo cõgregant undiq; & qũocunq; ut teneant seruent atq; custodiant: nec ex quæsitis sibi prosint uel aliis: & hi hoium genus inutile. Sunt qui nullo suo opere: sed maioꝵ quæsita sudoribus tam studiosa uiolentia seruent: ut non aliter q̃ alienũ depositum contingere audeant: & hi segnes atq; strictissimi sunt: & ditis custodes certissimi. Serpentes uero cerbero additi tacite atq; mordaces auaritiæ curæ sunt. Plutonẽ hunc insuper uocauere orcum: ut in uerrinis Cicero dum dicit: ut alter orcus uenisse æthnam & non proserpinam sed ipsam Cererem rapuisse uidebatur &c. quem ideo sic uocari dicit Rabanus quasi receptorẽ mortiũ: quæ recipiat quacũq; morte morientes. Februum præterea dictum uolunt non a febre: ut multi stolide arbitrantᷣ: sed a lustro quodã sacro a ueteribus ei constituto per qđ manus purgari credebantᷣ: & in hoc mense februarii fiebat: & inde mẽsis ille nomen sortitus est: ꝙ a Macrobio in libro saturnalioꝵ dr̄ sic. Secundũ dicauit februo deo: qui lustrationũ potens creditᷣ. Lustrari enim eo mẽse ciuitatẽ necesse erat: quo statuit ut iusta diis manibus soluerentᷣ &c. His ꝑlibatis quid hæc fictio historiæ tegat apponendũ est. Refert ergo Lactantius de Plutone in libro diuinaꝵ institutionũ sic. Ergo illud in uero est ꝙ regnũ orbis ita partiti sortitiq; sunt: ut orientis imperiũ Ioui cederet: Plutoni: cui cognomẽ fuit Agesilao pars occidentis obtingeret: eo ꝙ plaga oriẽtis: ex qua lux mortalibus datur superior. occidentis aũt inferior uideatᷣ &c. Theodontius aũt paululũ de hoc plenius inqt: Saturno. s. Iouẽ neptunũ & Plutonẽ fuisse filios: qui eo mortuo cũ eis partiretᷣ iperiũ contigit Plutoni iuniori in occiduã regni partẽ regnare: apud ea loca: in qbus postea mansere molossi secus inferum mare: & is a circũadiacentibus regno suo populis orcus appellatus est: eo ꝙ seuus & receptor scelestorum esset hominum: & ꝙ ingenti cani suo quem cerberum appellabat consuetus esset uiuos homines trucidandos apponere. Hinc proserpinam uirginem siculam cum intercepisset in regnũ deportauit suum: eamq; sibi coniugem copulauit. hæc ille. Eusebius autem in libro temporum hunc appellatum aydoneum ait. & tempore Lyncei regis argiuorum atq; ærithei atheniensium regnasse.

¶ De ueneratione Plutonis filia & Honoris coniuge. Cap. VII.

VEnerationem filiam fuisse Plutonis Seruius affirmat. Theodontius autem hanc reuerentiam uocat dicens uenerari deos oportere: maiores autem homines reuereri. Et quoniam ea quæ hominibus exhibetur & non diis Plutonis fuit filia: ideo reuerentia: non ueneratio appellari: ex qua autem concepta sit matre: non habetur: cum proserpinam sterilem fuisse omnes affirment. Hanc honori nuptam Paulus & Theodontius dicunt: & ex eo peperisse maiestatem: ut supra monstratum est. Ego ex hoc figmento id sentio quod intueor. diximus supra Plutonem diuitiarum deum: ex quibus diuitiis oriri reuerentiam satis cernimus: cum reuerentia solis exhibeatur diuitibus: etiam si inertes degeneres inscii priuatiq; sint homines. tantæ sunt apud mortales existimationis diuitiæ.

¶ De Chirone. vi. Saturni filio qui genuit Ochiroem. Cap. VIII.

CHironem centaurum Saturni & Phyllaræ filium uoluere. Lactantius tamẽ dicit eum ex Pelopea conceptum: cuius originis talis extat fabula Saturnum scilicet uenustate Phyllaræ captum eam itercepisse. & dum eius: ut ait Seruius: uteretur concubitu interueniente Opi coniuge confestim se uertit in equum ne cognosceretur in culpa. Phyllara autem ex eo concubitu Chironem concepit: peperitq; animal ab umbelico supra hominem: ab inde uero infra equum. Qui cũ excreuisset in syluas abiit easq; coluit. huic autem a Tethyde Achillem puerum commendatum: quem ipse nutriuit & docuit: & similiter Aesculapium. Postremo cum eum uisitasset Hercules casu factum est ut una sagittarum eius lerneo ueneno perlita super pedem eius caderet. attamen cum a parentibus fuisset genitus immortalis: ut Ochiroes uaticinium impleretur: quo prædixerat eum optaturum esse mortalem: graui uexatus morbo mori cupiens orauit superos ut illi mori concederent. Quo concesso: ab eisdem in cælum translatus est: & in zodiaco locatus & sagittarios appellatus: & quoniam ualuerit auspicio eo coram cælestis ara apposita est. Ex his fictionibus Theodontius & Barlaam sensum exprimebant huiusmodi Chironem ideo Saturni filium dictum: quia circa agriculturam plurimum ualuerit. & quia hortorum adaquationem inuenerit: Phyllaræ dictus ẽ filius: quia Phylladros: idest aquæ custos uel amator: eo ꝙ ad irrigationem hortorum plurima uteretᷣ. Qđ autem in conceptione eius Saturnus a coniuge repertus uerteretur in equum dictum est: eo ꝙ causam suam apud turbatam coniugem iustificauerit dicens: ꝙ ob id aliarum mulierum concubitum quæreret si forte filios masculos suscipere posset: cum sibi prolem melioris sexus ex ea conceptam ob promissum Titano factum seruare non posset: & sic ob hoc æque agere uisum est: & inde æquus idest iustus. Alii uero uolunt fabulam a præcedentibus causam habuisse. Nam cum uidissent illum mortales: ut dicit Isidorus hominũ pariter & iumentorum medicinam iuenisse hominis & equi filius dictus est: & Chyron denominatus

ut intelligeretur quia chyrugiam non physicam reperisset: quæ levi doctaq; manu operatur. nã Chyros græcæ manus est. Quod a sagitta Herculis uulneratus sit: historiographum dicunt: & cum lætalem morbum arte sua aliquandiu curasset uisum est amicis eum imortalem creatum: quem ueneni uis non occideret. Tandẽ cum uenisset in mortem ob meritum uirtutis suæ: quia iustissimus fuerit homo: ut in iliade dicit Homerus ad perpetuam sui nominis memoriam ab antiquis inter astra locatus est.

¶ De Ochyroe filia Chyronis. Cap. IX.

OChyroe filia fuit Chyronis ex quadã nympha Chayci fluminis suscepta: ut ait Ouidius. Ecce uenit Rutulis humeros protecta capillis Filia cẽtauri: quam quõdam nympha Chayci Fluminis in rapidis ripis enixa uocauit Ochyroes: nõ hæc artes contenta paternas Edidicisse fuit: fatorum archana canebat & cætera. Hæc Aesculapium orbi toto profuturum prædixit: & patrem optaturũ mortem: & se equam futuram: quæ omnia euenere. Rei huius significatum potest esse cum dicat Theodontius eam Tethym Achillis matrem fuisse. ideo in equam uersam dici: quia genuerit equum. idest hominem bellicosum uti Achilles fuit: & furore cuius & ipsa Tethys: ut dicit Leontius: aquarum dea nuncupata est. Eq autem ubiq; apud antiquos bellorum erant præsagium ut Virgilius dicit. Quattuor hic primũ omen equos in gramine uidi: Tondentes late campum candore niuali. Et pater Anchises. bellum o terra hospita portas. Bello armantur equi. bellum hæc armenta minantur.

¶ De Pico septimo Saturni filio qui genuit Faunũ & Sentam & Faunã. Cap. X.

PIcus Ausoniæ rex Saturni filius fuit: ut asserere uidetur Ouid. dum dicit: Picus in ausoniis proles saturnia terris. & Virgilius. Accepimus fauno picus pater: isq; parẽtem Te Saturne refert & cætera. Hunc dicit Seruius a pomona pomorũ dea dilectum: ac eius sortitũ coniugiũ. Demũ: ut ait Ouidius: cum die quadam uenaretur a Cyrce solis filia uisus & amatus est: quã cum ipse paruipenderet: ab ea irata in auem sui nominis uersus est. Sane Ouidius a Seruio discrepat picum uirum fuisse cyrcis dicens eumq; dilexisse Pomonam: & ob id Cyrces zelo cõmota aurea illũ tetigit uirga: & in picum auem mutauit. Huius autem fictionis effectus talis a seruio arbitrari uidetur: picum scilicem regem eo in picum auẽ mutatum dici: quia augur fuerit: & domi picum habuerit: per quem futura prænosceret: & sic in pontificalibus libris haberi. nõnulli dicunt hunc picum cum ob singulare studium domandorum equorum alias rudis eẽt homo: a Cyrce doctus eloquentissimus factus est: qua eloquentia in cõmodum suum multos traxit agrestes: eosq; sibi fecit obsequiosos. Et ob id fictum eum in auem sui nominis fuisse conuersum. Est enim pico aui inter alias proprietates hæc: ut cum habeat longissimam linguam æstiuo tempore exquirit loca formicarum plena: & emissa inter eas lingua patitur eas illam conscendere & morsu præhendere. tandem cum illam formicarum plenam sentit: retrahit adherẽtes una secum formicas. Ex quibus sic pastus euolat. Sic picus rex eloquentia idest lingua trahebat agrestes: qui formicis similes sunt: & in suum: ut dictum est: uertebat commodum. Augustinus autem de ciuitate dei: dato quæ ad historiam spectant quasi poeticam fictionem floccisaciat incipit. Exortum est Laurentũ regium: ubi Saturni filius picus regnum primus accepit. & Paulo post sequitur: Sed hæc poetica opinentur esse figmenta: & pici patrem stercon potius fuisse asseuerent a quo peritissimo agricola inuentum ferunt: ut fimo animalium agri fœcundarentur: quod ab eius nomine stercus dictum est. Hunc quidam stercutium uocatum ferunt: qua autem ex causa eum saturnum appellare uoluerunt. Certe tamen hũc Stercen seu stercutium merito agriculturæ fecerunt deum picum quoq; similiter eius filiũ &c. Et sic uidetur per Augustinum ostendi picum filium non fuisse saturni. Sane cum pici plures esse potuerũt: & Augustino credimus picum quendam Stercen fuisse filium: & alium picum filium fuisse Saturni. Huius insuper inuentum lusoriam pilam in libro naturalium historiarum Plinius asserit fuisse.

¶ De Fauno Pici filio qui genuit Faunos satyros panes & Syluanos Acum & Euremedontem & Latinum & secundum quosdam Sentam Faunam quam alii uolunt sororem fuisse & coniugem. Cap. XI.

FAunus Pici fuit filius: ut Virgilii testimonio patet dicentis. Accepimus fauno picus pater & cætera. hic etiam patri successit in regno: de quo dicit Lactantius in libro diuinarum institutionum primo. ꝙ ut Pompilius apud romanos institutor ineptarum religionum fuit: sic ante Pompilium Faunus in latio: qui & saturno auo nepharia sacra constituit: & sororem suam Sentam faunã eandem coniugem consecrauit: quã ut Chryspus Clodius in eo libro: quem græcæ scripsit: dicit: eo ꝙ contra mores: decusq; regium clam uini ollam ebiberet: & ebria facta erat: uirgis myrteis ad mortem usq; cecidit postea facti pœnitens cum desiderium eius ferre non posset: illi sacros detulisse honores. De Fauno uero hoc & fauna ꝙ dii facti sunt uidetur testari seruius sic. Quidam dictus est fatuellus huius uxor est fatua idẽ faunus & eadem fauna a uaticinando: idest a fando: unde & fatuos dicimus inconsiderate loquentes. ergo faune & fatue nomen quasi asperum & cætera hæc ille.

¶ De Senta Fauna pici filia & coniuge Fauni seu filia. Cap. XII.

SEnta Fauna: ut proximo supra dictum est filia fuit Pici regis & coniunx Fauni fratris sui Lactantio teste: & quicquid Chryspus Clodius minus honestum de eo scribit: Gabius Bassus dicit eam fatuam nominatam: quod mulieribus fata canere consuescet: ut faunus uiris. Eandem Varro scribit tantæ pudicitiæ fuisse: ut nemo illam dum uixerit præter suum uirum in os uiderit: nec nomen eius audierit. & ideo mulieres illi in operto sacrificare consueuerãt: & bonam appellare deã. Sed de hac Macrobius Saturnaliorum libro auctoritate cornelii Labeonis hanc Mayam dici dicit: eiq; sub nomine Bonæ Deæ ædem Kalendas Maias dedicatam: eandemq; terram esse: & id occultiore ritu sacrorum doceri. De-

mum eam opem bonam Faunam & fatuam pontificum libris appellari. Bonam. quia bonorum omnium ad uictum causa sit. Faunam: quia omnibus animantibus faueat. opem: quia eius auxilio uita constet. Fatuam a fando: eo q non ante infantes partu editi uocem edant q̄ terram attigerint. Et quia cum regali sceptro figuretur sunt qui dicant eam Junonis habere potentiam. Et alii eam arbitrari Proserpinam: eo q illi phorca ob depastas segetes sacrū faciat. Præterea eam non sororem & coniugem fauni: ut q̄dam dicunt: sed filiam: eūq; in amorem eius lapsum: & ob id q etiam oppræssa uino noluisset eius parcere desiderio uirgis myrteis cæsam. Tandem eo in serpentem uerso cum ea cubuisse creditum: & ob id in templo eius haberi uirgam myrteam nephas esset: & extentam supra caput eius uitem uideri: eo q pater uino illam decipere tētasset. Quod in templo eius suo noīe non consueuit inferri: sed uas in quo uinum esset inditū mellariū noīari: & uinum nuncupari lac. Et serpentes in templo eius innocuos & impauidos apparere: & alia plura q̄si uelint hanc Faunam terram esse. Quas quidem ego ambages & circuitiones detestor & omitto liberis.

¶De Faunis Satyris panibus & syluanis filiis Fauni. Cap. XIII.

FAunos Satyros & Panes atq; Syluanos dicit Theodontius Fauni fuisse filios. Leontius uero dicebat Saturni: de quibus eo q nullius nomen sciatur proprium: seu opus: inuicem tractare de omnibus necesse est. Faunos ergo & Satyros nemorum dicebant deos: & ut ait Rabanus uoce non signo ostēdebant futura paganis exigētibus. Panes uero agrorum deos: & syluanos syluarum: sed improprie a poetis persæpe unus pro altero assumpti sunt: ut Virgilius facit. Et uos agrestum præsentia numina fauni. Hos etiam semones: seu semideos uocari ueteres uoluere: ut scribit Ouidius. Sunt mihi semidei: sunt rustica numina nymphæ Et fauni satyriq;: & monticolæ syluani. Quos quoniam cæli nondum dignamur honore: Quas dedimus certe terras habitare sinamus & cætera. Hos ego nec fauni: nec saturni filios credam: cum homines isti: illi uero quodāmodo animalia bruta sint. Sed possibile est forsan circa saturni tempora uel fauni ex eis ortus est error: & de eis primo recitationes inter mulierculas haberi cœptæ. de quibus tamen ab insignibus auctoribus quædam miranda narrantur. Nam Pomponius Mella ultra athlantem mauritanum montē dicit noctu lumina uisa: & strepitus cymbalorum atq; fistularum auditus persæpe: nec die repertus quisquā: atq; pro constanti habitum: hos faunos esse atq; satyros: & huiusce generis animalia. Præterea dicit Rabanus satyros homūtiones esse & habere uncas nares & cornua frontibus: pedesq; caprarum similes: & ex his unum a beato Antonio per solitudines Thebaides Paulum sanctissimum uirum heremiticam agentem uitam exq̄rente uisum atq; ab eodem interrogatum respondisse se mortalem: & ex accolis heremi unū ex his: quos stolido errore lusa gentilitas faunos satyrosq; colit. Alii syluestres homines putant: appellantq; incubones seu ficarios: Ex quibus sic scribit Martianus: ubi de nuptiis Mercurii: & Philogiæ: Ipsamq; terram: quæ hominibus inuia est referuntur longæuorum chori: qui habitant syluas: nemora: lucos: lacus: fontes atq; fluuios: appellanturq; panes: fauni: fones: fatuæq; uel fantuæ: uel etiam fanæ: a quibus fana dicta: eo q soleant diuinare. Hic omnes post prolixum æuum moriuntur: ut homines: sed tamen & præsciendi: & incursandi: & nocendi habent promptissimam potestatem. hæc Martianus. Hos autem dicit Aristoteles post annoꝝ milia & nymphas: & satyros perire. Nonnulli autem gentilium inter alias stulticias suas in hāc deuenere: ut se horum mallent filios q̄ hominum dici arbitrantes: dum matrum meretricia accusarent suæ nobilitati plurimum splendoris iungere: ex quibus pauci apponuntur.

¶De Aci Fauni filio. Cap. XIIII.

ACis filius fuit Fauni & Hymphæ symetridis ut clare scribit Ouidius dicens: Acis erat fauno nymphaq; symetrideq; cretus & cætera. Ex his talis ab Ouidio fertur fabula: q scilicet Galatheam nympham siculam amauerit: & ab ea amatus sit & cætera. ut supra de Galathea. Verum quoniam alter sensus hic ex fictione sumitur q̄ supra factum sit: illum apponere uisum est. Dicit ergo Theodontius Cyclopem tyrannum apud siculos fuisse cui maximum erat pecus: lacte cuius plurimum eius augebantur substantiæ & ideo Galatheam: idest lactis deam amasse dicit quia ex humiditate lac procreatur. sed cum aquæ Acis fluminis hanc habeant proprietatem: ut desiccent ubera potantium pecudum non solum Cyclops ob id a flumie illo certo anni tempore amoueri greges iubebat. sed nonnunq̄ per riuulos illud exinanire atq; desiccare conatus sit. frustra tamen. Ego aūt non credo hūc Fauni regis fuisse filiū: sed forsan alicuius alterius nobilis uiri sic uocati: seu unū ex his fuisse: qui Faunoꝝ filios dici maluere q̄ hoīum.

¶De Eurymedonte Fauni filio qui genuit Periuiam. Cap. XV.

EVrymedon filius fuit Fauni: ut Placet Statio in Thebaide ubi dicit. Proximus Eurymedon cui pastoralia Fauni Arma patris & cætera. Hūc ego ut de Aci dixi non arbitror Fauni Laurentum regis fuisse filium. sed quoniam in syluis conuersaretur ad extollendam progeniem suam de Fauni finxit filium. fuit enim hic ut idem Statius ostendit in bello Thebano partibus fauens ætheoclis.

¶De Periuia Eurymedonris filia & Nausithei matre. Cap. XVI.

PEriuia filia fuit Eurymedōtis: ut in Odyssea scribit Homerus dicens. Nausitheum quidem prius neptunus terram mouens genuit & Periuia fœminarū specie optima iunior filia magnanimi Eurymedontis. Dicit autem Leontius: Eurymedontem Gygantem fuisse dominum: & cū eis perisse. Hæc ex neptuno peperit Nausitheum: ut per Homerum monstratum est.

¶De Latino Laurentū rege Fauni filio: qui genuit Lauiná & Prænesté. Cap. XVII.

LAtinus Laurentū rex Fauni regis & Maricæ nymphæ Laurenris filius fuit: ut carmine patet Virgilii dicentis: Rex arua latinus & urbes Iam senior longa placida in pace regebat: Hunc fauno & nympha genitum laurente marica Accepimus & cætera. Iustinus autem non fauni filium: sed

nepotem dicit ex filia. Scribit enim redeunte Hercule ex Hispania Geryone superato fauni filiam uitiasse:& ex eo concubitu suscepisse latinum. Seruius autem refert secundum Esiodum in libro quem aspidopiam uocat latinum Vlyssis & Cyrcis fuisse filium: quã nõnulli Maricam uocant.& ide eo dicit dixisse Virg. Solis aui specimẽ: eo ꝙ solis Cyrces fuerit filia. Verum dicit Seruius quia temporum ratio non procedit.& ideo illud accipiendum esse Hyginii: qui ait latinos plures fuisse: ut intelligamus poetã abuti ut solet nominum similitudine. sed quicquid dicant alii cum uniuersalis fama Virgilio faueat latinum. s. fauni fuisse filium carmini eius obtemperandum est: credendumq; Latinum Fauni fuisse filium. Est insuper & de matre Marica opinio uaria. Seruius autem de ea dicit: Est autem Marica dea littoris Minturniẽsium iuxta Lyrim fluuium. Hora. & innantem Maricæ littoribus tenuisse Lyrim. quod si uoluerimus accipere uxorem Fauni Maricam non ꝓcedit. Dii enim topici. idest locales ad alias regiones non transeunt: sed potest dictum esse per poeticam licentiam. Laurente Marica: cum sit Minturniensium. Dicunt alii per Maricam Venerẽ intelligi debere: cuius fuit sacellum iuxta Maricam in quo erat scriptum   hæc Seruius: Hoc tamen dubium paucis potest absolui. plures enim potuere esse Maricæ ut supra de Latino etiam dictum est. Hic autem Latinus rex fuit eo tempore quo Troia deleta est: habuitq; Amatam Dauni regis Ardeæ sororem in coniugem: ut per Virg. patet. Varro autem eo in libro quem de origine linguæ latinæ scripsit: dicit Pallantiam Euãdri filiam eius fuisse uxorem: eumq; uolunt profugum suscepisse Aeneam:& uti responso susceperat Lauiniam filiã iam Turno filio Dauni promissam dedisse uxorem. quamobrem bellum ingens inter Aeneam & Turnum exortum est; in quo latinum cecidisse dicit Seruius.

ℭ De Lauinia filia Latini & Aeneæ coniuge. Cap. XVIII.

LAuinia filia fuit Latini regis & Amatæ secundum Virg. quã cum Turno regi promissam Latinus pater daret in coniugem Aeneæ troiano ingens exortum est bellum.& ut ait Seruius in primo fere concursu Latinus occisus est.& sic patris dotata sanguine aduenæ coniugio iuncta est.& cum uirũ in eodem conflictu apud Numicum fluuium perdidisset timens uictoris priuigni insolentiam ex aenea prægnans aufugit in syluas:& ut dicit Seruius: apud Tyrum pastorem diuertit: ibiq; peperit filium: quẽ Iulium Syluium posthumum appellauit: eo ꝙ post patris funus in syluis natus esset. Hanc Ascanius postea reuocauit in regnum patrium: cum ipse secessisset in Albam a se conditam: quod quidem cum regia indoles generoso mulieris in pectore ob aduersas res in nullo fracta esset: adeo integre conseruauit: ut adulto filio auctum q̃ diminutum potius regnaret: Euseb. autem in libro temporum dicit hanc post Aeneæ mortem Melampedi cuidam nupsisse & ex eo concepisse filium: quem latinum syluium nominauit: qui etiam Latino Iulio Syluio mortuo imperauit.

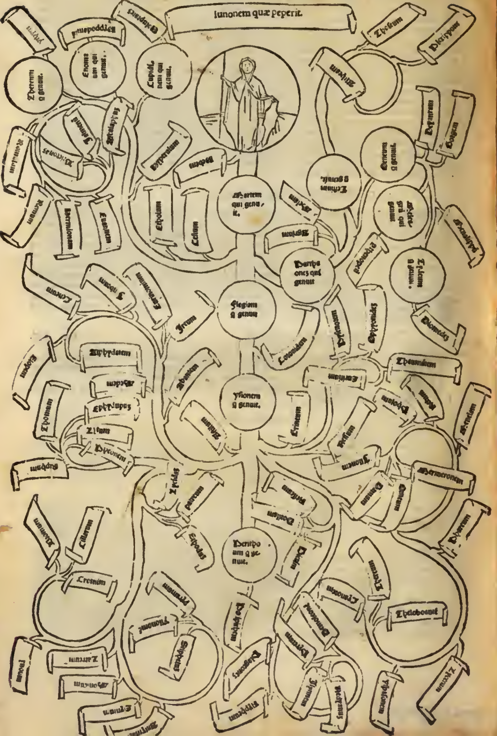
ℭ De Præneste Latini regis filio. Cap XIX.

PRæneste Latini regis fuit filius: ut Solinus ubi de mirabi. mundi scribit: uidetur asserere.& hunc ait prænestem etiam ciuitatem fecisse:& a suo nomiñe nuncupasse. Dicit enim sic: præneste ut zeno doctus a præneste Vlyssis nepote Latini filio:&c. De eo autem nil amplius legi.

De Iunone Neptuno & Ioue Saturni filiis:& eorum prosapiis in sequentibus scribitur: ut huic octauo libello finis imponatur.

Explicit liber Octus.

PONTVR IN NONO IVNO ET IVNONIA PROLES.

ℭ Genealogiæ deorum gentilium Liber nonus. Prohoemium.

MITIORI iam cælo parté posteritatis Saturni q̃ cœpissem in Laurétiũ littus peregeram:& ecce seu maris æstu factum sit:seu occiduo impellente flatu:repéte i ægeũ usq; mare delatus sum:& in conspectu samos iam dudũ splédidæ isulæ quasi iniectis anchoris serenissime rex firmatũ me cõperi. Ibi dũ partim in cælũ usq; delata uetustissimi templi semesa fastigia cernerem:& partim disiectas in frusta colũnas mirabiles:euulsas e sedibus bases:dirutas testudines:æq̃tes fere solo parietum longissimas alas:humo infixas tholos:& omnem ingẽtis:imo monstruosi ædificii solutá cõpaginem atq; ruinaꝶ demersam cumulis:uepribus atq; syluestribus arboribus sua sponte nascentibus:muscoq; occupatis turpi:mirabundus intuerer; mecũq; perquirerem:cuius ob obsequium tam grandis potuerit æuo suo moles extolli:sumptusq; ueterũ magnificos laudarem:uenit in mentem Samiam fuisse Iunonem:& a samiis præ cæteris deitatibus honoratá:& euestigio cõpræhendi tẽplum illud olim iter cætera urbis mirabile & uetustissima fama celebre eidẽ iunoni ab incolis fuisse cõstructũ:O q̃ grãdes diutumiq; labores exhausti.quot architectoꝶ emũcta ĩgẽia.quot põtificũ istituta sacra.quot ĩgẽtiũ uiroꝶ matronarũq; ornatus appositi:ut diabolo pstaret obsequm pire? Et hic i cogitationẽ lõgiusculá pseuerás emisso e pfundissimo pectoris archáo suspirio mecũ inq. Erubescát miseri christiani:qbus hac tẽpestate facillimũ ẽ ut rẽ domesticá augeát:mõtiũ terebrare uiscera:maris & fluminũ alucos uncis piscatoriis radere:arthoas trásire niues:æthiopũ expiri soles:hypboreas fallere gryphes:libycos sopire serpẽtes:Marmaricos leones excludere. Oceanũ sulcare ratibus:& si daret i cælũ usq; trãscẽdere. Heu miser qd defleo? Aliq̃ forte cũ honestate possunt hi sudores assumi.sed qd dicá cernens pirrhatica isestare maria:itinera obsidere: ianuas ifringere:falsas signare tabellas:uenena porrigere:bella iniusta mouere:iustũ sanguinẽ fundere:fidẽ frãgere:& in cũctos dũmodo suppetát uires tyránidẽ:& uiolẽtiá exercere:ut ampliusculá possimus facere substãtiá perituráẽ Ingemiscendũ eq dẽ est cæcitati nr̃æ. Quid quæso si det cumulasse qd cupimus:refert pallaria erigere:thalamos ornare:equos ministrosq; parare:cõuiuia festosq; dies ducere: auro gẽmis & purpura illustres apparere:alea ludere:possessiões amplissimas facere:uiridaria lacusq; cõponere. Si noster honor:nostrũ decus:nr̃a gloria ab idignioribus occupat? Seruit iclyta Hierusalẽ ciuitas Agarenis.loca sacra & memoratu dignissima barbarica fœdant spurcitia:& i dedecus christiani nois deturpát. Hostes blasphemant:floccifaciũt atq; ridẽt:quo uerbũ caro factũ est:quo natus christus & alitus:qbus se deum & hominẽ demõstrauit:& prædicans dogma tradidit salutare quo ut nos solueret a laqueo seruitutis:inocẽs passus:mortuus:& sepultus ẽ. Quo cũ surrexisset a mortuis:uirtute ppria euolauit i celos. O scelestũ facius: O dedecus iexpiabile:potuere isulæ unius & paruæ icolæ e mõtibus colũnas excidere:igẽtia uellere saxa:& i amplissimũ opus deducere. Et i sumptus auri igentia põdera erogare:ut tẽplũ admirabile nephariæ cõstruerẽt mulieri. Europa uero ois negligit:classem in mare trahere:arma sumere:naues conscendere:& bellũ hostibus iserre:& uiribus regionẽ sanctissimá a tam ignauis hostibus emundare:& a nr̃is frõtibus ruborem detestabilẽ amouere.ut his lapidibus nõ in terris periturũ templũ:sed in cælis ciuitatẽ ædificemus æterná. Sed quid uerbis forte superfluis aures uerbero? segnes puniet deus:& auaros diuites dimittet inanes. Nos autẽ in propositũ reuertamur.dum igitur ruinas inspicio nequeuntes auferre adhuc loci ueterem maiestatem satis aduerti a delatrice fortuna moneri. Quoniam Iouis atq; Neptuni esset sermo paululum differendus: ut iunonis fabulosam pgeniẽ in mediũ traherẽ:in qua & belligeri Martis omnis profusa continetur psapia:cuius inter strepitus atq; furores q̃so mitis deus:q Dauit docuit manus ad bellũ:sua pietate deducat in pacem.

ℭ De Iunone.viii.Saturni filia quæ absq; uiro concepit & peperit Hebẽ & Martẽ. Cap. I.

IVno errore gentiliũ regina deorũ Saturni & opis fuit filia ante Iouẽ nata:eodem tamen partu.fuit præterea & Iouis cõiũx ut dicit Ouidi. Si genus aspicit Saturnũ prima parẽtẽ Feci saturni sors ego prima fui &c. Educatá aũt illá a Thetide dicit Seruius. Eáq; Neptunũ educasse asserit Albericus. Sic Martianus illá nutrisse dicit Mercuriũ Mayæ filiũ. Eá pterea regnoꝶ atq; diuitiarũ faciũt deam. Sic & cõiugii ut scribit Vir. Iunoni autẽ ois cui uincla iugalia curæ. Præterea & parturientibus præesse uolunt:ut per Plautũ patet i aulularia dicẽtẽ. Perii mea nutrix obsecro te:uterũ doleo:iuno lucina tuá fidẽ &c. Illi isuper isignẽ currũ & arma attribuunt:ut in iliade demonstrat Homerus. & ne deorũ regina sola pcedat & pedissequas illi.xiiii.nymphas ascribũt:ut in psona eius ait Virg. Sunt mihi bis septẽ pstanti corpore nymphæ &c. Inter quas illi Iris præcipue famulat. Auẽ etiá pauonẽ in tutelá eius dixere:caudæ cuius eam argi pastoris occisi a Mercurio oculos apposuisse dicit Ouidi. Vocant etiá illá præter iunonẽ & reginá noibus multis utputa luciná matroná:curitim:deũ matrẽ:fluoniá:februá:iterducá:domiducá:unxiá:cynthiá:socigená:populoniá:& pserpiná. Eá dicũt comestis lactucis syluestribus Hebẽ filiá cõcepisse. Sic & pcusso flore martem. Ex ioue uero uiro suo pepisse Vulcanũ. & alia de ea referunt plurima. Circa prædicta sicuti multa sunt:sic & multa dixere diuersi. Dicit aũt Barlaam. Iunonẽ Saturni ac Opis filiá arbitratros:qui Saturnũ opificẽ reꝶ eẽ & opim materiá & iunonẽ terrá credidere uel aquá. Sic & Macro.ubi de somnio Scipionis illá Iouis dicit esse fororẽ:qa ex eisdẽ seminibus qbus Iuppiter pducta sit:cũ iouẽ cælũ asserat & aerẽ dicat eẽ Iunonẽ. Quá iõ ante iouẽ natá dicũt:qa cũ iuppiter ignis sit & hæc aer:nõ uĩ apud nos q asq; spiritu:q aer ẽ ignis deduci possit in flámam.nec sublato usq; uiuere & ideo opportunũ aerem eẽ si ignẽ uelis uel qd ignis motu aeris accendatur:ut in syluis locisq; palustribus sæpe uidimus cõtigisse. & sic aer natus anteq̃ ignis. Eá át educatá a the-

thyde ideo fictũ: quia humiditate aquæ restaurat quicquid aeris extenuati in ignẽ uertit. Eã ãt educasse Neptunũ & Mercuriũ ubi de eis fiet mentio exprimetur. Iouis aũt cõiunx ideo dicta est: qa sic aer cælo seu igni supponitur. Seruius aũt dicit iouẽ aliquando ꝑ igne & aere: & nõnunq̃ pro igne tantũ sumi. Sic iunonẽ pro terra & aqua: & aliquãdo pro aere solo. & ideo quando ꝑ igne & aere accipitur iuppiter & iuno ꝑ terra & aq̃ merito coniuges dicunt: cũ ignis & aer habeant agere: & terra & aqua pati. & sic superioribus & ĩferioribus agentibus suffragantibus supcælestibus corporibus apud nos cũcta gignunt. Quãdo uero ut idẽ Serui. ait Iuppiter pro igne tantũ & iuno ꝑ aere ponit tã ratione cõtiguitatis q̃ etiã tenuitatis & leuitatis similitudine fratres esse dicunt. Theopompus uero In cypriaco carmine & Helanus in diospolitichia dicũt iunonẽ a Ioue iunctã cathenis aureis & depriuatã ĩcudibus ferreis. Quos nil aliud sentire uoluisse arbitror: nisi aerẽ a frigiditate & duritie terræ depriuatũ: cathenis aureis. i. ꝑ cõtinuatas lucis successiões igni iũctũ eẽ. Tullius uero dicit circa hãc materiã sic. Aer aũt stoyci disputãt ĩteriectus ĩter mare & cælũ Iunonis noĩe cõsecratus q est soror & coniunx Iouis: qđ & similitudo est ætheris & cũ ea summa cõiũctio. Effœminarunt aũt eũ iunoniq; tribuerunt. Aere q dẽ nihil ẽ mollius &c. Reginã & deã regnorũ atq; diuitiarũ ĩsuper dixere iunonẽ: quã Fulgẽtius uelato capite & sceptrum manu tenẽtẽ designat nil aliud: ut ipse credo: uolẽtes ostendere q̃ qua ĩ parte regna cõsistant & diuitiæ. Diximus enim iunonẽ eẽ terrã: in qua regna mũdi cõsistere satis patet. ergo supræma in se regna tenet regnorũ regina est. qđ qdẽ p sceptrũ demostrat. & hac eadẽ ratiõe diuitiaꝝ est dea. nã ut in uisceribus metalla oĩa & preciosos lapides tenet: qđ per uelatum caput ostẽditur. Aut in superficie segetes fructusq; omnes & pecora: in quibus profecto consistunt diuitiæ: terrenorum ostendit & præbet. Coniugiorum autem deam uolunt: eo q utplurimum dote mediã eatur in cõiugium: quæ dos iuris Iunonis est. Præterea iunonẽ in aliquibus lunam esse credidere. Eamq; circa humanos actus multa posse & potissime circa motus de loco ad locum: & hinc arbitrati sunt iunonem puellas nubentes & de domibus parentum ad sponsos euntes per iter ducere & inde interduca uocitata est: seu alia ratione. quia ueteri more nocte uirgines ad sponsos mittere cõsueuere eis erubescẽtibus ire palã uirginitatẽ deponere. & quoniã luna dũ luceret ducatũ ꝑstare uideretur itineris ĩterduca dicta ẽ. Et quoniã ducatu illas primo in domos uirorũ uideret deducere: ẽt domiduca dicta est. Et quoniã uirgines sub ducatu iunonis uenĩẽtes ad limina spõsorũ ritu ueteri uariis unctionibus postes ungebãt iuno ab unctiõibus illis unxia appellata est: & spõsæ deide uocitatæ unxores. & deide ut dicit Albericus eo uẽtũ est ut dicant uxores. Parturiẽtiũ ãt deã ideo illã dixere: dicit Fulgẽtius: qa diuitiæ: qbus ipa ꝑest: semp de se alias pariant: qđ qdẽ nõ ẽ simpliciter ueꝝ de oĩbus & semp: qnimo parturiẽtiũ dea dicta ẽ: qa luna quã idẽ cũ iunone uoluere a parturiẽtibus sub lucinæ & iunonis noĩe ĩuocari cõsueuit: & eius muneris esse dicebãt: ut ait Macro. distẽdere & laxare rimas corpoꝝ: & meatibus uiã dare: qđ ẽ ad accelerẽdos partus salutare. & tunc uocitat artemia græce q̃si aerẽ secans latine. Currus iõ illi attributus ẽ ut p eũ designetur circuitio aeris cõtinua circa terrã. Arma uero illi data sũt: q bellãtibus & maxĩe diuitiaꝝ & regnoꝝ cã ca suadere aut ꝑstare & præparare uideat. Nymphas illi obseqosas dicunt esse. xiiii. ut noscamus totidẽ ĩ aere accidẽtia uariis de causis generari: utputa serenitas: uẽtoꝝ ĩpetus: nubes: pluuia: grãdo: nix: pruina: ros: choruscatio: tonitruũ: iris: cometes: uapores ĩcẽsi: & nebula. Nõnulli tamẽ alias describũt eẽ demẽtes ex dictis aliq̃s & alias supaddẽtes: q terræ uident cõtingẽtia: ut terræmotus: exhalãtia ĩ terris incẽdia: & huiusmodi. Porro ex his q iunoni famulant familiarior describit a poetis iris: quã thaumãti fuisse filiã uoluere. i. admiratiõis: eo q sit coloribus & apparitiõe mirabilis. Hãc. n. Iunoni diuitiarũ deæ ideo attribuũt ut p eius picturatã uariis coloribus curuaturã opũ ornamẽta designẽt: q qdẽ fulgore suo admirãda sunt: sic descẽdẽtia ut ascẽdunt: & uti hæc tã pulchra repẽte dissoluit: sic & diuitũ splẽdores ĩ momẽto resoluunt ĩ nihilũ. uoluitq; eã irim dici q̃si erim: qđ certamen est: eo q ꝑpter diuitias multa oriant certamina. & hic aiũt qdã irim semp missam ad discordiã excitãdã. Pauonẽ uero illi ĩ tutelã tribuũt ut qlitates ostẽdant diuitũ. Est. n. clamosa auis pauo: ĩ quo clamores: elatas uoces: iactantiã: boatusq; ĩtelligũt diuitũ. Incolit & pauo tecta & ædificiorũ semp cælsiora cõsẽdit ut appareat diuites ꝑeminẽtias oẽs appetere: atq; si nõ dent arripe. Picta ĩsup pẽna nitet undiq; & laudibus delectat: & ad ostẽtationẽ sui adeo trahit: ut erecta ĩ gyꝝ occulata cauda nuda atq; turpia posteriora relinq̃t: p q purpura diuitũ: & uestis aurea: & inanis gloria: & futilis põpa: & aures adulatiõibus patulæ designant: in q̃s quotiẽs minus aduertẽtes ĩcurrũt: euenit ut qđ forsan sordidũ latere poterat. detegat: & appareat splẽdore sub illo cor miseꝝ curis ãxiis lacessitũ ignauia: stultitia: moꝝ ĩeptia: uitioꝝ spurcities. & nõnũquã cadauera turpi marcẽtia tabo. Supest de noĩbus & potissime de his de qbus nil dictũ est ponere rationẽ. Vult igit Tullius eã uocari Iunonẽ q̃si iuuãs oĩbus: qđ propriũ Iouis ẽ. Rabãus aũt dicit iunonẽ q̃si ianonẽ. i. ianuã ꝑpugnatiõibus fœminaꝝ: eo q q̃si portas mr̃is natis pãdat: & nubẽtiũ maritis. Leõtius ãt dicit qđ iuno græce dicitur ηρη: qđ qdem uenit ab era quod est terra & fit mutatio ε in η & fit ηρα cui mutata α in η fit ηρη. Vnde ꝑprie iuno terra ẽ. Socigẽa uero appellat: eo q mares societ iũgatq; cõnubio fœminis. Sic & populonia ob id q ex coniũctiõibus hoĩum atq; mulieꝝ a se factis populi ꝑcreent. & ide cynthia qđ lunæ nomẽ ẽ. Cynthia dicebat q ipa a uirginibus cingulũ castitatis dũ uiris iũgerent exolueret: qcquid dicãt isti: Veneris hoc offeiũ puto: quã Alberico teste dicebãt iunonẽ domiducã ĩ nuptiis seq: eo q iunonis eẽt officiũ: prio ad mr̃imoniũ spectãtia agere. Veneris uero uirũ & uirginẽ in coitũ iũgere & cingulũ uirginitatis soluere: qđ ipsi Veneri tribuũt & cæston uocãt. Matrõa uero dr̃ qa his tantũ ꝑsit mulieribus q uiris maturæ sint: aptisq; conceptui: q & ipse ẽt si nõ nubãt matrõæ sunt. aut dici possunt: eo q secundũ ætatẽ matres esse possunt. Curitim uero dicit Albericus eã uocari q̃si regalẽ uel fortẽ: uel potẽtẽ: uel iuxta Seruiũ a curru: eo q bellãtes curribus uterent: qbus illã ratione causæ belloꝝ ꝑesse uolũt. deũ ẽt matrẽ uocãt: eo q illã terrã ĩtelligũt oĩum matrẽ. Fluoniã ãt dictã dicit Albericus a fluoribus seminũ: seu q fœmias ĩ partu liberet. Ego ãt a mẽstruali mulie-

rũ fluxu:q a luna causari a nõnullis credit̃:dictam puto fiuoniá:sic & a purgatióibus februá q̃ fœminas post
partũ secũdinis exeũtibus purger.& idẽ ĩ mẽstruis.Nam februo idẽ est qđ purgo.Dicta sunt ea q̃ sub aliquo
figmẽto poetico q̃tũ ad naturalẽ sensum abscõdi posse uisum ẽ:restat dicere qd sub fictionũ parte secundũ
historiá fictũ sit.In historia qdẽ sacra legit̃ iunonẽ a Saturno rege & hoie genitá:& ab Ope Saturni coniuge
uno & eodẽ partu cũ ioue prius tamẽ editá:eáq; ut scribit Varro:apud ĩsulá Samũ prius partheniá appellatá
educatáq;.& cũ ibi adoleuisset ioui nuptá.& ob id Sami nobilissimũ & antiq̃ssimũ fuisse templũ.& ĩ eo simu
lacrũ iunonis in habitu nubentis puellæ figuratũ:eiusq; sacra anniuersaria nuptiarum ritu celebrari cõsueta.

¶De Hebe Iunonis filia & iuuentutis dea & Herculis coniuge. Cap. II.

HEbes ut ait Theodon.filia fuit iunonis:cuius rei idẽ Theodon.recitat fabulá.Apollinẽ.s.iunoni no
uercæ ĩ domo Iouis p̃ris sui passe cõuiuiũ:eiq; ĩter alia apposuisse lactucas agrestes:q̃s cũ comedis
set cũ desiderio iuno:ilico usq; tũt sterilis p̃gnans effecta ẽ:& eo ex cõceptu pepit Heben. Quæ qa
formosa eẽt a ioue ad officiũ pincernatus assumpta ẽ:& dea iuuẽtutis effecta.Tádẽ cũ ipse una cũ
cæteris diis apud æthyopes comessaturus iuisset:cõtigit q̃ ministráte eis Hebe pocula perq; lubricũ minus
caute ĩcedẽte caderet & uestimẽtis amotis oĩbus ĩ casu obscœna supis mõstraret:quá ob causam factũ ẽ ut il-
lá ab officio pincernatus Iuppiter remoueret:& loco eius Ganymedẽ Laumedontis regis Troiæ fratrẽ substi
tueret.Postremo Herculi oetes iá ĩnumeꝝ deoꝝ assumpto illá iũxere cõiugẽ.Home.át in odyssea eá ex ioue
cõceptá dicit.Sane quoniá a latinis poetis eá tantũ iunonis absq; p̃re filiá habitá ĩuenio:ioui nõ ascripsi. Quid
aũt ex fictiõe hac sumendũ sit hoc arbitror.Dicebat uenerabilis Andalo ioui:quẽ patrẽ Apollinis aiũt:ĩter si
gna zodiaci duo attributa:q̃ eius astrologi dixere domicilia:sagittariũ.s.atq; pisces.Veꝝ sole.i.appolĩe ĩ sagit
tario existẽte iouis domo ĩstáte iá hyeme iunoni.i.terræ lactucæ apponũt̃ syluestres.i.frigus ĩcẽsum.Ná lactu
cæ syluestres:ut aiũt physici:frigidissimæ sunt.frigus át circa terræ sup̃ficiẽ agit:ut cõdẽsatis terræ poris ca-
lor terræ ĩmixtus agat circa ĩtrĩseca terræ:& terræ hũiditate calefacta radices gramĩnũ atq; plátaꝝ apif faci-
at:& hũore repleat:ex quo turgescũt:& p̃gnátes efficiũt̃.& sic sole ĩtráte sagittariũ ob frigus ĩcẽsum terra ef-
ficit̃ p̃gnás q̃ ĩ autũno sterilis uidebat̃.Tádẽ aduẽiẽte tpe partus.i.uere nouo:Heben parit.i.iuuẽturẽ & rerũ
oium renouationẽ frõdes flores & germina oía ea emittũt̃ tẽpestate.Sic prĩo adueniẽte uere qđ calidũ est &
humidũ diis.i.sup̃cælestibus corporibus.q̃ ut alias dictũ ẽ secundũ quorũdá opinionẽ ex humiditate uapo
rũ a terra surgẽtiũ pascunt̃:pocula.i.humectatiões porrigere dr̃.Tádẽ adueniẽte autũno ĩ quo Sol ĩcipit uer
sus solstitiũ hyemale tẽdere.i.ad æthyopes q uersus antarcticũ sũt:uirẽtia oía cessare & frõdes arborũ cadeř
ĩcipiũt.& sic Hebes dũ deteguntur̃ q̃ occultauerát frõdes nudari dr̃:& obscœna mõstrare & a pincernatu etiá
remouet̃:& Gáymedes substituit̃:q aq̃rii:signũ dicit̃:eo q̃ eo tpe pluuiosa fit hyems & abũdáter humidos
propinet uapores sideribus.Quod aũt Herculi iungat̃ cõiugio ideo fictũ credo:qa iuuẽtus.i.uiriditas p̃pe-
tua semp iuncta sit clarorũ uiroꝝ opibus nec illa nedũ ĩ mortẽ sed nec in senium cadere permittat.

¶De Marte Iunonis filio cuius.xv.fuere filii:quorũ nomina sunt hæc.Prius cupido.ii.Enomaus.iii. Thereus.iiii.Ascalaphus.v.Ialmenus.vi.Parthaon.vii.Zesius.viii.Flegias.ix.Brictona.x. Euánes.xi.Hermiona.xii.Hipius.xiii.Etholus.xiiii.Remus.xv.Romulus. Cap. III.

MArtẽ sunt q uelint Iouis & iunonis filiũ.sed Oui.ubi de fastis eũ Iunonis absq; patre filiũ tantũ eẽ
demonstrat dicens:q̃ Iuno turbata:eo q̃ iuppiter ex seipso tantũ nullo mulieris adhibito obsequio
Mineruá procreasset oceanũ quærebat sumptura cõsiliũ qualiter & ip̃a absq; uiri cõmixtiõe pos-
set filiũ concipere atq; parere.& cũ fessa secus fores floræ deæ coniugis Zephyri quieuisset a flora
quorsum p̃geret interrogata narrauit:Cui flora si ioui esset occultũ p̃misit auxiliũ salutare eáq; cũ iurasset
per undas stygias se nemini dicturá:docuit ĩ capis olenĩs florẽ esse.quo tacto confestim absq; uiro concipe-
ret.Quod experta iuno illico absq; uiro concepit & peperit filiũ:quem Martẽ appellauit.Alii uero dicunt q̃
Iuno p̃cussa uulua Martẽ concepit.hũc oẽs ferocissimũ deũ & armigeꝝ dicũt:& ob id bello armisq; præesse
uolũt.describit illi Statius ĩ Thebaide regione domũ atq; ministros sic dicẽs.At thracũ cylenius arua subi-
bat Atq; illũ hybernæ labẽtẽ cardine portæ Tẽpestas æterna plagæ p̃tẽtaq; cælo Agmĩa nymboꝝ primiq; aq
lonis hiatus.In diuersa ferũt crepat aurea grádine multa Palla:nec archadũ bñ p̃tegit umbra galeri.Hic ste-
riles delubra notat mauortia syluas Horrescitq; tuẽs &c.Et designata nõ absq; misterio regiõe:domũ descri
bit atq; familiá dicẽs. Vbi nullæ furoribus illi Cigit̃ aduerso domus ĩmásueta sub hemo Ferrea cõpago late
rũ ferro arta terunt̃ Limĩa:ferratis ĩcũbũt tecta colũnis.Ledit̃ aduersũ phœbi iubar ipáq; sedẽ Lux timet
& dirus cõtristat sidera fulgor.Digna loco statio primis salit ipetus amẽs Ẽ floribꝰ cæcũq; nefas ireq; rubẽtes.
Exánguesq; metus occultisq; ensibus ĩstat.Insidiæ:geminũq; tenẽs discordia ferrũ.Innumeris strepit aula mi-
nis:tristissima uirtus.Stat medio lætusq; furor:uultuq; cruẽto.Mors armata sedet bellorũ solus ĩ aris Ságuis:
& ĩcẽsis q captus ab urbibus ignis:Terrarũ exuuiæ circũ & fastigia tẽpli.Captæ ĩsignibát gentes celataq; ferro
Fragmina portaꝝ:bellatricesq; carinæ.Et uacui currus p̃tritaq; curribus ora:Pone ẽt gemitus adeo uis oĩs &
oẽ Vulnus ubiq; ipsum sed nõ usq̃ ore remisso Cernere erat talẽ diuina mulciber arte Ediderat &cæ.Præte-
rea eius dicũt Bellonã fuisse frororẽ:quá currui eius attribuũt aurigá ut idẽ Sta.testat̃:q eiusdẽ martis ĩcessũ
sic describit.Comũt furor iraq; etistas:Frena ministrat eqs pauor armiger at uigil oĩ Fama sono uarias rerũ
succincta tumultus Ante uolat currũ flatũq; ĩpulsa gemẽtũ Alipedũ trepidas denso cum murmure plumas
Excutit:urget.n.stimulis auriga cruẽtis Facta ĩficta loq currusq; ĩsestꝰ ab alto.Terga comasq; deæ scithica p̃
increpat hasta &c.Hũc ĩsup tá diꝝ táq; cruẽtũ deũ amátẽ fuisse uolũt:& ĩter alias ab eo dilectá Venerẽ Vul
cani p̃cipue.dicũt & eius usum cõcubitũ:ex quo talẽ fabulá Home.viiii.recitat Odys.Dicit.n.Martẽ sup̃me
Venerẽ dilexisse:& cũ ea aliq̃do ĩmisceret̃ a sole uisus:Vulcáo Veneris cõiugi accusatus ẽ:q clá cathẽas ĩuisi-

biles circa lectũ suũ apposuit: finxitq; se lemnũ ire: qd arbitratus mars accessit ad Venerẽ: & cũ nudi lectũ i-
transsent & se fallaciis Vulcani iam captos aduerterẽt: redit Vulcanus ex cõposito. Qui cũ ob illatá iniuriá
clamaret: aduenerũt dii: & iter alios Neptunus Mercurius & Apollo. Deæ uero ob uerecũdiá nõ uenerũt: & cũ
oẽs riderẽt captos nudosq; uidẽtes solus Neptunus ꝑ captiuis iterpellauit: ac tá diu orauit donec Vulcanũ i
suas p̃ces flecteret & captos liberari faceret. Huic isup tá acri deo lupũ attribuũt i tutelá: & ex auibus picũ. Sic
ẽt ex herbis gramẽ. Multa ẽt de hoc recitant: q̃ suis seruata locis nũc omittere cẽsui: ut qd cõtegát q̃ dicta sũt
deducamus i mediũ. Veteres Iouẽ Martis patrẽ iõ noluere: ne adeo filius degener uideret a p̃re. mitẽ quippe
atq; bẽignũ Iouẽ sæpe diximus: ubi mars crudelis atq; imitis ẽ. Iunonẽ át oceanũ petere: & floræ cõsiliũ sume
re ad colorádá originis rõnẽ q̃ ob aliud positũ reor. & iõ florẽ oleneũ seu i cápis oleneis natũ mẽstruũ existi-
mo: qd solũ foemiæ patiunt: eiusq; foeditatẽ ipe uocabuli pulchritudine conant tegere: florẽ uocantes suũ:
quẽ ex oleneis aruis iõ dicit Oui. Seu qa olidus sit: seu qd ex olido manet loco: de quo sic scri. Isido. Mulier so
lũ aíal mẽstruale ẽ: cuius cruoris: tactu fruges nõ germinát: acescũt musta: moriunt herbæ: amittũt arbores
foetus: ferrũ corrũpit rubigine: nigrescũt æra: si q canes ederint in rabiẽ efferant: glutinũ aspalti quod neq;
ferro: neq; aqua dissoluit cruore ipso pollutũ resoluit &c. cuius igit si sane considerent effectus ex alia nul-
la materia tam sæuũ aíal: tá immane creari poterat: ut cum genitore genitũ cõueniret. Marte. i. bello furente
nedum nõ germinẽt fruges sed nec serunt: ubi bellicus personet furor: uineta negligunt: & sic in acetum uer
sa uidentur: moriunt herbæ pressæ discursibus: fructus aruorum pereunt omnes: agentibus uiolentiis & ra-
pinis: ferrum iniquo attritum usu consumit: æra decolorant & arua sanguine occisorũ: castra si sequentes in
nimiam occupandi rabiem efferant dissoluunt: aut sæua pugna: aut lõgis obsidionibus moenia ciuitatũ: op-
pida: & arces excelsæ: & quicquid hominum seu etiam naturæ arte munitum est. bene ergo conuenit cum se
mine fructus: seu alia ratione Iunonis dicitur filius: quam sæpe terram diximus: & regnorum atq; diuitiarũ
dominam: cum ambitione hominum isatiabili circa talia litigia: iurgia: dissensiones oriant & bella. Si aũt ad
ꝑcussionẽ genitaliũ Iunonis ituerí uoluerimus: dicemus tũc illa ꝑcuti q̃do appetitus ad suꝑflua excitat: ex
quo q̃stio sæpissime orit: ꝑ quá & in bellũ nõnũq̃ itur: & sic mars nascit. Is igitur sic genitus qd apud bisto-
nas tracesq; habitet: ut describit Statius: euidẽti ratione cognoscit. Sub arctoo qdẽ cardine: eo q frigidissima
sit regio: q ibidẽ nascunt sunt hoies sanguine pleni. nec hoc a natura discretissima frustra factũ. exãgues. n. fri
gori nõ possent obsistere. Sũt hi sanguíe abũdantes obtrũcatores ciboꝝ: uini igurgitatores imoderati: cõsilio
segnes: fraudibus copiosi: i præcipitia faciles: clamorosi: furiosi. nil nisi ꝑ certamẽ optátes sanguinis: & ridẽtes
uulnera: quæ omnia marti competunt. q̃obrẽ apte apud tales eius regia descripta ẽ. tẽpestatũ agminũq; nym
boꝝ & stridentiũ aq̃lonũ & grãdinũ circũdata: ut sentiamus ipetus furores rabiẽ atq; rumores: & tumultus
uocátiũ bellis. Præterea ferrea describit domus ut locorũ munitiões circa q̃ bellũ gerit sentiamus: q̃ ferreæ
sunt. i. armatorũ hoíum plenæ & gladioꝝ atq; teloꝝ: q̃ qdẽ: eo q i malũ utplurimũ agant solis cõtristát iu-
bar: qa in bonũ lux creata sit. Insuꝑ radioꝝ solis ab armis reflexoꝝ aliquátulũ liuescit splẽdor: ex q̃ liuedíe
aurea solis lux tristari & obfuscari paululũ uidet. Seu dicere uelimus mentes hoíum in q̃bus tá dirus amor
ardescit ferreas eẽ. i. ic̃xorabiles obstinatas. & i oẽ malũ pronas: & semp sæuis cogitatiõibus aduersus clarita-
tẽ diuinæ charitatis agẽtes. Demũ ex ministris Martis primus ex regia ꝓsiliẽs ipetus ẽ: quo impatiẽtes miseri
postq̃ uerbis semina belli uident iniecta ad arma discurrimus: & hũc cæcũ seqt nephas: eo q dum furioso
agimur ipetu ausert oís aíaduersio rõnis. q̃ sublata facile itur i homicidiũ: i icẽdiũ: i disꝑsionẽ bonoꝝ: & rui
nas urbiũ: & sicuti rotatus ignis i ápliorẽ deducit flámá: sic & ichoatũ facinus iras acuit & accẽdit male agẽti
um aíos: quos iõ rubẽtes describit: qa facies irati hoís ignea uideat: seu qa ex icẽso ságuíe oriant. Sũt p̃terea
hac i domo martis: q̃ ubicũq; bellũ gerit itelligẽda ẽ: exágues metus: quos iõ exágues dixit: qa consueuerunt
pallere metuẽtes: eo q sanguis totus reuocatus ad cor metuẽtis liq̃rit partes exteriores exangues. Qui qdem
metus cũ dubius sit euẽtus: belli nõ solũ segnes occupat. sed aliquádo strẽnuos pugiles atq; duces uariis agẽti-
bus causis. Sũt & ibidẽ isidiæ: iõ tectos gerẽtes gladios: ut itelligat isidiátis fraꝰ. Circa has plurimũ artis opor
tet hr̃e duces: cũ nil palá nisi maximo suo cõmodo isidiátes faciát. Dicit & iter ministros Martis eẽ discordiá
duplici gladio accinctá ut sentiamus cũ i hoc uen: ũt hoíes ut nõ æq; sentiát: sed i diuersas rẽdát sentẽtias ab
hac aíoꝝ diuersitate unicuiq; parti arma suaderi & bellũ i reliquá: sunt & ibi inumerabiles minæ q̃ ifiatorũ
hoíum tela sũt: adeo ut nõnũq̃ his tátũ cõficiant bella cũ sæpe minus faciát hoíes q magna minát. Sic & ibi-
dẽ tristissima uirtus est: qd ideo dicit: qa esto homo belloꝝ sit oculatus plurimũ: sit robustus & ualẽs: sit au-
dax & aduersus icũbẽtia fortis: & cõstans: quoniá hæ uirtutes i effusionẽ sanguinis: in dirutiões urbiũ: in p̃dá
tẽdunt: tristes eẽ uident: eo q i aliorũ tristitiá operant. Est cũ aliis & lætus furor & hoc ideo: qa bellis sæpis-
sime iteruemiat quẽ letũ dicit: eo q iter plenos cibo & potu: & hinc lætos oriri cõsueuerit. Raro. n. ieiuno sto-
macho furẽtes cernimus. Mors ẽt iter hos armata est: & cruẽto uultu: uolẽs ꝑ hoc ostẽdere crebras occisiones
q̃ i bellis fiũt & sanguinis amplá effusionẽ dũ illá armatá & cruẽto uultu describit. Seu armatũ dicit ad diffe
rẽtiá morientiũ i pace: q iermes moriunt. Supest & ornatus tẽpli: q oís tẽdit ad ostendẽdá uictorũ miseriam
& triũphantiũ gloriá q quoniá satis patet omittẽdus ẽ: sic & bellona de q̃ satis supra dictũ ẽ ubi de Minerua
armigera. Supest de icẽsu Martis pauca dicere: cuius initiũ a furore & ira: q eius comũt cristas: esse uidet: q
his urgẽtibus absq; ipetu esse nõ põt: & hoc supra descriptũ ẽ. Hos iõ Martis amore comere. i. ornatas red de-
re cristas. i. arma dicit: ut itelligamus q cũ arma ad iserendá & pagendá pugná facta fint: tunc splendida ui-
dentur cũ ipetuose operent. ná i segni & miri milite flere dicunt. Pauorẽ át dicit equos Marti parare: & eius
eẽ armigeꝝ: eo q seu aduenietiũ seu circa strepitũ timore equos sumamus & arma. Fama autẽ equos mar-
tis. i. aduenientis belli p̃cedit fere semp facta: & isecta referẽs: q oía a timidis expectantibus credunt facile &

augentur. Martem aũt Venerem amasse: alii historiã uolũt texere asserẽtes Venerem ob deformitatẽ paruipendisse Vulcanũ: & adhæsisse eiusdẽ armigero: qđ uir prudẽs & amicus Vulcano aduertens crimẽ coniugis Vulcão detexit: qui diu quæstus & ĩ furorẽ lapsus fere ĩ cõiugẽ irruit. sed ab eodem modesto mitiq; uiro eius furor sedatus est. Alii uero ꝑ hoc dicũt ĩtellexisse fingentes: & ostẽdere uoluisse multos olim bellicosissimos uiros & ĩsignes duces hac illecebra fuisse notatos. Nõnulli acutius sentiẽtes arbitrant̃ ĩtelligi posse ꝑ Venere concupiscibilis appetitus Vulcão ignis deo. i. calori naturali. matrimonio. i. ĩdissolubili uinclo alligatus. hic more ignis dũ in maius ĩcendiũ nitit̃ martẽ tanq̃ feruentissimũ amare dr̃: & ab eo tanq̃ sibi simile amat̃: & ĩ idẽ desideriũ iungunt̃ lasciuientes: qđ a sole. i. a sapiente uiro dũ cernit̃ redarguit̃: & excedens iusto calori accusat̃. Verũ dũ ĩ cõtrariũ feruor ĩordinatæ cõcupiscẽtiæ fert̃: fit ut occultis uĩculis. i. cogitationibus atq; delectatiõibus lasciuis artius alliget̃ ĩcipiẽs: a qbus effœminatus solui nõ possit: & iã palã factis obscœnis cõmixtionibus a sapiẽtibus rideat̃. Neptunus aũt qui solus ꝑ captiuis ĩterponit̃: lasciuo feruori cõtrarius effectus ẽ: quo uti ab aqua ignis sic ignominiosus amor extinguit̃: & dũ uelit q̃ patit̃ cathẽata rõ relaxat̃. Huic iõ attribuit̃ currus: quia more ueteri pugnãtes curribus uterent̃. Lupus uero ob id illi dicatus est: quia rapax & ĩgluuiosum sit aĩal ad ĩsatiabilẽ uoracitatẽ sequẽtiũ castra mõstrãdã. Cui ideo picus attribuit̃ auis: qa ut plurimũ belloꝝ homines auguriis & auspiciis ĩtenti sint. & quia ex quibuscũq; cõtingentiis cõfestim oĩa sumãt. Seu qa uti rostro picus assidua ꝑcussione etiã robora penetrat: sic & armigeri cõtinua demolitione aut certa minu cõtinuatiõe mœnia penetrẽt ciuitatũ. Gramẽ ãr ideo illi sacrũ dicit Albericus: qa hæc herba secundũ Pliniũ ex humano sanguine ꝓcreet̃. & ĩde ut idẽ dicit Romãi rem bellicã agentes Marti sacrũ facturi arã cõstruebãt grammeã. qđ ego ridiculũ reor ut gramẽ ex sanguine tantum humano oriat̃: sed aliũde illud Marti dicatũ habuisse originẽ puto. nã cũ cõsueuerit belligeri hoĩes ĩ expeditis locis libentius castra locare: & ob id ut plurimũ ĩ locis gramineis q̃ ex cõsulto ab agricultoribus nõ colunt̃: eo ꝙ ĩ se gramẽ oẽm terræ humorẽ attrahat: & satis nullũ uel modicũ linquat: a romanis & forsan a priscis ĩuentum est ad ostentationem uirtutis benemeriti pugnatoris: eos herba graminea coronare: qui armorum ui castra primi ĩtrassent hostium.

¶ De Cupidine primo Martis filio: qui genuit Voluptatem. Cap. IIII.

CVpido ut ait Tullius in libro de naturis deorũ: Martis & Veneris fuit filius: quem ĩsipidi ueteres moderniq; ingẽtis potentiæ deũ uolunt: qđ satis patet carmine Senecæ tragœdi: q de eo ĩ tragœdia hippolyti. Et iubet cælo supos relicto Vultibus falsis habitare terras Thessali phœbus pecoris magister Egit armentũ: positoq; plectro Impari tauros calamo uocauit: Induit formas quotiẽs minores: Ipse qui cælũ nebulasq; ducit: Candidas ales modo mouit alas. In qbus q̃ grãdis sit potẽtia designatur. Nec minus ostendit̃ in ea fabula quã de eo refert Ouidius dũ illũ dicit ob Danis pulchritudinem Apollinem phitonis uictorẽ aurea uulnerasse sagitta: & Danem plumbea: ut amaret ille hãc: illa ãt hunc haberet odio: eius formã sic describit Seneca tragœdus in octauia. Volucrẽ esse amorẽ fingit ĩmitem deũ mortalis error. armat & telis manus. Arcusq; sacros ĩstruit seua face. Genitũq; credit Venere &c. Seruius aũt dicit eũ ætate pueꝝ. & Frãciscus de barbarino non postponendus homo in qbusdã suis pœmatibus uulgaribus huic oculos fascea uelat & griphis pedes attribuit: atq; cingulo cordiũ pleno circũ dat. Apuleius ãt ubi de asino aureo eũ describit formosissimũ dormientem sic: Cũ uidelicet capitis aurei genialẽ cæsariẽ: Ambrosiam temulẽtiam: Ceruices lacteas genasq; purpureas: pererrantes criniũ globos decoriter ĩpeditos alios antepẽdulos alios retropendulos: quorũ splendore nimio fulgurante & ipsum lumen lucernæ uacillabat per humeros uolatilis dei pennæ Roscide micanti flore candicant: & q̃uis alis q̃escentibus eximiæ plumulæ tenellæ ac delicatæ tremulæ resultantes inq̃etæ lasciuiũt. Cæteꝝ corpus glabellũ atq; luculentũ: & qualem peperisse Venerem non pœniteret &cæ. Refert præterea Ausonius ex hoc fabulam satis longo carmine scriptam: quam pictam ait treueris in triclinio zoili. Cupidinem. s. ĩter mirteta herebi casu euolasse: quem cum cognouissent Hꝛroides mulieres eius ob causam dira supplicia & inhonesta desideria atq; mortes passæ facto agmine in eum confestim surrexere: & frustra conantem exercere uires: eũ cepere: atq; in excelsam ibidem mirtũ cruci affixere suas inde pendenti ignominias iniicientes: quas ĩter dicit & aduenisse Venerem ĩcrepantem eũ: eiq; Vulcani cathenas ĩproperantẽ: & supplicia seua minitãtẽ: qbus cõmotis aliis remissis suis iniuriis a Venere ueniã illi ĩpetrauere: eũq; sustulere de cruce: & ĩpe euolauit ad supos. Referunt̃ & ĩsuper plura: qbus omissis dictorũ perscrutãdus ẽ sensus. Fuisse eũ Cupidinẽ Martis & Veneris filiũ & ĩsignẽ pulchritudine lasciuiq; moris satis possibile reor. Verũ de hoc minime sensere fingẽtes: & iccirco qs talis ex his oriri potuerit ĩter opiniões maioꝝ ĩuestigãdũ ẽ. Est igit̃ hic: quẽ cupidinẽ dicimus: mẽtis q̃dã passio ab exterioribus illata & per sensus corporeos introducta & intrinsecarũ uirtutũ approbata præstãtibus ad hoc supcælestibus corporibus aptitudinẽ. Volunt nãq; astrologi ut meus asserebat uenerabilis Andalo ꝙ quando cõtingat Martẽ in natiuitate alicuius in domo Veneris in tauro. s. uel in libra reperiri & significatorẽ natiuitatis esse: prætẽdere hũc: q tũc nascit̃ futurũ luxuriosum: fornicatorẽ: & uenereorũ oĩum abusurũ & scælestũ circa talia hoĩem. & ob id a philosopho quodã cui nomẽ fuit ali: ĩ cõmẽto q̃d ripartiti dictũ ẽ: ꝙ quãdocũq; in natiuitate alicuius Venus una cũ Marte participat: hẽt nascẽti cõcedere dispositionẽ philocatiõibus fornicatiõibus atq; luxuriis aptã: q̃ qdẽ aptitudo agit: ut q̃cito talis uidet mulierẽ aliquã quæ a sensibus exterioribus cõmendet̃ cõfestim ad uirtutes sensitiuas interiores deferẽt quod placuit: & id primo deuenit ad fantasiam: ab hac autem ad cogitationem trasmittit̃. Ab istis aũt sensitiuis ad eã uirtutis speciẽ transportat̃ q̃ ĩter uirtutes appræhensiuas nobilior est. i. ad intellectũ possibilem. Hic aũt receptaculũ est specierũ: ut in libro de aĩa testat̃ Aristo. ibi autẽ cognita & ĩtellecta si per uoluntatẽ patientis fit: in qua libertas eiiciẽdi & retinẽdi ẽ ut tanq̃ approbata retineat̃: tũc firmata memoria hæc rei approbatæ passio: quæ iam amor seu cupido dicit̃: ĩ appetitu sensitiuo ponit sedẽ

& ibidē uariis agentibus causis aliq̄do adeo grādis & potens efficitur ut Ioué olympū linquere.& tauri formā sumere cogat. Aliquādo autē minus probata seu firmata labit̄ & annihilat̄ ira:& sic ex marte & uenere nō generat̄ passio:sed secūdū qd supra dictū est hoies apti ad passioné suscipiendā secūdū corporeā dispositioné ,pducunt̄.qbus nō existentibus: passio non generaret̄.& sic large sumédo a marte & uenere tanq̄ a remotiori paululū cā cupido generat̄. Seneca āt tragœdus in octaua ampliori paululū licētia: esto paucioribus uerbis huius describit originé dicés. Vis magna mētis blādus atq; animi calor Amor é iuenta gignit̄ luxu:ocio nutritur:iter læsa fortunæ bona. Sane in excusationé suæ ībecillitatis hanc pesté mortales miseri p̄ si passione hac potentissimū finxere deū:quos in Hyppolito Seneca tragœdus detestat̄ dicens. Deū eé amoré turpi seruitio fauens finxit libido:quoq; liberior foret: Titulū furori numinis falsi addit &c. Sed iā eo ueniendū é ut excussis fictionibus qd sub eis sit absc̄ōditū uideamus. Hūc puerū fingūt ut ætaté suscipientiū passioné hāc & mores designét.iuuenes.n.plurimū sunt & more puerorū lasciuiūt:nec satis sui cōpotes quo passionis ipellit ipetus:potius q̄ quo rō iusserit efferunt. Alatus p̄terea dr̄ ut passio nati istabilitas demonstret̄. Facile.n.credētes cupiētesq; de passione in passioné euolat. Arcū atq; sagittas iō ferre fingit̄ ut isipiētiū repētina captiuitas ostédat̄. nā in ictu fere oculi capiunt̄. Has aureas eé dicūt & plūbeas:ut p aureas dilectioné sumamus:q̄ uti aurū lucidū atq; p̄ciosum é:sic & ipsa. Per plūbeas aūt odiū uolūt:qđ uti graue metallū iners & uile sit.sic & mali uolētia reddit quos corripit. Fax aūt illi superaddita ostédit aīoꝶ īcendia:exustione cōtinua captiuos ifestātia. (Oculos aūt illi fascia tegūt ut aduertamus amātes ignorare quo tēdāt:nulla eorū eé idicia:nullæ rerū distinctiones sed sola passiōe duci. Pedes aūt gryphis illi iō apponunt̄ ut declaret̄ quoniā tenacissima sit passio:nec facile ierti ipressa ocio soluit̄. Eū eruci affixū si sapimus documētū é:qđ qdé seqmur quotiés aīo i uires reuocato laudabili exercito mollitié supamus n̄ram & aptis oculis pspectamus qūo trahebamur ignauia.

De Voluptate filia Cupidinis. Cap. V.

Voluptas ut dicit apuleius cupidinis atq; Psicis filia fuit.cuius generationis fabula supra ubi de Psice latissime dicta est. Cuius figmēti ratio aperietur facile: Cū .n.contingit nos aliqd optare & optato potiri proculdubio obtinuisse delectamur. hanc delectationem prisci uoluptatem uocauere.

De Enomao secundo Martis filio qui genuit Hippodamiam. Cap. VI.

Enomaus rex fuit Elidis atq; Pisæ:& ut Seruio placet atq; Lactātio Martis fuit filius. Sane ego bellicosum fuisse hominem arbitror:& ob id fictū Martis filiū. Cōstat.n.eū aduersus Pelopé bellum habuisse & a Pelope superatū & cū secū uenisset i pacé eidé Hippodamiā filiā suā cōcessit i cōiugé.

De Hippodamia Enomai filia & Pelopis coniuge. Cap. VII.

Hippodamiā dicit Ser.filiā fuisse Enomai regis.& eū formosissima peteret̄ a multis: essentq; Enomao uelucissimi eq ut q ex uētoꝶ flatu creati fuerāt:ab Enomao petētibus talis apposita conditio é:ut.s.currule deberēt inire certamé:& supati necarent̄:uictor āt potiret̄ optato:& cū iā multos in morté dedisset aduēit Pelops tātali regis filius:clara floridus iuuētute:petiitq; cōiugiū uirginis dispositus subire certam̄. Hippodamia āt cū uidisset Pelopé formositate eius capta Myrtilū aurigā p̄ris pactione primi coitus corrupit. Alii uero dicūt elā a Pelope fuisse hac eadé pactiōe corruptū. Myrtilus āt axé currus fecit ex cera:& sic dū eént i stadio fracto axe currus enomai : pelops uictor euasit: & sic cōiugio Hippodamiæ potitus é. Dicit Barlaā i annalibus græcoꝶ legisse Pelopé ob negatā sibi Hippodamiā aduersum Enomaū iuisse bellū & Enomaū fraude Myrtili p̄fecti sui superatū . Qui Myrtillus cū p̄ciū fraudis postularet a Pelope ab eodé i mare deiectus perit. Hæc pelopi uiro suo pepit Atridé & Thyesté:Physthenem & alios.

De Thereo tertio Martis filio qui genuit Ithim. Cap. VIII.

Thereus rex Thracū fuit:& ut ait Theodontius filius fuit martis ex nympha Bisc̄ōide p uim ab eo oppressa:qđ in parte scribit Ouidi.dicens. Quem sibi pandion opibusq; uirisq; potenté . Et genus a magno ducēté forte gradiuo. Cōnubio progne iunxit &c. Ex hoc talis hystoria cū fabuloso fine narrat̄. Cum fatigasset Tereus bello pandioné athenarū regé:& i pacé tādé uenisset:ut firmior esset: Progné natu maioré sumpsit in cōiugé:q cū iā illi Ithim filiū peperisset:uēissetq; i desideriū uidēdi Philomenā sororé suā orauit ut aut mitteret̄ athenas:aut ab athenis accersiret̄ Philomena. Thereus āt Athenas uadés a Pādione impetrauit:ut Philomenā ad Progné duceret:quā speciosissimā uirginé cū adamasset Thereus eā i pastorali domo uiolēter oppressit.& minitanti se eū accusaturā Progni:linguā abscidit : & in domo illa clausam seruauit:& ueniens sordidatus ad Progné: Philomenā maris nausea mortuā dixit. Philoména uero carceris affecta tedio in tela quæ sibi contigissent oia acu scripsit & p ancillulā sorori misit. Quæ cū ficta lætitia dolorem occultasset suū istantibus orgiis Bacchi noctu:nā eo tpe a bisconiis mulieribus cælebrabant̄ tyrsis & pellibus ornata intrauit siluas & philomenā æque ornatā eduxit in regiā:& accensa furore:cū multa excogitasset in uirū in Ithim paruulū filiū illi applaudētem euomit iras:eūq; secto iugulo iteremit & coctū uiro mane de more epulanti apposuit:qui cū sæpius rei inscius illū uocasset eiq; respōdisset cōtinue Prognes adest.nec itelligeret ille anteq̄ a mēsa surgeret Philoméa ex cōclaui exiens illi i hoc seruatū caput apposuit. Qui repente hinc ide cōmotus dū illā isequeret̄ gladio:factū é miseratiōe deorū ut Prognes i irūdiné uerteret̄:& pullo i habitu ,ppria tecta seruaret. Altera uero in aué sui nois mutata siluas petiit qs nocte reliqrat. Thereus āt upupa factus é:& sic oīs regia trāsformata. Sensus āt fictionū secundū Barlaæ sniam talis est. Fuit Thereus hō ipius & ferox nil nisi p bellū cupiés aut sumés:& ob id Marté meruit i patré cū filius fuerit astogyri bisconidū pricipis:q qdé ob suū facinus nil auderet i cōiugé:& ipa ob ruboré ppetratæ seuitiæ nūq̄ i regiā descédisset:sed nigra tecta ueste i sublimiori domus parte suū differet scelus: & sororis isortuniū huius mutatiōis cām dedit:sicuti a Philoméa tā noie q̄ reditu i siluas. Thereū āt iō i upupā uersum dixere: qa cri-

ſtata ſit auis & ululare cantus eius ſit:& ſtercora cibus:ut p criſtã íſigne regii capitis deſigneť:& p ululatũ filii perditi lamentationes:& per fœtidum cibum aſpernanda atq; faſtidioſa memoria comeſti nati.

¶De Ithi Terei filio. Cap. IX.

IThis Terei & Prognes fuit filius:cuius ætas & íſortuniũ ſatis ſupra ſcriptũ eſt. Aiunt.n.cũ in auiculam quã carduelem uocãt mutatum:& hoc potius ab habitu infantiæ ſuæ ſumptum credo:q̃ aliunde.picta quidem auis eſt carduelis:ut & pictas acu ueſtes ferre uidemus infantes nobilium.

¶De Aſcalapho.iiii.& Ialmeno.v.filiis Martis. Cap. X.

AScalaphus & Ialmenus frẽs & filii fuerũt Martis ex Aſtochia:ut í Iliade placet Home.dicẽti ſic. Illis dominabať Aſcalaphus & Ialmenus Martis filii quos genuit Aſtochia in domo actoris Azidao uirgo uenerabilis palatiũ cũ aſcendit Mars fortis.hic ãt cũ ipſa iacuit clam.Hos aũt dicit Homer. ubi ſupra dominos fuiſſe Aſplidonis & Orcomeni ac Minionis ciuitatibus:& cum græcis Troiã ueniſſe cũ.xxx.nauibus.Ego ãt ut de reliqs dictũ eſt pugnaces fuiſſe hoies arbitror:& iõ filios hitos ab antiqs.

¶De Parthaone.vi.Martis filio q genuit Agriũ & Melã & Theſtiũ & Oeneũ. Cap. XI.

PArthon ut ait Theodon.filius fuit Martis ex Meroe:patrẽq; eius alio noie Meleagrũ appellatũ & Calydoniæ regẽ.Paulus aũt dicit hũc Martis fuiſſe filiũ ex Sterope filia Athlantis.Lactan.aũt dicit hũc nõ Martis fuiſſe filiũ:ſed Meleagri martis filii.Tandẽ Theodon.dicit ueꝝ eſſe Parthaonẽ filiũ fuiſſe Meleagri ex Merope Ethola uirgine.Sed quoniã Meleager primus armis ſibi occupauerit Calydoniã atq; tenuerit:cũ Iouis Archadis filius fuerit:Mars a rudibus icolis creditus & appellatus eſt; & inde Parthaon Martis filius dictus.Huius quidem genealogiam Home.in Iliade introducens Diomedem loquentem deſignat oſtenditq; Parthaonem tres filios habuiſſe. Agrium Melam & Oeneum : ſed Theodontius his ſuperaddit quartum teſtium.ſ.ab Homero minime nominatum.

¶De Agrio & Mela filiis Parthaonis. Cap. XII.

AGrius & Mela;ut ſupra dictum eſt Homero teſte filii fuerũt parthaonis:de quibus nil præter nudum nomen ad nos uſq; peruenit.

¶De Theſtio Parthaonis filio:qui genuit Thoxiũ & Plexippũ & Altheã. Cap. XIII.

THeſtius dicit Theodõtius filius fuit parthaonis ex Calidone nympha.Paulus uero dicit ex althea & altheam filiam ſic dictam:quia dum naſceretur ipſa labore partus mortua mater ſit: nec de eo præter hoc habetur ulterius niſi ꝙ altheam genuerit & Thoſeum & Plexippum.

¶De Thoſeo & Plexippo Teſtii filiis. Cap. XIIII.

THoſeus & Plexippus Teſtii fuerunt filii:ut p̃dictũ eſt.Qui qdẽ cũ iuuenes eẽnt robuſti ætate ualẽtes:& aio una cũ reliqs nobilibus iuuenibus græciæ í uenatiõe apri calidõii:cũcta ut refert Ouidius uaſtãtis uenere;ibiq; cũ poſt lõgũ laborẽ beluã íteremiſſent cernentes:ꝙ Meleager Oenei regis filius eoꝝ nepos & uenatiõis princeps caput apri athlãti uirgini:qa pría uulneraſſet illũ dediſſet;ut tanq̃ prima feriens ritu uenãtiũ p̃cipuo uenatiõis decorareť honore.Illud illi ídignãtes ꝙ tanti laboris inter tot nobiles iuuenes fœmina primo inſignireť honore;eripuere. Quã ob cauſam turbatus Meleager in illos irruens ſubtracto capite illos interemit renitentes;& uirgini ſublatum honorem reſtituit.

¶De Althea filia Theſtii & matre Meleagri. Cap. XV.

ALthea Theſtii fuit filia:& de matris noie peuntis;dũ eã pareret nũcupata ẽ:ut ſatis p̃dictũ ẽ. Hæc Oeneo regi Calidoniæ nupſit:cui cũ íter alios filios Meleagrũ pepiſſet:eo nato uidit audiuitq; fata circa ignẽ dicẽtia:tã diu natũ uictuꝝ q̃diu ſtipes unus:q tũc ardebat in igne pmaneret incõſumptus ab igne.Quo dicto decedẽtibus fatis: Althea e lecto ſurgẽs cõſeſtim ſubtraxit ab igne atq; ſeruauit.porro cũ ſacrificans ob honorẽ Meleagro ex uenatiõe cõſecutũ:& iterim audiſſet ab eodẽ fratres occiſos furore pcita in uindictã ſe dedit præcipitẽ:& arrepto fatali ſtipite:quẽ caute illo uſq; ſeruauerat igni cõburẽdũ exhibuit:quo cõſumpto filius Meleager occubuit.Quod cũ audiſſet iſœlix facti pœnitens í gladiũ irruit:& uitã miſerrime terminauit.Stipitẽ hũc ego radicale humidũ arbitror naturæ lege factũ:ut eo durãte uita naſcẽtiũ pſeueret:q a matre.i.a reꝝ natura igni.i.ſiccitati ípoſitus:ut pereat natus neceſſe eſt.

¶De Oeneo parthaonis filio q genuit Deianirã:gorgẽ:& meleagrũ:& thydeũ:ac menalippũ. Cap. XVI.

OEneus Calidoniæ rex:ut ſupra dictum eſt Parthaonis filius fuit longe magis apud nos filiorũ opere qui ſuo cognitus. Huic coniunx fuit althea:& plures illi fuere nati:ſed utrum ex althea omnes non ſatis mihi notum eſt:cum de alio q̃ de meleagro legiſſe non recolam.

¶De Deianira Oenei filia & herculis coniuge. Cap. XVII.

DEianira Oenei regis fuit filia:ut i morte Meleagri teſtať Oui.dicẽs.Quas poſtq̃ Oenie tãdẽ Latoida clade Exitiata domus p̃ter gorgẽq; nurũq; Nobilis alcmenæ &c.Hæc uirgo pſtãtiſſimæ formæ fuit:adeo ut multi illã in cõiugẽ exoptarẽt;atq; peterẽt.tãdẽ cũ acheloo flumini pmiſſa fuiſſet:& poſtremo herculi poſcẽti deſpõſata ortũ ob ipſius nuptias certamẽ ẽ;& ſupato acheloo herculi receſſit.Hæc p̃terea a Neſſo cẽtauro ſũme adamata:& í trãſitu fluminis rapta:ut clarius ubi de Neſſo : q cũ ſagitta ab íſeqnte hercſe lætaliter uulneratũ ſe ſciret:í amoris p̃miũ ueſtẽ Deianiræ uenenato ſanguie reſpſam dilectæ dedit:aſſerẽs ueſtimẽto uim eẽ reuocãdi herculẽ a qbuſcũq; amoribus:q cũ credula clã ſeruaſſet capto amore Yolis herculi trãſmiſit íduẽdũ:ut illũ ad ſe reuocaret:attamẽ cũ illud hercules íduiſſet:& ſudore ſiccũ cruorẽ reſoluiſſet poriſq; hauſiſſet aptis;ui urgẽte ueneni í rabiẽ uerſus ſeſe dimiſit í ignẽ:& mortuus eſt. Et ſic Deianire uxoris munere íteriit. Theodõ.dicit bellũ habitũ cũ Acheloo huiuſmodi fuiſſe:ꝙ cũ deſideraret hercules Deianirã:& Achelous fluuius Calidoniã duobus alueis fere omnẽ aliquando irrigaret

& fata oia secū trahere ab Oeneo Herculi petēti hac sub cōditiōe cōcessa: si Acheloū ī unū cogeret alueų : & illū sepiret aggeribus: q cū nō absq; maximo labore fecisset Hercules Acheloo superato Deianirā obtinuit.

De Gorge Oenei filia. Cap. XVIII.

GOrgem Oenei fuisse filiam: testimonio Ouidii præmonstratū est. Theodontius uero dicit Gorgem non fœminam: sed hominem fuisse: & in bello Thebano occubuisse.

¶ De Meleagro Oenei filio: qui genuit Parthenopeum. Cap. XIX.

MEleager filius fuit Oenei regis Calidoniæ & Altheæ: in natiuitate cuius refert Ouidius parcas tres ab Althea iā labore partus soluta uisas circa ignē stamia nentes: & cū flāmis ignis stipitē posuissent dixere. O nūc nate erit æqua tibi cū stipite uita. Qđ cū audisset althea eis discedētibus surgēs stipitē igni subtraxit: illūq; ne cōbureret cū diligētia seruauit. Fuit hic meleager iuuenis insignis: & æuo suo fama clarissimus: & eodē Ouidio referēte cōtigit: q Oeneus pater ex susceptis frugibus cūctis superis sacro īstituto honores īpēderet Diana tātū: seu īdignatiōe: seu obliuiōe omissa. Quæ aduersus eū turbata aprū īmanē agris calidoniis īmisit cūcta uastātē. Ad quē cōficiēdū eū uocatu Meleagri cōuenissent oēs adiacētiū ciuitatū īsignes iuuenes: cōtigit: ut athlas uirgo Oenei filia: seu secūdū alios Iasii regis: forma & ætate cōspicua: & uenationū expta ēt aduocata ueniret. Quā cū extēplo Meleager amasset factū est ut inita uenatiōe: cū oēs in aprū irruerēt: hæc ante alios oēs illū iaculo uulneraret. Qui postq̄ captus & occisus ē: Meleager uenatiōis princeps: seu amore ductus: seu qa sic expetebat usus: Athlanti: q primo illū uulnerauerat apri caput transmisit. Lactā. addit & pellē: q pcipuus apud uenatores habebat honor. Quod ægre ferentes Plexippus & Thoseus: seu ut dicit Lactā. Agenor: fratres altheæ eidem athlāti caput oblatū abstulerūt: seu auferre conati sūt. q̄obrē iratus Meleager ī eos irruit: & illos occidit. Cæteų cū calidones ob mortē apri festū igēs celebrarēt & dona portarēt tēplis: & īter eos althea tā ob mortē hostis q̄ ob gloriā filii lætabūda īcederet: audita fratrū cæde repēte turbata ē: & in uindictā potius q̄ in lachrymas irruēs fatali sumpto stipite eum in flāmas iniecit: cōsumpto & Meleager cōsumptus occubuit. Home. in Iliade ea in ōrone: ī qua phœnix conaf psuadere achilli: ut arma capiat aduersus troianos: lōgū de Meleagro Oenei filio sermonē facit: & dicit q cū ob homicidiū auunculoų suoų plurimū ab Althea matre execrarer īdignatus: cū uenirent hostes usq; in uallū callidoniæ ciuitatis nollet arma sumere: sed cū Cleopatra marsippe Idei euinei filia: quā ēt altionē uocar: eo q altionem auiā suā psæpe ploraret delectabaf īclusus thalamo: q post mortē fieri nō poterāt. Attamē ex his q cū ob cædē auunculoų mortuū putāt: sunt q credāt eū nō stipite cōsumpto: sed matris cōspiratiōe occisum. Barlaam ab ea fuste dū dormiret occisum dicit. Paulus uero casu eū post gloriā īterēpti apri mortuū putat: & inde fabulæ locū adinuentū fatalis stipitis: quē dicit radicale humidū arbitrari: quo deficiēte deficit & uita. Quacunq; tamen morte: uel qñcunq; assumptus sit ab hoībus: arbitrari uidef eum athlantis amicitia usum: & ex ea Parthenopeum filium suscepisse. Fuit enim Meleager & Venatio hæc famosa: ut testatur Eusebius in lib. temporum Atreo & Thieste regnantibus Micenis anno mundi. iiii. mil. c.

¶ De Parthenopeo Meleagri filio. Cap. XX.

PArthenopeus filius fuit Meleagri & Athlantis: quā dicit Theodon. filiā fuisse Iasii regis Archadiæ & cū eēt acris ppositi uirgo: cōiugiūq; renueret: Dianā in uenatiōibus secuta est: tādē pbitate uicta Meleagri eius usa cōtubernio illi Parthenopeū pepit: quē eo q diu celauerit sic appellatus ē a matris putata uirginitate. Nā græcæ parthenias uirgo seu uirginitas sonat. de pulchritudine huius: & matris euētu re cognita elegāter scribit Statius ibi. Pulchrior haud ulli triste discrimen ituro: & infra p octo uersus. Huic aūt cū plus eēt aī q̄ uiriū adolescētulus nōdū pubes: plurimo belli succēsus amore audiēs argiuos duces in thebas ituros: ignara matre conuocatis populis cū Adrasto rege reliquisset in obsidionē thebaų uenit & ibidē ī pugna uulneratus occubuit. Cæteų de isto lōge aliter sentit Seruius. Dicit. n. eū Menalippe & martis siue Melamonis fuisse filiū & Archadiæ regē: & pueų admodū thebana bella secutū ut dictum est.

¶ De Tydeo Oenei filio qui genuit Dyomedem. Cap. XXI.

TYdeum Oenei regis fuisse filium Statius clare cōfirmat dicens. Sanguis hēt luctu magni de stirpe creatū Oeneos: & Marti nō degenerare paterno. Accipies &c. Hoc ēt cæteri uidenf asserere: sed de matre qdā dissentiunt. Nā Lactan. eum filium fuisse dicit Altheæ Seruius āt Euribœæ. De hoc insuper clara recitaf hystoria. Dicit ante alia Lactan. eum e Calydonia discessisse qa Menalippū fratrē suum in uenatiōe minus aduertēter occiderat: & hic sequif Sta. q multa iā nocte ībribus atq; pcellis fatigatus in argos ciuitatē uenit. ubi cum neminē nosceret & refugium qreret quo pnoctare posset ad regiā porticum uenit ī quā paulo ante Polynices thebanus pactiōe cum Etheocle fratre fcā de annuo īperio successiue ēt madens deuenerat: & equum suum locauerat: & cum non satis capax duoų locus uideretur ob mansionem non cedente Polynice in iurgium deuenere & inde in certamen. Quod cum audisset Adrastus descēdens eos pacificatos deduxit in regiam. Et cum uidisset Polynicem Leonis pelle tectum: & Tydeum apri: confestim ambiguum oraculum responsum quod consuluerat de nuptiis filiarum intellexit. Acceperat autē se illas daturum: alteram Leoni: alterā uero apro: & ideo cum iam eos cognouisset quasi sibi missos generos: Thydeo Deiphilem iunxit. Polynici autem argiam. Ipsi quidem Paulo ante hostes non solum affinitate sed amicitia integra e uestigio iuncti sunt: adeo ut ueniente tempore: quo secundum pactionem Polynices regnum a fratre debebat assumere. neminem ire legatum præter se ad repetendum pro Polynice regnum passus est. Cui cum denegatum fuisset præter ius & fas redeunti: ut ait Homerus: & post eum fere ad litterā Statius: insidiæ iussu Etheoclis appositæ sunt: & cum nocte in icautū qnquaginta milites irruissent: nulla ex parte territus expedito gladio in eos conuersus est & post longā atq; cruentā pugnam multis saucius uulneribus: uno excepto:

omnes occidit. Tandẽ cũ adrasto & Polynice iá uno ex Deiphile suscepto filio Dyomede ad obsidionẽ uenit thebaꝝ cõuocatis amicis. Ibi aũt cũ tanq̃ rem suá ageret acriter sæpe pugnás die una a quodá Menalippo sagitta in mortẽ uulneratus est. Qd cũ ipatienter ferret: seq; acerbitate uulneris in mortẽ trahi cerneret: fere in rabiẽ uersus sociis eius q eũ uulnerauerat postulauit caput. Qui postq̃ illud multo sanguine fuso obtinuerũt: eiq; detulerũt: ipse nõ aliter q̃ canis iá deficiens ceruici dentes ifixit: & illá dũ bestiali ritu deuoraret: occubuit. hũc pterea ut Lactan. refert fuerũt: q ex marte genitũ dicerent: sumpta facie oenei: nil aliud sentientes q̃ martem in natiuitate tydei adeo potentissimũ significatorẽ fuisse: ut ei i gestibus suis simillimus appareret.

ℭDe Dyomede Tydei filio. Cap. XXII.

DYomedes ut satis uulgarũ est filius fuit Tydei ex Deiphile. Hic Etholoꝝ dux cũ cæteris græcis ad obsidionem Troianá accessit: apud quá adeo strenue se gessit ut post Achillem & aiacem græcoꝝ oium fortior haberet̃ & audacior. Ná pter occisos reges a se: & singulares pugnas aduersus Hectorem & Aeneá: aliosq; isignes Troianoꝝ principes: & captos rhesi equos atq; palladiũ Troianis subtractũ eo in bello Martem uulnerauit: ut testat̃ Home. in Iliade: sic & Venerem Aeneá ꝓtegẽtem: ut Homer. primo: deinde dicit Virg. Tandem cum obtenta uictoria in patriá remearet: dicit Leontius ꝙ ab Egiale cõiuge: quæ suasiõe naupli patris Palamedis alteri adhæserat hoi: minime receptus est: Seruius qdem dicit ꝙ cũ ipse cognouisset Egialem cum Cyllabaro Stheleni filio concubuisse uerecũdia ductus domũ noluisse reuerti. Dicit insup Leontius: hoc illi impræcatũ a dione fuisse: cũ filiam uulnerauit. Is tamẽ indicto sibi exilio ad partes Apuliæ sese contulit: & occupato Gargano monte: ut uolunt aliq: eius in radicibus sypontum cõdidit ciuitatem. Alii arpũ dicunt: & ibi cũ multa passus fuisset: ut dicit Virg. socios in aues mutatos pdidit: & eo ꝙ ossa anchisis oraculo secũ tulerit: dicit Seruius: eũ ipsa ppessum: & ob hanc cáմ illa restituit. Aristoteles aũt: ubi scribit de mirabiliũ auditu dicit: Dyomedẽ ab Aenea p dolũ occisum: & loca qbus iperauerat occupata eo tamen mortuo: ut Asserit Augustinus: ab icolis deificatus est: eiq; templũ cõstructũ in isula: cui diomedia ab eo nomen est: & post eius mortẽ socios ob dolorẽ necis eius in uolucres uersos: eosq; tẽplũ icolere atq; circũuolare. Qd etiá affirmat Seruius dicens: has aues a latinis uocari diomedias: a græcis uero Erodyos: dicens insup eas græcis ad Italiá uenientibus applaudere atq; lætas occurrere: cũ latinos fugiát uehementer: eo ꝙ suæ originis memores sint: & ꝙ a latinis dux eoꝝ sit occisus. Theodon. uero dicit eas græcis applaudere & cæteris natiõibus esse ifestas: & singulis annis aquá rostris portãtes tẽplũ Dyomedis pfundere. Sed qd sub fictiõibus lateat uidendũ est: Dyomedẽ martem uulnerasse iõ dictũ puto: qa forsan cũ Hectore pugnás q ob isignẽ militarẽ eius uirtutẽ merito Mars dici poterat: illũ uulnerauit. Sic & Venerẽ: qa ænea ueneris filiũ uulnerasset: socios aũt in aues mutatos dicit Theodon. iõ factũ: qa pyrrathæ effecti fũt adeo ueloci cursu remoꝝ suffragio discurrentes maria: ut uolare uiderent̃: eosq; græcis seruatis reliqs natiõibus fuisse ifestos.

ℭDe Menalippo Oenei filio. Cap. XXIII.

MEnalippus: ut Lactantio placet Oenei regis fuit filius: hic in syluis dum una cum Tydeo fratre uenaretur: ab eodem inaduertenter occisus est.

ℭDe Zesio. vii. Martis filio. Cap. XXIIII.

z Esius: ut ait Theodõ. Martis fuit filius ex Hebe iuuẽtutis dea susceptus: mihi tñ oĩno incognitus.

ℭDe Phlegia. viii. Martis filio: q genuit Coronim & Isionẽ. Cap. XXV.

PHlegias: ut dicit Lactan. filius fuit Martis: hõ neq̃: elatus & isuperos. hic aũt ut ait Seruius: filios habuit Isionem & Coronidem nymphá. Quá cũ sensisset ab Apolline uitiatam: cõfestim ira percitus templũ eius delphis icendit. Quaobrem iratus Apollo eũ sagittis iteremit: eiusq; aiam apud inferos religauit: hac sub pœna: ut sub igenti sedeat saxo ruiná minante: & semp illud casuꝝ suspicet̃ & timeat de quo sic Virg. Phlegiasq; miserrimus oẽs Admonet: & magna testat̃ uoce per umbras: Discite iustitiá moniti: & nõ tẽnere diuos &c. Phlegiá cõbussisse templũ Apollinis: ut dicit Eusebius in lib. tempoꝝ: cõtigit Dauni regis argiuoꝝ anno. xxii. anno uero mũdi. iii. mil. dcc. lii. Nũc qd ueteres de impensa Phlegiæ pœna senserint uideamus. Phlegias aũt dictus est a phlegon qd est fláma: & ideo martis recte dr̃ filius: quia calidus sit & siccus: & ardores & icendia cõpetunt. Quod aũt apud inferos dánatus sit: ca quæ dicta est pœna: putat Lucretius: ꝙ arbitrati sint ueteres anteq̃ ad corpora ueniant apud superos esse animas: & uenientes in corpora: quoniá inferi sumus respectiue ad supercælestia corporum: eas descendere ad inferos: & ibidem uarias habere pœnas secundũ uarias affectiones uel exercitia: & sic Phlegias in hac uita inter mortales uiuẽs ad hác pœná dánatus est: quá talem itelligit Macrobius: ubi de somnio Scipionis sic dicens. atram silicem lapsuram: & cadenti similẽ illoꝝ capitibus iminere: q arduas ptátes: & infaustá ambiunt tyrannidẽ nunq̃ sine timore uicturi & cogentes subiectũ uulgus odisse: dum metuant semp sibi uidet̃ exitiũ excipere qd merentur.

ℭDe Coronide nympha filia phlegiæ & matre æsculapii. Cap. XXVI.

COronis nympha: ut ait Seruius: filia fuit phlegiæ: quæ cum forma præclara eẽt placuit Apollini: & ab eo uitiata est: atq; ex eius concubitu filiũ concepit: qui postmodũ Aesculapius appellatus ẽ.

ℭDe Isione filio phlegiæ: qui genuit centauros.

Quoꝝ hæc sunt noia. Euritius: Nessus: Astilus: Ophionides: Grineus: Rhetus: Orneus: Lycidas: Medem: Pyserior: Taumas: Mermeros: Pholus: Menelas: Abas: Eurinomus: Hyreos: Hymbrus: Ceneus: Alphidas: Elops: Pacreus: Lycus: Cromis: Dictis: Pharcus: Bianor: Hedianus: Licetus: Hypason: Thereus: Ripheus: Demoleon: Plageon: Hylon: Ephynous: Damus: Doryilas: Cyllarus: Hyllonone fœmia: Pheo: Tomus: Theboas: Pyretus: Ethodus: Ephydupus: Nesseus: Odites: Stiphelus: Bromus: Antimacus: Elimus: Pyramus: Latreus: & Monicus & alios & hos pter genuit pithoũ. Ca. XXVII.

ISion phlegiæ filius phibeť a cunctis. Húc aliqui uolunt Iouis miseratiõe in cælú assumptú:& eius secretariú atq; Iunonis effectú:ubi elatus officio ausus est Iunoné de stupro interpellare: quæ Ioui cõquesta eius iussu nubé in sui similitudiné exornauit. Isioniq; loco sui apposuit. Qui cú ea iacens ex illa cétauros genuit:& cú a ioue de cælo fuisset deiectus in terras:ausus é apud mortales gloriari se Iunonis potitú cõcubitu:q̃obrem ictus fulmine apud inferos rotæ uolubili:& plenæ serpentiú alligatus continue reuolutioni dánatus est. Vnde dicit Ouid. Voluitur Ision:& se sequiturq; fugitq; &c. Huius autem figmenti ratio potest esse talis Ision thessalus fuit:& Laphitaꝝ dominus:regni præter modú auidus adeo:ut per tyrannidé occupare conatus sit. Iunoné aút nunc aerem:nunc terram diximus:& reginam regnorú atq; diuitiaꝝ:quæ inquantú terra & regnum in terris:& aliquid stabilitatis uidetur protédere:& inquantú aer q lucidus est splendoris aliquid uidetur addere regnis:qui tamé fugitiuus est:& in tenebras uertitur facile. Nubes aút solis opere ex uaporibus aqueis seu humétis terræ surgentibus:& in aere cõdensatis cõficiť natura sua caliginosa uisui sensibilis.manu aút incõpræhensibilis:& nullis firmata radicibus a uentis huc illuc ĩpelliť:& demú aut in aeré a calore resoluiť:aut in pluuiam a frigore uertitur. Quid ergo ex dictis? Pro nube nõ regnú intelligemus:sed quoniá in Iunonis effigié apponiť id dicemus:qđ in terris uiolentia possidemus:cui regni similitudo nõnulla est:inquátú uti rex suis subditis dominať:sic & is:qui uioléter possidet:dú uires suppetunt suis ĩperare uideť. Sed uti inter limpidú aerem:& condensatá nube grandis est differentia: sic iter regem atq; tyrannú.aer fulgidus est:sic & regiú nomé. Nubes obscura est:sic & caliginosa tyrannides. Regis amabile nomé. Tyranni tetrú & odibile. Rex tronú conscédit suú regiis insignitus notis. Tyrannus occupat dominiú armis horridis circúseptus. Rex per quieté & lætitiá subditoꝝ. Tyrannus per sanguiné & miseriá subiacétium. Rex pacé augmétúq; fideliú totis exquirit uiribus. Tyrannus ré suá curat per exterminiú alioꝝ. Rex in sinu amicoꝝ qescit. Tyrannus amicis fratribusq; semotis in satellitú scælestorumq; hoium aíam suam ponit.

Quáobré cú in se:ut patet:diuersissima ista sint:rex splendidus aer merito fingi põt:& ei est aliquid stabilitatis annexú:siquid dici põt stabile in caducis:ubi tyrannus respectiue turbuléta nubes est nulli stabilitati annexa:& quæ facile resoluatur:seu a furore subiacentiú:seu ob desidiá amicoꝝ. His p̄missis arbitror qđ sibi uelit fictio abq; difficultate uidebimus. Assumiť ergo túc in cælú Ision:cú celsa aio cõtéplamur:utputa regnú:purpuras:splédores egregios:eximiá gloriá:potentiá inexhaustá:& quæ stultoꝝ iudicio regú infinita sunt cõmoda:nec imerito Iouis atq; Iunonis uidemur secretarii facti:dú qđ ad eos attinet: q̃si ex specula deitatis p̄sumptuoso speculamur aio. Et tunc in iunonis desideriú trahimur:dú hos regios factus aliud q̃ sint: stolido iudicio arbitramur. Túc aút iunoné interpellat de stupro Ision:q̃do nulla præuia rõne:nullo iusto suadente titulo in id priuatus hõ conatus exponit:ut regno uioléter præsit. Sed qđ sit:si forsitan aliqd perinde q̃ritur? Illi nubes Iunonis effigié habés apponiť:ex quo cõcubitu:occupantis.s.& occupati ĩperii ilico nascunť cétauri:fuere qdé cétauri hoies armigeri elati aí:& ĩmoderati:ac in oé nefas proni.uti satillites cernimus:& stipendiarios:& ministros scelerú:ad quoꝝ uires fidéq; confestim recurrit tyrannus. Qui iõ ex nube nasci dicunť:qa ex substantiis umbratilis regni.i.subditoꝝ eoꝝ emungunť stipendia:ex quibus in eorú exterminiú impii nutriuntur. Demum Ision a Ioue in terras e cælo pellitur.i.a natura rerum. Postq̃ enim cupidus ĩtrauit dominium omissis cogitationibus splendidoꝝ:quibus spe blanda:& fallaci existimatione oblectabatur: in anxias certasq; trahitur curas:dum.s.nocere incipit:quibus laboribus quantúcunq; continuis & amaris plenum sit ĩperium. Hic insuper quoniá se cum Iunone concubuisse iactasset.i.se regem dicere ausus est:fulminať a Ioue eo.s.fulmine quo exuruntur insipidi:qui dum se somniantes alis in cælú euehi arbitrantur:somno excussi repente se reperiunt præcipitatos in terris. Nam dú turgido spiritu elati quantúcúq; uiolentia populoꝝ ĩperiú teneant:in se redeútes stolide ambitionis somnú ab oculis pellunt:aduertunt quos angores intrauerint quas ambages:quos timores:quasq; incognitas ante perplexiones:qua aíaduertentia non aliter q̃ ab ignito fulmine cruciant. Qui cruciatus si peccato aliquo eo tenente tyrannidé finireť:non apud inferos supplicio rotæ uolubilis dánaretur:sed quoniá in pectore talis absq; quiete aliqua circulari motu assidue circúuoluiť & ueteres innouantur & nouæ superadduntur:dum hinc huius insidias:inde uires illius:illinc dei iudiciú timidus expauescit. Rotæ infixus uolubili dicitur. Quæ ideo plæna serpentum fingitur:quia curis nõ solú assiduis: sed etiá mordacibus agitať. Seu aliter & breuius. Nubem regni dicemus fore spem sumptá:quá nõnulli sibi male suis uiribus mensuratis certissimá faciunt. Quæ ideo similis Iunoni fingitur:quia speráti iam speratum possidere uidetur:nec aliter secum q̃ si possideret:de re sperata disponit:& hic fit:ut ex hac tam certa spe: ut effectum consequať:sperans sibi uires præparat:& sic agente spe.i.nube centauri oriunť.i.præparanť & cú ad cõsequendú opere qđ iá spe tenet insipidus: ĩtrat labores adeo ut omittat cogitationes splendidas & in turbuléntias deueniat necesse est:& sic a Ioue.i.a luce & splendore cogitationú cadit:seu deiiciť in terras & fulminatus uexetur in rotá ut dictú est. De hac aút rota aliter sensisse uideť Macro. illos.s.radiis rotaꝝ pédere districtos:qui nihil consilio p̄uidentes:nihil rõne moderantes:nihil uirtutibus explicátes:seq; & omnes actus suos fortunæ cõmittentes casibus fortuitis semp rotanť. Alii uero ubi Ision Iouis & Iunonis secretarius dicebatur senserunt Isionem augurem fuisse:eo q̄ in aere caperentur auguria per quæ secreta.i.ea quæ futura sunt solum a talibus cognosci credebantur. Quod autem ex nube genuerit centauros uolunt nil aliud intelligi: q̃ q̄ prætio satellitum fidem aucupent:quæ sic facile dissoluitur alio superueniente munere ut nubes fit. Dicit prætera Fulgentius dromocridem in teogonia scribere Isionem in græcia primum regni gloriam affectasse: & sibi centú equites primum omnium cõquisisse:ex quo cétauri.i.centú armati. Sed ego miror Isionem primú apud græcos regnú optasse:cú constet ante tépora Isionis multos fuisse sycioniis & argiuis reges: qui & græci sunt. Fuit.n. Ision danao ĩperáte argiuis:posset tamé hic respõderi alios reges:q eú p̄cesserút sponte populoꝝ

rum quibus imperauerant extitisse. Ision aũt primus fuit q per uim & tyrãnidẽ regnũ occupare conatus est.

¶ De Centauris Isionis filiis in generali. Cap. XXVIII.

Centauri Isionis & Nubis filii fuere: ut p̃monstratũ est. Hos uolunt qdã apud thessaliã æquos ante alios domuisse & isignes euasisse eqtes: & qm̃ centũ couenere fuicẽ centauri dicti q̃si centũ armati uel cẽtũ martes: nã græcæ arios mars ẽ. seu potius cẽtũ auræ: nã sicut uentus uelociter euolat: sic & hi centũ uelociter currere uidebanť. Verũtamẽ hæc latina æthimologia ẽ: quã græcæ dictiões minime partiunť. Ex eis talẽ refert Serui. fabulã: q cũ qdã Thessalus rex bobus Oestro exagitatis satellites suos ad eos reuocandos ire iussisset: & illi cũ cursu pedestri nõ sufficerẽt ascẽderunt æquos: & eo℞ uelocitate boues cõsecuti: eos stimulis ad tecta reuocarunt. Sic hi uisi aut cum irent uelociter: aut cum eo℞ eq circa flumẽ peneon potarent capitibus iclinatis locum fabulæ stulta credulitas adinuenit: q̃ arbitratum est unum eẽ aial ex æquo & hoie cõpositũ & sic postea semp pictũ ẽ. Hi tandẽ elati hoies in nuptiis perithoi cibo pleni uinoq; madẽtes sponsam perithoo auferre conati sunt: sed resistẽte Theseo supati. Virg. ãt dicit illos fuisse laphitas. Eos autẽ superari atq; deleri Mars passus est: eo q illi sacrum non exhibuissent cum diis cæteris adolessent. Quasi ex hoc uelint: qa obmissa Martis seueritate: epulis & potationibus uacantes effœminati sint: & sic superati. Si quid præter hoc ex eis hic fictionis haberetur: satis supra ubi de Isione declaratum est.

¶ De Euryto Isionis filio. Cap. XXIX.

Eurytus ex Cẽtauris unus: ut refert Lactã. in domũ Oenei regis Calydoniæ ueniẽs Deyaniram quã paulo ante Hercules petierat & fidẽ p̃stauerat se illã in uxorẽ ductu℞: postulauit in coniugem. Oeneus uim timẽs spopõdit: & cõstituto die dũ nuptias Eurytus celebraret: supuenit Hercules: & inito cũ cẽtauris ibidẽ existẽtibus certamĩe eos occidit. & Deyanirã sibi m̃rimonio copulauit. Ouidi. uero nõ sic: qnimo dicit: q cum pithous duxisset Hippodamiã cõiugẽ & posuisset in antro mensas centauris & ipsi epulantes uino plurimo caluissent: in lasciuiã uenere & audaciã nimiam: & capiente Euryto Hippodamiã atq; trahente eã: isurrexit perithous atq; theseus: & turbati casu aduersus eũ & socios iniere pugnã: & cũ abstulisset Theseus Hippodamiã Euryto eum conantẽ manibus cratere sumpto interfecit.

¶ De Astilo ex cẽtauris uno uate: Isionis & Nubis filio. Cap. XXX.

Astilus ex centauris fuit unus: & quoniam augurio ualebat futura prænoscens fratres monuerat ne bellum aduersus Laphitas assumerent. Tandem cum se una cum eis i nuptiis reperiret: uideretq; Driantem acriter insistentem cedentemq; misere quos contingere poterat: & ex suis etiam plures fugientes timens illius uirtutem & ipse fugã cæpit nessoq; centauro fugienti dixit: ut dicit Ouidi. Astillus ille etiam metuenti uulnera nesso. Ne fuge ad herculeos inquit seruaberis arcus &c.

¶ De Nesso Isionis & Nubis filio. Cap. XXXI.

Nessus ex cẽtauris famosissimus fuit: hic cũ uersutus hõ plurimũ eẽt: & fuga manus euasisset laphita℞: in calidoniã abiit: & secus Hebenũ eiusdẽ regiõis fluuiũ morã trahẽs: Deyanirã filiã Oenei regis amauit: tractu uero tpis cõtigit q eunte Hercule a Calidonia uersus patriã una cum Deyanira cõiuge ab Hebeno fluuio pluuiis turgido detẽtus ẽ. Cui nessus q̃si obsequiũ p̃staturus obtulit se. si natãs uellet transuadare fluuiũ: Deyanirã in ripã alterã delaturũ. Quod Hercules annuit. Ve℞ cum transuadasset uelociter nessus: hercule adhuc natãte: ratus suo ardori cõcessum tẽpus: aura ocior cũ Deyanira fugã arripuit. Hercules ãt sumpto arcu; sagitta eum cõsecutus est. Qui dũ se fauciũ cerneret: & pitu℞ agnosceret: ne iultus occũberet: nouã cõmẽtus fraudẽ: cõfestim uestimentũ sanguine suo perlitũ exuit: & q̃si munus amoris deyaniræ dono dedit: hãc illi asserens eẽ uirtutẽ: ut si illo℞ seruareť: posset ab oi amore foresi in suũ reuocare Herculẽ: dũmodo id ageret ut illo indueret hercules. Quod credula Deyanira seruauit: & post tẽpus: dũ herculẽ amore Iolis captũ in suũ reuocare uellet: illũ: ut latius in sequẽtibus exprimeť: occidit. Nessus ãt uestimẽto dato expirauit: ut uaticiniũ ipleret astili. Statius hũc hebenũ fluuiũ ob mortẽ nessi centaureũ cognominat. Et Luca. de eo dicit. Et meleagreã maculatus sanguine Nessi Hebenos calidona secat &c.

¶ De reliquis centauris Isionis filiis. Cap. XXXII.

Cyphonides: Grineus: Rhethus: Orneus: Lytidas: Medon: Pisenor: Taumas: Mermeros: Pholus: Menelas: Abas: Eurinomus: Yreos: Ymbrus: Oeneus: Aphidas: Elos: Patreus: Licus: Cromis: dictis Phareus: Bianor: Gedianus: Liceus: Hypason: Tereus: Ripheus: Demolcõ: Phlageon: Ilon: Ephinous: Damus: Dorylas: Cyllarus: Ilionome fœmina: Thomus: Theleboas: Pyretus: Ethodus: Phidupus: Nesseus: Odites: Stiphelus: Bromus: Antimachus: Elimus: Pyramus: Latreus & Monicus: oẽs fuere centauri Isionis & Nubis filii: & in nuptiis perithoi: aut cæsi: aut fugati a Laphitis: ut late in suo maiori uolumine testatur Ouidius.

¶ De Perithoo Isionis filio: q genuit Polipitẽ. Cap. XXXIII.

Perithous nõ ex nube apposita: sed ex coniuge fuit Isionis filius: ut dicit Ouid. duxerat hippodamẽ audaci Isione natus &c. Hic ut ferť: amicitia itegra Theseo atheniẽsi iunctus fuit: & cũ hippocatiã secũdũ Lactã. Secũdũ ãt Ouidiũ Hippodamiã duxisset uxorẽ: ut ait Seruius: circũuicinos populos cõuocauit ad festũ: ex quo secutũ est: cum in nuptialibus sacris cæteri honorarentur dii: solus Mars omissus est: quã ob causam indignatus centauris indignantibus immisit furorem: qui surgentes aduersus Laphitas in pugnam: ut supra dictum est: plures ex centauris cesi occubuere. Lactantius uero dicit hoc in certamine Laphitas fuisse deletos: quod intelligendum est de his laphitis qui centauri erant. Perithoum insuper uolunt Hippodamia mortua seu ea uiuente: & forte repudiata: cum Theseo amico suo conuenisse: qui tunc forte celebs erat: se nisi ex Iouis genitis sumpturos uxores: & cum iam Theseus Helenam rapuisset: quæ Iouis & Ledæ filia habebatur: nec altera nosceretur i terris ea tempestate a Ioue genite præter

proserpinam Plutonis cõiugẽ:cũ in cælũ nequirẽt ascendere:ad ĩferos eã rapturi declinauerunt. Ve℞ cerberus aduersus Perithouũ ĩsurgẽs:illũ primo ĩterfecit ĩpetu:quẽ dũ iuuare conaretur Theseus: in magno uitæ fuit discrimine:& ultimo a Plutone detẽtus est. Tãdẽ redeunte Hercule ab hispania Gerione supato : & pda ĩgenti diuite:audito pithoi ĩfortunio:& captiuitate Thesei a trenaro specu descẽdit ad ĩferos:ut tragœdus testaẽ Seneca in tragœdia Herculis furẽtis. Cui obuius cerberus factus:ut in eadẽ tragœdia plenius dr̃:ab Hercule uictus atq; triplici ligatus cathena Theseo cõcessus est. Aliq uolunt cerbero ab Hercule barbã decerptã: quẽ liberato Theseo.p trenaron ad superos triplici traxit cathena ẽt renitentẽ. Pomponius aũt in cosmographia scribit circa Euxini sinus ĩtroitũ haud longe ab heraclea urbe acherusiã specũ esse:ad manes usq;:ut fama fert:peruiũ:& ex eo ad superos aiunt incolæ cerberũ tractũ. Sũt pterea nõnulli:q ad augendã fabulæ fidẽ:cũ uenenosis herbis locus abũdet:dicãt eas primo ex spuma tracti cerberi natas:nec in pcessu a quoq̃ euelli potuisse. Quod hac historia fictũ est:æque ad historiã ptinet. Nã cũ clam latronũ more non tanq̃ strẽnui iuuenes rapturi pserpinã fuissent Perithous & Theseus:nocte a cerbero cane perithous:ut legiẽ occisus est: & ab ĩcursantibus detentus Theseus pro cuius liberatiõe Hercules ad ĩferos descendẽs.i.in regna molossorũ primo claua occurrentẽ:& oĩa audentẽ canẽ domuit:atq; ligauit:& Theseũ sub ĩterminatione belli plutoni repetiit:qui illi cõcessus est:& sic cũ cane in aticã seu boetiã rediere. Per barbã cerbero euulsam audaciã atq; robur debemus ĩtelligere:qbus canis priuatus est. Nã exptus Herculis clauã:& uisa uiri cõstãtia timidus atq; mutus effectus se uictũ confessus est. Est enĩ hoĩbus barba a natura cõcessa in testimoniũ uirilitatis:ut in moralibus placet Gregorio. Hãc enĩ quotiẽs tãgimus aut uidemus nos eẽ uiros meminisse debemus: & nobis ab his:quæ minimæ uirum deceant cauere monemur. de reliquis alibi dictum est.

ℭDe Polypite Perithoi filio. Cap. XXXIIII.

Polypites perithoi fuit filius:& Hippodamiæ:ut Home. in Iliade:dũ dicit. Illos aũt ducebat fortis bello polypites filius pithoi quẽ ĩmortalis genuit Iuppiter. Hũc polypitẽ pithoo genuit gl̃iosa hippodamia. ut p eũdẽ Home℞ patet i catalogo græco℞:cũ eis ĩ Troianã expeditionẽ iuit.

ℭDe Britona Martis. ix. filia. Cap. XXXV.

Britona seu Briton nympha fuit cretensis:& ut Lactantius asserit:martis filia : quæ cum uirgo adhæsisset Dianæ:& ppetuæ facto uirginitatis uoto uenatiõibus uacaret:eo q̧ formosa eẽt:Minoi regi cretẽsiũ placuit. Qui cũ ei renitenti uiolẽtiã uellet ĩferre:nec aliunde uirgini appareret effugiũ se in mare dedit præcipitẽ:& sic ab undis absorta est:contigit postea ut piscato℞ retibus traherẽ eius cadauer in littus:porro:seu Dianæ:seu Martis turbatione factũ sit:pestis ingens insulæ ĩmissa est:quã uidebant cessare nõ posse incolæ:nisi Dianæ ĩstituissent tẽplũ:& eã dicthynã appellarẽt:eo q̧ piscatorũ retia: quibus in terram deductum est britonæ cadauer dithia nominentur.

ℭDe Euanne. x. Martis filia & Capanei coniuge. Cap. XXXVI.

Euannes:ut Theodontio placet Martis fuit filia : ex Thebe asopi fluminis coniuge suscepta. Quæ quidẽ Euannes cõiunx fuit Capanei insolentissimi hoĩs.& ex eo filium peperit:quẽ Schenelũ uocauere. Credo ego hãc ferocissimã fuisse fœminã:& ideo Martis dictam filiam: Quã ferunt adeo Capaneũ uirum suum dilexisse:ut dũ fulminatus apud Thebas eius funeralia exercerentur : poneretur q; Capanei cadauer semiustum in rogũ:ferre non potens tam ingentẽ animi dolorẽ:sese iniecisse flãmis illud urentibus:& sic una cum uiro exustam & ĩmixtis cineribus in urnam depositam.

ℭDe Hermiona. xi. Martis filia:& Cadmi coniuge. Cap. XXXVII.

Hermionã poetæ dicũt Martis & Veneris fuisse filiã:eãq; relicta spinge:a Cadmo theba℞ rege in cõiugẽ ductã. huic Vulcanũ aiunt mõile fecisse pulchritudĩs ĩsigne sed ĩfausti ominis portãti:& hoc ob odiũ in eã susceptũ:qđ ex adulterio cõiugis nata sit. Ex hac insup Cadmus.iiii.suscepit filias:& postremo:ut aiunt in serpentes uersæ:in mortẽ usq; mansere. Cuius fictiõis abscõditũ hoc esse põt. Primo Veneris filia fuit Hermiona.quãtũ ad Cadmũ:qa pulchritudinis seu facetia sua potens fuit in Cadmũ uenereas ĩmittere flãmas.i.libidinosam flagrantiã:qđ Veneris est:& hoc ingtũ ob ipsius desideriũ Spingem pristinã coniugẽ abdicauit. Martis uero filia iõ dici põt:qa eidẽ cadmo cã fuit belli. Nã ut dicit Euseb. palesactũ inducens in testẽ Spingos: ppter zelũ Hermionæ a Cadmo:cuius erat uxor discessit : & confestim in eum bella cõmouit:& sic Martis filia.i.belli cãm Cadmus assumpsit uxorẽ. Monile autẽ infaustũ a Vulcano conditũ accipi põt ppter infaustũ huiusce matrimonii exitũ:eo q̧ ab amphione & zeto regno priuati : & in exilio pulsi sunt. Qđ aũt in serpentẽ uersa sit:põt ĩtelligi:seu qa exul circa ĩfima uti serpẽtes ĩcedunt:se cũ uiro exercuit:ubi dũ regnaret uacabat excelsis:seu:qa p diuersa post exiliũ:nunc huc: nũc illuc errauere uti serpẽtes.seu qa affecti senio pectus in terrã uersum uti serpentes faciunt:q pectore gradiunẽ incessere.

ℭDe Hyperuio. xii. Martis filio. Cap. XXXVIII.

Hyperuium Martis fuisse filium asserit in libro naturalis hystoriæ Plini. de quo nil aliud reperisse memini:nisi q̧ idem Plinius dicit eum. scilicet primum fuisse:qui occidit aĩal: & ob id puto cum opus sæuum uisum sit:Martis filium dictum.

ℭDe Etholo. xiii. Martis filio. Cap. XXXIX.

Etholus Martis fuit filius:ut Pli. in libro naturalis hystoriæ testatur:eiusq; fuisse compertum iaculum dicit. Credo ego hunc Etholum regem fuisse Etholiæ:& ab eo forsan denominatam fore regionem illam:in qua cum bellicosi plurimum populi sint:& ipse Etholus:ut in euentũ eius ostendit cum bellicosus homo esset:ab ipsis Etholis Martis filius dictus est.

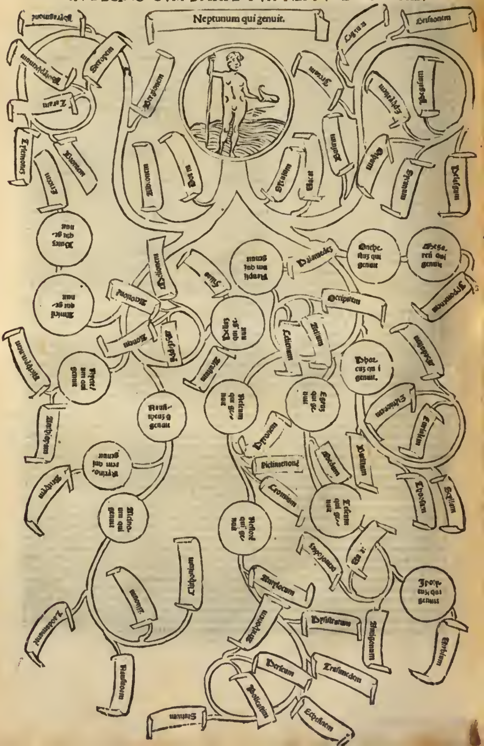
ℭDe Remo. xiiii. & Romulo. xv. Martis filius. Cap. XL.

REmus & Romulus seu Romus: ut ueteres asseruere Romani: Martis fuere filii: ex ilia uestali uirgine suscepti. Ex qbus ubi de fastis refert Ouid. q cũ ilia urna sumpta iret aq̃ latura p sacris sub salice fessa cõsedit: & canẽtibus auibus i sõno soluta: a Marte uisa & oppssa ẽ: ei uero dormiẽti uisum ẽ: se i cõspectu igniũ uestaliũ stare: & i focos uittas laneas: qbus obumbratũ caput hẽbat cecidisse: & eis duas cõsurgere palmas: quaꝝ altera maior ramis totũ occupauerat orbẽ. Quas cũ molireᵗ patruus excidere a pyco martia aue: & lupo tutatæ sũt. Quæ cũ ex eo cõpressu: quẽ dormiẽs passa fuerat: gemios pepisset: iussu amulii regis albanoꝝ patrui sui: ut pciereᵗ i tyberi delati: cũ itumuisset pridiãi hymbris cã flumẽ nequæũtes delatores deuenire ad alueũ: Illos i ripã deposuere: ibi aliq̃diu a pyco nutriti: aduenit lupa q catulos pdiderat & admotis labellis eoꝝ uberibus eos educauit. Figmẽti huius rõ satis sumiᵗ ex romanoꝝ annalibus. Hẽᵗ.n. p cõperto iliã ex icognito pře uno ptu Remũ & romulũ pepisse: sic uittæ uirginitatis testimoniũ ferẽtes i ignẽ cecidere: duo nati duæ fuerũt palmæ: qa uictoriosi fuere iuuenes: sed alter magis.s. Romulus q romanũ fũdauit iperiũ: d qd ois orbis suis & suoꝝ.s. uictoriis subactus est. In hoc sæuire uoluit patruus dũ abiici iussit. A pyco ãt educatos iõ dixere: qa pycus formicis alaᵗ: p q̃s agricolæ itelliguntᵗ: sic: & ipsi a fausto pastore regio: q & agricultor erat collecti: & seruati sũt: & a lupo nutriti ẽt sũt: qm̃ ab accha laurẽtia faustuli cõiuge iactati & mřna solertia gubernati fuere: quã lupã uocauere: eo q nobile scortũ fuit: & tales nũcupanᵗ lupæ: ob auaritiã: cã cuius pudicitiã pstrauere: & ide i hodiernũ usq; cellulæ taliũ lupanaria appellanᵗ. Qd ãt ex Marte geniti sint ad cõtegẽdã cõditoꝝ tã iclytæ gẽtis ifamẽ originẽ adinuẽtũ ẽ: couenĩẽtibus ẽt moribus iuuenũ figmẽto: nã rapaces & pdones & elati aĩ atq; bellicosi fuere: de qbus dicit Titus Li. qd cũ Amulius numitorẽ fratrẽ regno expoliasset: Lausum eius occidit filiũ: & iliã ad auferẽdã spem plis uestalẽ dicauit uirginẽ: ex q̃ cũ nati gemini: & iussu Amulii eẽnt expositi: a Faustulo reꝝ conscio æducati: & ad ætatẽ usq; puberẽ deducti cũ rapinis & latrociniis uacarẽt: stirpis eoꝝ facti cõscii & fraudis Amulii ex cõposito cũ captiuis a sociis duceretᵗ alter: & alter q̃si accusator cũ cõsociis ad Amuliũ uenissent: cõsurgẽtibꝰ hic accusatore ide accusato i regẽ: eũ occiderũt: & genus psessi suũ: auo eoꝝ Numitori seni regnũ restituere. Ipsi uero: ubi nũc roma ẽ sibi cõdidere urbẽ. Et dũ de se uterq; nouæ urbi nomẽ uellet iponere: in hãc cõcordiã ex cõposito deuenere: ut si qs faustius sũpsisset auguriũ ex diuersis mõtibus: is nomen iponeret ciuitati. Ex quo secutũ est: ut sex uultures uideret Remus. xii. Romulus q̃obrẽ qm̃ plures uidisset. Romã a se nũcupauit urbẽ: remus ãt postea qa sulcũ loco muri signatũ cõtra edictũ Romuli supasset: seu aliã ob cãm: a Romulo uisum sit: a Fabio Romuli duce remus cultro pastorali occisus est. Et sũt qui arbitrenᵗ eũ ibidẽ sepulrũ ubi futuri muri uestigiũ trãsgressus ẽ: ostẽduntq; hodierni pyramidẽ in muro saxis in altũ egestã cadaueri eius superædificatam.

¶De Romulo tantum. xv. Martis filio. Cap. LI.

ROmulus Iliæ & Martis fuit filius: ut supra pxio mõstratũ ẽ. Esto dicat Seruius hũc Romũ appellatũ fuisse. Veꝝ p Romo Romulus blãdimẽti cã dictũ. Nã gaudẽt diminutiõe blãditiæ. Hic qdem primus fuit romãoꝝ rex bellicosissimus hõ adeo: ut merito Martis filius credereᵗ. Nulla.n. ei qes unq̃ fuit. Hic multos ex adiacẽtibus urbi populos armoꝝ ui suæ ditiõi subegit. Et quoniã uir belloꝝ fuit patica sacra apud nouũ populũ: quẽ ex fugitiuis & latrõibus asylo facto cõgregauerat: & sabinas mulieres fraude captas cõgregatis cõcesserat: istituerat. Sed iter alia laurẽtalia stulit: hãc ob cãm: ut dicit Macrobius: qa ut Macer i hystoriaꝝ libro refert. Faustuli cõiugẽ accã laurẽtiã Romuli & Remi nutricẽ: regnãte Romulo Carutio cuidã tusco diuiti nuptã auctãq; pmortui Carutii hæreditate: Romulũ quẽ nutriuerat hæredẽ liq̃sset. & sic ob id pietatis cã festũ laurẽtaliũ istitutũ. Nõnulli aliter opinanᵗ dicẽtes nõ a Romulo sed ab ipsa Acca laurẽtia hoc itroductũ sacrũ: & a Romulo cõtinuatũ. Quæ opinio roborari uideᵗ auctoritate Fulgẽtii: q in libro antiquoꝝ sermonũ dicit sic. Acca laurẽtia romuli nutrix cõsueuit p agris semel i anno sacrificare cũ. xii. filiis suis sacrificiũ pcedẽtibus: unde dũ unus mortuus eẽt: pp nutricis gratiã Romulus in uicẽ defuncti succedere polliceᵗ: unde & ritus pcessit cũ. xii. & hi. xii. q sacrificarẽt deinceps Aruales dicti sũt fratres sicut Rutilius geminus in libris põtificalibus memorat. Hic insup annũ: primus Romanis ex. x. mẽsibus ordinauit. Quoꝝ primũ a Marte patre martiũ appellauit: pterea centũ fore patres instituit: quos Senatores nũcupauit: & q ex his nascebanᵗ patricü dicebanᵗ. Inde sedato sabinaꝝ ob raptũ ulieꝝ: bello diuisit in curias: & equitũ tres cẽturias descripsit: & alia multa fecit bellica: potiusq̃ pacis tpa pspectãtia. Inde multaꝝ isignis uictoriaꝝ: dũ apud capreas paludes: ad recensendũ exercitũ contionẽ hẽret coorta subito tẽpestate maxima cũ fragore cæli & tonitruoꝝ strepitu igenti: atq; dẽso nymbo cõtectus ẽ. adeo ut eius cõspectus auferretur a plebe: nec ulterius in terris postea uisus ẽ. Creditũq; ẽ a patribus: eo q plebi uidereᵗ fauere nimis: trucidatũ & in paludẽ cadauer eius deiectũ. Sed postq̃ plebs nobilitatis metu aliq̃diu tacuit a nõnullis initio facto: deũ deo natum regẽ parentẽq; urbis Romanæ salutare cœpere: & uota exhibere. Quã stolidã opinionẽ unius nobilis uiri cõsilio roboratã aiunt. Nã iulius pculus q ex stirpe Aeneæ creditus cũ Remo Romuloq; alba relicta Romã deuenerat: & in ciuitate sollicita desiderio pditi regis in concionẽ prodiit. Romulus quirites parens urbis huius prima hodierna luce cælo repẽte delapsus se mihi obuiũ dedit: cũ psusus horrore uenerabundus astitisset: petẽs cõtra: ut intueri fas esset. Abi nuncia inqt Romanis cælestes ita uelle: ut mea Roma caput orbis terrarũ sit: pinde rem militarẽ sciant: & ita posteris tradãt nullas opes humanas armis romanis resistere posse. Hoc inqt locutus sublimis abiit. Ex quo factũ ut sub noĩe quirini: sic enim quia hastatus icederet: & hasta quris sabina lingua diceretur appellatus: & deus habitus sit: Plinius tamen ubi de uiris illustribus dicit. Romulum a curibus Sabinoꝝ oppido Romanos appellasse quirites: decessit quidẽ postq̃ annis. vii. & xxx. regnasset & regnare cœpit anno mundi. iiii. M. cccc. xlv. natus annoꝝ. xv. ut scribit i libro tempoꝝ Eusebius. Et quoniã ultimus ex compertis ex prole Martis est. libello nono secum libet finem imponere.

IN DECIMO CVM STIRPE TVA NEPTVNE NOTARIS.

¶ Genealogiæ Deorum Gentilium Liber Decimus. Prohœmium.

MEditerraneum mare aphrico & asiatico atq; euripo littore terminatum mille cõspicuum insulis opere Herculis regum inclyte inter Abilam & Calpem occidentalia promontoria: quæ Pomponius columnas Herculis uocat: ad terras demissũ nostras ex oceano uetustissimi homines credidere. Ex quo sic deo sua liberalitate nostris opportunitatibus prouidente ingens mortalibus cõmodum consecutũ est. Quid enim spectare diuino præstante lumine rates humano excogitatas ingenio: & artificio fabrefactas: nũc remigio sulcantes undas: nunc uelo tento uentorum impulsas spiritu: quibus omne grande deferẽ onus. Quid eorũ excogitare audaciam: Qui se primo undis incognitis: & inexpertis flatibus credidere: horror eqdem est horũ tamen: & si non semper utplurimũ tanta fuit fides aut audẽtiũ fortuna: ut transfretantes peregrinatione longinqua: non dicam cursu sollum sed uolatu celeri delati aurũ metellaq; cætera eous: uestes purpureas: & aromata: lapides ꝓciosos: & ebora occiduis: peregrinas aues: & balsama: ligna nostris syluis icognita: gũmas & sudores arboꝝ reliquos: radicesq; nõ omni solo familiares: ex qbus tam sanis q̃ ægris corporibus medicamina: atq; oblectationes sequũẽ innumeræ. Et qđ non minimũ humani generis. r. p. bonum est. His agentibus nauigationibus maris huius factũ est: ut cymber: & celta altero orbis angulo nonnũquam sentiant: qui sint Arabes: qd mare rubrum: quid & sabea nemora suadent: hyrcanus & tanais incola athlanticos noscant hesperidas: & eorum etiam gustent aurea mala. feruentes æthiopes: & Nilũ & libycas poltes: gelidus Hyperboreus lustret & sarmata. sic & Hispanus Maurusq; uisitatus uisitet: persas & indos & caucasum & tyles ultima calcet taprobanis littora: & cũ sua inuicem permutant bona non solũ mores legesq; & habitus mirenẽ sitq; nimmo qui se dum alterum intuetur ex altero q̃ sit mundo: nec uno eodem secum illo ambiri oceano arbitratur ritus miscet fidem mercimoniis communicet: amicitias iungat: & dum sua docent ydiomata: discant & aliena: & sic fit ut quos fecerat distantia locorum extraneos nauigatio iungat: faciatq; concordes. Sunt præterea & alia multa: quæ si tanta non sint admiratione conspicua: sunt forsan utilitate continua cariora: præbet hoc mare lembis infinita piscationũ commoda: quibus fit: ut opipares diuitum mensæ magnis: atq; sapidis piscibus onerentur: & pauperes minoribus nutrianẽ. Hoc insuper præstante trãq̃llo ex insulis fertilibus pecora iumenta atq; frumenta: & opportuna quæcũq; uictui & continentem etiam alterutrum deferantur: dat ualidis infirmisq; lauacra: & sale suo ualere facit insipida: humectat adiacentes undiq; terras eiusq; meatu subterraneo fistulas implet: ex quibus fontes habemus & flumina: quorum nisi susceptor adesset: in conuallibus maxima hominum peste marcerent. Quid multa referam? hoc tam singulare bonũ cunctis: ut prisci finxere poetæ in diuisione regni trium filiorum Saturni Neptuno cõtigit: & eius dictus est deus: cuius quoniam prolem explicaturus sum: libuit meipsum per eius beneficia circũagere paululum. Vt si dum aliorum nauigans posteritates exquirens: si absq; periculo cimbulæ meæ sulcare permisit: nunc exquirenti suam tranquillum se præbeat. Quod oro: ut ille faciat: qui illud in cathaclismo infra littora reuocauit.

¶ De Neptuno nono saturni filio. Cui. xxxv. fuisse filios legimus: quorũ hæc sunt nomina. Primus Dorus .ii. Amicis. iii. Phorcus. iiii. Albion. v. Borgion. vi. Tara. vii. Polyphemus. viii. Tilemus. ix. Brõtes. x. Steropes. xi. Pyragmon. xii. Nasicheus. xiii. Melion. xiiii. Acterion. xv. Aon. xvi. Mesappus. xvii. Busiris. xviii. Pegasus. xix. Nictheus. xx. Ireeus. xxi. Pelius. xxii. Neleus. xxiii. Cignus. xxiiii. Chrisaor. xxv. Othus. xxvi. Ephialtes. xxvii. Aegeus. xxviii. Onchestus. xxix. Pelasgus. xxx. Nauphlius. xxxi. Celeno. xxxii. Aello. xxxiii. Occipite. xxxiiii. Sicanus. xxxv. Siculus. Cap. I.

NEptunus Saturni & Opis fuit filius: & dũ natus est a matre fuit absconditus: ne a Saturno occidereẽ: ut in Sacra hystoria legiẽ. Hũc ueteres maris dixere deum quod ex carmine Maronis patet dum dicit: Maturate fugam regiq; hæc dicite uestro. Non illi imperium pelagi seuũq; tridẽtem: sed mihi sorte datum. Neptuno supra. Quod forsan ab Homero sumptum est: dum in persona Neptuni sic in Iliade dicit. Tres enim a Saturno sumus fratres: quos genuit Rhea. Iuppiter & ego. Tertius aũt dites mortuis dominans. Tripliciter aũt omnia diuisa sunt: cuilibet aũt contigit honor: certe mihi contigit antiquũ fretũ habitare semper &c. Huic præterea dicit Albericus uxorem fuisse nomine Amphitritem: & amplissimam: sed ex pluribus mulieribus prolem. Et cũ illi currũ comitesq; dederint: q̃liter per regnũ incedat suũ: pulchræ describit Virg. dicens. Iũgit equos currũ genitor spumãtiaq; addit. Frena feris manibusq; omnes effundit habenas Ceruleo per summa leuis uolat æquora curru. Subsidũt undæ tumidũq; sub axe sonanti. Sternitur æquor aquis fugiunt uasto æthere nimbi. Tũ uariæ comitũ facies imania cæthæ. Et senior glauci chorus sonousq; Palemon. Tritonesq; citi phorciq; exercitus omnis. Leua tenet thetis & melite panopeaq; uirgo. Nisecq; ephoq; talia cymodoceq; &c. Sed Statius aliter eius describit excursum dũ dicit. Qualis ubi æolio demissos carcere uentos. Dux præ se neptunus ait magnoq; ualantes: Iniicit ægeo tristis comitatus eũti. Circum lora fremũt nimbiq; hyemesq; profundæ Nubilaq; euulso terrarũ sordida fundo Tempestas & cætera. Huic insuper de impositione nominis: cũ Minerua litigiũ fuit: qđ quoniam ubi supra de eadem dictum est: satis plene describiẽ: reiterasse superuacaneũ duxi. Sic & de muris Troiæ ab eo & Apolline cõstructis. ubi de Laomedonte legitur: inuenitur. Volunt eũ insuper Iunonis fuisse alumnum & loco sceptri gesta

re tridentem:& rerum illi fundamenta sacrata. Ex quibus quid senserit decepta uetustas uidendum est. Neptunus maris deus a fingentibus dictus est:eo q̃ sic in sacra legit̃ hystoria: Iuppiter Neptuno imperium dat maris:ut insulis omnibus:& q̃ secus mare loca essent oĩbus regnaret &c. Hinc poetæ postmodũ ubi regem dixisset hystoriographus:deũ fingendo dixere:quæ fictio adeo adoleuit:ut etiam q̃ se prudẽtes arbitrabant̃: infanda credulitate caperent̃. Amphitritem aũt illius ideo dixere coniugem: q̃a semper mari iũctus sit sonus:q̃ ubiq; i littus fit:in circuitu orbis proiiciẽtibus sese undis in terram. dicit̃ enim amphitrites ab amphi: qđ est circum:& triton maris sonus:& sic circũsonans. Currus aũt habet designare motũ eius in superficie: q̃ cũ reuolutione & rumore fit ut currus faciũt rotæ. De eius incessu & comitiua:qđ a Virgilio scribitur redeũtis in tranqllitatem maris mos seu natura ponitur. A Statio uero contrariũ designat̃:qualiter scilicet ex tranquillitate mare efficitur procellosum. Mare aũt Iunonis fuisse alũnum ideo dictum est:quia aer ex aq̃s suscipit incrementũ:ut ubi de Iunone dictũ est. Tridens autem sceptrum illi concessum triplicem aquæ proprietatem ostendit. Est enim labilis:nabilis:& potabilis. fundamenta uero illi consecrata sunt quia eius opere terra moueatur:& ob id ab Homero uocatur sæpissime Ennosigeos:quod idem est qđ terra mouens: & propter hoc uoluerũt insipidi id quod sibi sacrũ esset ab eo deberi seruari. O q̃ male legerant dauidicum illud. Nisi dominus ædificauerit domũ in uanũ laborant q̃ ædificant eam:& hi potissime q̃ Neptuno fũdamenta commodant:cum nil stabile: nisi fundetur in petra:petra autem Christus est. Vocant eum Neptunum:ut ait Rabanus & Isidorus:quod nubat:idest mare terram tegat:uel ut dicit Albericus: eum a nando dictum quasi ob id moueatur quod in eo res natent. Ridiculum est ob id inopinato regis nomine uelle regni qualitates expromere.

¶De Doro primo Neptuni filio. Cap. II.

Dorus ut dicit Seruius Neptuni fuit filius:quem alii in parte græciæ regnasse uolũt:ibiq; tantæ fuisse auctoritatis:ut omnes apđ quos gessit imperiũ:ab eius nomine dori nũcupati sint. Isidorus uero ubi de æthimologiis:& Rabanus in libro de origine reꝝ dicũt. Dorus Neptuni & Elopis filius fuit:unde Dori nomen & originem ducũt:sunt aũt græciæ pars:ex q̃bus etiam cognominata tertia lingua græcoꝝ:q̃ dorica appellat̃. Cur aũt hic neptuni dicat̃ filius:talis uidet̃ ratio. primo enim possibile est eũ neptuni regis fuisse filiũ & tam uirtute sua:q̃ auctoritate patris in magnũ deuenisse nomen:ut sit:& de hoc satis dictum sit. Consueuere præterea ueteres:& potissime qui generosi erant animi a propriis sedibus ad alias transmeare:nonnũquam motu proprio ob cupiditatem gloriæ & aliquando seditionibus pulsi:uel alia necessitate coacti. qui eo q̃ nondum ubiq; peruii essent montes & tenebrosa uetustate nemora cõplerent omnia:quia littora colerentur:tantum mediterraneis fere neglectis locis nauigio ferebantur: & ubi applicabant:seu in littore occupato:seu sponte incolarum suscepti:si uidentium opinione erant uel efficiebantur insignes:dũ nationis eoꝝ alia non haberet̃ ab incolis rudibus noticia:q̃ per mare uenissent:& ut etiã eius originis gloriam ampliarent:confestim neptuno attribuebant:eũq; neptuni filiũ nũcupabant. Si forsan huiusmodi homo terrestri aduenisset itinere:terræ illũ filium esse dicebant:quod multis contigisse indocta testatur antiquitas. Et ne sæpius reiterandus sit sermo sic de reliquis Neptuni filiis:ni alia ratio demonstretur:intelligendum sit.

¶De Amyci uel Amyco Neptuni filio q̃ genuit Buthem. Cap. III.

Amycis uel amycus filius fuit Neptuni & Melites nymphæ scdm Seruium:q̃ eum dicit a polluce certamine superatũ. Quod Lactantius apertius explicans dicit:qđ cum pollux cũ argonautis ad bebritiũ nemus appulisset:& eum Amycus bebritiorũ rex ad cestuũ prouocasset certamen: habetq; semper hanc consuetudinem ut insidiaretur intrantibus bebritium nemus:& sub titulo euocationis in certamen illud aduenas deduceret & occideret:contigit q̃ cum in illud perduxisset Pollucem:& superatus illi uellet uim inferre:conuocatis a Polluce sociis ibidem occisus est: ubi alios occidere consueuerat. Theodontius uero dicit hunc ex Melanthone Prothei senis filia Neptuni fuisse filium. Verum ego magis Seruio credam:cum dicat Leontius eum ex melita insula haud longe a sicilia ibidem deuenisse & bebritiæ regnum uiribus occupasse. Est enim bebritia regio quæ postea bithynia nuncupata est proxima troadi.

¶De Buthe Amyci filio qui genuit Ericem. Cap. IIII.

Buthes:ut asserit Theodontius: filius fuit Amyci regis bebritioꝝ. Quem dicit Leontius ob patris sæuitiam eo ab argonautis cæso regno pulsũ & cũ melita auitũ regnũ repeteret:post aliquales errores paruo nauigio drepanũ in Sicilia deuenisset:ibidem a lycaste nobili atq; pulcherrima ea tempestate meretrice hospitio susceptus est:q̃ cũ forma ualeret & moribus & ætate:a lycaste facile adamatus est:cuius cũ esset usus contubernio:ex eo filium suscepit:quem Ericem nũcupauit. Et q̃a Lycastes ob eximiam pulchritudinem & meretriciũ ab incolis Venus uocaretur:fabulæ datus est locus Buthem .s. Ericem ex uenere susceptum.

¶De Eryce Buthis filio. Cap. V.

Eryx:ut Theodontio placet:filius fuit Buthis & Veneris. Seruius autem dicit Neptuni & Veneris: & ex numero argonautarum fuisse:& ait q̃ cum Venus spatiaretur in littore siculo a Neptuno oppressa Ericem concepit. Quod prædictis male consonum est. Esto dici posse Buthem hominẽ exterum & a mari uectum Neptunum dici. Hic Eryx regnans in sicilia & uiribus potens hospitibus legem posuerat:ut secum cestibus decertarent:qui tandem ab Hercule ex hispania redeunte

uictus occubuit. Sane Theodontius hystoriam continuans generationis eiusdem dicit q cum tam iure patru tum q̄ maximarum diuitiarum meretricio quæsitarum lycastis amplissimum in eo siciliæ angulo dominiũ possideret:& uiribus Butis etiam ampliatum:ea moriente Eryx tã thesauro q̄ ægregio matris titulo:licet falso elatus se loci regem dixit:& in culmine propinqui drepano montis:templum ingens construi fecit: quod matri dicauit:& uocari iussit templum Veneris erycinæ. Tandem insolens nimium ab hercule occisus est:& in monte sepultus ubi matri condiderat templum.

¶De Phorco tertio Neptuni filio:qui genuit Bathillum:Thoosam:Scyllam:Medusam: Stennionem: & Eurialem. Cap. VI.

Phorcus:ut dicit Seruius:Neptuni & Thoosiæ filius fuit.hunc dicit Varro regem fuisse corsicæ & Sardiniæ:& ab Athlante rege nauali certamine superatũ:& cum magna exercitus sui parte obrutum:quãobrem socii qui fuere superstites in suam consolationem eum in marinũ deũ fuisse conuersum dixere:& sic maris dictus est deus:fauentibus poeticis fictionibus desiderio attestantium: & sic uidetur ea demersione phorcum sibi deum patrem & deitatem quæsisse.

¶De Bathillo phorci filio. Cap. VII

Bathillus:ut dicit Theodontius:filius fuit Phorci:& marini monstri: de quo & si quædam alia referat literis a lituris deletis legisse non potui:nec aliud usq̄ alibi uidisse memini.

¶De Thoosa Phorci filia:& matre Polyphemi. Cap. VIII.

Thoosam dicit Seruius Phorci fuisse matrẽ:Veꝝ Homerus in odyssea eiusdem Phorci dicit fuisse filiam.Sic. Anthicheum Polyphemum:cuius poẽtia est magna oibus in cyclopibus. Thoosa ãt ipsum genuit nympha phorcinos filia mari sine fece prædominantis. Et sic apparet hanc phorci filiam fuisse:& ex Neptuno peperisse Polyphemũ cyclopem. Nec aduersatur quod dicit Seruius eam phorci matrẽ:cũ duæ potuerint esse eodem nuncupatæ noie:quaꝝ altera fuit mater:altera uero filia.

¶De Scylla filia Phorci. Cap. IX.

Scylla:ut ait Seruius Phorci & crotheidos nymphæ filia fuit:quã ut ait Ouid. Glaucus ex Anthidone ciuitate marinus deus amauit:& quoniã illã cyrci filiæ solis:quæ illũ diligebat præponeret. irata Cyrces fontẽ:in quo cõsueuerat scylla lauari uenenis infecit:adeo ut dũ descendisset scylla in eũ more solito pubetenus repente in uarias ẽ mutata formas. Attamẽ cũ suã deformitatẽ horreret:sese in propinquũ præcipitauit mare:& Glauci amãtis sui opere dea marina facta est. Alii marinũ monstrum effectã dicunt:cuius formã sic describit Maro. At scyllã cæcis cohibet spelunca latebris Ora exertãtẽ & naues in saxa trahentẽ. Prima hois facies:& pulchro pectore uirgo Pubetenus postrema imani corpore pistrix. Delphinũ caudas utero cõmissa luporũ Præstat trinacrii metas lustrare pachini &c. Homerus aũt longa carminũ serie aliter in odyssea describit fere in hac snia. Dicit enim eã latrantẽ:& catuli uocẽ habere nup geniti:aspectu horribilẽ:& pedes habere.xii.cum sex capitibus:& in omne caput os ingens cum trinis ordinibus dentiũ plenis nigra morte:eãq; in speluncæ medio morantẽ capita extra mittere in profundissimũ mare piscariq; ut delphines capiat uel balenas. Leontius autẽ aliã a superiori de scylla recitat fabulã. dicit enim: q cũ scylla misceretur. Neptuno amphitrite eius cõiunx cõmota zelo sparsis in aquis farmacis:in qbus lauari cõsueuerat:eã uertit in caninã ferã:quã Hercules cũ præda Gerione hispano superato rediens: eo q sibi boues abstulisset occidit. Veꝝ illã pater eius reuocauit in uitã. His præmissis qd contegãt enucleandũ est. Sunt ergo qui extiment olim in littore calabro freto tenui a siculo separato aduenã fuisse mulierẽ sũma pulchritudine & hastu plurimo ualentẽ:& cũ seruenti urerer̃ pruritu modestia morũ & honestate oris:qbus uirginem seu pudicissimã fingebat matronã:illectos hospites in cõcupiscentiã suã nudabat substãtiis:& hinc datum fabulæ locum. Fulgentius aũt de ea aliter sensit in moralem sensum æque fictionẽ trahens:& dicens sic. Scylla enim græcæ quasi exquina dicta est:quod nos latine confusionẽ dicimus:& quid confusio:nisi libido est:quã libidinẽ Glaucus amat. Glaucus enim græcæ luscitius dicitur. unde & glaphcomata dicimus cæcitatẽ:ergo oĩs q luxuriã amat cæcus est. Nã Anthedonis filius dictus est. Anthedon enim græcæ quasi anthudon:quod nos latine cõtrariũ uidens dicimus. ergo lippitudo ex contraria uisione nascitur. i. ex re contraria uisui. Scylla uero in modũ ponir̃ meretricis:quia oĩs libidinosa canibus lupisq; imũdis atq; spurcidis:& hiulcis hoibus inguina sua necesse est misceat. Iuste ergo lupis & canibus mixta. Quã circes odisse dicitur. Cyrces manus diiudicatio uel operatio nuncupar̃:quasi cyronere. Laborẽ eni manuũ & operationẽ libidinosa mulier non diligit. Hæc ille. Glaucus aũt supra ubi de cyrce pro maris spuma sumptus est:qua abundat cyrceus mons in radicibus suis rõne scopulorũ:circa quos mare impulsum frangir̃:& sic scyllæ scopulus. tamẽ de hoc satis ubi de cyrce. Salustius autẽ dicit saxũ esse simile terebratæ formæ procul uidentibus. Canes uero & lupi ob hoc ex ea nati fingunr̃:quia loca plena sunt monstris marinis:& saxoꝝ asperitas illuc imitatur latratus canum:sed nos paululum figmentis explicati adaptemus. Certissimũ est ex parte Italiæ in conspectu littoris tauromenitani saxa esse ingentia atq; cauernosa:& acuta:& cultrorũ ritu secantia:& se in fretũ siculũ protendentia:in quo eo motu:quo oceanus assidue agitatur:fluxu. s. & refluxu adeo cursu uelox:& impetuosum fertur mare: ut nil celerius uideatur aut potentius. Præterea flantibus ab arthoo in austrum uentis: & ab austro in arthoum tanto impetu eo in freto in se undas impellunt:ut percussionibus suis in cælum usq; uideantur efferri: ex quo tam impetuoso motu fit: ut intrantibus undis cauernas scyllæ:rumor causetur ingens: qui hincinde fractus latratus canum:ululatumq; luporum imitatur:& quoniã in uacuum semper declinant aquæ:fit ut eis descendentibus in cauernas scyllæ secum potentius impetus si sint nauigia trahat:& sic ex ueritate contingentium constat Virgilii fictio:q illi multa sint capita:ut dicit Homerus:nihil aliud est q̄ pluralitas scopulorũ ibidẽ dũ

se retrahunt unum caput in altum extollentium: quibus iuxta numerum: ut pedes sint: idest fundamentum eorum opportunum est. Ora autem plura & dentium ordines: nil aliud q̃ crebras eurypos intersecantia saxa discurrentes ostendunt: qui quidem nigra morte: idest mortis periculo illos intrantibus pleni sunt: quod del phinis piscetur aut balenis: ideo dictum est: quia locus ille semper magnorum & monstruosum piscium abundans sit. Quod autem dicebat Leontius scyllam misceri Neptuno euidens est: nam ut patet in mare protenditur saxum: & quoniam ibi sit tempestas & sonoritas assidua: ideo fictum est ab amphitrite pharmaca fuisse iniecta. Quod autem illam occiderit Hercules dicit Theodontius ob id fictum: quia unus cyclopis filius inter saxa scyllæ perierit: quaobrem in ultionem suam cyclops maximis molibus loco iniectis ora scyllæ clausit: & in unum fretum fecit: & ob id mortua scylla dicta est: tractu tamen temporis omnia iniecta in se retrahens mare locum redegit in formam pristinam: & sic a phorco suscitata est filia. Scyllam autem phorci fuisse filiam dicit Theodontius a philocoro testari: eamq; cum sardinia stheleno Corinthio nobilissimo iuueni mitteretur in coniugem: ibidem perisse: & loco reliquisse nomen.

De Medusa Stenione: & Euriale gorgonibus & filiabus phorci. Cap. X.

Medusa Stenio & Euriale phorci filiæ: & ex monstro marino susceptæ fuere. ut dicit Theodontius. Hæ quidem gorgones appellatæ fuere: & uetere testante fama inter omnes tres unum tantũ oculũ habuere: quo utebantur uicissim: & ut scribit Põponius mella in cosmographia insulas dorcadas tenuere: quas esse constat in oceano æthiopico ex opposito æthiopum hesperidum. Quod & a Lucano testari uidetur: ubi dicit. Finibus extremis libyes ubi feruida tellus: Accipit oceanum demisso sole calentem. Squalebant late phorcinodos arua medusæ: &c. His insuper hanc fuisse proprietatem aiunt: ut quoscũq; eas intuentes in saxa conuerterent. Has duas tantum fuisse dicit Ouidius: Cuius introitu geminas habitasse sorores Phorcidas unius sortitas luminis usum: & cætera. & hoc quantum ad omnes tres dictum sit. Nunc autẽ fictionum sensum libet inserere: & ante alia has ego phorci regis sardiniæ: de quo supra filias fuisse non puto: sed alicuius alterius phorci apud insulas dorcadas ea tempestate regnantis. Monstri autem marini ideo filias dictas puto a similitudine: monstrum enim marinum balena est: cuius inter proprietates dicunt. hi qui animalium exquisiuere naturas hanc esse: ut dum os aperit tanto odore cuncta circumpleri: ut omnes ad eam propinqui conueniant pisces: ipsa autem quos uult capit donec eius expleatur fames. Et quia æquo modo phorcinides mirabili pulchritudine sua ad se uidendas omnes attrahebant homines: monstri filiæ dictæ sunt. Eis unum tantum fuisse oculum ob id fictum uidentur credere Sorenus & deonigdus antiquitatũ historiographus: eo q; unius & æque pulchritudinis essent. Ego autem reor: eo q; ex eis intuentium omnium unum & idem esset iudicium. Quod autem prospectantes in saxa conuerterent: ob id fictum existimo: quia tam grandis esset earum pulchritudo: q; ea uisa stupescerent intuentes: & muti atq; immobiles non aliter q̃ si essent saxa deuenirent. Gorgones autem dictæ sunt: quia ut dicit Theodontius: cum moriente patre ditissimæ remansissent adeo rem curauere suam: ut auctis diuitiis plurimum a suis hoc cognomine uocarentur: quod sonat terræ cultrices: nam græce Georgii agricultores dicuntur. Fulgentius quidem longe aliter sentit. Dicit enim tria esse terroris genera: quæ per nomina harum demonstrantur. Stennio namq; debilitas interpretatur: idest timoris initium: quod tantum mentem debilitat. Euryale uero idem est quod lata profunditas: idest stupor uel amentia: quæ profundo quodam terrore mentem debilitatam spargit. Medusa autem obliuionem significat: quæ non tantum mentis turbat intuitum. uerum etiam caliginem ingerit uisus hic terror in omnibus operatur: sed salua semper Fulgentii reuerentia: ista non uidentur de mente fingentium: cum hæ non terrorem: sed admirationem inferant.

De Medusa Phorci filia in singulari. Cap. XI.

Medusa filia Phorci: ut dictum est: cum speciosissima mulierum esset: habuit inter alia sui decoris spectabilia: ut Theodontius asserit: crines nõ solum flauos: sed aureos: quorum splendore captus Neptunus cum ea concubuit in templo Mineruæ: ex quo concubitu Pegasus æquus natus est: quaobrem turbata minerua: ne ignominia templo iniecta remaneret inulta crines Medusæ mutauit in angues: & sic ex pulchra mõstruosa facta est. Cuius monstri cum fama uolitaret undiq; factum est: ut ad illud superandum ueniret Perseus scuto Palladis armatus: qui ei caput abscidit: & cum uolans remearet in patriam: caputq; secum deferret gorgonis: contigit q; cadentibus guttis sanguinis per solitudines libycas ex eis crearentur serpentes: quorum plenissima est libya: Medusam crines habuisse aureos: ideo fictum reor: ut intelligamus eam fuisse ditissimam: cum per crines sumantur substãtiæ temporales. Propter has autem substantias Neptunus: idest exterus homo: ut fuit Perseus: in concupiscentiam eius trahitur: & eam in templo Mineruæ opprimit: idest intra terminos prudentis consilii illam superat. Quod etiam per scutum palladis demonstratur q; crystallinum erat: ut per eum sumatur prudentis circumspectio. Habet enim hoc crystallum ut reddat oculis intuentis quicquid extra se geritur. Sic & dux discretus consilio quicquid possent hostes agere intuetur: & sic se tutum facit dum illorum a se p̃uisa frustrant̃ consilia. Ex cõpressu aũt prudentis & cæteri ducis orit̃ pegasus æquus. i. fama: ut in sequẽtibus ubi de eo patebit latius: crines aũt in serpentes uertunt̃: quotiẽs quis rõne substãtiaꝶ suaꝶ opprimit̃: nã quæ cõsueuerãt splẽdoris esse causa possidenti

in mordentes sollicitudines curasq; uertuntur. Caput enim tunc Medusæ abscinditur cum substantiis spoliatur: per quas uiuere & multum posse uidebatur. ꝙ serpentes in libya ex sanguine capitis Medusæ nati sint ad roborandam figmenti speciem potius q̃ ad aliquid significati tegendum dictum est. Testatur autem Eusebius in libro temporum hanc medusam a perseo præda diuitiarum tracto superatã atq; regno diuitiisq; priuatam Cecrope Athenis regnante: dicitq; a Didimo scriptum in historia peregrina.

ℂDe Albione.iiii.& Borgine.v.filiis Neptuni. Cap. XII.

Albion & Borgion ut Pomponius mella i libro Cosmograghiæ testatur: filii fuere Neptuni: ex quibus ipse idem talem recitat fabulam. Transeunte Hercule inter hostia rhodani & loca quæ postea mariana fossa dicta sunt: ei Albion & Borgion obuii facti sunt: eius impedientes transitum. Quãobrem cum Hercules aduersus eos iniisset certamen: deficerẽtq; ei tela ab inuocato patre eius Ioue illi subsidium datum est: hymber scilicet lapidum quorum adeo locus ille abundans est: ut facile pluisse existimes. Arbitror ego hos probos fuisse uiros & aduenas: cumq; sibi ibidem sedes sumpsissent timentes ne forte pellerentur obuiasse Herculi uel alteri uenienti a quo superati sunt: & iacentes passim lapides locum fabulosæ pluuiæ inuenisse.

ℂDe Thara.vi.Neptuni filio. Cap. XIII.

Tharam filium fuisse Neptuni Seruius asserit: dicitq; eum circa Salentinorum confinia Tarentum olim inclytam ciuitatem condidisse & a suo nomine nuncupasse. Esto Iustinus uelle uideatur a Spuriis spartanorum conditam uerum idem Seruius ab eisdem duce Pallanto non conditam sed restauratam confirmat.

ℂDe Polyphemo Cyclope.vii.Neptuni filio. Cap. XIIII.

Polyphemus Cyclops uti & reliqui Cyclopes omnes: filius fuit Neptuni ex thoosa Phorci filio ut supra per Homerum patet: ubi de thoosa. Constat enim hunc inter cyclopes notissimum & potentissimum fuisse: & Galatheam siculam nympham amasse: ut patet supra ubi de Galathea. Præterea eum unicum habuisse oculum uolunt: & ingentis staturæ fuisse hominem; atq; amplissimos in sylnis Siculis seruasse greges: & postremo ab Vlysse priuatum oculo. de quo Homerus in odyssea talem refert fabulam. Dixit enim ꝙ cum Vlysses uagus post ilionis excidium lothophagis relictis uenisset in Siciliam: uidit ibi hominem uillosum & hispidum greges mungentem: & ab antro suo solum amouentem lapidem: quem mouere nequissent iuga bouum uiginti. tandem cum antrum intrasset eius cum.xii.ex naualibus sociis polyphemoq; percotanti narrasset qui essent & unde uenirent: orassetq; eius in suis opportunitatibus fauorem: a cyclope superbe responsum est: cum diceret se Iouem non timere: eoq; se meliorem. & cũ rogasset quonam nauim liquissent Vlysses perfidiam cyclopis sentiens respondit se cum sociis naufragium fecisse. postq; Cyclops uidentibus cæteris captis duobus ex eis: illos ritu beluæ discerpsit atq; deuorauit. quare commotus Vlysses cogitauerat eum occidere. sed aduertens: quia tam ingentem molem ab hostio antri amouere nequisset destitit. Cyclops autem mane facto duos alios commedit: & Vlysse cum reliquis in specu relicto cum gregibus abiit. Vlysses autem clausus ingentem baculum: acuit: texitq; fimo. & cum sero Cyclops rediens duos insuper ex sociis occidisset Vlyssis: obtulit ei Vlysses optimi uini Cadum misericordiam orans. Cyclops potato uino promisit misereri: si uinum iterum propinaret: quod postquam factum est cum tertio potasset: nomẽ petiit Vlyssis: Qui illi se utim uocari respondit: quod latine sonat nullus. Cui Cyclops loco muneris exhibiti poculi te ultimum comedam. Tandem cum ob bibitum uinum: Cyclops insuetus facile se soluisset in somnum Vlysses sumpto stipite quem sepeliuerat in fimum: eoq; igne præusto animatis in facinus sociis incensum in oculum Cyclopis acri nixu impegere. Cyclops autem experrectus ingenti clamore socios antro propinquos inuocauit adiutores: qui circum antrum quærentes quisnam illum infestaret cum Cyclopem utim respondentem audissent: arbitrati quia naturali egritudine grauaretur abeuntes dixere ut neptunum patrem pro sospitate præcaretur. Cyclos autem tristis cum amouisset ab hostio antri molẽ prætendissetq; brachia ne quis hostium exiret antrum cum gregibus perscrutatis singulis pecudibus emittebat. Vlysses autem cum sociis cum se occisorum arietum pellibus contegissent exiuere antrum quadrupedes: & a Cyclope incogniti: qui deductis ex pecoribus Cyclopis festiui ad naues abiere: quos cum sensisset Cyclops eiecta mole ingenti fere nauim attigit. Vlysses autem ex tuto nomen illi aperuit suum: quod cum audisset Cyclops. Heu dixit in uaticinum Tyleni Eurymedis Cyclopis tandem deueni. Vlysses abiit. Virgilius autem eius tam formam quam domum narrente Achimenide: uno ex sociis Vlyssis longe breuiori carmine designat dicens. Immemores socii uasto Cyclopis in antro Deseruere domus sanie dapibusq; cruentis. Intus opaca ingens ipse arduus altaq; pulsat Sidera dii talem terris auertite pestem. Nec uisu facilis: nec dictu affabilis ulli Visceribus miserorum: & sanguine uescitur atro &cæ. His ex Polyphemo præmissis ad intellectum intrinsecum ueniendum est: & primo uidendum quis Neptuni & Thoosæ filius dictus sit. Circa quod ego arbitror præstante causam matre regis Sardiniæ filia eum incognitum Siciliam aduenisse. Cuius cum occupasset partem seu forte totam incognitus Neptuni dictus sit filius & tyrannus insulæ factus. aliam ob causam patrem meruisse Neptunum. nam uti inexorabilis est Neptunus tempestate commotus: sic & inexorabiles sunt tyranni ira aut cupiditate commoti. Et ꝙ hic ingentis formæ: idest magnæ potentiæ dux gregum: idest populorum tyrannus fuerit. ꝙ oculus unus illi tantum fuerit ostendit. solam enim suam rem tyranni curant: nil in deum: nil in proximum: nil in subactam plebem respiciunt. Homines suos euiscerant atq; corrodunt: dum substantiis euacuant subditos: dum exiliis damnant: dum innocuos cruciant. Hi tamen uino: idest blanditiis astutorum hominum sopiuntur: & oculo obcæcantur dum nudantur substantiis: & dominio. Alberi-

cus autem de Polyphemo isto aliter sentire uidetur dicens: hunc Polyphemum uocari quasi multæ lucis hominem ut cum Seruio cõueniat: qui dicit multos dixisse Polyphemum unum habuisse oculum: alios duos: alios tres. sed totum fabulosum esse: quasi ipse uelit unum tantum habuisse. & ideo asserit hunc prudentissimum fuisse uirum: & hunc in fronte oculum habuisse: idest iuxta cerebrum. sed ab Vlysse prudentia superatum: quod in Vlyssis particularem laudem concedi potest: ut superato donis sensu tyrannico per Polyphemum eloquium & dolosas demonstrationes oculati hominis atq; uiolentiam parantis manus effugerit. Ego isuper quidem de magnitudine corporea huius poetas hyperbolice locutos iamdudũ arbitratus sum. Postquã de cinerea statua hominis apud Drepanum his temporibus comperta audiui pendulus factus. nec utrũm uerum simpliciter scripserint aut fictum negare audeo nec affirmare.

De Tilemo.ix. Neptuni filio. Cap. XV.

Tilemus Eurymedes ex Cyclopibus unus: ut in Odyssea ostendit Homerus & ut cæteri dicuntur sic & hic neptuni fuit filius: ex qua tamen matre nisi ea fuerit ex qua Eurymedes nominatur non habetur. Vates fuisse dicitur. atq; pdixisse Polyphemo quia ab Vlysse oculo priuaretur.

De Bronte nono Sterope.x. & Pyragmone.xi. Neptuni filiis. Cap. XVI.

Brontes: Steropes: & Pyragmon Cyclopes insignes fuere. & ut dicit Theodontius ex Amphitrite cõiuge neptuni filii fuere. Hos artificiosos fuisse homines constat & acri labore duratos: quos Vulcano ignis deo attributos: ut sub eo apud Lyparam insulam Iouis conficiant fulmina uolunt: ut Virgilius i æneide plurimo describit carmine: quorum si rite uolumus causam originis eorum & officii demonstrare: pauca de necessitate præmittenda ueniunt. Cum igitur Cyclopum duæ saltem uideantur esse species: ne de una quod de altera expositum est intelligatur: ueniunt distinguendæ. Prima est de qua supra ubi de Polyphemo: & illa ut satis apparet pessima. Secunda uero artificiosorum hominum est ut apparebit in sequentibus. Et quoniam inter se discordes sunt ut discordet interpretatio nominis gentilicii: quod cõmune habent: necesse est. Dicuntur igitur hi Cyclopes: qui artificiosi sunt homines: a cyclops quod est circulus: & copis quod est oculus: idest oculo circulatus. Seu ut breuius sententiam sequentes uocabulorum circũspectus. quod quidem artificem hominem esse oportet. nam si non sit: nequeunt cõgrue prima ultima respõdere. & ideo consueuere circunspecti artifices antequam manum operi apponerent mente principium & medium & ultimum itueri: ut fini debita possint præstari initia. & sic opus est inchoare. Papias autem dicit Cyclides artes a græcis nuncupari: eo quia origo illarum sicuti circuli initium latens sit: ex quo uocabulo dici Cyclopes tanq̃ ab arte artifex congrue dicere possumus. His præmissis cur neptuni dicti sint filii uideamus. Existimo quidem: eo q ex mari seu aquis fere exemplaria rerum omnium artificiatarum sumpta uideantur. A piscibus quippe sumptum uolunt quo ordine in pugnam acies deducantur. ab eisdem quo pacto homines equiq; ferro tegantur: squãmis eorum inspectis. A spina excarnificati piscis in litore ad construendas longas naues doctrina sumpta est: A biuuare construendæ domus & solaria artificium demonstratum: a testudine consumptis carnibus cytharæ compositio ostensa est: contectrum etiam documentum A conchis & spondilibus hostiorum atq; ualuarum flexuositates traditæ: nec non & qualiter per circunflexos gradus in excelsas possumus turres ascendere. Sic & quo pacto buccinas edere. In aquis præterea herbarum contestiones & productiones filiorum exortæ & interserere fila: telasq; texere demõstratum: aquæ uarietates telarum colore faciendas piscium sanguine præbuere primæ: motus earum primus musicam: & tempora eius atq; cõceptum meditantibus dedisse compertum est. Quid multa dicam? innumerabilia sunt quæ mare producit instruentia artificium ingenia: ex quibus fit ut merito artificiosos homines Neptuni filios nũcupemus Cyclopesq; uocemus. Et quantũcũq; Hesiodo placeat Plinio teste in libro naturalis historia qui dactili uocati sunt in cretam fabricam ferrariam inuenisse. dicit ibidem Plinius a cyclopibus atq; calibis ferrum fuisse compertum. Cur autem ex amphitrite dicantur suscepti puto a circuitione sonorũ cum undiq; perstrepant artificũ sonus. Vulcani ideo traduntur obsequio: quia igne molliuntur dura ad usum artificis: & mollia solidantur ut latius ostendetur ubi de Vulcano tractabitur. quod autem apud lyparam fabrilia operentur dictum est ad ostendendum quoniam ab artificibus loca artificio conuenientia sumenda sint. Quid quæso faciet faber ferrarius in palude? quid piscator in monte? quid agricultor in saxo? quid in solitudine medicus? Nil eq̃dẽ. & ideo in lypara officinam fabrorum descripsit Virgilius. quia igneus locus sit quo fabri molliunt æra. Sed superest de nominibus rationem exquirere. Brontes enim ut dicit Albericus dictus est a tonitru quod fit tam sufflantibus follibus q̃ etiam incudem uerberantibus malleis. Sic & Steropes dicitur a fulgore qui ex incendio nascitur. Pyragmonem autem dicit ab incude calenti nomen sumpsisse: eo q pyr ignis: agmon autem incus interpretetur. & hæc ideo his attributa sunt nomina: quia circa armorum artificium exercẽantur. non .n. talia darentur nauim uel templum uel palatiũ cõstruenti. Volunt postremo: eo q telum Ioui fecissent: quo Esculapius ictus est: hos ab Apolline iterfectos: quod ego intelligo cum apollo interprætetur exterminans & humoris expulsor sit. quod ignis etiam facit: opifices tales si opus tale continuent cito deficere: eo q tam labore assiduo q̃ igne continuo ante tempus desiccetur humor & deficiant.

De Nausithoo.xii. Neptunii filio qui genuit Rixinorẽ & Alcinoũ. Cap. XVII.

Nausithous Pheacum rex ut in odyssea placet Homero Neptuni fuit filius & Periuiæ nymphæ: de quo & eius prolem sic ipse idem describit. Nausithoum qui primo Neptunus terram mouens genuit: & periuia fœminarum specie optima iunior filia magnamini Eurymedontis &cæ. De hoc autem nil aliud reperitur nisi q Rixinorem & alcinoum filios habuerit.

De Rixinore Nausithoi filio qui genuit Arithim. Cap. XVIII.

RIxinor filius fuit Nauſithoi ut in odyſſea ſic ait Homerus. Nauſithous autem genuit Rixinorē Alcinoumq;. hic Rixinor: ut idem dicit Homerus cõiugem ſumpſit: & ſuſcepta ex ea filia unica: quā Arithin nominauit: ab apolline percuſſus occubuit: puto febre exterminatus fuerit.

De Arithi Rixinoris filia & Alcinoi coniuge. Cap. XIX.

ARithis ut in odyſſea ſcribit Homerus: filia unica fuit Rixinoris: quā Alcinous Rixinoris fratrer & Pheacum rex ſumpſit in coniugem & ex ea Nauſitheā filiam & tres filios ſuſcepit: ad hãc Vlyſſes ductu & conſilio Palladis tranſformatæ in effigiem Calpis uirginis a Caliſtone nympha ueniens naufragus acceſſit & multa illi interrogatus expoſuit: & tandem honorifice ab ea ſuſceptus eſt.

¶ De Alcinoo filio Nauſithoi: q genuit Nauſitheā & Laodamantē & Alioū & Clytoniū. Cap. XX.

ALcinous rex Pheacum ut in odyſſea teſtatur Homerus: filius fuit nauſithoi regis: & uir arithis: ad hunc autem in conuiuio ſedentem uenit Vlyſſes naufragium paſſus: & ab eo honorifice ſuſceptus eſt: eiq; coniugium Nauſitheæ oblatum: Demum data ingentia munera: & nauis quæ illum in patriam reportaret parata: ſociiq; nauales præſtiti.

¶ De Nauſithea Alcionis regis filia. Cap. XXI.

NAuſithea filia fuit alcinoi & Arithis: ut teſtatur Homerus: quæ cum exiſſet ciuitatem cum pediſſequis ſuis: iuiſſetq; ad flumen lotura ueſtes; factum eſt ut uideret Vlyſſem naufragum nudum ī littore & frondibus arborum circuntectum & ab eo ſuppliciter exorata: ut illi cibum daret & ueſtes poſtulata conceſſit: & inde illi ſuaſit ut ad patriam ſuam: & ad regiam domum poſt ſe accederet: uti poſtea factum eſt: prout plene in odyſſea narrat Homerus.

¶ De Laodamante & Alioo & Clitonio filiis Alcinoi regis. Cap. XXII.

LAodamas alios & Clytonis filii fuere Alcinoi regis & arithis Homero teſte in odyſſea: de quibus nil præter generales laudes inclytæ iuuentutis eorum reperitur: & quod Vlyſſem una cum patre alcinoo & matre eorum honorauerint: eiq; munera dederint.

¶ De Melione. xiii. Actorione. xiiii. neptuni filiis. Cap. XXIII.

MElion & actorion neptuni fuerunt filii ut in iliade ſcribit Homerus. Inducit enim neſtorem ſenem patroclo dicentem: ſe adhunc iuuene bellum habuiſſe aduerſus archades: & multos interemiſſe. & ni neptunus melionem & actorionē filios ſuos caligine occultaſſet; eos æq; cū aliis occidiſſet.

¶ De Aone. xv. neptuni filio. Cap. XXIIII.

AOn ut dicit Lactantius filius fuit Neptuni & ab eo dictam affirmat aoniam: quæ quidem pars eſt Boetiæ. Theodontius uero hoc idē aſſerit: Aonemq; dicit ex apulea factione ſuorum pulſum nauigio ueniſſe euboeam: & inde ſe in Boetiam detuliſſe: ibiq; rudibus adhuc populis in montanis imperaſſe: & illos aonas una cum montibus ex ſuo nomine nuncupaſſe: a quibus neptuni filius habitus eſt: cum oocheſti cuiuſdam ditiſſimi hominis Apuli fuiſſet filius ex parichia coniuge.

¶ De Meſappo. xvi. neptuni filio: a quo Ennius poeta. Cap. XXV.

MEſappus filius neptuni ut dicit Virgilius. At Meſappus equum domitor neptunia ples: Quē nec fas igni cuiquam nec ſternere ferro &cæ. Hic enim ut idem teſtaẽ Virgilius: Turno aduerſus æneā auxilia duxit: Quem ſecuti ſunt feſennini: æqui faliſci: & qui foractis habitabant montem: & Ciminii ſyluas & lacus & inſuper capeni. hunc tamen dicit Seruius per mare ad Italiam ueniſſe: & inde neptuni filium dictum. cum etiam eſſe inuulnerabilē ferro dictū eſt: eo q nunq̄ in bello perierit: ab igne uero immunem: eo q neptuni filius: quem deum conſtat eſſe aquarum: ab iſto dicunt Ennium poetam dicere ſe originem ducere; eumq; equorū domitorē dictum: quia animalia ſint a neptuno producta.

¶ De Buſiride. xvii. Neptuni filio. Cap. XXVI.

BVſiris neptuni fuit filius ex Libya Epaphi filia ſuſceptus: ut in libro tempoꝝ ait Euſebius. hic autem: ut ait Auguſtinus in libro de ciuitate dei: regnante Danao Argiuis: uel rex uel potius tyrannus ſuis diis hoſpites immolabat: quem Seruius ab Hercule occiſum dicit: eo q cum apud illum diuertiſſet: ut alios ſic & eum uoluiſſet occidere; & idem Seruius aſſerit huius Buſiridis laudes ab Iſocrate deſcriptas.

¶ De Pægaſo equo. xviii. Neptunio filio. Cap. XXVII.

PAegaſus equus alatus: ut teſtatur Seruius & Lactantius: filius fuit Neptuni & Meduſæ in templo Palladis conceptus ut ſupra ubi de Meduſa. Oui. autem dicit eum natum ex ſanguine cadente ab exciſo Meduſæ capite ut ubi de faſtis dicit: Creditur hic cæſæ grauido ceruice meduſæ Sanguine reſperſi proſiluiſſe comis. Quam Ouidii opinionem Fulgentius ſequitur & Albericus. Hunc præterea non ſolum uelociſſimum: ſed uolucrem fuiſſe aiunt: eodem Ouidio teſte. Hunc ſupra nubes & ſubter ſidera lapſo Cælum pro terra: pro pede penna fuit. Eumq; dicunt pede caſtalium muſis effodiſſe fontem: ut idem fert Ouidius: Fama noui fontis noſtras peruenit ad aures: Dum meduſei quem præpetis ungula rupit. Et paulo infra. Vera tamen fama eſt & pægaſus huius origo Fontis. & ad latices deduxit pallada ſacros &cætera. Hunc inſuper dicunt Bellerophontem aduerſus Chymæram monſtrum euntem tuliſſe. Sic & Perſeum dum ad gorgones iuit. Anſelmus uero ubi de imagine mundi: huic equo quædam addit: quæ ab alio nemine dicta comperi. Dicit enim illi cornua eſſe: eumq; igneum habere anhelitum & ferreos pedes: ut totus mõſtro ſit ſimilis. illum poſtremo iter ſidera locauere Ouidio teſte: Iamq; indignanti noua frena receperat ore: Cum leuis aonias ungula fecit aquas. Nunc fruitur cælo quod pennis ante petebat: Et nitidis ſtellis quinque decemq; micat. Nunc his appoſitis quid ſenſiſſe potuerint ueteres exquirēdum eſt. ego hunc equum famam

rerum gestarum arbitror cuius uelocitas per cursum & uolatum equi huius designatur: qui ideo neptuni & gorgonis dicitur filius: qa ex gestis in mari & terra fama oriatur. Quod in templo palladis conceptus ideo fictum puto; quia ex discrete & consulte gestis recte fama oriatur. Ex fortuitis autem nemini iure fama debetur: ex temerarie autem factis potius debetur infamia. Quod huic equo pedes sint ferrei dictum puto ut demonstretur quoniam in circuendo nunquam famæ deficiant uires. Cornua autem apponuntur ei ut famosorum comprehendatur elatio. Sic & anhelitus igneus ut garulonum feruens dicendi desiderium cognoscatur. Eum castalium effodisse fontem satis manifeste declarat: quia cupidine famæ atq; gloriæ temporalis a nonnullis affectio ponitur omnis. ex qua quotiens optatum consequitur totiens fons castalius: idest abundans dicendi materia oritur: quæ quoniam poetarum est: musis igitur dicitur consecratus hic fons. Eum autẽ Bellorophontem & Perseum gessisse assumptas expeditiones eo dictom dici potest: quia cupidine gloriæ: idest ad id delati sunt quod egerunt. seu ut quidam uolunt ad id delati sunt nauibus quibus alatus equus erat insigne. Albericus peregrinam de hoc equo scribit opinionem: ex Folgentii fonte sumptam. Dicit enim eũ dictũ pegasum a pege græcum quod latine fontem sonat: cumq; esse fluuiorum omnium commune nomẽ: & hinc uult flumen: idest pege equum esse neptuni: idest ex Neptuno genitum cum ex mari omnia nascantur flumina. & per alas uelocitatem fluminum designari: & a pege uult pagos dici: quos ueteres iuxta flumina semper ponere consueuerat & inde pagani quasi ex uno pege: idest fonte uel flumine potantes. & sic fontem quem dicimus a pegaso pede factum a Neptuno procedere sentiemus. Sed quid circa hunc equom & fontem sentiat Fulgentius qui latissime scripsit paucis apponendom est. Dicit ergo pegasum ex medusæ sanguine nasci: eo ꝙ in figura famæ constitutus sit. nam cum uirtus terrorem decidit famam generat: quem ideo uolucrem dicit quia ut dictum est fama uolucris sit. Fontem autem musis ungula aperuisse ideo fingitur: quia musæ ad scribendam heroum famam aut antiquorum gesta: aot priorum dicta sequantur. Præterea dicit idem Fulgentius pegasum interprætari æternum fontem: qood arbitror. quia fama egregiorum hominũ indeficiẽs ẽ.

¶ De Nicteo neptuni. xix. filio: q genuit Antiopã & Nictimenẽ. Cap. XXVIII.

Nicteus ut ait Lanctantius filius Neptuni fuit. & ut Theodontius asserit ex Cyleno filia Athlantis susceptus. hunc dicit Lactantius Ethiopiæ fuisse regem & Anthiopiam & Nictimenem filias habuisse cumq;: secũdum quosdam a nictimene illecebri amore dilectum: cum qua cum opere nutricis concubuisset ignarus scelere cognito eam ooloit: ni ausugisset: occidere. Alii uero contrarium dicunt eum scilicet infauste nictimenem dilexisse: eamq; cũ illi uim uellet inferre aufugisse: quod is neptuni filius fuerit possibile est: cum fere contemporaneus æuo neptuni hominis uideatur. Si autem non sit ea ratione neptuni filius dici potest qua dicuntur cæteri.

¶ De Anthiopia nictei filia & matre Amphionis & Zethi. Cap. XXIX.

ANthiopam dicit Lactantius nictei regis fuisse filiam: cui Theodontius addit ex Amalthea cretensi nympha. Hanc ut dicit Theodõtius nicteus lyceo thebarum ægyptiarum dedit uxorem. Lactãtius autem dicit eam ui ab Epapho Iouis filio stupratam. alii dicunt a ioue. quod cum sensisset Lyceus ea abdicata superinduxit dircen: quæ ab eo impetrauit ut illam in carcerem poneret. Verum cum tempus partus adoenisset: miseratione deorum fractis uinculis ausugit in cytheronem: & amphionem zetumq; peperit & exposuit &cæ. ut supra ubi de Amphione.

¶ De Nictimene filia nictei. Cap. XXX.

Nictimene nictei regis & Amaltheæ fuit filia. hanc autem seu patrem amauerit seu ab eo amata sit dum illius arma fugeret miseratione Mineruæ in auem sui nominis uersam: & in eius tutelam susceptam. Cuius figmenti talis potest esse ratio. Nictimenem prudenti usam consilio seu sui criminis seu paterni uerecundia nunquam post scelus in lucem comparuit. & inde noctua dicta est. ꝙ i tutelam Mineruæ uenerit ubi de Minerua explicata ratio est.

¶ De Hirceo. xx. Neptuni filio. Cap. XXXI.

Hirceus ut Theodontius dicit & Paulus filius fuit Neptuni ex Alcinoe filia Atlantis susceptus: ex quo nil aliod memini me legisse.

De Pelya. xxi. Neptuni filio qui genuit filias & Acastum. Cap. XXXII.

PElyas filius fuit neptuni & Tyro nymphæ filiæ Salmonei regis Salaminæ ut in odyssca satis extẽse describit Homerus. Dicit enim hanc consueuisse circa ripas Eniphei fluminis delectari: quam ob rem Neptunus Eniphei sumpta forma Virginem cœpit: & cum ea concubuit. Et ex eo concubitu geminos genuit Peliam scilicet & Neleum. Tyro autem postea nupsit Erithio. Pelyæ autem apud Thessaliam regnanti ut dicit Lactantius ab oraculo responsum est: tunc illi propinquam mortem fore cum eidem Neptuno patri sacrificanti aliqois pede nodo superueniret in sacris. Cui annua sacra peragenti superuenit iason nepos altero pede nudus. Celeranti enim ad sacrum in limo fluminis calciamentum retentum est. quod cum uidisset Pelyas oraculi memor confestim non tantum sibi sed filiis timens ꝑpter egregiam iasonis uirtutem: eidem iasoni suasit ut expeditionem in colchos ad gloriam sui nominis consequendã assumeret: existimans ut fama ferebatur: arduum nimis & difficile aureum uellus posse surripere: & sic eũ facile periturum: qui cum assumpsisset & præter spem pelyæ cũ aureo uellere & Medea cõiuge redisset: eo itum est ut opere Medeæ Pelyas a filiabus occideretur filio Acasto soperstite. Circa id quod fictum est: dicebat Leontius pelyam Neptuni hominis fuisse filium: eumq; secus Enypheum specie iuuenis incolæ a Tyro dilecti eam non resistentem atq; similitudine formæ deceptam oppressisse: & ex ea filios suscepisse duos.

¶ De filiabus Peliæ. Cap. XXXIII.

Filias Pelyæ regi fuisset satis constat Ouidio inter alios recitante: quæ tamen illis fuerint nomina a nemine dictum comperio. Hæ quidem ut moris est filiarum senectuti Pelyæ patris compatientes ei astabant continue: quas aiunt Medæam fraude decepisse: adeo ut earum pietas in patrem in scælestum uerteretur facinus. nam cum cerneret Medea senectutem Pelyæ ut dicebat Leontius Iasonis obstare imperio: ficto cum Iasone iurgio secessit ad illas: & diu de iniquitate Iasonis questa in detrimentum eius dixit se iuuentutem Pelyæ herbis restituere uelle: ut Pauloante æsoni restituerat: & sic credulis filiabus Pelyæ suasit: ut omnem sanguinem frigidum atq; ueterem ex tremulo Pelyæ senis corpore cultris exhaurirent: ut nouum atq; floridum uenis posset immittere. quod cum fecissent puellæ expirassetq; Pelya ad Iasonem rediit Medæa. Dicit Theodontius inter Pelyam & filias a Medæa seminatam zizaniam & ob eam puellas ferro in senem patrem insurrexisse & illum occidisse.

¶ De Acasto Pelyæ filio. Cap. XXXIIII.

Acastus teste Seneca poeta in tragœdia Medeæ Pelyæ fuit filius. dicit eni͂ sic. Terrore pauidu͂ qppete pœnæ expetit actoq; Acastus regna thessalica obtinens. Senio trementé debili atq; æuo graue patrem peremptum queritur. & cæsi senis decisa membra cum dolo captæ tuo piæ sorores impium auderent nephas & cætera. Verba sunt Creontis ad Medæam.

¶ De Neleo. xxii. Neptuni filio qui genuit nestorem periclimenonem Cromium & pyro puellam. Cap. XXXV.

Neleus Neptuni fuit filius ex Tyro ut supra ubi de Pelya monstratu͂ est qui ut scribit Homerus a Pelya fratre pulsus a Thessalia Pylon co͂didit: & ibide͂ habitauit deo[rum] cultor. Hui[illegible]it coniunx Cloris Amphionis Orcomeni regis filia: ex qua ut ide͂ dicit Home. suscepit Nesto[illegible] Periclimenone͂ Cromiu͂ & Pyro fœmina͂: & alios usq; in duodecim sed eorum noi͂a non habe[illegible]

¶ De Nestore Nelei filio: qui genuit Antilocum: Pysistratum: Trasimedem: Echephoron[illegible]: Perseum: Aritum: & Policastin fœminam. Cap. XXXVI.

Nestor filius fuit Nelei & Cloris ut dictum est. Cui. xii. fratres fuere: ut testatur Ouidius[illegible]: Bis sex neleides fuimus conspecta iuuenius & cætera. Fuit enim homo hic ætate longæuus[illegible] ipsemet tempore troiani belli fatetur apud Ouidium: dice͂s. Spectatorum operum multoru[illegible]re uixi Annos bis centum. nunc tertia uiuitur ætas & cætera. Bellicosus præterea fuit. Nam [illegible] uiuente adhuc patre eo existente iuuenculo bellum aduersus Epyos gessit: & multos in pugna peremit[illegible] Homero teste in Iliade. postea uero cum Theseo in nuptiis Perithoi fuit in certamine aduersus centauros. [illegible] de reliquis taceam cum græcis apud Troiam arma senex gessit: & sæpe troianis obuius fuit ni pugna. Fuit insuper facundia celebris adeo: ut sæpe principum mitigaret iras: & in co͂cordiam discordes reduceret. Huic Eurydices filia Climenii ut dicit Homerus coniunx fuit: ex qua septem filios & filiam unam suscepisse. idem testatur Homerus: quo tamen fine subtractus sit: legisse non memini.

¶ De Antiloco Nestoris filio. Cap. XXXVII.

Anthilocus fuit filius Nestoris & Eurydicis: ut apparet per Homeru͂ in odyssea: q scribit Pysistratum Nestoris filium in domo Menelai apud Lacedæmoniam mortem eius flentem. Nam secutus patrem ad troianu͂ bellu͂ ibidem in pugna dum uiriliter ageret a Menone auroræ filio occisus est.

¶ De Pisistrato Nestoris filio. Cap. XXXVIII.

Pysistratus filius fuit Nestoris & Eurydicis. hunc au͂t Nestor dedit in socium Thelemacho Vlyssis filio uolenti ire Lacedæmonia͂ interrogaturus Menelau͂ nunqd aliquid de Vlysse præsciret.

¶ De Trasimede Nestoris filio. Cap. XXXIX.

t Trasimedes Nestoris fuit filius & euridicis: que͂ secu͂ Nestor: ut testa͂ Home. duxit i͂ troianu͂ bellu͂.

¶ De Echefrone: Stratio: Perseo: & Anto filiis Nestoris. Cap. XL.

Echefron: Stratios: Perseus: & Anthos: filii fuere Nestoris & Eurydicis: quos ideo in unum iunxi: quia nil particulare de aliquo eorum legeram.

¶ De Polycaste Nestoris filia. Cap. XLI.

p Policastis fuit filia Nestoris & Eurydicis: iunior ex filiabus Nestoris Homero teste: & sic apparet eum alias habuisse: quarum ego nomina non cognoui: nec de ea aliud audiui.

¶ De Periclimenone Nelei filio. Cap. XLII.

Periclimenon Nelei filius fuit: & Cloris: ut Ouidius testatur affirmans huic a Neptuno auo co͂cessum: ut posset se in quas uellet transformare figuras. Ex quo factum est q cum Hercules in ultionem epyorum aduersus messanos atq; pilios: & elipios acri dimicaret pugna hic forte occisorum fratrum dolore co͂motus in auem uersus Herculem uncis pedibus infestaret plurimum: ut Hercules illum uolitantem sagitta interimeret. hunc uertibilem in qua͂ uellet formam: nil aliud intelligo q̃ eius membrorum agilitatem: qua tanq̃ ceruus saltabat: currebatq; uti uolasset auis & huiusmodi faciebat. Eu͂ autem uolitantem occisum credo uolucri cursu fugientem.

¶ De Cromio Nelei filio. Cap. XLIII.

Cromius Nelei fuit filius & Cloris: ut etiam affirmat Homerus: qui quidem ea in pugna: qua͂ pilii & messeni aduersum Herculem gesserunt: cum decem fratribus suis occisus est: ut satis etiam demonstrat Ouidius in maiori uolumine.

¶ De Pyro Nelei filia & Biantis coniuge. Cap. LXIIII.

PYro uirgo nelei & cloris filia fuit:ut in Odyssea scribit homerus:hæc ut idem asserit adeo formosa fuit:ut illius fere omnes græcorum nobiles optarẽt coniugium:eāq; neleo postularent. Qui nulli illam iungere uoluit:ni sponderet ab Iphiclo matris nelei patruo boues auferre: quos detinebat & dare negabat. Et cum nemo sponsionem hanc facere auderet Melampus uates ea tempestate clarus Biæ fratri suo ostendit post tempus fieri posse : ut ab Iphiclo deducerẽtur boues : quos poscebat neleus: suasitq; illi sponsionem:ut tam spectabilis uirginis coniugium consequeretur. Bias autem fratri credens spopondit neleo : quod petebat: & dum circa recuperationem bouum conaretur Iphicli iussu captus:& carceratus est. Post tempus autem dimissus boues reduxit:& Pyro habuit in uxorem. hæc fere in textu Homeri continentur:ultra quem dicebat Leontius q cum Bias per annum in carcere seruaretur:sensit trabes domus uermes fecisse:quos uulgo dicimus tralos:concepitq; ob uitiatas trabes secuturam ruinam:quam cum prænunciasset Iphiclo meruit libertatem. Tandem cum interrogasset iphiclus filios non procreans:quid ad procreandum esset agendum suasit illi:ut serpentis potaret uenenum. Quo facto concepit uxor Iphicli:& filium in tempore peperit:quo beneficio ab Iphiclo illi restituti sunt boues: quibus deductis : ut dictum est:Pyro deduxit uxorem:quæ illi peperit Antiphatim & Mantionem.

¶De Cygno.xxiii.neptuni filio. Cap. XLV.

CYgnus filius fuit neptuni:ut affirmat Ouidius. Iam leto proles neptunia cygnus Mille uiros dederat & cætera. Hic ut idem dicit Ouidius habuerat a patre ut ferro inuulnerabilis esset:qua cõmoditate audax factus troianis auxiliator multis ex græcis cæsis aduersus Achillem iniuit certamen. Qui cum illum gloriantem se cerneret : q ferro uulnerari non posset : sumpto ingenti lapide in eum fessum atq; iam crebris ictibus attonitum iecit. Cygnus autem graui impulsus ictu cecidit:quem confestim Achilles occupauit:& genu pectus eius premens:& manibus guttur in mortem ire coegit : qui e uestigio a patre in auem sui nominis mutatus arma reliquit Achilli. Horum figmentorum talis expositio potest esse. Neptuni filius dictus est cygnus forsitan ob candorem cutis & membrorum agilitatem:cum hi qui humidi sunt complexione:quæ a Neptuno humiditatis patre procedit:colore sint candidi: & ut pluma molles cute: cui humiditati si proportione debita immixtus sit calor:hi tales optima membrorum agilitate fruuntur. Ex quo fit ut docti in euitandis ictibus:ut quosdam uidimus ferro feriri nequeãt:& ut lassitudine uincantur necesse est si sit qui tales superare uelit. Quod autem auis factus sit sui nominis intelligendum q eo mortuo nil de eo apud mortales superfuerit præter uolatile nomen.

¶De Grissaore.xxiiii.Neptuni filio. Cap. XLVI.

GRissaor:ut in libro de originalibus rerum affirmat Rabanus neptuni filius fuit:nec de eo amplius.

¶De Otho.xxv.& Ephialte neptuni.xxvi.filiis. Cap. XLVII.

OThus & Ephialtes:ut asserit Seruius filii fuere neptuni:ex Iphimedia aloi titanis coniuge:quã idẽ neptunus oppressit:ut in odyssea testatur Homerus. hanc tamen Iphimediam Paulus uocat Electrionem. Theodontius autem Ephimeidam. hi autem quoniam ex uxore Aloi nati sunt ut plurimũ aloidæ appellantur:sicut & sæpe Herculem a uictrico amphitrioniadem appellamus. Hi quidem nouem digitis singulis mensibus crescere uidebantur:quãobrem paruo in tempore mole ingentis corporis mirabiles facti sunt. Dicit enim Homerus his ideo tã grande icremẽtũ fuisse: eo q a terra nutrirentur: eosq; non amplius nouem annis uixisse:& eorum designans magnitudinem dixit.ix.brachiorum amplitudinem habuisse:longitudinẽ uero.ix.passuum. his insuper dicit Home. in Iliade:bellũ fuisse aduersus martẽ: eũq; ab eis captũ atq; cathenis uinctũ:& in carceribus.xiii.mẽsibus detentũ:& ni Iuno Mercurio iniunxisset: ut pro liberatione eius ageret in carceribus defecisset. Qui Mercurius clam eũ rapuit:& liberatus est : quod Claudianus tãgit:ubi de laudibus Stiliconis dũ dicit:Cũ gemini fratres genuit:quos asp alous Martẽ subdiderint uinclis &c. Hi pterea ab aloo uictrico in gigomantiã cũ ipse grauatus senio ire non posset missi sũt:qui ibidẽ:ut quibusdam placet cum reliquis a ioue fulminati periere : & ephialti æthna mons superimpositus: Otho autem mons quidam cretensis. Alii uero dicunt:inter quos Homerus:eos ob magnitudinem corporis ausos montes montibus imponere:cælũq; affectare. Sed ut in Odyssea dicit Homerus imberbes adhuc ab Apolline sagittis occisos:quos Virgilius dicit apud inferos detrusos aiens. Hic & aloidas geminos imania uidi Corpora qui manibus magnum rescindere cælum Aggressi superisq; iouem detrudere regnis & cætera. His prædictis fictionum sensus aperiendus est. Dicebat autem Barlaam hos duos fuisse fratres ingentis potentiæ aloi filios. sed ideo Neptuni dictos:quia præter mensuram omnem humanorum corporum excreuerãt : qd ad neptunum spectare uolunt ingentia producere corpora:eosq; tantum nouem annis regnasse. & ideo a terra nutritos dicunt:quia maximos prouentus ex his quæ possidebant assumerent:& aduersus Iouem in olympo monte habitantem bellum secundum hystorias habuisse:& in eo bello iuuenes defecisse egritudine pestifera ambos:& hinc sumptum eos ab Apolline sagittis occisos. Alii uero dicunt hos cum Saturno aduersus Iouẽ fuisse: & nõnullas arces extulisse:& ultimo uiribus Iouis quando in flegra pugnatum est cum aliis multis cæsos. De captiuo Marte nil reperi. Arbitror ego sic explicari posse martem insignem aliquem fuisse uirum militari disciplina instructum & bellicosum atq; robustum:horum hostem:qui & si potens esset:tamen ut sæpe contingit maiores succumbere & obtinere minores:ab eis captus & carceratus est:& cum liberationi eius nullus adinueniretur modus:Mercurius.i.fraus:qa furum deus:qui clam & fraude furantur:Iunone iniungente:idest pecunia:qua forte corrupti custodes astutia Mercurii Mars liberatus est.

¶De Aegeo.xxvii.neptuni filio qui genuit Theseum & Medũ. Cap. XLVIII.

a Egeus Athenarũ rex filius fuit neptuni: Theodontio affirmante & Marinus deus. Huic dicit Pau-

lus due fuere coniuges:quarum prima dicta est Ethra filia Picthei regis Troezen:ex qua Theseum suscepit. Secunda ut testatur Ouidius fuit Medæa profuga:quam a Iasone repudiatam atq; fugientem non solum suscepit hospitio;sed illam etiã sibi matrimonio copulauit : & ex ea ut placet Iustino:Medum filium suscepit: Successit quidem in regno pandioni regi:quem Theodontius secundum ueritatem dicit eius fuisse patrem. & eo regnante multa incommoda Atheniensibus euenere.nam inter alia bellum Minois regis cretensium:qđ in uindictam Androgei filii sui indigne occisi mouerat : diu tulere. Vltimo cum succubuissent in has a Minoe deducti sunt leges:ut scilicet annis singulis septem nobiles iuuenes ad Minotaurum in cretam mitterentur.qui tribus annis sorte missi sunt.quarta autem sors cecidit in Theseum. qui maximo ægei patris dolore nauem conscendit iturus & cum omnia nauigii ornamenta nigra essent & nauis uelum habuit: in mandatis a patre:ut si contingeret in agendis eum fœlicem obtinere exitum:rediens naui album poneret uelum amoto nigro ut a longe infortunium suum nosceret. Theseus autem ariadnæ consilio uictor mandatorum immemor non amoto nigro uelo redibat. Aegeus excelsa turri prospectans nigrum uidens uelum Theseum mortuum arbitratus ex turri se deiecit in mare;& mortuus ab Atheniẽsibus liberatus & Neptuni filius & marinus deus in solatium Thesei consecratus est.

¶De Theseo Aegei filio:q genuit Hippolytũ Demophoontẽ & Anthigonũ. Cap. XLIX.

Theseus inclytus Athenarũ rex fuit Aegei regis filius & Aethræ ingentis atq; generosi animi iuuenis plura memoratu digna peregit:adeo:ut inter Hercules plurimos nominetur unus.Hic quidẽ ante alia cũ hercule ab auristeo misso aduersus amazões expeditionẽ suscepit: ut dicit Iustinus:& cũ multas occidissent atq; cepissent. Cœpere inter alias Menalippem atq; Hippolytem Anthiopæ reginæ sorores.Sed Hercules pro armis reginæ Menalippẽ sorori restituit. Theseus uero Hippolytem quæ sibi in sortem prædæ cõtigerat sumpsit uxorẽ;ex qua Hippolytũ filiũ suscepit.Præterea ingẽti uirtute: ut refert Statius:Creontis thebanæ regis supbũ retulit iperiũ;egitq;:quæ phibebat officia funeralia possent occisis in bello regibus exhiberi.Et taurũ ab Euristheo atticæ terræ imissum cũcta uastantẽ apud marathonẽ iterfecit. sic Scironẽ latronẽ hospites suos dũ resideret in scopulo:aut lauare sibi pedes:aut se adorare cogẽtẽ:eosq; incautos pcipitãtẽ in mare.Et pcustem æque latronẽ super cephyso flumine habitantẽ ; & orcte suos hospites trucidantẽ superauit atq; occidit.Helenã insup Castoris atq; pollucis sororẽ uirginẽ cælestis pulchritudinis insignẽ in palestra ludentẽ rapuit:minotaurũ iteremit:& athenas a turpi seruitio liberauit.Ariadnã atq; Phedram Minois filias patri surripuit:& Ariadna relicta phedrã sibi coniugio copulauit;ex qua quosdam filios suscepit.Athenienses p diuersa passim uagãtes in patriã reuocauit;& in formã ciuium sparsos agrestesq; reduxit.Et ut placet Plinio in libro naturalis historiæ:primus fœdera adinuenit. Aduersus centauros in nuptiis perithoi amici sui egregiæ pugnauit:eosq; superauit:illiq; comes ad inferos usq; ad rapiendã proserpinã iuit: sed minus fœliciter ex hoc illi successit.nam perithoo a tricerbero orci cane trucidato in mortis ipse periculo fuit:in forte superuenisset Hercules:qui illum a discrimine liberauit & reduxit ad superos.Et athenas rediens coniugem quærelam accusantemq; falso de stupri interpellatione Hippolytum comperit:quem fugauit:& quantũ in eo fuit occidit.Postremo iam senex a ciuibus suis pulsus exul apud schyrum minorem insulam diẽ clausit:cũ annis.xix.îperasset atheniẽsibus:his eius laudes fere omnes Ouidius paucis testatur carminibus ubi dicit Ingentũ faciẽte canunt te maxime theseu:& infra per undecim uersus.

¶De Hippolyto Thesei filio:qui genuit Virbium. Cap. L.

Hippolytus Thesei & Hippolytes Amazonis fuit filius.hic cũ uenatiõibus cælibẽ uitã ducens uacaret:& oïno constanti aio mulieres sperneret:a Phædra nouerca absente Theseo amatus est: desiderio cuius cũ obtemperare noluisset: Theseo redeunti ab ea accusatus est.Qui in furorẽ uersus filii necẽ optauit. Verũ Hippolytus timẽs cõsenso curru fugã cœpit:quo fugiẽte fortuitu phocæ quæ in littus exierant audientes equorũ strepitũ:dũ sese in mare fugientes pcipitant æquos exterruere Hippolyti. Qui per scopulos aduersus eius iperiũ uiresq; currũ trahẽtes:atq; ui eius cõpages dissoluentes oẽm infœlicẽ iuuenẽ loris iplicitũ adeo per abrupta traxerũt:ut p mortuo a circũuicinis collectus sit. Esto poetæ oẽs & signanter tragœdus Seneca in tragœdia eiusdẽ hippolyti laceratũ atq; discerptũ oẽm afferãt & occisum. Qui tandẽ opere atq; subsidio Aesculapii quasi ab inferis in sanitatẽ pristinã nõ absq; lõgo labore reuocatus est:ex quo euentu uidetur fabulæ locũ datũ:qua legimus Theseũ habuisse a patre:ut ter posset optare qđ uellet: & qa nunc filiũ optasset occidi:phocas a patre emissas in littus.Hippolytus aũt ne tertiam patris experiretur iram:qui ante Hippolytẽ matrẽ eius occiderat:& nũc eo inaudito eũ quærebat in pœnã:atticã terrã liquit:& in Italiam uenit:haud longe a loco:ubi postea cõdita Roma:& mutato noĩe se Virbiũ appellari iussit: qa bis uir fuisset:semel añ euentũ:& iterũ postq̃ beneficio Aesculapii in uitã uidebat reuocatus.Ibi aũt dicit Theodontius oppidum construxit:qđ ex noĩe sumptæ coniugis Ariciam appellauit.Dicit præterea idẽ Theodontius falsum esse hippolytum Cælibem uitã egisse:& imo secreto amore Aritiã nobilẽ atticæ regionis fœminam adamauit:quã Dianã:eo q uenationis uacaret:uocabat:& se Dianã colere asserebat:& opere huius Aritiæ factum dicit;ut ab æsculapio sanaretur:cum mortuum illum arbitraretur Theseus.

¶De Virbio Hippolyti filio. Cap. LI.

Virbius filius fuit Hippolyti & Ariciæ post hippolyti fugam ex attica susceptus.Qui cũ adoleuisset æneam ilione deleto in Italiam uenientem a patre missus est in subsidium Turni : prout describit Virgilius.Ibat & Hippolyti proles pulcherrima bello Virbius insignem:quem mater Aritia misit Eductum egeriæ lucis & cætera.De eo autem nil aliud habemus.

¶De Demophoonte Thesei filio. Cap. LII.

A. hospitio et lecto susceptus est.

Demophoon Thesei et phedre filius. Hystoria de demoph. et phillide.

DEmophoon:ut Theodontius asserit filius fuit Thesei ex phedra. Hic q̃dẽ cũ cæteris græcis in bellũ troianũ iuit. Ilione ãt deiecto dũ rediret in patriã tẽpestate in Traciã delatus a phyllide Lygurgi regis filia hospitio:& lecto susceptus est. Et cũ aliquãdiu secũ fuisset:audito q̃ Mnesteus atheniarum rex agitatus ꝓcellis & Nasea uexatus maris appulisset insulã melos:& ibidẽ clausit diẽ: regni cupidine tractus ĩpetrata per tẽpusculũ licẽtia a Phylide resarcitis nauibus athenas rediit: & post.xxiii.annũ paterni exilii:ut dicit Iustinus:Athenaꝝ regnũ assumpsit:neq; de reditu curauit ad phylidem. Et cum annis.xxiii. regnasset mortuus est. Cui successit Osintes:utrũ hic eius fuerit filius:incertum habeo.

℄De antigono Thesei filio. Cap. LIII.

ANtigonus;ut dicit Theodontius:filius fuit Thesei & Phedræ;ut dicit Barlaam natu maior demophoonte:& post fugatũ ab atheniẽsibus patrẽ fere adhuc pubes ab atheniensibus assumptus:& rex factus Mnesteusq; uocatus. Qui troiam uadens non satis de ingenio demophoontis fidens eum secum traxit. Hic rediens tempestate actus nimia apud insulam melos expirauit.

℄De Medo Aegei filio. Cap. LIIII.

MEdus:ut Iustinus tradit:ægei regis Athenaꝝ:& Medeæ fuit filius. Quã idẽm Iustinus dicit cũ priuignũ uidisset adultũ:ab Aegeo per diuortiũ discesisse:& colchos cum Medo filio abiisse. Ouid. aũt dicit ob paratũ Theseo uenenũ:ut ubi supra de ea:eam aufugisse. Aiunt insuper aliqui eã Iasonis in gratiam rediisse:& hunc Medum inde fuisse in asiam:atq; uiribus plura sibi subegisse regna:sed eam tenuisse partẽ:quã mediam appellamus:& de suo seu matris nomine nuncupasse.

℄De Onchesto.xxviii. Neptuni filio:q genuit Megareũ. Cap. LV.

ONchestus scdm Lactã. filius fuit Neptuni:quẽ Serui.& Lactã. dicũt Onchestẽ ciuitatẽ ꝓpinq̃ ꝓmõtorio micalesso cõstituisse:& suo noĩe appellasse:nec de eo aliq̃d ꝓterq̃ q̃ Megareũ filiũ genuerit legi.

℄De Megareo filio Onchesti: q genuit Hippomenẽ. Cap. LVI.

MEgareus filius fuit Onchesti : ut liquido testatur Ouidius loquente sic Hippomene. Namq; mihi genitor Megareus Onchestius illi. Est neptunus auus:pronepos ego regis aquarum &c.

℄De Hippomene Megarei filio. Cap. LVII.

HIppomenẽ Megarei fuisse filiũ satis ostẽsum est:de hoc Ouid. talẽ recitat fabulã. Erat ĩ scyro ciuitate athlas Oenei filia seu Iasũ uirgo ĩsignis pulchritudinis:& ꝑnicissimæ uelocitatis:q̃ ut plurimũ deoꝝ monitu habitabat in syluis. Hæc cũ a multis ĩ cõiugẽ peteref legem apposuit:ut.s. cursus certamẽ peteref:& si q̃ superarenf ab ea morte mulctarenf:uictor aũt eius potiref cõnubio: & cum iã plures magis audaces q̃ fœlices sũpati tã seuera lege dãnati eẽnt:Hippomenes ea nondũ uisa talium ridebat stultitiã. Tãdẽ cũ casu cõtigeret:ut illã uideret:miratus roseã faciẽ:sidereos oculos:os cĩnameũ:aureã cesariẽ pectus p̃ẽsum:corpusq; glabellũ:& gestus placidos:cõfesti eius ĩ ardorẽ ĩcidit:q ante dãnauerat alios:nec dubitauit eius postulare cõnubiũ:& seueræ legis subire discrimẽ. Virgo aũt Hippomenes Veneris ĩplorauit auxiliũ:q̃ illi tulit ex uiridario hesperidũ tria mala aurea:eũq; docuit maloꝝ usum:porro cũ cursum expediti ĩtrassent:anteiretq; uirgo:iuuenis prædoctus e uestigio uidente uirgine unum ex malis proiecit:fulgore cuius capta puella gradũ collectura ꝑuertit. Et cum euolasset interim iuuenis illa præstantior facile anteiuit:ille secundũ eiecit:qd̃ dum illa collectura moratus ille stadium arripit uolucer. Sanẽ illa ꝑnici uelocitate malo collecto parua mora currentẽ præterit. Ast ille cũ iam meta cursus esset ꝓpinq̃:tertiũ proiecit:quo detenta uirgo anteq̃ uolucris euolasse potuisset tenebat Hippomenes terminũ:quã ob cãm superata uirgo eius in cõiugiũ uenit. cũ qua dũ lætus in patriã abiret:Hippomenes feruoris ĩpatiens & suscepti muneris a Venere ĩmemor ĩ lucũ cybelis illã deduxit:& ibi cũ ea cõcubuit:ex quo seu Veneris seu matris deũ indignatiõe factũ sit:amantes in leones uersi sunt:& currui Cybelis additi. Quã sub fictione talis potest sensus abscondi. Primo mulieꝝ si qua est obstinata durities & auro:& muneribus frangi posse:cum natura auri oẽs & cupidæ & tenacissimæ sint:in leones aũt ideo conuersi dicuntur:quia in nemus cybelis coiuerunt:idest in delitiis humanis abundauerũt:& ob id elati sunt:& sic in leones uersi:quoniã leones superba sint animalia:& iõ uersa uice currui Cybelis applicati sunt.i. in processu a rerum natura edocti quoniam terrenis legibus omnes sumus obnoxii:quia terrei uiuimus:& q̃tũcunq; superbientes. postremo in terram reducimur.

℄De Pelasgo.xxix. Neptuni filio. Cap. LVIII.

PElasgus:ut dicit Theodon. filius fuit neptuni: Isidorus uero ubi de æthymologiis eũ Iouis & Larissæ filiũ dicit. Sane quoniã ex cõpertis apparet Theodontiũ taliũ solertissimũ indagatorem fuisse plus illi in talibus præstandũ fidei ratus sum & iõ Neptuni:nõ Iouis posui filiũ. Hic aũt ea in parte græciæ regnauit:quæ postea ab Archade calistonis filio Archadia dicta est:& ab eo denolata Pelasgia. dicebat Leontius & in Asia esse Pelasgos:eosq; aduersus græcos fuisse troianis ut in Iliade testatur Homerus. Veꝝ hi Pelasgi a Palasga muliere græca nomen sortiti sunt:quã aiunt in Pelasgiis cũ copiis in Asiam transmeasse & ciuitatẽ condidisse:& de suo noĩe Pelasgiã nuncupasse:& inde Pelasgi:qui secus lyciam sunt appellati:alii contrariũ tenent Pelasgũ regem fuisse in Asia & ab eo Pelasgos & ĩ de mulierẽ Pelasgam ubi postea fuere Pelasgi in græciã ex Asia transfretasse & ibidẽ occupata regione nomẽ ĩposuisse Pelasgis.

Archadia un. et Pelasgia.

℄De Nauplio.xxx. Neptuni filio;qui genuit Palamedem. Cap. LIX.

NAuplius Neptuni & Ammimonis filiæ Danai regis filius fuit;ut testaf Lactantius:qui de eius origine fabulã recitat talẽ. Ammimone danai filia dũ studiose in syluis iaculo exercitaref minus aduertẽs ꝑcussit Satyrũ:quã cũ uellet Satyrus uiolare illa Neptuni ĩplorauit auxiliũ. Neptunus aũt fugato Satyro ipse eã cõpressit:ex quo cõpressu Naupliũ suscepit. Hũc Naupliũ apud Euboeam

Nauplius neptuni et Ammimonis fi.

regnasse cõstat:& eius aiunt fuisse filiũ Palamedẽ græcorũ factiõe occisum apud Troiã. Qđ cũ egerrime ferret Nauplius:nec adulatiõne suppeterẽt uires ad ingeniũ uersus stãtibus apud troiã græcis:ut erat senes cœpit oẽm græciã circuire:& regias itrare græcorũ principũ:& ibi qbus poterat suasiõibus cõiuges eorũ in adulteriũ:cũ qbuscũq; poterat trahere arbitratus:ex hoc in reditu græcorũ seditiones exorturas plures:eisq; agẽtibus græcos in suũ sanguinẽ ruituros:& sic dũ se inuicẽ trucidarẽt imerito trucidati Palamedis mortẽ suis occisionibus expiarẽt. Creditũ est:ut Leontius asserebat ope suo Clytẽnestrã in amplexos Egesti uenisse:ex quo Agamẽnon postea interẽptus:& ide egistus:& Clytẽnestra. Sic Egialẽ Diomedis cõiugẽ in cyllibari Scheleni filii cõcubitus:& ut de reliqs taceã conat Lycophron inclytã Penelopis famã nauplii cõsiliis maculare uolens eã:cũ uno e procatoribus suis nõnullas isomnes noctes egisse. Praeterea iplacabilẽ senẽ aiunt tã feruẽti aio uindictã optasse:ut redeũtibus græcis ilione cõsumpto in patriã:& acri atq; turpi tẽpestate agitatis caphareũ cõscẽdisse mõtẽ:& nocte accẽsa face:quasi in portũ salubrẽ periclitãtes acciret in letiferos scopulos salutis auidos euocasse:& multis hoc facinore exitii extitisse cãm. Vnde Virg. Sidus & euboicæ cautes:ultorq; caphareus:&c. Ammoti aũt satyri & oppresse Amminonis a Neptuno assignat barlaam paucis uerbis rõnẽ dicens:satyrũ uirginis fuisse pedagogũ. Neptunũ aũt lerneũ quendã ægyptiũ insignẽ:cuius prima amminone pelex fuit q̃ coniunx:& ab eo lerneum fontem denominatum atq; prouinciam.

De Palamede Nauplii filio. Cap. LX.

Palamedes Nauplii fuit filius:q cũ eẽt una cũ græcis circa troiã:& hi aduersus Agamẽnonis iperiũ isurrexissent seditiõe dolosa Agamẽnoni ptãte subtracta eius dux belli factus est. Huic.n.cũ ulysse simultates erant:ut dicit Seruius:eo q ulysses in insania ficta conatus eẽt in bellũ troianũ nõ ire & ad eã simulãdã uinctus aratro dissimilibus aialibus salẽ serebat. Cui ante aratrũ ad experientiã sumendũ insaniæ Palamedes apposuit Thelemachũ puerũ:quẽ cũ uidisset Vlysses illico suspendit aratrũ. Præterea cum in thraciam frumentatũ iuisset:& nil portasset:seq; non cõperisse diceret. Palamedes uadens reportauit affatim. Quibus indignatus ulysses ægre patiebatur illius gloriã:q̃obrem dolo eius factum est:ut a seruis Palamẽdis satis grande pondus auri infoderetur sub tabernaculo eius:& inde nunciis subornatis habitis confictitiis litteris in consilio græcorũ Palamedẽ accusauit:quia cum Priamo de deditione haberet tractatũ:eũq; auro esse corruptum:& ad euidentiam proditionis incœptæ iussit eius in tabernaculo fodi: quasi ibidẽ cõperiret aurũ:litteris esset exhibẽda fides & nunciis q̃obrem auro cõperto:qđ ipsemet infodi fecerat. ulyssis accusatio uera credita est:& Palamẽdes tanq̃ noxius lapidibus est obrutus.

De Celeno.xxxi. Ahello.xxxii.& Occipite.xxxiii. Arpys filiabus Neptuni. Cap. LXI.

Celeno Ahello & Occipite Arpyettes fuere secundũ Seruiũ & Neptuni terræ filiæ. Alii uero dicũt Thaumãtis & electræ. Harũ formã describit Virg. dicens. Tristius haud illud illis mõstrũ:nec sæuior ulla uestis:& ira deũ stygiis sese extulit undis. Virginii uolucrũ uultus fœdissima uẽtris Proluuies uncæq; manus & pallida sp. Ora fame:&c. Hic ẽt describit in qbus habitẽt locis:& unde uenerint:dũ dicit:Accipiũt strophades graio stãt noiæ dictæ isulæ Ionio i magno:q̃s dira celeno arpiæ:quæ colunt aliæ phineia. Postq̃ clausa domus mẽsasq; metu liqre priores. Ex his a Seruio fabula recitaĩ: quæ supra ubi de zeto & calai plene scripta est:& qđ p illã ẽt sentiẽdũ sit.& similiter de his dicta sũt qdã:ubi de allecto & aliis furiis supra scripsimus:& ob id pauca hic dicẽda supsunt. Vult igiĩ Seruius eas iõ Neptuni & terræ filias:q in insulis habitẽt:quæ terræ sunt:& tamẽ mare circũdatæ. Ego uero eas Neptuni filias puto:qa monstruosæ sint:ut p Virgilii carmẽ patet. Arpiæ aũt secũdũ Fulgentiũ iõ uocanĩ:qa arpæ græcæ: latinæ rapere dĩ:& iõ earũ prima est dicta Ahello q̃si Anelenalon:qđ est alienũ cõcupiscere. Secũda occipite: qđ significat celeriter auferre. Tertia celeno:quæ nigrũ sonat:p qđ rapinæ occultatio sumẽda est:& sic primo cõcupiscit. Secũdo auferĩ. Tertio occultaĩ. Virgineos aũt uultus iõ hẽre dicunĩ:seu qa ut dicit Fulgentius:sterilis sit rapina. Cui ego addã q̃tũ ad eũ cui rapiĩ.& esto aliter putẽ fures qppe more suo placidos mitesq; se in conspectu hoium exhibẽt:ut hac possint arte ignaros fallere. Vncas aũt raptores hẽre manus expositiõe nõ indiget. Quod ora illis sint palida:nil aliud uult ptendere:q̃ fames assidua:insatiabilis appetitus habẽdi:qua miseri & in rapinã proni angunĩ cõtinue:fœdissima uentris pluuies raptorũ est:inquantũ utplurimũ rapinarũ turpis est exitus. Itur eni ex rapinis in ludũ substãtiarũ cõsumptorẽ oium:& miseriarũ patrẽ. Itur in luxuriã lasciuiarũ & ociorũ marcẽtiũ matrẽ. Itur in gulã crapularũ & ægritudinẽ cloacã turpissimã & dãnosam. Arbitror quidẽ has ad pyrrhatas:& auarissimos atq; imanes hoies spectare:eo q littora inhabitent. Addebat isuper dictis arpiis Homerus arpyã unã:quã Thiellã uocitat zephirũ dicebat æquos achillis genuisse. Hãc dicebat Leontius uenti impetũ:seu procellã interpretari:per quã etiã pyrrhatarũ demonstrãĩ uelocitas ad rapinam.

De Sycano.xxxiiii. Neptuni filio. Cap. LXII.

Sicanus:ut dicit Theodontius:antiquissimus rex fuit Siciliæ:& Neptuni filius:& ab eo insula quæ antiquiori nomine dicebatur Trinacria Sicania nuncupata est:de qua Solinus ubi de mirabilibus mundi dicit. Sicaniæ diu ante troiana bella Sicanus rex nomen dedit:eductus cum amplissima liberorum manu & cætera. Ex his nec nomen alicuius ad me peruenit. Dicit tamen Theodõtius huius cererem fuisse coniugem:& proserpinam filiam quã iouis dixere poetæ.

De Siculo.xxxv. Neptuni filio. Cap. LXIII.

Siculus rex fuit Siciliæ:& Neptuni filius:ut Solinus de mirabilibus mundi testatur. Regnauit autẽ ut dicit Theodontius post Sycanum:& ab eo Sicilia denominata est. Paulus hunc dicit filiũ fuisse Corithi & electræ:& Dardani fratrem. Neptuni filium dictum:eo q ex Tuscia in Siciliã transfretasset:& multa rudes homines docuisset.

Not nauplij astus & uindicta occisi filij

Palamedes naupl. filius.

Quomodo palamedes lapidibus a grecis fuerit Confossus

Celeno, ahello & occipite arpiæ

Quare arpiæ dictæ Ahello qđ sonat Occipite qđ sonat Celeno qđ significat

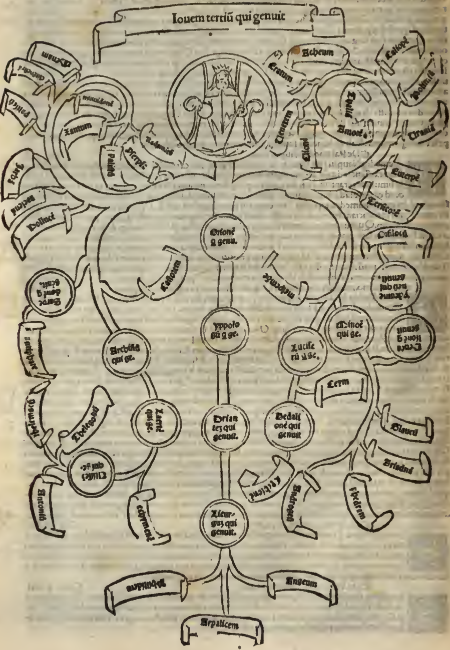
Thiella alia arpia ab homero addita

Sicania e[st] dicta

Siculus Rex siciliæ neptuni filius

Ex Tuscia in Sicilia transfretauit

IVPPITER VNDECIMO GENERIS CVM PARTE NOTATVR

Genealogiæ deorum gentilium secundum Ioannem Boccacium de Certaldo Liber Vndecimus.

Prohoemium.

EX Achaia inter pachinum trinacriæ promontorium & ueteres Syracusas leniatis spiritu me detulerat subsolanus. Ibi dum iam in finē fere deducta omni Neptuni prole uetustissimorum regum potius aduentum in insulam q̄ gesta narrassem:& mecū omnia circū spectans excogitarem:ad quā cæli plaga uertenda esset nauiculæ prora:uenit in mentē tantū nunc uelo:nunc remis:nunc pedibus itum fore:ut ex filiis Saturni senis infausti nullus superesset:cuius nō esset descripta soboles:præter Iouem quem patrē dominūq; regēq; deorum & hoium uoluere. Obstupui fateor serenissime rex. Et animi cecidere uires:& quasi itineri meo obstaculum insuperabile esset obiectum desperās aiebā. O miser potui amplissimum oceani gurgitem itrare:& fluctus in sydera usq; surgentes modico conscendere lembo. Potui uastum littus omne mediterranei maris inter mille scopulos:& sonantia saxa ambire. Montes scabrosos ascēdere:lubricas calcare ualles:tenebrosa antra subire:perscrutari lustra ferarū:& syluaꝶ atq; nemoꝶ sepositas umbras lustrare:urbes:& oppida. & quod longe terribilius:ad manes:usq; descendere. & ditis opacas intrare domos. Et terræ uiscera oculis terebrare:& sic alioꝶ deoꝶ prolem etiam renitentē calamo tanq̄ cognitā in mediū trahere. Nunc autē si iouem nō uidero quo pacto eius:q̄ amplissima ē posteritatē scripsisse potero? Si aūt iouē uidisse uelim in cælū ire necesse est:quo infœlix ex sublimi saltu quo ex monte celso in illud memet deiiciā? Quis me eo uentoꝶ extollet ipetus? Quæ defert cōdensa nubes? aut ipsius armiger ales? O utinā ab inferis remearet Dædalus:qui solus hoi pennas induere nouit. Et mortalibus insuetas cæli uias ostendere. Ipse forsan opportunitati huic posset p̄stare suffragiū. Quod nisi undecūq; uenerit detur post tot exhannelatos labores:tot uictos timores:tot etiā obices superatos infecto itinere ichoato nō absq; ignominia temeritatis meæ subsistendū est. Obtabā p̄terea cælestiū uidere patriā:& quo ordine sanctissimi illi gentiliū theologi templa:palatia:atria:domosq; disposuissent cælitū. Praeterea & cū ipso ioue ipsius sublime uidere soliū. Quo iure sacrum illud deoꝶ concistoriū conueniret in unum. Quod in illos ipsius imperiū. Quis ordo sedendi:quæ præsidentis maiestas. Quæ leges darenť. Qui & quo ritu largirenť imperia:ut in finem debitū mundi gubernareť mortalitas:& alia etiā tam prægrandis dei magnalia. Cæteꝶ dum hinc uidendi desiderio cælū ac p̄ficiendi itineris angerer inde desperatione p̄merer. Et ecce ex littore siculo me etiam gubernaculū non regente repentino impetu in cretā usq; delatus sum:quā cum circūsplcerē non ante ydeon montē aspexi q̄ resoluta mentis caligine:& ueri dei illustratus lumine proletarii iouis cognoti cunabula atq; fornices in circuitu:& qua in parte eius cineres & ossa iacerent memini. Et sic eū non deū cæli tronū tenentem fore perpendi:sed hoiem:cuius acta & mores:& reliqua non maiori labore q̄ alioꝶ deoꝶ gentilium poterant ex terrenis speculis intueri. Reuocatis igitur uiribus:ut eius numerosissimā prolē describam:Iter quod præpeditū rebar intrabo:orans in optatum me terminum dirigat:qui futurum sibi disertissimum populum per rubrum mare eduxit sicco uestigio ex ægypto.

De tertio Ioue decimo. Saturni filio:q. xxxix. genuit filios:quoꝶ hæc sunt noia. Prima Clio. ii. Euterpe. iii. Melpomene. iiii. Talia. v. Polymia. vi. Eratho. vii. Tersichore. viii. Vrania. ix. Caliope. x. Acheus. xi. Venus. xii. Amor. xiii. Proserpina. xiiii. Castor. xv. Pollux. xvi. Helena. xvii. Clitēnestra. xviii. Palistus. xix. Paliscus. xx. Iarbas. xxi. Mena. xxii. Myrmidon. xxiii. Xāthus. xxiiii. Lucifer. xxv. Orion. xxvi. Minos. xxvii. Sarpedon. xxviii. Rhadamātus. xxix. Archisius: de his. xxix. tractatur in præsenti libro undecimo. xxx. Tātalus. xxxi. Dionysius. xxxii. Perseus. xxxiii. Aon. xxxiiii. Eacus. xxxv. Pylumnus. xxxvi. Mercurius. xxxvii. Vulcanus. de his uero octo. s. a. xxix. citra duodecimo in libro tractatur. de reliquis duobus:qui sequuntur:scilicet de Hercule. xxxvii. & Eolo. xxxix. in libro tertiodecimo scribitur.

Cap. I.

IOuem cretensem:qui tertius in hoc ope est:Saturni & Opis fuisse filiū oīs testať antiqtas. Hic eodē partu cū Iunone editus:ne a Saturno occidereť ob pactionē cū Titano fratre factā:q̄ cito natus est:clam in ydam cretensem montē alendus ab Opi transmissus est:& ut quidā uolūt:curetis populis cōmendatus:seu ut alii dicūt Ideis dactilis. Eusebius uero in libro tempoꝶ dicit Creti regi cretensiū:& hunc illū in hoson ciuitate in qua matris eius est tēplū seruasse atq; nutrisse. Qui a curetis dixere addunt eū ab eisdē in antrū mōtis idæ delatū:ibiq; dū:ut paruuli faciunt:fleret ne audireť Cymbala & tympana:& clypeos:& arma pulsabant. Ad sonitū:quoꝶ more suo cōuenietes apes mella in os eius inserebāt:ob qd̄ beneficiū postea deus factus dedit eis:ut absq; coitu generarent. Aliis uero placet eum nymphis alēdū datū:inter quas:ut didimus in libro narrationis pyndaricæ asserit Mellisco cretēsium regi duas fuisse filias Amaltheā & Melissam. quæ caprino lacte atq; melle Iouē nutrierunt. unde dicit Lactan. in libro diuinaꝶ institutionū. Capellā Amaltheæ nymphæ Iouē infantē uberibus suis aluisse:& ob id dicit germanicus Cæsar in aratheo carmine. Illa putatur Nutrix esse Iouis:si uere iuppiter ifans Vbera cretææ mulsit fidissima capræ Sydere quæ claro gratū testatur alūnum. Quod etiā testari uidetur poeta cælebris Franciscus petrarcha in buccolicis ea in ægloga cui titulus argus est:sic dicens: Teneris signata labellis Vbera te moueant nisi forte ob liuia lactis. Illius astringere nectar tibi suggerit aulæ. De grege nempe fuit nutrix tua & cætera. Seruius āt dicit nō i idā:sed i dicteū mōtē a mr̄e trāsmissum:& ibidē nutritū. Iunius āt columella de agricultura scribēs lib. ix. sic de educatiōe iouis ifantis ait. Nec sane rustico dignū ē scitari fuerit ne mulier pulcherrima spē melissa:quā Iuppiter i apē cōuertit:an ut & Home. poeta dicis crabrōibus & sole generatas apes:q̄s nymphæ fri-

de q educatus e iuppiter

xonides educauerũt. Mox dicit eo in specu Iouis extitisse nutrices:eaq; pabula munere dei fortitas:qbus ipse
parũ educauerant alumnũ. Hæc ille. Ex qbus sumit Ioué melle tantũ educatũ hic tandé cũ adoleuisset ob

Cũ quo habuit bellũ

captos parentes bellũ habuit cũ Titanis:liberauitq; illos:inde patré regno expulit:eo q comperisset eũ uitæ
suæ insidiari:quæ supra ubi de Saturno latius dicta sũt. Et hinc illi bellũ dicũt cũ gigantibus cõsecutũ:quos
superatos:supposuit montibus:ut præmonstratum est. Deinde orbe subacto cum fratribus imperiũ partitus
est. Dato Plutoni infernorũ dominio. Neptuno aũt maris:sibi olympo reseruato. Et cũ iam diu ante Iunoné
sororem suam sumpsisset in cõiugem:& rex potens factus: gloriæ auidus:cœpit ambire:& non minus astu-
tia q̃ uiribus non solũ humanas laudes:sed diuinos etiam sibi honores quæsiuit templa quidem:ut in sacra
legitur hystoria: in multis locis construxit:& suo dicauit nomini:& in q̃cũq; regionem uenerat Reges prin-
cipesq; populorũ hospitio sibi comitate sua:& amicitia copulabat:& cum ab eis digrederetur imperabat sibi
ædificari phanum:& suo hospitiisq; sui nomine insigniri:quasi ut ex hoc posset amicitiæ ac fœderis memo-
ria conseruari. Et hac astutia factum ut constituta sint templa Ioui ataburio:Ioui labriando cum ataburius &
labriandus auxiliatores eius fuerint in bello. Sic & Ioui laprio:& Ioui molioni:& Ioui cassio:& quæ huiusmo
di sunt:q ille astutissime excogitauit:ut sibi diuinum honorem:& hospitibus suis perpetuũ nomen acquire
ret cum religione connexũ. Gaudebant autem illi & eius libenter obsequebantur imperio:& nominis sui gra
tia ritus annuos:& festa celebrabant:& hoc modo religionem cultus sui per orbem terræ iuppiter seminauit:
& exemplũ cæteris:ad imitandũ dedit. is insuper in olympo monte habitauit:ut eadem sacra testatur hysto-

ubi habitauit

ria.ubi legit. Ea tempestate iuppiter in monte olympo maximam partem uitæ colebat:& eo ad eũ in ius ue-
niebant:si quæ res in cõtrouersia erant. Item si quis quid noui inuenerat quod ad uitam humanam utile eẽt
eo ueniebat:atq; Ioui ostendebat & cætera. præterea q̃tũcunq; homo hic circa honores occupandos ambitio-
sus esset:& libidini deseruiret:multa tamen bona & utilia humanæ uitæ adinuenit:& introduxit:& nõnulla
mala sustulit:& inter alia admouit a moribus hominũ consuetudiné comedendi carnes humanas: qbus Sa-
turni tempore uescebãtur. Qui tandem dispositis rebus suis diem clausit. de exitu cuius testis est Ennius ipse
qdem in sacra hystoria descriptis omnibus:quæ in uita sua gesserat iuppiter ad ultimũ sic ait. Deinde iuppi
ter postq̃ quinquies terram:circuit:omnibusq; amicis atq; cognatis suis imperia diuisit:liquitq; omnibus:le-
ges:mores:frumétaq; parauit:multaq; alia bona fecit: ĩmortalem gloriam memoriamq; adeptus sempiter-
nam monumenta suis reliquit:ætatem pessime actam in creta uitam cõmutauit:& ad deos abiit: eumq; cure
tes filii sui curauerũt:decorauerũtq; eum:& sepulchrũ ei in creta in oppido Aulatia:& dicit Vestam hãc ur-

Ubi mortuus & ubi sepultus

bem creauisse:inq; sepulchro eius scriptũ antiquis litteris græcis Iuppiter Saturni. Euemerus autem dicit eũ
in Oceania mortuũ:sed bene in aulatia oppido sepultũ:forsan & hoc nomen oceaniæ cretæ fuit anteq̃ a cre-
ta nympha Hesperidis filia:ut Plinius ait:ubi de hystoria naturali:dicta fuerit. Vides ne celeberrime rex q̃-
to ingenio: q̃to fortunæ fauore:quot antiqui hostis fallaciis longæuũ nomen inanem gloriam & diuinos ho-
nores sibi q̃siuerit homo iste? Miror eqdem illius q̃tũcunq; rudis æui insaniam:ut quem ex homine natũ pas
sibilem atq; mortalem uiderant:deum:& summũ deũ tam inconsulte crederent. Scio possint esse qui dicant
multo recentiores in hanc eandem inscitiam non minus fuisse procliues:cũ legerimus a luca medico scriptũ
apud lystros lycaoniæ Barnabam & Paulũ uiros sanctissimos:& diuini dogmatis prædicatores:eo q contor-
tũ a natiuitate hominem in noĩe Iesu christi rectũ:ambulãtéq; fecissent:a lystris deos euestigio creditos: Bar-
nabam Iouem:& Mercuriũ Paulũ:eisq; renuentibus serta & holocausta tanq̃ diis a pontificibus & populo p-
parata: de qbus ego minus miror. diuinũ enim opus fecerant ignorantibus lystris:quoniã non suo:ut ipi testa
bant:sed christi opere. Iuppiter aũt qd unq̃ supra hominem facere uisus est? nil eqdem. uictoriosus fuit ho-
mo:& ne satis hoc cũ astutiæ humanæ & nõnunq̃ fortunæ opus sit:ut ob id deus & cæli rex debeat a quoquã
credi. profecto uertibiles nimiũ in credulitatem erant illius æui mortales. Nos aũt ueteres in sua fatuitate si-
namus:& ad omissa uertamus calamũ. Postq̃ quæ ad hystoriam spectant de Ioue dicta sũt:qd de eo fingen-
tes dixerũt prosequamur. Primo qdem eũ patrem dominũq; deorũ:& cæli regem dicũt:eiq; loco sceptri tri

Quare hominum deorumq; pater

sulcũ fulmen tribuũt. Eius præterea arborem dixere quercũ. Sic & in eius tutelam aqlam posuere. Nũc qd
per hæc sensisse potuerint uideamus. deorũ autem pater & dominus ideo hic dictus est: quia eo regnante he
roum tempora seu cœpere seu floruere: in quibus & poetarum seu theologorum gentilium cœpit & floruit
studium apud græcos. Qui cum istum tanquam ea tempestate mortalibus cæteris præualentem cernerent:
eumq; iam sibi ne dum apud suos:sed & apud exteras nationes ad huc uiuenti diuinos honores quæsisse: &
eorum patrem esse aut maiorem:qui iam eius intuitu fictionibus ad diuinitatem extollebantur:& quod ei
nomen etiam faueret Iuppiter:quod iam diu erat celebre & uero deo attributum:faueretq; illi locus habita
tionis olympus:quo nomine cælum etiam appellamus:eum deorum finxere patrem:& cæli regem. Nec suf-
ficit attribuisse illi quod fecerit:quinimo multa ex his quæ ante eum per plura sæcula facta fuerãt:& potissi
me eorum duorũ temporibus:quos supra Ioues nũcupatos diximus per nominum abusionem in hũc reuo-
cata sunt. nec aliter q̃ suo æuo facta eidem attributa:& quod longe perniciosius fuit:multa ad uerum deum
uerum deorum dominum spectantia sub huiusmodi fictionis uelo recondita & demum enucleata ad poté-
tiam & deitatem fictam huius hominis spectare ab ignaris credita sunt:tantũq; inoleuit hæc inscitia ut nõ so-
lũ Iouis esse quæ dei:sed dei ueri esse quæ Iouis erant crederent:utputa adulteria proditiões & bella:& hu-
iusmodi. Sane quotiens pro isto Ioue illustres uiri deũ sensere:uerũ qđ minus honestũ de Ioue scribitur pro
aliquo naturali actu opere naturæ naturatæ pducto:quæ dei opus est intelligi uoluere:qđ ego non laudo p
illecebres fictiones diuinã designari potentiam. Deorũ insuper numerositaté nõ adinuenere:ut tot crediderit
deos esse:quinimo prudentes uoluere deitates illas multis ascriptas diis potentiæ unius ueri dei officia esse

existimantes:sic p ministros deum agere uti mortales agimus quod clarissime in libro de dogmate Platonis
ostédit apuleus.Nos aút & bene secundú Psalmistá credimus de deo:quia dixit & facta sunt. Nec tamé nega
mus deo ministros eé alios iustitiæ ut dæmones:alios gratiæ ut angelos:alios opportunitatú & uictus:ut sup
cælestia corpora:sed de his alias.Per fulmen uero trisulcú loco scepteri ioui additú:eo q igneú sit ostendere
uoluere fingentes nõnunq̃ eú pro elemẽto ignis & aeris assumẽdú ut asserit Seruius:& túc iunoné eius cõiu
gem terrá & aquá eé uolút:eo q ex eis omnia quorundá iudicio procreantur:& sic secundú Varroné de agri
cultura duo dicunt parentes magni:iuppiter pater & iuno mater. Puto ego hac fictioné originé habuisse ab
his qui arbitrati sunt igné rerum omniú causam:ac eo agente cuncta generari atq; nutriri:& sic dum ignis & aer
iuppiter eius opus est corruscationes & tonitrua:nubes congregare:atq; dissoluere:uentos excitare : atq: com
primere:fulmina emittere:& huiusmodi:eo q hæc in regione aeris igne agẽte cõficiant. Trisulcú aút dixere
fulmé ut triplex fulminis designetur propietas:é.n.coruscú:& scindit & urit:de quibus si qs plene uidere cu
pit Senecá philosophú uideat ubi de quæstionibus naturalibus.Quercú arboré ideo attributá illi uolút: qa
eius fructu primæui homines pascerentur:& ideo uisum est eam arborem rite dici illius ad qué spectat edu
care homines:quos ipse produxit:seu quorum gerit imperium.Hanc Isidorus ubi de ethi.nucem uidetur arbi
tra ri:eamq; dicit a latinis iuglandem uocari:quasi iouis glandem:eo q ioui olim consecrata fuerit : & sequit
eius fructus tantú habere uiriú ut si mittat inter suspectos herbarum uel fungorum cibos:quicquid in eos uiru
lentum sit exudent:rapiant & extinguant. Aquilam eius in tutelam esse asserunt : eiusq; rei causam Lactan
tius ex alieno describit dicens.Cæsar quoq; in aratho refert aglaosté dicere ioué cum ex ísula naxo aduersus
titanos proficisceretur & sacrificiú faceret in littore:aquilá ei in auspicium euolasse: quam uictor bono omi
ne acceptá tutelæ quæ subiugarit.Sacra uero historia etiá ante cõcedisse aquilá illi in capite:atq; ei regnú por
tẽdisse testatur.Cur ísans a saturno absconditus sit.Cur cú titanis bellú.Cur Saturnum fugauerit satis plene
ubi de Saturno mõstratú est.De cõiugio uero Iunonis ẽt ubi de iunone est explicitú:sic & de nomine satis ple
ne:ubi de Ioue primo.Et ex his quæ ibidem & hic scribunt:siqs uellet satis posset aduertere quãtum homo
iste cum proprietatibus Iouis planetæ conuenerit:& quoniam ob id merito sit iuppiter nuncupatus.

¶De nouem Musis filiabus Iouis. Cap. II.

MVsæ numero nouẽ sunt Iouis & Memoriæ filiæ ut ubi de Ethymologiis placet Isidoro. Theodon
tius át mẽnonis dicebat:& thespiæ:eo forsan q thespiades illas appellet Oui.Harum noia sunt : hæc
Clio:Euterpe:Melpomene:Thalia:Polimnia:Eratho:Terpsicor:Vrania:& ultima Caliope. His
dicũt cú filiabus Pierii numero totidẽ bellú ínatú fuisse.Et quoniá uictæ sint a musis Pierides in
picas mutatæ sunt:& ob uictoriá musæ earum consecutæ sunt cognomẽ.Has præterea dicunt a quodá pyrrhe
neo claustris clausas: easq; ex claustris in detẽtoris pernicié euolasse.Insuper aiunt eis fonté castaliú & nemus
helicone cõsecratú:easq; ad lyrá Apolline pulsante canẽtes.Nos át his pmissis ad auserendú uelú fictiõibus
ueniamus.placet Isidoro christiano atq; sanctissimo homini has musas appellatas a quærẽdo:eo q p eas:sicu
ti antiq uoluerũt:ius carminú & uocis modulatio qreret:& ob id p deriuationé ab eis musica:quæ est mode
rationis piria denominata est.Et ut idẽ dicit Isidorus:quoniá ipsarú musarú sonus sensibilis res est: & q in p
teritú fluit ímprimiturq; memoriæ:iõ eas a poetis iouis & memoriæ nũcupatas. Ego auté puto cú a deo ois sit
sciẽtia:nec solú ad eá cõcipiẽdá itellexisse sufficiat:nisi qs ítellecta memoriæ cõmendauerit: & sic memoriæ
conseruata expresserit:ut te qs scire nouerit:ut ait Persius.Scire tuú nihil est nisi te scire hoc sciat alter:quod
musarũ officiú est:& hic illas ioue genitas & memoria ficta est.Necnõ arbitror musas a moys qd est aq̃ dictas
causa in sequẽtibus ostẽdet.Cur át nouẽ sint i cõmẽtario secũdo sup somnio Scipionis plurimú Macrobi.co
nat ostẽdere eas eqparãs octo sperarú cæli cantibus:noná uolẽs cælorú modulationé esse cõcẽtú: supaddẽs
post lõgá uerború serié musas esse múdi cãtú a rusticis ẽt sciri:qa eas camenas q̃si canenas a canẽdo dixerũt.
Attamẽ ex his reddit Fulgẽtius aliá rationé dicẽs uocé fieri q̃ttuor ex dẽtibus:quos lingua dú loquit pcutit:
ex qbus si defecerit unus potius q̃ uox sibilus emittatur necesse est.Insup ex duobus labiis uelut uerborum cym
balis cõmoda modulãtibus.Sic & lingua quæ curuamine a circũflexione quadá tanq̃ plectrú uocalé formar
spiritú ide & palato & cõcauitate cuius sonus pfert.Vltimo ut nouẽ sint addit gutturis fistula q̃ tereti mea
tu spiritualé præbet excursum.Et ísuper quoniá his a multis cõcinens Apollo additur nõ aliter q̃ seruator cõ
cẽtus pdictis ab eodẽ Fulgentio iungitur pulmo:q uelut erarius follis cõcepta reddit atq; reuocat. Et ne sibi
in tá sepositú naturæ opus tãtúmodo fidé uelle præstari uideatur:tam exquisitæ rõnis testes íducit Anaximá
drum Lampascoenú & Zenophané Heracleopolitem:quos suis in cõmentariis:quæ dicta sunt scripsisse con
firmat. Asseritq; hæc & ab aliis æq; illustribus philosophis affirmari:ut a Pysandro Physico & Euximene eo
in libro qué telegumenon núcupauit.Porro idẽ Fulgentius q̃si minus plene dilucidauerit:quod de musis í
tendit:ut nominum & opationú singulorum rationé deducat i mediú: dicit sic.Nos uero nouẽ musas doctrinæ
atq; sciẽtiæ dicimus modos:hæc est prima Clyo quasi prima cogitatio discẽdi. Clyos.n.græce fama dicitur:
& quoniá nullus sciẽtiam quærit nisi in qua famæ suæ pellet dignitaté:ob hanc ré prima Clyo appellata é:
idest cogitatio quærendæ scientiæ.Secunda Euterpe græce:qd' nos bene delectans dicimus:qd' primú sit sci
entiá quærere:secundú sit delectari qd' quæras.Tertia Melpomene quasi melempio comene.i. meditationé
faciens pmanere:ut sit primú uelle:secundú delectare quod uelis:tertiú ístare meditando ad id qd' deside
ras.Quarta Thalia.i.capacitas q̃si si dicat tythoalia.i.ponés germina.Quinta Polymnia quasi polim.i.mul
tam memoriam faciens dicimus:qa post capacitaté est memoria necessaria.Sexta Eratho:idest euricumenõ:
quod nos latine inueniens similem dicimus : quia post scientiam & memoriam iustum est ut aliqd simile &
de suo inueniat.Septima Terpsichore:idest delectans instructionem: ergo post inuentionem oportet te iam

discernere ac iudicare quod inuenies. Vrania octaua ē.i.cælestis.post.n.diiudicationē eligis quid dicas quod despicias. Eligere enim utile & caduca despernere cæleste īgeniū est. Nona Calyope.i.optime uocis. Ergo hic erit ordo.primū est uelle doctrinā.secundū est delectare qđ uelis.tertiū est instare ad id quod delectat.q̄rdū est capere ad qđ instes.qntū est memorari qđ capis.sextū est īuenire de tuo simile ad qđ memineris.septimū iudicare qđ iuenias.octauū eligere de quo iudices.nonū bene proferre qđ elegeris.hæc Ful. Vellem ego hos cōuenire si possem:q erectis signis aciebusq; compositis in musas īpetū facere & eas ab eis sumptis armis exterminare si possint conant̄ īsipidi:& dū male ītellectis uerbis Boetii se armatos existimāt in certamē inermes descendunt:& quæ succincte de musis dicta sunt intuētes dicant:nunqd has tā sublimes mulieres in lupanari uiderint:nunqd eis abusi sint.nunqd credent Psalmistā Isaiā Iob:aliosq; sanctissimos dei uiros illas e meretricio manu duxisse ut inter sacra uolumina collocarēt. Scio negarent hos unq̄ has quas īd īfferēter scenicas meretriculas dicūt usos:ni testis mihi facer diuinaᵹ litteraᵹ īterpres Hiero.eēt:cuius ne ab eorū īscitia refringi possim libet ut iacent in prohœmio libri a se ex græco in latinū translati Eusebii cæsariēsis uerba describere. Dicit.n.post multa Hierony.sic. Quid psalterio canorius:qđ in morē nostri flacci & græci pyndari nūc iambo currit:nūc achaico psonat:nūc saphico tumet:nūc semipede īgreditur? Quid Deuteronomii & Isaiæ cantico pulchrius? qđ Salomone grauius? qđ perfectius Iob? quæ oīa hexametris & pēthametris uersibus ut Iosephus & Origenes scribunt:apud suos cōposita decurrūt &c. Nesciebant puto tales musarū officium esse uocū tpa ordinare.nesciebant circa scientiā musas agenda disponere.nesciebāt diuinis uiris ad maiestatē litteraᵹ suarū augēdā sua officia præstitisse. Taceant igit̄ & seipsos rabidi mordeant:q dū nō ītelligūt alios mordere conant̄:& nos omissum reintremus iter. Musis cum pieriis fuisse de cantu certamen hoc arbitror sensum sumendum. Sunt nonnulli tam ineptæ audaciæ:ut cum nullam nouerint disciplinam suo tamē innitentes ingenio audeant se disciplinatis præferre:nec dubitent disputationis inire certamen:quod dum in conspectu doctorum faciunt:non scientifici doctis apparent:sed potius stolida & quadam præsumptione loquaces:& cum multa dicere ignaris uideantur:nec aliquid tamen dicant rationi consonum:nec sese loquentes itelligāt:lusi a prudētibus picæ existimantur.quæ quidem uoces potius humanas:q̄ intellectū garriendo imitant̄:& ob hoc tales a sciētificis trāsformari in picas rite a poetis confictū est.has aūt uoluisse pyrrheneū īcludere nil aliud puto q̄ quosdā ad ostētationē sui ipetuosos & auidos q neglectis studiorū laboribus postq̄ scrinea libris cōpleuerint:& eoᵹ fere tegmina uiderint tanq̄ oīa quæ in eis continent̄ cognouerint sese audēt extimare poetas aut a circūspiciētibus arbitrari. Verū cū euolauerint musæ quas putauerāt claustris clausisse:si eas ī publicū sequi uelint.i.ostēdere se scire qđ nesciūt in p̄cipitiū confestim ruunt: ex quibus nōnullos ego cognoui qui libroᵹ congerie cumulata se credidere magistros: & in conspectu sciētium corruere. Est & musis consecratus fons castalius:& alii insuper plures:& hoc qa habeat lympidus fons non solū delectare intuentis oculos:sed eius etiā ingeniū quadā uirtute abscondita in meditationē trahere & cōponendi desiderio urgere. Nemus aūt ideo illis sacrū est ut per hoc ītelligamus solitudinē qua uti debēt potæ quorū est poemata meditari:qđ quidē nunq̄ bene fit inter strepitus ciuitatū aut cōpita etiā ruralia.qnimo ut Quītiliano placet ubi de oratoria institutione: in loco obscuro & quieto utputa nocturno tēpore: qđ p nemora demōstrat̄ satis cōgrue.sunt enim opaca dēsitate rāmoᵹ & geta:eo q̄ semota utplurimū sint ab habitatiōibus hominū.

De Acheo.x.Iouis filio. Cap. III.

ACheus ut placet Isidoro ubi de ethimologia.iouis fuit filius: & ab eo uult appellatos Acheos seu achiuos. His paucis uerbis egregii hominis negocium pertransisse contentus. Attamen Theodōtius postq̄ eum iouis filium dixit addit eū antiquissimū Messeniorū fuisse principē: eiq; filiorū amplissimā fuisse manum:quorū opere:& quia pie apud Messenios uixerit:factum est ut totius p̄uinciæ quā hodie usq; Achaiā nuncupamus:aut societate aut īperio potiret̄:& ab eius noīe diceret̄ Achaia:asseritq; ab hoc oēm græciæ nobilitatē habuisse principiū:sed ex filiorū numerositate nullū nec noīe exprimit.

De Venere Iouis.xi.filia quæ peperit Amorem. Cap. IIII.

VEnus Homero teste Iouis fuit filia & Dionis:& est hæc quam Tullius ubi de naturis deorū tertiā uocat & coniugem fuisse Vulcāi.hāc aiunt Martē amasse:de quorū adulterio & captiuitate supra ubi de marte dictum est. Sic & Aeneæ matrē dicūt.de qua etiam ubi de ænea scriptū est.sic & ubi de Diomede de uulnere ab eodem suscepto:& æq; ubi de Adone narratum est:qualiter a filio casu uulnerata Adonē dilexerit.nec desunt qui credant de hac dici qđ legit̄ in historia sacra:uenerē.s.instituisse meretriciū q̄stū:qđ Augustinus ubi de ciui.dei uidet̄ asserere dū dicit. Huic oblata a phœnicibus esse dona de prostitutionibus filiarū anteq̄ uiris illas cōiungerēt. Huic præterea Claudianus ubi de laudibus Stilliconis apud tuā Cyprū rex optime delitiosissimū describit uiridariū: in quo omnia facile possint enumerari spectātia ad suadēdam lasciuiam.incipit enim sic. Mons latus Ionium Cypreæ rupis obumbrat: & perseuerat īfra per.xlvi.uersus:quos quia prolixum nimis erat:nō scripsi. Et hic idē uiridario descripto q̄ grādis sit Veneri cura circa cultum & ornatum apponit dicens: Cæsariem tum forte Venus subnixa corusco. & infra p.x.uersus. Quoniam supra ubi de ueneribus multa circa fictiones de Venere dicta sunt:esset hic replicare superfluum. Superest quod ambigitur ponere.hanc.n. Venerē quidam putāt eādem esse cū Cypria. Ego duas fuisse arbitror:& hanc uere iouis filiā fuisse & Vulcani coniugem. Aliam Syri & Cypriæ seu Dionis filiam & Adonis coniugē. Qui unā & eandē putant:dicūt eam Iouis & Dionis filiā primo Vulcano nuptā & inde Adoni.& ob nimiā formositatē cælestem Venerē a cypriis arbitratā:& dea dicta est:& tāquā dea sacris honorata: eiq; apud Paphos templū & ara fuit eamq; aram solo thure & floribus redolētem faciebant: eo q̄ Venus ex uariis causis odoribus delectetur. Aiuntq; cum hæc uiro fuisset superstes tāto ferbuisse pruritu ut ferre I pu-

blicum declinaret lupanar:& ad suum palliandum scelus:dicunt eã Cypriis mulieribus suasisse meretriciũ:& instituisse ut facerent uulgato corpore quæstũ:ex quo subsecutũ ut uirgines etiã ad littora mitterent Veneri uirginitatis & futuræ pudicitiæ libamenta daturæ atq; ex coitu aduenarum sibi exq̃sitare dotes. Theodontius etiam supaddit dicẽs tam scelestũ facinus nõ solum in Cypro diu seruatũ:sed in Italiam usq; deductum:quod auctoritate Iustini firmatur:qui dicit apud locros ex uoto aliquando contigisse.

¶De Amore.xii.Iouis filio. Cap. V.

AMorem Iouis & Veneris fuisse filiũ omnes uolunt:qđ ego nõ hoĩum credã:sed planetarum.sunt eni ambo cõplexione similes calidi & humidi.Sunt præterea beniuoli ambo & æqua luce splendidi.& ideo ex his amorẽ gigni:& eũ potissime quo cõuiuimus quo amicitias iungimus:fictũ est:ut intelligamus quoniã ex cõueniẽtia cõplexionũ & morum iter mortales amor & amicitia generetur:quæ quidem uera præter inter uirtuosos esse nõ potest:ut clare demõstrat Tullius ubi de amicitia:& hinc arbitror potius ex his quia ambo beniuoli natus dicit̃:eo q̃ beniuolus esse nõ possit quis:nisi sit uirtuosus.De concupiscibili autem amore satis supra dictum est.

¶De Proserpina.xiii.Iouis filia & Plutonis coniuge. Cap. VI.

PRoserpina Iouis & Cereris fuit filia:quæ quoniam Veneris despiceret ignes a Plutone amata ẽ atq; rapta & ad inferos delata & ibidẽ eius coniunx facta:quã cũ diu quæsisset Ceres:& indicio Arethusæ apud inferos cõperisset:eo q̃ tria grana malipunici comedisset eã rehabere nõ potuit.sententia tamen iouis factũ est:ut sex menses cum uiro:sex autẽ cum matre moraretur apud supos. De hac ꝓserpina in p̃cedentibus ubi de Cerere quicquid sub figmento tegitur explicasse memini.Et iccirco præter quod ad historiam attinet replicare nõ curabo. Arbitror igitur hanc Sicani regis Siciliæ & Cereris fuisse filiã:eãq; ab Orco molossoꝝ rege seu cudonio uel agesilao secũdum philocorum anno.xxviii.Ericthei regis athenaꝝ raptam:eiq; cõiugio copulatam.hæc tamen historia prolixius habetur ubi de Plutone.

¶De Castore.xiiii.& Polluce.xv.filiis Iouis. Cap. VII.

CAstor & Pollux & Helena secundũ Ful.filii fuerũt Iouis & Ledæ:ex quoꝝ cõceptiõe talis fertur fabula:Cum leda tindari regis cõiunx ioui placuisset ipse in cygnũ uersus cœpit canere:quo cãtu illam ad se non solum audiendum sed capiendũ traxit.qui dũ caperetur ab ea: eã ipse cœpit atq; oppressit:& eo coitu Ledam concepisse ferunt:& ouũ peperisse unũ ex quo Castor & Pollux & Helena nati sunt.Alii uero uolunt Pollucem & Helenam tantum:& castorem fuisse mortalẽ Tyndari filiũ. Nonnulli dicunt:inter quos Paulus:ex compressu illo duo nata esse oua:ex uno quoꝝ Castor & Pollux nati sunt:ex altero uero Helena & Clitẽnestra postea.Castorem ergo & Pollucẽ iuuenes fuisse insignes:omnis testatur antiquitas:& ante alia legit̃ eos ex argonautis fuisse.eisq; redeũtibus a Colcho Pollucẽ Amicum bebrucioꝝ regem ei uolentẽ uim inferre iteremisse.Demum cum recuperassent Helenam sororẽ a Theseo raptã:cum eandem a Paride asportatam cum cæteris græcis nauibus irent illam repetituri.Sunt qui dicant eos nec ad troiam deuenisse nec in lacedæmoniam rediisse:sed in cælum raptos signũ geminoꝝ fecisse. Tullius tamen scribit ab Homero dici eos Lacedæmone fuisse sepultos.Et Oui.ubi de fastis dicit: q̃ cum ipsi Phœbẽ & sororem eius Leucipũ filias rapuissent:Lynceo & Idæ fratribus desponsatas:a sponsis bello repetitas:& in eo Castorem a Lynceo occisum:in quem cũ curreret Pollux:eum interemit:occidissetq; Idas Pollucem ni a Ioue actũ esset ut eũ nequiret ledere.Lactãtius etiã in libro diuinaꝝ institutionũ dicit castor & Pollux dum alienas sponsas rapiunt esse gemini desierunt.nam liuore iniuriæ cõcitatus Idas:alterum gladio transuerberauit &c.Aiunt insuper Castorem equo ualuisse plurimum & Pollucem pugna.& cũ esset pollux æternus:cerneretq; fratrem mortuũ:ioui patri petiit ut sibi cũ fratre æternitatẽ partiri fas esset. qđ cum concessisset iuppiter:ambo in cælũ assumpti sunt:& geminoꝝ fecere signũ.hoꝝ in tutelam equos esse uoluere gentiles. Nunc quid ex fictionibus iterpositis sentiẽdum sit:uideamus.Placet q̃dem Tullio ubi supra Castorẽ & Pollucẽ filios fuisse Iouis tertii & Ledæ:hoĩs q̃dem:nõ cygni:neq; dei:eosq; eẽ ex his quos dioschortes appellauere grai.Iouẽ aũt in cygnum uersum:ideo forsan finxit antiq̃tas q̃a dulce canat cygnus:qđ possibile ẽ & Iouem fuisse & sui cantus dulcedine:ut sæpe contigisse uidimus:in sui dilectionẽ atq; cõcupiscẽtiam ledã traxisse.Est eni cantus ex uncis Veneris unus.Seu forsan erat iam senex iuppiter & ob seniũ canus:quando Ledã amauit.& q̃a ob feruens desideriũ querulus factus sit fictũ fore eũ in cygnũ uersum qui canus est & morti ꝓpinquus canorus.Quod aũt ex eius cõcubitu oua peperit nõ ob aliud dictũ credo nisi ne in fictione fœtus uideretur a genitore dissimilis.aues aũt oua gignere consueuerũt.Seu quia pellicula quadã circũuoluti ambo eodẽ partu nati sint:ut uidemus nõnunq̃ oua nasci pãniculo nondum in nucleũ solidato.Idã ꝓhibitũ a Ioue ne Pollucẽ lederet:uim constellationis arbitrabatur Leontius.Quod alterna morte Pollux redimeret frẽm uidet̃ Alberico cũ assumpti in cælo geminoꝝ signũ fecissent:& in eo ita se habeant stellæ ut dũ oritur una:altera adhuc latitet.Eadẽq; quæ latuerat post prioris occasum adhuc aliquãtisper appareat:& sic dũ descendit ad iferos unus occidẽs.s.primo tanq̃ mortalis:alter tãq̃ diuinus apud supos adhuc cõsistit.& cõuerso dũ ascendit unus ad superos:diuinus esse uidet̃ stante adhuc altero aliquãtisper apud inferos tãq̃ mortali.Pollucem solum imortalem fuisse a fulgore sideris existentis in capite Pollucis sumptũ creditur:q̃ lõge maior est:q̃ is qui ex sidere Castoris cernitur:qui aliquando ob uaporis grossitiem nõ uidet̃ cum Pollucis uideat̃ continue.Paulus uero dicit Castorem Pollucis opere a lacedæmonibus numero deorum additum:& sic immortalem factum.Pollux autem postea ob pietatem erga fratrem habitam.& quia insignis esset homo etiã deificatus est & fratri coniunctus:& sic alterna morte se inuicem redemerunt.Nam primo Castor ne pollux occideretur occisus est.Secũdo pollux ut frater eẽt æternus eũ deum fieri fecit:& ipse remãsit mortalis data

fratri deitate sua. Posuissem Fulgentii expositioné. sed quoniá p sublimia uadit: omissi. Equos eoꝝ in tutelá posuere ad ostédendá iuuenú delectationé & curá dú uixerunt potius q̃ ob ré aliá: qcqd Ser. dicat existimo.

De Helena Menelai coniuge & xvi. filia Iouis. Cap. VIII.

HElenam Iouis & Ledæ fuisse filiam uulgatissimú est & pximo supra mőstratum. Hanc aiunt inter mortales cæteras formosissimam fuisse: ut Tul. testatur in arte ueteri: cuius qdem formositas græcis atq; asiaticis populis eo æuo plurimú dánosa fuit & potissimú exitiosa Troianis. uolunt igitur hanc adhuc uirgúculá & inter scænas in palestra ludentem a Theseo Atheniensium rege raptam. Demum eo peregre profecto ab eiusdem matre Castori & Polluci repetétibus restitutá. Inde uero Menelao regi Lacedæmonú coniugio iunctam: tandem a Paride: ut placet aliquibus: sub specie legationis Hesionam reposcente & Menelai hospite: eo etiá absente pulchritudine & facetiis eius capto hospitalitatis iure neglecto cum oí supellectili regia raptá ea uolente. Lactantius uero dicit eum classe spartam quæsisse: & cum postulata Hesiona nő redderet: ut habuerat a Priamo: regioné bello íestasse: & spartá ui cepisse: & inde Helená adduxisse Troiam. Quá postea græcoꝝ principes oés coniuratione facta cú illam frustra sæpius repetissét sub ducatu Agaménonis cum ingenti exercitu secuti sunt. & pluribus peractis certaminibus post decénium Ilione capto illam Menelao restitutam non absq; labe proditionis: cum sint qui dicant: occiso Paride a Pyrrho eá Deiphœbo nupsisse: & quærentibus græcis proditione perficere quod armis non uidebatur posse contingere: cum discessum ex composito simulassent: eam ex arce dormiente Deiphœbo signum accensa face ad occupandam sopitam ciuitatem græcos reuocasse: ob quod meritum asserunt eam in Menelai gratiá rediisse. Alii tamen dicunt a Menelao ultro susceptam: eo q̃ ui non sponte sua rapta fuerit. Sane per Homeri carmen patet eam apud Troianos fuisse annis uiginti: cum longe minus arbitrentur plurimi: quod quidem in Iliade circa finem ostendit Homerus: dum eam cum Heccuba: & reliquis matronis Troianis Hectorem occisum flentem introducit atq; dicentem. Iam certe núc mihi hic. xx. annus. Ex quo ab illinc ueni: & a mea recessi patria. Eusebius uero dicit in libro tépoꝝ eam anno primo regni Agaménonis ab Alexandro raptá: & eiusdem agaménonis anno. xv. Ilionem captú atq; deletum: & sic discordes sunt. Seruius aút facit quæstionem de ætate Helenæ. Nam cum argonautæ fuerint fratres: illamq; a theseo raptam susceperit qui contemporaneus eorum fuerat: & inde a filiis argonautarum bellú Thebanum cőfectú fuisse: quoꝝ filii in troianam demum uenere expeditionem ob Helenæ raptum. uidetur ei ualde mirabile quasi existimet eam iam senem: mihi autem non sic. Nam ut ex dictis Eusebii patet: Helena a Theseo rapta est anno regni eius. xvi. qui mūdi fuit annus. iii. M. dcccc. lxxxix. & túc erat Helena paruula puella: postmodú a Paride rapta est anno primo regni Agaménonis: q mú di fuit annus. iiii. M. vii. & sic inter primá capturam & secúdam non amplius. xviii. annorum fuit spacium: & sic Helena esse potuit. xxx. annoꝝ uel circa: quádo a Paride rapta est: qua ætate mulieres nobiles & ingenio ualétes speciosioré formositaté suam faciunt arte addétes: siqd forte puectior ætas subtraxerit. experiétia quippe reꝝ doctiores factæ sciunt mores componere: quibus nő solú augetur pulchritudo: sed etiam nőnunq̃ ad capiendú uires deformitati pstantur. hæc tamen ilione capto Menelao suo restituta tempestate maris circúacta primo in ægyptú delata est. Tuori rege ibidem regnante: quem Homerus in odyssea Polybú uocat. inde in Lacædemoniam cú Menelao reuersa est.

De Cliténestra. xvii. Iouis filia & cőiuge Agaménonis. Cap. IX.

CLitemnestra secundum quosdam: ut supra dictú est Iouis & Ledæ fuit filia: ex uno ouo cú Helena nata. hæc autem Agaménoni nupsit: & ex eo plures filios peperit. Tandem cum ad troianum bellum imperator iuisset: occiso iam Palamede a græcis: ut Leontio placet: Nauplii senis suasióe in amplexus ægisti sacerdotis olim Thyestis filii uenit: & cum iam ilione deiecto uictor agaménon repeteret patriam: & secú: ut Seneca poeta in tragœdiis ait: traheret Cassandrá Priami filiá: quæ illi ex pda cőtigerat: seu suasione adulterii: seu cőscia patrati sceleris: seu ira supinductæ pelicis mota: eo suscepto: ut qbusdam placet illú in cőuiuio sacroꝝ trucidari fecit. Seneca aút dicit ibidem: q̃ cum suasisset illi uestes bellicas ponere: eiq; indumentú parasset: cui nullus erat capiti exitus: eú exquirentem & implicitú adultero tradidit occidendú: & Cassandrá æque trucidari fecit. Quo cæso regiam occupauit & cum. vii. annis una cú ægisto regnasset ab horeste filio cum sacerdote scelesto occisa est.

De Palíscis. xviii. & xix. Iouis filiis. Cap. X.

PAlisci fratres fuere duo ut Macrobius in saturnalioꝝ libro asserit: iouis filii & Thaliæ nymphæ: de quibus talem recitat fabulam. In Sicilia Simetus est fluuius iuxta húc nympha Thalia cőpressu Iouis grauida metu Iunonis optauit ut sibi terra dehisceret: qđ factú est. sed ubi uenit tempus maturitatis ífantiú: quos aluo illa gestauerat: reclusa terra é: & duo infantes de aluo Thaliæ progressi emerserút: appellatiq; sunt palisci: quoniá primo in terrá mersi denuo ide reuersi sunt: neq; lőge inde lacus sunt. sed in imensú pfundi aquaꝝ scaturgine semp ebuliétes: quos ícolæ crateras uocát: & noíe Dellos appellant: fratresq; eos paliscorú existimant & habent in cultu maximo præcipueq; circa exigendum. hæc Macro. His qdem ut satis p Macrobiú potest ítelligi ara fuit atq; sacerdos: eo q̃ miranda ibidé cernerét. Ná Aristo. in libro qué scripsit de mirabilium auditu dicit: In palisco siciliæ. x. cubitoꝝ aqua est: quæ sese duabus ulnis in altum efferés a uidentibus campus adiacés submergi putatur. Veꝝ decidés in statum pristinum conquiescit: & apparet ibidem sacrum quoddá. nam si quis in tabella quot rerum uoluerit iuramentum describat: & descripto super aquam deponat si iustum sit: tabella natat: si iniustum demergitur: periurus autem inflatur adeo ut sacerdos loci nullam ab eo pro purgatione satisfactionem accipiat. Macrobius aút asserit q̃ si furti uel alterius alicuius rei cőtrouersia esset inter aliquos: & accusatus diceret se apud crateras iuraméto.

uelle purgare: sumptis uadibus accedebant: si is qui iurabat rite iurasset essetq; innocens illesus abibat: falsus aut̃ iurator mox uita priuabatur in lacu. Miranda quidem sunt: & grandis erat .i. tales hostis antiqui potestas. Cur aut̃ iouis dicti sint filii: & absorpta mater sit: reddit talẽ Theo. rõnem. dicit aut̃ haud longe a panhormo non ignobilem fuisse Scrobẽ loco ubi dicebatur thalia in quã oĩs aqua quæ a plaga illa mõtis Ethnæ ob himbrem cadebat mergebat̃. & quicqd tunc fuisset in cauernã deiectũ non multo post in lacus seu fontes palilcorum ebulientes uidebatur emergi; per quod apparebat himbrem quã iouis .i. aeris opere natam uolunt; eo in loco sub terras condi; & demum apud lacus paliscorum iterum nasci: & sic ex ioue nati palilci.

¶ De Iarba Getulorum rege. xx. iouis filio. Cap. XI.

Iarbas Getulorũ rex filius fuit iouis & Garamãtidis nymphæ teste Virg. q dicit. Hic amone satus rapta garamãtide nympha &c. Paulus uero dicit eũ fuisse filiũ ex filia Bisalphis regis: quã dicit iouẽ i forma arietis opp̃sisse. Sed huius rei fabulã sic narrabat uenerabilis Andalo. Iuppiter a conuiuio æthiopũ rediẽs cũ uidisset ĩ ripa bragadæ fluminis Garamãtidẽ nymphã speciosissimã lauãtẽ pedes suos; ut erat i libidine p̃nus e uestigio cõcubitũ eius optauit: quẽ i se euntẽ cũ uirgo uidisset territa uoluit cape fugã. Verũ cancer qdã pedi nymphæ ꝑpinquus minimo pedis digito ore capto nymphã dolore captauit q̃ dũ remouere eũ conaret̃ a superueniente ioue capta & opp̃ssa est: & ex eo cõcubitu concepit & pepit Iarbam. Iuppiter aut̃ ob ĩpensum seruitiũ cancrũ in cælo locauit: signũq; zodiaci fecit. Leõtius dicit credi Iarbã Iouis uere fuisse filiũ: cũ ipse mundũ circuiẽs loca oĩa libidine sua fedauerit: & Garamãtidẽ filiã fuisse Garamãtis regis Garamãtũ: eãq; ab eo in ripa nili captã atq; uiolatã. Qd ego arbitror factũ tpe solstitii æstiualis: & ob id fictũ uirginẽ penes fluuiũ calore detentã a cancro moratã. Theodon. dicit Iarbã Garamãtis regis fuisse filiũ & iouis dictũ: qa getulos ab extremis æthyopæ solitudinibus & arenis arentibus in aphricũ littus eduxit: & eos in multis ad humanitatẽ ptinentibus istruxit. Præterea iã dictus Paulus longe aliter de hoc Iarba alibi scribit. Dicit .n. se legisse Garamãtidẽ speciosissimã atq; nobilẽ regionis illius fuisse uirginẽ: & cũ ab æstu æstiuo penes fluuiũ quendã detineret̃ Ameze tulio rege captã atq; oppræssam: & ei pepisse Iarbã: iõ uetusto more ab incolis: qbus post patris morte imperauit Iouis filiũ dictum seu creditũ: eo q optimis institutis efferatos mores eorũ in mitiores redegerit. Hic ut Virgilio placet: Didonem optauit in coniugem.

¶ De Mena. xxi. Iouis filia. Cap. XII.

Menam Iouis fuisse filiã: sed ignobilẽ testatur Augu. ubi de ciui. dei dicens. Sed ibi est mena: q̃ menstruis floribus p̃est: q̃uis iouis filia tamẽ ignobilis &c. Hãc papias dicit lunam esse. Esto Varro hoc officium iunoni attribuat ut ibidem August. affirmat. Hanc iouis filiam attributam ideo reor: qa a ioue causatur. men enim græcæ latinæ defectus sonat: qui hac in parte mulierũ est: quaꝝ in utero natura prouida in nutrimentũ foetus purissimũ seruat sanguinẽ: qui infra mensem non concipientem muliere a calore naturali per quẽ sumitur iuppiter corrumpitur & corruptus emittitur.

¶ De Myrmidone. xxii. iouis filio. Cap. XIII.

Myrmidon ut asserit Hisidorus ubi de æthimo. & post eum Rabanus: fuit iouis filius & Corymosæ nymphæ: & ab eo uolũt myrmidones noiatos: eo q eoꝝ dux fuerit: quẽ ẽt Rabanus dicit post Cecropem regẽ atheniensiũ fuisse. Sane Seruius aliud sensit de noie myrmidonũ. dicit aut̃ in Attica regione fuisse puellam cui nomẽ Myrmix erat. quæ cum ob castimoniã: & solertiã gratissima eẽt Mineruæ: contigit ut aratrũ in odium Cereris a Minerua conditum oĩbus ostenderet. q̃obrem turbata Minerua eã uertit in formicã: dãnauitq; ut nunq̃ a cõgregandis granis desisteret: quæ cum multitudinẽ procreasset euenit; q morientibus Thessalis Eaco iouis filio subditis ex formicis illis in hoies transformatis restaurarent̃ ex quo myrmidones dicti: eo q formicæ myrmices dicerentur a Myrmice puella in formicam uersa. Myrmidonem aut̃ puto aliquẽ insignẽ fuisse uiꝝ: cuius agentibus meritis iouis dixere filium.

¶ De Xantho fluuio. xxiii. iouis filio. Cap. XIIII.

Anthus fluuius filius fuit iouis: ut i Iliade testat̃ Home. dicẽs: Xanthi reuoluẽtis quẽ imortalis genuit Iuppiter. Hic quidẽ fluuius sub Ilione effluit: & Symoi ꝑpe mare miscet̃: & cũ eo effluit. Est aut̃ lõge maior fama q̃ undis: eũq; magna fecisse fingit Home. aduersus græcos: Sed mirandũ est Homerũ alibi dixisse oẽs fluuios Oceani filios eẽ. & hic dixit Xanthũ iouis esse filiũ: qđ ꝑfecto nõ inaduertẽter factũ est. ferunt aut̃ nõnulli Xanthũ potius torrentẽ eẽ q̃ fluuiũ inter quos Luca. dicens. Inscius in sicco serpentẽ puluere riuũ Transierat: q xanthus erat: &c. & iõ cum ex hymbribus potius q̃ ex fonte tumesceret non Oceani sed Iouis est filius: cũ i aere q ẽ iuppiter causent̃ pluuiæ: ex qbus torrẽtes effluunt.

¶ De Lucifero. xxiiii. iouis filio: q genuit ceym & dedalionẽ. Cap. XV.

Luciferũ dicit barlaã iouis & Auroræ fuisse filiũ & Trachinã amasse nymphã: & ex ea uiolata ꝑlẽ geminã suscepisse Ceym. s. & dedalionẽ. Hũc ego speciosissimũ & mirẽ fuisse hoiem arbitror: & ob id iouis dictũ filiũ. qđ ãt eius mr̃ Aurora dcã sit: ob id puto qa Venus q̃ dũ mane solẽ p̃cedens & aurorã lucifer dr̃ ex sion auroræ oriri uideat̃. & iõ a cõuenictia noium tractũ reor. & sicuti cælestis lucifer; sic & iste auroræ dictus est filius: & qa trachinæ ꝓuinciæ iperauit: fictũ ẽ eũ eam opp̃sisse: & ex ea geminã suscepisse prolem.

¶ De Dedalione Luciferi filio: q genuit Lychionem. Cap. XVI.

Dedalion luciferi fuit filius: ut testatur Ouid. dicens. Acer erat belloq; ferox ad uimq; paratus. Nomine dedalion illo genitore creatus: Qui uocat aurorã caeloq; nouissimus exit: &c. De hoc Ouid. refert fabulã: q cũ huic filia eẽt noie lychiõe: & hæc ob eius formositatẽ Phœbo & Mercurio placuisset: elata in Dianã ausa eẽt obloq: secutũ est ut ab ea cũ sagittis cõfossa occũberet. Cui dũ funeralia agerent̃ uoluit sæpius se ob dolorẽ in ignẽ in quo corpus filiæ cõburebatur iniicere: qđ cũ ter detentus

nequisset quarta uice dũ obstinatus ad ignẽ curreret: anteq̃ eo deueniret in accipitrẽ uersus euolauit: & quos mores habuerat hõ & auis ẽt obseruauit Theo. huic fictiõi uelũ amouẽs hystoriã refert dicẽs: Lychionẽ Peonio Epidaurẽsi nupsisse: & dedalionẽ patrẽ eius rapacissimũ hoiem & ob id a frẽ Ceo pulsum a peonio susceptũ: & sũmo honore habitũ. uerũ cũ mortua eẽt filia de affinitate desperãs ĩ ueterẽ rediẽs morẽ: in accipitrẽ uersum dixere.

De Lychione filia Dedalionis & Peonis coniuge. Cap. XVII.

Lychion filia fuit Dedalionis: quem cum. xiiii. attegisse annum formosissima a multis in cõiuge postulata: ut ait Theo. peonio epidaurensi nupsit. inde redeũte Mercurio a cylleno mõte & phœbo a delphis & ea uisa eius pulchritudine capti separatim eius petiissent cõcubitũ. Apollo spem optati coitus traxit in noctẽ. Mercurius feruẽtius optãs nõ expectata nocte uirginẽ caduceo tetigit: & in soporẽ altissimũ aligauit dormientẽq; uitiauit atq; discessit. Phœbus ãt ueniẽte nocte anus formã assumpsit & intrauit ad illã atq; oppræssit. & sic factũ est ut ex utroq; cõciperet: pareretq; Mercurio antilocũ q tractu tpis a patre nõ degenerãs artificiosissimus fur est effectus. phœbo uero pepit philemonẽ q grãdis carmine & cithara ualuit. Sane cũ hæc ob tam generosam prolẽ & q tã splendidis diis placuisset in supbiã extolleret: ausa est pulchritudinẽ suam pulchritudini dianæ pferre. quã ob cãm cõmota Diana sagittis tumidã iteremit. sub cuius fabulæ cortice qd abscõditũ sit ubi de unoquoq; eorũ scribitur: supra adapertũ est: lychionẽ autẽ a diana occisam: nil aliud arbitror nisi agentibus humoribus frigidis eam diem clausisse.

De Ceo Luciferi filio. Cap. XVIII.

Ceis trachinnæ Telluris rex fuit filius Luciferi. Vnde sic Ouid. Hic regnũ sine ui sine cede regebat Lucifero genitore latus patriũq; nitorẽ Ore ferẽs ceis &c. Erat igiẽ ut idem scribit Ouid. formoso atq; pio hoi uxor Altyones quã ipse diligebat sũme & plurimũ diligebaẽ ab ea: quæ cũ his uellet ire cõsulturus Apollinẽ clariũ: nec posset terrestre iter agere ĩpediente phorbãtis bello inquantũ poterat obsistebat ne mare ingrederet. Verũ Ceo suo desiderio magis q̃ cõsilio ut beneplacito cõiugis credẽs: cõscensa naui iter arripuit. Nec diu & tẽpestas ingens exorta est: q̃ nimiũ fatigatũ nauigiũ periclitatũ est: & ipse infœlix ab undis absortus interiit. Altyones autẽ domi die noctuq; p salute uiri pcibus atq; sacris Iunonẽ honorabat. Quæ cũ friuolas deuotæ mulieris pces diu pati nõ posset: domũ adiuit somni: egitq; ut morphea ex ministris suis unus cui erant uires diuersas hoium inducere formas mitteret. q qd cõtigerat in somnis Altyoni nunciaret. qd cũ mœsta uidisset per quietem abeunte somno cucurrit ad littus: ad qd fortuitu maris æstu Ceis cadauer impulerat. Quo uiso dũ doloris ĩpatiens se undis dare præcipitẽ conareẽ: deorũ & luciferi miseratiõe ambo tã mortuũ corpus q̃ perceps Altyone in aue uersæ sunt nomenq; amantis mulieris tenẽt: & adhuc littora ac maria seruant: de quibus dicit Ambrosius in hexametron id temporis habẽt deputatũ a partubus: quãdo maxime insurgit mare littoribusq; uehemẽtior fluctus illiditur. & quod mirabile est: dicit q positis ouis in littore confestim mitescit mare: & oẽs cadunt uentorũ procellæ: donec septem diebus oua foueat Altyones sua & nascuntur pulli: & post hæc aliis septem diebus natos educat: & sic. xiiii. diebus mare quiescit auibus his obsequiosum iubente deo: quos quidem nautæ Altyones dies appellant: sic Ambrosius. q dixisset poeta fabulosum putassem. Hanc theo. hystoriã affirmat: & quod circa finem figmẽti est: asserit a casu & mulieris nomine fictum. Nam ea forte tempestate dum undis impulsum examine corpus Ceis deuenisset in littus & Altyone dolore urgente aues ille quibus nomen erat Altyonis astantibus apparuere: ex quo ab omnibus dictum est mortuos in Altyonas aues fuisse mutatos.

De Orione. xxv. Iouis filio: qui genuit Hyppologum. Cap. XIX.

Orion Iouis & Neptuni & Mercurii fuit secundũ Ouidium filius. Sane quia cõmunia a digniori denoiari consueuere: placet Theodontio ut Iouis tantum filius appelletur. Attamẽ & si de origine cõcordes sint: ueteres de processu uitæ & exitu discrepant. Nam ex eo ante alios Ouidius talem recitat fabulã. s. quod terram peragrãtibus Ioue Neptuno & Mercurio factum est: ut nocte supueniente nec aliud esset illis diuersorium Hyrei senis parui cultoris agelli Gurgustiolo intrarent. Qui cum illos incognitos comiter suscepisset q̃cito aduertit deos esse: occiso boue eis sacrificiũ obtulit. q̃ deuotiõe motus iuppiter dixit ei ut peteret quod optaret: qui dixit se non habere coniugem: & præmortuæ promisisse aliam non sumpturum: optare tamen filium Iuppiter autem cum reliquis duobus diis bouis occisi sumpsere corium: & cum in eo mixissent iusserunt seni ut decem mensibus terra superiniecta esse permittere: qui cũ fecisset mense decimo prosiliuit puer: qui Orion appellatus est: qui grandis factus & in uenatione Dianæ socius fui fidens dicere ausus est nullam esse feram quam non superaret. Ex quo cõmotis diis factum est ut terra breue emitteret animal ei obuium: scorpionem scilicet a quo superatus occubuit. Latona autem Satelliti filia miserta cum in cælum transtulit: & cæleste signum secus taurum constituit: & cum eo canem suum quem Syrum uocabat apposuit. Hoc Ouidius. Seruius autem hæc Enopioni regi contigisse dicit: eumq; grandem Dianæ concubitũ exoptasse: a qua Horatio teste sagittis confossus est. Cui & Homerus assentit in odissea dum dicit: qd deorũ inuidia a Diana apud Ortygiam sagittis occisus est. Lucanus autem dicit a Diana Scorpione immisso eum occisum: & deorum miseratione in cælum assumptum: atq; insigne tempestatum signum effectum. Sane Seruius alibi longe aliter deo sentit dicens: quod Enopionis habitus filius cum ingentis esset staturæ & uenator p maximus factus: Enopionis filiam uitiare uoluit: quam ob causam ab Enopione oculis priuatus est: qui cum ab oraculo habuisset si per pelagus ita aduersus Orientem pergeret: ut oculorum concauitates: Solaris radiis semper haberet oppositas: recuperare lumina posset. Quod ille facere conatus est: & audito strepitu Cyclopum fabricantium sono duce ad eos deuenit: & ex eis unum humeris suis imposuit: & eius ductu in solem uadens lumina reassumpsit. Hæc autem tam uarie recitata fabula: & physicam rationem contegit: &

historiā. Credo igitur poetas circa generationē Orionis initiū nostræ generatiōis ostēdere per Iouē & Neptunum intelligentes calidū & humidū humano semini annexū. Per bouis coriū mulieris uterū: in quē postq̄ descēdit hominis semē nisi quædā naturalis frigiditas supueniat: quæ & os uteri stringat & claudat: & semē i unum cogat: non stabit in matrice semē: quā frigiditatē pet Mercurium itelligi uoluere: qui complexione frigidus ē. Ex corio autem terra tecto. i. corporea circundato mole post decem mēses puer exit. ꝙ autem Dianam de stupro interpellauerit potest itelligi. quia cum Orion cæleste signū sit: & eo incipiēte apparere: quod circa mēsem octobris fit: oriuntur pluuiæ: & uentorū impetus & tēpestates: ex quibus inundatiōes fiūt & maris motus. & sic uidetur uelle i hoc Lunā. i. Dianam: quæ causa motuū aquarū est: supare. Verū eius deficiēte potentia & Luna perseuerante ab ea superatus apparet: seu agente lunæ motu fit psæpe: ut Orionis frenentur impetus & coerceatur tempestas: & sic telis feriať Dianæ. ꝙ a scorpione emisso a terra uictus sit: ratio talis est. Imago orionis ab antiqs astrologis secū signus tauri locatā est: & de mēse octobris surgit in oriēte: & tunc incipiunt tēpestates: ut dictū est: quasi ipse secū afferat. Imago aūt scorpionis ex opposita cæli parte situata est nec ante incipit in oriente ascendere: q̄ orion occidat in occidente. & quoniam circa eius ortum cessant hymbres & procellæ & serenū tēpus & uer primū apparet: dictū est orionem a scorpione superatū: qui ideo a terra emissus diciť: quia ex terra oriatur: seu quia surgens ab oriente terram exire uidetur. ꝙ luminibus ab Enopione priuatus sit: & reliqua fabulosa ad historiā pertinet: quam talē recitat Theodontius. Dicit enim Enopionē regem fuisse Siciliæ: & Orionē eius fuisse filiū robustissimū iuuenē & uenationibus deditū: eūq; die q̄dā uenatiōibus fessum antrū subiisse atq; obdormiuisse. eiq; per getē uisum sibi suaderi a Venere ut primo sibi surgenti occursantis uirginis utereť cōcubitu. qui experrectus cum exisset antrū obuiā habuit Candiopē sororē suā æq; uenationibus uacantē: quā cū renitentē traxisset in antrū oppressit: & ex ea filiū suscepit quem uocauit Hippolagū: qđ cū rescisset Enopion indignans eū in exiliū abire iussit. Orion aūt regni spe priuatus consuluit oraculū: a quo illi responsum est: si in orientē tēderet decus regiū recuperaturū: qui sumptis nauibus & Candiope cū paruo filio docti nautæ ope in Thraciā delatus ē. ibi āt cū uirtute sua fauēte cælo incolas subegisset i magno fuit habitus ꝓcio: & Neptuni filius appellatus. Hac uisa credo satis apparet fictionū itētio.

De Hippolago Orionis filio: qui genuit Dryantem. Cap. XX.

Hippolagus ut supra patet: Orionis fuit filius ex Cādiope: ex quo nil penitus legisse memini: nisi ꝙ Dryantem genuerit.

De Dryante Hippolagi filio: qui genuit Lycurgum. Cap. XXI.

Dryas fuit filius Hippolagi ut testatur Statius dicēs: Horrēdūq; dryāta mouet cui sanguinis autor Turbidus Orion. &c. Dicit Theodontius mediāte Hippolago: cuius fuit filius: hic in bello Thebano fuit: & pribus fauit Etheoclis. q cū i pugna Parthenopeum lætali ictu uulnerasset: ut Lactātio placet: a Diana sagittis occisus ē. Fuit illi Clustiméa Colchida cōiūx: ex q̄ Lycurgū filiū suscepit.

De Lycurgo Dryātis filio q genuit Angeū: Arpalicē: & Phyllidē. Cap. XXII.

Lycurgus ut placet Home. i iliade: filius fuit dryātis. ait. n. sic. Neq. n. neq; Dryātis filius fortis Lycurgus. De hoc āt multa narranť. Dicit. n. Hom. ubi supra. ꝙ cū hic psēqreť Bacchi nutrices in Nysa latitātes: & ipe Bacchus timēs fugisset i mare: lycurgus odiosus factus supis: oculis priuatus ē. Seruius āt dicit. ꝙ cū is bacchum cōtēneret: & uites eius se amputare crederet: sua sibi succidit crura. Lactā. āt eū Thracū dicit regē: & i mare ꝑcipitatū: eo ꝙ primus aquā uino miscuisset: & rē haustu synceram plurimis isecisset uenenis. Quæ tā diuersa sic i unū reuocari possunt. Dicit. n. Seruius hūc Abstemiū fuisse: & hinc uini cōtēptorē: & ob id a diis orbatū: qđ tā iclyti liquoris moderate sumpti cōmoda ignorasset. quē dū aspernereť & uites icideret: sibi iō crura icidisse finxerūt: eo ꝙ uini haustus ad oīa faciat hoīes ꝓmptiores. ꝙ aūt i mare deiectus sit nil aliud est nisi eū sua simplicitate ad ꝑpetuū aq̄ potū fuisse dānatū a natura rex: cū uinū oīno respueret. Seu aliter. hūc iō Bacchi contēptorē uolunt qa igurgitator maximus Bacchi uidebatur cōtēnere uires: & ob nimiā uini ingurgitationē oculos perdidisse: qđ pluribus cōtingit. ꝙ aūt illius se arbitrareť uites incidere: nō uult aliud nisi quia potando multū credebat se uini penuriam immittere. Verum sibi crura cōcidebat. i. crurū uires auferebat: ut contingere ebriis sæpe uidemus: dum onusti uino titubantes incedunt. ꝙ autem in mare proiectus sit dictū est. qa cum mare salsum sit & salsedo habeat sitim afferre: & potatores huiusmodi quāto magis potant: magis sitiunt in mare proiecti. i. in ꝑpetuā sitim esse uidentur.

De Angeo Lycurgi filio. Cap. XXIII.

Angeus secundum Lactan. Lycurgi fuit filius: & ut dicit Statius. Cernimus eacidas muris immane minantē angeū &c. Videť ergo ex argonautis fuisse: q̄obrem non huius fuisse filiū arbitror cū legamus Dryantem Lycurgi patrem in Thebāo bello occubuisse: quod diu post fuit. Hūc præterea dicit Isidorus ubi de ethimo. Samum condidisse ex quo constat eum antiquiorem Lycurgo.

De Harpalice Lycurgi filia. Cap. XXIIII.

Harpalicē dicit Papias Thracē fuisse & Lycurgi filiā: ac uēatiōibus deditā: de q̄ Vir. uel q̄lis equo Threissa fatigat Harpalice: uolucrēq; fuga ꝑuertiť Hebrū &c. Theo. dicit hanc patriā reliqsse: & ad amazones abiisse: & ibidē iperasse. Ser. āt scri. de hac: ꝙ cū patrē senē a Getis captū sensisset collecta cōsestim multitudine: & celerius q̄ de fœmia sperari potuerit: illū armis & roboř liberauit.

De Phyllide Lycurgi filia. Cap. XXV.

Phyllis ut ait Oui. i epistolis: filia fuit Lycurgi regis thraciæ: ad q̄ cū deiecto ilione tēpestate actus uenisset Demophoon: ab ea hospitio & lecto susceptus est: & cū ob mortē Mnestei regis Athenarū uellet in patriā redire: resarcitis nauibus: & obtēta ad tps licētia: illā dimisit: q̄ cū angereť eo i ter-

minū nō redeūte:ut nōnulli uolūt: laqueo uitā finiuit. Alii dicūt dū ī mare se pcipitē dare uellet: miseratione deoꝝ ī amigdalū uersa ē. Redeūte tādē Demophoonte eius ī aduētu floruisse. Cuius figmēti talis pōt eē rō. Amygdalus græce philla uocat̄ ī q̄ moriētis phyllidis remāsit nomē. Hæc flāte zephyro: q occidētalis est uētus: & ī thracas uadēs p atticā regionē trāsitū facit: floret: cū uētus hic hēat plantis & graminibus adeo fauere ut floreant: & hinc fabulæ locus datus est: Phyllidam. s. lætari & florere redeūte ab Athenis amasio.

ℂDe Minoe Iouis. xxvi. filio q genuit Androgeū: Glaucū: Ariadnā: Phœdrā: & Deucalionē. Cap. XXVI.

Minos Iouis & Europæ dictus ē filius: quam ipse ex littore phœnicum rapuit: ut supra ubi de ea dictum est. Hic autem ætate prouectus Pasiphen Solis filiam sumpsit uxorem & ex ea filios filiasq; progenuit. inter quos Androgeus præclaræ indolis fuit. hic ab Atheniensibus & Megarensibus inuidia occisus est: eo ꝙ cæteros in palestra superaret: in ultionem cuius Minos aduersus eos arripuit bellum: cuius circa initium & in processu quædam contigerunt: de quibus habetur ubi de Pasiphe & Theseo. uerum ante alia scelere Scyllæ Nisi regis filiæ megarēses subegit: & inde superatos Athenienses sibi uectigales fecit. postremo Dædalū: eo ꝙ operam dedisset adulterio pasiphis una cum Icaro filio Labyrintho clausit: ex quo cum euolassent: sumptis armis eos in Siciliam usq; secutus est: ubi ut ī politicis Aristo. placet: apud Camærinum oppidum a filiabus Crotali occisus est: cuius post mortem eum apud inferos iudicem dixere poetæ: ut Virgilii patet carmine. Quæsitorq; minos urnam mouet ille silentum Concilium uocat uitasq; & crimina discit & cætera. Quæ tam multa cum hystoriis & fictionibus mixta sint: de eis feriosius aduertēdum est. ꝙ autem Iouis filius Minos habitus sit: sunt qui uelint uerum: & tunc Iouem hominem fuisse & Cretēsiū Regem: & Europam internuncio præcaptam atq; monitam & ex phœnicum littore raptā: & nō tauri dorso: sed naui: cuius eēt uel nomē uel insigne taurus: in cretam delatā & ibidē ioui iunctā regi: & Minoem aliosq; peperisse filios. Sunt qui uelint eam raptam & uitiatam a ioue: & demum Asterio regi Cretensium nuptam: & ex eo quos diximus filios peperisse: ut in libro temporum scribit Eusebius. & si sic sit: tunc fictū est eum iouis fuisse filium seu ad eius gloriam ampliandam: seu quia ex suis operibus se ioui planetæ similē exhibuerit. fuit enim inter alia homo omnibus subditis æquus & seuerus iustitia: legesq; cretensibus dedit: quas nondum habuerant: & ut a rudi populo acceptiores haberentur: solus secedebat in antrum. & cum quod uidebatur opportunum: composuisset: exiens illud se a ioue patre reportare monstrabat: qua astutia & id forte consecutum est eum arbitrari iouis filium: & leges a se conditæ in maximo precio habitæ sunt. Eum autem Asterii filiū fuisse nullo modo concedi uidet̄ a tempore: cum constet Asterium in Creta regnasse Danao regnante argis: circa annos mūdi. iii. M. dcc. lii. cū bellū ab eo habitū aduersus Athenienses fuerit ægeo regnante q regnauit circa annos mundi. iii. M. dcccc. lx. Dædalū aūt euolasse ideo dictum est: quia longis habitis nauibus: quæ remigio maxime ualent: clam tanquā euolaret abiit. Iudex ideo apud īferos dictus est: eo ꝙ apud mortales: qui respectu habito ad supercælestia corpora: inferi sumus: componendo leges & ius exhibēdo poscentibus iudicis officiū egit. Porro omittendū nō est q̄ uarie de tempore huius scriptores senserint. Legitur igitur apud Eusebiū Minoem anno. xvii. Hircei regis argiuoꝝ apud Cretam regnasse: q annus mūdi fuit. iii. Mil. dcc. lxxxxvi. Nec multū postea regnante Acrisio argis a cretensibus Europam raptam anno mūdi. iii. M. dccc. lxix. qui quātū a superiori distet apparet. Subsequenter scribitur ibidem. Pandione athenis regnāte Europam raptā: quod fuisse potuit circa annos mūdi fere. iii. M. dcccc. xvi. & id cōuenit longe melius q̄ supiora tēpora cū his q̄ de Minoe leguntur. Nā ut idem Eusebius dicit: a paradio memoratū regnante ægeo athenis Minos mare obtinuit: & leges cretēsibus dedit: quod fuisse percipitur anno mūdi. iii. M. dcccc. liii. Et esto ibidem legat̄ Platonē hoc esse falsum cōuincere: cōueniūt tamē cū his quæ a Philochoro ī attidis libro de Minotauro recitant̄: dato aliquantulū discrepēt ab his q̄ postmodū ab Eusebio dicunt̄: quæ asserit anno regni atrei. lxi. minoē in Sicilia aduersus Dædalū arma corripuisse: qđ secūdū supputationē annoꝝ mūdi fuit anno. iii. M. ii. qui unus plurimum distat a cæteris: dato possibile sit eum tam diu uixisse: nisi obstarent tempora successorum ut in sequentibus patebit. quæ ad taurū & pasiphē spectāt supra ubi de pasiphe explicata sunt.

ℂDe Androgeo Minois filio. Cap. XXVII.

Androgeus filius fuit Minois & Pasiphis: iuuenis quidem egregiæ uirtutis: qui cum athenis in palestra superaret omnes ab atheniensibus & megarensibus inuidia occisus est. in cuius ultionem pater insurgens occiso Niso megarensiū rege: athenienses acri bello superauit: sibiq; uectigales fecit.

ℂDe Glauco Minois filio. Cap. XXVIII.

Glaucus ut ait Seruius: filius fuit minois: ex qua matre non ponit. hic: ut idem Seruius dicit: ad Italiam ueniens sibi poscebat imperium. quod ideo illi minime concessum est: eo ꝙ nil præstaret incolis: sicut pater fecerat: qui Zonam eis incinctis euntibus transmiserat. quamobrem is eis ostēdit scutum: a quo & ipse labicus dictus est: & populi labici. & sic uidetur Minoem apud italos aliquādo regnasse: quod ego miror: & suspicor: ne corrupta uocabula historiam etiā faciant esse corruptam.

ℂDe Ariadna filia Minois & coniuge Bacchi. Cap. XXIX.

Ariadna filia fuit Minois ex pasiphe: ut sæpe testatur Ouidius. Hæc Theseum ab Atheniensibus cretam missum amauit: & eius clam usa contubernio sumpta fide: ꝙ eam in coniugem & phædrā sororem suam pro Hippolyto asportaret eum docuit: quo pacto labyrinthum posset intrare & minotaurum superare: & filio duce labyrinthum exire. qui cum perfecisset omnia noctu Ariadna & phædra naui positis clam discessit: & in Chium insulam: ut dicit Ouidius: seu naxum: ut ait Lactantius: nocte discedens dimisit Ariadnam ibidem dormientem: quæ expergefacta cum derelictam se cerneret: clamoribus & ululatu fœmineo cœpit omnia complere littora. Verum bacchus forte secus naui-

gans cum eam uidisset:amassetq;:in coniugem sibi iunxit:& ex ea ut placet aliquibus thoãtem lẽni regem suscepit. Sane cum superasset Bacchus indorum regem:& eius amasset filiam:& Ariadna diu ob hoc questa eẽt a Baccho amplexibus & blanditiis lenita coronã eius quã ante Vulcanus fecerat:& Veneri dederat:& Venus Ariadnæ concesserat:in cælũ sustulit:& nouem stellis ornauit:& inde a suo noĩe Ariadnã uocatã liberã æque secum in cælũ traxit:& cælestem fecit imaginẽ. Naxo seu Chios insulæ sunt optimo abundantes uino:quo captam Ariadnã puto:& ob id a Theseo themulentam relictam:& quoniã potatiõibus uacasset: postea Bacchi dicta est coniunx:inde quoniã a uino mulieris honestas omnis dissoluitur:ei a Venere corona.s. libidinis insigne donatur:quod in cælum usq;:idest in noticiam omnium fertur:& non solum detestabile infamiæ dedecus per ora uirum fertur:uerum agente uino mulier in amplexus quorũcunq; dilabitur.

¶ De Phœdra Minois filia & Thesei coniuge. Cap. XXX.

PHœdra filia fuit Minois & Pasiphis:ut satis ueteri fama uulgatum est. Hæc cum Ariadna sorore superato minotauro cũ Theseo abiit:& Ariadna:ut supra dictũ ẽ:relicta eius facta ẽ cõiunx:& ex eo pepit Demophoontẽ & Antilochũ. Tãdẽ cũ Theseus cũ Perithoo rapturus ꝓserpinã descẽdisset ad iferos:Hippolytũ priuignũ amauit. cuius libidini cũ cõsentire nollet Hippolytus:furore incensa illũ redeũti Theseo accusauit:ꝙ illi uim uoluisset iferre:q̃obrẽ hippolytus irã pris effugiẽs fere: ut supra dictũ ẽ ubi de Hippolyto:ab eqs distractus occisus ẽ:tñ cũ eũ occisum fama ferret:pœnituit eã falsæ accusatiõis.& Theseo scelus cõfessa suũ cũ ense Hippolyti seipam trãsfodit. Ser. ãt dicit eã laqo finisse uitam.

¶ De Deucalione Minois filio:q genuit Hydumæneũ. Cap. XXXI.

DEucalion:ut in Iliade placet Homero:Minois fuit filius:ex qua matre non habetur. eius tamẽ successor præsumi potest:cum Hydumæneus eius filius rex Cretensium fuerit.

¶ De Hydumæneo filio Deucalionis: qui genuit Orsilochum. Cap. XXXII.

HYdumæneus Deucalionis fuit filius:Homero teste. hic cum græcis aduersus Troianos bellũ gessit. Sane ut dicit Seruius dum ilione deleto patriã nauibus repeteret:tẽpestatẽ passus ꝓ salute sua superis uouit: si eũ in regnũ suum sospitẽ redire concederent:se illis sacrificiũ exhibiturũ ex ea re quæ illi primo occurreret:qui cũ cretense littus teneret:cõtigit ut ante alios filius desiderio uidẽdi patrem illi fieret obuius:quẽ cũ ut aliqui dicunt:imolasset:seu ut aliis placet ĩmolare uoluisset ob eius ĩmanitatẽ a ciuibus pulsus est:quã ob causam cum nauẽ reascendisset:Salentinũ usq; promontoriũ Calabriæ uectus:statuissetq; ibidem exilium agere:haud longe a littore sibi suisq; Petiliam condidit ciuitatem.

¶ De Orsilocho Hydumænei filio. Cap. XXXIII.

ORsilochus Hydumænei fuit filius: ut in odyssea scribit Homerus. ubi genealogiã eius a Ioue in eũ usq; describit. hic patrem Hydumæneum in troianam expeditionem sequutus:cũ per omne bellum sibi successisset ad uotum:in exitu rei ob eius insolentiam:dum obstaret totis uiribus: ne ex præda capti Ilionis sors debita daretur Vlyssi:ab eo occisus est.

¶ De Sarpedone. xxvii. Iouis filio qui genuit Antiphatem. Cap. XXXIIII.

SArpedonem Homerus dicit filium fuisse Iouis & Laodomiæ filiæ bellorophontis:cuius etiã Seruius uestigia sequitur. Augustinus autem aliter sentire uidetur: dicens per eos annos.s. regnãte Danao argiuis a rege Xantho cretensium:cuius apud alios aliud nomen inuenimus rapta perhibetur Europa:& inde geniti Rhadamanthus Sarpedon & Minos:quod magis ex eadem muliere filios Iouis esse uulgatum & cætera. Alii dicunt hos Asterii fuisse filios:& ob id ego istum non illum reor Sarpedonem esse:cum ille longe superior fuerit tempore. Sed quoniam de illo nil legitur:satis sit apposuisse nomen: & de isto quæ legimus prosequamur. Hic igitur rex Lyciæ fuit: & aduersus Agamẽnonem & græcos partes troianorum sequutus insignis uir armorum fuit:& multa memoratu digna pugnans fecit:ut per Homerum scribitur in Iliade. Tandem a Patroclo occisus est:& iussu Iouis ab Apolline de medio pugnantium sublatũ est corpus eius: & flumine lotum atq; Ambrosio respersum liquore:& regia indutum ueste:suisq; ad exequẽdum funus restitutum. Quod autem hic figmenti modicum est:nil aliud uult:nisi ꝙ medici opere cadauer curatum sit:& unguentis ad conseruationem eius unctum atq; respersum.

¶ De Antiphate Sarpedonis filio. Cap. XXXV.

ANtiphates filius fuit Sarpedonis: Virgilio teste dum dicit. Et primum Antiphatem. is enim se primus agebat Thebana de matre nothum Sarpedonis alti & cætera. Hic ilione subuerso in Italiam æneam sequutus est:& ibi aduersus turnum bellum gerens ab eodem occisus est.

¶ De Rhadamantho. xxviii. Iouis filio. Cap. XXXVI.

RHadamantus Iouis fuit filius:& ut oẽs uolũt:ex Europa:& regnãte Danao Argis. secũdũ Eusebiũ rex fuit Lyciæ. Hic cũ seuerus iustitiæ executor esset:cũ apud iferos finxere poetæ culpas explorare nocentũ de quo Virg. Gnosius hæc rhadamanthus hẽt durissima regna. Castigat:auditq; dolos:subigitq; fateri &c. De huius origine & fictione sentiẽdũ est:qđ de minoe dictũ est.

¶ De Achrisio. xxix. Iouis filio qui genuit Laertem. Cap. XXXVII.

a Rchisius:ut testaẽ Ouid. Iouis fuit filius. De eo.n. Ouid. Vlyssem loquẽtẽ atq; suã nobilitatẽ explicãtẽ aduersus Aiacẽ paucis his uerbis scribit. Nã mihi Laertes pr̃ est Achrisius illi. Iuppiter huic.s. Achrisio.

¶ De Laerte Achrisii filio:q genuit Echimenẽ & Vlyssem. Cap. XXXVIII.

LAertes:ut ostensum est:filius fuit Achrisii. hic Anticliã Autolici filiã sumpsit uxorẽ: & ex ea suscepit Vlyssem & sorores eius:uiditq; Vlyssem non sua sponte aduersus troianos euntẽ: tam qa diu uitã fessam laboribus traxit:donec post longos errores redeũtẽ cerneret:& iniurias ulciscentem.

¶De Echimene Laertis filia. Cap. XXXIX.

Echimenes filia fuit Laertis: ut in Odyssea scribit Homerus: dicens: Simul cum echimeni longipepoli filia uenerabili: quã iuniorem genuit filiorum: scilicet Laertes. hanc in eodẽ patet libro: parentes tradidere in coniugem cuidam qui Saminidis dictus est.

¶De Vlysse Laertis filio: qui genuit Thelemachũ: Telegonũ: & Auxoniũ. Cap. XL.

Vlyssis inclyti hominis apud ueteres dubiũ genus est. Nã alii eum Sisiphi latronis fuisse filiũ dicũt. Seruius enim dicit Anticliam eius matrem ante nuptias cum Silipho Aeoli filio concubuisse: & Vlyssem concepisse: quod illi apud Ouidium aiax Thelamonius cõcionans obiicit dicens: Et sanguine cretus Sisiphio: quod etiam Theodontius afferit dicens: Anticliam primo nupsisse Sisipho: & iam prægnans eo relicto ad Laertem uenisse: & ex conceptu Sisiphi Vlyssem peperisse. Leontius uero dicit ꝙ cum nupsisset Anticlia Laerti: & ad oraculum consultum iret a Sisipho latrone: qui postea a theseo occisus est: capta & oppressa est: & prægnans effecta ex eo concubitu Vlyssem peperisse. Alii autem eum Laertis filium dicunt: inter quos Homerus & Virgilius & iueterata sæculorum plurium fama testatᶠ: quorũ ego auctoritatem sequutus Vlyssem laertis fuisse filium dico. hic fuit homo sublimis consiliũ & prægrandis ingenii: fraude an uirtute plus ualens incertum. Hunc multimodum persæpe uocauit Homerus: quasi ad oĩa habẽtem modum. Multa quidem perpessus omnia mira fortitudine superauit. Hic Penelopem Icari filiam iuuenis sumpsit in coniugem uirtute & corpore speciosissimam uirginem: & ex eo ilico telemachum suscepit filium. Tandem rapta Helena a Paride dum delectum græcorum faceret Palamedes: ut dicit Seruius ire ad Troiam fugere conatus est: se insanum simulans: & ueniente ad ithaciam palamedẽ animalia diuersi generis iugo iunxit ad aratrum: & salem seminare compertus est. Verũ palamedes astutiam uiri suspicatus capto paruulo telemacho ad explorandam ingenii sui fraudem: eum aratro opponit. Vlysses autem uiso telemacho confestim dimouit aratrum: & sic cognitus in expeditionem ire coactus est: in qua Diomedis Etholi amicitiam summe perseuerante obsidione seruauit. Et cum Iphigeniam pro captandis uentis sub specie nuptiaꝝ duxisset in sacrum: cum reliquis uenit Troiam: ubi maxima cum solertia ad obtinendam cœpti uictoriam: opportuna plurima operatus est. Nam ut dicit Theodontius: suo opere factum est: ut Achilles a matre apud filias Lycomedis in habitu uirginali absconditus inueniretur: & in obsidionem etiam duceretur. Suo opere sagittæ Herculis: absq; quibus Troiam capi non posse dicebant: oraculo compertæ sunt: & a Philoctete etiam obtentæ & ad Troiam delatæ. Suo opere Laomedontheus cinis qui super Scæa porta ilionis seruabatur caute sublatus est. Post hæc ipse una cum Diomede fatale palladium ex Troia rapuit. Sic & Dolone perempto: æque cum Diomede explorator factus Rhesum Thraciæ regem obtruncauit nocte: & albos eius equos anteq̃ Xanthum gustassent: eduxit in castra græcorum. Et nõnunq̃: ut dicit Seruius: habitu tectus mendici hominis uerbera uolens passus est: ut Troiam explorator itraret: & comperta cum fide rettulit: semel cognitus ab Helena. Præterea cum florida plurimum ualeret eloquentia: inter græcos & priamum regem pro concordia legationis officium gessit aliquando. Nec non in mediis aciebus quantum ualeret in armis ostendit sæpissime. Sic & in concionibus persæpe consilio græcos iuuit. simultates habuit cum palamede: eo ꝙ inuitum traxisset in bellum: & frumentum portasset ex thracia: quod ipe missus facere noluerat: q̃obrem mortem eius machinatus est fraude: ut supra ubi de palamede dictum est. Ad ultimum creditur hunc proditionem composuisse: qua arte Synonis: seu alia uia ilion captus & dirutus est. Capta deinde Troia pro armis Achillis in iurgiũ cum Aiace Thelamonio uenit: & tandem illa aduersus eum eloquentia sua obtinuit: & Orsilocho regis cretensium filio cæso: eo ꝙ obstaret: ne sibi prædæ troianæ pars daretur: ut reliq̃s dabatᶠ principibus: & Polyxena occisa: atq; Astyanacte saxo illiso naues in patriam rediturus ascendit. Sed longe illi a uoto contigit: multis quippe agitatus procellis in longissimos errores atq; peregrinationẽ decennẽ euectus est. primo aũt procellaꝝ ĩpulsu: ut ipsemet in Odyssea Alcioni Pheacum regi refert: ad Cicones delatus est: quos cum expugnasset: & Hismarum ciuitatem omnem uertisset in prædam: paucis ex sociis perditis ad lothophagos tempestate ipulsus est: exploratoresq; quos miserat: cum Lotho gustato reditum non curarent: retraxit. in Siciliam inde delatus ubi antrum Polyphemi Cyclopis cum duodecim ex sociis intrauit: ex quibus cũ sex deuorasset Cyclops: obruto ei oculo præusto fuste arietum pellibus inuolutus cum superstitibus sociis antrum exiuit Cyclopis. inde delatus æoliam ab æolo uẽtos in utrem coactos obtinuit. & cum iam Itachiæ proximus esset soluto utre a sociis thesaurum credentibus flante aduerso uento in æoliam repulsus est: ex qua ab Eolo pulsus nauigans die sexto deuenit ad lestrigonas. quos cum haberet aduersos perditis nauibus sociisq; cum sola naue sua fugiens deuenit ad Cyrcem: quæ cum exploratores suos mutasset in beluas: ipse a Mercurio suscepto pharmaco ad illam accessit impauidus: & expedito gladio mortem illi minatus est: ni euestigio sociis primas redderet formas: quod cum fecisset eius amicitia usus anno iam transacto: & Thelegono ex ea suscepto filio: cũ renuisset imortalitatem ab ea eruditus de agendis: Alpenore ob uiolentiam casu mortuo derelicto: nauem conscendit: & secundo uento impulsus nocte una ad oceanum usq; deuenit. quo peractis sacris a Cyrce monstratis ad inferos habuit aditum: ubi & Anticliam matrem & Alpenorem nuper præcipitatum inter alios inuenit. & de multis futuris a Thyresia uate certificatus est. inde reuersus ad nauẽ: ad cyrcem rediit & sepulto Alpenore & prædoctus de futuris a Cyrce discedens: deuenit ad insulam syrenarum: ad quas ne posset diuertere: sociorum aures cæra obstruxit: & se malo nauis alligari iussit. & sic eis canentibus loca earum præteriit. inde scyllã transiuit atq; charybdim nõ absq; ingenti periculo & pari omnium labore: & cum ab ea loca uenisset: quibus a nymphis solis greges seruabantur: iussit ne quis eos uiolaret. Quod cum eo dormiente famescentibus sociis suasisset Eurylocus: & ex gregibus animalia plura sumpsissent ei tempestatem intollerabilem impetrauerer

in qua cum fracta naue omnes deperissent socii: ipse solus & nudus capto nauis malo .ix. diebus ab undis & uento agitatus est: & tandem ad Ogigiam depulsus insulam: a Calypsone nympha susceptus est: & ab ea .vii. annis detentus. Tandem cum ab ea ægre discessum impetrasset: & nauem cum sociis obtinuisset. Neptunus infensus: eo q Cygnum filium eius occidisset in pugna: & Troiam quam ipse construxerat demoliri fecisset: Cyclopem filium orbasset: ab impetu maris fatigatum plurimo coegit: ut naui demersa nudum se præcipitem daret in undas: cuius natātis miserta Leucothoe uelum illi præstitit suum: cuius subsidium cum die tertia uenisset ad littus: & hostia fluminis Phœicum intrasset: reiecto uelo in mare iter frondes nemorum se nudum composuit: ubi a Nausithea filia Alcinoi compertus uestes accepit: & inde Palladis opere usq ad Arechini Alcinoi regis coniugem deductus est: ubi meruit dona suscipere: & nauim & socios: qui eum usq Ithaciam reduxere: in qua dormientem cum donis deposuere: excitatus autem a Pallade præmonitus de agendis in mendicum seniculum transformatus: ad subulcos deuenit ad suos: apud quos Telemacum uidit: & allocutus est. Tandem a Syboute porcario in patriam deducitur incognitus: ubi in propria domo a procatoribus Penelopis ignominiosa quædam perpessus est: & tandem ab Eurychia nutrice recognitus: ide ex composito arma cum filio & duobus subulcis consestum Vlyssem aduersus procatores assumpsit: eosq graui pugna omnes peremit. Esto Theodontius dicat eum illos oculis priuasse: & in tantam deduxisse miseriam: ut in triuiis starent stipem quærentes ob uictum: hinc uisa Penelope: Laertem senem uisurus accessit in uillam. Postremo dicit Theodontius eum uariis exterritum somnis: quorum cum interpretationem quæsisset: habuit in responsis ut sibi caueret a filio: qui recedens in loca abdita quantum potuit somniorum portenta uitauit. Tandem Thelegonus: qui ei natus fuerat ex Cyrce cum eam quærens uenisset Ithaciam: a domo eius fuit prohibitus. Qui ut erat robusti uigoris iuuenis multos ex prohibentibus occidit in finem. Vlysses in eum loetiferum immisit telum: quod cum euitasset Thelegonus eo reassumpto transmisit in patrem. Ex quo ictu cum se moriturum cognosceret Vlysses quisnam esset interrogauit: & cum eius nomen audisset: & patriam & filium cognouisset: cum præmonstrata nequisset effugere: diem clausit. Leontius uero dicit eum casu a Thelegono eum quærente spina piscis uenenosa tractum: & inde mortuum. Longa æquidem huius hystoriæ est: & succinctæ narrata nonnullis immixta fictionibus: ex quibus pars maxima in præcedentibus ostensa est. Et ideo uideamus paucis quæ supersunt & primo quid uelint per uentos utre argentea cathena ligatos & solutos a sociis. Vult quidem Homerus in odyssea componere bonum uirū & inter alia uolens ostendere quid nobis nascentibus a diuina bonitate dono datum sit: dicit ab æolo .i. a deo uentos: idest concupiscibiles appetitus datus bouino in corio: idest in arbitrio uirilis ætatis: quæ fortis & constans esse debet: uti coriū bouis est: & hi sunt argentea cathena ligati: idest famosa claræ uirtutis sonoritate: qua profecto nonnulli longe magis firmatum corium seruant: q̄ diuini amoris intuitu. Hanc tamen cathenam socii Vlyssis: idest sensus humani corporis ignauia nostra rationi imperantes soluunt prædam existimantes: idest arbitrantes longe meliorem & dulciorem uitam in uoluptatibus nullā coactis regula q̄ eis ligatis in ratione solida. his tamen solutis dum in hanc & in illam labimur lasciuiam: insurgunt tempestates animo: idest rubores: repræhensiones: conscientiæ redargutiones: fluctuationes animi: mœrores: inopia: ægritudines: & mille malorum species: quæ nos a prima: idest a quiete ammouent. Iuisse autem ad oceanum: & ibidem illi ad inferos iter apertum sit sacris arbitror Vlyssem ad lacum auernum in sinu baiano nocte una nauigasse: & ibidem occiso Alpenore obscœnum illud peregisse sacrum: quo manes euocantur ad superos: & de quæsitis habuisse ab imundis spiritibus responsum. Velum autem Vlyssi naufragio a Leucothoe præstitum: nil aliud fuisse arbitror q̄ spem īmotam: quā euadendi forti seruabat pectore: hæc egit ne desperādo periclitaretur: quā quidem spem dum speratum obtinuisset retro reiecit. eum aūt sæpissime adiutū a Pallade est: quia ab ea cum aduertentia sua instructus multa euitauit pericula: & multa egit sibi etiam opportuna.

De Telemacho Vlyssis filio. Cap. XLI.

TElemachus Vlyssis fuit filius paruulus Penelopi matri a patre relictus: qui multa a procatoribus matris perpessus tandem una cum patre sumpsit ex omnibus ultionem.

De Telegono Vlyssis filio. Cap. XLII.

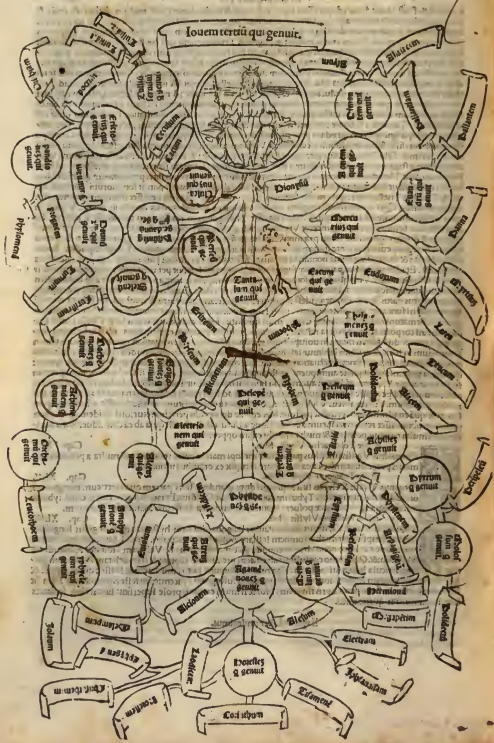
TElegonus Vlyssis & Cyrcis fuit filius: qui dum grandis uidere patrem quæreret: eum incognitum occidit: in Italiam rediens Tyburim condidit: ut ait Ouidius: Et iam telegoni iam mœnia tyburis udi: Stabant agricolæ quæ posuere manus. Papias autem dicit eum ædificasse Tusculum.

De Ausonio Vlyssis filio. Cap. XLIII.

AVsonius filius fuit Vlyssis: ut scribit Paulus longobardus ea in hystoria: quæ de gestis longobardorum scripsit: dicens: ab eo omnem Italiam Ausoniam nuncupari. Titus Liuius autem aliter sentire uidetur in libro nono ab urbe condita dicens. Minturnas & Vestinam ciuitates Ausonidum. M. Pellio: & C. Sulpitio consulibus ab eisdem proditione captas: & fere deletam Ausoniam gentem: & sic illa particula Italiæ fuit ausonia. Ego hunc Ausonium puto eum latinum fuisse: quem Cyrcis & Vlyssis uolunt quidam fuisse filium ex Marica nympha susceptum: dicens: cum teste Seruio: Marica dea sit littoris mynturnensium iuxta Lyris fluuium. Nos & si multi ex Iouis prole supersint: finem huic facientes libello: paululum quiescamus.

Explicit Liber undecimus

BIS SENVS IOVIS OCTO NOTAT EVM SEMINE NATOS.

Genealogiæ deorum gentilium. Liber duodecimus. Prohoemium.

SI post longũ prædestinati agri discursum rex illustris:& si iter in finẽ nõ uenerit:concedit aurigæ discreto anhelos equos curru dimouere & illos aliq̃tisp uagos exonerare uesicá pmittere:& recẽti fluuio:atq; florido recreari prato: dũ ipse apud mercẽnariũ hospitẽ potu sibimet parcit & somno:& aratori instructo q̃q̃ oĩs ager uomere scissus nõ sit:pte adhuc diei supstite iugo boues soluere & in qetẽ & pascua ire pmittere:dũ ipse leni blãdiẽte aura sulca sub nemorũ umbra:iam fatur cantu rudi:duros conat obliuisci labores.Necnõ & egregio bellorũ duci posito ĩ finẽ certaminis itum nõ sit:fessos & sanguine graues dato signo reuocare milites:ut & a periculo cladis retrahat & restauratis ocio uiribus:eos alias ĩ hostes acriores imittat.Quis mihi nõ eẽ fas dicet: esto in finẽ numerosæ ,plis cretẽsis Iouis nõ uenerim:parte tamen maxĩa recitata: subsistere paululũ:& q̃si ad certá ueneri metá resipiscere?Nemo arbitror iuste; morẽ igit aliorũ secutus nõ aliter q̃ ĩ certũ & ĩsignẽ terminũ deuenissem. Labore attritus in Ausoniá littus q̃uis iportuosum:substiti arbitratus insup qd breuioribus distinguit signis ĩtellectu facilius capit & tenacius memoriæ cõmendat.ibidẽ dũ nõ fessos oculos in circuitu ducerẽ.cœpi ueterũ ,pspectare uestigia rerũ.Hic.n.ueteres cumæ calchidiẽsiũ opus:dædali tẽplũ:Miseni tumulus atq; Iuliæ aquæ admiratiõe tenebãt aium.& ex opposito iarime uetus simiarũ hospitiũ:& ex inarime excussa ,pchita distrahebãt.Sic sonãtes reuolutiõibus æstuãtiũ fluminũ Vulturni fauces atq; lyris fusini nebulæ & literni paludes exilio & morte amplissima uiri primi africani nobilitatæ:& ĩ cõspectu fere.M.Scauri uillula suo adhuc ĩsignis noĩe atq; formiarũ fere deleta uestigia:& lõgiuscule in radicibus mõtiũ calenus:stelenates:atq; cãpanus agri mira fertilitate cõspicui:& supeminẽtia agris oppida suessa.Theanũ:sidicinũ: Caselinum : Thelesiæ:& alia plura tá romanorũ q̃ Carthaginẽsiũ monimẽta:necnõ & multa:quorũ lõga magis q̃ utilis huic opi eẽt hystoria.O q̃ lætabar aĩo Italiá meá uidere claris opibus nõ tãtũ æquasse:sed loquacẽ supasse græciá?Verũ cũ iá breui qete recreatus aĩus uires ĩ laborẽ ,pmitteret reintraui uolens mare ueliuolũ:& in phrygiá usq; deuectus sumpsi mentẽ Tãtali;aliorũq; quorũ dá ex filiis Iouis ,plẽ exq̃rere atq; describere.Quod ut pagá ille faciat p̃cor:q ad ictum uirge seruitoris sui Moysi sitienti populo aquas affluenter emisit ex rupe.

De Tantalo.xxx.Iouis filio:qui genuit Nyobẽ & Pelopẽ. Cap. I.

TAntalus ut dicit Lactantius filius fuit iouis ex Plote nympha susceptus.Hũc dicit Eusebius Phrygũ fuisse regẽ regnãte Erithreo athenis.Et huic ob raptũ Ganymedẽ bellũ fuit aduersus troium Dardaniæ regẽ:& Ganymedis patrẽ.uolũt p̃terea hũc deos in cõuiuio habuisse:eisq; ut experientiá deitatis eorũ assumeret occiso filio illũ mẽbratim discerptũ coctũq; apposuisse comedendũ:q cũ abhorruissent cibũ nõ solũ abstinuere:sed collectis in unũ mẽbris puerũ in formá pristiná reduxere:& reuocata p Mercuriũ ab ĩferis aĩa:eá illi restituere.Sane cũ aduerterẽt humerũ deesse puero : quẽ deuorauerat Ceres:loco cõsumpti eburneũ resecere.Tãtalũ ãt deiecere ad ĩferos:taliq; dánauere supplicio ut fluuio ad os usq; demersus:siti uexaret assidua:& dũ os forte declinaret in potũ aquæ fluminis ẽt declinarent:in tantũ ne illas posset attingere.Desup aũt arbores pomis onustas addidere:q ad os eius usq; descenderẽt ipse tamẽ igẽti & cõtinua percitus fame dũ illa carpere conaret se tãdiu extollerẽt q̃diu ipse ut cõtingeret laboraret. Et sic factũ est ut iter poma & aquas positus fame sitiq; uiuens deperea ĩfœlix hõ.Nũc qd sentiendũ sit ex his aduertẽdũ:& cõcesso eũ Iouis fuisse filiũ:seu uerũ:seu ob aliq̃ similitudinẽ attributũ.Et quæ ad Ganymedem spectãt ubi de Ganymede posita sint.Dico eũ ob id diis filiũ apposuisse dictũ:qa cũ auarissimus hõ fuerit:& rẽ domesticá plurimũ augere curauerit:frumẽta:ex qbus popularẽ exhauriebat pecuniá nõ aliter q̃ filiũ diligebat:quæ tũc diis apposuit dũ cultis agris iniecit:& iniecta qdẽ sulcis in cõspectu superorũ sunt;quæ eisdẽ agentibus superis in frugẽ ueniẽtia pristiná reassumũt formãt.Verũ humerus.i.semẽ deuoratus a cerere.i.terra cõsumptus eburneus restaurat:dũ increscẽte segete nutrimẽti robur ĩmittit.Suppliciũ aũt huius ostẽdit liqdo auari hoĩs detestabilẽ uitá.Dicit enĩ Fulgentius Tantalũ interpraetari uisionẽ uolentẽ qd optime cõpetit unicuiq; auaro:nõ.n.aurũ & amplá supellectilẽ congregat:ut eis utat:qnimo ut illá intueatur:& cum pati non possit sibi quid boni ex congestis diuitiis facere eis ĩmixtus fame piclitatur & siti.

De Nyobe Tantali filia & Amphionis coniuge. Cap. II.

NYobes filia fuit Tantali & Taygete:ut apud Ouidiũ ipsa testatur dicẽs:Mihi Tãtalus auctor: Cui licuit soli superum contingere mensas.Pleiadum soror est genitrix mea & cætera. Sed salua reuerentia Ouidii.pater huius non fuit ille tantalus qui amicus deorum fuit.Nam ille fuit homo pius & corinthiorum rex & tempore prior.Lactantius autem dicit hanc filiam fuisse Tantali & Penelopis. Hæc ut placet Theodontio nupta fuit Amphioni regi thebarum:ut faueret Amphion partibus Pelopis bellum gerentis aduersus Enomaum elidis regem & ptæ . Ex quo Amphione ipsa peperit septem filios: totidẽq; filias.esto Homerus in Iliade tantũ duodecim fuisse filios dicat.hæc elati spiritus mulier sacrificãtibus thebanis iussu Manthonis filiæ thyresiæ latone cœpit eos acriter ĩcrepare uerbis:& se Latonæ p̃ferre:quá ob causam indignata Latona & filiis questa factum est : ut ludentibus filiis atq; filiabus in campis apollo filios & Diana filias occideret:qui apud Siphylonem montem fuere sepulti: Nyobes autẽ orbata uiro & filiis apud urnas eorũ in lapidem uersa obriguit.De filiis & Amphione supra dictum est. Eam autem in lapidem uersam Tul.ubi de q̃stionibus tusculanis fictũ arbitrat:,ppter eius æternũ in luctu silẽtiũ.Verũ huic fictio-

ni Theodontius addit dicens eius adhuc statuam in Siphylo apparere lapideam:& adeo tristem : ut lachrymis existimetur deficere:qd præter naturam non est. Potuere quippe ueteres ad memoriá ingentis infortunii superbæ mulieris in Siphylo lapideam apposuisse flentis mulieris statuam:& cum frigidæ complexionis sit lapis insurgentibus in eum uaporibus ex terra humidis lapidis frigiditate soluuntur in guttas aqueas ad instar lachrymarum:& hinc forsan arbitrantur ignari Nyobem adhuc flendo deficere.

¶De Pelope Tátali filio:q genuit Lysidicé Atreú Thiesté & Physthené. Cap. III.

PElops filius fuit Tantali & Taygetæ:& ut ait Barlaá hő bellorũ fuit:& insignis plurimű. Qui cum apud Phrygas regnaret bellű habuit aduersus Eonomaű regé Helidis atq; Pysæ:qd qdé memorabile fuit:& pmaximű ut scribit Thucidides. Belli cám dicit Paulus fuisse hippodamiá Enomai filiá a Pelope dilectá:atq; in cőiugiű postulatá & denegatá. Dicit enim Seruius huius Hyppodamiæ multos fuisse petitores ob isigné eius pulchritudiné:qbus ab Enomao ea lex indicta est:& id inde sequutum qd supra scribit ubi de Hyppodamia. Sed Barlaá dicit nő sic se habuisse negociű:qnimo cum Pelopi uideretur inhumana cőditio aduersus Enomaű arma mouit:& magnis hincinde conuocatis subsidiis fraude Myrtili pfecti armorũ Enomai astutia Pelopis corrupti eum supauit.& sic Hyppodamia & regno potitus Myrtilű postulanté proditionis præmiű deiecit in mare. Húc dicit Eusebius in libro temporũ Hyppodamiá uxorem duxisse regni Pritiargiuorũ regis anno.xiiii.qui mundi fuit annus.iii.M.dccc.lvii.& pauloante dicit regnante Lynceo argis Pelopé apud argos regnasse annis.liii.& eos a suo noie pelopőnenses denoiasse. Dicit ét Acrysio regnante Argiuis Pelopem olympiis itersuisse:& postea aduersum Ilion arma mouisse eumq; a Dardano expugnatum anno mundi.iii.M.dccc.lxxxi.cum legatur diu ante fuisse Dardanum. Ego autem tam discordantium opinionum ueritatem ignoro.huic ex hyppodamia plures fuere filii.

¶De Lysidice Pelopis filia & Electrionis coniuge. Cap. IIII.

LYsidicem dicit Lactátius ex Hyppodamia filiá fuisse pelopis & Electrioni nuptam:ac ex eo Alcmenam peperit Herculis matrem.

¶De Atreo filio Pelopis:qui genuit Alceonű:Melampű:& Euiolű. Cap. V.

ATreus Pelopis & Hyppodamiæ fuit filius:qui ut ex uerbis Senecæ poetæ i tragœdia Thiestis percipi potest:una cum Thyeste fratre apud pelopőnesum regnauit.alternis tamen uicibus:sed tandé inter eos nata discordia est:cuius talem dicit Lactantius fuisse causam. Cőstat enim ut supra dictű est a pelope Myrtilum Mercurii filium in mare deiectum atq; necatum:quod ægre ferens Mercurius inter atreum & Thyestem tantű iniecit zinzaniæ:ut hostes efficerentur. Insuper erat apud atreum aries: de quo sic Seneca tragicus. Est pelopis altis nobile in stabulis pecus Archanus aries ductor opuléti gregis. Huius per omne corpus infusa coma dependet auro:Cuius e tergo noui aurata reges sceptra tantalia gerunt. Possessor huius regnat:hunc tantæ domus Fortuna sequitur tuta seposita sacer. In parte carpit prata quæ claudit lapis:Fatale sacro pascuum muro tegens & cætera. Húnc habere cupiens Thyestes arbitratus est posse per concubitum Meropis Atrei coniugis obtinere:nec defuit sceleri locus.nam ex ea & filios concepit:& illam eripuit uiro:ex quo in bellum uenere fratres & pulsus regno Thyestes est. Sed Atreus non contentus fratris exilio illum ficta gratia reuocauit:& credulo tres filios decoctos in conuiuio apposuit:& eorum sanguinem poculis mixtű illi dedit in potű:repletoq; tam scelesto cibo capita manusq; natorũ ifœlici pri iussit apponi : atq; qd comedisset detegi:Quod cű fieret aiűt solé surgenté in ortű retrocessisse:scelus uidere fugienté. Hunc tamen Atreű:ut dicit Lactantius Egistus Thyestis filius interemit. Aureű uellus in hac hystoria fictum sic itelligendű arbitror:ut intellexisse uidet Varro:ubi de agricultura dum dicit pecudes propter caritaté aureas habuisse pelles:ut argis atreus:quá sibi Thyestem subtraxisse quærit &c. Vel potius pro ariete isto auri, uel ieris thesaurus itelligendus:quo reges plurimű ualent:& absq; quo opportuni sumptus ad bella & ad splendorem regium sustentandű fieri non possunt. Sol autem in ortus suos reuolutus eclypsim ea tempestate fuisse demonstrat:quæ cű esset hoibus incognita monstruosa uisa est. Dicit tamen Lactantius hanc ab Atreo Mecœnis pdictá & primitus adinuentam:cuius cű cerneret approbari dicta Thyestes inuidés ex urbe discessit.

¶De Alceone Melampo & Euiolo filiis Atrei. Cap. VI.

ALceon Melampus & Euiolus fuere fratres:& ut afferit Cicero ubi de naturis deorum : Atrei fuere filii:quos dicit apud graios inter dioscortes numeratos. Quáobrem celebres fuisse uiros credendű est cum ex his fuerint castor & pollux:de eis autem nil amplius reperitur.

¶De Thyeste Pelopis filio qui genuit Tantalű Physthené Arpagigé Pelopiá & Egisthű. Cap. VII.

THyestes Pelopis & Hippamiæ fuit filius.cui aduersum fratré Atreű quæ dicta sunt supra fuerunt odia:qui cű iam dicta passus esset a fratre:uindictæ auidus oraculum consuluit:a quo responsum habuit ex se & pelopia filia sua nasci posse qui filiorum ulcisceretur morté. Quod cű audisset:ut qui erat in scelera:& potissime in libidiné pronus:cőfestim in amplexus filiæ uenit:& ex ea filium suscepit Egistum:qui postea interfecit atreű:stuprauit cliténestrá etiá Agaménoné interemit.

¶De Tantalo Physthene & Arpagige filiis Thyestis. Cap. VIII.

TAntalus Physthenes & Arpagiges filii fuerűt Thyestis ex coniuge Atrei suscepti ut per uerba Senecæ poetæ in tragœdia Thyestis compræhenditur : esto duos tantum nominet Tantalum scilicet dum dicit. primus locus ne deesse pietatem putes auo dicatur Tantalus prima hostia est : deinde nominat physthenem dicens. Túc ille ad horas Physthené sæuus trahit. Adiicitq; fratri &c. Tertium puerum uocat dum dicit ferrumq; gemina cæde perfusum tenés. Oblitus in qué rueret infesta manu. Exegit ultra corpus ac puer stati pectore receptus ensis a tergo extitit. Cadit ille &c. Tertiű hunc puerorũ Theo-

dontius dicit Arpagigem nuncupatum:& sic ex eis præter patrui crimen & patris escam nil legitur.

ℭDe Pelopia Thyestis filia. Cap. IX.

PElopia dicit Lactā. filia fuit Thyestis.ex q̄ matre nō dicit.hác ut ipsemet Lactan.asserit: Thyestes respōso desup dicto habito oppressit:& ex ea filius natus est:qué ipsa rubore sceleris cōfesti feris exposuit.Et sic apparet ob luxuriā Thyestis nō ob nūsum oraculi a Thyeste i cōcubitū filiæ itum: nūsum aūt oraculi ad palliādā Thyestis ignominiā post cædé suo℞ ab Egisto factā cōpertū est.

ℭDe Egisto Thyestis filio. Cap. X.

EGistus filius fuit Thyestis ex Pelopeia eiusdé Thyestis filia ut ipsemet testat̃ in tragœdia Senecæ dicens.Coacta fatis nata fert uterū graue.Me p̄re dignū uersa natura est retro &c. Hic quácito natus fuit a m̄re ob pudorem ignominiosi criminis in syluas deiectus est:ut delaceratus a beluis turpitudinis aui parentisq; atq; matris pariter & sororis uiuens:testimonium non præstaret.Sed aliter factum est.Nam seu beneficio pastorum:seu sic permittente deo caprarum sponte contigerit a capris ubera præstantibus in syluis nutritus est:& inde dictus Egistus ab ege.f.capra nutrice.Is tandem a suis cognitus & in regiam deductus dum creuisset essetq; in paruo præcio rerum præteritarum iam conscius seu patre impellente:quod magis creditur.ut Lactantio placet:Atreum occidit:cui Thyestes occupata regia successit:tādem iam Thyeste mortuo cum regnarent Agaménon & Menelaus & ob raptam Helenam in Troianum iuisset excidium.Egistus:ut Leontio placet:suasionibus Nauplū in amplexus optātis Clitemnestræ deuenit:& postremo redeuntem Agaménonem a desolatione ilionis immane ausus facinus illum fauente Clitemnestra trucidauit & regiam Pelopis septem tenuit annis.Ad ultimum ab Horeste Agamennonis filio una cum adultera Clitemnestra nullo remanente ex eo superstite obtruncatus est.

ℭDe Phystene Pelopis filio qui genuit Agaménoné & Menelaū. Cap. XI.

PHystenes:ut ait Theodōtius filius fuit Pelopis & Hippodamiæ:qui cum iuuenis moreretur Agaménonem & Menelaum filios suos paruulos commendauit Atreo fratri suo:qui illos suscepit:& in filios educauit:& ob id abolita tractu temporis physthenis memoria Atrei filii habiti sunt:& Atrides ab omnibus appellati.

ℭDe Menelao Physthenis filio q̄ genuit Hermioná & megapentim. Cap. XII.

MEnelaus Lacedæmonū rex:ut Theodōtio placet:filius fuit Physthenis & frater Agaménonis.hos Seneca i tragœdia thyestis uidet̃ oino tenere filios fuisse atrei:i cuius psona sic ait.Cōsilii agaménō mei sciens minister fiat:& p̄ris cliēs.Menelaus assit.plis icertæ fides.Ex hoc petat̃ scelere si bella annuūt:& gerere uolūt odia:si patruū uocāt p̄r est &c.Et sic atrei ex Merope uident̃ filii:teneat qđ mauult lector.Menelaus aūt:ut Eusebius ostendit in lib.tempo℞:Atreo & Thyeste uiuētibus Lacedæmonū rex dictus est:anno mūdi.iii.mil.dccc.xcvii. Cū Agaménon q̄ Thyesti successit secundū Homerū regnare cœperit Mecœnis anno mundi.iiii.mil.vii.fuit huic Helena Iouis filia coniunx:quā anno primo regni Agaménonis:& secūdū Eusebiū.x.Menelai:ut ait Dares phrygius:absente Menelao:qui ad Nestorem pylon iuerat:Paris legatus missus ad Castorem & pollucem rapuit ex isula Cytherea sub oppido heleno:ea ēt consentiente:existentibus fratribus & Hermiona apud Agaménoné.Dites uero dicit illo tūc Menelaū cum Agaménone cretā iuisse diuisuros thesauros:quos ibi deposuerat Atreus.Hinc factū est ut fratris consilio Menelaus conquereretur græcis principibus.Verum cum frustra legationibus obsidione demum repetita est Helena:& post decéniū fraude magis q̄ uiribus capta Troia reassumpta est & restituta Menelao:qui cum ut cæteri nauim intrasset patriā petiturus tempestate actus:ut scribit Eusebius:ad Tuorim regem ægypti quem pol lybium appellat Homerus cum ea deuectus est:& a protheo uate:ut per Homerum patet in odyssea:cōsilio sumpto postq̄.viii.annis errasset in Lacedæmoniā rediit Agaménone diu ante cæso:& illis forte diebus Egisto.Qui tandem illi successerit:quo uel qua morte diem clauserit non inueni.

ℭDe Hermiona Menelai filia & Pyrrhi & inde Horestis cōiuge. Cap. XIII.

HErmiona:ut Ouid.testat̃ i ep̄lis Menelai fuit filia ex helena.hæc āt horesti filio agaménonis despōsata fuit.Porro Pyrrus cū occiso agaménōe regiā occupasset Egistus:& fugisset horestes: andromacha oli Hectoris cōiuge:quā a Troia duxerat:heleno cōcessa:hác horesti subripuit & sibi cōiugio copulauit:attamé eo postea ab horeste occiso i eiusdē horestis cōiugiū rediit eiq; pepit Horestem filiū.

ℭDe Megapenthi Menelai filio. Cap. XIIII.

MEgapéthis dicit Theodō.filius fuit Menelai ex Lydia captiua susceptus post raptā helenā:qđ Home.testari uidet̃ i odyssea dū dicit.Filio āt a sparte alectoris accepit filiā. Qui ipi unigenitus fuit fortis Megapéthis a serua.helenæ āt dii filiū nō dederāt:postq̄ prio genuit hermionā filiā desideratiuā:quæ formā hēbat aureæ ueneris.Et sic per hos patet etiā menelaū megapenthi coniugem dedisse filiā Alectoris spartani:cuius nuptias celebranté telemacus ulyssis filius ueniens ex Ithaca comperit.

ℭDe Agaménone Physthenis filio:qui genuit Iphigeniā Chrysothemim Laodicé Hiphianassam Electram Alesum & horestem. Cap. XV.

AGaménon Physthenis fuit filius:ut supra:& atreo paruulus derelictus: fuit hic Mecœna℞ rex & Thyestis successor:ut i ilyade ēt sentire uidet̃ Homerus ubi de sceptro agaménōis:multos describit uersus fere hoc dicentes.apud Troianā in cōcione græco℞ p̄sidens agaménon sceptrū tenebat: quod uulcanus artifex fecerat:illudq; dedit ioui Saturnio.Postea iuppiter concessit Diactoro argiphonti.Hermias autem rex dedit pelopi phisipo:postea pelops dedit atreo:q moriens Thyesti bellicoso reliquit:qui thyestes reliqt agaménoni multis insulis & argo iperanti &c.In qbus uerbis non seruatur genealo-

giæ descriptus ordo:quē latinoꝝ auctoritatē describēs sequutus sum.Cœpit autē regnare Agamēnon scd̃m
Eusebiū anno mūdi.iiii.Mil.vii.quo anno helena rapta ē.& græcia oīs in Troianos excitata pari oīum cōsen-
su cōgregatis ī aulide nauibus:& exercitui īperator factus ī bellū prexit.Clitēnestra cōiuge relicta: ex q̄ iam
plures susceperat filios:& apud troiā labores multos passus.quorūdā ēt principū simultates ptulit:qbus agēti-
bus īperio depositus ē:& illi Palamedes suffectus q crimie Vlyssis occisus Agamēnon maiori sua gloria ī im-
periū reassūptus ē q̄ ignominia depositus.Sustinuit ꝑterea īdignationes achillis ob bryseidā illi a se sublatā.
Tandē capto Ilione atq; dirupto:cū illi cessisset ī sorte cū præda plurima Cassandra Priami filia naues in pa
triā rediturus ascēdit.Veꝝ tēpestate actus fere p annū errauit:ut scribit Home.anteq̄ ueniret in patriā. Inte-
rim aūt:ut idē testat̄ Home.Egistus Thyestis filius cū tacite oīa occupasset:positis p littus speculatoribus &
audito ab eis Agamēnonis reditu uiginti ex amicis suis in insidiis posuit:& ipse cū comitatu reliquo ficta ami
citia illi obuius factus est:& igēs ei parauit cōuiuiū.In quo Clitēnestræ cōsensu illū cū sociis epulātē occidit.
Seneca aūt poeta aliter de morte eius sentire uidet̄:ea in tragœdia:cuius titulus est agamēnon.dicit.n. Clitē-
nestram acri dolore agitatā:q; Cassandrā Agamēnon secū traheret.Ego autem credo cōmissi sceleris timore
& cum Egisto adultero esto primo discorde:sed in concordiā:ut percipitur reuocato ea die:qua in patriā in-
trauit domū parato Clitēnestra cōuiuio:& ipse Agamēnon dum picta ueste sublimis iaceret Priami supbias
corpore exuuias gerens ei detrahere cultus hostiles uxor iubet:& induere potius cōiugis fidelis manu textos
amictus.Verum induta uestis exitum manibus negat:caputq; laxi & muii claudunt sinus:& tunc aurit tremē
ti semiuir dextra latus Agamēnonis:eumq; interfecit ueste inuia inuolutum.

De Hiphigenia Agamēnonis filia. Cap. XVI.

HIphigenia Agamēnonis filia fuit ut ī agamēnōis tragœdia testat̄ idē Seneca.Hāc tñ alii Hiphianas-
sam uocāt:ut Lucre.dicēs:Aulide quo pacto trinai uirginis arā Hiphinassai turparēt sanguie fœdi
Hæc īsignis pulchritudie uirgo fuit:de q̄ Seruius talē refert historiā.Græci troiā ituri cū ad auli-
dē deuenissent:agamēnon Dianæ ceruū occidit ignarus:q̄obrē irata dea flatus uentoꝝ remouit:&
iō cū nauigare nō possent:& pestē īsup sustinerēt:oracula cōsulta dixerūt Agamēnonio sanguine Dianā esse
placādā ergo cū ab Vlysse p simulationē nuptiaꝝ adducta Hiphigenia:& iā ut īmolaret̄ eēt altaribus admo
ta numinis miseratiōe sublata ē:& cerua supposita.Vnde Ouid.Victa dea ē:nubēq; oculis obiecit:& iter offi-
ciū turbāq; sacri:uocesq; ꝑcātū supposita fert̄ mutasse micœnida cerua &c.Virgo āt ut Ser.asserit:ad tauricā
regionē trāslata ē:& Thoāti regi tradita:& ide dictiæ dianæ sacerdos effecta:& cū scd̃m Statutā cōsuetudinē
humano sanguīe numē placaret.agnouit fratrē Horestē:quē diu nō uiderat:q accepto oraculo carēdi furo-
ris cā cū amico pilade colchos petierat:& cū his occiso thoāte simulachrū sustulit abscōditū fasce lignoꝝ:&
sic ad laconas Diana trāslata est:Hiphigenia reportāte.Quid deide de hiphigenia sequutū sit:nusq̄ cōperis-
se memini.Quod supra dictū est Dianā loco hiphigeniæ posuisse ceruā humanū fuisse artificiū credendū
est:q; ut populus oīs Agamēnoni eēt obediens adinuentū est eū.s.filiā īmolasse:quæ medio in tumultu subla
ta:ne fraus aperiri posset in longinq̄ regionē trāsmissa:& sub umbra sacerdotii seruata est.

De Chrysothemi Laodice & Hiphianassa filiabus Agamēnonis. Cap. XVII.

CHrysothemis Laodices & Hiphianassa agamēnonis fuere filiæ & Clitēnestræ(ut arbitror)cū ex
eis unā:quā mallet agamēnon apud Homeꝝ Achilli offert dicēs.Gener mihi erit:honorabo āt eū
similē horesti.Qui mihi unigenitus nutrit̄ abūdātia ī multa.Tres mihi sūt filiæ in atrio bñ facto
Chrysothemis & Laodices & hiphianassa.Leōtius tñ dicit hāc hiphianassam hiphigeniā eē:qd ego nō credo
Quō.n.dixisset agamēnō hiphigeniā domi eē:q̄ sciebat ī sacris,p cūctis q̄rēdis:aut occisā:aut alibi clā delatā.

De Electra agamēnonis filia. Cap. XVIII.

ELectra agamēnonis & Clitēnestræ fuit filia:ut liqdo patet p Senecā ī tragœdia agamēnonis:ī q̄ pci
pit̄:qa ab agamēnone troiā eunti parua relicta sit domi.Hæc cū patrē occisum cerneret Strophilo
phocēsi agamēnonis amico clā cōmēdauit horestē:& ide matrē ob ꝑpetratū scelus īcrepauit aspe:
quā ob cām Clitēnestra iubēte ī carcerē deducta ē.Quid tandē ex ea sequutū sit legisse nō memini.

De Aleso agamēnonis filio. Cap. XIX.

ALesus filius fuit agamēnonis:ut satis clare dicit Virg.Hic agamēnonius troiani nois hostis Curru
iungit alesus equos &c.Ex q̄ tñ matre susceptus sit ī dubiū uertit̄.Nā alii dicūt eū ex briseida na-
tū:alii ex cassandra:qd ego nō credo.nō.n.ex cassandra natus potuisset aduersus æneā sauisse tur
no ætate nō patiēte.Hūc Theodō.arbitrari uidet̄:cū Clitēnestra sensisse aduersus patrē : & ob id
& Clitēnestræ filiū:& patria pulsum:qui quacūq; ex cā patriā liquærit in Italiā uenisse Virgil.asserit & apud
Massicum cāpaniæ montē consedit:ac ide tanq̄ troiani nois hostis uenit sauitq; aduersus Aeneā partibus Tur
ni.Ouid.uero ubi de fastis uidetur existimare eum faliscos condidisse:& ob id dicit Venerat atridæ fatis agi
tatus alesus.A quo se dictam terra fallisca putat &c.Posteritatis aūt eius nulla extat memoria.

De Horeste Agamēnonis filio q genuit Chisamenē Corinthū & Horestē. Cap. XX.

HOrestes Agamēnonis & Clitēnestræ fuit filius:ut satis in præcedētibus ostēsum ē:huic dicit Theo
dontius Hermiona Menelai & Helenæ filia paruula adhuc desponsata est:cū & ipse paruulus eēt.
Hic tandē occiso ab Egisto Agamēnone studio Electræ sororis suæ a Strophilo phocēsi clā Micœ
nis subtractus & asportatus atq; seruatus est q̄rentibus eū in mortē mr̃e atq; Egisto.Qui cū tractu
temporis excreuisset captato cōmodo Hermiona sibi iā a pyrrho subtracta in ultionē pr̃næ cædis surrexit:&
Egistū adulterū:cū.vii.iā regnasset annis una cū Clitēnestra matre occidit.Quo facto aiunt confestim in fu-
riam deuenisse cū sibi uideret̄ īminere:occisæ mr̃is imaginē facibus & serpētibus armatā:& ei continuū mi-

nitatem exitium:ut dicit Statius: Armatã facibus matrem & serpentibus atris. Cum fugit: ultricesq; sedent in limine diræ & cætera. Cui Pylades Strophili filius: qui tempore paternæ cædis transfugauerat iunctus promissa illi salute cum eo ad aram dictynæ Dianæ in colchos confugit & ibi resipiuit Horestes: submouitq; ab infestatione tali matrem: & sorore cognita Hiphigenia quæ ibidem deæ sacerdos erat: occiso Thoante rege & simulacro deæ rapto atq; in fasce lignoꝝ delato secundũ quosdã in regnũ rediit: & fraude Macharei sacerdotis pyrrhũ Achillis filium in templo Apollinis interemit: & sibi Hermionem coniugem reassumpsit. Alii uero uolunt eũ anteq̃ in regnum rediisset in Italiã deuenisse: & haud longe a Roma apud Aritiam Dianæ simulacrum collocasse: & impia statuisse sacra. Sed quãdocũq; hoc factũ sit eum post occisum Egistũ regnasse annis. xv. affirmat Eusebius in libro temporum: & anno. xxi. regni Demophoontis regis athenaꝝ occidisse Pyrrhum. Solinus uero in libro quẽ de mirabilibus scripsit: dicit eum post occisam matrẽ profugũ Hermionam in omnes casus habuisse sociã. quo aũt diem clauserit etiam in dubium uertitur. Cum dicat Seruius ossa eius iam Roma condita ab Aritia Romã trãslata & sepulta ante tẽplũ Saturni quod est cliuum capitolinũ iuxta Concordiæ templũ. Solinus autem ubi supra dicit ꝙ olympiade. lviii. ossa eius a spartanis oraculo monitis Tegei iuenta & tantæ magnitudinis fuisse ut implerent longitudinem cubitorum. vii.

ℭ De Thysamene Horestis filio. Cap. XXI.

t Hysamenis: ut scribit Eusebius: filius fuit Horestis & ei successit in regno.

ℭ De Coryntho Horestis filio. Cap. XXII.

Corynthus filius fuit Horestis ut dicit Anselmus eo ĩ libro quẽ scripsit de imagine mũdi: ĩ quo asserit eũ corynthũ achaiæ ciuitatẽ fecisse & suo noĩe nuncupasse: & hoc idẽ affirmat Geruasius tilliberiẽsis. Qui esto noui sint auctores: nõ tamen paruæ sunt grauitatis. Præterea & Isidorus ĩ libro Ethi. dicit. Corynthũ ĩ achaia cõdidit corynthus Horestis filius. Ego aũt cõditã non credo: sed forte restauratã: cũ scribat Eusebi. in libro temporum eã diu ante a Sysipho cõditã & Ephyrã appellatam.

ℭ De Horeste Horestis filio. Cap. XXIII.

HOrestes: ut Solinus de mirabilibus mundi testatur: filius fuit Horestis ex Hermione: & ab eo affirmat populos qui horestides appellantur denominatos dicens sic. Micœnis profugus matricida cũ abscessus longius destinasset natum sibi in Emathia paruulum de hermiona: quam in omnes casus sociam adsciuerat: hic mandauerat occulẽdum. Adoleuit & in spiritum regii sanguinis nomẽ patris sui referẽs occupatoq; quicquid est: quod procedit in macedonicum sinum & adriaticum salum: quã cui imperitauerat Horestiam dixerat. De hoc ego nil ulterius legi: in longam tamen posteritatem deuenisse suos creditum est adeo: ut affirmet trogus Pompeius Pausaniam Philippi regis macedonum occisorẽ ab horeste originem duxisse: sed quibus mediis uetustate agente non reperitur.

ℭ De Dionysio. xxi. Iouis filio. Cap. XXIIII.

DIonysius: ut in libro de naturis deoꝝ scribit Cicero: Iouis & Lunæ fuit filius: quẽ ego idem cũ Baccho dicerẽ: si nõ essent in matre dissimiles: cũ ipse idẽ Tullius fieri ei orgia arbitreẽ. Possibile tamen est ut sic sit fictione mutata: dũmodo utrũq; pro uino nõ pro homine assumamus. Nam iuppiter. i. calor diei: & luna rore & humectatione nocte uites fouent: & ad icrementũ atq; maturitatẽ uuas deducunt. Et sic hic erit qui in culmine colitẽ nysæ altero ex Parnasi mõtibus uerticibus Baccho: eo ꝙ uinetis abundet consecrato: & dicetur Dionysius quasi nysæ deus: nam dios græce latine sonat deus.

ℭ De Perseo. xxii. Iouis filio q genuit Gorgophonẽ: Stelenũ: Erithreũ: & Bacchemonẽ. Cap. XXV.

PErseus quem ueteres totius nobilitatis græciæ patrem opinati sunt: Iouis & Danis Achrisii fuit filius: unde Oui. Nõ putet eẽ deũ. nec. n. Iouis eẽ putabat Persea: quẽ danes pluuio cõceperat auro &c. Qualiter aũt ex Ioue & Dane natus ubi de Dane in p̃cedẽtibus uideri põt. Is aũt iã grãdis: ut dicit Lactantius: Polydecti regis impio ĩ Gorgonẽ expeditionẽ assumpsit: hũitq; pegasum alatũ equũ & Palladis ægidem & talaria ensemq; Mercurii: uolatũq; cœpit ex aphesante: modo: ut refert Stati. ibi: Mõs erat audaci seductus in æthera dorso: & infra per. v. uersus: Quam quidem gorgonem prætensa ægide pallãtea uidit impune atq; considerauit: & uicit: eiq; caput abstulit: & Athlantem regem sibi denegante hospitium ostenso Gorgonis capite mutauit in saxum: inde remeans in patriam cum excelso uidisset in syrio littore circa regna cephœi Andromedẽ uirginem alligatã matris crimine & ammonis sentẽtia scopulo: & sic monstro marino expositã: flentesq; parentes in littore: euolauit illuc: & cognita causa cũ parentibus pactus est cõiugiũ uirginis si illã a belua liberaret: quod factum est. nã uenientẽ iteremit. Inde celebrãte eo nuptias cũ Phineus cephœi frater: cui ante sentẽtiã puella despõsata fuerat: eã repeteret: & ui conareẽ tãq̃ suam auferre: bellum aduersus eũ iniuit: & cum multos ex hostibus occidisset reliquos capite Gorgonis ostẽso cõuertit in lapides: post. hæc Pritũ aui sui fratrem qui Achrysiũ regno pepulerat transformauit ĩ saxum: & regnũ auo restituit. In persas præterea bellum intulisse ferunt & in eodem liberũ patrem aduersum se consistentẽ in prœlio occidisse. subactãq; nationẽ a se denominasse: ibiq; Persepolim regiam ciuitatem ædificasse: quam postea ut scribit Quintus Curtius de gestis Alexandri. Alexander Macedo uino calens & epulis demoliri fecit: attamen Achrysium auum: ut dicit Lactãtius: in lapidem commutauit. Et inde dicunt eum una cũ cephœo & Cassiopia atq; Andromeda coniuge in cælum fuisse assumptum: & inter cæli sidera collocatum: ut de imagine mũdi testatur Anselmus dicens: huic cõiungitur Cephœus rex & Cassiopia uxor eius: cui associatẽ Perseus filius Iouis & Danis habens iuxta se sidus Andromedæ &c. His appositis ad sensum fictionis ueniẽdũ est. Perseum equo pegaso uectũ famæ cupidine tractum demonstrat. Alii tamen uolunt eum ad trãsfretandum habuisse nauim: cui insigne uel nomen fuerit Pegasus. Scutũ palladis accipiendũ reor pro prudẽtia qua & hostiũ acta

consideramus & nosipsos ab eorundem insidiis telisq; protegimus. Mercurii talaria uelocitatem & uigilantiam in agendis significare reor. Sic & ensis recuruus & a parte exteriori acutus ostendit: quoniam bellorum tẽpore & prædas hostium ad nos trahere debere: eosq; a nostris amouere cædibus. De Gorgone aũt & Athlante satis in præcedentibus: ubi de eis dictũ est: liberasse autẽ Andromedem a bælua hystoriam reor: cum & in cosmographia dicat Pomponius. Est Ioppen ante diluuium conditum ut ferunt: ubi cephœa regnasse eo signo accolæ affirmant: ꝙ titulum eius fratrisq; phinei ueteres clamare cum religione plurima retinent: quinetiam rei celebratæ carminibus atq; fabulis seruatæq; a Perseo Andromedæ clarum uestigium marinæ bæluæ ossa immania ostentat: hæc ille. præterea & Hierony. præsbiter in libro quem de distantiis locorum composuit dicit. Ioppe oppidum palestinæ maritimum in tribu dan ubi hodie quoq; saxa monstrãtur in littore in quibus Andromeda religata Persei quondam uiri sui fertur liberata subsidio. hæc Hieronymus. Plinius uero inter scriptores celeberrimus homo scribit. Beluæ: cui dicebatur expositam fuisse Andromedam: ossa Romæ apportata ex oppido Iudeæ Ioppe. ostendit inter reliqua miracula in ædilitate. M. Scaurus longitudine pedum .xl. altitudine costarum Indicos Elephantes excedente. spinæ grossitudine sex quipedali & cætera. Perseũ autem hostes & pritum in saxa uertisse capite Gorgonis ostenso: nil aliud puto nisi quia uictos diuitiis Gorgonis tacitos illos reddidit & imbelles. Achrysium autem auum constat per Eusebium in libro temporum aliter saxeum effecisse: nam ab eo non sponte occisus est: & sic frigiditate perpetua lapidi similis factus est. ꝙ in cælis a septentrionali plaga stellificatus luceat sententiam Tullii ubi de quæstionibus tusculanis sequendam puto: qui de eo & reliquis ait. Nec stellatus cephœus cum uxore genero filia traderet. nisi cælestium diuina cognitio nomẽ eorum ad errorem fabula traduxisset. hæc Tullius. Cæterum de tempore eius ambigitur cũ scribat Eusebius eum occidisse Gorgonem anno mundi. iii. Mil. dcc. xxix. Tamen hoc eodem anno secundũ alios dicit eum cum coniuge in cælum raptum. Paulo post dicit anno. ii. regis Cecropis qui mundi fuit. iii. M. dccc. lvii. eum Gorgone occisa aduersus Persas dimicasse. Nec multo post scribit anno. xxxv. regni Cecropis Achrysium ab eo mortuum: & argiuorum regnum in Micœnas translatum: quod ego uerum puto cum magis tempus conueniat rebus gestis.

¶De Gorgophone Persei filio q genuit Electrionẽ & Alceũ. Cap. XXVI.

GOrgophones: teste Lactantio: filius fuit Persei ex Andromade coniuge: de quo nil aliud habemus nisi quia genuit Electrionem & Alceum.

¶De Electrione Gorgophonis filio: qui genuit Alcmenam. Cap. XXVII.

Lectrion ut Lactãtio placet: Gorgophonis fuit filius: ex quo nisi alcmenam filiam haberemus nu
e dum nomen nobis liquisset antiquitas.

¶De Alcmena Electrionis filia & amphitrionis coniuge. Cap. XXVIII.

ALcmena: ut dicit Lactantius: filia fuit Electrionis: quod & Plautus in amphitrione testatur dicẽs. Qui cum alcmena est nupta Electrionis filia & cæ. Hæc quidem ut idem & ibidem dicit Plautus: nupsit amphitrioni Thebano: & a ioue dilecta est: & in specie amphitrionis uiri sui ab eo oppressa Herculem peperit: ut in sequentibus ubi de Hercule dicetur latius.

De Alceo filio Gorgophonis qui genuit amphitrionem. Cap. XXIX.

ALceus: ut ait Paulus: filius fuit Gorgophonis magis filii fama cognitus apud nos q̃ splendore suo. Nam ut aiunt pater fuit amphitrionis.

De Amphitrione filio alcei qui genuit Hiphicleum. Cap. XXX.

AMphitrion: ut Paulus ait: filius fuit alcei homo armorũ insignis: ut Plautus in comœdia eiusdem amphitrionis ostendit. huic coniunx fuit alcmena: cum qua Thebis morabatur: ubi dum ipse pro thebanis aduersus theleboœos bellum gereret: Iuppiter eius in spẽ alcmenam oppressit & ex ea suscepit Herculem. amphitrion autem eodẽ partu ex ea suscepit Hiphicleum: placet præterea Plinio in libro naturalis historiæ huius fuisse inuentum ostentorum atq; somniorum interpraetationes.

¶De Hiphicleo amphitrionis filio qui genuit Iolaum. Cap. XXXI.

HIphicleus: ut scribit Plautus ĩ amphitrione: fuit filius amphitrionis & alcmenæ: cumq; uno partu cum Hercule editum dicit. Verum Hiphicleus post nonum conceptionis mensem natus est. Hercules autem una secum natus septimo non perfecto: quod Augustinus. li. de ciuita. dei concedere non utitur: ꝙ mulier possit in diuersis temporibus diuersos concipere.

¶De Iolao Hiphiclei filio. Cap. XXXII.

IOlaus: ut Solinus de mirabilibus mundi asserit: filius fuit hiphiclei: Hic ut idem ait Solius: sardiniam ingressus pallantes incolarum animos ad concordiam eblanditus Olbiam atq; alia græca oppida extruxit. iolenses ab eo dicti sepulchro eius templum addiderunt: ꝙ imitatus uirtutes patris malis plurimis Sardiniam liberasset: hæc ille. fuere tamen & alii iphiclei.

¶De Steleno Persei filio qui genuit Eurysteum. Cap. XXXIII.

STelenus: ut placet homero: Persei fuit filius & andromadæ. Nam ĩ iliade homerus describit Agamẽnonem concionantem & Euristei genealogiam designantem asserentemq; Stelenum fuisse Persei filium & euristei patrem. Is quidem: ut dicit Eusebius in libro temporum: translato argiuorũ regno a Perseo micœnis post Perseum regnauit: quãdo non reperitur. Nam mortuo acrisio. qui .xxxi. annis regnauit immediate sequitur initium regni Eurystei: qnq; tamẽ ĩterpositis annis: eoq; f. Euristheo regnãte scriptum comperio Stelenum. xl. annis micœnis regnasse: ubi hi perditi sint inuenire non possum.

¶De Eurysteo Steleni filio. Cap. XXXIIII.

EVrysteus Steleni filius fuit ut p̃monstratú est. de natiuitate eius talem refert Home. fabulam. Cú die quadá iuppiter apud supos dixisset die illa nascitu℞ hoiem qui oĩbus circúuicinis dominaretur. Iuno id fecit iuraméto firmari:& confestim ascendit in terras & retinuit lithiá: quá nos Luciná dicimus: deá parturientiú apud uxoré Steleni p̃gnanté iam. vii. mésium:& ex utero eius eduxit filium. vii. mésium q uocatus est Eurysteus. Erat qdem ea die nasciturus Hercules: sed alcmena ob retétá parturientiú deá peperisse nõ potuit:& sic factú est: q̃ de Hercule iuppiter intelligebat uerteret in eurysteú: q postmodú aliis & herculi etiá imperauit: regnauitq: Micœnis annis. xlv. & successoré moriés reliqt atreú. Fabula aút hæc ab euétu sibi locú uendicauit: cú uiderét hoies Eurysteú herculi fortissimo uiro℞ imperanté.

℃De Bacchemone Persei filio qui genuit Achemenidem. Cap. XXXV.

BAcchemon: Lactantio teste: Persei fuit filius & andromedæ. & ut ipse idé dicit: apud quosdá orié tales populos impauit: q ab Achemenide eiusdé Bacchemonis filio: ut dicit Theodontius: Achemenides postea nuncupati sunt. Qui apollini sacro℞ ritus inuenisse se asserunt: est auté apud eos is in speleo persico in habitu cú tiara & utrisq: manibus comprimens cornua bouis. puto q̃ ad im mensam eius potentiam ostendendam.

℃De Achemenide filio Bacchemonis q genuit Orcamum. Cap. XXXVI.

AChemenides: ut dicit Theodontius: filius fuit Bacchemonis: esto sint qui uelint eú filium fuisse Persei: hic autem Achemeniis populis imperauit: eosq: a suo nomine nuncupauit:& moriens successorem Orcamum filium reliquit.

℃De Orcamo filio Achemenidis: qui genuit Leucothoem. Cap. XXXVII.

ORcamus: ut supra a Theodontio dictú est: filius fuit Achemenidis: cui coniunx fuit eurimene speciosissima mulier: ex q̃ filiá unicá leucothoé suscepit: quá qa soli se diligéti paruerat uiuá isodit.

℃De Leucothoe Orcami filia. Cap. XXXVIII.

LEucothoem filiá fuisse Orcami & Eurimenis testat̃ Ouid. in maiori uolumine ubi dicit q̃ eá súme dilexit Phoebus:& in formam uersus eurimenis matris eius noctu accessit ad eam & licentiatis mulieribus suis tanq̃ secreta secú locutura in formá ppriá rediit & patiétem cõpssit. Quod cú Clitiæ quæ ante diligebatur a Phœbo ad aures deuenisset zelo pcita cõfestim Orcamo accusauit q iratus atq: seuerus nimium uiuá sepeliri iussit. Phœbus aút cú illi uitá restituere nequiret: eá in uirgá thuream uertit. Huius fictiõis ratio talis a qbusdá redditur. puellá ob adulterium cú splendido iuuene ppetratum iure Sabeo uiuá defossam:& cum eo in loco forte uirga thurea nasceretur: qua℞ abúdantissima regio é solis uirtute e sinu terræ in altum deducta locum fabulæ adinuenit. Ego autem apud achemenidas locum puto: cui sit nomen uel fuerit Leucothoe: qui quoniá thure abundet ab incolis a sole diligi df: qui in matris formá transformatus: idest in complexionem ad enutriédas thureas uirgas opportunam ibi descendit:& humiditati terræ iungitur: adeo ut qui uiuas plantas ibidem apponat confestim in altum educat.

℃De Erithreo Persei filio. Cap. XXXIX.

ERithreus seu erithra: ut placet Solino de mirabilibus múdi: filius fuit persei & Andromedæ:& i cõfinio rubri maris regnú habuit. esto sint q dicát eú ægypti fuisse regé: de quo idé solinus scribit sic. Vltra pelusiacú. n. hostiú arabia est ad rubrú ptinens mare: qd' erithreú ab erithra rege psei & andromedæ filio nõ solum a calore appellatú Varro dicit: hæc ille. Hic erithreus apud arabes maxime fuit auctoritatis adeo ut moriéti in quadá rubri maris isula cæteris famosiore insigne plurimum se pulchrú construerent: eú loco dei colerent:& ab eo rubrú mare denominarent erithreú: quo nomie adhuc græci uocant. s. erithratalasson. Nam talasson latine sonat mare: de posteritate huius nil habemus.

℃De Perse Persei filio. Cap. XL.

PErsen filium fuisse Persei in lib. naturalis hystoriæ testatur Plinius de quo nil aliud comperi p̃ter q̃ idem Plinius asserit eum. s. primú sagittarum repertorem fuisse: quod forsan apud suos uerum est: cum apud alias nationes illas longe antiquiores legerimus.

℃De Aone Iouis. xxxiii. filio qui genuit Dimantem. Cap. XLI.

AOn ut paulus ait: Iouis fuit filius ex nympha Muosyde: a quo dicit Boetiam Aoniam núcupatam quia ibi regnasset: nos auté supra Lactantii auctoritatem secuti Neptuni filium scripsimus. Qué Theodontius factione suo℞ ex Apulia pulsum & Onchesti fuisse filiú:& in Boetiam uenisse dicebat:& ibidem Neptunum patrem quæsisse & puinciam de suo nomine núcupasse: nullum tamen illi filium designabant: ubi Paulus filium suú Dimantem asserit.

℃De Dimante Aonis filio qui genuit Asium & Alixiroem. Cap. XLII.

DImas ut dicit Paulus: filius fuit Aonis & Asii atq: Alixiroe pater. Nec aliud de eo legi.

℃De Asio Dimantis filio. Cap. XLIII.

ASyus filius fuit Dimantis: ut in Iliade scribit Homerus dicens. Asyo qui auunculus erat Hectoris bellicosi frater Heccubæ filius Dimantis: hunc q̃túcúq: Homerus dicat frém fuisse Heccubæ & auúculú hectoris: dicebat Leontius ex patre matris fuisse: quia ex eadé matre Asyus & Heccuba nati fuerunt: sed ex diuersis patribus. Hic aút aduersus græcos priamo fauit.

℃De Alixiroe Dimantis filia & matre Eaci. Cap. XLIIII.

ALixiroe filia fuit Dimátis: ut testari uř Oui. dicés. Quáuis é illú ples enixa dimátis Exacõ um brosia furti pepisse sub ida ferť alixiroe &c. Hæc igř ex priáo pepit Exacú q postea i mergú uersus é.

℃De Eaco. xxiii. Iouis filio q genuit Phocú Thelamoné & Peleú. Cap. XLV.

EAcus Iouis fuit filius & æginæ:ut in Iliade dicit Home. Pelius Eacides. ille aũt Eacus erat a Ioue patre. Qualiter aũt iuppiter æginam oppresserit supra dictum est ubi de ægina. hunc insuper dicit Ouid. regnasse apud enopiam: quã ipse ex nomine matris uocauit æginam. in qua cũ postea defecissent homines: & ipse in somnis uidisset quercũ plenam formicis nunc sursum nũc deorsũ deambulantibus: sibi dormienti uisum est orasse Iouem: ut omnes formicæ quas uidebat homines efficerent: quod & factum est. & sic eius est restaurata ciuitas: & ciues Myrmidones appellati: nã Myrmix græce latine formica est. Hunc præterea dixere ueteres apud inferos cũ Minoe & Rhadamanto culpas holum excutere: & pro meritis culpas inferre. Sub his aũt figmẽtis latet hoc: primo ciuitas eius euacuata ciuibus peste: ex agricultoribus restaurata est: q more formicaꝝ æstate messes ex agris & alia opportuna colligunt ut hyeme fame non pereant. Hos aũt ipse legibus instruxit & uiuere coegit: & hinc Iouis dictus est filius: & apud inferos iudex. Nam per respectum ad supcælestia corpora mortales inferi sunt.

ℭDe Phoco Eaci filio. Cap. XLVI.

PHocus Eaci fuit filius: ut p Ouid. scribit: dũ legitur. Expetit occurrunt illi thelamonq; minorq; Quam thelamon Peleus: & ples tertia Phocus &c. Hic a Peleo occisus est.

ℭDe Thelamone Eaci filio: q genuit Aiacem & Theucrũ. Cap. XLVII.

THelamon Eaci fuit filius fratrũ maior natu: quẽ Seruius ex Argonautis fuisse dicit & Herculis socium: & cũ a Colcho reuerteretur: quæreretq; Hercules Ilam pueꝝ perditum apud Mysios: & ad troianũ deuenisset littus: ꝓhibitus a Laomedõte: indicto illi bello congregatis uiribus aduersus eũ rediret: tanq̃ susceptæ iniuriæ pticeps Thelamõ: una secũ uenit: & ilione expugnato: atq; Laomedonte occiso: eo q primus muros ciuitatis ascendisset: illi ex p̃da capta Hesiona Laomedontis filia data ẽ ex qua cum iam ex alia suscepisset Aiacem: Theucrum suscepit. Hic enim seu pulsus seu nõ susceptus in patria in Cyprum abiit & Salaminam ibi condidit ciuitatem.

ℭDe Aiace Thelamonis filio. Cap. XLVIII.

AIax bellicosissimus homo Thelamonis fuit filius: hic cũ aliis græcis ad delendam Troiã arma sũpsit: & ut reliqua quæ in certaminibus miranda fecit: omittã: singulare certamen aduersus Hectorem arripe ausus est: & si Homero fides ulla p̃standa est: ni illud nimis festina nox diremisset uictor aiax rediisset ad suos: ea tñ superueniente cũ illi uetusto more Hector donasset gladiũ & ab eo baltheũ suscepisset recens aiax & animosus discedẽs: fessum Hectorẽ Troiam ire permisit. Hæc dona secundum Seruiũ nephasta fuere: cum eo se gladio postea interemerit aiax: & cũ Baltheo ab Achille occisus est Hector. Aiax aũt ilione capto atq; diruto de armis Achillis p̃mortui aduersus Vlyssem ingens litigiũ habuit: tandẽ cum cerneret uirtutem bellicã eloquentiæ cedere in furorẽ uersus eo se: quem ab Hectore susceperat: gladio interemit: & ut ait Ouid. in florem sui nominis uersus est: In quo nos docet antiquitas nostras uires caduci floris more in nihilum facile solui.

ℭDe Theucro Thelamonis filio. Cap. XLIX.

THeucer filius fuit Thelamonis ex hesiona Laomedontis filia quæ non uidetur Thelamonis fuisse coniunx cum Homerus aliquando in iliade dicat Theucrum fuisse nothum. Hic tamẽ isignis homo fuit & armorum ualẽs: & una cum fratre aiace iuit in Troianum bellum. Eo tandem pacto cum absq; fratre redisset in patriã nõ susceptus secessit in Cyprũ: & ibidem Salaminam ciuitatem construxit & uitæ residuũ habitauit. Quod ego uerius puto q̃ quod de Thelamone supra scriptum est.

ℭDe Peleo filio Acaci qui genuit Polydorim & Achillem. Cap. L.

PEleus Acaci fuit filius & magnis uiuens interfuit rebus: nam cũ Meleagro in uenationẽ apri Calidonii accessit. Sic & cũ Perithoo aduersus cẽtauros pugnauit. huic ut refert Ouidius coniunx fuit Thetis aquaꝝ dea quam Iuppiter amauit: sed ideo concubitũ eius neglexit. quia oraculo nouerat ex ea filium nasciturum qui maior esset patre. Ad hanc tamen obtinendã audaciam uiresq; fuere opportunæ. Nam cum Peleus consilio prothei senis eam die quadam cœpisset ipsa in uarias mutata formas adeo eum exterruit ut dimitteretur ab eo. Qui ad Protheũ rediens ab eodem sibi suasum est ne mutationes illas timeret: quinimo in tenendo eam perseueraret: quia si fecisset ipsa desiderio suo cederet. Peleus die sequenti cum dormientẽ eam in antro compisset cepit illam. Ipsa uero more suo in uarias uersa formas cum eum tenẽtem sentiret in ꝓpriam rediẽs in coniugium eius consensit. Porro Iuppiter ad eoꝝ nuptias oẽs cõuocauit deos præter Discordiam: Quæ indignans cũ cerneret Iunonem Palladem & Venerem inuicem ex parte una sedentes sumpto aureo malo illud inter eas ꝓiecit: dixitq; digniori detur. ex quo confestim inter eas seditio orta est cum unaquæq; se digniorem diceret. Et cum de hoc Iuppiter inter eas nollet ferre sententiã ad Paridem: qui in sylua ida morabatur: misit eas. Is uero ob promissam sibi a Venere speciosissimã mulierem spretis aliarum oblationibus Veneri tanq̃ digniori tradidit. Quæ illi raptum Helenæ concessit: ex quo subsecutum est troianũ bellum & occisus Achilles: qui ex nuptiis illis: ad quas uocata nõ fuerat discordia: natus est: & sic expiata iniuria. Peleus igiť ex Thetide suscepit achillem & polydorim puellã. Demũ cũ fratrẽ phocũ occidisset: in exilium abiit seuera patris iubente iustitia. Et primo ad Ceim regẽ thrachinæ ausugit a quo amicabiliter susceptus est. Inde postea discedens ad Magnetas abiit ubi ab Achasto fraterna cæde purgatus est. Quid inde subsecutũ sit nescio. Nunc quid sentiendum sit ex fictionibus aduertendũ est. Thetis nobilis fuit mulier: cuius in natiuitate uisum est ex ea nasciturum hominem qui patrẽ uirtute superaret: & ob id Chiron pater eius uaria secum & plurima uoluit consilia: cui nam illam concederet: & his agentibus petens eam peleus primo repulsus est: & sic consiliorum uariationes mutationes formaꝝ Thetidis fuere. Tandem

cum iterum Peleus peteret post multa patris consilia illi concessa est. Et eius in nuptiis .i. procreatione Achillis omnes conuocantur dii .i. omnia supercælestia corpora: ad quæ spectat secundum diuersas potentias suas in corpus iam creatum diuersos effectus infundere: ut perfectum sit: discordia autem non uocatur ne disgreget cœptum opus & pereat. Ipsa autem postea sese miscet dum hõ incipit cogitare: quæ trium sit splendidior uita aut contemplatiua: quæ per Palladem designatur: aut actiua: quæ per iunonẽ intelligitur: aut uoluptuosa: quæ per ueneré demonstraẽ. Ex quibus noluit iuppiter .i. deus dare iudicium: ne uiderentur reliquæ sua dánatæ snía: & homini iniecta necessitas. de his tamen tribus supra latius ubi de Paride.

De Polydori filia Pelei & coniuge borionis. Cap. LI.

Polydoris: ut in iliade dicit Homerus filia fuit Pelei: & a Sperchio flumine dilecta atq; oppræssa: & sic Mnesteum peperit: qui Achillem in troianum bellum secutus est. hæc autem cuidam Borioni perirei regi nupsit.

De Achille filio Pelei: qui genuit Pyrrhum. Cap. LII.

Achilles græcorũ fortissimus: ut præmonstratũ est: Pelei & Thetidis fuit filius: quem cum peperisset mater continuo ad inferos detulit: & ut laborum patienté redderet totum stygiis undis imersit excepto calcaneo: quo illum tenebat. Demũ Chironi centauro alendum tradidit: qui illum educauit: non eo ritu: quo cæteri educantur: sed ex medullis tantũ bestiarũ ab eo captarum cibum confici faciebat: & hoc ut assiduo duraretur exercitio. Et hic dicit Leon. eum Achillem nuncuparũ ab a quod est sine & chilos cibus quasi sine cibo nutritus. Hunc Chiron Astrologiã docuit & medicinã: ac etiam lyram tangere. Tandem cum thetis rapta a Paride Helena præsagio cerneret bellum futurum: & in eum Achillẽ filiũ peritur ũ: ad eius si posset euitandam mortem consilio: clam illum adhuc impubem ex antro Chironis dormientem rapuit: & in schyron insulam in domum Lycomedis regis detulit: & uestimentis puellaribus tectũ atq; prædoctũ: ne se masculũ cuipiam demonstraret: quia uirginẽ inter filias seruandũ tradidit Lycomedi. Verum Deidamiæ uirgini Lycomedis filiæ diu eum masculum fore occultum esse non potuit: cum qua tẽpore captato concubuit: & propter amoris cõmodum ipsa etiam iuuenis sexum occuluit: ex eo tamen concepit & peperit filium: qué Pyrrhũ postea uocauere. Cæterũ cũ coniurassent in troianos græci: & respõsum accepissent absq; Achille capi troiam nõ posse: ad eum exquirendum Vlysses missus est. Quem cum audisset in muliebri habitu apud filias lycomedis clam teneri: ne loco iuuenis uirginẽ auferrent: nouam cõmentus est fraudem: dũq; se in mercatoré finxisset: & iocalia: qbus se delectari uirgines consueuere: filiabus lycomedis apposuisset: inter ea circũposuit & pharetrã: arbitratus Achillem: si illis imixtus esset: arcum sumpturũ: nec defuit cogitationi successus. Quem postq̃ arcum trahenté cognouit facile suasionibus induxit: ut se sequeretur in bellum: in quo dum iret habitu fœmineo posito plures ciuitates hostium cœpit: ægitq; prædam ingentem: & inter alia uirginem sacerdotis Apollinis filiam: quã Agamẽnoni concessit: & Bryseidam: quã æque cœperat sibi reseruauit. Sane cum iam iussu deorum oportuisset Agamẽnoné sacerdoti natam restituere: Bryseidam illi surripuit. Quãobrẽm ĩdignatus Achilles diu stetit: nec arma aduersus Troianos capere uoluit ullius suasione uel pcibus. Tandem cum die una acriter a Troianis urgerétur græci a Nestore Patroclus deductus est ad eum: ut oraret si nollet arma sumere saltem permitteret: ut ipse loco sui sua indueret: & currum suum ascenderet: & myrmidones ociosos in pugnam deduceret. Quod & si ægre pateretur Achilles: Patroclo tamen nil negaturus concessit. Qui cum processisset in prælium: Achilles ab omnibus creditus multa mala troianis intulit. Postremo Hector qui pugnam aduersus Achillem diu optauerat eum putans aduenit: & Patroclum labore modico superauit: armisq; superatum nudauit: & quasi Achillem superasset armis eius ĩdutus ingenti cum pompa patriam reintrauit. Hoc casu summe turbatus Achilles amicum aliquãdiu fleuit: eiq; officium funebre magnis sumptibus & mirabili honorificẽtia peregit. Inde a Thetide matre: quæ ad eius leniendas lachrymas uenerat nouis reassumptis armis: quæ ipsa a Vulcano susceperat: armatus in ultionem amici perempti processit in bellum: & cum multos ex Troianis occidisset. Hectorem etiam interemit. nec ad satiandas iras eum occidisse satis uisum est: quinimo cum eius corpus corrui alligasset suo: dedecorose Ilionem circuiuit: Priamo etiam prospectante: ac inde apud tumulum Patrocli .xii. diebus nudum tenuit cadauer: illudq; tandem priamo seni ad eum uenienti nocte: orantiq; & maxima munera exhibenti cõcessit. Post hæc alia in pugna Troilum interfecit. Quo dolore commota. Hecuba superstitibus timens & patriæ: si longum uiuat Achilles: astu fœmineo insidias in uitam eius tetendit. Nouerat autem eum Polyxenam diligere: eo q̃ illi induciarum tempore uisa placuisset: & iccirco per intermedium spopondit illi nuptias suas si a præliis abstineret. Cui cum assensisset Achilles in talem compositionem itum est: ut clam solus nocte ueniret in templum Tymbrei Apollinis: quod fere secus muros ilionis erat: & ibidem eam cum filia iueniret. eamq; desponsaret. Quod amans: & cupiens Achilles credens iuxta compositum inermis & solus nocte templum intrauit. In quem euestigio Paris ex insidiis prosiliens: cum esset arcu doctissimus sagitta eius calcaneum petiit atq; uulnerauit: eumq; frustra gladio in hostes discursantem interemit: & tandem in sigeo troiano promontorio a suis sepultus est. In tam longa hystoria: paucis tamen recitata uerbis nil fictum est præter Achillem stygiis mersum undis excepto calcaneo. & quod eo uulnerato mortuus sit. Circa quod placet Fulgentio hoĩem stygiis undis unumquẽq; laboribus duratum cum styges interpræt etur tristitia: ut intelligatur neminem in lætis durari: sed laxari potius: si alias duratus esset. Quod autem thalus ĩmersus non sit physicum tegit mysterium. Volunt .n. physici q̃ uenæ: quæ in thalo sunt ad renum & fœmorũ: atq; uirilium rationem ptineant: & ideo per thalum nõ mersum in styge inuictam in Achille libidinem uoluerunt: quæ per durationes alias sublata non est: ut satis apparet: cum libidine in manus iuerit hostium: & ab eis occisus est.

¶De Pyrrho Achillis filio: qui genuit Peripeleum: & Molossum. Cap. LIII.

PYrrhus: ut præmonstratum est: Achillis & Deidamiæ fuit filius: sic uocatus: ut dicit Seruius: a capillorum qualitate: cũ Neoptolemus alio nomine uocaretur. hic achille mortuo uix pubes in troianum bellum ductus est animosus ad instar patris: & acris ingenii iuuenis. Qui & si circa finẽ belli uenisset: non tamen occisus fuit. Inter alios quidem iuuenes strenuos & audaces æquũ ligneum: quem græci dolose construi fecerant intrauit: & i ilionem tractus: dum nocte exisset aliis uenientibus a tenedo stragem maximã Troianorum peregit: & usq; in abditissimũ penetral regiæ domus Politem filium Priami sequutus intrauit eumq; patris in gremio interemit: & inde Priamum obiurgantem: & in seuitiã eius obloquẽtem: ut sanguine suo fedaret: quas ipse sacrauerat aras irruit. Inde ilione deleto Polyxenã eximiæ formositatis uirginem ad manes placandos patrios apud achillis sepulchrum occidit. Et cum ex troiana præda illi Andromacha olim coniunx Hectoris contigisset: eam sibi iunxit uxorem. Quæ illi secundum quosdã duos peperit filios Peripeleum & molossum. Inde captus pulchritudine Hermionis filiæ Menelai tradita Andromacha Heleno filio Priami cum parte regni: eo q; uates illum præmonuisset ne intraret mare sicuti cæteri fecerant: Hermionã Horesti rapuit: & sibi coniugem fecit. Deinde seu paupertate coactus: seu ad prædam animi feruore impulsus: ut nõnullis placet: mare nauibus infestauit. Quæ quidem nauigatio infesta aliis ab eo pyrrhatica denominata est: & exercentes pyrrhatæ: eo q; ipse primus exercuerit: ut dicit Paulus: Postremo cum horestes ex Taurica regione posita furia rediisset in regnum: corrupto Machareo sacerdote templi Apollinis Delphyci Pyrrhum trucidauit in templo: & hic finis fuit illius.

¶De Peripeleo Pyrrhi filio. Cap. LIIII.

PEripeleus: ut dicit Paulus filius fuit Pyrrhi ex Andromacha. Theodontius autẽ dicit ex Hermiona nec ex eo aliud ad nos usq; peruenit.

¶De Molosso Pyrrhi filio: qui genuit Polydectam. Cap. LV.

MOlossus filius fuit Pyrrhi & andromachæ. Hic patri mortuo succedẽs partem Epyrrhi tenuit populosq; ex suo nomine nuncupauit molossos. Verum donec ad puberem deueniret ætatem apud matrem & uitricum fuit & moriens Polydectum filium dereliquit.

¶De Polidecta filio molossi. Cap. LVI.

POlydecta seu masculus fuerit seu fœmina: non satis mihi notum est. cum tamẽ filium uel filiam fuisse Molossi Paulus affirmat. Post quem successiue ex Aeacidibus neminem: nisi post plura sæcula comperio: cum apud græcos diu nulla sit habita progenies nobilior. Ex æacidibus fuit Pyrrhus rex Epyrotharum: qui aduersus romanos bellum gessit Tarentinorum opere. Sic & Alexander Epirota a Lucano Sitellite occisus: & Olimpias clarissima macedonum regina Alexandri mater. Et alii plures uirtutibus & titulis insignes.

¶De Pylumno iouis. xxxv. filio: qui genuit Daunum. Cap. LVII.

PYlumnus: ut dicit Paulus: filius fuit iouis: cui Seruius fratrem fuisse Pituranũ dicit: & eos ambos fuisse deos: horũq; Pylũnum usum stercorandorũ agrorũ inuenisse: & ide Sterculinum dictum. Esto Macrobius in libro Saturnaliorum Saturnũ fuisse dicat. Pylũnũ uero pisendi frumenti: & ob id a pistoribus coli: & pilum ab eo denominatũ. Adhuc Theodontius dicit Danem Achysii filiã patris iram fugientem delatam a pastore una cum paruulo Perseo: quã ipse genere cognito sumpsit uxorem: & una cum ea apulea: in qua grandis erat derelicta: eo q; opposita uideretur Achrysio ad rutulos uenit: & ibidẽ cum Dane construxit ardeam: ac ex ea suscepit Daunum.

¶De Dauno Pylumni filio: & proauo Turni. Cap. LVIII.

DAunus filius fuit Pylũni: & ut Theodon. asserit: ex Dane Achrisii filia susceptus. Huic regnũ i apulea fuit: & ab eo Daunia nuncupata: & hunc dicit idem Theodon. auum fuisse patris Turni: qui & Daunus dictus est. De filio huius & patre secundi Dauni nil me legisse memini.

¶De Dauno primi Dauni nepote: qui genuit Turnũ & Iuturnam. Cap. LIX.

DAunus p̃cedẽtis Dauni secd̃m Theodõ. ex filio nepos fuit. Huius cõiunx fuit Venilia soror Amatæ cõiugis latini regis: ex q̃ cõstat plures suscepisse filios. Inter quos ea fuit: q̃ Diomedi ꝓfugo ferunt iunxisse cõiugio. Paulus tamẽ dicebat Daunũ patrẽ turni filiũ fuisse Pylũni: eo q; dicat Virg. Cui Pylũnus auus: cui diua uenilia mr̃: de turno loquẽs. Verum ego magis credo Theodon. cũ dicat idẽ Virg. alibi in persona iunonis. Ille tamẽ nostrũ deducit origine nomen. Pylũnusq; illi quartus pater &c. Qd̃ esse non posset secundũ Paulũ ubi secundũ Theodontium æque respondet numero.

¶De Turno Dauni filio. Cap. LX.

TVrnus rex rutulorum filius fuit Dauni ex Venilia cõiuge: & cũ armorum disciplina insignis fuerit æuo suo iuuenis tantæ fuit corporeæ fortitudinis: ut nulla in hac fides præstanda antiqs uideret̃ ni recentiori testimonio firmaret̃. Et inter alia eius roboris stantia argumenta de eo aduersus Aeneã in singulari certamine pugnante sic scribit Virg. Saxũ circũspicit igẽs. Saxũ antiquũ cãpo q; forte iacebat. Limes agro positũ litẽ: ut discerneret aruis: uix illud lecti bis sex ceruice subirent. Qualia nunc hominum producit corpore tellus. Ille manu raptũ trepida torquebat in hostẽ: &c. Quod Augu. in libro ciuitatis æternæ xv. ratũ hẽre uidet̃. Præterea & Pallantes seu Pallas Euandri filius ab eo in pugna occisus multũ fidei affert. Legimus enim Henrico cæsare. iii. iperatore eius corpus haud longe Romã a fodiẽte uillico compertũ integrum uti nuper sepultum: eductũq; sepulchro altitudine seu proceritate Romana mœnia superasse: & in eo adhuc ipressi uulneris a lancea Turni apparere hiatum lõgitudine quattuor pedũ excedentẽ. Ex qbus q̃tus

debuerit esse Turnus q̄ fortis qui iuuené tam grandé supauit: qui telū pugnans tam ꝑgrāde tulerit: qđ adeo grāde uulnus ipresserit satis arbitrari possumus. Huic carmine cælebri ostēdit in æneida Virgilius bellū ingés fuisse aduersus æneá: eo q̄ Latinus Lauiniam filiá suá: quá Turno promiserat: æneæ dedisset in coniugé & ut idem ostendit Virgilius: post multa cum hic pallantem Euandri filium occidisset: nudasseq; Baltheo: illudq; ob insigné gloriam superati iuuenis ipse gestaret: cum ea die quæ illi ultima fuit in terris aduersus æneam ex composito singulari certamine pugnaret: & ab ænea superatus uitá oraret impetraturus erat ni uisus Baltheus æneam in pietatem reuocasset amici: & sic ab eo occisus est. Hoc secundum Virgi. in laudibus æneæ totis tendentem uiribus: dictum est. secundum autem alios aliter. Dicunt quidam non paruæ auctoritatis homines ænea a Turno superarū. & penes Numicū fluuium fugienté occisum: nec ulterius etiam corpus eius uisum: & turnum post hæc ab Ascanio interéptum: de quibus latius supra ubi de ænea scriptum est.

De Iuturna Dauni filia. Cap. LXI.

IVturna Dauni fuit filia: cui ut dicit Virgilius: Iuppiter uirginitatem abstulit & in munus ablati decoris illi immortalitatem exhibuit: & Numici fluminis nympha facta est. Hæc multa in subsidium fratris egit: quæ & si fictionibus uarientur in hoc unum egisse arbitror: ut interpositione numici fluminis actum sit: ut ab hostibus Turni in agrum ardeæ & ipsum Turnum libere & expedite iri non potuerit. Verum dum Turnum deficere uidisset mœsta sese condidit undis. Sunt qui dicant hanc clam cum Latino rege amicitiam habuisse: quod cum palam fieret erubescens in Numicum se sponte sua necauit: & sic a Ioue: idest a rege oppressa est facta nympha Numici.

De Mercurio. xxxvi. Iouis filio q genuit Eudorū: Myrtilū: Lares: Euandrū: & Pana. Cap. LXII.

MErcurius Iouis fuit filius & Maiæ athlantis filiæ: ut satis uulgatum est. Fuere. n. ut in præcedētibus patet Mercurii plures: & esto fere oés ab antiquis eisdē ornamētis insigniti sint. non tamen omnibus eadé est deitas attributa. Nam alius medicinæ deus: alius mercatoꝝ: alius uero furum: & eloquentiæ alius: qué Theodontius hunc Maiæ filium esse uoluit: quid tamé illū moueat nō describit: nec ego postq̄ compertú nō habeo intédo inuestigare subtilius. Credo tantum quécunq; Mercuriū eloquentiæ deum ueteres uoluisse: eo q̄ ad Mercurium planetam mathematici asserunt spectare omne sonans organum seu fistulá in corporibus nostris disponere: & hic credát nōnulli eum deorum dictum nuncium & interpretem: quia per organa ab eo disposita cordis nostri pandantur ītrinseca: quæ deorum secreta dici possunt inquátum nisi exprimantur nutu uel uerbis nemo præter deum cognoscit: & in hoc interpres secretorū talium est: quia uerba quæ organizata sunt per organa ab eodem disposita interpretantur & aperiūt: quæ ex nutu solo percipi non poterant. Deorum ergo nuncius & interpres est: & hinc eloquentiæ deus. Quod clarius & per officia attributa & per insignia illi apposita demonstrantur. Galero quippe tegitur Mercurius: ut ostendatur q̄ aduersus inuidiæ fulmina eloquentia ualido tegumento seruetur: quod nil aliud est q̄ gratia quam eloquens a beniuolis meretur auditoribus. Hoc in longum scripta ueterum seruat aduersus mordaces & iuidos: quod præuidisse sibi uidetur Ouidius dum dicit. Iamq; opus exegi quod nec Iouis ira nec ignis: Nec poterit ferrum nec edax abolere uetustas &cæ. Alata aūt fert Mercurius talaria ut sermonis describat uelocitas qui eodem in momento ex ore loquentis egreditur: & in aures suscipit audientis. Designant præterea opportuná nunciis persæpe uelocitaté. Virgá desert ut nuncii officiū denotet. cōsueuere idé núcii: quasi insigne quoddá uirgas ferre: qua uirga dicunt Mercurium animas ab orco euocare: & nōnullam in illū dimittere: & sic p illá eloquétis uires ītelligere possumus: quibus iam plurimi e mortis faucibus subtracti sunt & nōnulli in eadem impulsi. Quis orco Mylonem surripuit? Quis Pomilium lenatem? ut de reliquis taceá: nisi eloquētia Ciceronis: qui in illum ímpegit Lentulum: Cethegum: Statilium: aliosq; eiusdem factionis homines nisi Catonis eloquii uis acerrima? hac præterea uirga dicút Mercurium incitare uentos: ut aduertamus eloquētem posse furores immittere ut i Cæsarem apud Ariminum Curiōis oratio: sic & tranare nubila: idest & turbationes auferre: ut pro Deiotario Tullius dum Iulii Cæsaris in eum turgidum pectus placida oratione sedauit. Quod autem somnos hæc eadem uirga adimat & immittat satis clarum est. Eloquentia inertes sopitosq; ad exercitium excitari: & in suum decus animosos nimium retrahere componere sopire. Serpētem auté uirga cingitur: ut a serpentis prudentia assumatur oportere eloquentem esse discretum circa electiones dicendorū temporum locorum: ac etiam personarum: ut eo quo cupit auditores deducat orator.

De Eudoro Mercurii filio. Cap. LXIII.

EVdorus ut ait Homerus in Iliade filius fuit Mercurii & Polimiæ filiæ Philantis: de quo sic. Atq; sedem Eudorus Martialis principabatur Parthenius. Quem genuit in chorea bona Polymili Philantis filia hanc fortis argiphontes: idest Mercurius & cætera. Hoius Homerus prosequitur prolixiorem fabulam dicens: quod Mercurius uidens Polymilem eleganter in chorea saltantem cum cantantibus in choro Dianæ dilexit eam: & clam eius ascendens palatium cum ea concubuit & genuit Eudorum uelocissimum hominem: atq; bellicosum: qui cum Achille in troianam expeditionem accessit.

De Myrtilo Mercurii filio. Cap. LXIIII.

MYrtilus ut ait Lactantius filius fuit Mercurii & Auriga oenomai regis: cuius filiam Hippodamiā cum postularet Pelops in coniugem dispositus cursus subire certamen: corrupit sponsione primi coitus Myrtilum: qui facto currui cereo axe: eoq; in medio cursus fracto: obtinuit Pelops uictoriā & uirginem. Myrtilum autem promissa poscentem deiecit in mare: in quo necatus mari nomen dedit: ut ab eo Myrtilum uocaretur. Huius autem Myrtili fraude qui præpositus erat armorum oenomai: superatus bello oenomaus est: ut supra de Pelope scribitur.

¶De Laribus Mercurii filiis. Cap. LXV.

Lares fuere duo Mercurii & Laris nymphæ filii: ut dicit Ouidius. Lactantius autem in libro diuinarum institutionum eam dicit uocari Larundam seu Laram. De origine tantum horum talem recitat Ouidius fabulam. q cum Iuppiter diligeret Iuturnam Tyberinam Nympham & Turni regis sororem: reliquis loci Nymphis imposuit: ut eam fugientem retardarent. ne eo sequente ipsa mergeretur in undas. Lara uero filia Almonis: ut dicit Paulus una Nayadum iussa Iouis Iuturnæ retulit & Iunoni. Quamobrem Iuppiter indignatus Laram lingua priuauit: iussitq; Mercurio ut illam ad inferos traheret: & ibi esset stygia Nympha. qui cum illam ducens aspiceret: in eius concupiscentiam incidit; & in itinere oppressit: quæ cum concepisset peperit illi geminos: quos ipse de nomine matris lares appellauit. Huius fabulæ fictio satis absconditum tenet sensum. Iuppiter cum calor est. Iuturnam Nympham: idest humiditaté in quá agat appetés. Ver Lara quæ hic mulieris nimius est calor: opus agentis ignis disgregat: sed Mercurius .i. frigiditas naturæ opere excitata superfluo calore muliebri exinanito semé coegit in unũ: & sic Lara lingua priuata est. i. nocédi potétia. De hac tantũ calcata caliditate mercurius. i. naturæ moderata prudentia secũdũ gétiles elicit lares: non quidé recte ex ea: sed ea amota fit ut secundũ opinioné quorundá lares cũ creato fœtu nascantur seu creentur: qui ea stante creari non poterant. De quibus laribus non omnes æq; sensere ueteres. Existimare auté antiqui cum anima rationalis a Mercurio in corpus nouum deducta esset ut alias dixi. ideo a Mercurio deduci opinari: quia í sexto mése: qui Mercurio attribuitur: fœtus animá credatur suscipere: seu uitalé potétiam í anima deũ seu deos nouæ aíæ uenire custodes: quos aliq geniũ uel genios uocauere: nõnulli dixere lares: ut pauloante dictũ é. Et ut Censorinus asserit in libro de natali die: ubi uult eũ dici genium: seu qa ut gignamur curat: seu qa una nobiscum gignatur: seu q genitos semper tueať; & eundem eẽ genium & larem dicit a multis ueteribus affirmatũ & potissime a Caio Flacco: eo in libro qué Cæsari de indigitamétis scriptum reliqt. Et esto q unũ tantũ dicat geniũ seu laré in subsequentibus adiicit opinioné Euclidis Socratici duplicé oíbus appositum geniũ: & sic duo sunt unicuiq; lares opinione ueterũ. Quod satis firmari uideť auctoritate Annei florii scribétis in .iiii. Epythomatis sui sic. Ipsiq; bruto per noctem cũ illato lumine ex more aliquo secũ agitaret atra quædá imago se obtulit: & q eẽt íterrogata: tuus inqt malus genius. hoc & sub oculis mirantis euanuit &c. Qui quidé nõ adiecisset malus nisi & bonus alter esset: & sic duo. Christiana ueritas angelos uocat: non cũ nascéte genitos: sed natu sociatos. Quorũ alter bonus í bonũ semp urget qué seruat: alter aũt malus í cõtrariũ nititur: & quasi bonorũ malorũq; nostro℞ obseruatores & testes in morté usq; assistũt cõtinui. Hos pterea lares ét priuatorũ domibus íesse credidere: ut in principio aululariæ ostédit Plautus: eosq; familiares seu domesticos uocauere deos: & uti custodiæ corporis appositos diximus: sic & hos custodiæ domus: eisq; í domibus locũ cõmuné domesticis oíbus: ubi. s. ignis area quá in medio aulæ ueteres faciebát dedere. Ibiq; eos uenerabanť sacris ritu ueteri. Qđ quidé nondũ apud nos oblitum est. Nam & si error ille insipidus abierit: stant adhuc nomina: & quædam ueterum sacrorum uestigiũ sapientia. Habemus auté florétini & sic forsan nõnullæ aliæ nationes ut plurimum in aulis domesticis: ubi fit cõmunis ignis toti familiæ domus ferea quædá instruméta ad lignorũ igni appositorum sustétationem apposita quæ lares uocamus & in sero præcedéte calendarũ Ianuaria℞ die a patrefamilias omnis conuocať familia: & repleto lignis igne stipes magnus apponitur: cuius caput unũ igne crematur in reliquo insidet ipe paterfamilias cæteris circunstatibus: & uino sumpto bibit ipse pater primo: & inde capiti stipitis incési supinfundit: qđ uini superfuerat calice: & deinde cũ in circuitu potauerit cæteri quasi psecta solenitate ad officia consurgũt sua. hæc sæde puer in domo patria cælebrari uidi a patre meo catholico profecto homine. Nec dubité quin a multis adhuc celebretur ratione potius consuetudinis a maioribus sumptæ q̃ aliqua idolatriæ superstitione deceptis.

¶De Euádro Mercurii filio: qui genuit Pallanté & Pallantiá. Cap. LXVI.

Euáder Archadũ rex: ut ait Paulus: filius fuit Mercurii ex Nicostrata: homo fortitudine & ígenio insignis. Dicit. n. Seruius cũ icerillium quédá imané hominé occidisse ut Hercules Gerioné; cũq; ob eius singularé pbitaté unũ inter multos hercules numerarũ. Et idé Seruius dicit: hunc pallátis regis Archadiæ fuisse nepoté: & cũ patré suũ occidisset ui℞. s. Nicostratæ suadente ipsa Nicostrata: quæ uates erat: dimissa Archadia í Italiá uenit: & pulsis aborigimbus tenuit illa loca: quæ postea Roma cõdita est: & oppidũ modicũ in mõte palatino fundauit: ibiq; Herculé ex Hispania redeunté cum põpa superati Gerionis suscepit. Qui illũ ab insultibus caci latronis liberauit. Inde post euersioné Troiæ Aeneam nouas sedes qréte recepit & aduersus Turnũ iuuit: misso in bellũ cũ eo Palláte filio: qué senex Turno occisum misere fleuit. Mercurii aũt ideo filius dictus est: qa esset íter cæteros eloquétissimus hõ: ut asserit Theodõtius.

¶De Pallante Euandri filio. Cap. LXVII.

Pallantes Euandri fuit filius: ut sæpissime in æneide testatur Virgilius: hic iuuenis celebris uirtutis spectabilis Aeneæ amicitia iunctus congregatis auxiliis illum aduersus Turnum secutus a quo in acie uulneratus occubuit & ab infœlici patre sepultus est. Huius autem corpus ut refert Martinus eo in libro qui martiniana uocatur: imperáre Romanis Henrico. iii. imperatore haud longe ab urbe a quodá agricola altius solito fodiente agellum compertum est: adhuc adeo integrum ut nuperrime uideretur infossum & statura adeo ingens ut murorum altitudiné longitudine superaret: & quod lõge magis mirandum refert: sic in illo hiatus illati a Turno uulneris apparebat per maximus ut longitudinem quattuor pedum excederet: addens supra caput eius lucernam perpetuo igne ardentem compertam nec ullo poterat extingui spiritu uel liquore tandem facto in fundo foramine extincta est. Insuper dicit sepulchro tale fuisse epytaphium scriptum. Filius Euandri Pallas: quem lancea Turni Militis occidit more suo iacet hic.

Lucerna ĩ cõspe ardẽs ppetuo igne

¶De Pallantia Euandri filia. Cap. LXVIII.

PAllantia ut dicit Seruius filia fuit Euádri. Qui asserit hoc a Varrone narrari quam ait Herculem uitiasse:& ex ea genuisse Latinum regem laurentum. Hanc tandem cum moreretur dicit sepultã in monte qui de suo nomine Pallatinus appellatus est.

¶De Pane Mercurii filio. Cap. LXIX.

PAn:non is qui Archadiæ dictus ẽ deus:sed alius Mercurii fuit filius & Penelopis:ut in libro de naturis deorum scribit Cicero. Et dato dicat Licophron Penelopem Vlyssis coniugem cum procatoribus omnibus concubuisse:Vlysse non redeunte:& ex uno Pana filium suscepit: sunt qui uelint huic fictioni locum datum:& intelligere contigisse alicuius eloquentia Penelopem in concubitũ eius uenisse:& ex eo filium peperisse:qui eo ꝙ eloquẽtia exquisitus uidebatur. Mercurii filius dictus est. Ego autem alias dixi arbitrari non possum pudicitiam tam celebrem uti Penelopis fuit:alicuius eloquio uel opere alio fœdari aut flecti potuisse:fuere quidem & aliæ mulieres nomine secum:sed forte non pudicitia coæquales:& sic ex aliarum una nasci potuit Mercurio Pan filius.

¶De Vulcano.xxxvii. Iouis filio:q genuit Erictoniũ Acũ Cechulũ & Tulliũ Seruiliũ. Cap. LXX.

VVlcanus Iouis & Iunonis fuit filius ut omnes fere poetæ testantᷣ. Hic eo ꝙ claudus & deformis erat quácito natus est a parentibus in lemnum insulam est deiectus:de hoc in buccolico carmine dicit Virgilius. Cui non risere parentes. Nec deus hunc mensa;dea nec dignata cubili est &c. Huic uxorem fuisse affirmant omnes:sed quæ ea fuerit non æque demonstratur a cunctis. Cĩgius enim ut Macro.in libro Saturnaliorum refert:dicit [illegible] uxorem fuisse Vulcani. Piso autem dicit fuisse maiestã. Homerus primo & inde Virg. & poetæ [illegible] reliqui Venerem fuisse scribunt. Sane cum certum sit plures fuisse Vulcanos:possibile est hos omnes uerum dicere:cum cuius Vulcani fuerint coniuges maya seu maiesta non dicant. Quod aũt Vulcani Lẽnensis Venus fuerit cõiunx satis comperto teneri uidetᷣ. Hunc insuper Iouis fabrũ dicunt:& apud lyparas & Vulcanũ insulas ad facienda fulmina:& deoꝝ arma Cyclopes obsequio sos & officinas habere testantur. Et ab eo quicq̃d artificiose compositũ est factũ uolunt:ut Achillis & Aeneæ arma:monile Hermionis & corona Ariadnæ & huiusmodi. Hunc præterea dicunt ostenso illi a sole adulterio Veneris coniugis suæ & martis:ambos inuisibilibus cathenis alligasse. Vocant etiam illum mulciberum & filiorum pluriũ faciunt patrẽ. Volentes igitur ex dictis sensum elicere. Sciendum est primo Vulcanũ hunc Iouis & Iunonis fuisse filium:& apud lẽnum regnasse:& Venerem habuisse coniugem:eáq; cum armigero cõperisse iacentẽ:ut supra dictũ est.ubi de Marte:& hoc quantũ ad hystoriã. Quantũ autẽ ad aliũ sensum est ante alia aduertendũ apud nos duplicẽ ignẽ esse. primus est elementũ ipsum ignis: q̃d non uidemus: & hoc persæpe poetæ Iouem uocant. Secũdus aũt elementatus est ignis causatus a primo & hic duplex est. Primus enim est qui in aere ob uelocissimũ circularẽ motũ in nubibus accenditur:& hic dum illas exeundo frangitᷣ coruscationes:& tonitrua facit:& maximo cum impetu in terras impellitur. Secundus autem is ignis est quo utimur ex lignis aliisq; combustilibus a nobis ex silicibus duris eductus:& fomẽtis educatus atq; seruatus:de his tribus hac in fictione fit mẽtio. Nam primus iuppiter est:ex quo & rebus aereis & terreis:quæ pro Iunone intelligendæ sunt:duo reliqui oriuntur:Ex his uterq; claudus est.nam si fractionem nubis inspexerimus non recte gradientem ignem:sed nunc in partem istam:nunc in illam declinantem uidebimus:& sic claudicantẽ dicemus. Ex quo modo & nostri ignis flãmas nunquá æquali sese in altum extollentes gradu uidebimus:sed more claudi nunc altius: nũc depressius appetunt altiora. Ex his primus de cælo in terram: ut præmonstratum est:deiicitur:nec illi parentes arrident:quia q̃cito creatus est:eiicitur:& sic nec in mensa dignatus est. In lẽnum aũt ideo deiectum uolunt:qa persæpe in insulam illam cadunt fulmina. Quod aũt dea non illũ cubili dignata sit:paulopost ubi de Erithreo dicetur causa:a simiis aũt nutritus est:is qui penes nos est. Est enim simia aĩal hoc habens a natura:ut quicquid uideat hominem facientẽ:& ipsa conetur facere:& quoniá hoĩes arte & ingenio suo in multis naturam imitari conátur.& circa actus tales plurimũ opportunus est ignis: fictũ est simias:idest homines nutrisse Vulcanũ.i.ignem fouisse:de quo ut eius opportunitas cognoscatur:sic in libro Ethycorum scribit Isidorus. Absq; igne nullum metalli genus fundi extendiq; potest. Nihil enim poene quod non igne efficiatur:alibi enim uitrum:alibi aurũ:alibi argentum:alibi plumbũ:& alibi mineum:alibi pigmenta:& alibi medicamenta efficit:igne lapides in ære soluuntur:igne ferrum gignitur & domatur:igne aurum perficitur:igne cremato lapide cementa & parietes ligantur:ignis lapides nigros coquendo cádificat ligna cádida urẽdo effuscat carbões ex pruia fulgida nigros facit:de lignis duris fragilia:de putribilibus ipsutribilia reddit.stricta soluit:soluta restringit:dura mollit:mollia dura reddit hæc Isidorus. Volũt insuper hũc Iouis esse fabrũ:& aliaꝝ reꝝ omnium artificiosarum compositorem:ut intelligatur quicquid artificiosum fit ignis suffragio fieri:qui inquantum artificiosus dicitur Vulcanus ab aliquo isigni artifice sic dicto denominatur. Officinæ autem eius cur apud Lyparam & Vulcanum insulas esse dicantur liquido patet. Insulæ enim ignẽ euomẽtes sunt & earum nomen fictioni fauet. Vulcaniæ quippe nuncupantur:sed non a Vulcano Iouis filio dictæ sunt:quinimo a Vulcano quodam:qui in Emalio natus illas tenuit. Nec solum eum fabrum armorũ aut iocalium ignẽ:seu Vulcanũ esse uoluere:sed & hoĩum conuentionibus:& sermonis initio cãm præstitisse uolunt:ut in libro de architectura Vitruuius uidetᷣ asserere dicens:hoĩes ueteri more in syluis & spelũcis & nemoribus nascebantᷣ:ciboq; agresti nascendo uitã agebant. Interea quodá in loco a tẽpestatibus & uentis densæ crepitantibus arbores agitare:& inter se terentes ramos ignem excitauerunt:& eo flãma uehemẽti pterriti:q circa eũ locũ fuerũt sunt fugati:postea requie data ꝓprius accedentes cũ animaduertissent cõmoditatẽ esse magnã corporibus:ad ignis teporẽ ligna adiiciẽtes:& id cõseruãtes alios adducebát:

& nutu monstrantes ostendebant:quas ex eo haberent utilitates. In eo hominum gressu cum profundebantur aliter e spiritu uoces quottidiana consuetudine uocabula:ut obtingerent constiterant. Deinde segregando res sæpius in usu ex euentu fari fortuitu cœperunt:& ita sermones intra se procreauerunt. Ergo cum ꝓpter ignis inuentionem initio apud homines & consilium & conuictus esset natus:& in unum locum plures conuenirẽt habentes a natura primũ præter reliqua animalia:ut non proni sed erecti ambularent:mundiq; & astrorum magnificentiam aspicerent in manibus & articulis:quã uellent rem faciliter tractarent:cœperunt in eo cœtu: alii de frondibus facere tecta:alii speluncas fodere sub montibus:nõnulli hyrũdinum nidos:& ædificationes earum imitantes de luto & uirgultis facere loca quæ subirent:hæc Victruuius. Nõ aũt insignis homo iste pentateucum legerat:circa cuius initiũ longe alium sermonis auctorẽ Adam omnia nominantem legisset.& alibi Caim:non domos tantum sed ciuitatẽ etiam construere nouisset. Sed de hoc alias. Cur aũt uulcano Cyclopes obsequiosi dati sint:supra ubi de Cyclopibus explicatũ est. Vulcanus autẽ faber iste ideo dictus est: ut ait Seruius quasi uolicanus:ꝙ per aerem uolet. Rabanus autem dicit Vulcanus uolans candor. Mulciber autem dicitur:ut ait Albericus:quasi mulcens hymbrem:eo ꝙ cum nubes altiora petierint calore in pluuias resoluuntur. Ego autem mulciberum dici puto:ideo quia molliat æra.

℄De Erictonio Vulcani filio:q genuit Pocrim:Orithiam : & Pandionẽ. Cap. LXXI.

ERictonius quẽ Eritheũ appellat Home. filius fuit Vulcani & Mineruæ:ex creatiõe cuius talis ferẽ fabula ab antiqs. Quod cũ Vulcanus fulmina Ioui aduersus gigantes pugnanti fecisset:petiit eidẽ loco præmii:ut liceret sibi cũ Minerua concũbere qđ ipse cõcessit:data Mineruæ licentia:ut suam uirginitatẽ:si posset uiribus tueretur. Dũ ergo Mineruæ cubiculũ intrasset Vulcanus:& Mineruæ acriter se defendenti uim inferre conaretur:actum est:ut uoluntate nimia percitus Vulcanus in pauimentũ semen effunderet:ex quo aiunt Erichthonium natum:eiq; serpentinos dicunt fuisse pedes:ad quos contegendos ætate prouectus currum primus excogitauit:ut dicit Virgilius : Primus Erichthonius currus & q̃tuor ausus Iungere æquos & cætera. Huius autem fictionis intentum Augustinus in libro de ciuitate dei sic detegit. Dicit enim apud Athenienses templum fuisse Vulcano & Mineruæ cõmune. In quo compertus est infans dracone circũuolutus:qui cum eum magnum uirum futurum iudicio atheniensium portenderet eum seruauerunt: & eo ꝙ parentes essent incogniti iis quibus dicatum erat templum:in quo compertus erat: Vulcano scilicet & Mineruæ dederunt in filium. Hic præterea:ut dicit Anselmus in libro de imagine mundi in cælum iter alias cælestes imagines assumptus serpentarius dictus est.

℄De Pocri Erictonii filia & coniuge Cephali. Cap. LXXII.

POcris filia fuit Erictonii:seu Erictei:& coniunx Cephali:Ouidio teste q dicit. Quattuor ille qdẽ iuuenes totidẽq; crearet Fœmineæ sortis:sed erat par forma duaꝝ. Ex qbus Eolides Cephalus te cõiuge fœlix Pocri fuit &c. quæ huius fuerit fortuna:q mors post hæc ubi de Cephalo scribit.

℄De Orithia Erictonii filia & coniuge Boreæ. Cap. LXXIII.

ORithia Erictei: seu Erictonii fuit filia:ut Eusebius in libro temporum testatur. Hanc trax boreas astrei filius rapuit:& sibi matrimonio copulauit:quæ illi Zethum & Calaym filios peperit.

℄De Pandione Erictonii filio:qui genuit Prognẽ & Philomenã. Cap LXXIIII.

PAndion:ut Lactantio placet:filius fuit Erictonii athenarum regis:sibiq; successit in regno. ex quo præter regni tempus:quod uixit apud Eusebium annis. xl. fuit:nil est nisi quia duos habuerit filios & totidem filias:ex quibus bello fessus:quod diu aduersus thracas gesserat : cum in pacem uenisset unam prognem. scilicet thereo tracum regi dedit in coniugem. alterius autem Philomenæ. scilicet infortunium fleuisse potuit:de quibus supra latius.

℄De Progne & Philomena filiabus Pandionis. Cap. LXXV.

PRognes & Philomena ut satis late dicit Ouidius filiæ fuere Pandionis Athenarum regis. Harum Prognem Pandion Thereo regi Thraciæ dedit in coniugem:& ipsa ex eo peperit Ithim filium. Philomena autem secundam Pandionis filiam dum ad Prognem Thereus deduceret stuprauit: eiq; linguam abstulit. Ex quo secutum est ut Ithis a matre occideretur:& patri daretur in cibum: & inde Prognes mutaretur in hyrundinem:Philomena in auẽ sui nominis:Thereus in upupam:ut de omnibus planius supra ubi de Thereo.

℄De Caco Vulcani filio. Cap. LXXVI.

CAcus filius fuit Vulcani:ut dicit Virgilius:Hic spelunca fuit uasto summota recessu Semihominis Caci facies quam dira tegebat Solis in accessum radiis semperq; recenti Cædæ tepebat humus foribus affixa superbis Ora uirum tristi pendebant pallida tabo. Huic monstro Vulcanus erat pater illius atros Ore uomens ignes magna se mole ferebat & cætera. Ex hoc fertur ꝙ Herculis ex Hispania redeuntis & cum Euandro hospitantis boues noctu cauda traxit in antrum suum : quos cum diminutos mane cerneret Hercules:nec quorsum errassent posset aduertere. Videbat enim uestigia pedum antro ad armenta uenientia : cum reliquis recedebat. sed cum mugirent ob relictos socios abeuntes : respondentes mugitu qui clausi tenebantur cognita est Caci fraus : in quem dum uerteretur Hercules. ui ex antro illum eduxit : & claua interemit:& boues reassumpsit. Alii uero uolunt a Caca sorore Caci fratris furtum Herculi reuelatum & ob id meruisse ibidem diu ara sacrisq; uenerari. Hunc ideo Vulcani filium dictũ dicit Seruius:quia adiacentia omnia crebra combustione consumeret: quem Albericus dicebat nequissimũ Euandri filium fuisse seu seruum:quod nomen ipsum sonat. Nam Cacos græcæ latinæ malum sonat. Sub fictione autem fabulæ uidetur Solino ubi de mirabilibus hystoriam esse. Dicit enim habitasse Cacũ eo in lo-

co cui Salynæ nomen est: ubi postea trigemina urbis porta facta. Deinde dicit Cælium dicere q cum a Marsia rege Tarconi tyrrheno legatus iuisset: & ab eo Megali phrigio seruandus esset traditus ab eodem cũ amplioribus subsidiis: unde uenerat reductus regnum circa Vulturnum & campaniam occupauerant. Et dum tentarent aduersum Euandrum & Arcades duce Hercule: qui tunc forte aderat Cacus opprællus est. Megalis autem ad Sabinos secessit: quos augurandi disciplinam docuit.

De Ceculo Vulcani filio. Cap. LXXVII.

Ceculus (si Maroni fides præstanda est) filius fuit Vulcani. Dicit enim de eo sic. Nec pnestinæ fundator defuit urbis Vulcano genitum pecora inter agrestia regem: Inuentũq; focis omnis quẽ credidit ætas Cæculus: &c. Ex hoc tali fertur fabula. Duo fuere fratres: quibus unica fuit soror: quæ dum secus ignem sederet fauilla casu eius in gremium ex torrẽte feruido euolauit: ex qua mulierem concepisse aiunt: & peperisse puerum quem Vulcani dixere filium: eumq; ob lippitudinẽ oculorum dixere Ceculum. Qui die quadam forsan infestatus improperatione: quia non Vulcani filius esset: orauit Vulcanum: ut si eius esset filius demonstraret: nec mora Vulcano agente aiunt missum fulmen: a quo oẽs qui non credebant exusti atq; perempti sunt: ex quo uere Vulcani filius a superstitibus habitus est. Ego existimo fictionis huius rationem esse talem: Cæculum. s. prænestem proprio nomine nuncupatum: & ab ægritudine oculorum Ceculum: & idem esse cum præneste Latini regis filio: de quo supra: & ob euolatam fauillulã in græmiũ prægnantis matris adoptatum Vulcano: eumq; hostes suos igne & incendio castigasse: & Prænestem cõdidisse ciuitatem: & uiribus Turnum aduersus æneam iuuisse.

De Tullio Seruilio Vulcani filio: qui genuit Tullias duas. Cap. LXXVIII.

Tullius Seruilius Vulcani fuit filius ex Cresa corniculana: ut in libro fastorũ testatur Ouid. dicens. Nãq; pater Tulli Vulcanus: Cresia mater Persignis facie corniculana fuit. Et paulopost. Iussa foco captiua sedet cõceptus ab illa Seruius a cælo semina gentis habet. Hũc præterea dicit Ouid. a fortuna dilectũ: eamq; solitam ad eum ire per fenestram palatii & secũ esse: ubi postea facta est porta quæ a fenestra illa fenestrale nomẽ accepit. Huius fabulæ intentũ ex hystoria per Titum Liuium stilo ægregio narrata sumetur: quã ut paucis cõplectar uerbis: dico: q capto Corniculano a Tarquino prisco romanorũ rege inter alias captiuas iuuencula quædã: ex eo q nobilis uideretur a Tarquinio in domum regiam deducta est: quæ prægnans peperit Tulliũ Seruiliũ: quo adhuc infantulo & in cunis dormiente descẽdit ab alto igniculus: & capiti suo insedit nullam inferens lesionẽ: quem cũ uidisset Tanaquil regina auguriorũ perita suasit uiro suo puerum cum diligentia seruandũ. magnũ enim futurum familiæ suæ cõmodũ. hinc seruatus cum strenuus euasisset Tarquini filiam sumpsit in coniugem: & uulnerato Tarquino a filiis Anci marci: & a regina ex uulnere mortuo clam seruato: ea iubente paruulis adhuc existentibus filiis Tarquinii: Seruius illi occupauit regiam: qua occupata: & morte patefacta Tarquinii. Seruius illi suffectus est rex: cui cum duæ essent ex coniuge filiæ illas filiis Tarquinii prisci dedit uxores. Ipse autem cum multa bona fecisset romanis a Tarquinio superbo genero suo filiæ impulsu occisus est: cũ regnasset annis. xliiii. Illa igitur flãmula de qua supra locum dedit fabulæ: ut filius fingeretur Vulcani qd ostendit Ouid. Signa dedit genitor: tũc cũ caput igne corrusco Contigit: hincq; oĩs flãmeus egit apex: &c. quod autem a fortuna dilectus fuerit mõstrauere successus. Hunc Plinius in libro uirorũ illustriũ filium dicit fuisse Publii Corniculani: & Ocreatiæ captiuæ.

De duabus Tulliis filiabus Tullii Seruilii. Cap. LXXIX.

Tulliæ duæ Tito Liuio auctore filiæ fuere Tullii Seruilii & coniuges Arunci & Lucii prisci Tarquinii filiorum. Maior quippe tullia seueri atq; impatientis animi: & ad quæcunq; facinora procliui Arunci mitissimo iuueni tõtigit. Iunior uero: quæ piissima mulier erat lucio acris & ambitiosi cordis iuueni data est. Ardebat Tullia maior desiderio regni: segnemq; uirum contumeliis infestabat & suã dãnabat fortunã: q non Lucio data esset. Tandẽ actum est ut moreretur Aruncus & iunior Tullia: q̃ob rem e uestigio maior conuenit cũ Lucio: & patiente potius q̃ approbante Seruio matrimonio iuncti sunt: cœpitq; ilico improba mulier uiri aĩum irritare uerbis: & ad regnũ stimulis ĩpellere. Ex quo factũ est ut die q̃dam curiam intraret Lucius: & pro rege sederet: & uenientẽ Tullium pelli faceret: & inde sequi atq; trucidari: quod cum audiuisset tullia conscenso uehiculo lætabunda ad salutandum uirum regem cucurrit. Rediẽs autem domũ cum Seuerii cadauer media in uia prostratum uideret auriga: atq; substaret; ne illud transiens uehiculo præmeret. obiurgatus a Tullia: eo presso trãsiuit. Hæc peperit Lucio filios inter quos sextũ Tarquinum ob cuius illatum in Lucretiam collatini coniugem per uiolentiã stuprũ Lucius filiiq; secum in exilium acti sunt: & ipsa cum eis: quæ apud gabios trucidatum Sextum audisse potuit: & uidisse uirum apud cumas campaniæ tabida in senectute marcentem: quis autem mulieri finis fuerit: non legi.

Explicit liber duodecimus.

¶ Genealogiæ deorum Gentilium. Liber Tertiusdecimus. Prohœmium.

Vrgitis uasti ac nimium æstuosi portio lõge maior cursuq; difficilior uero ꝑstante deo post puppim relicta cũ iam cani montiũ uertices oppositi littoris se tenui q̃dã ostentatione in remotis ostenderent: cœperat uideri mihi mare placidũ & nullis fere ĩpeditum obicibus: & undas solito laxiores ꝑstare & spe atq; auiditate cõtingendi littoris: in quo quies ꝓmittebat futura: & ob superatos labores uectrici meæ Laurea ultro remis ferebam & uelo. Sed & ecce dũ a tyberis hostio dum lenis aura me detulisset in euboicum salum: stetissentq; coram Cadmeiæ thebæ: & quas præterieram non aduertens eoliæ insulæ in mentem uenissent sensi mecum quid superesset agendum eum. s. describendum monstruosarum rerum domitorem ægregium cæteros mortales uiribus excedentem. Nec non & furentis populi regem: cuius persæpe opere fere naufragus factus sum: & eoꝝ ĩde numerosas satis posteritates annectere. Ex quo tepuit paululum feruor ille q̃ me auidũ deferebat in littus: & substiti. & dũ mecũ uoluerem facile non esse eos labores describere: q̃bus præter Herculẽ nemo sufficisset mortaliũ: eumq; regem cuius famuli orbem uidebantur posse concutere: existimaui quiescendũ fore: & aliquali ocio languidas iã uires in neruum reuocare: ne inter ægregios Alcidis sudores deficerem. At ubi minime uellem debilis deferrer ab æolo: & sic nondum Iouis tertii enumerata ĩtegre prole: Iterum rex inclyte steti tanq̃ incertũ deuenissem terminũ: a quo iam factus robustior surgens in residuũ itineris nauiculæ uela concedo. Orans more solito ut is faueat: meq; laboris deducat in finem: cui facillimum fuit ex nihilo cuncta componere.

¶ De Hercule. xxxviii. Iouis filio: qui genuit. xvii. filios: quorum hæc sunt nomina: Oxias: Creontiades: Tyriomachus: Dyicohontes: Ithoneus: Cromis: Agilis: Ilus: Sardus: Cirnus: Diodorus: Tlipolemus: Thessalus: Auentinus: Telephus: Lydus: & Lamirus. Cap. I.

HErcules ut scribit in amphitrione Plautus: filius fuit Iouis & Alcmenæ: quæ: ut quidã uolunt: hac lege nupsit Amphitrioni: ut mortẽ fratris sui a Thelebois occisi ulcisceret: in qua expeditione: ut ubi supra ait Plautus cũ uersaretur amphitrion: Iuppiter in alcmenã ardens amphitrionis militãtis forma sumpta ante lucẽ: quasi ab expeditione rediens accessit ad eã: quæ cum eum uiꝝ suũ crederet cũ eo concubuit: ex quo cõcubitu esto ex amphitrione ꝑgnans esset: cõcepit: ad quã cõceptionẽ uolunt noctẽ unam nõ sufficisse: q̃nimo aiunt tribus in unã iunctis lasciuiẽdi spaciũ adultero Ioui concessum qđ a Lucano scribitur. Thebas alcmenæ: qua dum frueretur olympi Rector luciferũ ter iussetat hesperũ eẽ &c. Et sic in tẽpore geminos peperit: ex amphitrione uiro Iphicleum: ex Ioue aũt Herculẽ. Præterea & aliã fabulam ad huius natiuitatem spectantẽ recitat Homerus: quã quia supra ubi de Eurystheo filio Steleni scripsimus: hic iterare superfluum esset. hunc ueteres maximis extollunt laudibus: & eum quantũ ad corporis staturam maximũ ferunt: adeo ut nolint eius altitudinem superasse: queñq̃ & eã septẽ fuisse pedũ: qđ Solinus probare uidetur: ubi dicit. Licet ergo pleriq; diffiniant nullum posse excedere longitudinẽ pedum septẽ: qđ intra hunc modũ Hercules fuit & cætera. Et cum Iunonis nouercæ inimicitias eum passum uelint: & Eurystheo regi famulatũ præstitisset robore corporeo: & ingenio cæteros anteisse confirmant: Cuius labores præcipuos fere omnes duodecim tantum fuisse confirmant: cum. xxxi. esto non omnes æquos fuisse comperiam. Primo quidem dum adhuc esset infantulus: & in cunis cum fratre iaceret: a Iunone odiis insequutus dormientibus parentibus ad eũ deuorandũ serpentes duo missi sunt: quibus uisis terræfactus Iphicleus: ex cunis decidit: & eiulatu suo parentes excitauit: qui surgentes Herculem inuenere cœpisse manibus serpẽtes & eos occidisse: de quibus in tragœdia Herculis furentis sic ait Seneca poeta. Infantis ætas mõstra superauit prius. Quã nosce posset gemina. cristati caput angues ferebant ora: quos contra obuius Reptauit infans igneos serpentũ oculos Remisso pectore ac placido intuens Arctos serenis uultibus nodos tulit Et tumida tenera guttura elidens manu & cætera. Secundo apud lærnam paludem cum hydra imani monstro certamen habuit: cui cum essent capita septẽ: & uno exciso septẽ illi renascerenť ilico: exquisita uitalium origine illam consumpsit: de qua sic Seneca tragœdus ubi supra. Quid sæua lærnæ monstra numerosum malum: Non igne demum uicit & docuit mori &c. Tertio cum Nemeus leo eẽt toti regioni terribilis susceptus a Molorco pastore: qui loco ꝓximus erat ubi leo aduersus eũ animosus accessit: & captum atq; enectum excoriauit: & ob uirtutis insigne loco pallii corio eius postea usus est: unde Ouid. Iis elisa iacet moles nemea lacertis. Quarto aduersus Theumesium leonẽ nulla ex parte minus horribilẽ Nemeo: audaci processit pectore: ꝓstratũq; iugulauit: cuius facti in Thebaide meminit Statius: dicens. Illius speciem: quẽ per Theumesia tempe. amphitrioniades fractum iuuenilibus armis Ante Clionei uestitur prælia monstri & cætera. Quinto autem aprum menalium cuncta uastantẽ cœpit: ex quo Seneca ubi supra: Solitumq: densis hispidum erimanti iugis archadia quater nemea menalium suem & cætera. & ut dicit Lactantius hunc aprum uiuũ detulit Eurystheo. Sexto ceruam æneos habentem pedes: & aurea cornua menali nemoris hospitam: quã nemo poterat cursu contingere: ipse cursu superauit atq; cœpit: de qua sic Seneca ubi supra: Menali pernix fera Multo decoro præferens auro caput Deprensa cursu est. Septimo arcu Stymphalides occidit aues arpiyas scilicet: de quibus sic idem Seneca: Solitasq; pennis condere obductis diem petiit ab ipsis nubibus Stymphalidas & cætera. Octauo taurum quem uictor Theseus a creta detulerat qui ob insolentiam acticam regionem uastabat deprehendit: de quo tauro supra ubi de Pasipe: cuius mentionem ubi supra Seneca faciens dicit: Taurumq; centum non leuem populis

merum &c. Nono Acheloum superauit: cuius facti fabula ubi supra de Acheloo: de quo Ouidi. Vos ne manus ualidi pressistis carnua tauri & caetera. Decimo Diomedem regem Thraciæ: cui mos erat hospites suos occidere: & iumentis suis in cibum apponere: ipse superauit & occidit: & eisdem iumẽtis manducandũ apposuit: unde idẽ Seneca: Quid stabula memorẽ diri Bystonũ regis &c. Vndecimo cũ Busiris rex Neptuni & Lybiæ filius oras oẽs nilo adiacẽtes ꝑdator ingẽs īfestaret: & forẽses hospites suis mactaret diis: accedens Hercules eo supato illã regionẽ pacatã reddidit. unde Ouid. Ergo ego fœdantẽ pegrino tẽpla cruore Busirim domui &c. Duodecimo Lybiã petiit: & Antheũ terræ filiũ lucta supauit apud Sũmictũ aphricæ ciuitatẽ: ut dicit Lactã. de quo Ouid. idẽ dicit: Sæuoq; alimẽta parẽtis Antheo eripui &c. huius fabulã scripsisse memini ubi de Antheo ipso. Tertiodecimo colũnas in occidẽte posuit: de qbus Põponius Mella in cosmographia ait. Deinde est mons peraltus: quẽ ex aduerso hispania attollit obiectus. Hũc abilã illũ calpẽ uocãt colũnas Herculis utrũq;: addit fama nois fabulã herculẽ ipsum multos olim ppetuo iugo diremisse colles: atq; ita exclusum antea mole montiũ oceanũ: ad quæ nũc inundat admissum &c. Nec hoc etiã Seneca tacuit ubi supra dicens. Vtrinq; montes soluit abrupto obice. Etiã ruenti fecit Oceano uiã &c. Quartodecimo aurea mala sustulit puellis hesperiis dracone puigili iterempto: ex quo sic ait Seneca. Post hæc ad ortus nemoris opulẽti domos Aurifera uigilis spolia serpẽtis tuli &c. Quintodecimo aduersus Geryonẽ trianimẽ bellũ habuit: eoq; supato atq; iterẽpto hispanũ atq; ægregiũ pecus in Græciã usq; maxima cũ põpa deduxit. unde Seneca. Inter remotos gẽtis hespiæ greges. Pastor triformis littoris carthesii pemptus acta est præda ab occasu ultimo. Notũ cytheron pauit oceano pecus &c. Sextodecimo Baltheũ reginæ Amazonũ Eurystheo regi reportauit ea superata: de quo idẽ Seneca. Nõ uicit illũ celibis semp tori Regina gẽtis uidua Thermodotiæ &c. Septimodecimo Cacũ auentini furem etiã interemit. unde Boetius ubi de cõsolatione. Cacus Euandri satiauit iras. Decimooctauo cẽtauros īsolẽtes: uolentesq; Hyppodamiã nuptiaꝶ die surripere Perithoo Hercules acri bello superauit: ex quo Ouid. Nec mihi centauri potuere resistere &c. Nonodecimo Nessum centaurum sibi sub spẽ obsequii Deianirã cõiugẽ surripere conantẽ occidit: ut patet latius supra ubi de nesso. Vigesimo Albionem & Begionẽ iter ipedientes suũ haud longe ab hostio Rhodani a Ioue lapideo adiutus hymbre superauit: ut in cosmographia testat̃ Põponius. Vigesimoprimo Hesionã Laomedõtis filiã liberauit a mõstro marino: ut supra patet ubi de Laomedonte. Vigesimosecũdo Troiã deleuit: ut ubi de Laomedonte plenius. Vigesimotertio Lacinũ latronẽ extremã Italiæ orã latrociniis infestantẽ occidit: Iunoniq; tẽplũ cõstituit: qd̃ Iunonis laciniæ appellauit. Vigesimoquarto: ut Homerus testat̃ in Iliade: Iunonẽ in papilla telo trisulco uulnerauit: qd̃ fecisse dicit Leontius: eo q ab Eurystheo rege audisset eã sibi laboꝶ oĩum causam fore. Vigesimoqnto cælũ humeris tolerauit: cuius causam fuisse dicit Anselmus ubi de imagine mundi: q cũ gygãtes deos ipugnarent. dii quoq; oẽs in unã cæli partẽ cõuenissent tantũ põderis ingesserunt: ut cælũ uideret̃ minari ruinã: qd̃ ne caderet Hercules una cũ Athlante supposuit humeros. Vulgatior tamẽ fabula est: fesso Athlanti atq; optãti humerũ mutare. Herculẽ interim humerũ supposuisse suũ. unde Ouid. eũ quæritantẽ describens dicit. Hac cælũ ceruice tuli &c. Vigesimosexto Hercules descẽdit ad iferos: & ibi: ut in iliade dicit Homerus: ditẽ uulnerauit. Vigesimoseptimo Theseũ pauitantẽ Perithoo mortuo liberauit ab iferis & eduxit ad supos. Vigesimooctauo Alcestã Admeti regis Thessaliæ cõiugẽ retraxit ad uirũ. dicũt. n. q cũ infirmaret̃ admetus iplorassetq; Apollinis auxiliũ: sibi ab Apolline dictũ mortẽ euadere non posse: nisi illã aliqs ex affinibus atq; necessariis subiret. Quod cũ audisset Alcesta coniunx non dubitauit suã ꝑ salute uiri cõcedere: & sic ea mortua admetus liberatus est: q plurimũ uxori cõpatiẽs Herculẽ orauit: ut ad iferos uadẽs illius aiam reuocaret ad superos: qd̃ & factũ est. Vigesimonono cerberũ tricipitẽ itroitũ illi negantẽ barba cæpit atq; deiecit: eũq; triplici cathena ligauit: & in lucẽ traxit: ut patet supra: ubi de eo scriptum est. Trigesimo ab inferis rediẽs Lycum thebaꝶ regem: eo q Megeræ cõiugi uim uoluisset iferre: iteremit: ut in tragœdia herculis furẽtis dicit Seneca. Sic & in furiam uersus filios occidit & coniugẽ. Olympiaca insuper certamina ipse constituit in honorem Pelopis. Postremo ut in finẽ eius aliquando ueniamus. Trigesimũprimũ laborẽ supasse non potuit. nã cũ cætera supasset mõstra amori muliebri succubuit. Dicit. n. Seruius: q cũ Euritus rex Actholiæ ei spospondisset in coniugẽ Iolem filiã dissuasiõe filii: eo q Megeram occidisset: petẽti denegauit. qobrẽ capta ciuitate & Eurito occiso: Iolem obtinuit. Huius. n. amore ardens ea iubẽte leonis spoliũ & clauã deposuit: sertis & unguentis & purpura anulisq; usus est & quod turpius: inter pedissequas amatæ iuuenis sedens penso suscepto uenit. Vnde in Thebaide dicit Statius. Sic Lydia coniunx Amphitrioniadẽ exutũ horrentia terga Pendere sydonios humeris ridebat amictus Et turbare colos & tympana rumpere dextra &c. Verũ tamen Ouid. in maiori uolumine: & hic Sta. Nõ Iouẽ Actholam sed omphalẽ lydiã fuisse quæ illũ colo nere iusserit. Sane possibile est utrũq; ueꝶ: cum multi fuerint Hercules: & sic uariis apud uarias mulieres uarie potuit cõtigisse. Dũ qũt tam illecebri teneretur amore: memor deyanira muneris sibi a Nesso centauro olim concessi. Verum credens quod ille firmauerat moriens: Herculem in sui concupiscentiã reuocare uolens: misit illi clam centauri uestẽ: quã cũ non aduertẽs iduisset: & circa uenationẽ laboraret: sudore resolutus sanguis uenenatus p poros ampliatos calore in ꝑcordia lapsus ẽ: eũq; in dolorẽ adeo intolerabilẽ accendit ut mori deliberaret: & costructo in oeta mõte rogo sagittis & pharetra cõcessis Philocteti Phyantis filio in eũ cõscendit. icẽdiq; iussit: & sic fessam aĩam exalauit. Hũc Sene. in tragœdia herculis oetei in cælũ a Ioue susceptũ dicit: eiq; Iunoni nouercæ cõciliato despõsatã Hebẽ iuuentutis deã & Iunonis filiã asserit. Home. uero in Odys. dicit eũ ab Vlysse apud iferos cõuentũ & multa locutũ. dicit tamẽ non eũ quẽ uidebat Vlysses herculẽ ueꝶ esse sed eius idolum. hic insuper quantũ uiuens mortales fortitudine sua fecit attonitos: tantũ uel amplius mortuus decepit insanos. Nã tãta ueneratiõe sui mẽtes iuasit: ut ꝑ excellẽtissimo numine haberetur. Nec sola hoc errore Græcia deco

pta est:sed romæ & orbi toto uenerabilis factus tépl is statuis:& sacris illi cóstitutis sanctissime imo stultissime diuino cultu honoratus est.Sed iá qd sibi fictióes uelit aduertédú est:& añ alia qd sonet Herculis nomé. Dicebat át Leon.Herculé dici ab hera qd est terra:& cleos qd est gloria:& sit Hercules idé qd gloriosus í terra.uel heracles ab heros & cleos:& sic gloriosus heros.Paulus át dicebat Herculé dici ab erix qd é lis & cleos gloria:& sic gloriosus litiú.Rabanus át í lib.de origine rex dicit q cú crederent Herculé deú uirtutis eú dici qsi herúcleos:qd latine uirox fortiú famá dicimus.Er scribit idé Rabanus a Sexto Pópeio scribi Herculé fuisse agricolá.Húc tñ græci hiraclim uocant:pp qd nos Heracles nó Hercules dicere deberemus.Sed cú sic dicaf antiquata cósuetudine a latinis,uidef uitiú excusari.Hoc tñ nomen Hercules unius tantú hois ,ppriú fuisse reor:eius.s.q thebis ex Alcmena natus est:cú multox appellatiuú fuisse credaf.ná Var.cú.xliii.hoíes hercules cognominatos cónumerasset:dicit oés qui fecerunt fortiter hercules uocabanf.hinc igif est q legimus herculé:thyrinthiú argiuú:thebanú:lybin & huiusmodi.Ex quo sumef nó oés pscriptos labores unius hois fuisse tantú:sed pluriú:quos qm abusio noium miscuit:cui appropriari debeát de oíbus nó habef : nec ét quæ prius seu quæ postea facta fuerint:& hinc uni tantú & mixtim danf herculi.nec ex tot ípossibile secúdú Pomp.unú fuisse agricolá.Nó.n.solis nobilibus liberalis natura est qq nobiliú corpora fortuna faciat clariora.fuisse át prio Iphicleú genitú:& íde alio coitu herculé:mox & opex diuersitas adinuenit.Ná cú remissus hó esset Iphicleus amphitrioni datus est.& ió prio genitus dictus:qa uidef astrologis cóstellatio illa quæ túc erat dú arbitrati sunt eú gigni potuisse:couueniens moribus suis:& subsequens herculi:& hinc secúdo genitus:& qa esset iniuriax ultor & religionú atq; legú ítroductor Ioui datus est filius.Ego át credo filiú fuisse Amphitrionis:& eodé cócubitu cú Iphicleo genitú esto mathematicox pspicacitas nequeat róne aliá cernere cur gemini fuerint moribus dispares pter cóstellationú diuersitates.Sic Esau & Iacob:sic & alii plures ét æuo nro fuere gemini nó diuersis tpibus:sed uno & eodé coitu cócepti:ut arbitraf Augu.ubi de ciui.dei.& ipsam diuersox opex róné nódú satis nota est:nisi deo:dato multa possint dici:quæ forsitan uiderenf conuenientia ueritati. Triplicem aút nocté cóceptioni huius attributam puto ab operibus humanis sumptú.non.n.adeo in breui tpe ædificia magna perficimus:sicuti pauperú domúculas faceremus:& ió quasi sic natura circa ,pductioné magnox uirox:& plurimú ponat tpis & laboris ubi in pductione aliox hoíum nox una suffecisse uidetur:Herculi qui cæteros debebat excedere:tres datæ sunt.Eú aút Iunoné habuisse aduersam:ideo fictum credo:qa Eurystheus rex:qui illi dominabaf:qué pro Iunone regnox dea possumus hic assumere eú forsan ob eius inclytá uirtuté suspectú habens:ne aliqd noui molиref in regno cómuis in expeditióibus semp amotú tenuit:& sic illi ptás regia aduersata est.Labores herculi ascriptos iam pluriú fuisse diximus:& sic fictióes quarúdá supra enucleatæ fút:ubi his cótigere:qui ex numero taliú crediti sunt.Et nónulli etiá simplicé historiá referunt:& ob id ex multis pauci supsunt poetico uelamine tecti:ad qd ausecédú uenientes dicit Theodon.in qbusdá græcox codicibus legisse Herculé amphitrionis fuisse filiú & nó Iouis:& noctu ad cunas eius atq; fratris geminos accessisse serpentes:ut existimatú est domesticos:& lactis odore tractos:cuius auidi sunt: inuentúq; a parentibus herculé uigilanté & ípauidú illos:ut poterat manibus amouenté : qd pmaximú fuit existimatú:& tanta ex hoc infantis indoles assumpta est:ut non solú crederef eum futurú mirabilé hoiem: sed ét illú dei filiú arbitrari insipidi cœperint:ex quo sibi locú fecit fabula:eú.s.ex Ioue conceptú:qué ex uiro mulier honesta cócepat.Secúda Herculis gloria é hydrá septicipité occidisse:cuius figmenti róné talé recitat Albericus.Dicit.n.hydrá locú fuisse aquá e diuersis locis euomenté:a q ciuitas & circúuicina loca oía uastabanf:cuius uno clauso meatu erúpebant multi.qd cú uideret hercules loca multa in circuitu exussit:& sic aque clausit meatus.Ego aút arbitror aliqué strenuú fuisse uix:q auerterit aqs ex diuersis scaturiginibus loca palustria atq; fœtida faciétes:hoc pacto ut exqsito eax pricipio:illud in parté aliá uersum paludé Lærneá siccá liquærit:quá uocauere Hydrá:qa more hydræ circú flecteref & serpet:ac ét hydros græcæ aq est:& qa locus ubi ante palus siccus relictus é:ió hydrá finxere exustá.Eusebius át in lib.tpox de hac hydra aliter sentire Platoné dicit:qué ait asserere hydrá calidissimú fuisse sophistá.ná sophistax mos é:nisi qs auertat adeo ,ppositióes suas tradere:ut uno soluto dubio multa cósurgát.Sed astutus phus dimissis accessoriis ad internitioné principalis conaf:quo remoto cætera remouenf.Eú acheloú supasse supra ubi de Acheloo scriptú est & declaratio fictióis apposita.Similiter & Anthei fabula ubi de Antheo:& de malis hesperidú:ubi de eisdé. Circa Geryonis figmétú dicit Seruius:Geryoné regé fuisse hispáiæ tricipité seu trimébré:sic ió existimatú: qa tribus ísulis pfuerit hispaniæ adiacétibus balearibus.s.maiori & míori & ebuso.Bicipité ét cané húisse dicicuolés ob hoc ítelligi:qa & terrestri:& nauali certamíe plurimú potuerit:ad qué ait herculé olla ferrea delatú eúq; supasse:p ferreá ollá ítelligés forté naué & ære munitá:q uectus hercules accessit ad eú.Alii aút eú dixere trianimé:qd Rabanus ítelligit eú duos húisse frés adeo secú cócordes:ut in unoquoq; cox sua & reliquox aíæ íesse uiderenf.Iustinus át de eo sic ait í alia pte hyspaniæ:q & ísulis cóstat regnú penes Geryoné fuit.In hac táta pabuli lætícia é:ut nisi abstinétia íterpolata sagina fuerit:pecora corrúpanf.Inde dicta armenta Geryonis quæ illis temporibus solæ opes habebantuc:tantæ famæ fuere:ut Herculem ex Asia prædæ magnitudine allexerint.pocro Gerionem ipsum non triplicis naturæ.ut fabulæ fuisse ferunt:sed tres tantæ concordiæ extitisse:ut uno animo omnes regi uiderentur : nec bellum Herculi sua sponte intulisse: sed cum arméta sua rapi uidisset amissa bello répetisse. Hæc Iustinus.De Caco Auentini fure supra ubi de eodem dictum est. De leonibus duobus & Menalio apro : quoniam historiographa credimus nil dicendum superest.& de stymphalidis auibus : ubi de arpiis habetuc. sic & de Tauro ubi de Minoe rege : & de Diomede & Busyride : & columnis historiæ sunt : nec minus de Baltheo reginæ amazonidum : & de superatis centauris: etiam ubi de eis dictum est:& de Nesso centauro & superatis Albione & Bergione:& de Hesiona : de quibus omni-

bus supra de eis singularis est sermo:delesse eú troiá notissima historia est:nec occidisse Laciniú sonat aliud q̃ latrōis iteritú.cælú tolerasse humeris īproprie dictú é.ab Athláte q̄dé ea tépestate īsigni astrologo doctus:eo seu uolēte qescere:seu moriēte ipē locú eius tenuit:& laboré ī docēdo supcælestiú corpo℞ cursus subintrauit. Vulnerasse trisulco telo Iunoné sapiētis describit opus.ná diuitias & sublimes ptátes prudens despicit & uilipēdit triplici rōne.Sút.n.tpalia ī regēdo anxia:in seruádo suspitionibus & curis plena:& statu dubia:& caduca:& sic trisulco telo uulneraŕ ab Hercule Iuno.Ad īferos át descendisse:& dité ēt uulnerasse: illud idé sonat qđ de Iunone dictú:cú diuitia℞ deus sit Dites:q totiēs uulneraŕ quotiēs despiciunŕ diuitiæ:ut nōnullos fecisse philosophos legimus:eo q̧ illas studio℞ arbitrareŕ hostes. Theseú uero liberasse historia potius é q̃ fictio. De Alcesta ad admetú ab īferis reuocata.dicit Fulgentius q̧ cú alcestæ pŕ uolenti eá incōiugé hác legem apposuisset:ut duas dispares bestias apponeret currui:Admetus apollinis & Herculis munere leoné iunxit & aprú:& sic accepit alcestá.Dicit ergo admetú & ī modú mentis positú:& eú admetú dictú:q̄si qué adire poterit metus.hic alcestá ī cōiugé desiderat.Alce át lingua attica p̄sumptio dŕ.ergo més p̄sumptioné sperás sibi cōiugi duas feras suo currui iúgit.i.suæ uitæ duas uirtutes adsciscit aī & corporis:leonem ut uirtuté aī:& aprú ut uirtuté corporis.deniq; & apolliné & Herculé sibi ꝓpiciat.i.uirtuté & uirtuté.Ergo p̄sumptio semetipsam ad mortem ꝓ aīa obiicit:ut alcesta:quá p̄súptioné:q̄uis ī piculo mortis deficiente uirtus ab īferis reuocat:ut hercules fecit.Ego át aliter sentio.admetus aīa rōnalis est:cui túc alcesta.i.uirtus.ná alce græcæ uirtus é latinæ:q̄ iúgiŕ dú a leone & apro.i.ab appetitu irascibili & cōcupiscibili.Currus eius.i.uita q̄ circuitiōibus cōsumaŕ:trahiŕ.i.agitaŕ. Virtus.n.nō ob aliđ iúgiŕ:nisi ut ab ea passiōes frenéŕ:& sic ꝓ salute aīæ aduersus passiōes uirtus seipsam opponit:q̄ si aliq̄n fragilitate nr̄a succúbit a reuocata fortitudīe releuaŕ. De Cerbero ad supos tracto supra ubi de Perithoo satis dictú est.Licú regem ab eo occisum cú reliquis ad historiá tendút. Herculem át mortuú cōstat:ut scribit Euse.anno regni atrei & thiestis.lxiii.eo q̧ ī morbú pestilenté īcidisset & ob remediú dolo℞ se iecisset ī flámas.& hic thebanus fuit hercules amphitriōis filius:morte át functus est anno ætatis suæ.lii.anno uero múdi.iiii.M.cccc.eú in cælú transportatú dicút:eo q̧ inter alias cælestes imagines descriptus sit ab astrologis:qa & ipse fuit astrologus.iuuentutem auté sumpsisse in coniugem: iō fictú est q̄túcúq; qa pereat corpus uiri ægregii fama nomenq; eius ꝑpetuæ iúgiŕ iuuentuti.Iunoni át conciliatus iō dŕ qa qui hoīem exuit:nec a cōcupiscentia regno℞:nec ab īperante aliquo mortali amplius uexari potest.

¶De Oxea Creontiade Tyriomacho & Diicoonte filiis Herculis. Cap. II.

OXeas creōtiades tyriomachus & diicoōtes filii fuerút herculis ex Megera filia creōtis thebani ex q̧bus tres creōtiadé tyromacú & diicoōta.Home.ī odyssea filios herclis ex Megera fuisse dicit:& occisos ab eo ī reditú ab īferis post occisum lycú.Sene.át poeta ī tragœ.Her.furentis duos noīat oxeá & creontiadem:& eos ab Her.redeunte iteréptos dicit:& iō.iiii.posui de q̄bus nil aliud cōperisse memini.

¶De Hythoneo Herculis filio. Cap. III.

HYthoneus:ut placet Lactátio filius fuit herculis ex Paphia:ex quo Statius:q illú ī bello thebano fuisse dicit Etheocli:sic ait.Ducit hythoneos & alcomena mineruæ agmina &c. Et alibi. hythoneos & ipē supra aonia diuertis hythone.Hythōe át ciuitas é boetiæ:ī q̃ hic regnauit.alibi át dicit Lactá. q̧ Statius hic hythone mineruá cognoīat ab oppido qđ ī macedonia est ubi antiq̄ eius sedes est

¶De Cromi Herculis filio. Cap. IIII.

CRomis Herculis fuit filius:ut Lactantius testatur:dicens:Constat Cromim herculis fuisse filium:& equos habuisse thraces:quos Hercules occiso Diomede abduxerat humanis carnibus uesci consuetos. Verum Sta.huius rei assertor antiquior dicit.It cromis hyppodamusq; alter satus hercule magno.s.cromis & Paulo infra.Mox Cromis Hyppodamú mete interioris ad orbem uiribus herculeis & toto robore patris &c.hic cum adrasto rege accessit in bellum thebanum.

¶De Agile Herculis filio. Cap. V.

AGilis ut placere uidetur Lactantio filius fuit Herculis:cum dicat Tyrinthiam pubem intelligi deberi eos:qui cum agile Herculis filio in bello fuere thebano.

¶De Hylo Herculis filio. Cap. VI.

HYlus herculis & Deyaniræ fuit filius:ut testari uideŕ Sene.poeta ī tragœdia herculis oethei eidem loquente Deyanira. si uera pietas Hylæ q̄renda est tibi.iá perime matré.& paulopost:herculé eripui tibi.& post hæc īfra.Natus Alcide times &c. hic cú reliqs q ex alcide mortuo superstites fuere pulsi ab Euristeo rege Athenas confugit:& ibidem una cú eis templú misericordiæ seu clementiæ construxit in testimonium auxilii sibi impensi ab atheniensibus & refugium in posterum deiectorum.

¶De Sardo Herculis filio. Cap. VII.

SArdus Herculis fuit filius ut dicunt Rabanus & Anselmus:quem uolút cú multitudie a Libya discessisse & insulá Sardiniæ occupasse:& quæ Ichus uocabatur a græcis de suo noīe Sardiniá nuncupasse. Solinus uero ubi de mirabilibus mundi dicit:eam a Thimeo sandaliothem dictá:& a Chrysippo Muniuiam.& q̧ Sardus Hercule procreatus nomine mutato eam uocauit Sardiniam.

¶De Cymo Herculis filio. Cap. VIII.

CYmus Herculis fuit filius ut placet Rabano: qui asserit ab eo insulam quam hodie Corsicam dicimus habitatam primo: & Cymum a suo nomine nuncupatam.

De Diodoro Herculis filio qui genuit Sophonem. Cap. IX.

Iodorus ut in lib.antiqtatú iudeo℞ scribit Iosephus herculis fuit filius asserés Apherá & Iaphraté
d filios abrahæ ex cethura ab hercle ī aphricá subsidiú suscepisse:eiq; Elcheá filiá Iasiá dedisse ī cōiu

gem:& ipsum ex ea suscepisse Diodorum:cuius Sophon fuit filius:& sic apparet hunc antiquissimum fuisse Herculem qui Diodorum genuit.

¶De Sophone diodori filio. Cap. X.

SOphon ut asserit Iosephus in libro antiquitatis iudaicæ:filius fuit Diodori:& regnauit in aphryca:atq; ut idẽ scribit Iosephus:barbari Libycæ regionis ab isto Sophone:Sophaci nominati sunt.

¶De Tlypolemo Herculis filio. Cap. XI.

TLypolemus:ut in iliade placet homero:filius fuit Herculis ex Astiochia quã rapuit ex Ephyri ciuitate Lacconiæ qui grandis factus ut idem dicit Homerus occidit auunculum suum senem nomine Lycemmonẽ a Marte progeniem ducentẽ:& fabricatis nauibus cum multitudine gentium fratres fugiens & affines intrauit mare:& Rhodõ abiit:ibiq; imperauit Rhodiis.inde euntibus græcis in troianam expeditionem & ipse etiam uenit:ut satis patet per homerum in libro desuper dicto.

¶De Thessalo Herculis filio q genuit phidippũ & antiphũ. Cap. XII.

THessalus ut ĩ iliade dicit Homerus:filius fuit Herculis:genuitq; filios duos:cum quibus in Troianam expeditionem cum græcis cæteris fuit in armis.

¶De Phidippo & Antipho Thessali filiis. Cap. XIII.

PHidippus & Antiphus Thessali fuere filii:de quibus in iliade sic ait Homerus.hos autem Phidippusq; & Antyphus duxerũt Thessali filii duo Herculei regis.dicit Leontius q̀ Herculei in carmine homeri appositum patronymicum est Thessali.& ideo Thessalum Herculis dicit fuisse filiũ. hic quidem Phidippus & Anthyphus patrem secuti cum græcis apud Troiam fuere.

De Auentino Herculis filio Cap. XIIII.

AVentinus fuit filius Herculis & Rheæ.ut ostẽdit Virgilius ibi.Victorq; ostentat equos satus Hercule pulchro.Pulcher auentinus &cæ.Hic turno fauit aduersus æneam: & hunc dicit Theodontius esse quem Latinum uolunt ex Fauni filia susceptum.

¶De Telepho Herculis filio qui genuit eurypilũ & Cyparissum. Cap. XV.

THelephus ut dicit Lactan.filius fuit Herculis ex Auge ꝓcreatus:& ab ea cum fuisset ĩ syluis expositus acerua lactatus ẽ.hic ut Leõtius asserit ĩ lycia chitẽsibus ĩpauit:moriẽsq; duos filios dereliq̃t.

De Euripilo Thelephi filio. Cap. XVI.

EVrypilus fuit filius Thelephi ut in odyssea testatur Homerus dicens:Sed solum thelephidem interfecit ferro heroem Eurypilum:multiq; circum ipsum socii echithii ĩterfecti fuerũt mulibriũ causa donorum.dicit Leontius uineam auream a Ioue troio datam ob precium ganimedis rapti:quæ per successionem deuenit ad Priamum:qui cum audisset uirtutem Eurypili circa bellica misit eam matri eius:ut ipsa eum sibi auxiliarem mitteret:quæ dono suscepto statim misit.ipse uero a Neoptolemo cum multis ex chithiis:quibus post patrem imperauerat:occisus est apud Troiam.

De Cyparisso Thelephi filio. Cap. XVII.

CYparissus:ut ait Lactan.filius fuit Thelephi.hunc dicit Seruius syluanus syluarum deus amauit. qui cum haberet mansuetissimam ceruam:eamq; summe diligeret illam syluanus inaduertenter occidit:quamobrem Cyparissus summe dolens mortuus est.Syluanus autem illum in arborem sui nominis uertit.Huic fictioni conuenientia nominis & quia continue gemat dedere causam.

¶De Lydo & Lamyro filiis Herculis q Lydus genuit Lanium. Cap. XVIII.

LYdus & Lamyrus:ut Paulus asserit:filii fuere Herculis ex Iole Eurithi regis filia suscepti:ex quibus nil alius q̃ nuda noĩa reliq̃sse uĩ antiq̃tas:præter q̀ ex Lydo Laniũ gẽitũ idẽ paulus affirmat.

¶De Lanio Lydi filio. Cap. XIX.

L Anius prout ꝑdictus asserit Paulus:Lydi fuit filius:ex qua matre uel quid egerit nil oĩno rettulit.

¶De Aeolo.xxxix.Iouis filio qui genuit Machareum:Canacem:Alcionem:Misenum:Criteũ:Salmoneũ:Iphiclũ:Sysiphum:Cephalum:& Athamantẽ. Cap. XX.

HErculis magnifici descripta ꝓle superest ut de Aeolo rege uẽtorũ sermo fiat:quẽ Theodontius & post ipm Paulus aiunt Iouis fuisse filiũ.& Sergestæ filiæ Hyppotis troiãi:& sic uterinũ Acestis fratrẽ. Plini.aũt in lib.naturalis hystoriæ dicit eũ cuiusdam Heleni filiũ fuisse:& uentorũ inuenisse rationẽ.hic tamẽ ut eidẽ placet:regnauit apud ĩsulas:q̃ sunt propinquæ Siciliæ Italiam uersus:q̃s quidam æolias ab hoc æolo:nõnulli Vulcanias a Vulcano olim earundẽ rege nũcupãt:quaꝝ potior Lyparis est.hunc poetæ regem seu deũ uentorũ dicunt ex quo eius describens regiã & officiũ Virg.dicit Aeolıam uenit.hic uasto rex æolus antro Luctantes uẽtos tẽpestatesq; sonoras iperio pmit:ac uinclis & carcere frenat. Illi idignãtes &c.& ĩfra p octo uersus.attamẽ ipe æolus Virg.teste regnũ & uẽtoꝝ iperiũ a Iunone tenere fatet̃ dicẽs. Tu mihi quodcũq; hoc regni tu sceptra Iouẽq; Cõcilias:tu das epulis accũbere diuũ:Nymborũq; facis tẽpestatũq; potẽtẽ &c.Præterea dicit Home.ĩ Odyſ.cũ huic eẽnt filii.vi.& totidẽ filiæ:easq; masculis dedisset ĩ cõiuges:ad eũ Vlyssem uagũ deuenisse eiq; æolũ uẽtos oẽs ĩ corio bouis argẽtea cathena alligatos ꝑter zephyrũ dedisse.Har fictionũ cãs tales nõnulli assignãt.Dicit.n.Solinus ubi de mirabilibus:strongilẽ unã ex ĩsulis eẽ æoliis:& eã a solis ortu minime angulosam:& a cæteris liq̃dioribus differẽtẽ flãmis:cũ fere oẽs flãmas euomant.qua ex cã fit q̀ ex eius fumo potissime icolæ ꝑsentiscunt:q nã flatus in triduo sint futuri.quo factũ est: ut æolus uentorũ crederet̃ deus:cũ asserat Paulus eũ nondũ aduertẽtibus aliis primũ fuisse q murmurationibus atq; motibus flãmarũ aliq̃ diu adeo cõsideratis ut dũ eas audiret:aut uideret:confestim q̃s uentus eẽt in ptibus illis futurus ꝑdiceret:non aliter q̃ si ipsi emittẽdi eẽt iperiũ.& iõ huius erroneæ credulitatis conua-

lescens fama sibi ab ignaris ĩpetrauit ut uentorũ existimaref deus. Sunt tamẽ q uelint hãc fictiõe Vir. eũ sublimi in arce residẽtẽ rõnẽ eẽ sedẽ habẽtẽ in cerebro. Vẽtos uero illecebres appetitus in antro humãi pectoris tumultuantes: q in ratiõe frenẽtur: in exitiale præcipitiũ deferant emittentẽ necesse est: quinimmo nõ unquã mundũ omnẽ laniẽt & discerpant. Nouisse enim potuimus qd secutũ sit ex male laxata libidine Paridis. qd ex stolida ꝑsumptione Xerxis persarũ regis. quid ex ambitione marii. quid ex auaritia crassi. & alioꝝ plutiũ. qd ex eis in corio datis Vlyssi sentiẽdũ sit: supra ubi de Vlysse demonstratũ est. Tangit præterea Vir. artificiose naturalẽ uentorũ cãm. oriunf quippe in cauernis agente aeris motu: & exeuntes per aerẽ efferũtur. & sic a Iunone regnũ tenere fatetur. i. ab aere absq; quo uentus creari non põt: & cũ se extollunt in altũ: ioui conciliantur: inquantum proximiores regioni ignis efficiuntur. & mensis deorum. i. superiorum corporum accumbunt: & perseuerante aeris dispositione congrua ad eos producendos: ipsi etiam perseuerant. Sunt ĩsuper qui uolunt. xii. filios æoli. xii. uentos esse prout eos fore dicit Aristo. in methauris: & ex his uolunt sex esse qui suo spiritu habeant agere ut terra ad producendum fructum uires emittat seu disponat. vi. uero qui illam ad suscipiendum præparatam faciant: & sic agentes masculi: & quos patientes faciunt fœminæ.

De Machareo & Canace filiis Aeoli. Cap. XXI.

MAchareus & Canaces: ut in epistolis Ostendit Oui. Aeoli fuere filii: & cũ se minus honeste amarent uterenturq; consanguinitatis cõmoditate cõcepit ex Machareo Canaces & peperit filiũ: quem dũ clam e regia per nutricẽ emitteret: ut aleretur: infœlix ĩfãs se suo uagitu patefecit auo q filioꝝ ĩcẽsus scelere iussit inocuũ exponi canibus: & p satellitẽ Canaci gladiũ misit: ut eo pro meritis uteretur quid ex ea secutũ sit: nescio. Machareus aũt aufugit. & sunt q uelint hunc Machareum: eum fuisse qui postea Apollinis delphici sacerdos factus in mortem Pyrrhi Achillis filii Horesti concessit assensum.

De Alcione filia Aeoli coniugis Ceicis. Cap. XXII.

ALciones filia fuit Aeoli: ut per Ouidium patet dum dicit. Neue tuum fallax animũ fiducia tegat: Quod socer Hyppotades tibi sit: qui carcere fortes Contineat uentos &c. Huic enim coniunx fuit Ceix ex Trachinne Luciferi filius: de quibus ambobus & infœlici eoꝝ casu ubi de Ceice dictũ ẽ.

De Miseno Aeoli filio. Cap. XXIII.

MIsenus Aeoli fuit filius ut ait Virg. Misenũ æolidẽ quo non præstantior alter Aere ciere uiros: martẽq; accẽdere cantu. Et infra per. xiii. uersus in qbus describit Virg. qͥliter Hectore mortuo Aeneã secutus sit. & cũ die quadam cantu certaret cũ diis a Tritone tractus sit: & demersus. nec post multũ subdit eũ ab ænea sepultũ: & loco suo nomẽ impositũ. Nũc quoniã simpliciter a Virg. dicta uera non sunt: qd sit absconditũ aduertẽdũ. Fingit ergo Misenũ eoli filium: eo q fuit tubicen. nam tubæ sonus nil aliud est q. spiritus per fistulam ab ore emissus: sicuti & uentus est aer impulsus: & per terræ fistulas e cauernis emissus. & quia uentorum æolus deus dicitur: quasi eorum auctor sit: a similitudine operis Misenus eius dicitur filius. Eum autem a Tritone Neptuni tubicina tractũ atq; demersum in undas: sunt qui credãt a Virg. inuentum ad tegendam æneæ iniquitatem: quẽ sæpe piũ uocat: eo q putent ipsum apud lacum auerni ab ipso Aenea sacrum illud infaustum inferis faciente occisum. sicuti Alpenor in eodem loco occisus est: cũ nequeat illud ꝑfici absq; humano sanguine. Quod autem illi sepulchrum fecerit facile credi potest: in præmium sublatæ uitæ. nec dubium quin apud Baias sit mons paruus: cui adhuc Misenus nomen est. an illi a sepulto homini nomen datum sit: an potius a monte homini ut fictioni melius conueniret: nescio.

De Ericteo æoli filio qui genuit Esonẽ: Pheritam: Amicthaonẽ: & Alcymedontẽ. Cap. XXIIII.

ERictheus filius fuit Aeoli: ut in odyssea scribit Homerus. huic uit cõiunx Tyro filia Salmõei regis fratris sui: ex qua ipse suscepit Esonem: Pheritam: Alcymedontem: atq; Amicthaonem.

De Esone Erichthei filio qui genuit Iasonem: & Polymiam. Cap. XXV.

ESon Ericthei fuit filius ex Tyro ut supra dictum est: qui cum genuisset insignem Iasonem eo æui toti græciæ iuuenẽ: & is missus a Pelia in colchos: & inde uictor aureum reportasset uellus: & Medeam Oethæ regis filiam sibi in coniugem in Thessaliam deduxisset: ut Ouidi. asserit: ab eadem uirtute herbarum cum senex esset iuuenis factus est: cuius fictionis talis potest esse sensus. Esoni. s. ex insperato reditu filii tam difficilis expeditionis gloriosi: tam grandis lætitia addita est ut ætas quæ tendebat in mortem: in ætatem retrocessisse floridam uideretur.

De Iasone Esonis filio qui genuit Thoantem: Euneum: Philomelum: & Plutum. Cap. XXVI.

IAson Esonis fuit filius: Ouidio teste: ex quo talis recitatur historia. Fuit Iasoni patruus Pelias rex Thessaliæ: cui oraculo iussum erat ut singulis annis Neptuno patri sacrificiũ exhiberet: ut ait Lactantius: dũq; cerneret eo celebrãte quẽq̃ nudo pede ad sacrũ uenientem de ꝓximo se moriturũ sciret. contigit inde ut eo sacrum faciẽte Iasonem festinantẽ ad sacrũ in limo anauri fluminis calciamentum alterius pedis liquisse: quod uidens Pelias filiis timens suasit Iasoni ut colchos iret aureum uellus quæsiturus: eũ nõ redituꝝ existimans: eũ audisset opus esse humanis uiribus insuperabile. qui expeditione assumpta fabricata est illi nauis longa ab Argo in sinu pegaso. & argos ab auctore denominata. nobiles græciæ iuuenes fere omnes conuocauit: inter quos Hercules fuit. Fuere præterea Orpheus: Castor: Pollux: Zethus: Calais: Aliiq; plures splendidissimi genere & uirtute iuuenes: quos ob nobilitatẽ semideos appellat Statius in thebaide dicens: Iam tum prima cum pube uirentem: Semideos iter pinus me thessala reges Duceret. &c. Qui a nomine nauis argonautæ appellati sunt: quibus congregatis ex sinu pegaso nauem soluit: & ĩde secũdo urgẽte uento in lemnũ deductus est. Ibi aũt cum mulieres uiros omnes interfecissent suos: uirorum imperiũ aspernatæ: regnaretq; Isiphiles thoãtis olim regis filia: eis ut testaf Statius: superatis Iason ab Isiphile

hospitio susceptus est & thalamo.tandé cú redargutus ad Hercule Isiphilem prægnátem liquisset:deuenit i Colchos:ubi cú florida iuuétute & formositate ualeret a Medea colchoꝝ regis filia receptus est:cui cú clam se maritú futurú spopondisset ab ea doctus é quo pacto Aeripedes tauros & domare & iugo subigere posset: occidere draconé peruigilé:& eius dentes sulcis immittere.& ex détibus surgentes armatos in pernitiem suam cócurrere fineret:& hoc pacto qualiter illi ad aureú uellus iter peruiú esset:qui cú iuxta mónita pegisset oía: in pdá deuéit optatá & ea sublata clam cum sociis & Medea fugam arripuit.Sane unú omnes nó tenuisse iter in reditu satis cóstat:cú Hercules & reliqui fere omnes ad propontidem & helespontum uenisse legantur: cum Iasoné scribant omnes ueteres hyberi hostium intrasse:& inde ad eam usq; partem deuenisse:in qua diuisus Hyster in adriaticum fertur:& eam intrasse & in adriaticú deuenisse:quod Aristo.ubi de mirabilú auditu asserit dicens q esto ibi loca inauigabilia sint:Iasonem nauigabila fecisse per cyaneas tendété.Et ad probationem huius itineris dicit.quia loca illa per quæ Iasonem iter fecisse tradit admirádorú plena & crebra per eadé a iasone altaria iueniri cóposita:& in una adriatici maris insula dianæ téplú a medea dedicatú.Præterea & oppidú Pola qd' in nostrú usq; æuú pseuerat a Colchis colonis primo habitatú.Hæc meo iudicio nauigatione non probant:immo potius possent firmare:quæ alii arbitrant:iasoné.s.q diu potuerit naui pegisse iter.inde obstátibus nauigationi mótibus portátibus sociis nauem humeris superasse montes & hystrum cisalpinum deuenisse flumen:aras & altaria quæ narrantur peragrando fecisse.Sed quodcúq; tenuerit iter:cóstat aureo cum uellere in patriam remeasse:& illud ut Lactátius dicit:Creonti corinthiorú regi detulisse. Is aút cú ex Medea duos suscepisset filios:eiusq; opera iunior factus Eson:& a filiabus trucidatus pelias:seu criminum enormitate:seu alia ex causa fecerit:eam repudiauit.& ut dicit Lactan.Glaucé assumpsit uxoré.Seneca uero poeta in tragœdia Medeæ cum assumsisse Creusam Creontis regis corynthiorú filiam ostendit. Ob quam indignationé cum maleficiis Medeæ regiam & nouam coniugé ut asserit Seneca:uidisset exustam : ab eadé oculis suis uidit quos ex ea susceperat filios gladio laniari:& hinc subseq potest qd' Lactátius asserit:cú Glaucé accepisse.Tandem cum ob suum crimé Medea:quæ ab Egeo in cóiugé suscepta fuerat aufugisset ab eo:iterú a Iasone Thessalia pulso ut aiunt suscepta é.& cú ea Colchos iterú transfretauit:oetamq; senem Medeæ parté regno pulsum reduxit in regnú:& multa insuper p Asiá egit magnifica in tátú ut ibidé dei ritu coleretur:& suo nomini tépla constituerent plurima.Quæ postea Alexandri Macedonis iussu forsan eius gloriæ iuidétis demolita sunt.qualis tamé illi fuerit finis aut ubi légisse nó memini.Huius historiæ tam succinctæ recitatæ:quædá sunt poetica fictióe uelata:quæ si possumus aperienda sunt.Legitur enim primo tauros æneos habentes pedes:efflantes naribus ignes domuisse:Quos ego reor regni colchorú proceres insupabiles uiribus elatiq; spiritus fuisse:quos non bello sed oratione ac circúuentionibus supatos puto : & in suam Medeæq; sententiá tractos populares ad seditioné disposuisse.& celo per fraudem dracóe puigili.i.præfecto custodiæ regni:& ob eius morté qsi seminatis détibus.i.dissensionú causis aduersum seipsos armarét Colchi. & in bellú pseuerantes adeo fatigarent ut demú a iasone subigerétur facile atq; diuitiis nudarentur & aureo uellere.i.grege habéte preciosissimú uellus.Húc arbitrat Plinius primum fuisse qui lóga naui nauigauerit.

ℭDe Thoante & Euneo Iasonis filiis. Cap. XXVII.

THoas & Euneus filii fuere Iasonis ex Ypsiphile ut satis patet per Statiú i thebaide.Creditú qppe é eam prægnátem ex iasone ad colchos eunte remásisse.& ut cóprehédi potest cú gemellos pepisset nec fas eét apud lemniades masculos alere:eá illos alendos alibi trás misisset:& dú ob detectú seruati pris facinus regno pulsa fuisset & a piratis capta:atq; Lycurgo regi Nemeo uédita aut táq serua tradita núquá postea illos uidit.qui cum adoleuissent & cum Adrasto rege in thebanum bellum irent:audirentq; eam in sylua Nemea casus recitátem suos Adrasto:illam euestigio matré cognouerút:& iræ Lycurgi regis ob male seruatú Ophelté filiú eá surripuerút.Quid autem ex eis postea actum sit mihi icertum est.

ℭDe Philomelo Iasonis filio qui genuit Plutum. Cap. XXVIII.

PHilomelus ut scribit Rabanus in libro de originibus rerum:filius fuit Iasonis. nec de eo habetur aliud:nisi quia Plutum genuit.

ℭDe Pluto Philomeli filio qui genuit Pareantem. Cap. XXIX.

p Lutus ut scribit Isido.ubi de æthi.filius fuit Philomeli:de quo nil aliud nisi qa genuit Pareanté.

ℭDe Pareante filio Pluti. Cap. XXX.

p Areantes filius fuit Pluti:ut scribit Isidorus ubi supra:qui ibidem ait eum Paron insulam tenuisse:eáq; & eius oppidum Paron de suo nomine nuncupasse cum primo Minoia uocaretur.

De Polymilia Esonis filio. Cap. XXXI.

POlymilias ut Leontius asserit filius fuit Esonis:qui Leótius dicit Esoni præter hunc nullum fuisse filium. Verum ego plus fidei antiquatæ famæ exhibeo:qua habemus Iasonem Esonis fuisse filium q auctori nouo. Tamen possibile est Iasonem fuisse bynomium.

ℭDe Alcimedonte Ericthei filio qui genuit Epitropú. Cap. XXXII.

ALcimedontem filium fuisse Ericteí Leontius dicit asserens a Pherecide recitari ab Alcimedonte moriente Epitropú paruum filium suum Pelyæ fratri derelictum:quem cum mater Chironi nutriendum dedisset grandis a Pelya colchos missus est.

ℭDe Epitropo Alcimedontis filio. Cap. XXXIII.

EPitropus secundú Leontiú:filius fuit Alcimedontis qui ut refert Pherecides:a matre Chironi cétauro alendus traditus est:& cum adoleuisset in patriam rediens Pelyæ patruo paterná petiit hæreditatem:a quo colchos missus est uellus aureum quæsiturus.

¶ De Pherita Crithei filio. Cap. XXXIIII.

PHerita filius fuit Crithei ex thyro susceptus: ut in Odyssea testatur Homerus.

¶ De Amicthaone Crithei filio q genuit Melampũ & Biantẽ. Cap. XXXV.

AMicthaon ut in Odyssea Homeri legitur: Crithei fuit filius ex Thyro susceptus. hunc Home. dicit bellicosissimum fuisse hominem: neq; de eo amplius nisi q Melampum genuit & Biantem.

¶ De Melãpo Amicthaonis filio q genuit Theodamantẽ. Cap. XXXVI.

MElampus olim augur igens filius fuit Amicthaonis: ut in thebaide testat Stati. ibi. Sacra mouere deũ solers tibi cura futuri. & ĩfra p octo uersus. Scribit autẽ Lactan. hũc filias Proeti regis ab insania curasse: ut supra de proeto. & sic unã ex eis in coniugẽ & regni portionẽ cõsecutus est: fuit qppe Melãpus iste herbariæ artis pitissimus ut ueteres tradidere & Theodamantẽ filiũ supstitẽ reliqt.

¶ De Theodamante filio Melampi. Cap. XXXVII.

THeodamas filius fuit Melampi Statio teste q dicit: Insignẽ fama sanctoq; Melãpode cretũ Theodamãta uolũt &c. Fuit iste Theodamas augur egregius adeo ut absorto terræ hiatu Amphiarao apud Thebas Adrastus & reliq pricipes q secũ Thebas obsidebant eũ absorti loco substituerunt.

¶ De Biane seu Bya Amicthaonis filio qui genuit Manthionẽ & Antiphatẽ. Cap. XXXVIII.

BIas Amicthaonis fuit filius: ut Theodõtius dicit: ex quo Home. hystoriã refert q̃liter Pyro Nelei filia nupta sit quæ qđ supra ubi de Pyro scribit plene: nec de eo aliud legitur nisi q cũ cõiuge habitauerit apud Pylũ Nelei ciuitatẽ: & q ex ea susceperit duos filios Manthionẽ & Antipharem.

¶ De Manthione Biantis filio: q genuit Clitonẽ: & Polyphidẽ. Cap. XXXIX.

MAnthion ut in Odyssea scribit Homerus filius fuit Biãtis ex Pyro. nec ex eo aliud refert nisi q genuit Clitonem & Polyphidem.

¶ De Clitone Manthionis filio. Cap. XL.

CLiton Manthionis fuit filius: ut in odyssea testatur Homerus ubi dicit: q cum esset forma & decore conspicuus eum ab aurora raptum. nec ultra usquã comparuisse: dicit tamen Barlaam hunc ad orientales partes abiisse & ibidem de reditu in patriam non curans quibusdam populis imperasse: & ob id fictum eum ab aurora raptum.

¶ De Polyphide Manthionis filio: q genuit Theoclimenem. Cap. XLI.

POlyphides filius fuit Manthionis ut Homerus dicit in odyssea ubi eum egregium fuisse uatẽ asserit: & Amphiarao in bello thebano ab hiatu terræ absorto substitutũ ab arguis: ubi Statius Amphiarao suffectum dicit Theodamantem Melampi filium: hic Theoclimenem genuit.

¶ De Theoclimene Polyphidis filio. Cap. XLII.

THeoclimenes: ut in odyssea placet Homero: filius fuit Polyphidis & cum moraretur in Argo ciuitate & haberetur augur ĩsignis: ibi hominem interfecit: ob quam causam cum inde discessisset & in Pylon ciuitatem uenisset ex inde cum Thelemaco filio Vlyssis abiit in Ythachiam.

¶ De Antiphate Biantis filio qui genuit Oicleum. Cap. XLIII.

ANtiphates ut asserit Homerus in odyssea: filius fuit Biæ ex Pyro cõiuge susceptus. nec ex eo aliud habetur nisi q genuit Oicleum.

¶ De Oicleo Antiphatis filio qui genuit Amphiaraum. Cap. LXIIII.

OIcleus eodem Homero teste filius fuit Antiphatis & amphiaraum uatem genuit: quem nonnulli Lyncei regis argiuorum ex Hypermestra filium fuisse arbitrantur.

¶ De Amphiarao filio Oiclei q genuit Almeonẽ: Amphilocũ: & Catillũ. Cap. XLV.

AMphiaraus: qcqd alii dicãt: Oiclei fuit filius: ut ĩ odyssea testat Hom. & Statius ĩ thebaide dicẽs: Tandẽ prorumpere ad actus Oiclides &c. Hic ãt inter cæteros augures ueteres clarior habetur. q cũ adrastus argiuus rex bellum aduersus Thebanos inturus eẽt: montẽ una cum melãpo uisurus qđ futurũ eẽt argiuis si bellũ aduersus thebanos assumerẽt: ascẽdit: & cũ inter alia uidisset se si ĩ bellũ iret: nõ reditu ĩ pãtriã: latebras petiit: & Eriphile cõiugi suæ: ex qua iam quosdã susceperat filios: tantũ tanq̃ fidissimæ latebras suas patefecit. Sane cũ instarẽt argiui pricipes: ut ĩ thebãos irẽt: eũq; solũ pergrerẽt: nec ĩuenire possent: cõtigit ut Eriphile argiæ filiæ adrasti cõiugis Pollynicis uideret monile: qđ olim Vulcanus Hermioni priuignæ suæ & cõiugi Cadmi dono dederat: & illud desideraret: & inde cũ argia in compositionẽ ueniẽs: monili suscepto Amphiaraũ patefecit: ut ĩ thebaide plenius scribit Statius. Sic igit amphiaraus cõiugis fraude detectus cũ aliis argiuorũ principibus nõ rediturus iuit in bellũ: in quo dũ die quadã armis & curru ĩsignis prœliũ ĩtrasset atq; acriter ĩ thebanos pugnaret: repẽte terræmotu facto ingẽti: & ea ĩ parte in qua cõsistebat uoragine telluris patefacta absortus est cũ maxĩa supstitũ pturbatiõe. Hũc Statius armatũ uiuumq; in cõspectu ditis descẽdisse describit: & poetico mor multa porasse dicit: quæ ad ppositũ nil afferũt. Fuit tamẽ ea tẽpestate tãta ueteribus cæcitas; ut quẽ dei iudicio a terra absorptũ cernerẽt: amicũ dei imo deũ etiã existimarẽt: eiq; ea ĩ parte in q̃ absorptũ nouerãt tanq̃ deo tẽplũ cõstruerẽt & aras dicarẽt & sacra cõficerent: & ritu dei illũ colerẽt. Huius ãt ĩuentũ ĩ libro naturalis historiæ dicit Pli. fuisse ignispicã: qđ utrũ credã: nescio. memini ãt legisse apud caldæos Nẽbroth opus fuisse q p multa sæcula præcessit Amphyaraum.

¶ De Almeone Amphiarai filio. Cap. XLVI.

ALmeon amphiarai uatis & Eriphiles fuit filius. huic amphiaraus in bellum ire coactus nequitiã ĩ se Eriphiles aperuit: eiq; futuræ mortis suæ uindictam reliquit: qui defuncto patre memor præcepti tempore sumpto ut paternam pietatem seruaret: in matrẽ impius factus est: eamq; peremit.

De Amphiloco amphiarai filio. Cap. XLVII.

a Mphilochus ut i odyssea dicit Home. filius fuit āphiarai ex eriphile susceptus: nec d eo legi āplius.

De Catillo Amphiarai filio q genuit Tiburtinū: Catillū: & Coracen. Cap. XLVIII.

CAtillus: ut ait Solinus in libro mirabilium: filius fuit amphiarai: de quo sic scribit. Catillus.n.amphiarai filius post prodigialē patris apud Thebas interitum odelaui iussu cum omni fœtu uer sacrum missus tres liberos in Italia ꝓcreauit: Tyburtum: Coracen: & Catillum: qui depulsis ex oppido siciliæ ueteribus sicanis a noīe Tyburti fratris natu maximi urbem uocauerūt. hoc ille.

De Tyburtino seu Tyburto Catilli filio. Cap. XLIX.

TYburtinus seu Tyburtus filius fuit Catilli secūdum Solinum: & ab eo quia natu maior eēt: tybur ciuitas a fratribus denominata est. Plinius autem ubi de naturali historia dicit. tyburtes multo ante Romam originem habuisse: & apud eos dicit extare tres ilices tyburtino eorum conditore uetustiores apud quas inauguratus traditur. tradunt autem eum.s. Tyburtinum filium fuisse Amphiarai qui apud thebas obiit una ætate ante Iliacum bellum.

De Catillo Catilli filio. Cap. L.

CAtillus Catilli filii Amphiarai fuit filius: ut asserit Solinus ubi supra: Qui sicut Cato facit testimonium Archas fuit: & classis Euandri præfectus & tyburis conditor.

De Corace primi Catilli filio. Cap. LI.

COrax (ut Solinus de mirabilibus mundi dicit) filius fuit Catilli: eius.s. qui filius fuit amphiarai & una cū Tyburtino: & Catillo fratribus urbem cepere Siculorum haud longe a Roma: quam ut supra dictum est: a Tyburtino fratre maiore Tyburim uocauerunt.

De Salmoneo Aeoli filio qui genuit Tyro. Cap. LII.

SAlmoneus: ut dicit Lactan. filius fuit æoli: & apud Elydē regnauit: homo insulens & īportabilis. q cū nō eēt regia sublimitate cōtētus: conatus ē se deū eē suis ostēdere: & fabricato æneo pōte ī sublimi adeo ut elydis partē desuper tegeret super eo currus agitari faciebat: qui tā suo strepitu q̄ pōtis æreī sonoritate in tam grandē sonū ueniebat ut tonitruū uideret: qd' cū ex īprouiso faceret ad instar tonitrui subditos exterrebat. Præterea ex excelso ignitis facibus in similitudinem fulminum iaculabatur stantibus satellitibus eius intentis ut fulminatus quilibet: si face iniecta non periret: gladiis iussu suo occideretur: & hac fatuitate se Iouem fulminantem arbitrari uolebat. Verum deus uesaniam hanc non diu passus est: quinimmo eum uero fulmine ꝑcussum deiecit ad īferos: ut ait Virgilius. Vidi & crudeles dantē Salmonea poenas. Dū flāmas Iouis & sonitus imitatur olympi &c. Huic tantum unica filia Tyro supstes fuit.

De Tyro filia Salmonei. Cap. LIII.

TYro ut ī odyssea placet Hom. filia fuit Salmōei regis Elydis & ex ea iuxta Enipheū fluuiū Neptunus trāsformatus ī speciē eiusdē fluminis cū illā oppressisset: duos suscepit filios Neleū & pelyā: ut supra de eis dictū ē: q postea nu.psit Critheo filio æoli & ei pepit Esonē: Pheritā: & Amictaonē.

De Iphiclo filio æoli qui genuit Podarcem. Cap. LIIII.

IPhiclus ut ait Lactan. æoli fuit filius: & cum potens esset: boues Tyro filiæ Salmonei & matris Nelei: qui Neleo debebantur surripuit atq; detinuit: donec Biantis generi Nelei: aut Melampi auguris fratris sui opere restitueret. Nam hic est: qui cum non posset filios procreare: habuit a Melāpo seu a Bya: ut serpentis uenenum potaret: quo potato cōfestim Podarcē genuit. Dicit Leontius uenenum serpentis herbam esse: ex qua si gustauerit serpens illico moritᷣ: sterilibus autem confert.

De Podarce filio Iphiclei. Cap. LV.

p Odarces: ut Lactantius asserit: Iphiclei fuit filius: nec de eo aliquid plus habemus.

De Sisypho Aeoli filio qui genuit Glaucum & creontem. Cap. LVI.

SIsyphus æoli fuit filius: ut satis p Ouidiū patet dicētē. Reddit ubi æolidē saxum graue Sisyphon urget &c. & Horatius in Odys. dicit: Sisyphus æolides &c. Vbi aduertēdū Sisyphos fuisse duos: & sic æolos de necessitate fuisse plures: q̄q̄ duos tantū fuisse dicat Lactā. Sed p̄io de Sisyphis uideamus. Sisyphus primus cōtēporaneus fuit Danao argiuorū regi: seu saltē Lynceo ægisti filio: q Danao successit ī regno. nā utrūq; testatᷣ Euse. in lib. tēpo. Dicit.n. eū ephyrā ciuitatē: quā postea Corynthus Horestis filius a se Corynthū appellauit Danao regnāte cōdidisse āno.s. mūdi. iii. M. dcc. xxix. nec multo post dicit secdm alios eū.s. Sisyphū cōdidisse eā Ephyrā āno. xv. regni Lyncei: q fuit ānus mūdi. iii. Mil. dcc. xciiii. & hic Corynthioꝶ rex dictus ē. i. Ephyræ. nā q Corynthioꝶ reges dicti sunt: lōge postea īceperūt.s. circa annū mūdi. iiii. M. c. regnāte latinis Aenea Syluio & Atheniensibus Melanthone p̄re Codri: & fuit rex eoꝶ primus Aletius. & sic iste eius æoli fuit filius: cuius & critheus & Salmoneus & Iphicleus & alii horū contemporanei. & huius fuit cōiunx Meropes filia Athlātis de quo Oui. Septima mortali Merope tibi Sisyphe nupsit. Et huius fuere filii q sequunᷣ Glaucus & Creon. Fuit & alter Sisyphus: & hic æoli pariter filius. & de hoc superiores auctoritates testantur potius q̄ de quo dictū est: & hic ægeo Athenis regnante fuit. Nā ut dicit Lactantius cū inter duo maria.s. ioniū & ægeū montē positū: q Isthmos dictus ē: Sisyphus crudeli latrocinio occupasset hac poena mortaliū pascebatᷣ: ut hoīes prægrauans ingēti saxo necaret. Seruius uero dicit. q cū trāseuntes cepisset residēs in scopulo ad lauandos sibi pedes aduocabat: ītētos officio calce illos ex prærupto præcipitabat in mare. Hūc aūt dicit Home. morā traxisse in Ephyra ciuitate argiuorū: quæ postea corynthus dicta. Alii īsuper dicunt q hic secretarius fuerit deorū. & quia secreta mortalibus reuelasset: apud īferos dānatus ē: hac poena ut semper saxū ingētis ponderis euoluat: ut ait Oui. Aut petis aut urges ruiturū Sisyphe saxū &c. hunc

Theseus ut supra ubi de eo scripsimus:occidit qui si filius æoli fuit:esse non potuit eius æoli cuius supior fuit Sisyphus:qui longe fuit antiquior.Nec potuit esse æoli regnantis apud Lyparam: cum hic iá mortuus eét anteq̃ ille nasceretur.& sic uidetur tres fuisse æolos:quos indifferéter poetæ uentorum deos seu omnes unú uentorum deum nominant:huius Sisyphi sunt qui credant Vlyssem fuisse filium:ut ubi de eo dictum é.Saxum autem sursum deducere & demum ad inferiora dimittere:dicit Macrobi.super somnio Scipionis intelligi debere eum inefficacibus laboriosisq; conatibus uitam terere:quod profecto prædonum est.

De Glauco filio Sisyphi qui genuit Bellerophontem. Cap. LVII.

GLaucus ut in Iliade ait Home.filius fuit Sisyphi regis Ephyræ.ná í persona Glauci huius Glauci nepotis aduersus Diomedé pugnátis apud troiá oém Genealogiá eiusdé Glauci dscribit ut seq̃.

De Bellerophonte Glauci filio q genuit Laodamiá Isandrú & Hyppolochú. Cap. LVIII.

BEllerophon ut í prædicta Glauci oratione ad Diomedé:filius fuit Glauci prædicti.Fuit eqdem Bellerophon iste iuuenis inclyto decore cóspicuus & ísignis:uirtutis eximiæ.Hunc regem Ephyræ fuisse dicit Homerus:qui a Prito rege argiuo℞ regno priuatus:apud eum eo iubente diuertit. Cuius uxor Anthia seu secúdú Lactátium Stenobes formositate eius capta in suam compellauit libidinem:rénuentemq; : quod ei uim uoluisset inferre Prito accusauit.Qui indignatus cú noluisset occidere eum:litteris in quibus iubebatur occidi:Ariobati socero suo deferendas tradidit illi.Bellerophon autem in Lyciam ueniens ab Ariobato ut moreretur ad occidendá Chymærá missus est.Erat enim Chymæra monstrú:ut ubi supra de ea dictum est.Bellerophon auté equo pegaso sumpto euolauit ad illá atq; occidit. Inde cú esset Ariobati aduersus solimissos bellú:de uirtute Bellerophontis confidens:illú misit in pugnam.Qui atq; solimissos expugnauit atq; fugauit.Tertio aduersus Amazonas insultantes in eú:arma arripi iussit.Bellerophon autem superatas in terminos redire coegit.quæ cú uidisset rex eius misertus est: & Achimené filiam suá Anthiæ sororem ut dicit Lactantius dedit in coniugé cú parte regni:ex qua ipse suscepit Isandrum Hyppolochú & Laodamiá Stenobes aút seu Anthia cú rescisset eú a patre honoratú seipsam interemit.Et ut placet Seruio:ob hoc crimé Priti filiæ in insaniá deuenere.Ex eo uero quod hic fictum est:sic sentit Fulgentius. Dicit enim Bellerophonté quasi bulefertinta:qđ nos latine sapientiæ consultoré dicimus:qui libidiné spernit:idest anthiam.Anthion.n.græcæ cótrarium latine dicitur.quæ anthia Priti cóiunx est:qa pritos pamphilia lingua sordidus dicitur:& cuius uxor libido nisi sordidi est?& bona cósultatio:idest bellerophon qualé equú sedet nisi pegasum?quasi pegasion.i.fonté æternum.Sapiétia enim bonæ cósultationis æternus fons est. ideo pénatus quia múdi naturam uniuersam celeri cogitationum theoria collustrat.Præterea Bellerophon chimæram occidit.Chimæra enim quasi chimæron:idest fluctuatio amoris q̃ tricipité dicit Fulgen.& ideo tricipité:quia tres amoris sint actus:hoc est incipe:perficere:& finire.Dum.n.amor nouiter uenit:ut leo feraliter íuadit.ꝙ capra in medio sit:uel fingatur:perfectio libidinis est:ea uidelicet causa ꝙ animal sit in libidiné ualde pronú.At uero ꝙ postremo draco dicitur.qa post pfectioné uulnus det pœnitentiæ uenenúq; peccati &c.Sed quicqd dicat Fulgentius:hoc habet historia:chimærá monté esse Lyciæ in summitate flámas euomens.Demú leones paululú inferius inde alens:& postremo in radicibus serpentum abundans.quæ cum illum redderét íhabitabilé:& circúadiacentibus noxiú.Bellerophon ut alibi dictum est : his nociuis sublatis habitabilé reddidit.Præterea uidet placere Plini.in lib.naturalis historiæ ab hoc prio equo uehi cópertú.

De Laodamia Bellerophontis filia & Sarpedonis matre. Cap. LIX.

l Aodamia filia fuit Bellerophontis & Achimenis coniugis eius.hæc autem cum uirgo formosa eét Ioui placuit:q cú ea cócubuit:& ut dicit Home.ex ea Sarpedoné peperit:q postea rex Lyciæ fuit.

De Isandro Bellerophontis filio. Cap. LX.

ISander:ut Homerus scribit in iliade: filius fuit Bellerophontis & Achimenis.& cum esset bellú inter lycios & Solimissos aduersus solimissos acriter pugnans occisus est.

De Hyppolocho Bellerophontis filio:qui genuit Glaucum. Cap. LXI.

h Yppolochus ut supra dicit Home.Bellerophontis fuit filius ex quo nil aliud recitat nisi ꝙ Glaucú genuerit.

De Glauco Hyppolochi filio. Cap. LXII.

GLaucus Hyppolochi fuit filius ut ipsemet in iliade interroganti Diomedi dicit. Nam cú iste troianis uenisset adiutor:& die una aliquádiu aduersus diomedem pugnasset cú eo tandem in colloquium uenit & inter alia qualiter a Sisypho per Glaucum: & per Bellerophontem & Hyppolochum natus sit : recitauit: ob quá recitationem memor factus Diomedes ueteris amicitiæ pdecessorum suorum secum cóuenit:ne amplius inuicem pugnam inirent.& hincinde datis sumptisq; muneribus discesserunt:iste tamen Glaucus in prœlio postea occisus est.

De Creonte Sisyphi filio qui genuit Creusam. Cap. LXIII.

CReon rex fuit corithio℞ & Sisyphi filius:ut Medeæ uerbis í tragœdia eiusdé Seneca poeta demóstrat dicés.Nó ueniat unq̃ tam malus miseris dies.Qui ꝓle fœda misceat ꝓlem inclytá Phœbi nepotes Sisyphi nepotibus &c.Credo hic itelligi creonté hunc Sisyphi latróis fuisse filium: & ob id Medæa tanq̃ ex turpi genere ꝓcreatos Sisyphi nepotes hic respuit filiis suis cósanguineos futuros.

De Creusa creontis filia desponsata Iasoni. Cap. LXIIII.

CReusa ut satis ꝓximo supra patet filia fuit Creontis corynthiorum regis:& despósata Iasoni. quáobrem indignata Medæa cantaminibus suis ignem inextinguibilé scrineolo íclusit:illudq; firmatum tanq̃ iocale aliquod ad eius gratiam filiis promerendam eidem creusæ p filios paruulos misit:quæ cum uisura quid muneris mitteretur scrineolum aperuisset:euolauit ex illo ignis confe

stim:qui creusam regiāq; creontis exussit omnem:cum iam Medeæ filii præmoniti discessissent.

De Cephalo Aeoli filio qui genuit Hesperum. Cap. LXV.

Cephalus Aeoli fuit filius:ut de eo loquens carmen sonat Ouidii ubi dicit. Aspicit æolidem ignota ex arbore factā &c. Huic fuit uxor Pocris Ericthei regis filia. Eam tamen dicit Seruius Hyphili fuisse filium. fuit & hic ab aurora dilectus. quæ ut dicit Seruius:illi dedit canem uocatum Lelapam:& hastilia duo omnia quæ uellet cōtingentia:eo q uenationibus delectaretur:cui cum eius postularet amplexus:respondit Cephalus se iusiurandum habere cum coniuge mutuæ castitatis: Cui aurora castimoniam Pocris quæso transformatus experiaris. Qui cum se mercatorem finxisset & munera ingentia promisisset:eam in suum desiderium flexit:& turbatus se maritum confessus est. Ouidius uero dicit q cum Aurora Cephali uteretur amplexu. & hic nil præter Pocrim amaret ab Aurora indignante dictum. Siste tuas ingrate querelas Pocrim habe dixit:q si mea prouida mens est:Nō habuisse uoles &cætera. Quibus auditis cœpit Cephalus de pudicitia cōiugis suspicari & experturus in mercatorem se transtulit:& domum ueniens suam cum omnia castitati congruentia cerneret a cœptis desistere uoluit. Tandem perseuerans in proposito muneribus pactus est eius concubitum:quo facto se Cephalum demonstrauit. Pocris autem criminis conscia erubescēs in syluas abiit & adhæsit Dianæ:cœpitq; una cū ea uenari:cui Diana canē dedit: & iaculū. porro cū precibus ad se reuocasset Cephalus ab ea canem & iaculum habuit. Ipse autē uenationibus uacans more solito seruescente sole secedebat in umbras: auram refrigerii causa cantu uocans. Rusticus autem quidam nympham uocari purās pocri rettulit:quæ zelo percita:ut uideret quænam esset quæ uocata accederet inter uirgulta uallis se abscondit. Et cum audisset cephalum blāda uoce Auram uocantem:mouit se paululum:ut uideret qđ uidisse noluisset. Cephalus uiso uirgultorum motu:feram ratus iniecit iaculū:& inaduertens uulnerauit uxorem. quæ ulnis eius suscepta:orans ne Aura loco sui duceretur uxor a cephalo expirauit. Anselmus aūt uidetur credere hanc auram fuisse fœminam:& scribit cephalum ex ea suscepisse filiū Hespeꝝ:quod & Theodontius arbitratur:& sic erit historia & non fictio quod narratur.

De Hespero Cephali filio. Cap. LXVI.

Hesperus alter a supiori filius fuit Cephali & auræ seu auroræ:ut dicit Anselmus:ubi de imagine mundi. de quo nomine excepto nil aliud reperitur.

De Athamāte Aeoli filio q genuit Phrixū Hellē Learcū & Mellicertem. Cap. LXVII.

Athamas rex filius fuit Aeoli:ut satis per Ouidium patet:ex quo talem historiā Seruius refert. Dicit enim q Athamas habuit Neiphilem uxorem:ex qua suscepit Phrixū:& Hellem. Verum cū isania liberi patris concitata in siluas abiisset. Athamas filiis eius Inoem Cadmi filiam superinduxit nouercam. Quæ uti nouercarum mos est:priuignis exitium machinata cum matronis egit:ut frumenta serenda corrumperent: quo peracto fames ualida subsecuta est. Tandem cum ad consulendum Apollinem misisset athamas:Ino eum:qui missus fuerat:dolose corrupit:egitq;:ut referret ab oraculo dictū neyphilis filios ad famem auferendā imolandos: quos & ipsa accusauerat:q frumenta incēdissent:Athamas autem inuidiam plebis timens Phrixum & Hellem publice arbitrio cōmisit nouercæ:clam autem illis salutare cōcessit remedium:egitq; ut Phrixus aureū abduceret arietē. Qui Iunonis nutu monitus una cū Helle sorore sua illum conscendēs mortem euitauit: & abiit. Inde supaddit Ouidius: Iunonem excitasse ab iferis furias in Athamantē:quæ uenientes in aulam:in qua forte tunc erat Athamas:cum colubribus iniectis in tantam deduxerunt insaniam:ut dū uideret Inoem ad se uenientem cum duobus filiis Leenam illam crederet: & filios suos Leenæ catulos:quamobrem emisso clamore ingenti in eos irruit: & Learcū ex filiis alterum ex ulnis matris excerptum totis uiribus illideret saxo. Quod Ino uidens territa cū Melicerte filio altero fugiēs se ex rupe quæ Leuchotea dicitur præcipitem dedit in mare. Quid tandē de Athamante factum sit nullum extat uestigium. Iunonem regnorum & diuitiaꝝ deā thebanis infestam sæpissime poetæ dicūt. propter crebram regum apud eos mutationem ex qua profecto populis mala consequuntur plurima. Verum quod ad athamātem spectat dicit Barlaam Inonis odiū in priuignos egisse:ut opere cuiusdam arietis nutritoris Phrixi Phrixus ipse cum sorore Helle cum omni ornatu regio:& thesauro aufugerent:quod ino dolens non tantum athamantem infestabat iurgiis q regnum spoliasset diuitiis:& plendore regio:sed omnes regni proceres in eum tanquam in regni desolatorem incenderat:quibus impulsus athamas:& in Inoem accensus. nō in eam solum:sed & in filios:quos ex ea susceperat die quadam more furentis irruit:& secutum exinde est qđ supra dictum est.

De Phrixo & Helle filiis Athamantis qui Phrixus genuit Cythorum. Cap. LXVIII.

Phrixus & Helles filii fuere athamantis regis & Neiphilis in quos dum Ino nouerca machinaretᷣ mortem:ipsique:ut dicit Lactantius per insulam ferrentur incerti:eis a matre aries aurei ulleris apparatus est:Seruius autem supra dixit a patre:eaque iubente illum conscenderunt ambo colchos usque petituri salutem. Quos cum per mare deferret aries:contigit:ut helles perterrita caderet in pontum:& confestim a uertigine raperetur aquarum ex quo secutum est:ut æternū illi cognomen ponto imponeret. Nam ab ea demersa de cætero semper Hellespontus illa maris particula in qua periit appellata est. Phrixus autem incolumis deuenit ad Oetham colchorum regem: & cum ab eo comiter fuisset susceptus:iuxta matris imperium arietem sacrauit superis. Alii Marti tantum consecratum uolunt. Et ut scribit Pomponius mella iuxta phasis fluminis hostia oppidum a Themistagora millesio conditum est & phasim denominatum: penes quod Phrixi templum: & lucus fuit nobilis aurei uelleris ariete. Phrixo tandem Oeta filiam dedit in coniugem puto ego calciopem:Verum cum oraculo dicente audisset ut sibi caueret ab

Aeoli prole:sciretq; Phrixum Aeoli nepotem:esto illi filiam in coniugem dedisset: & iam Phrixus ex ea filios suscepisset:sibi magis timens:q̄ genero parceret ad euitandum periculum illi pronunciatum Phrixum interfecit incautum. Quod autem hic fabulosum uidetur:& si supra secundum opinionem Barlaæ expositum sit:libet aliorum sensum apponere. Sunt ergo qui dicant Phrixo & Helli nauem ad fugam fuisse paratam cui aureus aries esset insigne. Eusebius autem dicit a palefato affirmari arietem uocatum fuisse nutritorem:per quem a nouercalibus insidiis liberati sunt. Sed quid ergo diis seu Marti consecratum fuit a Phrixo si nauis tātum aut aries nutritor fuit? Ego autem quod dicit Barlaam aut uerum:aut ueritati ꝓximum reor. & ꝙ a matre sit illi aries apparatus sic potest intelligi. Diximus enim supra eam nō mortuam: sed in siluas aufugisse:quæ uiuens potuit tanq̄ conscia filio reuelasse thesauri locum & sic arietem aureū præparasse. Marti autem ideo consecratus est aries:ut intelligamus reges consecrare thesauros & seruare ut eis opitulantibus uolentes bellum possint inferre:aut a se instante opportunitate repellere. Scribit insuper Eusebius hoc secūdum quosdam fuisse regnante athenis Erictheo:argis uero Abante anno mundi.iii.Mil.dccc.xx. Secundum autem alios regnante argis Prito:anno uero mundi.iii.Mil.dccc.xliii.

De Cythoro Phrixi filio. Cap. LXIX.

Cythorus filius fuit Phrixi:ut in cosmographia testatur Pomponius. Dicit enim circa partheniū amnem inter alias esse Cythosorum ciuitatem a Cythoro Phrixi filio positā.hic cum aliis Phrixi filiis ut dicit Lactātius:Phrixo occiso:intrauit mare:ut ad Athamantem auum aufugeret:sed naufragio uexatus ab Esone Iasonis patre:una cum fratribus susceptus est; nomina tamen fratrū non uidimus.

De Learco & Melicerte filiis Athamantis. Cap. LXX.

Learcus & Melicertes filii fuere Athamantis:ex Inone cadmi filia:ut supra dictum est. Hi tamen: ut præmonstrauimus paruuli periere. Nam Learcus saxo illisus a patre obiit. Melicertes autem cum se una cum eo Ino mater dedisset in undas absortus est. Aiunt tamen uenerem misertam eorum orasse Neptunum ut numero deorum maris illos iungeret:quod factū est:& ob id Ino leucothoe uocata est:a rupe ex qua se deiecit in mare. Latine tamen amatuta dicitur. Melicertes uero palemon dictus est:qui latine sonat portunus:& ueneratione præcipua templis & sacris ritu deorum culti fuere iam dudum. Seruius autem dicit Melicertem a boetia nauigio ithismos adiisse:eumq; demum ab æthiope rege susceptum:& ithilmia sacra quæ in honorem Neptuni celebrabantur facta melicerthia. & hinc est ꝙ a Neptuno numero deorum ascripti sunt. Theodontius addit causam dicens ꝙ cum Ino forma ualeret: & ætate: & Melicertes speciosissimus fuisset puer:& fugientes nauigio deuenissent ad sisyphum qui & æthiops a nonnullis uocatus est:ipsum æthiopem in libidinem pronum eorum abusum fuisse concubitu:& in præmium eius eos maris fecisse deos:& sic apparet Venerē pro eis interpellasse. & alibi dicit idem Theodontius æthiopem illos profugos portui præfecisse:eisq; in quotidianos sumptus prouentus omnes ex portu dedisse & hic illis nomina immutata.

Cur auctor Alexandrū Macedonem & Scipionē africanū inter Iouis filios non apponat. Cap. LXXI.

Poteram si placuisset tam amplissimæ tertii Iouis proli duos illustres addere uiros Alexandrum scilicet Macedonē asiæ domitorem & Publium Cornelium Scipionem:cui concessum est & hispanias ab afris occupatas recuperare:& ipsos afros Romanis subigere. Verum:quoniam iam horum æuo in desuetudinem abiisse uidetur stultitia uetus:illa qua gloriabantur insignes fictionibus generi deoꝝ ascribi:& illa aduenerant sæcula:in quibus per uirtutem claritas quæreretur:hac extulisse illos fictione potius q̄ splendor uideretur ridiculum:omittendos censui. Præterea quod ambitione quærit̄ atq; fraude:aut taciturnitate respuitur.nō satis iuste conceditur. Passus enim primo Alexander est fabulari Iouem anguis in speciem cum olympiade matre mixtum & se genitum ex concubitu illo: inde iam nō contentus titulorum multiplicium:quos fortuna audaciæ suæ fauens splēdori addiderat suo:& quod satis uulgi fabula non uidebatur quæsitum:fraude Iouem in patrem sibi quærere conatus est: sacerdotibus ad hoc amonis libyci subornatis. O insipidum inclyti iuuenis desideriū:malle potius se adulterio q̄ ex connubio genitum:malle matrem habere incestuosam potiusq̄ pudicam:malle draconis se filium credi q̄ Philippi clarissimi regis:& potius spurium q̄ legitimum arbitrari. O mortalium mentium:non solum inanis:sed detestanda gloria:is qui continue in oculis amicorum patiebatur mortalia per mendaciorum fascinationes ab eisdem se immortalem existimari cupiebat insipide. Sed quid tandem? hanc ob causam reiicitur merito:ne fraude gaudeat qui uirtute poterat laudari. Scipio autem & si murmure uulgi diceretur a Ioue in speciem serpentis in cubiculo matris uersato genitus:& ob id:& quoniam noctu eunti in capitolium nunquam latrarent canes occurrentes:& eius operantibus meritis uideretur augeri fabulæ fides:& si non negauerit cum sapientissimus esset confiteri nunq̄ uoluit:quamobrem cum friuolo honori tacite renunciasse uideatur: non est meum illum eidem expresse concedere. Et sic cum nusquam alios iouis comperierim filios uel nepotes: & sibi fecerit prosapia finem:ego æque libello conficiam.

Genealogiæ deorum gentilium Ioannis Boccatii de Certaldo. Liber. xiiii. in quo auctor obiurgationibus respondens in hostes poetici nominis inuehit. Prohoemium.

Rci domos opacas & cælo remotissimas animarum fontium sedes: esto titubanti gradu. Diuina tamen luce præuia: perambulauimus: & maris amplissimi nõ solum scabrosã littora: quinimmo & insulas uario sub sole iacentes idefessa nauigatione per circuitum quæsiuimus omnes: ac isuper eius profũdissimos gurgites: adeo perspicaci quadam indagatione sulcauimus: ut Neptuni cæruleas ædes: atq; prothei senis: & nympharum choros: & thalamos ac etiam eiusdẽ pelagi beluas: & agmia piscium: & fluminum uiderimus capita. post hæc & urbes pclaras: & umbrosa nemora: syluas inuias: celsos montes: & lubricas ualles: atq; abscondita rupibus antra. Necnon & æquora tractu lõgissima: ac similitudines ipso horrendas nomine peragrauimus. Et quasi sumptis Dædali pennis audaci quodam uolatu in cælum usq; meditatiõe delati: Iouis aureum tronum: Solis auream domum: deorum atria: templa ingentia gemmis & auro conspicua: & cõsistorium superum mira luce splendidum: atq; uenerabile: & siderum claritates perpetuas: & eorum flexus: atq; reflexus & admirabili compositos motus perspeximus ordine: & undiq; clementissime rex iuxta promissum ueteris naufragii prout concessum est desuper fragmenta collegimus: & in unum corpus qualecunq; sit pro uiribus ingenii nostri redegimus: adeo ut a demogorgone: quem primum deorum omnium errantes prisci dixere initio sumpto per eiusdem successiones ordinate ad extremũ usq; Iouis tertii filium æolum: eiusq; æoli Athamantem & athamantis learcum & Melicertem filios deduximus omni diligentia adhibita: ut tuum impleretur desiderium. At inde ne in aliquo tuis uotis uideretur omissum: aut quos comperimus ex antiquis: aut quos mea sententia approbaui fictionibus cunctis sensus apposuimus: ut ipse præstante deo uisurus es. Quibus sic peractis: quasi in quæsitam a principio stationem seu sinum uenerimus: suadebat quietis desiderium: ut in littus ex nauigio prosilirem: & sacro gratiarum deo exhibitori rite peracto laborum uictrici Cymbæ lauros apponere: & inde in exoptatum ocium ire. Attamen consilium longe probabilius menti desuper insudit deus. Monemur enim auctoritate prudentum: ut ex præteritis quid futurum sit: coniectura prænoscamus. Agitari quippe procellis infestis: nõnunquã in perniciem usq; nisi præmunita sint: permaxima etiam cõsueuere nauigia: quid ergo nauiculæ futurum arbitrandum est: si medio in salo soluta: & absq; gubernatore linquatur? Nõ ergo adhuc paruus superest labor. Proris quippe alliganda est continenti: & anchoris fundanda ualidis: ac etiam quibus possumus tegenda tutamẽtis est: ne ab ignitis strepentis ætheris fulminibus exuratur: seu ab ĩbribus mixtis grandine diluatur: aut a strĩdulo aquilone turbido austro: furenti euro libyco: aliisq; nullo perflãtibus ordine scopulo: aut littori illidatur: uel forsan ab undis fluctuantibus absorbeatur & pereat. Quam sudore plurimo per eurypos & sonantia saxa per maris æstus: & mille pericula incolumem itineris in finem usq; deduximus. Quæ quidem tunc peregisse reor: dum obiecta iamdudum: aut obiicienda in poesim & poemata ab hostibus poetici nominis rationibus ueris retudero. Noui equidem & memini: quot & quæ ignari iam dixerint non habentes in contrarium responsorem. Et hinc dum hoc perlegent opus inuidia infestante: quid in poetas: & quid in me dicturi sunt: satis percipio. Labori igitur huic extremo: qui duobus aliis uoluminibus terminabitur auxilium desuper fundat: qui rerum omnium Alpha & O. principium est & finis.

Alloquitur auctor regem. Cap. I.

VEniet opitulante Iesu christo: quoniam sic mihi propositum est: rex illustris opus non anteq̃ alibi gradum flectat in sacras celsitudinis tuæ manus: ut cuius iussu factum ẽ: se primo illius exponat iudicio: & eidẽ pro uiribus præstet obsequium. Quod postq̃ benigne susceptũ conspexeris: rõne & sublimi ingenio tuo partes eius quascunq; discusseris: miraberis ꝙ in tam protensum uolumen postulatum tuæ claritatis euaserit: quãtũcunq; ob librorum penuriam multis in locis non satis integrum putem: & forsan legens latentes nuper sub rudi cortice sensus nunc productos in lucem non aliter q̃ si ex igneo globo recentes scaturire latices uideas mirabundus aspicies: teq; ipsum modesta quadam delectatiõe laudabis: ꝙ iam dudum de poetis uera arbitratus sis: eos scilicet non fabulosos fuisse simpliciter homines: ut inuidi quidam uolunt. Sed eruditissimos quidem atq; diuino quodam animo: & artificio præditos. Verum collectis omnibus qualis de opere toto una futura existimatio sit non satis certum habeo. Hoc tamẽ mecum cogito te de corpore & mẽbris sola agente iustitia sanam & integram laturam sniam: ac etiam opinor: quia minus apta regia caritate tua redargues: & cõmendabis: quæ laudanda comperies. Magnũ quippe immo maximũ hoc mihi erit: & iam spe ipsa lætor & gaudeo. Cæterum cum uisum iam illud in amicorum manus mittendum tradideris: & tua licentia prodibit in mediũ: reor non æqua sic ab omnibus ponderabitur lance: nec nouum hoc erit sub sole. Trahit sua quemq; uoluptas. Præterea liuor edax lœtalis uiuentiũ pestis adeo occupauit a primæuo hominũ pectora: ut rarissima eo exurente æqua in quem mauis præstentur iudicia. Quã ob causam in eũ surgent rabido latratu plurimi: & quas cõperient partes minus acri soliditate firmatas: morsu impio auferent & discerpent. Aduersus quos: quoq; ex ueteri more iam uerba & obiectiones ariolorum: ut iam dixi ne longus labor resoluatur facile: & ignitis agentibus spiculis euolet in cinerem & fauillam: opportunis responsionibus occurram necesse est. Oro tamen: ut & ipse rex optime: cui laboraui diu: una mecum generosum pectus opponas: securus si feceris hostes laboris nostri tanq̃ fumus in auras euanescent.

ℂPauca aduerſus ignaros. Cap. II.

Concurrent:ut fit:ad ſpectaculum noui operis non ſolum uulgus ineptum : ſed & eruditi homines conuenient:& poſtquã undiq; proſpectauerint:non dubitem quin aliqui uiri ſint probitate uenerabiles & integræ mentis atq; ſcientiæ:qui tua ſequentes ueſtigia commendanda laudabunt: & affectione quadam ſacra minus probanda redarguent. Quibus ego bene dicere:gratias agere: obſequium præſtare:& eorum tenebor collaudare iuſticiam. Sed longe numeroſior multitudo corona in circuitu facta in rimas minus bene cõpacti operis:& q̃ſcunq; mẽdas:ſi quæ erũt: ĩpinget oculos auidior uidiſſe quid mordeat : q̃ inueniſſe quid probet. Aduerſus hos mihi supereſt bellum: mihi arma ſumenda ſunt : & melioribus rationibus ut conculcem neceſſe eſt. Sane non in totum ſimul agmen. Nam circumuentus forſan opprimerer facile:ſed diſtinctis aciebus:ut aſſueſcant certamini manus : & paulatim conterantur hoſtes. in debilibus primo corripienda ſunt iacula. Sunt hi:ut reliquum ſinamus uulgus : homines quidam inſani:q̧bus tanta loquacitas eſt:& deteſtabilis arrogantia:aut aduerſus omnia quorumcunq; probatiſſimorum hominum præſumant clamoribus ferre ſententiam:eos floccifacere uilipendere:& ſi quæant turpi dãnare ſermone. qui poſtquã boatu ſonoro:quaſi maximum ſuum prædicent decus ſe idiotas confeſſi ſunt : ueluti nil amplius in ſuam ignauiam iniici poſſit:ſummum bonum commeſſationibus:libidinibus: & inerti ocio uacare exiſtimantes in ganeis atq; lupanaribus ſpumantia uino præ ſe tenentes pocula. Ex externa eructantes crapula eruditorum hominum uigilias : meditatiões:& ſtudia:honeſtoſq; labores:& modeſtiam ſpurcido ore damnare:& ſuis obſcænitatibus fœdere conantur:ex quo fiet:ut hoc uiſo opere ridentes dicant. O inſipidus homo:quantum dulciſſimæ quietis:quantum temporis optimi perdidit:quantum friuoli laboris impẽdit: quot membranas amiſit:& in caſſum uerſiculos exarauit? Nonne ſatius fuerat amaſſe : potaſſe : dormiſſe:& tam grande tẽpus uoluptatibus tribuiſſe: q̃ has ſcripſiſſe nugas? Profecto qui ſe prudentes haberi uolũt ſtultiſſimum genus hominum eſt. Nam perdito lucubrationibus tempore:antequã unam diem lætam ſentiant damnando probanda in mortem concidunt æquã cunctis. O ſanum. O uenerabile iudicem:ex lenonum bachanalibus:ex ſenatu gnatonicorum:ex ganeis mandurcorum atq; bibionum:& ex meretricantium emiſſum fornicibus. Sed quid multa? Horum ergo uituperationes illuſtrium uirorum ſplendidas laudes arbitror:cũ turpitudinis participem a turpibus laudatum exiſtimem. Vadant ergo tales:& cauponibus:laniſtis: cætariis: atq; meretriculis gannientes applaudant : & ſomno uinoq; marcentes ſuas illis laudes ingerant:& ſapiẽtes uiros eorumq; labores in ſua luce permittant. Cum nil ignaro indecentius homine:nil indocto faſtidioſius ante quidem diem miſerum atq; caducum mortalitatis ſuæ corpus infœlicis animæ fecere ſepulchrũ. Hi qppe tam fœtida olent infamia:ut rudentes aſinos:grunientes:ſues : mugienteſq; boues ; ſapientes poſſint cum patientia audire:eos audire non poſſunt. Eant iterum tales & uentri deſeruiant:& ne dum alios repræhendere : ſed apparere:ſi quando ſobrii ſunt in conuentu hominum erubeſcant.

ℂAduerſus eos qui cum non ſint ſapientes cupiunt apparere. Cap. III.

Proſpectabit:& hoc opus ſpecies hominum altera moribus forte minus redarguenda priore : ſed prudentia non maior : & hi ſunt qui ante uiſum ſcholarum limen ; quia quandoq; philoſophorum quorundam audiuere nomina putant ſe philoſophos eſſe : ſeu ſi non putent ut ab aliis credantur exoptant:& quadam ficta grauitate uerborum : & morum ponderoſitate uiſis aliquando nonnullis libellis uulgarium : non niſi de apicibus rerum uerba faciant : & ut eſtimẽtur quod cupiunt apud erudítiſſimos uiros uerſantur mouentes perſæpe de ſublimioribus dubia ; utputa qualiter tribus perſonis una tantum ſit deitas : uel nunquid deus poſſit ſibi ſimilem facere:aut cur non per mille millia ſæculorum creauerit deus orbem: q̃ fecerit & huiuſmodi. Et dum reſponſa prudentum percipiunt factis quibuſdam ratiunculis friuolis in contrarium:& auditis doctorum replicationibus atq; concluſionibus quaſi non ſatis illis ſatiſfactum ſit:quatientes ſi uideanť paululũ caput & torquentes cũ cachinno faciem & circũſtãtes ẽt intuẽtes nõ aliter q̃ ſi indulgeãt reuerẽtiæ reſpõdentis ꝑtereũt. Et tandẽ qa ex ore ꝓbatiſſimoꝝ hoïum ĩtellectus eoꝝ tenuit:& remiſſus excepit:ſeruauitq; memoria apud mulierculaꝝ textrinas ſeu potius ſi præſteť in triuiis ignaro aſcultante popelo uti ipſum deũ cõſuluerint poſt longũ ſuſpiriũ blacterantes emittunt uolẽtes ex hoc percipi ꝙ non abſq; labore plurimo quod dixerint ingenio & ſpeculatiõe ſua ex penetralibus diuinæ mentis euulſum ſit:& ut omnino inſipidis ſapientes appareant:ampliatis ſermonibus non tamen eodem uerborum contextu:quinimmo nunc huc nunc illuc per uarias materias ſaltitantes:nec de aliqua concludentes ſed ſe auditoreſq; implicantes ſuos ſeu pleniſſime liberales artes nouerint:quarum perſæpe nomina non nouerunt. Priſcianum:Ariſtotelem:Ciceronem:Ariſtarcum:Euclidem atq; Ptolemæum:alioſq; circa hos inſignes uiros ſtomacoſa quadam dicacitate neglexiſſe demonſtrant ſe tractos aientes ad ſublimiora theologiæ dulcedine. Sic & de moribus hominum:& de geſtis heroum:ac de ſacris legibus & iſtitutis legũq; latoribus. Et ſi quando contingat poeſis:aut poetarum intrare colloquium:tanto cum faſtidio illos:& poemata uti ĩtegre uiderint omnia:& deſpicienda cognouerint damnant:uituperant:floccifaciunt:& a ſe eiicere oſtendunt: ut uix tolerare poſſint:etiam imprudentes & balbutiẽtes aiunt Muſas:heliconam caſtalium fontem:& Phoebi nemus:& huiuſmodi delyrantium hominum nugas eſſe : & puerorum ad grammaticam eſſe præludia. Ex quibus fatuitatibus iam ſatis ſcio quid monſtrum iſtud ſpectãtes in me:quid in opus meum quid in poetas dicturi ſint. Veꝝ reor hoꝝ uecordiæ cõpatiendũ potius q̃ rõnibus inſiſtendũ. Nã cũ ſeipſos nõ ĩtelligãt: lõge minus alios ĩtellecturi ſunt:ignari ſunt & luce ueritatis carẽtes:ſenſualitate duce ſe trahi pmittũt : qbus charitate mea nõ eoꝝ merito dixiſſe uelim:ut alienis omiſſis officiis exerceãt ſua. Et ſi hac gloriæ cupiditate agitantur:ut ſapientes exiſtimenť ſcholas itrent:audiant ꝑceptores:libros euoluant:uigilent atq; diſcãt:& pa-

lestras disputantium solertes uisitent: memores ne sestini in doctoratum euolent pictagorici instituti: quo cauebatur: ne quis scholas eius intrans loquuturus de philosophis hos aperiret antequã per quinquennium audiisset. Quod cum laudabiliter fecerint: & in bene meritum titulum uenerint: si libet in medium prodeant: prædicent: disputent: redarguant: & castigent: atq; acri spiritu suis redargutoribus instent. Aliter autem fecisse non ostentatio sapientiæ sed dementiæ est.

Quædã in iurisperitos paucis de paupertate laudibus imixtis. Cap. IIII.

SVnt insup hoĩes qdã toga aureis bullis & ornatu fere regio isignes nec minus incessu & morũ grauitate atq; oris facũdia spectabiles: magnis postergati clientoꝝ cateruis & ĩgẽti auctoritate cõspicui. Hi qdẽ sunt clarissimi legũ præceptores: & tribunaliũ præsides: a quibus si rite exerceant iura: frenant hoĩum illecebres mores: extollit innocẽtia: & qd suũ ẽ unicuiq; poscẽti cõcedit: qbus reipu. neruus nõ solũ in suis uiribus seruatur: sed penni iusticia auget in melius. Venerabiles ergo & ꝓcipuo honore dignissimi sunt. Sane quãtũcũq; alioꝝ purgent sua prudẽtia notas: una tamẽ labe fere polluti sũt oẽs auri cupiditate laborant: nec aliqd seu aliquẽ laude dignũ putant: ni fulgeat auro. hos ego uẽturos existimo cum reliquis: ut prospectent: nunquid operi nostro aliquid criminis possint suis inserre legibus. Nec me fallit si morem sequentur ueterem quid obiecturi sint. Consueuere quidem relictis rostris & prætoria exeũtes: & potissime dum curis paululum soluti in conuentũ amicoꝝ ueniunt: sit contingat inter loquendũ fieri mẽtio poetaꝝ illos extollere laudibus: quoniã eruditissimi atq; eloquentissimi fuere uiri. tandem post multa absconditũ sub melle uenenũ non lætale tamẽ emittunt. Dicũtq; eos parũ fuisse prudentes inquantum tempus omne terentes facultatẽ secuti sunt: ex qua post longos labores nullæ consequũtur opes: supaddentes ob hoc pauperrimos homines fuisse poetas: nullo splendore spectabiles: nullis diuitiis: nullo famulatu insignes: uolentes ex his intelligi. qa non diuites fuere: nullius ꝓcii eoꝝ existimãda sit facultas. Quæ qdẽ uerba una cum abscõdita cõclusiõe facile audientiũ aĩos itrant: cum oẽs in auaritiã proni simus: & stulta credulitate arbitremur summũ bonũ possidere diuitias. Hac ergo ĩpulsi peste autumo si laborem inspexerint nostrũ: eos post multa dicturos opus s. pulchrũ: sed supuacaneũ: & inutilẽ sudorẽ meũ: eo ꝙ minime tendat quo cæterorũ mortaliũ labores intẽdunt: & sic non solũ aduersom me apparebit dixisse sñiam: sed ex consequentia quadã tanq̃ summũ & detestabile malũ: una cũ opere poetas cum paupertate dãnasse uidebunt. Pia quippe & humanitati cõformis atq; opinioni uulgari hæc uidet obiectio: & gratiarũ actione dignissima: dũmodo ex fonte caritatis exundaret in mediũ. Veꝝ quoniã ex offuscato appetitus inepti iudicio sumit originẽ. ridenda est atq; abiicienda: & eoꝝ prurigini cõpatiendũ. Et quoniã dignitati taliũ insup deferendũ est: ne se postergatos existiment obiectionẽ eoꝝ uerbis amplioribus in suos ortus uertendã puto. Cõfitebor ergo spõte qd dictũ est poesim nullas afferre substantias: & poetas pauperes fuisse: si paupes dici debent qui ultro spreuere diuitias. Stolidos aũt fuisse nõ cõfitebor: eo ꝙ poesis studiũ sequuti sunt: cũ prudentissimos arbitrarer: si ueꝝ deũ catholice cognouissent: & nũc reassumendo: ne confessione mea tã ultronea uidear absolute obiectoribus tanq̃ uictoribus areã liquisse certaminis & obiectionẽ primã deducamus in mediũ. Dicunt ergo splendidi legum interpraetes insignes poesim nullas afferre diuitias: uolentes ob id: ut satis percipi potest: eam ab imitandis excludere: quasi nullius inter scientias reliquas sit momẽti. Equidẽ ut iterato dixerim: certũ est poesim nullas afferre diuitias: non tamen assentio: ut isti uolunt: hoc ignobilitate contingere. Veꝝ quia speculatiuaꝝ disciplinaꝝ non sit officium tale: aut intentũ: sed mechanicorũ artificum seu fœneratoꝝ: quoꝝ in hunc finem oĩs tendit intentio: qui ut cito ueniat nil gratis penitus operant. Sic & causidici qui hinc ex delictis hoium: inde ex legũ peritia sibi officinas construunt: in quibus uenalis linguæ malleo nũmismata cudunt: & aurũ ex miseroꝝ lachrymis uerbositate conficiunt: qd poesis generosæ memor originis oĩno abhorret: & renuit: ex quo si dãnanda aut paruipendenda est: nullius una secũ precii erit physica reꝝ magistra: & cuius opere entium cãs discimus. Nullius æque theologia: cuius demõstrationibus rite deum cognoscimus: quibus nullũ unq̃ quærendi thesauros fuisse studiũ audiui. Si nesciunt isti: poesis maioribus uacat. Nã cũ cælos inhabitet diuinis ĩmixta consiliis paucoꝝ hoĩum mentes ex alto in desideriũ æterni nois mouet: & sua pulchritudine in sublimes cogitationes impellit: tractisq; inuentiones peregrinas ostendit: atq; ex ingeniis ægregiis sermones exquisitos emittit. Et si quando placidis uocata præcibus e sublimi sede descendit in terras sacris comitata musis: nõ celsa regum palatia: nõ moles delicioso: domos exqrit habitatura. Verum antra atq; prærupta montiũ: umbras nemoꝝ: fontes argenteos: secessusq; studentium: quantũcunq; pauperrimos: & luce peritura uacuos itrat & incolit: quod alibi forsan plenius ostendetur exigente materia: & sic cum ætherea sit: atq; perennis nullũ sibi cũ perituris cõmerciũ est: splendoresq; manu factos tanq̃ fotiles & manes paruifacit: & renuit de suis contenta bonis non curat aggregare diuitias. Post hæc ex iam dicta positione subnectunt minus prudentes fuisse poetas: qui tale secuti sunt dogma: ex quo nullæ sequacibus consequantur opes. Quibus ut responsum sit: reor plurimum prudentis opus circa eligenda consistere: & ideo hos conuenire uelim: quis in eligendo prudẽtior sit habẽdus merito: iuridicus: an poeta. Aedepol prudentius actum puto elegisse trahentem ad sublimia mentem: q̃ ad terrestria deprimentem: stabilem: q̃ casuram: quæ longæuum bonum præstet: q̃ quæ breuissimum exhibet. Elegere poetæ scientiam inter sydera: inter deorum sedes: ornatusq; cælestes suos continua meditatione trahentẽ. Nunqd hoc ueꝝ sit testimoniũ reddant ipsa uatũ poemata ĩpulsu trahentis eleganti stilo poetaꝝ descripta calamo. Causidici uero legũ facultatẽ secuti sola scriptoꝝ ualent memoria: non ex ingenio sed ex litteris legumlatorũ iura reddẽtes: nec putandõ est ut satis uideri potest: eos insistere circa excelsa: aut semota naturæ: utputa nunqd recta an trãsuersa uia sol ab idis petat hispanos: qnimo nunqd hæreditario iure an emphitheotico uel ꝓcario Titius uel Sẽpronius occupet agellũ: nunqd certum debitum: aut usuarium

dicendum sit. Nunquid ardens fœmina solui possit a frigido uiro. magna sunt & ægregia hæc: & ex gremio
naturæ sublata. Præterea poesis quã ueteres prælegere poetæ stabilis est: & fixa scientia eternis fundata atq; so
lidata principiis: ubiq; & omni tempore eadẽ: nec ullis unq̃ cõcussa motibus. Leges aũt nõ sic: non æquo iure
uiuit cũ æthyope sauromata. Nõ eadẽ legũ auctoritas bello laborantibus atq; læta pace qetis: necnõ augẽt se
pe minuũt: quæ plurimũ potestatis istituta municipalia legibus: cõstitutionesq; regnoꝝ facit illas in dictum
iusticiũ mutas. Senescunt et & moriunt̃ aliq̃do. Nã nonnullæ iãdudũ in ꝑcio fuere pmaximo: quæ æuo nr̃o:
aut neglectæ sunt: aut oĩno abolitæ: & sic nõ idem semp sunt: ut cõperta poesis: ex qbus ne plura dicã satis pa
tet facultatẽ legũ: nõ scientiã esse dicendã. Et quã præsit scientia facultati: prudentes nouerũt tã ueteres q̃ mo
derni. Insup longæuũ bonũ præstat imitatoribus poesis: si bonũ dicendũ est: qđ oẽs optare uidemur uitã. i. fa
ma saltem: si nõ detur aliter in longæuũ æuum deducere. Nã ut liquido constat: fere imortalia sunt: cũ noie
cõponentis carmina poetaꝝ. Iuristæ uero & si paululũ splendeant uestibus: sæpissime morit̃ cũ corpore no
men. Breue est ualuisse per sæculũ: si secula numerent̃ Homeri. Et ut in optatũ ueniã nulli uidebit̃ dubium
erudito prudẽter elegisse poetas: ubi minus iurisperiti in electione fuere prudẽtes insipientes effecti: dũ qđ
suũ est uitiũ conant̃ in imeritos retorquære. Pauperrimos fuisse poetas ex eodem: quo supra fonte haurien
tes pleno effundũt ore: & potissime cũ ipsi sint doctissimi legistæ: quasi infamis & detestabilis sit paupertas.
Manifestum est equidem iurisperitos: ex lachrymis alienis: ex erũnis: & alienis periculis: & persæpe miseriis:
ut dictum est: auri iam multum cõflasse: & ide palliatos: fimbriatos: uaria tectos pelle: aureis coruscos clauis
lõga post tergũ clientũ comitate caterua: cũ sic mortaliũ uelit demẽtia incedẽtes. Sic poetas: non ignauia suas
sed inocentia: & qa uolũt paupes fuisse negari nõ põt: sed q̃ isti minime uolũt spectabiles isigni atq; penni cla
ritate fuere: qđ exẽplis ostẽdisse nõ erit difficile. Certũ habemus Homeꝝ adeo inopẽ extitisse: ut nõ esset il
li luminibus capto unde sumptus puero duci posset ipendere. Sed expecta pauxillum: & uidebis nunqd hæc
fuerit ornata pauptas. Supato Dario potẽtissimo atq; ditissimo persaꝝ rege ab Alexandro macedone eius in
mediũ uenere iocalia: inter quæ capsula aurea cõperta est artificio & ornatu præciosissima. Hæc tã regis q̃ ꝓ
cerum consensu unanimi non Alexandri iocalibus: sed Homeri uoluminibus seruata est. Quis unq̃ tã splen
didus phaleratis iuristis honor ipensus est? Sarsinate bonoꝝ fortunæ Plauto pauperior nemo fuit: ægestate
quippe: ut honestate uentrem pasceret: ad molas manuarias precio fatigabat̃ die. noctes in cõponẽdis comoe
diis ducebat insomnes: quaꝝ numerositas & artificiũ egit: ut laurea uictoꝝ atq; triũphantiũ imperatoꝝ insi
gne ꝑcipuũ nõ paruipẽderet eius q̃tũcunq; pauperis ambire comas: cuius odor & uiriditas in eius nominis
decus perseuerat usq; in hodiernum: ubi legum interpretum birreta auro non prohibente mures & tineæ cõ
sumpsere. Ennio insuper brundusino homini clarissimo tamen uati adeo tenues fuere substantiæ: ut in auen
tino unius tantum ancillulæ contentaretur obsequio: cuius seruitoꝝ penuria honorum abundantia restaura
ta est: ex quibus cum de se famosissimus homo sit unum tantum apposuisse mihi sufficit. Huius enim cum
diem clausisset corpus: Scipiones: quorum fuerat amicitia usus: suo sepeliri sepulchro uoluere. Nõ asperman
tes brondusini hominis cineres Corneliorum misceri cineribus. Præterea quis maronem Virgilium paupe
rem & lutifiguli filium non audiuit? Fuit illi nõ amplius in bonis q̃ patruis agellus unus apud uicum andens:
cui dicunt pietola hodierni: haud longe Mantuam non absq; litigio possessus: cuius agentibus studiorũ meri
tis Octauiani Cæsaris orbi toto præsidentis amicitia usus est: a quo cum iussisset moriens æneida igne crema
ri: ut seruaretur poema ægregium: omnis legum auctoritas pedibus calcata est: & elegãti carmine iussum ser
uari coliq;. Quis præcor legistarum quantũcũq; splendentiũ indicis lapillis & auro honor tam magnificus a
tam glorioso principe ipensus est? Veniebant insuper plurimi læta paupertate: & honoribus æquis cõspicui.
Sed exemplis finis imponendus est. Cum tam his: q̃ præmonstratis rationibus satis ostendisse arbitror poe
tas prudentes: & quantuncunq; pauperes splendidos etiam fuisse: eosq; perenni uiuere fama: ubi causidicoꝝ
opes & nomina tanquã fumus in auras abiere: nec non eisdem rationibus demonstrasse opus hoc si ualẽt poe
mata minime superuacaneum esse: nec sudores meos friuolos componendo. Nunc autem post hæc libet pau
lulum exire limen: si forte queam obloquentium in paupertatem frenare impetum. Est igitur paupertas quã
multi fugiunt tanq̃ importabile malum: ut uulgo placet: caducorum bonorum paucitas. Esto ego existimem
eam animi ægritudinẽ fore: qua & abundantes persæpe laborant. Prima quippe: si desiderio careat augendi:
placida atq; optabilis est: & eius infinita sunt cõmoda. Secunda uero pacis & quietis est hostis misere crucians
mentes: quibus inhabitat. Prima poetarum fuit quos isti pauperes uolunt: eis quippe dũmodo esset quod ui
tæ sufficeret satis erat. Hac enim duce libertatẽ uolentes consequimur animi tranquillitatẽ: & cũ his laudabi
le ociũ: qbus mediis uiuentes in terris gustamus cælestia. hæc in solido sita ẽ: nec fortunæ mundana uersantis
minas aut iacula timet: fulminet æther desuper: concutiat uentoꝝ ĩpetuosa rabies orbẽ: inundent cãpos ĩbres
assidui. Diluant flumina: sonet classicũ: tumultuosa oriantur bella. Discurrant ꝑdones undiq;. Hæc ruinas ri
dens & icendia dulci securitate lætat̃. Hæc oraculo Apollinis in ꝑsona Aglai sophidii parui possessoris agelli
thesauris Gygis regis prælata est. Hac delectati poetæ ornare uirtutibus animũ: meditationibus uacare cæle
stium: altisonis carminibus poemata texere: & nomen sibi perpetuum quærere potuere. Hac delectatus Dio
genes sui æui splendidissimus Cynicorum princeps diuitias: quarum abundãtissimus erat: omnes potuit lar
giri uolentibus atq; largitus est. Doliumq; quasi uersatilem domum quã palatia habitare maluit: & lactucas
siluestres suis lotas manibus manducare: q̃ Dionysio adulari: ut succetis uteretur regiis. Hæc uoluntaria re
rum abiectio: & claritas studiorum ad se uisendum euocasse potuere superbum iuuenem: atq; iam animo
orbis tenentem imperium Alexandrum macedonem eius amicitiam exquirentem: & frustra munera ingen
tia offerentem. Hac delectatus Xenocrates ortulo cõtentus modico: eiusdem iuuenis aium mouisse potuit in

deſiderium beniuolentiæ ſuæ ꝙ inſigni legatione atq; donis regiis poſtulauit. Hac delectatus democritus patrios agros & innumerabiles opes reipu. Athenienſiũ ultro cõceſſit: ſatius ducẽs cũ paupertate ſtudiorũ libertate lætari: ꝙ opum ſeruili cura uexari. Hac delectatus Anaxagoras dulcedine tractus philoſophiæ potuit ĩgentia prædia neglexiſſe: aſſerens quoniã ſeipſum perdidiſſet: ſi illã colere uoluiſſet. Huius opere Amyclas pauper nauta nocte in littore ſolus clamantẽ Cæſarẽ cuius uocẽ ſuperbi timebant reges ad hoſtiũ gurguſtioli atq; pulſantẽ audiuit intrepidus. Sic & pauper Aruns flagrante Italia oĩ ciuilis belli incendio inter marmoreos lunæ montes cæli ſolis lunæq; ꝓſpectans motus ſtetit ĩpauidus. Hæc non intuent: qui paupertatẽ lacerãt fugiuntq;. Dicant oro ſi oportuiſſet Homerũ de re agraria cũ uilico litigare aut de domeſtica a curatore domos rõnẽ exigere: quãdo iliacũ excogitaſſe carmẽ: & nomen ſuũ claritate ſyderea floridũ in hodiernũ uſq; ꝓtendere potuiſſet. Quando Virg. Quando reliq poeticam cũ paupertate ſectantes. Non igit illam ſpreuerunt amicti purpura: eo ꝙ palliaſtro tenui tecta procedat. Nã rite ſtudentiũ prima gloria eſt neſcio: quippe ĩmo ſcio quid referat corpus ornaſſe ueſtibus aureis: ſi mens uitiorũ labe ſordeſcit: nec ut arbitrant anxia comitati turba ſola ꝓcedit. Hanc uates ſemper laureis inſigniti proſequunt: & ſæpe nominatus Homerus: Eſiodus: Euripides: Ennius: Terentius: Virgilius: Flaccus. Aliiq; plures diuinis ornauere carminibus. Sic pompa tamẽ fulgidiori palmatis induti tunicis Camilli: Quintii: Curtii: Fabritii: Scipiones: Catones ĩuidia olim & gloria facinorum ꝙ auro ditiores ſplendidis comitantur triumphis: eamq; excelſis ꝑpoſuere regibus: orbis ꝑfecere imperio. Sic ergo ſociatã: ſic ornatã ſolam ſqualentem peritiq; iuris dicent incedere. Secũda inſup paupertas eorum profecto eſt: qui eam tanquã hoſtem conantur effugere: non aduertẽtes dum maiori conatu ſequuntur diuitias ueræ proruant paupertatis ingremium. Præcor quid aliud paupertas eſt ꝙ ſumma in abundantia angi deſiderio congregandi? Tantalum ne diuitem dicam: ſi cibis circũdatus & poculis ſame ſitiq; pereat? Abſit pauperrimus habendus eſt. Sed concedamus legiſtis noſtris opulentiam dari: & quid ex inde uoluptatis poſſint aſſumere uideamus. ſi experientiæ credimus aſſidua ardentiq; ſemper præmuntur ſollicitudine: qui diuites nuncupantur. Si appareat in aere nubecula confeſtim pluuiam ſuſpicatur: & timet anxius: ne nimia corrumpantur ſata: ſi uentus excitetur: ne euellantur arbuſta: aut ædificia impellantur paueſcit. Si ſuſcitetur in terris incendium ne in ſuas euolet ædes timore labaſcit. Si bellum naſcatur armentis gregibuſq; ſupetĩminere rapinã miſer ariolatur. Si concordia ex litigiis oriatur tanꝙ ſuũ infortuniũ ingemiſcit. Amicorum inuidiã: latronũ aſtutiã: raptorũ uiolentiã: affiniũ inſidias: tumultus ciuicos. Secordia uexatus aſſidua expaueſcit. Poſſem ſupaddere multa: quæ non ſolũ diuites hos paupes faciunt: ſed egenos. In lubrico poſita ſunt fortunæ bona: nullo certo firmata ſubſidio. Deſiſtant ergo in benemeritos ĩſultũ facere miſeri: uideãtq; ut litigii cãm auferant oẽm: nil ſecum uates uoluiſſe cõmune illi turbæ lis ĩmixta: & frequẽtia fori apud roſtra inſiſtunt clamore uenali poetæ in ſyluis & ſolitudinibus ocia meditationibus terunt. Illi ſontium crimina cupido exquirunt aĩo. Iſti illuſtriũ carmine extollunt clara facinora. Illi totis affectibus cupiunt aurũ. Iſti totis uiribus gloriã quærunt & inclytã famã: & ne pluribus inſtem ſatis hæc ĩter ſe diſtantia ſunt. Quæ ſi uos oĩum rerum iudices mouere non poſſunt: ut loquamini moderatius in poetas: moueat uos ueſtri Solonis auctoritas: qui ex ampliſſimo legumlatore in poeſim iam ſenex uoluntarius euolauit.

¶ Qui ſint & ꝙ multa poetis quidam apponant. Cap. V.

EST præterea ſereniſſime regũ: ut tu lõge melius noſti: diuino munere domus in terris cõpoſita ad inſtar cæleſtis cõſilii ſacris tantũ ſtudiis dicata: in hac ſublimi ĩ ſolio ex dei miſſa gremio philoſophia regũ magiſtra ꝑſidet auguſta facie: & diuino ſplẽdore cõſpicua: regiis ĩduta ueſtibus: & aurea ĩſignita corona: nec aliter ꝙ mortaliũ ĩperatrix: cũ prima ſiniſtra libellos: & dextra regale baiulat ſceptrũ: & diſerto ſermone audire uolẽtes: q ſint laudabiles hoium mores: quæ naturæ parẽtis uires: qd uerũ bonũ & cæleſtia docet archana. Quã ſi intres nõ eſt dubiũ qn ſacrariũ oĩ reuerentia digniſſimũ uideas: & ſi circũſpectes qcqd humana poſſunt agere ſtudia: qcqd ingenia ſpeculari: qcqd cõprehendere intellectus: uidebis liquido & adeo miraberis: ut tecũ ducas unũ totũ cõtinẽs domũ eſſe: imo ipſam fere diuinæ mẽtis effigiem: & iter alia ſũma ueneratione digniſſima ſunt ibi poſt dominã cælſiori in ſede locati hoies: nõ multi tamen: mites aſpectu: atq; eloquio etiã morũ grauitate tanta honeſtate atq; uera humilitate ſpectabiles: ut credas deos potius ꝙ mortales. Hi iam præſidentes dogmatibus pleni abunde aliis ingerũt: quæ nouerũt. Eſt & alia multitudo ꝑſtrepens uariarũ quidẽ hoium ſpecierũ: ex qua nõnulli oĩ abiecta ſupbia uigiles mandatis inſiſtunt: ſi forte ſtudio quæãt in altiorẽ deuenire gradũ. Alii uero ſunt: qui fere regũ principiis auditis elato aĩo in ueſtes ĩperatricis uncas iniiciunt manus: & acri uiolẽtia qbuſdã ſubreptis piculis uariis inſigniti titulis: quos nõnunꝙ extra domũ uenales cõperiũt: non aliter ꝙ ſi mentẽ oẽm diuinitatis perceperint faſtu quodam ĩflati: ex ſacra ſe ꝓripiunt æde. Quãto tamẽ cũ detrimẽto inſipientũ prudentes aduertunt. Hi aũt aduerſus quaſcũq; bonas artes coniuratione unanimi facta: ante alia conant fingere bonũ uirũ. Exterminant aũt facies ſuas: ut appareant uigilantes. incedũt inſup deiectis in terrã oculis: ut nunꝙ a meditationibus ſeparari uideãtur. Tardo tamẽ ferunt gradu: ut ſub pondere ſublimiũ ſpeculationũ nimio ab inſipidis titubare credantur: honeſto ueſtimentorũ utunt habitu: nõ qa mens honeſta ſit: ſed ut ficta ſanctitate decipiãt. prarus eſt ſermo illis grauiſq;: rogati nõ abſq; ꝑmiſſo ſuſpirio & tẽpuſculo iterpoſito: ac eleuatis in cælũ oculis paululũ reſpõſa cõcedunt. Volẽtes ex his a circũſtantibus arbitrari: qa ex lõginquo ſupcæleſtiũ ſanctorũ archano non abſq; difficultate uerba deducãt in labia: q ſunt dicturi: pietatẽ: ſanctitatẽ: & iuſtitiã ꝓfitent: ꝓphetico pſæpe utẽtes uerbo. Zelus domus dei comedit me. Hinc ad oſtentationẽ ſuæ ad mirãdæ ſcientiæ ꝓcedẽtes: q non nouerũt oia dãnãt: nec fruſtra. Hoc faciũt eni: ſeu ut nõ interrogent de qbus reſpõdere neſcirẽt: ſeu ut tãꝙ uilia & minora: & a ſe cognita deſpexiſſe atq; neglexiſſe uideãt: & uacaſſe maioribus. His aũt decipulis captiuatis ĩſi-

pientū iudiciis ciuitates ambire:sæcularibus se miscere negociis:consilia p̄stare:cōnubia tractare:cōmessationibus ītereſſe:testantiū dictare tabulas:testamētorū executiones assumere:& multa minus philosophos decentia agere p̄sumptuose incipiūt atq; ꝓsequunt̄:ex quibus fit:ut in famosam uulgi famā quādoq; deueniāt:ex qua tanta tumiditate turgescunt:ut incedentes cupiant a uulgo digito demōstrari:& longe magis audire:quia pergrandes magistri sint:uidere ꝙ eis assurgāt p̄sidentes in triuiis:eos rabi uocitēt:salutēt:inuitēt:p̄ponant:atq; p̄ficiant.ex his omni cōsideratione seposita audēt oia:nec uerentur in alienas messes falces īmittere suas:ex quo fit:ut dum cætera p̄ter sua ignominiose deturpare conant̄ interueniat aliquando de poesi:& poetis colloquiū:quoꝝ audito noie tanto repente accendantur furore:ut igneos oculos illos habere diceres.Nec possunt cōsistere:fremūt:agunturq; īpetu.Demū quasi aduersus eos:nō aliter q̄ in letales hostes cōiuratū sit nunc in scholis:nunc in plateis:nunc in pulpitis auscultāte nōnunq̄ uulgo inerti in eos insano clamore ꝓrumpunt:ut non de innocuis tantū:sed & de se timeant circūstantes:& aiunt poesim oino nullam:aut futilem facultatem atq; ridiculam.Poetas homines esse fabulosos:imo illos:ut despectiori utantur uocabulo:nōnunq̄ fabulones appellant.Rura syluas & montana colentes:eo ꝙ moribus nec urbanitate ualeant.Præterea eorum poemata esse dicunt obscura nimis atq; mendacia lasciuiis plena:& deorum gentilium nugis atq; ineptiis referta.Asserentia Iouem quendā adulterū & spurcidū hoiem:nunc deorum patrem:nunc cælorum regem:nunc ignē:nunc aerē:nunc hoiem:nunc taurum:nunc aquilā:& huiusmodi inconuenientia. Sic & Iunonē & alios infinitos eos multorū nominum celebres facientia.Mentiū insuper seductores clamitant esse poetas: ac suasores criminum:& ut turpiori:si possint:cōmaculent nota:p̄dicunt eos philosophoꝝ simias esse:Firmantes inde poetarum libros legisse:aut tenere prægrande piaculum: ac nulla facta distinctione auctoritate: ut aiunt fulti Platonis eos ne dum e domibus:sed ex urbibus esse pellēdos:& eorum scenicas meretriculas Boetio approbante in exitium usq; dulces detestabiles fore atq; eiiciendas una cū eis:& renuendas omnino.Quid multa?longum nimis esset omnia in medium deducere:quæ illis exitiale odium infestante inuidia dicenda furentibus parat.Ad hos tam celebres iudices:tam æquos:tam mites:tam fauorabiles satis credendū est princeps inclyte deueniet opus nostrū:qđ scio circūdabūt more leonis famelici:ut inueniant qd deuorent:& qm̄ omne poeticū est:non expecto mitiorē sniam q̄ irati fulminēt in poetas:nec scio quibus spiculis pectus apponam:nisi eis quæ uetus odiū demonstrauit:illa conabor repellere.O bone deus sis tā indiscretis:tā incōsideratis clamoribus obuius:& hoꝝ dementiū obsiste furori.Et tu etiā rex obtime:quoniā ad triones uentū est generosi pectoris tui uiribus adsis:fer opē militanti tibi:nunc aīs opus est:nunc pectore firmo:acuta & uenenata nec roboris tela istoꝝ sunt.Nam si inepti sint iudices:alias tamē ualēt:& ideo horreo & tremisco nisi deus primo:qui nō deserit sperantes in se.Et tu inde faueris:& tenues mihi uires sunt:& ingenium debile:sed spes ingens subsidii:qua fretus in eos irruam comitante iustitia.cordi ingerere iam audaciam sentio.

¶Poesim esse utilem facultatem. Cap. ·VI.

GYmnasium pusillus intraturus hō aduersus has gyganteas moles firmātes auctoritate:qua possunt aut nullā:aut futilē facultatē fore poesim:si p̄cōter ante alia quid nā sit poesis:seu circa quod eius uersetur officium:nil aliud fecisse reor:q̄ in scirpo quæsisse nodū.Sed quoniā faciendū est:quæso:ut id aperiant hi facultatū oium p̄ceptores egregii:ut appareat:circa quod nostrum uelint uersari certamen.Scio obstinata fronte nullo unq̄ p̄fusa rubore ridētes inquient:ꝙ paulo ante male dictum est. O bone deus adsis:& has ridiculas obiectiōes aduerte:& ī melius eoꝝ dirige gressus.Dicūt ergo dānātes poesim eam oino nullā esse:qđ si sic est:scire uelim unde iam dudum tot illustres uiri sibi poetæ quæsiuere nomen.Vnde poematū multa uolumina?Vnde hoc nomē poesis ortū est?Si poesis nihil est.Certe si responsuri aliquid sint:per ambages ituros reor:cū nihil aliud quæant iure respondere:q̄ ꝙ aduersus inanem positionē suā sit.Certissimū eni est:ut post hæc suo loco mōstrabit̄:hāc:ut cæteræ disciplinæ:a deo a quo sapīa ois:initium habuisse:& uti reliquæ ab effectu nomen sortita est:a quo demum celebre poetarum nomen deriuatū:& inde poematū poetis.Quibus stantibus nō oino nihil:ut aiebant uidetur esse poesis.Quæ si scīa est qd inquient sophistæ clamosi?Credo paululū retrahent pedē:uel potius in secundā obiectionis partē ob disgregatiuā copulā trāsuolantes inquent si facultas ē:futilis facultas ē.O ridiculū rancidulū satius tacuisse fuerat:q̄ uerbis friuolis ī errorē sese p̄cipitasse maiorē.Nōne uidēt ignari ipsū nois huius:facultatis.s.significatū īemp aliq̄lē plenitudinē demōstrare?Sed de hoc alias.Et q̄so exprimāt elegātes hi uiri quo iure poesis facultas dicenda sit futilis:cū eius instigatione opitulante diuina gr̄a tot extēt clara uolumina: tot memorāda poemata: tot inuenta p̄lucide atq; peregrina:obmutescent eq̄dē:si patiet̄ inanis ostentationis uredo. Siq̄d obmutescent dico:mori mallēt q̄ ueritatē nedū extremis labiis:sed taciturnitate fateri.in diuerticulū aliud irruent & suo interpretātes iudicio hūc dicēt adiectione futilē ītelligendū fore dānosam atq; detestabilem:eo ꝙ poemata a poesi uenientia deoꝝ suoꝝ cantent illecebra & īfanda suadeāt.Ego possit hæc īterpretatio reprobari cū futile nō sit qđ est illecebris plenū:poterat tā æquo aīo tollerari:sed qđ ob eā uolunt posset rōne fateri cū confiteat ultro nōnulla fore poemata id qđ asserunt exprimētia:q̄obrē si mala species posset bono generi derogare uicissent.Sed dep̄cor si praxiteles aut phydias sculptura doctissimi īpudicū sculpserint priapū in iolē nocte tendentē potius q̄ spectabilē honestate Dianam.Aut si contingat apelles:seu noster ioctus quo suo æuo nō fuit appelles superior.Martem se ueneri immiscentem potius q̄ Iouem diis ex trono iura præbentem has artes damnandas fore dicemus stollidissimū eē fateri lasciuientium quippe ingeniorum culpa hæc est. Aequo modo iam dudum nōnulli fuere poetæ si tales poetæ dicendi sunt qui seu rōne quæstus seu ad gratiā populi p̄merendā sic eo exquirente sæculo & illecebri suadēte lasciuia:q honestate omissa in has ineptias corruere. Quæ quidē dānandæ detestandæ & abiiciendæ:ut latius post dicet̄.Ob hoc tamē quorūdā īngentiū scelus

non est uniuersalis dánanda poesis:a quia tot in uirtutes suasiones & poetarú monita atq; documenta legimus
ab his quibus curæ fuit cælestes meditationes sublimi ingenio ac summa cum honestate & stili atq; uerború
ortu describere. Sed quid multa? Est non solum aliquid sed scientia ueneranda poesis. Et ut sæpius in præce
dentibus uisum est:& in sequentibus apparebit:non futilis:sed succi plena facultas est:sensus uolentibus ex
fictionibus ingenio præmere. Et sic patet ne longius protrahamus sermones:primo certaminis ígressu duces
hos terga dedisse:eosq; modico labore nostro aream liquisse duelli. Sed quid poesis sit explicandum est : ut
ipsi uideant:q̃ stolide opinentur illam futilem facultatem.

Quid sit poesis:& unde dicta:& quod officium est eius. Cap. VII.

Poesis est quá negligentes abiiciút & ignari. Est feruor quidá exq̃site íueniendi:atq; dicédi seu scri
bendi qd inueneris. Qui ex sinu dei ꝓcedens paucis mentibus:ut arbitror:in creatione cócieditur.
Ex quo qm̃ mirabilis sit:rarissimi semp fuere poetæ. Huius.n.feruoris sunt sublimes effectus ut
puta menté in desideriú dicendi cópellere:peregrinas & inauditas íuentiones excogitare:medita
tas ordine certo componere:Ornare cópositú inusitato quodá uerboꝝ atq; sententiaꝝ contextu:uelaméto fa
buloso atq; decenti ueritaté contegere. Præterea si exquirat íuétio:reges armare in bella deducere naualibus
classes emittere:cælú terras & æquora describere:uirgines sertis & floribus insignire:actus hoíum pro quali
tatibus designare:irritare torpentes:desides aíare:temerarios retrahere.sontes uincire:& egregios meritis ex
tollere laudibus & huiusmodi plura. Si quis autem ex his qbus hic infundit feruor hæc minus plene fecerit
iudicio meo laudabilis poeta non erit.insup quátuncunq; urgeat aíos:qbus infusus est praro ípulsus cómen
dabile pficit aliqd si instrumenta:qbus meditata pfici consueuere defecerint. utputa grámaticæ ꝑcepta atq;
rhetoricæ:quoꝝ plena noticia opportuna est. Esto nónulli mirabiliter materno sermone iá scripserint & per
singula poesis officia pegerint:hinc & liberaliú aliaꝝ artiú:& moraliú atq; naturaliú salté nouisse principia
est necesse:necnó & uocabuloꝝ ualere copia:uidisse monimenta maioꝝ:ac ét meminisse hystorias nationú:
& regionú orbis:mariú:fluuioꝝ:& montiú dispositiones. Præterea delectabiles naturæ artificio solitudines
opportunæ sunt:sic & tranqllitas aí & sæcularis gloriæ appetitus:& persæpe plurimú ꝓfuit ætatis ardor. Ná
si deficiant hæc nónunq̃ circa excogitata torpescit ingeniú. Et quoniá ex feruore hoc ingenioꝝ uires acuente
atq; illustrante nihil nisi artificiatú ꝓcedit:ars utplurimú uocitata poesis est. Cuius quidé poesis nomé nó ín
de exortú est:unde plurimi minus aduertéter existimant.s.a poyo poys:qd idé sonat qd fingo fingis: qnimo
a poetes uetustissimú græcoꝝ uocabulú latine sonás exquisita locutio. Nam primi:qui inflati spiritu exq̃site
rudi adhuc sæculo cœpere loqui:utputa carmine; tunc oino loquendi genus incognitum:ut sonorú auribus
audientiú etiá uideretur:illud pensatis moderauere téporibus:& ne delectationé nimia breuitate subtrahe
ret:aut longitudine plurima luxurians tediú uiderei inferre certis mésuratú regulis atq; íntra diffinitú pedú
& syllabarú numerú coercuere. Sane quid ex hoc tam accurato dicédi ordine prodibat:nó dicebatur poesis
amplius sed poema:& sic:ut iam diximus:tá arti q̃ artificiato ab effectu nomé cósequutú est. Inquient forsan
isti obiurgatores perlucidi:& si dixerim scientiá hác ex dei sinú recentibus adhuc aíabus infundi se nolle uer
bis meis satis ꝑstare fidei:qbus satis roboris æquis aís:quæ uidemus assidue poterant præstitisse : sed adhuc
egemus testibus. Si ergo legerint qd Tullius Cicero homo philosophus non poeta dixerit in ea oratione:quá
apud senatú habuit pro Aulo licinio archia in fidem forsan faciliores deuenient. Dicit.n.sic. Atq; sic a súmis
hoíbus eruditissimisq; accipimus. Cæteraꝝ reꝝ studia atq; doctrina:& ꝑceptis:& arte constare poetá. Natura
ipsa ualere:& mentis uiribus excitari:& quasi diuino quodá spiritu inflari &c. Et ne orationé longius ꝓtrahá
satis apparere potest:piis hoíbus poesim facultaté esse:& ex dei gremio originé ducere: & ab effectu nomen
assumere:& ad eá insignia atq; fausta multa spectare:qbus ipsimet negantes utunt assidue. Si quærát ubi uel
quando in prompeu est:fateant ipsi quo duce:cuius opere fictiones suas ipsi componát dum scalas gradibus
distinctas in cælú erigút:dú ꝓceras arbores ramoꝝ fœcúdas æque ad astra producút:dum montes in excel
sum usq; circuitionibus ambiunt.dicent forsan:ut huic a se incognitæ detrahát:quo utuntur rhetoricæ opus
esse:qd ego pro parte nó inficiar. Habet enī suas inuentiones rhetorica. Verú apud tegmenta fictionú nullæ
sunt rhetoricæ partes. Mera poesis est quicqd sub uelamento componimus & exquirit exquisite.

¶ Qua in parte orbis prius effulserit poesis. Cap. VIII.

Si mi rex qua sub cæli plaga:quibus sæculis:cuius opere hæc primo cóparuerit in terris exquiras:
uix credo satis certú posse dari respósum. Quidá auté existimati sunt hác cum sacris cerimoniis
ueteꝝ originé habuisse:& sic apud hæbreos exortá:eo q; ab eis primo deo sacrificium oblatú sa
cræ testantur litteræ. In qbus legit Caym & Abel fratres & primos natos orbis homines deo sacri
ficasse. Sic & a Noe undis cathaclysmi cessantibus eo arcá exeunte deo sacrú fuisse confectú. Præterea & ab
Abraam superatis hostibus:dum melchisedech sacerdoti uinum obtulit atq; panem. Sane cum ex his quod
quærit non sumat:dato uaticinátes potius q̃ probantes asserát:minime arbitrandú sacra hæc absq; ulla uer
borum prolatione cósecta. Subiungunt a moyse:cú sicco pede una cú populo israel rubrú superasset mare:
integre peractú:cum legamus eum sacra:& sacerdotes:& tabernaculú instar futuri templi erectum : & oro
nes:qbus placaret diuinitus íuenisse qbus aspectis uidebitur nó ante moysis ducis israelitaꝝ tempus poesim
apud hæbreos habuisse principiú. Qui qdé circa finé uitæ Marathi regis Sicionioꝝ:qui dié obiit anno mun
di.iii.M.dclxxx.populú eduxit:& sacra confecit. Sunt & alii gloriá hanc babylonis largiri uolentes. Quos in
ter uenetus puteollanus episcopus hystoriaꝝ inuestigator permaximus erat asserere consuetus dicacitate ꝓ
lixa poesim moyse longe antiquiorem:utputa Nembroth temporibus ortam. dicebat enī cum primú idola
triæ inuentoré;eo q; cú igné mortalibus accómodú uidisset ac ex motibus eius atq; murmurationibus uariis

futura q̃dam cognoſceret eum deũ fore firmabat:& ob id loco dei nõ ſolũ coluit caldæiſq; ſuaſit:uerum illi
tépla cõſtruxit:ſacerdotes ordinauit: & p̃cationes etiã adinuenit:qbus in præcationibus oſtẽdebat eũ exqſi
to uſum eloqo:qđ poſſibile ẽ:eſto unde ſumpſerit nõ explicaret liqdo. Ego aũt &ſi ſæpiſſime legerim apud
Aſyrios religiõis cultũ:philoſophiæ ſtudiũ:& armorũ gloriã prio fuiſſe. Nõ tamẽ abſq; alio fide digniori te
ſtimonio facile credã apud barbaras & adeo imanes nationes originẽ habuiſſe artificiũ tam ſublime. Græci
inſup apud ſe exortã poeticã autumant ut totis uiribus aſſirmat Leõtius: in quã credulitatẽ & ego paululũ
trahor:memor aliquãdo ab inclyto præceptore meo audiiſſe penes priſcos græcos tale huic fuiſſe pricipiũ.
Nã cũ primo inter rudes adhuc hoĩes nonnulli cælſioris ingenii cœpiſſent naturæ parentis opa admirari.&
inde p meditatiões ſenſum itrare credulitatẽ aliquem unũ eſſe. Cuius ope & iperio gubernarent & ordina
rent cũcta quæ cernerent:& eũ unum uocauere deũ. Deinde exiſtimantes eũ nõnunq̃ terras icolere arbitra
ti ſanctum fore:ut diuerticula ſuo nomini dicata ueniẽs iuenerit ei ſacras ædes erexere : ſumptu pmaximo
cõſtruxere:q̃s nos tépla dicimus hodie. Inde ut eum erga ſe propitiũ facerẽt quoſdã honores p̃cipuos excogi
tauerunt. Illis ſtatutis tẽporibus fiendos:quos dixere ſacra. Demũ quoniã quantũ cæteris p̃ualere diuinitate
rati ſunt tantũ p̃ cæteris honorandũ:cõſtituendas eius in ſacris argenteas menſas & aureas phyalas:cãdelabra
& aurea quæcũq; uaſa:& ex prudẽtioribus atq; nobilioribus populi homines:quos dixere poſtea ſacerdotes:
eoſq; in ſacris cõficiẽdis nõ uulgaribus quinimo p̃cioſiſſimis ueſtibus & thiaris atq; lituis inſignes eſſe uolue
re. Tãdem quoniam uideret abſurdũ mutos tacitoſq; pontifices deitati exhibere ſacra uoluerunt uerba cõ
poni:p quæ ipſius deitatis laudes & magnalia monſtrarent:& populi uota exprimerentur & p̃ces ſecundum
opportunitates hominum porrigerent eidem. Et quoniam appareret incongruum:non aliter q̃ ſi cum uili
co aut ſeruulo ſeu contubernali amico loquereris diuinitatẽ alloqui uoluere prudentiores:ut exquiſitus lo
quendi modus inueniretur:quem excogitandum ſacerdotibus commiſcere. Ex quibus aliqui pauci tamen:
quos inter fuiſſe creduntur Muſeus Linus & Orpheus quadam diuinæ mentis inſtigatione commoti carmi
na peregrina menſuris & temporibus regulata finxere:& in dei laudẽ iuenere in quibus:ut amplioris eſſent
auctoritatis ſub uerborum cortice excelſa diuinorum myſteria poſuere:uolẽtes ob hoc ne talium uenerãda
maieſtas ob nimiã uulgi notitiã in contẽptus præcipitiũ efferret:qđ artificiũ:quoniã mirabile uiſum ẽ:& co
uſq; inauditũ:ut prædiximus ab effectu uocauere poeſim ſeu poetes:& q compoſuerant poetæ uocati ſunt &
quoniã nomẽ etiã fauet effectui creditur:ut omittamus additũ carminibus cantũ & reliq̃ apud græcos origi
nẽ habuiſſe poeſim. De tẽpore uero ambigit plurimũ. Dicebat.n. Leontius a Barlaã calabro p̃ceptore ſuo: &
ab aliis eruditis uiris i talibus audiſſe ſæpius tẽporibus Phoronei argiuorũ regis q ãno mũdi.iii.M.ccc.lxxxv.
regnare cœpit. Muſæũ quẽ ex iuẽtoribus carminũ unũ diximus iſignẽ apđ græcos fuiſſe uiru:& eodẽ fere tẽ
pore floruiſſe Linũ:de qbus adhuc fama ſatis celebris ẽ.q eos apud nos ẽt teſtat ſacris p̃fuiſſe ueteres:& his ẽt
addit Orpheus thrax:& ob id primi credunt theologi. Paulus ãt puſinus lõge iuniorẽ poeſim eẽ dicebat nõ
mutatis auctoribus aſſerẽs Orpheũ:q ex antiqs iuentoribus ſcribit unus tpibus Laomedontis troianorũ re
gis claruiſſe:circa ãnos mũdi.iiii.M.dcccc.x.E ũq; Orpheũ & argonautis fuiſſe:& nõ ſolũ ſucceſſorẽ Muſæo
ſed eiuſdẽ Muſæi Eumolphi filii fuiſſe magiſtrũ. Quod ẽt i lib.tẽpoꝝ teſtat Euſeb. Ex quo patet:ut dictũ
eſt lõge iuniorẽ q̃ diceret apđ græcos eſſe poeſim. Attamẽ ad hæc rñdebat Leontius arbitrari a doctis græcis
plurimos fuiſſe Orpheos atq; Muſæos. Verũ illũ ueterẽ Muſæo ueteri atq; Lino contẽporaneũ græcũ fuiſſe
ubi Thrax iunior p̃dicatur. Sane quoniã hic iunior Bacchi orgyam adinuenit:& Menãdrum nocturnos cœ
tus:& multa circa ueterũ ſacra inouauit & plurimum oratione ualuit:ex quibus apud coæuos igentis exiſti
mationis fuit:a poſteris primus creditus eſt Orpheus:cui opinioni forſan adhærendũ eſt:cũ quorũdam ue
terũ teſtimonio conſtet:etiã ante natũ Iouẽ cretenſem nõnullos fuiſſe poetas:cum poſt raptam a Ioue Euro
pam per Euſebiũ conſtet claruiſſe Orpheũ thracẽ.cũ igitur inter ſe ſic diſcordantes ſint:nec ullum ſatis ua
lidũ teſtimoniũ ex antiqs auctoribus ad corroborandas opiniones ſuas inducant:non ſatis certũ habeo cui fi
des præſtanda ſit. Apparet tamen ex temporibus deſcriptis ſi Leontio credẽdũ ſit apud græcos:potius q̃ apđ
hæbreos:& ſi ueneto:apud Chaldæos primo q̃ apud græcos apparuiſſe poeſim. Si uero Paulo fidem præſta
re uelimus:ſequetur Moyſen primo q̃ Babylonios:aut græcos eiuſdẽ fuiſſe magiſtrũ. Ego autẽ quantũcũq;
Ariſtoteles dicat ratione forſan ſuperiori tractus:poetas primos fuiſſe theologos exiſtimans eos græcos intel
lexiſſe:qđ aliquale adminiculum opinioni Leõtii uidetur afferre. Nõ credã huius poeſis ſublimes effectus
ſinamus in belua illa Nẽbroth:ſed nec in Muſæo ſeu Lino uel Orpheo q̃tũcunq; uetuſtiſſimis poetis niſi:ut
arbitrantur aliqui:Muſæus & Moyſes unum & idem ſint:primo iſuſos:quinimmo in ſacratiſſimis & deo di
catis prophetis:cum legamus Moyſen hoc percitũ:ut reor deſiderio penthateuci partẽ maximã nõ ſolum ſti
lo:ſed heroico ſcripſiſſe carmine ſpiritu ſancto dictante. Et ſic alios nonnullos æquo mõ magnalia ſub metri
co uelamine litterali:quod poeticum nuncupamus finxiſſe. Quoꝝ ego nec forſan inſipide reor poetas genti
les in componendis poematibus ſecutos ueſtigia. Verũ ubi diuini homines ſancto pleni ſpiritu eo ipellente
ſcripſere:& ſic alii ui mentis unde uates dicti hoc urgente feruore ſua poemata condidere. Tu aũt rex incly
te cũ nil aliud circa huius originem qđ dicam habeam tuæ ſerenitatis iudicio ſume quod libet.

CC ipoſuiſſe fabulas apparet utile potius q̃ dãnoſum. Cap. IX.

ASſerunt inſuper hi boatores magnifici poetas fabuloſos hoĩes eſſe:& ut deiectiori ſeu deteſtando
magis utant uocabulo:ſtomacantes illos aliquãdo uocitãt fabulones. Nec dubitẽ quin ignaris exe
cranda plurimum talis uideatur obiectio. Aſt ego flocciſacio.non habet aliquorum linguæ ſpur
cities illuſtrium uirorum glorioſum nomen inficere. Doleo q̃ uidens hos liuore percitos in inno
cuos ſeſe i frenes efferre. Sed quid tandem concedo fabuloſos.i.fabularum compoſitores eſſe poetas:nec hoc

ignominiosum existimo nisi uti formasse philosopho syllogismum. Nam si ostēdat̃ quid sit fabula:& quæ fabularum sint species: & quibus hi fabulones usi sint:reor nō adeo prægrande piaculum uidebitur:ut hi uolunt fabulas condidisse. Fabula igitur ante alia a for faris honestam sumit originē:& ab ea consabulatio quæ nil aliud q̄ collocutio sonat:qđ satis per Lucā in euangelio demōstrat̃ dum dicit de duobus discipulis post christi passionem euntibus in castellū cui nomē Emaus sic aiēs. Et ipsi loquebant̃ ad inuicē de his oībus quæ acciderant:& factū est cū cōsabularent̃ & secū quærerent:& ipse christus appropinquās ibat cū illis &c. Et si cōsabulari sanctis hominibus nō iputatur in uitiū:nō erit fabulā composuisse peccatū. Sed cedamus paululū his. Superuacaneū est cōposuisse fabellas non ificiar: si simplices tātū poetas fabulas cōposuisse cōcesserī: uerum nusquā leget̃:qn ab intelligēti hoīe cognoscat̃ aliquid magni sub sabuloso cortice palliatū : & ob id consueuere nōnulli sic fabulā diffinire. Fabula est exēplaris seu demōstratiua sub figmēto locuti:cuius amoto cortice patet intētio fabulantis. Haꝝ q̄druplicē fore speciē credo. Quaꝝ prima oīno ueritate caret in cortice:utputa quando aīalia bruta:aut etiā insensata interloquentia inducimus:& auctor harū pmaximus fuit Aesopus uir græcus antiqtate ac etiā grauitate uenerabilis:& dato his non solū ciuile uulgus.sed etiā agrestes utant̃ utplurimū:nō fastidiuit aliquando suis libris inserere Aristote.cælestis īgenii uirū & peripateticoꝝ principē philosophorū. Secunda aūt species in supficie nōnūq̄ ueritati fabulosa cōmiscet:ut si dicamus Minei filias nentes spernentesq; orgia bacchi ī uespertiliones uersas. Has āt a primæuo uetustissimi iuenere poetæ:quibus curæ fuit diuina & humana pariter palliare figmētis:& qui poetaꝝ sublimiores secuti sunt ī melius euexere posito nōnulli comici deprauauerint eas magis de assensu lasciuientis uulgi q̄ de honestate curauere. Species uero tertia potius hystoriæ q̄ fabulæ similis est. hac aliter & aliter usi poetæ cælebres sunt. Nam heroici quātūcūq; uideant̃ hystoriā scribere:ut Virgilius dū æneā tēpestate maris agitatū scribit: & Homerus alligatū malo nauis Vlyssem ne a syrenaꝝ cātu traheret̃:lōge tamē aliud sub uelamine sentiūt q̄ mōstretur. Comici īsup honestiores:ut Plautus atq; Terētius hac cōsabulandi specie etiam usi sunt:nil aliud præter qđ littera sonat itelligētes:tamē arte sua diuersorū hoīum mores & uerba describere:& interim lectores docere & cautos facere:& hæc si de facto nō fuerint cū cōmunia sint:eē potuere uel possent. Quarta qdē species nil penitus in superficie nec ī abscōdito ueritatis habet cum sit delirātiū uetulaꝝ inuētio. Ex qbus si hi redargutores eximii primā speciē dānēt qđ etiā sacris litteris legimus:lingua.s.siluarū de cōstituendo rege sibi habuisse colloquiū damnādū ēt ueniet. Si uero reprobet̃ secunda:omne fere sacrum ueteris testamēti uolumē ueniet reprobandū:qđ absit:cū eodē passu in eodē scripta cū æditionibus poetaꝝ uideant̃ incedere : & hoc quantū ad componēdi modū. Nam ubi absit hystoria neuter de possibilitate suphciali curat : & q̄ poeta fabulam aut fictionē nuncupat:figuram nostri theologi uocauere. Quod nunqd ita sit uideant iudices æquiores æquo ponderātes libramine superficē litterarū uisionū Isaiæ:Ezechielis:Danielis & aliorū sacrorū hominū & poetaꝝ postea fictionū. Et si in ritu contingēdi uideant discrepātes:dānationi cōsentiam. Si tertiā qđ nequeunt dixerint eē dānādā nil aliud erit q̄ eam sermonis spē dānasse qua sæpissime usus ē Iesus Christus dei filius saluator noster dum eēt ī carne:q̄q nō eo ꝑ poetæ uocabulo sacræ uocitēt litteræ:qnimo uocauere parabola:in nōnulli exēplū dicūt eo q̄ ratione exēpli dicat̃. Quod aūt quattuor damnētur cū a nullo satis congruo uideat̃ pricipio moueri:neq; alicuius artis uallari suffragio:aut ī finē ordine deduci debitū nō magnifacio. Non enim in aliquo cum fabulis poetarū cōueniunt:& esto credam redargutores hos arbitrari poeticas ab illis in nullo differre. Nunc quæso nunqd sanctū spiritū fabulonē:nunqd Christū deū dicturi sint? q ambo sub eadē deitate fabulas edidere. Non credant si sapiūt. Ego aūt si liberet in sermonē longū excedere:optime nominū diuersitatē nō obesse si stili q̄litates cōueniāt demonstrarē:sed ipsi uideant. Fabulas quippe quas isti ob uocabulū ita despiciūt nōnūq̄ legimus incitatos insano furore animos fuisse sedatos & in mansuetudinē redactos pristinā:ut putādū a Mēnio aggrippa grauissimo uiro romana plebs a patribus dissidēs e sacro monte in patriā p fabulā reuocata est. Fabulis fessis illustriū uiroꝝ circa maxima animis uires psæpe restitutæ sunt:qđ nō tantū exemplo ueteri:sed assiduis demonstratur. Cernimus enim principes maximis occupatos rebus quasi reꝝ natura docēte post regnoꝝ suoꝝ sublimes dispositiones in melius:ut fessas in neruū reuocent uires cōuocare:q iocosis cōsabulationibus recreent aīos fatigatos:fabulis laborantibus sub pondere aduersantis fortunæ nōnūq̄ solamē impēsum est: qđ apud luciū apuleiū cernitur:quem penes charites generosa uirgo īfortunio suo apud prædones captiua captiuitatē suam deplorans ab anicula fabulæ psicis lepiditate paululū refocillata est . Fabulis labantiū in desidiā mentiū in meliorē frugē lapsus reuocatos iā nouimus:& ut de minoribus & meipso sinā.audiui iā dudū illustrē uiꝝ Iacobū de sancto Seuerino tricarici & clari montis comitē dicentē se a patre suo habuisse Robertū Caroli regis filiū postea inclytū Hierusalē & Siciliæ regē tam torpentis ingenii filiū fuisse:ut non absq; maxima demonstrantis difficultate prima litterarū elementa perciperet:& cū fere de eo hac in parte amici desperarent oēs:pedagogi eius ingeniū solerti astutia rimantis fabellis Aesopi in tā grāde studendi sciendiq; desideriū tractus est: ut breui non tantū domesticas has nobis liberales artes didicerit:uerū ad ipsa usq; sacræ philosophiæ penetralia mira perspicacitate transiret:talēq; de se fecisse regē:ut a Salomone citra regū nullū doctiorē mortales agnouerint. Quid multa? Tāti quidem sunt fabulæ:aut eaꝝ primo cōtextu oblectent̃ indocti:& circa abscōdita doctoꝝ exerceant̃ ingenia. Et sic una eadēq; lectione ꝓficiunt & delectant. Non ergo tam erecta ceruice:tam fastidiosa sentētia nauseantes hi liuorē & ignorātiam suā euomāt ī poetas. suas si satis sani sunt primo curēt illecebras q̄ alienos splēdores maledictorū nebulis offuscare conent̃. Videāt uideant cēsores hi qbus & q̄ pniciosis ad excitādū muliercularū risum nōnunq̄ utant̃ scomatibus. Et dū seipsos purgauerint aliorū conent̃ purgare fabellas : memores christū mādasse ex accusatoribus his primus q īnocēs esset primū sumeret lapidem ī adulterā mulierē.

Stultū credere poetas nil sensisse sub cortice fabularū. Cap. X.

SVnt ex his nonnulli tantæ temeritatis ut nulla auctoritate suffulti nō uereanť dicere stolidissimū arbitrari clarissimos poetas sensum aliqué suis supposuisse fabellis: qnimmo illas fecisse ostensuri q̃ magna possent eloquentiæ suæ uires: & potissime dū eis agentibus crederentur ab isipidis falsa pro ueris. O iniquitas hominū. O ridéda stoliditas. O ineptū facinus dū alios deprimūt se putant ignorantes extollere: quis præter ignaros dicat. fecerunt fabulas poetæ uacuas & inanes solo ualentes cortice: ut eloquentiam demonstrarent: quasi circa uera uis eloquentiæ non possit ostendi? Male profecto nouerunt Quintiliani sententiam. Cuius maximi oratoris opinio est circa falsa nullum eloquentiæ neruum posse consistere. Sed de hoc alias. Quis enim ut ad hoc ueniam: tam demés: tamq; uecors erit: qui legés in buccolicis Virgilii. Náq; canebar uti magnū per inane coacta: una cū nōnullis in hanc sententiam sequentibus carminibus. Et in georgicis esse apibus partim diuinæ mentis & haustus cum applicitis ad hoc. Et i æneida. Principio cælum & terras camposq; liquentes. cum annexis. ex quibus merus philosophiæ succus exprimitur non uideas liquido Virgilium fuisse philosophum: & arbitretur eruditissimū hominem ob ostendendam eloquentiam suam qua profecto plurimum ualuit: Aristeum pastoré in penetralia terræ ad Climené matrem deduxisse: aut Aeneam aut patrem uideret ad inferos absq; abscondito sub fabuloso uelamine itellectu scripsisse? Quis tam sui iscius qui aduertens nostrū Danté sacræ theologiæ iplicitos persæpe nexus mira demōstratione soluenté non sentiat eū nō solū philosophū: sed & theologū isigné fuisse? Et si hoc existimet q̃ fultus ratione arbitrabitur eū bimembrem griphem currū in culmine seueri montis trahenté septé cádelabris & totité sociatū nymphis cū reliq̃ triūphali pompa: ut ostéderet: qa rithimos fabulasq; sciret cōponere? qs i sup adeo insanus erit ut putet p̄clarissimū uirū atq; xp̄ianissimū Fráciscū petrarchá cuius uitá & mores eius sanctitate laudabiles uidimus ipsi: atq; præstante deo diu uidebimus: & quo neminem magis redimenté nō dicá tépus tátū: sed quoscūq; téporis labétis athomos noscimus expedisse: tot uigilias: tot sacras meditatiōes: tot horas dies & annos: quot iure possumus existimare impésos si buccolici sui carminis grauitaté: si ornatū: si uerborū exqsitum decus pésemus: ut gallū fingeret thireno calamos exposcété aut iurgantes inuicem Pāphilum & mitionem & alios delirantes æq; pastores: Nemo ædepol cōpos sui satis assentiet: & longe minus q uiderunt quæ scripserit soluto stilo in libro solitariæ uitæ: & i eo qué intitulauit de remediis ad utráq; fortuná: ut alios plures omittá: in qbus qcqd in moralis philosophiæ sinu potest sanctitatis aut perspicacitatis assumi tanta uerborū maiestate percipiť: ut nil plenius: nil ornatius: nil maturius: nil deniq; sanctius ad instructioné mortaliū dici queat. Possem præterea & meū buccolicū carmé inducere: Cuius sensus ego sum conscius: sed omittendū censui: qa nec adhuc tanti sum: ut iter præstantes uiros misceri debeá: & qa p̄pria sunt alienis liquenda sermonibus. Taceant igiť blacteratores inscii: & obtumescát supbi si possunt: cū ne dū insignes uiros lacte musarum educatos: & in laribus philosophiæ uersatos atq; sacris ducatos studiis profundissimos in suis poematibus sensus apposuisse semper credendum sit. Sed etiam nullá esse usq̃ delirantem aniculá circa foculū domestici laris una cū uigilantibus ybernis noctibus fabellas orci seu satarū uel aminiarum & huiusmodi: ex quibus sæpissime inuenta conficiunt fingenté atq; recitanté: quæ sub prætextu relatorū non sentiat aliquem iuxta uires sui modici intellectus sensum minime quandoq; ridendum: per quem uelit: aut terrorem incutere paruulis: aut oblectare puellas: aut senes ludere: aut saltem fortunæ uires ostendere.

Ob meditationis cōmodum solitudines incoluere poetæ. Cap. XI.

DIxi hos obstrepentes insuper dicere poetas rura montes & siluas incolere: eo q urbanitate & moribus nō ualerent: O ignauum hoium genus. nō aduertunt furore pciti qa dū uolunt ueritaté falso approbare suffragio se médaces faciant. Ego aūt poetas rura siluas & mōtes colore nō solum confiteor: qnimmo nisi ipsi dixissent ego dicturus eram: & forte iam dixi sane non ob eá causam quam inflati asserunt q si illi urbanitate nō ualeant cū eos ualere satis testenť poemata: qbus si fidé præstare negligant uoluant ueterū scripta philosophorū: annales plegát: nec dubité quin crebro cōperiár poetas regum & nobilium amicitiis atq; cōuictu usos dū libuit: quæ sordidis atq; ieptis hoibus nō præstanť. Nec in testimōiū ueritatis huius desunt occurrentia quædá. possem nempe si uellé ostédere Euripidé poetá Archelai macedonum regis cōtubernalé. Ennium brundusinū Scipionum domesticū. Virgilium Octauiani Cæsaris amicissimū: & si sordét uetera: nō desunt præsentia. Dantes noster Federico aragonésis sicilidū regi. & Cani de la scala magnifici ueronésium domini grádi fuit amicitia iunctus. Scimus insuper & fere orbi toto notissimum est Fráciscū petrarcham Caroli iperatoris. Ioánis francoꝝ regis. & Roberti æq; Ierusalé & Siciliæ regis: ac summoꝝ pontificum pluriū dilectissimū atq; familiarissimū fuisse: & uiuorū esse dum uelit. Ast si nesciunt susurrones hi: ob id solitudines icolunt & coluere poetæ: quia nō i foro cupidinario: nō in p̄toriis: nō i theatris: nō in capitoliis: aut plateis publicis: uelocis uersantibus: seu turbellis ciuicis imixtis: uel mulierculis circūdatis sublimiū rerum meditatio præstať: absq; qua fere assidua nec pcipi possunt nec pfici pcepta poemata qd isuper uix credá ista dixissent: si sana méte legissent qd scribit Oratius Floro q postq̃ elegáter more suo enumerauit quædam urbiū ipedimenta dicit iterrogás. Romæ ne poemata céses scribere posse iter curas atq; labores? uolens ob hoc ut itelligať minime posse. Nec his cōtétus supadditis aliis icōueniétiis quibus ciuitates agitanť: continue quasi cōmotus ait. Nūc & uersus tecum meditate canoros. quasi dicat. non poteris. Et demū subnectit exqrés. Tu ne inter strepitus nocturnos atq; diurnos Vis canere: & cū tacta seq uestigia uatum? Nec multum post superaddidit. i dignas hic ego rerum Fluctibus in mediis & tépestatibus urbis Verba liræ motura sonū cōnectere digner? ex qbus ne plura superiponá satis apparet cur petant & icolát siluestria loca poetæ. Quod ét Paulū heremitá. Antoniū. Machariū. Arseniū: aliosq; plures uenerabiles atq; sanctissimos hoies

non ob urbanitatis defectum:sed ut liberiori animo deo seruirent:fecisse legimus.Esto nõ adeo detestabile
sit:ut hi arbitrari uident̃ habitare siluas:cũ in eis nil fictũ nil fugatum nil menti noxiũ uideat̃. Simplicia q
dem sunt oĩa naturæ opa.ibi in cælũ erectæ fagi & arbores cæteræ opacitate sua recẽtes porrigẽtes umbras:
ibi solũ uiridãtibus herbis cõtectũ atq; mille coloꝝ distinctũ floribus:limpidi fontes & argentei riuuli lepi
do cum murmure ex ubertate mõtium declinantes.Ibi pictæ aues cantu frondesq; lenis auræ motu resonan
tes.Bestiolæ ludẽtes:Ibi græges & armẽta:Ibi pastoria domus aut gurgustiolũ nulla domestica re sollicitũ:
& omnia tranquillitate & silentio plena.Quæ non solum satiatis oculis auribusq; delitiis suis animũ mulcẽt
ueꝝ mentem in se colligere & ingeniũ si forte fessum sit in uires reuocare:atq; illud uident̃ impingere ĩ de
sideriũ meditationis sublimiũ:& auiditatẽ etiã componẽdi quæ mira exhortatiõe suadẽt libelloꝝ societas:
& canori circũ choreas agentes musaꝝ chori:quæ oĩa si rite consideremus: quis studiosus hõ ciuitatibus so
litudines nõ præponat? Sane nõ poetaꝝ crimen solitudines etiã si crimen merito dici possit.Hos mouet inso
lentes uiros in redargutionẽ:qnimo eoꝝ ĩfecta mẽs ambitione dãnabili:a qua discrepantes poetas execrabi
les aiunt esse uiros.Mos eni hoĩum dãnatoꝝ moꝝ est sũme cupere sibi cæteros esse conformes:ut sua alieno
crimine:aut palliẽt:aut defendant.Erubescant igit̃ & obmutescant:si,put ipsi poetæ nõ factitant:horrẽt qp
pe & detestabile ducũt uiri spectabiles ficto pallore deformare faciẽ.Et incessu tardo uerere assiduis circũi
tionibus ciuitates.horrẽt atq; recusant turpi atq; deformi hypocrisi inertis uulgi mercari gr̃am laudesq;:&
ab ignaris mõstrari digito:horrent fasces.ne dum exposcere:sed optare.Aulas ambire regũ aut ,pcerũ quorũ
cunq; assentatores fieri:aut põtificum insulas aucupari uti uentri & inerti ocio latius ĩdulgere quærant:blãdi
ri mulierculis ut deposita subtrahant pecunia:quæsituri quod meritis quæsisse nõ poterũt.horrent p̃terea &
totis detestantur affectibus caturcenses ob pecuniã in cælos euehere: & iuxta muneris q̃titatem eis exhibere
sedes.quinimo quos isti blassemant tenui contenti uictu breuiq; somno speculatione cõtinua & exercitio lau
dabili componendo scribendoq; sibi famosam gloriã & p sæcula duraturã exquirũt. O species hæc hoĩum
conuitiis deturpanda. O detestãda solitudo talium.Sed quid uerbis insto? Haberem quippe multa quæ di
cerem:ni spectabilis candor:ni uirtus ægregia:ni laudabilis uita poetarũ illustrium aduersus tales seipsam
longe ualidiori robore tueretur.

ℭDamnanda non est obscuritas poetarum. Cap. XII.

Obscura autem cauillatores hi eẽ psæpe poemata:& hoc poetaꝝ uitio id agẽtiũ:ut qđ inextricabi
le est artificiosius uideat̃ esse cõpositum:idq; egisse uolũt ĩmemores ueteris oratoꝝ iussus quo ca
uet̃ planã atq; lucidã rõnem esse debere.O peruersæ mentis iudiciũ.qs enim p̃ter dolosam aĩam
in cogitationẽ tã nefariã declinasset:ut qđ ei inaccessibile est nõ solũ odio habeas:sed falsa si pos
sit criminatione deturpet? Fateor nõnũq̃ obscuros esse poetas:sed p̃beant si uolunt ipsi respõsum: nũ q d phi
losophoꝝ:quoꝝ sæpenumero ipsi ĩpudice se miscent:cõtexta cõperiant adeo plana:adeo plucida ut debere
dicunt orõnem incedere? si afferant mentientur.Cũ inter scripta Platonis & Aristo.ut de cæteris sileã.perple
xiones adeo ĩnodate sint:ut nõ dum a multis pspicacibus uiris ab eoꝝ sæculo in diẽ usq; hunc examinatæ po
tuerint satis lucide cõcordi sñia explicari.Sed quid de philosophis dico? nõne diuinũ eloquiũ cuius ipsi ,p
fessores haberi cupiũt:a spiritu sancto ,platum obscuritatũ atq; ambiguitatum plenissimũ est? Est æquidẽ
& si negent ipsa manifesta ueritas apparebit. Testes sunt plurimi:quos inter si libet interrogẽt Augu.sanctissi
mũ atq; eruditissimũ hoĩem:& cuius ĩgenii tam grãdes fuere uires:ut artes multas:ut qcqd de decem cathe
goriis tradidere philosophi absq;:ut ipse fatet̃:præceptore pceperit.Nec tamen erubuit cõfiteri se Ysaiæ pri
cipiũ intelligere nequisse.Non ergo obscuritates solis poematibus insunt. Quid ergo non incusant philoso
phos ut poetas? q d nõ dicũt spiritũ sanctũ suis opibus ut artificiosiores apparerẽt obscuras ĩplicuisse sñias? q̃
si non rerum oĩum sublimis ipse sit artifex.Nõ dubitẽ quin illis tanta temeritas insit ut facerent ni scirent eẽ
philosophis defensores:& in spiritum sanctũ loquentibus apparata supplicia:& iccirco in poetas prosiliunt:
quia eos cernũt defensore carentes.Existimantes præterea nullã ibi culpã fore ubi cõfestim pœna nõ sequit̃.
debuerant hi uidisse nõnulla obscura uideri cũ clarissima sint intuentes uitio.Lusco qdẽ illucescente sole q
lympidus est nebulosus uidet̃ aer.Quædã alia de natura sui adeo ,pfunda esse ut non absq; difficultate acies
etiã ægregii intellectus possit in eaꝝ abditũ penetrare:uti in solis globo anteq̃ eum possint contingere nõnũ
q̃ perspicacissimi retundunt̃ oculi quædã uero & si natura sui forsan sint lucida tanto sunt fingentiũ palliata
artificio:ut ægre etiã quis possit ingenio ueꝝ ex illis excerpere sensum:ut persæpe inter nubila cõditum solis
p̃grande corpus etiã doctissimi quæãt astrologi qua cæli uaget̃ in parte cõpræhendere pũctaliter oculoꝝ in
tuitu:& ex his esse nõnunq̃ uatũ poemata nõ inficior. Veꝝ non ob id ut isti uolunt iure dãnanda:cũ ĩter alia
poetæ officia sit non euiscerare fictionibus palliata:quinimo si in propatulo posita sint memoratu & uenera
tione digna ne uilescant familiaritate nimia quanta possunt industria tegere:& ab oculis torpentiũ auferre.
Et si qđ ad eos spectat fecere solertes nõ execrãdi sed cõmendãdi potius poetæ ueniẽt.Et iõ ut iã dictũ est fa
teor illos nõnunq̃ obscuros:esse sed extricabiles semp si sanus ad eos accesserit itellectus.ueꝝ reor his q̃rulis
noctuæ oculos esse potius q̃ humanos.nec sit q existimet a poetis ueritates fictiõibus ĩuidia cõditas: aut ut ue
lint oĩno absconditoꝝ sensum negare lectoribus:aut ut artificiosiores appareant:sed ut quæ apposita uoluis
sent labore ingenioꝝ quæsita & diuersimode itellecta:comperta tandẽ faciunt cariora.Quod lõge magis san
ctũ fecisse spiritũ unusquisq; cui sana mens est:debet ,p certissimo arbitrari:qđ per Aug.in lib.cælestis Hie
rusalem.xi.firmari uidetur dum dicit.Diuini sermonis obscuritas etiam ad hoc est utilis q, plures sentẽtias
ueritatis parit & in lucem noticiæ producit:dum alius eum sic:alius sic intelligit.Et alibi Augu. idem super
Psalmo.c.xxvi.dicit.Ideo forte obscurius politum est:ut multos intellectus generet:& ditiores discedãt ho

mines qui clausum inuenerũt quod multis modis aperiret q̃ si uno mõ apertũ inuenirent. Et ut eiusdẽ Au-
gustini testimonio adhuc aduersus recalcitratores amplius utar: ut sentiant quoniam qđ ipse pro obscurita
tibus sacrarũ litterarũ tuendis: ego pro obscuritatibus poematũ intelligi uelim. Dico ego eũ scribere sup Psal
mo.c.xlvi.sic. Peruersum nihil hic est: obscurũ aũt aliquid est: nõ ut tibi negeť sed ut exerceat acceptuꝝ &c.
Et ne ampliori utar sacrorũ hoium circa hoc attestatione nolo fastidiũ ducãt hi audire: quoniam idẽ uelim
de obscuritatibus poetarũ sentiri quod de diuinis ab Augustino sentitur: quinimo ut exfricata paululũ fron
te uolo considerent obsistentes: quanto magis de his sentiendum sit quæ respectiue paucis apponuntur. Si de
sacris litteris quæ omnibus sunt appositæ nationibus sentiuntur. Si forte uelint duritiem textus figuras dictio
nũ aut orationũ colores & pegrinorũ uocabulorũ incognitã a se pulchritudinẽ damnasse: & hinc poetas obscu
ros dixisse: qd aliud dicã nõ habeo: nisi ut grãmaticales iterum scholas repetant: pedagogi ferulam subeãt:
studeant: discantq̃: quid ueterũ auctoritate circa talia poetis licẽtiæ datũ: scrupulosiusq̃ scruteñ. præter uul
garia atq̃ domestica quæ sint etiã pegrina. Sed qd talibus instoꝝ paucioribus dixisse poteram: agant ut exuto
ueteri nouum atq̃ generosum ingeniũ induant. & quod eis nunc uidebitur obscurum tunc familiare uidebi
tur & aptum. Nec indigestam intellectus sui grossitiem palliare se credant priscorũ oratorum præcepto: cu-
ius nõ dubitem semp memores fuisse poetas. Sed aduertant quoniam perorando aliter q̃ fingendo uerborũ
ordo procedat: & fictiones in fingentis arbitrio relictas fore tanq̃ opus alterius speciei: in quibus summope-
re a poetis seruatur stili maiestas: & eiusdem dignitas retinetur: ut ait contra medicum in libro inuectiuarũ
tertio Franciscus petrarcha: nec ut ipsi arbitrari uidentur: carpere nequeuntibus inuidetur. sed dulci labore
præposito delectationi simul memoriæq̃ consulitur. Cariora eni sunt quæ cũ difficultate quæsiuimus accu
ratiusq̃ seruantur: ut idem ubi supra Franciscus testatur. Quid multa? Si his obtusum ĩgeniũ est: inertiam
suam: nõ poetas redarguãt: nec aduersus eos friuolis instẽt latratibus a qbus secum optime actũ est. Prio eñ
in limine: ne frustra fatigẽt ignari: ab ipso rerũ facie terror iniectus est. Retrahãt ergo gradũ in tpe potius q̃
torpore ingenii fatigato incedẽtes patianť cũ rubore repulsam. Et ut iterũ dixerim uolentibus ĩtelligere & ne
xus ambiguos enodare legendũ est: insistendũ: uigilandũ: atq̃ iterrogandũ: & omni modo pmendæ cerebri
uires. & si nõ una uia potest qs puenire quo cupit: intret alterã. & si obstẽt obices arripiat aliam donec si uali-
turæ sint uires lucidũ illi appareat qđ primo uidebatur obscurũ. Sanctum enim canibus dare diuino phibe
mur monitu: & hoc eodem ante porcos proiicere margaritas.

Poetas non esse mendaces. Cap. XIII.

Mendaces pterea insultantes hi dicũt esse poetas. & hũc conanť locũ ualidis si possint firmare rõni
bus aientes: q̃ sæpe dictũ est eos in suis fabulis mẽdacia scribere: utputa hoiem in lapidẽ uersũ:
qđ oino apparet ueritati cõtrarium. Præterea asserunt poetas mendaciter dicere multos eẽ deos:
cum cõstet ueritate certissima unum tãtum esse: & illũ uerũ atq̃ oipotentẽ: Addentes Virgi. latino
rum poetarũ principẽ recitasse Didonis hystoriam minus uerã: & huiusmodi quædam alia etiam inserẽtes.
Credo uicisse putẽt: uicissentq̃ ni esset q eorũ uociferatiões insipidas ueritate retũderet. Quid igiť? Rebar in
pcedentibus loco huic respõdisse satis. Dũ qd sit fabula: quot fabularũ spẽs: & qbus usi poetæ sint: & p quod
satis late descripsi. Sed in hanc materiã iterũ redeũdum est. Dico poetas uti isti uolũt nõ esse mendaces. Est
enim mẽdacium iudicio meo fallacia quædã simillima ueritati: p quã a nõnullis uerũ opprimiť: & exprimi
tur qđ est falsũ. Huius octo fore spẽs asserit Augu. ex qbus & si grauiores reliqs nõnullæ sint: nulla tamẽ sciẽ
tes uti possumus absq̃ peccato atq̃ infamiæ nota: qua dicimur eẽ mẽdaces: cuius diffinitiõis intẽtum si æquo
animo perspectent: poetici nominis hostes redargutionẽ hanc: qua mẽdaces asserunt esse poetas uiribus care
re cognoscent: cum poetarũ fictiones nulli adhæreant specierum mẽdacii: eo q̃ non sit mẽtis eorum quẽquã
fingendo fallere: nec uti mẽdaciũ est fictiones poeticæ utplurimũ nõ sunt nedum simillimæ: sed nec similes
ueritati: imo ualde dissonæ & aduersæ. Et dato spẽs fabularum una quã uideri potius hystoriã q̃ fabulã di-
ximus sit ueritati simillima antiqssimo oium nationũ cõsensu a labe mẽdacii imunis est: cũ sit cõsuetudine
ueteri cõcessum ea qs uti posse rõne exẽpli in quo simplex nõ exqriť ueritas nec prohibeť mẽdaciũ. & si spe
ctetť poetarum officium: nõnunq̃ in superioribus demõstratum uinculo huic astricti nõ sunt ut ueritate utã
tur in supficie fictionum: & si auferať eis uagandi per omne fictionis genus licẽtia eorũ officium omnino re-
solueť in nihilũ. qd plura? si omnia quæ dicta sunt in reprobationẽ meritam deiiciant quod fieri posse nõ
arbitror: hoc irreprobabile supest nemo suũ iure exercẽs officium in notã potest ob hoc infamiæ deuenire.
Prætor esto in legẽ malemeritos capitali mulcet supplicio: nõ iure tamen dr̃ homicida. Sic nec miles agrorũ
hostiũ populator diciť prædo. Nec iuriscõsultus etiam si minus æquũ clientulo præstet cõsiliũ: dũmõ a iu-
ris limite non separeť falsidici nomẽ merebiť. Sic & poeta quãtuncũq̃ fingẽdo mentiať: mẽdacis ignominiã
non incurrit cũ suũ officiũ non ut fallat sed ut fingat iustissime exequatur. Si tamen uelint in hoc instantiam
facere qđ uerũ nõ est: mendaciũ qualitercũq̃ dictũ sit est. Si factũ non sit nõ tamẽ ulterius uires ad itemitio
nem huius obiectionis apponã. sed quæram ut uideã qd responsuri sint: quo noie uocanda sint ea quæ p Ioã
nem euãgelistam in apocalypsi mira cũ maiestate sensuũ: sed oino persæpe prima facie dissona ueritati: quo
ipse Ioãnes: quo alia aliiq̃: q eodẽ stilo dei magnalia uelauere? Ego qdẽ mẽdacia aut mendaces etiã si liceret
dicere nõ auderẽ. Scio tamẽ dicẽt q̃ egomet ĩ pte dicturus sũ si roger Ioãnem. saliosq̃ pphetas ueracissimos
fuisse uiros quod iam concessum est. Præterea supaddent ab eis scripta fictiones nõ esse: sed potius esse figu
ras & sic nuncupari debere. & per consequens figuratores earum scriptores. O ridendũ diffugium quasi cre-
dituri simus quod simillimum est in cortice mutatione seu diuersitate nominis effectus habeat diuersos ef-
ficere. Sed in hoc minus quæstionis sit: figuræ sunt nũquid habeant in litterali cortice ueritatem exprimant

quæso si me hoc uelint credere nil aliud erit q̃ mendacio uelare mihi oculos itellectus uti illā uelant suppositam ueritatem. Sanc cū mēdaces hi dicēdi nec habēdi sint: qa nō sunt: sic nec poetæ qui ꝑ uiribus eoꝶ innitunt͛ uestigiis in fingēdo. Multos aūt deos scripsisse poetas cū unus tantū sit deus negari non potest. Sed minime illis in mendaciū īputandū. quia nō credētes neq; firmantes: sed more suo fingentes scripsere. Quis enim sui tam inscius sit ut existimet quenq̃ in laribus philosophiæ uersatū tā demētis esse sententiæ: ut credat deos q̃plurimos esse? Si satis sani sumus facile credere debemus eruditos uiros studiosissimos fuisse ueritatis iuestigatores: eosq; eousq; quo humanum potest penetrare ingeniū attigisse: & absq; ambiguitate nouisse unum tantum deū eē. ad quam noticiā deuenisse poetas eoꝶ in opibus ꝑcipit͛ liqdo. Lege Virgi. & orantē inuenies: Iuppiter oīpotēs precibus si flecteris ullis &c. quod epiteton nemini deoꝶ alteri datū cōperies. Reliquā deoꝶ multitudinem non deos sed dei membra aut diuinitatis officia putauere. qd͛ Plato quem theologum nuncupamus: etiam opinat͛: talibus autem ob uenerationē officio conforme deitatis dedere nomē. Sed infestos hos his nō acquieturos existimo: clamabunt nempe dicentes poetas de uero deo & unico: quem nouisse dicimus multa scripsisse mendacia: & ob id merito nuncupari mendaces. Ego autē non dubito poetas gentiles de uero deo minus recte sensisse: & sic de eo nōnunq̃ quod minus ueꝶ fuerat scripsisse: & sic uti isti uolunt mendacium: sed ob id mendaces dicendos esse non puto. Sunt enim mēdacioꝶ hoium spēs saltem duæ. Ex qbus primi scientes & aduertentes mentiunt͛ ut ledant: aut ut non ledant: seu ut prosint: & hi non mendaces tantū dicendi sunt: sed propriori uocabulo mentientes. Secūdi sunt qui ignorātes se mēdacium dicere mēdacium dixere tamē. Et inter hos opportuna cadit distinctio. Sunt enim ex his aliqui quorum ignorantia intolerabilis est: nec excusationem recipit aliquā: utputa. Cauet͛ lege publica ne quis ciuis ciuem priuato seruet in carcere. Caius Semproniū debitorē suū detinuit: & a multa tutari uult ignorantia legis: quæ quoniam suppina uidet͛ & crassa ciuem. s. leges publicas ignorare: nocuū defensare nō potest. Sic & christianus homo ætate integer ab articuloꝶ fidei ignorantia tutari non debet. Sunt & alii quoꝶ uidet͛ ignorantia excusanda: ut pueri si philosophiam nō nouerint. Montanus homo si non nouerit nautica. & cæcus natus si litteraꝶ nō noscit caracteres: & huiusmodi: quos inter numerari possunt poetæ gentiles: q & si liberales artes: si poeticam: si philosophiam nouerit: xp̄ianæ religionis ueritatē nouisse nō poterāt. Nondū enim lux illa ueritatis æternæ in terris effluxerat. Quæ illuminat omnem hoiem uenientem in hūc mundū. Nondum ad agni cœnam inuitantes peragrauerant orbē quouscūq; uocantes: israelitis solis hoc donū erat desup datum ut deum uerum & iuste cognoscerent & rite colerent. Hi nedum quenq̃ ad cōmunicādum secum cōuiuium tam celebre inuitabant: sed nec accedentes si qui fuissent exteri admittebant. & sic minus uera sentientes scripserint de uero deo se uera scribere arbitrantes hac acceptabili ignorantia excusati nō sunt dicendi mendaces. Dicent scio quacunq; ignorantia mendacium dictum sit mendax est dicens: quod negari nō potest: esto nō eadem nota labefactandi sint: q ignorantia excusabili peccauere: q̃ qui crassa & supina ut dictum est: cum illos nō solum æquitas sed etiam legum austeritas habeat excusatos: & si sic est: notā mendacii nō incurrunt. & si uelint eos oīno quomodocunq; mendaces: ego illis socios addam philosophos Aristotelē. Platonē. Socratē aliosq; quos ipsi summe colunt eodem sontes crimine. Extollēt reor hi censores optimi iterum uoces in cælum in psalterio psallentes & cythara: quoniam non satis plene particula unica huius obiectionis reiecta uideatur. O insipidi si militi uno parma confracta sit: nondum loco mota est acies integra. non ergo exultent sed meminerint: quoniam sæpissime contusi nolentes cesserint. Quod autem Virgilio obiiciunt falsum est. noluit qppe uir prudēs recitare Didonis hystoriam. Sciebat enī ut talium doctissimus Didonē honestate præcipuā fuisse mulierē eāq; manu propria mori maluisse q̃ infixū pio pectori castimoniæ ꝑpositum secūdis inficere nuptiis. Sed ut artificio & uelamento poetico consequeret͛ quod erat suo operi opportunū composuit fabulā in multis similem Didonis hystoriæ: quod ut pauloante dictum est: ueteri īstituto poetis cōcedit͛. Potest tamē quis dignius responsione & forsan tu ipe prīceps ꝑquirere ad qd hoc erat necessariū Virgilio: cui ut digne respōsum sit. Dico eū i hoc a quadruplici causa tractum. Primo ut in eodē stilo quem in æneida sumpserat poeticum sequeret͛ morē: & potissime Homeri: cuius fuit in eo opere imitator. Nam poetæ non ut hystoriographi faciunt: qui a quodam prīcipio opus exordiunt͛ suū: & cōtinua atq; ordinata rerū gestarum descriptiōe in finem usq; deducunt. qd͛ cernimus fecisse Lucanū: quam ob causam multi eum potius metricū hystoriographū q̃ poetam existimāt: uerum artificio quodam longe maiori: aut circa medium hystoriæ: aut aliquando fere circa finē inchoāt qd͛ intendunt. & sibi adinueniunt causam recitandi: quod ex præcedentibus obmisisse uidebantur: ut in odyssea Homerus: qui quasi circa finem erroꝶ Vlyssis eum naufragum in littus pheycum delatum scribit: & ibidē Alcinoi regi recitantem quicquid illi ante diem illā post discessum a Troia contigerat inducit: quod uolens Virgilius facere cum Aeneam a littore troiano fugiētem scripsisset post erutam ciuitatē non adinuenit aptiorem locū ad quem eū deduceret ante q̃ Italiam intraret africano littore. eo. n. usq; semp inter græcos hostes nauigauerat. Et cum littus afrum in tēpus usq; illud a rusticis & agrestibus atq; barbaris incoleretur: ut eū ad personam ueneratione dignam deduceret: & a qua reciperet͛ & cuius hortatu troianorum casus suosq; recitaret: nec aliam ꝑter Didonē: quæ & si non tūc: multa tamen post sæcula loca illa īcoluisse creditū est: comperiens Didonē tanq̃ suā uenisset eius hospitam fecit. & ut legimus eius iussu sua suorūq; infortunia recitauit. Secundo quod sub uelamēto latet poetico intēdit Virgilius ꝑ totum opus ostēdere qbus passionibus humana fragilitas ifestet͛: & qbus uiribus a cōstanti uiro superent͛. Et cum iam nōnullas ostēdisset uolens demonstrare quibus ex causis ab appetitu concupiscibili in lasciuiam rapiamur: introducit Didonē generositate sanguinis claram: ætate iuuenem: forma spectabilem: moribus insignem: diuitiis abundantem: castitate famosam: ciuitati suæ & populo imperantem: prudentia & eloquentia conspicuam: & uiduam quasi ab experiētia

Mendaciorum species du

Veneris concupiscentiæ aptiorē. Quæ oĩa generosi cuiuscūq; hominis habēt animū irritare nedū exulis atq; naufragi & in icognitā regionē deiecti atq; subsidio indigētis. Er sic intēdit pro Didone cōcupiscibilē & attractiuam potentiā opportunitatibus omnibus armatā. Aeneā autem pro quocunq; ad lubricum apto & demum capto. Tandem ostenso quo detrahamur in scelus ludibrio: qua uia in uirtutē reuehamur ostēdit: inducens Mercurium deo*rum* interpræterm æneam ab illecebra icrepantē atq; ad gloriosa exhortantem: per quē Virgil. sentit seu consciæ propriæ morsum: seu amici & eloquentis hominis redargutionē: a qbus dormiētes in luto turpitudinem excitamur: & in rectum pulchrumq; iter reuocamur. i. ad gloriam. & tunc nexum oblectationis infaustæ soluimus quando armati fortitudine blanditias: lachrymas: preces: & huiusmodi in contrarium trahentes constanti animo spernimus ac uilipēdentes omittimus. Tertio curat Virg. in laudibus æneæ ad honorē Octauiani Cæsaris iuliorum genus extollere: quod pagit dum illum lasciuias & immundicias carnis & muliebres delitias robore mētis spernētē atq; calcantē ostēdit. Quarto intēdit sublimare romani nois gloriā: quod satis facit dum execrationes morituræ Didonis describit. nam per eas bella carthaginensiū cū romanis & triumphi quos ex eis romani consecuti sunt intelligunt: in qbus romanū nomen satis extollitur. Et sic non mendax fuit Virgi. ut minime intelligentes existimant. nec alii etiam si qui sunt eo modo fingentes.

Stulte damnatur quod minus sane intelligitur. Cap. XIIII.

VOlunt insup atq; clamitant execrantes poeticum nomē oĩno abolenda esse poeta*rum* carmina: eo q lasciuiis & nugis deorum gentiliū referta sint: nec modo aliquo tolerabile q uni eidemq; plures deo attribuant formæ: atq; omnia ut poetæ faciunt suo Ioui uel aliis. stulti militis more certamen intrāt aduersarii nostri: q tanto nocēdi hostibus fert ipetu: ut sibiipsi nō uideat: ex quo sæpe fit ut quos in alterum parat ictus inermis ip̄e suscipiat. Ego aūt his obiectionibus in unum coaceruatis iuolucrum satis esse respōsum in p̄cedentibus arbitrabar: in qbus scriptum sæpissime memini sub formis uariis lasciuiis & nugis atq; noībus honestos ac sapidos claudi sensus: quos etiam pro uiribus igenii mei amoto fabuloso cortice aperuisse recordor. Actus uero deorum illecebres quocūq; modo a poetis comicis potissime descriptos nec laudo nec cōmendo: quinimmo detestatus sum: & tam scriptores in hoc: q ipsos actus uituperandos existimo. amplissima quidē fingendi est area: & pleno semper fictionū cornu poesis incedit. Nō ergo deficiebant qbuscunq; sensibus honestissima tegumēta. Sane querela hæc iam diu sublata est atq; sopita: nāq; i scænis atq; theatris a mimis & histrionibus atq; parascitis: & huiusmodi hoībus enormia canebant olim. Omnino abstulere atq; reprobauere Romani ueteres Cicerone teste & ipsam scænā & artem ludicram dānauere: agētesq; nota mulctauere censoria: & eos amouere tribubus. Sic etiā prætoru*m* ædicto cautū est: qui artis ludicræ p̄nūciandi ue causa in scænā p̄direnr ipso facto haberent infames. Porro post Constantinum Cæsarē & Syluestrū pōtificē pullulante undiq;: & indies excrescēte fide catholica taliū comico*rum* seu scænico*rum* carmina obsoluerunt a sæculo: & remanserunt illustriū: & laudabiliū libri: & opuscula poeta*rum*: q res gestas & naturales augustiore stilo artificioso scomate: facundiore locutu: sub congruo fictionum & imaginū tegmine p̄tulerūt: & sic quos semideus Plato urbe pellendos iusserat: & aduersus quos hi nostri ueritatis ignari clamitant: iam exterminati sunt & abiecti. Verum ut aliqd his rep̄hensoribus nostris particulæ obiectionis alteræ respōsum sit: dico si ante initā pugnā prudētes: qbus in locis feriri possent acutius inspexissent: uidissent p̄fecto quod ipsi poetis gentilibus obiciūt in se retorqueri telū: nunc Iouē: nūc cæli deū: nūc ætheris ignē: nūc aqlam: nunc hoiem: seu a quibus mauis formis a poetis descriptū mirarētur: si meminissent ipsum ue*rum*: & unicum deū: nūc solē: nunc ignē: nunc leonē: nunc serpentē: nūc agnū: nunc uermē: nunc etiā lapidē a sacris describi litteris. Et eodem mō uenerandissimā matrē ecclesiā nostram: quam aliquando mulierē amictam sole: aliquando mulierem indutam uarietate: aliquando currum: aliquando nauim: aliquando archam: domū: templū & huiusmodi uocari sacra demonstrant uolumina. qd' & de uirgine genitrice: & de humani generis hoste memini legisse sæpissime: de noīum multiplicitate. qd' dicam habeo istud idē: inumerabilia fere apud nostros deo attribuuntur: & totidem Mariæ uirgini atq; ecclesiæ: & hæc nō absq; mysterio facta sunt: sicuti nec poetæ fecerunt. Quid ergo inaduertentes hi rugiunt: liuore quidē ipellente stare nollent quod ipsi non noscunt.

Detestabile nimis de incognitis iudicare. Cap. XV.

POrro zelantes hi suasores criminum poetas affirmant. qua in accusatiōe si distinguerēt forsan pro parte cōcederēt eos eē uictores. Cōstat enim nōnullos satis iam dudum inhonestos fuisse comicos seu eo*rum* scelesto sic suadēte ingenio: seu sic æuo exigēte tūc corrupto: necnō & Nasonem pelignū clari: sed lasciuiētis ingenii poetam artis amatoriæ composuisse librum: in quo & si multa suadētur nefaria: nil tamē minus opportunū: cum nemo sit tēpestate hac adeo demēs iuuēculus: aut simplex puella q mouēte illecebri appetitu ingeniū lōge ut etiā id ueniat quod exoptat acutiora nō nouerit q̄ his q se talium præceptorē fore præcipuū arbitratus est doceat. Si igit minus hi: quos nōnunq̄ abiiciēdos diximus: honestare facultatis poeticæ quid alii splēdido rubore conspicui hanc incurrere meruere notam? & una cum temporibus accusari? Eqdem patiēdum nō est: & ob id ut pateat cur ab his accusent illustres: quæso dicāt nūqd Homeri carmē unquam legerint? nūqd Hesiodi: Virgilii: Horatii: Iuuenalis & aliorum huiusmodi pluriū. & si se legisse fateātur exprimāt quorsum has criminū suasiones inuenerint ut ipsi uidētes quod nōdum uidimus cum eis malemeritos condemnemus. Attamen negare superfluum est. quis autem accusatione audita non percipiat quia nunquam legerint? cum liquido debeamus credere si uidissent in tam solidam sententiam non uenissent. Arbitror tamen ex quæstione tali hos scælus scœleri addituros. Nequeunt enim tacere tanto pauore tenentur: ne ob taciturnitatem minus omnia nouisse credātur. Dicētq; elata facie totis loquentes buccis: & omni frontis amoto rubore quasi ex hoc summe laudādi ueniant. Quid has nugas uiderimus:

Vah nec uidimus nec uidisse uolumus maioribus operā damus. O bone deus ab æterno ope tuo si uelis pausam sumere potes:& si diuinitatis tuæ appeterēt oculi: posses in somnū ire si uelles: rem tuā isti curāt: tibi noctes īsomnes hi ducūt: tibi suos sudores impēdūt. Primū qppe mobile moueāt reor dum maioribus opam præstāt magnū est. multū est. & taliū si pateris dignus labor. O ignauæ hoīum mētes nō aduertūt dū alios tā prudenter floccifaciunt q̄ misere suam ignorantiā detegant. Possumus eteni nos si stultiores eis non sumus uidere satis q̄ iusta sit eorum accusatio: q̄ sancta atq; tolerāda sentētia. Sane ne sit qui arbitretur me responsum hoc futuꝝ ex meditatiōe friuola uaticinari: cōfiteor quoniam in hoc a certissima cōiectura deducat. Audiui iam dudum īterrogatiōi simili nōnullos etiā fastidiosius respōdētes. Et quod mihi grauius fuit: uiꝝ quēdā ætate uenerabilem & sanctitate alias ac doctrina præcipuum: nō respondentem sed motu proprio lōge exe crabilius eloquētem. non mētiar. Deus nouit rex inclyte: erat ut tunc uisum est: uir iste adeo: poetici nominis hostis infestus: ut illud nō nisi stomachans proferre uidēretur: quod ubi minus honestati suæ opportunum erat: ostēdit. Nam mane quodam in generali studio nostro legens in cathedra sacrum Ioānis euangelium auditoribus multis: cum fortuito in hoc incidisset homen: accensa facie flammeis oculis & altiori solito uoce totus frendēs multa in poetas enormia dixit:& postremo ut eius appareret iustitia dixit; inqt & fere iuramēto firmauit se neq; uidisse: nec unq̄ aliquem ex poetaꝝ libris uidere uoluisse. O sancte deus quid ignari dictu ri sunt: si sic alias eruditus homo ānis grauis & auctoritate locutus est? poterat ne loq stultius ab īsano? Vellē ergo scire: si nō uiderunt: si nō cognouerunt: si maioribus uacant hi censores ægregii: unde poetas criminum suasores agnoscunt? quid circa eos īcognita latrāt? quid nō idonei iudices de incognitis laturi sñiam rostra cōscendūt? qui ne dum inaudita sed nec reqsita parte sñias fulmināt? Forte inquiēt sacro īspirāte spiritu tā sæuerum se in poetas ferre decretum. Possibile dicerē si crederem sanctum spiritum tam spurcidas ne dū īhabitare sed ītrare animas. O scælus impiū. O execrabile malū. O detestāda temeritas. audere cecum natū in ꝑpatulo de coloribus ferre sententiam. Sic olim ut isti præsides uenerandi faciunt. Audiui Phoroneum apud argiuos: Lycurgum apud Lacedæmones Minoem apud cretenses:& apud mirmidones. Eacum factitare solitos. Sed ut eo ueniam quo fert animus: quicquid isti reuerendi iudices blactrent: non sunt ut ipsi uolūt poetæ criminū suasores: quinimo si sana mente & nō liuore insano perciti eorum legātur uolumina: impulsores inueniētur: nūc suasissimi: nūc acerrimi pro exigentia temporū in uirtutes. Quod ne tam paucis uerbis uidear probasse contētus libet ante obstrepentium oculos apponere: saltem pauca: ex quibus possint ueritatē hāc si uelint agnoscere. & omissis Homeri monitis qui ob græcas litteras latinis minus familiaris est: si uelint legant & perlegant quæ si in æneida ad patientiam laborum emergentiū exhortationes æneæ ad socios. Quis ardor illi pulchræ per uulnera mortis pro salute patriæ fuerit. quæ erga patrem pietas: quem humeris ꝑ ardentes undiq; domos & ruētia templa: per quæ medios hostes:& mille uolātia tela deuexit in tutū: quæ in Achimenidem hostem clemētia. quod robur animi ad illudendas frangendasq; amoris petulci cathenas q̄ iustitia atq; munificentia circa amicos & exteros in exhibēdis muneribus benemeritis: ludis in anniuersario Anchisis patris apud Acestem peractis: quæ prudentia: quanta circūspectio in descensu ad inferos: quæ genitoris ad eum suasiones ad gloriam: quæ eius in iūgendis amicitiis solertia: q̄ grandis comitas fidesq; in cōseruādis susceptis: q̄ pie in Pallātis amici cæde lachrymæ: quæ eius ad filium persæpe monita. quid multa referam? adsint oro adsint hi in poeticū rugientes nomē. Librēt huius poetæ uerba: sñias ponderent. & si patitur animus: fructū ex his qui potest exprimāt:& si deo gratū erit uidebunt: nūquid poeta hic in malam frugem suasor sit. Profecto si rite deū nouisset & coluisset Virgilius nil fere præter sanctum eius in uolumine legeretur: & si dicant leges nō pati queq̄ approbari testimonio unius: uenusinum īsuper flaccū suscipiāt Persiū uulteranum: Iuuenalē aquinatē: quoꝝ satyricū carmen tāto uirtutis īpetu in uitia uitiososq; īuehit: ut eos exterminare uideat. Si ergo hi plures satis sunt; taceāt isti qui suasores criminū poetas accusant & rabiē suam mānsuetudine domēt. nec dedignētur discere priusq̄ uelint aliorum labores ridendo iudicare iudicio: ne dū in alios suæ stolidæ iniquitatis tela coniiciunt: in se ultionis diuine fulmina prouocent.

Quod in bonum poetæ deducant se legentes. Cap. XVI.

Alunt post hæc īsidiātes acerrimi poetas eē mētiū seductores: eo ꝙ dulcisono carmīe lepido sermone accurata atq; ornata oſone īeptias suas legētibus īgerūt. & sic quo minime opportunū lectores seducūt īsipidos. Quis ignarus & q poetas nō uiderit: ut ipsi obiectores ignari sūt: nec poetas uiderūt illustres:& si uiderūt ingeniorū suoꝝ ignauia nō intellexerūt: nō credet facile hos optime iuste sancteq; in poeticum carmē inuehere? hoc uideat deus:& hi uideant quibus ab eo lumen intellectus concessum est. Tu aūt cytarista cælestis Dauid solitus dulcedine carminis furores sedare Saulis. Si suāue aliqd: si mellifluū cecinisti lyricū tuū carmē abscōde. Et tu Iob qui labores tuos atq; patientiam heroico carmine scripsisti: si lepidū si ornatū sit idem facito una cū aliis sactis uiris q æthereo uersu diuina cecinere mysteria: & qd' his dico dictū sit Orpheo: Homero: Maroni: Flacco & aliis: postq̄: eo uentū est ut īueniant q dicāt impune. quoniam seducere mētes hominū sit dulcisone lepide accurate metricas oratiōes effūdere. O Baui & tu Meui lætamini postq̄ damnāt isti: tempus qd' minime rebar uobis cōcessum est:& locus præparatus amplissimus. Scio dicent se dixisse perniciosum ineptias sonoro scripsisse carmine & legisse. Erat fateor additio hæc non parui momenti: ni in præcedentibus sæpius esset ostēsum: quales sint quas isti accusant ineptiæ illustriū poetaꝝ:& ob id quod maximum existimabant in nihilum resolutū est. attamen ut in hoc directius ueniam: quia seductores mentium dicunt esse poetas: primo scire uelim cum multi sint qui ex his poetæ sint q seductores sint mentium & quis dubitet: nullos dicere possint præter quos student. quos autem studeant accusatio ipsa demonstrat. Si deo placet zelantes hi amant ꝑcantur:& mulierculis ridētibus applaudēt oculis

amatorias litterulas dictant:cōponūt rhitimos & cātiunculas excudūt:quibus affectiones ſuas & ſuſpiria ex-
promant:& deficiētibus īgenio ſibi uiribus pro opportuno ſubſidio ad inſtructores artis amatoriæ euolant.
Hinc Catulli propertii:& Naſonis uolumina euolūt:& ab ineptis talium ſuaſionibus lepidis deſcriptis car-
minibus & uerborum facili exornatis contextu tanq̄ in hoc toto inclinati pectore uolētes trahuntur ſeducū-
tur:atq; tenenẗ.hic poetaꝝ illecebras cognouere:hic īgrati præceptores accuſant ſuos eoſq; ſeductores mētiū
dicunt:quos ipſi non rogati ſponte ſua ſecuti ſunt.Magnis igiẗ īmo permaximis uacant redargutores noſtri.
Non enī paruū eſt amori obſeq:cuius uiribus primo Phœbus: īde Alcides monſtrorum domitores ceſſere.
O q̄ſatius fuiſſet ignaris tacuiſſe q̄ in ſuū dedecus emiſiſſe uoces.nam ſi proſpectent dū poetas accuſaſſe reẗ
ſeipſos aduertent monſtraſſe culpabiles.Ex hac enī accuſatiōe quæ ſint eoꝝ ſtudia:quæ deſideria : q̄ iuſtitia
maniſeſte cognoſcimus.Quid enim de his arbitrari poſſumus ſi puella laſciuis geſtibus petulcis oculis blan
dis uerbis ſpem polliceatur inſauſtam poſtquam a mutis ſeu tacitis carminibus ſeducuntur?Erubeſcant igiẗ
miſeri:& in melius inſanum ſuum reforment conſilium:proſpectentq; Vlyſſem gentilem hominem nō mu
torum carminum:ſed melliſluos ſyrenarum cantus ſpreuiſſe:tanq̄ nocuos atq; tranſiſſe. Et ut aliquid circa
uim uocabuli dictum ſit quod tanquā deteſtabile poetis obiiciunt:uidiſſe debuerant:quoniam & ſi Chriſto
ſaluatori noſtro a iudæis obiectum ſit:qui illum ignominioſe ſeductorem dixere:non tamen ſemper in ma-
lam partem ſumendū fore.Nequiuere enim illi abutentes inſandi homines uim ueterem ſurripuiſſe.Poteſt
enim in bonam partē ſumi ſeducere.Nam rem curantes paſtoriam ab infectis armentis nondū infectos ægri
tudine boues ſeduxiſſe ſolertis paſtoris eſt:& ſic nonnunq̄ eruditi homines generoſos animos ab his qui mor
bo uitioꝝ laborant ſuis ſeducūt monitis.quorſum illuſtres poetas ſeducere ſæpiſſime credulos reor: & eos
facere meliores:ubi hi ſeducti tractiq; ſuo non poetaꝝ minus etiam honeſtoꝝ crimine in malam frugē ſi poſ
ſint conātur offendere.O bone Ieſu aduerte peſtem hanc ab ignaris credulis.& hos loquaces corripe: ac adeo
inſtrue ut exemplo tuo uelint prius facere q̄ docere.

Philoſophoꝝ ſimias minime poetas eſſe. Cap. XVII.

SImias præterea philoſophoꝝ ex his nonnulli qui ſe cæteris præferunt dicūt eſſe poetas.uerū nō
ſatis certum habeo an ut hominibus riſum incutiant:uti nōnunq̄ ſuis ſcomatibus mulierculæ fa-
ciunt:an potius ex animi ſententia:quia ſic credant:ſeu mentis nequitia ut irrideāt iſtud euomāẗ.
Primum quippe deberet īdignanti animo a prudētibus tolerari:dū cernerent ab ignatis ex uiris
conſpicuis ridicula confici uulgo.cum paſſim per triuia aſini inſulati & ſallerati ſues:ac ex quo inauis genere
beluæ fimbriatis:necnon & uariatis pellibus incedentes amicti comperianẗ facile:ex quibus dŏentius quis
uolens:poſſet confingere talia.Si uero credentes aſſerunt aut irrident utrūq; tam ſtolide q̄ nequiter agunt. Eſt
enim ſimiis ut aliquando dixiſſe meminimus hoc de more a natura infixum ut uelint dum poſſint uidentes
quoſcunq; hominum actus imitari.Et ſic uidetur hoc uelle poetas imitatoreſ:& inde ſimias eſſe philoſopho
rum:quod minime ridiculum eſſet.Honeſti quidē utplurimū homines fuere philoſophi & bonaꝝ artium
repertores. ſed falluntẗ indocti.nam ſi ſatis intelligerent poetarum carmina aduerterent omnes non ſimias.
ſed ex ipſo philoſophoꝝ numero computandos:cum ab eis nil præter philoſophiæ conſonum iuxta ueterū
opiniones fabuloſo tegatur uelamine.Præterea imitator ſimplex in nullo exorbitat a ueſtigiis imitati: quod
quidem in poetis minime cernitur.Nam eſto a philoſophicis non deuient concluſionibus: non tamen in eas
eodem tramite tendunt:philoſophus ut ſatis patet ſyllogizando reprobat quod minus uerum exiſtimat: &
eodem modo approbat quod īendit.& hoc apertiſſime prout poteſt poeta quod meditando cōcepit ſub ue-
lamento fictionis ſyllogiſmis omnino amotis:quāto artificioſius pōt abſcōdit. Philoſophus ſtilo proſaico ut
ſæpius & eius fere paruipendēs ornatum ſcribere conſueuit.Poeta metrice ſumma cum cura exquiſito deco-
re conſpicuo.Philoſophorum inſuper eſt in gymnaſiis diſputare.Poetaꝝ in ſolitudinibus canere.& cum iſta
inter ſe non cōueniant:non erit ut aiunt ſimia philoſophoꝝ poeta.Si ſimias dicerēt eos eſſe naturæ poſſet for-
taſſe æquiore aīo tolerari:cū ꝓ uiribus q̄cq̄d ipſa:q̄cq̄d eius ōpatione operaẗ perpetua:poeta celebri conaẗ
deſcribere carmine.qđ ſi intueri uelint iſti uidebunt formas:mores:ſermones:& actus quorūcunq; animātiū
cæli ſyderūq; meatus:uentoꝝ fragores & īpetus:flāmaꝝ crepitus ſonoros:undaꝝ rumores:montiū cælſitudi
nes:& nemoꝝ umbras:atq; diſcurſus fluminū adeo aperte deſcriptos:ut ea ipſa paruis in litterulis carminū
ineſſe arbitrenẗ.In hoc ego poetas eſſe ſimias confitebor:quod ego honorabiliſſimum reor opus:in id.ſ. arte
conari qđ agit natura potentia.Sed quid plura?Eſſet talibus ſatius agere ſi poſſent:ut nos una ſecum efficere
mur ſimiæ Ieſu Chriſti q̄ ſibi incognitos poetaꝝ irridere labores:cum cōtingat ſæpiſſime tentantes alienum
pruritū ſcalpere etiam ſuum alioꝝ cruentas ungues cum anxietate ſentire.

Non eſſe exitiale crimen libros legere poetarum. Cap. XVIII.

HI æquitatis immo iniquitatis arbitri feruida rabie cupientes poetici nominis exterminium q̄ſi pau-
ca in illud dixerit altiſono inſuper clamitant hincinde boatu.O inſignes uiri. O diuino redempti
ſanguine.O gratus deo populus:Si qua pietas:Si qua deuotio:ſi quis chriſtianæ religionis amor. Si
quis dei timor uobis eſt:hos infauſtos poetarum libros abiicite:flammis exurite:& uentis ſeruan-
dos exhibete cineres.eos etiam ullo modo uelle uidere exitiale crimen eſt:animas lætali ueneno inficiūt:uos
in tartara trahunt & cæleſtis regni exules in æternum faciunt.Poſt hæc aucto clamore Hieronymum in te-
ſtem aduocant:eumq; dicentem aiunt in epiſtola ad Damaſum de filio prodigo:dæmonum cibus ſunt car-
mina poetaꝝ:& his ac ſimilibus multis toto gutture ignaros auditores intonāt.O pietas.O priſca fides.O dei
patientia grandis:quid pateris?quid rerum conditor in erectas turres?quid in cælſos uertice montes fulmi-
na torques?Hi ſanctiſſime pater feriendi ſunt: qui doloſa lingua atque mendaci aliorum & perſæpe inno-

:euorum exitio sibi aucupant inanem gloriam. Medici errores suos terra tegunt. hi prohibitiõibus atq; flãmis suas conantur ignorantias occultare. Quis simplex homo hos audiat qn arbitret̃ poetas perniciosissimos esse hoĩes: diuini noĩs hostes: contubernales dæmonũ: ĩmites: maleficos: scel estis semp uacantes operibus: quibus nulla bonaꝝ artium cura. nulla pietas: nulla fides: aut sanctitas sit? Et sic hoꝝ ignorantium opere & iniquitate consequunt̃ celebres uiri ignominiam quã minime meruere. Sed spero deus oidebit aliquando. Nos autẽ uideamus si possumus q̃le sit hoc tam inexpiabile malũ: qđ hi cõmitti clamitãt: si teneant̃: si oideant̃: aut legant̃ carmina poetaꝝ. quæ hoꝝ cõtineant libri: quæ suadeant: q̃ dãnent: quæ doceant: iã satis supra declaratũ est. Sed eis omissis uolo aduersus ueritatẽ hos scelesta oĩa scribere atq; suadere lectoribus. quid tandẽ? gentiles fuere hoĩes: non christũ nouere: suã extulere: quã sacrã arbitrabant̃ religionem: fictiones edidere: gratissimos & cõmendabiles utero persæpe gerentes fructus. Sed qđ inde? quæso hos elegantissimos clamatores dicant. Nunqđ illis prohibitũ sit ab aliqua ueteri seu noua doctrina deoꝝ suoꝝ scelera quo uellent in stilo describere? Non equidẽ reor nec ẽt christiano fingenti dũmodo sane ĩtellecta fictio aduersus catholicam ueritatem exenterata nil pariat: si non prohibitũ est. Si hos legere non leges prohibent: neq; prophetæ: non sacræ pontificũ sanctiones. quid tenere. quid legere mali est? Inquiẽt qa seductores sint mentiũ dulcedine sua. huic obiectioni Paulo ante responsum est. Verũ si hi imbecilles sunt atq; tractabiles sibi caueant memores ꝓuerbii ueteris quo prohibetur hos certamen lapidum non intrare: q̃bus sit galea uitrea. Fateor tamẽ ultro longe melius fore sacros studere libros q̃ istos etiã si optimi sint: studentesq; acceptiores reor esse deo: pontifici sũmo: & ecclesiæ. Verum non oẽs nec semper eadẽ trahimur affectione. & sic nõnunq̃ ad poeticos trahunt̃ quidã. & si trahimur uel sponte nr̃a in eos imus: qđ hoc crimen: qđ malũ est? possumus ĩpune mores barbaros audire: ipsos si uelimus suscipere barbaros: eis hospitalitatẽ exhibere: eis si petant ius dicere: cũ eis amicitias iungere: poetaꝝ libros legere: si deo placet ab his uiris doctissimis ꝓhibemur. Manichei Arrii: Pellagiiq; & alioꝝ hæresiarchaꝝ execrabiles errores: ut noscamus nemo ꝓhibet: qn scrutemur. Versus aũt legisse poeticos horrendum: ut hi clamitant: imo lœtale crimen est: iocolatores in quadriuiis: ut plurimũ inhonestos ludos agẽtes inspicere possumus. Histriones in cõuiuiis turpia canentes audire. Nebulones in popinis: Lenones in lupanaribus: blasphemantesq; pati: nec ob id ad tartara trahimur: poetica legisse poemata: nos æterni regni facit extorres. Pictori etiam in sacris ædibus fas est pingere tricerbeꝝ canem Ditis obseruantẽ limina. Charonem nautã Acherontis uada sulcantẽ: Erynnas hydris accintas accensisq; armatas facibus: ipsum Plutonẽ infœlicis regni principem dãnatis supplicia inferentẽ: poetis sonoro carmine hæc eadẽ scripsisse nefas: & irremissibile lectori est crimen. Pictori eidem cõcessum est in aulis regnũ & nobiliũ uiroꝝ amores ueteꝝ deoꝝ: scelera hoĩum & quæcũq; cuiuscũq; cõmenta pingere: nullo patrum prohibẽte decreto: & hoc a q̃buscũq; pro libito intueri ꝑmissum est. Poetarum inuenta ornatis linita litteris plus a sapientibus lecta uolunt mentes inficiant: q̃ picta ab ignaris inspecta: Quid multa? deficio: fateor uolens si possem aduertere q̃bus uiribus: qua potentia liuor edax & ignorantia hos boatores in tam grandem dementiã potuerit impellere. scire saltem debuerant: quia uas electionis testatus est: scire malum: malum nõ esse sed operari. Et ipsi nouissimi præceptores credo: ut a suis mulierculis prudentiores habeantur: & inde pinguiores consequantur offas: nõ uerentur dicere ne dum scire dicam: sed poetas legere perniciosissimum esse. O fastidium audire etiã: si omnino despiciendi sint poetæ: nefariũ fore si uideris margaritam ex luto colligere: quasi abstergibile lutum illam minus fecerit preciosam. Nec erubescunt interpraetes hi hac ꝓsumptuosa atq; generali prohibitione sua uelle ex ueritate fieri mẽdacium: si dixerit aliquando poeta: imo eos dixisse toto denegant ore. Ridiculum est audire humani generis hostem dyabolum potuisse uerbum bonum aliquando dixisse. Poetas autem esto aduersus conscientiã Paulo ante malos esse concesserim: cum forte nõnullis præter gentiliciam maculam: nil inhonestum iure posset obiici uerbum bonum dicere nequisse. Vocatur etiam nõnunq̃ a sacris hominibus in testimonium diabolus: inuocasse poetam horum accusantium auctoritate irremissibile crimen est. Sed nunc hos prohibitores: & in exilium poetarum præcones oro dicant. quid magis q̃ philosophia potuit peccasse poesis. Veritatis q̃ppe optima indagatrix philosophia est: compertæ uero sub uelamine seruatrix fidissima poesis est. Si minus recta sentiat illa non potuit rectũ ista seruasse pedissequa est: dominæ uestigia imitet̃ necesse est: si deuiet illa: & hæc ut exorbitet a necessitate cogitur. Quid ergo cum gentiles philosophos allegemus ore pleno: eorumq; seruemus sententias: & nil fere nisi eorum uallatum auctoritate firmemus: dicta poetarũ poetasq; horrere scimus atq; detestando dãnamus: extollitur Socrates: honoratur Plato: colitur Aristoteles: ut de reliquis sileam: qui omnes fuere gentiles: & persæpe dãnatis opinionibus erronei homines. Homerus ab obiurgatoribus nostris pellitur damnatur Hesiodus: Maro despicitur atq; Flaccus: quorum figmenta nil aliud sensiũt q̃ disputationes illorum: quorum quoniam dogma student: & ex his esto cum difficultate non patiente ingenio quædam principiola sumpserunt: quasi intellectum cõmendant. Poetarum uero: quoniam scripta negligunt: & sic nõ intelligunt: despiciunt & condẽnant. Attamen quicquid clamitant: quicquid latrant: q̃cquid iubeant uel suadeant: si philosophorum scripta: si barbarorum gesta: si hæreticorum perfidia legi possunt: & poetarum uolumina absq; piaculo legi: teneri: audiriq; possunt. mente tamen integra atq; constanti: ne si quãdo aliquid in ortodoxam dicerent fidem tanq̃ ab illa exteri se lectores labefactori permittant. Nunc autem superest in. extremum horum clamorem pauxillum acrius instandum atq; prolixius: quoniam ea ex celeberrimi atq; sanctissimi hominis auctoritate præcedentia omnia firmasse se credunt. Dicunt igitur clamitantes Hierony. uerbum ad Damasum papam: Dæmonum cibus sunt carmina poetarum: quod si satis percepissent a nobis etiam firmatum aduertissent: & potissime ubi damnatam comicorum spurcitiem atq; obiectam semel & iterum ante iam diximus: sed quoniam nulla poetarum facta distinctione inuidẽtiæ offuscati caligine: & in

quoſcunq; cæci irruunt propulſanda illoꝝ ignauia eſt:& ipſi in perpetuum cogendi ſilentiũ. Si igiť epiſtolas: ſi uolumina Hierony. ſi hanc eandẽ: quã ꝓducunt in teſtẽ: ſeu cuius auctoritate dãnatos poetas uolũt ſtudioſe legiſſent: inueniſſent ꝓfecto uerbũ hoc a Hierony. declaratũ:& eius ſenſum appoſitũ atq; obiectionẽ: quã faciunt eſſe ſolutã:& potiſſime ex figura mulieris captiuæ raſo capite: depoſita ueſte: reſectis unguibus:& pilis oblatis iſraelitæ matrimonio copulandæ. Et ſi religioſiores atq; delicatiores ſanctis doctoribus eſſe nõ uelint cõperient hunc dæmonũ cibũ: nõ ſolũ nõ reiectũ flãmis: ut iubent imiſſum. ſed cũ diligentia ſeruatum: tractatũ atq; guſtatũ a Fulgentio doctore atq; põtifice catholico: ut apparet eo in libro: quæ mithologiarum nuncupat ipſe: in quo elegãtiſſimo ſtilo deſcripſit poetaꝝ fabulas exponendo æquo mõ. Auguſtinũ doctorẽ ægregiũ cõperient nõ horruiſſe poeſim: nec poetica carmina: qnimo ſolerti uigilãtia ſtuduiſſe & intellexiſſe qd uolentes negare non poſſent: cũ ſæpiſſime in ſuis uoluminibus ſanctus hõ Virgiliũ alioſq; poetas inducat. Nec fere Virgil. unq̃ abſq; alicuius laudis titulo noiat. Sic ut iteꝝ dixeri Hierony. doctorẽ eximiũ atq; ſanctiſſimũ:& triũ linguaꝝ mirabiliter eruditũ: quẽ ignorãtiæ eoꝝ hi in teſtẽ trahere ſatagunt tanta poetaꝝ carmina diligentia ſtuduiſſe ꝑciperent atq; ſeruaſſe memoriæ: ut nil fere abſq; eoꝝ teſtimonio firmaſſe uideatur. Videant ſi non credunt ĩter alia libri eius hebraicaꝝ q̃nũm prologũ:& aduertant: nunqd eũ totũ Terẽtianum fuiſſe ſentiant: uideãt nunqd ſæpiſſime Hora. atq; Virg. ſibi quodãmodo aſſertores inducat:& non ſolũ hos: ſed & Perſiũ alioſq;. Legant inſup eiuſdẽ facundiſſimã ad Aug. epiſtolã. Rimenturq; nunqd in ea iter illuſtres uiros uir doctus poetas: quos ipſi tanto clamore cõfundere ſi poſſint conantur: enumeret. Porro ſi neſciunt ꝑlegant actus apoſtoloꝝ & ſentiant: nunqd Paulus uerſus poeticos ſtuduerit & nouerit. Inueniẽt qppe eum nõ faſtidiſſe in Ariopago aduerſus athenienſiũ obſtinationẽ diſputantẽ uti teſtimonio poetaꝝ. eũq; alibi Menandri comici carmine uſum. dũ dicit. Corrumpunt mores bonos colloquia mala. & Epymenidis poete ſi memini allegat uerſiculũ: qui aduerſus hos apertiſſime dici põt: dicens. Cretẽſes ſemp mẽdaces male beſtiæ: uentres pigri. Et ſic nõ qui ad cælũ uſq; tertium raptus eſt: qd iſti ſanctiores uolunt peccatũ: uel turpe arbitratus eſt legiſſe atq; didiciſſe poetarum carmina. Inſup ꝑſcrutenť qd ſcripſerit Dionyſius ariopagita Pauli diſcipulus:& xp̃i martyr ægregius in ſuo hierarchiæ cæleſtis libro. Ex intẽtione qppe dicit ꝑſequiť atq; ꝓbat diuinã theologiã poeticis fictionibus uti inter alia: ita dicẽs. Et eni ualde artificialiter theologia poeticis ſacris formatiõibus in nõ figuratis itellectibus uſa eſt. nrm ut dictũ eſt aium reuelans:& ipſi ꝓpria & cõiecturali reductione ꝓuidens:& ad ipſum reformãs anagogicas ſanctas ſcripturas & alia multa: quæ ad hanc ſñiam ſubſequunť. Et ut reliquos poſtremo ſinam: quos aduerſus beſtialitatẽ hoꝝ poſſem inducere. nõne etiã ipſe dominus & ſaluator noſter multa in parabolis loquutus eſt comico conuenientibus ſtilo? Nõne & ipſe aduerſus Paulũ proſtratũ Terentii uerbo uſus eſt? ſ. Durũ eſt tibi cõtra ſtimulũ calcitrare. Verũ abſit ut putẽ chriſtũ dominũ a Terentio q̃tũcunq; diu ante fuiſſet q̃ hæc dicta ſint uerba aſſumpſiſſe. Sufficit mihi ſatis eẽ ad firmandũ propoſitũ ſaluatorẽ noſtrũ uoluiſſe q̃tũcunq; uerbũ ſuũ atq; ſñiam ore Terentii fuiſſe prolatum ut appareat non oino eſſe cibũ demonũ carmina poetaꝝ. Quid nunc inquiẽt boatores illuſtres? clamitabunt ne inſultabũt aduerſus carmina poetaꝝ a ſuomet teſte reprobati:& alioꝝ pluriũ ſanctoꝝ uiroꝝ teſtimonio uicti atq; repulſi? Clamabũt æquidẽ iſuperabilis eoꝝ rabies eſt. Sed q̃ iuſte tu uideas rex optime uideantq; quibus rõ magis amica eſt q̃ obſtinata hoꝝ proteruia. His ãt tam abſolute dãnantibus iuſtiſſimus iudex deus aliquando retribuet inuidẽtiæ meritũ:& eadẽ eis metieť menſura: qua ipſi aliis metiuntur.

Minime poetæ oẽs iuſſu Platonis Pellendi ſunt urbibus. Cap. XIX.

PEr minimũ urſum ẽ latratoribus noſtris conatus expoſuiſſe oẽs: ut e domibus ac manibus hoium ſi potuiſſent poetas excluderẽt:& iõ ecce iterũ agmine facto irruunt:& armati Platonis auctoritate infando gutture ſonoras uoces eruptant aientes. Platonis iã dicti iuſſu poetas urbibus eẽ pellendos. Inde ut Platoni deficiẽti ſubueniãt: ſupaddũt ne ſuis laſciuiis ciuiũ mores inficiant. Cui obiectioni & ſi ſatis in ſupioribus reſponſum uideať non pigebit iteꝝ latius reſpondiſſe. Maximã igiť fateor philoſophi huius auctoritatẽ eſſe: nec ſpernendã ſi ſane intellecta ſit: de ſenſu cuius ꝑfecto hi aut nihil aut puerſe ſentiunt: ut apparebit. Oſtenſum tamẽ illis eſt poetas ſponte ſua ſolitudines habitare: q̃obrem illos montanos & ineptos hoĩes nuncupabãt. Si aũt uiolẽter urbes ĩcolerent. qd dicerent morſores hi? dicerent eos eſſe tyrannos. Si uero nũc uelint ſñiam uertere:& eos cultores urbiũ dicere falſum eſt. Cõſtat Homerũ inter aſpreta ſcopuloꝝ & montana nemoꝝ poſt peragratũ orbẽ extrema cum paupertate littus archadum habitaſſe: & ibidem mente uidens: luminibus tamen ægritudine captus: ingentia illa atq; admiranda uolumina non Hyblæo ſed caſtalio melle perlita: Iliadis & Odyſſeæ dictaſſe. Virgilius autẽ ingenio non minor Homero: urbe Roma tunc reꝝ domina neglecta: atq; Octauiano Cæſare: totius orbis principe: cuius ſingulari lætabať amicitia: omiſſo: quæſiuit ſibi haud longe a Neapoli campaniæ inclyta ciuitate: tunc etiam delitiis abundante & ocio ſemotũ locum qeto atq; ſolitario littori proximũ: ut magni ſpiritus homo Ioannes barillus aiebat. Inter promontoriũ poſilibi & puteolos uetuſtiſſimã græcoꝝ Coloniã: ad quẽ nemo fere niſi eum quæreret: accedebat. In quo poſt georgicũ carmẽ: cæleſtẽ decãtauit æneidã. Cuius ſelectæ ſolitudinis Octauianus præſtare teſtimoniũ uolens cũ feciſſet eiuſdem Virgilii a Brunduſio oſſa referri: haud procul ab electa ſolitudine tumulari iuſſit ſecus eam uiã: quæ adhuc puteolana dicitur: ut eo iacerẽt mortua cuius elegiſſent in uicinio uiuere. & ne ſemp per antiqua uagemur: quæ oppugnatores quantũcunq; fauſto teſtimonio roborata ſint negãt facile. Franciſ. petrarcha cæleſtis hõ profecto:& nr̃o euo poeta clariſſimus: nõne ſpreta Babylone occidentali atq; põtificis maximi beniuolentia: quã oẽs fere xp̃iani ſũmopere cupiũt & ꝓcurãt:& pileatoꝝ orbis cardinũ aliorũq; principũ in uallẽ clauſam abiit: inſignẽ galliæ ſolitudinẽ locum ubi Sorgia fontiũ rex oritur:& ibidem omnem fere floridam iuuentutem ſuam uillici unius cõtentus obſequio: meditando atq; componendo

consumpsit. Fecit equidē. stant uestigia: stabuntq; diu. Parua domus & ortulus: & dū deo placet testes uiuunt plurimi. Si ergo ne plures recitē sic est: minime ædepol opportunū est: ut in hoc qs labores ipendat ut abeuntes ultra poetas urbibus pellat. Vellē ego tamē ab istis audire: nunqd existimēt Platonē dū reip. libꝝ scripsit in quo hoc mandat: qd isti aiunt itellexisse de Homero. s. urbs illa placuisset eū urbe fuisse pellēdū. Nescio qd respōsuri sint. ego aūt nō credo: cum de eo multa laudanda iā legerim. Hunc. n. sacratissimæ cæsaꝝ leges oīum uirtutū patrē uocitant & sæpissime eoꝝ latores: ut eas maiori ueneratione dignas facerent: & quodā sacrosancto testimonio roborarēt: iter eas nōnunq̄ Homeri carmina miscuere: ut in fine ꝓhœmii codicis Iustiniani iliadis legit carmen. & in eodē subtitulo de iustitia & iure: sic & cōtrahenda emptiōe & de legatis & fideicōmissis & aliis locis ut minus credentes possunt in pandecta pisana cognoscere. Hūc isup in suū ciuē plures græcoꝝ ægregiæ ciuitates eo ēt mortuo & paupere uoluere. & de hoc iter se mouere litigiū: ut cōpræhendi pōt liqdo per uerba Cic. in oɼone pro Archia dū dicit. Homeꝝ Colophoni dicunt ciuē esse suū. Chii suū uendicāt. Salamini repetunt. Smyrni uero suum eē confirmanti: itaq; etiā delubꝝ eius in oppido dedicauere. Per multi alii præterea pugnāt inter se atq; cōtendunt. Hæc Tul. Quod ēt testari a uetustissimo græco carmine satis inter eruditos uulgato legisse memini sic aiente. Septem litigant ciuitates de radice Homeri: Samos: Smyrnæ: Chios: Colophon: Pylos: Argos: Athenæ. Hunc præterea ipse Plato in eodē lib. reipublicæ aliisq; ꝑsæpe conclusionū suaꝝ inducit in testem. Si igitur uirtutum pater a legibus habitus est: si legum decus: si tot ciuitatū ciuis etiam repetitus: si a præceptore ipso Platone testis assumptus: stultissimū est arbitrari Platonē idem prudentissimū uirum talē poetam urbe pellendū iussisse. Insuper hoc Platonis iussu existimabimus Ennium urbe pellendum: qui honesta paupertate cōtentus adeo ob uirtutem suā carus scipionibus fuit: hoībus quidem non solū armis & bello atq; sanguinis generositate conspicuis. sed philosophiæ domesticis & sanctitate more illustribus ut post mortē etiam uellent suis maiorūq; suorum suos misceri cineres: & suo tumulari sepulchro. Si credant hi ego non credam qn arbitror Platonē suam ciuitatē optasse talium fuisse replētam. Quid ꝓterea de Solone dicemus: q datis atheniensibus legibus: esto iā senex esset: sese concessit poeticis? urbe ne pellendū dicemus: qui urbē dissolutā in ciuilem uitam moresq; reuocauit? Quid insup de Virgilio nr̄o? cuius ut reliqua sinā: tanto frontis rubore: & mentis uerecundia iter coæuos & quoscūq; minus decentia quæq; audiebat pingebatur: ut ob hoc iuuenis adhuc uocaretur parthenias: qđ latine uirgo: seu uirginitas sonat: cuius tot sunt ad uirtutē suadentia monita: ut iam sæpe dictum est: quot sunt eius carminū uerba? cuius ne cōbureret diuinum opus: ut ipse Virg. moriendo ꝓceperat. Octauianus cæsar Augustus postpositis maximi imperii curis ꝓhibitorios uersus cōposuit: qui in tēpus usq; nostrū legunt: cuius adhuc nomen apud mātuanos tanto honore celebrat: ut cum cineres ab Augusto subiatos pro uotis colere nequeant: eius agellū ueterem ad istar uiuentis hois ab eo denoiatū colunt: filiis iuuenibus tanq̄ quoddā uenerabile sacrū senes parentes ostendūt. Cæteris aduenientibus: q̄si suā gloriā augentes sollicite idicant: nō absq; uirtutis ꝓcipue testimonio ista ꝑueniunt: & nos uirtuosos urbe pellēdos platonē uoluisse credemus? O stolidū capitulū: possem de Horatio Facco: de Persio uulterano: de Iuuenale aquinate multa dicere: p quæ pateret liquido mentis Platonis nō fuisse tales urbe pellēdos: sed trahit aius ut uisa ingerā: & quæ nulla tergiuersatiōe ab istis negari possint apponā. Credā ne igit tantæ dementiæ fuisse Platonē: ut Fran. petrarchā urbe pellendū iusserit? qa a iuuentute sua celibē uitā ducens: adeo ineptæ Veneris spurcitias horret: ut noscentibus illū sanctissimū sit exēplar honesti: Cuius mendaciū lœtalis est hostis: q uitioꝝ oīum execrator est: & uenerabile ueritatis sacrariū uirtutū decus & lætitia: & catholicæ sanctitatis norma: pius: mitis atq; deuotus: & adeo uerecūdus: ut inde dicatur Parthenias alter. est & insup poeticæ gloria facultatis: orator suauis atq; facūdus cui cū ois pateat phiæ sinus: ē illi igeniū ꝓter humanū ꝑspicax: memoria tenax: & reꝝ oīum prout hoi pōt eē noticia plena: ex quo opa eius tā ꝓsaica q̄ metrica: q plura extāt: tāto splēdore refulgēt: tāta suauitate redolēt: tanto florido ornatu spectabilia sunt: & lepore sonantiū uerboꝝ melliflua: & sn̄iarū succo mirabili sapida: ut cælestis ingenii artificio potius q̄ humani fabrefacta credant. Quid multa dixerim? ꝑfecto hoiem superat: & in lōgū mortaliū uires excedit: neq; ego has laudes ꝓdico: q̄si antiquū hoiem & longis ante sæculis defunctū cōmendē. Quinimo dū deo placet uiuētis atq; ualētis merita refero: quē morsores ægregii si nō litterulis meis creditis oculata fide uidere potestis. Nec dubito: ut ex eo contingat qđ utplurimū famosis uiris cōtingere consueuit: ut ait Claudianus: minuit præsentia phamā: imo audacter assero: quia huius superet præsentia famā. Tanta enim morū maiestate: tanta suauis eloquentiæ facundia: tanta etiam urbanitate: & composita senectute cōspicuus ē ut de eo qd apud Senecam moralē philosophū de Socrate legitur: dici possit: auditores scilicet eius plus ex moribus q̄ ex uerbis traxisse doctrinæ: & ut aliquādo de celeberrimo uiro isto taceam: quæso hos dicāt: nunqd tales poetæ a Platone Pellantur ex urbe. Et si pelluntur huiusmodi referent: quos itroducturos ipse sit ciues: lenones: an uispiliones: atq; gnatonicos epulones cæterosq;: seu forte furciferos: aut similes illis assument. O fœlix. O mansura diu Platonis resp. si poetas pellat: & hos ciues habeat: & morum uitæq; hominum præsides. Sed absit ut arbitror doctissimum uirum id intellexisse: quod sentiunt interpraetes hi. quinimo reor & poetas insignes: & quoscunq; alios similes eisdem: non tantum ciuitatum: seu suæ reipublicæ ciues esse. sed principes atq; magistros. Sed inquient stomachantes hi: si hos non: quos pelli iubet Plato poetas? Esset respondendum talibus. uos ipsi perquiratis censores inepti. Sed quoniam ignorantiæ quorumcunq; compatiendum est. & si male sint meriti compatiendum tamen est. uti liquoribus oibus. sic & facultatibus sua fex: quæ esto abhominabilis: & abiicienda: non tamen defecatus liquor efficitur uilior & æquo modo facultas. Quid enim philosophia rerum omnium magistra ueracius? hæc amurcæ loco: ut de cæteris taceam: cinicos habuit: & epicurios: qui infandis erroribus inuoluti fere eam dehonestate in nōnullis conati sunt: adeo ut

hostes uiderentur potius q̃ ministri. Sed quæso propter hos Socratem: Xenocratem: Anaxagorã: Panetium: aliosq́; hoc eodẽ insignitos titulo abiiciẽdos fore dicemus. Stolidũ & ignaui defectoris esset officiũ quid christiana usq̃ religione sanctius? & hæc donatistas: Macedones: Fotinos & alios habuit hæresiarchas lõge fetidiori fece execrabiles: nec ꝓpter hos iuste Basiliũ cæsariensem: Ioannẽ chrisostomũ: Ambrosiũ mediolanẽsem: Leonẽ papam: & alios sacros ac uenerabiles uiros dicimus esse ꝓphanos. Sic & poesis: ut de reliquis taceã habuit suam fecem: & fuere quidã qui comici poetæ dicti sunt: quos inter & si nonulli honesti fuerint hoies: ut Plautus & Terentius: ut plurimũ turpissimis fictionibus suis splendidam poesis gloriam inficere uisi sunt: & his iungi põt aliqñ pelignensis Ouid. hi quidẽ seu mentis inata lasciuia seu lucri cupidine & desiderio uulgaris applausus scælestis cõpositis fabulis eas minus introductis recitabant in scænis: ex qbus lasciuientiũ pectora prouocabant̃ in scelera: & constantiũ agitabat̃ uirtus & oĩs fere morũ disciplina reddebat̃ eneruis: & qđ perniciosissimũ erat quãtũcunq;: & in cæteris religio gentiliũ detestanda sit populos in tã turpia sacra deduxerant: ut erubescenda a suis etiã uideret̃. Huiusmodi etiã poetas ut in præcedentibus sæpe dictum est nõ sola abhorret christiana religio: sed ipsa etiam abiecit gentilitas. Hi quippe sunt: quos urbe pellendos reor Plato iusserit. Ego autem non urbe sed orbe tales exterminãdos fore existimo. Sed hos propter est ne Hesiodus Euripides: Statius: Claudianus: aut similes ciuitate pellendus? Ego non arbitror. Distinguãt igitur hi: & si nõ odio laborant indigno male meritos carpant sua liquentes in pace conspicuos.

¶ Musas infici non posse ob defectum lasciuientis cuiusq; ingenii. Cap. XX.

POstremo rex inclyte hi nomẽ poeticũ blasphemantes infanda temeritate ꝑciti: silẽtia sacra semotos antri gorgonei aditus: honesta penetralia uenerandæ poesis: & puellaꝝ choros: cãtusq; diuinos intrare ausi sũt: atq; dissonis turbare clamoribus: & Boetii sanctissimi atq; clarissimi uiri uerbis armati eis. s. quæ circa principiũ libri eius de cõsolatione legunt̃: phia loquẽte atq; dicente. Quis has scenicas meretriculas ad hunc ægrũ permisit accedere: quæ dolores eius non mõ ullis remediis fouerent: uerum dulcibus insup alerent uenenis &c. oĩa non aliter q̃ uictores cõplere clamoribus: & innocuas ludentium mentes ignominiosis opprobriis cõmouere si possint. Et cũ non sentiant qd illa uerba uelint: Boetii solũ inspicientes corticẽ: pudicissimas musas non aliter q̃ si eẽnt carneæ mulieres: eo ꝙ foeminini generis sint eoꝝ noia. Inhonestas: obscoenas: ueneficas atq; meretrices eẽ ꝓclamant: & eo ꝙ diminutiuo utat̃ Boetius illas extremæ sortis: & extremo ẽt in lupanari a fece uulgi ꝓstratas existimãt: nec hoc satis: est qnĩmo hinc uolunt poetas ẽt esse hoies ĩhonestos in argumentũ deducẽtes suũ. Si musæ Boetii assertione meretriculæ sunt inhonestæ mulieres sunt: & sic hi qbus familiares sunt: ut inhonesti sint hoies necesse est: cum amicitia seu familiaritas: nisi ex cõuenientia morũ iungi aut stare non possint: eas aũt esse familiarissimas poetis cõstat. Liquido etiã carminibus eoꝝ testantibus: & sic ut iam dictũ est: inhonesti sunt hoies. Aduertis ne prudentissime rex in quẽ exitũ tendat illecebris hoꝝ astutia: sed q̃liscunq; sit ueritate lucida confundenda est: quot igit̃ & quæ sint musæ: & qbus insignitæ noibus: & qd per eas senserint illustres uiri: si bene memini supra lib. xi. operis huius monstraui. Sed adhuc hoꝝ ĩpietate non quiescente paululũ laborandũ est. Satis ergo arbitror ex p̄monstratis assumi posse: duplicem esse poetaꝝ speciẽ: quaꝝ altera uenerabilis & laudabilis est: & piis hoibus semper grata. Altera uero obscoena atq; detestabilis: & ea est poetaꝝ: quos dixi non urbe tantũ: sed orbe pellendos: æquo modo dici potest de musis: quaꝝ & genus unum sit species duæ dici possunt. Nã dato eisdẽ uiribus: eisdẽq; legibus actualiter unaquæq; utatur cum uariis exactitatis uideatur exprimi fucus hic scilicet dulcis: amarus ille: non incongrue honestam unam arbitrari possumus: & reliquã inhonestam. harum igitur altera totis cõmendanda præconiis laurea incolit nemora: castallium fontem: & quæcunq; religione uenerabilia loca cognoscimus phœbi socia floribus & sertis ornata & dulcedine cantus atq; uocum sonoritate spectabilis. Altera autẽ ea est quæ ab inhonestis comicis tracta scoenas atq; theatra & quadriuia tenet & scælestibus fictionibus ob mercedẽ se inerti uulgo placidam exhibet nullo cõmendabili ornatu conspicua. hæc non consolatione uirtutũ: non salubribus antidotis: non sacris etiam remediis ægritudines languentium mitigat aut sanat. sed quærelis gemitibusq; in mortẽ usq; amplificat ea delectatione qua passionibus ĩplicitæ delectantur. ex qbus satis possunt ꝙ ignorabant uidere poetis infesti: Boetiũ. s. dum musas meretriculas scenicas uocitabat: de theatrali musarum specie intellexisse. ꝙ apertissime obiectores hi uidisse potuissent si quod post pauca a philosophia dictum legitur intellexissent. dicit enim. Sed meis eum musis curandum sanandumq; relinquite. & ut euidentius appareret quoniã de secunda musarum specie loqueretur persæpe in sequentibus philosophia ad curam & consolationem Boetii in eodem libro oblectamenta carminum & fictiones poeticas ĩtroducit. Ergo postq̃ illas philosophia suo ĩmiscet artificio: eas honestas esse existimandum est. & si honestæ sint & hi qbus familiares sunt ut horum uidetur uelle deductio: honesti sint homines necesse est. & sic honestæ sunt musæ: & poetæ honesti sunt hoies quos & quas inuicem turpi nota in uacuum labefactari conati sunt.

¶ Alloquitur auctor regem. Cap. XXI.

QVibus potui rõnibus clementissime rex hoꝝ celantiũ maledicta retudi: & ni honestati pꝑcissem meæ in temerariã coꝝ præsumptionẽ: & uitã moresq; suos lõge acrioribus uerbis & aculeis acutioribus inuexissem. Reor tamẽ eos p̄ter dicta multa dicturos qbus oĩbus respondere uoluisse in longum nimis ꝓtẽderet̃ opus: & multitudo uerboꝝ nimia p sæpe consueuit: ne dũ aĩos magnis occupatos ut regii sũt. sed ẽt uacuos & ociosos offendere. Et idcirco ne cælsitudini tuæ tediosus sim: & ne uidear hos extra terræ terminos fugare uelle: cũ ignorãtiæ coꝝ potius cõpatiẽdũ sit q̃ in meritũ exterminiũ ꝓcedendũ his finẽ p̄stare mens est. & qđ ipsi nõ facerẽt: ego ante huius libri finẽ tua cũ gr̃a fecisse uolo: posuisse. s. meritã irã oẽm: & coꝝ ignouisse neqtiæ: & eos amicis alloq uerbis: si forsan in cõsiliũ melius possim ĩpellere.

¶ Poetici nominis hostes orat auctor: ut se in melius uertant consilium. Cap. XXII.

Vos igitur o prudentes uiri iam si sapitis iras ponite: & turgida sedate pectora. Satis eni imo nimiũ iter nos odiis decertatũ est. uos primi in isontes intulistis arma: ut eos exterminaretis orbe. Ego ex aduerso pectus opposui ei ꝓ uiribus pstãte deo & meritis cãe iuuantibus ne benemeriti ab infestis pellerent hostibus. Esto si aduersum uos: ipsi in æquũ descẽderent cãpõ: q̃tũ pualeãt ũris meisq; uiribus sera poenitẽtia nosceretis. Belligeratũ tamẽ ẽ & eo uentũ: ut cũ aliq̃li offensoꝝ gloria: q̃q̃ sudore plurimo paululũ sit oĩno uincendi repressa libido: & ut aquis legibus iri possit in pacẽ. Vadamus ergo eamq; capessemus ultro: & quietẽ laboribus demus. librata.n. sunt belli p̃mia. Nã oos doctrinã ego refero aliquantulũ cõsolationis in prædã: & sic satis loci paci relictũ est. Credo sic uelitis goonia coepisse uos poenitet: & ideo eius fruamur bonis. qđ ut me ex aĩo dicere noscatis: q primus lacessitus sum. primus seruate amicitiæ leges incipiã: & ut uos etiã faciatis: quæ amicus caritatiue pauca dicturus sum: æquo aĩo atq; trãquillo percipite. Ecce honorabiles uiri q̃bus potui demõstrationibus elocidaui: q̃d sit poesis: quã uos ipsi nullã faciebatis: q poetæ sint: qđ poetaꝝ officiũ: q mores: etiã fabulones scelestos hoĩes: suasores carminũ: & mille malis infectos clamabatis. Quid ĩde musæ sint designaui: q̃s meretriculas dicebatis: & forte arbitrabammi lupanares. quos si tanti sunt: si adeo uenerabiles: nõ solum nõ dãnare debetis. sed eos colere: laudibus extollere: amare: & eoꝝ ut meliores efficiamini studere uolumina. a quo ne uos retrahat: aut ætas annosior aut famosiores audisse facultates: conemini ex uobis ipsis id posse quod de se non erubuit annosus princeps & uirtutũ oĩum singulare decus Robertus rex Hierusalem & Siciliæ rex inclytus: qui clarus olim philosophus & medicinæ præceptor ægregius atq; inter cæteros eius temporis isignis theologus cum in sexagesimũ sextũ usq; ætatis suæ annũ paruipendisset Virgiliũ: illumq; cum reliquis more uestro fabulosum diceret hoĩem: & nullius fore præcii ornatu subtracto carminũ: q̃cito Francis. petrarchã arcanos poematũ referentẽ sensus audiuit: obstupefactus se ipsum redarguit: & ut ego dicẽte meis auribus audiui: asseruit se nunq̃ ante arbitratũ adeo ægregios atq; sublimes sensos: & sub tam ridiculo cortice uti poetaꝝ sunt fictiones latere potuisse: ut aduertebas post demonstrationẽ solertis uiri abscõditos esse: suũq; mira cõpunctiõe dãnabat ingeniũ: & isortuniũ: q, tã sero poeticũ artificiũ cognouisset: nec erubuit: aut senio & spe breuis in futuꝝ uitæ detineri potuit qn sepositis studiis splẽdentiũ facultatũ: ut plenũ e Virgilio sensum sumeret coepit operã dare. Sane festia mors nouũ iterrupit studiũ: q, si pseuerare potuisset: q̃s dubitet qn in maximũ poetaꝝ decus & italoꝝ cõmodũ studio tali uacantiũ euasisset? Quid ergo qđ regi sapiẽtissimo sanctũ uisum ẽ: uos ne arripe ĩdignũ ducetis? uix credã. non. n. nos tygres: aut ĩmanes beluas reor: quoꝝ ĩgeniũ uti illaꝝ seuitia ĩ melius flecti nõ possit. At tamẽ si p̃ter hãc piam credulitatẽ meã in pectoribus ũris ĩpetuosus adhuc in ĩmeritos pseuerat hostilis ardor in uestrũ saltẽ decus quotiẽs uos linguæ prurinus in uerba irritat. q̃so p sacrũ phiæ pectus: cuius forsan aliq̃n mãmillas suxistis: ne in totũ poeticum nomẽ adeo uos dedatis p̃cipites: qnimo si satis sani estis distinctiõe semp obi opportuna sit utamini: ipsa quidẽ in cõcordiã discordãtia reducit: & abstersis ignorantiæ nebulis intellectũ clarificat: & recta quo uult ducit igeniũ. Et hæc facitote ne ĩhonestis uenerabiles iplicetis poetas: ex q̃bus multos fuisse gentiliũ ostensum est. Sit satis uobis in illecebres comicos irruere: in hos iras euomere: in hos bona cæteroꝝ pace oẽ oestrũ uerset̃ icendiũ. Præterea & hebraicis parcite. Nõ eni absq; diuinæ maiestatis indigne lacessiri possunt: & p̃mõstratũ est Hierony. attestãte quosdã ex eis sub poetico stilo sancto dictãte spiritu sua cecinisse uaticinia: æquo ĩsup mõ & xp̃iani ab miuriis imunes seruãdi sũt. plures eni ex nr̃is poetæ fuere & adhuc sunt: q sub tegminibus fictionũ suaꝝ xp̃ianæ religionis deuotos sacrosq; sensus cõmendaueræ. & ut aliqd ex multis ostẽsum sit. noster Dãtes dato sermone materno: sed artificioso scriberet in libro: quẽ comoediã nuncupauit: defunctoꝝ triplicẽ statũ iuxta sacræ theologiæ doctrinã designauit ægregie. Et illustris atq; nouissimus poeta Francis. petrarcha in suis buccolicis sub uelamine pastoralis eloquii ueri dei: & inclyte trinitatis laudes irasq; eius incalcãtes ignauia Petri nauiculã mira descriptione notauit. Stant uolumina & intelligere uolẽtibus sensus apparent. Hos ultra urgent prudẽtii atq; sedulii carmina sacrã sub tegmento expromẽtia ueritatẽ. At arator nõ solũ xp̃ianus hõ: sed romanæ ecclesiæ sacerdos & cardo: heroico carmine apostoloꝝ gesta more cantãdo poetico designauit. Iuuencus insup hispanus hõ: sed æque xp̃ianus sub oelamẽto hoĩs: bouis: leonis: & aqlæ: xp̃i filii dei uiui redẽptoris nostri actus oẽs etiã fingendo cõposuit. Et ne plures in mediũ deducã: si ut nostris saltẽ parcatis: nulla uos humanitas trahit: nolite seueriores esse matre nostra ecclesia: quæ laudabili consideratione prospectans nõ dedignat̃ cum multis: & potissime cum Origine se habere benigne. Fuere. n. hoic hoĩ tam grandes in cõponendo uires: ut nunq̃ circa id exhaustũ uideat̃ fuisse ĩgeniũ: nec in scribẽdo fatigata manus: ex quo in millia uolumina uariaꝝ materierũ excessisse credat̃. Ex q̃bus oĩbus more solertis uirginis: quæ iter spineta flores illesis colligit digitis: & spinaꝝ aculeos sinit separati uilescere: omissis minus bene creditis laudãda sumpsit: & iter suos thesauros seruari uoluit. Videte igit̃ & examĩate: & æqoa lance poetaꝝ dicta librate: & quæ minus sancte scripta sunt: sinite. quæ aũt bene dicta sunt nõ dãnate: q̃si existimetis euestigio clamore ĩ poetas sublato: Augustinos aut Hieronymos ab ignaro populo arbitrari. hi enim quibus æqua fuit cum sanctitate prudentia nunq̃ in poeticam: seu poeticæ artificium facere. Verum in errores gentilitatis recitatos ab eis: quos semper etiam circũstantibus catholicæ ueritatis hostibus atq; recalcitrantibus uoce ĩtrepida dãnauere: semp aduertẽtes eoꝝ scripta tanta uerboꝝ arte composita: tanto lepore suauia: tanto sñiarum sale condita: tanto ornatu etiam delinita: ut ab eis expeti fore necesse uideatur quicquid quis uelit latino eloquio apposuisse decoris: Et ne longiori sermone uos traham: ut ait Cicero pro Archia: hæc studia adolescentiam agunt: senectutem oblectant: secundas res ornant: aduersis profugium ac solatium præbent: delectant domi: non impediunt foris: pernoctant nobiscum: peregrinantur: rusticantur: quasi ipsi neq; attingere: neq; sensu

noſtro guſtare poſſemus:tũ ea mirari deberemus etiam cum in aliis uideremus &c. Cum igitur non ſpernenda:neq; abiicienda ſed colenda ſit poeſis:& inde poetæ ſi ſapitis ſatis dictum eſt. Si autem obſtinati perſeueretis in rabiem eſto uobis compatiar cum aſpernandi ſitis:nihil ad ſufficientiam ſcribi poſſet.

C Genealogiæ deorum gentilium liber.xiiii.deſinit. Sequitur.xv.& ultimus liber:in quo auctor purgat ſe ipſum obiectis in ſe.

Prohœmium.

FVndaui ſereniſſime Rex:qbus potui armamẽtis hinc inde nauiculá:ne æſtu ꝓcelloſi maris aut uẽtoꝝ aduerſo ipetu pelleret in littus:& illiſa ruptis cõpagibus ſolueret. Et ne crepitãtibus deſup nubibus in imbrẽ ſolutis infeſtũ aut corruſcũ fulminibus ignẽ dilueret.aut uerteret in cinerẽ:tegmẽta ſupaddidi: q̃ opportuna ratus ſum:necnõ & ꝓroreſis atq; rudẽtibus illá alligaui ſcopulis ne ab undis ſe retrahẽtibus una cũ illis traheret in pelagus. Aduerſus uero dei irá nil mortaliũ obſtacula iuuát:& ob id ſuis i manibus linquẽdá cẽſui.ipſe: abſq; cuius ſuffragio nil ꝓfecto ſtare põt:illá ſeruet miſericordia ſua. Nũc át ſu peſto ut iniecta in ſatigatũ nautá tela excutiá:ac ſi poſſim q̃litercunq; amoueá. Quis enĩ dubitet qn petat a multis? Sane ut forte minus æquo aio uilus ſum: q̃doq; tuliſſe q̃ in poeſim:& poetas imiſſa fuere ſic ſũma cũ patiẽtia q̃ in nautá euolauerunt:quocũq; iuſſu miſſa ꝑferá:nec huius patientiæ nõ longe abeſt. Indigne qppe meo iudicio pulchra poeſis:& elegãtes hac in facultate uiri laceſſiti fuere.neſcio utrũ ſupboꝝ an ignorantiũ potius maledictis dixerim. Nauta aũt non ſit.ná ſi pro uiribus conatus ſit arte nautica per maris uertiginoſos anfractus:& cõfragoſa ſcopulis ſreta cymbá in tutũ deducere: ne iuſte redargui poſſit. Scio tamen qa multaꝝ reꝝ ignarus ſit:& ideo ex multis eo minus aduertente cõmiſſis forſan merito redargui poteſt. Agam igit qd potero iuuante deo ne oino temerarie uideat egiſſe qd ſecerit:ipſe me eripiat de faucibus malignantiũ.q ex camino ignis ardentis eripuit illæſos iſraelitas pueros ſperantes in ſe:& in finẽ laboris extremi me deducat in ſui ſanctiſſimi nois gloriam & honorem.

C Minus opportuna precioſa fore nõnunq̃. Cap. I.

CIrcũſpicient ſcio colloſeũ hunc:undiq; iá dicti:ſeu alii itentis oculis carptores ægregii:eoq; cõſpecto ariolor dicturi ſint pia forſan intentiõe. Durũ.n.hoi eſt hoium mẽtes cognoſcere:tam grande opus minime opportunũ eẽ:& iõ in p̄cio nõ futuꝝ.hi qdẽ his paucis uerbis fere opus oẽ cõcutiẽt: cũ a quadá nõ ſatis exp̄ſſa ueritate uideat obiectio:nõ ſolũ colorari:ſed ẽt approbari. Quis.n.non dicat ĩtuitu primo:nõ dicá nõ opportunas:ſed ẽt ſupfluas fore poetaꝝ fabulas:ex qbus hoc opus oẽ cõſiſtit? Veꝝ aliter ego ſentiendũ reor.fateor enim fabulis hoc opus cõſiſtere ſic:ſi cõceſſero illud minus opportunũ multa ẽt nõ opportuna:& hæc iter opus hoc p̄cioſiſſima fore mõſtrabo.& ĩde hoc opus quoniá utile tá reip. q̃ priuatæ ſit:oſtendá iter opportuna ẽt numerandũ. In p̄cio igit & maximo eſſe multa minime opportuna:& artificio hoium adinuẽta:& naturæ ope facta monſtrant. Exqrimus enĩ lapicidas:cæmẽtários: dolatores:& architectos:iſignes uolentes domos cõſtituere:quas rudis uillicus ex luto & paluſtribus calamis opportunas erigeret: Tẽpla:capitolia:palatia regũ populoꝝ atq; principũ maximis ſumptibus cõſtructa:pictura ſupflua decoramus:aureis cælatiſq; uaſis utimur cũ opportunitati poſſint deſeruire ſamnia. Sic coronis purpureis ueſtibus & armillis aureis delectamur:cũ laniciũ ſimplex cuiuſcũq; pecoris ſufficiat opportunitati: & ſic artes & ornamẽta:quæ minime opportuna ſunt in præciũ deuenere. Sed qa hæc ambitione hoium qs poſſet p̄cioſa dicere:uideamus nunqd naturá reꝝ diſcretiſſimá ẽt circa ſupflua ambitioſam uelimus dicere. Et qſo ad qd capitis capilitiũ opportunũ ſit? nemo dicet:illud tamen multi firmát adeo p̄cioſum fore:ut ſi abſq; eo Venus incedat ſuis ẽt comitata gratiis Marti placere nõ poſſit:eũq; tanti eſtimatum a Cæſare dictatore:ut ad cõtegendũ caluitiũ perpetuá laureá a ſenatoribus ipetrarit. Ad qd hoium barba:qua ſi quis ætate prouectus careat:non abſq; rubore hoibus imiſcetur aliis. Ad quid cornua ceruo. Ad quid pictæ uolucribus pennæ conceſſæ ſunt:ob ornamentũ non ob aliud reſponderi põt:& ſic ne per plura diſcurrá:quod alias nõ erat in p̄cio ornamenti cá efficit precioſum.& ſic ornamenti cá quid efficit precioſum:hoc profecto opus erit in precio. Quid enim pulchrius in collocutionibus hoium q̃ nõnunq̃ imiſcuiſſe fabellas ſententiis? qd decentius q̃ fructuoſos fabellarum ſenſus eidem applicuiſſe colloquiis? & hoc opus unũquodq; præſtabit abunde.hæc inſuper ponderoſis & accuratis orationibus:plurimũ afferre decoris ſatis apparet cũ paſſim mixta ſcripta Cic. Hierony.& aliorum prudentium uirorũ illa legamus. Poterat ergo ſufficere oſtendiſſe hoc opus precioſum ornamenti cauſa.ſed huic ſuperadditur utilitas quæ ex hoc conſequitur tam publica q̃ priuata:ex qua præcium maius efficit. Exiſtimabant enim nõnulli poetas peritos hoies ſimplices tantum cõpoſuiſſe fabellas: & per conſequens non ſolum non utiles ſed illos arbitrabantur dãnoſos & diſcurrentes legendo nullũ ex fabulis emolumentũ ſumebant.hoc aũt opus dum fictionibus uelamentũ amouet:& eruditos fuiſſe uiros poetas oſtendit:& legentibus facit fabulas cũ delectatione fructuoſas.& ſi q falſa opinione periſſe uidebant poetæ reip.iſignes & q̃ſi rediuiui reddunt & priuatim q incognita abiiciebat utilitas p hoc patefacta colligit: & altiores ſenſus & ingenia legentiũ excitant. Præterea ſpero ſic uolente deo:uti hactenus fuere conſurgent q ad poeticam mentes erigent:qbus non modicũ:dum ueteꝝ monimẽta perlegerint:cõmodi per hoc opus p̄ſtabitur:ex quo fiet ſaltem tabulis p̄cioſum. Sed qd multa dicá? Si ceſſent quæ dicta ſunt oia: dũmodo princeps optime:cuius iuſſu:laborẽ ſumpſi tuo per hoc opus deſiderio ſatiſfactum ſit:illud p̄cioſiſſimum duco. Eſto laudabile ſit placuiſſe pluribus:ſic ſi tuæ celſitudini minime gratũ ſit etiá ſi placiturũ atq; acceptabile cæteris ueniat:parui apud me momenti fiet. Tuum igitur eſt iſtud precioſum facere aut ſi libet abiicere.

ℭPerseuerare sæpe diutius quæ minus duratura uidentur. Cap. II.

EAdē forte pietate loquenť & alii dicentq; postq̄ rimosum opus uiderint nec bene cōpactū nec diu mansurū ruinā p̄monstrantibus satiscentibus rimis. Ego his p̄monitoribus libens ago gratias. excutiunt.n. ab oculis meis somnū meq; solertē faciunt: ut opportunitati p̄stē subsidiū. Veꝝ quoniā ante cœptū opus sit euasurū illud ratus sum si satis memor es rex inclyte. Istud idē circa principium testať his qbus potui rōnibus ostēdens cur strambū mutilū cicatricibus plurimū existimarē illud futuꝝ: & ut satis apparet: & isti aiunt: mea me nō fefellit p̄meditatio. Et iō circa defectū hunc iure excusandus uenio. Sane qbus adminiculis potui illud in robur deduxi nec postq̄ deductū est inexcogitatas aut nouas contraxit rimas. ueteres autē & p̄uisse ꝙ ariolanť isti arbitror adeo repēte nō facient. Nā si more mortaliū p cōiecturas de futuris p̄uidere uelimus in longū pseuerabit hoc opus. Vidimus.n. sæpe in saxo firmatas arces in ruinā ire citius q̄ in palustri luto piscatoria situata domus. Hi āt qui sibi nō satis firma ædificia norāt uigilātes īspiciūt sæpe: & sic si exigat opportunitas restaurāt fundamenta: resarciunt parietes tecta tignis: & solaria uariis adiumētis suffarciunt. & sic q̄ ilico casura uidebanť: nōnunq̄ recta deducunť in sæculū. Secus q fortia se possidere existimant. nā dū secura quiete tenenť & ecce lapis unus grādi pondere p̄ssus attritus crepitat: & oē secū attrahit ædificiū ī ruinā. Sūt & alii casus palatia ambit īuidia: & odia excidiū parāt. pua domus paucis & possessori cognita q̄diu deo gratū ē pseuerat. Quis arbitrari potuisset ilionē recētē adhuc priami ciuitatē: tot refertā uiribus diuis splēdidā regni totius asiæ arcē toti minātē græciæ lapsurā. citius paupis aglai sofidii gurgustiolo. Sic & robustos uidimus iuuenes uiuaci atq; p̄clara ualitudīe decoros pua īteruenīēte febricula seu accidēte alio I repētinā fere p̄cipitari mortē: ubi nōnūq̄ īualidi senes ī lōgiorē ēt q̄ uelit euasere uitā. Sed qd refert p exēpla discurrere: quoꝝ abūdātissima uita mortalis ē? dicāt isti qd uolūt & ego qđ cupio arbitror. hoc tamē scio certissimū. Nisi dn̄s custodierit ciuitatē frustra uigilat q custodit eā. Ipsius ē seruare atq; conterere. ipsius solius ē q̄tū mūdana oīa ī lōgū duratura sint: seu q̄cito casura scire. prudētū ī eo spes oīs ē. ipse uideat. Ego q dē qa rimosum opus meū cognoui: eidē humilitatē īperaui: sciēs qa deus hūilibus dat gratiā. Sed qd ego de lōgitudīe æui huius uerba facio: cū mihi pmaximū sit: si adeo rimosum: adeo mutilum: adeo cauernosum: uti illud cōposuisse potui ad tuas usq; manus mi rex puenire qat: ut nō dicā uigilātiā: sed obedientiā meā cognoscas. Satis mihi hoc opus erit: si tādē ulterius pseueret diuīæ bonitati & fortunæ regiæ īputādū existimo.

ℭNequisse membra huius aptius collocari. Cap. III.

SVperueniēt qdā: Ariolor: & īspectis: q̄ alii īspexere. dicēt optabilius fore prudenti hanc cōcidere molē q̄ consistere diu: cū casus defectus eius sublaturus sit: quos pseueratio demōstrabit: & hunc potissime qđ latū pectus ex craneo: ex pectore tibye formatæ sint: & pedes in uerticē reuolui. O īnīa Socratis fœlices medici: quoꝝ terra tegunť errores. Cū scriptoꝝ sæpissime ēt benedicta: qm̄ in pparulo sint caninis lacerantur dentibus: at saltem infestenť latratibus: quod sūmo exquisitum atq; compositum labore est: & illustriū uiroꝝ auctoritate ubi possibile fuit formatum: prætereuntiū uerbis fere deiectum est. Sed qd? patienda sunt oīa ut conculcetur humilitate proteruia: His tamen sic aientibus quid respōsurus sim nihil habeo præter ꝙ nouerim de principio genealogiæ huius multos multimode opinatos: quod nec circa primi huius uoluminis in libri initium omissum est: atq; ostensum: quoniā uetustissimum sumpserim: ut de cæteris aliqualis haberetur mentio: & huic uetustissimo capiti prout comperisse potui successiue pectus & reliq̄ mēbra applicui. Si aliæ ueriores sint: aut potiorē ostendētes ordinē: ꝙ non nego fore possibile. & si multū uigilauerim plura & alta reuoluendo uolumina nō uidisse fateor: nec noui quo ordine mēbra tā ingentis corporis possent aptius collocari: & producant ipsi in mediū qđ nouerunt: ut eis uisis si iure q̄ scripsi dānanda sunt: suis fides adhibeať integra. nam dixisse me tantū ex craneo confecisse pectus: & nil aliud ostēdisse: est potius iniq; detrahere q̄ laudabiliter redarguere aut utiliter emendare.

ℭNon appositum est quod minime compertum est. Cap. IIII.

PRæter cōpositiōis īdecētiā pauloante redargutā multa esse omissa: q̄ apponi debuissent: hi forsan supaddēt. uel alii. hoc ego si uelim negare nō possum: cū meminerī saltē de spectantibus ad supficiē fabulosam ob libroꝝ defectū. Circa huius opis principiū scripsisse multos ex ꝑle deoꝝ defuturos hoīes. Et si tm̄ libri repiri dicāť: qs mortaliū tā audax erit: ut prūpēs dicat uidisse se oēs atq; legisse. ego āt nō uiderim ēt quos alii uidisse potuere absq; frontis rubore cōfiteor: multos omissos fore & nōnullos forsan ob labilis memoriæ culpā. nō.n. sufficit uisis: & idcirco īdulgeāt q̄so memores: & ꝙ ignorātia siue obliuione factū est: nolint eqparare malitiæ. Adest & res alia in quā forsan possunt obloqui uiri sublimes .s. circa explicationes sensuū fabulaꝝ exhibitas. Absit ut his ego uelim obsistere. possibile qdē reor cum nunq̄ de me ausus sim tā magna p̄sumere: quoniā me minus ad hæc ualere ratus sim: & qs ex īperfecto hoīe psectū exqret opus? Solius ē dei psectū opus cōponere: quoniā & ipse psectus ē. Siqd tamē temerarius egi circa hoc tuo iussu rex optime īpulsus egi. Et ob id si circa hāc partē minus bene egerim: īponať onus celsitudini tuæ. Ast ego hos prudētiores depcor p uenerabile ac sanctū phiæ nomē qđ colāt existimo uti quadā sapiētioꝝ auctoritate. Dētes in minus bene cōmissum infigunt: ita pia humanitate etiam medeanť. non enim insuetum est ut nedū eruditos homines uidere: quod indoctus non uiderat: si aliquando indoctos uidisse qđ minime uiderant eruditi. hō enim sum ego: & hoīem peccasse: nec nouū est: nec mirabile. Ait enī Flaccus: Quādoq; bonus dormitat Home. Centū præterea argo fuere oculi bini & bini uicissim dormientes: uigilantibus reliquis: & tamē quin somnū aliquādo ire permitteret oēs cauisse non potuit: si ergo mihi cum tantum duo sint: & hi quandoq; a sopore tacito uinciantur: mirabile non est. Exprimant igitur quæso quod a me permissum est: & fabulaꝝ enucleationes suppleant: aut si minus debite quid expositū sit īmutent: & in melius qđ minus decēti

opinione firmatum est reformantes emendent. Ego quidem & si non plene: uerum tamen atq; sancte scribere ratus sum: quod si minime factum est: non adeo obstinate pertinax sum: quin meum humiliter fatear crimẽ & grato animo emendationem suscipiam tanquã homo qui & si iam totis pedibus in senium tendam doceri non uereor: immo cupio & perscrutor: hoc enim si fecerint perfectius incedet opus: & ego doctior factus magis eorum liberalitate laudandus efficiar.

¶ Nulla fabulas aut hystorias: nisi ex cõmẽtariis ueterũ sumptas inesse. Cap. V.

INsurgent hos ꝑter & alii: & q̃si quæruli clamabũt: quoniã inauditas fabulas & hystorias: ut textus grauiores: & iplicatiores facerẽ miscuerim. Fateor nõ nouas fabulas aut hystorias imiscuisse ueteribus: sed forsan a multis ex latinis his inauditas sæculis: ex q̃bus nullas nisi ex cõmentariis ueterum sumptas apposui: nec ut grauiores: aut iplicatiores textus excuderẽ: sed sic opportunitate exigente factũ est. discolorum quippe & male secum conuenientiũ conquestio talis est. Nil enim æquo aĩo pati possũt si textus faciles scripseris: & laxa q̃dã claritate patentes: pedestrẽ dicunt stilũ & puerile pedagogon: redolentem: & fastidientes abiiciunt: si paulũ acriorẽ dictaueris primo ingressu fatigati: cũ non obuius sensus euestigio tendit ingenio: scribentem accusant: scabrosumq; dicunt: etiã si facili sit artificio delinitus: & indignantes negligunt. Ego quippe nulla ꝓpter lesione circũuolutũ scripsisse mereor. ne uideo etiã si ex composito fecissem: q̃d intertextæ fabulæ q̃tũcunq; ab eis inauditæ possint difficultatis aut obscuritatis afferre. Reor tamen hos astu quodã tacito fabulas uelle: & hystorias sibi incognitas damnare tanq̃ non ueras sub prætextu textus iplicitl. Iam dictũ est ex cõmentariis ueteꝝ sumptæ sunt omnes: ut referentiũ auctorum noĩa testantur apposita: quas si forsan non uiderint: quasi nil ueꝝ esse possit: nisi quod legerint reprobãdas existimare non debẽt. Certissimũ ego habeo eos multa uidisse: quæ mihi pœnitus incognita sunt. Sic & ego legisse potui: quæ nondum ad eorum deuenere noticiam. Nemo solus præter deum cognitionem omnium reꝝ habere potuit usq̃. Eo igitur aĩo a me cõperta legant: quo uolent alios legisse sua: & forsan si aliquantũ acer uideatur contextus: cogant in uires ingenium: & sentientes aduertent perlucidum esse: q̃d arbitrabantur obscurum.

¶ Insignes uiros esse: quos ex nouis inducit in testes. Cap. VI.

HOrũ puto q̃ppe hæc ẽt erit q̃rela ꝙ in testes scriptoꝝ iauditos ueteres & nouos icognitos auctores iduxerim: q̃bus utꝝ ꝑstãda fides sit icertũ ẽ. habet æq̃dẽ q̃rimonia hæc aliq̃d grauitatis. Nã q̃tumcũq; noui fuerint: qui nũc ex auctoribus ueteres sũt: uidet̃ q̃d ꝑ multa sæcula perseueratũ est a lõgitudine tp̃is approbatũ sit: & inde plurimũ auctoritatis sumpsisse: q̃d utrũ de oĩbus nouis q̃tumcunq; bene sint meriti arbitrari debeat apud multos uidet̃ in pẽdulo. Ego aũt huius sñiæ sum: nunq̃ in æuũ duraturos hos: quos nouitas approbata nõ sit cũ ab eoꝝ nouitate necesse sit exordiũ approbatiõis sumendũ: & sic ego eos: quos nouos inuoco: cũ uiuos nouerim aut noscã meritis eorũ agentibus ægregios esse uiros atq; ꝓbandos ausus sum in testimoniũ euocare. hoc enĩ mihi cõstat ex oĩbus eos fere per oẽ uitæ tẽpus studiis uacasse sacris: eos inter isignes: sciẽtia & moribus semp uersatos hoĩes: eos uita laudabiles: nec ulla turpi nota signatos: eoꝝ scripta aut dicta a prudẽtioribus etiã esse approbata. Credo his agentibus æquiparanda sit eorũ nouitas uetustati. Veꝝ ne q̃s arbitret̃ me minus graues ꝓduxisse uiros: eosq; uelim mea auctoritate ꝓbabiles facere. Libet de nouissimis aliqua sigillatim scribere: ut & alioꝝ iudicio: si satis bene dixerim appositũ sit. Induxi sæpe generosum atq; uenerabilẽ senem Andalo de nigro ianuensem olim in motibus astroꝝ doctorem meũ: cuius quãta fuerit circũspectio: quãta moꝝ grauitas: quãta syderũ noticia: nosti tu rex optime: tibi etiã: ut aiebat ipse: cũ adhuc esses romæ cõformitatis studioꝝ familiarissimus fuit: & ut ipse uidisse potuisti: non solũ regulis ueterũ: ut plurimũ facimus astroꝝ motus agnouit: sed cũ uniuersum fere peragrasset orbẽ: sub quocũq; climate: sub quocũq; orizonte experientia discursuũ certior factus uisu didicit: q̃d nos discimus auditu: & ob id: & si in oĩbus isti fidẽ præstandã crediderim. Circa ea tamẽ quæ ad astra spectare uidentur non aliter q̃ Ciceroni circa oratoriã: aut Maroni circa poeticam exhibendã cẽseo: huius insup plura stant opuscula astroꝝ cæliq; motus ostendẽtia: quæ q̃tum sibi circa talia ꝑminentiæ fuerit ostendunt. Vti senẽ hunc: sic & Dantẽ aligeri florentinũ poetã conspicuũ: tanq̃ præcipuũ aliq̃do inuoco uirũ: meret̃ q̃dẽ. Fuit. n. inter ciues suos ægregia nobilitate uerendus: & q̃tumcũq; tenues essent illi substantiæ: & a cura familiari: & postremo a longo exilio angerent̃: semp tamen physicis atq; theologicis doctrinis imbutus uacauit studiis: & adhuc Iulia fatetur Parisius: in eadẽ sæpissime aduersus quoscunq; circa quãcunq; facultatẽ uolentes responsionibus aut positionibus suis obiicere disputans intrauit gymnasiũ. Fuit & hic circa poeticã eruditissimus nec q̃cq̃ illi laureã abstulit ꝑter exiliũ. Sic enĩ formauerat aĩo nunq̃ nisi in patria illã sumere: q̃d minime illi permissum est. Sed q̃d plura? Qualis fuerit inclytũ eius testat̃ opus: q̃d sub titulo comœdiæ Rhitmis florẽtino idiomate mirabili artificio scripsit: in quo profecto se non mithicũ sed catholicũ atq; diuinũ potius ostẽdit eẽ theologũ: & cum fere iam toto notus sit orbi nescio utrum ad celsitudinẽ tuã sui noĩs fama ꝑuenerit. Memini insuper esto raro Franciscũ de barbarino traxisse in testẽ hoĩem quidẽ honestate moꝝ & spectabili uita laudabilem. Qui & si sacros canones longe magis q̃ poeticã nouerit: nonulla tamen opuscula Rhitmis uulgari idiomate spendidis ingenii sui nobilitatẽ testantia edidit: quæ stant & apud italos in præcio sunt. Hic itegerrime fidei fuit & reuerentia dignus: quẽ cũ inter uenerabiles nõ dedignet̃ Florentia ciues optimũ semp & in oĩbus fide dignũ habui testem: & inter quoscunq; ægregios uiros numerandũ. Traho præterea aliquãdo Barlaam Basilii Cæsariensis monachũ: calabrũ hoĩem olim corpore pusillũ ꝑgrandẽ tamẽ scia: & græcis adeo eruditũ ut iperatoꝝ & pricipũ græcoꝝ atq; doctoꝝ hoĩum priuilegia hẽret testãtia: ne dũ his tp̃ibus apud græcos esse. sed nec a multis sæculis citra fuisse uirũ tã insigni tãq; grãdi scia ꝑditũ: nõne ergo huic & potissime in rebus ad græcos spectantibus ego credã? Nõ enĩ opus suũ aliq̃d uidi: esto cõposuerit nonulla audiuerim habui

tamen ex suis scripta quædam in nullum reducta librum nec aliquo insignita titulo: quæ & si illum nõ satis in latinis litteris istructum ostenderent: cum tamẽ multa uidisse atq; pspicacissime sensisse mõstrabãt. æquo modo & Paulũ perusinum grauissimũ uiꝝ cæteris imisceo: q & ætate prouectus: & multarum reꝝ noticia doctus fuit: diu magister & custos bibliothecæ Roberti Hierusalẽ: & Siciliæ regis iclyti. Et si usquam curiosissimus fuit homo i perqrẽdis iussu ẽt sui pricipis pegrinis undecũq; libris hystoriis & poeticis opibus: iste fuit. Et ob id singulari amicitia Barlaæ iunctus: quæ a latinis habere non poterat: eo medio inumera exhausit a græcis. Hic ingentem scripsit librũ: quem collectionũ titulauerat: i quo iter cætera q̃ multa erant & ad uaria spectãtia: quicqd de diis gentilium nõ solum apud latinos. sed etiã apud græcos iueniri põt adiutorio Barlaæ arbitror collegisse. Nec dixisse uerebor ego iuuenculus adhuc longe anteq̃ tu in hoc opus aium meũ traheres ex illo multa auidus potius q̃ itelligens sumpsi: & potissime ea quæ sub nomine Theodõtii apposita sunt. Quẽ librũ maximo huius operis incõmodo Biellæ ipudicæ cõiugis crimine eo defuncto cum pluribus aliis ex libris eiusdem depditum compi. Puto igit̃ eo tpe: quo mihi primo cognitus est: neminẽ illi in talibus æqparandum fuisse. Post hos & Leontium pylatum thessalonicensem uiꝝ: & ut ipse asserit: prædicti Barlaæ auditorem psæpe deduco: qui qdem aspectu horridus hõ est: turpi facie: barba plixa: & capilitio nigro: & meditatione occupatus assidua: moribus icultus: nec satis urbanus homo: uerum uti expiẽtia notũ fecit litterarum græcarum doctissimus: & quodãmodo græcarum hystoriaꝝ atq; fabulaꝝ arciuũ inexhaustum esto latinaꝝ non satis adhuc istructus sit: huius ego nullũ uidi opus sane qcqd ex eo recito ab eo uiua uoce referẽte percepi. Nam eum legentẽ Homeꝝ: & mecũ singulari amicitia cõuersantẽ fere tribus annis audiui: nec ifinitis ab eo recitatis uergẽte etiã alia cura aium: acrior suffecisset memoria nice dulis cõmendasse. Silr & paulũ geometrã cõciuẽ meũ: quẽ tibi rex iclyte fama notissimũ scio ad hæc assumẽdum aliqñ ratus sum: eo ꝙ noueri nulli usq̃ alteri tẽpestate hac: adeo sinũ arismetricã geometriã & astrologiã apuisse omnẽ uti huic apuere: i tantũ ut nil arbitrer apd̃ illas illi fuisse icognitũ: & qd̃ mirabile dictu etiã & uisu lõge magis qcqd de sideribus aut cælo loqt̃. Confesti ppriis manibus istrumẽtis i hoc cõfectis occulata fide demonstrat spectare uolẽtibus: nec est hic tãtũ patriæ aut Italis notus. Lõge qdẽ studioꝝ suoꝝ Parisius fama clarior est: q̃ apud suos sit: sic & apud Britãnos Hispanosq; & aphros: quos penes hæc i precio studia sunt. Siqdẽ fœlix hõ erat iste si aio erat ardẽtior: aut liberaliori sæculo natus. Quid tãdem? & Frãciscum Petrarchã Florẽtinũ uenerãdissimũ pceptorẽ: pñem & dñm meũ: nup Romæ ex senatuscõsulto approbãte Roberto Hierusalẽ & siciliæ rege iclyto ab ipsis senatoribus laurea isignitũ iter ueteres uiros illustres numerandũ: potius q̃ iter modernos iduco. Quẽ nõ dicã: itali oẽs: quoꝝ singulare ac penne decus est: sed & gallia ois atq; germãia & remotissimus orbis ãgulus Anglia græciq; plures nouere poetã pcipuũ: nec dubito qn usq; Cypꝝ & ad aures usq; tuæ sublimitatis nomẽ eius iclyta fama detulerit. Huius. n. iam multa patẽt opa & metrica & psaica memoratu dignissima: certũ de cælesti eius igenio testimoniũ hic ide ferentia. Stat. n. exitum cupiẽs adhuc sub conclaui clausa: diuia Aphrica heroico carmie scripta: primi Aphricani narrans magnalia. Stat Bucolicum carmen iam ubiq; sua celebritate cognitum. Stat & liber epistolarum ad amicos metrico scriptaꝝ stilo. Stãt præterea igentia duo epistolaꝝ prosaicarum uolumia tanta sniarum: tanta reꝝ gestaꝝ copia: tanto ornatu artificio splendẽtium: ut i nullo Ciceronianis postponẽdas eas cẽseat lector æquus. Stãt i medicum iuectiuæ: Stat solitariæ uitæ liber. Et q paucis post diebus i lucem nouissimus uẽturus est de remediis ad utranq; fortunã. Sunt præterea i officina plures: quos cito eo uiuẽte fabrefactos legemus i publico. Quis ergo hunc i testem renuat? Quis dictis eius fidem pstare deneget? O nisi pauloante tenui calamo scripsissem quot & quas eius possem superaddere laudes: qbus dictorum ab eo fides amplior deueniret. Sed ad præsens dicta sufficiant. Hæc igitur quæ de nouis dicerem habui: uerum ne de icognitis antiqs ab his uideatur omissum pauca dicenda supersunt. Dicent igitur hi me iauditos a se iducere auctores: quasi qa eorum noia non audiuerit: non illis itegra præstanda sit fides: isipientis eqdem est credere: nil præter quod uiderit fide dignũ quasi lectis fidem legendo iniunxerit ipse. Fateor me auctorum plurimum: quorum forsan noia nonnullis modernorum peregrina sunt: dicta & fabulas recitasse: eo ꝙ ut iam dictum est antiqtate uideantur approbata: & hos omnes: aut uidi aut legi aut a recentioribus allegatos comperi: quos si hi queruli non uiderunt: aut eoꝝ non audiuere noia; nõ auctorum sed desidiæ eoꝝ crimen est: & ideo sibi iputare. non de me conqri debent: non. n. possunt uolumia e Bibliothecis i manus euolare torpentium: nec q uiderunt debent nomina uisorum hostiati deferre: legant: perscrutentur & iuenient quod non norunt: & peregrinis efficientur domestici: & comperient eos sit auctoritate ualere: uti arbitrantur ualeãt quos legerunt: hæc igitur habeo quæ de auctoribus: tam nouis q̃ ueteribus a me productis dicenda reor: quorum si me ad iducendum nõ puocarẽt merita; ad id opportunitas cogeret. Habẽt. n. ciuiles & canonicæ leges præter textus multiplices hoium negotia semper auctos apparatus suos a multis hactenus doctoribus editos. hñt philosophoꝝ uolumia diligẽtissime cõmẽta cõposita. habẽt & medicinales libri plurimoꝝ scripta oium dubium enodantia. sic & sacræ lr̃æ multos habent iterpretes. habent necnon & facultates & artes reliquæ glosatores proprios. ad quos si opportunum sit uolens habet ubi recurrat: & quos uelit ex multis eligat. Sola poesis quoniam perpaucoꝝ semper domestica fuit: nec aliqd afferre lucri auaris uisa sit: nõ solum per sæcula multa neglecta atq; deiecta. Sed ẽt uariis lacerata persecutionibus his caret subsidiis: quam ob cãm falti huc illuc ad quẽcunq; possumus absq; tam celebri selectione recurramus necesse est: & si nõ multum a quocũq; saltem qd̃ modicum possumus excerpamus qd̃ a me factum persæpe intelligenti satis apparet: cum nõnunq; non tantũ ad nouos auctores diuerterĩ: sed ad glosulas etiam auctoris carentes noie; recursum habuerim. Et iccirco q̃ruli sic opportunitate uolente non solum inauditis ueteribus sed & nouis etiam auctoribus acquiescant.

Carmina nonnullis agentibus causis huic ĩmixta sunt operi. Cap. VII.

SEu hos seu alios dicturos non dubito quoniã ostentationis gratia græca carmina operi meo immiscueri.quod satis aduerto non ex caritatis fomite emissum:qnimo u redine liuoris impli ĩpellente ex adusti cordis itrinseco hæc emittatur obiectio.ĩpie factum est.ast ego ꝑfecto nõ cõmouebor opitulante deo.Sed more solito humili gradu in respõsum ibo.dico igitur si nesciunt carpentes ĩmeritum insipidum est ex riuulis quærere quod possis ex fonte percipere. Erant homeri libri mihi:& adhuc sunt:ex quibus multa operi nostro accommoda sumpta sunt.Et ex his satis percipi põt plurima a priscis assumpta:a quibus tãq̃ a riuulis nõ est dubiũ sumere potuissem:& sumpsi sæpissime. ueꝝ uisum est aliquando satius ex fonte sumere q̃ ex riuo: nec semel tãtum cõtigit:nõ in riuo repperi qđ abũdantissimũ erat in fonte.Et sic aliquando in hoc:hinc delectatio:ĩde necessitas ĩpulere: delectãt insuper scriptores nõnũq̃ aliqua scriptis ĩserere quæ habeãt aliquo modo lectorẽ sistere:ac in oblectationẽ seu qetem deducere: ne perseueratione nimia uniformitate lectionis tractus in tediũ a lectura desistat:qđ ĩmixta carmina aliquando forsan fecisse poterunt.Insuper quod in ꝓpria forma positũ est:habet uires testimonii pleniores: si forsan obiurgator insistat:si sic ergo qui scripto a me carmini fidem nõ præbeat:adinuenta Iliade uel Odyssea poterit uidisse:nunq d uera aut falsa descripserim:& si uera plenior erit testimonii certitudo.Nec insup ego solus sũ: q miscueri græca latinis: uetus consuetudo est:uoluant si libet uolumina Ciceronis:uideant scripta Macrobii intueant Apulei libros:& ne plures afferã maximi Ausonii opuscula legant.hos sæpissime uersus græcos latinis l'ris ĩserentes inueniẽt. Hoꝝ ego uestigia ĩ hoc secutus sum.Reor dicẽt illico:si dudum laudabile fuit hodie friuolũ eẽ laborẽ.Nã cũ nemo sit q græcas l'ras norit est cõsuetudo uetus abolita. Ast ego in hoc latinitati cõpatior:quæ si omnino græca abiecit studia:ut ẽt nõ noscamus caracteres l'raꝝ. nã & si sibi suis sufficiat litteris:& in eas omnis occiduus uersus sit orbis:sociatæ græcis lucidiores procul dubio apparerent: nec præterea omnia secum a græcia ueteres traxere latini.multa supersunt:& profecto nobis incognita quibus possemus scientes effici meliores.Sed de hoc alias.hi demum nõ prospectant:ad quem hoc opus ego dirigam:cui laborẽ impendã.uidissent qppe:quoniã eruditissimo regi:& cui tam græcaꝝ q̃ latinaꝝ litterarũ:si uera fert fama:notitia ẽ.& quẽ penes cõtinue docti hoĩes græci sint:quibus græca carmina ut is ignaris nõ uidebuntur superflua.Sed qd multa?geramus paululũ obiurgatoribus morem:ostentatiõis causa græca armina scripsi: qd inde quæso mordendus sum?cui enim iniuriam facio si iure utar meo?Si nesciunt meum est hoc decus mea ẽ gloria.s.inter etruscos græcis uti carminibus.Nonne ego fui qui Leontium pylatum a Venetiis occiduam babylonẽ quærentem a longa peregrinatione meis flexi consiliis ĩ patria tenui?Qui illũ ĩ propriã domũ suscepi:& diu hospitem habui:& maximo labore meo curaui ut ĩter doctores florẽtini studii susciperetur:ei ex publico mercede apposita.Fui equidem ĩpe insuper:qui primus meis sumptibus Homeri libros & alios quosdam græcos in hetruriam reuocaui ex qua multis ante sæculis abierant non redituri.Nec in hetruriã tantũ:sed in patriã deduxi.Ĩpe ego fui q primus ex latinis a Leõtio pylato ĩ priuato Iliadẽ audiui. Ipse insup fui q ut legerenť publice libri Homeri operatus sum:& esto nõ satis plene perceperim:percepi tamen quantum potui:nec dubiũ si ꝑmansisset homo ille uagus diutius penes nos:qn plenius ꝑcepissem.Sed quantulũcũq; ex multis didicerim:nõnullos tamẽ præceptoris demonstratiõe crebra ĩtegre ĩtellexi eosq; prout opportunũ uisum est:huic operi miscui.Quid hoc mali ẽ?fabulas græcoꝝ scripsisse:quarum hic liber plẽissimus est a noĩe ostentatiõis causa factũ dicitur paucos inseruisse uersiculos:græcis litteris scriptos lacessitur.Potuit Marius arpinas sup̃atis aphris:cymbris:& theutonicis more liberi patris cantolo in poculum uti.Sic &.C. Duelius q poenos primus nauali certamine sup̃auit:a coena domũ repetens semp lumine funalis cærei usus: & hæc quãtũcũq; præter romanæ urbis morẽ essent æquo animo tulere romani.Mihi autẽ irascunť nõnulli si præter nostro æuo solitũ latinis græca carmĩa misceo:& ex labore meo pauculũ gloriæ sumo.Rebar æq dẽ latinitati aliqd dcoris afferr̃:ubi ĩ me liuoris nebulã excitasse uideo.Doleo qppe:sed qd arbitror doctos. Nã ista dicturos de reliqs & si curãdum sit:tolerari tamẽ patientia põt.Postremo tamẽ precor omnes ut placido ferãt aĩo memores Valerio teste:qa nulla ẽ tã humilis uita q̃ dulcedĩe gloriæ nõ tanganť.

Gentiles poetas mithicos esse theologos. Cap. VIII.

QVidã forte religiosi hoĩes sancto mouẽte zelo legentes præcedentia:dicẽt iniuriam sacrosanctæ religioni christianæ illatam dum poetas gentiles diximus esse theologos:quos solos diuinis litteris ĩstructos hoc insigne faciamus christiani decoros.Eqdem hos ego uenerandas homines puto:eisque si quãdo hæc aliqui dicentes erunt ex nũc gr̃as ago.salutis.n.meæ sollicitos sentio. Veꝝ dũ minus circunspiciunt quæ loquantur:ostendunt liquido se paucos uidisse libros.Nam si multos studuissent liber cælestis hierusalem inter cæteros famosissimus pertransiri non debuisset inuisus:in eo.n.legisse potuissent Augu.libro sexto referentem Var.doctissimi hominis opinionẽ qua ipse Varro arbitrať triplicẽ eẽ theologiam.Mithicã.s.Physicã atq; ciuilem.Mithica ãt diciť fabulosa a mithicon græce quod latiẽ fabula sonat: & hæc comoediis:de quibus supra & theatris accõmoda est:quæ ob turpia ĩ scænis actitata ab illustribus poetis etiam improbať.Physica aũt quæ ut ĩterpretatiõe uocabuli percipiť naturalis ẽ necnõ & moralis:quoniã mundo utilis uideať laudabile ẽ.Ciuilis uero seu politica:quæ & sacrificola dici potest:ad urbẽ spectare dicitur quæ obsacroꝝ ueterum abominabilẽ turpitudinẽ a ueri dei cultu atq; rectitudine fidei reprobanda ẽ. Ex his.n.physica poetis egregiis attribuiť:eo ꝙ sub fictionibus suis naturalia contegant atq; moralia & uirorum illustrium gesta:& nõnũquã quæ ad suos deos spectare uidenť & potissime dum sacra carmina primo in deorum laudes composuere atq; eorum magnalia sub cortice texere poetico:ut ĩ supioribus dictum ẽ:ex quo a prisca gentilitate theologi nuncupati sunt:eosq; primos fuisse theologizantes testať Aristo.& q̃q̃.a nõ

uero deo nomen tale sortiti sint uenientibus ueris theologis perdidisse nequiuere:uim suam seruãte uocabulo:quod a quocunq; deo exortum est;quod reor aduertentes theologi hodierni.s.nomen ex causa inditũ auferre nõ posse:ne de mithica uel alia possit ĩtelligi theologia se nõ theologos tantum:sed sacræ theologiæ asserũt professores:nec hoc ẽ aliqua ĩstantia ĩprobandũ:quasi xp̃iano nomini iniuriosum.nonne nos omnes hoĩes dicimus quoscunq; mortales scimus constare ex aĩa rõnali & corpore.Dato alii gentiles sint & israelitæ alii:& alii agareni:& alii xp̃iani:& nõnulli adeo puersorũ morũ:ut potius ĩmanes beluæ q̃ hoĩes habẽdi sint. Et tamen nullã sic omnes uocantes xp̃o redemptori nostro iniuriã facimus:quem ultra deum uerum hominem fuisse cognoscimus:æquo modo siqs poetas dicat theologos nulli facit iniuriam.Si sacros qs illos diceret:quis adeo demẽs est qn uideat quoniam mentiref?Esto nõnũquã ĩ præcedẽtibus patet:circa honesta eorum theologia uersetur:quæ sæpissime potius physiologia:aut ethologia q̃ theologia dicenda est.Dum eorũ fabulæ naturalia cõtegũt aut mores.Et hæc etiã circa catholicam ueritatem uersari potest:dũmodo ut lit fabularum cõditio.Quod fecisse nouimus nõnullos poetas orthodoxos a fictionibus quorum sacra documẽta tegũtur.nec sit his audisse difficile uti & poetæ quãdoq; sacri possunt appellari theologi.Nõne Dãtes noster qcqd consistit ĩ sacræ theologiæ sinu sub poetico uelamẽto cõtexit?Quapropter & sacer theologus appellandus est.Sic & q sacri sunt theologi opportunitate exigente deueniunt physici. Quod si alias non contingat saltem dum sensum exprimũt ex fabula lignorũ sibi regẽ cõstituentiũ se physicos esse demõstrant.

Non indecens esse quosdam christianos tractare gentilia. Cap. IX.

DIcent alii æquo superioribus forsan animo indecens esse christiano homini gentilium superstitiones & nepharia sacra seu genealogias describere aut perquirere:cum habeant nõnunquã talia mẽtes legentium in erroneas opiniones deducere:& persæpe opinantis periculo detinere nõ inficiar. hoc quidem sanctissime dictum est:& arbitror nõnullos a studio talium amouendos.& sic etiam aliquibus absq; aliqua suspitiõe sinistra permitti posse.Nam si omnes a talibus abstinere necessarium uisum fuisset:non dubito quin sacra sancta mater ecclesia decreto perpetuo uetuisset. Fuit.n.utilissimum olim uix dum apud gentiles nouis germinibus pullulante ecclesia aduersus eosdẽ:eoq; adhuc saperent tam ab origine q̃ ab ipsius gentilitatis perseuerãtia sacris insistere acriter atq; curare:ne legentes talia tanq̃ unco uetustatis tracti more canis uerterentur in uomitum.Hodie gratia Iesu christi in robur firmissimum uentũ est:& execrabile cunctis gentilium nomen una cum erroribus suis in exterminium tenebrasq; perpetuas pulsum est: & uictrix ecclesia castra possidet hostium.Qua ob causam fere absq; periculo talia exquiruntur atq; tractantur:Non tamen nego quin benefactum sit:si puer abstineat cui memoria tenax:& tenellum adhuc ingeniũ: nec dum satis plene christiana religio cognita.Sic Neofidus homo quẽ nondum bene firmata credulitas laxatis habenis facile in lubricum exorbitare permitteret.Et si forsan aliqui duriores in tam obscænum crimẽ se labi permitterent:etiam si nil aliud studuero uix possum credere hoc in me contingere posse.nam ab utero matris meæ ad fontem nostræ regenerationis delatus lotusq; quod pro me cathecumino promisere qui me sutulerunt ab illo:ut potest humana fragilitas in hodiernum usq; seruaui:Certissimum semper habẽs: quod inter iustorum hominum congregationem psallitur. Vnum.s.in triplici personarum distinctione deũ esse:& hunc uerum & æternum atq; omniũ æque opificẽ rerum earumq; perpetua rõne gubernatorem seruatorem atq; rectorem omnia intra se continentem:& a nullo contentum.Et quod mirabili & alias inaudito eiusdẽ diuinitatis artificio factum est:uerbũ.s.eius æternum obumbratione sacri spiritus ad abolẽdã humani generis labem:ob inobedientiam primorũ parentum cõtractam:ingenuæ uirginis utero:prænunciante cælesti nũcio carnẽ factũ:& uirginis illibata uirginitate in tempore passibilẽ atq; mortalẽ hoĩem natũ. Qui adhuc infans in gremio matris a sabæis regibus oblatis muneribus adoratus est & ætate crescente inter sacræ legis doctores dum solueret nexus ambiguos:non deus sed admirandæ indolis puer ab eis creditus est:non dũ enim ueritatis splendor æternus caliginem absterserat a mentibus corundẽ:ut eum.s.deũ illis repromissum cognoscerent:quem mortali septum carne uiderent.Insuper certũ habeo eum qui ætherea arce relicta: & ex deo serui assumpta forma:& q ĩter hoĩes uti homo uersatus est:iam trigesimum agentẽ ætatis annum ab hispido atq; syluicola uate:& ab utero m̃ris sacro plẽo spiritu ad apperiẽdum æternæ salutis ianuam:lotum in Iordanis alueo:dum cælũ intonuit desuper & aere murmur supincũbentis nubis ĩ uocem solutum deitatis aientis:Hic est filius meus dilectus ĩ quo mihi bene cõplacui ipsum audite.Præterea credo & ratum habeo eũ aquis apud chana galileæ in uinum uersis:ut sacro pectori absconditam diuinitatẽ ostẽderet:sumpto iam sacro consortio iudæam urbesq; phoenicũ Samariã & Galileam ambisse & cælesti dogmate in tẽplo & sinagogis docuisse populos:lepras mũdasse:elingues uocales fecisse:lumẽ cæcis seu natura seu casu pditũ restaurasse:animas ab orco ĩ cadauera reuocasse:febribus:uẽtis:& undis impasse:& in multis aliis signa suæ diuinitatis mõstrasse.Post hæc hora eius adueniente eum sacerdotum hebreorũ inuidia procurante lotis a se amicorum pedibus:& ingenti illo celebrato conuiuio:in quo suis manibus uerbisq; cõfectum est:cõmunionis nostræ sacrũ illud ĩeffabile:quo corpus eius ĩ cibum:& sanguinẽ eius ĩ potum tam præsentibus q̃ futuris exhibuit:uno sociorum neq̃ uendente:orõne ĩ solitudine peracta:a nefaria turba ex qrente cũ fustibus & lãternis captum & ĩ præsentiam deductum principum:& ibidem nefarie accusatum:& sua patiẽte humilitate false quibusdam testãribus insimulatum:& hinc in prætorio præsidis lusum:uirgis cesum:corona spinea insignitũ:sputis & colaphis deturpatum:& postremo latronum more damnatum:cruciq; affixum sublimi: & in eadem aceto & felle potatum.Cuius cum iam humanitate uicta suppliciis ĩ finem suum iuisset. Seu & melius reor ut Thomæ de aquino placet:cum uoluntarie collectis uiribus spiritum emisisset:tremuit orbis omnis:& meridianum fere solis iubar per tres horas iuit ĩ tenebras:luna ex opposito offuscata.Esto aliter ad

policarpum:scripsit Diony.ariopagita:quod ego miror:Inde eius a cæco milite perforatũ lãcea pectus:sanguinem aqua mixtum emisit:ex quo sacra omnia nostræ salutis credo sumpsisse exordiũ.nec minus certum habeo eum a cruce depositum atq; sepulrum:ac inde uirtute suæ deitatis uti prisci cecinerant uates post diẽ tertiam:ceu Ionas ex utero cæti:sic ex uentre terræ surrexisse superata morte:& rediuiuum domos ĩferas uisitasse:& confractis uectibus ferreis reuulsisq; postibus antiqui carceris subacto plutone in libertatem prædã omnẽ ueterem eduxisse:post hæc suis apparuisse sæpius:& e medio eorũ eis cernentibus nulla corporea ipedítum mole cum uero corpore olim mortali propriis uiribus ĩ cælos ad eum:q miserat euolasse.& inde cælestem illum ignem ex se patreq; optimo pariter prodeuntem uiuificantẽ omnia:& uera cuncta docentem ĩ cõmilitones egregios ĩmisisse.Quo illustrati bellum aduersus orbis prĩcipem iniuere ilico:perq; suum sanguinem & uulnera multa sato ubiq; ueritatis semine & obtenta uictoria ducem suum triumphantes ĩ patriã secuti sunt.Sic istitutam ab eodem dei unigenito piam iustoꝝ congregatiõnẽ:& sacrũ illud regenerationis lauacrum:quo mala facinora abolentur mortalibus cum cæteris eiusdem conuentionis faustis probãdisq; sacris:qbus deo obsequentes efficimur.atq; lapsi nostra imbecillitate resurgimus:eiq; uolentes cõciliamur:nec ob id humanũ sanguinem effundẽtes:ut efferati plures iam fecere gẽtilium:aut hyrcos uel tauros more ueteri imolantes:nec a me fuit unquã ueritas hæc amota:qn testimonio patrũ crederẽ diem extremã uẽturã:in qua resoluent omnia peritura:magnoq; dei opere ex cineribus ꝓpriis:omnes:q ante fueramus mortales cũ nostris corporibus resurgemus æterni:& ĩ præfinitum uenientes locum ĩ quo Christus ipse iudex prætorii in maiestate ꝓpria residebit:& apparẽtibus cunctis suæ passionis ĩsignibus:audiemus finalẽ meritoꝝ nřoꝝ sententiã.Sic & ĩ futurã similiter uitã:in q̃ nõ meo merito:sed miseratiõe diuina spo uidere deũ redẽptorẽ meũ ĩ carne mea:& cũ beatis lætari ĩ terra uiuẽtiũ.Hæc igit ne plura dixerĩ sincera fides hæc æterna ueritas adeo pectori meo ĩfixa ẽ:ut nedũ euelli ab aliquo gẽtilitatis ĩpulsu:sed nec cõcuti mõ aliquo:aut labefactari q̃at. Nã & si peccator homo sim:nõ tamẽ gratia Iesu Xp̃i Cherea Terẽtianus adolescẽs sum.q dum a tegulis ĩ gremiũ Danis cadẽtẽ Iouẽ ĩ tabula pictũ intueret:etiã in optatũ a se facinus aĩatus est.Abiit cũ annis iunioribus leuitas illa si fuisset aliquãdo circa iam dicta:quod minime memor sum.præterea aduertẽs:qa continuis decipulis & explicatis ubiq; retibus:antiquus hostis tãq̃ leo rugiẽs ut ĩueniat quẽ deuoret ambiat:in mortaliũ semitas:eosq; ĩ præcipitiũ conet ĩpellere:uti Mitridates senex ille rex põti:q magnanimo ausu sumptuq; magnifico:quadraginta annis cõtinuis aduersus romanum populum bellũ ingẽs & memorabile traxit a iuuentute sua aduersus lethale uenenum farmacis pectus armauit.Sic & ego mecum euãgelica ueritate sacro Pauli dogmate:& Augu.aliorũq; plurium ueneradoꝝ patrum iussionibus consiliis atq; suasionibus armaui:ex quo arma gẽtilitia paruipendo.Si.n.xp̃ianus homo gentiliũ tractaui stultitias iussu tuo rex inclyte & ĩ detestationẽ erroneæ credulitatis eoꝝ hoc feci.& si parua quandoq; maioribus æquare fas ẽ:feci quod etiã summa cũ laude nõnulli sanctissimi fecere uiri:ut Augu.Hiero.& cum nõnullis ẽt aliis neofidus homo Lactantius.Mihi qdẽ a teneris annis notissimũ est:psalmista mõstrante:qa omnes dii gentiũ dæmones:& hinc eoꝝ semper inepta displicuere facinora.fateor tamẽ religiõe eoꝝ seposita:quorũdã poetaꝝ mores & scripta placuisse:& ob id nõ solum eos laudasse.sed pro uiribus ab obiectionibus accusantium defendisse:ut apparet ĩ præcedentibus liquido.Et hoc ideo feci:ut ab ignaris non ueniant lacerandi:q si xp̃m nouissent:coluissentq; inter sublimiores christiani nois haberent.Sed ad supiora ꝓspectãs inqt aliqs bene operatus es:p̃monuisse cuim se aduersus hostes semp laudabile fuit.Sane picẽ tractãtes coĩquinant a pice.Iam plurimi dum se fortissimos existimarẽt ĩpulsi ab hoste ẽt debili cecidere.Et si cæteri desunt:quoꝝ grãdis numerus est:Salomon tamen adest testis certissimus ĩbecillitatis humãæ:huic sciẽtia omnis concessa est:diuitiæ omnes & ĩperium grande summa cũ iusticia populos subditos tenuit.deo tẽplum ædificauit mirabile:multa bona cõposuit:& tandem iam ætate maturus:tot bonoꝝ largitore postposito:conscenso offensionis monte moloch ægyptiorum ydolum flexis genibus adorauit.Quid ergo?tu ne eris fortior salamõe:aut circũscriptiõe plenior?Fallimur de nobis nimium confidentes:hæc qdem negari non possunt:uera.n.sunt.Attamen aliud belli genus mihi cum erroribus gentilitiis est:q̃ Salomoni fuerit cum ægyptiaca coniuge:quæ astu fœmineo aduertens:quoniã infœlicis uiri aĩam formositate sua laqueasset:& deos suos extollere auida nunc complexo uenereo:nunc mellitis sauiis:nunc blanditiis muliebribus:nũc petulca lasciuiis:nũc precibus:nũc lachrymis:quas obsequiosissimas mulieres habent fœminæ:nũc ĩdignatiõe composita absq; ĩtermissione:non diebus omnibus tantum:sed noctibus amantis uiri aĩum ĩpugnabat.O q̃ grauia & intolerabilia sunt dilectarũ mulieꝝ:& potissime nocturna certamĩa:hic tandem dũ timeret mulieris quã summe diligebat gr̃am amittere:terga dedit:& uiribus armatæ fœminæ inermis succubuit.Mihi aũt nõ tale aduersus deoꝝ gentiliũ nugas bellum ẽ:mille iam ueris rõnibus a me cognitis ĩprobatas.Et ideo cũ eis exhaustis uiribus:acieq; pulsis leuis ẽ pugna:scio tamẽ nimium de se cõfidisse quandoq; fit uitiũ:uerum ego de me nõ cõfido.Sed de gr̃a Iesu christi cuius precioso sanguine redẽptus sum:spero quidem eũ nõ passurum:ut qui tam diu recto tramite eius uestigia iuuenis secutus sum senex exorbitem & si ĩ lapsum ueniam manum sua pietate debili porriget:& fessum placida quiete fouebit.Sed ut in finem ueniam satis ex premissis colligi potest:uti non omnes decet tractare gentilia sic nec omnibus ĩdecens esse.

Vt plurimum studia seqmur:ĩ quæ prona uidentur ĩgenia. Cap. X.

SI fateant nõnulli uera esse quæ dicta sunt:non tamẽ quieturus reor qnĩmo arbitror dicent lõge melius fuisse:studiis sanctioribus triuisse tẽpus q̃ talia didicisse:quod si qs neget:nõ erit eqdem satis sanus.Nosco qm̃ in promptu erant leges cesaꝝ:& pontificum canones:& medicia:quarum plurimi sanctissima arbitrant studia:eo ꝙ eis ꝑsæpe auro auidi mortales ditent.erat & philoso-

phia cuius optima demonstratione rerum causæ & a falsis disgregari uera noscuntur generosis quibuscunq; ingeniis appetenda. Erant & sacra uolumina: a quibus & paruipédere peritura docemur: & dei magnalia declarant: atq; quo tramite cæleste regnũ petamus ostenditur: quod studiũ ꝓfecto cæteris ꝑponendũ é. Ex his quodcũq; sumpsisse forte sanctius egisse me dicerent obiectiores. Sane si quod debemus ageremus omnes: legum minister rostra frustra conscenderet. Attamen non adeo facile est: ut existimát aliqui: uel le omnia quæ debemus: & longe acrius consequi si uelimus. Ná ut Cytharista uariis ex fidibus aliis lentius: aliis uero proté sius tractis. his graué: acutum illis tinnitũ reddentibus docta manu: plectroq; ex tam discordátibus tonis reddit suauissimá armoniá. Sic & natura parens: cui iexaustæ uires & ꝑfectum ingenium est: ꝑducit hæc pitura diuersis officiis apta ut ex hac officioꝝ incõuenientia resultet humani generis: circa qd' plurimũ intenta é: cõseruatio: atq; ubi in longam conseruationé iri nõ posset: noua ꝑductio aduertens: quoniam si uniformes ꝑducerent omnes: ut de reliqs finá: hoies nulla possent produci nec etiam ꝑ tépusculũ rõne cõsistere. ergo hinc fit: ut discreto naturæ ordine hic ex mortalibus nascat faber: ille nauta: mercator alius: & qdam sacerdotio apti: aut regimini: & nõnulli legũ latores: præsides: poetæ: philosophi: seu sublimes theologi: ex quoꝝ uariis studiis: tam ingétis multitudinis hoium cõseruatio resultet necesse est. Ná si omnes: quoniá ad unũquéq; spectat: si posset ad subl imiora studia conscédere: in theologiá uigilantes iremus: & agricultor absit: ex qbus qso fructibus tam nobile sequentes studiũ nutriremur? Si cementarius: si lignarus desit: quibus in tabernaculis ab imbribus: a uentis: a frigoribus: ac a solis æstu: & aliis incõmodis assidue supuenientibus tutabimur? Si nõ lanifex: nõ cerdo: unde uestes & calciamenta sumemus? Quid enumeré multa? ut incõmodũ humani corporis inter se differentia qualitate & officia mébra a natura rerum apposita sunt: ut ex hac diuersitate consistat: uti melodiam ex diuersitate tonoꝝ: sic & ut humanũ genus perseueret: necesse fuit ad studia inter se dr̃ia gignerémur. Et si ab ipsa natura quæ sic cælos: sic astroꝝ orbes & cursus uaria etiam agitatione disposuit agente deo: ut nullo labore suo ad officia productos uaria nos uidemus: quis quæso fœliciter audebit ab eo ad qd' natus est in aliud transitum attétare? Nõ qdem adeo ignarus sum: qn nouerim liberi arbitrii: quo omnes ualemus potentia possumus naturæ supare uires: qd' egisse nõnullos legimus: opus ꝑfecto inter raro contingétia numerandum: tá grandi & fere inuincibili necessitate trahimur in quod nascimur. Et si ad diuersa gignimur: nascimur: alimurq; si ea plane peragamus: in quæ trahimur æqdem satis est: ne dũ in aliud tráſitum fecisse uelimus: quod dum iam dudum frustra tentarent aliq: id perdidere qd' erant: nec potuerunt effici qd' quærebant. Veꝝ ad quoscũq; actus natura produxerit alios: me qdem experientia teste ad poeticas meditationes dispositũ ex utero matris eduxit: & meo iudicio in hoc natus sum. Satis. n. memini apposuisse patrem meũ a pueritia mea conatus omnes: ut negociator efficerer: meq; adolescentiá nõdũ intrátem arismetrica instructũ maximo mercatori dedit discipulũ: qué penes sex annis nil aliud egi q̃ nõ recupabile tp̃s inuacuũ terere. hinc quoniá uisum est aliqbus ostendentibus indiciis me aptioré fore lr̃aꝝ studiis: iussit genitor idé ut põtificũ sanctiones diues exinde futurus: auditurus intrarem: & sub ꝑceptore clarissimo fere tantũdem tpis incassum ét laboraui fastidebat hæc aiũs. adeo ut in neutrũ hoꝝ officioꝝ aut ꝑceptoris doctria aut géitoris auctoritate: q̃ nouis mádatis angebar cõtinue aut amicoꝝ precibus seu obiurgatiõibus iclinari posset in tãtũ illum ad poeticũ trahebar affectio. Nec ex nouo sumpto consilio in poesim aĩus totis tendebat pedibus: quin imo a uetustissima dispositione ibat ipulsus: ná satis memor sum: nõdum ad septimũ ætatis annũ deuenerá: nec dũ fictiones uideram: nõdũ doctores aliquos audiuerá: uix prima lr̃aꝝ elementa cognouerá: & ecce ipsa ipellente natura fingendi desideriũ affuit: & si nullius essent mométi: tamé aliquas fictiũculas edidi: non. n. suppetebát tenellæ ætati offĩo tanto uires ingenii. Attñ iam fere maturus ætate & mei iuris factus nemine ipellente: nemine docente: imo obsistente pr̃e: & studium tale dánante: qd' modicum noui poeticæ sua sponte sũ ꝑsit ingenium: eáq; summa auiditate secutus sum: & præcipua cũ delectatione auctoꝝ eiusdem libros uidi & legiq; & uti potui intelligere conatus sum. Et mirabile dictu cũ nõdũ nouissem qbus seu quot pedibus carmen incederet: me etiam ꝑ uiribus renitente: qd' nõdum sum: poeta fere a notis oĩbus uocatus fui. Nec dubito dũ ætas in hoc aptior erat si æquo genitor tulisset aĩo: qn inter celebres poetas unus euasissem. Veꝝ dũ in lucrosas artes primo: inde in lucrosam facultaté ingeniũ flectere conat meũ: factũ est ut nec negociator sim nec euaderé canonista: & pderem poetam esse cõspicuum. Cætera facultatum studia: & si placerent: qm̃ non sic ipellerent minime sim secutus: uidi tñ sacra uolumina: a qbus quoniam annosa ætas: & tenuitas igenii dissuasere: destiti: turpissimũ ratus sené: ut ita loquar: elemétariũ noua ichoare studia: & cũctis indecétissimũ esse id attentasse: qd' minime arbitreris pficere posse. Er ideo cũ existimé dei beneplacito me in hac uocatione uocatũ: in eadé consistere mens est. Et qd' egerim hactenus his monstrantinus studiis laudare quærát alii quod uidetur. Qui ergo patiuntur cerdoné subula: setisq; uacare. Lanistá pecori: sculptórem statuis: me etiá quæso uacasse poetis æquo animo patiantur.

¶ Dannose compatimur regibus & diis gentilium. Cap. XI.

ERunt qui adurato iam calcibus tramite exorbitét: & ex transuerso ꝓsiliant clamitentq; quoniá temerarius homo sum: eo ꝙ ꝑsumá ueteꝝ regũ terebrare busta: & qetos iam longa pace cineres in nouuum odium suscitare aut eoꝝ recentioribus nebulis ueteres offuscare splendores: necnõ & deorum semisopita scelera audientibus cunctis in minus opportuná uigiliá excitare: & sub titulo honorabili. s. genealogiæ deoꝝ eorũdem recitare latrocinia: & incestus. longa est q̃rela hæc: & plurimũ mébrorũ iplicita: & ea monstrante aduerto: quoniá senserint isti qd scripserim: & potissime dũ querunt ꝙ deorũ gétiliũ facinora recitarim. Veꝝ gentiliũ aĩum redolet ista cõquestio: & si sic sapiũt méte ut uerba sonát qrula. Viget adhuc in nõnullis error ille ifamis: qué quæso auferat deus & resoluat in nihilũ. Obiectis aũt respõ

disse facillimum est:agit.n.temerarie qui in nimiũ terminos excedit audaciæ. Sic memini in libro æthicorũ Aristo. arbitrari hoc ego excessisse nõ reor. audere qdẽ qd a boni necessitate cõcessũ est:nõ ẽ temerarie agere. Nemini ꝓhibitum legi seu honesta sint:seu etiã minus honesta regũ gesta describere. Erat tamen regibus satius sic ægisse ut nil de eis referri posset ꝑter honestũ. Ego aũt de his non ordinato nec in hoc disposito stilo scripsi. Sed sũmotenus & ꝑfunctorie uti nõnunquam ordo assumpta opis exigebat recitaui si qua inserui. sed esto feceri:non nouum aut inusitatũ facinus feci:stant tam antiq̃ q̃ magna illustriũ scriptoꝝ uolumina:i qbus & stilo celebri:& ordine ĩtegro regũ recitantur acta. A qbus si qd huic opi appositũ ẽ nouissimus sum psi. Si ergo querela faciẽda est de illis amplioribus & antiqs quærant hystoriographis:quoꝝ scripta celeberrima cũ fama iam diu uniuerso patuere orbi:ex his si quod odium generari potest in cineres iã qetos exordium sumptũ est. Sed quæso quæ pietas hæc?ex quo charitatis fomite oritur? quæ huius pietatis cã? Credo generosi cum uideri cupiant tales in hoc ꝙ honores regios curent:ostendantq; qa turbent audientes dedecora. O q̃ paruo tales existimant nobilitatem mercari:quæ ægregiis moribus iustitia sanctitate:atq; scientia adipiscit. Scirent isti si nobiles essent:qa nõ solum supuacaneum sit:sed dãnosum nõ solũ gentilibus sed male meritis:qbuscunq; cõpari. Et ideo si sapiũt seruẽt hãc pietatẽ in melius. Turpia aũt deoꝝ gentiliũ dedecora nec dormiunt nec sopita sunt;qnimo a sacra xp̃i doctrina in ꝑpetuũ nõ surrectura sepulta & ingẽti dãnationis mole cõtecta & oppressa sunt. huius ego molis onus & si nõ satis:ꝓ uiribus tamẽ tanq̃ xp̃ianus hõ augere conatus sum:laudes inde dignas cõsequi:nõ redargutiões expectãs. Veꝝ hos ego puifacio morsus:cũ nullo possint dẽtis acumine queq̃ ledere. hi ergo si xp̃iani sunt taceant & pœniteãt eos:si deoꝝ gẽtiliũ obiectiõi eis ulla fuit cõpassio:cũ inter alia crimen hoc minime deceat xp̃ianum.

¶ Breuiloquus siue lõgiloquus ob crimen lacerandũ non est. Cap. XII.

BReuiloquum forte me dicent alii:eo ꝙ aliquãdo magis ꝑfunctorie q̃ longa serie recitando fabulas atq; hystorias aut illas enucleãdo ꝑtranseam. Et sic nõ dubito quin sint q dicant me q̃ opportunũ sit sæpissime lõgiorẽ. Primis ut sic essẽ fateor necesse ẽ. fuere.n. huius facinoris rõnes plurimæ. Quædã aũt ideo paucis sub uerbis relata sunt:qa nõ erat unde possem ampliora describere:ni ex meo uoluissem fabulas aut hystorias protelare uel fingere:quod oĩno fugiẽdum est sano hoi. Quædam uero ẽt ad plenũ scripsisse:paucis ĩdigebat litterulis: ex qbus si satis ĩtentio sumit uitiosum fuisset in longius ꝓtendisse. Sunt tamẽ & multa quæ ꝓcul dubio lõgiorẽ uerboꝝ copiã tolerassent. Sed q̃so si cuncta sinamus quæ dici potuissent:aut forsan exqsisset materia:sed ea tantũ quæ mihi scribenti occurrebant circa longissimas hystorias:aut fabulas. Circa oẽs singulares tam deoꝝ q̃ hoĩum actus:circa multiplices fictionũ sensus. Circa testimoniũ fabulaꝝ aut hystoriarum ueteꝝ auctoritates:circa opiones pluriũ:relationes & huiusmodi scripsisse:quãdo me finẽ huic operi fecisse existimãt tales. Eqdẽ uix unũ suffecisset sæculũ & tam grande etiã euasisset uolumen;ut solo ĩtuitu primo lectores terruisset quoscũq;:& ob id satis tatus sum: ea quæ dicta sunt sic summotenus tetigisse. nõ.n. puero aut inerti uulgo scribimus;qnimo ut alias dictũ est doctissimo regi:& ꝑfectis hoibus:si aliquãdo ex manibus tuis serenissime prĩceps ad alios uẽtuꝝ opus hoc est. Præterea ut exerceantur ingenia:nõ adeo plene scribenda sunt oĩa. Nam quæ labore aliquo q̃sita sunt: placere magis cõsueuerunt:& cum maiori diligentia obseruari q̃ quæ sponte sua in intellectũ legentis accedunt. Est & posteris linquendus dicendi seu scribendi locus:ne ĩuidisse uideamur futuroꝝ ingeniis;& arrogantia q̃dã ad quã omnes aspiramus uideamur ꝑoccupasse sequentiũ gloriã. Miti ergo aio ferẽdum est qd honestis agẽtibus causis:aut breuiter dictũ ẽ:aut cã breuitatis omissũ. His ãt q me:si q erũt:dicẽt lõgiorẽ debito qñq; fore nõ aliud dicã nisi qa sic opportunũ eẽ ratus sũ:aut qa me ut fit aliquãdo ĩtellectus delectatio ĩpellebat:quæ prudẽtioribus nõnunq̃ liberalissimũ ꝑstitit calamũ. Sed qd? uti breuia habẽt ĩtelligentiũ exercere ingenia: sic & ampliora minus ĩtelligentiũ prouocare:& iccirco q plura nouerũt sint memores:quoniã & ipsi aliquãdo fuere rudes:& ob id absq; ĩdignatione patiantur si ampliuscule iunioribus laboratum sit.

¶ Aereo nõ ficto regis mandato hoc opus compositum. Cap. XIII.

ADerunt forte q dicãt qd nõnũq̃ de aliis qbusdam ẽt claris uiris dictũ ẽ. Me.s. i gloriã mei nois fingere:ꝙ tuo iussu rex iclyte hoc opus elaboraueri. Cum mĩme ueꝝ sit. tarda his fides est:seu ueri us aius neq̃:qd de se nouerũt urẽtes ĩuidia ĩ alios coniecturã faciũt. Certissimũ est:ut Tullii uerbis utar:trahimur oẽs studio laudis:& optius qsq̃ maxĩe gloria ducit. Et ob id cum gloriosũ sit paruo hoi maxĩo atq; optĩo regi obsequm præstare posse:nõ fidẽ cum difficultate cõpiet dixisse: nõnullos ad extollẽdam humilitatẽ suam mẽdaciũ finxisse huiusmodi:sed scriptores nunq̃ credã:sed de hoc alias. Ego aũt ut ad me ueniã nõ ĩficiar me gloriæ auidũ:sed q̃tũcũq; cupiam ꝑfecto nõ adeo effrenis sũ. nõ adeo hoc accẽsus desiderio:nõ adeo hostis honesti:ut ĩ tam turpi mẽdaciũ rubore non dicã frontis sed mẽtis abiecto meipm ꝑripuissem. In hoc me supbũ cõfiteor:si supbia dicẽda hæc est:ĩ talibus nisi deo cæli honorẽ seu titulũ irreqsitus ĩferrẽ. Et hoc ẽt nõ oĩbus reqrentibus exhiberẽ. Tu nosti rex optĩe: quoniã me renitẽte atq; tergiuersante:Donini militis tui suasionibus ꝑcibusq; ĩ uotũ tuũ deductus sum:ut.s. hũc laborẽ subirẽ:nec nõ labentibus ãnis factũ ẽ:ut Bechinus bellitionus familiaris tuus & cõciuis meus e cypro ueniẽs apd Rauennã urbẽ me cõueniret. Et postq̃ placidis uerbis clæmẽtiam atq; grãm cælsitudis tuæ erga me ĩmeritũ monstrauit:miris exhortatiõibus ut aiebat te sic ĩperãte semisopitũ circa hoc opus ĩgeniũ meum irritauit: æquo mõ dilectissimus tibi Paulus geometra nõnũq̃ ostẽsis lr̃is sigillo maiestatis tuæ signatis;ĩ qbus ad me iussa ĩferebãt tua sollicitũ reddidit. Nouit deus & tu scis;qa nec unq̃ ꝑeminẽtiã tuã uidi:nec tu me uidisse potuisti his mãdatis credidi.& onꝰ hũeris meis ꝑgrãde subrui. Si te ignaro hæc acta sũt ꝑ iã dictos deceptus sũ: & sic hos fateor eẽ ueridicos;q asserũt nõ tuo iussu cõpositũ. Veꝝ nõ crĩe meo nisi me ĩ hoc peccasse qs diceret;qa

nõ dixerim me facturũ: si tuis lr̃is ad me directis susciperẽ. Sed hoc mihi supbũ uisum est: qđ Doninũ isignẽ
militẽ minus ueridicũ arbitrarer. Doninus ãt ut audiui eo fere ãno in quo me primo cõuenerat: diẽ clausit:
& ob id nõ eius fidẽ iuocare possũ: uiuit Bechinus & Paulus geometra uiuit: hos ego & regiã fidẽ tuã uerita/
tis huius testes i terris hẽo: te igr̃ cũ illis iuoco: tuũ hũc si necessitas exigat laborẽ eẽ opportunũ ẽ: oppugna/
tiõi. s. huic obsistere: & nomẽ meũ a tã illecebri nota ueritatis affirmatiõe purgare. Sed ut te rex iclyte paulu/
lũ omisso ad obiectores deueniã. eorũq; obiectiõi aliqd p iure meo r̃ndeã. Assero si p rostris sedẽte p̃side agẽ
dũ litigiũ eẽt me uiuos hr̃e testes: nec ex sece plebeia sed illustres hoĩes: qa minime mihi opportunũ erat: ut
usq; cyprũ p tã inepto mẽdacio euolarẽ: si opus meũ isignire regio noĩe cupiebã: ppe erat: imo. nec uerebor
dicere: rex q si credidisset obtiuisse: postq̃ cœpam: qđ mĩme i aĩo erat: dũ me cõuenit doninus: uiua uoce ro
gasset: ut suo hoc opus ascriberẽ maiestati: esto minus itelligẽs priceps eẽt: existimãs nõ mihi suo noĩe gloriã
iferre: qnĩmo meis lr̃is æternũ suis titulis decus addere: nec mi᷑. suffragiis. n. scripto᷑ stãt isignia & noĩa re/
gũ. Hic Alexãder ille macedo: q p̃na militũ manu igẽti aĩo orbẽ totũ aggredi ausus ẽ: i p̃sas uadẽs multos ex
huiusmõi scriptores: q sua gesta describerẽt secũ traxit. Et i sigeũ ueniens: quo bustũ uidit Achillis tacuisse
nõ potuit qn ostẽderet uerbis q̃ grãdis sibi uideret᷑ gl̃ia: quã cõsequebant᷑ a scriptoribus reges: eũ fortunatũ
dicẽs q illi Home᷑ cõtigisset hr̃e p̃cõnẽ. Hic Põpeius magnus q equã fecit cũ uirtute fortunã: theophanem
mitilenũ: q̃si nomẽ suũ perẽne factu᷑ in cõtione militũ ciuitati donauit. Hic Scipiões. T. Fuluius. Cato cẽso
rinus. Quĩtus Metellus pius. Gaius Marius. Cicero: & alii plures illustres uiri: se scriptoribus faciles atq; libe
rales exhibuere: ut eos i hoc traherẽt. ut de se scriberẽt. Quid ergo meis litterulis regẽ iclytũ mẽdacio iserã
q̃si inuito gloriã largiturus sim: & meã offuscaturus ignominiosã labe? Si adeo auidus essem mendaciis meã
extollere gloriã. Stãt & alia opuscula: ex qbus nullũ ẽ ullo huiusmõi titulo isignitũ p̃ter Buccolicũ carmen:
qđ ut sibi ititularẽ petiit Dõatus apẽninigena paup: sed honestus hõ: & p̃cipuus amicus meus: qđ? non oĩbus
noĩa p̃pono regũ. Præterea ẽ ne hoc sub sole nouũ reges desiderare scripta qdã & amicis iniũgere? Nõ eqdẽ.
Diebus nr̃is memini Robertũ Hierusalẽ & Siciliæ splẽdidũ regẽ a multis ornatũ titulis postulasse ab isigni
uiro Frãcisco petrarcha: ni altius tribuisset: ut sibi ascriberet aphricæ a se nouiter editæ titulũ quã q̃so auctu
rus gloriã Frãcisci: an suã? suã p̃fecto. Quid multa? nõ eqdẽ magno᷑ ducũ noĩa claros scriptores faciũt: imo
potius ipsi reges scripto᷑ ope cognoscũt᷑ a posteris. Insup si approbãdũ sit opus: qd illi adiectũ regis nomen
põt auctoritatis afferre aut bñmerito auctori gloriæ supaddere? Et si iprobãdũ sit quo iure poterit p̃scriptio
illa fecisse pbabile: aut notã auctori iniectã abstergere? Decus igit᷑ & gloria agẽti approbatio uiro᷑ illustriũ
affert: nõ regii noĩs ascriptio. Ego ãt ut ite᷑ dixeri adeo supbe obstinatus sũ: ut nisi deo: gloriæ: cuius ascribẽ
da sunt oĩa: unius carminis tantũ decus: etiã Cæsari dictatori resurgẽti: aut Scipiõi africano nisi rogatus: aut
si amicus eẽt ascriberẽ. Dicta sint hæc mi rex bõa cũ tua uenia: q̃so & postremo p̃cor: si cõtigat te unq̃ aliquos
talia obiiciẽtes audire tãq̃ ueritatis cõscius ipera regia cũ idignatiõe silẽtiũ: & qđ tuo noĩ te petente dicatũ ẽ:
imo cõpositũ te mãdante: regia uirtute defende. Superant multa: sed quoniã mihi sat dixisse uidet᷑ omitten
da reliqua cẽsui: & deo mune᷑ largitori tibiq; operis fortunã cõmittere: qđ postq̃ in tuas deuenerit manus:
dũ libuerit tuo fultũ p̃sidio: & te iubente tendat in publicum.

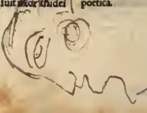
Conclusio. Cap. XIIII.

Ecce tandẽ clementissime rex diuina pietate p̃bẽte in fine lõgi opis uẽtum est: in quo ea q potui so/
lertia iuxta uete᷑ traditiões deo᷑ gẽtiliũ genus & eo᷑ posteritates multis undiq; exq̃sitas uigiliis
quo datũ ẽ ordie d̃scripsi: & iuxta mãdatũ tuæ serenitatis p uiribus igenii mei post fabulas fictio
nũ sẽsus: seu ab ãtiqs sũptos: seu a tenui itellectu meo emũctos apposui. ostẽdi isup: qđ officiosis/
simũ ratus sũ nõnullis poetas aduersus opiones taliũ nõ dicã iustos oẽs: sed nec ridiculos aut simpliciter fa/
bulosos eẽ: qnimo singulari scia: igenio: & moribus ac ẽt isigni claritate cõspicuos. Lignũ p̃terea i littore anco
ris & presiis igeniose firmaui: magis sp de bõitate diuina cõfidẽs q̃ de robore uinculo᷑. Sic & a naura q̃s magis
nocuas credidi sagittas amoui: esto arbitrer supesse q̃plurimas aduersus q̃s uix credã satis armasse potuerit
nõ eqdẽ se q̃tũcunq; bellicosissimus miles sit adeo caute armare potuit qsq̃: qn locus hostili gladio linqret᷑.
Ipse igr̃ deus ptegat: q solus nouit diuerticula malignãtiũ: & uolẽs cõtriuisse potuit. Ve᷑ quoniã hõ sum: no
uiq; nullũ adeo oculatũ: qn nisi diuina ptegat᷑ manu: sæpissime cadat in lubricũ: arbitror satis possibile me
nõnũq̃ aut omisisse dicẽda: aut nõ dicẽda scripsisse: aut dicta nõ satis rõnibus roborasse: aut mĩus plene i uo
tũ tuũ iuisse: seu aliis mõis peccasse plurimis de qbus doleo. Et qm̃ nosco q ignauiæ meæ iputãda sunt crĩa:
supplex ueniã posco: teq; hũiliter p isigne tui capitis decus exoro ut tui igenii celsitudie defectus suppleas su
perfluitates excidas: dicta minus accurate exornes & oĩa p iudicio tuæ sincere mẽtis piter corrigas & emẽdes.
Si forsan maioribus occupatus: ut sæpissime reges estis: huic labori nõ posses tẽpus ipendere. Tũc oẽs hone/
stos sacros pios atq; catholicos uiros: & potissime celebẽ ui᷑ Frãciscũ petrarchã isignẽ p̃ceptorẽ meũ: Ad ma
nus quo᷑ opus hoc aliqñ deueniet p xpi p̃ciosissimũ sanguinẽ: dep̃cor ut errores quoscũq; si quos forsã mi
nus uidẽs dictis imiscui: sua pietate atq; benignitate surripiãt: aut illos in sacrã ueritatẽ cõuertãt. eo᷑. n. existi
matiõi & emẽdatiõi opus hoc eẽ suppositũ uolo. Præterea rex iclytæ si qd bõi inest: si qd bñ dictũ: si qd uo/
tis tuis consonũ: gaudeo & exulto: & ex ide labori meo cõgratulor. Ve᷑ sciæ meæ iputes nolo: nec lauros aut
honores alios ob id postulo: deo qppe a quo oẽ datũ optimũ & oẽ donũ p̃fectũ est attribuas q̃so: eiq; hono/
res ipendito & gr̃as agito: cũ ipse more meo semp post exactos quoscũq; labores honestos cõsueueri qua pos/
sum mẽtis deuotione dauiticũ illud dicere. Nõ nobis domine nõ nobis: sed noĩ tuo da gloriam.

¶ Genealogiæ deo᷑ gentilium scd̃m Ioãnem Boccatiũ de Certaldo: ad Illustrem principẽ Vgonẽ Hieru
salem & Cypri regem liber quintusdecimus & ultimus explicit.

QVia iſtud opus genealogiæ deoꝝ gẽtiliũ ẽ adeo ꝓlixũ: ut rubricæ ad unũ ut ſupra patet ĩ pricipio locũ reductæ etiã p ſe uolumẽ uideanť efficere ideo uolẽti alicuius hyſtoriã ſeu fabulã inuenire etiã in rubricis ẽ ualde difficile: niſi ꝗſi oẽs legãť. Iccirco ut ꝗſitor poſſit: qđ ꝗrit reperire facilius ſup ipſa tabula rubricaꝝ p alphabetũ ẽ ĩfraſcripta alia tabula ordinata: ꝗ ſicut ipſæ rubricæ ſũt totius opis reptoriũ ita æque erit iſta repertorium rubricarum: ꝗꝗ etiam poſſet ad totũ opus referri: p quã tabulã p alphabetũ compoſitam: lr̃a a qua ĩcipit nomẽ eius cuius hyſtoria ꝗri cõtigerit pſcrutata: ĩ quo libro nomẽ & hyſtoria ſic poterit faciliter reperiri: quo tã faciliter repto ſe ad rubricaꝝ tabulã referendo cito inuenietur quod quæritur. Quod quidem opus aſſũpſi ad ĩſtantiã inſignis uiri Colucii pieri Cancellarii florẽtini. Ego dominicus de aretio grammaticæ atq; rhetoricæ doctor atq; profeſſor deo dãte ſic incipiã: ut infra ſeqť.

 Finis.

Laus Deo.

Versus Dominici Syluestri de Florentia super quindecim lib. Genealogiarum.

Quæ narrat terquinq; libris Boccatius: audi.
Primus habet stirpē demogorgōis æthere dempto.
Aethera concipiet ꝓlis cum parte secundus.
Cælius ī tertio: & generis pars scribit eius.
In quarto titan dat̄: & titania ꝓles.
Est Iouis in quinto ꝓles: sed Dardanus extra.
Dardanus & proles sexto sua ponitur omnis.
Oceanum sobolēq; suam dat septimus omnem.
Octauum saturnus habet cū parte suorum.
Ponit̄ in nono Iuno & Iunōia ꝓles.
In decimo Neptune tua cū prole notaris.
Iuppiter undecimo generis cū parte notatur.
Bissenus Iouis octo notat cū semine natos.
Tertius a decimo sobolē Iouis explicat omnem.
In decimoquarto contra hostes inuehit auctor.
Quintus ab obiectis decimus defendere curat.
Hoc terquinq; libris epigrāma dominicus addit. Finis.

Laus Deo.

Ioannis Boccatii de Certaldo: de Montibus: Syluis: Fontibus: Lacubus: Fluminibus: Stagnis: seu Paludibus: de noībus Maris: Liber incipit fœliciter.

SVrrexeram equidem fessus a labore quodam egregio: & aliquali ocio uires restaurare cupiens. Venit in mentem Socratem olī diuini luminis iubar i terris solitum cum a meditatione cælestium surgeret: supposita cruribus harundine cum paruulis filiis ludere. Ac Scipionem africanum & Lælium insignes Romanorū duces ab arduis reipu. opportunitatibus paululum resipiscentes: nonnunquam maris in littore teretes calculos: eiectasq; conculas consueuisse ritu puerorum colligere: ne dum tempus ad recreandam uirtutem p̄staret: tacite nil agentes subintraret inertia. Quos tāq̄ inclytum laudabiliū exercitiorū specimē imitaturus: ne omnino tempus inerti ocio elabat: assumpsi loco iocosi laboris studentibus poetarū illustrium libros aut antiquorū hystorias reuoluentibus in aliquo leui opere si possem: uelle pdesse. Memini quippe tales & potissime q tracti desiderio rudes stadium intrant studiorum: huiuscemodi circa integrum lectionis sensum impediri plurimum dum nonnunq̄ montium: syluarum: fontium: fluuiorum: stagnorum: seu paludum uel maris occurrunt uocabula: aliter. s. intelligendo q̄ debeāt: utputa dum montis nomen pro flumine: dum paludis pro mōte seu syluæ ciuitatis uel puinciæ loco sumitur: facile sensus hystorialis confunditur & esto aliquando proprie assumatur: existimatione etiā eruditi persæpe fallunt dum montem seu fluuium q in occiduo est arbitrantur sub oriente sole consistere. Ad euitationem quorum & indebitæ existimationis amouendos errores: celebres inter auctores quoscūq; & potissime gentiles mōtes: syluas: fontes: lacus: fluuios: stagna seu paludes: & maria: & quo sub cælo effluant & consistant ut compi mens ē. Et ne multum talia scrutantibus euoluere necesse sit: per ordinem litterarum alphabeti describam singula. Sane quoniam e mōtibus excrescere syluas: emanare fontes & flumina: a quibus lacus paludes & stagna cernimus exoriri: de montibus primum scribēdum non incongrue ratus sum. Sunt igitur ut liquido patet montes terrarum eminentiæ quædam in cælum: non tamen æque surgentes: & ex his aliqui saxei: nōnulli terrei sunt. Qui in sublime magis efferuntur: saxei omnes. qui uero humiliores persæpe compiunt fere semper terrei. ex his colles quos utplurimum montium summitates in lōgum protensas dicimus: & pmontoria quæ sese in maria propellentia cernimus oriuntur. De quibus indistincte cum montibus mentio fiet. Is tamen ante alia quæso faueat operi: qui illos ab orbis conditione constituit: & ex excelso eorum altitudines metitur & conspicit.

AAlac mons est: cuius nomē alii diuidētem montē interptant. Alii uero leuē. i. lipidū seu lubricū: & in syria cōstitutus eminet.

Abarim mons est excelsus diuidens terrā amon & eufratis a terra pmissionis contra Hierico iordanem usq; fluuiū radices ptendens ostenditur quippe ascendentibus in eston: insignis aūt est mōte Moysis inclyti atq; primi hebreorū ducis.

Abila mons est in mauritania cælsitudine leuatus in sydera oppositus Calpe mōti: qui in hispania est: quos ambos Herculis esse colūnas aiunt: uolueremq; ex ueteribus quidam hos unum & idem iādudum colle continuato fuisse montem herculeaq; uirtute fuisse diuisum & ex oceano quod ante nō erat itromissum terris mare: qđ postea in hodiernū usque diem mediterraneum dictum est.

Acantius promontoriū est magnesiæ.

Acaton mons est Oetoliæ.

Actiū pmontorium epyrrhi est: memorabilis naualis pugnæ Octauiani Cæsaris uictoria: & clade Antonii & Cleopatræ.

Acrea promontoriū est olim Iunoni sacrum sese effūdens in mare aduersus sicyonem a corintho nō amplius. viii. M. p. distans.

Acontius mons est magnesiæ: seu ut aliis placet Boetiæ.

Acroceraunii mōtes excelsi sūt īter armēiā & hiberiā sic dicti: eo q̄ fulminibus sæpissime īfestent. Nā ceraunos græce latine dr̄ fulmen: & scdm. alios acros ignis ceraunia sūmitas q̄si montes ignitas habentes a fulminibus sūmitates.

Acrocerauniū pmontorium est epyrrhi: in angustias adriatici sinus emissum inde dictū q̄ montibus cōterminū: qui & acroceraunii dicunt eadem ratione qua superiores diximus nominatos.

Acrocorinthus mons est altitudis eximiæ īter ægeū mare & corinthiū sinū positus adeo q̄ utrūq; inumbret mare.

Adilisius magnesiæ mōs ē: ut nōnullis uidet boetiæ.

Adoreus mons est phrygiæ ex quo sangarius erumpens fluuius per phrygiam labitur in bithiniam.

Aphesanta sunt qui dicant mōtem esse tarso ciliciæ: alii uero dicunt in sinu argolico positum: q̄ eo magis credo: eo q̄ tam primi q̄ secundi conueniant in hoc q̄ ex eo perseus ad occidendam gorgonem iturus uolatum arripuit. & amphiaraus & melampus uaticinaturi. de bello thebano ab adrasto missi i eū ascenderunt: q græci omnes ad hoc in ciliciam non iuissent.

Aga mons est maioris armeniæ ex quo ueteres eufraten fluuium emanare testantur.

Aganippe mons est boetiæ: q primo enippe dictus est musis sacer.

Agolonius unus est ex archadiæ montibus.

Agragas mons est Siciliæ: haud longe a gela muro olim cinctus habens in summitate oppidum. Consueuere quidem ueteres apud eum optimos equos alere: & ex inde in græciam ad agones trasmittere.

Agrispecula mons est moabitarum: qui eo q̄ uehementer præruptus sit: a nonnullis uocatur excisus: & haud procul ab ænone mari supereminet mortuo. in cuius summitate Balach filius Beor deduxit Balaam diuinum ad maledicendum populo Israel.

Agrosus mons est: ubi nunc Roma: quē Faunus rex euandro archado exuli cōcessit & ipe palatinū postmodum appellauit.

Agued mons est britanniæ: albaniæ propinquus & castro etiam puellarum.

Alafrice promontoriũ est in creticum procurrens mare: non longe a ptolomaida quæ barce uetusto nomine dicebatur.

Albanus mons est in latio in quo olim Iulius ascanius ciuitatem condidit albam: sic a sue alba: dum a troia cum patre profugo uenisset ibidem inuenta: nuncupatum a ciuitate montem existimo.

Album promontorium est in syria longe a Colonia Claudii Cæsaris ptolomais seu acreon tendẽs in mare syriacum.

Alburnus mons est in Lucania: quæ hodiæ calabriæ pars est.

Alcion mons est in macedonia.

Algidus mons est haud longe ab urbe romana. xx. M. pas. in quo eiusdem nominis oppidum: hodie sylua latrociniis incolarum accõmoda.

Alimpus mons est in insula mitilena seu lesbos: a continenti distans non amplius. vii. M. pas.

Alocrine mons est in minori asia ex quo Menãder fluuius emittitur.

Alpes montes sunt seu mons pluribus & excelsis cacuminibus distinctus: togatã galliã diuidens a comata: haud longe a nicea urbe incipientes. & secũdũ quosdam in macedoniã usq; tendentes: hos quidẽ ex Hispania in Italiam ueniens Hannibal pœnus peruios fecisse creditur cum a quodam eminente atq; inuio scopulo impeditus illum aceto ac igne dissoluerit.

Amaleth mons est in syria in quo phraton oppidum unde fuit abdon iudex olim populi israel.

Amanus mons est in quo oppidum bomitæ: & in ora oppidi miriandros incipiens separat Syriam celem a cilicia: a parte altera eius plura effluunt flumina: ut androchus: pinarus: lycus: & sinus qui ab aliq̃bus thaurus nuncupatur.

Amozanius mons est in maiori asia præter cuius radices termodõ labitur amnis. Dictus enim hic mons ut nonnulli arbitrantur ab amazonibus: q̃ penes eũ primo conuenerint.

Ambru mons est apud britannos iuxta salesteriã olim hodie cercaradce.

Ami syluestres sunt indiæ montes ea in regione quæ dedala alexandri macedonis tẽporibus dicebatur.

Amodes promontorium cilici maris est inter Cidnũ piraniũq; fluuios sese protendens in cyprum.

Ampelusia oceani occidui extremũ promontoriũ est i mauritania ultra herculis colũnas: ubi quondam lusa & cocta fuere oppida postea tingi: a quo tingitana mauritania dicta: q̃d oppidũ ab antheo fuisse conditũ asserunt: hoc tamẽ promontoriũ afri aliter noiant. esto idẽ q̃d apud græcos ampelusia sonet. in eo q̃dẽ prisci dixere specum fuisse herculi sacrũ: & inde tingi oppidũ ut dictũ est anthei opus: cuius in rei testimoniũ ostendebãt incolæ parmã elephantino tergori exectam: adeo ingentis magnitudinis ut nulli hominum æuo Neronis principis usui esse potuisset; eamq; incolæ ab antheo gestatã asserebant: & ob hoc præcipuo honore celebrem conseruabant.

Ancoranus mons ẽ citerioris mauritaniæ cupressibus laudatissimis ad q̃dcunq; opus abundans.

Anemurium promontorium est a pamphilia distinguens aliciam.

Angaris mons est iudeæ. & ut percipi potest haud longe a samaria.

Agnius mons ẽ excelsus apud gallos ligures frimates.

Anasiui montes dicunt esse boetiæ; quos penes aiunt morari musas.

Antelibanus mons est arabiæ: libano ad orientem appositus: in quo æque cũ libano colligi thura dicunt. extenditur quidem circa regiones urbis damasci: & in sortem cecidit tribus Manasse.

Anthymum promontorium quod penes corinthiaci sinus est: nõ amplius. M. pas. latitudinis habens.

Aonas heliconis montem dicunt esse boetiæ: musis sacrum nec deest qui dicat aonem thraciæ montem: & ab eo aonidas dici musas.

Aothe mons est insulæ samos: sese in altum erigens per. x. M. pas.

Appenninus mons ingens: a nõnullis is quem pauloante nominauimus alpes creditus est. Et penninum uolunt denominatum ab Hannibale pœno; a quo primo peruium factum putant. Sed opinio longe uulgatior est eum esse appenninum qui omnem in longũ tendens Italiam in partes separat duas & a dextris inferum spectans mare: a sinistris autem superum: in siculum usq; fretum progreditur. Hic autem secundum quosdam a promontorio monichi esse finem ligustini maris icipit. Vnde & alpes & in aquilonem fere tendens una cum alpibus a dextris linquit bagitennos. & cum ad mantuanos gallos deuenit: in orientem flectitur eis a sinistris derelictis: & Sẽganis a dextris ubi albintinullo & albagaunum & ienuam & uelliates gallos cum ex parte alia habeat cispadanos & augustam taurinorum. Alii uero putant iter ueneris portum & Macræ fluminis hostium quod penes ut arbitrantur aliqui Ligustinus inchoat sinus; cum initium sumere: & in boream pauxillum tendere: ac iã dicto monti separãti cispadanos gallos a Liguribus in finibus ueliatum ligurum iungi. & ide in euro austrum uergens tyrrhenum mare: Lunam ciuitatem: Lucam: Pisas: & nobilissimam tusciæ ciuitatem Florẽtiam ad meridiem finit. Ad aquilonem autem Padum fluuium: Parmam: Mantuam Virgilii: Rhegium Lepidum; Mutinam: & studiorum matrem Bononiam. Hinc a dextris ad ulteriora procedens: Aretium: Corthonam: Transimenum lacum: Perusium: Fulgineum: Spoletum: alias Spolitium: Meueniam: Tudertum: Vlsinas: Faleras: Narinas; & olim rerum dominam Romam urbem conspicit. Alcua autẽ Cornelii forum: quod & Imolam dicimus: Fauentiam: & Rauennã: & Sabinorum Coloniam: Foro Liuii & Pompilii inde curuam Cesenam: Ariminũ: Pensaurum fortunæ phanum: & Senogalliam. Tandem sese in modum cubiti flectẽs seu sui potius partem iaciens inde adriaticum promõtorium facit. cuius in extremitate Anchonam ueteres cõdidere græci: idẽ Firmum Picenum: & esculũ: & post hos Marsos pelignosq; populos: donec alium flexum faciens altissimis uerticibus Garganus dictus in adriaticum deuehatur fretum: sub quo sypontum uetus Diomedis oppidum. Demum prætereuehens a dextris urbem Tyburim: Catilli: Penestras: Ferentium: Febracteriam: & Aquinũ linquit: & maximũ sui in ty-

rhenum protendens brachium: Volscos fere omnes scludens in Cyrceũ desinit montẽ; quẽ uetus fama ẽ extitisse iãdudum Circis ueneficæ regiã. Hinc theanum Sedecinũ: & q̃s dixisse debuerã. Teracinã atq; Caietam: Suessam: Minturnas: Capuam: atq; Neapolim: & Sãnio atq; Lucania Campaniam diuidens scabrosis culminibus i finẽ cãpani sinus excurrit Mineruæ ꝓmõtoriũ fere usq; ꝓtẽdẽs i Capreã icludẽs cum cãpania Vesuuiũ: Põpeios: Noceriã: Stabiã: Surrentũ. Post hæc habẽs i uisceribus Beneuentũ. Hinc Salernum: Lucanos: Brutiosq; oẽs: mutato noĩe Calabros noiant scolæ: spectans nõ desinit: donec Rhegium extremum Italiæ oppidum sese uehendo contingat: relictis a leua Dauni regno Bardulis: Bario: Brundusio atq; Tarento & suoꝝ saltuum incolis Salentinis: Petilia idumei. Cretone: Caulone: Locrisq; atq; Saleo: & Leucopetram linquens: ubi supra diximus in fretum secus Rhegium finem fecit diuisus: ut creditum est: & saxorum ingentium fracturæ testantur tertæmotu a Peloro primo in Italiam uerso siculorum promontorio & uariis multisq; uorticibus insignis i se multa cõtinet oppida: & pascuis syluisq; abundans ex se hincinde flumina emittit maxima & famosa.

Apollinis promontorium in aphrica est inter candidum & mercurii ꝓmontoria in sardiniã se ꝓpellẽs.

Aprodisias promontorium est minoris asiæ.

Aracinthus mons est Mineruæ sacer & celebris carminibus poetarum. Verum ueteres in qua sit regione non concordant, nam alii dicunt eum atticæ regiõis montem, quidam eum esse thebanum: nõnulli ambracium: & alii archadum.

Ararath mons Armeniæ maioris est: in quo ueteres omnes concordare uidentur archam Noe cessante diluuio consedisse: & eius reliquias consueuere peregrinis indignæ demonstrare: dixeruntq; armeni loco exitum seu egressum: eo ꝙ ibi Noe archam egressus sit.

Araxum Peloponnensium promontorium in cephaloniam uersum.

Arentinus mons ẽ haud longe ab urbe Roma: in quo præneste ciuitas sita est.

Arcabrum seu artabrum promontorium Hispaniæ ulterioris est: uasto se cornu protendens in mare: & hispaniam uersus occiduum finiẽs: terras maria cælumq; disterminare uidet. hoc aliq Olisponense dixerũt ab oppido ei opposito. Et quidã uocauere magnum: eo ꝙ maris occupet plurimum.

Arcobares mons Indiæ est: quem alii cacobates dicũt: insignis quidem: eo ꝙ ex se Gangem profusissimum orientalium flumen effundat.

Argeus capadociæ mons est: arduus plurimum: & oĩ tempore pruinis rigens: eumq; dei habitaculum ueteres accolæ credidere. Subiacet ei Mazata ciuitas cãpadocum metropolis.

Ariobargenes mons est asiæ inter massagetas constitutus & parthos.

Arius mons est in insula chio: in quo nascuntur optima uina a monte aruisia nuncupata. esto sint qui dicant eum ꝓmontorium & aruisium uocitatum.

Arpendus mons est pamphiliæ: cuius in radicibus eurimenidum defluit fluuius.

Artagus mons est capadocum: sub quo Maizacũ ciuitas quæ postea cæsaria nominata est. credo idẽ cum argeo de quo pauloante dictum est.

Artemisius mons est arcadiæ.

Artemius in argolico sinu mons est.

As mons est macedonum.

Ascreus mons in boetia est: a quo & uicus denoiatus unde poeta insignis Hesiodus oriundus.

Asterion mons est in sinu argolico.

Astrixim mons est aphricæ ab aquilone habens littorales aphricæ populos: a meridie uero harenas iacẽtes ad oceanũ usq; in q̃bus uagantur gaulales æthyopes alii uero eum mauritaniæ montem uolunt. esto non multum intersit. nam & aphrica & mauritania iunctæ sunt.

Asuaus mons est chaoniæ: cuius in radicibus aous fluuius.

Ater mons est aphricæ. e regione subatra. hic quidem longo spacio ab oriente in occiduũ protenditur: & a nostris ater uocat: eo ꝙ adusto similis sit nec distat multum a Matelge oppido garamantum.

Athlas uetustissima fama celeberrimus mons ẽ. Hũc aliqui in extremis mauritaniæ finibus consistere uolunt. aliqui ab æthyopibus: clara ditis & flumine banibaro ad montem thenotema dicunt: & promontorium hesperum decem dierum atq; noctium nauigatione per oceanum eum locãt. Mons q̃dẽ supra nubes excelsus uertice: aspectu, squalidus ea parte qua spectat oceanũ a se denoiatum. qua uero aphricam ꝓspicit nemorosus atq; opacus & fontibus atq; fluminibus irriguus: & omnium generum fructuum abundantissimus. Eius supremum culmen semp asserunt esse niuosum. Inferiores autem partes a serpentibus elephãtibus: & brutis aliis occupatas aiunt. Præterea referunt tanta taciturnitate silere p diẽ: ut non absq; horrore quodã & occultæ diuinitatis suspitiõe adeatur. Nocte uero ad instar cæli crebris lucere luminibus: & resonare cantibus atq; tinnitibus cymbaloꝝ tibiaꝝ & fistulaꝝ egypanoꝝ atq; satyroꝝ. Sunt sup̃er qui referant imas eius radices densis altisq; syluis repletas incognito ex genere arboꝝ proceritate spectabilium: frondesq; cupresso similes habentium in rore ualentes perpetuo easq; præter odoris suauitatem obduci lanugine quadam ex qua si arte exculta sit: possint: non aliter q̃ ex bombice uestes fieri. Hunc insuper nõnulli thelamonẽ noiari uolunt: sicut nilum flumen melonem asserunt nũcupari.

Athos macedoniæ mons est: seu ut q̃dã ꝓhibent thratiæ: mari ægeo supeminens: & altitudinis mirandæ. Asserunt quidem eum umbrã suã in Lẽnum usq; insulã efferre: quã aiunt alii. lxx. M. passuum. Alii uero. lxxxvi. ab Atho distãte. Huius præterea uertex ut ꝓ cõperto demonstrant: uentos nubesq; superat cum relictos cineres annui sacri aliq̃bus caracteribus isignitos anno trãsacto redeuntes in nullo mutatos iueniãt. Dicũt ẽt huius in culmine fuisse oppidũ noĩe acrothõ seu acrochaon: ibidẽq; ætatẽ hoĩum dimidio q̃ alibi longiorẽ. Extat etiã hic mons superbiæ Xerxis ꝑsaꝝ regis ꝑpetuum monumẽtũ. nã aduersus atheniẽses & lacedæmonas ueniens: cũ iter sestum & abidon ponte facto ex asia in europã pedibus ingentem traiecisset exercitũ Athon superare classe disposuit.

eo q̄ defeſſo hominum opera a continenti diſiunxit nauigabili facto itinere longitudinis.lxxx. M.paſ.cū latitudinis eſſet.M.d.& ſic athon non ſolum monté ſed mare undiq; circundatum traductis nauigiis inſulam dereliquit.

Atritas achaiæ promontorium eſt : haud longe ab aſineo ſinu.

Auene promontorium mauritaniæ occidentale.nā inter iſtud & calpen gaditanū coartatur fretum.

Auentinus ex ſeptem urbis Romæ montibus unus eſt quem aliqui uolunt ab auibus e tyberi aſcendētibus nominatum.alii uolunt ab auentino aboriginum rege ibidem occiſo atq; ſepulto nuncupatum. Sunt & inſuper qui dicant eum a ſabinis ibidem a Romulo ſuſceptis a quodam prouinciæ ſuæ monte nomen impoſitum aliqui ab aduentu hominum: eo q̄ ibi commune latinorum dianæ templum conſtitutum ſit dictum.Nōnulli alio ab aduentu appellarum.nam dicunt eum montem paludibus a cæteris fuiſſe diſcluſum:& eo q̄ ex urbe ratibus ibidem ueheretur:auētinum uocatum.

Aulon mons eſt uinetis abundans.

Azan phrygiæ mons eſt in quo iuppiter & cybeles coli conſuerant.alii putant apud archades eſſe:& ibidē eo ritu quo apud phrygios colebantur:coli iouē matremq; deorum.

Azaræ mauritaniæ mōtes ſunt diſterminantes a mauritania aphricam.

BAal mōs Ermon circa libanū in finibus alophiloꝝ eſt.aliqui eum dicunt baalermō quem ego ſic uocari arbitror.

Balbus mons eſt aphricæ: inſignis latebra Maſſiniſſæ regis a ſyphace ſuperati.eſt enim fontibus abundans & paſcuis : agroq; carthaginenſi propinquus.

Baliſta mons eſt galliæ ciſalpinæ ſitus apud ligures.

Bargillus mons phœnicū ſyriæ conterminus eſt.

Barbaltenes mons eſt laconum:non amplius.x.M.paſ. a lace dæmone diſtans.

Bebius campaniæ mōs eſt ignem ad iſtar æthnæ ſyculæ uaporans.

Beſegor & ſegor montes moabitarum ſunt ; quorum ī ſummitate balaam ariolus a balach rege deductus eſt ut malediceret iſraelitis.

Berecinthius mons eſt phrygiæ in quo dudum cybeles mater deum ritu gentilicio perſanctiſſime colebatur:a quo etiam berecinthia dicta eſt.

Beris ſuper minianda in armenia mons eſt: in cuius uertice arbitrati ſūt ueteres multos tempore diluuii ſaluatos.nec deſunt qui dicant ibidem archam applicuiſſe Noe:& diu poſt oſtenſam ab īcolis ſeu eius reliquias extitiſſe.

Binon promontorium ultra cyrenem eſt īter duas ſyrtes protenſum maiores claudens.

Blagnia mons eſt hyberniæ:cuius in radicibus tres nobiles ſcaturiunt fluuii:berua:corus : & ſyurus omnē fere irrigantes inſulam.

Boreas mons eſt epyrrhi.dyrrachio primus.

Borion promontorium numidiæ ſic a græcis dictum q̄ a borea uento infeſtetur ei quidem hyporegius ſuperimpoſitus in hyponis nomen permutatum.

Brurinum hiſpaniæ promontorium eſt.

Brutium promontorium Italiæ in Ionum mare tendens haud longe a caulona & conſentia.

Bracæ montes ſunt diſterminātes mauros ſuperiores & æthiopes peroſos a radicibus nigrenſum fluuium effodentes.

Brilelus atticæ regionis mons eſt.

Buli mons eſt ſyriæ haud longe a gari.

CAas mons eſt ſyriæ in tribu effraim:īſignis tumulo ieſu filii naue.nam diu apud uicantanam ſepulchrum eius ab incolis ſorenſibus oſtenſum eſt.

Cadiſtus ſeu caliſtis cretenſium mons eſt adeo in uertice cadens ut a nauigantibus nubes potius arbitrentur q̄ uertex.

Cæma mons eſt alpium dirimentium togatam galliā a comata ex quo uarus fluuius emittitur.

Caphareus mons eſt euboeæ altiſſimus promontoriū faciens: quod in helleſpontum protenditur : apud quod plurimi græcorum a Troia redeuntium fraude Nauplii cupientis ulciſci mortem palamedis filii ſui iniuſte perempti:periclitati ſunt.

Caldone promontorium indiæ propinquum flumini ſalſo : haud longe a loco ubi quondam Euſratis hoſtium.

Calicandrum aſiæ minoris promontorium eſt terminus nauigatiōis a Romanis poſitus Anthioco magno ab eis ſuperato.

Calidromus achaiæ eſt promontorium haud longe a ſinu maliaco.

Caligon ꝓmōtoriū eſt in oceanū orientalē tendens.

Calpe hiſpaniæ mons eſt:totus ſere in mare ꝓminens abilæ qui in mauritania eſt oppoſitus quē ut de abila dictum eſt alteram herculis columnam uetuſtas credidit aſſerens eum cum abila ſeparatum : & inde oceanum mole montis ante retentum in medias exundaſſe terras:anguſtoq; freto europam ab aphrica ſeparaſſe.Sunt præterea qui uelint apud Siciliæ pharum calpem alium eſſe.

Calon ſeu chion promontorium cretenſe in occiduū uergens.

Cambalidus indiæ mons eſt & caucaſi ramus ſub quo Meſſalene & inde nobiliſſimus in bactrios trāſitus.

Camenta cypri promontorium eſt ſolem ſpectans occiduum.

Canaſtreum macedoniæ promontorium eſt:cui Sena proxima.

Canatus citerioris Hiſpaniæ mons excelſus eſt : cuius ut aiunt in uertice lacus profunditatis imperſcrutabilis colore niger:de quo miranda referunt incolæ. Dicunt enim ſi quis lapidem aut aliquid durum in eum iecerit;confeſtim tempeſtatem oriri : eiuſq; in abdito ſpecu palatium eſſe dæmonibus & alia plura meo iudicio ſabuloſa.

Candania mons eſt epyrrhi a dyrrachio diſtans.lxxxviii.mil. paſ.

Capitolinus mons eſt Romæ eo ſic dictus q̄ cum in eo fundamenta foderent ædis iouis.humanū caput inuentū dicit̄.Antea quidē tarpeius dictus a uirgine ueſtali Tarpeia:q̄ ibi a ſabinis necata atq; ſepulta : & adhuc eius ſaxū tarpeium appellatur.Hūc eundem montē tradiderunt uetuſtiſſimi ſaturnum appellatum:& ab eo late ſaturniā terram:& in hoc antiquū

etiam fuisse oppidum cui saturnia nomen: cuius in longum postea tria mansere uestigia. Nam saturni fanum in eius fuit saucibus & saturnia porta: quã postea uocauere Pãdanã: & post ædẽ saturni ĩ ædificiorum legibus parietibus sunt postici muri scripti.

Capontes uel catopen secundũ alios mons est scythis proximus cuius sub radicibus haud longe a zimara seu zizima dicunt eufratem oriri.

Caralitanum promontoriũ puto sardiniæ sit uersus aphricam tendens.

Cardenni montes sunt armeniæ maioris: in quibus archam Noe resedisse cessante diluuio a nonnullis traditum est.

Cardidũ ꝓmõtoriũ aphricæ ẽ sardiniæ aduersum.

Carina mons cretæ insulæ est ex quo mirabile recitatᷓ aiunt enim: cum mollis sit: nec amplius. ix. M. pas. ambitus intra hoc spacium nullas reperiri muscas: nec mel ibidem factum nusq̃ attingant.

Cariobarzanes mons ẽ iter massagetas parthosq;.

Carigini samariæ lætissimus mons est ciuitati sicioniorum supereminens.

Carmeniæ promontorium puto persici maris cui iunguntur populi armogei: & ibi portus macedonum ẽ & aræ Alexandri.

Carmelus phœnicum mons est. Heliæ prophetæ spectabilis mansione: & oleis arbustisq; & uinetis conspicuus: per dietas circiter duas distinctus: huius in radicibus palus est cendebora ex qua progreditur bellus fluuius harenas trahens ad uitrum cõficiendum crystalli emulum cæteris præualentes.

Carmelus mons alter a superiori in gallia est de quo naba.

Cartandrus mons est iter persas mœdosq; positus.

Casinus mons est campaniæ ubi dudum Apollo colebatur ab incolis cuius fanum destructum a Benedicto sanctitate insigni uiro sub beati Martini titulo ad honorem ueri dei celebris ecclesia constructa est: & eo loco in quo fuit ara Apollinis erectum est altare: ac sub Ioannis baptistæ nomine consecratum.

Casyrus mõs persidi propinquus: cui appositæ urbes seleucia & susinare.

Casius syriæ mons est: haud longe ab anthiochia: sub quo olim silentia libera Pieria appellata. Hic mons altissimus est. nã ambitu ad cacumen. xviii. M. pas. dicitur. altitudo autem per directum. iiii. M. pas. & de eo antiquitas mirabile quoddam refert. Asserit enĩ quarta noctis uigilia in orientem per tenebras Solis globum surgentem uideri: & sic paruo corporis flexu surgentem solem: inde profundissimam noctem intuetur aspiciens.

Casius mons alter a superiori. hic enim ĩ arabia est: pelusio ægypti conterminus: haud longe a loco qui dicitur Astracinæ nobilis sepulchro Pomp. magni.

Caspius mons sub boreali plaga constitutus est & ab eo caspium mare cui conterminus est denoiatum.

Castalius mons in delphis: musis sacer.

Catabathmon mons parthonio propinquus est: cui & Alexandri castra uicina sunt.

Catacrisea montes sunt in eo deserto per quod transitum fecere filii Israel ab ægypto in terras promissionis uenientes. hos quidem auro fertiles aiunt: eousq; penes perhibetur Moysem librum Deuteronomio descripsisse.

Catillus mons est prope tyburim ciuitatem Romæ uicinam a Catillo fratre tyburti conditoris tyburis denominatus.

Caucasus orientalis mons & famosissimus est. Is quidem secundum quosdam inter oleos qui sunt ad cimericum mare: & albanos ultra caspium sub septentrione iacentes eleuatur: primo & perpetuo iugo usq; in orientem extremum protendi uidetur: secũdum uarias illi nationes adiacentes uaria sumens nomina: eumq; Taurum montem seu tauro monti iunctum credidere plurimi: eo ꝙ percoatras armeniæ mons inter taurum & caucasum positus illos iungere uideatur. Sed fluuius eufrates ex percoatra descendẽs & in meridiem defluens: & ad sinistram taurum derelinquens esse disiunctos ostendit. & sic a dextris inter oleos ad albanos ubi portas habet incipit caucasus: sic dictus eo ꝙ semper eius uertices niue candeant: nam incolarum lingua candor dicitur caucasus. A portis autem caspiis ad armenias usq; pilas seu ad tygridis fontem iter armeniam & hyberiam: qui uertices caucasi sunt acroceraunì appellantur: de quibus supra. A fonte autem tygris usq; carras inter parthos Massagetasq; Ariobarzanes nominatur. A carris usq; ad Cadippin oppidum iter bactrianos & hircanos moniarmali dicitur amomi ibidem nascentis insignis: a quo collis subsequens dicitur parthau. Ab oppido uero Cadippi ad saphrin uicum inter duas sarcaraucas & parthionas mons est obscobares ex æquo gautes & lacer exundat. A fonte gangis usq; ad fontem fluminis orthogorræ qui a septentrione est ubi montani paropanisade taurus est. A fontibus ortogorræ usq; ad orthogorræ ciuitatem inter hircanos & scythas & gangaridas caucasus est. Vltimus autem inter eos & pasiadras mons lanibus uel imauus ubi crisotoras fluuius & samara promontorium ab orientali excipiuntur oceano: & sic imauus extremus est caucasus. Alii taurum totum huncuolunt: eumq; ab oriente nostrum usq; mare deducunt: caucaso huius tam longi montis nil præter particulam orienti propinquam donantes.

Caulon calabriæ seu brutiorum mons est in finibus Italiæ freto siciliæ propinquus: baccho fertilis & cui eiusdem nominis oppidum fuit.

Calidonium ultimum est tauri promõtorium: in nostrum effusum mare.

Celius mons est a cele lubeano nobilissimo duce tusco dictus: eo ꝙ Romulus aduersus Latinum regem cum auxiliaribus uenerat inclytus quidem multis titulis. Sed nec minus insignis est ꝙ in eo poeta Ennius habitauerit.

Celticum promontorium hispaniæ in oceanum procurrens.

Cenum promontorium in septentrione directum.

Cenus extremum Italiæ promontorium uersus pelorum siciliæ tendens: non amplius. xii. stadiorum interuallo distantia.

Cerason Chriseon promontorium propontidis in quo Bizantium oppidum cui postea nomen cõstãtinopolis.

Cerauni montes in epyrrho oriunẽ & exinde cõtinuo iugo ripheis iungũtᷓ: a pte altera in euxinũ & Meoti-

da atq; thanaim cadunt. Altera uero in caspium.

Cercius mons est haud longe a thessalia a merope qp pe eunti thessaliam inuenitur.

Cespius urbis mons est regione exquilia apud ædem Iunonis lucinæ.

Childarus mons est hyberniæ.

Chymæra: ut uideant logici quia aliquid sit: mons est ciliciæ apud phaselitas carinam a licia disterminans huius quidem summitates perpetuis flagrant flammis: quæ quidem augentur aqua super infusa. terra uero iniecta extinguunt. Alit p̄terea mons iste circa summũ leones: paulo aũt infra capreas: suntq; radices eius serpentum plenissimæ. Bellorophon autem glauci filius hunc purgauit noxiis & habitabilem fecit: a quibus fabulæ locus adinuentus est.

Cibaini montes sunt thraciæ in quibus caister fluuius oritur.

Cillenius mons est archadiæ: celebris natiuitate Mercurii.

Cymborum promontoriũ sub septentrione & in oceanum aquilonarem protenditur.

Cibelus phrygiæ mons ĩ quo cybeles deum mater colebatur olim denominata cybeles ab eodem.

Cibotus mons olim fuit: & in eo oppidũ noĩe caritate qui terræmotu absorptus est una cum oppido.

Ciminus etruriæ mõs ẽ ĩ quo & eiusdẽ noĩs lacus.

Cinthius mons est insulæ Deli famosus apollinis natiuitate: cuius tam grandem magnitudinem dicunt ut umbra sua ægei maris ambitum tegat.

Cirencum promontorium in asia minori: haud longe a monte Mina.

Circes seu circeus mons Italiæ: & caietæ propinquus: sic a circe uenefica: quá ibidem habuisse regiam uolunt: denoiatus. Eius in summitate & oppidũ eiusdẽ nominis fuisse prægrande dicunt. præterea asserunt hunc olim a continenti fuisse disiunctum: nõ qdem freto sed paludibus: & oseũ alias Otheũ ante nominatũ ab horrore transeuntiũ: credentiũq; ibi hoĩes ĩ beluas trãsmutari. Tãdem ex albanis mõtibus limus effluens cõpletis paludibus eũ fecit terræ cõtinuũ.

Cirra mons est phocidis seu uertex alter Parnasi montis ĩ quo olĩ celebre toto orbi oraculũ fuit apollinis.

Citheron boetiæ mons est poetarum carminibus celeberrimus: nec longe athenis extollitur. Aliqui partẽ Parnasi putant a citherone quodam denominatum in hoc enim præcipue colebatur Bacchus. secũdum autem alios Venus: eamq; dicũt ab eo cithercam fuisse uocatam.

Cithorius mons est paphlagoniæ abundans buxo in spaciũ. lxiii. M. p. porrectus: loco ueneto clarus: a quo uolunt paphlagonios in Italiam cum antenore transuectos uenetos appellatos.

Citria promontorium est cariæ: esto sint qui dicant illum Deli montem.

Ciareus mons orientalis est in regione quæ dicitur apouertene.

Clarius est mons colophoniæ in quo colitur apollo: & ab eo clarius nominatus.

Clibanus mons apud calabros est haud longe a lacinio promontorio.

Climax æthiopiæ mons est secus rubrum mare: ubi honesti homines & rubri maris tenentes imperium fœminæ prolixis barbis insignes uenationibus uacãtes: tygresq; habentes pro canibus & pardos etiam nutrientes.

Cordei mœdorum sunt montes.

Cophantus bactrianorum mons est: nocte flammas emittens e uertice.

Colaitum indiæ promontorium in taprobanem insulam sese ferentem.

Corambus promontoriũ paphlagonũ in ponto haud longe ab amne parthenio.

Corax oetholiæ mons est altissimus inter calipolim & naupactum.

Corax mons est non longe Tyburim a corace fratre tiburti conditoris Tyburis dictus.

Coreb mons regionis Madian est iuxta sinum arabiæ iminens: qui quidem uenerandissimus est ob crebrã iamdudum ueri dei apparitionem.

Coritus ciliciæ mons est insigni specu memorabilis: q in summo montis uertice corito oppido supereminẽte: amplo satis hiatu patet & in profundum demissus quanto magis demittitur: tanto amplior efficitur & undiq; pubentibus lucis adeo pulcher atq; admirabilis se intuentibus aperitur ut mentes admiratione consternat: qui cum & assuefactos non satiet p descensum unicum & angustum atq; asperum. m. d. p. inter amoenas umbras & opaca syluarũ riuis hinc inde quoddam agreste sonantibus. Ast ubi in finem descensum est: specus apparet alter. uerum cymbalorum sonus terret adeuntes ingressu primo & aliquandiu spectabilis incedenti fit obscurior: & ingentis amnis se extollentis sons aspicitur: qui ubi paruo cursu maximum demonstrauit impetum: conditur intra uero spacium horribile & incognitum augustum tamẽ sacrumq; adeo: ut a diis habitari ueteres credidere incolæ. Alius præterea specus ulterius est quem Tiphoneum uocant angusto ore: & ut experti tradidere quidam pressus & assidua nocte suffusus: eumq; dicunt aliquando tiphonis fuisse cubile: & in se dimissa confestim exanimat. Memorandus est & fabula & natura. Mons autem extrorsum Croci plurimum ferax est adeo ut sint qui credant ob hoc illi nomen coritus positum.

Coris thessaliæ mons est: serpentes producẽs: quibus Sypas nomen est: non proprium habentes colorem sed loci silenni in quo moranť sumentes: morsu quidem non aspero sitim ingerunt: & insanabilis est.

Coritus mons creditur ætruriæ a corito uetustissimo rege Electræ uiro & Dardani patre una cũ oppido ĩ eodem existente denominatus.

Corsicus mons est ultra hiberiam & hircaniá: ex quo nascuntur ex uicinis fontibus cyrus & cambises ingentia flumina.

Coronæ achaiæ promontorium.

Creon mons est insulæ lesbos.

Crimoca p̱montoriũ euxini maris arduo supcilio.

Crise promontoriũ est oceanĩ orientalis apud seres.

Crocodillus ciliciæ mõs est a parte amanni fluminis.

Crocus mons est in creta insula.

Crotonius mons achaiæ: pisæ ciuitati supereminet.

d Adai montes sunt indiæ olim cliopedis regine propinqui.

Dardanus mons est apuliæ.

Delphicus mons inter histriam & mentoriam esse fertur cuius in culmine existentes aiunt ex lõginquo nauigia uenientia cernere.

Dicteus cretæ insulæ mons est a Dictea nympha quæ in eodem colebatur dictus: qui quidem adeo est in uerticibus albus: ut a nauigantibus q̃ uertices potius existimantur. in hoc aiunt iouem quem deũ stolidi arbitrabantur absconditum a matre & a curetis nutritum.

Dimascus mons est in miconia insula.

Dindimus mons est phrygiæ in quo galli sacerdotes cybeles & sacra matris deum celebrare & se abscindere consueuerant.

Dinarete promontorium insulæ cypri.

Diomedes promontorium in dalmatia.

Diptamon cretæ insulæ mons est abundans diptamo herba: a quo & ipsa nomen sortita est.

Dodona chaoniæ mons: in quo & sylua eiusdem nominis & in ea olim fuere quercus. e quibus columbæ consueuerant responsa dare quærentibus.

Dolorosus mons in anglia est.

Drepantium promontorium est siciliæ.

Dyrrachium epyrrhi mons est. ubi castrum est quod petra dicitur.

Duriscos promontorium est atticæ regionis.

Ebitei montes sunt apud bathimos ad oceanum meridionalem.

Ebron mons est palestinorum haud longe a Gaza syriæ ciuitate: cuius in uertice olĩ sanson noctu Gazæ ab hostibus inclusus portas uectesq; detulit.

Edon mons thraciæ est.

Effram iudeæ mons est in quo olim sicem fugitiuorũ ciuitas fuit.

Egialeus atticæ regionis mons est.

Elatus Cephalaniæ nobilis mons est.

Eleome mons est macedoniæ.

Elicon boetiæ mons est: musis dicatus celebrisq; poetarum carminibus: ex quo inter alia flumina parmesus egreditur.

Emimodimus mons est hyberniæ ponticæ.

Emochi montes sunt indiæ.

Emodus mons pars caucasi creditur: quem cum superioribus: quos emochos: uocant idem credo.

Emus mons aliqui dicunt thessaliæ sit: & in eo locum describũt: qui tempe dicitur. Alii uero thraciæ attribuunt: huius cælsitudinis adeo grandis phama fuit; ut crederetur ex huius uertice adriaticum & Euxinum mare posse discerni quod experturus Philippus Demetrii filius macedoniæ rex: illum conscendit: nec absq; labore plurimo. Nã circa mediũ adeo ramorum arborum innexione densum inuenit: ut præter impeditum iter nonnunquã cælum uix cernere posset. Et cum post diem tertiam ab incœpto a radicibus itinere deuenisset in culmen: contecta nebulis omnia comperit & uulgatæ opiniõis omnia falsa: & sic spe frustratus: duabus aris ioui soliq; in uertice consecratis descendit. Hinc una cum Rodope & Orbelone sacris liberi patris & mœnadum cetibus Orpheo uate primum initiante celebris fuit: qui uasto iugo procumbens in põtum oppidum habuit in culmine aristeum. Volunt alii q̃ ennius ea in parte quam aratores celebrant scythæ ostendãt tumulum Pollidori: ubi gramen alias geraman urbs. quá uocant barbari Catiton: & ex ea ferunt pigmeos fugatos a gruibus.

Eos mons est ad arabicum mare.

Epopon dudum mons pitecusarum insulæ capano in sinu: ex quo cum repente flamma emicuisset: in processu campestri solo æquatus est.

Eracleum promontorium est colchorum.

Ercinius germaniæ mons insignis est.

Eridanus mons est dyrrhachii.

Etimantus mons finibus constitutus est archadiæ in quo Hercules aprum cuncta uastantem uiuum cœpit; eumq; euristeo detulit regi.

Erix siciliæ mons est: drepano propinquus: cuius in summitate fuit olim ericinæ ueneris templũ ab erice eiusdem filio: & a quo denominatus est mons: constitutum. In hoc autem ab ænea Anchises secundum quosdam tumulatus est.

Erminius mons lusitaniæ in hispania.

Ermon mons amorreorum est ultra Iordanem: quẽ phœnices uocãt sanor: & Amorrei Sanir: cuius in uertice isigne fuisse templum summæ celebritatis apud gentiles dicitur. Distat duobus mil. passuum a tabor & eius ẽ adeo uertex frigidus. ut ex eo ad delitias nobilium æstiuo tempore ferantur niues tyrum.

Esperuceras promontorium extremum aphricæ est aduersus dorchadas insulas olim gorgonum domos æthyopum hesperorum confine.

Esperus mons æthyopum est sub aphrico situs.

Estie promontorium bosphori est.

Etheodontia mons est græciæ termopolis superemineus.

Ethna mons in medio siciliæ orbi toto celeberrimus fama: & cum sublimis plurimum sit: solitusq; e culmine cælso globos ignis emittere hodie deficiente iá subterraneó sulphure solum fumos emittit. Cuius in summitate duos esse crateres: e quibus olim eructabat flamma dicunt indigenæ. Circa quos asserũt eum eẽ cinereum & niueum ut plurimum tectum: cum circa radices amœnissimus montium sit: limpidissimis fontibus & fructetis abundans. Et quoniam persæpe terræmotibus agitatur regio: fabulam finxere ueteres; cum scilicet a ioue Tiphei capiti superim positum: quasi suspirans Gigas flammas emittat euomere omnem: & tremere: dum frustra excutitur. In hoc oppidum ingens ex sui nominis olim fuit.

Eucalegon mons est haud longe a sigeo troianorum promontorio.

Euganeus mons est Venetiæ: quem ut quidam putant incolæ dicunt hodie paduanum patauio proximus.

Euprosepon ꝑmontoriũ syriæ est nõ longe a sydone.

Eurotas mons est laconiæ regionis.

Falarium promontorium est Corciræ insulæ ex quo in mare protenditur scopulus: quem a similitudine ulyssis nauem fuisse dixere uetusti.

Falernus campaniæ mons est: optimi uini ferax.

Faneus promontorium Chii insulæ: & secundum alios siciliæ uitibus consitus: & a faneo rege olim denominatus.

Faradi mons est seu uertex ydæ montis troiani.

Fasga mons est supra iordanem in terra Moab contra hierico: sub quo ienua ciuitas in campo Moab.

Ferraria promontorium hispaniæ: sub quo hyberus fluuius ingreditur mare.

Fesulæ mons est biceps florentiæ inclytæ tusciæ ciuitati supereminens oliuetis plenus: ex quo si lapides q plumbei sunt excidantur: breui temporis spatio nouis incrementis restaurari compertissimum est. Fuit & in culmiẽ huius eiusdem nominis uetustissima ciuitas ruinis semesis testantibus.

Ficonta promontorium est aphricæ importuosum: haud longe ab hisoris quas dudum testantur aliqui tenuisse lotophagos.

Fiondis thessaliæ mons mempheus uocitatus olim.

Fiscellus Italiæ mons est non longe a tyberi fluuio.

Fogor moabitarum mons ẽ: ad quẽ Balach rex deduxit Balaam ariolum: ut malediceret israelitis.

Foloe mons est thessaliæ: in eo quondam centauri nati sunt. Alii archadiæ montẽ dicũt: nõnulli thraciæ.

Forgius æthiopiæ mons excellentissimus.

Frasus oetoliæ mons est: haud longe a ꝓmontorio anthimo: ubi hostium corinthiaci sinus.

GAbaa mons est iudeæ in tribu Beniamin: haud longe ab Hierusalem.

Gabalo mons est in terra promissionis: in quo iussu Moysis altare constitutũm est.

Gad mons est in deserto synai: quem penes castrametati sunt filii israel.

Gange mons est minoris asiæ: in quo ceridala & rhodiopolis sitæ sunt.

Gagus mons est minoris asiæ: haud longe a pathara: credo idem cum superiori.

Galaad mons est ad tergum phœnicis & arabiæ libano copulatus: & in eodem ciuitas eodem nomine dicta: quã cœpit galaad filius machir de manu Amorreorum: & tam monti q̃ ciuitati nomen suum imposuit: & ab eo olim galadites regio nuncupata est.

Galeo mons atticæ regionis.

Gallicanus campaniæ mõs est: & iminet agro falerno: & eidem cassilinus.

Gallidromon mons est: seu aliud ex cacuminibus iminentibus termopilis.

Galmada mons supra idumeam & samariam.

Gargara phrygiæ mons: seu summus idæ montis uertex. Nam gargara dictus: qui caracaros quod caput capitis sonat. idest altitudo altitudinis: ubi templum olim fuit Iouis.

Garganus apuliæ mons est sinistrorsum ab apennino in adriaticum ueniẽs mare: cuius in radicibus Sipontum ciuitas olim a Diomede montis uictore condita. Secus hunc Metapontum dicunt: ubi palladis helinitis templum fuisse aiunt: in quo diu seruata sunt Epũ frumenta quibus durium æquum apud ilionẽ fabricauerant. & apud eundem asserunt locum fuisse Dauniæ nominatum: in quo Palladis achaicæ tẽplum ubi bipennes æreæ: & arma Diomedis sociorũ deposita diu ostensa sunt. Dicũt præterea ibidẽ fuisse canes græcis uenientibus læta garrulitate blandiẽtes. Sed quod longe maius & uerius atq; uenerabilius est: hoc in monte anno ab incarnato uerbo. cccclxxxi. Zenone principe imperante Romanis diuino munere Michaelis archangeli specus incolis ostẽsus est: in hodiernum usq; celebris: & summa a christicolis deuotione usitatus.

Gari mons est syriæ: & secundum alios dictus garius in samaria: in quo Tusci populi ab assyriis in samariam missi relicto Hierusalem diis suis altaria construxerunt.

Gaulaleus mauritaniæ mons est: & ab eo circumhabitantes æthyopes gaulales dicti sunt.

Gaulannus cãpaniæ mons est puteolis baisq; uicinus.

Gaurus campaniæ mons est: propinquus malsico mõti atq; surrento.

Gazarim mons seu garizeus in iudæa est: supereminens sicyoniorum ciuitati.

Gebal mons est iudeæ oppositus gazari: qui & hebal nuncupatus est.

Gebbenna galliæ mons est inter auernos & eluios medius: & in eo ciuitas posita: cui genua nomen est.

Gelboe syriæ mons est. sexto a scitopoli lapide: in hoc quidem Saul primus iudæorum Rex a Palestinis uictus occisis filiis ab amalechita iuuene percuti præcibus obtinuit: maledictiõe Dauid successoris eius nec ros nec pluuia postea cecidit.

Gerasenorum mons est trans iordanem: in quo Alexãder iudæorum rex mortuus est.

Gerestye euboeæ ꝓmontoriũ: aphricam spectans.

Gerionis mõtes in Italia prope lematem agrum sunt.

Gibel mons est iudeæ: sub quo ior & dan fontes ex libano prodeuntes iordanem fluuium iuncti faciunt.

Ginidos minoris asiæ promontorium est: in quo dudum æthyopia libera.

Gion mons est iudeæ: apud quem Salomon fuit iunctus in regem iudæorum & dyademate insignitus.

Girim mons est apud garamantas: in quo nasci gemmas uetustas testata est.

Gorditanum sardiniæ promontorium in conspectu habens asulcensim & ænosim insulas.

Grin mons est citerioris hispaniæ mari contiguus.

Gratius mons phrygiæ est xantho flumini ꝓximus.

IArus mons est ex armenia inter mœdos adiabenosq; ueniens supra param & cœnem.

Iambus mons est caucaso monti iunctus: diuidens indiam a scythia superiori & inferiori.

Ianiculus unus ex mõtibus urbis. in hetruria quidem positus: & sublicio ponti iunctus: a iano ut creditur olim romanorum deo nuncupatus.

Ibla mons atticæ regionis seu siciliæ est: thimo abundans & melle.

Icarus mons atticæ regionis est.

Ida mons est phrygiæ: haud longe ab ilione & hellespontiacho supereminens mari: memorabilis iudicio paridis: ex eo quidem mirabile quoddam rettulere ueteres: scilicet solem surgentem longe aliter q̃ in aliis terris conspici. Nam in tanto ab hoc ex summo montis apice cui gargare nomen a media fere nocte passim ignes micare uidentur plurimi: diu tandem nocte in diem eunte: qui sparsi fuerunt in unum conuenire: donec in unam emicent flamã. quæ postquam diu grandi incendio similis clara uisa est se in rotundam formã cogi cernitur: & ingens

factus globus terris apparet annexus: deinde paulatim decreſcere & lucidior effici: donec iam fugatis tenebris ſeſe extollat in altum ſol factus. Et ex hoc prӕterea monte ſcamander:qui & xanthus:& ſimois fluuii longe fama maiores q̃ undis copioſi; & alii ſcaturiunt plures.

Idalius mons in cypro ueneri ſacer eſt.

Ideus mons cretӕ inſignis plurimum apud ueteres:eo q̃ in eodem Iouem abſconditum a matre Rea & clã nutritum credant antiqui:eiuſq; ſepulchrum in eo a priſcis diu uiſitatum eſt.

Idrus calabriӕ mons eſt:unde oppido nomẽ idruntũ.

Ieris promontorium eſt elidis:haud longe a piſa.

Imabus orientale promontoriũ eſt ab emodis montibus in mare oceanũ ſe tollẽs. Sonat q̃dẽ imabus iarica lingua niuens:extremus quidem Caucaſus eſt.

Imettus mons iter cӕteros atticӕ regionis obtinet pulchritudinis principatum. Nam floribus nitet:thimo abundans & optimo melle & in eo ut dicunt naſcitur herba Cariſia:quã mulieres ut ardentius appetantur a uiris brachiis alligare conſueuerunt.

Inarimes mons olim fuit iſulӕ prochytӕ:ut ſcribitur Sed ego credo eius quӕ hodie iſcla uocatur aduerſa Meſeno:& ſub eo finxere poetӕ:eo q̃ altiſſimus fuerit & ignes more ӕtnӕ euaporauerit:Iouet caput ſup poſuiſſe tiphei. Hic quidem mons a ꝑpetuo igne introrſum fere cõſumptus:a terrӕmotu excuſſus:& in mare deiectus eſt:fecitq; ex ſe longe ab iſcla inſulam aliã quã indigenӕ prochytam uocauerunt: eo q̃ ex propinquo ceciderit mons:ex quo edita ſit.

Iouis mons in hiſpania eſt occidenti oppoſitus: cuius eminentia:quia inter exigua cautium ſpatia conſurgit Hannibalis ſcala appellata eſt.

Ippanis mons ſcythiӕ eſt.

Iperborei montes ſunt ſcythiӕ in aſiatico oceani littore ſub ipſo cardine ſiderum hyperborei dicti: eo q̃ ultra eos flat boreas.

Ipoplatus mons eſt lyciӕ ſeu ciliciӕ:haud longe a thebis liciis. quibus olim dominabatur hietion pater Andromachӕ uxoris hectoris.

Impius mons ſecundum quoſdam in bithynia eſt: & ſub eo picopolis fuit ciuitas. alii illum dicunt ilioni propinquum:& poſt eum inſidiis latuiſſe grӕcos: & hinc ſumptum:q̃ ex ӕquo qui ippos grӕcӕ dicitur: prodierint. Sane bithynia troadi contermina eſt: & is forte mons medius inter eas.

Ipixorus mons eſt macedoniӕ.

Irancancos mons eſt germaniӕ: ex quo dicunt danubium naſci.

Irmine promontorium achaiӕ.

Irpimus mons eſt ſabinorum: in quo optimi naſcuntur ӕqui.

Iſamus mons eſt poeniã a midia ſeparãs:ĩ quo naſcuntur aĩalia menopẽ noĩata boui familia:q̃bus ꝑgrandes comӕ a collo pendẽt & uſq; in oculos a ceruice.

Iſchiniӕ promontorium ẽ theſſaliӕ:ſuper demetriadem ciuitatem.

Iſmarus thraciӕ mons eſt pro parte aſperrimus: & in reſiduo uinetis oliuetiſq; abundãtiſſimus. In hoc nõnunq̃ Orpheus cythara canere conſueuit.

Iſpatus promontorium in ora ӕthiopici oceani eſt:ſe protendens in mare:quod azanium appellatur.

Itabirus mons eſt iudeӕ:apud quem Alexander Ariſtoboli regis filius & iudӕorum Rex a gauinio Romanorum duce ſuperatus eſt.

Iſthmos mons in quo ſita Corinthus eſt ciuitas. Hic ex achaia in reliquam grӕciam tandem ſpatio ſeparat ionium mare ab ӕgeo.

LAcinium promontorium eſt Italiӕ: inter adriaticum & ionium mare in eurum tendens inſigne quondam iunonis laciniӕ templo:haud longe a petilia ciuitate.

Lampeus archadiӕ mons eſt.

Lamus mons eſt Cariӕ nobilis ob Endimionis fabulam:quem aiunt a luna dilectum in eodem obdormiuiſſe.

Laternus & hic cariӕ mons eſt:in quo quidam tradũt hoſpites a ſcorpionibus non lӕdi:cum ab eis indigenӕ occidantur.

Latinius mons eſt circa Romam:in quo tradũt fuiſſe lupercal ludicrum ab euandro archade inſtitutum: in quo nudi iuuenes ꝑ ludũ atq; laſciuiã decurrebãt.

Lecton mons troadis eſt:ſeu idӕ potius uertex.

Lentus archadiӕ mons eſt.

Leptis mons eſt mitilenӕ.

Lepteterea promontorium eſt indorum ad oceanum meridianum haud longe a maleo inſula.

Letheum promontorium eſt corinthiorum.

Leto mons eſt galliӕ ciſalpinӕ apud ligures.

Leucalonium promontorium eſt pamphiliӕ.

Leucata mons eſt altiſſimus in promontorio epyrrhi: quod leucopetra dicitur iuxta ambrachiam ciuitatem:quam poſtea Octauia. Cӕſar ſuperatis ibidem Antonio & cleopatra nicopolim appellauit & tẽplũ Actiaco Apollini conſtituit. Hunc alii promontoriũ leucate uocant:& nõnulli leucatẽ dicunt eſſe arabiӕ. Alii uero leucatas promontorium propinquum bythyniӕ uolunt. poſſibile ut ubiq; ſint:quum certiſſimũ ſit leucatam montem eſſe epyrrhi.

Libanus mons phoenicum altiſſimus: a thure dictus quod ibi colligitur: in ſacris litteris mons celeberrimus. Alii dicunt eum arabiӕ montem: quum ſit medius inter arabas & phoenices. ex hoc quidem albana & farfar & iordanis flumina & alia oriuntur: muro quondam iunctus fuit antilibano monti: de quo ſupra.

Licabeſos mons eſt atticӕ regionis: oliuetis conſpicuus.

Libetras mons eſt oetoliӕ:muſis ſacer:a quo & ipſe libetrides appellantur.

Licӕus mons ẽ archadiӕ pinetis clarus:& templo panis. in quo eum natum aſſerunt.

Licius mons eſt grӕciӕ:medius inter meropum montem & macedoniam & theſſaliã & epyrrhum.

Licoronis mons archadiӕ eſt.

Lilibeus promontorium ſiciliӕ in occaſum reſpiciẽs a ciuitate ibidem poſita nominatum.

Libanus mons eſt ſyriӕ. ex quo orontes fluuius orit.

Litricus mons ſeu montes deſerti mauritaniӕ.

Lura mons galliӕ inter ſequanos & aluceros.

Luretilis mons eſt ſabinorum.

Lucrinus mons eſt in extremis Italiӕ: cui & locris ciuitas impoſita: peloro oppoſitus: & a quo lucrina palus.

MAcroceni montes ſunt ab iſtro flumine nõ longinqui.

Magnaua mons eſt in gallogræcia: apud quẽ a mãlio uulſone pugnatũ ẽ cũ thelo ſtobagis & tectoſagiis & obtenta uictoria.

Malleus ſeu malles mons eſt in idia apud oreſtas monedes & ſmaros: cuius mõtis umbra æſtate i auſtrũ hyeme ad ſeptẽtrionẽ uergit: nec amplius. xv. noctibus ex eo uidetur ſeptentrio.

Malea ſeu maleũ ꝓmontorium laconiæ eſt: quod. l. mil. paſ. infra mare protenditur: adeo undas ipellẽs: ut nautas perſequi uideatur. Ex quo narratur ꝙ quom conſcẽdiſſet in eo maleus tyrrhenorum rex qui tubam æream primus ſuenerat: & pyratica mare infeſtabat: in eo tẽplũ apollini cõſecrauit: eumq; maleotrẽ nũcupauit: & mõti nomẽ æq̃ a ſe ipoſuit alii dicũt achaiæ eſſe montem: & ꝙ ibidẽ uenereẽ. apollo & ꝙ ex eo ãphiarao uati auxilia miſſa ſint.

Mallus mõs eſt: cui ꝓximi ſunt mãdæi & mali: quorũ mons mallus qui tractus eſt gangis.

Mambre mons eſt iuxta ebron: ubi credimus ab opifice rerũ deo parentem primum fuiſſe pſalmatum.

Marathon mons eſt atticæ regionis iſignis Theſei uictoria ex tauro ſuperato: & icari regis a ruſticis occiſi morte: & milciadis gloria.

Maros mons eſt epyrrhi.

Marpeſo mons eſt paros inſulæ marmorum cãdore conſpicuus.

Maſiticus mons aricando flumini ꝓximus eſt & andriæ ciuitati.

Maſſicus mons eſt cãpaniæ ꝓmõtoriũ olim mineruæ ſacrũ: Capreæ inſulæ oppoſitũ faciẽs hic ſurrentũ in radicibus habens: & inde amalphiã & ſalernum.

Maſtuſia promõtorium eſt in cherſonenſo oppoſitũ ſigeo troiano.

Matinus apuliæ mons eſt.

Maul mons eſt britãniæ: cui in radicibus lacus ẽ aq̃s ſuis adeo animalia feſſa reſtaurans: ut nullo uideantur attrita labore.

Maxillum mons eſt aetoliæ.

Maxtoria mons eſt hiſpaniæ iuxta oppidũ auronæ.

Medullus hiſpaniæ mons eſt.

Melam ſeu melãpus mons eſt in tertio europæ ſinu.

Mempheus mons circa theſſaliam.

Menalus archadiæ mõs eſt excelſus: ſic dictus ab ouibus: quarũ plenus eſt. Nã mela græce latine ouis.

Menetus mons eſt in alpibus.

Mercurii promontoriũ africæ eſt: in ſiciliam uaſto tracto ſe ferens.

Meritus eſt mons in tertio europæ ſinu.

Meropus mons eſt græciæ: propinquus theſſaliæ: in ſignis Quintii Fuluii uictoria: & Philippi regis macedonum fuga: grandis q̃ppe mons & anfractibus uariis præruptus eſt.

Meros mons eſt indiæ: Ioui ſacer: cuius in ſpecu incolæ liberũ pſẽm fuiſſe nutritũ arbitranẽ. Et ex hoc forſan habuit ſabula argumentũ: ꝙ ex utero tractus fulminatæ matris pr̃is ſœmori ſit appoſitus. Hic aũt mons hædera plurima & uitibus atq; frutetis conſpicuus eſt: & irriguus fontiũ: eiuſq; ſub radicibus Niſa ciuitas eſt.

Meſſia mõs ẽ i aſia minori mari ſupeminiens: clarus naualı uictoria atheniẽſiũ i pſas duce themiſtocle.

Metagoniũ ꝓmõtoriũ eſt africã diuidẽs a numidia.

Micaleſos ꝓmõtoriũ ciuitatis Oncheſtæ in græcia ẽ.

Militon mons eſt phitorum.

Mimãta mons eſt grandis contra Chion.

Minas minoris aſiæ mons eſt: haud longe a colophone ciuitate. Hic quidem a mari in campos excurrit cl. mil. paſſuum: & eius caput ſipilus. Nubes autem uerticibus ſuis appoſitæ: ut aiũt incolæ futurarũ tẽpeſtatũ qualitates oſtendunt.

Mindalenſis mons eſt inſulæ Sami: memoratu dignus ob crucem mortẽq; Policratis ſamii tyrãni oli fœliciſſimi.

Mineruæ ꝓmontoriũ campaniæ eſt: ex maſſico mõte ꝓcurrens in capream inſulam.

Mionenſum ꝓmõtoriũ eſt iter Teiũ & Samũ: cuius collis in modum metæ auctus eſt: a continenti uero aditũ habet ſemita manufacta.

Miſenus mons eſt cãpanus cumis ꝓximus: a miſeno æneæ ſocio ibidẽ ab eodẽ ſepulto denominatus.

Modim mons eſt: nõ amplius. vi. mil. paſſu. diſtans a Hieruſalem: ea uia q̃ tẽdit Ramata. Ex hoc Mathathias fuit machabæorũ pater.

Molus mons eſt meoniæ: qui prius Tmolus dicebaẽ ex quo Pactolus effluit fluuius: aureas trahẽs harenas: Cuius in radicibus cadieni: loreni philadelphiniq; appoſiti.

Monachus archadiæ mons eſt.

Monychus ꝓmontorium eſt in ſinu liguſtini mariſ haud longe a nicea diſtans: Ienuenſiũ pyratarũ potiſſimum & inſigne receptaculum.

Monoetes mons eſt ilyriæ.

Morin ſeu morian mõs eſt iudeæ: cuius in culmine iuſſu dei Abraam filiũ ſuum Iſac eidẽ deo uoluit immolare: ubi Dauid poſtea templum conſtruxit inſigne.

Mormalus mons eſt inter bactrianos & hircanos: in quo amomum naſcitur.

Moſſilicos ꝓmontoriũ eſt æthyopiæ: in quo cinamomũ deuehiẽ. ad hoc uſq; Seſtorium dicunt duxiſſe exercitũ: cum ſint q dicãt nil ulterius eſſe ꝓter oppidum unũ æthyopum in littore bragaza.

Mulolaca africæ ꝓmontorium eſt: propinquum flumini aſuſabæ.

NAbaud mons eſt: q hebraicæ dr̃ Nabo: ſupra Iordanem contra hierico: in quo q̃dam aiunt mortuum Moyſen hebreorum ducem. Hic tamen alibi abarim nominatur.

Nauſtathmos ꝓmontorium littoris cyrenaici.

Nazaræ montes ſunt meridionales numidiæ.

Nebrodes Siciliæ mons eſt: cui damarum copia nomen dedit.

Nemeus cleonenſium mons eſt.

Neptalim mons eſt galileæ: ſuper quo olim fuit ſacerdotalis ciuitas.

Neptunus mons eſt Siciliæ: cui ſpecula ſupereſt in tuſcum & adriaticũ mare proſpectans.

Neris mons eſt apud argos.

Niger mons eſt garamantum.

Nimaui mons eſt orientalis: ubi deficit caucaſus.

Nympheũ ꝓmontoriũ eſt dalmatiæ: quod accolunt

amarites & bollones.
Nion mons est apud rithreum portum.
Niphates armeniæ mons est.
Niritus mons est ithacæ: a quo Vlysses naritus denominatus est.
Nisa mons est indiæ: in quo liberū patrem aiunt fuisse nutritum. Hunc eundem supra moeros diximus uocitatum.
Nisa mons est phocidis: seu uertex alter parnasi montis: in quo dudū colebatur Bacchus.
Nisus mons megarensiū a niso q purpureum habuit crinē & megarensiū rege ibidē sepulto dictus.
Nulo seu nilo mons est: in quo ferunt homines habitare auersis plantis: octonos digitos in singulis pedibus habentes.
Numordis mons est mitylenensium.
Numasticus mitylenensium mons est.

OAxes mons est Scythiæ.
Ocila mons est armeniæ: cuius in fūmitate deficiente diluuio arcā Noe fuisse delatā ferunt: & diu ibidem lignorum reliquias perdurasse: in multis quidem montibus hactenus dictū est hanc consedisse. Quod sane intelligendum est aut eū montem plura habuisse nomina: aut plura cacumia diuersimode nominata: quorum aliud memini pro alio ponere seu pars pro toto: ut scribentium moris est.
Odori montes in regione tassiæ sunt.
Oeniphilæ dyrrachii mons est.
Oeta mons inter thessaliam & thraciam: isignis morte Herculis. In eo quippe rogus eius cōditus: & ipse consumptus est.
Offensionis mons Hierusalem: fere continuus est in accubitu montis oliueti. sic dictus: eo q in eo Salomon adorauerit idolum Moloch.
Ogiginus mons apud thebas est: ab Ogigio rege sic dictus.
Oleneus mons archadiæ: qui & meneus dictus est.
Olympus mons est altissimus macedoniæ: Hunc olī crediderūt aliq unū & idem fuisse cū ossa monte thessaliæ: & tandem eum terremotu disiunctos peperisse Peneum fluuium: & paludibus quibus laborabat thessalia exitū præstitisse. Is quidē adeo uerticem in cælum extollit: ut nubes argumento cognoscatur excedere. Nam cinere sacrorū caracteribus litterarum signato consueuerant sacrificantes discedere & in sequenti redeuntes anno uti liquerant: signatum inueniebant. Ex quo apparet nec ibi uentos efflare: nec aues uolare: nec pluuias cadere aut aliā nullam alterationem causari: quinimo qa subtilissimus sit aer: sunt qui dicant solitos cum spongiis aq̄ plenis & olphatui oppositis ascēdere: ut aerē attraherent crassiorem. Videt̄ qdem olympus qui ololāpus: idest cælū: qđ & olympus etiā noiatur. In hoc insup dictum Iouem aduersum titatanas pugnaturum aquilæ primo augurium habuisse.
Olympus alter a superiori mōs est in gallogræcia clarus uictoria Mālii uolsonis ex stolostobigiis habita.
Olympus mons est a supioribus alius: in minori asia Smyrnæ ppinquus: q & misius dictus est: cuius i radicibus Hānibalem dicūt brusam condidisse ciuitatem: dū apud regem bithyniæ moraretur.
Olympus mons est æque alius a superioribus nam in æthiopia secus mare rubrū est: quem aiunt oriente sole usq; in horā diei quintā flāmas emittere. Est eni haud longe ab eliopoli ciuitate.
Olisipo mons est hispaniæ: cui & oppidū eiusdē nominis est appositū hoc memoratu dignū. Nam eq̄s in eo ex fauonio uēto concipe & uelocissimos equos parere testantur incolæ.
Oliuarum mons est in iudæa Hierusalem iūctus: inter cæteros orbis ueneratione dignior. Nā in eo christus ueri dei filius discipulos docuit: orauit & ad patrem rediens ultima in terris reliquit uestigia. Quo in loco non absq; diuinitatis miraculo quum ob reuerentiam & memoriā suæ ascēsionis ecclesia rotōdo scæmate condereť: nulla arte nullo fabrorū ingenio obtineri potuit: ut summū culmen ecclesiæ tegeretur: ut appareret a terra in cælum usq; deū uoluisse nulla interposita re: sui glorificati corporis integrum conseruari meatum.
Onolon mons est thessaliæ.
Opon promontorium cretæ insulæ se in occidentem uergens.
Opitus macedoniæ mons est.
Oppius mons latii fuit facultalI lacui propinquus.
Or mons est arabiæ ex quo diuina gratia Moyses uirga aquā excussit: clarus qdem morte & sepultura Aaron fratris Moysi.
Orbelon mons est traciæ mediterraneus sacris liberi patris & coetu menadum Orpheo primū initiante celebris.
Orcobares mons indiæ est: inter duas sarcaraucas & parthionas: seu secundū alios inter dalias & caraucas: & parthiōas positus. Ex hoc aūt ganges & Jasser flumina oriuntur.
Oreb mons Madian: & ut quidam dicunt pars ē mōtis Syna & in eodē rupes ostendiť: quæ petra dr̄: ex qua uirgæ ictu diuino tamen munere Moyses aq̄s eduxit populo sitienti.
Oromenus mons apud indos natiuī salis est: ī quo lapidicinarū ritu sal effodiť inde renascens maius regum uectigal q̄ ex auro uel margaritis.
Ossa mōs est cū portu in sinu psico: ut arbitrāť aliq.
Ossa thessaliæ mons est olī ut qdā existimāt idē cū olympo: sed terremotu disiūcti uiam fecere Peneo flumini & paludibus: qbus thessalia ificiebať. Apđ hunc aiunt quondā centauros morari solitos.
Orris thessaliæ mons est oppositus ossæ: in quo lapitaæ fuit origo.

PAchiri montes sunt in maiori asia: e q̄bus funditur absartus fluuius.
Pachinū pmontoriū est siciliæ: peponensum sperans dictū ab aeris crassitudine: Nam pachis crassus est.
Paledur mons est angliæ: sup quo rudūbria oppidū sesconiæ conditum est.
Palatinus urbis romæ mōs de cui⁹ noīs cā multiplex iter ueteres dissēsio est: nā sunt q dicāt: pulsis īde ab originibus ab euādro archade: & ab eodē ibidē oppido cōdito a pallāte archadiæ urbe pallētiū dictū & deide pallatinū. Quidā uero dicūt a pallāte auo Euādri: & alii a pallāte filio dictū. Prætera asserūt & alii a pallātia euādri filia ibidē ab hercule uitiata

& poſtmodum dum moreretur in monte ſepulta: & alii a pallantia Latini regis coniuge. Nõnulli a pallanta Hyperborei filia ab Hercule ibidem oppreſſa. Pauci uero aſſerunt a quibuſdam qui pallatini dicti ex agro reatino ibi ante Euandrum euenere: & aliqui a balatu ouium ibi paſcentium balanteum: & exide per andiſticon paléteum: quibus diuerſitanbus claritatem montis additam certiſſimum eſt.

Palinurum calabriæ promontorium haud longe ab Helia: quæ poſtea uelia dicta eſt: i quo palinuri gubernatoris nauis æneæ tumulus eſt: & ab eo locus nomen ſortitus eſt.

Pertan mons eſt inter bactrianos & hircanos proximus mormalo monti: ubi amomum naſcitur.

Pallene mons eſt cui tanta ſoli planities in culmine ẽ: ut quinque urbium ſedes ſit atque ager. Nam cũ totus in altum ſatis anguſte conſcendat: ubi incipit ibi poſſidea eſt: ubi amplius patet ibi mendetione: quarum altera ab eretris altera ab achiuis ilione capto cõdita eſt. De nominibus autem aliarum inueniſſe nil memini.

Pancoatra ſeu parcoatra mons eſt armeniæ medius inter taurum & caucaſum: ex quo tygris & euphrates i auſtrum uariis funduntur ex fontibus.

Pãctolium mõs eſt oetholiæ: ea de cauſa ſic dictus qa ibidem omnis oetholia conueniebat ad peragẽda cõmunia: & inde pan quod eſt totum & oetolia.

Pandio mons a pandionio filio Erictonii & athenarũ rege dictus.

Pangeus thraciæ mons eſt theſſaliæ iunctus: in quo ſecũdum quoſdam Iulius Cæſar a Pompeianis fere ad deditionem coactus eſt: huius in radices moeſtus defluit amnis.

Parnaſus q̃q̃ alii diſcrepent: phocidis mons biceps ẽ. cuius uertices alter apollini: alter Bacho ſacer ẽ: huius in radicibus Derphis liberum fuit oppidum: & per illud Cepheſus eſſluit amnis. In hoc enim caſtalius eſt fons muſis ſacer: & ut uolunt aliqui in huius uerticibus tempore diluuii Deucaliõis: ipſe Deucalion una cum Pyrrha coniuge ſeruatus eſt cum aliis pluribus.

Pantridi montes cappadociæ ſeu armeniæ ſunt.

Parapaniſus indiæ mons eſt aduerſus bactras: alii dicunt ſub ipſo parnaſo bactra conditam.

Parnes græciæ mons eſt uitibus abundans.

Pariedræ montes ſunt circa armeniæ principium.

Parthenius mons archadiæ a uirginibus denominatus: eo q̧ in eodem uenari conſueuerunt.

Parthenium tauroꝝ apud ſcythas promontoriũ eſt.

Pedarium cariæ ſeu ioniæ promontorium eſt.

Pelion theſſaliæ mons orientalis: tam habitatiõe Chironis centauri q̃ Pellei & Thetidis memorandus eſt: hic altiſſimus perhibetur. Nam ut quidam aſſerunt mil.ccl. paſſuũ ratione perpẽdiculi excelſus eſt: i eius ſummitate pineta ſunt: q̃rcus uero cætera occupat.

Pelorum Siciliæ promontorium reſpiciens aquilonẽ a peloro gubernatore nauis Hannibalis ibidem ſepulto denominatum eſt: hoc ut uolunt plurimi: iam apoenino iunctum fuit & terræmotu poſtea ſeparatũ & exiguo freto q̃q̃ exæſtuoſo interpoſito actũ: ut Sicilia inſula ſit: quæ olim erat iuncta italiæ.

Poeninus mons eſt unus ex his: q̃bus multis alpes eminent: a ſacrato in eo poeninus denominatus.

Peon mons eſt ultra æthyopas: perpetuis flagrans ignibus.

Perimulæ indiæ promontorium: & in eo celebre indorum emporium eſt.

Perparus mons argolici ſinus eſt.

Petra appuana mons eſt olim gallorum frimenatum ab initio apoenini in agrum luccẽſium protẽſum huic liguſtinum tuſcumque mare & ueterem lunam ciuitatem: inde piſtorienſium & florentinorum cãpos aſpiciens: & procurrẽtia in euro auſtrum apoenini iuga: rigẽs fere niue perpetua: & a quo quondã apuani denominati ſunt galli.

Petre Dyrrachii mons eſt: apud quem caſtra Pompeii magni fuere ciuili æſtuante bello.

Petrinus cãpaniæ mõs eſt apud Sueſſam ciuitatem.

Pieria macedoniæ mons eſt: cui maximum auri pondus ab antiquis imperatoribus fuiſſe ſuppoſitum fama fuit: ex quo quattuor locis ab imo apertus eſt: & ex imo ferunt per planum aurum concreſcere.

Pilartes Dyrrachii mons eſt.

Pillineus mons pituſiæ inſulæ eſt.

Pindus mons eſt theſſaliæ Apollini muſiſq; ſacer: & acarnaniã ab oetolia diuidens: acheloũ flumen emittit: celebris quidem laphitarum origine eſt: & in eo perebi habitant populi.

Pion mons eſt in nymphea inſula.

Pinonius mons eſt mioris aſiæ: ſupereminens ptelæ & cayſtro flumini.

Pireneus mons eſt ingens: diuidens Hiſpaniam a gallis ſic dictus: eo q̧ fulminibus feriatur ſæpe. Nam pyr græce latine dicitur ignis: i eo q̃ppe naſcuntur boues agreſtes maiores aĩalibus cæteris exceptis elephantibus: & uti græce uocantur.

Pireum promontorium Athenienſium in æginam ꝓgrediens: apud quod Athenienſium portus ſeu naualia fuere dudum.

Placanodes Achaiæ promontorium: haud longe a piſa & alpheo flumine.

Poſſideum promontorium Ioniæ eſt: haud longe ab oraculo Apollinis bramaciæ dictum poſtea didymi & urbe mileto.

Prindaſus mons Aſiæ. ex quo ticius fluuius qui pergamum abluit funditur.

Purgara mons eſt: & in eo oppidum eius nominis prope Troiam.

QVedoni montes ſunt thraciæ.

Quilleus mons eſt archadiæ.

Quirinus uel quirinalis mons eſt Romæ: dictus a phano quirini quod in eodẽ fuit ſeu a quiribus qui cum Tacio ſabiorum rege ibidẽ caſtra habuerunt: ſeu a Romulo qui q̃rinus uocatus eſt ab aſta quam gerebat: quæ ſabinorum lingua dicitur quiris.

Quoſſei montes ultra armeniã & babyloniã ſunt.

RAmnuſium ſcordenſium mons eſt.

Regis mons inter Italiam & pannoniam eſt ſic dictus: eo q̧ in Italiã ueniens alboinus rex longobardorum a Narſete uocatus illum conſcendit & Italiam proſpectauit: montique nomen dedit. In hoc biſontes feras dicunt naſci ingẽtis magnitudinis beluas.

Remna mons eſt: qui in regnorum libris domus dicitur idoli damaſceni.

Rethcum promontorium troianum eſt: aiacis thelamonii ſepulchro conſpicuum.

Reticus mons eſt in germania altiſſimus.

Rhiphei mõtes ſunt ſcythiæ ĩ capite germaniæ a ppetuo flatu uentorum nuncupati: a quibus thanais fluuius egredit̃. ultra hos iacet ora quæ ſpectat ad oceanum aquilonarem. pars mundi a natura rerum dãnata: & denſa demerſa caligine.

Rion promontorium circa hoſtiũ corynthiaci ſinus dirimens oetolos a peloponneſo.

Roas mons ſeu petra iudeæ eſt.

Riphei montes archadiæ: qui abſq; aſpiratiõe ſcribũtur: ubi cum aſpiratione ſcythiæ.

Rhodope mons thracie mediterraneus eſt: a migdonibus habitatus: ſacri liberi patris & cœtu mœnandum Orpheo initiante celebris.

Rhoſii montes in ſyria ſunt: uerſus taurum montem poſiti.

Ruſteus pmontoriũ oceani ſeptentrionalis eſt.

Ebaſten mons ſupra Idumeam & ſamariam.

Sacer mons trans anienem fluuium nõ amplius quattuor millium paſſuum ab urbe diſtans eſt: in quo ſæpius plebs romana a nobilitate diſſentiens conſedit: nec ante recuperatam libertatem urbem reintrauit.

Sacer mons alter a ſuperiori in Hiſpania eſt ĩ finibus gallitiæ: quẽ ferro uiolari nefas habebatur. Sane cũ terra fulgure cõſciſſa erat quod ibi res aſſidua ẽ: aurum detectum tanquam dei munus colligi permittebatur.

Sacer mõs a ſuperioribus alius circa ſinum perſicum eſt: opacus ſiluarum & arborum odorem miræ ſuauitatis reddẽtium in erina ĩſula aduerſa æthyopiæ.

Sacrum promontorium e media fronte Hiſpaniæ in oceanum protenditur.

Salanga mons eſt hyberniæ altiſſimus: mari iminens quod britanniam & hyberniam iterfluit: uocitatus a Salanga Barcolani primi habitatoris hyberniæ filio. Eſto poſtea ob monaſteriũ in radicibus a beato Dominico cõſtructũ hodie mons domini appellet̃.

Salen ſeu ſalẽtinum promontorium eſt italiæ aduerſus Ionium mare procurrens: ſinum faciens tarentinum. In hoc idomeneus cretenſium rex poſt troianum excidium a ſuis pulſus ueniẽs habitauit: & ibidem ciuitatem conſtruxit.

Samara promontorium in oceano orientali ubi deficit caucaſus eſt: ad aquilonem habens hoſtia fluminis ortogoræ: ex quo oceanus ſericus appellatur.

Samonium promontorium eſt cretæ inſulæ: tendens aduerſus rhodum.

Samus thraciæ mons eſt: ex cuius uertice omnis ida uidebatur & troia.

Sanir amorreorum mons eſt: uocatus a phœnicibus ſanior: a latinis Ermon: cuius in uertice fuit inſigne templum: quod a gentilibus cultui habebatur.

Serdemiſos mons eſt pamphiliæ finis & lyciæ principium: ubi phaſelis ciuitas a Mopſo condita.

Sarnus mons eſt medius iter pompeianum agrum & ſalernitanum: ex quo magnus cum murmure Sarnus erumpit fluuius: apud ſarnũ oppidũ in montis radicibus conſtitutum.

Sarpedonum promontoriũ finis fuit regni ſarpedonis regis lyciæ: quã a Pãphilia diſtinguit in littore.

Saturnus mons urbis Romæ eſt: qui & Capitolinus & tarpeius dictus eſt.

Scalcide montes ſunt prope libanum.

Scarabrum promontorium paphlagoniæ: tauri iuga proſpectans.

Scillaceum promontorium italiæ: haud longe a ſcilla freti ſiculi.

Scipiades promontorium eſt epyri.

Seir mõs eſt Idumææ ſub damaſco: in quo eſau habitauit: a quo cũ eſſet hirſutus & hyſpidus dictus eſt.

Semeir ſeu ſemer mons eſt in iudæa: & ſuper eum ſepulchrum Ioſeph: & ciuitas ſamaria olim regia iſraelitarum: quæ poſtea ab Herode antipatris Sebaſten nuncupata eſt.

Semeron mõs iudææ eſt: quem legimus ab Amri rege iſrael emptum a quodam ſemera: & in eius uertice ciuitatẽ ædificatam: & a uendentis nomine Semeron appellatã: hunc ego idẽ puto cũ pximo ſupiori.

Senecus promontorium eſt Hiſpaniæ: propinquum pmontorio ſacro.

Septem fratres: ſeptem ſunt mauritaniæ mõtes interno mari ex ordie ſuppoſiti: & a numero ſeptem: & a ſimilitudine fratres appellantur. Hi quidem oli frequentes elephantibus fuere. hodie præter idiam nemo habet.

Seriphion promontorium eſt thraciæ: ebro flumini propinquum.

Serius mons eſt thraciæ.

Siagrium arabiæ promontorium eſt.

Sigeum promontorium eſt aſiæ: ea in parte ubi helleſpontus apertius dilatatur: oppoſitum urbi caliſiæ quæ in europa eſt: & in eo oppidũ ſigeum æque dictum: & Hecubæ monumentũ quod Cynoſema dicitur. Huius in ſinum xantus ſimoenti iunctus immittit. Dicitur aũt ſigeus propter Herculis taciturnitatẽ: quẽ cũ nolet hoſpitio Laumedon ſuſcipere: tacens finxit abire: & demũ rediit hoſtiliter cũcta diſſipans. Sige quippe ſilentium ſonat.

Signia mons ẽ minoris aſiæ circũfuſus flumine Marſiæ: cuius in radicibus Tiboron ciuitas ſita eſt.

Silla ſeu ſilleum mons eſt leucaniæ.

Sillios mons eſt atticæ regionis.

Sinay mons eſt in regione madya ſuper arabiam: qui & Coreb & Ereb aliquando ſacris in litteris nominatur. Hic excelſus plurimum eſt: & altitudine cæteros ſuperare uidetur. In eo deũ habitare ueteres crediderer: cum Moyſi paſcenti greges ardens in rubo apparuerit: præcipiens illi: ut calciamenta ſolueret. Venerabilis quippe plurimis ex cauſis eſt. In hoc lex Moyſi ab ipſo deo data eſt: cuius uirga diuino opere in ſerpentem conuerſa eſt: & mox in uirgam: cuius manus leproſa & demũ ſana eſt facta. Ex petra huius uirgæ ictu aqua excerpta eſt: & ne cũcta uetuſtiora recitẽ: nouiſſimæ Catherinæ uirginis & ob Chriſti nomen paſſæ corpus poſt ſupplicium exanime a diuinis miniſtris in ſummitatẽ delatum atq; pie tumulatum eſt.

Sion paruus in hieruſalem mons eſt: cuius in uertice

quondam ciuitatis arcẽq; construi fecit Dauid: a quo sacro carmine plurimũ celebratus est.

Sipilus mons est maximus inter lydiam & phrygiã: tantalus olim dictus. In hoc qdem dixere prisci locum esse: qui dicitur Acheloon: in quo nympharũ cubilia. Clarus uero est tumulis filiorum Niobis: & mutatione ipsius in saxũ: in eo lapidem cylindro similem nasci dicunt: non permittentem filios iobedientes esse parentibus.

Sipilus mons fuit in magnesia. & in eodẽ loco cyprus ciuitas fuit: q̃ una cũ mõte ab hiatuterræ absorpta ẽ

Sira mons in tribu Dan est in quo Thannasara ciuitas iesu filii Naue: in qua diu etiam post eiusdẽ iesu sepulchrum uisum est.

Sithon mons thraciæ est: ppetuis dãnatus niuibus.

Sithoris mons est a chio insula distãs. lxiii. mil. pas.

Silanius mons est hyberniæ insulæ altissimus: dictus a silanio rege in uertice eius sepulto.

Smaragdon mons est æthiopiæ: mari supereminens rubro: qui surgente sole flammas emittit usq; ad horam quintam.

Sophim mons est effraim.

Siophora mons est indiæ orientalis: iuxta quem habitauerunt filii iecten filii heber: ad quem Salomõ classem quandoq; transmisit nõ minus triẽnio itineri immorantem.

Solis promontoriũ in mauritania est.

Solimi possidiæ montes sunt.

Soloxius mõs terraconẽsis hispaniæ ẽ: & ex oretanis iugis carpẽtanisq; & a betica atq; lusitania distiguit.

Solurius mons est hispaniæ a singularitate dictus: cũ solus altior oĩum uideatur: uel q; solis radius in eo appareat anteq̃ alibi oriatur.

Somorus mons est syriæ.

Soractis mons est hirpinoꝶ: secũdum alios faliscoꝶ: olim diti patri sacer: sed scd̃m alios Apollini: ĩ quo speiũca comperta latebram sibi elegit Siluester pontifex summus Constantino Cæsare Augusto imperante Romanis.

Spames mons est atticæ regionis.

Sperchium pmõtorium thraciæ est: nobile Orphei uatis origine.

Stessia rus mons est molossorum.

Stimphalon mons est archadiæ: in quo Hercules stĩphalidas occidit aues.

Stopedon promontoriũ est ciliciæ: haud lõge a flumine callidado in conspectu insulæ cypri.

Strimon mons est thraciæ: ex quo hebrus & neston flumina emittuntur.

Subar mõs est in galilea: ĩsignis Heliæ pphetæ raptu & helysei memoria ob fõtẽ ab eo ibidẽ benedictũ.

Sueuus mõs est ab ortu solis germaniæ initiũ faciẽs: & cum permaximus sit. ad cymbrorum usq; promontorium tenditur. Ab hoc autem sueui nuncupati sunt.

Suismocũ mons est galliæ cisalpinæ apud ligures.

Sunium promontorium est atticæ regionis: finiẽs ad littus clados: quod spectat ad orientem. apud hoc aiunt ab Apolline sagittis occisum phitonem: onitoridem gubernatorem nauis Menelai: & a menelao ibidem sepultum.

Surrentum pmontorium maritaneæ: in occasum excurrens: montesq; bracæ includens.

Tabim mons est inter antropophagos scythas eminens: oceano septẽtrionali iunctus: inter quem & tauꝶ seres habitant.

Tabor mons est in medio galileæ: mira rotũditate spectabilis atq; sublimis: quẽ penes Nazareth ciuitas: ex qua denoĩatus saluator humani generis christus: uenerabilis qdẽ mons iste est: cum solus in terris in suã transfiguratũ diuinitatem christum uiderit nõdum passum.

Taburius syriæ mons est: isacar terminans sortem.

Taburnus mons est in samnio oliuetis conspicuus.

Tager mons est in hispania: olisipo propinquus: in quo equæ sunt statuto anni tempore ex uento concipientes fauonio.

Taygeta mons laconũ inter lacedæmoniam & mare positus: libero patri & Apollini sacer olim.

Taman mons est asiæ maioris: inter quem & taurum montem habitauerunt filii Iapheth.

Tamus promontorium est: qd' taurus attollit: collis credo idem cum superiori.

Tarpius epyrrhi mons iuxta leucadam.

Tarpeius mons est Romæ: qui olim Saturnus: postea capitolinus dictus est.

Taunus mons est germaniæ altissimus.

Tauromitanus Siciliæ mons est asper: eo q; acutissimos habeat lapides.

Taurus mons a multis idem cũ caucaso credit'. Nam asiam omnem ab eois incipiens & in cilicium mare desinens in duas fere æquales diuidit partes. Sane quantũcunq; de caucaso molta dicta sint: & si reiterari fere uideantur: de hoc ueterum opiniones scripsisse non pigebit. Is igitur a primis orientis littoribus surgens Celidonio disterminatur promontorio. Et ubi primo ab indico sese extollit oceano in occiduum tendens per uarios circũagitur flexus. Hinc phoenicum: inde ponticum. Illinc caspiũ hircanũq; aduersos Meotidas paludes agitur. Ergo sic inter hæc claustra coactus postq̃ superans flexuosus euadit: ad cognita ripheorũ montiũ iuga: infinitis fere nominibus & extraneis clarus icedit. Nam primo Egidus: mox Paropanisus: circeus: compages: pariadis: coatras: oreges: orantes: impetus: taurusq; dictus est. Et ubi semetipsum exuperat caucasus. Vbi ingentia emittit brachia: sarpedon: toraces: garas: iterũq; taurus nominatur. Vbi uero declinat: seq; populis facilem exhibet: portarum sibi tunc uendicat nomina: quæ alibi armenicæ: alibi caspiæ: alibi ciliciæ nominantur: & quia nunc contractus & effugiens aliquando maria plurimis immisceatur gentibus: a dextris hircanus & caspius: a leua uero pariedrus: mortius: aromanicus: torosicus: scythicus appellatus est. ab uniuersa uero græcia Ceraunius: & tandem dũ in nostra exit maria: taurus dictus est. Ex quo & si longe plura scribi possint: hæc soperioribus ubi de caucaso iuncta dicta sufficiãt. Solers autem lector quod uerius arbitrabitur: id sequatur.

Temistea pmontoriũ est in conspectu insulaꝶ aprodisiaꝶ positum: initio persidis propinquum.

Tenarus laconiæ pmõtorium est circa finem Mallei montis: in quo quia hiatus est: & ex eo agente spiritu qdam audiunť rumores: & murmura pgredi: iferoꝝ ueteres dixere descensum.

Tenintrus macedoniæ mons est: pximus apolloniæ.

Tenothema mons est æthyopũ: iũctus oceano occidẽtali: flãmis flagrans assiduis.

Termophile mons est longissimus a leucade in occidente incipiens & in ægeum mare haud longe a demetriade ciuitate finiens: omnemq; græciam p medium druidens. marathonum: epyrum: perebiam: magnesiam: atq; thessaliam: & optiotas cũ sinu malliaco derelinquẽs. In austrum autem oetoliæ ptem maiorem: arcaniam: locridem atq; phocidẽ: & boetiam cũ insula euboea & attica regione in modum promontorii sese in eum extollente & una cũ istis a tergo pelopõnensum. Insignis quippe multoꝝ egregiorum facinoꝝ tam græcoꝝ q̃ exterorum ducũ: sed potissime inclyta atq; memorabili morte Leonidæ cõmilitonũq; suorum: & tam grandi q̃ turpi strage persarum.

Tetercus Italiæ mons fiscello pximus.

Tetricus mons sabinoꝝ est asperrimus.

Temeson mons Thebis propinquus: ex quo aiunt se præcipitẽ dedisse una cũ Melicerta filio Inonẽ cadmi filiam & Athamantis cõiugem. Volũt apud hũc Herculẽ alterum ex leonibus occidisse.

Ticiunta mons est græciæ: seu unus ex cacuminibus termophilaꝝ dicitur.

Tiphata campaniæ mons est: Capuæ supereminens ciuitati.

Tiphernus mons est in samnio.

Tilarus mõs est apud molossos: & ibi dodonei iouis tẽplum circa huius mõtis radices centũ uel ultra fõtes exundare creduntur.

Timmã pmõtoriũ est thraciæ: & i eo urbes helmideson & phylias & phinopolis: hellespõto ppinquũ.

Timolus quẽ alii tmolus ex i. & n. tãtum facientes m. scribunt: & ut credo bene: nam sic græci sæpe faciũt mõs est Ciliciæ uel mœoniæ: & nõnulli liciæ dicũt croco & uitibus abundans & melle: habens ex parte una sardos ex altera ipeplos: & ex eo pactolus aurifer fluuius oritur. Hic molus in superioribus nũcupatur.

Tiscus mons græciæ excelsus: Demetriadi ciuitati ppinquus.

Tomarus ambrachiæ mons est.

Trapeze: qđ troezam aliq uocant: pmontorium europæ est: a quo primo se concitat hellespontus.

Trebanoꝝ mons est: ex quo anio fluuius ortus in tyberim effluit.

Trisone pmontorium: in quo bizantiũ ante ligos dictum: Constantinopolis ultimo.

VAticanus mons est: in quo iouem nutritũ dicunt aliqui.

Vecillus mons italiæ prope algidum.

Veneris promontoriũ ciliciæ: cũ eiusdẽ nominis oppido: Cypro propinquum.

[illegible] uesulus mons est liguriæ iuxta alpes: inter cæteros alpiũ clarissimus: cuius ex imis radicibus padus erũpit fluuius.

Vesuuius campaniæ mons est: nulli montium coniunctus: ũndiq; uinetis atq; fructetis abũdans. Hinc ab euro austro pompeios in radicibus habuit: atq; sarnum ab euro sere: sed remotius beneuentum: & a uultumo capuam: & a cirtio Neapolim calchidensium parthenopem dictam in tumulo sirenæ sedẽtem. Ex hoc enim maximo cum incolarum pauore Nerone Cæsare imperante repente tam grãdis erupit circa uerticẽ fumus: ut omnis breui tractu tpis ab eo tegereť regio: nec euanuit ilico: quinimo per dies plures adeo condensus permansit: ut sublatis oino solaribus radiis noctem faceret pluriũ dierũ cõtinuam. Tandẽ cũ adiacentia oia & ipm mare qđ in conspectu sub radicibus est ab occiduo cõplesset cineribus: cessans flãmam ingentẽ e culmine mõtis euaporantẽ uidisse pmisit: q̃ multis sæculis postea exustos enomens lapides pdurauiť. Hodie nec fumus nec ignis emittiť. Stat tñ in montis uertice hiatus ingẽs pteriti testis incẽdii. Huius aũt i radicibus pugna fuit cõmemorabilis inter Romanos atq; latinos: in qua. P. decius unus cõsul se p uictoria obtinẽda deuouit diis manibus: & inde decubuit. Incolæ hodierni montem hũc uulgo sũmam uocitant.

Viminalis mõs est Romæ a Ioue uiminio nũcupatꝰ.

Virinius mons est hispaniæ.

Vosegus mons est in finibus ligonũ: & ex eo mosa pgreditur. fluuius.

Vranius mons est: hũc in eppicantia chalchedonensium aiũnt esse siluis omnimodis abũdantem: atq; uersicoloribus floribus uariatũ: & ex eis uiatoribus incolisq; plurimũ odoris fundentem: & quod longe maius est: in eo olei fõtem asserũt habentis odorem corticis cedri: cui uolentem propinquari nudum esse necesse est: & sic etiam si hauriatur ex illo oleum augeri. Prætęrea penes hunc fontem lapidem ingentis magnitudinis ortum dicunt: & eum æstate flãmam emittere. Hyeme aũt eis ex partibus unde exalauerat ignis aquæ scaturigines apparere: adeo frigidæ: ut glaciei simillima uideať: nec hoc clam cõcingere: aut p tempusculũ perdurare: quinimo q̃diu durat æstas & ignis: & ecõuerso tota hyeme prosilit aqua.

Vultur mons est apuliæ.

Apaortenus mons partoꝝ est: in quo sita ciuitas Daran ab arsace primo parthoꝝ rege condita. Mons quidem amœnus plurimum & natura loci adeo munitus: ut inexpugnabilis uideatur.

Zephirum pmontorium italiæ protendens in ioniũ mare: in quo petilia ciuitas.

Ziph mons est squalidus uel caligans: seu nebulosus puto in syria est.

¶ De Montibus Finis.

¶ De Syluis tractatus.

SYLVA nemus: & lucus idem. Verũ sylua primum ubicunq; longe lateq; apud latinos arborum & potissime siluestrium & plurimum infructuosorum multitudo frequens excreuit:

dicta est q̄si soliua.i.solitaria: eo q̄ raro ab hoībus frequentent quæ si alicoi numini more gentilium uetusto forsitan dicata fuisset:ilico a numine nemoris sortiebatur nomen: quod tamen superstitionibus illis cessantibus syluis minoribus in hodiernű usq; tribuitur. Lucus autem & sylua & nemus esse potest: dummodo per ætatem & negligentiam frequentia arborum & ramorum condensentur: adeo ut diei lux auferatur solo: ex quoper antiphrasim sylua uel nemus qđ obscuꝝ est: lucius postea appellaẽ. Cæteꝝ qa syluæ uti barba hominum & mulierum crines mōtium sunt ornamenta: feraꝝ domicilia: ac pastoꝝ armētorűq; persæpe refugia: necnō & multis mortaliű opportunitatibus præstent cōmoda: postq̄ de montibus dictű est: de eis & nemoribus lucisq: & potissime de his: quæ apud auctores priscos famosæ sunt: singularis mentio facienda est: in quibus oti ante fecimus: etiā sequemur ordinem alphabeti: & ab Albunea: quæ primum se offert dei nomine inuocato sumemus exordiom.

ALbunea hetruscoꝝ fuit famosissima sylua: in qua & si tetri odoris fons esset: non obsistit quin ad eam omnis Italiæ multitudo uetusto errore decepta pro respōsis cōcurreret. Erat ꝑfecto seu in fonte seu arboris in trűco spiritus aliquis imundus: q deceptis orantibus responsa daret ambigua.

Angitia nemos marsis inclytum.

Arduena sylua galliæ est: magnitudine sua celebris ualde. Hæc & enim per medios fines treueroꝝ a ripis rheni fluminis: & remoꝝ initiű ad neruios usq; pertinet: & mil. pas. amplius. d. occupans.

Aricinum nemus ab aricia oppido cui ꝑpinquum ē: nomē obtinuit: & apud priscos olim insigne fuit. In hoc quidem post reuocatum opere æsculapii ab inferis Hyppolytum a Diana: quam perfecte colebat ipse translatus est. In hoc insup egeriæ fons: apđ quē Numa pompilius hydromantiam exercens secum Egeria nympha de agendis consilium sumere simplicibus ostēdebat. Apud hoc etiā nemus & Symon magus Petri & Pauli aduersarius claudus iam post casum factus misere expirauit.

Arsia hetruscoꝝ syloa fuit: quā dum Valerius publicola cōsul Romanoꝝ aduersus ueiētes & hetruscos bellum pro tarquiniis pulsis gerentes in aciē descēsurus esset: repente e sylua ꝑdeűtem ingentē uocē audiunt atq; dicentem: uno plus hetrusci cadent. Qđ post obtētam uictoriā a Valerio ueꝝ fuisse cōpertű est: & Syluanű deum Romanis fauentē hoc dixisse creditum.

Angui seu anguiciæ lucaniæ nemus est.

BAcenis germaniæ sylua est: infinitæ magnitudinis: Cheruscos diuidens a sueuis: & q̄si natiui muri loco alternis eoꝝ aduersus se incursionibus obstaculű est.

Bebryacű nemus in bithynia est: in quo aiűt quondā bebrycioꝝ Regem consuetű uim hospitibus inferre: quā cű in eodē Polluci a colchide redeűti facere conareẽ: a Polluce occisus est.

CImina sylua hetruriæ est oli permaxima & horrēda: adeo ut nec mercatoribus esset puia: nec habitatā latronibus: postea tamen apertissima facta est. Nam quoniā nemo præter ducem eius eam esset intrare ausus: disponentibus Romanis in hetruscos agere bellum. M. Fabio & C. Mario rutiliano consulibus: primus qui illam transire ausos est Fabius in habitu pastorali uno tātum sociatus seruo fuit.

Clariű nemus ē colophōiæ: apollini clario cōsecratű.

Coricű nemus thebis ꝑpinquum est: ab ogigio rege suo a thebanis postea Ogigium nominatum.

DAunia sylua apud apulos: ut arbitror est: a Dauno rege eoꝝ nuncupata.

Dodona celebris iter poetas plurimű sylua est. Hæc in dodoneo monte Chaoniæ frequens est: & ea in templű fuisse dr̃ Dodoneo ioui sacrű. Ferẽ præterea in hac duas de cælo columbas descendere solitas: & ueteribus insidere quercubus: & ex eis postulantibus dare responsa. Tandē ex eis: ut aiunt altera trāsuolauit in delphos boetiæ ciuitatē & ibi Apollinis delphici claꝝ fecit oraculű. Altera ad amonis iouis templű in africā transmigrauit: & sic dodona mutata relicta est.

ERicina multis syluis nomē est. Sed maior atq; notior ea est: qoā apud germanos ēt græci ueteres cognouere: eāq; dixerẽ oriciniā. Huius qdem latitudo nouē dieꝝ iter expedito homini patet. Oritur aűt ab Eluetiorum & Nemetum atq; curiacorum finibus: & recta danubii flominis regione ad fines Daciorum & anaritium usq; cōtingit. Inde se sinistrosum flectens ꝑpter imensam sui magnitudinem multaꝝ gentium fines attingit & quadraginta dierum in longitudinē eius progressus factus sit. Nemo tamen ex germanis est: q se audisse aliquem ad eius deuenisse finē dicat: aut quo sub cælo oriaẽ: seu potius finiatur accepit. Multa qdem in ea feraꝝ sunt genera: cum qbus pro gloria robusti iuuenes syluæ ꝑpinq exercentur.

FOloe thessaliæ sylua est: a Folo centauro icola denominata.

FRineű nemus in finibus Ionii est: & apollini cōsecratum: in quo ferűt prisci mopsű uatem fuisse apollinis qui & grineus etiā exinde cognominatus est. Addentes in eodem aliquando calcantem cű Mopso de diuinandi peritia disputasse.

IDa sylua est phrygiæ ab Ida mōte: in quo excreuit denoiata. apud hanc ad ostentű somnii Hecubæ effugiendű expositus est Alexāder: q postea paris dictus est & huius in uallibus de pulchritudine seu dignitate dearű ab eodem iudiciű latum est.

Idaliű nemus in insula cypri est ueneri sacratű.

Ideű græciæ nemus est: in quo liberi patris filius cű furto subtraxisset pastori iuuencű & ad restitutionem cogereẽ: patris auxiliű inuocauit: q confestim iuuencű transformauit in ceruű: & sic filiű rubori surripuit & ditauit rapina.

Ioia sylua est in rhetia: in qua rhenű & danubiű oriri qdam tradiderunt.

Ircania igens sylua est adeo ut ab ea hircania regio nomineẽ scythis cōtigua: alit qppe animalia siluestria plura: sed tygres præcipue.

LAurea sylua olim in latio propinqua tyrrheno littori fuit insignis tamẽ excisa ubi erat, uicus ædificatus est: cui ab ea laurentum nomen ipositum est.

Libistris sylua est: ut qdam dicũt thessaliæ. Alii, uero illã apud Bistonas esse cõfirmant: quæ & si multorum aĩalium altrix sit: ursos tamẽ prægrãdes alit & ualidos.

MIcana sylua est in gallia cisalpina: in q̃ galli Borlutiũ posthumiũ cõsulem legionesq; romanorũ trucidauere.

Miciosa uel liciosa olim sylua fuit in campo sabino: penes quã Tullius hostilius romanorum rex aduersus sabinos hostes habuit pugnã & syluã uictoria sua fecit insignem.

Marathonidis sylua apd' marathonem montem i regione attica est: in qua Icarus a rusticis ebriis occisus est: & ab Erigone filia requisitus & canis ductu reptus. In hac Theseus taurũ regioni infestũ occidit.

Molorcos nemus est & nemea syluæ uocatũ: sed sic eo dictũ: quia dũ accederet Hercules aduersus leonem nemeũ a Molorco pastore susceptus & hospitatus est: ob qd' beneficiũ nemus postea molorcũ nũcupatum est.

NAssamonũ nemus apud nassamones ẽ: ad qd' sunt q uelint Herculem accessisse: & ibidẽ oppressisse leonem.

Nemea sylua est inter argos & thebas: apd quã regnauit Lycurgus. Hæc quidem clara est ob leonem ab Hercule i eadẽ superatũ & ob agonẽ annuũ in honorẽ Archemori occisi a serpente: dum hypsypile nutrix langiam monstraret argiuis celebratum.

PArthemium nemus est Archadiæ: in quo quondã Iuppiter transformatus in Dianam Calistonẽ uirginẽ uitiauit. Dictum enim partheniũ a uirginibus: quæ in eo consueuerant uenationibus exerceri. Nam parthenos græce latine uirgo sonat.

Peliũ nemus apud pelion montẽ & ab eo denoĩatũ credo: Chironis centauri domicilio clarum.

Plantus silua est haud longe a hierosolymis: in qua dudũ Dauid retinuit exercitum suum.

Rosinne silua est: a rgo ꝑpinqua.

Stymphalis silua in stymphalio monte: in qua Hercules stym phalidas occidit aues.

TEgea silua est orchadiæ: in qua Pan archadũ deus honore plurimo celebrabatur.

Tempe nemus est hẽmoniæ ĩter ossam & olympũ: cuius ꝑ mediũ peneius amnis a pindo monte ueniens discurrit.

Thymbra silua est troiæ ꝑpinqua: sacra apollini: & in quo eius templũ tymbrei apollini noĩatũ: in quo Achilles ab hecuba deceptus ꝑ insidias noctu a Paride uulneratus & occisus inermis est. Dicit' autem silua hæc a tymbra herba qua abũdat plurimum. Hanc aũt herbam aiunt latine uocari cyanem.

Vrbis silua ꝑpe ticinũ galliæ cisalpinæ.

Zonæ nemora sunt: haud longe ab hebro flumine: & ꝑmontorio Seriphione thraciæ: quæ qdem secuta dicunt canentem cythara Orpheum.

¶ De Syluis Finis.

¶ De Fontibus eiusdem tractatus alius.

POstq̃ de montibus & eorum ornatu: siluis atq; nemoribus expeditũ est: antequã ꝑgrediamur ad flumia: de fontibus his quos celebres antiquorũ fecere traditiones non erit absurdum. Est igitur fons cuiusq; fluminis seu alterius congregationis aquarũ initiũ: a fundendo dictus. Et ideo cum parentes filiis præponendi sint. fontes loco parentum lacubus fluminibusque præponemus & quasi montium partus post eos explicitos adnectemus. Fons igitur aliqualis in primo e uisceribus terræ exitu aquarum congregatio est in se nonnunquã aliquãdiu subsistens. Esto utplurimum postea aut in riuum tenuem aut in ampium flumen ꝑcedat: quos cum eorum mirabilibus exponentes ut in prælibatis factum est: sic præstante deo ordinem seruabimus alphabeti. Et quoniã persæpe amœnissimi sunt: & uenereis delitiis suope uident' esse conformes ab Acidalio fonte olim ueneri consecrato sumemus initium.

ACidalius fons est in Orchomeno ciuitate boetiæ: q qdẽ ueneri sacer fuit: & ab eo Venus aliquãdo acidalia nomĩata est. In hoc aũt dixere poetæ gr̃as tres iouis filias: q̃ ueneri obsequẽtes sunt: lauari cõsuetas: uolẽtes ostendere sub figmento qualis sit fontis huius ꝑprietas: cũ nomẽ etiã faciat manifestũ. Acida qdẽ græce latine cura sonat: q̃ plurimũ infestant' amantes & i qua lauare. i. a sordibus excutere debemus gratias: ut non cõcedamus indignis: aut illas sincero animo meritis largiamur.

Acidalus agri uenefrani in campania fons est: ægris oculis mederi consuetus.

Acilius fons est in sicilia: ex quo talis fert' fabula. Acis iuuenis qdam siculus Galatheam nympham amauit: & ab illa amabat': quam cum amaret Poliphemus cyclops: & sperni se cerneret: uidissetq; aci Galatheæ misceri: iratus eum occidit: Qui Galatheæ nymphæ dilectæ suæ precibus in fontẽ sui nominis a Neptuno conuersus est.

Aganippe fons est boetiæ celebris plurimũ: eo q musis dicatus sit: a quo & ipsæ musæ aganippæ nõnũq̃ nuncupatæ sunt.

Albunea fons est in altissimis montibus tyburtinis: q sic ab aquæ qualitate denomiatus est. hunc nõnulli Leucothoeam uocauere.

Alis fons est in potionibus adeo suauis: ut nulla potius aqua desideretur.

Amimoneus fons est apud argos: ab amimone danai regis argiuorũ filia denoiatus: ex quo talis consueuit narrari fabula. amimon cũ studiose in quadã silua iaculo uenaret': minus aduertens percussit satyrũ: q̃ cũ uellet satyrus uitiare: illa Neptuni auxiliũ ꝑcata est. Ipse aũt fugato satyro illam oppressit: & ex ea suscepit Nauplũ postea Palamedis patrẽ: fontẽq; loco ꝑpinquũ & flumen ab ea denoiauit. alii dicunt eam uitæ tedio affectam in fontẽ sui nominis fuisse conuersam.

Anxir fons uolscorũ fuit haud longe a terracina: q anxir antea dicta ẽst. Qui eo q ignaris loetalẽ hau-

ftum præberet: ab incolis iniectis lapidibus & terra oppletus eſt.

Aon fons eſt ab aonia regione in qua eſt denominatus muſis facer:a quo & ipſæ uocantur aonides.

Apollinis fons eſt in licia turius appellatus.

Archemorus fons eſt i nerueа ſylua:iuxta quem celebratur agon i honore archemori Lycurgi regis filii: ab eodem denominatus;cũ ante diceretur langia.

Archidemia ſiciliæ fons é in agro efflués ſyracuſano.

Areth fons eſt ſyriæ:apud qué gedeon aduerſus madianitas tendens caſtramentatus eſt.

Aretuſa fons eſt ſiciliæ:ſyracuſarum proxima muris ea in parte quæ dicitur archadina celebris plurimũ poetarũ carminibus.Ex quo cõſueuit talis fabula recitari.Arethuſam elidis fuiſſe nympham:& ſe lauãtem í elidis flumine ab eodem fuiſſe dilectam:qué cum ipſa fugeret:eiuſq; ſequétis circuitionibus teneretur;aiunt deorum imploraſſe auxiliũ:quo in fontem ſui nominis uerſa eſt : cuius undis cum miſceri uellet ſe alpheus deorum miſeratione per ſubterraneos meatus euaſit in Siciliam:quá etiam ſecutus p eoſdẽ meatus alpheus ibidem immixtus eſt : alii eã ſiculam dicunt fuiſſe nympham:& ab alpheo ex elide uenienté in ſiciliá fuiſſe dilectá.Sed ſeu ab Elide fons ueniat:ſeu in ſicilia oriaᷓ hoc pro comperto habetur.alpheum ab elide in ſiciliã penetrare : fontiq; prædicto miſceri.cuius rei euidentiſſimum aiũt eſſe argumentũ:fonté arethuſam de quiquénio in quinquenniũ emittere purgaméta:nec illa aliud apparere q̃ ſtercora hoſtiarum in alpheũ apud Elidé in ſacris olympiacis fecũdo flumine proiecta.& ſic in arethuſam delata.Hunc inſuper fontem dicunt nõnulli de quinquennio in quinquennium tranſlocari.

Arethuſa fons eſt.alter a ſuperiori in Ytachia: erumpens apud petram quæ corax denominatur.Ex quo talis recitatur fabula.Fuit corax uenator quidam:q quacũq; de cauſa fecerit:ex petra illa in mare ſe præcipitem dedit:a ſe petræ nomen relinquens. Cuius arethuſa mater præcipitium uidens ægre ferens: in proximum ſe fontem deiecit miſeranda & fonti nomen dedit mortua.

Arethuſa & hic a ſuperioribus fons eſt alius:ut qbuſdam placet in agro thebano.

Arthacus fons eſt apud liſtrigonas.

Aſnanicus fons eſt circa thianam.Ertio ioui facer : eo ſic uocitatus : quia ſic incolæ nocent aquas. Is quidem plurimum mirabilis eſt. Nam ut fertur aquæ eius ex ſubterraneis meatibus frigidiſſimæ in fontem ueniunt in quo ilico feruent:& ex aſtantibus icolis his: qui pro re aliqua recte iurauerunt ſuauis potui & dulcis eſt.Deierantibus uero aduerſa: & ex fonte proſiliens tanquam in hoſtes oculos pedes manuſq; talium feriens hydropiſim atq; depilationis ægritudines infert.Nec eſt læſis abire poſſibile:donec periurium ſuum confiteantur his;quorum in præiudiciũ deierarunt.

BAiarum fontes memoratu quidé digniſſimi ſunt.Ná paruo ſoli ſpatio plurimi ſalubreſq; oẽs ſcaturiũt.Baiæ auté locus eſt inter puteolos & miſeni monimentum:ſecus cápanũ mare non longum littoris tractũ occupans. tanta cæli benignitate;& agrorum fertilitate;atq; nemorũ:& maris amœnitate conſpicuus : & obtabilis ut olim in ſe poſſet romanos attrahere proceres : & Roma relicta hyeme:atq; uere detinere toto : quod ſatis ædificia ingentia & uetuſtate ſemeſa teſtantur. Et q̃ non parũ eis ignominiæ infert : apparét adhuc conchiliorum & piſcium medio in gurgite carceres. Eſt & præterea templorum inſignis.Nam ibi uidere eſt Apollinis oraculum ingens opificũ artificio non deitate numinis uenerabile.Sibyllæ inſuper auerno ſupereminens lacui:uetuſtiſſimá atq; ingentem ædẽ. & q̃ nõnulli templum fuiſſe ueneris arbitrantur p̃ cæteris neglectum.Quid multa?fontium abundantiſſimus eſt:& omnes pro diuerſitate diuerſis ægritudinibus præſtant remedium ſalutare.Et quod mirabile eſt:ubicunq; in littore fodias:facile & fere circa ipſam ſoli ſuperficiem tepentes comperies undas morbiſq; aliarum more uidentes.Quibus uero conferant:præbet experientia documentum . Sed inter alios a cæteris ſemotus eſt in littore præcipuus riuus quem tritolim indigenæ uocant.Hic quidem exciſo manibus monte ſuperba teſtudine atq; amplo habiculo conſpicuus æſtuarius oceani maris more bis in die feruidas eructat undas : & totidem tepentes abſorbet:& opitulans infirmitatibus uariis cæteros excedit inclyta fama.

Banduſiæ fons eſt lympidiſſimus.

Biblis fons eſt Meſopotaniæ haud longe a Carris: ex quo fabula talis.Biblis Cauni fuit ſoror:eumq; iſauſto amore dilexit:qui cum ſororis amorem horreſceret: & fugeret: infœlix illum uſq; Carras fruſtra ſequuta eſt:ibi auté doloris impatiens miſeratione deorũ in fontem ſui nominis conuerſa eſt.

Bituminis fons eſt:ut arbitrari poſſum: apud æthiopas iuxta corambim.

Blandus fons eſt iuxta ſenam iuliam aquarum abundans:& quia oportunitatibus incolarum copia ſua blandiri uidetur:blandi nomen conſuetus eſt.

CApharnaum fons eſt galileæ:quem pleriq; credunt per ſubterraneos tramites a nilo flumine deriuari:eo q̃ piſcem procreet coratinum nuſquá alibi præter hunc fontem q̃ in nilo repertum.

Calliroę fons eſt atticæ regionis:& medicæ ſalubritatis fert gloriam:haud longe ſcaturiés a hieroſolymã ſic ab ipſo aquarum præconio nominatus eſt.

Calipia fons eſt in epheſo ciuitate:penes eximiũ amazonum opus dianæ epheſiæ templum.

Camœnarum fons romæ fuit.

Caminon fons eſt calidas aquas habens citra feruorẽ: quas ſi uino miſcuetis;triduo potionis calorem ſeruant.

Carmamenis meoniæ fons eſt.

Caſtalius fons eſt poetis familiaris plurimũ:cum muſis facer ſit.Hic in parnaſo monte eſt:& dicitur caſtalius a uirgine quadam caſtalia:quæ cum illi Apollo uim uellet iſerre:in fontem ſe præcipitem dedit : & in eo nomen uitáq; reliquit.

Chebron fons eſt iudææ:apud quem expugnatus fuit Iſmael uir non ex genere Dauid:qui poſt ſolatam Hieruſalem a Naburzada principe regis Babyloniæ multos iudæos occiderat.

Celpſia fons eſt atticæ regionis.

Chii fons est in insula chio:a qua etiam denominatur: ex cuius aqua siquis potauerit hebes efficitur.

Cianæ Ciliciæ fons est in agro syracusano:de quo talem ueteres fabulā recitabāt. Fuit cianæ sicula nympha:& ꝓserpinæ socia:quæ cum cerneret illā asportari a plutone:iter raptoris uoluit impedire:nec potuit. Tandē se spretam uidens dolore deflens nimio in fontem sui nominis mutata est. Esto sint qui dicāt eam stagnum esse:seu paludem.

Ciceronis fons haud longe a puteolis est:calidas euomens aquas:quæ ægris oculis plurimum cōferunt. Et ideo Ciceronis uocatur: quia in uilla eius: quā achademiam uocauerat:ea in uia quæ ab Annio lacu fert puteolos:est. Nec tamen eo uiuente fons erat: sed breui interposito post eius necem tempore: illā Antistio uetere possidente eius in parte prima prorupit:quem etiam laurenas tullius unus ex libertis olim Tullii carminibus celebrem reddidit:ut appareret clarum hominem dum uiueret sciētia sua mētalibus mortalium oculis præstitisse medelam: & eius post nomen eo defuncto pſtare corporeis.

Cizius fons apud cizium asiæ ciuitatem sic existimo: & a ciuitate denominatus. Esto cupidinis fons ab aliquibus nuncupetur:a quo putarunt ueteres ueneris incendia aboleri.

Clanius in campania fons est apud acerras: quē aiunt incolæ:dum creuerit: circūadiacentium agrorum præsagire pestem.

Cleon fons est asiæ minoris haud longe a cilene Marsiæ ciuitate.

Clitor archadiæ fons est:qui potus odiū īducit uini.

Clitūnus:ut quidam dicūt Meuaniæ fons est:alii umbriæ lacum:& circa cum maximos boues gigni. Alii uero Meuaniæ flumen afferunt.

Coralis fons carpati.

Crimesson seu crimos atticæ regionis fons est.

Dan fons est in libano mōte:ex quo progreditur fluuius:qui nomen fontis tādiu seruat:donec alteri ex eodem monte effluenti:cui nomen Ior iungatur. Iuncti autem simul iordanem faciunt flumen.

Daulotos fons est sabæorum.

Debris fons est apud maceglæ oppidum garamantū miræ conditionis. Eius quidem aquæ a meridie usq; in mediam noctem feruentissimæ sunt:a media uero nocte in meridiem usq; econtra frigidissimæ.

Delius fons dianæ sacer est:& ab eo ipsa delia denominata est.

Dirces fons est boetiæ thebis proximus: ex qua talis narratur fabula. Antiopa nictei regis filia nupsit lynceo regi thebarum:qui eo ꝙ comperisset eam ex Ioue concepisse:illam abdicauit:& Dircem superinduxit:quæ timens ne lynceus traheretur in amorem antiopæ:illam carcerari iussit. Sane cum Antiopa Amphionem & zetum peperisset:carcere liberata adultos filios irritauit in lynceum & dircē:qui occiso lynceo & thebas occupato regno:Dircem idomitis tauris alligauere:qui dum eam traxissent atq; occidissent:ubi postea fons dirces erupit reliquere:quē quidem ex eadem dirce miseratiōe deorum in fontem mutata factum atq; denominatū quidam uolunt.

Dora fons est Sabæorum.

Edipode fons est boetiæ:credo ab edipo rege thebarum denominatus.

Egeria fons est i aricino nemore Ariciæ ꝓpinquum:quem numma pompilius romanorum rex camœnis dicauit:& cum ex opaco ꝓgrederetur:ad fidem dictis augēdam ibidem se dāni consulturum de agendis fingebat:cum hydromātiam exerceret solus.

Egelon fons est i phrygia haud lōge a fonte Marsiæ.

Ena fons est:a quo & locus in quo est ena denomiatus ubi quondam ingens idolum fuit toti regioni uenerabile. Hic autem locus propinquus taimæ nicogrādi intra heliam & diopolim.

Enuscabeles fons est in arabia:quod nomen camelorum fons sonat.

Epigramea fons est boetiæ:apud quē quidā arbitrantur cadmum characteres litterarum excogitasse.

Esculapii fons athenis est:& quæ in eo merguntur: in phalerio flumme i atrino campo delata coperiunt.

Esus fons sodi.

Exampeus paruus fons apud Caliopodas est:qui scythæ sunt. Hic adeo amaras emittit aquas: ut hyppane per maximum scytharum fluuium q̄cito illi misceatur omnem reddit amarum: cum eo usq; dulcis atq; potabilis fuerit.

Frigidi fontes in agro sunt ardeatino: odore sulphureo fœtidi.

Fulria fons est Siciliæ.

Garga fons est euboeæ: in quo se balneantē Dianam uidit Actæon:a qua mutatus in ceruum:secus hūc fontem a suis canibus laceratus est.

Gargaphiæ fons est boetiæ Dianæ quondam seu hecati sacer:quem eundem cum superiori quidam putant:nec obstat locorum diuersitas:cum facile unus pro altero sumi potuerit. Non enim euboea alio medio q̄ Euripo a boetia separatur.

Geon fons est in iudæa:apud quem Salomon a Nathan propheta & Sadoch sacerdote in regem iudæorum unctus est.

Geron mesciacodice fons est:ex quo bibentes oues si albæ sint efficiuntur nigræ.

Hezara fons est samariæ propiquus: in quo samaritæ corpus occisi acab regis sui referentes samariam: currum eius sanguine regio respersum lauerunt.

Imea fons est atticæ regionis.

Inessa fons est apud rhodios:a quo & Siciliæ fons nūcupatur.

Iob fons in Iudæa est:qui ut aiunt colorē mutat quater in anno:puluerulentum:sanguineum: uiridem: atq; limpidū:ternis mēsibus unūquēq; conseruans.

Iouis fons in dodone est duplici de causa mirabilis. Nam cum frigidus sit:si mergantur ardentes faces: illas more aliorum extinguit:extinctas autem accendit. Præterea semper in meridie deficit:cū circa medium noctis exūdet:quam ob causam anapanomenon uocatur ab incolis.

Ippocrene fons est boetiæ hunc aliqui fingūt ob equi Pegasii percussionem factum: & hinc denominatū. Quod quidem figmentum facile detegitur:si secūdum quosdam inspiciatur hystoria. Volūt quidam

cadmum equo inſidentem: dum ſedem ſibi ſociiſq; perquireret primo haud hunc fontem conſtitiſſe: & quia litterarum græcarum repertor fuit quarum forſan meditationem ibidem ſumpſit illum muſis ſacrum eſſe uoluit.

Iutùma fons eſt in italia apud Numicum fluuium. & quia ſaluberrimus ſit Iuturnæ a iutãdo nomen ſortitus eſt. de hoc enim fonte Romam ad ſacra deferre ſemper conſueuit antiquitas.

LAngia fons eſt in nemea ſylua quem penes agon annuus celebratur Archemoro lycurgi filio: a quo poſtmodum archemorus denominatus eſt.

Larine fons eſt atticæ regionis.

Lerneus fons eſt quem aiunt Neptunum poſtq̃ Amimonem filiam Danai a ſatyro liberatam compreſſit locum tridẽte percuſſiſſe & fontem produxiſſe lerneum: & eum qui ex eo progreditur fluuiũ amimonem a cõpreſſa uirgine nominauit. Hunc tamen aliorũ ſecuti opinionem ſupra amimonem ſcripſimus.

Lerneus fons eſt archadiæ cuius aquas aiunt abortus fieri non pati.

Leucogei fontes inter puteolos & neapolim ſunt: qui oculis medentur ægris.

Libetros magneſiæ fons eſt muſis ſacer: a quo muſæ dicuntur libetrides.

Linus archadiæ fons qui abortus fieri non patitur.

Linope fons eſt in quo aiunt ſe prio uidiſſe narciſum & amore ſui captum eum penes occubuiſſe.

MAgia ſiciliæ fons eſt in agro ſyracuſano.

Marſia fons eſt in phrygia ad cylenarum oppidum.

Melle fons eſt in eſciato: ex cuius aqua ſi biberint nigræ oues albæ efficiuntur.

Menais fons eſt in ſicilia apud leontides: per quem iurare timent.

Meſſis theſſaliæ fons eſt.

Molus fons eſt in inſula delo: quem aiunt eodem tempore cum nilo flumine creſcere atq; decreſcere.

Miturnion fons eſt in argolico ſinu.

NAſt fons eſt in tribu beniamin: quem alii napto uocant.

Neminica fons eſt in agro reatino.

Neptunus fons fuit apud terracinam: ex quo qui inaduertentes biberãt: occidebãtur: quamobrem ab antiquis obſtructus eſt: hunc ſupra Anxurem nominauimus.

Nympheus fons eſt: penes quem gentiles nympharũ nomina celebrabant.

Nyobea fons eſt in argolico ſinu.

OEſtrum fons eſt ſiciliæ: apud quem muſæ coluntur.

Ortorum fons iuxta collem libani mõtis efflueñs flumen facit: quod iter tripolim & tortoſam mari miſcetur.

PAneus fons eſt ſub libano monte: in quo ſi qua natantia proiiciantur: in lacum: cui phiala nomen: cuncta reperiuntur.

Pegaſeus fons eſt in monte parnaſo muſis ſacer: & a pegaſo equo ungula factus: & inde pegaſeus nuncupatus: cum & alia ſint illi nomina plura.

Pileus fons eſt macedoniæ muſis ſacer: & a quo muſæ uocitatæ pileæ ſunt.

Pirene fons corynthi.

Bitonia fons eſt ſaluberrimus apud marſos. oritur quidem in ultimis pelignorum montibus: & amplius e gurgitationibus effluens Marſos tranſiens: & lacũ fucinum mergitur in ſpecu. & in tiburtino agro effunditur iterum: ex quo factis fornicibus primus perducere Romam Ancus Martius ex regibus unus auſpicatus eſt: poſt quem Quintus Martius rex tunc prætor: & poſt eum ultimus reſtaurauit. M. Agrippa.

Protheſis fons eſt apud theſiphontem perſarum ciuitatem.

Pſamate fons eſt apud thebas.

REgiæ aquæ fons eſt epyri haud longe a caſtello macroceraunis & cauna.

Rogel fons eſt ĩ tribu beniamin: quem penes adonias uictimas immolatus eſt.

Rodiorum fons eſt in cherſonenſo: qui de nouennio in nouennium egerit purgamenta.

Rotrini fontes in phrygia ſunt agro agalaſeno ꝓpinqui & apamiæ ciuitati.

Rubrus fons ẽ æthiopiæ: ex quo qui biberit lymphatus efficitur.

SAcer fons in epyrro ẽ frigidiſſimus: & ſpectatæ diuerſitatis. nam ſi in eo ardẽtem demerſeris facem extinguit: extinctas inflamat hũc ſupra iouis fontem diximus.

Salmaces fons eſt in caria ſecus Alicarnaſſum ciuitatem: qui falſa multorum opinione creditur uenereum morbum implicare bibẽtibus: & ob id figmẽtum illud poeticum exortum putant: quod legitur de Hermete puero: a nympha ſalmace captum: & ex duobus eius precibus corpus unum utrũq; ſexũ habens factum ſit. Sed longe alia cauſa locum præſtitit fictioni: & a minus intelligentibus infamia fonti exorta eſt. eſt & enim fontis huius aqua perlucida: & egregio ſapore delectabilis guſtui: & cum iudas quidam & arenanias ab argis uenientes troezen coloniã deduxiſſent: barbaros ĩcolas carras. ſ. & lelegas eiecerunt: qui pulſi ſedibus montana adicentia petierunt: & latrociniis cœperunt nouos infeſtare inquilinos. Cæterum cum ex colonis unus ſecus fontẽ aquæ bonitate tractus tabernam meritoriam condidiſſet: eamq; rebus omnibus quæſtus cauſa ad alliciendos in cibum homines compleſſet continuando ꝑ tempus factum eſt: ut ex barbaris ſeu neceſſitate cibi ſeu delectatione quoſdam traheret. poſt quos & alii aduenère loci ſama attrahente: & ſic conſuetudinem cum græcis ſumentes paulatim efferatos cœpere linquere mores: & humanitate quadam molliri: & tandem ex belluis mites effici homines: & ſic non effœminatos in uenerẽ: ut quidam intelligunt: reddidit: ſed ex aſperitate nimia & ſyluestri ad humanam manſuetudinem reuocauit: & ex aduerſis hoſtibus conciues faciens in amicitiam perpetuam copulauit.

Sarſula fons eſt narbonenſis prouinciæ non dulcibus aquis defluens: ſed ſalſioribus q̃ ſit maris: ut nomen merito ſortiretur. diſtat autem modicum a lacu ru-

breso: qui araxem recipit fluuium.

Sames fons est in tribu beniamim.

Siala fons est in radicibus montis syon nõ iugibus effluens aquis: sed horis certis & diebus aliquibus bulit: hunc quidam uolũt ex piscina probatica fluere.

Sinomotoe notissimus achaiæ fons est: haud longe ab oppido patras.

Solis fons in cyrenaica regione est: in medio nemoris qđ amomius dicitur: qui profecto habita cõsideratione ad mutationes eiusdem mirabilis est. Sole equidem surgente aiunt aquas eius emanare tepidas: calescente meridie frigidas: eo in uesperam inclinante tepefieri: nocte autem in tẽpesta feruescere & in tepiditatem reuerti dum diei propinquior nox accedit.

Sorgia a surgendo dictus in narbonensi prouincia: loco qui uulgo dicitur uallis clausa: fons nobilissimus est. nam e specu quadam abditissima saxei montis tanta aquarum erumpit abundantia ut abyssi putes aperiri fontes. mitius tamen anni tempestate quadã exundans: & cum clarissima aqua sit & amoena gustui ilico facta fluuius optimorum piscium ferax ẽ producens in fundo sui herbam adeo bobus sapidã ut demersis ad illam carpendam sub undis capitibus assidue pascentes fere ad suffocationem usq; detineant: inde inter asperrimas cautes eff. uens paruo contẽta cursu in rhodanum mergitur. Celebris quidem & antiquorum præconio: & aquarum copia: & pisciũ atq; herbarum fertilitate est. Sed lõge celebrior in posterum factus noui hospitis carmine & incolatu. Apud hũc quidem nostro æuo solitudinis auidus: eo q̧ a frequẽtia hominum omnino semotus uideretur locus: uir inclytus Franciscus petratcha poeta clarissimus conciuis atq; præceptor meus secessit noua babylone postposita: & paruo sibi comparato domicilio & agello: agricultoris sui contentus obsequio: abdicatis lasciuiis omnibus cum honestate ac sanctitate mirabili ibidem iuuentutis omnem florem fere cõsumpsit: Et si solitudinis amoenitate plurimum teneretur: non tamen detestabili: aut uano ocio tempus triuit: quinimo sacris & assiduis uacans studiis: inter scopulos montium: umbrasq; nemorũ teste sonoro fonte africam librum egregium heroico carmine gesta primi Scipionis africani cantans arte mira composuit. Sic & bucolicum carmen conspicuum: sic metricas epistolas plures: sic & prosaice inuectiuas in medicos: & epistolas multas: & laudabiles ad amicos. Ac insuper ad Philippum caualicensem episcopum de uita solitaria librum tam exquisito atq; sublimi stilo: ut diuino potius q̃ humão editus uideatur ingenio: quamobrem quasi obsoleto ueteri aquarum miraculo post eius discessum æstatis feruore superato tãquã sacrarium quoddam. & quodam numine plenum eius hospitium uisitant incolæ ostendentes loco miraculi ignaris & peregrinis: nec dubium quin adhuc filii nepotes: & qui nascentur ab illis ampliori cum honore tam uatis administratione uestigia uenerentur.

Spandeus fons est in insula asiæ.

Tamaritiæ cantabriæ fontes sunt. nam cum tres sint inter se octonis distantes pedibus: in alueum unum coeunt uasto amne. hi q̧dem esto eis uicinus fons sit sine intermissione affluentissimus. singulis tamen diebus duodecies siccanť: & uigesies aliquando: quod in augurium cantabri sumunt.

Tanios fons arabum est haud longe a monte eo.

Tesiarum fons est conceptus mulieribus rep̃sentans.

Tima fons est apud colophoniam in apollinis clarii spelunca: ex potu cuius miranda redduntur oracula uita tamen bibentium breuiore.

Turius fons est in promontorio æthiopiæ: a nauigantibus expertus.

Velini fontes italiæ ultra interranas sunt.

Viminus apud lacconas fons est.

Zame fons est in africa: ex cuius aqua siqs biberit: canoram faciet uocem.

Hucusq; fontium terminus.

De Lacubus eiusdem tractatus alius.

Erat animus mihi cum de fontibus dictum esset ut de fluminibus scriberẽ. Sed quia persæpe cernimus fluuios quosdam e lacubus exundare: aut susceptos ex eis emergere: mutare propositum satius esse ratus sum: & lacus primo famosos apponere: ne si postposuerim ab hostiis in fontes uideat flumina reuocasse. Est ergo lacus aquarum p̃grandis copia ex occultis terræ meatibus in unum deueniens atq; consistens locum. Ex quo nõnulli aiunt lacum dici quasi aquarum locũ. Hos quidem maximo mortalium commodo per terrarum ambitum passim natura rerum disposuit & quicquid aliqui dixerit longe a fontibus alienos. Augentur autem fontes & minuuntur facile pluuiis aliisq; superuenientibus atq; cessantibus undis: ubi lacus absq; incremento aut sorbere ingentia flumina aut tanquam hospites suscipere & emittere ilico cernimus. habẽt & exitus fontes in riuos uel fluuios lacus non dicam omnes: sed utplurimum nullos habent. Esto ignoremus quonam recondat pluuias & torrentes. Ferunt & grãdia nauigia lacus: fontibus nec memini innatant cortices. Præterea fõtes nullos aut paruulos alunt pisces: ubi ex lacubus fere omnibus maximos atq; sapidos piscantes assumimus. Sũt & qui dicant q̧ longe inconuenientius est: lacus idẽ esse cum stagnis: cum uulgo galli facta distinctione sic uocitent. absurdum quippe est cum stagnantes aquas deficere: & nonnunquam aridum solum linquere cõtingat: & aliquando extenuatis æstiuo feruore aquis reliquas languentes paucitate putrescere & odore tetro adiacentia ĩficere loca quod lacubus cõtigisse fere nunq̃ compertum est. quid in multa procedam: cum liquido pateat fontes stagna lacusq; inter se fore diuersos: ad quos describendos fauente semper qui arida fundauit illos: per alphabetum more solito ueniẽtes acheros seu acheronta cum se primũ offerat ordini aliorũ principem faciemus.

Acheros uel acheron uolunt quidam lacũ eẽ: & ad inferos deferri: & ibi acherontem fluuium facere.

Acronius in alpibus lacus est quem descendens a fon-

te rhenus facit.

Acticus apolloniæ lacus est.

Afio lacus est cuius aqua habet uitilligines tollere.

Albanus lacus est in albano monte haud longe ab urbe: ex quo uaticiniũ fuit: nunq̃ romanos ueiũ capturos: ni primo ex albano lacu emitteretur aqua.

Alce lacus est per porcidamum: quem apud Indos puto: in quo cum nil mergatur fluitant omnia.

Alotrine lacus est in minori asia in monte alotrine ex quo menander oritur fluuius.

Aluuris lacus est super histropolim: haud lõge ab hostiis histri fluuioli.

Asconius lacus est in bithinia ꝓpinquus olimpo monti & heusæ ciuitati olim ab hannibale conditæ.

Ampsanctus lacus est apud lucanos: ex quo tam loetalis euaporat odor ut uolantes desuper aues necentur eo suscepto.

Anaus lacus est in asia qui a circumnascente absinthio inficitur.

Aneticus lacus ægyptiorum est: circa quẽ papirus nascitur ex quo primæ chartæ factæ sunt.

Anius lacus puteolis uicinus est: quem ego arbitror hodie sudatorii lacum uocari a balneo: quod in eius est margine: cum lacus alter præter hunc in partibus illis inominatus sit. Si is est nullum alit animal præter ranas. Et insuper nullo artificio reperlri fundus ut aiunt incolæ potest: cum altorum montium in theatri formam circũdatus sit: & cum nullos habeat exitus: non amplius octo millia passuum ambitus est Eminet inter alios huic ad austrũ mons filicibus plenus: ex quo iunio ueniente mense tot serpentum inuicem glomeratorum globi se præcipitant ut mirabile uisu sit: omnesq; in subditum se demergunt lacum. nec est qui unq̃ exeuntem uiderit aliquem: aut innatantem uel aliter prodeuntem.

Arethissa armeniæ maioris lacus est: in quem impetuoso cursu tygris intrans non aliter q̃ si contineatur a ripis nulla in parte miscetur lacui. Quinimmo seruato alueo in partem exit oppositam. Semper quicquid ingerit secum trahens: quod aquarum testatur dissimilitudo. Hunc lacus uersa uice adeo libere ire permittit: ut prout nihil illi de suo cõcedit fluuius. Sic nec illi largitur lacus. Quod quidem patet in piscibus: quorum unum tantum genus lacus alit: cum plurima tygris ex quibus nunquã a piscatoribus aliquis in aquis lacus repertus est. Sic nec ex specie illa quæ in lacu nascitur: nunquam in aquis transcurrentis tygris ullus inuentus uisus aut captus est tanta seruat diligentia quisq; suos.

Aricinus lacus haud longe a Roma est ab aricia propinquo oppido dictus: apud quem Diana Hippolytum ab æsculapio ad superos reuocatum mutato nomine latere uoluit qui uirbius nominatus ibidẽ dianæ sacra transtulit.

Amaricus lacus est troiæ propinquus.

Asanius lacus est: cuius aquæ in summitate sunt dulces atq; potabiles: si ad profundiores processeris: uitiosas comperies.

Assaltis lacus est syriæ ea in prouincia: quæ iãdudum pentapolis uocata est: qui quidem in multis mirabilis est. Nihil enim ante alia gignit: nec ex uiuentium genere quicq̃ suscipit: qđ ut experientia cerneret Vespasianus princeps iussit in eum quosdã nandi ignaros morti damnatos proiici: qui & si iactu mersit sint tanquã a uehementi spiritu ad superiora uiuentes ĩpulsi sunt. Sic nec aues assuetas mergi suscipit. Quæ uita carent absorbet omnia: ut si ponas ardentem lucernam innatat uiuente lumine eo mortuo cõsestim mergitur. aquæ eius amaræ & fastidiosæ gustui ingentes bituminis globos ferunt: quo agẽte nullis uentis agitari lacus potest. Præterea nauigationis impatiens est: cum nihil mortuum patiatur quin sorbeat: ea præter: quæ bitumine illustrentur. Est autem lauationibus ægrotãtium utilis: mederurq; morbis aliquibus: & eo q; ingens & absq; motu sit: a nonnullis mare mortuum appellatur. Quidam uero eum mare salinarium dici uolunt: includitur longitudine ĩter Ierico & zoaros arabiæ stadiis. dcc. lxxx. quom latitudinis non habeat præter. cl. circa huius margines sodomorum ciuitates diuino igne consumptas patet: ut adhuc earum quædam testantur uestigia. & quod mirabile est & memoratu dignissimum: sunt ibi campi producentes fructeta eximiæ formositatis poma facientia adeo ut qui uiderit: trahatur facile in desiderium comedendi. Verum si carpserit fatiscunt ilico & in cinerem resoluuntur: fumantesq; diuinum uidentur testari iudicium. Hunc secus iãdudum colligebatur balsamum: cuius frutices Cleopatra Antonii regina ægypti extirpatos usq; ad unum omnes in ægyptum trãstulit: ibiq; plantari iussit qui permanent etiam usq; in hodiernum.

Auernus cãpaniæ lacus est in sinu baiano: celebris plurimũ carminibus poetarum. huius in margine semesi uetustate parietes adhuc Sybillini oraculi testantur opus magnificum. Sunt præterea circum scaturientes assidue tepentes fontes. & quia mari contiguus sit eoq; æstuante misceatur illi: & ob sulphureas scaturigines circũadiacentes impotabiles habet aquas: pisces autem paucos gignit & paruos atq; nigros: nec humano usui commodos. sed multos & maxios aliquando ab agitato impulsoq; in eum mari suscipit. Et si forsan primo haustus aquæ uideatur difficilis: assuefacti tamen in eo uiuunt a nullis hominum piscationibus infestati. Dicunt ueteres hunc auerni lacum syluis adeo densis fuisse circũdatum: ut modicum illi ad exhalandum relinqueretur spacium. Est enim modici ambitus & collibus continuis circumcinctus: & ob id uolantes desuper aues ab exhalatione illa confestim necabantur. itrorsus uero adeo umbris densus: & sulfureo odore oblitus erat: ut merito intrantibus uideretur auernus. i. absq; delectatione. & ideo quia ibi densa caligo erat foetida: & quia sæpe obscoenũ illud sacrum humano sanguine confectum inferis agebatur ab ignaris inde esse iter ad inferos creditum. Nec desunt qui arbitrentur ibidem ab Vlysse primo occiso Helpenore ui sacrorum & carminũ ab inferis euocatos manes: & de futuris consultos. Sic & postea ab ænea mactato Miseno: ostenditurq; ab incolis iter in specum in domum Sibyllæ & alia quædam huic opinioni facientia fidem. Tandem aiunt Octauianum cæsarem factis undiq; excidi atq; eradicari siluis locum amoenum atq; salubrẽ reddidisse. Vidi ego ex hoc lacu Ruberto inclyto: Hierusalem & Siciliæ rege uiuẽte tam grandem pi-

scium copiam eiectam in margines: ut monstro simile uideretur. Et quom omnes essent mortui: introrsum nigri erant: & sulphure fetidi: adeo ut nullum ex illis gustaret animal. Creditum ex eo est a prudentioribus incolarum eruptas diebus illis in lacum sulphureas uenas tanti uigoris: ut infectis aquis pisces occiderit.

Anien lacus est uelinorum: & per tiburtinorum fines infunditur: in tyberim fluit: ab aniene filio Apollinis nuncupatus.

Benacus lacus galliæ Cisalpinæ est inter arctas montium fauces situatus: adeo ut coacti impetu iter eos uenti cum more maris æstuationes undarum atq; tempestates facere cogant. hunc aiunt aureas harenas euoluere: & ex eis nutriri pisces: quos uocát indigenæ carpiões nusq̄ alibi repertos. Ex hoc Virg. Mintius fluuius excurrit in padum.

Beobis lacus est thessaliæ.

Boristenes lacus est apud boristenas scythas flumen eiusdem nominis habentes.

Biguntinus seu brigantinus lacus est in agro retico mustellas murenis emulas generans.

Busrsagore lacus est apud scythas a meotidis paludibus petroso dorso disclusus.

Caldaici lacus inter seleuciam & thesihontem sunt: in quos tygris funditur q.lxv.M. passuum ampliati illum uasto effundunt alueo: forsan caldaici dicti: quia aut in caldæa aut caldeæ nomen dederint.

Calearcium lacus est africæ.

Caspius lacus est: esto caspis dicatur mare: sicuti & asfaltidis lacum mare mortuum appellamus. Verum huic conuenientius ob immensam eius magnitudinem dicimus. Est igitur iter caspios & hyrcanos tam lato longoq; tractu diffusus: ut mare non incongrue nuncupetur. Sed constat eum ex concursu maximorum fluminum ab aquilone cadentium inter aquas perpetuas & maximas ampliatum: nullos exitus patentes habentem: nec se usq̄ alicui mari iungentem. Est præterea nationibus multis conterminus habés in circuitu portus: & littora: & nauigia uehit ingentia patiens insuper tempestates & maris accidentia reliqua.

Caulas lacus est in iudæa haud longe a fonte chebrõ.

Clitorius lacus est Italiæ: cuius ex aqua si quis potauerit in uini odium incidit.

Clitúnus lacus est umbriæ: apud quẽ aiunt maximos boues gigni. supra eum fontem diximus.

Cocytus secundum quosdam lacus est apud inferos alii dicunt fluuium.

Copæ sunt lacus in Syria: Arabia: & numidia: apud quos a circumhabitantibus bituminis ingentes colliguntur moles.

Cotanicus in Sicilia lacus est.

Crobsitaria lacus est ex quo non solum qui biberint: sed q ex eius aquis lauerint moriuntur.

Cuminius lacus est apud hetruscos in monte: cui & ciminius nomen est: quem taliter natum fabulose dicebat antiquitas. nam quom aliquando ad hos populos deuenisset Hercules: & ad ostendendam uirtutem suam forte prouocaretur ab eis. defixit in solo uectem ferreum: quem cum nullus posset auferre: rogatus sustulit: eumq; confestim aqua sequuta é: quæ lacum fecit.

Curtius olim lacus fuit: ubi nunc Roma est. Verum dum excresceret ciuitas factis subterraneis cloacis exhaustus est. Nominis huius triplicem causam retulerunt antiqui. Quidam dixerunt eo in loco terræ hiatum apparuisse: & ab auruspicibus fuisse responsum deum Manio postilionem postulare. idest ciuem fortissimum eodem mitti: quaobrem Curciũ quendam strennuem uirum tanquá ipse postularetur armatum aiunt conscendisse æquum: ac sese in hiatum præcipitem dedisse: eoq; facto coisse terram & sic eius corpus humatum fuisse: locoq; nomen datum uisum est: & sic non lacus fuisse uidetur aquarum: sed sic locus pro libito uocitatus. Alii dicunt sabino bello: quod inter Romulum & Tacium ob raptum sabinarum suscitatum est: Mecium Curcium uirum fortissimum unum ex ducibus sabinorũ dũ pugnaret acriter urgente romanorum acie sese in paludem ibidem existentem coniecisse: ex qua cũ suasione suorum emersisset: eosq; i capitolium collegisset: a se lacui nomen dedisse. Nõnulli uolunt eum locũ fulguratũ fuisse: & ex senatuscõsulto circũseptũ: eumq; curtiũ appellatũ: qa a Curtio consule factũ sit: q ea tempestate Marco genitio collega erat.

Cutilensis lacus est in qua insula mobilis est: & ide cutilensis dictus.

Electrides lacus est syriæ: in quo electrum nasci dicitur.

Eptabolus lacus est apud mauritaniam.

Epilis lacus est galliæ cisalpinæ: in quo progreditur Lambrus fluuius in padum defluens.

Exquilinus lacus Romæ fuit sub monte: qui Oppius dicitur.

Facultatis lacus romæ fuit regione exquilina apud quem Seruius Tullius romanorum rex sepultus fuit.

Feronia terracinæ lacus fuit.

Fiala haud multum longe a libano Lacus modicus é: ex quo sunt q credant Iordané oriri: & paruo discursu tractu a terra sorberi: & ad radicem libani iterum ebulire: quod aiunt depræhédisse primũ philippũ Tetrarcham palleis in fialam positis: eisq; apud paneam recollectis. Paneam enim uocant fontem sub libano ex quo Iordanis effluit. Dicitur autem lacus iste fiala a rotũditate: qui quidem cum semp plenus sit. nunq̄ ut exundaret compertum est.

Fleuo Lacus est: quem Rhenus maximam aquarum copiam trahens de se ipso post longum discursum facit: & in eius medio insulam: æque fleuo nominatam amplectens demum exinde exiens iterum sese cogitur in ripas.

Fucinus lacus est apud marsos: seu ut quidam dicunt equiculanos forsan ambobus cõterminus. ná hodie uulgo dr̃ lacus marsi. opimos autem pisces nutrit. Ab hoc autem lacu uolunt quidam haustum seu absorptum fuisse oppidũ Archippe: qd olim Marsias lydorũ dux: a quo marsi dicti sunt: condiderat.

Furialis lacus est Boetiæ insani generator amoris. Dicunt quidam qui ex eo biberint in tantum libidinis ardorem incendi: ut fere agi furiis uideantur ob hoc

nomen ſortitus eſt furialis.

GAlileæ lacus eſt quē hebræi more ſuo mare noiant. Oēm enī aquaꝝ recollectionem tarſu uocant; qđ latine mare ſonat. Is autē dulces habet aquas tanq̄ q ex Iordane fluuio efficitur. Et galileæ dicitur quia præterfluit galileam. Et nōnunq̄ etiam tyberiadis mare; eo ꝙ illi ſupereminear ciuitas tyberiadis. Præterea & ſtagnum Geneſaret appellatur aliquando: eo ꝙ criſpantibus undis ex ſe auram generaret. ſeu a geneſara regione quā præterfluit admirabilem diuerſis generibus arborum: & extēditur ſtadiis. clx. quom latitudinis nō amplius habeat. xl. in hoc enim piſcabat̃ Symon bariona: quando accerſitus ī diſcipulum fuit a Ieſu. Sic & Andreas frater eius: & Zebedei filii. in hoc tempeſtatem paſſi ſunt dormiente Chriſto. & huius in littore quom iam ſurrexiſſet a mortuis: illi panem & aſſatos parauere piſces.

Gebennenſis lacus eſt Galliæ quem idem uolūt cum lacu lemanno ex quo rhodanus effluit.

HYlas bithiniæ lacus eſt abluēs truſiadem urbem. apud hunc ſeu in hoc reſediſſe creditur Hylas dilectiſſimus Herculi puer nimpharum rapina: & ab eo lacum atq; fluuiū ex eo manantes denominatos uolunt: eiuſq; in memoriam annis ſingulis ſolenni tripudiatione populus lacum circuit Hylan uocans.

LArius lacus ē galliæ ciſalpinæ propinquus ciuitati como: piſcium abundantiſſimus ex quo addua progreditur fluuius.

Lemannus galliæ tranſalpinæ lacus eſt grādis ex quo ſuſceptus ægredit̃ rhodanus & a quo adiacentes populi nominantur lemanni. Hunc ſupra gebennenſem uocaui.

Licomedes lacus ē æthiopiæ ꝓpinquus pſilis populis qui ore ſæpētū exhauriūt uenena uulneribus.

Loriſma lacus eſt in minori aſia in aſpectu fere inſulæ rhodiorum.

Lucrinus lacus eſt campaniæ īter meſenum baiarū caput & euboicas cumas: lucrinus: ut ueteres dicūt a lucro dictus. nam cum in eodem multitudo piſciū caperetur: ex q̄bus maximū mercatores conſequebantur lucrum. Lucrinus dictus eſt. Verum cum plurimū æſtuans mare qđ penes eſt: obeſſet piſcantibus: & ob id minui uideret̃ uectigal: qđ exinde pſoluebatur romanis a ſenatu Iulio cæſari datū ē opus: ut lucrinū a maris īpetu īmunē redderet: q labore maximo atq; ſumptu oppoſitis molibus: & paruo relicto mari hoſtio lucrinū ab æſtu maris ſecurū reddidit. Quābrē a nōnullis poſtea aquæ iuliæ appellatæ ſūt. Alii maris ocia uocauere. a quibuſdā mare mortuū appellatur. Sane & ſi non omnino repletus arenis ſit: modicum tamen uacui reſeruauit: quod magis aliq̄bus nauibus quietam: aliquando ſtationem præſtat: q̄ piſcatoribus lucri cōmodum.

Lumie lacus ē apud babyloniam caldæorum plurimū liquidi bituminis euomens: quo creditur quondam a Semiramide aſſyriorū regina: & teſtaceo latere babyloniam omnē muris inſtauratam.

Lunæ lacus ē athamaniæ tenuia accendens ligna: ex cuius aqua ſi quis potauerit: aut in inſaniam labitur: aut ſoluitur in ſoporem.

MAleficus lacus Scotiſſei eſt: quem etiam inſanū uocant. hic die ſit amarus ac ſalſus: tantūdemq; dulcis atq; potabilis: nocte uero ſerpentes albos uicenum cubitorū emittit in aridam.

Mandalus lacus apud æthiopas eſt.

Mareotis lacus eſt: q olim crapotes dicebatur: penes quem Alexāder Macedo Alexandriā inſignem ægypti ciuitatem conſtituit.

Meoridis lacus eſt in ægypto ciuitati Memphis ꝓpinquus: qui ut q̄dam dicunt. ccl. M. paſ. & ut alii. cccel. longitudinis habuit: & latitudinis. l. manufactus opera Meoridi regis ægyptiorum: a quo & denominatus eſt.

ONoleus alias Monoleus lacus ē æthiopiæ: haud longe a ptholomaida epithea cognominata: ad uenatus elephātoꝝ a philadelpha condita.

Oeris alias Moeris lacus ē in ægypto uiginti mil. paſ. ambitus: qui cāpus ſit aliquādo: poſtmodum lacus altior q̄ ad ferenda nauigia opus ſit.

Oaxus lacus ē indiæ: cuius oras incolūt bactriani atq; exoſtriſtæ: ex quo q̄dem oaxes emittitur fluuius.

PAndoſus lacus archaniæ: q̄ uocari conſueuerat curretis.

Pelſeis pānoniæ lacus eſt.

Perguſa ſiciliæ lacus ē olī nemoribus circūdatus: quem penes dicūt ſpaciabatur Proſerpina flores legens: dum Plutoni placuit: & ab eodem rapta eſt.

REgillus lacus ē in agro Tuſculano penes hūc aiunt dum Paulus poſthumius dictator aduerſus Mamiliū tuſculanorū ducem pugnaret: uiſi ſūt caſtor & pollux pro partibus romanoꝝ acriter dimicantes. Sic & ab eiſdē dicūt Valerio Publio Vationio reatinæ p̄fecturæ uiro noctu romā petente nunciatū die p̄cedente ab æmilio paulo perſen regem macedonū uictum captūq;.

Rubreſus lacus eſt Narbonenſis prouinciæ: cui ſupinnatat fluuius attax ſuſus epyreneo.

SAlentinus lacus ē Salentinorum iuxta anduriam oppidum. hic ad margines uſq; plenus neq; exhauſtus minuitur: neq; ſuperinfuſis augetur aquis.

Salinarum lacus eſt africæ inter ruſicadam & montes azare.

Sara iudeæ lacus ē nō amplius ambitꝫ occupās q̄. xvi. M. paſ. urbibꝫ pluris atq; celeberrimis circūſpectus.

Scaphagiolus modicus lacus ē in appennino: qui inter agrum piſtorienſem atq; mutinenſem ſublimatur miraculo magis q̄ aquarū copia memorabilis. Nam ut omnes teſtantur accolæ ſi qs ſponte uel fortuitu lapillum uel rem aliam: quæ aquas moueat ī eum proiiciat: repente aer in nubes cogitur: & tanta uentorum tempeſtas oritur: ut nōnunquā uicinæ ualidiſſimæ quercus fagiq; ueteres: aut truncentur: aut radicitus euellantur. Quid animalia dicam: ſi qua ſint: ſi arbores euertantur? & ſic infeſtationibus per diem totam aliquando perſeuerat.

Seriphus lacus eſt in quo ranæ non coaxant: quom id faciant ſi alibi deportentur: qui denominatus eſt

a seripho insula in qua est.

Sebinus cisalpinae galliae lacus est: ex quo olius flumē exundat.

Sicendus thessaliae lacus est: in quo ranae nullo modo coaxant: quom alibi delatae faciant.

Semeconitis lacus est galileae: qui a iordane fluuio intersecatur.

Sirbonis lacus est. Cassio monti arabiae iunctus fuit: habuitq; ut tradunt ueteres. cl. M. p. circuitus: postea in modicam deuenit paludem.

Speculum dianae lacus est haud longe ab arritia: quē supra aricinum nominauimus.

TAge lacus est aethiopiae.

Tarentinus lacus est apud Tarentū Italiae ciuitatē: qui aestiuo aestu siccat̄ in salem.

Tarquiniensis lacus a ciuitate aetruriae tarquiniēsi denominatur: in quo duo magna circunferuntur nemora: nunc triquestram facientes figuram nunc rotundam impellentibus uentis: quadratam autem nunq̄.

Tepidus lacus ē p quē tigris ĩpetuoso cursu rapitur.

Tesprotie lacus est ambrachiae: ex quo Acherusia fūditur fluuius.

Tiberiadis lacus est galileae: hunc pauloante a galilea denominauimus.

Tolosensis lacus est tolosae ciuitati propinquus: & ab ea denominatus: in quo tectosagi peste oppressi monitu auruspicum omne aurū atq; argentum: quod p̄dantes quaesierant proiecere: & abiit pestis.

Trasimenus Tusciae lacus est: hinc perusium & cortonam: inde aretinum & Senae iuliae agrum habens insignis clade Flāminii romanorum consulis: Hannibalis poeni uictoria.

Tragoditis lacus est: qui ter in die amarus: & totidem dulcis fit.

VAdimonus lacus est in quo natat insula.

Velinus lacus iuxta agrum uesulanū fuit. hic secundum quosdam exaruit. Alii dicunt in piceno esse & lapideo cortice cūcta iniecta obducere. Alii illum in reatino agro describunt. Alii in narem fluuium a quodam romano consule dicunt esse diffusum.

Veneris lacus ĩ syria est apud Hieropolim: ex quo uocitantibus edituis pisces ueniunt: ut fertur & adulātur auro exornati: atq; scalpuntur: & hiantia ora praestant manibus inferentis.

Venetus lacus ē in alpibus a rheno flumine editus uti & acronius: ex quibus effluens efficitur fluuius.

Viturnae lacus est haud longe a roma: cuius in margine olim fuit aedes castori & polluci sacra: eo q̧ apud eundem uisi sunt: quom pro romano pugnassent ĩperio equos lauantes suos.

Verbanus lacus est Galliae cisalpinae: ex quo Ticinus emergitur fluuius: seu ut dicunt alii: per quem Ticinus ex alpibus ueniens sua celeritate seruata decurrit ad padum.

Vulsinus lacus a uulsinis oppido: cui adiacet nominatus piscium fertilis in aetruria est.

Oroanda lacus est sub tauro mōte: ubi absconditus ultra mōtem tygris fluuius exit in lucem: quod quidem patet: eo q̧ ea q̄ in flumine specum intrante proiecta sunt altera ex parte montis redduntur in lacu.

Finis de lacubus.

De Fluminibus eiusdem tractatus alius.

FIgmento poetico traditum est flumina ab oceano & terra fuisse progenita. Nec equidem credēdum eruditos homines tanta fuisse caligine obfuscatos ut animalium more arbitrarētur haec procreatio facta sit. quinimmo sub tā tenui uelamēto senserūt ex amplissimo oceani fonte: quibusdam agentibus mediis omnem humorem in terram deduci. cuius ĩ uisceribus postquam amaritudo digesta est omnis: & coeptus meatus in exitū usq; peractus est: his in locis ad quos aut traxit aut ĩpulit potentia maior: fontes parturiantur & lacus ex ubertate: quorum ut iam praetactum est: deriuant̄ & flumina. Et quia de fontibus atq; lacubus pro qualitate laboris assumpti satis dictum est. & si opportunitas exigat: reassumetur: & iterum de fluminibus congrue dici potest: pricipia fluxus & fines paucis explicando. De his potissime dico quos ad noticiam nostram antiquorum deduxit solertia: seu ipsi sumpsimus oculis regiones uarias peragrantes. Sūt igitur flumen: fluuius: riuus: & torrens: in se aliquid diuersitatis habētes. Esto nonnunquam scriptores secundum stili exigentiam improprie uno utantur pro altero Flumen quippe omnis aqua est: quae ab ipso exitu ut ita loquar ex utero usq; in finem. eo. scilicet quo commixtione alterius nomen extinguitur continet. Fluuius is est locus per quem flumen ꝑpetuo cursu deducitur. Riuus autem tenuis aqua: q̄ ex fonte uel lacu exuberante procedit: uel quae aq̄tionis seu oblectationis alterius causa a fluuio in partem deflectitur aliquam. Torrens is est qui agētibus hymbribus repente fit turgidus uel impetuosus sese e montibus praecipitē ferens in ualles: & pluuiis cessantibus exarescit. Verum in praesenti opere nil nobis est cum riuis aut torrētibus: quorum cursus aut flectuntur facile aut auferuntur aestate. Et iccirco uenientes ad fluuios: quos amnes quandoq; loci amoenitas: per quem uadunt nuncupari facit: eo propitio iussu cuius eorum flexibus apparuit arida: coeptus alphabeti seruabitur ordo: longoq; agmini dux dabit̄ Arnus florentiae ciuitatis fluuius: non quidē tāq̄ ob litterarū ordinē meritus: sed quia patriae flumen sit: & mihi ante alios omnes ab ipsa ĩfantia cognitus: Bōa ergo legētium pace fiet: eoq; paucis expedito cōfestim ordo reassumetur in reliquis.

ARus Tusciae fluuius est ex appennino effluens mergitur in tyrrhenum: cuius lapsus paulo propensius ostendēdus est. Is igitur ex dextero appennini latere: eo ex loco cui uulgo dicitur falterona prorumpens inter confragosa uallium occiduum petens: ab initio paucis fertur undis. Inde adiutus ab aliis grandiusculus a sinistris Aretium uetustate nobilem ciuitatē linquens: postq̄ florētinū intrauit agrū: eo usq; labit̄ ut anchisam ꝑterfluat maiorū eximii iubaris Francisci petrarchae poetae cōspicui uetustissimā sedem. inde florētiā totius Italiae singulare decus paruo cursu cōtigit: & eius per medium currens petit alpeos: quorū antiq̄ssimā urbē Pisas postq̄ in partes diuisit duas haud lon

ge ab ea ut diximus: effunditur in tirrhenum: qui & si nauigabilis non sit: nec piscium foecunditate famosus: si quis recitate uelit plurimum clarissimorum facinorum facile efficiet insignis. Ex quibus ut aliis praestet locus unú recitasse satis est. Is quippe certantibus de orbis impio Romanis atq; carthaginésibus pro romanis partibus uires posuit suas. Ná cú iam alpes ex hispania ueniens Hannibal poenus superasset: & apénino transcenso ex gallia uenisset í thusciam: a fesulis rursus aretiú q̄si ex composito totus effluens in tantú ripas excessit: ut Poenum maxima exercitus parte priuaret: eumq; ducem cogeret mediis in undis elephanto superstiti insidere: qué adeo nocturnis ac palustribus auris affecit: ut oculo caperetur uno: & ob hoc arbitror a ueteri fama in hodiernum usque seruatum: ut obsemicæcatú hostem Florentini: quorum forsan in agro contigit: cognominati sunt cæci: & si tantúdem fluuius egisset alter: aut cæcus pugnasset Poenus: aut quietam italiam omisisset.

Abana fluuius est damasci in radicibus libani mótis exortus in syriacú effunditur mare.

Abiga fluuius est numidiæ.

Abscepus fluuius est Asiæ apd' Lampascú oppidú p̄terfluens ex quo priapus fuit obscoenitate uirilium cognitus.

Absartus fluuius est in pachieris mótibus asiæ ortus in pontum effluit: haud longe a Trapezonta quum Emochorum fluuius sit.

Absilis seu absilia perparuus fluuius est asiæ: latiam præterfluens ciuitatem.

Absirtus fluuius colchorꝝ: quem fingút ex sanguine absyrti fratris medeæ: & ab eadem fugiente cú iasone occisi ortú: & ideo sic uocatæ. Ego aút puto secus húc fluuiú absyrtú a medea occisum: & ob id uetere fluuii nomine subtracto absyrtus denominatus sit.

Abus fluuius epyrri in finibus apolloniatum.

Abona fluuius est britániæ.

Acates siciliæ fluuius in quo soliti reperiri lapides q & acates a flumine dicti sunt.

Acapseonsis fluui. est asiæ apud emocos præutelros colchorum gentes.

Acapsis fluuius est asiæ apud laros: qui & Colchi sút populi.

Achelous fluuius est græciæ e Pindo thessaliæ monte effluens oetoliam ab armenia diuidit: & in malia cú sinú effluit. hic aút apd' poetas famosissimus est: & de eo narrant multa. Sunt q dicant húc primum erupisse terram. alii uero dicút cú primú uinú cú poculis immiscuisse Præterea talis ex eo fabula recitatur. Qui deianiram Meleagri sororem in coniugiú uolens cú hercule q eam desponsauerat. certamé habuit: & quom se in uarias uerteret formas: tádem uersus in taurú longam cú hercule luctá exercuit. Postremo altero priuatus cornu se uictú confessus est. Hercules autem deæ copiæ dicauit illud: nimphisq; exhibuit. Cuius rei ueritas fuit: qd' cú esset achelous bicornis & multú occuparet agri: qdá rex conatus est eú in unú alueú cogere. qd' qdem & si difficillimú fuerit: tandem peregit. & locus ille q a cursu fluuii remansit imunis; quom esset pinguissimum solum maximam frumenti uini atq; fructuum copiam incolis attulit.

Acherontus fluuius apud molossos orit & in hellespontiú effluit sinú: seu potius ut placet aliis ex lacu thesprociæ oriens in ambrachiú sinú cadit hunc poetæ inferoꝝ dicút fluuiú eo ꝗ liuentibus euchatur undis & eius nomen sonet tristitia.

Acheron fluuius lucanoꝝ est Consentiam ciuitatem circúdans. apud hunc Alexander epirotarum rex & olympiadis frater qui Brutiis aduersus lucanos auxilio uenerat: in transitu a lucano satellite occisus est.

Acesinus fluuius est persiæ: & in indum fluuiú cadit nauigabilis quidem & magnus circa quem ferunt arundines tantæ magnitudinis atque grossitiei nasci ut singula earum internodia incolis præstent nauigia.

Acestis indiæ prægrandis est fluuius atq; nauigabilis quem iuxta Alexander Macedo Bucephalam fecit construi ciuitatem dimissisq; taxile & porro idianis regibus: naues intrauit oceanú petiturus. húc ego arbitror in gangem effluere.

Acis fluuius est siciliæ ex ætna monte ꝑcedens: ex cuius ripis fertur Poliphemú saxa in ulyssem egisse. húc ubi de fontibus fonté diximus: & ibidem fabulam scripsimus mutationis eiusdem.

Acris Italiæ fluuius est heracleæ ciuitati ꝑpinquus.

Addua fluuius est galliæ cisalpinæ: ex alpibus scdm quosdá fusus egredit lariú lacum: & ex eo integer emergens in padú effluit. alii dicunt ex lacu originem trahere Bonos quidem pisces nutrit & potissime timulos.

Adonius fluuius. sunt qui dicant: nascitur haud lóge a tyberiade ciuitate: & longo defluens cursu a cretico recipit mari: qd' mihi impossibile uidet quú in syriacú potius credam.

Adima Numidiæ fluuius est.

Adumen fluuius haud longe a Roma.

Adusa epyrrhi flumen est a quibusdá eas appellatú apolloniæ propinquus.

Aecis uel acras macedoniæ fluuius est: & decurrit in ionium: qd' non credo.

Aesis fluuius est in piceno ex apénino fluens in adriaticú cadit haud longe a senogallia ciuitate.

Aegos fluuius est in chersonéso naufragio atticæ classis insignis: cuius ꝑximus sextos est abido oppositus.

Afas fluuius est molossorum in sinu cadens ambrachio.

Afrodisius fluuius í pyrea é: rediés steriles mulieres.

Agasinus fluuius prægrandis & clarus in Indum defluit flumen.

Agecin minoris asiæ fluuius est.

Ager fluuius est mauritaniæ: ex athláte móte ꝑflués in occiduú; quú ex septétrionali regione sit ortus in lacú eptagonú seu eptabolú tédit. inde sub desertis móribus flués p meridiana loca manat & in paludé mergit q̄dá: ex q̄ emergés ꝑgredit: & meroé insulá cingit &c. q de nilo: cuius hic ut initiú narrabútur.

Agilaa fluuius est mauritaniæ cæsariensis.

Agisines fluuius est orientalis apud censonas & aphilos: per quem Alexander macedo ad oceanum tendens deiectus est.

Agnices fluuius est armeniæ celebris q i tygri effluit.

Agon fluuius est æthiopiæ.

Agera calabriæ est fluuius haud lõge a freto siculo.

Agatenia siciliæ fluuius ẽ a colonia terme nõ distans.

Alabastros fluuius est phrygiæ: haud longe ubi Troia fuit.

Alacenon fluuius est macedoniæ: ad quem pecora: q candida nasci uolunt: deducunt incolæ: cũq; nigra uelint: ad axum.

Alader fluuius ẽ gallogræciæ haud lõge a uico: quẽ tisco uocant incolæ.

Alachim fluuius est megarensiũ: cuius fontem Dædalus dilatauit: agrũq; tradidit & regionem fertilẽ quam idem fluuius deuastabat.

Alanus fluuius est scythiæ a quo alani populi denominati creduntur.

Alauria britannie fluuius est.

Albis germaniæ fluuius est: & sueuos a ceruetiis diuidens mergitur in oceanum.

Albæ bambleæ flumen est in uasconia

Albaneis fluuius albaniæ cui amazones & sauromathæ propinqui.

Albula fluuius dictus est qui hodie tyberis per urbẽ labitur.

Alces bithiniæ flumen est.

Alchione siciliæ fluuius est.

Alduasdulis fluuius uolfontionis circuit ciuitatem.

Alemon fluuius macedoniá disterminat a thessalia.

Alere uasconiæ fluuius est.

Alesus fluuius asiæ minoris est per colophoniam effluens.

Alpheus fluuius est elidis iuxta Pisam decurrens: de quo concordantibus omnibus uiris clarissimis mirabile recitatur. s. q, in achaiam mergatur: & in fontem arethusam apd' syracusas in siciliá exeat & in mare siculũ uadat: qd' olim piatis sacris percipiť: ut supra ubi de arethusa dictũ est: scribitur: ubi amoris eius in fontem. Sũt præterea q dicant fontem in archadia esse: ex quo alpheus & arethusa procedũt separatis alueis: & demũ post aliq̃lem cursum coeũtes in unum terram subeunt: & in syracusanũ agrũ effluunt.

Alfidamus thessaliæ fluuius est.

Aliartes boetiæ fluuius est.

Aliagmon fluuius est macedoniæ.

Alibocrus fluuius est orientis: nasciť ex monte lyseo & in oceanum tendit.

Alis flu. est cappadociæ inter calibes decurrens iuxta lycastam ciuitatem insignis uictoria Manilii Vulsonis: & clade gallogræcoꝝ q ibidem ducibus Louorio atq; lutario sumpserant sedes. oriť qdem in radicibus tauri montis.

Alia fluuius est non amplius. xi. M. passuũ uia salaria ab urbe distans e montibus crustumeriis effluẽs in tyberim: Romanis qppe abominabilis est. ná ibidẽ a gallis Breno duce. xv. cal. augusti uires coꝝ omnes attritæ sunt: ex quo ilico urbis subsecuta ruina & patrum cædes atq; capitolinæ arcis obsidio.

Alintos lucanoꝝ fluuius est lucaniam a ueliensibus diuidens.

Alisicus macedoniæ fluuius est.

Almon paruus est fluuius Romæ ꝓximus: in quo simulacrum Cybelis quũ trahi nõ posset per tyberĩ lotum est: & exinde. vi. cal. aprilis lauari in eodẽ annis singulis consuetum.

Alloa bagorzan flumina sunt in terra mœdorum ad quoꝝ montes populus israel captiuus deductus ẽ.

Almanicus armeniæ maioris fluuius est.

Alpon taringiæ flu. est inclytus Sigiberti regis frácoꝝ uictoria ex aduersum se uenientibus habita.

Alotis calabriæ fluuius est.

Alsa fluuius est prouinciæ aquilegiensis.

Alto fluuius est dyrrachii in illyricũ decurrens.

Almus fluuius dacis conterminus in oceanũ effluit.

Amasenus uulscoꝝ fluuius est: ultra quem Moetabus uulscoꝝ rex fugiens telo alligatam proiecit Camillam filiam suam.

Amesa numidiæ fluuius est.

Amesus fluuius Romæ uicinus.

Amphita fluuius circa initium numidiæ.

Amphrisus fluuius est thessaliæ: penes quem apollo posita deitate propter fulminatum æsculapiũ suũ septem annis sub forma pastoris Admeti regis pauit armanta.

Amimon argiuoꝝ fluuius est ab amimone danai regis filia nũcupatus ut præmonstratũ est supra ubi de amimone fonte.

Amis germaniæ fluuius est in oceanũ effluens.

Ampsaga uel ampsacus initiũ est numidiæ: in mare decurrens apud coloniam augustam.

Amissis germaniæ fluuius est in oceanũ se fundens.

Amissus fluuius est haud longe a pilo ciuitate nestoris Messenam interfluens ciuitatem.

Anas fluuius est hispaniæ Lusitaniá a betica separás. oriť qdem in lauminicano agro hispaniæ citerioris & modo in stagna se fundens: & nũc in angustias resorbens aut in cuniculis totũ se condens ad ultimũ in atianticũ cadit oceanum.

Anapis siciliæ fluuius est leniter fluens. hũc qdá anapasolios uocant.

Anathis fluuius est Siciliæ haud longe a syracusis.

Anathis fluuius est africæ.

Anaurus thæssaliæ fluuius est sic denominatus: eo q, ex se neq; auram neq; nebulam emittat. in hoc calciamentũ iason ad sacra pelie ueniens dereliqt: qd' cernens Pelias intellexit se morituꝝ cito: & eum in colchos misit.

Anarius flu. est propinquus bactris: alexádriam: quá ibi construi fecit alexander: præterfluens.

Aneus Siciliæ flu. est qui per. ii. Mil. pas. sub terram se mergens syracusis miscetur mari: appellaturque anopos.

Androchius fluuius est ciliciæ ex amano monte progrediens.

Anemon fluuius est prope Romam.

Aniene fluuius est inter sabinos & Romanos: quẽ aliqui anio uocant: & ex trebanoꝝ montibus oriri dicũt: insignis uictoria Tullii Hostilii regis q̃ fidenates fundit Romanoꝝ hostes.

Aniger seu antiger uel anager fluuius est thessaliæ: i quo centauri ab Hercule uulnerati lauerũt uulnera sua: q̃obrem cũ primo habuisset aq̃s dulces atq; potabiles: habuit postea foetidas atq; turpes.

Anxer fluuius tusciæ propinquus pisis.

Antrum britanniæ flumen.

Anulo fluuius est mauritaniæ in quo iãdudũ cõsueuerant elephanti noua uisa luna descendere & sese lauare. ide execũtes eam salutare & in syluas redire.

Anxius fluuius ut qdam uolũt ex monte armenio nascit:& per caucasum in mesopotamiam transiẽs occurrit pactolo flumini:& caucaso cadenti:& unũ facti in euphratem demerguntur.

Aous fluuius apolloniæ inter meropũ & asuaũ mõtes decurrit in meoniam.

Apidamus thæssaliæ fluuius ẽ in quo enifeus melax & phoenix miscent:quos ipse secũ in peneõ defert.

Aper fluuius est inter apolloniam & rusiam.

Appior fluuius est germaniæ inter sarmathas nascit & effluit in danubium.

Apius fluuius galliæ cisalpinæ in padũ mergitur.

Aponus uenetorũ fluuius haud longe a patauio.

Arcosia flu. circa aratosiam ciuitatem olim a semiramide regina conditam fluens.

Arabis fluuius carmaniæ apud cenolophagos labens: qui qdem sunt homines testudinũ conchis casas tegentes hirti coriisq; pisciũ uestiti incedentes.

Aranta flu. est lacedæmoniæ ciuitati uicinus.

Arar germaniæ flu. est e uogeso effluẽns monte: & p fines eduorũ atq; seqnorũ adeo leniter currit ut uix intelligi possit quam in partem descendat. tandem miscetur rhodano.

Aratus molossorũ fluuius est.

Araxes ingens armeniæ flu. est:& ab eniochorũ montibus originẽ trahens q̃ diu secat arua armeniæ: placitus quietusq; descendit adeo ut utram in partẽ effluat facile nõ possis dignoscere. cum ucro rupibus premitur: tanto pernicior effici uidet quanto uenerat illuc usq; quietior. Rapit quidem se & uasto cũ murmure uoluit adeo uelox: ut antequam alueũ attingat sese ultra uehat unda. Demum ubi curuat iterum fit tranquillus:& qui uno exiuerat alueo diuisus in duos cadit in caspium. Huius in margine Persepolim olim persarum metropolim:& ab Alexandro macedone deletam fuisse uolũt. adeo ad nihilum iamdiu retractam ut arbitrentur potius quã sciant incolæ quo in loco tam clara ciuitas sita fuerit. aliqui putauerunt hunc iu tyrum ferri:& a tyro in caspium mare.

Arasaces flu. est principio rubri maris propinquus per deserta loca & cineri magis q̃ terræ similia effluens.

Arauis sabæorũ fluuius est.

Arbrin parthorum est fluuius.

Arbor armeniæ maioris fluuius.

Arcesim indiæ fluuius est & in indũ fluit.

Ardalio fluuius est inter tebastem & metrideram ciuitates.

Areda fluuius est hispaniæ a quo arenates denominati sunt.

Arethon fluuius ex archanania cadens grãdis atq; nauigabilis efficit:& circũdatis cursu ambrachiæ ciuitatis muris in sinũ cadit ambrachium.

Argaon histriæ fluuius est.

Arimaspus fluuius est aureis harenis effluens inter scythas.

Ariminus fluuius italiæ penes ariminum oppidũ a se denominatum.

Arinocolira fluuius est ægypti: & terræ pmissionis terminus.

Arint fluuius est apud dacos.

Armodius fluuius apud æthiopas nascitur & in sinu mergitur persico.

Armilla flu. est inter polloniã defluens & rusiam.

Arnus flu. est arabiæ diuidens meotidem ab amoriadei:& q in montibus arabiæ natus fuerat in lacu assalatidis terminatur.

Arnus flu. apud uasconas est. De florentino in principio dictum est.

Arosapon fluuius in india est in regione aricina feruoribus exusta atq; circũdata desertis: cuius cultores circa fluuiũ hũc arcon ciuitatem incolunt.

Arapsus fluuius asiæ est cui arapsa ciuitas est apposita ultra lycũ fluuiũ lydiæ.

Arabris flu. ĩdiæ quẽ codroni ĩcolũt:quos qdã ĩ sinu rubri maris dicũt. hi qdẽ domorũ fores ex maxillis beluarũ faciunt:ossibus tecta contignant:ut alexandro Macedoni relatum est.

Armoniacus numidiæ fluuius est.

Arsania armeniæ flu. est in eufratem defluens quẽ tygri misceri qdam uolunt:& demũ quũ lenius fluat separari:& in euphratem mergi.

Arcandus fluuius influit in limira haud longe a mõte masitico.

Arsena galliæ fluuius est.

Arsia fluuius illyrici est.

Arula fluuius rheno propinquus.

Arusorasines fluuius est haud longe a bosphoro;

Artemon fluuius minoris asiæ.

Aruina fluuius africæ haud longe ab hippone regio.

Asanus fluuius mesiæ est.

Asana mauritaniæ fluuius est ex athlante scaturiens: haustu salsus:crocodilos atq; hyppotamos nutriẽs.

Asassus fluuius est thessaliæ secus heracleã ciuitatẽ: q̃ in radicibus est montis oetæ effluens.

Asarinaxis fluuius est germaniæ.

Ascanius fluuius est misiæ.

Ascelphus fluuius est colchis propinquus.

Asdrubala fluuius nascitur in montibus Bodua: & ĩ mare caspiũ fluit.

Asiaces fluuius est scytharũ inter calipodas asiacasq; discurrens.

Asimus fluuius est in Sicilia apud carinam in littore tauromenitanorũ descendens.

Asima fluuius est britanniæ.

Asopus boetiæ flu. ẽ:ex quo talẽ ueteres recitãt fabulã:q quũ iuppiter in aqlã trãsformatus Eginã filiã suã uitiasset:totis aqs p uiribus ulturus iniuriã ignominiãq; si posset exurgebat in cælũ:quo ausu iratus iuppiter eũ fulminauit. Hic tñ in epidanum ĩfluit.

Asopus alter a superiori flu. est asiæ præterfluẽs una cũ capro flumine laodicem celeberrimam urbem Lyco impositam flumini.

Assis flu. est apud illyricum.

Asosima Siciliæ flu. est.

Astago uenetorũ flu. est.

Astabores flu. est inter africam & æthyopiã apud meroem insulam:q una cũ astabo flumine iũctus nilũ facit:de quo plene infra ubi de nilo scribetur.

Astabus & hic flu. est meroē insulam æthyopū altera ex parte circūfluens ut ꝓximo supradictum est.
Astura Hispaniæ fluuius est: a quo astures Hispani populi denominati.
Asterion achaiæ fluuius est: in nemea insula placide effluens.
Astron flu. est phrygiæ.
Astras flu. est armeniæ maioris.
Astragus flu. est æthiopiæ cuius ripas incolūt æthyopes nomades in occidentem uergentes.
Asubula flu. est africæ ꝓpinquus salaat portui.
Atax flu. est ex pyrrheneo monte effusus: cursu lenis & inter laudanū & rhemos effluens. Narbonē attingit ubi nauigabilis efficit̃. hymbribus adeo turgescit ut seipm̄ capere non possit. hic in rubreso lacu mergitur: & inde tenuis in tyrrhenū mare.
Atesmes indiæ flu. est permaximus.
Aternus flu. est Italiæ: quē penes adria colonia est. hic per marsos decurrit in adriaticum.
Athesis flu. galliæ cisalpinæ in tridentinis oritur alpibus: cursu rapidus tridentū radit. inde Veronam in duas diuidit partes: & postremo padi paludes amplissimas supcafluens haud longe a brūdulo integer in adraticū mare funditur.
Athenis galliæ flu. est.
Atir flu. est tambardiæ ciuitatis aquitaniæ in oceanū defluit.
Atiras flu. inter constantinopolim & thraciam labit̃.
Atisa flu. est aqlegiæ in adriaticū fluens.
Atrax flu. est oetoliæ: a quo dicti sunt atraces populi hic in ionio fundit̃ mari.
Aua flu. est scythiæ & in pontū cadit.
Auentius britanniæ fluuius.
Auelimphius flu. est hiberniæ per dublimam effluens regionem.
Auenimorus in hibernia est flu. lismonensem rigans prouinciam.
Asuphetus uolscoꝝ fluuius supra quem terracina ciuitas.
Auphidus apuliæ flu. est ex hirpinis exiens mōtibus Canusiū præterfluit: & in adriaticū mare ruit. hic tamen ab aliquibus canna uocatus est quo nomine uicus ei supereminēs nūcupat̃. Celebris quidem est illa romanoꝝ ingenti clade: ex qua uictor Hānibal ex occisorū manibus nobiliū tria collegit modia annulorum.
Auoceladus Hispaniæ flu. est inter celticos effluens.
Axon fluuius apud ionas in minori asia.
Axius paphlagonū est fluuius.
Axona flu. est in extremis rhemoꝝ.
Axus macedonū flu. est cuius ex aqua si pecora potēt nigros pariunt fœtus.

Barbena flu. in illirycū currens.
Baptus apud daresios fluuius est.
Bactrus flu. est circa fines scythiæ sub mōte effluens parapanis ubi bactroꝝ ciuitas zanestes dicta est. sed & ipsa & populi a fluuio nomen sortiti sunt.
Bacchus hispaniæ fluuius est Cordubæ ciuitati propinquus.
Balchus flu. est colchoꝝ: in ora emochianorum atq prenstelorum.
Baccūtius flu. septentrionalis credo pannoniæ ꝓpinquus. hic i Sao flumine apd̄ syrinthū oppidū fluit.
Bacturnigeron est flu. propinquus portui patenno.
Bamborus flu. est apd̄ æthiopas claradditas cōfertus hyppotamis & crocodillis.
Bana syriæ flu. est: quem sub libano supra diximus: & albana nominauimus.
Banna duuius est hiberniæ per ulconiam effluens regionem. nam exiēs ex lacu eiusdem prouinciæ permaximo in borealem oceanū decurrit. in hoc enī olim piscis repertus est formam salomonis habens tantæ magnitudinis ut nullo modo integre in margine trahi posset.
Balgis germaniæ fluuius est: montibus scaturiens sarmatarum.
Barbarus flu. est indici oceani: per quem trāsiuit Alexander macedo.
Bargens numidiæ fluuius.
Bargus thraciæ flu. est in ebrū cadit.
Bastros maioris armeniæ flu. est.
Batinias flu. est chersonenso ut arbitror ꝓximus.
Bautica flu. galliæ cisalpinæ in padū fluens.
Basileus flu. insulæ cypri: syriacū ꝓrūpens in mare.
Bedesæ flu. est Rauennæ: quam sabinoꝝ oppidum qdam dicunt.
Bellus flu. phœnicis ex candea seu candebra palude in radicibus montis carmeli procedens: & paruo contentus cursu apud Ptolomaidam Claudii cæsaris coloniam: quæ quondam acron dicta est: mari miscet̃ harenas qdem habet uitro accōmodas plurimum.
Berua flu. est hiberniæ: q̃ & Scotia: ex monte blagme effluens: & per Lichiniam currens.
Bethis flu. est terraconensi prouincia demissus: p mediam fere hispaniam sicut nascit̃ alueo uno decurrit: nomen imponens regioni. Post autem mari propinquus ingentem, ex se lacū facit: ex quo duplex egredit̃ tantus utroq gurgite: quantus solus intrauerat lacum: & sic geminatus in oceanum labitur occiduum.
Betulus paruus flu. barginonis littori proximus.
Bibulus flu. est hispaniæ: cuius aquæ circa ferri temperamenta acerrimi uigoris sunt: adeo ut nullū telū approbēt incolæ nisi qd̄ in eodem tingat̃: aut in calibe: quem æquæ uirtutis aiunt.
Bicornius germaniæ flu. est: & in eadem nascitur.
Billus asiæ minoris flu. circa paphlagoniam.
Bisingibilia flu. albiæ est: & in oceanū funditur.
Blexa fluuius galliæ.
Boandus hiberniæ fluuius est & per regionem mediam funditur.
Bombos fluuius haud longe a seleucia calidano flumini imminente.
Borcani sardiniæ flu. est.
Boreus fluuius boreo ꝓmontorio oceano serico iuncto proximus est.
Boristeus fluuius est scythaꝝ: nomen incolis sibi adiacentibus: atq lauci tribuens: & quum cæteri scytharum fluuii turbidi fluant: solus hic clarus atq potabilis labit̃: pabula læta alēs & pisces optimi saporis qbus nulla sunt ossa. Ex lōginquo plurimū effluit: & ex incognito fonte adeo ut per spaciū iti

tieris quadraginta dierum stringatur alueo: & tanto est nauigiis aptus spacio:& iuxta boristenidá atq olbiam græca oppida cadit in euxinum.

Boua orientalis atq nauigabilis est fluuius in gangẽ fluens.

Bouzimelo ciliciæ flu.est haud longe a Lyco amne.

Bragada fluuius est africæ iuxta oppidũ musti. Huic quom uicinus esset castramentatus M. Attilius Regulus cõsul romanorũ bellũ agens contra carthaginenses: querentibus militibus suis q ad flumen aqtum ibant se a serpente iestari accessit:& comperit secus flumen serpentem longissimũ: in quẽ quom balistis aliisq machinis bellicis nil agere posset: conuocato ad opus exercitu lapidibus obrui fecit. demũ sublato ei mortuo coriæ longitudis pedũ. cxx. Romam quasi mirabile misit.

Brison ægypti fluuius:& a Nilo ĩpletur: cuius in confinio abũdare elephantes consueuere.

Bricrates fluuius est ex timaro monte progrediens: misceturq atino.

Brenta fluuius Venetorũ secus patauium fluens in extremo sinu adriatici.

Brixa fluuius est in extremo persarũ latere tantum limi trahens ut coeno illam oram iaccessibilẽ faciat.

Bruxa fluuius est i confinio italiæ galliam cisalpinã pergentibus adriatico littori adiacentem q iamdudum rubicon dictus est.

Bronoba uasconiæ flu.est.

Bugenis flu.est scytharum.i lacu balesicorũ cadens meotidi uicino.

Bustricus pãoniæ fluuius est.

Bura fluuius est arabum seu arabis ꝓpinquus.

Buthes fluuius est scytharũ cui proximi sunt sarmatæ & agatirsi.

Butrotus fluuius in extremo italiæ angulo: penes loeros profluens.

Cabrius persarũ fluuius hostio portuosus.

Caicus misiæ fluuius est: ueniẽs a teutranta loco ultra pgamum ciuitatẽ: quæ teutranta iam pars eolidis atq troadis fuit.

Caistrus fluuius est labens præter asiam paludẽ asiæ ex albanis iugis cadẽs & ciuitatem abluit Ptelæ sub piono monte.

Calamac fluuius est syriæ.

Calcanius campaniæ fluuius est.

Calibs hispaniæ fluuius est: cuius aqua si temperet ferrũ longe acrius aquæ uiolẽtia reddit: q̃ sua fuerit ante natura: adeo ut nullũ approbẽt Hispani telũ ni sumpserit ex calibe temperamentum.

Calydon aetoliæ flu.est: quẽ ego Acheloũ puto a calydono oppido aetoliæ qđ præterfluit denoiatum.

Calor flu.est i samnio Beneuento nũctus clarus Caroli regis Siciliæ uictoria & cæde Manfredi.

Calicadnus flu.est propiquus corico monti.

Calos Mesiæ fluuius est.

Camãder flu.est troianus q aliter Xanthus dr̃: fama longe maior q̃ facto. iũctus aũt Symoenti paludem faciũt: q ẽt camander dr̃. Hic ex ida nati in portũ efluunt acheorũ. Ab hoc fluuio Hector astyanactem filium noiauit camandrum.

Cãbises flu.est hirchaniæ ortũ habẽs in montibus caucasi: cui quom ꝓpiquus ex coraxici mõtis radicibus erumpat cyrus abeũtes in diuersa hyberos & hircanos lõgo iteruallo distantes irrigant: ĩde longe a mari i uno eodẽq lacu sese recipiũt:& in hircanũ sinũ uno alueo deueniunt.

Cambri fluuius est apud seres q osseres uocant: qđ latine sonat syluarũ nobiles. Hi qdem mites sunt homines:& aqua perfusa frondiũ depectũt caniciem: aliorum mortalium consortium fugiunt & cõmertia appetunt.

Campicapes scytharũ flu.est: Nomadas disterminãs & georges. Verũ sunt q confluere eum dicant infra olbiam una cũ borysthene.

Campania galliæ fluuius est.

Cãucos siciliæ flu. mõti adusto simili africão iũctus.

Cana flu.ẽ apuliæ: quẽ supra aufidũ nũcupauimus.

Cãnas bragmadorũ fluuius nauigabilis quẽ attogalligæ populi incolũt. hic in gangem effluit.

Cantabani fluui.est orientalis q susceptis aliis tribus flumibus in idum labitur fluuium.

Cappadox amnis cappadocũ est q Galatias morinas terminat:& de se cappadociæ nomen dedit.

Caper asiæ fluuius est laodociam lico flumini appotam abluens.

Caractes flu.est pamphiliæ sic dictus: qa se ꝑcipitat iuxta quem perga oppidũ & Dianæ templũ quæ & Perga ab oppido dicta est.

Carcines flu.est nauigabilis i extremo Italiæ positus haud longe a petilia ciuitate.

Carambucis flu.est sub arctoo ubi ripheorum montiũ iuga deficiunt: apud quem habitãt populi quos arimpheos dicũt hyperboreis gentibus similes. his quidem sedes sunt nemora: cibus baccæ dementes habent ritus.

Carcsus fluuius est ex ida troianorum monte diffusus Homeri uatis carmine celebris esto nulla eius uideantur uestigia.

Cariæ flu.est colchorũ in phasim profluens cuius ripas salciæ gentes incolunt.

Caruntis asiæ flu.est supra bithyniam Nicomediensem fluens.

Carco fluuius est in regione carnorum aquilegiam præterfluens.

Casilinus cãpaniæ flu. a quo & oppidũ Casilinum dictum insigne oppidanorũ fide erga Romanos. dum obsideret ab Hãnibale poeno.

Caspasus fluuius est apud scythas.

Casus fluuius per albaniam fluens.

Catumon Siciliæ fluuius est.

Caularius fluuius in agro idensiũ est: haud longe a caralitẽ palude.

Cecina fluuius est tusciæ per agrum effluens uulterarum cadit in arnum.

Cephalcidis siciliæ flu.est himere oppido ꝓximus.

Cephesus nauigabilis flu.est i finibus pãdorũ psarũ.

Cephisus boetiæ flu.est sub parnasi radicibus fluens cuius i marginibus aiũt fuisse templũ deæ Themidis: ad qđ Deucaliõ & Pyrrha cõsulturi de restauratione humani generis post diluuiũ accesserũt & ob id aq̃ cephisi fatidica nũcupata est: q̃ aiunt cũ ex eodem lacu cũ flumine mela exeat & ille nigras aues faciat: albas facere nigras: nigras aũt rufas. Hũc præterea dicũt narcissi fuisse patrem.

Cephne fluuius est orientalis: inter quem & indiæ regionem: quæ dr̃ geria: habitarunt qui ex Ofir: q de genere fuit heber: descenderũt: & ex inde Salomoni aurum deferebatur.

Cheladon archadiæ fluuius.

Chelonates fluuius in ea ora ĩ q̃ cyllene & callipolis.

Cherati indiæ flu. est q pisciculos ꝑducit errantes p aridam & demũ in fluuium redeuntes.

Chernus flu. est in euia regione: ex quo si potent oues albæ nigræ efficiuntur: quũ in neleo flumine huic propinquo contingat contrarium.

Celeus fluuius est phrygiæ.

Cerretoriũ torrens est fere iter pistoriensẽ agrũ atq lucensem. hic habens izamũ oppidũ: inde pisciam qui miraculo suo solus torrens meruit iter flumia memorari. hic ut aiunt incolæ: paruo montis decliuo cadẽs nõ hymbre turget ut reliq: quinimmo ut idem asserunt de decẽnio in decẽniũ: sed paulo amplius nõ determinato tempore sed fortuitu: & dũ minus ab ipsis expectat: ex imo telluris uentre repente & fere in momẽto tam grandẽ lapidum euomit copiá cũ ingẽti strepitu sese illidentiũ saxorũ ut q uiderit obstupescát: eoq; in modũ labẽtis aq̃ ipellit etiá leniter in decliuũ ut sese lapides mouentes uideas: motus uero causam uidere nõ possis. Et hoc ter uel quater in die p dimidiá horá pseuerans agit: nec unica die tãtum: qnimo duobus uel tribus aliquando cõtinuis & sereno cælo decurrens in admirationem sui nõ solum externos: sed etiá trahit ĩdigenas: & demũ subsistens expectat donec decẽnium more solito elabatur.

Cerbalus apuliæ flu. est olim in finibus daunorum.

Chereste flu. ex tauro profluens in oppositũ insulæ mergitur rhodiorum.

Chesimon fluuius e caucaso monte profiliens erumpit in pontum.

Cestros flu. est pamphiliæ nauigabilis inter quem & caractes pga oppidũ sitũ est: & dianæ templũ quæ & perga ab oppido denominata est.

Ciaos flu. est colchoꝝ uastissimus & in faucibus phasis eidem miscetur phasidi.

Cidara fluuius est insulæ taprobanes ex megiba stagno effluens & in oceanũ uersus septentrionem & ĩdiam cadens.

Cidonus fluuius ciliciæ est: ut aliqui dicũt ex tauro mõte fusus. Alii uero ex alueo coidapsi: eo q dulcedie & suauitate saporis illi persimilis uideat. Tharsum insignẽ cilicũ ciuitatem cursu diuidit & magis liquore q̃ spacio memorabilis leui tractu effluit a puro susceptus solo: cuius placidũ cursum nec torrentes urgent: aut alueũ turbant frigiditate plurima & ripaꝝ amœnitate desiderabilis: adeo ut Alexander macedo æstuans ob laborem dũ se lauaret ĩ eo: fere lætalem ægritudinẽ traxit. Qualis emanat e fontibus talis sali miscet undis: uere tantum cum liquantur niues turgescit.

Cidnus a candore denoiatus. Ná incolæ qcqd albũ cidnũ uocát. Præterea podagricis eius medent aq̃.

Cidrinus flu. est inter ianeos & cerasmos.

Cidus ciliciæ fluuius podagra laborantibus cõferẽs plurimum.

Cinibs arabiæ flu. est gemmarum plurium generũ abũdans adeo ut assumptæ camelis deportentur in oppidũ tybrestum.

Cinos flu. est nomadũ: q qdem ultra incomptam nauigationem in persico mergitur sinu.

Cinips flu. est in libya defluens per uberrima arua haud longe a lepti oppido: circa quem aiũt grãdes hircos oriri.

Cinga fluuius rapax est a cingendo dictus in hispania: & effluit in hyberum.

Chios fluuius est misiæ.

Cinthus laconiæ fluuius est.

Ciren fluuius ẽ hispaniæ: q alio noie bethis dicitur.

Cirta masiliẽsium flu. est iuxta urbem agatham.

Cirus fluui. est radicibus montis coraxici ꝓrumpens haud longe a cãbiso: & post q̃ distãtibus alueis hyberos hircanosq; circuiuere: quasi ex cõposito haud lõge a mari in lacũ unũ redeunt: & in sinũ hircanum uno tramite currunt.

Cithios flu. est ultra bithiniá nicomediensem.

Clanius campaniæ flu. est haud longe a neapoli acerras præterfluens.

Clarath flu. est africæ in quo crocodilli gignuntur.

Claudus fluuius asiæ minoris lysæ oppido atq; ocrusæ uicinus.

Cled fluuius est hiberniæ.

Clerus hispaniæ fluuius est.

Clitor uel cliton arcadiæ fluuius.

Clitũnus umbriæ flu. apud meuaniá & spoletũ defluens: ex quo ut qdam uolũt si confestim postquã cõcepit bos bibat albũ pariet: q̃obrem romani magnas hostias ioui imolaturi ad hunc locũ pro albis tauris mittebant. hũc alii fontẽ: alii lacum dicunt.

Clius seu clinis fluuius est mauritaniæ ex atlantis septentrionali plaga ꝓgrediens in occidentem tẽdit: & in lacum fundit epytagonũ: & mutato nomine dicitur agger: & postremo multis peragratis regionibus nilus efficitur: & ideo ubi de nilo scribet: ĩfra plenius apponetur.

Clodianus fluuius est ex pyreneo exũdans: & ad emporia se ferens.

Coapsis fluuius est mœdiæ sese in tygrim deferens apud persas. huius fluminis dulcis est aqua: & psaꝝ reges q̃diu inter ripas persidis effluebat soli ex eius aquis potabant: & profecturi peregre adhuc etiam illas deportabant.

Cobar babyloniæ fluuius est.

Cobulatus fluuius est minoris asiæ: gallogræciæ propinquus.

Cocytus infernalis est fluuius poetarum carminibus celebris.

Conderõ flu. est arianæ regiõis feruore solis exustus: desertis circũdatus nõ longe a bactris: cuius qdem cultores circa hunc fluuiũ & alium nomine Aroxapem omnes inhabitant.

Coeranis minoris armeniæ flu. insignis habetur.

Cophata seu cophinus flu. est indiæ: ꝓpinquus oppido indorum qd' dicitur peucodatim.

Coganus fluuius est asiæ minoris præterfluens radices Timoli mõtis: cuius in marginibus loreni & philadelpheni habitant.

Colaphis fluuius est pãnoniæ q fluit in sauum p colapianos breucosq; fluẽtẽ & cũ duplici mergat alueo

facit insulam quam segestiam incolæ uocant.

Copen fluuius est indiæ in Indum fluuium cadens.

Coralius fluuius ē frigiæ & susceptis tēbrogio.& gallo fluminibus in bosphorano littore ponto miscet̄ hic a multis sangarius appellatur.

Corineus fluuius est haud lōge ab erithriis:& ꝑmontorio mimantis & clazomene.

Coronalos fluuius est haud longe a palude:quæ oli ad ramitheos dicta est.

Corex persarum fluuius carmaniis proximus.

Consuagus fluuius indiæ nauigabilis est & in gāgem cadit.

Corus fluuius est asiæ minoris sub amanno defluens monte:non longe ab oppido egræ.

Cratides fluuius est calabriæ.uerū ab aliquibus cratim dicitur:& præter taurum oppidum labitur: ex quo secundum quosdam qui biberint flaui efficiūtur. Alii uero dicunt si qua biberit pecora: candida fieri:quom nigras faciat sibaris huic ꝑpinquus. nec incolas carere beneficio dicunt. Nam sibarim bibentes nigriores fiunt atque duriores: & crispo capillo quom qui cratim bibunt candidiores sint & coma dimissa.

Cremera fluuius est inter Romam & ueios quem penes.ccc.vi.ex inclyta familia Fabiorum die una pugnantes a ueientibus cæsi sunt: quom non nisi unus & hic paruulus superesset.

Crenactas fluui.ē indiæ nauigabilis & in gangē fluēs.

Crianos fluuius est paludi propinquus cui dicebat̄ olim adramiteos.

Crinisus fluuius est Siciliæ quem aiunt Acestis regis fuisse patrem.

Crisas syracusaꝝ fluuius est ex mōte ueniens ætneo.

Criscitoras fluuius est sub imano monte:qui caucasi finis est.

Crisorus fluuius ex tmolo monte progreditur:sardibus propinquus:uulgatiori nomine pactolus nuncupatus:qui eō ꝙ aureas habeat harenas Chrysori nomen sortitus est.

Croconus seu crocaculus fluuius est brutiorum: seu salentinorum nauigabilis:in quē si signū fustem ue deieceris:uel frondes lapideo cortice obdurantur.

Crustumiū flumē est haud longe ab arimino: a quo oppidum denominatum est & defluit in adriaticū.

Currinanta fluuius nascitur in campis comagenæ: & in persicum decidit sinum.

Cuta fluuius est persaꝝ:a quo:cutes dicti sunt persæ qui ad incolendam samariā ob iudæoꝝ captiuitatē uacuam a persis regibus missi sunt.

Cuuentus fluuius oetoliæ calidonem secus fluens.

DAlierus fluuius est indiæ & in oxum fluuium terminatur.

Danapris scythaꝝ fluuius in pōtum fluēs.

Danes fluuius est syriæ crocodillo monti propinquus.

Dania fluuius est mauritaniæ Perosis:quem alii turbulentam dicunt.

Danius acerraꝝ campaniæ fluuius quē supra claudius diximus. Verū horum ueꝝ sit nomē ignoto.

Danubius fluuius europæ permaximus oritur in iugis noriæ germaniæ montis ex aduerso oppidi gallorum scaurici:& effluens ab occiduo in orientem per īnumerabiles labitur natiōes a sinistris linquēs germanicas:& a dextris theutonicas: pānonias: atq; mesias.& postq̄ plurimū sui cursus lapsus est:mutato nomine dicitur histrus seu hister:&.lx.permaximis fluminibus auctus per septem ora: uel secūdū alios per sex in euxinum mergitur mare: ultra. xl. mi.passuū infra amaras undas impetu suo dulcem quærentibus exhibens haustū:ex quibus hostiis q̄tuor nauigabilia sūt:reliqua uero nō apta nauigiis. Primū quidem hostium aiūt uocari peucos: & ea peuces appellatur insula:cui alueus ꝑximus est: ex quo & palus oritur ingens: & lacus super istropoli quem aluum uocant. Scd̄m aūt hostiū uararustoma nuncupatur:& tertiū calaustoma secus sarmaticam insulā. Quartū uero pseudostomon: & insulā canopon diabasis. Quintū bonostoma. Sextū q̄dem spirebostoma. Septimū nomen nō habemus. Sūt insuper q uideantur arbitrari ex eo tria progredi flumina eas.s. Secus appolloniam effluens:& narliburnos separans & phileo: & histrū qui per histros labitur:& nomen largitur eisdem.

Dardanus fluuius est mesiæ a quo puto dardanos populos uocitari.

Disibaris fluuius est garamantum.

Diana fluuius est apud camarinā cuius aq̄ nisi pudice haustæ sint: in unū corpus cū uino non coeunt.

Diardeus fluuius est:q ab ultimis indiæ ueniēs crocodilos:ut nilus & delphinos atq; alias gentibus icognitas beluas alit: in gangem tandem elabitur.

Dipsas fluuius ex tauro monte cadens.

Dirmus fluuius est apud illyrios cuius in ripis moniuolanum oppidū:quod antea colchinū dictum ē: eo ꝙ a colchis sit conditū:& scodra hilliorū : cadit enim ex palude ligisti.

Drauus est pannoniæ fluuius & in danubiū labitur.

Drica fluuius est apud dacos: & in danubiū finitur.

Druentia fluuius est ex alpibus fluens:& apud allogobras in rhodanū sese mergens:trāsitu præ cæteris galliæ fluminibus difficilis. Nam quū maximā aquim uehat:nullas tamen naues patitur:eo ꝙ nullis includatur ripis: sed in amplū hinc & inde uadit:& ulterius postea alueos faciens atq; permutans:& assidue glareosa saxa reuoluens:nullam etiam expedito pediti uiam uiolentissimus præbet tutam:quem druciam nūcupari arbitror:quia obices diruat oēs nouæ quidem babyloniæ propinquus est.

Durda fluuius est a tauro defluens monte: quam q̄dam scribunt clurda.

Duder fluuius minoris Asiæ haud longe ab Anthiochia:cuius in ripis meadropolis & eumenia oppida fuere menandro flumini propinqua.

Durius Hispaniæ ulterioris est fluuius:a quo lusitania incipit.is enim ultimi ꝑmontorii radices abluit.

EAs fluuius a q̄busdam adusa uocatus quē quidam dicunt ab histro moueri: & apd̄ Apolloniam olim corynthiorum coloniā in epiro posita fluere: & in ionio misceri salo.

Ebenos seu euenos fluuius est:quem centauꝝ aliqui denominant:eo ꝙ in eo Nessus centaurus ob raptā a se Deianiram ab Hercule confossus sit qui in mare effluens habet in ripis limetos & miletos.

Ebrus iter thraciæ fluuios celeberrimus ē: qui susus a strimone adamantos adrisaruq; gentes abluit & a colentibus carbiletis pirogetis atq; dragetis necnon & lætas maiores hemo subditos: atq; minori rhodope subiacētes intus secat: habens ex parte una cicones & doriscos ex altera relictis primatibus & dolongis: tinis: corpulis: aliisq; barbaris: habēs ubi mare miscetur portum tentoris: & Polydori tumulū: & ultra se apollinis zeruntii.

Ecos fluuius ingens est: nascitur quippe ex mōte taumesce: & in quinq; diuisus alueos per caucasum euehit omnes loco: qui appellatur scelantes: inde se in gangem proripit.

Edabis mœdorum fluuius est: penes quem populus Israel captiuus religatus est.

Edas fluuius est prouinciæ septimanæ: in mare declinans gallicum.

Edripis fluuius est susianorum persarum in euleum flumen decurrens.

Egos fluuius est propontidi uicinus: cuius in ripis tēsusa apposita est.

Eladus archadiæ fluuius est seruans anhelitum.

Elauer fluuius est apud aruenos gorgoniam oppidū præterfluens.

Eleorus Siciliæ fluuius est: pachino promontorio uicinus.

Eleuterus fluuius in cāpis Syriæ nascit̃: & phœniceo finit̃ mari: in quo maximæ testudines capiuntur: ultro statuto anni tempore effusa multitudine uenientes in flumen.

Elisius fluuius est Siciliæ.

Elisos fluuius est atticæ regionis sic a flexibus nominatus. Aiunt quippe hunc a cocyto fluuio inferorū augmēta suscipe: & ob hoc furias īfernales fessos siti serpentes aquis huius recreare solitos dicunt.

Elles fluuius est minoris Asiæ cingens smyrnam ciuitatem suis undis.

Ellorus Siciliæ fluuius est: qui more nili suprafūdit̃ hunc supra eleorum dixi.

Elsa fluuius est tusciæ in agro florētino paulo supra oppidum: quod collis dicitur ad orientem ex loco cui unci incolæ tanta aquarum abundantia effunditur ut mirabile uideatur: & circa eius initium qcquid eius in aquas proieceris: infra breue dierū spatium lapideo cortice circundatum comperies: qđ postmodum in processu sui cursus non facile facit. Hic suis tantum undis perpetuo cursu in exitū usq; clarissimus effluit. Hymbribus tamen ut cæteri turbatur & augetur: & quom oppida plura hinc inde labens uideat: a dextro modico elatum tumulo certaldum uetus castellum linquit: cuius ego libēs memoriam celebro. sedes quippe & natale solum maiorum meoꝝ fuit: anteq̄ illos susciperet florentia ciues. Multas præterea & diuersarum specierum maritimarum tamen omnium radens cursu solum detegit concas uacuas: & uetustate candidas: atq; ut plurimū aut fractas aut semesas. Quas ego arbitror diluuium illud ingens: quo genus humanū fere deletum est: dum agitatu aquaꝝ maximo terras circunuolueret fundo: illis reliquit in partibus. Hic demum sub insigni castro miniatis in arnum fundit̃ flumen.

Enipheus thessaliæ fluuius est: ex otri monte prorūpens: & celeri se cursu uehens in epidauꝝ ruit.

Enises siciliæ flu. est haud lōge a tauromeno colonia.

Enticinus galliæ cisalpinæ ex apœnino decurrit in padum.

Eorcus fluuius est hiberniæ: q in radicibus blagmæmontis exortus per Osiriam effluit regionem.

Eonus fluuius est indiæ nauigabilis in gāgem fluens.

Epidanus fluuius est thessaliæ: satis leni defluēs cursu anteq̄ sibi misceatur enipheus: q quū rapidissimus sit: epidanū uelocissimū facit.

Epilas fluuius est macedoniæ in heraclea ora.

Eracleus fluuius colchoꝝ est: promontorio eiusdem nominis proximus: & oppido mantio.

Erandatus fluuius ante lycus nominatus: asiā Bythiniāq; disterminans orit̃ qdem in stagno artinia penes miletopoli megeston aliosq; recipiens.

Erasinus fluuius est Nemeæ adeo superbus cursu: ut ripis contineri neqat præterfluit aūt driopas. Alii āt Litiæ fluuiū dicunt.

Ericinnume boetiæ fluuius est ad trophoniū deum: quē penes duo sūt fontes: quoꝝ alter potus memoriam affert: alter uero obliuiosū facit.

Eridanus fluuius est italiæ celeberrimus apđ græcos aliasq; natiōes oēm cisalpinā irrigat galliā: & qm̄ hic idem & padus est: nihil de eo p̄ter ea q̄ ad græcos spectant nūc dicemus. Reliq̄ ubi de pado. Figūt græci hūc apđ inferos natū: & in terras ac superos euasisse: nihil aliud sentientes q̄ ꝙ ex uegeso monte q propinquus est īfero. s. tyrrheno profusus tendit ī adriaticū qđ græci superū uocant. Eridanus aūt nūcupat̃ ab euentu. Nam fingūt poetæ Eridanū solis fuisse filiū: cui quū falsū esse ei obiiceret̃ ab Epapho ægyptio iuuene: ad obtinendā filiationis fidē currus lucis ducere temerarie īpetrauit a sole p̄re. Qui quū equos neqret regere: exeūtibus ipsis orbitam: in patre cælū exustū: & in terris multa exhausta flūina. Quāobrem ab irato Ioue fulminatus ē: & in padū cadens suū illi tribuit nomen. Alii sūt: q dicant Eridanū ægyptiū iuuenem: cū mutatis sedibus uenisset ī ligures: eisq; imperasset: casu in padū recidisse: & in eo necatū. Quāobrem in solatiū sui regis mortui nomen flumini posuere: & hinc eridanus dcūs. Quē & ueteres ægyptii ī honorē sui iuuenis bicornem inter alias cæli imagines posuere: & pluribus decorauere syderibus. Reliq̄ ad hūc spectantia: ubi de pado uide.

Erigonus fluuius est prope dorchiopū: q ex illyrico per pemiam fluens maximū flumen efficit.

Ermandus fluuius est indiæ; currens apđ parabestē racosiorum.

Erimantus fluuius est archadiæ: ex mōte panetæ fluens in alpheum.

Eritrasalcos fluuius in corporibus gignens pilos.

Erginus propontidis fluuius: haud longe a lysimachia chersonensi.

Erinus scđm quosdam fluuius est lydiæ. alii dicunt ex doricilio phrygiæ natū eūq; illam a Caria diuidere. Demū campos smyrnæ aureas trahentem harenas fecundare.

Esia galliæ fluuius in secanam cadit.

Eseris flu. est Calabriæ crotonensi ciuitati p̄pinquus.

Eſipius fluuius eſt liciæ.

Eficius fluuius eſt hiſpaniæ:qui ante hauſtu dulcis fuit:poſtea amarus factus eſt.

Eſper fluuius apud quem ſecundum quoſdam Neſſus centaurus Deianiram tranſuadás rapinam fugáq; meditatus ab Hercule ſagittis occiſus eſt:quod ſupra in ebano flumine contigiſſe diximus.

Eremus fluuius apud Daunos : quos nos apulos uocamus eſt. Alibi uero comperio eum apud aprutinos inter ſalinas & theanum maruncinũ.

Ethilia ſeptentrionalis fluuius eſt permaximus:ut quidam ferunt:maior euphrate:æſtate creſcens ut nilus: a maiori burgaria deſcendens in caſpiũ mare.

Ethimantus fluuius eſt indiæ uariis flexibus incuruatus:qui cum ab incolis irrigationis cauſa diſtrahatur tenuis & iam ſine nomine in mare recipitur.

Eudon fluuius eſt: Anthiochiam alluit a thebaida ueniens:ubi pygmeos fuiſſe tradũt.

Euenos fluuius eſt:qui & licorum.

Euphrates inter cæteros fluuios memoratu plurimo celebris eſt : tam ueterum litteris : q̃ exundationibus ſuis. Hunc quidam uolunt ex paradiſi fonte mortalibus quidem incognito deriuari : quod ego credo. Alii tamen dicunt in armenia maiori in monte : cui paracoatra nomẽ haud longe a fonte tygris oriri. Nõnulli aſſerunt eum ex radicibus mõtis armeniæ : cui catopen dicunt incolæ:ſupra zizimam ſeu zimaram erumpere:Nec deſunt qui dicant ex aga eiuſdem armeniæ monte effundi. Et poſt hos affirmant aliqui:q, in uallibus montis capontis appareat primo: haud lõge a zimara de qua ſupra. Præterea aiunt:& ſi uaſtis e montibus exundet : undis non eueſtigio ſeſe in fluuium effundere:quinimmo factis ex ſe duobus lacubus : ſegnis ſedet & iners. Ex his tandem margine facto erumpens ripis aſſumptis uere flumen apparet & maximo ſtrepitu: atq; celeri curſu armenios cappadocaſq; diſterminans nũcupatus ab initio pixurates: deizena & anetica regionibus relictis excurrit: & iam aliquibus ſuſceptis fluminibus ualidior factus in taurũ montem uires experitur ſuas:ubi elegeam uocant:cui cum non reſiſtat taurus:progreditur uictor: ſed ſaxoſus atq; uiolentus ad dextram Comagenam. ad leuã autem relinquit Arabiam. Verum ſunt qui uelint cũ in alueos duos diuidi:quorũ alium in tygrim effundi dicunt:reliquum uero permeatis mœdorum gordianorumq; terris in Meſopotamiam ferri: & Babyloniam quondam caldæorũ regiam in partes duas curſu medio ſeparare. Inde hic idem poſtq̃ aliquádiu effluxit: qui nauigabilis & ingens ante fuerat in paludibus diſperſus ampliſſimis tenuis efficitur riuus:& incognitus:ut aiunt nuſq̃ apetto exitu effluit : eſto ſint qui dicant eum in mare rubrum fundi. Sunt tamen q putent hunc illi ruborem iniectum a Cyro perſarum rege ob ſuſceptã iniuriam:ſeu ob gloriæ alicuius magni facinoris cupiditatem:ut in riuulos deductus pluzimos alueus cum nomine deperiret. Volunt inſuper hunc nili more:& fere eodem tẽpore Meſſopotamiã irrigare:atq; fœcundam facere:& ſeſe in alueum ſtatuto tempore reuocare. Quáobrẽ eũ nomen Euphratis ſortitũ uolunt:cũ hebraicæ euphratas fertilitas appelletur. Dicunt & alii aquas eius eſſe uitales:& ob id a priſcis auxeneum fuiſſe uocatum.

Euleus fluuius eſt : & in medis oritur : & haud longe ab ortu ſorbetur:& demum in terras exiens per meſſopotamiam funditur:arcem Suſarum circuiens : & Dianæ templum gentibus illis uenerabile plurimũ: poſtq̃ ſuſianem ab elmaide diſterminauit. Habet hic a perſis adeo ſacer:ut non ex alio reges bibãt:ſecumq; ex eius aquis deferãt:ſi forſan peregre profecturi ſint Facit tãdẽ una cum tygri lacum iuxta Cariacem : ex quo quorſum exeat non habetur.

Euenenius fluuius eſt hiſpaniæ propinquus tradulis ueteribus:& calabrici oppido.

Eurimedon pamphyliæ fluuius ẽ a ſade oppido miſſus iuxta arpedon montẽ fluit inſignis Cimonis athenienſium ducis nauali uictoria:& phœnicum atq; perſarum clade.

Eurotas fluuius Laconum ſub ipſis lacedæmoniæ muris currens:huius ripæ lauris abundant : & ideo apollini ſacrum dicunt.

Euxinus fluuius propontidis:quem ab euxino mari in quod effluit: denominatũ quidam uolũt.

Exaſmis fluuius eſt argiuorum:quem aiunt terris immergi:& iterum poſt exactum aliqualem curſum in publicum reuerti.

Exemontus Meſiæ fluuius eſt.

Exrhodus æque eſt Meſiæ fluuius.

FAbaris hic & farſarus dicitur : fluuius abinorum eſt : & corrupte faber nũcupatur a pluribus.

Fæcelinus ſiciliæ fluuius eſt pelloro iunctus & Dianæ templo conterminus.

Fanes ſannitum eſt fluuius:qui & ſyris dicitur : beneuento uicinus.

Farſarus ſyriæ fluuius in radicibus libani mõtis emittitur : & per Anthiochiam fluens in ſyriaco miſcetur mari apud ſymeonis portum.

Farnacas fluuius eſt haud longe a iulionopolytis.

Faſis colchorum fluuius eſt ingens maxima deferens diu nauigia:quem in monoſchis ortum aliqui dicunt alii in morcoꝝ montibus:& quidã a garamante monte effuſum : cuius in marginibus oppida fuere plura & celeberrima. Sed inter alia Tindariceum & phaſim ea in parte apud ipſos:& Ciaos permaximi fluuii miſcentur eidem. Poſt habuit furium apud quod & furius fluuius ĩfluit. Recipit præterea Glaucum:& abſarcum:& cobum e caucaſo deſcẽdentes. Tandẽ poſt longiſſimũ curſum ultra hoſtia tanais in pontũ efflu it:clarus qdem & aliis præter iam dicta ĩſignibus fluuiis eſt. Penes eum Phrixi templũ fuit:& lucus ob aurum uellus ueteri fabula celebratus. Medeam fugientem cum Iaſone tulit:& exilio ſulmonẽſis Ouidu memorandus eſt. Aiunt inſuper in eo uirgam oriri : quã leucoſiphilon uocant tantæ uirtutis: ut aſſerunt : q, ſi thalamis hominum apponaẽ matrimonia habet pudica atq; inuiolata ſeruare.

Fatiſſus olim dacorum fluuius.

Fœnix theſſaliæ fluuius eſt.

Ferior fluuius lenuæ oppido propinquus.

Firtites fluuius propinquus caſtro flumini pegaſeum impellit ſtagnum.

Feſterus miſye fluuius eſt.

Feſus fluuius eſt boſphori:quẽ alio noſe rebas uocant.

Finus hibemiæ fluuius eſt:per cheneleoniam effluens

regionem.

Fison fluuius: qui & ganges in paradiso delitiarū oriri quidam uiri celebres asserūt: & exinde irrumpere eo: ubi aiunt oriri gāgem: qui talia perscutati sunt: de quo ubi de gange plenius differetur. Dicunt autem phison dici: q inundationem significet: excipitur autem ab oceano orientali.

Fitaras fluuius est apud seres: de quibus iam supra dictum est: ubi de cambri flumine.

Flautasis fluuius in finibus dacorum est.

Flegeton inferorum fluuius poetis familiarissimus est ignem quidem significat: seu ardorem.

Floxus fluuius est hispaniæ prōtorio celtico uicinus.

Focias fluuius est thessaliæ: & in epidaurum effluit.

Forion armeniæ maioris flu. in tygrim mergitur.

Forinus fluuius aquilegiæ propinquus est.

Fricinius nauigabilis fluuius apud persas.

Frygius fluuius est minoris asiæ: qui & frygiæ prouinciæ nomen dedit: & eam a Caria diuidit: est quidem magnesiæ: quæ ad sypilum est iunctus insignis Lelii Scipionis asiatici romanoꝝ consulis uictoria & clade antiochi asiæ & syriæ regis penes eum susceptæ.

Futhi fluuius est mauritaniæ: & a quo adiacens regio futhensis appellata est.

Gabellus cisalpinæ galliæ flu. in padū cadit.

Gadus fluuius ex monte Tauro effluens in mare suscipitur cycladum.

Gæsus Ioniæ fluuius est: prieni ciuitati propinquus.

Gagatis fluuius ē liciæ: a quo & locus cui proximus fuit: denominatus est.

Galesus calabriæ fluuius non amplius quinq. M. passuum a tarento semotus.

Galbiam fluuius est Cariæ: haud lōge ab allicarnaso: infamis ob malam habitantium ualitudinem.

Gallus lycaoniæ fluuius: a quo denominati sunt sacerdotes Cybelles. Hic quidem in sangarum terminatur Potantes in furorem conuertit.

Ganges fluuius indiæ prægrādis atq; famosus. De eius uero origine ambigitur apud priscos. Nam alii ex incertis fontibus: uti nilū eū nasci uolunt. alii ex scythicis mōtibus uasto cum fragore loci erumpere: atq; sese per scopulos & aspreta locorum præcipitem dare: donec in planum deuenerit: & ibi quasi susceptum ab hospite in lacu quodam conquiescere: & ex eo tādem lenem mansuetumq; procedere: qui in orientem tendens. a. xix. maximis atq; nauigabilibus fluminibus augetur: & ultimo scdm quosdam: ut nilus septem hostiis oceanum ingreditur. alii dixere nouem: & tria q dam tantum esse uoluerunt. Dicitur aūt ganges a gangaro uetutissimo indiæ rege: ut placet aliquibus. aliis uero placet hunc illū esse fluuiū: quem uocant sacræ litteræ phison: de quo pauloāte pauca dicta sūt. Qui quocunq; uocetur nomine: aut quotcunq; exundet alueis in mare: adeo grādis est: ut ubi minus occupet latitudinis octo milia passuum pateat: ubi plurimū cētum altitudinis nusq minus. xx. pas. reperitur: aduersus quem Cyrus persaꝝ rex: quasi cœpti oblitus bellū inauditū sumpsisse fertur. Nā quom unū ex regiis equis candore atq; forma præcipuum: quē fiducia tractus transuadare persuaserat a uortiginibus undarū circūagi atq; absorbi: una cum insidēte cerneret: aiunt iratū iurasse se illum adeo extenuaturū: ut qui æquū atq; equitem optimū absorbuisset: mulieribus uix genua tingentibus uadosum faceret. Nec uerbis opus defuit. Nam totis in hoc expositis copiis in. cccclx. alueos flumen detraxit anno integro operi dato: non obsistēte q nili more augeri dicatur certo anni tēpore & adiacentes fæcundare agros.

Gardo fluuius est in prouincia Narbonensi: neumaso ciuitati propinquus. Hunc aiunt sæpissime æstiuo tēpore absorberi apud eum locum: quē campianacum uocant: & sub castello prinati ampliorem renasci.

Gargarus fluuius est in insula: quā hydrophragi habitant: barbam usq; ad genua nutriētes: & pisces crudos etiam comedentes: ultra quē dicunt formicas esse catulorum magnitudinem excedentes.

Garumna fluuius est ex pyrrheneis delapsus mōtibus: gallos ab aquitanis disterminans: uadosus quidem in hymbribus: aut solutis niuibus intumescat: & in eo insula est aneros nomine: quam quidam pendere & extolli aquis crescentibus: deprimiq; eis deficiētibus credunt: & cum oceano occidētali misceatur: in exitu sui amplior & turgidior factus more æstuātis maris huc illuc nauigantes impellit.

Gela Siciliæ fluuius est: a quo & oppidum illi appositum denoiatum est inter camerinū & agrigentum.

Genesus epyrrhi fluuius est: quem a dyrachio thessaliam euntes inueniunt.

Genusus palestinæ prouinciæ fluuius est.

Geon fluuius meridionalis: quē aiunt ī paradiso delitiarum oriri: & uniuersam æthiopiā irrigare. Hic idē cum nilo est & ideo quæ multa de eo dicēda ueniunt: ubi de nilo scribitur apponentur.

Gercus schytarum fluuius in lacu busesagoræ suscipitur: qui a meotidis palude saxoso tantum discluditur dorso.

Gerros fluuius est bassitidarū & nomadum: & iunctus hyppacari fluuio: Carcinem urbē præterfluit.

Gessus fluuius ē apud iones ea in regione: quæ troglea appellatur: ioniis omnibus sacra.

Getilos fluuius est mauritaniæ portui tisadro propinquus. Hunc Oetebes quidam uocant.

Gis uel ger fluuius est æthyopiæ garamantum inter deserta & harenosa effluens loca.

Glanes fluuius est tardus atq; piger: adeo ut potius palus uideatur q̄ flumen: infamis plurimū aduersa ualitudine incolarum. Fertur autem tardus: ut dictū est sub Clusio uetustissima tusciæ ciuitate: & amplo occupato spatio fœnæ iuliæ cāpos a perusinis diuidit.

Glanicus fluuius est apud minturnas liris nominatus illas cursu diuidens puto hodie uocari uulgo garigliano.

Glaucus fluuius est ioniæ: pedalio promontorio propinquus.

Glauais colchorum fluuius est: & in phasim mergitur habens eius in exitu in phasim insulam absq; noie.

Glospes fluuius est haud longe ab olga oppido & bithyniæ propinquus.

Gna mauritaniæ fluuius est: Ampelusiæ promontorio uicinus.

Gozā fluuius est mœdorum: quē penes Salmanasar babyloniæ rex Israelitas captiuos habitare iussit.

Grateis fluuius in extremo Italiæ Siciliæ propinquus

[illegible]

& scilleo oppido: quem fabulæ scillæ immanis mōstri finxere matrem.

Granius persarum est fluuius per suasianum fluēs: & paruas deferens naues cuius dextrum latus incolunt Dixi montani bitumen perficientes.

Griliosolus fluuius est in affrodisia regione: coriphe oppido propinquus.

Granycus phrygiæ flu. est in propontidem cadēs cui zizicon ciuitas proxima clarus quidem prima Alexandri macedonis uictoria in persas.

Guatra britanniæ flu. est in cambria regione: quā uulgus ab eo denominat guallium.

Guandalus guandalorum est fluuius.

Guatalus fluuius penthimbastrinæ: quæ dacis est cōtermina: qui in oceanum mergitur.

IAboot flu. est: penes quem Iacob noctucū angelo luctatus est: fluens inter philadelphiam: & garasan: procedensq; suscipitur a Iordane.

Iacrus fluuius est indiæ propinquus: in meuum fluuium effluens. Nam Pompei magni edicto exploratum est membratos septem diebus ex india perueniri ad iacrum flumen.

Iader flu. est apud Salonas: qui in adriaticū se miscēs fortæ iadræ oppido nomen dedit.

Ianaus flu. est in armixia regione.

Iardanus flu. est cretæ insulæ: ciuitatē phias circūdās: cuius & in ripis Cidones habitant.

Iarothus fluuius est indiæ inter opaca nemorum ex arboribus inusitatis effluens: & siluestrium pauonū abundans.

Iberus famosissimus Hispaniæ flu. ē: & a quo ipa Hispania iberia appellata est. Hic secundum quosdam apud uacanos oritur: secundū alios apud cantabros & quum nauium ferax sit. Tulam opulentissimam eius regionis ciuitatem ex inferiori parte radit: demū suo tortosa ciuitate balearicū ingredit mare.

Iberus flu. est: & per moscorū tractus in cyrū flumen. effluit apud scythas seu hircanos.

Idaspes insignis flu. magnitudine: & q, harenas habeat: atq; gēmas ferat: per parthiā sese ferens euadit in Indiam: & amplo atq; profundo gurgite means crebras facit insulas: & igentia trahit saxa sub undis. Postremo quattuor susceptis fluminibus miscetur ido in regione inio: apud arcem soborum: qui ex exercitu olim Herculis fuisse testant pelles uestimentoꝝ loco & clauas pro armis gestantes. Ab idaspe uero antiqssimo mœdoꝝ rege: ut placet aliqbus nominat.

Idros fluuius est ciliciæ Tarso ciuitati ꝓpinquus: iō idros dictus: qa in forma idri tortuosus sit.

Iectuus fluuius est in quo optimi capiuntur pisces: & inter alios unus: qui lupus uocatur: qui gustui carnium saporem præbet.

Iera flu. ē asiæ: disterminans gallatiam atq; bithyniā.

Ieros flu. est colchorum.

Ienes fluuius ē: ut arbitror hispaniæ: oceanoq; se mergens cantabrico: ubi uelabri habitant: & luceni in oppositum hiberniæ insulæ.

Ierris flu. est Mesiæ: quem iterū quidam uocant.

Ignaboo britanniæ flu. est: & mergitur oceano.

Ilas fluuius est bithyniæ præterfluens urbem trusciadem quā & lacus ilas alluit: apud quem ilas herculis puer a nymphis dicitur raptus.

Ilerda hispaniæ flu. a quo ilerdū oppidū dictū.

Ilisson flu. est: cui oliua propinqua. ix. stadiis est: quā si qs tetigerit: dānū maximū consequet.

Illisus fluuius est in insula slubro: quā arbitror ægæi maris.

Imala Sabinorum est flu. prope casperiem ciuitatem qui & imelle dicitur.

Imaridis flu. est indiæ: penes quem aiunt homines ingentis staturæ habitare: & quia uiuis utuntur piscibus: lecyphani uocant ab indis.

Imera memorabilis siciliæ fluuius. Hic fere circa medium insulæ fusus in duos diuiditur alueos: quorū alter in tyrrhenum mare decurrit: & dulces atq; optimi saporis aquas trahit: alter in lybicum tēdit: sed amarus plurimū. alii contrariū dicunt: q, qui in meridiē pgit dulcis sit. & amarus uergens aquilonē: ab hoc Imera oppidū siciliæ denominatum est.

Imirus siciliæ flu. est: oppido camerinæ ꝓpinquus.

Imachus arginorum fluuius est ab inacho rege denominatus.

Indus flu. est Indiæ permaximus in Cibatharum iugis ad septentrionem. alii eū ex caro parnaso dicunt effluere: æquantē magnitudine gangem. Hic pluribus ac maximis susceptis fluminibus quasdam facit insulas: inter quas est amplissima pcianes: & alia minor tantū quæ pacale noiat: demū in duobus diuisus alueis inter se longe distantibus ab oceano recipitur ab eo indico una cum prouincia nuncupato.

Inor mauritaniæ fluuius est per deserta effluens: esto uestigia uinearum atq; palmarum reliquias aliquādo circa eum inuenta sunt.

Instigia sarmatarum est fluuius.

Insurgis germaniæ fluuius est apud bastrinas dacis conterminos.

Inuatius fluuius apud aprutinos: haud longe a truento flumine.

Iomanes meridianus est fluuius per balibotros decurrēs iter oppida mecora: atq; catisobora: malleæ mōti propinquus.

Iordanus fluuius est diuidens iudæā & arabiam. Verum de origine eius ambigitur apud ueteres. Nam sunt qui dicant ex libano monte duos exoriri fontes inter se distantes: quorum alter dicitur Ior: & alter dan. Qui dan fere ab ortu suo subterraneū agēs gurgitem usq; ad planitiem meldā absconsus icedit: ibi erumpens: obliquansq; se in galileam gētium ab urbe cedar iuxta spineti balnea sub mōtibus gelboe riuo ac Ior fonti altero excurrenti iungitur: & fluuium faciunt: hiq; ex se nomen componūt Iordanis alii uero dicunt ex Ior Iordanem fieri. sed eo q, transeat secus dan olim ciuitatem: in qua rex Ieroboam uitulum erexit aureum: quæ latinæ riuus sonat: seu fluuius dictus est Iordan: quasi fluuius Ior. Quidā uero dicunt apud paneadam ubi templū Cæsari dicauit Herodes: speluncam in monte esse aquis imobilibus plenam: & ex ea Iordanem effluere. Nōnulli asserūt hoc Iordanis nō esse pricipium: qnimo fontem esse. cxx. stadiis ultra cæsareā: cui a rotunditate phiala nomen est: & ex eo aquas sub spelūca peneadis accedere. Quod quidē a Philippo tetrarcha cōpertum dicunt proiectis in phiala paleis: & per sub

terraneos meatus apud paneadem redditis. Sed undecunq; oriaт effluens aquarum primo facit congeriē q̄s aquas uocitant maron īsignes uictoria iosue:& Iabis regis Asor clade. Ab his prosiliens lacū facit igētem: quē alii mare galileæ: alii tyberiadis lacum uocant. Inde autē auctor factus pluribus susceptis fluminibus euadens iter fothoth & salin sub hermon: & cale oppida atq; bethesinuth accedit ī cōfinia Ierico: ubi suis aqs a Ioanne baptista lauari dignatus est christus: homo deus æquæ mundi creator atq; redēptor: ut ex hoc itelligeremus regenerationis lauacrum:& eius imitantes uestigia ab originali crimine lauaremur: nec multum & in lacum assaltidis: seu mortuum mare colligitur.

Ipachares fluuius est uno hostio: q̄q̄ ex diuersis fontibus cū gero ī carcinæ sinu ī scythia mari se miscēs.

Ippanis scythiæ fluuius est: ex ganoi palude inter auchetas procedens: quā incolæ eius uocitant matrem scytharum: fluuiorum princeps: q diu qualis nascitur effluit: tandem apud calipidas: quos circuit: miscetur illi fons modicus: qui exampheus dicitur: q eum adeo reddit amarum: ut mirabile uideaт: quom eo usq; fuerit dulcissimus. Et sic amarus secundum quosdam fertur ī pontum: secundū alios ab sesagore lacu: haud longe a meotide suscipitur. Is quidem insignis est Alexandri macedonis termino. Moratus est eni iter eius: ut aræ ab eodem Alexandro eius in ripis positæ testātur. Præterea nascuntur ab eodem animalia quædam paulo muscis maiora quattuor pedes:& pennas habentia: ut satis quadrupedes uideantur:& aues: quorum uita die una tātum terminatur: in mane īfantes: meridie iuuenes: sero autem senes sint:& obsenium satis expertum dicunt: deficiunt: quæ incolæ himeridiones uocant.

Iparis fluuius est: quem & iectarim uocant: ex quo camerinis aqua īducta est.

Ipatos syriæ flu. est: cui & ipatos oppidum:& seleucia atq; berithos ciuitates propinquæ.

Iperis flu. est: persarum nauigabilis:& medio in sinu persico funditur.

Ipsa hispaniæ fluuius apud urbem uocon currit: quē Herculi fuisse gratum ferunt.

Ipsos fluuius est colchorum grandis:& in phasim fluuium se condens.

Iris flu. est minoris armeniæ lycum suscipiens.

Isanus dyrrachii fluuius est.

Isara galileæ fluuius est in rhodanū fluens apud gratianum.

Isaurus flu. est galliæ cisalpinæ: haud longe a Cesena in adriaticum mare prorumpens.

Isepis idiæ flu. nauigabilis est in idum cadens.

Ismeneus boetiæ flu. est: ꝓpinquus oli thebis.

Ispasus flu. est idiæ: adeo sub solstitio positus æstiuali: ut excunte sole ī fine geminorum:& pricipio cancri ꝑpendiculares ī se solis radios recipiat: ultra hūc amplissimæ sunt solitudines.

Ister flu. est: qui & danubius dictus: qui hoc nomine a fontibus ueniens: q̄cito tangit illyricum ister relicto danubii nomine appellatur: de cuius ortu progressu & exitu in pontum supra satis dictum est: ubi de danubio. Hic replicandū non censeo. Sunt tamen q credant ex danubio ramum progredi: q uocatur ister:& ab eo istria denominetur:& per eum Iasonē in adriaticum penetrasse nauigio a colchis uenientē quod ego ridiculum puto.

Iunculus apud basternas ē flu. haud longe a dacis.

Iustula fluuius in confinio est sarmatarum in oceano effluens.

LAdon flu. est arcadiæ: non q̄dem ab initio terris datus: sed terræmotu quodā e paludibus panetæ emissus. Hunc aliq fingunt patrem fuisse daphnis: quā reliq dicunt penei: forsan & hic lauris abundat ī ripis.

Laeros hispaniæ fluuius est lambracæ ciuitati propinquus.

Laphias fluuius est ī minori asia: haud longe a iuliopolitis.

Lamber fluuius est cisalpinæ galliæ: ex upili lacu in padum fluens.

Lamissus thessaliæ fluuius.

Langueus flu. est scytharum apud carastasios & anthiadas: ex montibus catheis cadens: opharūq; suscipiēs flumen apud catadas & opharitas.

Lar fluuius est galliæ.

Lanos fluuius est apud seres.

Lanus fluuius est ultra danubium: a quo lani populi dicti sunt.

Larissus flu. est græciæ: eliū agrū dirimēs a dymeo.

Lauesina mauritaniæ fluuius est.

Lauth flu. est mauritaniæ ultra abilam montem nauigabilis:& tumidæ oppido propinquus.

Laxatus: laxates: laxartes credo idem sit fluuius apud scythas: quem si sic est scythæ scythim uocāt. Is quidem Semiramidi cyro & Alexandro terminus fuit: finemq; dedit impetuoso itineri:& per deserta scythiæ & surdianorum regionibus uastus fonte suo sese penes dacos flectens in septentrionem uersus inter mardos & pessicados penetrans in scythicum ad extremum effluit oceanum.

Ledus flu. est galliæ haud longe a stagnis uolcarum: & castello letara & rodano fluuio.

Lentulus sub arctoo flu. est ī superiori capite riphæorum montium:& medius iter alanum fluuium atq; tanaim in meotidem funditur.

Leta flu. circa augustam ciuitatem effluens.

Lethes flu. est figmento poetarum apud inferos fluēs. & animabus defunctorum potus præteritorum habet obliuionem inducere. Sane ut aliquibus placet omissis figmentis hic fluuius ī africa est apud extremū syrtium cornu non longe ab cronice ciuitate. Verum incolæ prisci fictione ducti prædacti arbitrantur eum ab inferis in terras erumpere.

Lethecus fluuius est insulæ cretæ: sic dictus ut placet aliquibus: eo ꝙ penes eū dicatur hermionam Martis & ueneris filiam cadmi uiri oblitam.

Liber fluuius est syriæ inferioris: haud longe a ciuitate lopen.

Libeus fluulus minoris asiæ est: inter galatiam & bithyniam fluens.

Libius fluuius est mauritaniæ: cui quōdam fotos uel suth nomen erat ab adiacente prouincia. Verum ab uno filiorum Mersan: qui Libius uocatus est: postea sic dictus.

Licastris Coe fluuius est: a quo & lica ciuitas noīata.

Liceos flu.eſt in ora ſubiecta libano apud phœnices: haud longe ab oppido cui leonthos nomen eſt.

Liceſius thraciæ flu.eſt: cuius aq̄s: ut ferūt ſi quis potauerit; ebrius efficitur.

Licus aſiæ flu.eſt: qui q̄dem ab origine ſua lycus non dicitur: quinimmo marſus fabuloſis græcorum carminibus inclytus. Hic autem e ſummo uertice montis Cilenæ urbis funditur: & in ſubiectam decidens petram uaſtu cum ſtrepitu undarum decidit & ſuas tantum undas euoluens campos liquidus rigat appoſitos: & quia eius placidus eſt color: mariq; perſimilis: fictioni poeticæ locus adinuentus eſt. Ibidē ſcilicet amore eius tractas conſediſſe nymphas: qui quādiu itra mœnia ciuitatis labitur: marſus eſt: exiens uero & maior factus lycus denominatus ab incolis cui laodocia celeberrima ciuitas appoſita eſt: & in heraclea & neopharia cæſarea: tādem ſecūdū quoſdam in euphratem decurrit. ſecūdum uero alios diſterminata armenia minori ruit in irim. poſſibile tamē ut duo ſint. Siue unus eſt: ſeu unus e duobus: memorabilis eſt uictoria Anthiochi regis: & itaclis parthorum ducis clade: nec minus ſecunda Alexandri macedonis in parſas gloria: & Darii regis ignominioſa ſuga: cum apud ulcum inter macedonas perſaſq; pugnatum eſt.

Lycus flu.eſt cypri inſulæ ſe fundēs in mare ſyriacū.

Liger flu.eſt: æqtanos a celtis diuidens: ſeu Bithurigens ab eduis a quo æqtana denominata eſt: eoq; ſuis: obliq̄s aq̄s fere omnem ī circuitu cingat: & poſtremu in oceanū britannicū euuluaſ.

Limira flu.eſt poſt Tauri promontoriū noſtra cōtingens maria apud limiram defluens oppidū.

Limoteus ſiciliæ flu.eſt.

Lynceus ſeu lincheſtius flu. mira īſignitus uirtute. Nā ſi q̄s minus moderate ex eius undis potauerit: nō aliter titubabit q̄ ſi uinū īmoderate potaſſet.

Lineus flu.ē in creta īſula p̄ter cortinā urbē effluens: per quē aiūt europā a tauro ioue fuiſſe portatā.

Liparis ciliciæ flu.ē mirabili proprietate nominatus. Aſſerūt.n. natantes in eo: aut ſe lauantes nō aliter ungi ab ipſa aq̄: q̄ ſi oleo lauarenſ uel adipe.

Liquentia flu.eſt galliæ ciſalpinæ: ſeu Venetiarū: in adriaticū mare cadens.

Lirceus flu.eſt ætholiæ.

Liris flu.eſt minturnā coloniam curſu diuidens q & glanicus appellatus eſt: cuius in ripa fuiſſe diciſ tēplū nymphæ maricæ minturnēſis.

Liſis flu.eſt aſiæ: mandropo ciuitati p̄pinquus.

Linternus campaniæ flu. eſt haud longe a uulturno fluuio & oppido.

Lichis fluuius eſt aſiæ: qui terras ſubit: & demū redditur terris.

Lithos flu.eſt phœnicū: haud longe a ſeleucia hipathu & beritho ciuitatibus.

Litra fluuius eſt mauritaniæ atri coloris ex intimis exuſtiſq; ſolitudinibus torrente ſole propinquo & pluſquā ignito effluens.

Lixus mauritaniæ flu.a quo lixa ciuitas denominata eſt eiuſdem regionis.

Lucta flu.eſt ruxultanoꝝ apud oceanū degentiū.

Lunia fluuius hiſpaniæ: haud longe a gallitia & durio flumine.

Lurda flu.eſt: ex tauro monte cadens.

Luno flu.ē mauritaniæ propinquus gna coloniæ atq; promontorio apeluſiæ

Lupia flu.eſt cadens in rhenum.

Luſius archadiæ flu. quem penes diu oſtenſum eſt ſepulchrum æſculapii aſſipi & arſionæ filii: qui primus alui purgationem: atq; denſis euulſionem adinueniſſe dicitur.

Macra flu.eſt in initio apennini fluens inter ligurū montes: & demū penes lunam ciuitatem defluit in tyrrhenū.

Mageſton flu.eſt aſiæ: merrando: ſeu lyco flumine ſuſceptus iuxta melicopolim.

Magrada cantabrorū flu.eſt una cū ſueſa trinobellōtem cingens & decium.

Malua flu.eſt africæ diuidens mauritaniam ſcythicēſem a tingitana.

Madrageus ſcythaꝝ flu. apud ſagos populos.

Mandrus flu.eſt indiæ inter aremandros atq; ianeos.

Maran fluuius eſt: penculis & liphorte uppidis propinquus.

Margus flu.eſt per ſeleuciam currens: q prius alexandria dicebaſ ab Alexandro contra Parthiā condita: ſed a barbaris diruta: & ab Antiochu ſeleuci filio reſtaurata. Hūc aliq apud dalmatas eſſe dicūt.

Marſia flu.eſt. Hic oriſ haud longe a fontibus menandri: & currēs apamiam diuidit: & inde tiboton in radice montis ſigniæ ſitam circuit. Deinde menandro mixtus icareū mare petit: in quo una fundunſ ambo: & litiore micaleo: & hoc ſecundū quoſdam: qui uolunt hūc illū eſſe marſiam: de quo fabula uetus extat: qui cū apolline tibiis certauit: ſuperatuſq; atq; pelle nudatus in fluuiū ſui nominis conuerſus eſt. Alii uero dicūt marſiam fluuium in uertice montis ſupra celenem ciuitatem irrigare: & eam exiens lycū uocari: eumq; lycū in irim: mergi: ſeu binomius ſit menander: ſeu hic marſias ſeu marſus alius ſit a marſia: quod non credo: diuerſitatis cauſam: nec intelligo: nec aduerto.

Mathis Dyrrhachii flu. non longe a lyſſo.

Matrona flu.eſt gallos a belgis diuidens.

Mazithis flu.eſt ex caucaſo monte cadens citra flumē ſyderi: propinquus hircano mari.

Menander flu. in monte alotrine lacu uritur: & adeo deſcendens ſinuoſis circūagitur flexibus: ut nōnunquā in fontem uideatur uelle reuerti: & Apameam primo irrigat regionem: inde muxeum regis Olimmidiæ: poſt hæc hyrgaleticos cāmpos: & ultimo cariam: omnes fertiliſſimu limo fœcundans. poſtremo apud urbem hippum haud longe a mileto ciuitate in icareum effluit mare. Alii ſibi attribuūt eam originem: quam ſupra marſiæ deſcripſimus. Is quidem multos ſuſcipit fluuios: eiuſq; ſunt margines conſpicui plurium ciuitatum: ſuſcipit quidem marſiam obriuiam atq; orbam & alios. inſignitur magneſia ciuitate: Comene: Nihiliuia: Prienne & aliis. aiūt inſuper in eo naſci lapidem: quem per antiphraſim Euphronam uocant: quem ſi quis pectori alicuius alliget: in inſaniam eum uertat adeo uehementem: ut aliquem ex propinquis occidat.

Meduacus Venetorum fluuins

Melas boetiæ fluuius eſt mineruæ ſacer: eo q̄ uliuetis

abundet. Hunc tamen aliqui uolűt athenarum esse fluuium: cum ille sit moclus in sichinarum finibus. Hic tamen melas eodem fonte cum cephiso exundás potos greges si albi sint nigros facit: quom cephisus agat contrarium: & ex hoc nomen traxit. Ná melam graecæ nigrum sonat latinæ.

Melas fluuius est chersonesi: a quo sinus: ī quē effluit melas dicitur.

Melas seu methas thessaliæ flu. in epydanű fluens.

Melena flu. lysimachiæ ciuitati propinquus: quē puto idem cum mela quem in chersoneso diximus: & sic eundem arbitror cum melena in radicibus oetæ montis fluente: & si sic est: paruus est fluuius.

Mella galliæ fluuius est: ea abundans herba: quæ ab eo uocitatur amella.

Melas fluuius est pamphyliæ nauigabilis: apud quē bethires bursiriq; incolunt: eum ciliciæ ueterem terminum dicunt.

Meles fluuius est in asia smyrnam circundans: haud procul nascens ab ea: quem inter asiatica flumina pcipuum aiunt.

Melpes fluuius buxentio oppido uicinus.

Menotaurus flu. apud cautadas & opharitas gentes.

Menuba hispaniæ fluuius apud caurasitas.

Menus germaniæ fluuius est: in quo sylurű aiunt piscem æquos innantes deorsum trahere.

Merula flu. est ppinquus albouintimilio oppido.

Mestus thraciæ flu. cui proximi habitát bersi bossiq: pagei montis radices ambiens.

Metaurus fluuius est Vmbriæ descendens in adriaticum sinum: haud longe a phanestri colonia uersus senogalliam: clarus quippe uictoria Salinatoris Liuii & Claudii Neronis consulum: & clade atq; cæde Hasdrubalis pœni ex hispania uenientis.

Meus fluuius est indorum sogdianorum.

Milam fluuius est siciliæ inter syracusas & leontinum fluens.

Milla fluuius est hispaniæ apud celticos: cui cognomen obliuionis attribuunt.

Mintius Venetiarum fluuius est: ex benaco lacu prodiens: qui exundans usq; mantuam labitur. Ibi autē in circuitu ciuitatis altero lacu facto: cum ex eo progreditur. Mincii nomen assumit: & breui cursu in padű mergitur: & quom de se tenuis sit: adeo hymbribus augetur: ut afferant nullum esse tam modici cursus: qui tantum usq̄ suscipiat incrementi. Equidem memorabilis Maronis Virgilii diuino carmine decátatus: & eius origine. Nam in ando uilla eius in marginibus sita natű aiunt: haud plus. ii. M. pas. a Mantua: uocant tamē hodie pietola: & gloriaſ tanti uatis incolatu: ad cuius seruandam memoriam paruo cumulo eius contiguo Virgilii montis imposuere nomen: asserentes ibidem agros fuisse suos.

Miniius flu. est iuxta arinam in mare fluens.

Minio fluuius est Italiæ: haud longe a Roma: & cæretæ propinquus.

Minius fluuius est hispaniæ a colore pigmenti: quo plurimű abundat denominatus. Hic prope pyrenű nascitur: & ab obuca ueniens Leunos Seubros Bractos & augustam oppidum super gallitia irrigat: & mergitur oceano.

Mirsia fluuius est ultra aquilegiam in finibus Italiæ.

Misius fluuius est plageæ: & sadacis paruis pelasgorű coloniis: & olympo monti propinquus.

Moadus hiberniæ fluuius per concanitiam regionem currens.

Modamus fluuius & hic in hibernia est: per chenceloniam regionem currens.

Mœnis flu. est cadens in rhenum.

Morgus cisalpinæ galliæ flu. in padum tendens.

Mossella flu. est belgicæ: cuius in ripis treueris sedet ciuitas: & in rhenum influit.

Mosa fluuius est: ex uegeso monte funditur: qui in finibus ligonum est. & recepta quadam parte rheni quæ uocatur uasus: insulam facit bataurorű: & idē mergitur oceano.

Muluca flu. est numidiæ: olim dirimens Iugurtæ Bochiq; regna: numidiam. s. a mauritania.

Musecros flu. est camari insulæ meridionalis.

Munda fluuius est Hispaniæ: a quo oppidum denominatum est: apud quem inter Iulium Cæsarem & Gn. Pompeium magni filium clade Gnei īgens certamen commissum est.

Mutien flu. est apud cautadas & opharitas gentes.

NAbar fluuius est iter iocosium & rutisiam ciuitatem currens.

Nabarus fluuius nauium capax est haud longe ab Alexandria a Leonato iussu alexandri macedonis condita.

Nais fluuius ex tauro monte nascitur: & in pontum mergitur.

Namnasa fluuius est apud cantabros: auarigines & orgenomes disterminans.

Nar seu naria fluuius est secundum quosdam sabinorum de fiscello defluēs monte: & ut quidam dicunt ex naribus cuiusdam tauri ænei: & ideo nar dictus est. Alii dicűt eum umbrorum fluuium: uicini sunt sabini & umbri: Difficile forsan terminos distiguere ueteres. Sulphureis præterea miscetur aquis: & ideo plurimű a ueteribus cognominatur sulphureus: & sub Narina ciuitate ab eo denominata fluēs in tyberim labitur.

Nar fluuius est alter a superiori: q a Danubio uideſ deriuari: & descendere inter phileos & liburnos.

Narane fluuius est dalmatiæ: ab epidauro colonia nō distans amplius centum. M. passuum.

Natabur fluuius est apud garamantes capsado oppido propinquus.

Natisus flu. est Venetiaȝ aqlegiæ ciuitati uicinus.

Nauia flu. ē apud cátabros iter albiones & barthos.

Nauportus flu. est oriens inter Emoniam & alpes.

Nepis hispaniæ fluuius est apud celtas.

Neetus Italiæ fluuius est: haud longe a crotone oppido effluens.

Neleus flu. est Ienia: ex cuius aqua si potét albæ oues nigræ efficiuntur: quum nigræ efficiantur albæ si ex cherio eiusdem prouinciæ flumine potent.

Neoris fluuius est albaniæ tasiæ regionis.

Nesestenes fluuius est sub caucaso monte: sigotoni occurrens flumini.

Neston thraciæ fluuius est a strimona fluēs: secus abderem ciuitatem: ubi quōdam Diomedes equis hospites suos dabat in cibum.

Niagoras phœnicű flu. ē in ora libano mōti subiecta.

Nidam fluuius eſt indiæ.

Niennia fluuius eſt æquitaniæ.

Niger fluuius oritur inter carilas æthyopes & getuliã ciuitatem omnem atq; æthiopiam ab Africa diuidit eum autem patretu nili putant:eo ꝙ eodem tempore augeat̃ atq; decreſcat:quom eadem animalia gignat & nutriat:& calamum:& papirum: & ideo ſtatim de eo paulo poſt ubi de nilo.

Nilus totius orbis permaximus fluuius arbitrat̃. Huic ſecundum quoſdam latinæ nomen eſt melo. Alii dicunt hunc eſſe quem theologi Geon nuncupant: & ex paradiſo delitiarum effluere. Incolæ nilum uocant propter limum:quem trahit; & eo ægyptia arua fœcundat:cuius tam grandis eſt copia; ut etiam ſint qui arbitrentur ab hoc pharon inſulam a continenti longo tractu diſtantem:eo aucto iamdiu fuiſſe coniunctam. Sed nominis quæſtio minor eſt. Hic ut ab aliquo termino eius ad ægyptios progreſſus ſumamus initium e nigro flumine:de quo ſupra: quẽ accolæ nili patrem dicunt nondum nilus uocatus rapido ueniens curſu africam omnem ab æthyopia ſeparat:& plurimas atq; prægrandes inſulas faciens uenit ad eam clariſſimam Meroem a dextris eius nominatus aſtuſapes:quod idem ſonat quod latens. A leua uero uocatur aſtobores:ex quo intelligitur e tenebris ueniens:quam poſtquã reliquit aliquandiu: tongiris ab aliquibus appellatur: ab ægyptiis uero homo. A quibuſdam Tricon. Et partim aſper; partimq; nauigia deferens in ampliſſimum effunditur lacum. Ex quo rapido ſeſe proripiens impetu alterã inſulam quam taléſium uocitant:amplectitur:& uariis incitatus irritamentis montium coarctatur rupibus: ex quo torrentior factus ad eum æthyopum locum deueniens: qui Cattaduppa uocatur: tã uiolenter inter obuios ſcopulos ſuo impellitur impetu:ut uaſto aquarum ſe frangentium rumore incolarum aures in ſurditatem uſq; lædat: exiſtimatur: & adhuc atrox:ſpumanſq; amplo gurgite ad elephãtilem uſq; ciuitatem ægyptiam euoluitur. Hinc lenis uiolentia poſita placidus ac nauigabilis efficitur. Et primo circa cercaſorum oppidum incipit eſſe triplex. Cuius pars una ad deletam & meliam declinãs iterum ſeparatur.& ſic diuiſus atq; uagus. aliis etiam alueis uarie ſeparatis in ſeptem poſtremo totus diuiſus partibus omnem ægyptum irrigat annuo incremento.& demum ægyptio mari per ſeptem ingentia miſcetur hoſtia. Quorum primum quod in Syriã uerſum eſt peluſion appellatur. Secundum tananticon ſeu Patameticon uocitatur. Tertium autem mendiſiacum uel mendeſion. Quartum Factamicen uel Cataptiſtum nominant. Quintum autẽ Sceueniticum. Sextum uoluptionem clamitant uel uolbitium. Septimum & ultimum canopon a Menelai gubernatore nauis ibidem tumulato denominatũ. Sed poſtquã de eius progreſſu aliqua dicta ſunt. quid de origine eius oppinati ſint ueteres aduertendum eſt:& ueritate ſacrarum litterarum præpoſita: quibus legitur eum ex paradiſo delitiarum procedere ſub nomine geon:de quo ſupra. Sũt qui uulgatiori adhærent opinioni:qua creditur huius omnino ignorari principium:in cuius credulitatis confirmationem dicunt quoſdam a Nerone Cæſare miſſos ad huius fluminis caput inueſtigandum rettuliſſe poſt longum a ſe peractum iter æthiopiæ regis auxilio atq; conſilio ad ulteriores deueniſſe reges: quorum opera ſe eo uſq; fuiſſe perductos: ut immenſas reperirent paludes:quarum exitum nemo nec incolæ nouerant:aut ſperare poterant. Erant enim aquæ adeo herbis implicitæ. ut nec expeditus homo nedũ nauigium penetrare poſſe uideretur: niſi ꝙ paruũ eſſet:& unius tantum capax: infra quam non abſq; graui difficultate progreſſos ſe referebant petras uidiſſe duas:ex quibus uis ingens fluminis emanabat. Vtrum hoc eſſet initium:an ex patentibus terris acceſſio aliunde foret:non ſatis certũ firmantes:quom ad ulteriora procedere nequiuiſſent. Alii uero ſunt aliter ſentientes; ſed iudicio meo magis coniecturis q̃ experientia certa ſe adinueniſſe. Nili fontem teſtari uidentur aientes in monte inferioris mauritaniæ; haud procul ab oceano lacum eſſe ſtagnantem quem uocant incolæ nulidum: in quo piſces alabetæ coratini ſiluri:ac etiam crocodilli reperiuntur:& ſqualentibus niuibus lacum excreſcere:ex quo:quia hæc eadem piſcium genera Nilus alit: lacum hunc nili coniecturantur initium: fuuentes ex progreſſu aquarum lacus aliquale etiam argumentum:dicentes ex hoc lacu primo perſuſum nilum per harenoſa & ſqualẽtia loca:quaſi dedignetur excurrere hiatu terræ comperto ſeſe condere: & aliquod dierum itinere inuiſum ſe ferri. Mox apud maxillos mauritaniæ Cæſarienſis populos in ampliorem lacum ꝓſilientem fundi:cuius rei argumentum:ꝙ idem ſit: qui ſe merſerat:nil aliud reſtat:præter ꝙ eadẽ aĩalia is ſecũdus quæ prior gignat & nutriat. Demũ iterũ ab harenis receptus abſconditur: nec apparet anteq̃ excurſis uiginti dierum itineribus per deſerta atq; inacceſſa loca:ubi primũ:q̃ſi habitantes homines ſenſerit:erumpit in terras iterum:& ex eo fonte proſilit quem nigrum uocauere:exinde palam procedẽs ad exitum uſq; prout ſupra demonſtratum eſt. Nõnulli putant eum ex fonte quodam prodire: qui apud heſperos æthyopas eſt ab incolis aliter pyrum ſeu prium appellatus. Et huius nullum aliud extat argumentũ:niſi ꝙ quom alia flumina:quæ ea in regione oriuntur:omnia in oceanũ tendant:& is ſolus ex fonte iam dicto procedens Mœdiam capiens regionem tendit in orientẽ. Nutriatq; & gignat:eſto minora:ea animalia:quæ nutrit & nilus. Aſſerũt tamen quoná exeat:ſed cõiecturis eundem eſſe percipere uolunt. Et alii non in occiduũ naſci nilum:ſed in littore rubri maris emergere:loco ubi dicitur moſſilone:& in occaſum profluere uſq; in inſulam:quã meroẽ deſuper nominauimus. Demũ in ſeptentrionẽ flecti pluribus auctus incrementis:& ægypti æquora ſubintrare. Ego quidem quod a primis dictum ẽ: nulla. ſ. ratione compertum:ex quibus erumpat fontibus arbitror:quom Cæſarem dictatorem talium indagatorẽ ægregiũ originis huius legamus incertum. Sed de accidentibus pauca ſuperextant. Scripſere igitur ueteres hũc eſſe ſyluaꝝ altorẽ ꝑmaximũ & beluaꝝ immanium productorem:& crocodillorum & hippotamorum:& aliorum ſimiliũ. Præterea calami atq; papiri: & agrorum fœcundatorem inclytum ſuis annuis incrementis:quæ fieri cõtingit: utplurimum

tenente ſole leonis finem: & ad mediũ uſq; uirginis augeri: demũ declinare: & in ripas reuocare aquas icipere: donec ſol uirginis in finem uel libræ principiũ uenerit: & tũc totũ infra ueterem alueũ contineri: cuius excrementi cauſas multiplices oſtendere antiquitas conata eſt: quas qa minus huic operi conueniunt appoſuiſſe ſuperfluũ ratus ſum. Hoc tamen omiſiſſe nolim. Habẽt loci accolæ paſſim p oppida erectas colũnas in qbus icremẽtoꝝ uarietates ſignis notatæ ſũt per q̃ optimæ futuri tẽporis abũdantiam atq; penuriã frumentoꝝ uaticinant̃ ſecũdũ maius & minus incrementũ. Aſſerũt iſuper aliq fluminis huius aquas talis eſſe uirtutis: ut non ſolũ fœcũdas faciant mulieres: ſed q̃ diu uidebant̃ ſterilitati damnatæ ad conceptũ harũ beneficio relaxent̃: efficiãturq; fœcũdæ. & hæc de nilo dixiſſe ſatis ſit.

Niphates: ut quidam dicunt: fluuius eſt medorũ. alii uero parthoꝝ: & nonnulli armenioꝝ: cum ſint qui illũ aſſerant eſſe ſcytharum. Cadit enim e mõte nyphate: curſui cuius poſſunt adeo prædicte gentes eẽ diſpoſitæ: ut poſſit ad omnes aliquando peruenire: & ſic omnium eſſe.

Nipheus italiæ flu. eſt: haud lõge ab aſtura uolſcoꝝ.

Nmius fluuius eſt muſeo propinquus.

Nognis colchorum eſt fluuius inter emochianos: atq; putelzos.

Nonimbarus fluuius eſt propinquus Seleuciæ: q̃ calicadmo ſupereminet flumini.

Nouanius flu. eſt trans apenninũ conditionis inauditæ. Nam quũ in agro ſit pitiniatæ æſtiuis ſolſtitiis oĩbus pleno effluit alueo: bruma aũt ſiccat̃.

Nourgiris flu. eſt æthiopũ. Hic aliq̃ in parte nilus eſt: ut pauloante aduerti poteſt.

Nubis flu. eſt nauigabilis: cui propinq habitant alontigi: atq; cæliſtotigi.

Nundiana flu. eſt apud nouium.

Numicius ſeu numicus flu. eſt laurentis agri: in quo uolũt q dam æneam troianũ cecidiſſe: & ex eius alueo ſublatũ corpus conſecratũ fuiſſe: ex quo qdem flumine ſolo ueteres conſueuere in ſacris Veſtæ libare. Sane hic flu. ut quidam uolunt hodie non eſt. Nam paulatim decreſcẽs primo in fontem redactus eſt: Demũ & fons ipſe exaurit: & ſic q plurimũ. Maronis carmine: & aliorũ latinorum poetaꝝ celebris factus eſt deuenit ad nihilũ.

Nuthul flu. eſt æthiopiæ: aiunt aliqui ſic nilum aliq̃ in parte uocari.

OAxis ſiue oxus fluuius eſt ex oaxo lacu oriens: per deſerta ſcythiæ ex regionibus ſurdianorũ aliorũ ſuffragio grandis ab oriente ueniens aliquandiu in occaſum impellitur. Poſt hæc iuxta dacas flectit̃: & in ſeptentrionem uerſus iter ad Mardos & peſicaſos illi aperitur: & limo plurimo ſemper turbidus in ſcythicũ oceanũ in grandi multitudine aurea deferens fruſta: ut aſſerunt quidam labitur. Huius quidem ripas incolunt dribices: bactriani: & Exoſtaſtæ.

Oaxes: ut placet aliquibus fluuius alter a ſuperiori ẽ & per inſulam cretæ fertur: & ab eo ciuitas oaxia nũcupatur. Verum timeo ne decipiantur tales Virgilii carmine: ubi dicit: pars ſchythiam & rapidum cretæ ueniemus oaxem: quum ibi cretæ nomen nõ ponat pro inſula: ſed pro limo: quem ſemper ſecum trahit oaxes.

Obrinia fluuius eſt tyboroni ciuitati ſitæ in radicibus ſigniæ montis proximus: in menandrum fluuiũ cadens.

Ocazane flu. eſt conterminus albanis: & hybero atq; tyro fluminibus uicinus.

Oceanus flu. eſt: ut qdam uolũt in extremo occidente. Ego qdem iſpecta homeri littera & modo loquẽdi: nõ credo fluuiũ: ſed ipſum mare oceanũ.

Octarius fluuius eſt ſcytharum: tranſiens per canticos & ſapheos.

Ocus fluuius indiæ apud ſogdianos.

Odeſus flu. eſt macedoniæ apud menleſios: haud lõge a dionyſiopoli.

Odona flu. eſt indoꝝ: in oceanũ tendẽs: cuius in ripis aiunt oriri arundines tãtæ magnitudinis: ut uix unã .xxx. poſſint homines ferre.

Oeagrius flu. eſt: quem aiunt Orphei uatis patrẽ. Ex eo qdẽ quũ in thracia ſiti: hebrũ naſci dicũt.

Opharus flu. eſt apud cantabros & opharitas in langoum fluuiũ defluens.

Ollius fluuius eſt galliæ ciſalpinæ ex ſebino lacu manans in padum.

Otonus fluuius eſt theſſaliæ.

Opadrus fluuius eſt prope bactros.

Ormigus fluuius eſt poetis ſacer: cygnis abũdans boetiæ proximus.

Oratus flu. eſt perſas ab elymade diuidens.

Orba flu. eſt haud lõge a tyborone oppido in radicibus ſigniæ mõtis ſito: in menãdrũ fluuiũ emergens.

Orcon flu. eſt theſſaliæ in peneũ defluens amnẽ: quẽ penes quũ puriſſimus ſit: eũ non ſinit ſuis aquis miſceri: quinimo deſuper fert non aliter q̃ ſi eſſet oleũ nec etiam hoc modo diu patit̃: & eum ab ſe abdicat. Aiunt enim ex infernoꝝ dite genitas has eẽ aq̃s & iõ flumini nomen impoſitũ conueniẽs undis.

Orcatia flu. eſt confinio perſaꝝ tantum limi deferens una cũ brixa eiuſdẽ regionis fluuio: ut cœno inacceſſibilem faciant perſidem ex parte illa.

Oretus Siciliæ flu. eſt apud panormũ.

Origeus flu. eſt Carmoniæ: hircanis portuoſus: & auro fertilis.

Ormadus flu. eſt: ut ego arbitror armeniæ. Nam non multũ diſtare uidetur a tygri.

Orodius flu. eſt poſt olympũ montem: q miſius dicitur: olympenæ ciuitati propinquus.

Oron fluuius eſt haud longe a memphi ciuitate ægyptiorum.

Orontes fluuius eſt ſyriæ ex libano profluens iuxta Eliopolim oppidũ. Aliĩ uero dicunt ꝙ ex caſio monte ei ſupereminente naſcatur. Anthiochiam epiphanem cognominatam præterfluit.

Ortorogœra fluuius eſt aquilonaris apud montanos paropaniſadas: & hircanos ſcythas effluens in oceanum ſuſcipitur: & incipit ab eius hoſtio oceanus ſericus.

Orſinus flu. eſt menandro propinquus: una ſecũ circũcurrens antiochiã Simecos Cranaoſq; oppida.

Oſcorus ſcytharum eſt fluuius.

Oſphagus fluuius eſt græciæ haud lõge ab apollonia uerſus macedoniam.

Ossigitanus fluuius est hispaniæ:& in bethim fluuium effluit.

Ostata seu osta britániæ fluuius est:cui supereminet clamargantia ciuitas.

Ostura fluuius est hispaniæ circa:quem astures mõtibus siluisq; circũsepti habitãt a flumie nũcupati.

Otelecanticus fluuius est inter misiam & troadem illas disterminans.

PActolus fluuius est Lydiæ aureis harenis smyrneos irrigans agros:quæ qdem uetustate fabulæ inuenere locũ.s.in eo midã regẽ:qui a Baccho ĩpetrauerat ut quicqd tangeret aurum fieret.

Pachisos fluuius est siciliæ ciuilis sanguinis notatus ĩfamia.Nam apud eũ Sextus Põpeius Pompeii magni filius occisus est.

Padus fluuius est gallíæ cisalpinæ totius Italiæ maximus:qui qdem in celsissimo Vesuli montis cacumine in finibus ligurum gabienoꝝ ex pseudo funditur monte:seq; condens cuniculo in agro foroiuliensium iterum uenit in lucem.Alii dicũt in ĩfimis radicibus Vesuli oriaẽ:& inter Naburnos & mantuanos arripiat primo cursum.Sed qualitercũq; sit: e gremio uesuli mõtis fusus prio tenuis incipit iter. demum fluminibus auctus:placido tamen incessu taurinoꝝ augustam linquit a dextris:& Placentiam Romanorum coloniam atq; Parmam Regium Lepidum mutinãq;:& uetustissimam cum aliis pluribus Rauennam a sinistris augustam prætoriam cutiam:Ticinũ:Mediolanum:Laudũ Pompeii: Veronam.Mantuam:Vicentiam:& paulo longius Pautauiũ.Et susceptis triginta fluminibus tam ex alpibus sinistris q̃ e dextris ex apennino cadentibus: ut scripseẽ quidam septem hostiis adriatico miscetur sinu.Quæ distinxisse forsan erit accõmodũ. Is igiẽ turbulentius incedens utplurimum & incipiẽtibus squalere niuibus aprili & Maio mensibus: uix sese infra alueum aggeribus hincide coactus relicto Veronẽsi agro bipartitur:& duo de se grandia facit flumina:quoꝝ qď a dextris labiẽ inuẽto a sinistris insigni oppido:qď olim phoꝝ alieni uocauere ueteres: hodierni uero uocãt Ferrariã:iteꝝ in duos diuidiẽ fluuios.Quia dextris est recto tramite Rauẽnã petit:& fere usq; mutinã & inde aliq̃tisper usq; Imolá maximis factis paludibus:& aliqbus susceptis fluminibus haud lõge a Rauenna ingrediẽ mare: hoc hostio portus magnitudinẽ faciens:adeo ut claudius Cæsar ex británis triumphaturus adriaticum p illud intrauerit:non solũ ingenti nauigio: sed prægrandi palatio spectantium illud iudicio. Hoc prisci dixere Vatrenum:quum ante eridanum hostiũ dictum sit: nonnulli spinetiem uocauere a spina ciuitate inclyta:quam a Diomede conditam ex delphicis thesauris creditum est hostio propinqua:ex qua hodie nullũ extat uestigiũ:& nominis fama p dita est. Vatrenum autẽ dictum est: eo q̃ Vatrenus fluuius a foro Corneliensi ueniens:quem qdam hodie uocari santernum existimant: pado ibidem miscetur.Hoc tamen hodie primarum uocant incolæ quasi primũ & inter alia præcipuum. Ea uero pars quæ sub oppido ferrariensi diuisa diffundiẽ multas faciens insulas:quas polysenos uocant indigenæ syluis plenas & accolis:postq̃ aliquandiu delapsa ẽ pro parte:stagnum intrat ingens:quod etiam in mare effunditur:secũdum fluuius faciẽs hostium: qď olim capsiæ dictum est.Nostro autẽ æuo:ut nõnulli existimãt uulgo dicitur mangiauacca.Reliquum autem quod fluuii more effluit tertiũ facit hostiũ quod uocauere ueteres & moderni uolanũ seu uolane:ante tamen colane dictum.Id uero flumẽ quod diuisum sub agro Veronensi diximus in sinistram descendere:esto sinistrorsum maximas impleat paludes:recto tamẽ cursu mari se miscens hostium facit quartum:cui philastena fuisse nomẽ aliqui arbitrãtur:quum hodie uulgo uocetur Codigore idiomate incolarum.Verum reliqua tria hostia:quibus carbonaria fossiones & philisterna:ut placet aliis uocata sunt:& sic quarti hostii uetus nomẽ perditum plena uideniẽ:quum a partibus per paludes emisis ab eo qd ab agro Venorẽsi diuisum ueniebãt:nascerentur.Repletionis autem causa fossa in trãuersum ducta ad impetum fluminis moderandum uidetur quam autem fossam assagi fecere tusci:quoꝝ adria fuit colonia & ex trãuerso adrianorum paludum: quæ septẽ maria uocabanẽ deduxere.Quã ob cãm sunt q uelint apud brũdullũ effundi qcqd expado obturatis effũdebaẽ hostiis:qď ego nec credere nec firmare audeo:quũ & athesis & brita flumina paludes augeant:& per medias sub Laureto uico athesis in adriaticum pleno penetret alueo. His tamen omnibus remittit in adriaticum multa ex ubertate gallorum nauigiis:& multa usq; etiam in taurinos ex adriatico sinu nauigiis pegrina suscipit maximo incolarũ atq; negociatoꝝ cõmodo. Volunt quidam hunc tam impetuoso cursu ex uno hostiorum effluere:ut impetum seruet:donec ad istrum ab opposito istriæ littore æque impetuose ruẽtem deuenerit: eiq; misceatur in mari:& sic per adriatici sinus ubique dulcis aquæ haustum nautis præbeat: qď ego ridiculum puto:quum nec ister accedat:nec procedat purus tam diu Padus.Hunc græci Eridanũ uocauere a phaetontis solis filii casu:ut iam supra:ubi de Eridano satis plene dictũ est.Padus autem quũ Italos pudeat:utplurimum suis rebus a græcis mutuasse nomina:dictus est:eo q̃ circa fontem eius arbores abũdent:picẽ sudantes:quas galli padi uocãt & sic ab illis oriẽs nomen adeptus est. Ligurũ uero lingua non padus:sed boduigus appellatus est: qď sonat fundo carens:cui rei argumentũ est oppidum penes eum:& potissime ubi fluminis incipit altitudo uetusto nomine boduigomadũ appellatum.

Padusa fluuius est:quem aiũt padi brachiũ quoddã Rauẽnam usq; perductum:Massanicũ alio nomine appellatũ.Quẽ ego fluuiũ nõ existimo:sed fossam potius:qua a flumine nauigia traherenẽ ad urbem.

Paneus fluuius ẽ colchoꝝ;cui oppidũ ĩminet sui nominis:habẽs post se bemocoꝝ multimodas gentes.

Pamisus:seu panisus fluuius est achaiæ in asineo fluens sinu.

Panisia fluuius est scytharum:haud lõge a stagno de ueltono & bosphoro.

Pantanus fluuius portuosus est:propinquus promõtorio gargani montis.

Pantagia fluuius est siciliæ pontagius ante dictus ui-

cinus megarensibus atq; syracusanis sic denoiatus: eo q; fluens per omnem audiret insulam: cui silentiũ dicũt a Cerere: dum proserpinam quereret offensa sono fuisse impositum.

Panus ponti flu. est.

Paradisus flu. est ciliciæ.

Parapanisus: seu ppanisus flu. est scytharum glacie duratus plurima & in septentrionalem emergens oceanũ quem incolæ almatiũ uocant: quod latine congelatum sonat: seu scdm Cymbros Mormorusa: quod mortuũ mare sonat.

Parteius armeniæ flu. est in tygrim effluens.

Parthenius flu. est paphlagonũ: haud longe a carambi pmontorio paphlagonũ & urbes Sesamũ & cromnum: in pontum sese mergens.

Parma flu. est galliæ cisalpinæ: parmam ciuitatem ab apænino ueniens diuidens: & in padum cadens.

Patiris flu. est garamiti sinu: propinquus pontico & nauaro atq; cortinæ oppidis.

Peneus flu. est thessaliæ plurimũ poetarum carminibus celebratus: hũc quidam dicunt casu exortum scilicet eum ossa mons thessaliæ ab olympo monte agente terremotu separaretur: primo terras erupisse: & paludes qbus laborabat thessalia exhausisse. Alii dicunt q; a pindo fundatur monte: sed iuxta Gomphos oriri: qui clarissimis effluens undis Orcõ seu secũdum alios himerton turpissimis sese undis misceri conantem spernit: illasq; ad instar olei aliquandiu quasi natantes uehit: demũ a se repellit. Et quũ stygi & inferorum paludi aquas sũministrare ueteres dixerint: arbitror has orconis undas alicubi in progressu tanq̃ leuiores hyatu reperto mergi quũ oẽs asserentes inueniam: eũ illas diu nõ ferre. Is igit̃ p nemorosa cõualla defluẽs qngentis stadiis nauigia defert. Interq̃ famosissimus locus est: quẽ tẽpe uocauere prisci. v. M. passuũ in longitudinem tendẽs: arboribus se in cælũ attollentibus ab utraq; ripa: & iuga montium uisum hominum excedentia umbram præbent placidam: & gramine uestitis marginibus inter sonoros calculos labens canoro auium concentu lætior uidet̃ incedere. Esto nõnunquam exhalet fumos & nubila condat: & ingenti sono adiacentia cuncta concutiat. Tandem apertiori sub cælo fluẽs a magnesia macedoniã dirimit & in terminũ effluit sinũ. Insignis fabula natæ Daphnis quam a phœbo dilectam aiunt: & in laurum uersam; eo q; lauris eius abũdent ripæ.

Peonius flu. est thessaliæ.

Permesus flu. est boetiæ: ex helicone monte declinãs poetis gratus.

Persus indorum fluuius est nauigabilis: in cambiũ suarorum fluuiũ cadens.

Pingus mesiæ fluuius.

Piles tusciæ fluuius apud populoniam uetustũ oppidum atq; deletum.

Pinarus flu. est ciliciæ sub amano effluens monte.

Pira flu. est in finibus histrorum callipidas asiaticas ab eis disterminans.

Piradas seu piratidas flu. est selimbriæ oppido atq; bithyniæ flumini uicinus. Arbitror hunc haud longe a bizantio fluere.

Piramus flu. ẽ ciliciæ: cui Mopsos oppidũ supra spõsitũ i cilicũ effluit mare apd̃ ammodẽ pmõtoriũ.

Pisaurus flu. est cisalpinæ galliæ: seu potius piceni: a quo ciuitas pisaurum ei superimposita denominata ẽ: in adriaticum fluit.

Pitormus Marsorum flu. est cursu uolucri uectus p fucinum lacũ absq; mixtione aquarum transit.

Pixurates flu. est orientalis sub radicibus mõtis Caponte supra Cimaram ciuitatem fluit: quem aiunt uocari postea euphratem.

Plabes fluuius Venetorum est inter forũ Iulii & Taruisium ciuitatem.

Plemirus flu. est apud orthygiam insulam: in cõspectu siciliæ.

Poagrius flu. est in ora Locrorum iuxta maratonium in mare fertur.

Polesimũdus flu. est in taprobane insula oriẽtali effluens e stagno cui Magiba nomẽ & iuxta oppidum eiusdẽ nois currẽs tribus alueis oceano miscetur.

Policarmus flu. est: i quo ut ferũt gignit̃ herba conferens plurimũ ad cæcitatis ægritudinẽ remouendã.

Politimetũ flumẽ est apud Sogodianos in india per amplas solitudines a ripis tenui coactus alueo uagas & comperta cauerna: quasi cælum horreat fugit: & mergit̃: eiusq; cursum aquæ labẽtis sono uolẽtibus notũ facit. Præterea & indicio alio. Nam quũ arcat solũ undiq; id qd̃ cursui superpositũ est humore semper aliquo desudat.

Ponanus indorum fluui. est nauigabilis: pandorum fluens in finibus.

Pontus flu. est inter scytos mœdos. per terrã thraciã nuncupatam: ut aiũt labitur: ex quo sumunt̃ lapides miræ operationis. Igne qdem uti ligna cremant̃ quos si percusseris extinguuntur facile: in aqua p̃fuderis in maius excitant̃ incendium: tetrum habẽtes odorem assalto psimilẽ: adeoq; abominandũ: ut nulla sit auis aut serpentũ species: q̃ his ardentibus loco possit ppinqua consistere.

Potamia flu. est misiæ: p mediã Martianopoli fluens ciuitatem: quã qdem Traianus Cæsar amore sororis martiæ construxit & nominauit.

Potereus fluuius est in insula cretæ: inter gnoson & gortinam defluens ciuitates.

Prinas fluuius est indiæ: apud quem Actocaligæ in gangem fluit.

Propiasia fluuius est: haud longe a dorigene ciuitate indiæ.

Acinus fluuius est aut persarum: aut psis propinquus.

Rãnus fluuius indiæ est nauigabilis in gãgem defluens.

Rebas fluuius est: quem aliqui fessum dixerunt bosphori faucibus proximus.

Reganus fluuius est turingorum & in danubiũ fert̃.

Rhenus fluuius ex lepontis: qui alpes incolunt orit̃ existentibus Vemionensibus atq; sarmetis origini suæ propinquis. Hic paruo adhuc effusus cursu duos facit lacus: uenetũ scilicet & acronũ. Mox in unũ ex eis redactus alueũ p fines nãtuantiũ: heluetiorum: sequanorum: mediomatricũ: tribuciorum: atq; treucrorũ uelox effert̃: ac postq̃ ppinquat oceano multisq̃ susceptis fluminibus in plures diffusus partes: multas facit insulas: quas olim barbaræ nationes inco

fuere:ex qbus & ii q piscibus ouisq; auium nutriũt fuere. Ex his tamẽ nobilior bachanorũ ĩsula fert̃ iter heleiũ ac fleuũ fluminis hostia sane late reddẽtibus ripis ingentẽ facit lacum. Fleuo dictus ubi cãpos iun dauit:& eiusdem nois insulam amplexus est. In occi duum uero ĩ amnem mosam se fundit & post insu lam fleuo dato multis alueis oceanum petat:suo ta men nomini tenuẽ seruat: per quẽ cum cæteris mi scet̃ oceano gloriæ iulii Cæsaris dictatoris.a quo pri mo põte supatus est testis perpetuus.

Rhenus flu.ẽ galliæ cisalpiñæ bononiã latíorũ coloniã ĩ tuscorũ positã:matrẽq; inclitam studiorũ radens.

Rexinis fluui.germaniæ est:in oceanum effluens.

Ridagius fluuius est hircaniæ grandis:zobetem susci piens amplissimum fluuium.

Rindaces flu.ẽ minoris asiæ:post olympũ mõtẽ: quẽ misiũ uocãt ĩcolæ:ultra quẽ fluuiũ Dasali & Mistel la a colophõiis collocata. Circa ãt ripas eius ĩmanes nascũt̃ angues nõ qdẽ magnitudie corporis sed pro prietate uirtutis. Nã sole seruẽte oẽs ĩ eius mergunt̃ alueũ:& frigefacti emergũt:& hiatu patulo ꝓspectã tes in altũ supuolantes aues etiã si altissimæ sint: & ꝓniciter ferant̃:q̃si unco tractæ e uestigio decidunt: & absorbentur ab eis.

Rinatorus fluuius est ægypti:qui a sacris litteris Tor rens aliquando uocatur.

Risaste fluuius est in ponto:haud longe ab anthio op pido:cui postea apollonia dictum est.

Risus fluuius fuit olim troiæ ꝓpinquus:ex quo nunc ut qdam ferunt nullum extat uestigium: quum an te ex ida mõte defluens p septẽ uada ferret̃ in mare.

Rhodanus flu.ẽ galliæ:a rhodão oppido rhodiorũ:ꝑ ter qđ fluit:dñoiatũ. Hic uero ab alpibus orit̃:haud lõge a fontibus Danubii atq; rheni:& citato descen dẽs cursu:p lemanũ lacũ ĩpetũ seruans effertur:ite gerq; exiẽs ĩ occiduũ gallias aliq̃ diu dirimẽs:tardũ q; arari deferẽs labit̃ tãdẽ ĩ meridiẽ flexus susceptis ĩsara atq; Druẽtia nõ mĩus se uelocibus ĩter uolcas & cauates apđ heracleã oppidũ uno hostio & paulo ul terius duobus aliis ĩ tyrrhenũ mare ĩpetuosissimus diffũdit̃. Ex his hostiis unũ dr̃ hispaniẽse:aliud me rapinũ:tertiũ uero qđ amplissimum ẽ Masselioticũ uocauere priores. Insignis qdẽ nõ solum magnificis euẽtibus:quos se penes iã dudum uidisse potuit. sed auinioẽ sibi supiposita ciuitate babylõe noua: apud quã & summus põtifex sacrũq; fratrũ eius collegiũ humana atq; diuina tractantes:& cernere & exorcis mos audire põt:potuitq; iãdiu.

Rhodius flu.ẽ troiãus ex ida defluẽs mõte:ex quo ne dũ aq̃:sed nec quorsũ effluxerit ẽt a ꝑgrẽtibus ĩue niri põt. Rhoda indiæ flu.est.

Rhode fluuius est scythaꝵ apud crobisgos effluens.

Rubicon fluuius est:ubi quondam italiæ ꝓuincia in ter Ariminum & Rauẽnam a prouincia galliæ cisal pinæ a Romanis ducibus separatur:paruus quidem ẽ uicinis mõtibus in adriaticum effluit:hodie uoca tus ab incolis pisciatello:uix cognitus.

Rubriacus seu rubricatus flu.ẽ hispãiæ apđ hylergo tas seu littora bargiõis ĩter suber & colobim fluens.

Rutuba fluuius est sẽcũdum quosdam ex appennino in tyberim fluuium defluens. Alii uidentur eum di cere ꝓpinquum oppido Albouintimilio:quod pro pinquũ reor ꝓmontorio monico ĩ finibus liguꝵ.

SAbaris calabriæ flu.apud ciuitatẽ Turim: cuius aq̃ ut ferũt nigredinẽ bobus atq; pe cudibus potæ afferũt ubi cataris ei ꝓpin quus affert albedinem:quod & ĩcolæ testã tur.nã q sabariã incolũt:& crispos habẽt crines & fu sci coloris sunt. Qui uero catarim candidiores sunt & coma porrecta.

Sabi flu.ẽ ĩ ora carmẽiæ:a quo coli uineas agrosq; ĩci piũt. Sabim flu.est normorũ.

Sabarus fluuius est inter histrum & nauportum.

Sabris fluuius est britanniæ: a quo sabro quodam in eodem demerso iussu Gontolcenæ cuiusdam brita nicis imperantis denominatus.

Sagaram calabriæ fluuius est:uictoria locrensium:& crotonensium clade memorabilis.

Sala fluuius est mauritaniæ cui:& sala oppidum sup impositum est:a quo per auctolorum gentes in atlã ticas solitudines deuenerunt.

Sala germaniæ fluuius salabas diuidens a Toringis.

Salia hispaniæ fluuius est.

Salsus hispaniæ fluuius est haud longe a Corduba.

Samarius hiberniæ fluuius est per chenelconnil iam effluens regionem.

Sandis persaꝵ flu.est setis per carmanianum defluẽs.

Sanga cantabrorum est fluuius.

Sangarius flu.est ex adoreo oriens mõte & p hircanos phrygesq; decurrens aureis harenis grãdis qdem su sceptus a gallo & tymbro seu tymbrogio: & medi us fere inter pounticũ & cilicũ mare haud lõge a tro ia in ꝓpontidẽ labit̃:hũc qdã corialum uocauerunt cui superincidit egradiũ ciuitas olim regia Midæ:& castellũ Berecynthiũ & ab eo incipiunt mariãdri.

Sanguinus fluuius est ex apænino ĩter sulmonem & uulturnum fluens:ad ultimum uulturno infundit̃.

Sapis fluuius est galliæ cisalpinæ Cesennam ciuitatẽ subter labens:& in adriaticum sese fundens.

Sardana fluuius est mauritaniæ: Trinicho atq; tigra ni ciuitatibus uicinus.

Sarmaticus fluuius ẽ apud sarmatas in oceanũ fluẽs: & ab eo mare Sarmaticum est.

Saron fluuius est ultra taurum montem:insignis He raclii ĩperatoris uictoria:& Cosdroe persaꝵ clade.

Sarnus flu.est cãpaniæ ex apænino ĩ Capreã ĩsulã ten dente pluribus in locis uasto saxei mõtis murmure fundit̃ adeo abũde ut nõ ante exierit q̃ amplissimas paludes fecerit incolis nebulis:qbus semp abundãt infestas nimiũ:ex qbus tandẽ in alueũ coactus. Pom peianũ sub uesubio monte irrigat agrũ:& pauco cõ tentus cursu:nec alicuius alterius comitatus undis: satis tamẽ aquarum copiosus:haud lõge a stabia tyr rhenũ ĩgredit̃ mare:hic apud sarnũ oppidũ:qđ fõ tibus eius iminet ligneos fustes paleas frõdes:& qđ cunq; in eũ cadat lapideo paucis ĩ diebus cortice te git:& assidue agens materiam præbet incolis ex qua domos cõficiant. Ex hoc Neronis Cæsaris iussu pau lo altius a radice mõtis inchoatus pilis fornicibusq; latere cocto factis superædificatus aquæ ductus ẽ:& ad misenũ usq; ꝑtractus ẽ habẽs ut arbitror.xlv.M. pas.lõgitudĩs.ibi uero:eo q baiãus sinus ob sulphur potabiliũ aquaꝵ penuriã patiat̃ ĩ piscinã uastissimæ magnitudĩs fũdebat̃:& defectũ totius oræ illius sua copia maxĩo incolaꝵ cõmodo staurabat. hũc Sarnũ aliq mĩus aduertẽtes arnũ florẽtiæ fluuiũ putauere.

Sardabale nomidiæ fluuius eſt:& ultra communem regiæ gentis monumentum.

Sars flu.é p agros fluẽs nõ lõge ab eius ortu & turrem auguſti quá cognominát memorabilé pontú intrat.

Sarmõetus flu.é cilitiæ iuxta pidaſum ciuitaté floens.

Satur flu.é italiæ:qué penes.C.Meuius cõſul romáus aricios lauíos:uel ilernos:& ácios uolſcos acie fudit.

Saus:qué ſupra ſabú diximus:flu.é pánoniæ:i norico naſcẽs ex mõte Alpione.Alii dicũt ex alpibus carme is:í qbus ſorſan alpiõ é p colapiáos ac breucos cadés í quo Colaphis mergif fluui.iuxta oppidú ſiſciæ al ueo gemino íſulá faciẽſq́ ſegeſtia appellaf,Præterea & bacũtius deſcendit í ſaú apud oppidú ſirmiú:De mú ipſe ſaus apud taurinú miſcef dáubio. Alii dñt ubi mirſe uocaf. Volunt quidam per hunc fluuiú ia ſonem a colchis remeantem argon traxiſſe nauem in adriaticum tranſiturus.

Sauercunus fluuius eſt hiberniæ effluens p regionem corgagiam:blagme montis in radicibus natus.

Saunius flu.eſt cantabrorũ p auariginos & orgenemos fluẽs. Sauſus & hic cantabrorũ eſt fluuius.ſonoro curſu.cadens a curia.

Saxum flomen eſt mauritaniæ præter ſurrentium ꝓ montorium ultra quod æthiopes incolunt.

Scalde fluui.eſt galliæ apud belgas in moſam fluens.

Scaldiſi flu.é ſarmẽia maiori:haud lõge ab athiſo op pido. Scirra flu.é apud mauritaniá cæſarienſem.

Scophias flu.é mioris aſiæ:bythiniá diſterminás a ga litia. Scultenna fluuius eſt galliæ ciſalpiæ ſeu emi liæ inter bononiá mutináq; fluens tendit í padú.

Scura etiá ciſalpinæ galliæ flu.é æquæ í padum fluẽs.

Sebetus ut qdá dicũt cápauiæ flu.é apud neapoli.qué ego oidiſſe nõ mémi:niſi is ſit riuus potius q e palu dibus ſub mõte ueſeno iter radices eiuſdẽ mõtis at q; neapolim í mare effluit innominatus nec alterius nedum aquæ:ſed nec ueſtigia uſq; apparent.

Sebontides fluuius eſt galliæ.

Sellius meſſalorũ é flu.a quo Selinis denoiata ciuitas plurimo abũdat appio.Credo ubi meſſalorũ ſcripſi dici uelit meſſaniorum:quú per quoſdam claros ui ros hunc eſſe fluuiú manifeſtum ſit.

Selliens fluuius eſt epyrrhi.

Sena flu.é i littore adriatico íter ſapim & aufidú.hũc ego arbitror apud ſenogalliá fluere:tamẽ nõ aſſero.

Sequana flu.é galliæ:a belgicis celtas ſeparás:ſecatq; í partes pariſium & leuteciá periſeorũ inſulam facit.

Seniris minoris aſiæ fluuius eſt:inter bithiniam cur rens atq; galatiam.

Setheries fluuius eſt ſcytharum haud longe a promõ toria crimora.

Sethis perſarum eſt fluuius per carmanios fluens.

Seurus in extremo oerſus ſiciliá brutiorum fluui.eſt.

Sexus fluuius eſt apud menubam.

Siborus flu.é italiæ ꝑſtáo ſinoi atq; oppido ꝓpíquus.

Sicilienſis fluuius eſt apud ſogomam.

Saiſus fluuius é perſarú:arbitror ubi macedonú por tus & alexandri ære ſunt.

Sigania fluui.eſt ſcytharum apud agniticá regionem.

Sicranas flu.é iudicio meo perſarũ quú in ꝓmõtorio quodá ſit ubi macedonú portus & alexádri aræ ſũt,

Sidenus fluuius eſt apud ſidonos:eoq; alluitur oppi dum balemonium.

Sideus flu.eſt mari hircano ꝓximus & mariti fluuio.

Sicoris flu.hiſpáiæ é iuxta ilerdá iter ſurdonú gẽtet effluens.ab hoc ſe denominatos aiunt ſicani;quia íde ſiciliá ſeu auſoniá priores uenere ſui.

Sigota ſeu ſigoton fluuius eſt indiæ ex caucaſo ꝓrum pens & in gangem fluens.

Sigrada fluuius eſt minoris aſiæ ex didimo fluẽs mõ te:& propinquus marſo.

Silarius fluuius lucaniæ:ſalerno ciuitati ꝓximus quæ & ab eo creditur nuncupata.

Siler uenetorum eſt fluuius de montibus exiens tar uiſinis:& Taruiſium ciuitatem alluit.

Silis fluuius eſt prægrandis:adeo ut ab alexandri ma cedõis exercitu creditus ſit tanaias.hũc quũ ſcythæ omnes ſilim uocent:bactriani ſoli laxatem noiant.

Silus perſarũ fluu.eſt ex ſuſianis deſcendens mõtibus;

Simetos flu.eſt ſiciliæ iuxta quem ex matris aloo palí ſci iouis filii excepti ſunt:& uſq; ad tẽpus partus in foſſi:haud longe ab urbe catinenſi í mare effluit.

Simiberus flu.eſt p cataoniá cappadociáq; decurrens;

Sinope fluuius eſt ſymbero propinquus.

Simois flu.é ex ida troiáo defluẽs mõte ſub ilione de currẽs ꝓpe mare mixtus Xátho facta palude apđ Si geú ꝓmõtoriú í mare cadit:nobilitatus qdé carmi ne poetarum:& Aeneæ troiani natiuitate.nam apud eum aiunt illum Anchiſi Venerem peperiſſe

Singilis hiſpaniæ fluuius aſtigitanam coloniam aluit: nauigabilis ab ea eo uſq; quo beti miſcetur.

Sinneus fluui.eſt hiberniæ:ex lacu maximo Conan tiam Momoniamque regiones diſterminante pro rumpens.Et quum inter cæteros inſulæ obtineat pri cipatum non uno cõtentus alueo:in duas effunditur partes:quarum una uerſus auſtrum tendens chileſo nenſem alluit ciuitatem & complectitur limericum diſtintiſque meatu duabus momoniis Brendanicú ingredif oceanú.reliqua uero in arctoú iter arripi ens moeniá & ulteriores. Vltoniæ partes a Conátia ſe gregans in oceanum labitur boreum.

Sinus ſyriæ fluuius eſt:lyco flumini atq; oppido iſſo: quod & Alexandria dicitur uicinus.

Sirapus lucaniæ fluuius eſt.

Sirnus thraciæ fluoius eſt cadit in hebrum.

Siris fluuius eſt faucibus boſphori propinquus.

Siris flu.eſt minoris aſiæ íter bithyniá & galatiam.

Sirus fluuius eſt italiæ apud brutios ſeu ſalentinos:í quo qcquid inieceris:cito ſaxeo ueſtitur cortice.

Siſius fluuius eſt germaniæ in oceanú emergens.

Sitecus fluui.eſt ſiciliæ haud longe a catina ciuitate.

Sitrogradus in ſinu perſico ſeu perſis propinquus.

Siurus fluuius eſt hiberniæ ex blagniæ montis radici bus profluens:& per archiphiniam & tribraciá fun ditur:atq; apud ganceſordiam a mari ſuſcipif.

Slana & hic hiberniæ fluui.ex eodem monte prorum pens.ſed per gueſſeſordiam curſum agens.

Slicheíus & æq́ flu.é hiberniæ p chenelcunilá exiẽs re gioné. Soban fluuius eſt africæ:nili pars.

Sodinus fluuius apud perſas eſt clarus.

Sorobrin hiſpaniæ fluuius eſt i hebrum ſeu in ſupro nem ſeu alterú ex alueis eius mergitur.

Spgetus græciæ flu.taumacis atq; hyppate oppido ꝓ piquus. Sperchius theſſaliæ flu.eſt:cuius in ſauci bus termopilarú anguſtiæ ſunt.i pegaſum exit ſinú: ex quo argonautæ colchidú petentes ſoluere naué: huic ſpchio ſi rediiſſet:uouerat comas ſuas achilles.

Spinon fluuius est haud longe a Roma.

Stenos flu. est thraciæ cui mauronia adiacet regio: & nemora zone q̃ orphei citharæ cantū secuta sunt.

Straga psarꝫ est flu. uehementia niuiū adeo cōgelascens ut more solidi saxi uiā præstet euntibus.

Straor fluuius est ex caucaso cadens citra siderim fluuiū in hircanum mare.

Strimō thraciæ flu. est ī hemo mōte natus: macedōiā diuidēs a thracia. hic in septē ut aiūt diffūdit lacus atq; coartat ripis: uel cursū dirigat: cuius ī marginibus dextro a latere thraces dēsaletæ & medi lapides habitāt: alueo āt diggeres atq; bessi mlto cogit gelu.

Subi flu. est cessaconiæ regionis ubi colonia theracō a scipionibus olī condita ut a pœnis carthago.

Subulus flu. ē occiduæ africæ: nauigabilis atq; egregius defluens præter coloniā bonasam.

Suero fluuius est hispaniæ in eū hiberi alueus: q supranensis dicitur: defluit.

Sura psarꝫ flu. est cui īminet oppidū susis menōis ut aiūt opus. Suria flu. psarꝫ ē: & ab ea suria oppidū eidē īminens: ubi phasi colchoꝫ miscetur fluuio.

Surgis flu. est in neueis: cuius in exitu oppidū ab eodem denominatum.

Suthul flu. est numidiæ a meridie trahēs originem:

TAbsus seu tarsus flu. est epyrrhi inter apolloniam & dyrrachium.

Tader fluuius ī tarraconēsi ꝓuīcia carthaginensiū rigans agrum.

Tagus hispaniæ flu. est: aureas ut serūt habēs harēas: & ob id insignis plurimū quē a carthagine hispana cui ꝓximus orit: denoīatū qdam dicūt: qđ ego non credo. Huius in marginibus segobricēses celtiberū caput capetani atq; toletani insidēt nec a betula lōge fundit in oceanū prope ulisyppū mergitur.

Taigeta scdm quosdā laconiæ flu. est in quo uetusto more lacōes frigore aquæ filios durare cōsueuerāt.

Talander seu talādrus flu. est Italiæ inter heracleam & metapontū ciuitates brutioꝫ seu salentinorum.

Taliamentū flu. est Venetiaꝫ concordiæ coloniæ ꝓpinquus nec ab aquilegia longe distans.

Tamaris flu. est scythaꝫ apud arcos populos pōto uicinus: & ut placet aliquibus a tamiri scythaꝫ regina denominatus.

Tamesis celeberrimus britānis est flu. ab intrinsecis īsulæ ueniens: & in oceanū cadens: nauigiis mediterraneis incolis accōmodus est.

Tamuda flu. est mauritaniæ nauigabilis: cui & tamuda oppidū fuit supra impositum.

Tanager fluuius est lucaniæ.

Tanais borealis ē flu. īgēti cognitus fama. nā quū a tanao olī scythaꝫ rege denoīatus sit: ex ripheis montibus sub arctoo ꝓrūpēs p̃cipiti cursu tēdit ī oriētē: & postq̃ diu oberrauit: uelocitate sua pugnās ne frigorib⁹ cogat ī glaciē: ī occiduū uertit: mltas sarmatū atq; scythaꝫ īrrigās natiōes: nec diu añ ī meridiē mergit q̃ a palude suscipiat meotide: quā adeo late lōgeq; āpliat ut p̃grādis ab ignaris mons arbitret sino: quā meotici alisemi: ferei: citigni: psidiāi aliiq; īcolūt populi. īde tñ cursu suo europa ab asia separata ī pōtū Euxinū iuxta theodosiā urbē īgredit. Huius ī ripis apđ robostoros terminū aiūt itineris Alexādri macedōis aris ab eodē īpositis fuisse signatū.

Tanam fluuius est africæ.

Tanarus flu. est galliæ cisalpinæ in padū tendēs.

Tanatis flu. est messiæ oppido pitanæ ꝓpinquus.

Vapsus flu. est africæ iuxta rusicadem.

Taras flu. est adriæ.

Tarus flu. ē galliæ cisalpinæ ex apēnino ī padū fluēs.

Tabellicus flu. ut nōnulli dicūt sanctonensiū: ego āt credo qđ asiæ minoris haud longe a marsia fluuio.

Taurominus flu. est siciliæ inter syracusas & messanā: a quo oppidū taurominium dictum: quū aliter eusebon cora appelletur.

Taurus flu. est minoris asiæ: ꝓpinquus pamphiliæ.

Telaulus flu. est liburnorum.

Telis flu. est sordonum.

Tembrogius flu. est phrygiæ seu misiæ in sangarum fluuiū decidens.

Temedius flu. est ioniæ qui a glauco suscipit fluuio.

Theodorus flu. ē hyberiæ: auri secū plurimū ferēs.

Terbis flu. est arabiæ per gurdiachos & alanos fluēs cadit in tygrim.

Tespontia fluuius butroto oppido ꝓpinquus: in ambrachio sinu.

Teresas flu. est siciliæ nō longe a biterme colonia.

Teria siciliæ flu. catinæ ꝓximus ciuitati.

Teriodes flu. est nascens in campis scythicis: & in caspium cadens mare.

Termus flu. est umbriæ. alii dicunt ꝙ de mōte tauro nascitur: forsan alius est.

Termodō flu. ē apud calibes paphlagonibus ꝓximus haud lōge a themiscuro oppido. huius qdē ripæ ab amazōibus diu hītatæ fuer: & iō mazōius ab aliqb⁹ uocatus ē. nā & labit p̃ter radices amazōii mōtis. alii dñt thraciæ fluuiū fuisse. Quidā ī sinu smirneo: miror. Forsā alii sūt eodē noīe nūcupati. is qdē a colchis diuidit amazonas.

Tersos flu. est colchoꝫ agniticæ regionis.

Tybris flu. ē italiæ cui piturarꝫ rerꝫ sub romāis ducibus uidisse glīā cōcessū ē. hic ī apēino nascit paulo altius q̃ nr̄ arnus: & descēdēs p̃io tusciā ab umbris distermīat: hic pusio īde Assisio postergatis: ēt pluribus auctus fluibus. Veio iā omisso Romā rerꝫ dominā ī ptes diuidit duas: & apđ hostiā sepatis ætruscis a ueteribus latinis tyrrhēo miscet mari tituloꝫ mltitudīe īsignitus. Huius āt nois quō ātea uetustissimo uocabulo albula diceret: mltiplices prisci reddidet cās q̃s eo ꝙ solus hūerit īpiū: & p̃sæpe p̃cioso martyꝫ sāguia coloratus sit: dixisse nō pigebit: & q̃ p̃ter hoc hūerit noīa supaddā. Opīo igr̄ uulgatior ē hūc a tyberio rege albanoꝫ casu ī eodē sūmerso ex albula tiberī noiatū: eūq; eius dixere eē sepulchrū. Sūt q dicāt lōge añ hoc illi nomen īpositū asserētes regē quēdā fuisse tuscoꝫ cui tiberis nomē erat: qui quū pyratica īfestaret mar: seu ui: seu asr nō dicūt. hūc aūt eū ī fluuiū fuisse demersū: ex quo illi tybris nomē appositū. Alii uolūt a tebri quodā uicio ueiētū regulo tebri fluuiū p̃io appellatū. Nōnull placet eū dcm̄ a tybri rege aboriginū iuxta eū dimicādo iterēpto. q forsan is fuit: quē alii aiūt a glauco seu a taditico mioris regis filio ibidē occiso. Quidā uero q̃ a cædibus regū lōge aliā rōnē conāt oñdere cur tybris ex albula uocitat⁹ sit dicētes uetustissimis tpibus athēiēses a siracusāis siculis supatos: ex qbus

cũ ingẽti multitudo captiua eẽt:oís a ſyracuſáis ad effodiẽdos mõtes & műimẽta addere ciuitati expoſita ẽ:ac ĩde coacta ad foſſá ĩtriſecus pagendá:q̃ admiſſo fluíe repleta műitioré reddidit ciuitaté q̃ ſoſſá:co q̃ pẽa & iiuria hoſtiũ ſupatoꝝ fcá ſit ybri uocaueř diu. Demũ quũ ad Italiá tráſſretaſſet: & eá ꝑtẽ ubi poſtea roma cõdita ẽ:tẽuiſſet:& uſq̃ rutulos & ardeá. q̃re a poeta dictũ ẽ fines uſq̃ ſicáos. Albulá fluuiũ ex ꝑte una loco műimẽti hñtes ut foſſá apđ ſyracuſas hũerát fluuio nomé ĩpoſuerũt:qđ añ Syracuſáæ foſſæ dederãt:& eũ addita ĩ pricipio. T. uocaueř tybri. Varie q̃dẽ:ſed ĩpoſſibilis nl̃la. q̃ potior lectori uidebiť:illá pbet. Fuerũt ꝑterea ẽt poſt cõditá romá & alia q̃dá fluuio noía. ná & ab aliq̃bus Rumon appellatus ẽ q̃ſi ripas ruminás & extẽdẽs & ĩ ſacris ſorianus a põtificibus dicebať:& nõnulli in ꝑte urbis illũ uocauere Tarentũ:ad quẽ Valeſius ruſticus a familiaribus ꝑ ſalute filioꝝ obtinenda miſſus eſt:& ara ditis pr̃is atq̃ ꝓſerpinæ cõpta obtinuit qđ petebat. Sic autem uocatus eſt: eo q̃ ripas terat. Eſt præterea aliq̃diu nauigabilis & potui accõmodatus totus & de eo iſta ſufficiant.

Ticinus flu. eſt galliæ ciſalpiæ ex urbano lacu ꝓcedẽs adeo lipidis efflluit undis ut ẽt minimi calculi ĩtuẽti ꝓſundũ aluei nõ abſcõdanť. Alluit ẽt ticiniũ:q̃ & papia olĩ nobiliſſima ciuitas & lõgobardoꝝ regũ regia. Trahit ꝑterea ut fertur aureas harenas & piſces optios nutrit & potiſſime thimolos. Pado poſtremo miſceť ĩſignis clade Cn. Scipionis & Hánibalis poeni prima poſt ſuperatas alpes uictoria.

Ticis fluuius eſt ex pyrrheneo monte ad Clodianũ rhodam hiſpanoꝝ oppidum.

Ticius fluuius eſt apud arſias liburnoꝝ gentes:nõ lõge ab aquilegia.

Ticius flu. eſt fuſus a monte prádaſo & pergamũ clariſſimũ aſiæ oppidũ præterfluit.

Ticra flu. eſt hiſpaniæ ꝓpinquus emporiis ab hiſpanis græcis atq̃ Romanis mixtim habitatis.

Tiphernus flu. eſt Italiæ: larino & Ditorinæ oppidis ꝓpinquus:nec a gargano monte remotus.

Tygris Arméiæ maioris flu. toto orbe cognitus. Ná a nr̃is unus ex q̃ttuor padiſi delitiaꝝ exeũtibus affirmať. Is tñ ſcđm alios ex Páchoatra mõte e fõte cõſpicuo hiſpáiæ loco:q̃ deges appellať:prio terris euomiť nec q̃dẽ totus aut uelox:q̃nimo tarde effluens Diligito appellať. At quũ mœdoꝝ fines attigit repẽtinus factus Tygris nomẽ aſſũpſit. ſic.n. ſagittá uolucrẽ mœdi uocát:nec dĩu & cõpto aritiſſa lacu curſuq̃ ſeruato uiolẽtus & ĩteger atq̃ diſcolor ꝑ illũ efferť adeo iamicabilis lacui ut ex eis quos gignit piſcibus nullũ ſuſcipiat nec ex his quos ĩpe fert aliquẽ lacũ ĩtrare ꝑmittat:quẽ poſtq̃ ꝑuit ſcõ tauro mõte obuio antro mõtis ſmergiť:& ꝑ latebras merſũ ĩ aduerſá ꝑtẽ uluas & purgamẽta ꝑlima ſecũ trahẽs effũdiť apđ lacũ:q̃ Zorãda ſeu zomada appellať oía đmerſa ferẽs factuſq̃ iteꝝ fluuius lacũ cui tepidis nomẽ ẽ:tráſiẽs ĩ cũiculos mergiť iterato:& poſtq̃. xxv. M. p. occultus excurrit:tertio reddiť terris ĩ regiõe ſophẽ circa nympheũ adeo ꝓpiquus arſáiæ fluuio ĩ regiõe arthẽi ut quũ q̃cũq̃ ex eá ĩtumuerit ꝑuatis ſibi q̃ſq̃ undis ſuis cõfluát una: cuius rei teſtimõiũ lenior Arſaniæ curſus ẽ:q̃ mox diuiſus in euphratẽ iter dirigit relicto tygri. Qui ſuſceptis ex armœnia claris fluíbus: ꝑthẽios: agnices: phoriões: arabas: oreos: adiabeneſq̃ diſiũgit & ut aſſerũt aliq̃: Niniuẽ ĩ ꝑtes diuidit:& Meſopotamiá faciens luſtratis radicibus mõtiũ coridrioꝝ circa Apamiá: Seleutiá atq̃ babylõiá. xxv. M. p. ĩ alueos diuiſus duos ſũdiť:quorũ unus quẽ meridiẽſẽ uocát ſeleuciá atq̃ meſſenẽ alluit. Alter át ĩ ſeptẽtrionẽ uerſus cápos caucaſi irrigat:& ubi ĩ unũ redieť alueũ tygris dictus ẽ. Idaſpẽ nobiliſſimũ flumẽ recipit atq̃ coaſpẽ ex mœdia. Inde iter ſeleuciá & caldiacos lacus đicẽdit:quos una ſecũ auget Eulẹ flu. eoſq̃ dñt aliq̃ eufratis hoſtia. Veꝝ quũ h lx. M. p. ãpliauit uaſto effuſus alueo dextra Camicis oppidi ꝑſicũ ĩ mare deferť. Nec uno tñ hoſtio ſed pluribus miſceť eidẽ. ná uni dr̃ artoch: alteri ſuffiene: tertio ſeptẽtrionali barbetaſſe ĩſidet oppidũ. alii uero dicũt hunc Rubro infundi mari.

Timatus flu. eſt Meſiæ: in quẽ ſolum aiunt lapidem quem toticulũ appellant reperiri.

Timauus uenetoꝝ flu. ẽ cõcordiæ atq̃ tergẽſtæ oppidis ꝓximus. Ex mõte q̃dẽ grádi p. ix. ora effuſus ampliſſimũ ante alia fontẽ facit ex quo uno tádẽ exiẽs alueo ĩ adriaticũ fũdiť mare ĩ ſinu tergeſtino. Fueř tñ q̃ putauere hunc fluuiũ apud antenoridas eſſe & ex euganeo monte fundi:qđ falſum eſt.

Tibra flu. ẽ troianus ĩ Ságariũ flumẽ exiẽs:penes quẽ tẽplũ erat Apollinis q̃ & tibreus a fluíe denoíatus ẽ. Veꝝ alibi dr̃ a Tymbra herba q̃ locus abũdans eſt. in hoc tẽplo ꝑ inſidias a paride Achilles occiſus eſt.

Tipnis flu. eſt occenſi ciuitati ꝓpinquus.

Tira flu. eſt macrocenis mõtibus ꝓpinquus: oppidũ eiuſdẽ nois in ripis habẽs:nõ amplius longe a ſeudo ſcomo hiſtri hoſtio. c. xxx. M. paſ.

Tyrus flu. lyburnoꝝ eſt: iadræ coloniæ ꝓpinquus.

Tyrus flu. eſt armeniæ. Ego puto quem ſupra cyꝝ diximus:eo q̃ ꝓximum cambiſi dicát eſſe. Sed in hircania & ſcythia illi ſunt.

Titanus flu. eſt meſiæ a quo & ciuitas denoíata eſt.

Titareſus flu. eſt in peneũ fluuiũ effluẽs: nec recipiť tñ hũc ſupra orcon uocauimus:& q̃a ibidem de eo: & poſt hæc ubi de peneo dictũ eſt: ſufficit.

Togiſonus flu. eſt uenetoꝝ:ex agris patauoꝝ in paludes quas padus & atheſis fecere effluens apud brundulũ in adriaticũ mixtus cadit.

Tobus flu. e caucaſo mõte ruit & ꝑ ſuauos defluit.

Tonat ſabæoꝝ eſt fluuius.

Torius alias torin flu. eſt hiſpaniæ ualentiæ ſagũtoq̃ propinquus.

Tormaidon ſiciliæ fluuius eſt.

Tormeniũ flu. eſt nauigabilis:circa quẽ paritæ & lotiphagi deide ſunt haud lõge ab Alexandria: quam alexandri macedonis iuſſu conſtituit leonnatus.

Tragodites flu. ẽ ægypti: Arſicẽ ciuitatẽ ꝑterfluit quẽ ptolemæus philadelphus a ſe ptolemæũ appellari iuſſit.

Tarſimenus lydiæ fluuius eſt.

Trebia alias treuia flu. eſt galliæ ciſalpinæ haud longe a Placentia ciuitate ex apœnino in padum fluẽs: nobilitatis ſecunda uictoria Hánibalis poeni & clade. L. Sempronii conſulis.

Triopolo q̃ & aſſolus flu. eſt iuxta albomagarenſiũ.

Tripolis flu. eſt cui ſocitæa oppidum ꝓximum & tripolis ſupereminet caſtellum.

Trisorcas fluuius est colchoꝝ apud basiles:& senasto
poli castello ꝓpinquus.
Tritinobel ũte flu.ẽ cãtabroꝝ:deuales cĩgẽs & deciũ.
Triton flu.est africæ ad philenoꝝ aras ex palude ua
sta:cui & triton nomẽ est memorabilis aduẽtu pri
mo in terras mineruæ:ut incolæ ueteres credidere.
Trito flu.est alter a sũpiori scd̃m quosdã in cãpis na
scitur dardaniis:& in ægeũ effluit mare.
Truentus flu.in adriatico littore hodie picenos sepa
rans ab aprutinis:cui esculũ oppidũ supereminet:
& firmũ picenũ propinquus est.
Tubero flu.est p deserta æthiopiæ iter cineres pulue
resq; potius q̃ ripas solidas in rubrũ effundit mare.
Tucia flu.est nõ amplius.vi.M.pas.ab urbe distans.
Turbidus ægypti fluuius est ab ægyptiis segregãs phi
listinos.
Turia flu.est hispaniæ:Valẽtiam paruo interuallo p̄
terfluens:& in suproñesem hiberi sinũ decidit.
Tusca flu.est numidiæ:haud lõge ab hipone regiõe.

VAda flu.est mauritaniæ citra mõtes q̃bus
septem frẽs nomẽ est:cui rusigada & Siga
puæ urbes ꝓpinquæ:& portus cui ab ãpli
tudine magnus cognomen est.
Valdasus flu.ẽ pãnoniæ nõ ignobilis ĩ danubiũ fluẽs.
Vallus phrygiæ fluuius est.
Vãdalicus flu.est ab extremis erũpẽs galliæ a quo de
noiati sunt uãdali populi in ripis habitãtes eiusdẽ.
Varianus uenetoꝝ est flu.& labit̃ apud anaxum.
Verraga fluuius cuius babylonii margines incolunt:
cadens in uarrogam.
Varroga & hic babylonioꝝ fluuius.
Varus flu.ẽ grãdis ex alpibus fluẽs ultra nicẽã galliã
transalpinã a cisalpina separans uetustissimus Ita
liæ terminus.
Vater⁹ flu.ẽ apd̃ cappadocas claricæ oppido ꝓpĩqu⁹.
Varisius flu.est apud foroiulienses.
Vaternus flu.ex agro fori corneliẽs in padũ defluẽs:
quem hodie arbitror saternũ uulgo uocent.
Vduba flu.ẽ hispaniæ ĩ regione lergaonũ ꝓpĩquus sa
gũto oppido fide ĩtegra ĩ romãos socios clarissimo.
Vebar flu.est apud extremas indoꝝ siluas:quem pe
nes nascunt̃ elephantes plurimi.
Velo flu.est celticus cognominatus apud celthas:& ꝓ
montorio celtico ꝓpinquus.
Vestigia flu.est in extremis Italiæ uersus siciliã:haud
lõge ab eo loco ubi iãdudũ caulõ oppidũ fuit.
Vsens flu.est galliæ cisalpinæ:inter quem & athesim
fluuiũ hisesones habitauere:q Romanos apud Al
liã expugnauere:q ex alpibus cadẽs fluit in padum.
Vsens alter a superiori flu.est uolscoꝝ haud longe a
terracina in tyrrhenũ defluens.
Virdus flu.circa Augustam fluens.
Virdis flu.a picenatibus diuidẽs aprutinos & struẽtũ
cadẽs:memorabilis:eo q̧ eius in ripã:q̃ ad picẽtes
uersa ẽ:iussu Clemẽtis põtificis sũmi:ossa olĩ Mã
fredi regis siciliæ:q̃ secus calorẽ beneuẽti fluuiũ se
pulta erãt absq; ullo funebri offõ ẽiecta fuerũt a cõ
setino cõsule:eo q̧ fideliũ cõiõe priuat⁹ occubuerit.
Virbius flu.est laconũ:apud quẽ sunt q dicãt hippo
lytũ equis tractũ arte æsculapii medici in uitã reuo
catũ:& ob id postmodũ uirbiũ a flumine noiatum.
Viscra fluuius est germaniæ.

Viscilia seu uinculis uel uestilia flu.est germaniæ: &
Dacis ꝓpinquus tendit in oceanum.
Vluleus dyrrachii fl.ẽ:ex quo dyrrachio mĩstrãt̃ aq̃.
Vmber flu.ẽ grãdis albaniã a loegria diuidẽs sic noia
tus ab umbero quodã in eũ locrini iussu deiecto.
Vmbro flu.est tusciæ nauigabilis inter uadas uolater
nas & populoniã etruscoꝝ uetustissimã ciuitatẽ in
tyrrhenũ effluens.
Vogesus flu.est Lingonensiũ ripas corrodens.
Voniãus flu.ẽ Italiæ:adriæ colõiæ aputinæ ꝓpĩquus.
Vrbanus flu.est pannoniæ non ignobilis in danubiũ
effluens haud longe a taurino.
Vrgis flu.est germaniæ clarus:& in oceanũ fluens.
Vsariensis flu.est:haud lõge ab ansaga atq; nabale.
Vulturnus flu.ẽ ĩ samio oriẽs & rapidissĩo cursu uol
uẽs saxa p cãpaniã labit̃:Capuãq; olĩ potẽtissimã ci
uitatẽ alluit:& ĩ tyrrenũ haud lõge a cumis mergit̃.
Antus:quẽ scribũt zãthus auctores:fluui.ẽ
x ex ida mõte secus ilionẽ defluẽs:lõge ma
ior fama q̃ undis.hũc incolæ uocauere ca
mãdrum:q Symoẽti iũctus facta palude q̃
palescamãdrũ dicũt in ꝓpontidem funditur.
Xanthus alter a superiori flu.est per Lyciam fluens a
quo & ciuitas nominata.
Arotis fluuius est persaꝝ cui ꝓpinq sunt di
z simontani populi bitumẽ arte ꝓficientes:in
persicum aũt sinum exit hostio imperitis
difficili.
Zelia fluuius est ꝓpinquus lampsaco oppido qd̃ an
te pituissa dictũ est.insigne incola priapo.
Zitas fluuius est thraciæ Dionysiopolim crimos an
te dictam alluens.
Zebetis flu.est hircaniæ in q̃ nemus est umbrosũ al
tissimis arboribus & in eois orit̃ suis undis pĩguefa
ciẽs solũ:q postq̃ aliq̃diu iter fecit ĩteruenięte saxo
in ptes diuidit duas æq̃ dispẽsatis aq̃s:& p̄ceps inter
saxa cautesq; ualliũ discurrens terrã subit:&.ccc.sta
diis occultus elabit̃:& q̃si ex fonte nouo ꝓrumpens
iteꝝ exit in terras:nec diu & in Ridagiũ fluuiũ ca
dit.& q̧ idẽ esset q & superior.Alexander Macedo
expientia patefecit.nã quũ iussisset in supiorem ca
uernã duoꝝ cadauera ꝓiici:ab his quos p̄miserat:
ad exitũ emissa fuisse compertum est.
Zonus septentrionalis est flu.cui attiaci & amarbi &
Isani populi ꝓpinqui sunt. Finis.

De Stagnis & paludibus eiusdẽ tractatus alius.

ET si nõnunq̃ e stagnis atq; paludibus
oriri fluia:seu effluere testent̃ monu
mẽta maioꝝ:utplimũ tñ exũdationi
bus eaꝝ stagna paludesq; fieri certissi
mũ ẽ.Quãobrẽ postq̃ expediuimus:
q̃ de fluminibus dicẽda uenerũt.De sta
gnis & paludibus cõgrue describemus.Sane q̃a aliq
putauer̃ paludẽ & stagnũ idẽ: eo q̧ ĩdifferẽter unũ
põat̃ ꝓ reliquo:& psæpe ꝓ lacu:& qd̃ lõge ĩcõueniẽ
tius ẽ:a poetis larga eis cõcessa lnia: ꝓ fluiẽ: quos ẽt
nõnũq̃ q soluto scripsere stilo:ãpliatis sibi legũ fim
briis imitati sũt.Añq̃ ad ulteriora ꝓgrediamur:idẽ
paludẽ stagnũq; nõ eẽ mõstrãdũ ratus sũ. Palus igĩ
aq̃ꝝ q̃dã lata couẽtio ẽ:ut sæpius altitudie carẽs:se
se ultra citraq; mouẽs ꝓut & ĩpe q fecit fluuius q̃cũ
q; ex cã miuit̃ uel auget̃:q̃s utplimũ ĩ mediteraneis

In tpe igr̃ exitus mugilũ a piſcatoribus cognito ad ſpe
ctaculũ tã pulchri certamis oĩs ciuitatis multitudo cõ
currit:& obturato qbus pñt hoſtio expectant mugilũ
motũ:quos quũ uidẽt ad exitũ ꝑpari: clamore igenti
ſublato ſymo ſymo uocat multitudo oĩs. Veꝝ delphi
nes ex alto ſi ſaueat aqlo cõſeſtĩ audiũt. Si uero auſter
paululũ tardius clamitantiũ uoces ſuſcipiũt: & eueſti
gio acie ſacta i cõſpectu hoſtii ſtagni ueniũt:nõ aliter
q̃ ſi ꝓgrediãt i bellũ:qb⁹ uiſis ſtati territi cõſiſtũt mu
giles. Tũc piſcatores retia iactãt:ſurciſq; ſuppoſitis ad
iuuãt:qb9 ipediri delphies nõ curãt trãſeũteſq; nõnũq̃
aliq obſtacula a piſcatoribus appoſita hoſtio adeo ſen
ſim iter naues piſcãtiũ enatãt:ut i nihilo queq̃ ledãt.&
ſi cõtigat ipetu mugilũ ab aliqbus:ut ſit. ſaltu trãſilire
retia:a delphis itcrimũt & ilico ſola tũc taliũ occiſiõe
cõtẽti eis omiſſis ad oſſm̃ redeũt:donec iter retia mu
gilũ multitudo oĩs trepida a piſcatorib9 rapiat. Quo
pacto nil ãplius ea die q̃ quos occiderit mugiles i cibũ
capiũt. Piſcatores ãt ne ſuo fraudẽt delphies: labore il
los aut piſciũ aut itritu panis & uini ſaciunt cõtentos.

Laurẽtia palus ẽ iuxta alpes ſub ueſulo liguriæ monte.

Lerna archadiæ ſuit palus poetaꝝ nobilitata carminibus.
hãc hydrã ſeptẽ hñtẽ capita finxere poetæ:& ex dãnis
multiplicãtẽ ſuis & igne poſtrẽo ab hercule interẽptã.
Qd ego peſtifeꝝ ſuiſſe ſtagnũ intelligo:hydra dictũ:
eo q̃ hydros græce aq̃ latĩe ſit:qd auſerre uolẽtes:cõti
gebat q̃ uno obturato hoſtio ſcaturigines exoriebant
pſimæ. Veꝝ cõpto meatu aq̃ꝝ pricipali:eo q̃ deuolu
tionẽ alibi dſiccato ſtagnũ ſeu paludẽ illã peſtiferã ab
ſtulere. Licinia ſtagnũ ẽ græciæ iter argos thebaſq;.

Liligua ſtagnũ ẽ in cõñnio galliaꝝ ſiue cãbriæ ſabio flu
mini ꝑpiquũ. Hoc æſtus maris igẽtes i modũ uoragis
ſuſcipit abſq; abſorbet:& mirabile dictu q̃tũcũq; ma
ris igurgitet. Solitos tñ imargies nõ excedit: demũ re
ciprocãte mari ſuſceptas euomit ũdas:ripaſq; oẽs aſp
git tegitq;:& qd lõge mirabile ẽ:dũ aſpſionẽ illã euo
mẽs facit:ſi queq̃ i ſe cõuerſũ aſpexerit:uix euadit: &
p raro cõtigit aſpſus:qn tractus ſubmergat a ſtagno:i
quẽ q terga detinẽt uerſa:ẽt ſi iſũdãt oẽs ab oĩ piculo
ſunt imunes. Lumonoi ſtagnũ ẽ igẽs:i quo. xl. dicũt
repiri iſulæ:quũ totidẽ ſuſcipiat flũina: nec ẽ ex illis
aliq̃ abſq; ꝓcelſa rupe:i q̃ nidificat aqla: & ſic quot i
ſulæ tot aqlaꝝ nidi ſũt:ingẽti clamore cũcta cõplẽtes.

Egiſba ſtagnũ ẽ i iſula taprobães magnitudie i
m clitũ ãbitus qdẽ. ccclxv. M. p. iſulas in ſe cõtinẽs
plẽs pigui pabulo lotas. Ex eo duo erũpũt fluia
Paleſmũdus. ſ. & cydara i mare fluẽtia. Melſiagũ pa
lus ẽ apd germãos celeberria magnitudie. Meotis pa
lus ẽ:igẽti ſama cognita & magnitudie mẽorabilis eſt.
Hæc qdẽ apd ſcythas hẽt ãbitus:ut qdã ſerũt. dcc. M.
p. quũ nuſq̃ ſex pedũ altitudie ſupet. Cãſa tanai ab aq
lõe ĩcĩẽte:quẽ iuxta theodoſiã urbẽ põto cõcedit gelu
aũt ꝑmit acri:adeo ut durãte glacie iter facile trãſmeã
tibus ꝑſtet. Eius icolũt margies meotidi ppli:a qbus &
ĩpa nomẽ ſortita ẽ. Præterea & al iſemi ſerei & q̃plures

Metia grãdis eſt germaniæ palus. Miturna palus ꝓ
xia ẽ miturnis i cãpania:a q̃ denoiata ẽ:iſignis qdẽ. C.
Marii ſuga. Nã ſugitiuus ex ca cœno plitus ab inſeq̃nti
us ſyllãis militibus i aridã tractus ẽ. Murais ſtagnũ ẽ
arturi britonũ regis uictoria claꝝ. aiũt. n. ſcotos pictos
atq; hyberniẽſes ab eodẽ i hoc ſtagno obſeſſos in dedi
tionẽ coactos. Mareotis palus eſt apd quã uuæ naſcũ
tur albæ famoſæ a loco mareotides appellatæ.

Vthul ſtagnũ ẽ iſerioris mauritaniæ:haud lõge
n ab oceão qd aliĩ lacũ dñt:i quo alabethæ piſces
coratini:ſiluri:atq; crocodilli iueniũtur: q quũ
nuſq̃ ꝑter i nilo repiãt:& eo q̃ obſeruatũ ſit ſq̃lẽtibus
mauritaniæ niuibus hoc ſtagnũ & idẽ nilũ excreſcere
creditũ eſt ſtagnũ iſtud nili caput exiſtere.

p Aduſa ciſalpinæ galliæ palus ẽ a pado flumĩe ut
ſatis ſonat denoiata:eſto ſint q illã dicãt fluuiũ:
ut ſupra dictũ ẽ:qd ego nomẽ puto unicuiq; paludi a
pado ſactæ dicendũ:q̃ multiplices ſunt:ut ꝑactũ eſt.

Paliſcoꝝ ſtagnũ ẽ in ſicilia ſulphurei odoris iſectũ apd
hoc aiũt ueteres ex Ioue & ætna gẽitos natos ſuiſſe pa
liſcos:& ab eis denoiatũ uolũt. Nã apd hoc deteſtabili
ritu ſuo illos pſanctæ coluer̃ priores deos exiſtimãtes.

Pegaſeũ ſtagnũ ẽ mioris aſiæ haud lõge ab ãne cayſtro
ex quo dicũt phiritẽ fluuiũ exũdare. Petrẽſiũ aiũt
eẽ ſtagnũ miræ uirtutis. Nã quũ hoĩbus ſalubre ſit:ſer
pẽtibus dicũt eẽ letiſeꝝ. Põtia palus ẽ apd uolſcos: ẽ
ãt lõge a terracia penes Appii ſoꝝ mẽorabilis ob ipedi
mẽtũ a ſe nerõi cæſari datũ. Fuerat huic aĩus ſubterra
neũ atq; nauigabilẽ meatum a meſẽo romã deducere.
q̃ quum uſq; ad põtias paludes ꝺduxiſſẽt ſoſſores:& i
mõtiũ ſaxea ſũdamẽta penetraſſet:& curſus fluminũ
labẽriũ deſup ꝑteriiſſet:a putri paludis ſolo nec ſoſſu
rã patiẽti morati ſũt. Et ſic qd. xl. M. p. & ãplius ꝓceſſe
rat opus omiſſũ. Sunt tñ q dicãt diſpoſitũ Neronẽ mu
ris & ſornicibus paludis ſolubile ſolum ſupare:ni cu
ra maior & inde mors retraxiſſet in aliud.

r Aphaꝝ ſtag. ẽ apd lydiã:i quo aiunt a piſcatori
bus nullos ꝑter nigros capi piſces. Reatia palus
ẽ Italiæ:& i q̃ pte nomẽ oñdit. Huius i exitu aiunt ex
creſcere ſaxa aqs aliã ꝓprietatẽ ſupaddẽtes: q̃ eaꝝ ſuf
fragio durẽt ungulæ iumẽtoꝝ. Ruturgium ſtag. ẽ hy
berniæ:cui bartalãi ſeræ filii de ſtirpe iapheth primi i
ſulæ habitatoris Rutugus filius a ſe nomẽ impoſuit.

Alpia palus a ſalpi citate amoris Hãnibalis pœ
s ni idice dcã ẽ:quũ eidẽ i cãpis apuliæ ꝓpinq̃ ſit.
Samacẽitides palus ẽ ſyriæ:cui ſuppoſita ẽ cĩtas
aſorith. Satura palus ẽ Italiæ:iter antiũ oli uolſchoꝝ
nobilẽ citatẽ & circeũ mõtẽ:q̃ alii trãſmutatis primis
duabus lr̃is Aſturã uocãt:& ab ea oppidum Aſturam
mari imminẽs claꝝ coradini ſueui captiuitate ab Antio
nõ ãplius x. M. p. diſtãs. Septẽ maria ſeu paludes ſeu
ſtagna uelis adriatico ꝓxia ſunt littori tã a pado atheſi
aliiſq; ſupueniẽtibus flumibus:& a nõnũq̃ æſtuãte ma
ri ſcã atq; ꝑpetua ſunt plurimũ telluris occupãtia : ſic
nuncupata:qa iãdudũ i ſeptẽ grãdia erãt ſtagna diſtin
cta. Hodie uero & ſi aliq̃s diſtictiões hẽant magis tñ ut
locoꝝ teſtãt icolæ:uidet ãnexa Sũt tñ q dicãt nõ ſolũ
de his:q̃ littori ſere iũcta ſũt ab ãtiqs ſeptẽ maria dcm̃
ueꝝ de qbuſcũq; paludibus a pado uel ab aliis flumi
bus i ptibus illis ſactis:eo q̃ adeo igẽtes fuerũt: ut ma
ria uiderẽt. Ex qbus tres circa padũ ſuer̃:utputa q̃ uer
ſus mutinã occupat oĩa q̃ uerſus bononiã & Imolã:& q̃
rauẽnam circuere oẽm. Sic & iter hoſtia padi igẽs ſuit
q̃rta. Reliq̃ uero tres ultra padũ oẽs uſq; ſere patauiũ
cõtigẽtes. In his ãt q̃ littori ꝓximiores ſũt:q̃rũdã cita
tũ exiſtentibus aqs claris oñdũt ueſtigia: & potiſſime
adriæ tuſcoꝝ coloniæ. & aq̃ adriaticus denoiatus ẽ ſi
nus cuius rei cãm aliq dñt ſolũ i ptibus ill̃ terræmotu
depſſũ:ſupficie nõ mutata:& aq̃s i de oĩa occupaſſe: q̃
ego nõ credo. Alii uolũt multis i ſæculis euomentibus
aſſidue marinis aqs arẽas littus i ſublime deductũ in

aliqbus orbis locis.& ibi potissime:& sic aqrũ exitum ĩpeditũ:& ab eis de necessitate loca humilia occupata. Nec desunt dicẽtibus ad roborandã opionẽ suã uera aut uerisimilia argumẽta:q̃ & si recitasse p̃sentis intẽti nõ sit:ĩ fidẽ tamẽ trahor coꝝ: quũ ex his multa pateãt ĩuẽti. Sidan sũt q dicãt apud ĩdos stagnũ eẽ:ĩ quo nil penitus inatet:sed ĩmissa oĩa sorbeant. Stalcobith stag.ẽ meõiæ ĩ asia:quo in loco uident eẽ que lint quasdã iãdu dũ fuisse ciuitates uidelicet Daphnin Hermestã & sipilũ:qđ antea tãtalis uocabaƭ meoniæ caput:& seu motu terræ uel alio dei iudicio absorte sunt:stagno tamen reliquere locum.

Styx palus est africæ ꝓpinq̃ Sieni ciuitati circa extrema ægypti uersus æthyopas:quã aiũt limosã plurimũ & papiris eẽ refertã:adeo ut difficillimũ sit ad ĩsulã quã circuit noĩe bathos trãsire.Hãc.n.stygẽ uocant qđ tristicia sonat:eo ꝙ ob difficultatẽ suã piculũ:& inde tristiciã trãseũtibus afferat. Styx palus ẽ apud inferos: poetaꝝ carminibus ĩclyta.Hãc ditẽ ĩfernoꝝ ciuitatem circũdare dicunt:nec ĩmerito.Qui.n.ibi pœnam luit absq; spe ueniæ aut leuioris pœnæ in ꝑpetuã ꝑseuerat tristiciã.p hanc supos iurare dicebãt ueteres:qsi p tristiciã gloriosis aduersam. Strimõ palus thraciæ.

Sueuia palus ẽ Germaniæ magnitudine inclyta.

Iraca siciliæ palus ẽ ꝓxima Syracusis. Tritõ

t palus ẽ africæ supra sinũ syrtiũ:haud longe ab aris philenoꝝ:uasta marginũ ãplitudĩe circundata:ex tritone fluĩe edita:quẽ ipsa a meridie ueniẽtẽ suscipit:& ab eo dnoĩata ẽ.Celebris qdẽ plurimũ ẽ apparitõe Mineruæ textricis:quã apd eã primũ in terris uisam aiũt:eãq; Tritoniã a palude nũcupatã arbitrati sũt:penes quã diu ueteres ludicris uirginũ intereẽ decertãtiũ ãnis singulis ea ĩ die ĩ q̃ prĩo uisa ẽ tãq̃ natalẽ sibi celebrãtes fidẽ fabulæ fecere. Triton palus ẽ altera a supiori ĩ thracia:forsan a tritõe dardanioꝝ flumĩe deriuata:ĩ q̃ aiunt si qs se merserit uertiƭ ĩ auẽ.

Elia palus ẽ italiæ apud calabros:nõ longe a pa-

u linuro:elia olĩ dcã:& ab elia ciuitas ei super apposita.Verũ addita.u.& palus:& ciuitas uelia dicta ẽ. Volscoꝝ stagna sũt galliæ:ĩter rhodãi hostia & ledũ flumẽ. His finis Paludũ & stagnoꝝ.

De diuersis nominibus maris.

MOdica laboris assumpti ꝑticula superest ut.s.postq̃ mõtes:fontes:lacus:fluia: paludes& stagna descripsimus tot aquarũ ꝑfem atq; hospitẽ p sua scđm locorũ diuersitates uocabula: qbus antiqtas usa ẽ: ẽt describamus:ne forte qđ exũdatũ flumẽ in oceanũ athlãticũ dixius:ĩ eoũ rudis nouitas ꝑscruteƭ: qnimo plagis & noĩb9ãnotatis ĩmixtionũ loca q̃si p̃sens aduertat.Ego igĩ p̃uio cuius ẽ maƭ & ĩpe fecit illđ: alphabeti morẽ cõsuetũ seruãter sinuũ & maris diuersa noĩa tã mediterranei q̃ exteri appõemus.Esto utplurimũ ab ĩsulis,puinciis & cĩtatibus qbus adiacent sibi maria sumãt agnoĩa.Et qđ unũ ẽ dato praro ab aliqbus accidẽtibus multis noĩbus nũcupaƭ.Nos ãt ante alia de mari achaico uideamus.

a Chaicũ mare id ẽ:qđ achaiæ græcoꝝ ꝓuinciæ adiacet:ps qdẽ scđm quosdã Ionii maris ẽ:eo ꝙ illđ cõtigat eis ĩ ptibus:qb9achaia meridiẽ & occiduũ spectat. Acheoũ limẽ sinus ẽ maris:tã græcoꝝ gloria q̃ iliõis excidio satis ĩsignis.Hic.n.apđ troadẽ ĩcuruans littora sibi supĩminẽtẽ hẽt iliõnẽ:sic noĩatus: eo ꝙ ibi oĩs acheoꝝ classis bello ꝑmanente hospitata sit: fuit p̃terea ĩ eo sigeũ oppidũ. Sigeu ꝓmõtorio ĩpositũ acheoꝝ statio:& Scamãder atq; simois ab ida ueniẽtia fluia ĩ eũ cadũt. Adriaticũ ma.lõgissimus sinus ẽ:& a dextris ĩtrãtibus portuosus plurimũ:a sinistris ãt nõ sic.Incipit.n.a ceraunis mõtibus epyrri & ꝑthẽos dassaretesq;:atq; paulantos encelas ac pheaces & inde illyrios:pyrreos:liburnos:& hystros ĩ sinũ usq; polaticum littoribus alluẽs.Post hos ãt & uenetos & ĩ altinũ usq; extremũ sui ĩpetus ĩpellẽs:inde littus oppositũ prĩo si qr Anthẽoridas:& ĩde circa Padi hostia cisãlpinos alluit gallos:picẽnates Frentãos:Daunos:Apulos: Calabros:atq; salentinos:Italos oẽs:circa quos eius ambitus termiaƭ.Et quũ sibi plura sint noĩa: de qbus suo loco quũ fiet mẽtio ostendeƭ.Adriaticus:qđ eius p̃cipuum atq; antiq̃ssimũ nomẽ ẽ:ab Adria tuscoꝝ ciuitate uetustissimoꝝ:q̃ eius olĩ fuit ĩ littore sortitus ẽ. Africũ mare ẽ ab africa ꝓuĩcia:cuius alluit littora denoĩatũ.Qđ ãt ĩcipit a ꝓmõtorio metagono:qđ mundi & maris ẽ finis:& ĩ oriẽtem tẽdẽs: nõ ante finẽ facit q̃ ad oras usq; ꝑueniat philẽoꝝ:& ĩ eo sinus aliq & ꝓmõtoria memoratu digna.Est ãt sardo:siculo:ionioq; mari cõterminũ. Almachiũ ma.uocaƭ ea oceãi ps sub arctoo q̃ a scythis denoĩata ẽ.Apđ quã parpãisus scythaꝝ fluuius effluit.Hoc Cibri haud lõge stantes populi mormorusam uocãt:& cũ supiori noĩe congelatum significeƭ: hoc mare mortuũ designatur.

Amazonũ mare uolũt qdã eã euxini maris ptẽ:quã olĩ ab amazõibus cõtermĩa colchis seu emochis occupata est:cui ĩminẽs temiscuꝝ aiũt fuisse oppidũ:& amazonia castra. Alii calibũ noĩe signatũ hoc littus uolunt & a tabarenis finitum:quos ĩter & calibes secundũ alios: amazonũ cõtineƭ. Ambrachius sinus in epyrro ẽ adriatici maris ps:seu potius eidẽ cõtermius:ab Ambrachia ciuitate cui subiacet denoiatus. Hic faucibus non amplius.M.p.aptis amplissimũ suscipit mare. Cuius ĩ circuitu actiũ argi ãphilochis:& ĩpa ãbrachia olĩ æacidaꝝ regia:& post hãc pyrrhi regis Bitrotõ mõtesq; cerauni sũt: qbus termiaƭ. Arabicũ mare duplex ĩ mediterraneo pui tractus unũ ẽ. Aliud uero apud rubri maris littus extẽdiƭ spacio ãpliori: qđ ĩ mediterraneo ẽ:a pelusio ægyptioꝝ oppido sumit initiũ:& ĩ orientẽ tẽdẽs:& demũ se uersus syriacũ littus flectẽs a palestinis populis termiaƭ azorũ hñs portũ merciũ suarum emporiũ. Qđ ãt rubro ĩminet mari:eã bicipitis rubri maris ptẽ suo ascribit noĩ:q̃ occiduo ꝓximior est:& ex opposito ab ægyptiis occupata:& ĩde se ĩ eoũ uertente sinũ: q a ꝑsis denoiatus ẽ.Oẽ littus occupãt usq; in ꝓsũdiorẽ eius ꝓgressũ:quũ qcqd terræ hos ĩter duos sin9 ẽ:arabia nũcupeƭ:cinami thuris: aliorũq; odoramentoꝝ feracissima. Ex q̃ sabæi maximã hostioq; sinus ꝓpingorẽ ptẽ ĩcolũt habentẽ ab ea plaga: q̃ intrantibus dextra est urbes claras:utpote Chariã Arabiam & Cardinũ.Ex altera uero sunt ab extremo ĩcipiẽtes sinu beronices ĩter hieropoliticũ & stobilũ.Deĩde ĩter ꝓmontoria mœrotenõ & collaca philoteris ẽ & pionialis & ulterius arsenoe atq; alia beronices postq̃ ea sylua est:q̃ hebenũ odoresq; gignit. Inde ultra fluuiũ manufactũ aliq̃tisper deserta ĩfestãtibus feris loca. Cuius tñ ptẽ pãchai ĩcolũt & ophiophagi a comẽdẽdis serpẽtibus noĩati: Fuere ĩsup & pigmei ꝓpinq cõtra grues olĩ ꝓ frugibus dimicãtes:ĩde ꝓmõtoriũ e arabicũ sinũ dirimens ab æthiopico oceão. Plures p̃terea ĩ hoc sinu sũt ĩsulæ. Sed ĩter cæteras q̃ sithegeris dr̃ clatior:eo ꝙ ibi sepulchrũ sit Eritræ regis: a quo & sinus a græcis eritræta

Iasson appellaẗ.i.mare eritræ hunc ſinū arabicū nōnū
q̄ in mediterraneū uſq; mare deducere alueo manuſa-
cto ægyptii cogitauere reges:& territi ne aquaꝝ multi-
tudo oppleret oia:deſtitere. Aſiaticū mare:& hoc du-
plex ē.Id nāq; unū qđ a mediterraneo alluiẗ aſia pela-
go.Reliquū qđ ab oceano.Er qm̄ multa maria continet
unūqđq; de qbus ut ordo ſūptus p̄ſtabit:ſigillati dice-
mus noiati p ea diſcurriſſe ſufficiat.Incipit ergo ī medi
terrāeo ſinu aſiatici maris termſus a canopo nili hoſtio
cyrenis cōtermio:ubi & ægyptiū mare:īde arabicū: de
quo ꝓxio dictū ē.Inde ſyriacū:cui cilicū ſeqẗ: & huic
pāphiliū:& liciū demū:atq; icareū & ioniū.Inde æoliū
ſeu miſiū:& poſt hæc helleſpōtū atq; ꝓpōridē.Inde bo
ſphoꝝ thraciū & paphlagoniū littus:cui & iuncti cali-
bes:quos amazoniū ſeqẗ mare:& inde tabarenū & col-
chidū atq; boſphoꝝ chimericū hoſtio tanais iunctū:
ubi poſt incipir europa. Noia aūt qbus ſignaẗ aſiaticus
oceanus:pauca apud nos ſūt. Nā ab æthyopico oceano
q aſer ē idicus icipit oc̄m fere uſq; in oriētē orā:ſub di-
uerſis tn̄ uocabulis occupās.Ibi Eous ē oceanus.Inde in
ter tabū ꝓmontoriū qđ taurus extollit & tabī mōtē ſe-
ricus ē oceanus inde caſpius ſinū itromitrēs ad ſcythas
atq; hircanos.Poſt hūc hypboreus ſub aquilonari fere
cardie & ſcythico iunctus ſubſeqẗ:ubi finis ē aſiatici lit
toris & europici pricipiū. Athlāticū ma.africani ps ē.
Hic mediterraneū īde oceanū occupās noie.Nā ī medi
terraneo a mulaca fluuio q mauros ſeparat a numidis
īcipiēs:ī occiduū tēdit magnū portū ruſicadā oppidū
mōtes:qbus ſeptē frēs nomē ē:& īde abilā mōtē a calpe
hiſpano opinioē ueteri ſeparatū alluit. Hic oceanū in-
trās tīge oppidū āthei hēt ī littore & ampeluſiā ꝓmon
toriū:apđ qđ finis ē illi:quū poſt illud æthyopū heſpe
ridū ſequaẗ mare. Athlāticū āt denoiatū ē ab Athlāte
mōtē īgēti ei ſuperīminēte. Auſoniū ma.tyrrhēi maris
ps ē:ab auſoniis pplis:q iā dudū iter cāpaniā latiūq;(ut
placet aliqbus)ſedes habuere:nūcupatū. Axenū ma-
re dr̄:qđ & pōticū dicimus& euxinū:ſic a rudi truciq;
barbarie īcolaꝝ antedictū.Quoꝝ poſt q̄ aduenarū cō-
mertio molliti ſunt mores & habilior exteris lingua fa
cta eſt:euxinum dictum eſt.& ideo ubi de euxino infra
quæ explicanda ſunt latius apponentur.

Aianus ſinus ps tyrrhēi maris puus ē a loci amœ
b nitate atq; medicoꝝ fontiū ſalubritate ſamoſus.
Apud eū qppe ois rōana fundebaẗ laſciuia:teſtā
tibus adhuc ædificioꝝ ueſtigiis a puteolis & miſeno ter
minaẗ ī littore:Sibyllæ atq; apollinis euboici oratoria
hn̄s ab ipſis bais quōdā ſpecioſiſſima uilla nūcupatus.
Balearicū mare circa baleares mediterranei maris inſu-
las ē in cōſpectu terraconēſis hiſpaniæ:ab ipſis balearī-
bus noiatū.Hodie uero nō baleares.Sed quū duæ ſint:
maior Maiorica:minor minorica nūcupanẗ. A tergo q
dē numidico iungiẗ mari quū ad oriētē cirneū ſeu cor
ſicū habeāt & hiſpanum ſiſr ab occaſu. Baſilicus ſinus
Icarei maris eſt:inter iaſum ſinū & ionium mare. Bo-
ſphoꝝ chimericū eſt pars pōti a chimericis populis in-
colētibus denoiatū:hoc a tanai circa principiū europæ
eſt:in quo murmecion panticapeo theodoſia & hermi-
ſiū oppida ſūt chimerica. Boſphoꝝ thraciū mare eſt
pōtici maris ps ī europa ſitū:ab ea thraciæ pte denoia-
tū:q frōte una extēdiẗ in euxinū uſq;.Occupat qdē ar-
ctiſſimū euxini maris greſſum & in eo Bizantiū eſt.
Britānicū oceanū in circiū uergit ab īgēti iſula Britānia
denoiatū gallico:hyberno:hiſpanoq; cōterminū: in eo
āt piſcanẗ ꝓ perlis īcolæ:ut fertur Bubæſus ſinus ē ma
ris icari ſcœno ſinu tetraticoq; conterminus.

Aphareū ma.ægei maris ps ē:a caphareo mōte
c euboeæ denoiatū:naufragio græcorum a troia
redeuntiū & naupli perfidia inſigne.
Caloſulimen ſinus ē pōtici maris ſic a græcis denoiatus:
qa portuoſus ſit qđ iuenire raro cōtigit ī pōto.Hic tn̄ i-
ter duo europæ ꝓmōtoria claudiẗ:quoꝝ aliud Crui-
meropō:aliđ uero pthemō appellaẗ. Carſinites ſinus
ē euxini maris hn̄s a tateris initiū:ī quo ē urbs carcine a
q̄ denoiaẗ:quā urbē græcos & ypacares e diuerſis regio
nibus flumia ueniētia & uno effluētia hoſtio attingūt.
Carpatiū mare dictū a carpato iſula mediterranei ma-
ris:ægypto ꝓpinq̄:cui ꝓtheus ſenex aliqn̄ rex ſuit:q &
ægyptiis īperauit uates antiquus atq; pmaximus: quem
neptuni regis cuſtodē finxere poetæ:aientes illud apuđ
carpatiū illos ſeruare. Caſpiū duplex eē ma.cōperio
aliud ī mediterraneis nullo cōmunicās mari:aliud ue-
ro ab oceano ꝓcedēs haud longe ab oceano ſcythico &
ſcythas hircanoſq; deſcēdēs:arbitror.n.ſcriptoꝝ īcuria
ex uno duo ſcā ſint.Sane ne ip̄e de duobus unum uelle
facere uidear:de utroq; q̄ ſūt cōperta ſub breuitate de-
ſcribā.Primū qdē moderni:q nr̄o æuo ſcythica pagra
uere regna:dicūt caſpiū mare inter hircanos caſpioſq;
mōtes imēſum occupare ſpaciū:nec ullū hr̄e exitū aut
itroitū:ſed ex maxīs q ī eū cōcurrūt flumibus factū:&
in modū lacus redactū.Eſto ambitus ſit imēſi. Veꝝ tn̄
pedibus circūiri poſſe:& eius littora caſpii icolūt & hir
cani:de reliquo ſic ueteres reliq̄re. Dictū.n.hoc.ſ.mare
caſpiū ex oceāo hypborico ore anguſto & more flumīs
terras ſtrāte:& ubi lōgo freto diu ſeſe tulit:ampliſſimū
occupat ſpaciū:ſe deīde ī tres p̄grādes ſinus diffundēs:
quoꝝ is q itrāt ī oppoſitus ē uocari dicūt hircanū:q ad
dextrā ſcythicū:q āt ad ſiniſtrā caſpiū eē : reliquoꝝ ēt
noia ſuo noie occupare:& ſæuū aſſerūt atq; īportuoſū
mare:& undiq; turbini & ꝓcellis expoſitū. A dextris āt
itroeūtis ſcythas nomades littus īcolæ ad caſpiū ſinum
caſpios & amazonas:q̄s ſauromatidas uocant:ad hirca-
nū aūt albanos emochos & hircanos:ad ſcythicū amer
dos & peſticos:& ad fretū drebices:multos aientes īſu-
p atq; p̄grādes annes in eos effundi ſinus. Quæ āt ex his
opinioibus uera ſit diligētioribus ſcrutari pmittā: quū
ab antiqs fidē amouere nō audeā : & modernis de uiſu
teſtātibus negare nō poſſim. Cilicū ma.a cilicia aſiæ p
uincia:cuius in cōſpectu eſt denoiaẗ ſe cōtra cyprū in-
ſulā habēs.Eſt.n.initiū huic apud amanū montē ciliciā
a ſyria diuidentē.Finē āt nemuriū fecit ꝓmōtoriū: qđ
& pāphilici maris initiū ē.Cuius in ora memorāda ſūt
qdā.Nā ante alia ſinus ē iſſicus ab iſſo olī iclyta ciuitate
denoiatus.hic aminodes ꝓmōtoriū pyraniū cidnūq;
flumia ī mare ꝓcurrēs tarſus inde ciliciæ totius metro
polis paulo ſemota a littore ē.hic ſoloc:q poſtea pōpe-
iopolis noiata ſequiẗ & coricos:ſpecu memorabili inſi-
gnis.Deidē ſarpedon ꝓmontoriū aliquādo ſarpedonis
regni finis.Poſt qđ centrādis atq; natidos ſamioꝝ colo-
niæ ſūt:īde namuriū ꝓmontoriū:qđ diximus mari fi-
nē ponere cilico. Cymbricū oceanū ſub arctoo dicūt
a ꝓmōtorio cimbrico terminatū atq; ab ipſis cibris cir-
cum icolētibus populis noiatū. Cirneū ma.tuſci ma-
ris pars eſt ab iſula cirne:quæ poſtea corſica a muliere
liguſtina:q illā primū incoluit dicta:denoiatū eſt.
Codanus ſinus eſt oceani igēs ultra hoſtiū albis flumini
bus ī ſeptētrionē patulus magnis puiſq; iſulis plenus.
Colchiū mare in pōto diciẗ:qcqd maris littori colcho-
rū adiacet amazonibus ſeu ſecundū alios ab emochis

ab austro terminatũ ab aqlone át cymerico bosphoro.
Corithius sinus ionii maris ps é. Ná ex aduerso cephala/
niæ iacintho Dulichiæ atq; itachiæ ísulis paruo hostio
more freti í pŕas & naupactũ penetrás usq; ad ithsmon
mõs: cui corithus ísidet cítas & q illud ab ægeo téni se/
parat spacio: tédit ab oetholis pelopõnesũ separás: op/
pida hñs littori pelopõnesiaco insidentia ægioné. Egirá
oliros: & scironé: ecõtra aũt pagé: Creusim: Anticirá: oe
anthiá: chirrá. atq; calidoná Tydei pŕiá: & euéos q qdé
sinus phiõ alio nóie nũcupaẜ. Creticũ mare a creta ísu
la nomé hét: multa cõtigens maria. Ná ab arto sole car/
patiũ a uulturno icareũ litiũq;: a septẽtriõe ægeũ ab oc/
ciduo ioniũ: ab austro africu ægyptiũq;. Veꝝ qd méo/
rabilius é. Hæc ísula medio in mari posita hét eos cõfi/
nes: quos alteri nulli cõtigit hũisse. Ná si recte cõsidere
mus: recte in cõfinio triũ orbis ptiũ posita est. Hét. n. ab
oriéte asiaticũ mare ab austro & occiduo africũ: ab oc/
ciduo & aqlone europũ ex quo patet eá orbis esse um/
bilicũ: promõtoriis: & centũ olim urbibus inclytá.
Egeũ mare ísulaꝝ æq & regnoꝝ atq; uiroꝝ illu/
a striũ & mirãdaꝝ reꝝ plenũ fuit. Hodie uero tor
pet turpi seruitio obnoxiũ. Eius nóis añ alia du/
plex reddiẜ cá. Alii uolũt iter tenedũ & chiũ ísulas sur
gente: & effigié capræ: quá græci uocát ægá: hénte: & iõ
ægeus dŕ denoíatũ. Alii uero altius sentiũt; & ab ægeo
athenaꝝ rege & pŕe thesei: eo q eũ mortuũ apud cretá
crediderit: & ob id se p̃cipité e specula in mare dederit
nũcupatũ dicũt. Incipit át apd eleũ helespõtiaci maris
finé: & í occiduũ ueniés masusianũ tundat q latus alte/
rũ alluit: chersonési a iugo phaciæ uallis íclusus melas
cognoíatus a nóie fluuii que suscipit. Inde thraciá allu/
ens usq; palleñe: ubi littus macedonũ ícipit: ex quo si/
nus ígés usq; thesalonicá í arctoũ effundiẜ: & a dextris
thessalos alluẽs: & sipiadé pmõtoriũ: & demetriadé si/
nũ facit íde pegasũ quũ iá í meridié aliq̃diu littora iá
dcõꝝ pagrauerit cõtigẽdo Post át pegasũ maliacũ facit
sinũ & opũtiũ. íde oppidis nobilibus multis p̃fusis in p
mõtoriũ uenit sũmũ & hinc pireũ atheniẽsiũ portũ &
schirõia saxa: atq; megarẽsiũ tractũ: & isthmõ alluit: tẽ
dẽs in meridié usq; malleá: & in euꝝ sese flectẽs africũ
mare dimittit ab austro: & í creticũ atq; rhodiũ usq; p
grediẜ. Ast íde í aqloné uoluiẜ: & icareũ ioniũ æoliũq;
cõtigẽs mare finé facit uñ cœpat apd ellũ. Hoc moder/
ni Agios pelagũ uocitát. Aegyptiũ ma. asiatici ps é: inci
piés a ualle cathabatmõ cyrenaicá ꝓuiciá ab ægypto se
paráte: ubi hostiũ nili unũ qd canopon a gubernatore
nauis Menelai ibidé sepulto appellatũ & í littore Alexá
dria ígés ciuitas atq; clara pharoq; iũcta: & tédit usq; pe
lusiũ: qd arabis cõterminũ fine facit ægypto: hñs ex op
posito cyprũ. Ellespõtũ ma. í cõfinio troadis: ab asia se
parat eurupá: testimoniũ seruás æternũ supbiæ xersis,
q ab abido í sestũ illi oppositũ oppidũ leandri amore
clarũ põté strauit: & exercitũ oém siccis pedibus í euro
pá ex asia ítroduxit. Cuius añq̃ littora describáẜ nóis cá
apponéda. Helles eni athamãtis filia cũ phrixo fŕé ísi/
dias fugiés nouercales: aureo uecta ariete ísortunio suo
has í undas cecidit: & absorta de se nomé dedit undis p
petuũ. Vt qd põtũ dicebaẜ añ: diceréẜ postea hellespo
tũ. hét igiẜ mare istud initiũ a ritheo littore. ubi aiacis
sepulcrũ: & í se cõtinet bithinios & mariádineos: & í eu
ropá chersonésũ eiq; finé facit ꝓpõtidis seq̃ntis initiũ.
Eous is uocaẜ: q recte sub oriéte sole æqnoctii tpe con/
spiciẜ: sic dictus: q eoos græcæ splẽdor latié dicaẜ sub
quo prío terris aduenięte ipse í eũ gáges effluit fluuiꝰ.

Eoltũ ma. aliq putát apd eolidas ísulas siciliæ in conspe
ctu iacẽtes: qd & sic forsan ab eis aliq̃do uocitatũ é. Ve/
rũ de quo nũc agiẜ asiatico littori adiacet: ícipiés fere a
thermodoõte & leuchade citate ioniæ: ab eolis denoía
tũ. Postq̃ pulsis ueteribus colõis oras ipi hitauere; quũ
áte misiũ diceréẜ. Pria qdé huic mari cítas íminẽs miri
na é a mirio cõditore uocata: íde cymé pelopis opps &
caici fluis hostia: & cina cítas & a q í radices Idæ mõtis
facile pueniẜ: apd q̃s maris huius finis é. & initiũ troa/
dis. Eritræ talasson ma. rubꝝ é d quo pauca supra ubi
de arabico sinu & ífra plura ubi de rubro mari diceẜ &
iõ nomé hoc qd latié sonat mare eritrei apposuisse suf/
ficiat. Esperiũ ma. æthyopici oceani ps est: ab hespidis
uirgibus dnoíatũ. Ná ut aliqbus placet: ultra athláticũ
oceanũ ísulæ qdá sũt euripis distictæ: & a cõtinẽti mo/
dicũ sepatæ: í qbus añt aliq hitasse gorgõas. Alii uero
hespidũ domos illas fuisse asserũt. Possibile tñ: ut aut
ex pluribus aliq̃s illis: & reliq̃s aliis cõtigisse: uel easdé
successiue hitasse hespidas & gorgones: hesperidis plus
fama fauet: & q æthyopes & ecõtra hitátes uocát hespe
ridi. In his poetæ finxere aurea mala & puigilé serpẽtẽ:
eaq; ab hercule capta. greges qdé fuere p̃ciosa hñtes uel
lera. Incipit aũt mare hoc ab ampelusia pmõtorio: ubi
athlátici finis. Alii uero dicũt ab hespucera pmõtorio,
Quátũ auté uersus euꝝ extẽdaẜ: íuenisse nõ memini,
Ethyopicus oceanus lõgo sub feruido sole tractu ptra/
hiẜ; nec ab aliquo satis plene cognitus. Nos át q̃ illi sint
littora: ut accepimus breuiter exponemus. Incipiẜ ergo
ab eo pmõtorio: qd supra arabicũ finire sinũ diximus.
Cuius orá q̃citius solis fœcũditas & cæli feruor hitare
pmittit: macrobios hét populos sic denoíatos eo q ui/
tæ spaciũ fere mediũ ultra alios mortales pductũ in
lõgũ: quoꝝ ps: eo q ab ægypto uenerit automales dci
sũt: forma p̃stãtes & moribus regé sibi pulchritudié &
uiribus potioré eligẽtes æs q̃ auꝝ p̃ciosius arbitrátes. In
festáẜ tñ a beluis nobis icognitis plurimũ. Tádé í occi/
duũ eũtibus solitudies uastæ p̃cisi mõtes ripaq; potius
q̃ littus reperiũẜ qbus deficiẽtibus muti íueniũẜ ppli
qbus p elogo nutus é. Aliiq; adeo dformes & ab hũanis
ritibus alieni; ut potius recitasse fabulosũ q̃ credibile
uideaẜ. Sũt ísup & alii: qbus ignis adeo ignotus é; ut pri
mo dũ uiderint: táq̃ pulcherrimũ qd amplectáẜ: ul/
troq; sinu íponát suo: donec exustiõe uexati desistát. Su/
p hos grádis é ísula; í q̃ fœmias tátũ eé ueteres tradide
re: hirsutas corpe toto: & qd ícredibile est sine maribus
sua tátũ spõte fœcũdas: efferatis uiuẽtes moribus adeo
fortes: ut uix possent uiculis detieri. Has ultra mõs altis
simus é: & adeo iá a nŕis cognitus: ut peõ noíeẜ a græcis:
qué aiũt ignibus flagrare ppetuis: & qd ridiculũ uide/
biẜ asserũt ultra mõté lõgo tractu uirere colles in litto
re: ex qbus parẽtes cápi lõge magis uidẽẜ q̃ sufficiat in/
tuitu uisus. Et qa nec í cápis nec í collibus hitatio ulla é
nec aliqd culti aut humanũ cerniẜ: & p dié solitudiné
atq; silẽtiũ ígẽs: nocte uero ignes p totũ crebri & cíbalo
rũ atq; timpanoꝝ tinitus & tybiaꝝ sonus maior q̃ q ab
hoíbus fit: audiẜ; creditũ é Panũ satyrorũq; opus. Hinc
rursus æthyopes incipiũt apparere: sed paupes & iá di/
ctis forma minores: & in culti hespides cognominati: in
quoꝝ finibus sunt q uelit nili fonté esse. Hos contra di/
cunt insulas esse orchadas olim gorgonum seu hespe/
ridum domos. Hi tamen ab hesperucera promõtorio
terminantur. Et frons incipit in occiduũ recte conuer/
sa: in qua æthyopico iungitur Athlanticus oceanus. hu
ius frontis parté primá æthyopes tenẽt: q̃ sequiẜ exusta

& harenis obducta & a serpētibus occupata ē. Cuius ī cōspectu aiunt aliq̄ īsulas eē: q̄s hespidas dicius. In cōtinēti uero ab harenis mōtē exurgere tātæ altitudinis: ut cælū ēt penetrare uideaſ: traditū ē: cui ex opposito fortunatas īsulas asserūt. Solitudiniāt dictæ ꝓximi sequunſ simātopodes: & īflexilētis cruribus: q̄ potius serpe q̄ ꝓgredi arbitrāſ. Deide pharusi: post quos lætiores apparēt agri quos inter Terotæ. Berini Acebores habitant: & Zegitrarū getulorūq; uagantium opera cognoscuntur: quibus athlanticus iungitur oceanus finem faciens æthyopico.

Euboicū ma. ī mediterraneo duplex est. Aliud ī ægeo aliud ī cāpano seu tusco mari. Qđ ī ægeo euboeæ adiacet īsulæ a q̄ denoiatū ē. Qđ āt ī tusco cumaꝝ baiarūq; alluit orā ab euboicis aduenis & cumaꝝ cōditoribus nuncupatū. Euripus maris ē sinus ī ægeo īter euboā īsulā & boetiā seu phocidē ī lōgū arctūq; ꝓductus. Quē aiūt aliq̄ septies iter diē & noctē statutis horis reciprocas agere uices: & iō īfidū eē carinis. Veꝝ q̄ fide digniores sūt: dicūt hunc īter altissimos mōtes tā cōtinētis q̄ īsulæ nūc huc nūc illuc assiduis & īpetuosis uētis ac motibus ꝓpriis adeo temere rapi: ut nōnūq̄ ex altissimo mōte uideaſ deiici pceps īflexuosis reuolutus ꝓcellis tā uasto absq; ītermissiōe agitaſ īpulsu: ut nulla ī eo nauigiis statio tuta sit. Volunt tñ nōnulli hoc noie euripus: qđ tēpestuosus sonat: alicuius maris ī singularitate nō eē: sed oium ob arctū meatū īpetū acrius faciētiū: ut & fretū ē. Sane q̄a hic sinus īpetuosior cæteris existimaſ nomē ī singularitate sibi hos q̄si p excellentiā occupauit.

Euxinū mare ē qđ uulgatiori uocabulo potū dicius. Ab euxio fluuio: q in eū effluit: ut q̄busdā placet: denoiatū: quū ante uocareſ axenū ut supra dictū est. Hoc extremū mediterranei maris totū ī aq̄lonē uulturnūq; recedēs maximi ambitus ē: & artissimo hostio p bosphoꝝ thraciū īmissum atrox atq; nebulosum & raris statiōibus nautis gratū: nec molli & harenoso littore sicut reliq̄ circūdatū: aq̄lonibus patulū oē: & ob multā aquaꝝ multitudinē fluctuosum ferueſq;: & nōnunq̄ cogēte gelu cōdensatū est. Hoc ītrātibus hēt a dextris Calcedonē ciuitatē ab Archia megarēsiū ꝑcipe cōditā. Inde maritidineos cum specu Acherusia: p quē Herculē cerbeꝝ ad supos traxisse credebāt: & īde Paphlagonū littora. Calibes & amazonia castra: tabarenos: & inde mosinos p oē corpus notis īsignes: ac post hos Macrocephalos: discaros: busedosq; trapetis & cæra cognitos. Hic colchos phasis fluuius: & Phrixi tēplū cū luco & in hemochoꝝ finibus dioscortas a Castore & polluce cōditā ciuitatē. īde ferinthos & bosphoꝝ chymericū: tanais hostium meoticas paludes asiæ finē & initiū Europæ. Ast hic sinū cabolimē cortonū oppidū: ut ferſ: a Diana conditum: & specu: nympheū sinū: carcinitē: borostenis hostiū: calipidas: hystrosq;: & hystri hostia septē. Ac īde thraces ī orā usq; euxini penetrātes: apud quos ꝓximā hostio hystri hystropoli inde portū cariā & ꝓmōtoriū pistri & bizonis motu terræ lapsi uestigiū portucrinos Dionysiopolim: mesembriā: anchialos magnāq; apolloniā: thimniā ꝓmōtoriū: ubi elmidesonē philas & phinopolim bosphoro thracio iunctā apud quē imitti euxinū a mediterraneo certissimū ē. Sunt pterea q̄ dicāt huius aq̄s fere dulces esse rōne ingentiū fluuioꝝ in illud continue euomentium.

Farus nomē ē maris ubicūq; facta quocūq; casu diuisiōe furēs īcidit: utputa īter Italiam & Siciliā: q̄s q̄dā existimāt olī fuisse cōiunctas: & terræmotu postea separatas a qua separatiōe id mare: qđ mediū īter eas impetu ferſ pharus dr̄: nam pharos græcæ latinæ diuisio sonat. Veꝝ hoc nomē Siciliæ pharus p̄cæteris seruauit seu q̄a manifestior fuit diuisio: seu q̄a notior græcis atq; latinis: huic superemineant ab Italia rhegium & a Sicilia messana ciuitas inclyta.

Fœniceum mare syriaci maris pars est: a phœnicibus littus illud īcolētibus dictū: a meridie arabū habēs: ab arctoo autē cilicū: & in cōspectu cypricum.

Fion ma. sic. n. ab antiq̄s noiatū ē: qđ corithū dixius.

Fretū mare: & hoc potius generale est nomē unicuiq; mari p artos meatus trāseūti: ut de Euripo diximus q̄ recte ꝓpriū alicuius: & ideo nisi apponatur quod uelis: de quo dixeris non intelligetur: utputa fretum bosphoranum uel siculum: & sic de cæteris.

Caditanū mare a gade īsula extremi occidētis nomē accepit olī a phœnicibus habitata ultra promontorium calpem.

Galilεæ mare lacus ē: ut supra scripsimus. Sed sic more suo a iudæis qui omnes aquarum congregationes nominant denominatus.

Gallicū mare duplex ē: aliud īter hispanū spatiaſ & tuscū: aliud īter hispanū & germanicū oceanū. Qđ āt īter tuscū & hispanū a nōnullis ps tusci crediſ. Denoiatū āt est ab adiacēte gallia bracta seu naibonēsi: hñs scđm quosdā a Monico ligustioꝝ ꝓmōtorio initiū: & sic pria eius ī littore ciuitas est nicea q̄ alpibus subiacet. Alii uolūt q̄ huius initiū sit ab hostio uari fluminis uetusto Italiæ termīo: sed nō refert. nō sumus empturi nunc: ut acrem q̄ōnē de terminis faciamus. Quū igiſ in ꝓgressu hēat lacedonē massiliēsiū portū & ipam massiliā a Phocēsibus olī cōditā & hostia rhodani: & ulterius betras & littus cui leucata nomē & ora sardonū: uicū cliberræ magnæ quondā ciuitatis atq; opulētissimæ uestigiū tenuc: & īter ꝓmontoria pyrenei sinum salsum apud ceruariā finē sumit: ubi hispaniēsis initiū. Aliud āt ī britānicū mare uersum & pirenei ꝓmōtorio pricipiū faciēs: & ī arctoū tēdēs: hēt īter alia garūnæ fluminis hostiū: santones populos: & ossismos morinosq; usq; ad rheni fluminis hostiū: apud qđ germanicus incipit oceanus.

Germanicus oceanus ab hostio rheni īcipiēs lōgo tractu usq; ad Codanū ꝓtēdiſ sinū: gelido sub cælo sere littora hñs īcognita: quoꝝ susceptus gremio nusq̄ late patet īsulis pluribus nō lōge distātibus. Circa eū tamen sunt imbri & teutoni: & qui ultimi germaniæ sunt hermiōes iuncti sarmatis: nec desunt qui uelint ad Cimbros usq; protendi.

Iasus sinus est icarei ma. ab alicarnaso cariæ tēdēs in ioniū. Cuius initiū a neapoli ē Cariæ ciuitate: finis uero basilici sinus initium & in eo barcilos ciuitas est.

Icareū mare asiatici maris ps ē a Telmeso licioꝝ ciuitate: q̄ liciū finit: īcipiēs & īde post pedalionē & citriā ꝓmōtoria caunū hēt oppidū secus ānē galbiā: & īde alicarnasū nauseoli regis tumlo īsignē & ī ꝓgressu sinus timinā scœnū & bubesiū & crudū oppidū īcornu pene īsulæ: & sinū tetraticū: & ultra leucæ liti miridos & neapoli sinū iasiū atq; basilicū: q̄ iōiæ iūctus

icaro finē facit:qđ a caria addita.i.denoīatū puto.

Icareū mare aliud a ſupiori nullis cogiť littoribus qn ímo inter ſardum mare & ſiculū eſſe dicunt:ſic a caſu Icari cum dædalo patre fugiētis dictum. Hoc alii uolunt inter creticum & ſiculum eſſe.

Illiricū ma.ps ē adriatici.Eſto & adriaticū totū ēt uoceť illiricū. Nā illiriū a quo denoīatū eſt pſeuerat uſq; tergeſtū.de hoc ſupra ubi de adriatico dictū ē.

Indicū mare pmaximū eſt:& ſatis patet unde denoīatū.Crediť qdē tātū pgredi:ut.lx.dieꝝ noctiūq; tēſis uelis aſſiduæ nauigatiōi ſufficiat.Incipit aūt ſub uulturno:uel q̄ſi ab eo ꝓmōtorio:apđ qđ ſericū terminať:&ab ĩde ad gāgis hoſtiū uſq; palibotros h; pplos Ex aduerſo āt hoſtü gangis īſulā eē dicūt:cui nomē argiræ:argēteū ſolū hñte.Præterea & taprobane ingēs īſula hoc in mari eſt diues:& a plurimis poſſeſſa pplīs:& hic ꝓpe ſūt ea hoſtia:q̄ ſolis appellanť adeo hītatiōi aduerſa:ut īgreſſos circūfuſi aeris æſtus cōfeſtī exanimet.Eqdē nō forſan abſurdū paradiſi delitiaꝝ ibidē īgreſſū fore.Inde dicunt ꝙ a iolide uſq; cudū recta ſint littora & ī oriētē ſpectātia:eaq; īcoli a timidis effœmiatiſq; pplīs.Veꝝ marinis opibus affatim ditibus.Poſt hos ꝓmōtoriū Tamū eē dicūt. At eius ī cōſpectu īſulā criſem nūcupatā:adeo auri abundātē:ut hīc dicať aureū pauimētū.Atamo uero a quo flecti tellus īcipit ī meridiē uſq; ad rubri maris hoſtiū đſertā oīno a feruoribus aſſerūt regionē. Sed alii aliter.Nā ab hoſtio gāgis ī rubꝝ mare ueniētibꝰ cōpertū aiūt prīo p littus aboridonē regionē & nicedoſioꝝ ciuitatē & barbari fluminis hoſtia:'& mocites pplos:quos penes Alexāder macedo cōdidit ciuitatē:& macroſios īcolas ītroduxit.Poſt hos uero aſperā atq; ſterilē īueniri regionē dicūt:palmas tñ alētē: & hoīes oīno īcultos:& mapalia coriis tegētes piſciū: &ītōſis unguibus ac piſciū aut beluaꝝ coriis corpora ueſtiētes:& beſtiali ritu crudas mādētes carnes habētē.Aſt poſt iſtos crodoſiā repiri ꝓuinciā fertilē rerū oīum humano uſui opportunaꝝ.Et ĩde Tamādā:& poſt hāc ſagarā a pſis hoībus cultā:q̄ qdē pſæ rubro mari ꝓpinq ſūt:cuius ī hoſtio indici maris finis eſt.

Inferū mare tuſcū eſt:ſic.n.illud pſæpe ueteres per reſpectū ad adriaticū qđ ſupius ē uocauere. Ionium ma.aſiatici maris ps ē ab Ionia ꝓuīcia cui adiacet nūcupatū.Incipit.n.a fine ſinus baſilici: quē icarei maris ultimū dixius:& prīo a Poſſidoo ꝓmōtorio oraculū ꝯcigēte apollinis:cui olī cognomē baramacii: & poſtea didymi fuit.Protēdiť miletus ĩde urbs thaletis aſtrologi pr̄ia:Menādri hoſtiū & lacinius mons clarus Endimiōis fabula repiť:& poſt hunc geſi fluminis hoſtiū pānoniū:regio phigeta atq; epheſus clariſſima tēplo Dianæ ab amazoniis cōſecratū:ĩde caiſter amnis libedros & clarii apollinis phanū a māto tireſiæ filia cōditū.& poſt ephigonos colophon:mopſi māthonis filii opus.Inde Smirneus ſinus othos & clazoniæ thermodoōtis fluminis exitus & leuca ciuitas atq; criſonea finē mari ionio faciēs eoliiq; initiū.

Ioniū mare aliud a ſupiori a ꝓmōtorio malleæ ſumit initiū : circa qđ terminať ægeū. Inde laconicā alluit. oēm & malleā uſq; tenaron ꝓmōtoriū: & poſt acritā & ithī ꝓmōtoria atq; tiſmeū ſinū:& ĩde littora q̄ īcolūt chelonates & taraxi:quos inter cyllene Mercurii. natiuitate celebris habeť . Inde corithius ſinus epiri regionē cū Ambrachio littore uſq; mōtes ceraunos:a qbus finitur:hñs a circio adriaticū:ab occiduo ſiculū:a meridie africū ab oriēte creticū mare. Ioniū āt noiatum aiunt a ionio uetuſtiſſimo:atq; inclyto rege de quo p̄ter nomē nil aliud legiſſe memini. Iperboreus oceanus aſiatici littoris ſub actoo primus ē : ubi nō ſol quottidie:ſed auerno æqnoctio uſq; ad autūnale ibidē cōtinue pſeuerās:reliquū anni regionē illā nocti ppetuæ derelīqt.Aiūt hic ab hypboreis cultoribus noīatus:quos iuſtiſſimos eē dicūt & anguſtā ſed apricā terrā hēre:&diutius uiuere q̄ reliq mortales faciāt:qđ ego miror plurimū tñ tā repēte mite illis oriať cælū:ſed de hoc uideāt alii.Is āt uerſus uulturnū a caſpio termīať oceano:ut qdā dicūt. Ego āt eū hre a circio cimbroꝝ:& a uulturno ſcythaꝝ oceanū arbitror.Eius āt ī littoř nil mēoratu dignū dicūt

Ipponēſis ſinus maris africi pars ē a candido & Apollinis ꝓmōtoriis factus:& ab ippōe diaricto denoīatus.

Ircanus ſinus caſpii maris eſt:de quo qa ubi de caſpio ſcripſimus dictū ē.ordini tantū appoſuiſſe ſatis eſt.

Iſpanū ma.diffuſiſſimi circuitus ē:q ī mediterrāeo īcipiēs deſinit ī gallico oceano. A ceruaria igiť Icipiēs ubi gallici maris finē diximus.Emporia phocēſiū alluit & iouis mōtē:ī quo hānibalis ſcalæ atq; tarraconē Scipionū opus:Betulū:Bracinū & opulentiſſimā maritimaꝝ urbiū Tulcim:uallētiā:& ſagūtū:& ĩde carthaginē:ſpartā uegentanū ſinū:& malacā:& calpī cōtigēs exit ī oceanū:ubi prīo carthagīnēſiū īplens ſinū:& ad Iouis ꝓmōtoriū ueniēs terris cadētibus ī littora flectiť occiduū ſpectātia recte: & ſic fretū egreſſus Gadē alluit īſulā:& cepionis monumētū ſcopulo potiuſq̄ inſulæ poſitū Bethis hoſtia: & ĩde luſitaniā ultra anā fluuiū ī tribus ꝓmōtoriis diſtīctā:ultra quā retrahēte ſe ſolo ī eurū flectiť: & effundiť lōge lateq; oceanus īſūdēs ueteres turaulos:& oppida turduloꝝ & flumē mundā ſuſcipiēs:& ĩde duriū a quo lōgo tamē tractu uſq; ad ꝓmōtoriū celticū celtas alluit.Inde ad ſcythicū cōtinuo obſeruať littore:īfundens artabros & ianaſos:& poſt hos aſtures: quoꝝ in littore tres ſūt aræ:q̄s ſeſtianas uocāt īcolæ pene in īſula ſedētes & Auguſto Cæſari ſacræ:deinde ſe coartante hiſpania Cantabros irrigat : & inde uardulos pyrrenei ꝓmontorio iunctos quos penes hiſpaniēſis finitur oceanus & gallicus incipit.

Iſſicus ſinus eſt in mari cilico ſic denoīatus ab Iſſo olī celeberrima ciuitate.Eſt enim inter amanum montem & ammodē promontoriū.

LAconicū mare ægei ps eſt & ioniū:a ſcylleo ꝓmōtorio achaiæ ubi eius initiū ē uſq; ad ꝓmontoriū malleū:Ionii āt a malleo uſq; ad tenaron:ubi finis.Laconicū aūt a regione quā alluit dicitur:in qua lacedæmona.

Laturus ſinus ē ī mari numidico īter auiſa caſtellū & ſardabalē fluuiū citra cōe gētis regiæ monumentū.

Libycū mater īter africū atq; ægyptū ē cyrenaicæ ꝓuīciæ adiacēs:& iō a nōnullis cyrenaicū nūcupať. Incipit qdē ab aris philenoꝝ:apud q̄s africi finis ē.Hēt ꝓmōtoria zephiriō nauſta'inos & Parethoniū portū. Inde catabathmos deuexa uallis eſt:cuius in cōfinio maris huius eſt finis: & ægyptiaci principiū.'Libycū autem a libya dictum:cuius pars cyrenes eſt.

Liburnicum mare adriatici pars eſt a liburnis illyriis denominatū:quos hodie ſclauos dicimus.

Lyciū mare aſiatici ps ē a lycia ꝓuīcia cui adiacet de-

noiatũ. Incipit ãt a phaseli pãphiliæ ciuitate:quã pe
nes pãphilii maris ẽ finis:a q̃ seq̃r.u.cariã eunti:inde
portus:& tauri ꝓmõtoriũ igẽs:& ĩde limira flumen
& ciuitas & patara cũ apollinis delubro atq; oraculo
fide delphico sile. Post ãt mõs gratius & thelmesos ci
uitas q̃ finẽ mari facit:huic & icareo p̃stat initium.

Ligustinũ ma.tusci maris ps ẽ:a liguria ꝓuĩcia:cui ad
iacet denoiatũ. Hoc initiũ sumer̃ q̃dã uolũt ab ostio
arni fluminis:ut pisaꝝ ciuitas media liguꝝ sit & tu
scoꝝ reliq̃. Alii uero dicunt ab ostio macræ fluminis
lunæ ciuitati ꝓpinquo initier̃:q̃d uerius creditũ: ex
quo & corui scopulo ꝓcedẽs ueneris portũ facit radi
cesq; mõtiũ optimi uini feraciũ alluẽs. Genua ĩsigni
ciuitate relicta extendir̃ ad sabatiã seu saonã & albi
gaunũ & uitimiliũ atq; mõichi ꝓmõtoriũ:q̃d penes
sc̃dm quosdã maris huius ẽ finis:sed addũt aliq̃ ni
ceã ciuitatẽ:& q̃d littoris ẽ usq; ad hostiũ uari flumi
nis:q̃d italiæ pariter & ligustini ma.terminũ dicũt.

MAre aquaꝝ maximaꝝ generale nomẽ. Sin
gulare aũt eius q̃ oceani tantũ ẽ:& iõ mare
dictũ:q̃a sit amaꝝ salsedine nimia: & iõ si
absolute mare dixeris:pro totius aquæ ele
mento.i.oceano sumer̃. Tunc autẽ pro parte:quũ co
gnomen apponir̃. Maliacus sinus ægei maris pars ẽ
inter sinum pegasum & opuntium.

Maurũ mare & mediterranei p̃tẽ occupat & occidẽta
lis oceani. Nã ab hespucera ꝓmõtorio:q̃d oceani he
spidũ finis ẽ ĩcipiẽs usq; ad mulacã fluuiũ q̃ in medi
terrãeo a mauritania numidiã separat: tractũ ducit:
q̃d q̃dẽ athlãticũ dr̃:& iõ satis sit q̃d de athlãtico di
ctũ ẽ. Mauꝝ tñ seu mauritanũ dictũ ẽ a mauritania
cui adiacet. Macedonicũ mare ægei nõ minima ps
ẽ:a macedõia denoiatũ q̃d q̃dẽ ĩcipit a pallene mõte
q̃ thraciæ finẽ facit:& (ut q̃busdã placet) extẽdir̃ us
q; megarã:quo isthmos iterpositus misceri ægeũ io
nio nõ ꝑmittit. Cuius littora ciuitatibus signanr̃ inu
meris. Inter q̃s clarissima pelles tam Philippi p̃ris q̃
Alexãdri filii regia. Est p̃terea & flexus megibernus
ĩter ꝓmõtoria Dyri & panestreũ:& q̃ copos dr̃:por
tũ ĩde torõis mistel la & megiberna ciuitates. Post q̃s
canastreo ꝓmõtoria ꝓpiq̃ sena megiberneasa in me
dio q̃ dat gremiũ terra lõgis ĩ altũ emissis lateribus
ingens ĩter maria sinus ẽ. Inde eũ axius ꝑ macedonas
thessalosq; excurrit:añ q̃ thessalonices & ĩter utrũq;
cassandrea ẽ. Inde cindra:aloros:icaris:apeno: ad se
pida:corrutra:melibæa:castaneaq; a q̃bus usq; mega
ram ellas appellar̃ græcia:quã macedoniæ p̃tẽ:ut su
pra dixius:q̃dã arbitrari uidẽr̃:& si sic cõcedar̃ a sa
pide ꝓmõtorio ꝑ demetriã:& balõ & proleõ & eth
mõ ĩ pegaseũ deuenit sinũ:ĩ quo urbs pegasa & sper
chii ãnis hostiũ. Inde malliacus & opũtius:ĩ q̃bus la
conũ g̃lia aduersus p̃sas thermophilæ:ĩde oroes car
phagnemi des:alope:antedon:glauci:larũnæ & aulis
agamẽnonia:maratõ ĩsigniũ tituloꝝ memorabilis &
tanais:in q̃ Amphiatai delubrũ nemesis phoricos &
bauronia & ꝓmõtoriũ suniũ:& ad meridiẽ se flectẽs
Ella pyreneũ atheniensiũ portũ seruido obiicit soli
ĩde schironia saxa:& ultimo megarẽsiũ tractũ apud
isthmon terminatũ:qua macedonici maris finis est.

Mediterraneũ mare:& id rudibus demõstrãdũ ẽ: est
.n.q̃cq̃d maris hẽmus ab Abila mauritaniæ & calpe
hispãiæ ꝓmõtoriis herculis colũnis ab oceão hẽmus
eo mediterraneũ nũcupatũ q̃a per medias effunda
tur terras:quum in circuitu:stet oceanus.

Megibernus sinus macedonici ma.ps ẽ: de quo paulo
supra. Misiũ ma.asiatici p̃ticula ẽ:cuius ps ab æoli
is ĩcolis denoiata supra descripta ẽ. Reliq̃ troas dr̃ a
troianis tota misiũ a ꝓuĩcia cui adiacet sic olĩ denoia
ta. Incipit.n.ab idæ montis radicibus: & cytheriã an
drimetionẽ austrã & cressam oppida ĩ littore alluit.
Inde Antandrũ & gargara:atq; assonã ætholoꝝ colo
niam & acheon limen:de quo supra: & ritheum q̃d
penes huius maris finis est.

Myrtoũ ma.apd̃ ꝓmõtoriũ Laconiæ malleã p̃uũ ĩter
ægeũ & ioniũ ẽ:sic a myrtillo mercurii filio dictũ:q̃
quũ eẽt oenomai regis elidis auriga:& illi hippoda
mia eẽt filia q̃ cũ ꝓceribus petẽtibus se aurigatus ini
bat certamen uictosq; morte mulctabat: Contigit ut
pelops & peteret & iniret certamẽ:clã corrupto myr
tilo auriga:hoc pacto si uictorẽ faceret se illi primũ
hippodamiæ cõcubitũ cõcessuꝝ:q̃ factis cæreis axi
bus q̃drigis:eisq; in cursu dissolutis Pelopẽ fecit ui
ctorẽ:cui quũ posceret pactũ a pelope in mare deie
ctus ẽ:in quo moriẽs mari nomẽ ꝑpetuũ dereliq̃t.

Mormorusa oceanus sub septentrione uocatur a cym
bris: quibus proximus est; q̃d idẽ sonat q̃d mortuũ
mare:eo q̃ ibidem cogente frigore congeletur.

Mortuũ mare assaltidem lacum noiari iam diximus
supra:eo q̃ in eo nil uiuum recipiatur.

Massusianus sinus in mari thracio:quod ægei pars est
cõsistit alteꝝ chersonensi latus occupans. Hic a iugo
phaciæ uallis ĩcludir̃:& ex fluuio quẽ recipit melas
ẽt nuncupar̃:duas in se urbes cõplectir̃ Alopocho
nensum & in altero isthmi littoris latere positam car
diã:inde sequir̃ Aenea ab ænea troiano conditoreq̃ de
noiata:quum iam finis fuerit huic sinui.

Magnũ mare id dr̃ uulgo:q̃d nos & euxinũ & axenũ
iã dixius:q̃d iõ magnũ illud uocãt:eo q̃ ĩter cæteros
mediterranei maris sinus ipse sit maxius:& sp̃ in reli
quũ uider̃ effluere:& nõ ut alii sinus faciũt: aliq̃do
suscipere:q̃d cõtigit pp̃ iestimabilẽ aquaꝝ copiam:
q̃ in illud a plurimis maximis fluminibus fundir̃: q̃
ꝑ arctissimã faucẽ bosphori thracii ĩ mediterraneũ
ĩpellir̃ cursu cõtinuo:a quo ignari existimãt reliquo
mari aquas concedi omnes:non aduertentes unde de
uenerunt tam huic mari q̃ reliquis.

NEptunus cuiuscũq; maris aut totius: aliquã
do nomẽ ẽ:quẽ eiusdẽ deitas poetica fictio
ne ip̃m mare aut maris designet potentiã.
Nam de se neptunus hõ fuit:& Iouis frater
atq; Plutonis. Et quũ paternum diuiderent regnum
quæ circa maris oram erant in sortem deuenere Ne
ptuni:ex quo fabulæ locus assumptus est.

Numidicũ ma.ĩter mauritanũ seu athlãticũ ẽ: & afri
cũ:a numidia regiõe cui adiacet nũcupatũ. Incipit ãt
a mulaca flumĩe:& ĩ oriẽtẽ tẽdẽs hẽt ĩ littore ampsa
ci flumĩs hostiũ & cæsareã olĩ iolã Iubæ regis regiã.
Inde cartimiã & arsimiã oppida & latuꝝ sinũ & sar
dabalis flumĩs fauces:quẽ ultra cõe regiæ gẽtis mo
nimẽtũ ẽ:& post mẽsũ aliq̃diu littus Metagonũ ꝓ
mõtoriũ:q̃d huic mari finẽ faciẽs africo p̃stat initiũ.
Sane & si ĩ littore nõ sit:q̃a aliq̃do ad mare p̃tinuisse
ur̃:mirabile quoddã nõ erit ĩcõgruũ recitasse. Est er
go ad ĩtriseca Numidiæ locus ĩ quo sp̃iæ pisciũ mu
ricũ ostrearũq; fragmẽta saxa attrita uti fieri solet as
siduo maris motu: infixæ p̃terea cautibus ancoræ &

alia plura testantia ibidē iam mare & portuosum ēt fuisse nil fidei minuēte solo:quū nil herbidū alat.

OCeanus hic pr̄ & aquar̄ ppetuus hospes est adeo grādis ut soli deo creatori suo cōphēsibilis sit. Oēm pterea ambiēs & cōtinue ide ficientibus undis terrā:quā & pluribus atq; uariis icursiōibus itrans cōmerciis reddit habiliore: & humectatiōibus fœcūdiorē facit:illāq; circū statutis uicissitudinibus adeo ipetuoso iuadit æstu: ut feras ex littore repētio reditu rapiat:& nōnūq̄ marinas beluas i sicco destituat. Cuius æstus cās plures reddidere maiores:q̄s ego quū alterius uideant̄ cōsiderationis omittā. Cur dicat̄ ēt oceanus: plures dn̄t rōnes. Nā alii:eo q̄ more circuli terrā ambiat. Alii q̄ ocius currat:qd̄ magis & noi & opi adaptat̄. Alii q̄ ut i cælū purpureo color̄ cōspicuū sit:& hmōi:quæ q̄ magis placet accipiēdā lectori reliquo. In eo isulæ ifinitæ & beluar̄ ifinita mōstra:& ex eo qcqd fontes:qcqd lacus & flumia:qcqd ubicūq; sit liquoris humiditatis uel cuiuscūq; aq̄ sumit̄ & deriuat̄ exhaurientibus terræ uisceribus. Opuntius sinus est in ægeo mari ab opuntio ciuitate denoiatus; Thermopylis pximus.

Orcadus oceāus ab isulis orcadibus: qbus circūfusus ē dr̄. Hæ āt numero. xxx. sūt angustis iter se distictæ spaciis:ex qbus. vii. q̄ emodes appellāt̄ germanico littori oppositæ sūt i eo sinu quē supra codanū dixius. Ex iis āt codānonia:q̄ teutoni icolūt: oēs fœcūditate alias sic & magnitudie excedit. Reliq̄ sarmatis sūt aduersæ:& fluxu atq; refluxu pelagi qnq; isulæ apparēt & aliqn̄ cōtinēti annexæ. In his oenes qdā asserūt hitare hoies:ex auenis atq; ouis palustriū auiū uiuētes. & hippodas eqnos hn̄tes & sanalos:qbus sūt ingētes aures & ad tegēdū oē corpus habiles & alios hmōi: qd̄ ego fabulosum credo potiusq̄ credibile reor.

PEgasus sinus in ægeo ē mari iter demetriadē thessaliæ ciuitatē & malliacū sinū:a pegasa denoiatus urbe:spchiū recipiēs amnē famosus qdē & apd ueteres iclitus. Aiūt.n. q̄ miniæ colchos ituri:ex eo argon nauē ad iter soluunt. Pāphilicū mare asiatici ma. ē ps iter cilicū & lyciū positū. Nā anemurio pmōtorio qd̄ eū a cilico sepat icipiēs hēt ante alia melā fluuiū:aspidos ciuitatē ab argiuis oli cōditā in monte. Deide cestros & caractes fluuios. & iter eos pgamū oppidū. Vltra uero sardemisum mōtē & phaselis ciuitatis amopso quōdam conditā:& finē Pamphiliæ facientem.

Persicus sinus oceāi ps ē:& si amplissimo hostio terras itret:& postmodū diuidat̄ in psicū. & arabicū sinū. Indiā tn̄ ab æthiopia disgregat. Is igit̄ q psicus dr̄:cū orbe maxio terras occupauerit:& i fine sui hūani fere capis uestigiū fecerit:hēt circa initiū sui carmanios sine ueste:sine fruge:sine sedib9 ac sine pecor̄ hoies cute uelāt̄ pisciū:& eor̄ carne pascūt̄:hirsuti corpus oē pter caput. Per hos setis I mare flumē fundit̄:ide credo si plæq; sequūt̄. Ea uero i pte sinus q̄ itrāti mari ūr̄ opposita:Caldæi isidēt. Parte uero ex altera sinus:q̄ carmaniis opposita ē:arabes hitant oēm tenentes orā. Polaticus sinus adriatici ma. ps est:& scdm quosdā Italiā ab histris distermiat a pola dictus:quā quōdā icoluere colchi. Mare qdē pcelosū:& ora illa nauigātibus pnitiosa plurimū. Nūcupat̄ āt uulgo q̄rnaro. credo a pplo carnor̄:q iādudū circa adiacētia hitauit. Pōtus is ē sinus:quē supra euxinū dixius.

seu mare magnū. hūc denoiatū pōtū uolūt aliq a pōto mitridatis regno:qd̄ ego pter hūc sinū nusq̄ reppi aliq dicūt dictū pōtū:q̄ breuis sit q̄si pūctus: & tūc breuē sumā q̄tū ad psūditatē:q̄ illi modicā dixius. Et ob id tinos:phocas:delphiesq; tātū:& nullas alias marinas bestias suscipit a lōge plurimū pfecto talē nois huius cām piscati sūt. aliq dicūt q̄ pōtus idē sit & æquor. Scio qa unūqdq; hor̄ mar̄ ē. Sed q̄liter pōtus æq̄litatē significet aq̄r̄:ut æquor facit:nō uideo. Sic dicūt & pōtū maris ipetū. Sed tūc cū illi magisq̄ oceāo:q lōge ipetuosior ē. Dicūt pterea pōtū idē qd̄ marinū decus:qd̄ ego audio : sed nō intelligo. dabo igit̄ & ipe nouā nois cām. Arbitror qdē a priscis latinis denoiatū pōtū:qa aliq̄to rpe anni i glaciē coactū trāsire uolētibus p aliq̄ sui ptē pontē. i. trāsitū sui faciat:seu qa ob maximā aq̄r̄ dulciū i illū effluentiū & eius respectiue breuitatē semidulce uel fere dulce factū potū pbeat. Ver̄ hæc supflua curiositas est.

Propōtis ma. ē iter thraciū bosphor̄ & hellespōtū:ab oriēte asiā alluēs:ab occidēte uero europā : & iccirco fere in modū lacus circūdatū. Propōtis āt uocat̄ q̄si pōtū pueniēs seu iuxta pōtū. Incipit exeūtibus hellespōtū:& i pōtū tēdētibus a dextris apd̄ lāpsacū oppidū:finē ibidē faciēs hellespōto:cui ppiquus fundit̄ granicus fluuius:ultra quē cizius ciuitas a cizio denoiata:quē miniæ in colchos tēdētes pugna fuderūt atq; occiderūt. Post hāc plagea & fidaccipelasgor̄ coloniæ. Inde ridacis flumis hostium ultra qd̄ discilos oppidō & miserla. Hic sinus sequūt̄ duo:quor̄ alteri nō ē nomē:quē chiō emporiū phrygiū amplectit̄ Alter uocat̄ olbianos i gremio hn̄s astatonā oli a megarēsibus cōditā. Inde seq̄t̄ fretū illud exiguū p qd̄ itur in euxinū:ubi thracius bosphorus hēt initiū:& iō a sinu olbiano in europā puo trāsfretātes tractu & uersus hellespōtū uenientes relicto bizātio thracii bosphori finē hēbūt a dextris silibriā pintos bithinū & hostia argini & atyræ fluuior̄:& inde eā ptē thraciæ quā iādudū rhesus tēuit rex & bisaltē samior̄ & gipselā:& eū locū quē macrōtios dixere græci. Et idē lysimachiā i radice magnepē:quā penes i fretū hellespōtiacū cogi icipit mare:& iō ppōtis ibidē termiat̄.

r Vbr̄ ma. iter idicū & æthyopicū oceanū amplissimo ore ab austro i septētrionē fūdit̄:& ne i mediterraneū exeat a terris plar̄ arabūq; tenet̄. de quo qa supra ubi de arabico & psico sinu scripsimus fere oia q̄ dici pn̄t sūt opposita : nois tātū cām reddidisse sat erit. Dr̄ āt rubr̄ qa rubri coloris appeat:nō qdē qa sit:sed qa adiacētia littoria minio fere silia sūt p eūdē lipidū atq; trāsparēs suū colorē mōstrātia:ab ignaris rubras eē aq̄s arbitrari faciunt: & idē rubr̄ denoiari. Insular̄ cōsertū ē:quar̄ notissima q̄ sepulchr̄ Eritræ regis seruat:a quo ēt denoiatū ē:isigne pstiti itineris sicco uestigio hæbraico populo moyse duce ex ægypto fugiēte:& Pharaonis cū exercitu suo demersi:ut litteræ testantur sacræ.

s Alinar̄ ma. dr̄:qd̄ nos alibi asfaltidē lacū diximus:iter hierico & zorā citates iudeæ. Sardū mare a sardinia isula:dictū eo q̄ illā circū alluat. ab oriēte siculū seu Icareū hēt mare. Ab arctoo tuscū. Ab occasu balearicū. Ab austro africū.

Sarmaticus oceanus a sarmatis populis littori adiacētibus dictus ē:iter cymbricū q magis extendit̄ ab arctoo & codanū sinū q i germaniā sursū ptēdit̄:i cō

ſpectu aũt littoris huius pars eſt orcadũ iſulaꝝ.

Scyllaceus ſinus in adriatico ſeu ſiculo mari eſt iter lacinium & zephiriũ promontoria: habẽs in littore petiliam carcinum & ſcyllaceum a quo dicitur.

Scyticũ ma. a ſcythis ẽ nũcupatũ: & qa lõgus ẽ tractus terræ a ſcythis occupatus ab oceano. ſ. i euxinũ tẽdẽs triplex ẽ: alios i oceanũ: alios i euxinũ: alios circa caſpiũ termios occupãs. Nã qd i oceanũ deſcribit̃ ſub ipſo ſydeꝝ cardie a ꝓmõtorio cibroꝝ hr̃e initiũ creditur: ſcd̃m quoſdã terminari a limite hypboreo. Alii uolũt hypboreũ iter cibꝝ eẽ & ſcythicũ. Aiũt tñ eius littoris i cõſpectu q̃ſdã deſertas iſulas eſſe: nec alio q̃ ſcythicas noie appellari: nec littoris cultores deſcribũt ulli: p̃ter adropagas & ſagas. Et hi qdẽ beluaꝝ ſerocitate ſegregati ſũt: qd a caſpio in ſcythas emittit̃ abſq; certis terminis cõperi. Veꝝ eius littora hitari ab amerdis: piſticis: ſeu peſicaſis atq; debricis ſcythis iueni: & i illud plura miſceri flumia: & iter alia araxẽ laxartẽ & oxũ. Quod ãt põtici ps eſt ab hoſtio paludũ meotidarum atq; tanais icipit: & uſq; ad hoſtia hyſtri flumis pſeuerat ſinũ calis limẽ ſinũ carcinitæ domos achilleos boriſthẽis hoſtia: callipidas: hyſtroſq; qui hyſtro flumie terminãt icludẽs multa p̃ter dcã ſuſcipiẽs flumia. Scœnus ſinus ẽ icarei maris: inter ſinus thiminã & babæſũ poſitus. Sericus oceanus ſub uulturno ẽ iter tabi & tauri ꝓmõtoria: ſericũ littus alluens: q qdẽ ſeres: ut ſert̃: iuſtiſſimi ſũt hoies. Siculũ ma. ſiciliã ãbit iſulã. Ab occaſu ſardũ hñs. Ab aqlone tuſcũ: a ſurgẽte ſole ioniũ: a meridiã o africũ. Syriũ ma. aſiatici ps eſt: a ſyria cui adiacet denoiatũ. Cuius initiũ ab initio ẽ paleſtiæ: ubi arabicũ termiat̃: & ꝓcedẽs i ſeptẽtrionẽ poſt paleſtinũ phœnicũ littus alluit oẽ: i quo tyrus & ſydõ quõdã celeberriæ citates ꝓmõtoriũ euproſopõ: & ãtiochia atq; ſeleucia: & ultio mõs amanus: i quo ſtati mariãdri cyliceſq; icipiũt: & ſyriũ deſinit mare: cui i cõſpectu cyprus eſt inſula.

Syrtiũ gemius ſinus ẽ i africo mari: quoꝝ prius a neapoli africana citate ſumit initiũ: finẽ ãt apd oea oppidũ cirupſo fluuio ꝓpiquũ. Impetuoſus ẽ & æſtu pluri mo ferox ob uadoꝝ frequentiã & ob alternos motus fluẽtis atq; refluentis pelagi: & itermiſtos uadis euripos. Littori cuius tritona palus ſamoſiſſima ꝓxia eſt: ob ibidẽ prio uiſam i terris mineruã. Scd̃s ãt ſyrtiũ ſinus i ægyptũ a prio tẽdẽtibus: hãd lõge repit̃ a lepti ſupiori ſumẽs initiũ & uti noie ſic opꝫ par priori eſt. Hẽt ꝓmõtoriũ boriõ: a quo ea icipit ora quã lothophagos tenuiſſe aiũt: uſq; ad phicõta: qd & iportuoſo littori ꝓmõtoriũ ẽ. Inde ſequũt̃ philenoꝝ aræ: q̃s penes ſyrtis huius ẽ finis. ſyrtes ãt a tractu nũcupatæ ſũt qa oia ad ſe trahere uideat̃. Scylleũ ma. qd iter ſiciliã & italiã pharõ dicius: a ſcylla mõſtro ex pte Italiæ adiacẽte denoiatũ. qd aiũt ſaxũ eẽ igẽs ſere i ſupiori pte humanã hẽns eſſigiẽ: quũ iſeriori plures & refectos hẽat ſcopulos: inter quos dũ æſtuoſũ itrat mare ab eiſdẽ refractũ: & ide tumultuãs tã rõne ſui q̃ augẽtis ex cõcauitate ſpecus ibidẽ exiſtentis latrãtiũ rabie pluria canũ ur̃ reddeř ſonũ: qd uetuſtæ fabulæ cãm dedit: ſcyllã ſ. uirginẽ a glauco dilectã: dũ ſe lauaret ibidẽ ueneficio circis a canibus marinis uſq; ad iguina ſuiſſe abſorptã & ibidẽ detẽtã ꝑpetuo. Volũt tñ qdã mulierẽ rapaciſſimã ſuiſſe ſcyllã & hoſpites nudare cõſuetã: & i mare ide deiectã ſaxo nomẽ & ſabulæ locũ dediſſe. Smirneus ſinus ionii maris ps ẽ: icipiẽs a ꝓmõtorio: q illum a colophonia claudit habẽs ſupra anguſtias p q̃s igredit̃ mari hic otos & illic Clazomenã. In ſinu ãt ẽ corina Thermodoõ annis & urbs Leuca: quũ extra ſequat̃ phoca eolio mari ꝓxia. Clarus qdẽ una cũ citate a q̃ dr̃ Homeri uatis origine.

Sucronẽſis ſeu ſupronẽſis ſinus hiſpanũ ſuſcipit mare quẽ poſtq̃ ipetuoſe itrauit: obuio ſacto ſerrariẽſi ꝓmõtorio i duos diuidit ſinus: quoꝝ prior ſupronẽſis dr̃ ſeu ſucronẽſis: qd potius credo: cũ recipiat: Soborim: turiã: & ſucronẽ flumia. Amplectit̃ qdẽ iſignes urbes ualẽtiã atq; ſagũtũ: ſcd̃s illicitanus uocat̃: alonẽ hẽns & luceciã citates: & eã unde ſibi nomẽ illicẽ.

Supeꝝ ma. Adriaticum nuncupat̃ per reſpectũ ad tyrrhenum quod græci inſerum uocauere: de quo ubi de adriatico ſatis dictum.

TArẽtinus ſinus adriatici maris ps ẽ in extremis ſere Italiæ a Tarẽto archite phi pr̃ia uocitatus iter Salen & Laciniũ ꝓmõtoria coactus: i quo ſũt p̃ter tarentũ: Metapõtus herclea: croto & turiũ citates. Teſpõtius ſinus ẽ adriatici ſeu Ionii maris ps: i quo Acherõtus flu. apd moloſſos oriẽs eſſluit. Timinas ſinus ẽ Icarei maris: iter pãdionis mõtis collẽ mare imiſſum: & ſcœnũ ſinũ alterũ ſitus. Tyrrhenũ ma. græci uocãt: qd latini tuſcũ dicũt. Veꝝ ut placet aliqbus tuſcũ lõge plus occupat ſpacii q̃ tyrrhenũ: cũ tyrrhenũ a tuſcia i Brutios uſq; ꝓtẽdat̃ tm̃. Qd aiũt dictũ a regulo quodã lydo tyrrheno q pris i aſia copiis cum lydo ſr̃e ſorte ſuſcepta nouas ſupturus ſedẽs uenit i tuſciã & Italiã ſupiorẽ: eãq; occupauit: & de ſuo noie tyrrheniã appellauit: mariq; nomẽ ipoſuit qd i hodiernũ uſq; cõſeruat.

Tuſcũ ma. lõgiſſimo dr̃ tractu. Nã q̃diu in auſtrũ ſpectat Italia: & aliq̃tulũ amplius: tm̃ illi ſpacii uetus tuſcoꝝ cõceſſit gloria. Ergo a uari fluminis gloria galliam tranſalpinã ab Italia ſeparantis hoſtio ad ſretũ uſq; ſiciliæ & zephiꝝ ꝓmontoriũ: hoc inſignitũ mare uocabulo eſt: cum tuſci ante Romanũ imperiũ ad uẽtũq; i Italiã galloꝝ hetruriã oẽm & ciſalpinã galliã totã p̃ter Venetoꝝ angulũ ſub ſuo iperio tenuere: & tuſciã uocauere: & ſcd̃m numeꝝ nationũ ſuaꝝ ultra apœnninũ miſere colonias: ex qbus adria a q̃ adriaticum mare dictũ eſt una ſuit. Incipiens igit̃ a Vari hoſtio Liguſtinũ oẽ qd ſupra deſignatũ ẽ ſuo ſub noie cõtinet. Inde iter lunã ciuitatẽ & piſas ubi Liguſtinũ terminari diximus reſumẽtes hẽt i littore Piſas olĩ a græcis piſanis cõditas: arni flumis hoſtiũ: uadas: uoliternas: umbronis fluuii exitũ. Populoniã uetuſtiſſimã hetruſcoꝝ ciuitatẽ: ſeu potius ciuitatis ueſtigia: & Telamonis portũ. Coſam oppidũ: portũq; herculis nauigiis tutũ: icolis ãt aduerſum: poſt hæc & amonẽ & Pirgi & hoſtia tyberis. quoꝝ altius paululũ Roma reꝝ domia ſedet. Hic i littore ueteris laurẽti atq; lauinii latinoꝝ uetuſtiſſimorũq; oppidoꝝ ueſtigia: & ſic ancii quõdã uolſcoꝝ metropolis. Inde aſturam & Circeũ mõtẽ: Circis ueneficæ ſedẽ: Terracinã uolſcorũ: ſondoſq; ac ſormias & Aeneæ troiani opus caieẽtã & minturnas & lyris hoſtiũ. ſinueſam linturnũ ſcipiõis africani exilio atq; tumulo cõſpicuũ. Vulturni exitũ & paulo ſupra capuã tuſcoꝝ coloniã olim iter tres maxias orbis citates tertiã. Inde cumas euboicas.

Miſenũ baianũ ſinũ atq; neapolitanũ ad promõtoriũ uſq; mineruæ ſeſe porrigẽtẽ. Amalphiã: ſalernũ: ſilarũ ſluuiũ: palinuri portũ: Velias: Buxẽtiũ: clãpeciã: enũ: ſubouẽ: ioniũ: maticanã: metaurum: taurinum: ſcyllã: regiũ: regiã colũnã: locros: cauloniam: conſen

tiá atq; Brutiú a Zephiro ꝓmõtorio terminatú. Esto sint q uelit a regio finiri oppido. In cõspectu habens corsicá atq; sardiniá: Capreá: illuá ferri aluná: Igiliú pontiá: pictacusas: Capreas: & clariorem mediterranei maris siciliá. Dictú aũt tuscú a tuscis: q a thure sacrificioꝝ denoĩati sũt: eo ꝙ fuerint iuxta antiquorú ritú doctiores in sacrificiis peragendis.

VEnetú ma. id ẽ qđ adriaticú dixius: nõ qdẽ a paphlagõibus uenetis q ab excidio Ilionis antenoré secuti sunt: Quĩnimo a piscatoribus Parauis q nup occupatis altini sinus aliqbus semitectis isulis aq̃: cõgregatisq; ex circúadiacẽtibus uicis coæq̃liũ hoĩum turmis ad cõmodú piscatiõis ultro ueniẽtibus sedes statuere sibi: illasq; quod multaꝝ erat urbiú nomẽ: iõ igẽtis ꝓuiciæ euocauere Venetias. Quĩbus adeo fortúa & astutia fauit: ut elati audeát nr̃o æuo & maris ipiú usurpare si possint: & nouo noĩe uetus delere conãť a se uenetú appellátes: qđ p lõga retro secla a tuscis adriaticú dictú. De quo qm̃ sub uocabulo uero ubi. s. adriaticú noĩauimus satis ample dictú est: hic repetere non curamus.

Vrgitanus sinus est hispani maris haud longe a malaca ab urgi oppido: quod in eo est nominatus.

Vrias adriatici maris sinus ẽ apulo cinctus littore sub Gargano monte: cuius asperum aiunt introitum: & extra eum dicunt esse sipontum Diomedis opus: ut a nõnullis hactenus creditum est.

IAm pagratis montibus: siluis: nemoribusq; lustratis & fontibus: lacubus atq; fluminibus: una cum stagnis & paludibus in sinus maris occanúq; ꝓut a ueteribus traditú accepim⁹ deductisq; eis ẽt receptaculis pfũctorie designatis: in finẽ laboris assũpti eo cõcedẽte: q reꝝ oium pricipiú est & finis deuenimus. Nec dubitẽ qn pfæpe iteruenerit error & rephẽdẽda crebro cõpareat. Quis. n. táti ẽ ut ipfectus pfectú possit opus cõponere? Esto (ut ab initio testatus sú) qetis cã nõ anxiú acreq; sed iocosú laborẽ assũpsi: a quo ne aduersus itẽtioné meá delatigarer: qcqd i memoriá uẽit nulla Idagie solertiori pacta cõcessi calamo. Veꝝ defectus quosdá q forsan aliena magis q̃ mea cĩpa occurrisse nõnũq̃ potuerũt nõ aliq̃liter purgasse: nil eẽt alid q̃ qđ alienú ẽ meú fecisse crimẽ: & iõ aduertẽdú: si sæpi⁹ idẽ fluui⁹ aut mõs seu lacus uel quẽ mauis ex aliis sub diuersis noĩbus uel diuersis in ptibus nulla ex hoc fcã mẽtiõe ponať: aut dissidẽtiú auctoꝝ opus ẽ: aut scriptoꝝ: imo pictoꝝ ignauia cõrigisse potuit. Auctores cú oia uidisse nequerit: relatis credere optunú fuit: q̃ & si súma cura exq̃siuerit uera a falsis: tñ aliqñ decipi potuere: & iõ meo iudicio ueniút excusandi. Scriptores át nõ sic. Cõsueuere iádudú celebri usĩ ó solú hoies exq̃siti ingenii & itelligẽtes assumi: ut satis antiq̃ (si q̃ sũt) testať uolumia: postea ne qđ icorruptú supeẽt iterris qbuscúq; uolẽtib⁹ pmissú ẽ. Quãobrẽ eo deuenim⁹ ut q lfæ seu caracteris formá apte calamo deducere nouerit: Illosq; cõgrue iuicẽ iúgere; temerario ausu nil alid itelligẽtes se scriptores audẽt ꝓfiteri: & apposito p̃cio scribere quorúcúq; uolumia: qđ ẽt turpius relictis colo textrinisq; pfæpe ausæ sũt: & audẽt mulieres: & sic dum potius uisa q̃ itellecta designát: qñq; uacillãte mẽoria: & nõnúq̃ dú ex nõ itellectis multa supflua arbitráť & auferũt aut casu aut eoꝝ pmutát iudicio: eo ante alia itum ẽ: ut si ortographia deiecta diphthongi aut sublatæ: aut debitis priuatæ notulis púctatio oĩs omissa & signa ꝑdita: quoꝝ ope locutionú uariatiões pcipi cõsueuere: ac isup ope taliú diminutis aut additis aut pmutatis idictiõibus lr̃is: aliter hodie legáť q̃ ueteres illustresq; scripserit auctores necesse ẽ: & qđ lõge pniciosius: esto hmõi scriptores aduertát se minus recte pixisse: ne delẽtes errorẽ maculá opi suo iniecisse uideáť: ultro p̃tereũt: correctis pulchros p̃ponẽtes codices. Quos qdẽ errores & si nõ núq̃ admonẽte grámatica circa cõstructiões reducáť I rectú ꝓpria aut hoiuȝ aut locoꝝ fluuioꝝ seu hmõi noia & potissime pegriá nisi diuitas sit i hoibus isita emẽdari nõ pñt: cú dubiú falsa ueris iniecerit. Ex qbus satis aduerti põt de necessitate cõtigere: ut dú q̃uis rẽ minus oibus cognitá iuxta scriptoꝝ errores uarie noĩatá legimus: ex una plurias arbitremur: & deducti p deuia deliremus. Qđ cú pñs opusculú totú fere & noibus ꝓpriis barbaris ex pegrinis cõstet: cõtigisse nõ erit mirabile: si ex uno feceri plres: seu aliqñ de uno i alteꝝ locú trástuleri. Nec ego aliqñ cõiecturis aduertẽs desistere uolui: qn potius duo uel tria noia supflua ponerẽ q̃ i uno deficerẽ: & de una re duas uel plures facere malui q̃ falso inaduertẽter noie uná in nullá qñq; cõuertere. Qđ si correctioribus libris q̃ quos uideri usi lectores aduertát: sint q̃so ad itelligẽtiá faciles & emẽdẽt. Præterea si aliqñ fons pro flumie: fluuius p lacu: p stagno lacus: uel uersa uice: hi ꝓ aliis positi cõpiáť: nõ mea auctoritate factú affirmo: Maioꝝ imitatus monumẽta: & potissime poetarú illustriú: circa quos plurimú hactẽus uersatus sú & qbus licẽtiæ multú est circa imutationẽ fere taliú scripta sũt oia fere dixi: qa arbitrio meo pauca q̃dá uisa aut fide dignis audita ultra q̃ scripta cõpereri apposui: nec ificiabor: uidi q̃dá se aliter hr̃e q̃ ueteꝝ rones ostẽdát: qbus tñ idulgẽs fui: ut mallẽ potius eoꝝ auctoritati q̃ oculis credere meis: & hoc dictú uelim ne qs putet eo ꝙ dixeri q̃dá uisa me ob uisa antiq̃tati I aliquo derogasse. Insup si æquo nõ icedo passu: núc .s. pigui & áplissimo stilo ꝓcedẽs: núc tẽui atq; macilẽto: antiqs auctoribus ascribať: ꝙ ampliora de his q̃ exágui scribáť calamo nõ liq̃re. Abũdátiora uero aduertẽs scripsi: quú certissimú habeá eruditos his nõ idigeť: rudibus donec i áplioré uenerit facultaté nulla tá lõga demõstratio est: q̃ nõ uideať eẽ breuissima. Sed erit forte q dicat: si adeo rudes tibi erát aio: cum hodie fere locoꝝ noia pmutata sint oia: nec aliqd cõstet antiquú: cur usus nõ es ubi oportunitas exegisset noibus hodiernis? his facile r̃ndeť. Nõ. n. ẽ q hanc doctriná tradiderit: aut memoriale reliq̃rit: nisi pauca sint. Esto p cõiecturas aliq̃ plura dep̃hedi possint: utputa quẽ Perusinú hodie lacú dicius: tráſimenú fuisse cõiecturamus: eo ꝙ fláminiú cõsulẽ hánibalẽ apđ aretiú expectasse legimus: & euestigio secus trásimenú lacú cõseruisse. Et qa lacus alter p̃ter pusinú aretio ꝓpiquus nõ ẽ. Satis illú pcipimus trásimenú: & sic de aliqbus fecisse fuerat possibile. In reliqs potius diuinasse necesse erat: q̃ alicuius posse imitari uestigiú qđ qdẽ ego nõ didici. & si nouissem: libri ueteꝝ q talibus utunť uocabulis: ad quoꝝ itelligẽtiá opusculú hoc elaboratú ẽ: oẽs erát ẽt imutádi: q labor erat ideficiẽs: nec est meú: nec ẽt honeste alterius eẽ põt. Poteras dicet alter & noua & uetera posuisse. Iá ultro confessus sum me oia nõ nouisse: q̃ ẽt si nouissem satius forte fuerat scripsisse: ut factú ẽ: ut aliq̃lis labor studẽtiú relinqueret igeniis. Ad hoc ut dú talia pquirẽ